

၃၇၉၃

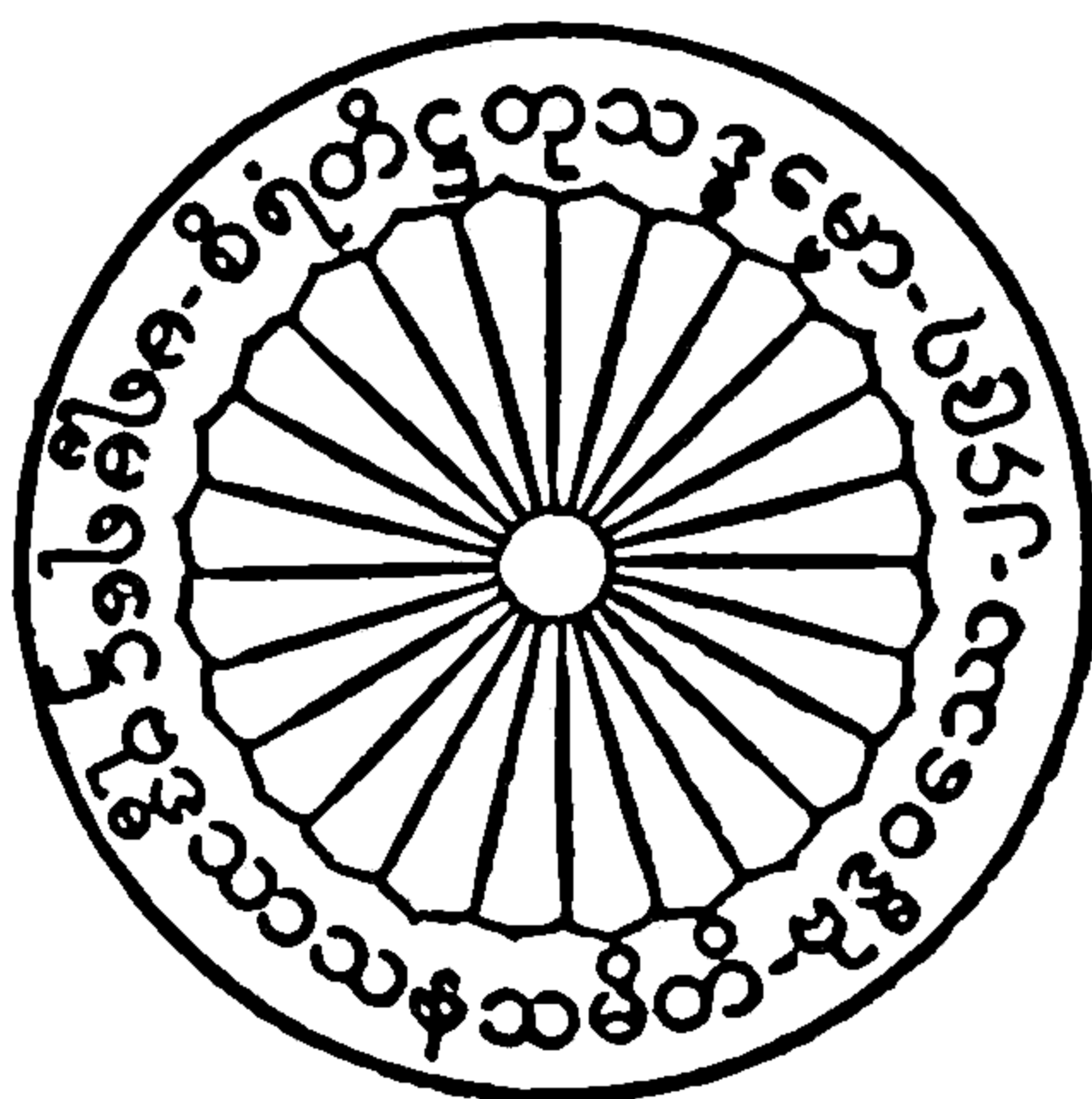
မဏိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ အတ္ထဝဏ္ဏနာဘူတာ
အဘန္တကဝိယဓမ္မပါလတ္တေရေန ကတာ

မဏိမပဏ္ဏာသဋ္ဌက သီလ

တထာ—

ဥပရိမဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ အတ္ထဝဏ္ဏနာဘူတာ

ဥပရိမဏ္ဏာသဋ္ဌက သီလ

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တလယေ ဗုဒ္ဓါမိတာ

မဇ္ဈိမပညာသင်္ဂါဟ

မာတိကာ		ပိုဒ်
	၁-ဂဟပတိဝဂ္ဂ	
၁-ကန္တရကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၁
၂-အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၇
၃-သေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၉
၄-ပေါတလိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၂၀
ကမာဒီနဝကထာဝဏ္ဏနာ	....	၂၃
၅-ဇီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၂၄
၆-ဥပါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၂၇
၇-ကုက္ကုရဝတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၄၃
၈-အဘယရာဇကုမာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၄၇
၉-ဗဟုဝေဒနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၅၀
၁၀-အပဏ္ဏကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၅၁
	၂-ဘိက္ခုဝဂ္ဂ	
၁-အဗ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၅၉
၂-မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၆၁
၃-စူဠမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၆၄
၄-မဟာမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၆၆
၅-ဘဒ္ဒါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၇၀
၆-လဠာကီကောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၇၄
၇-စာတုမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၇၈
၈-နဋကပါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၈၁
၉-ဂေါလိယာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၈၂
၁၀-ကီဠာဂိရိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	၈၃
မ-နီ ၃-က—န-ဗ-ဃ		

မာတိကာ

ပိဋက

၃-ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ္ဂ

၁-တေဝိဇ္ဇဝိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၁
၂-အဂ္ဂိဝိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၂
၃-မဟာဝိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၄
၄-ဒီဃနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၇
၅-မာဂဏ္ဍိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၃
၆-သန္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၇
၇-မဟာသကုလဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၂
၈-သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၇
၉-စူဠသကုလဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၀
၁၀-ဝေခနသသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၃

၄-ရာဇဝဂ္ဂ

၁-သင်္ဂီကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၅
၂-ရဋ္ဌပါလသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၉
၃-မဃဒေဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၇
၄-မရုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၁
၅-ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၂
၆-အင်္ဂုလိမာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၄
၇-ပိယဇာတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၀
၈-ဗာဟိတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၁
၉-ဓမ္မစေတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၂
၁၀-ကဏ္ဍကတ္တလသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၃

၅-ဗြာဟ္မဇကဝဂ္ဂ

၁-ဗြဟ္မာယုသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၆
၂-သေလသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၁
၃-အဿလာယနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၅

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသင်္ဂီကာ

[၈]

မာတိကာ			ပိုဒ်
၄-ယောဋ္ဌမုခသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၈
၅-စင်္ဂီသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၉
၆-သေကကရီသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉၅
၇-မနုဉ္ဇာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉၆
၈-ဝါသေဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉၈
၉-သုဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၁၀-သင်္ဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၈

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသင်္ဂီကာယ မာတိကာ နိဗ္ဗိတာ။

ဥပရိပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာ

မာတိကာ

ပိဋက

၁-ဒေဝဒဟဝဂ္ဂ

၁-ဒေဝဒဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၁
၂-ပဉ္စတ္ထယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၈
၃-ကိန္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၈
၄-သာမဂါမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၀
၅-သုနက္ခတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၇
၆-အာနေဉ္စသပ္ပါယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၁
၇-ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၉
၈-ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၀
၉-မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၂
၁၀-စူဠပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၇

၂-အနုပဒဝဂ္ဂ

၁-အနုပဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၀
၂-ဆဗ္ဗိသောဓနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၁
၃-သပ္ပုရိသဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၆
၄-သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၇
၅-ဗဟုဓာတုကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၈
၆-ဣသိဂိလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၃
၇-မဟာစတ္တာရိသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၅
၈-အာနာပါနဿတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၁
၉-ကာယဂတာသတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၅
၁၀-သင်္ခါရုပပတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၇

မာတိကာ

ပိုဒ်

၃-သုညတဝဂ္ဂ

၁-စူဠသုညတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၁
၂-မဟာသုညတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၄
၃-အစ္ဆရိယန္တတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၃၀
၄-ဗာကုလသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၃
၅-ဒန္တဘူမိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၅
၆-ဘူမိဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၆
၇-အနုရုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၇
၈-ဥပတ္တိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၉
၉-ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၂
စက္ကရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၅
ဟတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၇
အဿရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၇
မဏိရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၇
ဣတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၈
ဂဟပတိရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၉
ပရိဏာယကရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၉
၁၀-ဒေဝဒူတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၉

၄-ဝိဘင်္ဂဝဂ္ဂ

၁-ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၆၆
၂-အာနန္ဒဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၆၈
၃-မဟာကစ္စာနဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၆၉
၄-လောမသကကင်္ဂိယဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇၀
၅-စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇၁
၆-မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇၆
၇-သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၈၁
၈-ဥဒ္ဓေသဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၈၈

[၁၀]

ဥပရိပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာ

မာတိကာ			ပိဋက
၉-အရဏဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၉၀
၁၀-ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၉၃
၁၁-သစ္စဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၀၅
၁၂-ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၀၆

၅-သဠာယတနဝဂ္ဂ

၁-အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၁၇
၂-ဆန္ဒောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၂၀
၃-ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၂၂
၄-နန္ဒကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၂၄
၅-ရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၂၇
၆-ဆဆက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၃၀
၇-မဟာသဠာယတနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၃၃
၈-နဂရဝိဇ္ဇေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၃၅
၉-ပိဏ္ဏပါတပါရိသုဒ္ဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၃၇
၁၀-ဣန္ဒြိယဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၃၉

ဥပရိပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာယ မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မဇ္ဈိမနိကာယ

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသင်္ဂြဟ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ဂဟပတိဝဂ္ဂ

၁-ကန္တရကသုတ္တံ

၁။ အာရာမပေါက္ခရဏီအာဒိသုတိ အာရာမပေါက္ခရဏီဥယျာနစေတီယ-
ဌာနာဒိသု။ ဥဿန္တာတိ ဗဟုလာ။ အသောကကဏိကာရကောဝိဇ္ဇာရေက္ခန္တိ-
ရာဇရက္ခေဟိ သမ္ဗိဿတာယ တံ စမ္ပကဝနံ နိလာဒိပဉ္စဝဏ္ဏကုသုမပဋိ-
မဏ္ဍိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ န စမ္ပကရက္ခာနံယေဝ နိလာဒိပဉ္စဝဏ္ဏကုသုမတာယာတိ
ဝဒန္တိ။ ဘဂဝါ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓေ စမ္ပကဝနေ ဝိဟရတိတိ ဣမိနာ န မာပန-
ကာလေ ဧဝ တသ္မိံ နဂရေ စမ္ပကရက္ခာ ဥဿန္တာ၊ အေထ ခေါ အပရောဘဂေ-
ဝိတိ ဒဿေတိ။ “ပဉ္စသတမတ္တေဟိ အမုတေဋ္ဌဿေဟိ”တိ ဧဝံ အဒဿိတ-
ပရိစ္ဆေဒေန။ ဟတ္ထိနော စာရေတိ သိက္ခာပေတိတိ ဟတ္ထာစရိယော၊ ဟတ္ထိနံ
သိက္ခာပကော၊ တဿ ပုတ္တောတိ အာဟ “ဟတ္ထာစရိယဿ ပုတ္တော”တိ။ တဒါ
ဘဂဝါ ဘေသံ ပဿာဒဇနနတ္ထံ အတ္တနော ဗုဒ္ဓါနဘာဝံ အနိဂဟိတွာဝ
နိသိန္ဓောတိ ဒဿေန္တော “ဆဗ္ဗဏ္ဏာနံ ဃနုဗုဒ္ဓရသ္မိန”န္တိ အာဒိမာဟ။ ဘဂဝ-
တော ဧဝံ ဂါရဝေနာတိ ဘဂဝတော ဂရုဘာဝေန၊ ဘဂဝတိ ဂါရဝေ-
နာတိ ဝါ ပါဌော။

နိစ္စံ န ဟောတိတိ အဘိဏ္ဍံ န ဟောတိ၊ ကဒါစိဒေဝ ဟောတိတိ အတ္ထော။
အဘိဏ္ဍနိစ္စတာ ဟိ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ၊ န ကုဋ္ဌနိစ္စတာ။ လောကေ ကိဉ္စိ ဝိမှယာ-
ဝဟံ ဒိသ္မာ ဟတ္ထဝိကာရမ္ပိ ကရေန္တိ၊ အင်္ဂုလိံ ဝါ ဖောဋ္ဌယန္တိ၊ တံ သန္ဓာယ

ဝုတ္တံ “အန္တရံ ပဟရိတံ ယုတ္တ”န္တိ။ အဘူတပုဗ္ဗံ ဘူတန္တိ အယံ နိရုတ္တိနယော ယေဘုယျေန ဥပါဒါယ ရုဠိဝသေန ဝုတ္တောတံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တထာ ဟိ ပါဠိယံ “ယေပိ တေ ဘော ဂေါတမ အဟေသံ အတိတမဒ္ဓါန”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ ကိန္တိ အကတ္တဗ္ဗမ္ပိ ကရိယမာနံ ဒုက္ကရာဘာဝေန ဝိမှယာဝဟံ ဟောတိ၊ တထာ ကိန္တိ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပုရိမံ ဂရဟန္တရိယံ၊ ပစ္ဆိမံ ပသံသန္တရိယံ၊ တဒုဘယံ သုတ္တ- ပဒသော ဒသေတုံ “တတ္ထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သမ္ဗော ပဋိပါဒိတောတိ သမ္ဗောပဋိပဒါယံ ဌပိတော။ သော ပဋိပဒါ ပရမာတိ တေပရမံ၊ ကာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသောယံ ယထာ “ဝိသမံ စန္ဒိမသုရိယာ ပရိ- ဝတ္တန္တိ”တိ။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော— ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃော ပဋိပဒါယ တုမှဟိ ပဋိပါဒိတော၊ အတိတေပိ ကာလေ ဗုဒ္ဓါ တေပရမံယေဝ ဘိက္ခုသံဃံ သမ္ဗော ပဋိပါဒေသုံ၊ အနာဂတေပိ ကာလေ တေပရမံယေဝ ဘိက္ခုသံဃံ သမ္ဗော ပဋိပါဒေသန္တိတိ ပရိဗ္ဗာဇကော နယဂ္ဂါဟေန ဒိဋ္ဌေန အဒိဋ္ဌံ အနမိနန္တော သဗ္ဗေသမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနေ သံဃသုပ္ပဋိပတ္တိံ မဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ သမ- သမံ ကတွာ ဒသေတိ၊ ဧဝံ ဒသေန္တော စ တေသံ သုဓမ္မတဉ္စ တထာ ဒသေတိ ဧဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာ ပန နေသံ သရူပေနေဝ ဒသိ- တာတိ။ န ဣတော ဘိယျောတိ ဣမိနာ ပါဠိယံ တေပရမံယေဝါတိ အဝ- ဓာရဏေန နိဝတ္တိတံ ဒသေတိ သီလပဒဋ္ဌာနတ္တာ သမာဓိဿ၊ သမာဓိပဒ- ဋ္ဌာနတ္တာ စ ပညာယ၊ သီလေပိ စ အဘိသမာစာရိကပုဗ္ဗကတ္တာ အာဒိဗြဟ္မစရိ- ယကဿ ဝုတ္တံ “အဘိသမာစာရိကဝတ္တံ အာဒိ” ကတွာ”တိ။

၂။ ပုစ္ဆာနသန္ဓိအာဒိသု အနန္တောဂဓတ္တာ “ပါဠိက္ခော အနုသန္တိ”တိ ဝတွာ တမေဝတ္ထံ ပါကဋံ ကာတုံ “အဂဝါ ကိရာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဥပသန္တကာရဏန္တိ ဥပသန္တဘာဝကာရဏံ။ တံ ဟိ အရိယာနံယေဝ ဝိသယော၊ တတ္ထာပိ စ ဗုဒ္ဓါနံ ဧဝ အနဝသေသတော ဝိသယောတိ ဣမမတ္ထံ ဗျတိရေကတော အန္တယတော စ ဒသေတုံ “န ဟိ တွ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဉာတတ္ထစရိယာ ကာကဇာတကာ- ဒိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော၊ လောကတ္ထစရိယာ တံတံပါရမိပူရဏဝသေန၊ ဗုဒ္ဓတ္ထ- စရိယာ မဟာဗောဓိဇာတကာဒိဝသေန။ အန္တရိယံ ဘော ဂေါတမာတိ- အာဒိနာ ကန္တရကေန ကတံ ပသာဒပဝေဒနံ ဒသေတိ။

ယေပိ တေတိအာဒိနာ တေန ဝုတ္တမတ္ထံ ပစ္စနဘာသန္တေန ဘဂဝတာ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတန္တိ စရိတတ္တာ အာဟ “သန္တိ ဟိ ကန္တရကာတိ အယမ္ပိ ပါဠိက္ခော

အနုသန္တိ”တိ။ ယော ဟိ ကန္တရကေန ဘိက္ခုသံဃဿ ဥပသန္တဘာဝေါ
 ကိတ္တိတော၊ တံ ဝိဟဇိတွာ ဒဿန္တောပိ တေန အပုစ္ဆိတောယေဝ အတ္တနော
 အဇ္ဈာသယေန ဘဂဝါ “သန္တိ ဟိ”တိအာဒိနာ ဒေသနံ အာရဘိ။ တေနာဟ
 “ဘဂဝတော ကိရ တေဒဟောသီ”တိအာဒိ။ ကပ္ပေတွာဘိ အညထာ သန္တ-
 မေဝ အတ္တာနံ အညထာ ဝိဓာယ။ ပကပ္ပေတွာဘိ သနိဒဿနဝသေန
 ဂဟေတွာ။ တေနာဟ “ကုဟကဘာဝေနာ”တိအာဒိ။ ပဋိပဒံ ပူရယမာနာတိ
 ကာမံ အဝိသေသေန သေက္ခာ ဝုစ္ဆန္တိ၊ တေ ပန အဓိဂတမဂ္ဂဝသေန “ပူရယ-
 မာနာ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ ကိစ္စဿ နိဋ္ဌိတတ္တာ။ မဂ္ဂေါ ဟိ ကေမိတ္တက္ခဏိကောတိ
 အာဟ “ဥပရိမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာယ ဥပသန္တာ”တိ။ ဣတော ပုတ္တာတိ မဂ္ဂေ-
 နာဂတူပသမတော မုတ္တာ။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇေန သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တေနာဟ
 “ဓတူဟိ သတိပဋ္ဌာနေဟိ ဥပသန္တာ”တိ။

သတတသီလာတိ အဝိစ္စန္တသီလာ။ သာတိသယော ဟိ ဧတေသံ သီလဿ
 အဇ္ဈာဒိဘာဝေါ။ သုပရိသုဒ္ဓသီလတာဝသေန သန္တတာ ဝုတ္တိ ဧတေသန္တိ
 သန္တတဝုတ္တိနောဘိ အာဟ “တဿေဝ ဝေဝေန”န္တိ။ ဧဝံ သီလဝုတ္တိဝသေန
 “သန္တတဝုတ္တိနော”တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဝတွာ ဣဒါနိ ဇိဝိတဝုတ္တိဝသေန ဒဿ-
 န္တော “သန္တတဇိဝိကာဝါတိ အတ္ထော”တိ အာဟ။ သာသနဿ ဇိဝိတဝုတ္တိ
 သီလသန္တိသိတာဝေါတိ အာဟ “တသ္မိ”န္တိအာဒိ။

နိပယတိ ဝိသောသေတိ ရာဂါဒိသံကိလေသံ၊ တတော ဝါ အတ္တာနံ
 နိပါတီဘိ နိပကော၊ ပညဝါ။ တေနာဟ “ပညဝန္တော”တိ။ ပညာယ
 ဌတွာ ဇိဝိကာကပ္ပနံ နာမ ပုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌမိစ္ဆာဇိဝံ ပဟာယ သမ္မာဇိဝေန ဇိဝနန္တိ
 တံ ဒဿန္တော “ယထာ ကေစ္စော”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ တံသံဝဏ္ဏနာယဉ္စ၊ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ရထဝိနိတပဋိပဒါ-
 ဒယော တေသု တေသု သုတ္တေသု ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတော အညတ္ထ
 မဟာဂေါပါလကသုတ္တာဒိသု၊ လောကုတ္တရသတိပဋ္ဌာနာ ကထိတာတိ အာဟ
 “ဣဓ ပန လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာ သတိပဋ္ဌာနာ ကထိတာ”တိ၊
 သတိပဋ္ဌာနသုတ္တေပိ ဝေါမိဿကာဝ ကထိတာတိ။ ဧတ္တကေနာတိ ဧတ္တကာယ
 ဒေသနာယ။

၁-နိပါယတိ သံကိလေသဓမ္မေ ဝိသောသေတိ နိက္ခာမေတိ နိပကော (သံ-ဦး ၂-၄၈၈-ပိဋ္ဌေ။)

၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၇-ပိဋ္ဌေ။

၄-မ ၁-၂၇၁-ပိဋ္ဌေ။

၃-ဝိသုဒ္ဓိ-ဦး ၁-၄၁-ပိဋ္ဌေ။

၅-ဦး ၂-၂၃၁၊ မ ၁-၇၀-ပိဋ္ဌေသု။

၃။ ကာရကဘာဝန္တိ ပဋိပတ္တိယံ ပဋိပဇ္ဇနကဘာဝံ။ မယမ္ပိ နာမ ဂိဟိ ဗဟု-
 ကိစ္စာ သမာနာ ကာလေန ကာလံ သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတ်ဋ္ဌိတစိတ္တာ ဝိဟရာမ၊
 ကိမင်္ဂံ ပန ဝိဝေကဝါသိနေတိ အတ္တနော ကာရကဘာဝံ ပဝေဒေန္တော
 ဧဝံ ဘိက္ခုသံသည ဥက္ခိပတိ။ တေနာဟ “အယဉ္ဇေတ္ထ အဓိပ္ပါယော”တိအာဒိ။
 နာနာရမ္ပဏေသု အပရာပရံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ ရာဂါဒိကိလေသာနံ သနဇဋ္ဌိတ-
 သင်္ခါဘာကာရေန ပဝတ္တိ ကိလေသဂဟနေန ဂဟနတာ။ တေနာဟ “အန္တော
 ဇဋ္ဌာ ဗဟိ ဇဋ္ဌာ၊ ဇဋ္ဌာယ ဇဋ္ဌိတာ ပဇာ”တိ။ မနုဿာနံ အဇ္ဈာသယဂဟနေန
 သာဌေယျမ္ပိတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ကသဋ္ဌသာဌေယျေသုဝိ သေဝ န-
 ယော”တိ။ ယထာ သပ္ပိမရဇာဏိတာဒိသု ကစဝရဘာဝေါ၊ သော ကသဋ္ဌောတိ
 ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ သန္တာနေ အပရိသုဒ္ဓေါ သံကိလေသဘာဝေါ ကသဋ္ဌန္တိ အာဟ
 “အပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန ကသဋ္ဌတာ”တိ။ အတ္တနိ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနံ ကေရာဋ္ဌိ-
 ယဋ္ဌော။ ဇာနာတိတိ “ဣဒံ အဟိတံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဟိတံ သေဝိတဗ္ဗံ”န္တိ
 ဝိစာရေတိ ဒေသေတိ။ ဝိစာရဏတ္ထောပိ ဟိ ဟောတိ ဇာနာတိ-သဒ္ဓေါ
 ယထာ “အာယသ္မာ ဇာနာတိ”တိ။ သဗ္ဗာပိ ။ပ။ အဓိပ္ပေတာ “ပသုပါလ-
 ကာ”တိအာဒိသု ဝိယ။ ဣမ အန္တရ-သဒ္ဓေါ ‘‘ဝိဇ္ဇန္တရိကာယာ’’တိအာဒိသု၊ ဝိယ
 ခဏတ္ထောတိ အာဟ “ယတ္တကေန ခဏေနာ”တိ။ တေနာတိ ဟတ္ထိနာ။
 တာနိတိ သာဌေယျာဒိနိ။

အတ္တတော ကာယစိတ္တုဇုကတာပဋိပက္ခဘူတာဝ လောဘသဟဂတ-
 စိတ္တုပ္ပါဒဿ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသာတိ တာနိ ပဝတ္တိအာကာရေန
 ဒဿေတုံ “တတ္ထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယဿာတိ ပါဏဘူတဿ အဿဿ
 ဝါ ဟတ္ထိနော ဝါ။ ဌဿာမီတိ တတ္ထေဝ သပ္ပဋ္ဌိဘယေ ဌာနေ ဂန္တာ ဌဿာမီတိ
 န ဟောတိ။ ဣမဿ သာဌေယျတာယ ပါကဋကရဏံ ဝဉ္ဇနာဓိပ္ပါယ-
 ဘာဝတော။ တထာ ဟိစတူသု ဌာနေသု “ဝဉ္ဇေတွာ”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ၊ နိဂဟန္တော
 ပန တတ္ထေဝ ဂန္တာ တိဋ္ဌေယျ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ ပဋိမဂ္ဂံ အာ-
 ရောဟိတုကာမဿာဘိ အာဂတမဂ္ဂဓေဝ နိဝတ္တိတွာ ဂန္တုကာမဿ။ လေဏ္ဍ-
 ဝိဿဇ္ဇနာဒိသု ကာလန္တရာပေက္ခာဘာဝံ “တထာ”တိ ဣမိနာ ဥပသံဟရတိ။

အန္တောဇာတကတိ အတ္တနော ဒါသိယာ ကုစ္ဆိမ္ပိ ဇာတာ။ ခနန္တိတာတိ
 ခနံ ဒတွာ ဒါသဘာဝေန ဂဟိတာ။ ကရမရာနိတာတိ ဒါသဘာဝေန ကရ-
 မရဂ္ဂါဟဂဟိတာ။ ဒါသဗျန္တိ ဒါသဘာဝံ။ ပေဿာတိ အဒါသာ ဧဝ ဟုတွာ
 ဝေယျာဝစ္စကရာ။ ဣမံ ဝိဿဇ္ဇေတွာတိ ဣမံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ။

ဣမံ ဂဏှန္တောဟိ ဣမံ တဿ ဟတ္ထဂတံ ဂဏှန္တာ။ သမ္ဗုဒ္ဓတော အညယာ
 ပရမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ကာယဝါစာသမုဒါစာရဒဿနေနေဝ စိတ္တဿ နေသံ အညယာ
 ပြိတဘာဝေါ နိဗ္ဗိဋ္ဌောဟိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄။ အယဗ္ဗိ ပါဠိယေက္ကာ အနုသန္ဓိတိ ဧတ္ထာပိ အနန္တရေ ဝုတ္တနယေနော
 အနုသန္ဓိယောဇနာ ဝေဒိဟဗ္ဗာ။ တေနောဂါဟ “အယဗ္ဗိ” တိအာဒိ။ စတုတ္ထော
 ဟိတပဋိပဒံ ပဋိပဇ္ဇောတိ ယောဇနာ။ ပုဂ္ဂလသံသေန ပုဂ္ဂလပဋိပတ္တိ
 ဒဿန္တော “ပုဂ္ဂလေ ပဟာယာ” တိ အာဟ။ ပဋိပတ္တိ ဟိ ဣမ ပဟာတဗ္ဗာ၊
 န ပုဂ္ဂလာ။ ယသာ အဿုဒ္ဓါဒိပုဂ္ဂလပရိဝုဇ္ဇေန သန္ဓိဋ္ဌိယာဒိဘာဝနာ ဣဇ္ဈန္တိ။
 ဧဝံ မိစ္ဆာပဋိပန္နပုဂ္ဂလပရိဝုဇ္ဇေန မိစ္ဆာပဋိပဒါ ဝဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ အာဟ “ပုရိမေ
 တယော ပုဂ္ဂလေ ပဟာယာ” တိ။ စတုတ္ထပုဂ္ဂလဿာတိ ဣမသ္မိံ စတုတ္ထေ ဝုတ္တ-
 စတုတ္ထပုဂ္ဂလဿ ဟိတပဋိပတ္တိယံယေဝ ပဋိပါဒေမိ ပဝတ္ထေမိတိ ဒဿန္တော။
 သန္တာတိ သမံ ဝိနာသံ နိရောဓံ ပတ္တာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ
 “နိရုဒ္ဓါ သန္တာတိ ဝုတ္တာ” တိ။ ပုန သန္တာတိ ဘာဝနာဝသေန ကိလေသပရိ-
 ဌာဂဝိဂမတော သန္တာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “နိဗ္ဗုတာ” တိ။
 သန္တာတိ အာနေတွာ ယောဇနာ။ သန္တော ဟဝေတိ ဧတ္ထ သမဘာဝကရေန
 သာဓုဘာဝဿ ဝိသေသပစ္စယဘူတေန ပဏှိစ္ဆေန သမန္တာဂတာ အရိယာ
 “သန္တော” တိ ဝုတ္တာတိ အာဟ “သန္တော ဟဝေ။ ပ။ ပဏှိတာ” တိ။

အာဟိတော အဟိမာနော ဣတိ အတ္တာ၊ အတ္တဘာဝေါ၊ ဣမ ပန
ယော ပရော န ဟောတိ၊ ယော အတ္တာ၊ ဟံ အတ္တာနံ။ ပရန္တိ အတ္တတော
အညံ။ ဆာတံ ဝုစ္ဆတိ တဏှာ ဇိသန္တာဟေတုတာယ။ အန္တော တာပန-
ကိလေသာနန္တိ အတ္တနော သန္တာနေ အတ္တပရိဋ္ဌာဟဇနနသန္တပ္ပနကိလေသာနံ။
စိတ္တံ အာရာဇေတိတိ စိတ္တံ ပဿာဒေတိ၊ သမ္ပဟံသေတိတိ အဝ္ဇော။ ယသ္မာ
ပန တထာဘူတော စိတ္တံ သမ္ပာဒေန္တော အဇ္ဈာသယံ ဂဏှန္တော နာမ
ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “စိတ္တံ သမ္ပာဒေတိ”တိအာဒိ။

၅။ ဒုက္ခံ ပဋိက္ခလံ ဇေရန္တံ ဧတဿာတိ ဒုက္ခပဋိက္ခလော၊ တံ ဒုက္ခ-
ပဋိက္ခလံ။ ဝိသေသနဝိသေသိတဗ္ဗတာ ဟိ ကာမစာရာ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန
ဒုက္ခဿ ဝိသေသိတဗ္ဗတံ သန္ဓာယ ဗာဟိရတ္ထသမာသံ အနာဒိယိတွာ “ဒုက္ခဿ
ပဋိက္ခလံ” နိ အတ္ထော ဝုတ္ထော။ ယေန ဟိ ဘာဂေန ပုရိသဿ ဒုက္ခံ
ပဋိက္ခလံ၊ တေန ဒုက္ခဿ ပုရိသောပီတိ။ တေနာဟ “ပစ္စနိကသဏ္ဌိတ” နိ။

၆။ စတူဟိ ကာရဏေဟိတိ ဓာတုကုသလတာဒိဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ။ ကမ္မံ ကရေတိတိ ယောဂကမ္မံ ကရေတိ။ ယသ္မာ သမ္ပုဒ္ဓါ ပရေသံ မဂ္ဂဗလ-
 မိဂမာယ ဥဿာဟဇာတာ၊ တတ္ထ နိရန္တရံ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ ဝေ ဟောန္တိ၊
 တေ ပဋိစ္စ တေသံ အန္တရာယော န ဟောတိယေဝါတိ အာဟ “န ပန ဗုဒ္ဓေ
 ပဋိစ္စာ”တိ။ ကိရိယပရိဟာနိယာ ဒေသကဿ တဿေဝ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ
 တဇ္ဇပယောဂါဘာဝတော။ “ဒေသကဿ ဝါ”တိ^၁ ဣဒံ သာဝကာနံ ဝသေန
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ မဟတာ အတ္ထေနာဘိ ဧတ္ထ အတ္ထ-သဒ္ဓေါ အာနိသံသပရိယာယောတိ
 အာဟ “ဒွိဟိ အာနိသံသေဟိ”တိ။ ပသာဒံ ပဋိလဘတိ “အရဟန္တာ”တိ-
 အာဒိနာ သံသယုပ္ပုဋ္ဌိပတ္တိယာ သုတတ္တာ။ အဘိနဝေါ နယော ဥဒပါဒိ
 သန္တတသီလတာဒိဝသေန အနတ္တန္တပတာဒိဝသေန၊ သောပိ တံ သုတ္တာ
 ဒါသာဒိသု သဝိသေသံ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နော ဟိတာနုကမ္မိ ဟုတ္တာ သောက္ခပဋိပဒံ
 သီလံ သာဓေန္တော အနုက္ကမေန သတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ ပရိဗြူဟေတိ။ တေနာဟ
 ဘဂဝါ “မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော”တိ။

၇။ ပရေသံ ဟနနဃာတနာဒိနာ ရောဒါပနတော လုဒ္ဓေါ၊ တထာ
 ဝိဃာတကဘာဝေန ကာယစိတ္တာနံ ဝိဒါရဏတော ဒါရုဏော၊ ဝိရုဒ္ဓဝါဒ-
 တာယ ကက္ခဋော၊ ဗန္ဓနာဂါရေ နိယုတ္တော ဗန္ဓနာဂါရိကော။

၉။ ခတ္တိယာဘိသေကေနာတိ ခတ္တိယာနံ ကတ္တဗ္ဗအဘိသေကေန။ သန္တာ-
 ဂါရန္တိ သန္တာရဝသေန^၂ ကတံ အဂါရံ ယညာဝါဋ်^၃။ သပ္ပိတေလေနာတိ
 သပ္ပိမယေန^၄ တေလေန။ ယမကသ္မေဟေန ဟိ တဒါ ကာယံ အပ္ပဉ္စတိ။
 ဝစ္ဆဘာဝံ တရိတွာ ဌိတော ဝစ္ဆတရော။ ပရိက္ခေပကရဏတ္ထာယာတိ
 ဝနမာလာဟိ^၅ သဒ္ဓိံ ဒဗ္ဗေဟိ^၆ ဝေဒိယာ ပရိက္ခေပနတ္ထာယ။ ယည-
 ဘူမိယန္တိ အဝသေသယညဋ္ဌာနေ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္ထတော အဝိဘတ္တံ၊ တံ
 သုဝိညေယျမေဝ။

ကန္တရကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁-ဒေသကဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿာတိ (က)	၂-သန္တာဂါရန္တိ သန္တာနဝသေန (က)
၃-ယညာဂါရံ (အံ-ဋီ ၂-၃၇၀-ပိဋေ။)	၄-သပ္ပိမိသေန (အံ-ဋီ ၂-၃၇၀-ပိဋေ။)
၅-ဝနမာလာဟိ နဝမာလာဟိ (က)	၆-ဒဗ္ဗေဟိ (က)

၂-အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇။ အဝိညူဇရတိ ဣမိနာ ပါဠိယံ “ဝေသာလိယ”န္တိ ဣဒံ သမိပေ ဘုဗ္ဗ-
ဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ သာရဗုတ္တကုလဂဏနာယာတိ^၁ မဟာသာရမဟပုတ္တကုလ-
ဂဏနာယ။ ဒသမေ ဌာနတိ အညေ အညေတိ ဒသဂဏနဌာနေ။
အဋ္ဌကနဂရေ ဇာတော ဘဝေါ အဋ္ဌကနာဂရော။ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမောတိ
ပါဠိလိပုတ္တေ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမော, န ကောသမ္ဘိယံ။

၁၈။ ပကတတ္ထနိဒ္ဒေသော တ-သဒ္ဓေါတိ တဿ “ဘဂဝတာ”တိအာဒိဟိ
ပဒေဟိ သမာနာဓိကရဏဘာဝေန ဝုတ္တဿ ယေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝေန
ဘဂဝေါ ပကတော အဓိဂတော သုပါကုဒ္ဓော စ၊ တံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝံ သဒ္ဓိ^၂
အာဂမနီယပဋိပဒါယ အတ္တဘာဝေန ဒဿေန္တော “ယော သော။ပ။
အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ အာဟ။ သတိပိ ဉာဏဒဿန-သဒ္ဓါနံ ဣမ ပညာဝေဝစန-
ဘာဝေ တေန တေန ဝိသေသေန တေသံ ဝိသယဝိသေသေ ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ
အသာဓာရဏဉာဏဝိသေသဝသေန ဝိဇ္ဇာတ္တယဝသေန ဝိဇ္ဇာအဘိညာနာ-
ဂရဏဉာဏဝသေန သဗ္ဗညုတညာဏမံသစက္ခုဝသေန ပဋိဝေဓဒေသနာဉာဏ-
ဝသေန စ တဒတ္ထံ ယောဇေတွာ ဒဿေန္တော “တေသံ တေသ”န္တိအာဒိမာဟ။
တတ္ထ အာသယာနုသယံ ဇာနတာ အာသယာနုသယဉာဏေန။ သဗ္ဗံ
ဧညယုဓမ္မံ ပဿတာ သဗ္ဗညုတနာဂရဏဉာဏေဟိ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒီဟိတိ
ပုဗ္ဗေနိဝါသာသဝက္ခယဉာဏေဟိ။ ပဋိဝေဓပညာယာတိ အရိယမဂ္ဂဗညာယ။
ဒေသနာပညာယ ပဿတာတိ ဒေသေဘဗ္ဗဓမ္မာနံ ဒေသေတဗ္ဗပုဂ္ဂာရံ
ဗောဓနေယျပုဂ္ဂလာနဉ္စ အာသယာနုသယစရိတာဓိမုတ္တိအာဒိဘေဒံ ဓမ္မ-
ဒေသနာပညာယ ယာထာဝတော ပဿတာ။ အရိနန္တိ ကိလေသာရိနံ,
ပဉ္စဝိမောရာနံ ဝါ၊ သာသနဿ ဝါ ပစ္စတ္တိကာနံ အညတိတ္ထိယာနံ။ တေသံ
ပန ဟနနံ ပါဠိဟာရိယေဟိ အဘိဘဝနံ အပ္ပဋိဘာနတာကရဏံ, အဇ္ဈုပေက္ခန-
မေဝ ဝါ၊ ကေသိဝိနယသုတ္တံ^၂ စေတ္ထ နိဒဿနံ။

တထာ ဌာနာဌာနာဒိဝိဘာဂံ ဇာနတာ၊ ယထာကမ္မူပဂသတ္တေ ပဿတာ၊
သဝါသနာနံ အာသဝါနံ ခီဏတ္တာ အရဟတာ၊ အဘိညေယျာဒိဘေဒေ ဓမ္မေ
အဘိညေယျာဒိတော အဝိပရိတာဝဗောဓတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန။ အထ ဝါ
တိသု ကာလေသု အပ္ပဋိဟတဉာဏတာယ ဇာနတာ၊ ကာယကမ္မာဒိဝသေန
တိဏ္ဍိ ကမ္မာနံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိတော နိသမ္မကာရိတာယ ပဿတာ၊ ဒဝါဒီနံ

၁-အံ-ဦ ၃-၃၆၁-ပိဋ္ဌာဒီသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-အံ-ဦ ၁-၄၂၇-ပိဋ္ဌေ။

အဘာဝသာမိကာယ ပဟာနသမ္ပဒါယ အရဟတာ၊ ဆန္ဒာဒီနံ အဟာနိ-
ဟေတုဘူတာယ အက္ခယပဋိဘာနသာမိကာယ သဗ္ဗညုတာယ သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓေနာဘိ ဧဝံ ဒဿဗလအဋ္ဌာရသအာဝေဏိကဗုဒ္ဓဓမ္မဝသေနပိ ယောဇနာ
ကာတဗ္ဗာ။

၁၉။ အဘိသင်္ခတန္တိ အတ္တနော ပစ္စယေဟိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝေန သမေစ္စ
သမ္ဘုယျ ကတံ။ သွဿ ကတဘာဝေါ ဥပ္ပါဒနေ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဥပ္ပန္နဿ
ပဋိသင်္ခရဏေနာဘိ အာဟ “ဥပ္ပါဒိတ”န္တိ။ တေ စဿ ပစ္စယာ စေတနာပဝေ-
နာဘိ ဒဿေတုံ ပါဠိယံ “အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္ဇေတယိတ”န္တိ ဝုတ္တန္တိ
“စေတယိတံ ပကပ္ပိတ”န္တိ အတ္တမာဟ။ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္ဇေတယိတန္တိ စ
ဈာနဿ ပါတုဘာဝဒဿနမုခေန ဝိဒ္ဓိသနဘာဝံ ဥလ္လိင်္ဂေတိ။ ယံ ဟိ အဟုတွာ
သမ္ဘဝတိ၊ တံ ဟုတွာ ပဋိဝေတိ။ တေနာဟ ပါဠိယံ “အဘိသင်္ခတ”န္တိအာဒိ။
သမထဝိပဿနာဓမ္မေ ဌိတောဘိ သမထဓမ္မေ ဌိတတ္တာ သမာဟိတော
ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ အနိစ္စာနုပဿနာဒီဟိ နိစ္စသညာဒယော ပဇဟန္တော
အနုက္ကမေန တံ အနုလောမဉာဏံ ပါပေတာ ဟုတွာ ဝိပဿနာဓမ္မေ
ဌိတော။ သမထဝိပဿနာသင်္ခါတေသု ဓမ္မေသု ရဉ္စနဋ္ဌေန ရှာဂေါ၊ နန္ဒန-
ဋ္ဌေန နန္ဒိတိ။ တတ္ထ သုခုမာ အပေက္ခာ ဝုတ္တာ၊ ယာ “နိကန္တိ”တိ ဝုစ္စတိ။

ဧဝံ သန္တေတိ ဧဝံ ယထာရုတဝသေန စ ဣမဿ သုတ္တပဒဿ အတ္ထေ
ဂဟေတဗ္ဗေ သတိ။ သမထဝိပဿနာသု ဆန္ဒရှာဂေါ ကတ္တဗ္ဗောတိ
အနာဂါမိဖလံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တဒတ္တာယ သမထဝိပဿနာပိ အနိဗ္ဗတ္တေတွာ
ကေဝလံ တတ္ထ ဆန္ဒရှာဂေါ ကတ္တဗ္ဗော ဘဝိဿတိ။ ဣသ္မာ? တေသု
သမထဝိပဿနာသင်္ခါတေသု ဓမ္မေသု ဆန္ဒရှာဂမတ္တေန အနာဂါမိနာ လဒ္ဓဗ္ဗဿ
အလဒ္ဓါနာဂါမိဖလေန လဒ္ဓဗ္ဗတ္တာ။ တထာ သတိ တေန အနာဂါမိဖလမ္ပိ
လဒ္ဓဗ္ဗမေဝ နာမ ဟောတိ။ တေနာဟ “အနာဂါမိဖလံ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဘဝိဿ-
တိ”တိ။ သဘာဝတော ရသိတဗ္ဗတ္တာ အဝိပရိတော အတ္ထော ဧဝံ အတ္ထရသော။
အညာပိ ကာမိ သုဂတိယောတိ ဝိနိပါတိကေ သန္ဓာယာဟ။ အညာပိ ကာမိ
ဒုဂ္ဂတိယောတိ အသုရကာယမာဟ။

သမထဓုရမေဝ ဓုရံ သမထယာနိကဿ ဝသေန ဒေသနာယ အာဂတတ္တာ။
မဟာမာလုကျောဝါဒေ “ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာ-
ရ”န္တိ ပါဒကဇ္ဈာနံ ကတွာ “သော ယဒေဝ တတ္ထ ဟောတိ ရူပဂတံ ဝေဒနာ-
ဂဘ”န္တိအာဒိနာ ဝိပဿနံ ဝိတ္တာရေတွာ “သော တတ္ထ ဌိတော အာသဝါနံ

ခယံ ပါပုဏာတိ”တိ^၁ အာဂတတ္တာ “မဟာမာလုကျောဝါဒေ ဝိပဿနာဝ
 ဇူရ”န္တိ အာဟ။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ^၂ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ တိက္ခတရယ
 ဝိပဿနာယ အာဂတတ္တာ ဝုတ္တံ “ဝိပဿနတ္တရံ ကထိတ”န္တိ။ ကာယဂတာသတိ-
 သုတ္တေ^၃ အာနာပါနဇ္ဈာနာဒိဝသေန သဝိသေသံ သမဇဝိပဿနာယ အာဂ-
 တတ္တာ ဝုတ္တံ “သမထုတ္တရံ ကထိတ”န္တိ။

အပ္ပံ ယာစိတေန ဗဟုံ ဒေန္တေန ဥဋ္ဌာရပုရိသေန ဝိယ ဧကံ ဓမ္မံ ပုန္နိတေန
 “အယမ္ပိ ကေဓမ္မော”တိ ကထိတတ္တာ ကောဒသမိ ဓမ္မော ပုစ္ဆာဝသေန ကေ-
 ဓမ္မော နာမ ဇာတော ပစ္စေကံ ဝါကျပရိသမာပနဉာယေန။ ကေဝိသတိ ပဗ္ဗာနိ
 တေဟိ ဗောဓိယမာနာယ ပဋိပဒါယ ဧကရူပတ္တာ ပဋိပဒါဝသေန ကေဓမ္မော
 နာမ ဇာတောဘိ။ ဣဓ ဣမသ္မိ^၄ အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တေ။ နေဝသညာနာသညာ-
 ယတနဓမ္မာနံ သင်္ခါရာဝသေသသုခုမဘာဝပ္ပတ္တတာယ တတ္ထ သာဝကာနံ
 ဒုက္ကရန္တိ န စတုတ္တာရူပဝသေနတ္ထ ဒေသနာ အာဂတာတံ စတုန္တံ ဗြဟ္မဝိဟာ-
 ရာနံ၊ ဟေဋ္ဌိမာနံ တိဏ္ဍံ အာရပ္ပါနဉ္စ ဝသေန ကောဒသ။ ပုစ္ဆာဝသေနာတိ
 “အတ္ထိ န ခေါ ဘန္တေ အာနန္ဒ တေန ။ပ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ကေဓမ္မော
 အက္ခာတော”တိ^၅ ဧဝံ ပဝတ္ထပုစ္ဆာဝသေန။ အမတုပ္ပတ္တိယတ္တေနာတိ အမတ-
 ဘာဝဿ ဥပ္ပတ္တိဟေတုတာယ၊ သဗ္ဗာနိပိ ကမ္မဋ္ဌာနာနံ ကေရသမ္ပိ အမတာ-
 မိဂမပဋိပတ္တိယာတိ အတ္ထော။ ဧဝမေတ္ထ အဂ္ဂဗလဘူမိ အနာဂါမိဗလဘူမီတိ
 ဒွေဝ ဘူမိယော သရူပတော အာဂတာ၊ နာနန္တရိယတာယ ပန ဟေဋ္ဌိမာပိ
 ဒွေ ဘူမိယော အတ္ထတော အာဂတာ ဧဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

၂၁။ ပဉ္စ သတာနိ အဋ္ဌေါ ဧတဿာတိ ပဉ္စသတံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။
 အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-သေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂။ သန္တာဂါရန္တိ^၆ အတ္တာနုသာသနာဂါရံ။ တေနာဟ “ဥယျောဂ-
 ကာလာဒိသု”တိအာဒိ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန မင်္ဂလမဟာဒိနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
 သန္တမ္ဘန္တိတိ ဝိဿမန္တိ၊ ပရိဿမံ ဝိနောဒေန္တိတိ အတ္ထော။ သဟာတိ

၁-မ ၂-၉၉၊ ၁၀၀-ပိဋေသု။

၃-မ ၃-၁၃၁-ပိဋေ။

၅-သန္တာဂါရန္တိ (က) သံ-ဋီ ၂-၃၃၄-ပိဋာဒိသုပိ ပဿိတမ္ပံ။

၂-ဒီ ၂- ၃၁၊ ၁-၇၀-ပိဋေသု။

၄-မ ၂-၁၂၊ ၁၃-ပိဋေသု။

သနိုဝေသဝသေန ကေဠုံ။ သဟ အတ္တာနုသသနံ အဂါရန္တိတေသ္မိံ အတ္ထေ
တ္ထ-ကာရဿ န္တိ-ကာရံ ကတွာ သန္တာဂါရန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သန္တရန္တိတိ
သဗ္ဗန္တနဝသေန တိဋ္ဌန္တိ။

တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ အာဂတမေဝ ဘဝိဿတိတိ ဗုဒ္ဓဝစနဿ အာဂမန-
သီသေန အရိယဖလဓမ္မာနဗ္ဗိ အာဂမနံ ဝုတ္တမေဝ၊ တိယာမရတ္တိံ တတ္ထ
ဝသန္တာနံ ဖလသမာပတ္တိဝဋ္ဋဉ္စနံ ဟောတိတိ။ တသ္မိဉ္စ ဘိက္ခုသံဃေ ကလျာဏ-
ပုထုဇ္ဇနာ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေန္တာ ဟောန္တိတိ စေ? အရိယမဂ္ဂဓမ္မာနံ တတ္ထ
အာဂမနံ ဟောတိယေဝ။

အလ္လဂေါမယေနာတိ အစ္ဆေန အလ္လဂေါမယရသေန။ ဩပုဇ္ဇာပေတွာတိ
ဝိလိမ္မိတွာ။ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓေဟိတိ တဂရကုဏ်မယဝနပုပ္ဖတမာလပတ္တာနိ
ဝိသိတွာ ကတဂန္ဓေဟိ။ နာနာဝဇ္ဇေတိ နီလာဒိဝသေန နာနာဝဇ္ဇေ၊
န ဘိတ္တိဝိသေသဝသေန။ ဘိတ္တိဝိသေသဝသေန ပန နာနာသဏ္ဌာနရူပမေဝ။
မဟာပိဋ္ဌိကကောဇဝေတိ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိသု အတ္ထရိတဗ္ဗတာယ မဟာပိဋ္ဌိကာတိ
လဒ္ဓသမညေ ကောဇဝေတိ ဝဒန္တိ။ ကုတ္တကေ ပန သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။
ဟတ္ထတ္ထရဏာ ဟတ္ထိရူပဝိစိတ္တာ။ အဿတ္ထရကသီဟတ္ထရကာဒယောပိ အဿ-
သီဟရူပါဒိဝိစိတ္တာ ဧဝ အတ္ထရကော။ ဝိတ္တတ္ထရကံ နာနာရူပေဟိ ဧဝ နာနာ-
ဝိမေခာလာကမ္မာဒီဟိ စ ဝိစိတ္တံ အတ္ထရကံ။

ဥပဇာနန္တိ အပဿယနံ။ ဥပဒဟိတွာတိ အပဿယယောဂ္ဂဘာဝေန
ဌပေတွာ။ ဂန္ဓေဟိ ကတမာလာ ဂန္ဓဒါမံ၊ တမာလပတ္တာဒီဟိ ကတံ
ပတ္တဒါမံ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဟိဂ္ဂလတက္ကောလဇာတိဖလဇာတိပုပ္ဖါဒီဟိ ကတ-
ဒါမံ သင်္ဂဏှာတိ။ ပလ္လင်္ကာကာရေန ကတဝိဋ္ဌံ ပလ္လင်္ကံဝိဋ္ဌံ၊ တီသု ပဿေသု၊
ဧကပဿေ ဝေ ဝါ သဥပဿယံ အပဿယဝိဋ္ဌံ၊ အနပဿယံ မုဏ္ဍဝိဋ္ဌံ။
ယောဇနာဝဇ္ဇေတိ ယောဇနပရိက္ခေပေ။

သံဝိဇာယာတိ အန္တရဝါသကဿ ကောဏပဒေသဉ္စ၊ ဣတရပဒေသဉ္စ
သမံ ကတွာ ဝိဇာယ။ တေနာဟ “ကတ္တရိယာ ပဒုမံ ကန္တန္တော ဝိယာ”တိ။
တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တောတိ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါနံ ရူပသမ္ပဒါ ဝိယ
အာကပ္ပသမ္ပဒါပိ ပရမုက္ကံသဂတာ၊ တသ္မာ တဒါ ဘဂဝါ ဧဝံ သောဘတိတိ
ဒသေန္တော “သုဝဏ္ဏပါမင်္ဂေနာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အသမေန

၁-၁၁-ကဘရ် (က)

၃-သန္ဓေရရှိတိ (က)

၂-သန္တာဂါရုဏ္ဏိ (က) သံ-ဦး ၂ ဉာဏ်သုဝိ ပသိတဗ္ဗံ။

၄-ကောစွကပဒေသ(က)

ဗုဒ္ဓဝေဓေနာတိအာဒိနာ တဒါ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝဿ နိဂဟဏေ ကာရဏာ-
ဘာဝတော တတ္ထ သန္တိပတိတဒေဝမနုဿနာဂယက္ခဂန္ဓဗ္ဗာဒိနံ ပဿာဒဇနနတ္ထံ
အတ္တနော သဘာဝပကတိကိရိယာယေဝ ကပိလဝတ္ထု ပါဝိသီတိ ဒဿေတိ။
ဗုဒ္ဓါနံ ကာယပ္ပဘာ နာမ ပကတိယာ အသီတိဟတ္ထမတ္တမေဝ ပဒေသံ
ဖရတိတိ အာဟ “အသီတိဟတ္ထဌာနံ အဂ္ဂဟေသီ”တိ။ နိလဝိကလောဟိတော-
ဒါတမဋ္ဌိဋ္ဌပဘဿရာနံ ဝသေန ဆဗ္ဗဏ္ဏာ ဗုဒ္ဓရသ္မိယော။

သဗ္ဗပါလိဖုလ္လောတိ မူလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဂ္ဂါ^၁ ဖုလ္လော ဝိကသိတော။
ပဋိပါဠိယာ ဌဝိတာနန္တိအာဒိ ပရိကပ္ပပမာ။ ယထာ တံ။ပ။ အလင်္ကတံ
အညော ဝိရောစတိ၊ ဧဝံ ဝိရောစိတ္ထ၊ သမတိံသာယ ပါရမိတာဟိ အဘိသင်္ခ-
တတ္တာ ဧဝံ ဝိရောစိတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဉ္စဝိသတိယာ နဒိနန္တိ ဂင်္ဂါဒိနံ
စန္ဒဘာဂါပရိယောသာနာနံ ပဉ္စဝိသတိယာ မဟာနဒိနံ။ သန္တိဇ္ဇာတိ သမ္ဘေဒံ
မိဿိဘာဝံ ပတွာ။ မုခဒ္ဓါရေတိ သမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌဋ္ဌာနေ။

ဒေဝမနုဿနာဂသုပဏ္ဏဂန္ဓဗ္ဗယက္ခာဒိနံ အက္ခိနိတိစေတံ ပရိကပ္ပနဝသေန
ဝုတ္တံ။ သဟဿေနာတိ ပဒသဟဿေန၊ ဘာဏဝါရပ္ပမာဏေန ဂန္ဓေနာတိ
အတ္ထော။

ကမ္ပယန္တော ဝသုန္ဓရန္တိ အတ္တနော ဂုဏဝိသေသေဟိ ပထဝီကမ္ပံ ဥပ္ပါ-
ဒေန္တော၊ ဧဝံဘူတောပိ အဟေဋ္ဌယန္တော ပါဏာနိ။ သဗ္ဗဒက္ခိဏတ္တာ ဗုဒ္ဓါနံ
ဒက္ခိဏံ ပဌမံ ပါဒံ ဥဒ္ဓရန္တော။ သမံ သမ္ပုသတေ ဘူမိံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒ-
တာယ။ ယဒိပိ ဘူမိံ သမံ ဖုသတိ၊ ရဇသေနုပလိပ္ပတိ သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ။
နိစ္ဆဋ္ဌာနံ ဥန္နမတိတိအာဒိ ဗုဒ္ဓါနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒသင်္ခါတဿ မဟာပုရိသ-
လက္ခဏပဋိလာဘဿ နိဿန္တဖလံ။ နာတိဉ္စရေ ဥဒ္ဓရတိတိ အတိဉ္စရေ ဌပေတုံ
န ဥဒ္ဓရတိ။ နစ္စာသန္ဓေ ဝ နိက္ခိပန္တိ အစွာသန္ဓေ စ ဌာနေ အနိက္ခိပန္တော
နိယျာတိ။ ဟာသယန္တော သဒေဝဏေ လောကေ တောသယန္တော။ စတုဟိ
ပါဒေဟိ စရတိတိ စတုစာရိ။

ဗုဒ္ဓါနုဘာဝဿ ပကာသနဝသေန ဂတတ္တာ ဝဏ္ဏကာလော နာမ ကိရေသ၊။
သရီရဝဏ္ဏေ ဝါ ဂုဏဝဏ္ဏေ ဝါ ကထိယမာနေ ဒုက္ကထိတန္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ကသ္မာ?
အပရိမာဏဝဏ္ဏာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော၊ ဗုဒ္ဓဂုဏသံဝဏ္ဏနာ ဇာနန္တဿ
ယထာဓမ္မသံဝဏ္ဏနံယေဝ^၂ အနုပဝိသတိတိ။

၁-သာဒဂ္ဂါ(သံ-ဦ ၂-၃၃၆-ပိဋေ။)

၂-နာမ ဟိ အယံ(က)

၃-ယထာရဒ္ဓသံဝဏ္ဏနံယေဝ (သံ-ဦ ၂-၃၃၇-ပိဋေ။)

ဒုက္ခလုပ္ပုဒ္ဓကေနာတိ ဂန္တိတွာ ဂဟိတဒုက္ခလဝတ္ထေန။ နာဂဝိက္ကန္တစရ-
 ဏောတိ ဟတ္ထိနာဂသဒိသပဒနိက္ခေပေါ။ သတပုညလက္ခဏောတိ အနေက-
 သတပုညနိဗ္ဗိတမဟာပုရိသလက္ခဏော။ မဏိဝေရောစနော ယထာတိ
 အတိဝိယ ဝိရောစမာနော မဏိ ဝိယ။ ဝေရောစနော နာမ ဧကော မဏိဝိသေ-
 သောတိ ကေစိ။ မဟာသာလောဝါတိ မဟန္တော သာလရက္ခော ဝိယ၊
 ကောဝိဋ္ဌာရာဒိမဟာရက္ခော ဝိယ ဝါ။ ပဒုမော ကောကနဒေါ ယထာတိ
 ကောကနဒသင်္ခါတံ မဟာပဒုမံ ဝိယ၊ ဝိကသမာနပဒုမံ ဝိယ ဝါ။

အာကာသဂံ ဩတရေန္တော ဝိယာတိအာဒိ တဿာ ပကိဏ္ဏက-
 ကထာယ အညေသံ ဒုက္ခရဘာဝဒဿနဉ္စေ သုဏန္တာနံ အစွန္တသုခါဝဟ-
 ဘာဝဒဿနဉ္စ။ ပထဝေါဇံ အာကဇေန္တော ဝိယာတိ နာဠိယန္တံ ယောဇေတွာ
 မဟာပထဝိယာ ဟေဋ္ဌိမဘလေ ပပ္ပုဋ္ဌကောဇံ ဥဒ္ဓိမုခံ ကတွာ အာကဇေန္တော
 ဝိယ။ ယောဇနိကန္တံ ယောဇနပ္ပမာဏံ။ မရုဘဏ္ဍန္တံ မရပဋ္ဌလံ။

မဟန္တန္တိ ဥဋ္ဌာရံ။ သဗ္ဗဒါနံ ဒိန္နမေဝ ဟောတီတိ သဗ္ဗမေဝ ပစ္စယဇာတံ
 အာဝါသဒါယကေန ဒိန္နမေဝ ဟောတိ။ ဣထာ ဟိ ဒွေတယော ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ
 စရိတွာ ကိဉ္စိ အလဒ္ဓါ အာဂတဿပိ ဆာယူဒကသမ္ပန္တံ အာရောမံ ပရိသိတွာ
 နာယိဘွာပဋိဿယေ မဟုတ္တံ နိပဇ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌာယ နိသိန္နဿ ကာယေ ဗလံ အာဟ-
 ရိတွာ ပက္ခိတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။ ဗဟိ ဝိစရန္တဿ စ ကာယေ ဝဏ္ဏဇာတု ဝါတာတ-
 ပေဟိ ကိလမတိ။ ပဋိဿယံ ပရိသိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ မဟုတ္တံ နိသိန္နဿ ဝိသ-
 ဘာဂသန္တတိ ဝုပသမ္ပတိ။ သဘာဂသန္တတိ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဝဏ္ဏဇာတု အာဟရိတွာ
 ပက္ခိတ္တာ ဝိယ ဟောတိ။ ဗဟိ ဝိစရန္တဿ စ ပါဒေ ကဏ္ဍကော ဝိဇ္ဈတိ။ ခါဏု
 ပဟရတိ။ သရိသပါဒိပရိဿယော စေဝ စောရဘယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဋိဿယံ
 ပရိသိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ နိပဇ္ဇဿ ပန သဗ္ဗေ ပရိဿယာ န ဟောန္တိ။ အဇ္ဈ-
 ယန္တဿ ဓမ္မဝီတိသုခံ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရေန္တဿ ဥပသမသုခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခေပါဘာဝတော။ ဗဟိ ဝိစရန္တဿ စ ကာယေ သေဒါ မုစ္ဆန္တိ။ အက္ခိနိ
 ဖန္တန္တိ။ သေနာသနံ ပရိသနက္ခဏေ မဇ္ဈဝိဋ္ဌာဒီနိ န ပညာယန္တိ။ မဟုတ္တံ နိသိန္နဿ
 ပန အက္ခိပဿာဒေါ အာဟရိတွာ ပက္ခိတ္တော ဝိယ ဟောတိ။ ဒွါရဝါတပါန-
 မဇ္ဈဝိဋ္ဌာဒီနိ ပညာယန္တိ။ တေသ္မိမ္ပိ စ အာဝါသေ ဝသန္တံ ဒိသွာ မနဿာ စတူဟိ
 ပစ္စယေဟိ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “အာဝါသဒါနသ္မိံ ဒိန္နေ သဗ္ဗ-
 ဒါနံ ဒိန္နမေဝ ဟောတီ”တိ။ ဣမဋ္ဌက။ ပ။ န သက္ကာတိ အသမတ္ထော မဟာ-
 သုဒဿနဝတ္ထုနာံ ဒိပေတဗ္ဗော။

သီတန္တိ^၁ အဇ္ဈတ္တဓာတုကျောဘဝသေန ဝါ ဗဟိဒ္ဓဥတုဝိပရိကာမဝသေန ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇနကသီတံ။ ဥဏှန္တိ အဂ္ဂိသန္တံ^၂။ တဿ ပန ဒဝဒါဟာဒိသု သမ္ဘဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပဋိဟန္တိတိ ပဋိဗာဟတိ။ ယထာ တဒုဘယဝသေန ကာယစိတ္တာနံ ဗာဓနာနိ န ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ကရေတိ။ သီတုဏှန္တောဟံ တေ ဟိ သရီရေ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ဘိက္ခု ယောနိသော ပဒဟိတုံ န သက္ကောတံ။ ဝါဠု-
မိဂါနိတိ သီဟဗျုပ္ပါဒိဝါဠုမိဂေ။ ဂုတ္တသေနာသနံ ဟိ ပဝိသိတွာ ခွါရံ ပိဇေယ နိသိန္ဓဿ တေ ပရိဿယာ န ဟောန္တိ။ သရီသပေတိ ယေ ကေစိ သရန္တာ ဂစ္ဆန္တေ ဒီသဇာတိကေ။ မကသေတိ နိဒဿနမေတံ၊ ခုံသာဒိနံ ဧတေနော သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သီသီရေတိ သီတကာလဝသေန သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာဒိ-
ဝသေန စ ဥပ္ပဇ္ဇေ သိသိရသမ္ဘဿေ။ ဂုဠိယောတိ ယဒါ တဒါ ဥပ္ပန္နာ ဝဿ-
ဂုဠိယော ပဋိဟနတိတိ ယောဇနာ။

ဝါတာတပေါ ယောရေတိ ရုက္ခဂစ္ဆာဒိနံ ဥမ္မုလဘဉ္ဇနဝသေန ပဝတ္တိယာ ယောရော သရဇအရဇာဒိဘေဒေါ ဝါတော စေဝ ဂိမ္မပရိဋ္ဌာဟသမယေသု ဥပ္ပတ္တိယာ ယောရော သူရိယာတပေါ စ။ ပဋိဟညတိတိ ပဋိဗာဟိယတိ။ လေဏတ္တန္တိ နာနာရမ္မဏတော စိတ္တံ နိဝတ္တေတွာ ပဋိသလ္လာနာရာမတ္ထံ။ သုခတ္တန္တိ ဂုတ္တပရိဿယာဘာဝေန ဖာသုဝိဟာရတ္ထံ။ ဈာယိတုန္တိ အဋ္ဌတိ-
သာရမ္မဏေသု ယတ္ထ ကတ္တစိ စိတ္တံ ဥပနိဇ္ဈာယိတုံ။ ဝိပဿိတုန္တိ အနိစ္စာဒိတော သဗ္ဗသင်္ခါရေ သမ္မသိတုံ။

ဝိဟာရေတိ ပဋိဿယေ။ ကာရယေတိ ကာရာယေယု။ ရဗ္ဗေတိ မနောရမေ နိဝါသသုခေ။ ဝါသယေတ္ထ ဗဟုသုတေတိ ကာရေတွာ ပန ဧတ္ထ ဝိဟာရေသု ဗဟုသုတေ သီလဝန္တေ ကလျာဏဓမ္မေ နိဝါသေယု။ တေ နိဝါသေန္တော ပန တေသံ ဗဟုသုတာနံ ယထာ ပစ္စယေဟိ ကိလမယော န ဟောတိ၊ ဧဝံ အန္တဉ္စ ပါနဉ္စ ဝတ္တသေနာသနာနိ စ ဒေယျ ဥဇုဘူတေသု အဇ္ဈာသယသမ္ပန္နေသု ကမ္မဖလာနံ ရတနတ္တယဂုဏာနဉ္စ သဒ္ဓဟနေန ဝိပ္ပသန္တေန စေတသာ။

ဣဒါနိ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ အညမညူပကာရတံ ဒေသေတုံ “တေ တဿာ”တိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ ဧတေ ဗဟုသုတာ။ တဿာတိ ဥပါသကဿ။ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိတိ သကလဝနုဒုက္ခပနဒနံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ယံ သော ဓမ္မံ ဣဓဉ္စာ-
ယာတိ သော ပုဂ္ဂလော ယံ သဒ္ဓမ္မံ ဣမသ္မိံ သာသနေ သမ္မာပဋိပဇ္ဇနေန ဇာနိတွာ အဂ္ဂမဂ္ဂါမိဂမေန အနာသဝေါ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။

ပူဇာသက္ကာရဝသေနေဝ ပဌမယာမော ခေပိတော၊ ဘဂဝတော ဒေသ-
နာယ အပ္ပါဝသေသော မဇ္ဈိမယာမော ဂတောတိ ပါဠိယံ “ဗဟုဒေဝ ရတ္တိ” နှိ
ဝုတ္တန္တိ အာဟ “အတိရေကတရံ ဒိယစယာမ” နှိ။ သန္တဿေသီတိ^၁ အာနိသံသံ
ဒဿေသိ၊ အာဝါသဒါနပဋိသံယုတ္တံ မြေံ ကထံ သုတွာ တတော ပရံ “မဟာ-
ရာဇ ဣတိပိ သီလံ၊ ဣတိပိ သမာဓိ၊ ဣတိပိ ပညာ” တိ သီလာဒိဂုဏေ တေသံ
သမ္မာ ဒဿေသိ၊ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဝိယ ပစ္စက္ခတော ပကာသေသိ။ သမာ-
ဒပေသီတိ “ဧဝံ သီလံ သမာဒါတဗ္ဗံ၊ သီလေ ပတိဋ္ဌိတေန ဧဝံ သမာဓိ၊ ဧဝံ
ပညာ ဘာဝေတဗ္ဗာ” တိ ယထာ တေ သီလာဒိဂုဏေ အာဒိယန္တိ၊ တထာ ဂဏှာ-
ပေသိ။ သမုတ္တေဇေသီတိ ယထာသမာဒိန္တံ သီလံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ သမထ-
ဝိပဿနာ စ ဘာဝိယမာနာ ယထာ သုဋ္ဌ၊ ဝိသောဓိတာ ဥပရိဝိသေသာဝဟာ
ဟောန္တိ၊ ဧဝံ စိတ္တံ သမုတ္တေဇေသိ နိသာမနဝသေန ဝေါဒါပေသိ။ သမ္ပဟံ-
သေသီတိ ယထာနုသိဋ္ဌံ ဌိတသီလာဒိဂုဏေဟိ သမ္ပတိ လဒ္ဓဂုဏာနိသံသေဟိ
စေဝ ဥပရိ လဒ္ဓဗ္ဗလဝိသေသေဟိ စ ဥပရိစိတ္တံ သမ္မာ ပဟံသေသိ၊ လဒ္ဓဿာ-
သဝသေန သုဋ္ဌ၊ တောသေသိ။ ဧဝမေတေသံ ပဒါနံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သမုဒါယဝစနောပိ အသီတိမဟာထေရ-သဒ္ဓေါ တဒေကုဒေသေပိ နိရုဋ္ဌော-
တိ အာဟ “အသီတိမဟာထေရေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု” တိ။ အာနန္ဒတ္ထေရောပိ ဟိ
အန္တောဂဓော ဝေါတိ။ သာကီယမဏ္ဍလေတိ သာကီယရာဇသမူဟေ။

ပဋိပဒါယ နိယုတ္တတ္တာ ပါဠိပဒေါ။ တေနာဟ “ပဋိပန္နကော” တိ။ သိက္ခန-
သီလဘာဒိနာ သေခေါ၊ ဩဓိသော သမိတပါပတာယ သမဏော။ သေခေါ
ပါဠိပဒေါ ပဋိပဇ္ဇနပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန ပဋိပဒါဒေသနံ နိယမေန္တော ပဋိပဒါယ
ပုဂ္ဂလံ နိယမေတိ နာမာတိ “ပဋိပဒါယ ပုဂ္ဂလံ နိယမေတွာ ဒဿေတိ” တိ။
သေခပုဋိပဒါ သာသနေ မင်္ဂလပဋိပဒါ သမ္ပဒေဝ အသေဝိတဗ္ဗပရိဝဇ္ဇနေန
သေဝိတဗ္ဗသမာဒါနေန ဥက္ကံသဝတ္ထုသု စ ဘာဝတော အသေခဓမ္မပါရိပူရိယာ
အာဝဟတ္တာ စ ဝစုမာနကပဋိပဒါ။ အင်္ဂါလမန္တာဝ သလ္လက္ခေသန္တိတိ ဣဒံ
တဒါ ဧဝံ အသေခဘူမိအဓိဂမာယ အယောဂျတာယ ဝုတ္တံ။ အင်္ဂါလ-
မန္တာဝါတိ ဣမိနာ ပဋိသတ္တိဒါပုတ္တဿပိ အနဓိဂတမဂ္ဂသညာပနာ ဘာရိ-
ယာတိ ဒဿေတိ။ ဩသဋ္ဌာတိ အနုပ္ပဝိဋ္ဌာ။ သကလံ ဝိနယဝိဋ္ဌကံ ကထိတမေဝ
ဟောတိ တဿ သီလကသာဗာဟုလ္လတော။ သေသဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။
တိဟိ ဝိဋ္ဌကေဟိတိ ကရုဏတ္ထေ ကရုဏဝစနံ။ တေန တံတံပိဋကနံ တဿာ
တဿာ သိက္ခာယ သာဓကတမဘာဝံ ဒဿေတိ။

ဝိဋ္ဌိဝါတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပါဒိန္ဒကသရီရဿ တထာရူပတ္တာ၊ သင်္ခါရာနဉ္စ အနိစ္စတာယ ဒုက္ခာနုဗန္ဓတ္တာ။ အကာရဏံ ဝါ တေန္တိ ယေနာဓိပ္ပါယေန ဝုတ္တံ၊ တမေဝ အဓိပ္ပါယံ ဝိဝရိတုံ “ပဟောတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ စတူဟိ ဣရိယာ-
ပထေဟိ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော အဟောသိ သကျရာဇ္ဇနံ အဇ္ဈာသယဝသေန။ တထာ ဟိ ဝက္ခတိ “သတ္တာပိ တဒေဝ သန္ဓာယ တတ္ထ သင်္ခာဉ္စိ” ပညပေတော နိပဇ္ဇိ”တိ။ ယဒိ ဧဝံ “ဝိဋ္ဌိ မေ အာဂါလာယတိ”တိ ဣဒံ ကထန္တိ အာဟ “ဥပါ-
ဒိန္ဒကသရီရဉ္စ နာမာ”တိအာဒိ။

၂၃။ “ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန။ ပ။ သမ္ပန္နော”တိအာဒိသု သမန္တာ-
ဂတတ္ထော သမ္ပန္န-သဒ္ဓေါ၊ ဣဓ ပန ပါရိပူရိအတ္ထောတိ ဒဿေတုံ “ပရိပုဏ္ဏ-
သီလောတိ အတ္ထော”တိ ဝုတ္တံ။ ယော ပန သမ္ပန္နသီလောယေဝ၊ သော
ပရိပုဏ္ဏသီလော။ ပရိသုဒ္ဓံ ဟိ သီလံ “ပရိပုဏ္ဏ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ နသဗလံ၊ ကမ္မာသံ ဝါ။
သုန္တရဓမ္မေဟိတိ သောဘနဓမ္မေဟိ။ ယသ္မိံ သန္တာနေ ဥပ္ပန္နာ၊ တဿ
သောဘနဘာဝတော။ တေဟိ သပ္ပုရိသဘာဝသာနေတော သပ္ပုရိသာနံ
ဓမ္မေဟိ။

၂၄။ ဣမိနာ ဧတ္တကေန ဌာနေနာတိ “ဣဓ မဟာနာမ အရိယသာဝ-
ကော”တိ အာရဘိတွာ ယာဝ “အကသိရလာဘိ”တိ ပဒံ ဣမိနာ ဧတ္တကေန
ဥဒ္ဓေသပဒေန မာတိကံ ဌပေတွာ။ ပဋိပါဠိယာတိ ဥဒ္ဓေသပဋိပါဠိယာ။ ဧဝ-
မာဟာတိ “ဧဝံ ကထဉ္စ မဟာနာမာ”တိအာဒိနာ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနေန ဒဿိ-
တာကာရေန အာဟ။

၂၅။ ဟိရိယတိတိ လဇ္ဇိယတိ ဝိဇ္ဇိယတိ ၂။ ယသ္မာ ဟိရိ ပါပဇိရုစ္ဆနလက္ခ-
ဏာ၊ တသ္မာ “ဇိရုစ္ဆတိတိ အတ္ထော”တိ ဝုတ္တံ။ ဩတ္တပ္ပတိတိ ဥတ္တပ္ပတိ။ ပါပုဏ္ဏာ-
သလက္ခဏံ ဟိ ဩတ္တပ္ပံ။ ပစ္စဟိတဝီရိယောတိ သင်္ကေတံ အနာပန္နဝီရိယော။
တေနာဟ “အနောသက္ကိတမာနသော”တိ။ ပဟာနတ္ထာယာတိ သမုတ္တိနုနတ္ထာ-
ယ။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါ နာမ အဓိဂမော ဧဝါတိ အာဟ “ပဋိလာ-
ဘတ္ထာယာ”တိ။ သတိနေပက္ကေနာတိ သတိယာ နေပက္ကေန တိက္ခဝိသဒသုရ-
ဘာဝေန။ အဋ္ဌကထာယံ ပန နေပက္ကံ နာမ ပညာတိ အဓိပ္ပါယေန “သတိယာ စ
နိပကဘာဝေန စာ”တိ အတ္ထော ဝုတ္တော၊ ဧဝံ သတိ အညော နိဒ္ဒိဋ္ဌော နာမ
ဟောတိ။ သတိမာတိ စ ဣမိနာဝ ဝိသေသာ သတိ ဂဟိတာ၊ ပရတော

“စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ”တိ သတိကိစ္စမေဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊
 န ပညာကိစ္စံ၊ တသ္မာ သတိနေပက္ကေနာတိ သတိယာ နေပက္ကဘာဝေနာတိ
 သက္ကာ ဝိညာတုံ။ တေနေဝ ဟိ ပစ္စယဝိသေသဝသေန အညဓမ္မနိရပေက္ခော
 သဘိသာ ဗလဝဘာဝေါ။ တထာ ဟိ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေနပိ အဇ္ဈယနသမ္ပသ-
 နာနိ သမ္ဘဝန္တိ။

စေတိယင်္ဂဏဝတ္ထာဒီဘိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဗောဓိယင်္ဂဏဝတ္ထာဒီနိ သင်္ဂဏာတိ။
 အသီတိမဟာဝတ္ထပဋိပတ္တိပူရဏန္တိ ဧတ္ထ အသီတိဝတ္ထပဋိပတ္တိပူရဏံ မဟာဝတ္ထ-
 ပဋိပတ္တိပူရဏန္တိ ဝတ္ထပဋိပတ္တိပူရဏ-သဒ္ဓေါ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော။ တတ္ထ
 မဟာဝတ္ထာနိ^၁ နာမ ဝတ္ထခန္ဓကေ^၂ ဝုတ္တာနိ အာဂန္တုကဝတ္ထံ အာဝါသိကံ ဂမိကံ
 အနုမောဒနံ ဘတ္တဂုံ ပိဏ္ဍေစာရိကံ အာရဉ္ဇိကံ သေနာသနံ ဇန္တာသရံ ဝစ္စကုဋိ
 ဥပဇ္ဈာယံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အာစရိယံ အန္တေဝါသိကဝတ္ထန္တိ စုဒ္ဓသ။ တတော
 အညာနိ ပန ကဒါစိ တဇ္ဇနိယကမ္မကတာဒိကာလေ ပါရိဝါသိကာဒိကာလေ စ
 စရိတဗ္ဗာနိ အသီတိ ခုဒ္ဓကဝတ္ထာနိ သဗ္ဗာသု အဝတ္ထာသု န စရိတဗ္ဗာနိ၊ တသ္မာ
 မဟာဝတ္ထေသု အဂ္ဂဟိတာနိ။ တတ္ထ “ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခုနံ ဝတ္ထံ ပညပေ-
 သာမီ”တိ အာရဘိတော “န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ။ ပ။ န ဆမာယံ စက်မန္တေ စက်မေ
 စက်ဒိဘဗ္ဗ”န္တိ^၃ ဝုတ္တာနိ ပကတတ္ထေ စရိတဗ္ဗဝတ္ထာဝသာနာနိ ဆသဋ္ဌိ၊ တတော
 ပရံ “န ဘိက္ခဝေပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာပါရိဝါသိကဝုရုတရေန ဘိက္ခုနာသဋ္ဌိ”
 မူလာယပဋိကဿနာရဟေန မာနတ္တာရဟေန မာနတ္တစာရိကေန အဟ္တာနာ-
 ရဟေန ဘိက္ခုနာ သဋ္ဌိ^၄ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗ”န္တိအာဒီနိ^၅ ပကတတ္ထေ
 စရိတဗ္ဗေဟိ အနညတ္တာ ဝိသုံ ဝိသုံ အဂဏေတွာ ပါရိဝါသိကဝုရုတရာဒိသု ပုဂ္ဂ-
 လန္တရေသု စရိတဗ္ဗတ္တာ တေသံ ဝသေန သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဧကေကံ ကတွာ ဂဏိ-
 တဗ္ဗာနိ ပဉ္စာတိ ကေသတ္တတိဝတ္တာနိ၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မကတဝတ္ထေသု ဝတ္ထ-
 ပညာပနဝသေန ဝုတ္တံ “န ပကတတ္ထဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ။ ပ။
 နာနေ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ သာဒိတဗ္ဗ”န္တိ^၆ ဣဒံ အဘိဝါဒနာဒီနံ အသာဒိယနံ ဧကံ၊
 “န ပကတတ္ထော ဘိက္ခု သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓိသိတဗ္ဗော”တိအာဒီနိ^၇ စ၊
 ဒဿာတိ ဧဝမေတာနိ ဒွါသီတိ။ ဧတေသ္မေဝ ပန ကာနိစိ တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိ-
 ဝတ္တာနိ၊ ကာနိစိ ပါရိဝါသိကာဒိဝတ္တာနိတိ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ဒွါသီတိ၊ ဧဝံ
 အပ္ပကံ ပန ဦးမဓိကံ ဝါ ဂဏနပကံ န ဟောတိတိ ဣမ “အသီတိ”ဇ္ဇေဝ ဝုတ္တံ။
 အညတ္ထ ပန အဋ္ဌကထာပဒေသေ “ဒွါသီတိ ခန္ဓကဝတ္ထာနိ”တိ ဝုစ္စတိ။

၁-မူလဋီ ၂-၁၆၃-ဝိဇ္ဇာဒီသု ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-ဝိ ၄-၃၇၃-ဝိဇ္ဇာဒီသု။ ၃-ဝိ ၄-၈၃၊ ၈၆-ဝိဇ္ဇာဒီသု၊
 ၄-ဝိ ၄-၈၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-ဝိ ၄-၅၂-ဝိဇ္ဇေ။

သက္ကစ္စံ ဥဒ္ဓိသနံ သက္ကစ္စံ ဥဒ္ဓိသပနန္တိ ပစ္စေကံ သက္ကစ္စံ-သဒ္ဓေါ ယောဇေ-
တဗ္ဗော။ ဥဒ္ဓိသနံ ဥဒ္ဓေသဂ္ဂဟဏံ။ ဓမ္မောသာရဏံ ဓမ္မဿ ဥစ္စာရဏံ။ ဓမ္မ-
ဒေသနာ—

“အာဒိမိ သီလံ ဒေသေယျ၊ မဇ္ဈေ ဈာနံ ဝိပဿနံ။
ပရိယောသာနေ စ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧသာ ကထိကသဏ္ဌိတိ”တိ—

ဧဝံ ကထိတလက္ခဏာ ဓမ္မကထာ။ ဥပဂန္တာ နိသိန္ဓဿ ယဿ ကဿမိ
ဂဟဋ္ဌဿ၊ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ တင်္ဂဏာနုရူပါ ဓမ္မိ ကထာ ဥပနိသိန္ဓကထာ။
ဘတ္တာနုမောဒနကထာ အနုမောဒနိယာ။ သရိတာတိ ဧတ္ထ န ကေဝလံ
စိရကတစိရဘာသိတာနံ သရဏမနုဿရဏမတ္တံ အဓိပ္ပေတံ၊ အထ ခေါ
တထာပဝတ္တရူပါရူပဓမ္မာနံ ပရိဂ္ဂဟမုခေန ပဝတ္တဝိပဿနာစာရေ သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနန္တိ ဒေသေတုံ “တသ္မိ” ကာယေန စိရကတေ”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ သကိမ္ဘိ သရဏေနာတိ ကေဝါရံ သရဏေန။ ပုနပ္ပုနံ သရဏေနာတိ
အနု အနု သရဏေန။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂမ္ဘိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ
နိရောဓနိဿိတံ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိဉ္စ ကတွာ သရန္တော တတ္ထ တတ္ထ ဇဝနဝါရေ
သရဏဇဝနဝါရေ ပရိတ္တဇဝနဝသေန အနုဿရိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂတိအတ္တာ ဓာတုသဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓိအတ္တာ ဟောန္တိတိ အာဟ “ဥပယဉ္စ ဝယဉ္စ
ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ သမတ္တာယာ”တိ။ မိဿကနယေနာယံ ဒေသနာ အာဂတာတိ
အာဟ “ဝိက္ခန္တနဝသေန စ သပုစ္ဆေဒဝသေန စာ”တိ။ ဘေသာဟ “ဝိပဿနာ-
ပညာယ ဝေဝါ”တိအာဒိ။ ဝိပဿနာပညာယ နိဗ္ဗေမိကပရိယာယတော။
သာ စ ခေါ ပဒေသိကာတိ နိပ္ပဒေသိကံ ကတွာ ဒေသေတုံ “မဂ္ဂပညာယ
ပဋိလာဘသံဝတ္တနတော စာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိဘာဝေပိ ဧသေဝ
နယော။ သမ္မာတိ ယာထာဝတော။ အကုပ္ပဓမ္မတာယ ဟိ မဂ္ဂပညာ ခေဝိတ-
ခေပနာယ န ပုန ကိစ္စံ အတ္ထိတိ ဥပါယေန ဉ္ဈယေန ယာ ပဝတ္တိ၊ သာ ဝေါတိ
အာဟ “ဟေတုနာ နယေနာ”တိ။

၂၆။ အဓိကံ စေတော အဘိစေတော၊ မဟဂ္ဂတစိတ္တံ၊ တဿ ပန
အဓိကတာ ကာမစ္ဆန္တာဒိပဋိပက္ခဝိဂမေန ဝိသိဋ္ဌဘာဝပ္ပတ္တိ၊ တန္တိဿိတာနိ
အဘိစေတသိကာနိ။ တေနာဟ “အဘိစိတ္တံ သေဋ္ဌစိတ္တံ သိတာန”န္တိ။
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနန္တိ ဣမသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ ဖာသုဝိဟာရဘူတာနံ။

၁-ဒိ-ဋ္ဌ ၁-၁၅၉ သံ-ဋ္ဌ ၃-၁၀၉-ပိဋေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

မ-ဋီ ၃-၂—န-၃-သ

တေဟိ ပန သမင်္ဂိတက္ခဏေ ယသ္မာ ဝိဝေကဇံ ဝိတိသုခံ သမာဓိဇံ ဝိတိ-
 သုခံ အဝီတိဇံ သတိပါရိသုဒ္ဓိဉာဏသုခဉ္စ ပဋိလဘတိ ဝိန္ဒတိ။ တသ္မာ အာဟ
 “**အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ သုခပဋိလဘဟေတူနံ**” န္တိ။ ဣန္ဒြိယိန္ဒြိယတက္ခဏေ သမာ-
 ပဇ္ဇိတဘတိ ဣမိနာ တေသု ဈာနေသု သမာပဇ္ဇနဝသီဘာဝမာဟ။ “နိကာမ-
 လာဘီ”တိ ပန ဝစနတော အာဝဇ္ဇနာမိဋ္ဌာနာ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသိယော စ
 ဝုတ္တာ ဧဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ နိဒုက္ခလာဘီတိ ဣမိနာ တေသံ ဈာနာနံ သုခ-
 ပဋိပဒါနိပ္ပါဘိညတံ ဒဿေတိ။ ဝိပုလလာဘီတိ ဣမိနာ ပဂုဏတံ တပ္ပမာဏ-
 ဒဿိဘဘာဝဒီပနတော။ တေနာဟ “**ပဂုဏဘာဝေနာ**”တိအာဒိ။ သမာပဇ္ဇိ-
 တုံ သက္ခောတိ သမာပဇ္ဇနဝသီဘာဝတာယ သာမိတတ္တာ။ သမာဓိပါရိပဇ္ဇိက-
 ဓမ္မေတိ ဝသီဘာဝဿ ပစ္စနိကဓမ္မေ။ ဈာနာဓိဂမဿ ပန ပစ္စနိကဓမ္မာ ပဂေဝ
 ဝိက္ခမ္ဘိတာ။ အညထာ ဈာနာဓိဂမော ဧဝ န သိယာ။ အင်္ဂါလမန္တော
 ဝိက္ခမ္ဘေတုံ န သက္ခောတိတိ ကိန္တေန ဝိက္ခမ္ဘေတိ ဝိသောဓေတိ။ ကာမာဒိ-
 နဝပစ္စဝေက္ခဏာဒီဟိ ကာမတ္တန္တာဒိနံ အညေသံ သမာဓိပါရိပဇ္ဇိကာနံ ဒုရ-
 သမုဿာရဏံ ဣဝ ဝိက္ခမ္ဘနံ ဝိသောဓနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၇။ ဝိပဿနာဟိတာယ ဥပရူပရိဝိသေသုဝဟတ္တာ ဝခုမာနာယ ပုဗ္ဗ-
 ဘာဂသီလာဒိပဋိပဒါယ။ သာ ဧဝ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ ယထာဘာဝိတ-
 တာယ အဝဿံဘာဝိနံ ဝိသေသံ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ အဏ္ဏံ ဝိယာတိ အဏ္ဏံ။
 ကိလေသေဟိ အဒူသိတတာယ အပူတိ အဏ္ဏံ ဧတဿာတိ အပုစ္စဏ္ဍော။
 ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတွာ ဌိတပုဂ္ဂလော၊ တဿ ဘာဝေါ **အပုစ္စဏ္ဍတာ**။ ဝိပ-
 သနာဒိဉာဏပုဘေဒါယာတိ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏာဒိဉာဏပဘေဒါယ။ တတ္ထာတိ
 စေတောခိလသုက္ကေ “သ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ ဧဝံ ဥဿောဌိပန္နရသင်္ဂ-
 သမန္တာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော အဘိနိဗ္ဗိဒါယာ”တိ အာဂတတ္တာ **ဥဿောဌိ-**
ပန္နရသေဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္တာဂတဘာဝေါတိ ဧဝံ ယံ ဩပဗ္ဗသံသန္တနံ
အာဂတံ။ တံ ဩပဗ္ဗသံသန္တနံ ဣဝ ဣမသ္မိံ သေခသုက္ကေ ယောဇေတွာ
ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ သမ္ပန္နော။

၂၈။ မဟဂ္ဂတာဒိဘာဝေန ဟေဋ္ဌိမာနံ ဈာနာနံ အနုရူပမ္ပိ အတ္တနော
 ဝိသေသေန တေ ဥတ္တရိတွာ အတိက္ကမိတွာန ဌိတန္တိ **အနုတ္တရံ**။ တေနာဟ
 “**ပဌမာဒိဇ္ဈာနေဟိ အသဒိသံ ဥတ္တမ**” န္တိ။ ဒုတိယာဒိသုဝိ အဘိနိဗ္ဗိဒါသု။ ပုဗ္ဗ-
 နိဝါသဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ယထာ အတ္တနော ဝိသယပဋိစ္ဆာဒကံ ကိလေသန္ဓကာရံ

ဝိမမန္တမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ အတ္တနော ဝိသယေ ကဉ္စိ ဝိသေသံ ကရေန္တမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အာဟ “ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေန ပဌမံ ဇာယတိ”တိ။ သေသညဏ-
ဒွယေဝိ ဧသေဝ နယော။

၂၉။ စရဏသ္မိန္နိ ပစ္စုတ္တေ ဘုမ္မဝစနန္တိ အာဟ “စရဏံ နာမ ဟောတိတိ အတ္တော”တိ။ တေနာတိ ကရဏတ္ထေ ကရဏဝစနံ အဂတပုဗ္ဗဒိသာဂမနေ တေသံ သာဓကတမဘာဝတော။

အဋ္ဌ ဉာဏာနီတိ ဣဓ အာဂတာနိ စ အနာဂတာနိ စ အဗ္ဗုဒ္ဓသုတ္တာဒိသု အာဂတာနံ ဂဟေတွာ ဝဒဟိ။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာဘိ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိစ္ဆာဒကာဒိ-
ကိလေသတမံ ဘိဒ္ဓိတွာ ပဒါလေတွာ။

၃၀။ သနက္ခိမာရေနာတိ သနန္တနကုမာရေန။ တဒေဝ ဟိ တဿ သနန္တန-
ကုမာရတံ ဒဿေတုံ “ဝိရကာလတော ပဋ္ဌာယာ”တိ ဝုတ္တံ။ သော အတ္တ-
ဘာဓေါတိ ယေန အတ္တဘာဝေန မနဿပထေ ဈာနံ နိဗ္ဗုတ္တေသိ၊ သော ကုမာ-
ရတ္တဘာဝေါ၊ တဿ ဗြဟ္မဘူတောပိ တာဒိသေန ကုမာရတ္တဘာဝေန စရတိ။

ဇနိတသ္မိ-သဒ္ဓေါ ဧဝ ဣ-ကာရဿ ဧ-ကာရံ ကတွာ “ဇနေတသ္မိ”န္တိ
ဝုတ္တော၊ ဇနိတသ္မိန္နိ စ ဇနသ္မိန္နိ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဇနိတသ္မိန္နိ
သာမညဂ္ဂဟဏေပိ ယတ္ထ စတုဝဏ္ဏသမညာ၊ တတ္ထေဝ မနဿလောကေ။
ခတ္ထိယော သေဋ္ဌောတိ လောကသမညာပိ မနဿလောကေယေဝ၊ န ဒေဝ-
ကာယေ ဗြဟ္မကာယေ ဝါတိ ဒဿေတုံ “ယေ ဂေါတ္တပဋိသရိနော”တိ ဝုတ္တံ။
ပဋိသရန္တိတိ “အဟံ ဂေါတမော၊ အဟံ ကဿပေါ”တိ ပတိ ပတိ အတ္တနော
ဂေါတ္တံ အနုသရန္တိ ပဋိဇာနန္တိ ဝါတိ အတ္တော။

တ္ထောဝတာတိ “သာဓု သာဓု အာနန္ဒာ”တိ တ္ထေကေန သာဓုကာရဒါနေန။
ဇိနဘာသိတံ နာမ ဇာတန္တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပရိယောသာနာ
ထေရဘာသိတံ ဗုဒ္ဓဘာသိတမေဝ နာမ ဇာတံ။ “ကိမ္ပနိဒံ သုတ္တံ သတ္တု-
ဒေသနာနုဝိဓာနတော ဇိနဘာသိတံ၊ ဥဒါဟု သာဓုကာရဒါနမတ္ထေနာ”တိ
ဝေရူပါ စောဒနာ ဣဓ အနောကာသာ ထေရဿ ဒေသနာယ ဘဂဝတော
ဒေသနာနုဝိဓာနဟေတုကတ္တာ သာဓုကာရဒါနဿာတိ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္တ-
တော အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

သေခသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-ပေါတလိယသုတ္တဝတ္ထနာ

၃၁။ အင်္ဂါ နာမ ဇနပဒိနော ရာဇကုမာရာ၊ တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဇနပဒေါ ရုဠိဝသေန အင်္ဂါတွေဝ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “အင်္ဂါယေဝ သော ဇနပဒေါ”တိ။ မဟိယာ ပနဿ ဥတ္တရေန ယာ အာပေါတိ မဟိယာ နဒိယာယာ အာပေါ တဿ ဇနပဒဿ ဥတ္တရေန ဟောန္တိ။ တာသံ အဝိဉ္ဇူရတ္တာ သော ဇနပဒေါ ဥတ္တရူပေါတိ ဝုစ္စတိ။ သာ ပန မဟိ ကတ္ထမိ ကတ္ထမိ ဘိဇ္ဇိတွာ ဂတာတိ အာဟ “ကတရမဟိယာ ဥတ္တရေန ယာ အာပေါ”တိ။ တတ္ထာတိ တဿာ မဟိယာ အာဂမနတော ပဋ္ဌာယ အယံ အာဝိဘာဝကဏာ။ ယသ္မာ လောကိယာ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေါ ဟိမဝါ တတ္ထ ပတိဋ္ဌိတသမုဒ္ဒဒဟပဗ္ဗတနဒိယောတိ ဧတေသု ယံ ယံ န မနုဿဂေါစရံ၊ တတ္ထ သယံ သမ္ဗုဇ္ဇာ အညေဝိ သမ္မောဟ-ယန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ သမ္မောဟဝိမေနတ္ထံ “အယံ ကိရ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေါ”တိအာဒိ-မာရဒ္ဓိ။ ဒသသဟဿယောဇနပရိမာဏော အာယာမတော စ ဝိတ္တာရတော စဘိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ “တတ္ထာ”တိအာဒိ။ ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္တဋေဝ တဒုပဘောဂိသတ္တာနံ ပုညက္ခယေန။

သုန္ဒရဒဿနံ ကုဋန္တိ သုဒဿနကုဋံ၊ ယံ လောကေ “ဟေမကုဋ”န္တိ ၂ ဝုစ္စတိ။ မူလဂန္ဓော ကာဠာနုသာရိယာဒိ။ သာရဂန္ဓော စန္ဒနာဒိ။ ဖေရုဂန္ဓော သလလာဒိ။ တစဂန္ဓော လဝင်္ဂါဒိ။ ပပဋိကဂန္ဓော ကမိတ္တာဒိ။ ရသဂန္ဓော သဇ္ဇာဒိ။ ပတ္တဂန္ဓော တမာလဟိရိဝေရာဒိ။ ပုပ္ဖဂန္ဓော နာဂကုက္ကံမာဒိ။ ဖလဂန္ဓော ဇာတိဖလာဒိ။ ဂန္ဓဂန္ဓော သဗ္ဗေသံ ဂန္ဓာနံ ဂန္ဓော။ ယဿ ဟိ ရုက္ခဿ သဗ္ဗေသမ္ပိ မူလာဒိနံ ဂန္ဓော အတ္ထိ၊ သော ဣဓ ဂန္ဓော နာမ။ တဿ ဂန္ဓဿ ဂန္ဓော ဂန္ဓဂန္ဓော။ သဗ္ဗာနိ ပုထုလတော ပညာသယောဇနာနိ၊ အာယာမတော ပန ဥဗ္ဗေဓတော ဝိယ ဒွိယောဇနသတာနေဝါတိ ဝဒန္တိ။

မနောဟရသိလာတလာနီတိ ဩတရဏတ္ထာယ ၇ မနုညသောပါနသိလာ-တလာနိ။ သုပဋိယတ္တာနီတိ တဒုပဘောဂိသတ္တာနံ သာဓာရဏကမ္မာနုဘာ-ဝေန သုဠု ပဋိယတ္တာနိ သုပ္ပဝတ္တိတာနိ ဟောန္တိ။ မစ္ဆကစ္ဆပါဒယော ဥဒကံ မလိနံ ကရေန္တိ၊ တဒဘာဝတော ဖလိကသဒိသနိဗ္ဗလုဒကာနိ။ တိရိယတော ဒီဃံ ဥဂ္ဂတကုဋန္တိ “တိရုစ္ဆာနပဗ္ဗတ”န္တိ ၅ အာဟ။

၁-အံ-ဇိ ၃-၂၂၈-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-မကုဋန္တိ (က) ၃-သဇ္ဇုလသာဒိ (အံ-ဇိ ၃-၂၂၈-ပိဋ္ဌေ။)
 ၄-ရတနမယတ္တာ (အံ-ဇိ ၃-၂၂၈-ပိဋ္ဌေ။) ၅-ပဗ္ဗတကုဋန္တိ (က)

အာပဏာနိ ဝေ ဝေါဟာရဿ မုခဘူတာနီတိ အာဟ “အာပဏမုခ-
သဟဿာနိ”တိ။ ဝိဘတ္တာနီတိဝေတ္ထိတာနိ အညမညာသတ္တိန္တာနိ။ ဝသနန္တာနိ
အတ္တနော ယထာဗာသုကံ ဝသိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ။ အာသတိ ဣတ္ထာတိ အာသနံ၊
နိသိဒိတဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ။

အသာရပုံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ ဆာဒနတော ဆန္တံ အနုစ္ဆရိကံ၊ တဒေဝ
အဇ္ဈာသယသမ္ပတ္တိံ ပတိရူပေတိ ပကာသေတိတိ ပတိရူပံ။ တေနာဟ
“နပ္ပတိရူပ”န္တိ။ ကာရဏဝေဝေနာနီတိ ဉ္စပကကာရဏဝေဝေနာနိ။ ဉ္စပကံ
ဟိ ကာရဏံ အဓိပ္ပေတံ။ အတ္ထံ အာကရောတိ ပကာသေတိတိ အာကာရော၊
တမေဝ လိနံ ဂုဋ္ဌံ အတ္ထံ ဂမေတိတိ လိနံ။ သော တေန နိမိယတိတိ နိမိတ္တန္တိ
ဝုစ္စတိ။ ဣဒါနိ တမေဝတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ဒိဃဒသဝတ္ထံ။ပ။ နိမိတ္တာတိ ဝုတ္တာ”တိ
အာဟ။ တေတိ အာကာရာဒယော။ တထာ ဟိ ပန မေတိအာဒိနာ
ပေါတလိယော ဂဟပတိ “ပရိဗ္ဗာဇကနိယာမေန အဟံ ဇီဝါမိ၊ တသ္မာ
ဂဟပတိ န ဟောမိ”တိ ဝဒတိ။ ဩဝဒန္တောတိ အနုသာသန္တော။
ဥပဝဒန္တောတိ ပရိဘာသန္တော။

၃၂။ ဂေခဘူတော လောဘောတိ ဂိဇ္ဈနသဘာဝေါ လောဘော၊ အဂိဇ္ဈန-
လက္ခဏော န လောဘော။ အနိန္ဒာဘူတံ အယဇနန္တိ နိန္ဒာယ ပဋိပက္ခဘူတံ
ပရေသံ အယဇနံ။ နိန္ဒာယဇနာတိ နိန္ဒာဝသေန ပရေသံ ယဇနာ အက္ခော-
သနာ။ ဗျဝဟာရဝေါဟာရေဝိတိ ကယဝိက္ကယလက္ခဏော သဗျောဟာရေဝိ
ဒါနဂ္ဂဟဏံ ဝေါဟာရော။ “ဒတ္တော တိဿော”တိအာဒိနာ ဝေါဟရဏံ
ပညာပနန္တိ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော။ ယထာဓိပ္ပေတဿ အတ္တဿ ဝေါဟရဏံ
ကထနံ ဗောဓနန္တိ ဝေဝနံ ဝေါဟာရော။ ယာထာဝတော အယာထာဝတော စ
ဝေါဟရတိ စေတနာတိ ဝေါဟာရော၊ စေတနာ။ အယဝိဇာဓိပ္ပေတောတိ
အယံ စေတနာလက္ခဏော ဝေါဟာရော ဣဓ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတော၊
သော စ ခေါ သာဝဇ္ဇောဝ သမုစ္ဆေဒဿ ဣစ္ဆိတတ္တာ။ ဣဒါနိ စတုဗ္ဗိဿေဝိ
ဝေါဟာရဿ ဣဓ သမ္ဘဝံ ဒဿေတုံ “ယဇ္ဇာ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဂိဟိတိ
စေတနာ နတ္ထိတိ အဟံ ဂိဟိတိ စေတနာပဝတ္ထိ နတ္ထိ။ ဂိဟိတိ ဝေဝနံ နတ္ထိတိ
ဂိဟိတိ အတ္တနော ပရေသဉ္စ ဝေဝနပဝတ္ထိ နတ္ထိ။ ဂိဟိတိ ပဏ္ဏတ္တိ နတ္ထိတိ ဂိဟိတိ
သမညာ နတ္ထိ။ ဂိဟိတိ ဗျဝဟာရော နတ္ထိတိ သမုဒါစာရော နတ္ထိ။

၃၃။ ပါဏာတိပါတောဝ သံယောဇနံ။ ကသ္မာ? ဗန္ဓနဘာဝေန ပဝတ္တ-
နတော နိဿရိတုံ အပ္ပဒါနတော။ ပါဏာတိပါတဿ အတ္ထိတာယ သော

ပုဂ္ဂလော “ပါဏာတိပါတီ”တိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ပါဏာတိပါတဿ။ပ။ဟောတိ”တိ။ယံ ဟိ ယဿ အတ္ထိ၊ တေန သော အပဒိဿတိတိ။ ဗဟုတာယာတိ အစက္ခကောဒိဘေဒေန ဗဟုဘာဝတော။ ပါဏာတိပါတဿ ပဋိပက္ခော အပါဏာတိပါတော။ သော ပန အတ္ထတော ကာယဒွါရိကော သီလသံဝရေတိ အာဟ “ကာယိကသီလသံဝရေနာ”တိ။ အတ္တာပိ မံ ဥပဝဒေယျာတိ-အာဒိ ပါဏာတိပါတေ အာဒိနဝဒဿနံ။ အာဒိနဝဒဿိနော ဟိ တတော ဩရမဏံ။ ဒေသနာဝသေနာတိ အညတ္တ သုတ္တေ အဘိဓမ္မေ စ ဒေသသု သံယောဇနေသု ပဉ္စသု နိဝရဏေသု ဒေသနာဝသေန အပရိယာပနုမ္ပိ သံယောဇနန္တိပိ နိဝရဏန္တိပိ ဣဓ ဝုတ္တံ။ ကဿော? တဒတ္ထသမ္ဘဝတော။ တေနာဟ “ဝဋ္ဋ-ဗန္ဓနန္ဓေန ဟိတပ္ပဋိန္ဒာဒနန္ဓေန စာ”တိ။ ပါဏာတိပါတော ဟိ အပါဏာတိ-ပါတပစ္စယံ ဟိဘံ ပဋိန္ဒာဒေန္တောဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ဧကော အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ ဣဒံ သဟဇာတဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဥပနိဿယဝသေန ပန ဣတရေသမ္ပိ အာသဝါနံ ယထာရဟံ သမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပါဏာတိပါတီ ဟိ ပုဂ္ဂလော “တပ္ပစ္စယံ အတ္ထံ ကရိဿာမီ”တိ ကာမေ ပတ္ထေတိ၊ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ၊ ဘဝဝိသေသံ ပစ္စာသိ-သတိ။ တတ္ထ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟနတိ ဗာဓတိတိ ဝိသာတော၊ ဒုက္ခံ၊ ပရိဋ္ဌာဟနံ အနတ္တုပ္ပါဒဝသေန ဥပတာပနံ ပရိဋ္ဌာဟော၊ အယမေတေသံ ဝိသေသော။ သဗ္ဗတ္တာတိ သဗ္ဗေသု ဝါရေသု။ ဣမိနာ ဥပါယေနာတိ အတိဒေသေန ပန ပရိဂ္ဂဟိတော အတ္ထော ပရတော အာဂမိဿတိတိ။

၃၄-၄၀။ ဣမသ္မိံ ပဒေတိ ဧတေန သတ္တသုပိ ဝါရေသု တထာ အာဂတံ ပဒံ သာမညဟော ဂဟိတံ။ တေနာဟ “ဣမိနာ”တိအာဒိ။ ရောသနံ ကာယိကံ ဝါစသိကဉ္စာတိ တပ္ပဋိပက္ခော အရောသောပိ တထာ ဒုပိဓောတိ အာဟ “ကာယိကဝါစသိကသံဝရေနာ”တိ။ ယထာ အဘိဇ္ဈာ လောဘော၊ အနဘိဇ္ဈာ အလောဘော၊ ဧဝံ အကောရူပါယာသော အဗျာပါဒေါ၊ သံဝရေ သုခန္တိ သံဝရေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အနတိလောဘော ပန သတိသံဝရေ၊ အနတိမာနော ဉာဏသံဝရေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဣမေသု ပန ပဒေသု ဧဝံ သဗ္ဗဝါရေသု ယောဇနာ ကာတဗျာတိ သမ္ပန္နော။

ဧဝံ အာသဝုပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗျာတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဿပိ ကေဇ္ဈံ ဝုစ္စမာနတ္တာ “ပုန အယံ သင်္ခေပဝိနိစ္ဆယော”တိ ဝုတ္တံ။ အသဗ္ဗောဟတ္ထံ အာရမ္မဏဿ။ ပုရိမေသု တာဝ စတုသု ဝါရေသု ဝိရမိတုံ န သက္ကောမိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ “အတ္တာပိ မံ ဥပဝဒေယျာ”တိ ဧတဿ ပဒဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ “န သက္ကောမိ”တိ၊ “အနုဝိဇ္ဇာပိ မံ ဝိညူ ဂရဟေယျ”န္တိ ဧတဿ ပဒဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ “န

သက္ကောတိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဣမိနာ နယေန ပစ္စိမေသုပိ စတုသု ယထာရဟံ
 ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အတိမာနေ ဘဝါသဝအဝိဇ္ဇာသဝါတိ ဝုတ္တံ မာနေန
 သဟ ဒိဋ္ဌိယာ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ အတိမာနော ပန ကာမရာဂေနပိ ဥပ္ပဇ္ဇတေ-
 ဝါတိ “အတိမာနေ ကာမာသဝအဝိဇ္ဇာသဝါ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ သွာယံ
 နယော ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျောတိ န ဒဿိတော။ ပါတိမောက္ခသံဝရ-
 သီလံ ကထိတံ အာဒိတော စတူဟိ ဆဋ္ဌေန ဝါတိ ပဉ္စဟိ ဝါရေဟိ၊ သေသေဟိ
 တိဟိ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလေ ဌိတဿ ဘိက္ခုနော ပဋိသင်္ခါပဟာနံ၊
 သဗ္ဗေဟိပိ ပန ဘိက္ခုဘာဝေ ဌိတဿ ဂီဟိဝေါဟာရသမုန္တေဒေါ ကထိတော။
 တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တံ “ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ မယံ ကာတုံ နပ္ပတိရူပ”န္တိ ပဋိသင်္ခါနဝသေန
 အကရဏံ ပဇဟနဉ္စ ပဋိသင်္ခါပဟာနံ။

ကာမာဒိနဝကထာဝဏ္ဏနာ

၄၂။ ဥပသုန္တေယျာတိ ဧတ္ထ ဥပ-သဒ္ဓေါ သမိပတ္တော၊ သုမ္ဘနံ ဝိက္ခေပနံ။
 တေနဝ တမေနန္တိ ဘုဗ္ဗတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ “တဿ သမိပေ
 ဝိပေယျာ”တိ၊ တဿ ကုက္ကုရဿ သမိပေ အဋ္ဌိကင်္ကလံ ဝိပေယျာတိ အတ္တော။
 နိဗ္ဗသတ္တာ ကင်္ကလန္တိ ဝုစ္စတိတိ ဣမိနာ ဝိဂတမံသာယ အဋ္ဌိကင်္ကလိကာယ
 ဥရုဋ္ဌိဝိ ဝါ ဝိဋ္ဌိက ဗူကေ ဝါ သိသဋ္ဌိမိ ဝါ ကင်္ကလ-သဒ္ဓေါ နိရုဋ္ဌောတိ ဒဿေတိ။
 သုနိက္ခန္တိ နိလ္လိမိတံ ကတွာဝ နိဗ္ဗိသေသံ လိမိတံ။

ကေတ္ထုပဋ္ဌာနဿ အဇ္ဈုပေက္ခနဝသေန ပဝတ္တိယာ ဧကတ္တာ။ တေနာဟ
 “စတုတ္ထဈာနပေက္ခာ”တိ။ ယသ္မာ ပနဿ အာရမ္မဏမ္ပိ ကေသဘာဝမေဝ၊
 တသ္မာ အာဟ “သာ ဟိ”တိအာဒိ။ လောကာမိသသင်္ခါတာတိ အပရိညာတ-
 ဝတ္ထုနာ လောကေန အာမသိတဗ္ဗတော၊ လောကေ ဝါ အာမိသောတံ သင်္ခံ
 ဂတာယ ဝသေန ကာမဂုဏာနံ ကာမဘာဝေါ စ အာမိသဘာဝေါ စ၊ သော
 ဝေ နိပ္ပရိယာယတော အာမိသန္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ။ ကာမဂုဏာမိသတိ
 ကာမဂုဏေ ဆန္ဒရာဂါ။ ဂဟဏဋ္ဌေန ဘုသံ အာဒါနဋ္ဌေန။

၄၃။ ဥသနံ အာကာသေန ဂမနန္တိ အာဟ “ဥပ္ပတိတွာ ဂစ္ဆေယျာ”တိ။
 ဂိဇ္ဈာဒီနံ ဝါသိဖရသု န ဟောတိတိ အာဟ “မုခတုဏှကေန ဥသန္တာ တစ္ဆေ-
 ယျ”န္တိ။ ဝိဿန္တေယျုန္တိ ဧတ္ထ “ဝိဿဇ္ဇေန”န္တိ အာကမနံ အမိပ္ပေတံ အနေ-
 ကတ္တတ္တာ ဓာတူနံ၊ အာကမနဉ္စ အနုဗန္ဓိတွာ ပါတနန္တိ အာဟ “မံသပေသိ”
 နခေဟိ ကမိတွာ ပါတေယျ”န္တိ။

၄၇။ ပုရိသဿ အာရောဟနယောဂုံ ပေါရိသေယျံ။

၄၈။ သမ္ပန္နံ သုန္ဒရံ ဖလမဿာတိ သပ္ပန္နမလံ။ ဖလူပပန္နန္တိ ဖလေဟိ ဥပေ-
တန္တိ အာဟ “မဟုဖလ”န္တိ။

၅၀။ သုဝိဇ္ဇရဝိဇ္ဇရေတိ အရိယဿ ဝိနယေ ဝေါဟာရသမုစ္ဆေဒတော
သုဠ၊ ဝိဇ္ဇရဘူတေ ဧဝံ ဝိဇ္ဇရေ အဟံ ဌိတော။ ကဿမိ နာမ အတ္တဿ ပိ အဇာ-
နနတော န အာဇာနန္တိတိ အနာဇာနိယာတိ ကတ္တုဿ ဓနမဿ ဒဿေန္တော
အဇာနနကေတိ အဇာနန္တဘောဇနသီသေန တေသံ ဒါတဗ္ဗပစ္စယေ ဝဒတိ။
သေသံ သုဝိဇ္ဇေယျမေဝ။

ပေါတလိယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-ဇိဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၁။ ကုမာရေန ဘတော ပေါသာပိတောတိ ကုမာရဘတော၊ ကုမာရ-
ဘတော ဧဝံ ကောမာရဘစ္စော ယထာ “ဘိသက္ကမေဝ ဘေသဇ္ဇ”န္တိ။

အာရဘန္တိတိ ဧတ္ထ အာရဘ-သဒ္ဓေါ ကာမံ ကာမာယူဟနယညဋ္ဌာပန-
အာပတ္တိအာပဇ္ဇနဝိညာပနာဒီသုပိ အာဂတော၊ ဣဓ ပန ဟိံသနေ ဣစ္ဆိ-
တဗ္ဗောတိ အာဟ “အာရဘန္တိတိ ဃာတေန္တိ”တိ။ ဥဒ္ဓိသိတွာ ကတန္တိ အတ္တာနံ
ဥဒ္ဓိသိတွာ မာရဏဝသေန ကတံ နိဗ္ဗတ္တိတံ။ ပဋိစ္စကမ္မန္တိ ဧတ္ထ ကမ္မ-သဒ္ဓေါ
ကမ္မသာဓနေ အတိတကာလိကောတိ အာဟ “အတ္တာနံ ပဋိစ္စ ကတ”န္တိ။
နိမိတ္တကမ္မဿေတံ အဓိဝေဓနံ “ပဋိစ္စ ကမ္မံ ဖုသတိ”တိ အာဒိသု၂ဝိယ။ နိမိတ္တကမ္မ-
ဿာတိ နိမိတ္တဘာဝေန လဒ္ဓဗ္ဗကမ္မဿ၊ န ကရဏကာရာပနဝသေန။ ပဋိစ္စကမ္မံ
ဧတ္ထ အတ္ထိတိ မံသံ ပဋိစ္စကမ္မံ ယထာ “ဗုဒ္ဓံ ဧတဿ အတ္ထိတိ ဗုဒ္ဓေါ”တိ။ တေသန္တိ
နိဂဏ္ဌာနံ။ အညေပိ ဗြာဟ္မဏာဒယော တံလဒ္ဓိကာ အတ္ထေဝ။

ကာရဏန္တိ ဧတ္ထ ယုတ္တိ အဓိပ္ပေတော၊ သာ ဧဝံ စ ဓမ္မတော အနပေတတ္တာ
“ဓမ္မော”တိ ဝုတ္တာတိ အာဟ “ကာရဏံ နာမ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓမန္တမံသပရိ-
ဘောဂေါ”တိ။ အနုကာရဏံ နာမ မဟာဇနဿ တထာ ဗျာကရဏံ ယုတ္တိယာ
ဓမ္မဿ အနုရူပဘာဝတော မံသံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အနညာတံ တထေဝ ကထနန္တိ
ကတွာ။ တန္တိ “ဇာနံ ဥဒ္ဓိဿကတံ မံသံ ပရိဘုဉ္ဇတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇနံ နေဝ

ကာရဏံဟောတိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဘာဝတော သတိ စ အယုတ္တိယံ အဓမ္မောတိ ကတွာ။ တထာဗျာကရဏန္တိ “ဇာနံ ဥဒ္ဓိဿကတံ မံသံ ပရိဘုဉ္ဇတိ”တိ ကထနံ ယုတ္တိယာ ဓမ္မဿ အနနုရူပဘာဝတော န အနုကာရဏံ ဟောတိ။ ပရေဟိ ဝုတ္တကာရဏေန သကာရဏော ဟုတွာတိ ပရေ တိတ္ထိယာ “ဇာနံ”န္တိ အာဒိနာ ဓမ္မံ ကထေန္တိ ဝဒန္တိ၊ တေန ကာရဏဘူတေန သကာရဏော ဟုတွာ။ တေဟိ တထာ ဝတ္တဗ္ဗော ဧဝ ဟုတွာ တုမှာကံ ဝါဒေါ ဝါ အနုဝါဒေါ ဝါ “မံသံ ပရိဘုဉ္ဇတဗ္ဗ”န္တိ ပဝတ္တာတုမှာကံ ကထာ ဝါ ပရတော ပရေဟိ တထာ ပဝတ္တိတာ တဿာ အနုကထာ ဝါ။ ဝိညူဟိ ဂရဟိတဗ္ဗကာရဏန္တိ တိတ္ထိယာ တာဝတိဋ္ဌန္တိ၊ တတော အညေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ဂရဟိတဗ္ဗကာရဏံ။ ကောဓိ န အာဂစ္ဆတိတိ ဂရဟိတဗ္ဗတံ န အာပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ အဘိဘဝိတွာ အာဝိက္ခန္တိတိ အဘိဘုယျ မဒ္ဓိတွာ ကထေန္တိ၊ အဘိဘူတေန အက္ခောသန္တိတိ အတ္ထော။

၅၂။ ကာရဏေဟိတိ ပရိဘောဂစိတ္တဿ အဝိသုဒ္ဓတာဟေတူဟိ။ ဘိက္ခု ဥဒ္ဓိဿကတံ ဒိဋ္ဌံ။ တာဒိသမံသံ ဟိ ပရိဘောဂါနာရဟတ္တာ စိတ္တအဝိသုဒ္ဓိယာ ကာရဏံ စိတ္တသံကိလေသာဝဟတော။ ဣဒါနိ ဒိဋ္ဌသုတပရိသင်္ကိတာနိ သရူပတော ဒဿေတုံ “ဒိဋ္ဌာဒိဿ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ တဒုဘယဝိပုတ္တပရိသင်္ကိတန္တိ “ဒိဋ္ဌံ သုတ”န္တိ ဣမံ ဥဘယံ အနိဿာယ “ကိ” န ခေါ ဣမံ ဘိက္ခု ဥဒ္ဓိဿ ဂမိတွာ သမ္မာဒိတ”န္တိ ကေဝလမေဝ ပရိသင်္ကိတံ။ သဗ္ဗသင်္ခါဟကောတိ သဗ္ဗေသံ တိဏ္ဍံ ပရိသင်္ကိတာနံ သင်္ဃာနကော။

မင်္ဂလာဒိနန္တိ အာဒိ-သဒ္ဓေန အာဟုနပါဟုနာဒိကံ သင်္ဃာတိ။ နိဗ္ဗေမတိကာ ဟောန္တိတိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပရိသင်္ကိတာဘာဝမာဟ။ ဣတရေသန္တိ အဇာနန္တာနံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဇာနတော ဧဝေတ္ထ အာပတ္တိ ဟောတိ။ တေယေဝါတိ ယေ ဥဒ္ဓိဿ ကတံ၊ တေယေဝ။

ဥဒ္ဓိဿကတမံသပရိဘောဂတော အကပ္ပိယမံသပရိဘောဂဿ ဝိသေသံ ဒဿေတုံ “အကပ္ပိယမံသံ ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပုရိမသ္မိံ သစိတ္တကာ အာပတ္တိ၊ ဣတရသ္မိံ အစိတ္တကာ။ တေနာဟ “အကပ္ပိယမံသံ အဇာနိတွာ ဘုတ္တဿဝိ အာပတ္တိယေဝါ”တိ။ ပရိဘောဂန္တိ ပရိဘုဉ္ဇတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

၅၃။ တာဒိသဿာတိ တိကောဠိပရိသုဒ္ဓဿ မစ္ဆမံသဿ ပရိဘောဂေ။ မေတ္တာဝိဟာရိနောပိတိ အဝိ-သဒ္ဓေန အမေတ္တာဝိဟာရိနောပိ။ မေတ္တာဝိဟာရိနော ပရိဘောဂေ သိခါပ္ပတ္တာ အနဝဇ္ဇတာတိ ဒဿေတုံ “ဣဝ ဇီဝက

ဘိက္ခု”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အနိယမေတွာတိ အဝိသေသေတွာ သာမညတော။ ယသ္မာ ဘဂဝတာ “ယတော ခေါ ဝစ္ဆ ဘိက္ခုနော တဏှာ ပဟိနာ ဟောတိ”တိအာဒိနာ မဟာဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တေ^၁ အတ္တာ အနိယမေတွာ ဝုတ္တော။ တထာ ဟိ ဝစ္ဆဂေါတ္တော “တိဋ္ဌတု ဘဝံ ဂေါတမော၊ အတ္ထိ ပန ဘောတော ဂေါတမဿ ကေဘိက္ခုပိ သာဝကော အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”တိ အာဟ၊ “ဣမ ဘာရဒွါဇ ဘိက္ခု အညတရံ ဂါမံ ဝါနိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ”တိအာဒိနာ စင်္ဂီသုတ္တေ^၂ အတ္တာ အနိယမေတွာ ဝုတ္တော။ တထာ ဟိ တတ္ထ ပရတော “ယံ ခေါ ပန အယမာယသ္မာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဂမ္ဘီရော သော ဓမ္မော ဒုဒ္ဒသော ဒုရနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနိယော၊ န သော ဓမ္မော သုဒေသနိယော လုဒ္ဒေနာ”တိအာဒိနာ ဒေသနာ အာဂတာ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဘဂဝတာ ဟိ မဟာဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တေ၊ စင်္ဂီသုတ္တေ၊ ဣမသ္မိံ သုတ္တေတိ တိသုဌာနေသု အတ္တာနံယေဝ သန္ဓာယ ဒေသနာ ကတာ”တိ။ မံသုပသေစနောဝ အဓိပ္ပေတော မစ္ဆမံသသဟိတဿ အာဟာရဿ ပရိဘောဂဘာဝတော၊ မစ္ဆမံသဿ စ ဣမ အဓိပ္ပေတက္ကာ။

အဂထိတော အပ္ပဋ္ဌိဗဒ္ဓေါ။ တဏှာပုစ္ဆနာယာတိ တဏှာယနဝသေန မုစ္ဆာပတ္တိယာ။ အနုဇ္ဈောပန္နော တဏှာယ အဘိဘဝိတွာ န အဇ္ဈောတ္တဇော၊ ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ န သဏ္ဌိတောတိ အတ္တော။ တေနာဟ “သဗ္ဗံ အာလုမ္ဗိတွာ”တိအာဒိ။ ဣမ အာဒိနဝေါ အာဟာရဿ ပဋိကူလဘာဝေါတိ အာဟ “ကေရတ္တိဝါသေနာ”တိအာဒိ။ အယမတ္တော အာဟာရပရိဘောဂေါတိ အတ္တသံယောဇနပရိစ္ဆေဒိကာ “ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ”တိအာဒိနာ^၃ ပဝတ္တာ အာဟာရပဋိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂနိဿရဏဘူတာ ပညာ အဿ အတ္ထိတိ နိဿရဏပညော။ ဣဒမတ္တန္တိ တေမတ္တာယ။ ဧဝံ သန္တေတိ “ဗြဟ္မာတိ စ မေတ္တာဝိဟာရိနော သမညာ”တိ အဝတွာ ယေ ဓမ္မာ မေတ္တာဝိဟာရဿ ပဋိပက္ခဘူတာ၊ တတ္ထ သာဝသေသံ ပဟာသိ ဗြဟ္မာ၊ အနဝသေသံ ပဟာသိ ဘဂဝါတိ သစေ တေ ဣဒံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ၊ ဧဝံ သန္တေ တဝ ဣဒံ ယထာဝုတ္တဝစနံ အနုဇောနာမိ၊ န မေတ္တာဝိဟာရိတာသမညမတ္တတောတိ အတ္တော။

၁-မ ၂-၁၅၇-ပိဋေ။

၂-မ ၂-၃၀၃-ပိဋေ။

၃-ဒီ ၃-၁၀၇၊ ၁-၁၂၊ ၁-၂၁၀၊ ၃၃၁၊ ၁-၃၅၄၊ သံ ၂-၃၂၃-ပိဋာဒီသု။

၅၅။ “ပါဠိက္ခော အနုသန္တိ”တိ ဝဘ္ဘာ ဝိသုံ အနုသန္တိဘာဝံ ဒဿေတုံ “ဣမသ္မိံ ဟိ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ခွါရံ ကကေတိတိ မစ္ဆမံ သပရိဘောဂါနညာယ အညေသံ ဝစနခွါရံ ပိဒဟတိ၊ စောဒနာပထံ နိရုန္တတိ။ ဣထံ သတ္တာနုဒ္ဒယံ ဒဿေတိ? သတ္တာနုဒ္ဒယမုခေန ဗာဟိရကာနံ မစ္ဆမံ သပရိဘောဂပဋိက္ခေပေါ တယိဒံ မိစ္ဆာ၊ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓဿေဝ မစ္ဆမံ သဿ ပရိဘောဂေါဘဂဝတာ အနုညာတော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “တိဟိ ခေါ အဟံ ဇီဝက ဌာနေဟိ မံသံ ပရိဘောဂန္တိ ဝဒါမိ”တိ အာဒိ။ ဝိနယေဝိ၊ ဝုတ္တံ “တိကောဋိပရိသုဒ္ဓံ ဒေဝဒတ္တ မစ္ဆမံသံ မယာ အနုညာတ”န္တိ။ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓန္တ ဘုဉ္ဇနာနံ သတ္တေသု အနုဒ္ဓယာ နိစ္စလာ။ “သတ္တာနုဒ္ဒယံ ဒဿေတိ”တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရန္တော “သစေ ဟိ”တိ အာဒိမာဟ။

ပဌမေန ကာရဏေနာတိ ဒေသနာဝသေနပိ ပယောဂဝသေနပိ ပဌမေန ပရူပသာဘဟေတုနာ။ ကမ္ပိတော သော ပါဏော။ ဂလေန ပဝေဓေန္တေနာတိ သောတ္တဂလေန ကရဏေန အသယမာနေန။ ဗဟုပုညမေဝ ဟောတိ အာသာဒနာပေက္ခာယ အဘာဝတော၊ ဟိတဇ္ဈာသယတ္တာ ဝါတိ အဓိပ္ပါယော။ သောဟံ ဘန္တေတိ အာဒိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ သရဏဂမနဝသေနဝ ဂဟိတသရဏောတိ စောဒနံ သန္တာယာဟ “အယ”န္တိ အာဒိ။ ဩဂါဟန္တောတိ အာဒိတော ပဌာယ ယာဝ ပရိယောသာနာ သုတ္တံ အနုဿရန္တော အတ္ထံ ဥပဓာရေန္တော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဇီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-ဥပါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၆။ ပါဝါရံ ပါရုပတိတိ ပါဝါရိကော၊ ဣဒံ တဿ ကုလသမုဒါဂတံ နာမံ၊ သော ပန မဟဒ္ဓန္တော မဘာဘောဂေါ နဂရေ သေဋ္ဌိဌာနေ ဌိတော။ တေနာဟ “ဗုဿပါဝါရိကသေဋ္ဌိနော”တိ။ ဒိသတ္တာ ဒိသတမတ္တာ။ သော ကိရ ပမာဏတော ဥပဝစ္ဆယတော ဒိယစုရတနံ အတိက္ကမ္မ ဌိတော။ ဓဝံလဒ္ဓနာမောတိ “ဒိသတပဿိ”တိ လဒ္ဓသမညော။ ဗာဟိရုယတနေတိ တိတ္ထိယသမယေ ဝိဇ္ဇာပါတောတိ ဝေါဟာရေ နတ္ထိ၊ တသ္မာ သာသနဝေါဟာရေန “ဝိဇ္ဇာပါတပ္ပဋိက္ခန္တော”တိ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။

ဒဿေတိတိ ဒေသေတိ။ ဌပေတိတိ အညမညသင်္ကရတော ဝဝတ္ထပေတိ။ ကိရိယာယာတိ ကရဏေန။ ပဝတ္ထိယာဘိ ပဝတ္ထနေန။ ဒဏ္ဍာနိ ပညပေတိတိ ဣ ကသ္မာ ဘဂဝဘာ အာဒိတောဝ တထာ န ပုစ္ဆိတန္တိ? ယသ္မာ သာ တသ္မိ အတ္ထေ သဘာဝနိရုတ္တိ န ဟောတိ၊ သာသနေ လောကေ သမယန္တရေသု စ တာဒိသော သမုဒါစာရော နတ္ထိ၊ ကေဝလံ ပန တဿေဝ နိဂဏ္ဌဿာယံ ကောဋ္ဌာလကသဒိသော သမုဒါစာရောတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတုံ “ကမ္မာနိ ပညပေတိ” ဣစ္စေဝါဟ။ အဓိတ္တကန္တိ စိတ္တရဟိတံ၊ စိတ္တေန အသမုဋ္ဌာပိတန္တိ အတ္ထော။ ကထံ ပန တဒုဘယဿ စိတ္တေန ဝိနာ သမ္ဘဝေါတိ စောဒနံ သန္ဓာယ တတ္ထ နိဒဿနမာဟ “ယထာ ကိရာ”တိအာဒိ။ ပဋိဝိဘက္ခာနန္တိ အတ္ထတော ဘိန္နာနံ။ ပဋိဝိသိဋ္ဌာနန္တိ ဝိသေသနပဒဝသေန သဒ္ဓတောပိ ဘိန္နာနံ။ ဝစနံ ပတိဋ္ဌပေဘုကာမောတိ ဒီဃတပဿိနော ယထာဝုတ္တဝစနံ ပတိဋ္ဌပေဘုကာမော။ တသ္မိဉ္စိ ပတိဋ္ဌာပိတေ တေနပ္ပသင်္ဂေန အာဂတော ဥပါလိ ဂဟပတိ တသ္မိ ပဒေသေ ဓမ္မံ ဒိသ္မာ သာသနေ အဘိပ္ပသိဒိဿတိ။

ကဿ ဝေဥပရိ ဝါဒါရောပနဿ ဝတ္ထုဘာဝတော ကထာဝတ္ထု။ ကထာယံ ပတိဋ္ဌပေသိတိ ကထာဝတ္ထုသ္မိ၊ တဒတ္ထေ ဝါ ပတိဋ္ဌပေသိ။ ယထာ တံ ဝါဒါရောပနဘယေန န အဝဇာနာတိ၊ ဧဝံ တဿံ ကထာယံ၊ ဣသ္မိ ဝါ အတ္ထေ ဒီဃတပဿိ ယာဝတတိယံ ဝါဒေ ပတိဋ္ဌပေသိ။ ဝါဒန္တိ ဒေါသံ။

၅၇။ ဣဒါနိ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မမ္ဘိ ဂဟေတွာ ကာယကမ္မာဒိဝသေန သင်္ကဟေတွာ ဒဿေတုံ “အဝိစာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဏှ တိဝိဓံ ကာယဒုစ္စရိတံ ကာယကမ္မံ နာမာတိအာဒိ “ကမ္မဿ ကိရိယာယာ”တိ ပါဠိယံ အကုသလ- ကမ္မဿ အဓိဂတတ္တာ ဝုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ ပန အဋ္ဌကမ္မာဝစရကုသလစေတနာတိ- အာဒိ သာဝဇ္ဇံ အနဝဇ္ဇေ သာမညတော ကေဇ္ဈိ ကတွာ ဒဿိတံ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ စေတနာနဂဟိတာတိ အာဟ “ဣမသ္မိ သုတ္တေ ကမ္မံ ရရ”န္တိ။ ကာယ- ကမ္မာဒိဘေဒံ ကမ္မမေဝ ရရံ ဇေဋ္ဌကံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ န စေတနာမတ္တမေဝ။ ဧ- မာဂတေဝိတိ ကမ္မာနိတိ ဧဝံ နာမေန အာဂတေပိ စေတနာ ရရံ၊ တတ္ထ စေတနံ ဇေဋ္ဌကံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ကထံ ပန တတ္ထ ကမ္မန္တိ ဝါ ကမ္မာနိတိ ဝါ အာဂတေ တေသံ စေတနာယ မုရဘာဝေါတိ အာဟ “ယတ္ထ ကတ္ထစိ။ ပ။ လဘတိ”တိ။ တတ္ထ ယတ္ထ ကတ္ထစိတိ ယသ္မိ ကိသ္မိဉ္စိ ဒွါရေ။ သာ ဝုတ္တာဝါတိ သာ စေတနာ ဝုတ္တာဝ၊ ယာ ကာယသင်္ခါရာဒိပရိယာ- ယေန (ယဿ ကဿစိ ကမ္မဿ ကာယဒွါရာဒိသု ပဝတ္ထာပနစေတနာ)။

သမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ တဒဂ္ဂေန လောကိယာပိ လောကုတ္တရာပိ ကမ္မမေဝ၊ အဘိဇ္ဈာ-
ဒယော ပန စေတနာပက္ခိကာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

မဟန္တန္တိ ကဋကဇလံ။ န ကိလမတိ သပ္ပါဒိဟာရိယတ္တာ ပဋိညာယ။ ဣဒါနိ
တေသံ သပ္ပါဒိဟာရိယတံ ဒဿေတုံ “တထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယဒိ အကု-
သလံ ပတွာ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မဟန္တန္တိ ဝဒန္တော န ကိလမတိ၊ အထ
ကသ္မာ ဘဂဝါ ဣဓ အကုသလံ မနောကမ္မံ မဟာသာဝဇ္ဇံ ကထေသီတံ အာဟ
“ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ”တိအာဒိ။ ယာဝတတိယံ ပတိဋ္ဌာပနမတ္တေန ဂတမဂ္ဂံ
ပဋိပဇ္ဇန္တော။ တေနာဟ “ကိဉ္စိ အတ္တနိပ္ပတ္တိံ အပဿန္တောမိ”တိ။

၅၈။ နိဝါသဋ္ဌာနဘူတော ဗာလကော ဧတိဿာ အတ္တိတိ ဗာလကိနိ။
သတ္ထုပဋိညာတတာယ နိဂဏ္ဌာနံ မဟာတိ သမ္ဘာဝိတတ္တာ မဟာနိဂဏ္ဌော။

၆၀။ အာဝဇ္ဇေတိ ပုရိမာကာရတော နိဝတ္တေတိ အတ္တနော ဝဿေ
ဝတ္တေတိ ဧတာယာတိ အာဝဇ္ဇနိ၊ မာယာ။ တေနာဟ “အာဝဇ္ဇေတွာ ဂဟဏ-
မာယ”န္တိ။ သတ္ထုပဋိညာနံ ဗုဒ္ဓဒဿနေ စိတ္တမေဝ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယမေတ္ထ
ဓမ္မတာ။ သစေ ပန သော တံ ပဋိညံ အပ္ပဟာယ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုဒါဘာဝံ
ဥပဂစ္ဆေယျ၊ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလေယျ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ “မာ အယံ ဗာလော
ဝိနဿိ”တိ အာဒိကောဝ ယထာ သမ္မုဒါဘာဝံ န လဘတိ၊ တထာ ကရောတိ။
သွာယမတ္တော ပါထိကပုတ္တသမာဂမေန ဒီပေတဗ္ဗော။ ဒဿနသမ္ပတ္တိနိယာမ-
မာဟ “တထာဂတံ ဟိ”တိအာဒိ။ အာဂမာ န ခေါ ဣဓ တုမှာကံ သန္တိကံ။

၆၁။ ဝစီသစ္စေ ပတိဋ္ဌဟိတွာတိ ယထာပဋိညာတာယ ပဋိညာယ ဌတွာ။

၆၂။ သီတောဒကေ အမတာ ပါဏာ ပါနကာလေ ပန မရန္တိ၊ တေပိ
တေန သီတောဒကပရိဘောဂေန မာရိတာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တပဿိနာ နာမ
သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သီတောဒကံ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ တေသံ လဒ္ဓိ။ ပါကတိကံ ဝါ
ဥဒကံ သတ္တောတိ ပုရာတနာနံ နိဂဏ္ဌာနံ လဒ္ဓိ။ တေနာဟ “သတ္တသညာယ
သီတောဒကံ ပဋိက္ခိပန္တိ”တိ။ တေသံ တံ အဓနာတနနိဂဏ္ဌာနံ ဝါဒေန ဝိရုဇ္ဈတိ။
တေ ဟိ ပထဝီအာဒိနဝပဒတ္တတော အညမေဝ ဇီဝိတံ ပဋိဇာနန္တိ။ စိတ္တေန
သီတောဒကံ ပါတုကာမော ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ ရောဂေ ဌတွာပိ
သတ္တာနံ စိတ္တဿ တထာ န ဝိတတတာ။ တေနာဟ “တေနဿ မနော-
ဒဏ္ဍော တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇတိ”တိ။ တေနာတိ သီတောဒကံ ပါတုံ ပရိဘုဉ္ဇိတု
ဣစ္ဆနေန။ အဿာတိ ယထာဝုတ္တဿနိဂဏ္ဌဿ။ တတ္ထေဝါတိ တထာစိတ္တုပ္ပါ-
ဒနေ ဝေ။ ဘိဇ္ဇတိ သံဝရဿ ဝိကောပိတတ္တာ။ တထာဘူတော သော နိဂဏ္ဌော

သီတောဒကံ စေ လဘေယျ၊ ကတိပယံ ကာလံ ဇီဝေယျ၊ အလာဘောန ပန ပရိသုဿမာနကဏ္ဍောဋ္ဌတာလုဇိဝ္ဗါအာဒိကော သဗ္ဗသေဝ ပရိဒါဟာဘိ-
ဘူတော မရေယျ။ တေနာဟ “သီတောဒကံ အလာဘမာနော ကာလံ ကရေ-
ယျာ”တိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ သီတောဒကံ ပိဝါယ သန္တိဿိတစိတ္တဿ၊ မရဏံ
ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “မနောဒဏ္ဍော ပန ဘိန္နောပိ စုတိမ္ပိ အာကဇုတိ”တိ။
ယသ္မာ ပန တထာဘူတစိတ္တဿ နိဂဏ္ဌဿ မနောသတ္တေသု နာမ ဒေဝေသု
ဥပပတ္တိ ဟောတိတိ တိတ္ထိယာနံ လဒ္ဓိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “မနောဒဏ္ဍော ပန
ဘိန္နောပိ ပဋိသန္တိမ္ပိ အာကဇုတိ”တိ။ ဣတိတိ ဧဝံ “ဣဓာဿ နိဂဏ္ဍော”တိ-
အာဒိအာကာရေန။ နန္တိ ဥပါလိံ ဂဟပတိံ။ မဟန္တောတိ ဝဒါပေသိ
“မနောပဋိဗဒ္ဓေါ ကာလံ ကရေတိ”တိ ဝဒန္တောတိ အဓိပ္ပါယ်ယော။

ဥပါသကဿာတိ ဥပါလိဿ ဂဟပတိဿ။ မုန္တောဝသေနာတိအာဒိနာ
အန္တယတော ဗျတိရေကတော စ မနောဒဏ္ဍဿ မဟန္တတံ ဝိဘာဝေတိ။ ဖိတ္တ-
သန္တတိပ္ပဝတ္တိမတ္တေနောဝါတိ ဝိနာ ကာယဒဏ္ဍေန ဝစီဒဏ္ဍေန စ ကေဝလံ
စိတ္တသန္တတိပ္ပဝတ္တိမတ္တေန။ ဘိန္နိတွာပိတိ ဣတ္ထ ဝိ-သဒ္ဓေန အဘိဇ္ဇိတွာပိ။
အနိယျာနိကာတိ အပ္ပါဋ္ဌိဟိရာ၊ အယုတ္တာတိ အတ္ထော။ သလ္လက္ခေသိ ဥပါ-
သကောတိ ဝိဘတ္တိံ ဝိပရိဏာမေတွာ ယောဇနာ။ ပဥပဋိဘာနာနိတိ ဉာတုံ
ဣတ္ထိတေ အတ္ထေ ဥပ္ပဇ္ဇနကပဋိဘာနာနိ။

“မနောပဋိဗဒ္ဓေါ ကာလံ ကရေတိ”တိ ဝဒန္တေန အတ္ထတော မနောဒဏ္ဍဿ
တဒုတ္တရဘာဝေါ ပဋိညာတော ဟောတိတိ အာဟ “ဣဒါနိ မနောဒဏ္ဍော
မဟန္တောတိ ဣဒံ ဝစေန”န္တိ။ တထာ စေဝ ဝုတ္တံ “မနောဒဏ္ဍောဝ ဗလဝါ
မဟန္တောတိ ဝဒါပေသိ”တိ။

၆၃။ ပါဏာဘိပါတာဒိတော ယမနံ ယာမော၊ စတုဗ္ဗိဓော ယာမော
စတုယာမော၊ စတုယာမသင်္ခါတေန သံဝရေန သံဝုတော စာတုယာမသံဝရ-
သံဝုတော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ယာမ-သဒ္ဓေါ ကောဋ္ဌာသပရိယာယောတိ
“ဣမိနာ စတုကောဋ္ဌာသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ ပိယဇာတိကံ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ
ရာဂဝသေန ဗာလေဟိ ဘာဝနိယတ္တာ “ဘာဝိတ”န္တိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ဘာဝိ-
တန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ”တိ။

ယော သဗ္ဗံ ပါပံ အာသဝဉ္စ ဝါရေတိတိ သဗ္ဗဝါရီ၊ တဿ နဝသု ပဒတ္တေသု
သတ္တမော ပဒတ္တော၊ တေန သဗ္ဗဝါရိနာ ပါပံ ဝါရိတွာ ဌိတောတိ

၁-သီတောဒကပိပါသသန္တိဿိတစိတ္တဿ (?)

သဗ္ဗဝါရီဝါရီတော။ တေနာဟ “သဗ္ဗေန ပါပဝါရဏေန ဝါရီတ-
 ပါပေါ”တိ။ တတော ဝေ သဗ္ဗဿ ဝါရီတဗ္ဗဿ အာသဝဿ ဓုနနတော
 သဗ္ဗဝါရီရတော။ ဝါရီတဗ္ဗဿ နိဝါရဏဝသေန သဗ္ဗဝါရီနော ဖုဋ္ဌော
 ဖုဋ္ဌိတောတိ သဗ္ဗဝါရီဖုဋ္ဌော။ သင်္ခာတန္တိ သဟဿာ ဟနနံ၊ အသဉ္ဇေတနိက-
 ဝဓန္တိ အတ္ထော။ ကတရသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေတိ တိသု ဒဏ္ဍကောဋ္ဌာသေသု
 ကတရကောဋ္ဌာသေ။

၆၄။ ခလိယတိ သမာဗိယတိတိ ခလံ၊ ရာသီတိ အာဟ “ဧကံ မံသခလန္တိ
 ဧကံ မံသရာသိ”န္တိ။ ဝိဇ္ဇာဓရဇ္ဈိယာ ဇ္ဈိမ္မာ။ သာ ပန ဇ္ဈိ ယသ္မာ
 အာနုဘာဝသမ္ပန္နဿေဝ ဇ္ဈတိ၊ န ယဿ ကဿမိ၊ တသ္မာ အာဟ “အာနု-
 ဘာဝသမ္ပန္နော”တိ။ ဝိဇ္ဇာနုဘာဝဝသေနေဝ အာနုဘာဝသမ္ပန္နော။ စိတ္တေ
 ဝသီဘာဝပ္ပတ္တော အာနုဘာဝါယ ဝေ ဝိဇ္ဇာယ ပဂုဏဘာဝါပါဒနေန။ ဧတေန
 ဝသီဘာဝံ လောကီယသမညာဝသေန ဘဂဝါ ဥပါလိံ ဂဟပတိံ ပညပေတု-
 ကာမော ဝေမာဟ။ လောကီကာ ဟိ “ဘာဝနာမယဇ္ဈိယာ ဇ္ဈိမ္မာ စေတော-
 ဝသီဘာဝပ္ပတ္တော ပရူပဿာတံ ကရေတိ”တိ မညန္တိ။ တထာ ဟိ တေ ဣသယော
 ပရေသံ သံဝဏ္ဏန္တိ၊ ဣသိနံ အာနုဘာဝံ ကိတ္တေန္တိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ
 ပရတော အာဂမိဿတိတိ။

၆၅။ အရညမေဝ ဟုတွာတိ သဗ္ဗသော အရညမေဝ ဟုတွာ အရည-
 ဘာဝေန အရညံ ဇာတံ၊ န နာမမတ္တေန။ ဣသိနံ အတ္တာယာတိ ဣသိနံ
 အာသာဒနတ္ထာယ။

ဂေါဓာဝရီတိရတော နာတိဒူရေ။ ဥသုယမာနောတိ “န မံ ဧသ ဇနော
 ပရိဝါရေတိ”တိ ဥသုယံ ကရောန္တော။ ကိလိဋ္ဌော ဝတာတိ ပက်ဒန္တရဇသိရ-
 တာဒိဟိ ကိလိဋ္ဌသရီရော။ အနန္တိတမဏ္ဍိတောတိ အနန္တိတက္ခိကော၊ သဗ္ဗေန
 သဗ္ဗံ အမဏ္ဍိတော စ။ တသ္မိံ ကာလေ “ကာလဿေဝ အက္ခိနံ အဉ္ဇနံ မင်္ဂလ”န္တိ
 မနုဿာနံ လဋ္ဌိ၊ တသ္မာ အနဉ္ဇနံ ဝိသု ဂဟိတံ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ ဂဟေတွာတိ “ဝေဒေသု ဤဒိသံ အာဂတံ ဘဝိဿတိတိ
 ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ရာဇာ တဿ ပုရောဟိတဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ။ ဥသုမဇာတ-
 ဟဒယောတိ ဥတ္တတ္တဟဒယော။ နာသိကာနံ အပ္ပဟောန္တေ ပုဓေန အဿ-
 သန္တော။

ဝိဇိတဇယေဟိ အာဂန္တော နက္ခတ္တယုတ္တံ အာဂမေန္တေဟိ နိသိဒ္ဓိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ
 ဇယခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ။ ဥဒကဝုဋ္ဌိပါတနာဒိ တသ္မိံ ပါပကမ္မေ အသမင်္ဂိဘူတာနမ္ပိ

သမနုညတဘယ အန္တောကရဏတ္ထံ ကတံ။ ကတဘဏ္ဍဝုဋ္ဌိတိ အဘာရဏဝဿံ။
မဟာဇနော သမနုညော ဇာတောတိ ယောဇနာ။ မာတုပေါသကရာမောတိ
မာတရိ သမ္မာပဋိပန္နော ရာမော နာမ ဧကော ပုရိသော။ အသမ္ပိတဘူတနန္တိ
အသမနုညာနံ။

အဝင်္ကရိယာတိ အသုဿူသတံ ပဋိစ္စ။ ဖုလိင်္ဂါနီတိ အဂ္ဂိကဏ္ဍာနိ။ ပတန္တိ
ကာယေတိ ကာယေ ဣတော စိတော နိပတန္တိ။ ဧတေ ကိရ နိရယံ ဝိဝရိတွာ
မဟာဇနဿ ဒဿေန္တိ။

ယထာဗာသုကဋ္ဌာနန္တိ မယံ ကဗ္ဗိပိ ဒေသံ ဥဒ္ဓိဿ န ဂစ္ဆာမ၊ ယတ္ထ
ပန ဝသန္တဿ ပဗ္ဗဇိတဿ ဗာသု ဟောတိ၊ တံ ယထာဗာသုကဋ္ဌာနံ
ဂစ္ဆာမာတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။ သံဃာတိ သံဟတာ။ ဂဏာတိ တံတံသေဏိ-
ဘာဝေန ဂဏိတဗ္ဗတဘယ ဂဏာ။ ဂဏီဘူတာတိ ဧကဇ္ဈာသယာ ဟုတွာ
ရာသိဘူတာ။ အဒိန္နာဒါနန္တိအာဒိသုပိ နိရယေ ပစ္စိတွာ မနုဿလောကံ
အာဂတဿ ဝိပါကာဝသေသေနာတိ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ပဂ္ဂဏိယာမီတိ သမ္ဘာဝနံ ဥပ္ပါဒေဿာမိ။ ဧနသံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ စိန္တေသီတိ
ယောဇနာ။ ကိံ စိန္တေသိ? အာဃာတံ ဥပ္ပါဒေတွာ အနတ္ထကရဏူပါယံ။
တေနာဟ “သော ဓမ္မကထာပရိယောသာဓန”တိအာဒိ။ နာဂဗလပိန္နိလ္လာ-
ဒီနန္တိ နာဂဗလသာသပအင်္ဂောလတေလကဏိကာရနိယျာသာဒိနံ စိက္ခလ္လာနံ။
ဝိဟေဋ္ဌယိံသု နိရယာဒိကထာဟိ သန္ဓေန္တော။ ဆဒ္ဓါရာရမ္ပဏေတိ စက္ခာဒိနံ
ဆန္တံ ဒ္ဓါရာနံ အာရမ္ပဏဘူတေ ရူပါဒိဝိသယေ။

နဝ ဝုဋ္ဌိယောတိ ဥဒကဝုဋ္ဌိ သုမနပုပ္ဖဝုဋ္ဌိ မာသကဝုဋ္ဌိ ကဟာပဏဝုဋ္ဌိ
အဘာရဏဝုဋ္ဌိ အာဝုဓဝုဋ္ဌိ အင်္ဂါရဝုဋ္ဌိ ပါသာဏဝုဋ္ဌိ ဝါလိကာဝုဋ္ဌိတိ ဣမာ
နဝ ဝုဋ္ဌိယော။ အဝဉ္စယီတိ သက္ကာရံ ကရောန္တော ဝိယ ဟုတွာ အသက္ကာရံ
ကရောန္တော အနတ္ထစရဏေန ဝဉ္စယိ။ အဉ္စသဏေတိ အနပရာဓေ။

“ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ မြာဟူဏကညာ”တိ ဇာတကဋ္ဌကထာဒိသု အာဂတံ၊ ဣဓ
ပန “သေဋ္ဌိမိတာ”တိ။ ဝါရေယုတ္တာယာတိ အာဝါဟတ္တာယ။ အဿာတိ
ပေသိတပုဂ္ဂလဿ။ တာဒိသေန နိစကုလသံဝတ္တနိယေန ကမ္မုနာ လဒ္ဓေါ-
ကာသေန စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော။

ဓမ္မဂေဟေတိ စမ္ပေန ဆာဒိတေ ဂေဟေ။ မာတင်္ဂါတွေဝဿ နာမံ
အဟောသီ ဇာတိသမုဒါဂတံ။ တန္တိ ဃဏံ။ ဝါဒေန္တော တာလနေန သဒ္ဓိ
ကရောန္တော။ မဟာပထံ ပဋိပဋ္ဌိ ဝိဇ္ဇမင်္ဂလိကာယ ဂေဟဒ္ဓါရသမိပေန။

တဿာ ဝေယျာဝစ္စကရာ စေဝ ဥပဋ္ဌာကမနဿာ ပဋိပဒ္ဓါ စ သုရာ-
သောဏ္ဍာဒယော ဇာဏုကပ္ပရာဒီဟိ သုကောဋိတံ ကောဋိတဘာဝေန မုစ္ဆံ
အာပန္နတ္တာ မတောတိ သညာယ ဆဇ္ဇေသုံ။

အထ ဗောဓိသတ္တော အာယုအဝသေသဿ အတ္ထိတာယ မန္တမန္တေ ဝါတေ
ဝါယန္တေ စိရေန သညံ ပဋိလဘတိ။ တေနာဟ “မဟာပုရိသော”တိအာဒိ။
ဂေဟင်္ဂဏေတိ ဂေဟဿ မဟာဒ္ဓါရတော ဗဟိ ဝိဝဋ္ဋင်္ဂဏေ။ ပတိတောတိ
ပါတံ ကတွာ ဣစ္ဆိတတ္ထနိပ္ပတ္တိံ အန္တရံ ကတွာ အနုပ္ပဝေသေန နိပန္တော။
ဝိဇ္ဇမင်္ဂလိကာယာတိ ဝိဇ္ဇမင်္ဂလိကာကာရဏေန။

ယသန္တိ ဝိဘဝံ ကိတ္တိသဒ္ဓဉ္စ။ ဓန္တန္တိ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ စန္ဒဝိမာနန္တိ အတ္တော။
ဥတ္တိန္ဒဂေဟေတိ ပရေဟိ ပရိဘုတ္တဂေဟေ။ မဏ္ဍပေတိ နဂရမဇ္ဈေ မဟာ-
မဏ္ဍပေ။

ဒီရမဏိမူလန္တိ ဒီရမူလံ၊ ပါဒေသု ဗဒ္ဓမဏိမူလဉ္စ။ ယာဝတာ ဝါရုဂ္ဂတာ
ဗရိယတ္တိတိ ယတ္တကော မနဿဝစိဒ္ဓါရတော ဥဂ္ဂတော နိက္ခန္တော ပဝတ္တော၊
ယံကိဉ္စ ဝစိမယန္တိ အတ္တော။ အာကာသင်္ဂဏေတိ ဝိဝဋ္ဋင်္ဂဏေ။

ဒုဗ္ဗဝါသီတိ^၁ ဝုမော ဝုသရော၊ အနုဉ္စိတာမဏ္ဍိတောတိ အဓိပ္ပါယော။
ဩတလ္လကောတိ^၂ နိဟိနဇ္ဈာသယော၊ အပ္ပါနဘာဝေါတိ အတ္တော။ ပဋိ-
ပုဉ္စ ကဏ္ဍေတိ ယာဝ ဂလဝါဋကာ ပါရုပိတွာ။ ကော ရေ တုဝန္တိ အရေ
ကော နာမ တုံ။

ပကတန္တိ ပဋိယတ္တံ နာနပ္ပကာရတော အဘိသင်္ခတံ။ ဥတ္တိန္ဒဝိဏ္ဍန္တိ အန္တရ-
သရံ ဥပဂမ္မ ဌတွာ လဒ္ဓဗ္ဗပိဏ္ဍံ၊ ဘိက္ခာဟာရန္တိ အတ္တော။ လဘတန္တိ လစ္ဆတု။
သပါကောတိ မဟာသတ္တော ဇာတိဝသေန ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိ-
ကရေတိ။

အတ္တတ္ထိတံ သဒ္ဓဟတောတိ သမ္ပရာယိကဿ အတ္တဿ အတ္ထိဘာဝံ သဒ္ဓ-
ဟန္တဿ။ အပေဟိတိ အပဂစ္ဆ။ ဧတ္တောတိ ဣမသ္မာ ဌာနာ။ ဇမ္ဗောတိ လာမက။

၁-ဒုဗ္ဗဝါသီတိ (က) ဇာတက-၆ ၄-၃၈၀-ဝိနာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၂-ဩတလ္လကောတိ (က)
ပ-၆ ၃-၃— ၃-၅-သ

အနုပဓာနောတိ အဇင်္ဂလေ ဥဒကသမ္ပန္နော ဓောတ္တေ ဖလဝိသေသံ ပစ္စာ-
သိသန္တာ။ တောယ သဒ္ဓါယ ဒဒါဟိ ခါနန္တိ နိန္တံ ထလဉ္စ ပူရေန္တော
မေသော ဝိယ ဂုဏဝန္တေ နိဂ္ဂုဏေ စ ဒါနံ ဒေဟိ၊ ဧဝံ ဒေန္တော စ အပ္ပေဝ
အာရာဓေယ ဒက္ခိဏေယျေတိ။ ဒက္ခိဏေယျေတိ သီလာဒိဂုဏသမန္တာဂတေ။

တာနိတိ တေ ပြာဟူဏာ။ ဝေဏုပဒရေနာတိ ဝေဠုဝိလိဝေန။

ဝိရိံ နခေန ခဏသီတိ ပဗ္ဗတံ အတ္တနော နခေန ခဏန္တော ဝိယ
အဟောသိ။ အယောတိ ကာလလောဟံ၊ ပဒဟသီတိ အဘိဘဝသိ၊ အတ္တနော
သရီရေန အဘိဘဝန္တော ဝိယ အဟောသိ။

အာဝေမိတန္တိ စလိတံ ဝိပရိဝတ္တေတွာ ဌိတံ။ ဝိဇ္ဇိတောတိ ဝိဇ္ဇိပဿေန။
ဗာဟုံ ပသာရေတိ အကမ္မနေယျန္တိ အကမ္မက္ခမံ ဗာဟုဒ္ဓယံ ထဉ္စိ သုက္ခ-
ဒဏ္ဍကံ ဝိယ ကေဝလံ ပသာရေတိ၊ န သမိဉ္ဇေတိ၊ သေတာနိ အက္ခိနိ ပရိ-
ဝတ္တနေန ကဏ္ဍမဏ္ဍလဿ အဒိဿနတော။

ဇိဝိတန္တိ ဇိဝနံ။

ဝေဟာယသန္တိ အာကာသေ။ ပထဒ္ဓုနောတိ ပထဘူတဒ္ဓုနော ဝိယ။

သညဗ္ဗိ န ကရေတိတိ “ဣမေ ကုလပ္ပသုတာ”တိ သညာမတ္တမ္ဘိ န ကရေတိ။
ဒန္တကန္တုန္တိန္ဒကန္တိ ခါဒိတဒန္တကန္တုတ္တာ ဝုတ္တံ။ တေသေဝ ဥပရိ ပတိဿတိ
အပ္ပဒုဋ္ဌပဒေါသဘာဝတော၊ မဟာသတ္တဿ တဒါ ဥက္ကံသဂတဓောတ္တဘာဝ-
တော။ ဣဗ္ဗိဝိသယော နာမ အစိန္တေယျော၊ တသ္မာ ကထံ သုရိယဿ ဥဂန္တံ
နာဒါသီတိ န စိန္တေတဗ္ဗံ။ အရုဏုဂ္ဂံ န ပညာယတိတိ တသ္မိံ ပဒေသေ
အရုဏပဘာ န ပညာယတိ၊ အန္တကာရော ဧဝ ဟောတိ။

ယက္ခာဝန္တော န ခေါ အယံ ကာလဝိပရိယာယော။ မဟာပညန္တိ မဟန္တာနံ
ပညာနံ အဓိဋ္ဌာနဘူတံ။ ဇနပဒဿ မုခံ ပဿထာတိ ဣမဿ ဇနပဒဝါသိနော
ဇနဿ ဥပဒ္ဓဝေန မင်္ဂုဘူတံ မုခံ ပဿထ။

တေသ ကဏာ တေသေဝ ဥပရိ ပတိဿတိတိ ယာဟိ တေန ပါရမိတာ-
ပရိဘာဝနသမိဒ္ဓါဟိ နာနာသမာပတ္တိဝိဟာရပရိပူရိတာဟိ သီလဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါဟိ
သုသင်္ခတသန္တာနေ မဟာကရုဏာမိဝါသေ မဟာသတ္တေ အရိယူပဝါဒကမ္မ-
အဘိသပသင်္ခါတာ ဖရသဝါစာ ပဝတ္တိတာ၊ သာ အဘိသပိ တဿ ဓောတ္တ-
ဝိသေသဘာဝတော တဿ စ အဇ္ဈာသယဖရသတာယ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကမ္မံ

ဟုတွာ သစေ သော မဟာသတ္တံ န ခမာပေတိ၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဝိပစ္စန-
သဘာဝံ ဇာတံ၊ ခမာပိတေ ပန မဟာသတ္တေ ပယောဂသမ္ပတ္တိပဋိဗာဟိတတ္တာ
အဝိပါကဓမ္မတံ အာပဇ္ဇတိ အဟောသိကမ္မဘာဝတော။ အယံ ဟိ အရိယူပ-
ဝါဒပါပဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယဿ ဓမ္မတာ။ တေန ဝုတ္တံ “တေဿ ကထာ
တေဿေဝ ဥပရိ ပတိဿတိ”တိအာဒိ။ မဟာသတ္တော ပန တံ တဿ ဥပရိ
ပတိတုံ န အဒါယိ၊ ဥပါယေန မောစေသိ။ တေန ဝုတ္တံ ဝရိယာဝိဇ္ဇကေ—

“ယံ သော တဒါ မံ အဘိသပိ၊ ကုပိတော ဒုဋ္ဌမာနသော။
တဿေဝ မတ္တကေ နိပတိ၊ ယောဂေန တံ ပမောစယိ”န္တိ။

ယံ ဟိ တတ္ထ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တေန သူရိယုဂ္ဂမနနိဝါရဏံ
ကတံ၊ အယမေတ္ထ ယောဂေါတိ အဓိပ္ပေတော။ ယောဂေန ဟိ ဥဗ္ဗဋ္ဌာ
သရာဇိကာ ပရိသာ နဂရဝါသိနော နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါစ ဗောဓိသတ္တဿ
သန္တိကံ တာပသံ အာနေတွာ ခမာပေသုံ။ သော စ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ
ဇာနိတွာ တသ္မိံ စိတ္တံ ပသာဒေသိ။ ယံ ပနဿ မတ္တကေ မတ္တိကာပိဏ္ဍဿ
ဌပနံ၊ တဿ စ သတ္တဓာ ဖာလနံ ကတံ၊ တံ မနုဿာနံ စိတ္တာနုရက္ခဏတ္ထံ။
အညဿာ ဟိ “ဣမေ ပဗ္ဗဇိတာ သမာနာ စိတ္တဿ ဝသေ ဝတ္တန္တိ၊ န ပန
စိတ္တံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တာပေန္တိ”တိ မဟာသတ္တမ္ပိ တေန သဒိသံ ကတွာ
ဂဏှေယျ၊ တဒဿ တေသံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။ တေနာဟ
“အထဿာ”တိအာဒိ။

လောဟကူဠဝဿန္တိ အယဂုဠဝဿံ။ တဒါ ဟိ ရတနမတ္တာနိ ဒိယဗုရတန-
မတ္တာနိပိ တိဒိဏံသာနိ အယဂုဠမဏ္ဍလာနိ ဣတော စိတော စ နိပတန္တာ
မနုဿာနံ သရီရာနိ ခဏ္ဍခဏ္ဍကာနိ အကံသု။ ကလလဝဿန္တိ တနကကဒ္ဒမ-
ပဋ္ဌလကဒ္ဒမံ။ ဥပဟစ္စာတိ အာဃာဠေတွာ။ တဒေဝ မဇ္ဈာရညံ။

၆၇။ အနုဝိစ္စကာရန္တိ အနုဝိစ္စကရဏံ။ ကာရဏေဟိ ဒွိဟိ အနိယျာနိက-
သာသနေ ဌိတာနံ အတ္တနော သာဝကတ္ထံ ဥပဂတေ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟာနိ ဒဿေတုံ
“ကမ္ဘာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၆၈။ အနုပုဗ္ဗိကထန္တိ အနုပုဗ္ဗိယာ အနုပုဗ္ဗံ ကထေတဗ္ဗကထံ၊ ကာပန သာ?
ဒါနာဒိကထာ။ ဒါနကထာ တာဝ ပစုရဇနေသုပိ ပဝတ္တိယာ သဗ္ဗသာဓာရ-
ဏတ္တာ သုကရတ္တာ သီလေ ပတိဋ္ဌာနဿ ဥပါယဘာဝတော စ အာဒိတောဝ

၁-မ-၄ ၃-၆၁-ပိဋေ၊ ၂-၃ ၄-၄၀၄-ပိဋေ။
၃-ဒိ-၇ ၂-၆၆၊ အံ-၇ ၃-၂၂၁-ပိဋာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကထိတာ။ ပရိစ္စာဂသီလော ဟိ ပုဂ္ဂလော ပရိဂ္ဂဟဝတ္ထု။ သု နိဿင်္ဂဘာဝတော သုခေနော သီလာနိ သမာဒိယတိ။ တတ္ထ စ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ။ သီလေန ဒါယကပဋိဂ္ဂဟဏဝိသုဒ္ဓိတော ပရာနုဂ္ဂဟံ ဝတ္တာ ပရဝိဋ္ဌာနိဝတ္တိဝစနတော၊ ကိရိယဓမ္မံ ဝတ္တာ အကိရိယဓမ္မဝစနတော၊ ဘောဂယသသမ္ပတ္တိဟေတု ဝတ္တာ ဘဝသမ္ပတ္တိဟေတုဝစနတော စ ဒါနကထာနန္တရံ **သီလကထာ** ကထိတာ။ တဉ္စ သီလံ ဝဋ္ဋနိဿိတံ။ အယံ ဘဝသမ္ပတ္တိ တဿ ဖလန္တိ ဒဿနတ္ထံ၊ ဣမေဟိ စ ဒါနသီလမယေဟိ ပဏီတစရိယဘေဒဘိန္ဓေဟိ ပုညကိရိယဝတ္ထု။ ဟိ တော စာတုမဟာရာဇိကာဒိသု ပဏီတတရာဒိဘေဒဘိန္ဓာ အပရိမေယျာ ဘောဂ- ဘဝသမ္ပတ္တိယောတိ ဒဿနတ္ထံ တဒနန္တရံ **သဂ္ဂကထာ**။ သွာယံ သဂ္ဂေါ ရာဂါဒိဟိ ဥပတ္တိလိဋ္ဌော၊ သဗ္ဗဒါ အနုပတ္တိလိဋ္ဌော အရိယမဂ္ဂေါတိ ဒဿနတ္ထံ သဂ္ဂါနန္တရံ **မဂ္ဂေါ**၊ မဂ္ဂဉ္စ ကထေန္တေန တဒဓိဂမူပါယသန္တဿနတ္ထံ သဂ္ဂပရိယာပန္နာပိ ပဂေဝ ဣတရေ သဗ္ဗေပိ ကာမာ နာမ ဗဟ္တာဒိနဝါ အနိစ္စာ အဒ္ဓါဝါ ဝိပရိဏာ- မဓမ္မာတိ ကာမာနံ **အာဒိနဝေါ**၊ ဟိနာ ဂမ္မာ ပေါထုဇ္ဇနိကာ အနရိယာ အနတ္ထသဋ္ဌိတာတိ တေသံ **ဩကာရာ** လာမကဘာဝေါ၊ သဗ္ဗေပိ ဘဝါ ကိလေသာနံ ဝတ္ထုဘူတာတိ တတ္ထ **သံကိလေသော**၊ သဗ္ဗသော ကိလေသဝိပ္ပမုတ္တံ နိဗ္ဗာနန္တိ **နေက္ခဗ္ဗေ အာနိသံသော** စ ကထေတဗ္ဗောတိ အယမတ္ထော **မဂ္ဂန္တိ**တိ ဧတ္ထ **ဣတိ-သဒ္ဓေန** ဒဿိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သုခါနံ နိဒါနန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ သမ္ပရာယိကာနံ နိဗ္ဗာနသဋ္ဌိတာနဉ္စာတိ သဗ္ဗေသမ္ပိ သုခါနံ ကာရဏံ။ ယဉ္စိ ကိဉ္စိ လောကေ ဘောဂသုခံ နာမ၊ တံ သဗ္ဗံ ဒါနနိဒါနန္တိ ပါကဋ္ဌော အယမတ္ထော။ ယံ ပန ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပဋိ- သံယုတ္တံ သုခံ၊ တဿပိ ဒါနံ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိယေဝ။ **သမ္ပတ္တိနံ မူလန္တိ** ယာ ဣမာ လောကေ ပဒေသရဇ္ဇသိရိဿရိယသတ္တရတနသမုဇ္ဇလစက္ကဝတ္တိ- သမ္ပဒါတိ ဧဝံပဘေဒါ မာနသိကာ သမ္ပတ္တိယော၊ ယာ စ စာတုမဟာရာဇာဒိ- ဂတာ ဒိဗ္ဗာ သမ္ပတ္တိယော၊ ယာ ဝါ ပနညာပိ သမ္ပတ္တိယော၊ တာသံ သဗ္ဗာသံ ဣဒံ မူလကာရဏံ။ **ဘောဂါနန္တိ** ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဋ္ဌေန “ဘောဂေါ”တိ လဒ္ဓနာမာနံ မနာဝိယရူပါဒိနံ၊ တန္တိဿယာနံ ဝါ ဥပဘောဂသုခါနံ **ပတိဋ္ဌာ** နိစ္စလာဓိဋ္ဌာန- တာယ။ **ဝိသမဂတဿာတိ** ဗျသနပ္ပတ္တဿ။ **တာဏန္တိ** ရက္ခာ တတော ပရိပါလနတော။ **လေဏန္တိ** ဗျသနေဟိ ပရိပါတိယမာနဿ၊ ဩလိယနပဒေ- သော။ **ဂတိတိ** ဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနံ။ **ပရာယဏန္တိ** ပဋိသရဏံ။ **အဝဿယောတိ** ဝိနိပတိတုံ အဒေန္တော နိဿယော။ **အာရမ္မဏန္တိ** ဩလုပ္ပာရမ္မဏံ။

၁-ပရိပါလိယမာနဿ (ဒီ-ဇီ ၂-၆၇-ဝိဋ္ဌေ။)

ရတနမယသီဟာသနသဒိသန္တိ သဗ္ဗရတနမယသတ္တင်္ဂမဟာသီဟာသန-
သဒိသံ မဟဂ္ဂံ ဟုတွာ သဗ္ဗသော ဝိနိပတိတုံ အပ္ပဒါနတော။ မဟာပထဝိ-
သဒိသံ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ပတိဋ္ဌာသမ္ဘဝတော။ ယထာ ဒုဗ္ဗလဿ ပုရိသဿ
အာလမ္ပနရဇ္ဈ၊ ဥတ္တိဋ္ဌတော တိဋ္ဌတော စ ဥပတ္တဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဒါနံ သတ္တာနံ
သမ္ပတ္တိဘဝေ ဥပပတ္တိယာ ဌိတိယာ စ ပစ္စယော ဟောတိတိ အာဟ “အာလမ္ပ-
နဋ္ဌေန အာလမ္ပနရဇ္ဈ၊ သဒိသ”န္တိ။ ဒုက္ခနိတ္တရဏဋ္ဌေနာတိ ဒုဂ္ဂတိဒုက္ခနိတ္တ-
ရဏဋ္ဌေန။ သမဿာသနဋ္ဌေနာတိ လောဘမစ္ဆရိယာဒိပဋိသတ္တုပဒ္ဒဝတော
သမ္ပဒေဝ အဿာသနဋ္ဌေန။ ဘယပရိတ္တာဏဋ္ဌေနာတိ ဒါလိဒ္ဓိယဘယတော
ပရိပါလနဋ္ဌေန။ မစ္ဆေရမလာဒိဟိတိ မစ္ဆေရလောဘဒေါသဇ္ဈဿာဓိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-
ဝိစိကိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက္ခမလေဟိ။ အနုပလိတ္တဋ္ဌေနာတိ အနုပတ္တိလိဋ္ဌတာယ။ တေသန္တိ
မစ္ဆေရမလာဒိနံ။ ဧတေသံ ဧဝံ ဒုရာသဒဋ္ဌေန။ အသန္တာသနဋ္ဌေနာတိ
အသန္တာသဟေတုဘာဝေန။ ယော ဟိ ဒါယကော ဒါနပတိ၊ သော သမ္ပတိပိ
န ကုတောစိ သန္တသတိ၊ ပဂေဝ အာယတံ။ ဗလဝန္တဋ္ဌေနာတိ မဟာဗလဝ-
တာယ။ ဒါယကော ဟိ ဒါနပတိ သမ္ပတိ ပက္ခဗလေန ဗလဝါ ဟောတိ၊
အာယတိ’ ပန ကာယဗလာဒိဟိ။ အဘိမင်္ဂလသမ္ပတဋ္ဌေနာတိ “ဝုဗ္ဗိကာရဏ”န္တိ
အဘိသမ္ပတဘာဝေန။ ဝိပတ္တိတော သမ္ပတ္တိယာ နယနံ ခေမန္တဘူမိသမ္ပာပနံ။

ဣဒါနိ မဟာဗောဓိစရိယဘာဝေနပိ ဒါနဂုဏံ ဒဿေတုံ “ဒါနံ နာမေတ”န္တိ-
အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အတ္တာနံ နိယျာဒေန္တေနာတိ ဧတေန ဒါနဗလံ သမ္ပဒေဝ
ပဿန္တာ မဟာပုရိသာ အတ္တနော ဇိဝိတဗ္ဗိ ပရိစ္စဇန္တိ၊ တသ္မာ ကော နာမ
ဝိညုဇာတိကော ဗာဟိရေ ဝတ္ထုမှိ သင်္ဂံ ကရေယျာတိ ဩဝါဒံ ဒေတိ။ ဣဒါနိ
ယာ လောကီယာ လောကုတ္တရာ စ ဥက္ကံသဂတာ သမ္ပတ္တိယော၊ တာ သဗ္ဗာ
ဒါနတောယေဝ ပဝတ္တန္တိတိ ဒဿေန္တော “ဒါနဋ္ဌိ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
သက္ကမာရဗြဟ္မသမ္ပတ္တိယော အတ္တဟိတာယ ဧဝ၊ စက္ခုဝတ္တိသမ္ပတ္တိ ပန အတ္တ-
ဟိတာယ စ ပရဟိတာယ စာတိ ဒဿေတုံ သာ တာသံ ပရတော ဝုတ္တာ။
တော လောကီယာ၊ ဣမာ ပန လောကုတ္တရာတိ ဒဿေတုံ “သာဝကပါရမီ-
ဉာဏ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဘာသုပိ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကုဋ္ဌတရုက္ကဋ္ဌတမမေဝ ဒဿေတုံ ကမေန
ဉာဏတ္ထယံ ဝုတ္တံ။ တေသံ ပန ဒါနဿ ပစ္စယဘာဝေါ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောယေဝ။
ဧတေနေဝ တဿ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိယာပိ ပစ္စယဘာဝေါ ဒီပိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒါနဉ္စ နာမ ဟိတဇ္ဈာသယေန၊ ပူဇာဝသေန ဝါ အတ္တနော သန္တကဿ
ပရေသံ ပရိစ္စဇနံ၊ တသ္မာ ဒါယကော ပုရိသပုဂ္ဂလော ပရေသံ သန္တကံ

၁-ပတိဋ္ဌာယ လဘာပနတော (ဒိ-ဇိ ၂-၆၈-ပိဋ္ဌေ။) ပတိဋ္ဌာနဿ လမ္ဘာပနတော (အံ-ဇိ ၃-၂၂၂-ပိဋ္ဌေ။)

ဟရိဿတိတိ အဋ္ဌာနမေတန္တိ အာဟ “ဒါနံ ဒေန္တော သီလံ သမာဒါတုံ သက္ကောတိ”တိ။ သီလာလင်္ကာရသဒိသော အလင်္ကာရော နတ္ထိ သောဘာ-
 ဝိသေသာဝဟတ္တာ သီလဿ။ သီလပုပ္ဖသဒိသံ ပုပ္ဖံ နတ္ထိတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ
 နယော။ သီလဂန္ဓသဒိသော ဂန္ဓော နတ္ထိတိ ဧတ္ထ “စန္ဒနံ တဂရံ ဝါပီ”တိ-
 အာဒိကာ^၁ ဂါထာ, “ဂန္ဓော ဣသိနံ စိရဒိက္ခိတာနံ၊ ကာယာ စုတော ဂစ္ဆတိ
 မာလုတေနာ”တိအာဒိကာ^၂ ဇာတကဂါထာယော စ အာဟရိတွာ ဝဠုဗ္ဗာ။
 သီလံ ဟိ သတ္တာနံ အာဘရဏဉ္စေဝ အလင်္ကာရော စ ဂန္ဓဝိလေပနဉ္စ ဒဿ-
 နိယဘာဝါဝဟဉ္စ။ တေနာဟ “သီလာလင်္ကာရေန ဟိ”တိအာဒိ။

အယံ သစ္စေါ လန္တတိတိ ဣဒံ မဇ္ဈိမေဟိ ဆန္ဒာဒိဟိ သမာဒါနသီလံ
 သန္တာယာဟ။ တေနာဟ သက္ကော ဒေဝရာဇာ—

“ဟိနေန ပြဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။
 မဇ္ဈိမေန စ ဒေဝတ္ထံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိ”တိ^၃။

ဣဋ္ဌောတိ သုခေါ။ ကန္တောတိ ကမနိယော။ မနာပေါတိ မနဝဗုဒ္ဓကော။
 တံ ပန တဿ ဣဋ္ဌာဒိဘာဝံ ဒေသေတုံ “နိစ္စမေတ္တ ကိဋ္ဌာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဒေါသောတိ အနိစ္စတာဒိနာ အပ္ပဿာဒါဒိနာ စ ဒူသိတဘာဝေါ။
 ယတော တေ ဝိညူနံ စိတ္တံ နာရာဓေန္တိ။ အထ ဝါ အာဒိနံ ဝါတိ ပဝတ္ထေတိတိ
 အာဒိနဝေါ။ ပရမကပဏတာ။ တထာ စ ကာမာ ယထာဘူတံ ပစ္စဝေက္ခန္တာနံ
 ပစ္စုပတိဋ္ဌန္တိ။ လာမကဘာဝေါတိ အသေဋ္ဌေဟိ သေဝိတဗ္ဗော၊ သေဋ္ဌေဟိ န
 သေဝိတဗ္ဗော နိဟိနဘာဝေါ။ သံကိလိဿနန္တိ ဝိဗာဓကတာ ဥပတာပတာ စ။

နေက္ခမ္ပေ အာနိသံသန္တိ ဧတ္ထ ယတ္တကာ ကာမေသု အာဒိနဝါ။ တပ္ပဋိ-
 ပက္ခတော တတ္တကာ နေက္ခမ္ပေ အာနိသံသာ။ အပိစ “နေက္ခမ္ပံ နာမေတံ
 အသမ္မာဓံ အသံကိလိဋ္ဌံ နိက္ခန္တံ ကာမေဟိ၊ နိက္ခန္တံ ကာမသညာယ၊ နိက္ခန္တံ
 ကာမဝိတက္ကေဟိ၊ နိက္ခန္တံ ကာမပရိဋ္ဌာဟေဟိ၊ နိက္ခန္တံ ဗျာပါဒသညာယာ”တိ-
 အာဒိနာ^၄ နယေန နေက္ခမ္ပေ အာနိသံသေပကာသေသိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယဈာနာဒိသု
 စ ဂုဏေ ဝိဘာဝေသိ ဝဏ္ဏေသိ။ ကလ္လဇိတ္တန္တိ ဟေဋ္ဌာ ပဝတ္တိဘဒေသနာယ
 အဿဒ္ဓိယာဒိနံ စိတ္တဒေါသာနံ ဝိဂတတ္တာ ဥပရိဒေသနာယ ဘာဇနဘာဝုပ-
 ဂမနေန ကမ္မက္ခမစိတ္တံ။ အဋ္ဌကထာယံ^၅ ပန ယသ္မာ အဿဒ္ဓိယာဒယော စိတ္တဿ

၁-ခု ၁-၂၁၊ ခု ၁၁-၃၁၇-ပိဋ္ဌေသု။
 ၂-ခု ၆-၆-ပိဋ္ဌေ သရဘင်္ဂဇာတကော။
 ၃-ခု ၅-၁၈၃၊ ခု ၆-၁၈၅-ပိဋ္ဌေသု။
 ၄-သာရဏ္ဏ-ဦ ၃-၁၉၄၊ ဒီ-ဦ ၂-၆၉-ပိဋ္ဌေသုပိ။
 ၅-မ-၆၅ ၃-၆၅-ပိဋ္ဌေ။

ရောဂဘူဘာ၊ တဒါ တေ ဝိဂတာ၊ တသ္မာ အာဟ “အရောဂစိတ္တ”န္တိ။ ဒိဋ္ဌိ-
မာနာဒိကိလေသဝိဂမေန ဗုဒ္ဓစိတ္တံ။ ကာမစွန္ဒာဒိဝိဂမေန ဝိနိဝရဏစိတ္တံ။
သမ္မာပဋိပတ္တိသံ ဥဋ္ဌာရဝီတိပါမောဇ္ဇယောဂေန ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ။ တတ္ထ သဒ္ဓါ-
သမ္ပတ္တိယာ ပသန္တစိတ္တံ။ ယဒါ ဘဂဝါ အညာသီတိ သမ္ပန္နော။ အထ ဝါ
ကလ္လစိတ္တန္တိ ကာမစွန္ဒာဒိဝိဂမေန အရောဂစိတ္တံ။ ဗုဒ္ဓစိတ္တန္တိ ဗျာပါဒဝိဂမေန
မေတ္တာဝသေန အကထိနစိတ္တံ။ ဝိနိဝရဏစိတ္တန္တိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဝိဂမေန ဝိက္ခေ-
ပဿ ဝိဂတတ္တာ တေန အပိဟိတစိတ္တံ။ ဥဒဂ္ဂစိတ္တန္တိ ထိနမိဒ္ဓဝိဂမေန
သမ္ပဂ္ဂဟိတဝသေန အလိနစိတ္တံ။ ပသန္တစိတ္တန္တိ ဝိစိကိစ္ဆာဝိဂမေန သမ္မာပဋိပတ္တိသံ
အဓိမုတ္တစိတ္တန္တိ ဝေမေတ္တ သေသပဒါနံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သေယျထာဝီတိအာဒိနာ ဥပမာဝသေန ဥပါလိဿ သံကိလေသပ္ပဟာနံ
အရိယမဂ္ဂနိပ္ပာဒနဉ္စ ဒဿေတိ။ အပဂတကာဠကန္တ ဝိဂတကာဠကံ။ သဗ္ဗ-
ဒေဝါတိ သုဋ္ဌ၊ ဝေ။ ရဇနန္တိ နိလဝီတာဒိရံဇာတံ။ ပဋိဂ္ဂဗျေယျာတိ ဂဏှေယျ
ပဘဿရံ ဘဝေယျ။ တသ္မိယေဝ အာသနေတိ တိဿ ဝေ နိသဇ္ဇာယံ။
ဧတေနဿ လဟုဝိပဿကတာ တိက္ခပညတာ သုခပဋိပဒါဒိပ္ပာတိညတာ စ
ဒဿိတာ ဟောတိ။ ဝိရဇန္တိ အပါယဂမနိယရာဂရဇာဒိနံ ဝိဂမေန ဝိရဇံ။
အနဝသေသဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာမလာပဂမေန ဝိတမလံ။ တိဏ္ဍံ မဂ္ဂါနန္တိ ဟေဋ္ဌမာနံ
တိဏ္ဍံ မဂ္ဂါနံ။ တဿ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနန္တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ နန မဂ္ဂဉာဏံ
အသင်္ခတဓမ္မာရမ္ပဏန္တိ စောဒနံ သန္ဓာယာဟ “တံ ဟိ”တိအာဒိ။ တတ္ထ
ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ အသမ္မောဟပဋိဝေဝဝသေန ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ။ တေနာဟ “ကိစ္စ-
ဝသေနာ”တိ။

တတြိဒံ ဥပမာသံသန္တနံ—ဝတ္ထံ ဝိယ စိတ္တံ၊ ဝတ္ထဿ အာဂန္တုကမလေဟိ
ကိလိဋ္ဌဘာဝေါ ဝိယ စိတ္တဿ ရာဂါဒိမလေဟိ သံကိလိဋ္ဌဘာဝေါ၊ ဓောဝန-
သိလာ ဝိယ အနုပုဗ္ဗိကထာ၊ ဥဒကံ ဝိယ သဒ္ဓါ၊ ဥဒကေ တေမေတွာ ဦသ-
ဂေါမယဆာရိကာဘရေဟိ ကာဠကပဒေသေ သမ္ပုဒ္ဓိတွာ ဝတ္ထဿ ဓောဝန-
ပယောဂေါဝိယ သဒ္ဓါသိနေဟေန တေမေတွာ သတိသမာဓိပညာဟိ ဒေါသေ
သိထိလေ ကတွာ သုတာဒိဝိမိနာ စိတ္တဿ သောဓနေ ဝီရိယာရမ္ဘေ၊ တေန
ပယောဂေန ဝတ္ထေ ကာဠကာပဂမော ဝိယ ဝီရိယာရမ္ဘေန ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနံ၊
ရံဇာတံ ဝိယ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တေန သုဒ္ဓဿ ဝတ္ထဿ ပဘဿရဘာဝေါ ဝိယ
ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသဿ စိတ္တဿ မဂ္ဂေန ပရိယောဒပနန္တိ။

“ဒိဋ္ဌဓမ္မော”တိ ဝတွာ ဒဿနံ နာမ ဉာဏဒဿနတော အညမ္ပိ အတ္ထိတိ
တဒ္ဓိဝတ္တနတ္ထံ “ပတ္တဓမ္မော”တိ ဝုတ္တံ။ ပတ္တိ စ ဉာဏသမ္ပတ္တိတော အညာပိ

ဝိဇ္ဇတိတိ တတော ဝိသေသနတ္ထံ “ဝိဒိတဓမ္မော”တိ ဝုတ္တံ။ သာ ပနေသာ ဝိဒိတဓမ္မတာ ဓမ္မေသု ဧကဒေသနာပိ ဟောတိတိ နိပ္ပဒေသတော ဝိဒိတဘာဝံ ဒဿေတုံ “ပရိယောဂါဠာဓမ္မော”တိ ဝုတ္တံ။ တေနဿ သစ္စာဘိသမ္ဘောဓိယေဝ ဒိပေတိ။ မဂ္ဂဉာဏံ ဟိ ဧကဘိသမယဝသေန ပရိညာဒိကိစ္စံ သာဓေန္တံ နိပ္ပဒေသေန စတု သစ္စဓမ္မံ သမန္တတော ဩဂါဟန္တံ နာမ ဟောတိ။ တေနာဟ “ဒိဋ္ဌော အရိယသစ္စဓမ္မော ဧတေနာတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မော”တိ။ တိဏ္ဍာ ဝိစိကိစ္ဆာတိ သပ္ပုဋ္ဌာယကန္တာရသဒိသာ သောဠသဝတ္ထုကာ အဠဝတ္ထုကာ စ တိဏ္ဍာ ဝိစိကိစ္ဆာ တိဏ္ဍာဝိစိကိစ္ဆာ။ ဝိဂတကထံကထောတိ ပဝတ္တိအာဒိသု “ဧဝံ န ခေါ, ကိံ န ခေါ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တိကာ ဝိဂတာ သမုတ္တိန္တာ ကထံကထာ။ သာရဇ္ဇကရာနံ ပါပဓမ္မာနံ ပဟိနတ္တာ တပ္ပုဋ္ဌိပက္ခေသု သီလာဒိဂုဏေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတတ္တာ ဝေသာရန္တံ ဝိသာရဒဘာဝံ ဝေယုတ္တိယံ ပတ္တော။ အတ္တနာ ဧဝ ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌတ္တာ န တဿ ပရော ပစ္စေတဗ္ဗော အတ္တိတိ အပရပ္ပစ္စယော။

၇၁။ ပဏ္ဍိတောတိ ပညဝါ။

၇၂။ တေန ဟိ သမ္မာတိ ဒေါဝါရိကေန သဒ္ဓိံ သလ္လပတိယေဝ “ဧတ္ထေဝါ”တိ တေန ဝုတ္တဝစနံ သုတွာပိ တဿ အတ္ထံ အသလ္လက္ခေန္တော။ ကသ္မာ? ပရိဒေဝတာယ။ တေနာဟ “ဗလဝသောကေန အဘိဘူတော”တိ။

၇၃။ တေနောတိ ယေန ဥတ္တရာသင်္ဂေန အာသနံ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တေနော ဥဒရေပရိက္ခိပန္တော “မာဟံ သတ္တာရံ မမ သရီရေန ဖုဿ”န္တိ အန္တရံ ကရောန္တော ဥတ္တရာသင်္ဂေန တံ ဥဒရေပရိက္ခိပန္တော ပရိဂ္ဂဟေတွာ။ “ဒတ္တပညတ္တ”န္တိ အာဒိသု ဝိယ ဒတ္တ-သဒ္ဓေါဧတ္ထ ဗာလပရိယာယောတိ အာဟ “ဇဠောသိ ဇာတော”တိ။ ဥပဋ္ဌာကဿ အညထာဘာဝေနာတိ ပုဗ္ဗေ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကဿ ဣဒါနိ အနုပဋ္ဌာကဘာဝေန။

၇၅။ အဝိညာဏကံ ဒါရသ္မာခါဒိမယံ။ ဗဟလဗဟလံ ဝိဘာဝလေပနံ ရင်ဇာတန္တိ အတိဝိယ ဗဟလံ ဝိဘာဝဏ္ဏမဉ္ဇိဋ္ဌအာဒိအဝလေပနရဇနံ။ ဃနေတွာ ဥပ္ပါဒိတန္တိ ယာ ရင်ံ ဝိဝတိ။ နိလ္လောမတန္တိ ပုနပ္ပုနံ အနုလိမ္မနေန။ ခဏ္ဍ-ခဏ္ဍိတန္တိ ခဏ္ဍခဏ္ဍိတဘာဝံ။ ရင်ကွမော ရဇနိယော။ တေနာဟ “ရာဂမတ္တံ ဇနေတိ”တိ။ အနုယောဂန္တိ စောဒနံ။ ဝိမံသန္တိ ဝိစာရဏံ။ ထုသေကောနေတွာ တဏှုလပရိယေသနံ ဝိယ ကဒလိယံ သာရပရိယေသနံ ဝိယ စ နိဂဏ္ဌဝါဒေ

သာရဝိမံသနံ။ တတော ဧဝ စ တံ ဝိမံသန္တော ရိတ္တကော တုန္တကောဝ
 ဟောတိတိ။ သဗ္ဗမိ ဗုဒ္ဓဝစနံ စဟုသမ္ဘဝိနိမုတ္တံ နတ္ထိ။ တဉ္စ ဝိမံသိယမာနံ ဝိညူနံ
 ဝိဘိသောမနဿမေဝ ဇနေတိ။ အတပ္ပကဉ္စ အသေစနာဘာဝေနာတိ အာဟ
 “စတုသစ္စကထာဟိ”တိ အာဒိ။ ယထာ ယထာတိ ယဒိ ခန္ဓမုခေန ယဒိ ဓာတာယ-
 တနာဒိသု အညတရမုခေန ဗုဒ္ဓဝစနံ ဩဂါဟိဿတိ။ တထာ တထာ ဂမ္ဘီရ-
 ဉ္စာနံယေဝ ဂေါစရဘာဝဘော ဂမ္ဘီရမေဝ ဟောတိ။ ယောစေတ္ထပဏ္ဍိတော
 နိပုဏ္ဏာ ကတပရပ္ပဝါဒေါ ပဏိမာယ သဗ္ဗထာမေန စောဒနံ အာရမ္ဘတိ။
 တဿ စောဒနာ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ဘိ စာလေတုံ န သက္ကောတိ။ ပုန သုစိရမ္ဘိ ကာလံ
 ဝိစာရေန္တေသုပိ ဝိမဒ္ဒကမတော။ ဧဝံ တထာဂတဝါဒေါ သွာချာတဘာဝ-
 တောတိ အာဟ “အနုယောဂက္ခမော စ ဝိမဇ္ဇနက္ခမော စာ”တိ။

၇၆။ ဝိသယပရိညာဏေန ဒဟတိ ပဋိပက္ခေ သောဓေတိတိ ဝီရော၊ သွာယ-
 မဿ ဝီရဘာဝေါ သဗ္ဗသော သဗ္ဗောဟဝိဒ္ဓံသနတာယာတိ အာဟ
 “ယာ ပညာပတေန သမန္တာဂတဿာ”တိ။ ပဘိန္ဒုဒီလဿာတိ သမုတ္တိန္ဒသဗ္ဗ-
 စေတောဒီလဿ။ ကိလေသမစ္စုမာရဝိဇယေနဝ အဘိသင်္ခါရခန္ဓမာရာ ဇိတာဝ
 ဟောန္တိတိ တေသံ ဝိန္ဒူ ဣမ အဂ္ဂဟဏံ။ ဤသ-သဗ္ဗေါ ဒုက္ခပရိယာယောတိ
 အာဟ “နိဒ္ဒါက္ခဿာ”တိ။ တတ္ထ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနပုတ္တိယာ ကိလေသေန
 နိဒ္ဒါက္ခတာ၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနပုတ္တိယာ ဝိပါကဒုက္ခေန နိဒ္ဒါက္ခတာ။ ရဇ္ဇန-
 ဒုဿနမုယုနာဒိဝသေန ဝိဝိဓံ ဤသနတော ဝိသံ၊ ဝိသမေဝ ဝေသံ၊ ရာဂါဒိတိ
 အာဟ “ဝေသန္တရဿာတိ ရာဂါဒိဝိသံ” တရိတွာ ဝိတရိတွာ ဝိတဿာ”တိ။

တုသိတဿာတိ ကရုဏာယနဝသေန တုသိယာ ဣတဿ သံဝတ္တဿ။ ဧဝံ
 သတိ “ပုဒိတဿာ”တိ ဣဒံ ပုနရုတ္တမေဝ ဟောတိ။ မနုဇဿာတိ ပဌမာယ
 ဇာတိယာ ဘဂဝါ မနုဿဇာတိယော ဟုက္ခာ ဝုတ္တာနံ ဝက္ခမာနာနဉ္စ ဝသေန
 သဒေဝကံ အဘိဘဝိတွာ ဌိတော အတ္တရိယော ဘဂဝါတိ ဒဿေတိ။ သဒေဝကံ
 လောကံ သံသာရဘော နိဗ္ဗာနသုခံ နရတိ နေတိ ပါပေတိတိ နရော၊ နာယ-
 ကောတိ အတ္ထော၊ တဿ နရဿ။ ဟေနာဟ “ပုနရုတ္တ”န္တိ။ “မနုဇဿာ”တိ
 ဝက္ခာ “နရဿာ”တိ ပုနရုတ္တံ ပဒံ။ အတ္ထဝသေန အညထာ ဝုစ္စမာနေ ကေက-
 ဂါထာယ ဒသဂုဏာ နပ္ပဟောန္တိ၊ န ပူရေန္တိတိ အတ္ထော။

ဝိနေတိဟိ ဝိနယော၊ ဝိနယော ဧဝ ဝေနေယိကောတိ အာဟ “သတ္တာနံ
 ဝိနာယကဿာ”တိ။ ဝိညူနံ ရုစိ ရာတိ၊ ဤရေတိတိ ဝါ ရုစိရော၊ သွာယမဿ

သ-ဝေသန္တရဿာတိ ရာဂါဒိဝိသံ (အဋ္ဌကထာယံ)

ရုစိရဘာဝေါကုသလတာယာတိ အာဟ “သုစိဓမ္မဿာ”တိ။ ပဘာသကဿာတိ ဉာဏာလောကေန ပဘဿရဘာဝကရဿ။ နိဿင်္ဂဿာ^၁ အဋ္ဌသုပိ ပရိသာသု, သဒေဝေ ဝါ သဗ္ဗသ္မိံ လောကေ အဂ္ဂဏှာပနပရိစ္စာဂေန နိဿဉ္ဇဿ။ ဂန္တိရုဂုဏဿာတိ ပရေသံ ဉာဏေန အပ္ပတိဋ္ဌဘာဝါ ဂန္တိရုဂုဏဿ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေဝဓမ္မာ ဂန္တိရ”တိအာဒိ။ အရိယာယ ဝါ တုဏှိဘာဝေန မောနပ္ပတ္တဿ။ ဓမ္မေ ဌိတဿာတိ ဓမ္မကာယေ သုပ္ပတိဌိတဿ။ သံဝုတတ္တဿာတိ အရက္ခိယကာယသမာစာရာဒိတာယ သံဝုတသဘာဝဿ။

အာဂုံ န ကရေတိတိအာဒိဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ၊ ပန္နသေနာသနဿာတိ ဝိဝိတ္တသေနာသနဿ။ ပဋိမန္တနပညာယာတိ သဗ္ဗပရပ္ပဝါဒါနံ ဝိပရာဝတ္တမန္တနပညာယ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ သဗ္ဗတော ကိလေသာနံ နိရုနနတော။

ဣသိသတ္တမဿာတိ သဗ္ဗဣသိသု ဇေဋ္ဌဿ သာဓုတမဿ။ သေဋ္ဌပ္ပတ္တဿာတိ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပတ္တဿ။ အက္ခရာဒိနီတိ အက္ခရပဒဗျဉ္ဇနာကာရနိရုတ္တိနိဒ္ဒေသသံကာသနပကာသနဝိဝရဏဝိဘဇနတ္တာနီကရဏာနီတိ ဗျဉ္ဇနတ္ထပဒါနိ သမောဓာနေတွာ ဝိနေယျဇ္ဈာသယာနရူပံ ပကာသနတော ကထနတော ပဒကဿ။ ပုရိသဒ္ဓေါ “ပုဗ္ဗေ”တိ ဣမိနာ သမာနတ္ထောတိ အာဟ “ပုရိန္ဒဒဿာတိ သဗ္ဗပဌမံ ဓမ္မဒါနဒါယကဿာ”တိ။ ဘဂဝါ အသယံ သဟိတံ သမတ္ထောတိ အာဟ “သမတ္တဿာ”တိ။ တေနာဟ “တထာဂတံ ဗုဒ္ဓမသယုသာဟိန”န္တိ^၂။ တေ ပတ္တဿာတိ တေ ဂုဏေ အနဝသေသတော ပတ္တဿ။ ဝိတ္တာရေတွာ သံကိလေသဝေါဒါနဓမ္မံ ဗျာကရေတိတိ ဗျာကရဏော၊ ဗျာကရဏော ဝေ ဝေယျာကရဏော။ တန္တိပဒန္တိ တန္တိံ အာရောပေတွာ ဌပိတံ ပဒံ။

တဏှာဗန္ဓနေန, သဗ္ဗေန ဝါကိလေသဗန္ဓနေန အဗဒ္ဓဿ။ မဟာပညာယာတိ မဟာနုဘာဝါယ ပညာယ, မဟာဝိသယာယ ဝါ ပညာယ။ သဗ္ဗာ ဟိ ဘဂဝတော ပညာ မဟာနုဘာဝါ, ယထာသကံ ဝိသယေ မဟာဝိသယာ စ ကောဒိဝသေန အနဝသေသတော မဟာဝိသယာ နာမ သဗ္ဗညုတာဝ။ အာနုဘာဝဒဿနဌေနာတိ အတ္ထရိယာစိန္တေယျာပရိမေယျဿ အတ္တနော အာနုဘာဝဿ လောကဿ ဒဿနဌေန။ ယက္ခဿာတိ ဝါ လောကေန

၁-ပါဠိယံ, အဋ္ဌကထာယဉ္ဇ “နိသဘဿာ”တိ ဒိဿတိ။
 ၂-ဒိ ၁-၁၁-ပိဋေ။
 ၃-၃ ၁-၂၁ ၇-ပိဋေ ဣတိဝုတ္တကေ။

ပူဇနီယဿ။ အယံ ဥပါသကော ခုဇ္ဈတ္တရာ ဝိယ ဥပါသိကာ သေခပဋိ-
သန္တိဒါပုတ္တောတိ အာဟ“သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ဝပဋိသန္တိဒါ အာဂတာ”တိ။
ကိလေသပ္ပဟာနဝဏ္ဏံ ကထေန္တောတိ ကိလေသပ္ပဟာနံ ဝိသယံ နိမိတ္တံ
ကတွာ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တော။

၇၇။ သဒ္ဓိဗ္ဗိတိတိ သဒ္ဓိဗ္ဗိတိ၊ ဂန္ထိတိ အတ္ထော။ ဣပေ
သတ္တိတိ ယံ ယဒေဝ ပရိဗ္ဗမန္တာ သတ္တိ။ အတ္တနောဝ ဝိန္တယန္တိတိ
အဝိတတဏှတာယ သကံယေဝ ပယောဇနံ ဖိန္တေန္တိ။ တဏှာ ဟံ မတေ
ဉ္ဇတကေ အနုသောစန္ဒာပိ တေဟိ သာဓေတဗ္ဗဿ အတ္တနော ပယော-
ဇနဿေဝ ဝသေန အနုသောစန္တိ။ ဥဏှံ အဟောသီတိ ဗလဝတာ ဖိတ္တဿ
သန္တာပေန သန္တတ္ထံ အတ္တန္တရံ ဟဒယဋ္ဌာနံ ခဒိရဂ်ရသန္တာပိတံ ဝိယ ဥဏှံ
အဟောသိ။ တေနာဟ “လောဟိတံ ဝိလိယိတ္တာ”တိ။ ပတ္တမတ္တန္တိ ကေပတ္တ-
ပူရမတ္တံ။ အဘိသမယသာမိကာယ စတုသစ္စဒေသနာယ သင်္ခေပေနေဝ ဒေသိ-
တတ္တာ အာဟ “ဥဒ္ဓိတညုပုဂ္ဂလဿ ဝသေန ဝဗ္ဗဒေသနာ ပရိနိဋ္ဌိ-
တာ”တိ။

ဥပါလီသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-ကုမ္ပဏီလီမိတက်သုတ္တံစာနာ

၇၀။ ကောလိယေသူတိ ဗဟုဝစနဝသေနာယံ ပါဠိ အာဂတာ။ ဧဝံ-
နာမကေ ဇနပဒေတိ အတ္ထဝစနံ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ အာဟာ “သော ဟိ”တိအာဒိ။
န နိယမိတောတိ “အသုကမ္ပိ နာမ ဝိဟာရေ”တိ န နိယမေတွာ ဝုတ္တော။
သေနာသနေယေဝါတိ အာဝါသေယေဝ, န ရုက္ခမူလာဒိကေ။ ဝေသကိရိယာ-
သာသဂ္ဂဟဏာဒိနာ သမာဒါတဗ္ဗဋ္ဌေန ဂေါဝတံ၊ တသ္မိံ နိယုတ္တော ဂေါ-
ဝတိကော။ တေနာဟ “သမာဒိန္နဂေါဝတော”တိ။ ယံ သန္ဓာယာဟု ဝေဒ-
ဝေဒိနော “ဂစ္ဆံ ဘက္ခေတိ၊ တိဋ္ဌံ မုတ္တေတိ၊ ဥပါဟာ ဥဒကံ ဓူပေတိ၊ တိဏာနိ
ဆိန္ဒတိ”တိ အာဒိ။ အယံ အစေလောတိ အစေလကပဗ္ဗဇ္ဇာဝသေန အစေလော၊
ပုရိမော ပန ဂေါဝတိကော။ ကုက္ကုရုဝတိကောတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယာနုသာရေန
အတ္ထော ဝတ္ထဗ္ဗော။ ပလိကုဏ္ဍိတွာတိ၊ ဥဘော ဟတ္ထေ ဥဘော ပါဒေ စ
သမိဉ္ဇိတွာ။ “ဥက္ကုရိကော ဟုတွာ”တိပိ ဝဒန္တိ။ ဂမနံ နိပ္ပဇ္ဇနံ ဂတီတိ အာဟာ

“ကော ဂတိတိ ကော နိပ္ပတ္တိ”တိ။ နိပ္ပတ္တိပရိယောသာနာ ဟိ ဝိပါကဓမ္မပ္ပဝတ္တိ။ ကတုပဗ္ဗိတကမ္မဝသေန အဘိသမ္ပရေတိ ဧတ္ထာတိ အဘိသမ္ပရယော၊ ပရလောကော။ တတ္ထဿ စ နိပ္ပတ္တိံ ပုစ္ဆတိတိ အာဟ “အဘိသမ္ပရယမိ ကတ္ထ နိပ္ပတ္တိ”တိ။ ကုတ္ထုရဝတသမာဒါနန္တိ ကုတ္ထုရဘာဝသမာဒါနံ၊ “အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ အဟံ ကုတ္ထုရော”တိ ကုတ္ထုရဘာဝါမိဋ္ဌာနံ။

၇၉။ ပရိပုဏ္ဏန္တိ ယတ္ထကာ ကုတ္ထုရဝိကာရာ၊ တေဟိ ပရိပုဏ္ဏံ။ တေနာဟ “အနုန”န္တိ။ အဗ္ဗောကိဏ္ဏန္တိ တေဟိ အဝေါမိဿံ။ ကုတ္ထုရစာရန္တိ ကုတ္ထုရာနံ ဂမနာကာရောဘိအာဒိအာစာရေန ကုတ္ထုရဘာဝါမိဋ္ဌာနစိတ္တမာဟ။ တထာ တထာ အာကပ္ပေတဗ္ဗတော အာကပ္ပေါ၊ ပဝတ္တိအာကာရော။ သော ပနေတ္ထ ဂမနာဒိကောတိ အာဟ “ကုတ္ထုရနံ ဂမနာကာရော”တိအာဒိ။ အာစာရေနာဘိ ကုတ္ထုရသီလာစာရေန။ ဝတသမာဒါနေနာတိ ကုတ္ထုရဝတာမိဋ္ဌာနေန။ ကုတ္ထုရစရိယာဒိယေဝ ခုတ္တရတပစရဏံ။ တေန ဂတိပရိယောသကာရေန ပဝတ္တာ လဒ္ဓိ။ အဿ ကုတ္ထုရဝတိကဿ အညာ ဂတိနတ္တိတိ ဣတရဂတိံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဣတရာသံ ပန သမ္ဘဝေါ ဧဝ နတ္ထိတံ။ နိပစ္စမာနန္တိ ဝတသီလာဒိနံ သံဂေါပနဝသေန သိဇ္ဈမာနံ။ ယထာ သကမ္မကဓာတုသဒ္ဓါ အတ္တဝိသေသဝသေန အကမ္မကာ ဟောန္တိ “ဝိဗုဒ္ဓေါ ပုရိသော ဝိဗုဒ္ဓေါ ကမလသဏ္ဍော”တိ။ ဧဝံ အတ္တဝိသေသဝသေန အကမ္မကာပိ သကမ္မကာ ဟောန္တိတိ ဒဿေန္တော “န ပရိဒေဝါမိ န အနုတ္တုနာမိ”တိအာဒိမာဟ။ အနုတ္တုနသဒ္ဓေါ စ သကမ္မကဝသေန ပယုဇ္ဇတိ “ပုရာဏာနိ အနုတ္တုန”န္တိအာဒိသု။ အယံ ဓေတ္တ ပယောဂေါတိ ဣမိနာ ဂါထာယဉ္စ အနုတ္တုနနရောဒနံ အဓိပ္ပေတန္တိ ဒဿေတိ။

၈၀။ ဝုတ္တနယေနောဘိ ဣမိနာ ဂေါတန္တိ ဂေါတသမာဒါနံ။ ဂေါသီလန္တိ ဂဝါစာရံ။ ဂေါမိတ္တန္တိ “အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ဂေါဟိ ကာတဗ္ဗံ ကရိဿာမိ”တိ ဥပ္ပန္နစိတ္တန္တိ ဣမမတ္ထံ အတိဒိသတိ။ ဝှါကပ္ပေ ပန ဝတ္တဗ္ဗံ အဝသိဋ္ဌံ “ကုတ္ထုရကပ္ပေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါ”တိ ဣမိနာဝ အတိဒိဋ္ဌံ၊ ဝိသိဋ္ဌဉ္စ ယထာ ပန တတ္ထာတိအာဒိနာ ဝုတ္တမေဝ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ကုတ္ထုရဝတာဒိသု ဝုတ္တနယမေဝ။

၈၁။ ဧကစ္စကမ္မကိရိယာဝသေနာတိ ဧကစ္စဿ အကုသလကမ္မဿ ကုသလကမ္မဿ ကရဏပ္ပသင်္ဂေန။ ဣမေသန္တိ ဂေါတတိကကုတ္ထုရဝတိကာနံ။ ကိရိယာတိ ဂေါတဘဘာဝနာဒိဝသေန ပဝတ္တာ ကိရိယာ။ ပါကဋ္ဌာ ဘဝိဿတိတိ “ဣမသ္မိံ ကမ္မစတုက္ကေ ဣဒံ နာမ ကမ္မံ ဘဇေတိ”တိ ပါကဋ္ဌာ ဘဝိဿတိ။

ကောဠကန္တိ^၁ မလိနံ၊ စိတ္တဿ အပဘဿရဘာဝကရဏန္တိ အတ္ထော။ တံ ပနေတ္ထ ကမ္မပထသမ္ပတ္တမေဝ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “ဒသအကုသလကမ္မပထ”န္တိ။ ကဏ္ဍန္တိ ကဏှာဘိဇာတိဟေတုတောဝါကဏှံ။ တေနာဟ “ကဏ္ဍိပပါက”န္တိ။ အပါယူပပတ္တိ မနုဿေသု စ ဒေါဘဂ္ဂိယံ ကဏ္ဍိပပါကော၊ ယထာ တမဘာဝေါ ဝုတ္တော၊ ကေတ္တနိဒ္ဒေသေန ပန “အပါယေ နိဗ္ဗတ္တနတော”တိ ဝုတ္တံ၊ နိဗ္ဗတ္တာပနတောတိ အတ္ထော။ သုက္ကန္တိ ဩဒါတံ၊ စိတ္တဿ ပဘဿရဘာဝကရဏန္တိ အတ္ထော၊ သုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတောဝါ သုက္ကံ။ တေနာဟ “သုက္ကိပပါက”န္တိ။ သဂ္ဂူပပတ္တိ မနုဿလောကေ သောဘဂ္ဂိယဉ္စ သုက္ကိပပါကော၊ ယထာ စ ဇောတိဘာဝေါ ဝုတ္တော၊ ကေတ္တနိဒ္ဒေသေန ပန “သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တနတော”တိ ဝုတ္တံ၊ နိဗ္ဗတ္တာပနတောတိ အတ္ထော။ ဝေါမိဿကကမ္မန္တိ ကာလေန ကဏှံ၊ ကာလေန သုက္ကန္တိ ဧဝံ မိဿကဝသေန ကတကမ္ပံ။ “သုခဒုက္ခိပပါက”န္တိ ဝတွာ သုခဒုက္ခာနံ ပဝတ္တိအာကာရံ ဒဿေတုံ “မိဿကကမ္ပံဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကမ္မဿ ကဏှသုက္ကသမညာ ကဏှသုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတယာတိ အပဇ္ဇယဂါရိတာယ တဒုဘယဝိနိမုတ္တဿ ကမ္မက္ခယကရကမ္မဿ ဣဓ သုက္ကပရိယာယောပိ၊ န ဣတ္ထိတောတိ အာဟ “ဥဘယ။ ပ။ အသုက္ကန္တိ ဝုတ္တ”န္တိ။ တတ္ထ ဥဘယဝိပပါကဿာတိ ယထာဓိဂတဿ ဝိပပါကဿ။ သမ္ပတ္တိဘဝပရိယာပနော ဟိ ဝိပပါကော ဣဓ “သုက္ကိပပါကော”တိ အဓိပ္ပေတော၊ န အစ္စန္တပရိသုဒ္ဓေါ။

သဒုက္ခန္တိ အတ္တနာ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗေန ဒုက္ခေန သဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသံဝတ္တနိကန္တိ အတ္ထော။ “ဣမသ္မိံ သုတ္တေ စေဘနာ ဓုရံ၊ ဥပါလိသုတ္တေ^၂ ကမ္မ”န္တိ ဟေဋ္ဌာဝုတ္တမ္ပိ အတ္ထံ ဣဓ သာဓယတိ ဝိဇာနနတ္ထံ။ အဘိသင်္ခရိတွာတိ အာယူဟိတွာ။ တံ ပန ပစ္စယသမဝါယသိဋ္ဌိတော သံကမုနံ ပိဏ္ဍနံ ဝိယ ဟောတီတိ အာဟ “သင်္ခရိတွာ၊ ပိဏ္ဍံ ကတွာတိ အတ္ထော”တိ။ သဒုက္ခံ လောကန္တိ အပါယလောကမာဟ။ ဝိပပါကဿာတိ ဖဿသိသေန တတ္ထ ဝိပပါကပဝတ္တမာဟ။ ဘူတကမ္မတောတိ နိဗ္ဗတ္တကမ္မတော အတ္တနာ ကတူပစိတကမ္မတော။ ယထာဘူတန္တိ ယာဒိသံ။ ကမ္မသဘာဝဝသေနာတိ ကမ္မသရိက္ခကဝသေန။ ဥပပတ္တိ ဟောတီတိ အပဒါဒိဘေဒါ ဥပပတ္တိ။ ကမ္မေန ဝိယ ဝုတ္တာတိ ယံ ကရေတိ၊ တေန ဥပပဇ္ဇတီတိ ကေကမ္မေနဝ ဇာယမာနာ ဝိယ ဝုတ္တာ အပဒါဒိဘေဒါ။ ဥပပတ္တိ ဝနာမ ဝိပပါကေန ဟောတိ ဝိပပါကေ သမ္ဘဝန္တေ ဧကံသေန တေ ဥပပတ္တိဝိသေသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ “တေန ဥပပဇ္ဇတီ”တိ ဥပပတ္တိကမ္မဟေတုကာ ဝုတ္တာတိ အာဟ “ယသ္မာ ပနာ”တိအာဒိ။ ယေန ကမ္မိပပါကေန

၁-အံ-၇၂ ၂-ဂုဂု-ပိဋ္ဌေပိ ပဿ်တဗ္ဗံ၊ ၂-သုက္ကိပပါကဿပိ(က) ၃-မ ၂-၃၅-ပိဋ္ဌေ၊

နိဗ္ဗတ္တောတိ ယေန ကမ္မဝိပါကေန ဝိပစ္စမာနေန အယံ သတ္တော နိဗ္ဗတ္တောတိ
 ဝုစ္စတိ။ တံကမ္မဝိပါကဗဿာတိ တဿ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကဘူတာ ဖဿာ။
 ကမ္မေန ဒါတဗ္ဗံ ဒါယံ တဗ္ဗိပါကံ အာဒိယန္တိတိ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ဖဿာ။
 ကမ္မဿ ဒါယဇ္ဇတာ ကမ္မဖလဿ ဒါယဇ္ဇံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ကမ္မဒါယဇ္ဇာ”တိ။
 တေနာဟ “ကမ္မမေဝ နေသံ ဒါယဇ္ဇံ သန္တက”န္တိ။

တိဿော ဝ ဟေဋ္ဌိမဇ္ဈာနစေတနာတိ ဣဒံ အဗျာဗဇ္ဈဝေဒနံ ဝေဒိယန-
 ကေန္တသုခုပ္ပတ္တိယာ ဟေတုဘာဝသာနေ။ ယဒိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တာ ဗျာန-
 စေတနာ တာဝ ဟောတု ကေန္တသုခုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝတော၊ ကာမာဝစရာ
 ကိန္တိတိ ကာမာဝစရာ ပန ကုသလစေတနာ တံသဘာဝါဘာဝတော ကိန္တိ
 ကေန ပကာရေန အဗျာဗဇ္ဈမနောသင်္ခါရော နာမ ဇာတောတိ စောဒေတိ၊
 ဣတရော ပန န သဗ္ဗာ ကာမာဝစရကုသလစေတနာ တထာ ဂဟိတာ၊
 အသ ခေါ ကေစ္စာ ဗျာနစေတနာနုကူလာတိ ဒဿေန္တော “ကသိဏသဇ္ဇန-
 ကာလေ ကသိဏာသေဝနကာလေ လဗ္ဘန္တိ”တိ အာဟ။ တတ္ထ ကသိဏာ-
 သေဝနစေတနာ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ သာ ဥပစာရဇ္ဈာနဿ သာမိကာ။ တေန
 ကာမာဝစရစေတနာ ပဌမဇ္ဈာနစေတနာယ ဃဋိတာတိ ကသိဏသဇ္ဇန-
 စေတနာပိ ကဒါမိ တာဒိသာ ဟောတိတိ ဂဟိတာ။ ပရိကမ္မာဒိဝသေန ဟိ
 ပဝတ္တာ ဘာဝနာမယာ ကာမာဝစရကုသလစေတနာ ပဌမဇ္ဈာနဿ အာသန္န-
 တာယ ဝုတ္တာ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနစေတနာ တတိယဇ္ဈာနစေတနာယ ဃဋိ-
 တာတိ ဣဒံ ကေတ္တကာယကေတ္တသညိသတ္တာဝါသဝတာယ တံသရိက္ခကာ
 ဥပေက္ခာပိ ဤဒိသေသု ဌာနေသု သုခသရိက္ခတာ၊ ဧဝံ သန္တသဘာဝတာ
 ဉာဏသဟိတတာ စ။ ကေမိ ပန စတုတ္ထဇ္ဈာနစေတနာနုဂုဏာတိ နိဒဿေန္တော
 ကသိဏသဇ္ဇနကာလေ ကသိဏဇ္ဈာနကာလေ ကသိဏာသေဝနကာလေ
 လဗ္ဘတိတိ တတိယဇ္ဈာနစေတနာယ အာသန္နဃဋိတတာ ဝုတ္တာတိ ဝဒန္တိ၊
 တံ တေသံ မတိမတ္တံ၊ ဝုတ္တနယေနော တာသံ ဃဋိတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥဘယ-
 မိဿကဝသေနာတိ ဥဘယေသံ ကုသလာကုသလသင်္ခါရနံ သုခဒုက္ခာနဉ္စ
 မိဿကဘာဝဝသေန။ ဝေမာနိကပေတာနန္တိ ဣဒံ ဗာဟုလ္လတော ဝုတ္တံ၊
 ဣတရေသမ္ပိ ဝိနိပါတိကာနံ ကာလေန ဒုက္ခံ ဟောတိယေဝ။

တဿ ပဟာနာယာတိ တဿ ယထာဝုတ္တဿ ကမ္မဿ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာ-
 ပါဒနာယ။ ယာ စေတနာတိ ယာ အပစယဂါမိနိစေတနာ။ ကမ္မံ ပတွာတိ
 သုခကမ္မန္တိ ဝုစ္စမာနေ မဂ္ဂစေတနာယ အညော ပဏ္ဍရတရော ဓမ္မော နာမ

နတ္ထိ အစ္စန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဘာဝတော။ အကဏှာ အသုက္ကာတိ အာဂတာတိ ဣ
သုက္ကာဘာဝပဋိက္ခေပကာရဏံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။ တေနာဟ “ဣဒံ ဗန
ကပ္ပဓတုတ္တံ ပတွာ”တိအာဒိ။

၇၂။ အနိယျာနိကပဗ္ဗေတိ အဝေဋ္ဌကပဗ္ဗဇ္ဇာယ ကုက္ကုရဝတေ စ။
ယောဂေတိ ဉ္ဈယဓမ္မပဋိပတ္တိယန္တိ အတ္ထော။ ယောနေနာတိ ယော တိတ္ထိယ-
ပရိဝါသော တေန ဘဂဝတာ ပညတ္တော။ ယံ တိတ္ထိယပရိဝါသံ သမာဒိ-
ယိတွာတိ အယမေတ္ထ ယောဇနာ။ ဃံသိတွာ သုဝဏ္ဏံ ဝိယ နိဃံသောပ္ပလေ။
ဧကောနေတွာ ဟတ္ထေန ဝိယ ကုလာလဘာဇနံ။

ပူပကဇ္ဇောတိ ဝိဝိတ္တော ဧကီဘူတော။ ပေသိတတ္ထောတိ နိဗ္ဗာနံ ပတိ
ပေသိတတ္ထော။ ကာမံ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မဓရိယပရိယောသာနံ။ ပ။ ဝိဟာသိတိ
ဣမိနာဝ အရဟတ္တနိက္ခုဋ္ဌေန ဒေသနာ နိဋ္ဌာပိတာ ဟောတိ။ အာယသ္မတော
ပန သေနိယဿ ပဋိပတ္တိကိတ္တနပရမေတံ ဥဇုကံ အာပန္နအရဟတ္တဘာဝဒီပနံ၊
ယဒိဒံ “အညတရော ခေါပနာ”တိအာဒိဝစနန္တိ အာဟ “အရဟတ္တနိက္ခုဋ္ဌ-
နေဝါ”တိ။ အရဟတ္တာဓိဂမောယေဝ တဿ တေသံ အန္တိရတော။ သေသံ
သဗ္ဗံ သုဝိညေယျမေဝ။

ကုက္ကုရဝဂါကသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-အဘယရာဇကုမာရသုတ္တဝါဒနာ

၇၃။ ဇာတိယာ အသမာနော နိဟိနာစရိယော ပရဒတ္တုပဇိဝိကာယ
မာတုယာ ကုစ္ဆိယံ ဇာတော ပါဒသိကပုတ္တော။ နိန္ဒာဝသေန ဝဒတိ
ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ အရဏောတိ အာဟ “ဝါဒံ အာရောပေဟိတိ ခေါသံ
အာရောပေဟိ”တိ။ နိဗ္ဗတ္တဝသေန နိရယံ အရဟတိ၊ နိရယသံဝတ္တနိယေန ဝါ
ကဗ္ဗေန နိရယေ နိယုတ္တော နေရယိကော။ အာပါယိကောတိ ဣောပိ
သေဝ နယော။ အဝိစိမှိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တတ္ထ အာယုကပ္ပသညိတံ အန္တရကပ္ပံ
တိဋ္ဌတိတိ ကပ္ပဇ္ဇော။ နိရယူပပတ္တိပရိဟရဏဝသေန တိကိစ္ဆိတုံ သက္ကု-
ဏေယျောတိ တေကိစ္ဆော၊ န တေကိစ္ဆော အတေကိစ္ဆော။ ဒွေ အန္တေ
မောစေတွာတိ ဖရသံ ဝါ အပ္ပိယံ ဝါ ကပ္ပေယျောတိ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ

မုဠိတွာ တေ အနာမသိတွာ ပုစ္ဆိတံ အတ္ထံ တတော ဗဟိ ကရောန္တော ဥဂ္ဂိလတိ နာမ။ တံ ပန ဧဝံ ကာတုံ န သက္ကောတိတိ အာဟ “ဥဂ္ဂိလိတုံ ဗဟိ နိဟရိတုံ န သက္ခိတိ”တိ။ ဧဝမေဝါယံ ပုစ္ဆာ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အယမေတ္ထ ဒေါသောတိ တံ အပုစ္ဆံ ကရောန္တော အပနယန္တော ဩဂ္ဂိလတိ နာမ၊ တထာ ပန အသက္ကောန္တော ပတိဋ္ဌာပေန္တော န ဩဂ္ဂိလတိ နာမ၊ ဘဂဝါ ပန တမတ္ထံ ဩကာသမ္ပိ အကရောန္တော ဥဘယထာပိ အသက္ခိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ? ဘဂဝါ ဟိ “န ခွေတ္တ ရာဇကုမာရ ဧကံသေနာ”တိ ဝဒန္တော နိဂဏ္ဌဿ အဓိပ္ပါယ် ဝိပရိဝတ္တေတိ၊ ဥဘော အန္တေ မောစေတွာ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ ဧဝံ တာဝ ဥဂ္ဂိလိတုံ အသက္ခိ။ “န တတြ ရာဇကုမာရ ဧကံသေနာ”တိ ဝဒန္တော ဧဝ စ “နာယံ ပုစ္ဆာ ဧဝံ အဝိဘာဂေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ဝိဘဇိတွာ ပန ပုစ္ဆိ-တဗ္ဗာ”တိ ပုစ္ဆာယ ဒေါသံ ဒီပေန္တော တံ ဟာရေန္တော ဩဂ္ဂိလိတုမ္ပိ သက္ခိတိတိ။

ဥဋ္ဌာတုံ န သက္ခိဿတိ စိတ္တဿ အညထာ ပဝတ္တိယာ။ အဘယော ဒွေ မဂ္ဂေ ကတပရိစ္ဆယော ဆေကော နိပုဏော ဝါဒသီလော စ ဟုတွာ ဝိစရတိ။ တေနာဟ “သော ဝါဒဇ္ဈာသယတာယ တဿ ဝစနံ သဗ္ဗုဒ္ဓိန္နန္တော ‘ဧဝံ အန္တေ’တိ အာဟာ”တိ။

၈၅။ ဧဝူပန္နိ ယာ ပရေသံ အပ္ပိယာ အမနာပါ ဒုရုတ္တဝါစာ၊ ဧဝူပါ ဝါစာ၊ န ပန ဖရုသဝါစာ။ ဖရုသဝါစာယ ဟိ သေတုဃာတော တထာဂတာနံ။ စေတနာဖရုသတာယ ဟိ ဖရုသဝါစာ ဣစ္ဆိတာ၊ န ပရေသံ အပ္ပိယတာ-မတ္တေန။ နဋ္ဌာ နိဂဏ္ဌာ ဩဂ္ဂိလိကာဒိသမ္ပတဿ ပဉ္စဿ ဧကဝစနေန ဝိဒ္ဓိသိ-တတ္တာ။

၈၆။ ဒါရကဿ အဂ္ဂေ နိသီဒနဿ ကာရဏံ ဒဿေတုံ “လေသဝါဒိ-နော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ လေသဝါဒိနောတိ ဆလဝါဒိနော၊ ဝါဒမဂ္ဂေ ဝါ အပရိပုဏ္ဏတာယ လေသမတ္တေနော ဝါဒသီလော။ ဩသဋ္ဌသင်္ခါမောတိ အနေကဝါရံ ပရဝါဒမဒ္ဒနဝသေနံ ဩတိဏ္ဏဝါဒသင်္ခါမော။ ဝိဇ္ဇိတွာတိ နခေန ဝိဇ္ဇိတွာ။ ဣမမေဝါတိ ယွာယံ ဒါရကော အတ္တနော ဝါဒဘင်္ဂပရိဟရဏတ္ထံ ဣမိနာ အဂ္ဂေ နိသီဒါပိတော၊ ဣမမေဝ အဿ ဒါရကံ ဥပမံ နိဿယံ ကတွာ ဝါဒံ ဘိန္ဒိဿာမိ။ “အဿ ဝါဒံ အပ္ပုဋ္ဌိဟတာယ ဥပမာယ ဘဉ္ဇိဿာမိ”တိ ဝိန္တေတွာ။

အပနေယျံ အဿ အဟန္တိ အဿ ဒါရကဿ မုခတော အဟံ တံ အပနေယျံ။ အဘူတတ္ထောဝ အဘူတံ ဥတ္တရပဒလောပေနာတိ အာဟ “အဘူ-
တန္တိ အဘူတတ္ထ”န္တိ။ အတစ္ဆန္တိ တဿေဝ ဝေဝစနန္တိ အာဟ “အတစ္ဆန္တိ
န တစ္ဆ”န္တိ။ အဘူတန္တိ ဝါ အသန္တံ အဝိဇ္ဇမာနံ။ အတစ္ဆန္တိ အတထာကာရံ။
အနတ္ထသံဟိတန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကေန၊ သမ္မရာယိကေန ဝါ အနတ္ထေန သံဟိတံ၊
အနတ္ထေ ဝါ သံဟိတံ၊ န အတ္ထောတိ ဝါ အနတ္ထော၊ အတ္ထဿ ပဋိပက္ခော
သဘာဝေါ၊ တေန သံဟိတန္တိ အနတ္ထသံဟိတံ၊ ဝိသုဏ္ဏဝါစံ သမ္မပ္ပလာပဉ္စာတိ
အတ္ထော။ ဝေမေတ္ထ စတုဗ္ဗိဿေဝိ ဝစီဒုစ္စရိတဿ ဂဟိတတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဒုပ္ပယုတ္တောတိ ဒုပ္ပဋိပန္နော။ န တံ တထာဂတော ဘာသတိ အဘူတ-
တာဒိဒေါသဒုဋ္ဌတ္တာ။ တမ္ပိ တထာဂတော န ဘာသတိ ဘူတတ္ထေဝိ အနတ္ထ-
သံဟိတတာဒိဒေါသဒုဋ္ဌတ္တာ။

ဌာနံ ကာရဏံ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ဌာနိယာ က-ကာရဿ ယ-ကာရံ
ကတွာ၊ န ဌာနိယာတိ အဌာနိယာ၊ နိက္ကာရဏာ အယုတ္တိယုတ္တာ၊ သာ ဝေ
ကထာတိ အဌာနိယကထာ။ အတ္တပစ္စက္ခကထံ ကထေမာတိ အတ္တနာ ဝေ
ပစ္စက္ခံ ကတွာ ပဝတ္တိယမာနံ ဆလကထံ ကထေမ။

ဂါမိကမဟလ္လကော “ဣမေ မံ ဝဇ္ဇေတုကာမာ၊ အဟမေဝ ဒါနိ ဣမေ
ဝဇ္ဇေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “ဧဝံ ဘဝိဿတိ”တိအာဒိမာဟ။ “န မယံ
ဒါသာ”တိပိ ဝတ္ထု နာသက္ခိံသု ပုဗ္ဗေ တထာကတိကာယ ကတတ္တာ။

တတိယံ တတိယမေဝေါတိ ဒွိသုပိ ပက္ခေသု တတိယံ တတိယမေဝ ဝါစံ။
ဘာသိတဗ္ဗကာလံ အနတိက္ကမိတွာဘိ ယဿ ယဒါ ယထာ ဘာသိတဗ္ဗံ၊ တဿ
တဒါ တထေဝ စ ဘာသနတော ဘာသိတဗ္ဗံ ကာရဏံ ဘာသိတဗ္ဗကာလဉ္စ
အနတိက္ကမိတွာဝ ဘာသတိ။

၇၇။ ဌာနုပ္ပတ္တိကဉာဏေနာတိ ဌာနေ ဝေ ဥပ္ပဇ္ဇနကဉာဏေန။ တသ္မိံ
တသ္မိံ ကာရဏေ တဿ တံတံအဝတ္ထာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကဉာဏေန၊ ဓမ္မာနံ ယထာ-
သဘာဝတော အဝဗုဇ္ဈနသဘာဝေါတိ ဓမ္မသဘာဝေါ။ ဓမ္မေ သဘာဝဓမ္မေ၊
အနဝသေသေ ဝါ ယာထာဝတော ဥပဓာရေတိတိ ဓမ္မဓာတု၊ သဗ္ဗညုတာ။
တေနာဟ “သဗ္ဗညုတညာဏဿေတံ အဝိဝေန”န္တိ။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓန္တိ သဗ္ဗံ ဥေယျဓမ္မံ
သုဋ္ဌ၊ ပဋိဝိဇ္ဈနဝသေန၊ သုဋ္ဌ၊ ပဋိဝိဒ္ဓန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဟတ္ထဂတံ
ဘဂဝတော”တိ။ နေယျပုဂ္ဂလဝသေန ပရိနိဋ္ဌိတာဘိ ကထာပရိဝိဘာဂေန

အယမေဝ ဒေသနာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဒဿေန္တော အရဟတ္တံ ပစ္စက္ခာသီတိ။

အဘယရာဇကုမာရသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-ဗဟုဝေဒနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၈။ ပဉ္စကင်္ဂါတိ ဝဗုဒ္ဓကိရိစ္ဆသာဓေန ဝါသိအာဒိပဉ္စကံ အင်္ဂံ သံဓနံ ဧတသ္မိန္တိ ပဉ္စကင်္ဂါ။ ဣဒ္ဓာဒိဝတ္ထုန္နံ ဣပနဋ္ဌေန ဣပတိ။ ပဏ္ဍိတဥဒါယိ-
တ္ထေရာ၊ န ကာဠုဒါယိ ထေရော^၁။

၈၉။ ပရိယာယတိ အတ္တနော ဖလံ ဝတ္ထေတိတိ ပရိယာယော၊ ကာရဏံ။ ဝေဒနာသန္တိဿိတော စ ကာယိကစေတသိကဘာဝေါ ကာရဏံ။ တေနာဟ “ကာယိကစေတသိကဝသေန ခွေ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ။ တတ္ထ ပသာဒကာယ-
သန္တိဿိတာ ကာယိကာ၊ စေတောသန္တိဿိတာ စေတသိကာ။ သုခါဒိဝသေန တိဿောတိ ဧတ္ထ သုခနဒုက္ခနုပေက္ခနာနိ သုခါဒိဝေဒနာယ ကာရဏံ။ တာနိ ဟိ ပဝတ္တိနိမိတ္တာနိ ကတွာ တတ္ထ သုခါဒိသဒ္ဓပ္ပဝတ္တိ၊ ဣမိနာ နယေန သေသေ-
သုပိ ယထာရဟံ ကာရဏံ နိဇ္ဈါရေတွာ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ဥပဝိစာရဝသေနာတိ အာရမ္မဏံ ဥပေစ္စ သဝိသေသပဝတ္တိဝသေန။ ယသ္မိဉ္စိ အာရမ္မဏေ သောမနဿ-
ဝေဒနာ ပဝတ္တတိ၊ အာရမ္မဏတာယ တံ ဥပဂန္တာ ဣတရဝေဒနာဟိ ဝိသိဋ္ဌတာယ သဝိသေသံ တတ္ထ ပဝတ္တိ။ တေနာဟ “သောမနဿဋ္ဌာနိယံ ဂ္ဂပံ ဥပဝိစရတိ”တိ။ သေ နယော သေသဝေဒနာသု။ ဂေဟဿိတာနိတိ ဂေဟနိဿိတာနိ။

၉၀။ ပရိယာယေနာတိ “ဣဒမေတ္ထ ဒုက္ခသ္မိန္တိ ဝဒါမိ”တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနံ သန္တာယ ဝဒတိ။ တံ ဒဿေန္တောတိ ကာမဉ္စေတ္ထ သုတ္တေ “ဒွေပါနန္တ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ”တိ ခွေ အာဒိ^၂ ကတွာ ဝေဒနာ ဒဿိတာ၊ ကောပိ ပန ဒဿိတာ ဧဝါတိ ဒဿေန္တော။ ဥပတ္ထမ္ဘေတုန္တိ ကောပိ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ မယာ ပရိယာယေန၊ ဧဝံ သတိ ဒွေပိ ဝတ္ထဗ္ဗာတိ ဧဝံ တဿ ဝါဒိ ဥပတ္ထမ္ဘေတုံ။ ကထံ ပန ကော ဝေဒနာ ဝုတ္တာတိ? ယံ ကိဉ္စိ ဂေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ ဣဒမေတ္ထ ဒုက္ခသ္မိန္တိ ဝဒါမိတိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တံ ဣတိဝုတ္တကဝဏ္ဏနာယံ^၂ ပရမတ္ထဒီပနိယံ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-န လာဠုဒါယိတ္ထေရော (သံ-ဇီ ၂-၃၅၉-ပိဋကေ။) ၂-ဣတိဝုတ္တက-ဋ္ဌ ၁၇၅-ပိဋ္ဌာဒိသု။

ကထံ ပနေတ္ထ ရူပါဝစရစတုတ္ထေ အရူပေသု သညာဝေဒယိတနိရောဓေ သုခံ ဥဒ္ဓတန္တိ အာဟ “တ္ထေ စာ”တိအာဒိ။ သန္တဋ္ဌေနာတိ ပဋိပက္ခဓမ္မာနံ ဂူသန္တဘာဝေန။ ပဏီတဋ္ဌေနာတိ ဘာဝနာဝိသေသဝိသိဋ္ဌေန အတပ္ပက-
ဘာဝေနော သေဋ္ဌဘာဝေန စ၊ ပစ္စယဝိသေသေန ပဓာနဘာဝံ နိတန္တိဝိ ပဏီတံ။ ဝေဒယိတသုခံ နာမ ဝေဒနာဘူတံ သုခန္တိ ကတွာ။ အဝေဒယိတ-
သုခံ နာမ ယာဝတာ နိဒ္ဒါက္ခဘာဝ၊ တာဝတာ သုခန္တိ ဝုစ္စတိတိ။ အထ ဝါ နိရောဓော သုဠ ခါဒတိ ခနတိ ကာယိကစေတသိကာဗာဓန္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ သတ္တာဟမ္ပိ တတ္ထ ဒုက္ခဿ နိရုဇ္ဈနတော။ တေနာဟ “နိဒ္ဒါက္ခဘာဝ-
သင်္ခါတေန သုဓဋ္ဌေနာ”တိ။

၉၁။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဘဝေ၊ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ အဝတ္ထာယ ဝါ နိဒ္ဒါက္ခဘာဝေါ၊ ဒုက္ခဿ ပဋိပက္ခဘာ၊ အနုပလဟ္လနေန ဒုက္ခဝိဝိတ္တံ၊ တံ သုခသ္မိံယေဝ ပညပေတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဗဟုဝေဒနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-အပဏ္ဏကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၃။ နာနာဝိဓောတိ နာနာဝိဓိဒ္ဓိကာ။ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
မတ္တေန သမဏာ၊ ဇာတိမတ္တေန ဗြာဟ္မဏာ စ။ ဒဿနန္တိ ဒိဋ္ဌိ။ ဂဟိတန္တိ အဘိနိဝိဿ ဂဟိတံ။ ဣတိ တေ အတ္တနော ဒဿနံ ဂဟေတုကာမာ ပုစ္ဆန္တိ။
ဝိနာ ဒဿနေန လောကော န နိယျာတိတိ ဝိမောက္ခဘာဝနာယ ဧကေန ဒဿနေန ဝိနာ လောကော သံသာရဒုက္ခတော န နိဂစ္ဆတိ။ ကေဒိဋ္ဌိယမ္ပိ ပတိဋ္ဌာတုံ နာသက္ခိံသု သဒ္ဓါကာရဘာဝတော။ တထာ ဟိ တေ ဣမာယ
ဒေသနာယ သရဏေသု ပတိဋ္ဌဟိံသု။ ယသ္မာ အဝိပရိတေ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုသ္မိံ ဥပ္ပန္နသဒ္ဓါ “အာကာရဝတိ”တိ အဓိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ ယော လောကေ အဝိပရိ-
တဓမ္မဒေသနော၊ အယမေဝေသာတိ ပဝတ္တာ မဂ္ဂသာနေဂတာယ သဒ္ဓါယ ကာရဏဘာဝတော တန္တိဿယာ သဒ္ဓါ၊ သာ အာကာရဝတိတိ ဝုတ္တာ။
အဝတ္ထုသ္မိံ ဟိ သဒ္ဓါ အယုတ္တကာရဏတာယ န အာကာရဝတိ။ အာကာရ-
ဝတိဘိတ္တေ ဝတိ-သဒ္ဓေါ န ကောလံ အတ္ထိတာမတ္တဒီပကော၊ အထ ခေါအတိ-
သယတ္တဒီပကော၊ ပါသံသတ္တဒီပကော ဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေန အာကာရဝတိတိ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုဝသေန အဘိသယကာရဏဝတိတိ ဝါ ပါသံသကာရဏဝတိတိ

ဝါ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **အပဏ္ဏကော**တိ ဧတ္ထ ယထာ ကဉ္စိ အတ္ထံ သာဓေတုံ အာရဒ္ဓဿ ပယောဂေါ ဝိရဒ္ဓေါ၊ တတ္ထ အကာရကော ဝိယ ဟောတိ ပုနပိ အာရဘိတဗ္ဗတာယ။ **အဝိရဒ္ဓေါ** ပန အတ္ထဿ သာဓနတော အပဏ္ဏကော၊ ဧဝံ အယမ္ပိ ဓမ္မော အဘိဘဝိတွာ ပဝတ္တနတော ဧကံသတော “**အပဏ္ဏကော**”တိ ဝုတ္တော။ တေနာဟ “**အဝိရဒ္ဓေါ အဒွေဇ္ဈဂါမီ ဧကံသဂါဟိကော**”တိ။

၉၄။ **တဗ္ဗိပစ္စနိကဘူတာ**တိ တဿာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စနိကဘူတာ။

၉၅။ **နေသန္တိ** ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ။ **အကုသလတော နိက္ခန္တဘာဝေ**တိ အသံကိလိဋ္ဌဘာဝေ။ **အာနိသံသော**တိ သုဒ္ဓဝိပါကတာ။ **ဝိသုဒ္ဓိပက္ခော**တိ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝေါ ပရိယောဒါတတာ။ အဘူတဓမ္မဿ ဒိဋ္ဌိဘာဝဿ သညာပနာ အာစိက္ခနာ **အဘူတဓမ္မသညာပနာ**။ သာဝဇ္ဇေသု ပရမဝဇ္ဇေ မိစ္ဆာဒဿနေ ပဂ္ဂဟဏန္တိ ကုတော သုသီလုဿ ပဂ္ဂဟောတိ အာဟ “**မိစ္ဆာဒဿနံ ဂဏ္ဍန္တဿေဝ သုသီလုံ ပဟိနံ ဟောတိ**”တိ။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒယော**တိ ဧတ္ထ မိစ္ဆာသင်္ခပ္ပေါပရလောကာဘာဝစိန္တာ၊ မိစ္ဆာဝါစာပရလောကာဘာဝဝါဒဘူတော မုသာဝါဒေါ၊ အရိယာနံ ပစ္စနိကတာဒယော။ **အပရာပရံ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေနာ**တိ ပုနပျုနံ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန။ **ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ**တိ ပစ္စဝေက္ခဏသညာပနာဒိကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇနကာ^၁ တထာပဝတ္တာ အကုသလခန္ဓာ။

ကလိဂ္ဂဟောတိ အနတ္ထပရိဂ္ဂဟော။ သော ပန ယသ္မာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ ပရာဇယော ဟောတိတိ အာဟ “**ပရာဇယဂ္ဂါဟော**”တိ။ **ဒုဿမတ္ထော**တိ ဧတ္ထ ဒု-သဒ္ဓေါ “**သမာဒိန္နော**”တိ ဧတ္ထာပိ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗောတိ အာဟ “**ဒုပ္ပရာမဋ္ဌော**”တိ။ ယထာ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌော ဟောတိ၊ ဧဝံ သမာဒိန္နော ဒုဿမတ္ထော ဒုသမာဒိန္နော ဝုတ္တော။ **သကဝါဒမေဝ ဖရိတွာ**တိ အတ္တနော နတ္ထိကဝါဒမေဝ “**ဣဒမေဝ သစ္စံ မောသမည**”န္တိ၊ အဝဓာရေန္တော အညဿ ဩကာသအဒါနဝသေန ဖရိတွာ။ တေနာဟ “**အဓိပုဗ္ဗိတွာ**”တိ။ “**သမ္ဗုဒ္ဓေါ**”တိအာဒိ အဓိပုဗ္ဗနာကာရဒဿနံ။ **ရိဉ္စတိ**တိ ဝိဝေစေတိ အပနေတိ။ တေနာဟ “**ဝဇ္ဇေတိ**”တိ။

၉၆။ **ကဋ္ဌဂ္ဂဟော**တိ ကတံ သဗ္ဗသော သိဒ္ဓိမေဝ ကတွာ ဂဟဏံ။ သော ပန ဇယလာဘော ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “**ဇယဂ္ဂါဟော**”တိ။ **သုဂ္ဂဟိတော**တိ သုဠကရဏဝသေန ဂဟိတော။ **သုပရာမဋ္ဌော**တိ သုဠ ပရာပရံ အာသေဝနဝသေန

အာမဋ္ဌော။ ဥဘယေနပိ တဿ ကမ္မဿ ကတူပစိတဘာဝံ ဒဿေတိ၊ သောတ္ထိ-
ဘာဝါဝဟတ္တဉ္စ သဂ္ဂပပတ္တိသံဝတ္တနတော ပါပသဘာဝပဟာနတော စ။

၉၇။ သဟတ္တာ ကရေန္တဿာတိ သဟတ္ထေနဝ ကရေန္တဿ။ နိဿဂ္ဂိယ-
ထာဝရာဒယောပိ ဣဓ သဟတ္ထကရဏေနဝ သင်္ဂဟိတာ။ ပစနံ ဒဟနံ
ဝိဗာဓနန္တိ အာဟ“ဒဏ္ဍေန ဝိဋ္ဌေန္တဿာ”တိ။ သောကံ သယံ ကရေန္တဿာတိ
ပရဿ သောကကာရဏံ သယံ ကရေန္တဿ၊ သောကံ ဝါ ဥပ္ပါဒေန္တဿ။
ပရေဟိ အတ္တနော ဝစနကရေဟိ။ သယမ္ပိ ဖန္တတောတိ ပရဿ ဝိဗာဓန-
ပယောဂေန သယမ္ပိ ဖန္တတော။ အတိပါတယတောတိ ပဒံ သုဒ္ဓကတ္တု၊ အတ္ထေ
ဟေဘုကတ္တု၊ အတ္ထေ စ ဝတ္တဟိတိ အာဟ“ဟနန္တဿပိ ဟနာပေန္တဿာပိ”တိ။

သရဿ ဘိတ္တိ အန္တော ဗဟိ စ သန္တိကာ ဟုတွာ ဌိတာ သရသန္တိ။ ကိပ္ပိပိ
အသေသေတွာ နိရဝသေသမေဝ လောပေါတိ နိလ္လောပေါ။ ကောဂါရေ
နိယုတ္တော ဝိလောပေါ ကောဂါရိကော။ ပရိတော သဗ္ဗသော ပန္တေ ဟနနံ
ပရိပန္တော။ ပါပံ န ကရိယတိ ပုဗ္ဗေ အသတော ဥပ္ပါဒေတုံ အသက္ကုဏေ-
ယုတ္တာ၊ တသ္မာ နတ္ထိ ပါပံ။ ယဒိ ဧဝံ ကထံ သတ္တာ ပါပံ ပဋိပဇ္ဇန္တိတိ
အာဟ“သတ္တာ ပန ကရေမာတိ ဧဝံသညိနော ဟောန္တိ”တိ။ ဧဝံ ကိရဿ
ဟောတိ “ဣမေသဉ္စ သတ္တာနံ ဟိံသာဒိကိရိယာ န အတ္တာနံ ဖုသတိ တဿ
နိစ္စဘာယ နိဗ္ဗိကာရတ္တာ၊ သရိရံ ပန အစေတနံ ကဋ္ဌကလိင်္ဂရူပမံ၊ တသ္မိံ
ဝိကောပိတေပိ န ကိပ္ပိ ပါပ”န္တိ။ ခုရနေမိနာတိ နိသိတခုရမယနေမိနာ။
ဂင်္ဂါယ ဒက္ခိဏဒိသာ အပ္ပတိရူပဒေသော၊ ဥတ္တရဒိသာ ပတိရူပဒေသောတိ
အဒိပ္ပါယေန “ဒက္ခိဏဉ္စေ”တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ“ဒက္ခိဏတိရေ မနုဿာ ကက္ခဋာ”-
တိအာဒိမာဟ။

မဟာယာဂန္တိ မဟာဝိဇိတယညသဒိသံ မဟာယာဂံ။ သီလသံယမေနာတိ
ကာယိကဝါစသိကသံဝရေန။ သစ္စဝစနေနာတိ သစ္စဝါစာယ။ တဿ ဝိသုံ
ဝစနံ လောကေ ဂရုဘရုညသမ္ပတဘာဝတော။ ယထာ ဟိ ပါပဓမ္မေသု
မုသာဝါဒေါ ဂရု၊ ဧဝံ ပုညဓမ္မေသု သစ္စဝါစာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဧကံ
ဓမ္မမတိတဿာ”တိအာဒိ၊ ဝုတ္တနယေနောတိ ကဏ္ဍပက္ခေ ဝုတ္တနယေန။ တတ္ထ
ဟိ “နတ္ထိ ပါပံ၊ နတ္ထိ ပါပဿ အာဂမော”တိ အာဂတံ၊ ဣဓ “အတ္ထိ ပုညံ၊
အတ္ထိ ပုညဿ အာဂမော”တိ အာဂတံ၊ အယမေဝ ဝိသေသော။ သေသံ

၁-ဒိ-၇ ၁-၂၂၊ သံ-၇ ၂-၂၆-ဝိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဉ္စ။ ၂-သစ္စဝါစေနာတိ(က)
၃-၃ ၁-၃၉-ဝိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

ပုတ္တသဒ္ဓိသမေဝါတိ “တေသမေတံ ပါဠိကဉ်”န္တိ ဧဝမာဒိံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊
တံ ဟေဋ္ဌာ ပုရိမဝါရသဒိသံ။

၁၀၀။ ဥဘယေနာတိ ဟေတုပစ္စယပဋိသေဝေစနေန။ သံကိလေသပစ္စယန္တိ
သံသာရေ ပရိတ္တမနေန ကိလိန္တဿ^၁ မလိနဘာဝဿ ကာရဏံ။ ဝုတ္တဝိပရိယာ-
ယေန ဝိသုဒ္ဓိပစ္စယန္တိ သဒ္ဓတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဗလန္တိအာဒိသု သတ္တာနံ
သံကိလေသာဝဟံ ဝေါဒါနာဝဟဉ္စ ဥဿာဟသင်္ခါတံ ဗလံ ဝါ သူရဝိရဘာဝ-
သင်္ခါတံ ဝီရိယံ ဝါ ပုရိသေန ကတ္တဗ္ဗော ပုရိသထာမော ဝါ သော ဧဝ ပရံ
ပရံ ဌာနံ အက္ခမနပ္ပတ္တိယာ ပုရိသပရက္ခမော ဝါ နတ္ထိ န ဥပလဗ္ဗတိ။

သတုယောဂတော၊ ရူပါဒိသု သတ္တဝိသတ္တတာယ စ သတ္တာ။ ပါဏနတော
အဿာသပဿာသဝသေန ပဝတ္တိယာ ပါဏာ။ တေ ပန သော ဧကိန္ဒြိယာ-
ဒိဝသေန ဝိဘဇိတွာ ဝဒတိတိ အာဟ “ဧကိန္ဒြိယော”တိအာဒိ။ အဏ္ဏကော-
သာဒိသု ဘဝနတော ဘူတာတိ ဝုစ္စန္တိတိ အာဟ “အဏ္ဏကောသ။ပ။ဝဒန္တိ”တိ။
ဇီဝနတော ပါဏံ ဓာရေန္တော ဝိယ ဝစုနတော ဇီဝါတိ ဧဝံ သတ္တပါဏဘူတ-
ဇီဝေသု သဒ္ဓတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နတ္ထိ ဧတေသံ သံကိလေသဝိသုဒ္ဓိသု ဝသောတိ
အဝသာ။ နတ္ထိ နေသံ ဗလံ ဝီရိယဉ္စာတိ အဗလာ အဝီရိယာ။ နိယတတာတိ
အစ္ဆေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာဘေဇ္ဇမဏိ ဝိယ နိယတပဝတ္တနတာယ ဂတိဇာတိဗန္ဓပဇ-
ဟဝသေန^၂ နိယာမော။ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနန္တိ ဆန္တံ အဘိဇာတိနံ တာသု တာသု
ဂတိသု ဥပဂမနံ သမဝါယေန သမာဂမော။ သဘာဝေါယေဝါတိ ယထာ ကဏ္ဍ-
ကဿ တိက္ခတာ၊ ကဗိဋ္ဌဗလာနံ ပရိမဏ္ဍလတာ၊ မိဂပက္ခိနံ ဝိစိတ္တာကာရတာ၊
ဧဝံ သဗ္ဗဿပိ လောကဿ ဟေတုပစ္စယေန ဝိနာ တထာ တထာ ပရိဏာမော၊
အယံ သဘာဝေါယေဝ^၃ အကိတ္တိမောယေဝ။ တေနာဟ “ယေန ဟိ”တိအာဒိ။

သကုဏေ ဟနတိတိ သာကုဏိကော၊ တထာ သူကရိကော။ လုဒ္ဓေါတိ
အညောပိ ယော ကောစိ မာဂဝိကော နေသာဒေါ။ ပါပကမ္မပသုတတာယ
ကဏ္ဍာဘိဇာတိ နာမ။ ဘိက္ခုတိ သာကိယာ ဘိက္ခု။ မစ္ဆမံသခါဒနတော
နိလာဘိဇာတိတိ ဝဒန္တိ။ ဉ္ဈယလဒ္ဓေပိ ပစ္စယေ ဘုဉ္ဇမာနာ အာဇီဝကသမ-
ယဿ ဝိလောမဂါဟိတာယ “ပစ္စယေသု ကဏ္ဍကေ ပက္ခိပိတွာ ခါဒန္တိ”တိ
ဝဒန္တိ။ ဧကေ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ယေ သဝိသေသံ အတ္တကိလမထာနုယောဂမနုယုတ္တာ။

၁-သံကိလိဿနဿ (ဒီ-ဒီ ၁-၂၂၂၊ သံ-ဒီ ၂-၂၆၆-ပိဋေသု။)

၂-ဂတိဇာတိဗန္ဓာပဝဂ္ဂဝသေန (ဒီ-ဒီ ၁-၂၂၃၊ သံ-ဒီ ၂-၂၆၆-ပိဋေသု။)

၃-သယံသဘာဝေါယေဝ (ဒီ-ဒီ ၁-၂၂၃-ပိဋေသု။)

တထာ ဟိ တေ ကဏ္ဍကေ ဝတ္ထေန္တာ ဝိယ ဟောန္တိတိ ကဏ္ဍကရုတ္တိကာတိ
 ဝုတ္တာ။ ဌတွာ ဘုဉ္ဇနဒါနပဋိက္ခေပါဒိဝတသမာယောဂေန^၁ ပဏ္ဍရတရာ။
 အဝေလကသာဝကာတိ အာဇီဝကသာဝကေ ဝဒတိ။ တေ ကိရ အာဇီဝက-
 လဒ္ဓိယာ ဝိသုဒ္ဓစိတ္တတာယ နိဂဏ္ဌေဟိပိ ပဏ္ဍရတရာ။ နန္ဒာဒယော ဟိ တထာ-
 ရှာဂါယ ပဋိပတ္တိသာ ပတ္တဗ္ဗာ၊ တသ္မာ နန္ဒာဒယော နိဂဏ္ဌေဟိ အာဇီဝကသာ-
 ဝကေဟိ စ ပဏ္ဍရတရာတိ ဝုတ္တာ “သုက္ကာဘိဇာတိ”တိ။

အယမေတေသံ လဒ္ဓိတိ သာဘုဏိကာဒိဘာဝုပဂမနေန ကဏ္ဍာဘိဇာတိ-
 အာဒိသု ဒုက္ခံ သုခဉ္စ ပဋိသံဝေဒေန္တာ အနက္ကမေန မဟာကပ္ပါနံ စုလ္လာသီတိ-
 သဟဿာနံ ခေပေတွာ အာဇီဝကဘာဝုပဂမနေန ပရမသုက္ကာဘိဇာတိယံ
 ဌတွာ သံသာရတော သုဇ္ဈန္တိတိ အယံ တေသံ နိယတိ အာဇီဝကာနံ လဒ္ဓိ။

“နတ္ထိ ဒိန္န”န္တိ ဝဒန္တော နတ္ထိကော ဒါနဿ ဖလံ ပဋိက္ခိပတိတိ အာဟ
 “နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟတိ”တိ။ တစာ စေဝ ဟေဋ္ဌာ သံဝဏ္ဏိတံ
 “နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ဟိ နတ္ထိတမာဟာ”တိ။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ဥဘယန္တိ ကမ္မံ
 ဝိပါကဉ္စ ဥဘယံ။ သော ဟိ “အဟေတု အပစ္စယာ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ
 ဝိသုဇ္ဈန္တိ”တိ ဝဒန္တော ကမ္မဿ ဝိယ ဝိပါကဿပိ သံကိလေသဝိသုဒ္ဓိနံ
 ပစ္စယတ္တာဘာဝစနဘော တဒုဘယံ ပဋိဗာဟတိ နာ။ ဝိပါကော ပဋိ-
 ဗာဟိတော ဟောတိ အသတိ ကမ္မေ ဝိပါကာဘာဝတော။ ကမ္မံ ပဋိ-
 ဗာဟိတံ ဟောတိ အသတိ ဝိပါကေ ကမ္မဿ နိရတ္ထကဘာဝါပတ္တိ-
 တော။ အတ္တတောတိ သရူပေန။ ဥဘယပဋိဗာဟကာတိ ဝိသု ဝိသု
 တံဘံဒိဋ္ဌိတာ ဝုတ္တာပိ သဗ္ဗေ တေ နတ္ထိကာဒယော နတ္ထိကဒိဋ္ဌိအဒိဝသေန
 ပစ္စေကံ တိဒါဒိဋ္ဌိကာ ဧဝ ဥဘယပဋိဗာဟကတ္တာ။ “ဥဘယပဋိဗာဟကာ”တိ
 ဟိ ဟေတုဝစနံ။ အဟေတုကဝါဒါ စဘိအာဒိ ပဋိညာဝစနံ။ ယော ဟိ
 ဝိပါကပဋိဗာဟနေန နတ္ထိကဒိဋ္ဌိကော၊ သော အတ္တတော ကမ္မပဋိဗာဟနေန
 အကိရိယဒိဋ္ဌိကော၊ ဥဘယပဋိဗာဟနေန အဟေတုကဒိဋ္ဌိကော စ ဟောတိ။
 သေသဒ္ဓယေပိ ဒေသေဝ နယော။

သဇ္ဈာယန္တိတိ တံ ဒိဋ္ဌိဒီပကံ ဂန္တိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပဌန္တိ။ ဝိမံသန္တိတိ
 တဿ အတ္ထံ ဝိစာရေန္တိ။ တေသန္တိအာဒိ ဝိမံသနာကာရဒဿနံ။ တသ္မိံ
 အာရမ္မဏေတိ ယထာပရိကပ္ပိတကမ္မဖလာဘာဝဒီပကေ “နတ္ထိ ဒိန္န”န္တိ-
 အာဒိနယပ္ပဝတ္တာယ လဒ္ဓိယာ အာရမ္မဏေ။ မိစ္ဆာသတိ သန္တိဌတိတိ “နတ္ထိ

၁-ဘုဉ္ဇနနဟာန... (ဇိ-ဇိ ၁-၂၂၄၊ သံ-ဇိ ၂-၂၇၀-ဝိဒေသ။)

ဒိန္န”န္တိအာဒိဝသေန အနုဿဝူပလဒ္ဓေ အတ္ထေ တဒါကာရပရိဝိတက္ကနေဟိ သဝိဂ္ဂဟေ ဝိယ သရူပတော စိတ္တဿ ပစ္စုပ္ပန်တေ စိရကာလပရိစယေန“ဝေမေ-
 တ”န္တိ နိဇ္ဈာနက္ခမဘာဝူပဂမနေန နိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ တထာ ဂဟိတေ ပုနပ္ပုနံ
 တထေဝ အာသေဝန္တဿ ဗဟုလိကရောန္တဿ မိစ္ဆာဝိတက္ကေန သမာဒိယမာနာ
 မိစ္ဆာဝါယာမုပတ္တုမ္ဘိတာ အတံသဘာဝံ “တံသဘာဝ”န္တိ ဂဏှန္တိ မိစ္ဆာသတိတိ
 လဒ္ဓနာမာ တံလဒ္ဓိသဟဂတာ တဏှာ သန္တိဋ္ဌတိ။ စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ ဟောတိတိ
 ယထာဝုတ္တဝိတက္ကာဒိပစ္စယလာဘေန တသ္မိံ အာရမ္မဏေ အဝဋ္ဌိတတာယ
 အနေကဂ္ဂံ ပဟာယ ကေဂ္ဂံ အပ္ပိတံ ဝိယ ဟောတိ။ မိစ္ဆာသမာဓိပိ ဟိ ပစ္စယ-
 ဝိသေသေဟိ လဒ္ဓဘာဝနာဗလေဟိ ကဒါစိ သမာဓာနပတိရူပကိစ္စကရော
 ဟောတိယေဝ ဝါလဝိဇ္ဈနာဒိသု ဝိယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဇေနာနိ ဇေန္တိတိ အနေ-
 ကက္ခတ္တံ တေနာကာရေန ပုဗ္ဗဘာဂိယေသု ဇေနဝါရေသု ပဝတ္တေသု သဗ္ဗပစ္စိ-
 မေ ဇေနဝါရေ သတ္တ ဇေနာနိ ဇေန္တိ။ ပဌမဇေနေ ပန သတေကိစ္ဆာ ဟောန္တိ၊
 တထာ ဒုတိယာဒိသုတိဓမ္မသဘာဝဒဿနမေတံ၊ န ပန တသ္မိံ ခဏေ တေသံ
 သတေကိစ္ဆဘာဝါပါဒနံ ကေနစိ သက္ကာ ကာတုံ။

တက္ကာတိ တေသု တီသု မိစ္ဆာဒဿနေသု။ ကောစိ ကေ ဒဿနံ ဩက္က-
 မတိတိ ယဿ ကေသ္မိံယေဝ အဘိနိဝေသော အာသေဝနာ စ ပဝတ္တာ၊ သော
 ကေယေဝ ဒဿနံ ဩက္ကမတိ။ ယဿ ပန ဒွိသု၊ တီသုပိ ဝါ အဘိနိဝေသနာ
 ပဝတ္တာ၊ သော ခွေ တိဏိ ဩက္ကမတိ။ ဧတေန ယာ ပုဗ္ဗေ ဥဘယပဋိဗာဟ-
 နတာမုခေန ဝုတ္တာ အတ္ထသိဒ္ဓါ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိကတာ၊ သာ ပုဗ္ဗဘာဂိယာ။ ယာ
 ပန မိစ္ဆတ္တနိယာမောက္ခန္တိဘူတာ၊ သာ ယထာသကံ ပစ္စယသမုဒါဂမသိဒ္ဓိတော
 ဘိန္နာရမ္မဏာနံ ဝိယ ဝိသေသာမိဂမာနံ အညမညံ ကေဇ္ဈံ အနုပ္ပတ္တိယာ
 အသံကိဏ္ဏာ ဧဝါတိ ဒဿေတိ။ ကေသ္မိံ ဩက္ကန္တေတိအာဒိနာ တိဿန္တမ္ပိ
 ဒိဋ္ဌိနံ သမာနဗလတံ သမာနဗလတဉ္စ ဒဿေတိ၊ တသ္မာ တိဿောပိ စေတာ
 ကေဿ ဥပ္ပန္နာ အညမညံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏာ ဧဝ၊ ကောယ ဝိပါကေဒိန္နေ ဣတရာ
 အနုဗလပ္ပဒါယိကာ ဟောန္တိ။ ဝဇ္ဇခါဏု နာမာတိ ဣဒံ ဝစနံ နေယျတ္ထံ၊
 န နိတတ္ထန္တိ တံ ဝိဝရိတွာ ဒဿေတုံ “ကိံ ပဇနသ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အကုသလံ
 နာမေတံ အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ၊ န ကုသလံ ဝိယ မဟာဗလန္တိ အာဟ “ကေသ္မိံ-
 ယေဝ အတ္တဘာဝေ နိယတော”တိ။ အညထာ သဗ္ဗတ္တနိယာမော ဝိယ
 မိစ္ဆတ္တနိယာမောပိ အစ္စန္တိကော သိယာ။ ယဒိ ဧဝံ ဝဇ္ဇခါဏုကဇောတနာ
 ကထန္တိ အာဟ “အာသေဝနဝသေန ပနာ”တိအာဒိ၊ တသ္မာ ယထာ “သကိံ”

နိမုဂ္ဂေါ နိမုဂ္ဂေါဟောတိ”တိ^၁ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ ဝဇ္ဇခါဏုကဇောတနာ။
ယာဒိသေ ဟိ ပစ္စယေ ပဋိစ္စ အယံ တံတံဒဿနံ ဩက္ကန္တော ပုန ကဒါစိ
တပ္ပဋိပက္ခေ ပစ္စယေ ပဋိစ္စ တတော သိသုက္ခိပနမဿ န ဟောတိတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။
တေန ဝုတ္တံ “ယေဘုဗျေနာ”တိ။

တသ္မာတိ ယသ္မာ ဧဝံ သံသာရခါဏုဘာဝဿပိ ပစ္စယော အကလျာဏ-
ဇနော၊ တသ္မာ။ ဘူတိကာမောတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္တာနံ ဝသေန
အတ္တနော ဂုဏေဟိ ဝဇ္ဇိကာမော။ ယံ ပနေတ္ထ ကေစိ ဝဒန္တိ “ယထာ စိရ-
ကာလဘာဝနာယ ပရိပါကူပဂမလဒ္ဓဗလတ္တာ ဥပနိဿယကုသလာ အကု-
သလေ သဗ္ဗသော သမုတ္တိန္တန္တိ။ ဧဝံ အကုသလဓမ္မော တတောပိ စိရကာလ-
ဘာဝနာသမ္ပဝတော လဒ္ဓဗလာ ဟုတ္တာ ကဒါစိ ကုသလဓမ္မေပိ သမုတ္တိန္တန္တိ။
ဧဝံ ကတ္တာ ဒဋ္ဌမိစ္ဆာဘိနိဝေသဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ဝဇ္ဇခါဏုကဘာဝ-
ဇောတနာပိ သမတ္တိတာ ဟောတိ”တိ ယထာ တံ “ဝဿဘညာနံ ဒိဋ္ဌိ”တိ၊
တံ န၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဓမ္မာနံ စိရကာလဘာဝနာမတ္တေန န ပဋိပက္ခဿ ပဇ-
ဟနသမတ္တတာ၊ အထ ခေါဓမ္မတာသိဒ္ဓေန ပစ္စယဝိသေသာဟိတသာမတ္တိယေန
အတ္တနော ပဟာယကသဘာဝေန ပဟာယကဘာဝေါ ဘာဝနာကုသလာနံ-
ယေဝ ဝုတ္တော၊ အကုသလာနံယေဝ စ ပဟာတဗ္ဗဘာဝေါ “ဒဿနေန ပဟာ-
တဗ္ဗာ”တိအာဒိနာ နယေန၊ အကုသလာနံယေဝ ဒုဗ္ဗလဘာဝေါ “အဗလာနံ
ဗလိယန္တိ”တိအာဒိနာ၊^၂ (ယုတ္တိနာပိ နာမတော ဝါ အဓိဂမနိယော အာလော-
ကော အာလောကဘာဝတော ဗာဟိရာရဏေကာ ဝိယ န စေတ္ထ ပဋိ-
ညတ္တေ ဘာဝေသတာ သောတုနော အာသံကိတဗ္ဗာ ဝိသေသဝဿ သာ-
ဓေတဗ္ဗတော သာမညဿ စ သောဘုဘာဝေန အဓိပ္ပေတက္ကာ ဝေဒ-လဒ္ဓဿ
လောပေါ ဒီပေ သဘာဝေ သာဓနေ ယထာ တံ သဒ္ဓယဘာဝဿ နာပိ
ဝိသုဒ္ဓကအနုမာနာဒိဝိရောဓသမ္ဘာဝတော။ န ဟိ သက္ကာ အန္တရာလော-
ကဿ ဗာဟိရာလောကဿ ဝိယ ရူပကာယံ ဥပါဒါယ ရူပတာ စက္ခု-
ဝိညေယျတ္တာဒိကေ ပတိဋ္ဌာပေတုံ သက္ကာတိ ဝုတ္တံ၊ နနုပိ အန္တရာလောကော
အဝိဂ္ဂဟတ္တာ ဝေဒနာ ဝိယာတိ သဒ္ဓေဝ ဉာဏာလောကဿ အဝိဇ္ဇန္တကာရာ
ဝိယ ဝိဓမ္မနိယဘာဝေ သဗ္ဗေသမ္ဘိ ကုသလဓမ္မာနံ ကေနစိပိ အကုသလဓမ္မေန
သမုတ္တိန္တနိယတာ သိဒ္ဓါဝ ဟောတိ။)^၃ ဝဇ္ဇခါဏုကဇောဒနာယ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ
ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝါတိ တိဋ္ဌတေသာ ဗာလဇနဝိကတ္တနာ။

၁-အံ ၂-၄၀၃-ပိဋ္ဌေ။

၂-၃၁-၃၉၉၊ ၃-၉၊ ၁၄-ပိဋ္ဌေသု။

၃-( ) ဧတ္တန္တရေ ပါဌာ ခလိသာဘိ မညေ။

၁၀၃။ ဈာနစိတ္တမယာတိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနစိတ္တေန နိဗ္ဗတ္တာ။ တထာဟိ တေသံ
ဝိသေသေန ဈာနမနသာ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ “မနောမယာ”တိ ဝုတ္တာ၊ အဝိသေသေန
ပန အဘိသင်္ခါရမနသာ သဗ္ဗေပိ သတ္တာ မနောမယာ ဧဝံ။ သညာမယာတိ
တ္ထောပိ ဒေသဝ နယော။ တေနာဟ “အရူပဇ္ဈာနသညာယာ”တိ။ အယန္တိ
ရူပိဘာဘာဝပဋိပဇ္ဇနကပုဂ္ဂလော။ အပ္ပဋိလဒ္ဓဇ္ဈာနောတိ အနဓိဂတရူပဇ္ဈာ-
နော။ တဿပီတိ တတ္ထိနောပိ။ ရူပဇ္ဈာနေန ကင်္ခါ နတ္ထိ အနုဿဝဝသေန
လဒ္ဓဝိနိစ္ဆယတ္တာ။

၁၀၄။ သာရာဂါယာတိ သရာဂဘာဝါယ။ သန္တိကေတိ သမိပေ၊ န
ထာမဂတာ ဒိဋ္ဌိနာတိဒူရတ္တာသရာဂါ၊ န သမ္ပယုတ္တတ္တာ။ သာဟိ န ထာမဂတာ
ဝဇ္ဇပရိယာပန္နေသု ဓမ္မေသု ရဇ္ဇတီတိ ဝိညာယတီတိ အာဟ “ရာဂဝသေန ဝဇ္ဇေ
ရဇ္ဇနဿာ”တိ။ သဗ္ဗေပိ သံယောဇနာ တဏှာဝသေနေဝ သမ္ဘဝန္တီတိ အာဟ
“တဏှာဝသေန သံယောဇနတ္ထာယာ”တိ။ အာရုပ္ပေ ပနဿ ကင်္ခါ နတ္ထိတိ
အနုဿဝဝသေန လဒ္ဓနိစ္ဆယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ကာမံ ဒုဂ္ဂတိဒုက္ခာနံ ကေန္တသိ-
ဝတ္တနေန နတ္ထိကဒိဋ္ဌိအာဒိနံ အပဏ္ဏကတာ ပါကဋ္ဌာ ဧဝံ၊ နိပ္ပရိယာယေန ပန
အနဝဇ္ဇဿ အတ္တဿ ကေန္တသာဓကံ အပဏ္ဏကန္တိ ကတွာ စောဒနာ၊
သာဝဇ္ဇဿပိ အတ္တဿ သာဓနေ ကေသိကဘာဝံ ဂဟေတွာ ပရိဟာရော။
တေနာဟ “ဂဟဏဝသေနာ”တိအာဒိ။ တေန ရူဠိဝသေန “နတ္ထိ ဒိန္န”န္တိအာဒိနိ
အပဏ္ဏကင်္ဂါနိ ဇာတာနီတိ ဒေသေတိ။

၁၀၅။ ဟေဋ္ဌာ တယော ပုဂ္ဂလာဝ ဟောန္တိတိ အတ္တန္တပေါ ပရန္တပေါတိ
ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ ဟေဋ္ဌာ တယော ပုဂ္ဂလာ ဟောန္တိ။ ယထာဝုတ္တာ ပဉ္စပိ
ပုဂ္ဂလာ ဒုပ္ပဋိပန္နာဝ၊ တတော အတ္ထိကဝါဒါဒယော ပဉ္စပုဂ္ဂလာ သမ္မာပဋိပန္န-
တာယ ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ ဧကော စတုတ္ထပုဂ္ဂလောဝ ဟောတိ။ တေမတ္ထံ
ဒေသေတုန္တိ ဣမ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပုဂ္ဂလပဉ္စကဒ္ဓယံ ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ ဧဝ
သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ ဝိဘာဂေန ဒုပ္ပဋိပတ္တိသုပ္ပဋိပတ္တိယော ဒေသေတုံ အဂဝါ
ဣမံ ဒေသနံ အာရဘီတိ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္တတော အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျ-
မေဝ။

အပဏ္ဏကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ဂဟပတိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၂-ဘိက္ခုဝဂ္ဂ

၁-အဗ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝတ္ထနာ

၁၀၇။ အဗ္ဗလဋ္ဌိကာယန္တိ ဧတ္ထ အဗ္ဗလဋ္ဌိကာ ဝုစ္ဆတိ သုဇာတော တရု-
ဏဗ္ဗရက္ခော၊ တဿ ပန အဝိဇ္ဇရေ ကတော ပါသာဒေါ ဣဓ “အဗ္ဗလဋ္ဌိကာ”တိ
အဓိပ္ပေတော။ တေနာဟ “ဝေဠုဝနဝိဟာရဿာ”တိအာဒိ။ ပဓာနသရ-
သင်္ခေပေတိ ဘာဝနာဂေဟပ္ပကာရေ၊ ယောဂီနံ ဂေဟေတိ အတ္ထော။ တိဗ္ဗိ-
ဏောဝ ဟောတိ၊ န တဿ တိဗ္ဗိဏဘာဝေါ ကေနစိ ကာတဗ္ဗော သဘာဝ-
သိဒ္ဓတ္တာ။ ဝေမေဝ အတ္တနော ဝိမုတ္တိပရိပါစနကမ္မနာတိက္ခဝိသဒဘာဝပ္ပတ္တိယာ
အယမ္ပိ အာယသ္မာ ။ပ။ တတ္ထ ဝိဟာသိ။ ပကတိပညတ္တမေဝါတိ ပကတိယာ
ပညတ္တံ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပဂမနတော ပုရေတရမေဝ စာရိတ္တဝသေန ပညတ္တံ။

၁၀၈။ ဥဒကံ အနေန ဓိယတိ၊ ဌဝိယတိ ဝါ ဧတ္ထာတိ ဥဒကာဓာနံ။
ဥဒကဋ္ဌာနန္တိ စ ခုဒ္ဒကဘာဇနံ။ “ဩဝါဒေါနတ္ထံ အာမန္တေသိ”တိ ဝတွာ တံ
ပနဿ ဩဝါဒေါနံ န ဣဓေဝ၊ အထ ခေါ ဗဟူသု ဌာနေသု ဗဟုက္ခတ္တံ၊
ပဝတ္တိတန္တိ တာနိ တာနိ သင်္ခေပတော ဒဿေတွာ ဣဓ သံဝဏ္ဏနတ္ထံ “ဘဂဝတာ
ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ သဗ္ဗုဒ္ဓေဟိ အဝိဇ္ဇဟိတန္တိ ဣမိနာ သဗ္ဗေသံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနေ ကုမာရ-
ပဉ္စာ နာမ ဟောတိတိ ဒဿေတိ။ ဧကကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဒသကာ ပဝတ္တော
ဒဿ ပုစ္ဆာ တေဿာတိ ဒသပုစ္ဆံ၊ ဧကကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဒသကာ
ကေုတ္တရဝသေန ပဝတ္တံ ဝိဿဇ္ဇနတ္ထာယ ပဉ္စပဏ္ဏာသဝိဿဇ္ဇနံ သာမဏေရပဉ္စန္တိ
သမ္ပန္နော။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ပရမတ္ထဇောတိကာယံ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယံ
ဝုတ္တနသေနဝ ဝေဒိဘဗ္ဗံ။ အနာဒိနဝဒဿိတာယ အဘိဏ္ဍံ မုသော သမုဒါ-
စရဏတော “ဝိယမုသောဝါဒါ”တိ ဝုတ္တံ။ ဥဒကာဝသေသဆန္ဒနဥဒကာဓာနနိ-
ကုဇနဥက္ကဇ္ဇနဒဿနသညိတာ စတဿော ဥဒကာဓာနပမာယော။ သဗ္ဗဿ
ယုဒ္ဓကမ္မဿ အကရဏကရဏဝသေန ဒဿိတာ ဓွေ ဟတ္ထိဥပမာယော။

တတ္ထ ရာဟုလသုတ္တန္တိ သုတ္တနိပါတေ အာဂတံ ရာဟုလသုတ္တံ။ အဘိဏ္ဍော-
ဝါဒဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဣမိနာ အန္တရန္တရာ တံ သုတ္တံ ကထေတွာ ဘဂဝါ ထေရံ
ဩဝေတိတိ ဒဿေတိ။ ဣဒဉ္စ ပနာတိ ဣဒံ ယထာဝုတ္တံ ဘဂဝတော တံတံ-
ကာလာနုရူပံ အတ္တနော ဩဝါဒေါနံ သန္ဓာယ။ ဓိန္တိ အဏ္ဍံ။ ပဿသိ

နူတိ နု-သဒ္ဓေါ အနုဇာနနေ၊ နနု ပဿသီတိ အတ္ထော။ သစ္စဓမ္မံ လင်္ခိတွာ ပြိတဿ ကိဉ္စိဝိ အကတ္တဗ္ဗံ နာမ ပါပံ နတ္ထိတိ အာဟ “သမ္ပဇာနဗုဿာဝါဒေ သံဝရရဟိတဿ ဩပဗ္ဗဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ”တိ။ တထာ ဟိ—

“ဧကံ ဓမ္မမတိတဿ၊ မုဿာဝါဒိဿ ဇန္တုနော။
ဝိတိဏ္ဏပရလောကဿ၊ နတ္ထိ ပါပမကာရိယ”န္တိ ၁။

ဥရုဒ္ဓေါတိ ဥရုဠော ဟုတွာ ဥဿိတော။ သော ပန ဒမဝသေန အဘိရုယျ ဝဓိတော အာရောဟနယောဂျော စ ဟောတိတိ အာဟ “အဘိဝဓိတော အာရောဟသမ္ပဇော”တိ။ အာဂတာဂတေတိ အတ္တနော ယောဂျပဒေသံ အာဂတာဂတေ။ ပဋိသေနာယ ဖလကကောဠကမုဏ္ဍပါကာရာဒယောတိ ပဋိသေနာယ အတ္တနော အာရက္ခတ္တာယ ဌပိတေ ဖလကကောဠကေ စေဝ ဥဒ္ဓစ္ဆဒပါကာရာဒိကေ စ။ ဧတံ ပဒေသန္တိ ဧတံ ပရသေနာပဒေသံ။ ဧတ္တဧကေနာတိ ဩလောကနမတ္တေန၊ တဿ ဩလောကနာကာရဒဿနေ-
နေဝ။ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ သေနာနိကံ ဒွေဓာ ဘိဇ္ဇတိ၊ တိရပါတိကံ မဒ္ဓိတံ ဟုတွာ ပဒါတာ ဟုတွာ ဒွေဓာ ဟုတွာ ပလာယန္တိ။ ကဏ္ဍေဟိ ပဟရိတွာတိ ပဂေဝ သရာနံ အာဂမနသဒ္ဓိ ဥပဓာရေတွာ ယထာ ဝေဂေါ န ဟောတိ၊ ဧဝံ သမုဠာပေတွာ တေဟိ ပဟရိတွာ ပါတနံ။ ပဋိဟတ္ထိပဋိအဿာတိအာဒိနာ ပစ္စေကံ ပတိ-သဒ္ဓေါ ယောဇေတဗ္ဗောတိ။ ဒီဃာသိလဋ္ဌိယာတိ ဒီဃလတာယ အသိလဋ္ဌိယာ။

ကရဏေတိ ကမ္မကရဏေ။ မညတိ ဟတ္တာရောဟော။ အယပုဂ္ဂရန္တိ တာဒိသေ ကာလေ ဂဟိတမုဂ္ဂရံ။ ဩလောကေတွာတိ ဉာဏစက္ခုနာ ဒိသ္မာ၊ အဘိဏ္ဍံ သမ္ပဇညံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ အတ္ထော။

၁၀၉။ သသက္ကန္တိ ၂ ပဿိတုံ ယုတ္တံ ကတွာ ဥဿံဟံ ဇနေတွာ န ကရဏီယံ၊ တာဒိသံ နိယမတော အကတ္တဗ္ဗံ ဟောတိတိ အာဟ “ဧကံသေနေန န ကာတဗ္ဗ”န္တိ။ ပဋိသံဟရေယျာသီတိ ကရဏတော သင်္ကေတံ အာပဇ္ဇေ-
ယျာသိ။ ယထာဘူတော အသန္တော နိဝတ္တော အကရောန္တော နာမ ဟောတိတိ အာဟ “နိဝတ္တေယျာသိ ဟ ကရေယျာသိ”တိ။ အနုပဒေယျာသီတိ အနုဗလပ္ပဒါယီ ဘဝေယျာသိ။ တေနာဟ “ဥပတ္တန္တေယျာသိ”တိ။ တံ ပန အနုဗလပ္ပဒါနံ ဥပတ္တန္တနံ ပုနပ္ပုနံ ကရဏမေဝါတိ အာဟ “ပုနပ္ပုနံ

ကရေယျာ'သိ"တိ။ သိက္ခမာနောတိ တံယေဝ အဓိသီလသိက္ခံ တန္တိဿယဉ္စ သိက္ခာဒ္ဓယံ သိက္ခန္တော သမ္မာဒေန္တော။

၁၁၁။ ကိတ္တကေ ပန ဌာနေတိ ကိတ္တကေ ဌာနေ ပဝတ္တာနိ။ အဝိဒူရေ ဧဝ ပဝတ္တာနိတိ ဒဿေန္တော “ကေသိံ ပူရေဘတ္တေယေဝ သောဓေတဗ္ဗာနိ”တိ အာဟ။ ဧဝံ ဟိ တာနိ သုသောဓိတာနိ ဟောန္တိ သုပရိသုဒ္ဓါနိ။ ပဇရသံ အပ္ပိယံ ဂရံ ဂါရယံ၊ ယထာဝုတ္တဋ္ဌာနတော ပန အညံ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိ- ကာရေနေဝ ကာယကမ္မာဒိနိ ပရိသောဓိတာနိ ဟောန္တိတိ န ဂဟိတံ။ ပဋိသံ ဝါတိ ဧတ္ထ ဝါ-သဒ္ဓေန အသမပေက္ခဏေ မောဟဿ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁၁၂။ ဝုတ္တနယေန ကာယကမ္မာဒိပရိသောဓနံ နာမ ဣဓေဝ, န ဣတော ဗဟိဒ္ဓါတိ အာဟ “ဗုဒ္ဓါ။ပ။ သာဝကာ ဝါ”တိ။ တေ ဟိ အတ္ထတော သမဏဗြာဟ္မဏာ ဝါတိ။ တဿာတိ ယသ္မာ သဗ္ဗဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ အာရဋ္ဌမဂ္ဂေါ ရာဟုလ မယာ တုယံ အာစိက္ခိတော၊ တသ္မာ။ တေန အနုသိက္ခန္တေန တယာ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ ဩဝါဒံ အဒါသိ။ သေသံ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

အဗ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၃။ ဣရိယာပထာနုဗန္ဓနောနာတိ ဣရိယာပထဂမနာနုဗန္ဓနေန, န ပဋိပတ္တိဂမနာနုဗန္ဓနေန။ အညမေဝ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ပဋိပတ္တိဂမနံ အညံ သာဝကာနံ။ ဝိလာသိတဂမနောနာတိ “ဒူရေ ပါဒံ န ဥဒ္ဓရတိ၊ န အဇ္ဈာသန္ဓေ ပါဒံ နိက္ခိပတိ၊ နာတိသိသံ ဂစ္ဆတိ နာတိသဏိက”န္တိအာဒိနာ^၁ ဝုတ္တေန သဘာဝသီလေန ဗုဒ္ဓါနံ စာတုရိယဂမနေန။ တဒေဝ ဟိ သန္ဓာယ “ပဒေ ပဒံ နိက္ခိပန္တော”တိ ဝုတ္တံ။ ပဒါနုပဒိကောတိ ရာဟုလတ္ထေရဿပိ လက္ခဏပါရိပူရိယာ တာဒိသ- မေဝ ဂမနန္တိ ယတ္ထကံ ပဒေသံ အန္တရံ အဒတွာ ဘဂဝတော ပိဋိတော ဂန္တုံ အာရဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗတ္ထ တမေဝ ဂမနပဒါနုပဒံ ဂစ္ဆတိတိ ပဒါနုပဒိကော။

ဝဏ္ဏနာဘူမိ စာယံ တတ္ထ ဘဂဝန္တံ ထေရဉ္စ အနေကရူပါဟိ ဥပမာဟိ
 ဝဏ္ဏေန္တော “တတ္ထ ဘဂဝါ”တိအာဒိမာဟ။ နိက္ခန္တဂဇပေါတကော ဝိယ
 ဝိရောဓိတ္တာတိ ပဒံ အာနေတွာ ယောဇနာ။ ဧဝံတံ ကေသရသီဟော ဝိယာတိ-
 အာဒိသုပိ အာနေတွာ ယောဇနောဗ္ဗံ။ တာရကရာဇာ နာမ စန္ဒော။
 ဝိန္တံ စန္ဒမဏ္ဍလာနန္တိအာဒိ ပရိကပ္ပဝစနံ၊ ဗုဒ္ဓါဝေဏိကသန္တကံ ဝိယ ဗုဒ္ဓါနံ
 အာကပ္ပသောဘာ အဟောသိ၊ အဟော သိရိသမ္ပတ္တိတိ’ ယောဇနာ။

အာဒိယမာနာတိဂဏန္တိ။ “ပစ္ဆာဇာနိဿာမာ”တိ န အဇ္ဈပေက္ခိတဗ္ဗော။
 ဣဒံ န ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တေတိ ဣဒံ ပါဏအတိပါတနံ န ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တေ ဣဒံ
 ဒဏ္ဍေန ဝါ လေဉ္စနာ ဝါ ဝိဟေဌနံ န ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ပါဏိနာ ဒဏ္ဍကဒါနဉ္စ
 အန္တမသော ကုဗ္ဗိတွာ ဩလောကနမတ္တမ္ပိ န ကတ္တဗ္ဗမေဝါတိ နယသတေနပိ
 နယသဟဿေနပိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ တထာ ဣဓ တာဝ သမ္ပဇ္ဇနံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တေပိ
 တတ္ထ ပရိဘဏ္ဍကရဏံ ဝိဟာရင်္ဂဏသမ္ပဇ္ဇနံ ကစဝရဆဉ္စနံ ဝါလိကာသမင်္ဂါရ-
 ဏန္တိ ဧဝမာဒိနာ နယသတေန နယသဟဿေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ တေနာဟ “ဣဒံ
 ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော”တိ။ ပရိဘာသန္တိ တဇ္ဇနံ။ လဘာဒိတိ
 ပစ္စာသီသတိ။

သဗ္ဗမေတန္တိ သဗ္ဗံ ဧတံ မယိ လဟ္တမာနံ သိက္ခာကာမတံ။ အဘိညာယာတိ
 ဇာနိတွာ။ သဟာယောတိ ရဋ္ဌပါလတ္ထေရံ သန္ဓာယာဟ။ သော ဟိ ဘဂဝတော
 သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝေ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပိတော။ ဓမ္မာရက္ခောတိ သတ္ထု သဒ္ဓမ္မရတ-
 နာနုပါလကော ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကော။ ပေတ္တိယောတိ စူဠပိတော။ သဗ္ဗံ မေ
 ဇိနသာသနန္တိ သဗ္ဗမ္ပိ ဗုဒ္ဓသာသနံ မယံမေဝ။

ဆန္ဒရာဂံ ဥတွာတိ ဆန္ဒရာဂံ မမ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နံ ဥတွာ။ အညတရသ္မိံ
 ရုက္ခမူလေတိ ဝိဟာရပရိယန္တေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလဌာနေ အနုစ္စဝိကေ။

တဒါတိ အဂ္ဂသာဝကေဟိ ပသာဒါပနကာလေ အညကမ္မဌာနာနိ စင်္ဂမန-
 ဣရိယာပထေပိ ပိဋ္ဌိပသာရဏကာလေပိ သမိဇ္ဈန္တိ၊ န ဧဝမိဒန္တိ အာဟ
 “ဣဒမဿ ဧတိဿာ နိသဇ္ဇာယ ကမ္မဌာနံ အနုစ္စဝိက”န္တိ။ အာနာ-
 ပါနဿတိန္တိ အာနာပါနဿတိကမ္မဌာနံ။

သမသီသီ ဟောတိတိ သစေ သမသီသီ ဟုတွာ န ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ပစ္စေက-
 မောဓိံ သန္တိကရေတိ၊ နောစေ ပစ္စေကမောဓိံ သန္တိကရေတိ။ ခိပ္ပါဘိညောတိ
 ခိပ္ပံ လဟုံယေဝ ပတ္တဗ္ဗဆဋ္ဌဘိညော။

ပရိပုဏ္ဏာတိ သောဠသသု အာကာရေသု ကဿဖိပိ အတာပနေန သဗ္ဗသော ပုဏ္ဏာ။ သုဘာဝိတာတိ သမထဘာဝနာယ ဝိပဿနာဘာဝနာယ စ အနုပုဗ္ဗသမ္ပာဒနေန သုဘာဝိတာ။ ဂဏနာဝိဓာနာနုပုဗ္ဗိယာ အာသေဝိတတ္တာ အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာ။

ဩမာနံ ဝါတိ အဝဇာနနံ ဥညာတန္တိ ဧဝံဝိဓံ မာနံ ဝါ။ အတိမာနံ ဝါတိ “ကိ” ဣမေဟိ၊ မမေဝ အာနုဘာဝေန ဇီဝိဿာမိ”တိ ဧဝံ အတိမာနံ ဝါ ကုတော ဇနေဿတိတိ။

၁၁၄။ ဝိသင်္ခရိတွာတိ ဝိသံယုတ္တေ ကတွာ၊ ယထာ သင်္ဂါကာရေန ဂဟဏံ န ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ ဝိနိဘုဉ္ဇိတွာတိ အတ္ထော။ မဟာဘူတာနိ တာဝ ဝိတ္တာရေတု သမ္ပသနူပဂတ္တာ၊ အသမ္ပသနူပဂံ အာကာသဓာတုံ အတ ကသ္မာ ဝိတ္တာရေသီတိ အာဟ “ဥပါဒါရူပဒဿနတ္ထ”န္တိ။ အာပေါဓာတု သုခုမရူပံ၊ ဣတရာသု ဩဋ္ဌာရိကသုခုမတာပိ လဗ္ဘတိတိ အာဟ “ဥပါဒါရူပဒဿနတ္ထ”န္တိ။ ဟေဋ္ဌာ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနေဝ ကထိတာနိ၊ န ဥပါဒါရူပန္တိ တဿ ပနေတ္ထ လက္ခဏဟာရနယေန အာကာသဒဿနေန ဒဿိတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ “ဣဗိနာ မုခေန တံ ဒဿေတု”န္တိ။ န ကေဝလံ ဥပါဒါရူပဂ္ဂဟဏဒဿနတ္ထမေဝ အာကာသဓာတု ဝိတ္တာရိတာ၊ အက ခေါ ပရိဂ္ဂဟသုခတာယပီတိ ဒဿေန္တော “အဝိဓာ”တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗဿ ရူပဿ နိရဝသေသပရိယာဒါနတ္ထံ “အဇ္ဈတ္တိကေနာ”တိ ဝိသေသနမာဟ။ အာကာသေနာတိ အာကာသဓာတုယာ ဂဟိတာယ။ ပရိစ္ဆိန္ဒရူပန္တိ တာယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတကလာပဂတမ္ပိ ပါကင်္ဂ ဟောတိ၊ ဝိဘူတံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။

ဣဒါနိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဂါထာယ ဒဿေတိ။ တဿာတိ ဥပါဒါယရူပဿ။ ဧဝံ အာဝိဘာဝတ္ထန္တိ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္ဒတာယ အာကာသဿ ဝသေန ဝိဘူတဘာဝတ္ထံ။ တန္တိ အာကာသဓာတုံ။

၁၁၅။ အာကာသဘာဝံ ဂတန္တိ စတူဟိ မဟာဘူတေဟိ အသမ္ပုဋ္ဌာနံ တေသံ ပရိစ္ဆေဒကဘာဝေန အာကာသန္တိ ဂဟေတဗ္ဗတံ ဂံတံ၊ အာကာသမေဝ ဝါ အာကာသဂတံ ယထာ “ဒိဋ္ဌိဂတံ”၊ အတ္ထင်္ဂတ”န္တိ၊ စ။ အာဒိန္နန္တိ ဣမန္တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အာဒိန္နံ။ တေနာဟ “ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌ”န္တိ။ အညတ္ထ ကမ္မဇံ “ဥပါဒိန္န”န္တိ ဝုစ္ဆတိ၊ န တထာ ဣဓာတိ အာဟ “သရီရဋ္ဌကန္တိ အတ္ထော”တိ။

၁-အတိ ၁-၉၃၊ ၃ ၇-၇၇-ဝိဇ္ဇေသု၊ ၂-အံ-၆ ၁-၇၂-ဝိဇ္ဇေ၊

ပထဝီဓာတုအာဒိသု ဝုတ္တနယေနောဝါတိ မဟာဟတ္ထိပဒေါပမေ^၁ ဝုတ္တနယ-
ဒဿနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

၁၁၉။ တာဒိဘာဝေါ နာမ နိဋ္ဌိတကိစ္စဿ ဟောတိ၊ အယဉ္ဇ ဝိပဿနံ
အနုယုဉ္ဇတိ၊ အထ ကိမတ္ထံ တာဒိဘာဝတာ ဝုတ္တာတိ? ပထဝီသမတာဒိ-
လက္ခဏာစိက္ခဏာဟိ ဝိပဿနာယ သုခပ္ပဝတ္တိအတ္ထံ။ တေနာဟ “ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ-
သု”တိအာဒိ။ ဂဟေတွာတိ ကုသလပ္ပဝတ္တိယာ ဩကာသဒါနဝသေန
ပရိဂ္ဂဟေတွာ။ န ပတိဋ္ဌိတောတိ န နိဿိတော န လဂ္ဂေါ။

၁၂၀။ မြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာ အသုဘဘာဝနာ အာနာပါနဿတိဘာဝနာ
စ ဥပစာရံ ဝါ အပ္ပနံ ဝါ ပါပေန္နော ဝိပဿနာယ ပါဒကဘာဝါယ
အနိစ္စာဒိသညာယ ဝိပဿနာဘာဝေန ဥဿတ္တိတွာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ အရ-
ဟတ္တာဓိဂမာယ ဟောတိတိ “မေတ္တာဒိဘာဝနာယ ပန ဟောတိ”တိ ဝုတ္တံ။
ယတ္ထ ကတ္ထမိ သက္ခေသု သင်္ခါရေသု စ ပဋိဟညနကိလေသောတိ အာဃာတ-
ဘာဝမေဝ ဝဒတိ ဉာယဘာဝတော အညေသမ္ပိ။ အသ္မိမာနောတိ ရူပါဒိကေ
ပစ္စေကံ ကေဇ္ဈံ ဂဟေတွာ “အယမဟမသ္မိ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တမာနော။

၁၂၁။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနန္တိ ဧတ္ထ ဂဏနာဒိဝသေန အာသေဝိယမာနာ
အဿာသပဿာသာ ယောဂကမ္မဿ ပတိဋ္ဌာနတာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ။ တတ္ထ ပန
တထာပဝတ္တော မနသိကာရော ဘာဝနာ။ ဧတ္ထ စ တဿေဝ ထေရဿ
ဘဂဝတာ ဗဟူနံ ကမ္မဋ္ဌာနာနံ ဒေသိတတ္တာ စရိတံ အနာဒိယိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ
သဗ္ဗေသံ ပုဂ္ဂလာနံ သပ္ပာယာနီတိ အယမတ္ထော သိဒ္ဓေါ၊ အတိသပ္ပာယဝသေန
ပန ကမ္မဋ္ဌာနေသု ဝိဘာဂကထာ ကထိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-ဣဒမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၂။ ဧဝံ ဌပိတနီတိ “သဿတော လောကော”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာနိ
ဒိဋ္ဌိဂတာနိ အနိယျာနိကတာယ န ဗျာကာတဗ္ဗာနိ န ကထေတဗ္ဗာနိ၊ ဧဝံ
ဌပနိယပက္ခေ ဌပိတနိ စေဝ နိယျာနိကသာသနေ ဆဋ္ဌနိယတာယ ပဋိက္ခိတ္တာနိ
စ၊ အပိစေတ္ထ အတ္ထတော ပဋိက္ခေပေါ ဧဝ ဗျာကာတဗ္ဗတော။ ယထာ

ဧကော ကမ္မင်္ဂိလေသဝသေန ဣတ္ထတ္ထံ အာဂတော၊ တထာ အပရောပိ အပရော-
 ပိတိ သက္ကော တယာဂတော ဝုစ္စတိတိ အာဟ “တထာဂတောတိ သက္ကော”တိ။
 တံ အဗျာကရဏံ မယံ န ရုစ္စတိဘိ ယဒိ သဿတော လောကော၊ သဿတော
 လောကောတိ၊ အသဿတော လောကော၊ အသဿတော လောကောတိ
 ဇာနာမာတိ ဗျာကာတဗ္ဗမေဝ၊ ယံ ပန ဥဘယထာ အဗျာကရဏံ၊ တံ မေ စိတ္တံ
 န အာရာဓေတိ အဇာနနဟေတုကတ္တာ အဗျာကရဏဿ။ တေနာဟ “အဇာ-
 နတော ခေါ ပန အပဿတော ဧတဒေဝ ဥဇုကံ၊ ယဒိဒံ န ဇာနာမိ န
 ပဿာမိ”တိ။ သဿတောတိအာဒိသု သဿတောတိ သဗ္ဗကာလိကော၊
 နိစ္စော ဓုဝေါ အဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ အက္ကော။ သော ဟိ ဒိဋ္ဌိဂတိကေဟိ
 လောကီယန္တိ ဧတ္ထ ပုညပါပတဗ္ဗိပါကာ၊ သယံ ဝါ တဗ္ဗိပါကာကရာဒိ-
 ဘာဝေန အဝိယုတ္တေဟိ လောကီယတိတိ လောကောတိ အဓိပ္ပေတော။
 ဧတေန စတ္တာရောပိ သဿတဝါဒါ ဒဿိတာ ဟောန္တိ။ အသဿတောတိ
 န သဿတော၊ အနိစ္စော အဗ္ဗုဝေါ ဘေဒနဓမ္မောတိ အက္ကော၊ အသဿ-
 တောတိ စ သဿတဘာဝပဋိက္ခေပေန ဥစ္ဆေဒေါ ဒိပိတောတိ သတ္တပိ
 ဥစ္ဆေဒဝါဒါ ဒဿိတာ ဟောန္တိ။ အန္တဝါတိ ပရိဝဋ္ဋုမော ပရိစ္ဆိန္နပရိမာဏော၊
 အသဗ္ဗဂတောတိ အက္ကော။ တေန “သရိရပရိမာဏော၊ အင်္ဂုဋ္ဌပရိမာဏော၊
 ယဝပရိမာဏော၊ ပရမာဏုပရိမာဏော အတ္တာ”တိ^၁ ဝေမာဒိဝါဒါ ဒဿိတာ
 ဟောန္တိ။

တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ တထာဂတော ဇီဝေါ အတ္တာ မရဏတော
 ဣမဿ ကာယဿ ဘေဒတော ပရံ ဥဒ္ဓံ ဟောတိ အတ္ထိ သံဝိဇ္ဇတိတိ အက္ကော။
 ဧတေန သဿတဘာဝမှခေန သောဠသ သညိဝါဒါ၊ အဠ အသညိဝါဒါ၊ အဠ
 စ နေဝသညိနာသညိဝါဒါ ဒဿိတာ ဟောန္တိ။ န ဟောတိတိ နတ္ထိ န
 ဥပလတ္တတိ။ ဧတေန ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ ဒဿိတော ဟောတိ။ အပိစ ဟောတိ စ
 န စ ဟောတိတိ အတ္ထိ နတ္ထိ စာတိ။ ဧတေန ကေစ္စသဿတဝါဒေါ ဒဿိတော။
 နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိဘိ ပန ဣမိနာ အမရာဝိက္ခေပဝါဒေါ ဒဿိ-
 တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဘဂဝတာ ပန အနိယျာနိကတ္တာ အနတ္ထသံဟိတာနံ
 ဣမာနိ ဒဿနာနိတိ တာနိ န ဗျာကတာနိ၊ တံ အဗျာကရဏံ သန္ဓာယာဟ
 အယံ ထေရော “တံ မေ န ရုစ္စတိ”တိ။ သိက္ခံ ပဋိက္ခိပိတ္တာ ယထာသမာဒိန္န-
 သိက္ခံ ပဟာယ။

၁-ဥဇါန-ဋ္ဌ ၃၀၈၊ ဒီ-ဋီ ၁-၁၇၂-ပိဋေသုပိ။
 မ-ဋီ ၃-၅—န-ဗု-သ

၁၂၅။ တံ နေဝ ယာစကောတိ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတိ မြဟ္မစရိယံ စရိယံ-
မိတိအာဒိနာ။ န ယာစိတကောတိ တံ မာလုကျပုတ္တ မယိ မြဟ္မစရိယံ စရာတိ-
အာဒိနာ။

၁၂၆။ ပရသေနာယ ဌိတေန ပုရိသေန။ ဗဟလလေပနေနာတိ ဗဟလ-
ဝိလေပနေန။ မဟာသုဝိယာဒိ သဗ္ဗော မုဒုဟိဒကော ဝေဏှဝိသေသော
သဏှော။ မရုဝါတိ မကစိ။ ဒီရပဏ္ဍိနောတိ ဒီရပဏ္ဍိယာ၊ ယဿာ
ဆိန္ဒနမတ္ထေ ပဏ္ဏေ ဒီရံ ပဋ္ဌရတိ။ ဂစ္ဆန္တိ ဂစ္ဆတော ဇာတံ၊ သယံဇာတဂုဗ္ဗတော
ဂဟိတန္တိ အဓိပ္ပါယော။ 'သိထိလဟန နာမ ဒတ္တာ ကဏ္ဏော ပတင်္ဂါ။
တောယ ဒိဋ္ဌိယာ သတိ န ဟောတိတိ' 'သဿတော လောကော'တိ တောယ
ဒိဋ္ဌိယာ သတိ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယဝါသော န ဟောတိ၊ တံ ပဟာယ ဧဝ ပတ္တဗ္ဗတော။

၁၂၇။ အတ္ထေဝ ဇာတိတိအာဒိနာ တော ဒိဋ္ဌိယော ပစ္စေကမ္ပိ သံသာရ-
ပရိဗြူဟနာ ကဋသိဝဗုဒ္ဓာ နိဗ္ဗာနဝိဗန္ဓနာတိ ဒဿေတိ။

၁၂၈။ တဿာတိဟံတိ ဣဒံ အဋ္ဌာနေ ဥဒ္ဓဉ္စ၊ ဌာနေယေဝ ပန "ဝုတ္တပဋိ-
ပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗ"န္တိ ဣမဿ ပရတော ကတွာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ။ အတ္တနော
ဖလေန အရဏီယတော အနုဂန္တဗ္ဗတော ကာရဏမ္ပိ "အတ္ထော"တိ ဝုစ္စတိတိ
အာဟ "ကာရဏနိသိတ"န္တိ။ တေနာဟ "မြဟ္မစရိယဿ အာဒိမတ္တမ္ပိ"တိ။
ပုဗ္ဗပဒဋ္ဌာနန္တိ ပဌမာရမ္ဘော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

- စူဠမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-မဟာမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၉။ ဩရံ ဝုစ္စတိ ကာမဓာတု၊ တတ္ထ ပဝတ္တိယာ သံဝတ္တနတော ဩရံ
ဘဇန္တိတိ ဩရုက္ခာဂိယာနိ၊ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဝဇ္ဈတာယ ဩရုက္ခာဂေ ဟေဋ္ဌာ-
ကောဋ္ဌာသေ ဘဇန္တိတိ ဩရုက္ခာဂိယာနိ က-ကာရဿ ယ-ကာရံ ကတွာ။
တေနာဟ "ဟေဋ္ဌာကောဋ္ဌာသိကာနိ"တိအာဒိ။ ကမ္မုနာ ဟိ ဝဇ္ဇေန စ ဒုက္ခံ
သံယောဇဇန္တိတိ သံယောဇနာနိ၊ ဩရုက္ခာဂိယသညိတာနိ သံယောဇနာနိ
ယဿ အပ္ပဟိနာနိ၊ တဿေဝ ဝဇ္ဇဒုက္ခံ။ ယဿ ပန တာနိ ပဟိနာနိ၊ တဿ
တံ နတ္ထိတိ။ အပ္ပဟိနတာယ အနုသေတိတိ အရိယမဂ္ဂေန အသမုတ္တိန္ဒတာယ

ကာရဏလာဘော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပဟိနဘာဝေန အနုသေတိ။ အနုသယ-
မာနော သံယောဇနံ နာမ ဟောတိတိ အနုသယတ္ထံ ဖရိတွာ ပဝတ္တမာနော
ပါပဓမ္မော ယထာဝုတ္တေနတ္ထေန သံယောဇနံ နာမ ဟောတိ။ တေန ယဒိ
ပန အနုသယတော သံယောဇနံ ပဝတ္တံ၊ တထာပိ ယေ တေ ကာမရာဂါဒယော
“အနုသာယာ”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တေယေဝ ဗန္ဓနဋ္ဌေန သံယောဇနာနိတိ ဒဿေတိ။

ဝေ သန္တေပီတိ ယဒေဝ ဩရုတ္တာဂိယသံယောဇနံ ဘဂဝတာ ပုစ္ဆိတံ၊
တဒေဝ ထေရေနပိ ဝိဿန္တိတံ၊ တထာပိ အယံ^၁ လဒ္ဓိ သန္တိဿယာ၊ တတ္ထ
ဒေါသာရောပနာတိ ဒဿေတုံ “တဿ ဝါဒေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သမုဒါဇာ-
ရက္ခဏေယေဝါတိ ပဝတ္တိက္ခဏေ ဝေ။ န ဟိ သဗ္ဗေ ဝတ္တမာနာ ကိလေသာ
သံယောဇနတ္ထံ ဖရန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာတိ တေန ကာရဏေန၊ တထာ-
လဒ္ဓိကတ္တာတိ အတ္ထော။ စိန္တေသိ “ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီ”တိ ယောဇနာ။
အတ္တနော ဓမ္မတာယေဝါတိ အဇ္ဈတ္တာသယေနော။ ဝိသံဝါဒိတာတိ သတ္ထု၊
စိတ္တဿ အနာရာဓနေန ဝိဝေစိတာ။ ဝေမကာသိ ဝေ ဓမ္မံ ဒေသာပေသိ။

၁၃၀။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌိတေနာတိ ပရိယုဋ္ဌာနသမတ္တသက္ကာယဒိဋ္ဌိ-
ကေန။ တထာဘူတဉ္စ စိတ္တံ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝိဂယိတံ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌန္တ နာမ
ဟောတိတိ အာဟ “ဂဟိတေန အဘိဘူတေနာ”တိ။ ဒိဋ္ဌိနိဿရဏံ နာမ
ဒဿနမဂ္ဂေါတေန သမုတ္တိန္ဒိတဗ္ဗတော၊ သော ပန နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ တံ သမုတ္တိန္ဒတိ၊
တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဒိဋ္ဌိနိဿရဏံ နိဗ္ဗာန”န္တိ။ အဝိနောဒိတာ အနိဟဋ္ဌာတိ ပဒုဒ္ဓယေ-
နပိ သမုစ္ဆေဒဝသေန အပ္ပဟိနတ္ထံယေဝ ဝဒတိ။ အညံ သံယောဇနံ အညော
အနုသယောတိ ဝဒန္တိ၊ သဟဘာဝေါ နာမ အညေန ဟောတိ။ န ဟိ တဒေဝ
တေန သဟာတိ ဝုစ္စတိတိ တေသံ အဓိပ္ပါယော။ အညေနာတိ အတ္တတော
အညေန။ အဝတ္တာမတ္တတော ယဒိပိ အဝယဝရိနိမုတ္တော သမုဒါယော နတ္ထိ၊
အဝယဝေါ ပန သမုဒါယော န ဟောတိတိ သော သမုဒါယတော အညော
ဝေါတိ သက္ကာ ဝတ္ထုန္တိ ယထာဝုတ္တဿ ပရိဟာရဿ အပ္ပါဋ္ဌိဟိရကတံ
အာသင်္ကိတွာ ပက္ခန္တရံ အာသလ္လိတံ “အထာပိ သိယာ”တိအာဒိနာ။
ပက္ခန္တရေဟိ ပရိဟာရာ ဟောန္တိတိ ယထာဝုတ္တဉ္စယေနပိ အညော ပုရိသော
အထာပိ သိယာ၊ အယံ ပနေတ္ထ အညော ဒေါသောတိ အာဟ “ယဒိ တဒေ-
ဝါ”တိအာဒိ။ အထာပိ သိယာ တုယံ ယဒိ ပရိဝိတက္ကော ဤဒိသော ယဒိ
တဒေဝ သံယောဇနန္တိအာဒိ။ ဣမမတ္ထံ သန္တာယာတိ ပရမတ္တတော သော

ဧဝံ ကိလေသော သံယောဇနမနုသယော စ၊ ဗန္ဓနတ္ထအပ္ပဟိနတ္တာနံ ပန အတ္ထေဝ ဘောဒေါတိ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ။

၁၃၂။ တစန္ဒေဒေါ ဝိယ သမာပတ္တိံ ကိလေသာနံ သမာပတ္တိဝိက္ခမ္ဘနဿ သာရန္တေဒဿ အနုသယဿ ဒူရဘာဝတော။ ဗေဂ္ဂုန္တေဒေါ ဝိယ ဝိပဿနာ တဿ အာသန္ဓဘာဝတော။ ဧဝံပုပ္ဖိ ပုဂ္ဂလာတိ အဘာဝိတသဒ္ဓါဒိဗလတာယ ဒုဗ္ဗလနာမကာယာ ပုဂ္ဂလာ၊ ယေသံ သက္ကာယနိရောဓာယ ။ပ။ နာမိမုစ္စတိ။ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာဘိ ယထာ သော ဒုဗ္ဗလကော ပုရိသော၊ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော သော ပုရိသော ဂင်္ဂါပါရံ ဝိယ သက္ကာယပါရံ ဂန္တု အသမတ္တတ္တာ။ ဝုတ္တဝိပရိယာ-ယေန သုက္ကပက္ခဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၃၃။ ဥပဓိဝိဝေကေနာတိ ဣမိနာ ဥပဓိဝိဝေကာတိ ကရဏေ နိဿက္ကနန္တိ ဒဿေတိ၊ ဥပဓိဝိဝေကာတိ ဝါ ဟေတုမိ နိဿက္ကဝစနဿ ဥပဓိဝိဝေက-နာတိ ဟေတုမိ ကရဏဝစနေန ပဉ္စကာမဂုဏဝိဝေကော ကထိတော။ ကာမ-ဂုဏာဝိ ဟိ ဥပဓိယတိ ဧတ္ထ ဒုက္ခန္တိ ဥပဓိတိ ဝုစ္စန္တိတိ။ ထိနမိဒ္ဓပစ္စယာ ကာယ-ဝိဇ္ဇိတဘိဘေဒံ ကာယာလသီယံ။ တတ္တာတိ အန္တောသမာပတ္တိယံ သမာပတ္တိ-အပ္ပန္နရေ ဇာတံ။ တံ ပန သမာပတ္တိပရိယာပန္နမ္ပိ အပရိယာပန္နမ္ပိတိ တဒုဘယံ ဒဿေတုံ “အန္တောသမာပတ္တိက္ခဏေယေဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ရူပါဒယော ဓမ္မေတိ ရူပဝေဒနာဒိကေ ပဉ္စက္ခန္ဓဓမ္မေ။ န နိစ္စတောတိ ဣမိနာ နိစ္စပဋိက္ခေပတော တေသံ အနိစ္စတမာဟ၊ တတော ဧဝံ ဥဒယဝယန္တတော ဝိပရိဏာမတော တာဝကာလိကတော စ တေ အနိစ္စာတိ ဇောတိတံ ဟောတိ။ ယံ ဟိ နိစ္စံ န ဟောတိ၊ တံ ဥဒယဗ္ဗယပရိစ္ဆိန္တံ ဇရာယ မရဏေန စာတိ ဒွေဓာ ဝိပရိဏတံ ဣတ္ထရခဏမေဝ စ ဟောတိ။ န သုခတောတိ ဣမိနာ သုခပဋိက္ခေ-ပတော တေသံ ဒုက္ခတမာဟ၊ အတော ဧဝံ အဘိဏ္ဍံ ပဋိပိဋနတော ဒုက္ခဝတ္ထု-တော စ တေ ဒုက္ခာတိ ဇောတိတံ ဟောတိ။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တတာယ ဟိ တေ အဘိဏ္ဍံ ပဋိပိဋနတော နိရန္တရဒုက္ခတာယ ဒုက္ခဿေဝ စ အဓိဋ္ဌာနဘူတာတိ။ ပစ္စယယာပနိယတာယ ရောဂမူလတာယ စ ဧရာဂတော။ ဒုက္ခတာသုလယော-ဂိတာယ^၁ ကိလေသာသုစိပဋ္ဌရဏတော ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂေဟိ ဥဒ္ဓါမာတပက္က-ဘိဇ္ဇနတော စ ဂဏ္ဍတော။ ပိဋ္ဌာဇနနတော အန္တောတုဒနတော ဒုန္နိဟရဏ-တော စ အဝဋ္ဌိအာဝဟတော အသဝတ္ထုတော စ အသေရိဘာဝတော အာဗာဓ-ပဒဋ္ဌာနတာယ စ အာဗာဓတော။ အဝသဝတ္ထနတော အဝိဓေယျတာယ

၁-ဒုက္ခတာမူလရောဂတော (က) ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၄၇-ပိဋေ ပဿိတမ္။

ပရတော။ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ ပလုဇ္ဇနိယတာယ ပလောကတော။ သာမိနိဝါသိကာရကဝေဒကအဓိဋ္ဌာယကဝိရဟတော သုညတော။ အတ္ထပဋိက္ခေပဋ္ဌေန အနတ္တတော။ ရူပါဒိဓမ္မာပိ န ဧတ္ထ အတ္တာ ဟောန္တိတိ အနတ္တာ။ ဧဝံ အယမ္ပိ န အတ္တာ ဟောတိတိ အနတ္တာ။ တေန အဗျာပါရတော နိရိဟတော တုစ္ဆတော အနတ္တာတိ ဒီပိတံ ဟောတိ။ လက္ခဏတ္ထယမေဝ အဝဗောဓတ္ထိ ကောဒသဟိ ပဒေဟိ ဝိဘဇိတွာ ဂဟိတန္တိ ဒဿေတုံ “တတ္ထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အန္တောသမာပတ္တိယန္တိ သမာပတ္တိနံ သဟဇာတတာယ သမာပတ္တိနံ အတ္တန္တရေ။ စိတ္တံ ပဋိသံဟရတိတိ တပ္ပုပ္ဖဗ္ဗဆန္ဒရာဂါဒိဥပတ္တိလေသဝိက္ခမ္ပနေန ဝိပဿနာစိတ္တံ ပဋိသံဟရတိ။ တေနာဟ “မောဓေတိ”တိ။ သဝနဝသေနာတိ “သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော”တိအာဒိနာ သဝနဝသေန။ ထုတိဝသေနာတိ တထေဝထောမနာဝသေန ဂုဏတော သံကိတ္တနဝသေန။ ပရိယတ္တိဝသေနာတိ တဿ ဓမ္မဿ ပရိယာပုဏနဝသေန။ ပညတ္တိဝသေနာတိ တဒတ္ထဿ ပညာပနဝသေန။ အာရမ္မဏကရဏဝသေနော ဥပသံဟရတိ မဂ္ဂစိတ္တံ။ ဧတံ သန္တန္တိအာဒိ ပန အဝဓာရဏနိဝတ္တိတတ္ထဒဿနံ။ ယထာ ဝိပဿနာ “ဧတံ သန္တိ ဧတံ ပဏီတ”န္တိ-အာဒိနာ အသင်္ခတာယ ဓာတုယာ စိတ္တံ ဥပသံဟရတိ။ ဧဝံ မဂ္ဂေါ နိဗ္ဗာနံ သတ္တိကိရိယာဘိသမယဝသေန အဘိသမေန္တော တတ္ထ လမ္ဘမာနေ သဗ္ဗေ ဝိသေသေ အသမ္မောဟတော ပဋိဝိဇာနန္တော တတ္ထ စိတ္တံ ဥပသံဟရတိ။ တေနာဟ “ဣမိနာ ပန အာကာရေနာ”တိအာဒိ။ သော တတ္ထ ဌိတောတိ သော အဒန္တဝိပဿနော ယောဂီ တတ္ထ တာယ အနိစ္စာဒိလက္ခဏတ္ထယာ-ရမ္မဏာယ ဝိပဿနာယ ဌိတော။ သဗ္ဗသောတိ တဿ မဂ္ဂဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗတ္တိတသမထဝိပဿနာသု။ အသက္ခောန္တော အနာဂါမိ ဟောတိတိ ဟေဋ္ဌမမဂ္ဂဝဟာသု ဧဝံ သမထဝိပဿနာသု ဆန္ဒရာဂံ ပဟာယ အဂ္ဂမဂ္ဂ-ဝဟာသု တာသု နိကန္တိ ပရိယာဒါတုံ အသက္ခောန္တော အနာဂါမိတာယ-မေဝ သဏ္ဌာတိ။

သမတိက္ကန္တတ္တာတိ သမထဝသေန ဝိပဿနာဝသေန စာတိ သဗ္ဗထာပိ ရူပဿ အတိက္ကန္တတ္တာ။ တေနာဟ “အယံ ဟိ”တိအာဒိ။ အနေနာတိ ယောဂိနာ။ တံ အတိက္ကမ္ပာတိ ဣဒံ ယော ဝါ ပဌမံ ပဉ္စဝေါကာရဘဝပရိယာ-ပန္နေ ဓမ္မေ သမ္ပဒေဝ သမ္ပသိတွာ တေ ဝိဝဇ္ဇေတွာ တတော အရူပသမာပတ္တိ သမာပဋိတွာ အရူပဓမ္မေ သမ္ပသတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “ဣဒါနိ အရူပံ သပ္ပသတိ”တိ။

သမထဝသေန ဂစ္ဆတောတိ သမထပ္ပဓာနံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ အနုယုဉ္ဇန္တဿ။
 ဝိတ္တေကဂ္ဂတာ ဓုရံ ဟောတီတိ တဿ ဝိပဿနာဘာဝနာယ တထာ ပုဗ္ဗ
 ပဝတ္တတ္တာ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ သမာဓိပ္ပဓာနာ ဟောတိ၊ မဂ္ဂေဝိ ဝိတ္တေ-
 ကဂ္ဂတာ ဓုရံ ဟောတိ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဗလဝံ ဟောတိ။ သော စေတော-
 ဝိမုတ္တော နာမာတိ သော အရိယော စေတောဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ။
 ဝိပဿနာဝသေန ဂစ္ဆတောတိ “သမထဝသေန ဂစ္ဆတော”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယာ-
 နသာရေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေါ သုတ္တန္တနယေန
 ဣဓာဘိဟိတော ပရိယာယော နာမ၊ အဘိဓမ္မနယေန ပရတော ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ္တ-
 ဝဏ္ဏနာယံ ဒဿယိဿာမ။ အယံ သဘာဝဓမ္မောယေဝါတိ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ
 သမထပ္ပဓာနာ စေ သမာဓိ ဓုရံ၊ ဝိပဿနာပဓာနာ စေ ပညာ ဓုရန္တိ အယံ
 ဓမ္မသဘာဝေါယေဝ၊ ဧတ္ထ ကိဉ္စ န အာသင်္ကိတဗ္ဗံ။

ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာ။ တေနာဟ “ဣန္ဒြိယနာနတ္တံ
 ဝေဒါမိ”တိ။ ဣန္ဒြိယနာနတ္တတာ ကာရုဏန္တိ ဣဒံ ဒဿေတိ—အနိစ္စာဒိဝသေန
 ဝိပဿနာဘိနိဝေသော ဝိယ သမထဝသေန ဝိပဿနာဝသေန စ ယံ ပုဗ္ဗ-
 ဘာဂဂမနံ၊ တံ အပ္ပမာဏံ တံ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနံ၊ ယဿ သမာဓိ ဓုရံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ
 ဗလဝံ ဟောတိ၊ သော အရိယော စေတောဝိမုတ္တိ နာမ ဟောတိ။ ယဿ
 ပညာ ဓုရံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဗလဝံ ဟောတိ၊ သော အရိယော ပညာဝိမုတ္တော နာမ
 ဟောတိ။ ဣဒါနိ ဟမတ္ထံ ဗုဒ္ဓိဝိသိဋ္ဌေန နိဒဿနေန ဒဿေန္တော “ဗွေ အဂ္ဂ-
 သာဝကော”တိအာဒိမာဟ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-ဘဒ္ဒါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၄။ အသိယတီတိ အသနံ၊ ဘုဉ္ဇနံ ဘောဇနံ၊ အသနဿ ဘောဇနံ
 အသနဘောဇနံ၊ အာဟာရပရိဘောဂေါ၊ ဧကသ္မိံ ကာလေ အသနဘောဇနံ
 ဧကသနဘောဇနံ။ သော ပန ကာလော သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ
 အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏဝသေန ပုဗ္ဗဏှော ဧဝ ဣဓာမိပ္ပေတောတိ အာဟ “ဧကသ္မိံ
 ပုရေဘတ္တေ အသနဘောဇနံ”န္တိ။ ဝိပ္ပဋိသာရကုက္ကုန္တိ “အယုတ္တံ ဝတ မယာ
 ကတံ၊ ယော အတ္တနော သရီရပကတိံ အဇာနန္တော ဧကသနဘောဇနံ
 ဘုဒ္ဓိ၊ ယေန မေ ဣဒံ သရီရံ ကိသံ ဇာတံ ပြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟော နာဟောသိ”တိ

ဧဝံ ဝိပုဋ္ဌိသာရကုက္ကုစ္စံ ဘဝေယျ။ ဧတံ သန္ဓာယ သတ္တာ အာဟ၊ န ဘဒ္ဒါလိ-
မေဝ တာဒိသံ ကိရိယံ အနုဇာနန္တော။ ဣတရဏာတိ ယဒိ ဧကံယေဝ ဘတ္တံ
ဦစာ ကတွာ တတော ဧကဿ ဘာဂဿ ဘုဉ္ဇနံ ဧကဒေသဘုဉ္ဇနံ အဓိပ္ပေတံ။
ဧကော သက္ကောတိတိ ဧကော ဧဝံ ယာပေတုံ သက္ကောတိ။ အတိတဇာတိပရိ-
စယောပိ နာမ ဣမေသံ သတ္တာနံယေဝ အနုဗန္ဓတိတိ အာဟ “အတိတေ”တိ-
အာဒိ။ ဝိရုဇန္တဿေဝါတိ အနာဒရေ သာမိဝစနံ။ တံ မဉ္ဇိတွာတိ “အယံ
သိက္ခာ သဗ္ဗေသမ္ဗိ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနေ အာစိဏ္ဏံ၊ အယဉ္ဇ ဘိက္ခု ဣမံ သိက္ခတေ-
ဝါ”တိ ဝတွာ တံ ဘဒ္ဒါလိံ တဿ ဝါ အနုဿာဟပဝေဒနံ အဘိဘဝိတွာ။
ဘိက္ခာစာရဂမနတ္ထံ န ဝိတက္ကမာဠကံ အဂမာသိ၊ ဝိဟာရစာရိကံ စရန္တော
တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဘဂဝါ ဂစ္ဆတိ။

၁၃၅။ ဒုဿယန္တိ ဂရဟန္တိ ဧတေနာတိ ဒေါသော၊ အပရာဓော၊ သော
ဧဝ ကုန္တိတဘာဝေန ဒေါသဧကော။ ဂရဟာယ ပဝတ္တိဋ္ဌာနတော ဩကာသော။
တေနာဟ “ဧတံဩကာသံ ဧတံ အပရာဓ”န္တိ။ ဒုက္ကရတရန္တိ ပတိကာရဝသေန
အတိသယေန ဒုက္ကရံ။ အပရာဓော ဟိ န ခမာပေန္တံ ယထာပစ္စယံ ဝိတ္တာ-
ရိတော ဟုတွာ ဒုပ္ပတိကာရော ဟောတိ။ တေနာဟ “ဝဿံ ဟိ”တိအာဒိ။

အလဂ္ဂိတွာတိ ဣမမ္ဗိ နာမ အပနိတံ အကာသိတိ ဧဝံ အဝိနေတွာ၊ တံ တံ
တဿ ဟိတပဋိပတ္တိံ နိဝါရဏံ ကတွာတိ အတ္ထော။ ဉ္ဈယပဋိပတ္တိံ အတိစ္စ
ဧတိ ပဝတ္တတိတိ အစ္စယော၊ အပရာဓော၊ ပုရိသေန မဉ္ဇိတွာ ပဝတ္တိတော
အပရာဓော အတ္ထတော ပုရိသံ အတိစ္စ အဘိဘဝိတွာ ပဝတ္တော နာမ ဟောတိ။
တေနာဟ “အစ္စယော မံ ဘန္တေ အစ္စဂမာ”တိ။ အဝသေသပစ္စယာနံ သမာ-
ဂမေ ဧတိ ဖလံ ဧတသ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပဝတ္တတိ စာတိ သမယော၊ ဟေတု ယထာ
“သမုဒါယော”တိ အာဟ “ဧကံ ကာရဏ”န္တိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဘဒ္ဒါလိတ္ထေရဿ
အပရိပူရကာရိတာယ ဘိက္ခုအာဒိနံ ဇာနနံ၊ တမ္ပိ ကာရဏံ ကတွာ “အဟံ
ခေါ ဘန္တေ န ဥဿဟာမိ”တိအာဒိနာ ဝတ္ထဗုဒ္ဓိ ဒဿေတိ။

၁၃၆။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာတိ ပဌမမဂ္ဂစိတ္တက္ခဏေန ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ။ ဧဝံ
အာဏာပေတုံ န ယုတ္တန္တိ သင်္ကမတ္တာယ အာဏာပေတုံ န ယုတ္တံ ပယောဇနာ-
ဘာဝတော။ အနာစိဏ္ဏံ စေတံ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ယဒိဒံ ပဒသော အက္ကမနံ။ တဏှာ ဟိ—

“အက္ကမိတွာန မံ ဗုဒ္ဓေါ၊ သဟ သိဿေဟိ ဂစ္ဆတု။
မာ နံ ကလလံ အက္ကမိတ္ထ၊ ဟိတာယ မေ ဘဝိဿတိ”တိ။

သုမေဓပဏ္ဏိတေန ပစ္စာသိသိတံ န ကတံ။ ယထာဟ—

“ဒီပင်္ဂရော လောကဝိဒူ၊ အာဟုတိနံ ပဋိဂ္ဂဟော။
ဥဿိသကေ မံ ဌတွာန၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဟ္မိ”တိ။

ဘဂဝတာ အာဏတ္တေ သတိ တေသမ္ပိ ဧဝံ ကာတုံ န ယုတ္တန္တိ ဧတ္ထာပိ
ဧသေဝ နယော။ ဧတေသံ ပဋိဗာဟိတုံ ယုတ္တန္တိ ဣဒံ အဋ္ဌာနပရိကပ္ပနဝသေနေဝ
ဝုတ္တံ။ န ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ကာတုံ အာရဒ္ဓံ နာမ ကိစ္စံ ကေဟိစိ ပဋိဗာဟိတုံ ယုတ္တံ
နာမ အတ္ထိ ပဋိဗာဟိတုံယေဝ အကရဏတော။ သမ္ပတ္တနိယာမဿ အနောက္က-
န္တတ္တာ ဝုတ္တံ “ဗာဟိရကော”တိ။

၁၃၇။ န ကမ္မဋ္ဌာနံ အလ္လိယံတိတိ စိတ္တံ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဩတရတိ။

၁၄၀။ ပုနပ္ပုနံ ကာရေန္တိတိ ဒဏ္ဍကမ္မပဏာမနာဒိကာရဏံ ပုနပ္ပုနံ
ကာရေန္တိ။ သမ္မာဝတ္တမ္ပိ န ဝတ္တတိတိ တဿာ တဿာ အာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနတ္ထံ
ဘဂဝတာ ပညတ္တသမ္မာဝတ္တမ္ပိ န ဝတ္တတိ။ အနုလောမဝတ္တေ န ဝတ္တတိတိ ယေန
ယေန ဝတ္တေန သံဃော အနုလောမိကော ဟောတိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ အနုလောမ-
ဝတ္တေန ဝတ္တတိ။ ဝိလောမမေဝ ဂဏှာတိ၊ ပဋိလောမေန ဟောတိ။ နိတ္တာရဏ-
ကဝတ္တမ္ပိတိ ယေန ဝတ္တေန သံဃော အနုလောမိကော ဟောတိ၊ သာပတ္တိက-
ဘာဝတော နိတ္ထိဏ္ဏော ဟောတိ၊ တမ္ပိ နိတ္တာရဏဝတ္တသ္မိံ န ဝတ္တတိ။ တေနာဟ
“အာပတ္တိ”တိအာဒိ။ ဒုပ္ပစကရဏေတိ ဒုပ္ပစဿ ဘိက္ခုနော ကရဏေ။

၁၄၄။ ယာပေတိတိ ဝတ္တတိ၊ သာသနေ တိဋ္ဌတိတိ အတ္တော။ အဘိညာ-
ပတ္တာတိ “အသုကော အသုကော စ ထေရော သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော ဗဟု-
သုတော”တိအာဒိနာ အဘိညာတဘာဝံ ပတ္တာ အဓိဂတအဘိညာတာ။

၁၄၅။ သတ္တေသု ဟာယမာနေသုတိ ကိလေသဗဟုလတာယ ပဋိပဇ္ဇနက-
သတ္တေသု ပရိဟာယန္တေသု ပဋိပထေသု ဇာယမာနေသု။ အန္တရဓာယတိ
နာမ တဒါဓာရတာယ။ ဝိဋ္ဌဓမ္မိကာ ပရူပဝါဒါဒယော။ သမ္ပရာယိကာ အပါယ-
ဒုက္ခဝိသေသာ။ အာသဝန္တိ တေန တေန ပစ္စယေန ပဝတ္တန္တိတိ အာသဝါ။
နေသန္တိ ပရူပဝါဒါဒိအာသဝါနံ။ တေတိ ဝိတိက္ကမဓမ္မာ။

အကာလံ ဒဿေတွာတိ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ အကာလံ ဒဿေတွာ။
ဥပ္ပတ္တိန္တိ အာသဝဋ္ဌာနိယာနံ ဓမ္မာနမုပ္ပတ္တိံ။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ ကာလံ။

တာဝ သေနာသနာနိ ပဟောန္တိ၊ တေန အာဝါသမစ္ဆရိယာဒိဟေတုနာ သာသနေ ကေစ္စေ အာသဝဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မော န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣမိနာ နယေနာတိ ဣမိနာ ပန ဟေတုနာ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒါနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယသန္တိ ကိတ္တိသဒ္ဓံ ပရိဝါရဉ္စ။ သာဂတတ္ထေရဿ နာဂဒမနကိတ္တိယသာ- ဒိဝသေန သုရာပါနသဇ္ဈိတော အာသဝဋ္ဌာနိယော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇိ။

ရသေန ရသံ သံသန္တေတွာဟိ ဥပါဒိန္နကမ ယရသေန အနုပါဒိန္နကမဿ- ရသံ သံသန္တေတွာ။

၁၄၆။ န ခေါ ဘဒ္ဒါလိ သေဝ ဟေတု၊ အထ ခေါ အညမ္ပိ အတ္ထိတိ ဒသေ- န္တော ဘဂဝါ “အဝိဇာ”တိအာဒိမာဟ။ တေန ဓမ္မဿ သက္ကစ္စသဝနေ ထေရံ နိယောဇေတိ။

၁၄၇။ ဝိသေဝနာစာရန္တိ အဒန္တ ကိရိယံ။ ပရိနိဗ္ဗာယတိတိ ဝုပသမ္ပတိ။ တတ္ထ အဒန္တကိရိယံ ပဟာယ ဒန္တော ဟောတိ။ ယုဂဿာတိ ရယဓရဿ။

အနုတ္တမေတိ အနုရူပပရိဂမေ။ တဒဝတ္ထာနုရူပံ ပါဒါနံ ဥက္ခိပနေ နိက္ခိပနေ စ။ တေနာဟ “စတ္တာမရာ ပါဒေ”တိအာဒိ။ ရဇ္ဇ၊ ပန္နနဝိဇာနေနာတိ ပါဒတော ဘူမိယာ မောစနဝိဇာနေန။ ဧဝံ ကရုဏတ္ထန္တိ ယထာ အဿေ နိဿိန္နဿေဝ ဘူမိံ ဂဟေတုံ သက္ကာ၊ ဧဝံ စတ္တာရော ပါဒေ တထာ ကတွာ အတ္တနော နိစ္စလဘာဝကရုဏတ္ထံ။ မဏ္ဍလေတိ မဏ္ဍလဓာဝိကာယံ။ ပထဝီကမနေတိ ပထဝီ ဖုဋ္ဌမတ္တေန ဂမနေ။ တေနာဟ “အဂ္ဂဂုရေဟိ”တိ။ ဩက္ကန္တ ကရုဏသ္မိန္တ ဩက္ကန္တေတွာ ပရသေနာသမ္ပဒနဩက္ကန္တကရုဏေ။ ကေသ္မိံ ဌာနေတိ စတူသု ပါဒေသု ယတ္ထ ကတ္ထမိ ကေသ္မိံ ဌာနေ ဂမနံ စောဒေန္တိတိ အတ္ထော၊ သော ပနေတ္ထ သီသတရော အဓိပ္ပေတော။ ဒေဝတ္ထေတိ မရိယာဒါကောပနေဟိ နာနပ္ပယောဇနေ၊ ပရသေနာယ ပဝတ္ထမဟာနာဒပဟရုဏေဟိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ယုဒ္ဓကာလသ္မိ”န္တိအာဒိ။

ရညာ ဇာနိတဗ္ဗရုဏေတိ ယသာ ရာဇော အဿဿ ဂုဏေ ဇာနာတိ။ ဧဝံ ဘေန ဇာနိတဗ္ဗဂုဏကာရဏံ ကာရေတိ။ အဿရာဇဝံသေတိ ဒုဿဟံ ဒုက္ခံ ပတွာပိ ယထာ အယံ ရာဇဝံသာနုရူပကိရိယံ န ဇဟိဿတိ။ ဧဝံ သိက္ခာ- ပနေ။ သိက္ခာပနမေဝ ဟိ သန္ဓာယ သဗ္ဗတ္ထ “ကာရဏံ ကာရေတိ”တိ ဝုတ္တံ တဿ ကရုဏကာရာပနပရိယာယတ္တာ။

ယထာ ဥတ္တမဇော ဟောတိဘိ ဇဝဒဿနဌာနေ ယထာ ဟယော ဥတ္တမဇဝံ န ဟာပေသိ၊ ဧဝံ သိက္ခာပေတိ။ ဥတ္တမဟယဘာဝေ၊ ယထာ ဥတ္တမဟယော ဟောတိတိ ကမ္မကရဏကာလေ အတ္တနော ဥတ္တမသဘာဝံ အနိရုဘိတွာ အဝဇ္ဇေတွာ ယထာ အတ္တသိပ္ပိ ဟောတိ၊ ဧဝံ ပရမဇဝေန သိက္ခာပေတိ။ ယထာ ကိရိယာ ဝိနာ ဒဗ္ဗမ္ပိ ဝိနာ ကိရိယံ န ဘဝတိ၊ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ဒဿေတုံ “တတ္ထ ပကတိယာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတြာတိ တသ္မိံ ပကတိယာ ဥတ္တမဟယဿေဝ ဥတ္တမဟယကရဏာရဟတ္တာ ဥတ္တမဇဝပဋိပဇ္ဇနေ။ မာသခါဒကယောဋ္ဌကာနန္တိ မာသံ ခါဒိတွာ ယထာ တထာဝိဂုဏခလုင်္ဂကာနံ။ ဝလဉ္ဇကဒဏ္ဍန္တိ ရညာ ဂဟေတဗ္ဗသုဝဏ္ဏဒဏ္ဍံ။ ဓာတုပတ္တဒ္ဓေါတိ အတ္တနာဝ သမုပ္ပါဒိတဓာတုယာ ဥပတ္တန္တိတော ဟုတွာ။

ဥတ္တမေ သာခလျေဘိ ပရမသဒိလဘာဝေ သဒိလဝါစာယ ဧဝ ဒမေတဗ္ဗတာယ။ တေနာဟ “မုဒုဝါစာယ ဟိ”တိအာဒိ။

အရဟတ္တမလသမ္ဗာဒိဋ္ဌိယာတိ ဖလသမာပတ္တိကာလေ ပဝတ္တသမ္ဗာဉာဏံ။ သမ္ဗာဉာဏံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသမ္ဗာဒိဋ္ဌိယေဝါတိ ပန ဣဒံ ဖလသမ္ဗာဒိဋ္ဌိဘာဝသာမညေန ဝုတ္တံ။ ကေဓိပန “ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ယုဇ္ဇတိ “အသေက္ခေနာ”တိ ဝိသေသိဘတ္တာ။ တမ္ပိ အသေက္ခဉာဏန္တိ စေ? ဧဝမ္ပိ နိပ္ပရိယာယသေက္ခဂ္ဂဟဏေ ပရိယာယသေက္ခဂ္ဂဟဏံ န ယုတ္တမေဝ၊ ကိစ္စဘေဒေန ဝါ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧကော ဧဝ ဟိ သာ ပညာ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စက္ခကိရိယာယ သမ္ဗာဒဿနကိစ္စံ ဥပါဒါယ “သမ္ဗာဒိဋ္ဌိ”တိ ဝုတ္တာ၊ သမ္ဗာဇာနနကိစ္စံ ဥပါဒါယ “သမ္ဗာဉာဏ”န္တိ။ အညာတာဝိဇ္ဇိယဝသေန ဝါ သမ္ဗာဒိဋ္ဌိ၊ ပညိဇ္ဇိယဝသေန သမ္ဗာဉာဏန္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ မဂ္ဂဖလဘဝဟာယ ဒေသနာယ သင်္ခေပတောဝ အာဂတတ္တာ ဝုတ္တံ “ဥဒ္ဓိတညုပုဂ္ဂလဿ ဝသေနာ”တိ။

ဘဒ္ဒါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-လဠုကိကောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၀။ မဟာဥဒါယိတ္ထေရောဘိ ကာဠုဒါယိလာဠုဒါယိတ္ထေရေဟိ အညော မဟာဒေဟတာယ မဟာဥဒါယိတိ သာသနေ ပညာတော ထေရော။ အပဟရိ အပဟရတိ အပဟရိသတိတိ အပဟတ္တာ။ တေကာလိကော ဟိ

အယံ သဒ္ဓေါ။ ဥပဟတ္တာဘိ ဣောပိ ဒေသေ နယော။ အပဟာရကောတိ အပနေတာ။ ဥပဟာရကောတိ ဥပနေတာ။

၁၄၉။ ယန္တိ ဘုမ္မတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ တေန စ အနန္တရနိဋ္ဌိဌာမယော ပစ္စာ-
မဋ္ဌောတိ အာဟ “ယသ္မိံ သမယေ”တိ။ န ဘဂဝန္တံ ပဋိစ္စာတိ န ဘဂဝန္တံ
အာရမ္မဏံ ကတွာ။

ကပ္ပနိပ္ပန္တတ္တန္တိ အတ္တနာ အာယာဓိယမာနကမ္ပသိဋ္ဌိအတ္တံ။ ဘဝတိတိ ဘူ၊ န
ဘူတိ အဘူ၊ ဘယဝသေန ပန သာ ဣတ္ထိ “အဘုံ”တိ အာဟ။ အာတု
မာတူတိ ဣတ္ထ ယထာ—

“အင်္ဂါ အင်္ဂါ သမ္ဘဝသိ၊ ဟဒယာ အဓိဇာယသေ။

အတ္တာ ဝေ ပုတ္တ နာမာသိ၊ သ ဇီဝ သရဒေါသတ”န္တိ—

အာဒိသု ပုတ္တော “အတ္တာ”တိ ဝုစ္စတိ ကုလဝသေန သန္တာနေ ပဝတ္တနတော၊
ဧဝံ ပိတာပိ “ပုတ္တဿ အတ္တာ”တိ ဝုစ္စတိ၊ ယသ္မာ “ဘိက္ခုဿ အတ္တာ မာတာ”တိ
ဝတ္တုကာမာ ဘယဝသေန “အာတု မာတူ”တိ အာဟ။ တေနာဟ “အာတူတိ
ပိတာ”တိအာဒိ။

၁၅၀။ ဧဝမေဝန္တိ ဣဒံ ဂရဟတ္ထဇောတနနိပါတပဒန္တိ ဝုတ္တံ “ဂရဟန္တော
အာဟာ”တိ။ တထာ ဟိ နံ ဝါစကသဒ္ဓေနေဝ ဒဿေန္တော “ဣဓေကဓ္စေ
မောဃပုရိသာ”တိ အာဟ။ အာဟံသုတိ တေသံ တထာ ဝစနဿ အဝိဇ္ဇေဒေန
ပဝတ္တိဒီပနန္တိ အာဟ “ဝဒန္တိ”တိ၊ ကိံ ပနိမဿ အပ္ပမတ္တကဿာတိ ပဟာတဗ္ဗဝတ္ထု၊
အဝမညမာနေဟိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “ကိံ ပနာ”တိ။ ဟေတုမှိ ဇောတေတဗ္ဗေ
စေတံ သာမိဝစနံ ယထာ “အနုဿဝဿ ဟေတု၊ အဇ္ဈေနဿ ဟေတူ”တိ။
တေနာဟ “အပ္ပမတ္တကဿ ဟေတူ”တိ။ နန အပဿန္တေန ဝိယ အသုဏန္တေန
ဝိယ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ? သတ္တာရာ နာမ အပ္ပမတ္တကေသု ဒေါသေသု အပဿန္တေန
ဝိယ စ အသုဏန္တေန ဝိယ စ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ တေသံ အဓိပ္ပါယေန ဝိဝရဏံ။ တေသု
ဇာတိ သိက္ခာကာမေသု စ အပ္ပစ္စယံ ဥပဋ္ဌာပေန္တိတိ အာနေတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗန္တိ
ဒဿေတိ။ တေသန္တိ ယေ “မောဃပုရိသာ”တိ ဝုတ္တာ ပုဂ္ဂလာ၊ တေသံ။ ဂလေ
ဗဒ္ဓံ မဟာကဋ္ဌန္တိ ဂလေ ဩလမ္ပေတွာ ဗဒ္ဓံ ရုက္ခဒဏ္ဍမာဟ။ ပူတိလတာယာတိ
ဂလောဓိယာ။ ပါရာဇိကဝတ္ထု ဝိယ ဒုပ္ပဇဟံ ဟောတိတိ ဆန္ဒကပ္ပဟာန-
ဝသေန တံ ပဇဟိတုံ န သက္ကောတိ။

၁၅၁။ အနုဿုက္ကာတိ တဿ ပဟာတဗ္ဗဿ ပဟာနေ ဥဿုက္ကရဟိတာ။
အပစ္စာသီသနပက္ခေတိ တာယ ပရဒတ္တဝုတ္တိတာယ ကဿမိ ပစ္စယဿ
ကုတောမိ အပစ္စာသီသကပက္ခေ ဌိတာ ဟုတွာ သုပ္ပဇဟံ ဟောတိ၊ န တဿ
ပဟာနေ ဘာရိယံ အတ္ထိ။

၁၅၂။ ဒလိဒ္ဓေါ ဒုဂ္ဂတော။ အဿကောတိ အသာပတေယျော။ ဂေဟ-
ယဋ္ဌိယောတိ ဂေဟဆဒနဿ အာဓာရာ၊ တာ ဥဇုကံ တိရိယံ ဌပေတဗ္ဗဒဏ္ဍော။
သမန္တတော ဘိတ္တိပါဒေသု ဌပေတဗ္ဗဒဏ္ဍော ဗန္ဓုလော။ ကာကာတိဝါယိန္တိ
ဣတော စိတော ကာကေဟိ အတိပါတဝသေန ဥဇ္ဇေတဗ္ဗံ။ တေနာဟ “ယတ္ထ
ကိဋ္ဌိဒေဝါ”တိအာဒိ။ သူရကာကာတိ ကာကာနံ ဥဇ္ဇေပနာကာရမာဟ။
နပရမရူပန္တိ ဟိနရူပံ။ ဝိလိဝမဉ္ဇကောတိ တာလဝေတ္တကာဒိဟိ ဝိတမဉ္ဇကော။
သာ ပနဿ သန္တာနာနံ ဆိန္တဘိန္တတာယ ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂတာ၊ တဿ သတိ
သာ ဝိသမရူပါ ဟောတိတိ အာဟ “ဩဏတာ”တိအာဒိ။ သော ပုဂ္ဂလော
လူခဘောဇိ ဟောတိတိ အာဟ “ဓညံ နာမ ကုဒြိသကော”တိ။ သမကာလံ
ဝပိတဗ္ဗတာယ သမဝါပကံ၊ ယထာဥတု ဝပိတဗ္ဗဗိဇိ။ ဇာယိကာတိ ကုမ္ဘိတာ
ဘရိယာ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဂရဘာယံ က-သဒ္ဓေါ။ သော ဝတာဟံ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ သော-
ဟံ ကေသမဿံ ဩဟာရေတွာ ပဗ္ဗဇေယျံ၊ ယောဟံ ပုရိသော နာမ အဿံ
ဝတာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝသေန အတ္တေနော ပုရိသံ ဗောဓေယျ။ တံသဘာဝေ ဌိတဿ
ဗောဓာ န တု ဒုက္ကရာ၊ သာ ခဋ္ဌောဝိကာ။ သာ ကုမ္ဘိ။ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိနော
အစုတေဋ္ဌသာနိ ကောဋ္ဌာဂါရသတနိ ဝိယ။

၁၅၃။ သုဝဏ္ဏနိက္ခသတနန္တိ အနေကေသံ သုဝဏ္ဏနိက္ခသတနံ။
ဓယောဘိ သန္တာနေဟိ နိစယော အဝိစိ နိစ္စပ္ပဗန္ဓနိစယော။ တေနာဟ
“သန္တာနတော ကတသန္တိဓယော”တိ။

၁၅၄။ ဟေဋ္ဌာ ကိဉ္ဇာပိ အပ္ပဇဟနကာ ပဌမံ ဒဿိတာ၊ ပဇဟနကာ
ပဓာနာ၊ တေသဉ္စ ဝသေနတ္ထ ပုဂ္ဂလစတုက္ကံ ဒဿိတံ။ တေတဉ္စေဝ ပဇဟန္တိတိ
ပဇဟနကာ ပဌမံ ဂဟိတာ။ ဣသိဝသေနာဘိ “ဣရဒါယိ ကေစ္စော ပုဂ္ဂ-
လော”တိအာဒိနာ စတုက္ကေ အာဂတဝိဘာဂံ အနာမသိတွာ “တေ တေ”တိ
ပစုရဝသေန ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “န ပါဠိယေက္ကံ ဝိဘက္ခာ”တိ။ အဝိဘာဂေန
ဂဟိတဝတ္ထုသု ဝိဘာဂတော ဂဟဏံ လောကသိဒ္ဓမေတန္တိ ဒဿေတုံ “ယထာ

နာမာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဇာနကပုဂ္ဂလာတိ “တေ တဉ္စေဝ ပဇာနန္တိ”တိ ဧဝံ ပဇာနကပုဂ္ဂလာ ဧဝံ။

ဥပဓိအနုဘေဝနကာတိ ဥပဓိသု အနုအနုဘေဝနကာ ဥပဓိယော အာရတ္တ ပဝတ္တနကာ။ ဝိတက္ကာယေဝါတိ ကာမသင်္ကပ္ပါဒိဝိတက္ကာယေဝ။ ဣန္ဒြိယ- နာနတ္တတာတိ ဝိမုတ္တိပရိပါစကာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ပရောပရိယတ္တံ။ တဿ ဟိ ဝသေနေဝ တေ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ ဇာတာ။ အဂ္ဂမဂ္ဂတ္တာယ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတွာ ယာဝ န တံ မဂ္ဂေန သမုဿိတေန္တိ၊ တာဝ နပ္ပဇာနန္တိ နာမ။ ဣတိ ဟေဋ္ဌိမာ တယောပိ အရိယာ အပ္ပဟိနဿ ကိလေသဿ ဝသေန “နပ္ပဇာနန္တိ”တိ ဝုတ္တာ၊ ပဂေဝ ပုထုဇနာ။ ဝုတ္တနယေန ပန ဝိပဿနံ မဂ္ဂေန သဋ္ဌေန္တာ တေ စတ္တာရော ဇနာ အဂ္ဂမဂ္ဂက္ခဏေ ပဇာနန္တိ နာမ၊ တေ ဧဝံ တတ္ထ သိဿကာရိနော ခိပ္ပံ ပဇာနန္တိ နာမ။ တေနာဟ “တက္ကာ”တိအာဒိ။

သံဝေဂံ ကတ္တာ အဂ္ဂိ အက္ကန္တပုရိသော ဝိယ။ မဂ္ဂေနာတိ အနုက္ကမာ- ဂတေန အဂ္ဂမဂ္ဂေန။ မဟာဟတ္ထိပဒေါပမေတိ မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တေ။ တတ္ထ ဟိ “တဿ ဓာတာရဗ္ဗဏမေဝ စိတ္တံ ပက္ခန္တတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ အဓိမုစ္စတိ”တိ၊ ဧတ္ထ အတိတိက္ခနာတိတိက္ခနာတိမန္တအတိမန္တပုဂ္ဂလဝသေန အဋ္ဌကထာယံ၊ တယော ဝါရာ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊ တတ္ထ မဇ္ဈိမဝသေနေဝ ပဉ္စော ကထိတော။ ဣန္ဒြိယဘာဝနေတိ ဣန္ဒြိယဘာဝနာသုတ္တေ၊ တတ္တာပိ မဇ္ဈိမနယေ- နေဝ ပဉ္စော ကထိတော။ တေနာဟ “ဣမေသု”တိအာဒိ။

တန္တိ “ဥပဓိ”တိ ဝုတ္တံ ခန္ဓပဉ္စကံ။ ဘုက္ခဿ မူလန္တိ သဗ္ဗဿပိ ဝဋ်ဒုက္ခဿ ကာရဏံ။ နိဂ္ဂဟဏောတိ နိရုပါဒါနော။ တေနာဟ “နိတ္တဏှော”တိ။

၁၅၅။ ယေ ပဇာနန္တိတိ “တေ တဉ္စေဝ ပဇာနန္တိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တပုဂ္ဂလာ။ တေ ဣမေ နာမ ဧတ္တေကေ ကိလေသေ ပဇာနန္တိတိ ယေ တေ ပုထုဇနာ လဘိနော စ ပဉ္စ ကာမဂုံဏေ ဧတ္တေကေ တံတံဈာနာဒိဝတ္ထုကေ စ တံတံ- မဂ္ဂဝဇ္ဈတာယ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ဧတ္တေကေ ကိလေသေ ပဇာနန္တိ။ ယေ နပ္ပဇာနန္တိတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယာနုသာရေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အသုစိသုခံ ကာယာ- သုစိလန္တိသိတတ္တာ။ အနရိယေဟိတိ အပရိသုဒ္ဓေဟိ။ ပဋိလာဘတော ဘာယိ- တဉ္စ ကိလေသဒုက္ခဂတိကတ္တာ၊ ဝိပင်္ဂါကတော ဘာယိတဉ္စ အပါယဒုက္ခဂတိ- ကတ္တာ။ ဂဏတောပိ ကိလေသတောပိ ဝိဝိတ္တသုခန္တိ ဂဏသင်္ဂဏိကတော စ

ကိလေသသင်္ကဏိကတော စ ဝိဝိတ္တသုခံ။ ရာဂါဒိရူပသမတ္တာယာတိ ရာဂါဒိရူပသမာဝဟံ သုခံ။ န ဘာယိတဗ္ဗံ သမ္ပတိ အာယတိဉ္စ ကေန္တဟိတဘာဝတော။

၁၅၆။ ဣဉ္စိတသ္မိန္တိ ပစ္စက္ကေ ဘုဗ္ဗဝစနန္တိ အာဟ “ဣဉ္စန”န္တိအာဒိ။ ဣဉ္စတိတေနာတိ ဣဉ္စိတံ၊ တဿ တဿ ဈာနဿ ခေါဘကရံ ဩဠာရိကံ ဈာနင်္ဂံ။ စတုတ္ထဈာနံ အနိဉ္စနံ သန္တိသိန္နာဘာဝတော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “ဌိတေ အာနေဉ္စပ္ပက္ကေ”တိ။

အလံ-သဒ္ဓေါ ယုတ္တက္ကောပိ ဟောတိ “အလမေဝ နိဗ္ဗိန္တိတုံ၊ အလံ ဝိမုတ္တိတု”န္တိအာဒိသု၊ တဿာ အနလံ အနုသင်္ဂံ? ကာတုံ အယုတ္တန္တိ အက္ကော။ တေနာဟ “အကတ္တဗ္ဗအာလယန္တိ ဝေါဒိ”တိ။ သန္တိဋ္ဌာနန္တိ သမ္မာပဋိပတ္တိယံ အလံ ဧတ္တာဝတာတိ ဥဿာဟပဋိပ္ပဿန္တနဝသေန သန္တိဋ္ဌာနံ န ကာတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသညိတံ အဏုံ ဝါ ဩရမ္မာဂိယသညိတံ ဣလံ ဝါ၊ ရူပရာဂေါတိ ဝေရူပံ အဏုံ ဝါ ကာမာသဝေါ ပဋိသန္တိ ဝေရူပံ ဣလံ ဝါ၊ မုဒုနာ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသေန အပ္ပသာဝန္တံ၊ ကမ္မဗန္ဓနဋ္ဌေန ဝါ အပ္ပသာဝန္တံ၊ တဗ္ဗိပရိယာယတော မဟာသာဝန္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နာတိတိက္ခပညဿ ဝသေန ဒေသနာယ ပဝတ္တက္ကာ “နေယျပုဂ္ဂလဿ ဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗသော ဟိ ပရိယာဒိန္နနိကန္တိကဿ အရိယပုဂ္ဂလဿ ဝသေန သညာဝေဒယိတနိရောဓဿ အာဂတက္ကာ “အရဟတ္တနိဂူဇေနေဝ နိဋ္ဌာဝိတာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္တတော န ဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

လဠာကိကောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-စာတုမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၇။ ယထာဥပနိဿယေနာတိ ယော ယော ဥပနိဿယော ယထာဥပနိဿယော၊ တေန ယထာဥပနိဿယေန သမ္မာပယောဂေန။ ပတိဋ္ဌဟိဿန္တိ သာသနေ ပတိဋ္ဌံ ပဋိလဘိဿန္တိ။ ဝသနဋ္ဌာနာနိတိ ဝဿဂ္ဂါဒိဝသေန ဝသနဋ္ဌာနာနိ။ သဏ္ဌာပယမာနာတိ သုဝိဘတ္တဘာဝေန ဌပေန္တာ။

အဝိနိဋ္ဌောဂသဒ္ဓန္တိ ဝိနိဘုဉ္စိတွာ ဂဟေတုံ အသက္ကုဏေယျသဒ္ဓိ။ ဝစီသောသောပိ ဟိ မဟူဟိ ကေစ္စံ ပဝတ္တိတော ဌာနတော စ ဒူရတရော ကေဝလံ

၁-ဒိ ၁-၇၆၊ ၇၇၊ မ ၁-၃၁၄၊ ၃၁၅၊ ၃၄၆၊ ၃၄၇၊ ဝိ ၁-၅-ပိဋ္ဌေသု။
၂-ဒိ ၂-၁၆၁၊ သံ ၁-၃၈၇၊ ၃၉၀၊ ၃၉၃၊ ၃၉၇၊ ၃၉၈-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-အနု သင်္ဂါယ (က)

မဟာနိဋ္ဌေါသော ဧဝံ ဟုတွာ သောတပထမာဂစ္ဆတိ။ မစ္ဆိဝိလောပေတိ
မစ္ဆေ ဝိလုမ္မိတွာ ဝိယ ဂဟဏေ၊ မစ္ဆာနံ ဝါ နယနေ။

၁၅၈။ ဝဿဂ္ဂတ္ထေတိ နိစ္ဆယတ္ထေ၊ ဣဒံ တာဝံ အမှေဟိ ဝုစ္စမာနဝစနံ
ဧကန္တသောတဗ္ဗံ၊ ပစ္ဆာ တုမှေဟိ ကာတုဗ္ဗံ ကရေထာတိ အဓိပ္ပေါယော။
ဝဓနပရိဟာဓေတိ တေဟိ သကျရာဇူဟိ ဝုတ္တဝစနဿ ပရိဟာရော။ လေသ-
ကပ္ပန္တိ ကပ္ပိယလေသံ။ ဓုရဝဟာတိ ဓုရဝါဟိနော၊ ဓောရယှာတိ အတ္ထော။
ပါဒမူလန္တိ ဥပစာရံ ဝဒတိ။ ဝိဂစ္ဆိဿတိတိ ဟာယိဿတိ။ ပဋိပ္ပရိတောတိ
န ဘဂဝတော သမ္ဗုဒ္ဓါဝ၊ သကျရာဇူနံ ပုရတောပိ ဝိပ္ပရိတောဝံ ဟောတိ။

၁၅၉။ အဘိနန္ဒတူတိ အဘိမုခေါ ဟုတွာ ပမောဒတု။ အဘိဝဒတူတိ
အဘိရူပဝသေန ဝဒတု။ ပသာဒညထတ္တန္တိ အပ္ပသာဒဿ ဝိပရိဏာမော
ဟိနာယာဝတ္တနသင်္ခါတံ ပရိဝတ္တနံ။ တေနာဟ “ဝိဗ္ဗမန္တာနံ။ ဝိပရိဏာမည-
ထတ္တ”န္တိ။ ကာရဏူပစာရေန သဿေသု ဗီဇပရိယာယောတိ အာဟ “မိဇာနံ
တရုဏာနန္တိ တရုဏသဿာန”န္တိ။ တရုဏဘာဝေနော တဿ ဘာဝိနော
ဖလဿ အဘာဝေန ဝိပရိဏာမော။

၁၆၀။ ကတ္တဗ္ဗဿ သရသေနော ကရဏံ စိတ္တရူပိယံ၊ န တထာ ပရဿ
ဥဿာဒနေနာတိ အာဟ “ပက္ခောသိယမာနာနံ ဂမနံ နာမ န မာသုက”န္တိ။
မယမ္ပိ ဘဂဝါ ဝိယ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရေနော ဝိဟရိဿာမာတိ ဒီပေတိ။
ပကတိယာ ဝိဝေကဇ္ဈာသယဘာဝတော ဝိရဒ္ဓေါ အာဂတဿ ဘာရဿ
အဝဟနတောယေဝ။ တေနာဟ “အတ္တနော ဘာရဘာဝံ န အညာသိ”တိ။

၁၆၁။ ကသ္မာ အာရဘိတိ? သပ္ပါယတော။ ပဉ္စသတာ ဟိ ဘိက္ခု။ အဘိနဝါ၊
တံသ္မာ တေသံ ဩဝါဒဒါနတ္ထံ ဘဂဝါ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိတိ။

၁၆၂။ ကောရုပါယာသဿာတိ ဧတ္ထ ကုဇ္ဈနဋ္ဌေန ကောဓော၊ သွေဝ
စိတ္တဿ ကာယဿ ဝ အတိပ္ပမဒ္ဒနမထနုပ္ပါဒနေဟိ ဒဠိ အာယာသဋ္ဌေန ဥပါ-
ယာသော။ အနေကဝါရံ ပဝတ္တိတွာ အတ္တနာသမဝေတံသတ္ထံ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ
သီသံ ဥက္ခိပိတုံ အဒတွာ အနယဗျသနပါပနေန ကောရုပါယာသဿ ဦမိ-
သဒိသတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တေနာဟ “ကောရုပါယာသေ”တိအာဒိ။

၁၆၃။ ဩဒရိကဓတ္တန ခါဒိတောတိ ဩဒရိကဘာဝေန အာမိသဂေနေ
မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိကာကပ္ပနေန နာသိတသီလာဒိဂုဏတာယ ခါဒိတဓမ္မ-
သရိရော။

၁၆၄။ ပဉ္စကာမရဏာဝဇ္ဇေ နိမုဇ္ဈိတွာတိ ဧတ္ထ ကာမရာဂါဘိဘူတေ သတ္တေ ဣတော စ ဧတ္တော၊ ဧတ္တော စ ဣတောတိ ဧဝံ မနာပိယရူပါဒိဝိသယသင်္ခါတေ အာဝဇ္ဇေ အတ္တာနံ သံသာရေတွာ ယထာ တတော ဗဟိဘူတေနက္ခမေ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝံ အာဝဇ္ဇေတွာ ဗျသနာပါဒနေန ကာမရဏာနံ အာဝဇ္ဇသဒိသတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တေနာဟ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ။

၁၆၅။ ရာဂါနုဒ္ဓံသိတေနာတိ ရာဂေန အနုဒ္ဓံသိတေန။ စက္ခုမန္တံ အာဂမ္မာတိ သုသုကာဒိစက္ခုမန္တံ အာဂမ္မ။ မာတုဂါမံ အာဂမ္မာတိ မာတုဂါမောဟိ ယောနိသောမနသိကာရရဟိတံ အဓိရပုရိသံ ဣတ္ထိကုတ္တဘူတေဟိ အတ္တနောဟာဝဘာဝဝိလာသေဟိ အဘိဘုယျ ဂဟေတွာ ဝိရဇာတိယမ္ပိ အတ္တနောရူပါဒိဟိ ပလောဘနဝသေန အနဝသေသံ အတ္တနော ဥပကာရဓမ္မေ သီလာဒိကေ သမ္မာဒေတုံ အသမတ္ထံ ကရောန္တော အနယဗျသနံ ပါပေတိ။ တေနာဟ “မာတုဂါမံ အာဂမ္မ ဥပ္ပန္နကာမရာဂေါ ဝိဒ္ဓမတိ”တိ။

ဘယံ နာမ ယတ္ထ ဘာယိတဗ္ဗဝတ္ထု၊ တတ္ထ ဩတရန္တသေဝ ဟောတိ၊ န အနောတရန္တဿ၊ တံ ဩတရိတွာ ဘယံ ဝိနောဒေတွာ တတ္ထ ကိစ္စံ သာဓေတဗ္ဗံ၊ ဣတရထာ စတ္ထသိဒ္ဓိံ န ဟောတိတိ ဣမမတ္ထံ ဥပမောပမိတဗ္ဗသရူပဝသေန ဒဿေတုံ “ယထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဥဒကံ နိဿာယ အာနိသံသော ပိပါသဝိနယနံ သရီရသုဒ္ဓိ ပရိဋ္ဌာဟူပသမော ကာယဥတုဂ္ဂါဟာပနန္တိ ဝေမာဒိ။ သာသနံ နိဿာယ အာနိသံသော ပန သင်္ခေပတော ဝဇ္ဇဒုက္ခပသမော၊ ဝိတ္တာရတော ပန သီလာနိသံသာဒိဝသေန အနေကဝိဓော၊ သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တပ္ပကာရော အာနိသံသော ဟောတိ တာနိ ဘယာနိ အဘိဘုယျ ပဝတ္တဿာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဣမာနိ အဘာယိတွာတိ ဣမာနိ ကောရူပါယာသာဒိဘယာနိ အဘိဘုယျ ပဝတ္တိတွာ အဘာယိတွာ။ ကောရူပါယာသာဒယော ဟိ ဘာယတိ တေသ္မာတိ ဘယန္တိ ဝုတ္တာ။ စေရောတိ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရော။ ကာမံ ပဟာနာဘိသမယကာလော ဝေသန္တိကိရိယာဘိသမယော၊ သမ္မာဒိပ္ပိယာ ပန သံကိလေသဝေါဒါနဓမ္မေသု ကိစ္စံ အသံကိဏ္ဍံ ကတွာ ဒဿေတုံ သမာနကာလိကမ္ပိ အသမာနကာလိကံ ဝိယ ဝုတ္တံ “တဏှာသောတံ ဆိန္ဒိတွာ နိဗ္ဗာနပါရံ ဒဋ္ဌံ န သက္ကောတိ”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

စာတုမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-နဋကပါနသုတ္တဝတ္ထနာ

၁၆၆။ ယတ္ထ ဗောဓိသတ္တပမုခေါ ဝါနရော နဋကေန ပါနိယံ ပိဝိ၊ သာ ပေါက္ခရဏီ၊ တဿာမန္တော ဘူမိပ္ပဒေသော၊ တတ္ထ နိဝိဋ္ဌဂါမော စ “နဋကပါန”န္တေဝ ပညာယိတ္ထ၊ ဣမ ပန ဂါမော အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “နဋကပါနေတိ ဝေဏာမကေ ဂါမေ”တိ။ ဣဒါနိ တမတ္ထံ အာဂမနတော ပဋ္ဌာယ ဒဿေတုံ “ပုဗ္ဗေ ကိရာ”တိ အာရဒ္ဓံ။ ပညဝါတိ ဣတိကတ္တဗ္ဗတာယ ပညာယ ပညဝါ။

ထုလဒီသဗဟုလဘာဝေန မဟတိဟိ ဒါဠိကာဟိ^၁ သမန္တာဂတတ္တာ မဟာ-ဒါဠိကော။ “ဥဒကရက္ခသော အဟ”န္တိ ဝတ္တာ ဝါနရာနံ ကဠိ အမုဉ္ဇိတွာ “သဗ္ဗေ တုမေ မမ ဟတ္ထဂတာ”တိ ဒဿေန္တော “တုမေ ပန သဗ္ဗေ ခါဒိဿာမိ”တိ အာဟ။ ဓမ္မိ။ ပ။ ပိဝိ^၂ သူဘိ ဗောဓိသတ္တေန ဂဟိတနဋော အနဝသေသော အတ္တန္တရေ သဗ္ဗသန္ဓိနံ နိဗ္ဗာဓေန^၂ ကေစ္ဆိဒ္ဓေါ အဟောသိ။ နေဝ မံ တုံ ဝိဿသိတိ ဥဒကရက္ခသ တုံ ဝိတုကာမောပိ မမ ပုရိသထာမေန န ဝိဿသိ။

ဝေ ပန ဝတ္တာ မဟာသတ္တော “အယံ ပါပေါ ဧတ္ထ ပါနိယံ ပိဝန္တေ အညေပိ သတ္တေ မာ ဗာခယိတ္တာ”တိ ကရုဏာ သမာနော “ဧတ္ထ ဇာယန္တာ နဋာ သဗ္ဗေ အာဗ္ဗဗန္ဓာ ကေစ္ဆိဒ္ဓါဝ ဟောန္တ”တိ အဓိဋ္ဌာယ ဂဟော။ တေနာဟ “တတော ပဋ္ဌာယာ”တိအာဒိ။

၁၆၇။ အနုရုဒ္ဓပ္ပမုခေါ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတာ “ကဠိ တုမေ အနုရုဒ္ဓါ”တိ ပုစ္ဆိ-တာတိ ထေရော “တဿ မယံ အန္တေ”တိ အာဟ။

သစေ ပဗ္ဗဇတိ၊ ဇိဝိတံ လဘိဿတိ၊ နော အညထာတိ ရညာ ပဗ္ဗဇာယ အဘိနိတာတိ ရုဇာဘိနိတာ။ ဝောရာဘိနိတာတိ ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော။ ဝောရာနံ မူလံ ဆိန္ဒုန္တော “ကဏ္ဍကသောဓနံ ကရိဿာမိ”တိ။ အာဇိဝိကာ-ယာတိ အာဇိဝေန ဇိဝိတဝုတ္တိယာ။ ဣမေသု ပန အနုရုဒ္ဓတ္ထေရာဒိသု။

ဝိဝေကန္တိ ပုဗ္ဗကာလိကကိရိယပ္ပဓာနံ “အဗျာပဇ္ဇံ ဥပေတ”န္တိ အာဒိသုပိယာ-တိ အာဟ “ဝိဝိစ္စာ”တိ၊ ပိဝိစ္စိတွာ ပိဝိတ္ထော ဟုတွာ ပိနာ ဟုတွာတိ အတ္ထော။ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စန္တိ ပဗ္ဗဇိတဿ သာရုပ္ပကိစ္စံ။ သမဏကိစ္စန္တိ သမဏဘာဝကရဏကိစ္စံ။ ယဒဂ္ဂေန ဟိ ပဗ္ဗဇိဘကိစ္စံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ တဒဂ္ဂေန သမဏဘာဝကရမ္ပိ ကိစ္စံ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ တေနာဟ “သောယေဝါ”တိအာဒိ။

၁-ဒါဠာဟိ (?) ၂-အဘာဝေန (က)
မ-၃ ၃-၆—န-၇-သ

၁၆၈။ အပ္ပဋ္ဌိသန္တိကေ တာဝ ဗျာကရောန္တော ပဝတ္တိသု ဌာနံ အတိတောတိ ကတွာ ဥပပတ္တိသု ဗျာကရေတိ နာမ တတ္ထ ပဋိသန္တိယာ အဘာဝကိတ္တနတော။ မဟန္တတုဋ္ဌိနောတိ ဝိပုလပမောဒါ။

၁၆၉။ ဣမဿာတိ “အဿာ”တိ ပဒဿ အတ္ထဝစနံ။ ဣမဿ ဌိတဿ အာယသ္မတော သာမံ ဒိဋ္ဌော ဝါ ဟောတိ အနုဿဝသုတော ဝါတိ ယောဇနာ။ သမာဓိပက္ခိကာ ဓမ္မာ ဓမ္မာတိ အဓိပ္ပေတာ၊ သမာဓိ ပန ဧဝံဝိဟာရီတိ ဧတ္ထ ဝိဟာရသဒ္ဓေန ဂဟိတော၊ ဧဝံဝိမုတ္တာတိ ဧတ္ထ ပန ဝိမုတ္တိသဒ္ဓေန ဖလဝိမုတ္တိ ဂဟိတာ။ စရတောပီတိ သမထဝိပဿနာစာရေန စရတောပိ ဝိဟရန္တဿပိ။ ဥပါသကဥပါသိကာဌာနေသု လမ္ဘမာနမ္ပိ^၁ အရဟတ္တံ အပ္ပကဘာဝတော^၂ ပါဠိယံ အနုဒ္ဓဋ္ဌန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သေသံ သုဝိဇ္ဇေယျမေဝ။

နဠကပါနသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-ဂေါလိယာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၃။ ပဒသမာစာရေတိ တံတံပစ္စယဘေဒဒဿနာယ ဝိဂတတ္တာ ပကာရေဟိ ဒလိဒ္ဓသမာစာရေ၊ သိထိလသမာစာရေတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန တာဒိသော သမာစာရေ ထိရော ဒဠော နာမန ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဗုဒ္ဓလသမာစာရေ”တိ။ “သာဓသမာစာရေ”တိ ဝါ ပါဠော၊ တတ္ထ တတ္ထ လဂ္ဂနဠေန သာခါသဒိသသီလောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဩဋ္ဌာရိကာစာရေ”တိ။ ပစ္စယေသု သာပေက္ခောတိ ပစ္စယေသု သာပေက္ခတာယ ဧဝ ဟိဿ ဩဋ္ဌာရိကာစာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဂရုနာ ကိသ္ဋိဉ္စိ ဝုတ္တေ ဂါရဝဝသေန ပတိဿ ဝနံ ပတိဿော၊ ပတိဿဝစနဘူတံ တံသဘာဂဉ္စ ယံ ကိဉ္စိ ဂါရဝန္တိ အတ္ထော။ သဟ ပတိဿေနာတိ သပ္ပတိဿေန၊ သပ္ပတိဿဝေန ဩဝါဒသမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနေန။ ပတိဿိယတိတိ ဝါ ပတိဿော၊ ဂရုကာတဗ္ဗော၊ တေန သဟ ပတိဿေနာတိ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ ဝိယ။ တေနာဟ “သဇေဋ္ဌကေနာ”တိ။ သေရိဝိဟာရေ နာမ အတ္တပ္ပဓာနဝါသော။ တေနာဟ “နိရုက္ခိသဝိဟာရေနာ”တိ။

အနုပစ္စန္ဓာတိ အနုပကမ္ပိတွာ၊ ဂရုဋ္ဌာနိယာနံ အန္တရံ အနာပုစ္ဆာ အနုပဝိသိတွာတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတုံ “တတ္ထ ယော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁-လဘန္တမ္ပိ (က) ၂-အပ္ပတ္တဘာဝတော (က)

အာဘိသမာဓာရိကန္တိ အာဘိသမာဓာရေ ဘဝံ။ ကိံ ပန တန္တိ အာဟ
 “ဝတ္ထပဋိပတ္တိမတ္တိ”တိ။ နာတိကာလဿေဝ သံဃဿ ပုရတော ပဝိသိတဗ္ဗံ၊
 န ပစ္ဆာ ပဋိက္ခမိဘဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယေန အတိကာလေ စ ဂါမပ္ပဝေသော အတိဒိဝါ
 ပဋိက္ခမနဉ္စ နိဝါရိတံ၊ တံ ဒဿေတုံ “န အတိပါတော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ဥဒ္ဓစ္စပကတိကောဘိ ဝိဟန္တိစိတ္တော။ အဝောပလျေနာတိ ဒဠဝါတာပဟတ-
 ပလ္လဝသဒိသေန သောလဘာဝေန။

ပညဝတောတိ ဣမိနာ ဘိက္ခုသျာရပ္ပေသု ဣတိကတ္တဗ္ဗေသု ဥပါယပညာ
 အဓိပ္ပေတာ၊ န သုတမယပညာ။ အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ ယောဂေါတိ ဣမိနာ
 ဘာဝနာပညာဥတ္တရိမနဿဓမ္မေ ယောဂေါ ပကာသိတော။ ယောဂေါတိ စ
 ပရိစယော ဥဂ္ဂဏ္ဍဝသေန။

အာရုပ္ပါတိ ဣမိနာ စတဿောပိ အရူပသမာပတ္တိယော ဂဟိတာ၊ တာ ပန
 စတုဘိ ရူပသမာပတ္တိဟိ ဝိနာ န သမ္ပန္နန္တိ အာဟ “အာရုပ္ပါတိ ဧတ္တာဝတာ
 အဋ္ဌပိ သမာပတ္တိယော ဝုတ္တာ ဟောန္တိ”တိ။ ကသိဏေတိ ဒသဝိဓေ ကသိဏေ။
 ဧကံ ပရိကမ္ပကမ္ပဋ္ဌာနန္တိ ယံ ကိဉ္စိ ကေဘာဝနာပရိကမ္ပဒီပနံ ခန္ဓကမ္ပဋ္ဌာနံ။
 တေနာဟ “ပရုဏံ ကတွာ”တိ။ ကသိဏပရိကမ္ပံ ပန တဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတံ
 ဟောတိ၊ လောကီယာ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတာတိ အာဟ “ဥတ္တရိ-
 မနဿဓမ္မေတိ ဣမိနာ သဗ္ဗေပိ လောကုတ္တရဓမ္မေ ဒဿေတိ”တိ။ နေယျပုဂ္ဂ-
 လဿ ဝသေနာတိ ဇာနိတွာ ဝိတ္တာရေတွာ ဉာတဗ္ဗပုဂ္ဂလဿ ဝသေနာတိ။

ဂေါလိယာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၄။ ပဉ္စ အာနိသံသေတိ အပ္ပါမာဓတာဒိကေ ပဉ္စ ဂုဏေ။ တတ္ထ အက္ခိ-
 ရောဂကုတ္တိရောဂါဒိနံ အဘာဝေါ အပ္ပါမာဓော။ သရီရေ တေသံ ကုပ္ပနဒုက္ခဿ
 အဘာဝေါ အပ္ပါတဏံ။ သရီရဿ ဥဋ္ဌာနသုခတာ လဟုဋ္ဌာနံ။ ဗလံ နာမ
 ကာယဗလံ။ ဗာသုဝိဟာဓော ဣရိယာပထသုခတာ။ အနုပက္ခန္ဓာနီတိ ဒုစ္စ-
 ဇနဝသေန သတ္တာနံ အနုပဝိဋ္ဌာနိ။ သဉ္ဇာနိဿထာတိ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ
 အာဒိအတ္ထော၊ တသ္မာ ဣတိ ဧဝံ အာနိသံသန္တိ အတ္ထော။

၁၇၅။ အာဝါသေ နိယုတ္တာတိ အာဝါသိကာ တဿ အနတိဝတ္ထ-
 နတော။ တေနာဟ “နိဗဒ္ဓေါသိနော”တိ၊ နိယတဝါသိနောတိ အတ္ထော။

တန္တိဗန္ဓာတိ နိဗန္ဓံ ဝုစ္စတိ ဗျာပါရော၊ တတ္ထ ဗန္ဓာ ပသုတာ ဥဿုကာတိ တန္တိဗန္ဓာ။ ကထံ တေ၊ တတ္ထ နိဗန္ဓာတိ အာဟ “အကတံ သေနာသန”န္တိအာဒိ။ ဥပ္ပဇ္ဇနကေန ကာလေန ပတ္တဗ္ဗံ ကာလိကံ။ သော ပန ကာလော အနာဂတော ဧဝ ဟောတီတိ အာဟ “အနာဂတေ ကာလေ ပတ္တဗ္ဗ”န္တိ။

၁၇၈။ ဧတ္တကာ ဝေဒနာ သေဝိတဗ္ဗာတိ အဋ္ဌာရသပိ နေက္ခမ္မနိဿိတာ ဝေဒနာ သေဝိတဗ္ဗာ၊ ဂေဟဿိတာ န သေဝိတဗ္ဗာ။

၁၈၁။ တံ ကတံ သောဠသပိဿပိ ကိစ္စဿ နိဋ္ဌိတတ္တာ။ အနုလောမိကာနီတိ ဥတုသုခဘာဝေန အနုရူပါနိ။ တေနာဟ “ကမ္မဋ္ဌာနသပ္ပါယာနိ”တိ။ သမာနံ ကုရုမာနာဘိ ဩမတ္တတံ အဓိမတ္တဘဉ္စ ပဟာယ သမကိစ္စတံ သမ္မာဒေန္တာ။

၁၈၂။ တေ ဒွေ ဟောန္တိတိ တေ အာဒိတော ဝုတ္တာ ဒွေ။

ဥဘတော^၁ ဥဘယထာ ဥဘောဟိ ဘာဂေဟိ ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ဧကဒေသသရူပေကသေသနယေန။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ^၂ “ဒွိဟိ ဘာဂေဟိ ဒွေ ဝါရေ ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော”တိ။ တတ္ထ ကေမိ တာဝ ထေရာ “သမာပတ္တိယာ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန၊ မဂ္ဂေန သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခေန ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော”တိ ဝဒန္တိ။ အညေ ထေရာ “အယံ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ရူပတော မုစ္စိတ္တာ နာမံ နိဿာယ ဌိတော ပုန တတော မုစ္စနတော နာမနိဿိတကော”တိ ဝတ္တာ တဿ စ သာဓကံ—

“အစ္စိ ယထာ ဝါတဝေဂေန ခိတ္တာ၊ (ဥပသိဝါတိ ဘဂဝါ၊)
အတ္ထံ ပလေတိ န ဥပေတိ သင်္ခံ။
ဧဝံ မုနိ နာမကာယာ ဝိမုတ္တော၊
အတ္ထံ ပလေတိ န ဥပေတိ သင်္ခံ”န္တိ^၃—

ဣမံ သုတ္တပဒံ ဝတ္တာ “နာမကာယတော စ ရူပကာယတော စ သုဝိမုတ္တတ္တာ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော”တိ ဝဒန္တိ။ သုတ္တေ ဟိ အာကိဉ္ဇညာယတနလာဘိနော ဥပသိဝဗြာဟ္မဏဿ ဘဂဝတာ နာမကာယာ ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တောတိ အက္ခာတောတိ။ အပရေ ပန “သမာပတ္တိယာ

၁-အံ-ဦ ၃-၁၄၉-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-အဘိ-ဋ္ဌ ၃-၄၁-ပိဋ္ဌေ။

၃-၃ ၁-၄၄၀၊ ၃ ၈-၁၂၊ ၁၀၈၊ ၁၁၀-ပိဋ္ဌေသု။

ဝိက္ခမ္ပနဒိမောက္ခေန ကေဝါရံ ဝိမုတ္တော၊ မဂ္ဂေန သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခေန ကေဝါရံ ဝိမုတ္တောတိ ဧဝံ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော”တိ ဝဒန္တိ။ ဧတ္ထ ပဌမဝါဒေ ဦးဟိ ဘာဂေဟိ ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော။ ဒုတိယဝါဒေ ဥဘတောဘာဂတော ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော။ တတိယဝါဒေ ပန ဦးဟိ ဘာဂေဟိ ဒွေ ဝါရေ ဝိမုတ္တောတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာ ဝါ ဝိက္ခမ္ပနသမုစ္ဆေဒေဟိ ကာယဒွယဘော ဝိမုတ္တာ အဿာတိ အယမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေနာဟ “ဦးဟိ ဘာဂေဟိ”တိအာဒိ။

သောတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော။ ကာမဇ္ဈေတ္တ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနမ္ပိ အရူပါဝစရဇ္ဈာနံ ဝိယ ဒုဝဂီကံ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ တံ ပန ပဒဋ္ဌာနံ ကပ္ပာ အရဟတ္တံ ပတ္တော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော နာမ န ဟောတိ ရူပကာယဘော အဝိမုတ္တတ္တာ။ ဟံ ဟိ ကိလေသကာယဘောဝံ ဝိမုတ္တံ၊ န ရူပကာယဘော၊ တသ္မာ တတော ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော န ဟောတိတိ အာဟ “စတုန္တံ အရူပ။ပ။ ပဉ္စဝိမော ဟောတိ”တိ။ “ရူပိ ရူပါနိ ပဿဟိ”တိအာဒိကေ နိရောဓသမာပတ္တိအန္တေ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ဝဘော” “ယတော စ ခေါ အာနန္တ ဘိက္ခု၊ ဣမေ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုဿိတွာ ဂိဟရတိ၊ ပညာယ စဿ ဒိဿာ အာသဝါ ပရိက္ခိဏာ ဟောန္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အာနန္တ ဘိက္ခု၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော”တိ ယဒိပိ မဟာနိဒါနေ ၂ ဝုတ္တံ၊ တံ ပန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တသေဋ္ဌဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဣမ သဗ္ဗဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တသင်္ဂဟဏတ္ထံ “ပဉ္စဝိမော ဟောတိ”တိ ဝဘော “ပါဠိ ပနေတ္ထ။ပ။ အဘိဓမ္မေ အဋ္ဌဝိမောက္ခလဘိနော ဝသေန အာဂတာ”တိ အာဟ။ ဣဓာပိ ဟိ ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ္တေ “ဣမ ဘိက္ခဝေ ကေဇ္ဇော ပုဂ္ဂလော။ပ။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော”တိ အရူပသမာပတ္တိဝသေန စတ္တာရော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ၊ သေဋ္ဌော စ ဝုတ္တော ဝုတ္တလက္ခဏူပပတ္တိတော။ ယထာဝုတ္တေသု ဟိ ပဉ္စသု ပုရိမာ စတ္တာရော နိရောဓံ န သမာပဇ္ဇန္တိတိ ပရိယာယေန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ နာမ။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလဘိ အနာဂါမိ တံ သမာပဇ္ဇိတွာ တဘော ဝုဋ္ဌာယ ဝိပဿနံ ဝဓေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တောတိ နိပ္ပရိယာယေန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တသေဋ္ဌော နာမ။

ကတမော စ ပုဂ္ဂလောတိအာဒိသု ကတမောတိ ပုစ္ဆာဝစနံ၊ ပုဂ္ဂလောတိ အသာဓာရဏတော ပုစ္ဆိတဗ္ဗဝစနံ။ ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ ကေဇ္ဇောတိ

၁-ပတ္တာ (က) မူလဦး ၃-၃၄-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၂-၆၂-ပိဋေ။

ဧကော။ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကံယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိတိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော သဟဇာတနာမကာယေန ပဋိလဘိတွာ ဝိဟရတိ။ ပညာယ စသ ဝိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခိဏာ ဟောန္တိတိ ဝိပဿနာပညာယ သင်္ခါရဂတံ၊ မဂ္ဂပညာယ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပဿိတွာ စတ္တာရောပိ အာသဝါ ပရိက္ခိဏာ ဟောန္တိတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပညာဝိမုတ္တောဘိ ဝိသေသတော ပညာယ ဧဝ ဝိမုတ္တော၊ န တဿာ^၁ ပတိဋ္ဌာနဘူတေန အဋ္ဌဝိမောက္ခသင်္ခါတေန သာတိသယေန သမာဓိနာတိ ပညာဝိမုတ္တော။ ယော အရိယော အနဓိဂတအဋ္ဌဝိမောက္ခေန သဗ္ဗသော အာသဝေဟိ ဝိမုတ္တော၊ တဿေတံ အဓိဝစနံ။ အဓိဂတေပိ ဟိ ရူပဇ္ဈာန-ဝိမောက္ခေန သော သာတိသယသမာဓိနိဿိတောတိ န တဿ ဝသေန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ဟောတိတိ ဝုတ္တောဝါယမတ္ထော။ အရူပဇ္ဈာနေသု ပန ဧကသ္မိဗ္ဗိ သတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တောယေဝ နာမ ဟောတိ။ တေန ဟိ အဋ္ဌဝိမောက္ခေကဒေသေန တံနာမဒါနသမတ္ထေန အဋ္ဌဝိမောက္ခ-လာဘိတွေဝ ဝုစ္စတိ။ သမုဒါယေ ဟိ ပဝတ္တော ဝေါဟာရော အဝယဝေပိ ဒိဿတိ ယထာ “သတ္တိသယော”တိ။ ပါဠိတိ အဘိဓမ္မပါဠိ။ ဧတ္တာတိ ဧတိဿံ ပညာဝိမုတ္တိကထာယံ။ အဋ္ဌဝိမောက္ခပဋိက္ခေပဝသေနောဝါတိ အဝဓာရဏေန ဣဓာပိ ပဋိက္ခေပဝသေနော အာဂတဘာဝံ ဒဿေတိ။ တေနာဟ “ကံယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ”တိ။

ဖုဋ္ဌန္တံ သန္တိကရောတိတိ ဖုဋ္ဌာနံ အန္တော ဖုဋ္ဌန္တော၊ ဖုဋ္ဌာနံ အရူပဇ္ဈာနာနံ အနန္တရော ကာလောတိ အဓိပ္ပါယော။ အစ္စန္တသံယောဂေ စေတံ ဥပယောဂ-ဝစနံ၊ ဖုဋ္ဌာနန္တရကာလမေဝ သန္တိကရောတိ သန္တိကာတဗ္ဗောပါယေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဘာဝနပုံသကံ ဝါ ဧတံ “ဧကမန္တံ နိဿိဒိ”တိအာဒိသု^၂ ဝိယ။ ယော ဟိ အရူပဇ္ဈာနေန ရူပကာယတော နာမကာယေကဒေသတော စ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန ဝိမုတ္တော၊ တေန နိရောဓသင်္ခါတော ဝိမောက္ခော အာလောစိတော ပကာသိတော ဝိယ ဟောတိ၊ န ပန ကာယေန သန္တိ-ကတော၊ နိရောဓံ ပန အာရမ္မဏံ ကတွာ ဧကစ္စေသု အာသဝေသု ခေပိ-တေသု တေန သော သန္တိကတော ဟောတိ၊ တသ္မာ သော သန္တိကာတဗ္ဗံ နိရောဓံ ယထာအာလောစိတံ နာမကာယေန သန္တိကရောတိတိ “ကာယ-သန္တိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ န ဟု “ဝိမုတ္တော”တိ ဧကစ္စာနံ အာသဝါနံ အပရိက္ခိဏတ္တာ။

တေနာဟ “ဈာနဗသံ ပဌမံ ဖုသတိ၊ ပစ္ဆာ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ သန္တိကရော-
တိ”တိ၊ အယံ စတုန္တံ အရူသမာပတ္တိနံ ဧကေကတော ဝုဋ္ဌာယ သင်္ခါရေ
သမ္ပသိက္ခာ ကာယသင်္ခိဘာဝံ ပတ္တာနံ စတုန္တံ၊ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ အဂ္ဂမဂ္ဂပ္ပတ္တ-
အနာဂါမိနော စ ဝသေန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ဝိယ ပဉ္စဝိဓော နာမ
ဟောတိ။ ဘေန ဝုတ္တံ အဘိဓမ္မဒီကာယံ” “ကာယသင်္ခိမှိပိ ဒေသေဝ
နယော”တိ။

ဒိဋ္ဌန္တံ ပတ္တောဟိ ဒဿနသင်္ခါတဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏဿ အနန္တရံ
ပတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ “ဒိဋ္ဌတ္တာ ပတ္တော”တိပိ ပါဌော။ ဧတေန စတုသဏ္ဌ-
ဒဿနသင်္ခါတဿ ဒိဋ္ဌိယာ နိရောဓဿ ပတ္တတံ ဒိပေတိ။ တေနာဟ “ဒုက္ခာ
သင်္ခါရာ၊ သုခေါ နိရောဓောတိ ဉာတံ ဟောတိ”တိ။ တတ္ထ ပညာယာတိ
မဂ္ဂပညာယ။ ပဌမဖလဋ္ဌတော ယာဝ အဂ္ဂမဂ္ဂဋ္ဌာ၊ တာဝ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။ တေနာဟ
“သောဝိ ကာယသင်္ခိ ဝိယ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတိ”တိ။ ယဿာ ပန ပညာ-
ဝိမုတ္တော ပဉ္စဝိဓော ဝုတ္တော၊ ဧဝံ အယဗ္ဗိ သုက္ခဝိပဿကော၊ စတုဟိ
ရူပဇ္ဈာနေဟိ ဝုဋ္ဌာယ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဘာဝပ္ပတ္တာ စတ္တာရော စာတိ ပဉ္စဝိဓော
ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တေပိ ဒေသေဝ နယော။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ
တ္ထေကံ ဒုက္ခံ၊ န ဣတော ဥဒ္ဓံ ဒုက္ခန္တိ။ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ ဌပေတွာ
တဏှံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ယာထာဝတော ပဇာနာတိ။ ယသ္မာ
ပန တဏှာ ဒုက္ခံ ဇနေတိ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ တတော တံ ဒုက္ခံ သမုဒေတိ၊ တသ္မာ
နံ “အယံ ဒုက္ခသမုဒယော”တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ယသ္မာ ပန ဣဒံ ဒုက္ခံ
သမုဒယော စ နိဗ္ဗာနံ ပတွာ နိရုဇ္ဈတိ အပ္ပဝတ္တိံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ “အယံ
ဒုက္ခနိရောဓော”တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ အရိယော ပန အဋ္ဌင်္ဂိကော
မဂ္ဂေါ တံ ဒုက္ခနိရောဓံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန “အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ”တိ
ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧတ္တာဝတာ နာနက္ခဏေ သစ္စဝဝတ္တာနံ ဒဿိတံ။
ဣဒါနိ တံ ကေက္ခဏေ ဒဿေတုံ “တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊
တဿတ္ထော အာဂမိဿတိ။

သဒ္ဓါယ ဝိမုတ္တောတိ ဧတေန သဗ္ဗထာ အဝိမုတ္တဿပိ သဒ္ဓါမတ္တေန
ဝိမုတ္တဘာဝေါ ဒိပိတော ဟောတိ။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ ဝါ သဒ္ဓါယ အဝိမုတ္တောတိ
အတ္ထော။ ဝုတ္တနယေနောတိ “သောတာပတ္တိဖလ”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေန။
သဒ္ဓဟန္တဿာတိ “ဧကံသတော အယံ ပဋိပဒါ ကိလေသက္ခယံ အာဝဟတိ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဘာသိတတ္တာ”တိ ဧဝံ သဒ္ဓဟန္တဿ။ ယသ္မာ ပနဿ

အနိစ္စာနုပဿနာဒီဟိ နိစ္စသညာပဟာနဝသေန ဘာဝနာယ ပုဗ္ဗေနာပရံ
 ဝိသေသံ ပဿတော တတ္ထ တတ္ထ ပစ္စက္ခတာပိ အတ္ထိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ
 “သဒ္ဓဟန္တဿ ဝိယာ”တိ။ သေသပဒေသံ တသေဝ ဝေဝစနံ။ ဧတ္ထ စ
 ပုပ္ဖဘာဂမဂ္ဂဘာဝနာတိ ဝစနေန အာဂမနီယပဋိပဒါနာနတ္ထေန သဒ္ဓါဝိမုတ္တ-
 ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တာနံ ပညာနာနတ္ထံ ဟောတိတိ ဒဿိတံ။ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယမ္ပိ
 “နေသံ ကိလေသပ္ပဟာနေ နာနတ္ထံ နတ္ထိ၊ ပညာယ နာနတ္ထံ အတ္ထိယေဝါ”တိ
 ဝတ္တာ “အာဂမနီယနာနတ္ထေန ဝ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တံ န ပါပုဏာတိတိ
 သန္နိဋ္ဌာနံ ကတ”န္တိ ဝုတ္တံ။

ပညာသင်္ခါတံ ဓမ္မံ အဓိမတ္တတာယ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဟုတ္တာ ပဝတ္တံ အနုဿရတိတိ
 ဓမ္မာနုဿာရီ။ တေနာဟ “ဓမ္မော”တိအာဒိ။ သဒ္ဓိ အနုဿရတိ သဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂမံ
 မဂ္ဂံ ဘာဝေတိတိ ဣမမတ္ထံ “ဓသေဝ နယော”တိ အတိဒိသတိ။ ပညံ ဝါဟေ-
 တိတိ ပညာဝါဟိ၊ ပညံ သာတိသယံ ပဝတ္တေတိတိ အတ္ထော။ တေနာဟ
 “ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ”တိ။ သဒ္ဓါဝါဟိန္တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေန
 အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာဒိကထာတိ ဥဘတောဘာဂ-
 ဝိမုတ္တာဒိသု အာဂမနတော ပဋ္ဌာယ ဝတ္တဗ္ဗကထာ။ ဧတေသန္တိ ယထာဝုတ္တာနံ
 ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာဒိနံ။ ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ္တေ။ နန စ အဋ္ဌ-
 သမာပတ္တိလာဘိဝသေန ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ ကာယသက္ခိအာဒယော စ
 အဘိဓမ္မေ၊ အာဂတာ၊ ကထမိဓ အရူပဇ္ဈာနလာဘိဝသေန ဥဒ္ဓဋ္ဌာတိ
 စောဒနံ သန္ဓာယာဟ “ယသ္မာ”တိအာဒိ။

ပုသိတွာ ပတွာ။ ပညာယ ဓဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခိဏာ ဟောန္တိတိ
 န အာသဝါ ပညာယ ပဿိယန္တိ၊ ဒဿနကာရဏာ ပညာယ ပရိက္ခိဏာ
 “ဒိသွာ ပညာယ ပရိက္ခိဏာ”တိ ဝုတ္တာ။ ဒဿနာယတ္ထပရိက္ခယတ္တာ ဧဝ ဟိ
 ဒဿနံ အာသဝါနံ ခယဿ ပုရိမကိရိယာ ဟောတိတိ။ တထာဂတေန
 ပဝေဒိတာတိ ဗောဓိမဇ္ဈော နိသိဒိတွာ တထာဂတေန ပဋိဝိဒ္ဓါ ဝိဒိတာ
 ပစ္ဆာ ဗရေသံ ပါကဋီကတာ။ “စတုသစ္စဓမ္မာ”တိ ဝတ္တာ တဒန္တောဂဓတ္တာ
 သီလာဒိနံ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ သီလံ ကထိတ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထေနာတိ
 အဝိပ္ပဋိသာရာဒိပယောဇနေန တသ္မိံ တသ္မိံ ပီတိအာဒိကေန၊ အတ္ထေန။
 ကာရဏေနာတိ သပ္ပုရိသုပနိဿယာဒိနာ ကာရဏေန တသ္မိံ တသ္မိံ

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၃-၄၃-ပိဋ္ဌေ။	၂-အဘိ ၃-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။
၃-ပဿန္တိ (မူလဋီ ၃-၃၅-ပိဋ္ဌေ။)	၄-သီလာဒိကေန (က)

သမာဓိအာဒိပဒဋ္ဌာနတာယ သီလဒါနာရဏေ။ ဝိဇ္ဇာစရိတတ္တာတိ သဒ္ဓါဝိဇ္ဇာ-
ဘာဝေန သမ္မောဓာဝဟဘာဝေ။ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရိတာ ဝိသေသေန စရိတာ၊
တေသု တေန ပညာ သုဋ္ဌ၊ စရာပိတာတိ အတ္ထော။ ပတိဋ္ဌိတာ ဟောတိ
မဂ္ဂေန အာဂတတ္တာ။ မတ္တာယ ပရိတ္တပ္ပမာဏေန။ ဩလောကနံ ခမန္တိ၊
ပညာယ ဂဟေတဗ္ဗတံ ဥပေန္တိ။

တယောတိ ကာယသင်္ခါဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တသဒ္ဓါဝိမုတ္တာ။ ယထာဋ္ဌိတောဝ ပါဠိ-
အတ္ထော၊ န တတ္ထ ကိဉ္စ နိဗ္ဗါရေတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိတိ သုတ္တန္တပရိယာယေန
အဝုတ္တံ ဝဒတိ။ တဿ မဂ္ဂဿာတိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ယံ ကာတဗ္ဗံ၊
တဿ အဓိဂတတ္တာ။ ဥပရိ ပန တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ အတ္တာယ သေဝမာနာ
အနုလောမသေနာသနံ၊ အဇမာနာ ကလျာဏမိတ္တေ၊ သမန္တာနယမာနာ
ဣဒ္ဓိယာနိ အနုပုဗ္ဗေန ဘာဝနာမဂ္ဂပ္ပုပ္ပါဒိယာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿန္တိ မဂ္ဂဿ
အနေကစိတ္တက္ခဏိကတာယာတိ အယမေတ္ထ သုတ္တပဒေသေ ပါဠိယာ အတ္ထော။

ဣမမေဝ ပါဠိ' ဂဟေတွာတိ "ကတမော စ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါနုသာရိ"တိ
မဂ္ဂဋ္ဌေ ပုဂ္ဂလေ ဝတွာ "ဣမဿ ခေါအဟံ ဘိက္ခဝေ"တိ အာဒိနာ တေသံ ဝသေန
အနုလောမသေနာသနသေဝနာဒိနံ ဝုတ္တတ္တာ ဣမမေဝ ယထာဝုတ္တံ ပါဠိ-
ပဒေသံ ဂဟေတွာ "လောကုတ္တရဓမ္မော မဟုစိတ္တက္ခဏိကော"တိ ဝဒတိ။
သော ဝတ္တဗ္ဗောတိ သော ဝိတဏှဝါဒိ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယဒိ မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂလေ
ဝတွာ အနုလောမိကသေနာသနသေဝနာဒိ ပါဠိယံ ဝုတ္တန္တိ မဂ္ဂသမဂ္ဂိနော
ဧဝ ဟုတွာ တေ တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေ သေနာသနပဋိသံယုတ္တ-
ရူပါဒိဝိပဿနဂ္ဂဟဏသ္မိံ တဝ မတေန မဂ္ဂသမဂ္ဂိနော ဧဝ အာပဇ္ဇေယျံ၊
န စေတံ ဧဝံ ဟောတိ၊ တသ္မာ သုတ္တံ မေ လဒ္ဓန္တိ ယံ ကိဉ္စ မာ ကထေဟိတိ
ဝါရေတဗ္ဗော။ ဘေသာဟ "ယဒိ အညေန ဝိတ္တေနာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ ဧဝံ
သန္တေတိ နာနာစိတ္တေနဝ သေနာသနပဋိသေဝနာဒိကေ သတိ။ တတ္ထ
ပါဠိယံ ယဒိ လောကုတ္တရဓမ္မသမဂ္ဂိနော ဧဝ ပဉ္စဝိညာဏသမဂ္ဂိကာလေပိ
လောကုတ္တရသမဂ္ဂိတံ သဓေ သပ္ပုဋ္ဌိန္နသိ၊ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဇ္ဈသိ သုတ္တ-
ဝိရောဓီပနတော။ တေနာဟ "သတ္တာရာ ဟိ"တိအာဒိ။ ဓမ္မဝိစာရဏာ နာမ
တုယံ အဝိသယော၊ တသ္မာ ယာရုံ ဝိဝါဟိတိ ဥယျောဇေတဗ္ဗော။

၁၀၃။ အာဒိကေနောတိ ပဌမေနော။ အနုပုဗ္ဗသိက္ခာတိ အနုပုဗ္ဗေနော
ပဝတ္တသိက္ခာယ။ တေနာဟ "ကရုဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝေန"န္တိ။ သဒ္ဓါ ဇာတာ
ဟေဿာတိ သဒ္ဓါဇာတော၊ အဂ္ဂမာဟိဘာတိပက္ခေပေန ဇာတ-သဒ္ဓဿ

ပစ္ဆာဝစနံ။ ဧဝမေတန္တိ အဓိမုစ္ဆနံ ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါ။ သန္တိကေ နိသိဒတိ
 ဥပဋ္ဌာနဝသေန။ သာဓုကံ ကတွာ ဓာရေတိတိ ယထာသုတံ ဓမ္မံ ဝါစုဂ္ဂတ-
 ကရဏဝသေန တံ ပဂုဏံ ကတွာ သာရဝသေန ဓာရေတိ။ ဆန္ဒော
 ဇာယတိတိ ဓမ္မေသု နိဇ္ဈာနက္ခမေသု ဣမေ ဓမ္မေ ဘာဝနာပညာယ
 ပစ္စက္ခတော ဥဿာမီတိ ကတ္ထုကမျတာကုသလစ္ဆန္ဒော ဇာယတိ။ ဥဿ-
 ဟတိတိ ဆန္ဒော ဥပ္ပါဒမတ္တေ အဋ္ဌတွာ တတော ဘာဝနာရမ္ဘဝသေန
 ဥဿဟတိ။ တုလယတိ သမ္ပသနဝသေန သင်္ခါရေ။ တိရုဏဝိပဿနာယ
 တုလယန္တောတိ တိရုဏပရိညာယ ဇာနိတွာ ဥပရိ ပဟာနပရိညာယ ဝသေန
 ပရိတုလယန္တော ပဋိဇာနန္တော။ မဂ္ဂပဓာနံ ပဒဟတိတိ မဂ္ဂလက္ခဏံ ပဓာနိကံ
 မဂ္ဂံ ပဒဟတိ။ ပေသိတစိတ္တောတိ နိဗ္ဗာနံ ပတိ ပေသိတစိတ္တော။ နာမ-
 ကာယေနာတိ မဂ္ဂပ္ပုပ္ပါဒိယာ တံတံမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တနာမကာယေန။ န ပန ကိပ္ပိ
 အာဟာတိ ဒူရတာယ သမာနံ န ကိပ္ပိ ဝစနံ ဘဂဝါ အာဟ တေ ဒဠတရံ
 နိဂ္ဂဏှိတုံ။

၁၈၄။ ပဏေန ဝေါဟာရေန ဗျာကရဏံ ပဏဝိယာ၊ ပဏဝိယာ အဘာ-
 ဝေန ဩပဏဝိယာ။ န ဥပေတိတိ န ယုဇ္ဇတိ။ တန္တိ ဣဒံ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ
 ပဏောပဏဝိယံ ဒဿေတုံ။ တယိဒံ သဗ္ဗံ ဘဂဝါ “မယံ ခေါ အာဝုသော
 သာယဉ္ဇေဝ ဘုဉ္ဇာမာ”တိ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကေဟိ ဝုတ္တံ သိက္ခာယ အဝတ္တန-
 ဘာဝဒီပနဝစနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

ဥက္ခိပိတွာတိ သိသေန ဂဟေတွာ ဝိယ သမာဒါယ။ အနုဓမ္မောတိ
 အနုရူပေါ သဘာဝေါ၊ သာဝကဘာဝဿ အနုစ္စဝိကာ ပဋိပတ္တိ။ ဧရဟနိ-
 ယန္တိ ဝိရုဋ္ဌိဘာဝံ။ သိနိယတိ ဧတ္ထ၊ ဧတေန ဝါတိ သိနေဟော၊ ကာရဏံ။ တံ
 ဧတ္ထ အတ္ထိတိ သိနေဟဝန္တံ၊ ပါဒကန္တိ အတ္တော။ တစော ဧကံ အင်္ဂန္တိ တစော
 ဝိရပက္ခဘာဝေ ဧကမင်္ဂံ။ ပဓာနံ အနုယုဉ္ဇန္တဿ ဟိ တစေ ပလုဇ္ဇမာနေပိ တံ-
 နိမိတ္တံ အဝေါသာနံ အနာပဇ္ဇနကဿေဝ ဝိရိယဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဧကံ ကာရဏံ။
 ဧဝံ သေသေသု ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေနာဟ “အရဟတ္တံ အပ္ပတွာ န ဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ
 ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇတိ”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ဘိက္ခုဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၃-ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ္ဂ

၁-တေဝိဇ္ဇာဝိသုတ္တံ

၁၀၅။ တတ္ထာတိ ကေပုဏ္ဏရိကသညိတေ ပရိဗ္ဗာဇကောရာမေ။ အနာဂတ-
ပုဗ္ဗော လောကီယသမုဒါဟာရဝသေန “ဝိရဿံ ခေါ အန္တေ”တိအာဒိနာ
ဝုစ္စတိ။ အယံ ပနေတ္ထ အာဂတပုဗ္ဗတံ ဥပါဒါယ တထာ ဝုတ္တော။ ဘဂဝါ ဟိ
ကေသဉ္စိ ဝိမုတ္တိဇနနတ္ထံ၊ ကေသဉ္စိ ဣန္ဒြိယပရိပါကတ္ထံ၊ ကေသဉ္စိ ဝိသေသာမိဂမတ္ထံ
ကဒါမိ တိတ္ထိယာရာမံ ဥပဂစ္ဆတိ။ အနုညာယ ဌာတုတ္တံ အနုဇာနိတဗ္ဗေ
ဌာတုတ္တံ။ အနုဇာနိတဗ္ဗံ သိယာ အနုညာတဿ ဝေယျဿ အဘာဝတော။
ယာဝတကံ ဟိ ဝေယျံ၊ တာဝတကံ ဘဂဝတော ဉာဏံ၊ ယာဝတကဉ္စ ဘဂဝတော
ဉာဏံ၊ တာဝတကံ ဝေယျံ။ တေနေဝါဟ “န တဿ အဒိဋ္ဌမိတ္ထေ ကိဉ္စိ၊ အယော
အဝိညာတမဇာနိတဗ္ဗံ”န္တိအာဒိ။ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဟိ ဘဂဝါ အာဝဇ္ဇေတွာ
ပဇာနာတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “အာဝဇ္ဇနပဋိပဋ္ဌံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏံ”န္တိ။
ယဒိ ဧဝံ “စရံ သမာဟိတော နာဂေါ၊ တိဋ္ဌံ နာဂေါ သမာဟိတော”တိ? ဣဒံ
သုတ္တပဒံ ကထန္တိ? ဝိက္ခေပါဘာဝဒီပနပဒမေတံ၊ န အနာဝဇ္ဇနေနပိ ဉာဏာနံ
ပဝတ္တိပရိဒီပနံ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တမေဝ။

၁၀၆။ ယာဝဒေဝါတိ ဣဒံ ယထာရူပိ ပဝတ္တိ ဝိယ အပရာပရပုတ္တိပိ ဣန္ဒြိ-
တဗ္ဗာတိ တဒဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “သင်္ဂီ” ဝိဏာနံ အာသဝါနံ ပုန
ခေပေတဗ္ဗာဘာဝါ”တိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဇာနနုရဏန္တိ ဣဒံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဿ ပရိ-
ဘဏ္ဍာဉာဏံ အနာဂတံသညာဏံ အနာဒိယိတွာ ဝုတ္တံ၊ တဿ ပန ဝသေန အနာ-
ဂတံသညာဏဂုဏံ ဒဿေတိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။

ဝိဟိပရိက္ခာရေသုဘိ ဝတ္ထာဘရဏာဒိနေဓညာဒိဝိဟိပရိက္ခာရေသု။ ဝိဟိ-
လိင်္ဂံ ပန အပ္ပမာဏံ၊ တသ္မာ ဝိဟိဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ ဒုက္ခဿန္တကရာ
ဟောန္တိယေဝ။ သတိ ပန ဒုက္ခဿန္တကရိယာယ ဝိဟိလိင်္ဂေ တေ န တိဋ္ဌန္တိ-
ယေဝါတိ ဒဿေန္တော “ယေဝိ”တိအာဒိမာဟ။ သုက္ခာပေတွာ သမုတ္တိန္ဒိတွာ။
အရဟတ္တံ ပတ္တဒိဝသေယေဝ ပဗ္ဗဇနံ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဝါတိ အယံ နယော
န သဗ္ဗသာဓာရဏောတိ အာဟ “ဘူမဒေဝတာ ပန တိဋ္ဌန္တိ”တိ။ တတ္ထ

၁-၃ ၇-၂၈၊ ၃ ၈-၉၃၊ ၃ ၉-၁၂-ပိဋေသု။

၂-၃ ၁၁-၁၀၉-ပိဋေ၊

၃-အံ ၂-၃၀၄-ပိဋေ၊

ကာရဏဝစနံ “နိလိယနောကာသဿ အတ္ထိတာယာ”တိ။ အရညပဗ္ဗတာဒိ-
 ပဝိဝေကဋ္ဌာနံ နိလိယနောကာသော။ သေသကာမဘဝေတိ ကာမလောကေ။
 လဋ္ဌိတဇနဿာတိ အာဘရဏာလင်္ကာရနစ္စဂီတာဒိဝသေန ဝိလာသယုတ္တ-
 ဇနဿ။

သောဝီတိ “သော အညတြ ဇေနော”တိ ဝုတ္တော သောဝီ။ ကရတော န
 ကရိယတိ ပါပန္နိ ဧဝံ န ကိရိယံ ပဋိဗောဟတိ။ ယဒိ အတ္တာနံယေဝ ဂဟေတွာ
 ကထေတိ၊ အထ ကဿာ မဟာသတ္တော တဒါ အာဇီဝကပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂစ္ဆိတိ
 အာဟ “တဒါ ကိရာ”တိအာဒိ။ တဿဝီတိ န ကေဝလံ အညေသံ ဧဝ ပါသဏ္ဍာနံ၊
 တဿဝီ။ ဝိရိယံ န ဟာပေသီတိ တပေါဇိဂုစ္ဆဝါဒံ သမာဒိယိတွာ ဌိတော
 ဝိရာဂတ္ထာယ တံ သမာဒိဏ္ဏဝတ္ထံ န ပရိစ္စဇိ၊ သတ္တုသာသနံ န ဧဒေသိ။
 ဟေနာဟ “ကိရိယဝါဒီ ဟုတွာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတိ”တိ။

တေဝိဇ္ဇဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၇။ လောကဿ သဿတတာပဝတ္ထိပဋိက္ခေပဝသေန ပဝတ္တော ဝါဒေါ
 ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ ဧဝ ဟောတီတိ သဿတဂ္ဂါဟာဘာဝေ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂါဟ-
 ဘာဝတော ပုန ပရိဗ္ဗာဇကေန “အသဿတော လောကော”တိ ဝဒန္တေန
 ဥစ္ဆေဒဂ္ဂါဟော ပုစ္ဆိတော၊ ဘဂဝတာပိ သော ဧဝ ပဋိက္ခိတ္တောတိ အာဟ
 “ဒုတိယေ နာဟံ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကော”တိ။ အန္တာနန္တိကာဒိဝသေနာတိ ဧတ္ထ
 အန္တာနန္တိကဂ္ဂဟဏေန အန္တဝါ လောကော အနန္တဝါ လောကောတိ ဣမံ
 ဝါဒဒွယမာဟ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန “တံ ဇိဝံ တံ သရီရ”န္တိအာဒိဝါဒစတုက္ကံ
 သင်္ဂဏှာတိ၊ ဣတရံ ပန ဒွယံ သရူပေနော ဂဟိတန္တိ။ ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗောတိ “တတိယေ နာဟံ အန္တဝါဒိဋ္ဌိကော၊ စတုတ္ထေ နာဟံ အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ-
 ကော”တိ ဧဝမာဒိနာ ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ “ဟောတိ တထာဂတော
 ပရံ မရဏာ”တိ အယမ္ပိ သဿတဝါဒေါ၊ သော စ ခေါ အပရန္တကပ္ပိကဝသေန၊
 “သဿတော လောကော”တိ ပန ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဝသေနာတိ အယမေတေသံ
 ဝိသေသော။ “န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ အယမ္ပိ ဥစ္ဆေဒ-
 ဝါဒေါ၊ သော စ ခေါ သတ္တဝဝသေန၊ “အသဿတော လောကော”တိ ပန
 သတ္တသင်္ခါရဝသေနာတိ ဝဒန္တိ။

၁၈၉။ သပ္ပတိဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇနတော သဟ ဒုက္ခေနာတိ သဒုက္ခံ။ တေနာဟ “**ကိလေသဒုက္ခေနာ**”တိအာဒိ။ **တေသံယေဝါ**တိ ကိလေသဒုက္ခဝိပါကဒုက္ခာနံ-ယေဝ။ သဥပဃာတကန္တိ သဗာဓံ။ သဥပါယာသန္တိ သပရိဿမံ သဥပတာပံ သပိဋံ။ သပရိဇ္ဇာဟန္တိ သဒရထံ။

ကိပ္ပိ ဒိပ္ပိဂတန္တိ ဣမာ တာဝ အဋ္ဌ ဒိပ္ပိယော မာ ဟောန္တု။ အတ္ထိ ပန ဘောဂေါတမ ယံ ကိပ္ပိ ဒိပ္ပိဂတံ ဂဟိတံ။ န ဟိ တာယ ဒိပ္ပိယာ ဝိနာ ကန္တိ သမယံ ပဝတ္ထေတုံ ယုဇ္ဇတိတိ အဓိပ္ပါယေန ပုစ္ဆတိ။ **အပဝိဒ္ဓန္တိ** သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန ဆဒ္ဓိတံ။ **ပညာယ ဒိဋ္ဌန္တိ** ဝိပဿနာပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ ဘဂဝတာ ပဋိဝိဒ္ဓံ။ ယတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တံ သတ္တံ မယေန္တိ သမ္ပဒန္တိတိ **မထိတာတိ** အာဟ “**မထိတာနန္တိ တေသံယေဝ ဝေဝေန**”န္တိ။ ကန္တိ ဓမ္မန္တိ ရူပဓမ္မံ၊ အရူပဓမ္မံ ဝါ။ **အနုပါဒိယိတွာတိ** အဂ္ဂဟေတွာ။

၁၉၀။ န ဥပေတိတိ သင်္ခံ န ဂစ္ဆတိတိ အတ္ထောတိ အာဟ “**န ယုဇ္ဇတိ**”တိ။ **အနုဇာနိတဗ္ဗံ** သိယာ အနုပါဒါဝိမုတ္တဿ ကန္တိပိ ဥပ္ပတ္တိယာ အဘာဝတော။ “**ဝေဝိ မုတ္တမိတ္ထော န ဥပပဇ္ဇတိ**”တိ ကာမဉ္ဇေတံ သဘာဝပဝေဒနံ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဧကေ ပန ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော “**မယမ္ပိ ‘သတ္ထော အာယတ်’ န ဥပပဇ္ဇတိ**”တိ ဝဒါမ၊ သမဏော ဂေါတမောပိ တထာ ဝဒတိ”တိ ဥစ္ဆေဒဘာဝေယေဝ ပတိဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ တဿာ ဘဂဝါ “**န ဥပပဇ္ဇတိတိ ခေါ ဝစ္ဆ န ဥပေတိ**”တိ အာဟ။ “**ဥပပဇ္ဇတိ**”တိ ပန ဝုတ္တေ သဿတမေဝ ဂဏှေယျာတိ ယောဇနာ။ သေသဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။ **အပ္ပတိန္ဒောတိ** ဥစ္ဆေဒဝါဒါဒိဝသေန ပတိဋ္ဌာရဟိတော။ **အနာလဓမ္မာတိ** တေသံယေဝ ဝါဒါနံ ဩလဓမ္မာရမ္မဏဿ အဘာဝေန အနာလဓမ္မာ။ **သုဝပဝေသနဌာနန္တိ** တေသညေဝ ဝါဒါနံ သုဝပဝေသနောကာသံ မာ လဘတူတိ။ **အနုညာယ ဌတွာတိ** “**န ဥပပဇ္ဇတိ**”တိအာဒိနာ အနုဇာနိတဗ္ဗာယ ပဋိညာယ ဌာနဟေတု။ **အနုညမ္ပိတိ** အနုဇာနိတဗ္ဗမ္ပိ ဒုတိယပဉ္စ ပဋိက္ခိပိ။ ပရိယတ္ထော ပန ဓမ္မော အတ္ထတော ပစ္စယာကာရော ဧဝါတိ အာဟ “**ဓမ္မောတိ ပစ္စယာကာရဓမ္မော**”တိ။ **အညတ္ထ ပယောဂေနာတိ** ဣမမှာ နိယျာနိကသာသနာ အညသ္မိ မိစ္ဆာသမယေ ပဝတ္ထပ္ပယောဂေန၊ အနိယျာနိကံ ဝိဝိဓံ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိံ ပဋိပဇ္ဇန္တေနာတိ အတ္ထော။ “**အညဝါဒိယကေနာ**”တိပိ ပါဌော၊ ပစ္စယာကာရတော အညာကာရဒီပကအာစရိယဝါဒံ ပဂ္ဂယ တိဋ္ဌန္တေနာတိ အတ္ထော။

၁၉၁။ အပ္ပစ္စယောတိ အနုပါဒါနော၊ နိရိန္ဒနောတိ အတ္ထော။

၁၉၂။ ယေန ဂူပေနာတိ ယေန ဘူတုပါဒါဒိဘေဒေန ရူပဓမ္မေန။ 'တံ ရူပံ တပ္ပဋိဗဒ္ဓသံယောဇနပ္ပဟာနေန ဝိဇ္ဇာသဝတထာဂတဿ ပဟိနံ အနုပ္ပတ္တိ-ဓမ္မတံ အာပန္နံ။ တေန ဝုတ္တံ ပါဠိယံ "အနုပ္ပါဒဓမ္မ"န္တိအာဒိ။ အညေသံ ဇာနနာယ အဘာဝဂုဏတဿ ဂုဏဂန္တိရော။ "တ္ထေကာ ဂုဏာ"တိ ပမာဏံ ဂဏှိတုံ န သက္ကုဏေယျော။ "ဤဒိဿာ ဧတဿ ဂုဏာ"တိ ပရိယောဂါဟိတုံ အသက္ကုဏေယျတဿ ဒုပ္ပရိယောဂါဋ္ဌောတိ။ ဒုဇ္ဇာနောတိ အဂါတောယ ဂန္တိရော "တ္ထေကာနိ ဥဒကဠုကသတာနိ"တိအာဒိနာ ပမေတုံ န သက္ကာတိ အပ္ပမေယျော၊ တတော ဧဝ ဒုဇ္ဇာနော။ ဧဝမေဝါတိ ယထာ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဂန္တိရော အပ္ပမေယျော ဒုဇ္ဇာနော၊ ဧဝမေဝ ဝိဇ္ဇာသဝေါပိ ဂုဏဝသေန၊ တသ္မာ အယံ ရူပါဒိံ ဂဟေတွာ ရူပိတိအာဒိဝေါဟာရော ဘဝေယျ၊ ပရိနိဗ္ဗာ-တဿ ပန တဒဘာဝါ တထာ ပညာပေတုံ န သက္ကာ၊ တတော တံ အာရက္ခ ဥပပဇ္ဇတိတိအာဒိ န ယုဇ္ဇေယျ။ ယထာ ပန ဝိဇ္ဇမာနော ဧဝ ဇာတဝေဒေါ ဗျတ္တေန ပုရိသေန နိယမာနော ပုရတ္ထိမာဒိဒိသံ ဂတောတိ ဝုစ္စေယျ၊ န နိဗ္ဗုတော၊ ဧဝံ ဝိဇ္ဇာသဝေါပိတိ ဒဿေန္တော "ဧဝမေဝါ"တိအာဒိမာဟ။

အနိစ္စတာတိ ဧတ္ထ အနိစ္စတာဂဟဏံ အသာရနိဒဿနံ။ တေန ယထာ သော သာလရက္ခော သာခါပလာသာဒိအသာရာပဂမေန သုဒ္ဓေါ သာရေ ပတိဋ္ဌိတော၊ ဧဝမယံ ဓမ္မဝိနယော သာသဝသင်္ခါတအသာရဝိဂမေန လောကုတ္တရဓမ္မသာရေ ပတိဋ္ဌိတောတိ ဒဿေတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-မဟာဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၃။ သဟ ကထာ ဧတဿ အတ္ထိတိ သဟကထိ၊ "မယံ ပုစ္ဆာဝသေန တုမှေ ဝိဿန္တေနဝသေနာ"တိ ဧဝံ သဟပဝတ္တကထောတိ အတ္ထော။ ဧတဿေဝ ကထိတာနိ၊ တတ္ထ ပဌမေ ဝိဇ္ဇာတ္ထယံ ဒေသိတံ၊ ဒုတိယေ အဂ္ဂိနာ ဒဿိတန္တိ ဘေဝိဇ္ဇဝစ္ဆသုတ္တံ အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ္တန္တိ နာပံ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ 'သီသံ လန္တိ' န ဝိသေဇ္ဇန္တိ၊ ယသ္မာ သင်္ခါရာနံ နိယတောယံ ဝိနာသော အနုညသမုပ္ပါဒေါ၊ ဟေတုသမုပ္ပန္နာပိ နေ^၁ စိရေန နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ၊ န လဟုံ။ တေနာဟ

“ဝသဘေလ။ပ။ သုဇ္ဈန္တိ”တိ။ ပစ္ဆိမဂမနံ ဉာဏဿ ပရိပါကံ ဂတတ္တာ။ ယဋ္ဌိံ အာလမ္ဗိတွာ ဥဒကံ တရိတုံ ဩတရန္တော ပုရိသော “ယဋ္ဌိံ ဩတရိတွာ ဥဒကေ ပတမာနော”တိ ဝုတ္တော။ ကမ္မပထဝသေန ဝိတ္တာရဒေသနန္တိ သံခိတ္တဒေသနံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “မူလဝသေန ဝေတ္တာ”တိအာဒိ။ ဝိတ္တာရသဒိသာတိ ကမ္မပထဝသေန ဣဓ ဒေသိတဒေသနာဝ မူလဝသေန ဒေသိတဒေသနံ ဥပါဒါယ ဝိတ္တာရသဒိသာ။ ဝိတ္တာရဒေသနာ နာမ နတ္ထိတိ န ကေဝလံ အယမေဝ၊ အထ ခေါ သဗ္ဗာပိ ဗုဒ္ဓါနံ နိပ္ပရိယာယေန ဥဇုကေန နိရဝသေသတော ဝိတ္တာရဒေသနာ နာမ နတ္ထိ ဒေသနာဉာဏဿ မဟာဝိသယတာယ ကရုဏသမ္ပတ္တိယာ စ တဇ္ဇာယ မဟာနဘာဝတ္တာ သဗ္ဗညုတညာဏဿ။ သဗ္ဗညုတညာဏသမဂ္ဂိတာယ ဟိ အဝသေသပဋိသန္တိဒါနဘာဝိတာယ အပရိမိတကာလသမ္ပတဉာဏသမ္ဘာရသမုဒါဂတာယ ကဒါစိပိ ပရိက္ခယာနရဟာယ အနညသာဓာရဏာယ ပဋိဘာနပဋိသန္တိဒါယ ပဟူတဇိဝှါဒိတဒနုရူပရူပကာယသမ္ပတ္တိသမ္ပဒါယ ဝိတ္တာရိယမာနာ ဘဂဝတော ဒေသနာ ကထံ ပရိမိတာ ပရိစ္ဆိန္တာ ဘဝေယျ၊ မဟာကာရုဏိကတာယ ပန ဘဂဝါ ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနရူပံ တတ္ထ တတ္ထ ပရိမိတံ ပရိစ္ဆိန္တံ ကတွာ နိဋ္ဌပေတိ။ အယဉ္စ အတ္ထော မဟာသီဟနာဒသုတ္တေန ဝိပေတဗ္ဗော။ သဗ္ဗံ သံခိတ္တမေဝ အတ္တဇ္ဈာသယဝသေန အကထေတွာ ဗောဓနေယျပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယဝသေန ဒေသနာယ နိဋ္ဌာပိတတ္တာ။ န စေတ္ထ ဓမ္မသာသနဝိရောဓော ပရိယာယံ အနိဿာယ ယထာဓမ္မံ ဓမ္မာနံ ဗောဓိတတ္တာ သဗ္ဗလဟုတ္တာ စာတိ။

၁၉၄။ သတ္တ ဓမ္မာ ကာမာဝဓရာ သမ္ပတ္တသမာဒါနဝိရတိနံ ဣဓာမိပ္ပေတတ္တာ။

အနိယမေတွာတိ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သာဝကော”တိ ဝါ နိယမံ ဝိသေသေန အကတွာ။ အတ္တာနုမေဝ။ပ။ ဓဝဒိတဗ္ဗံ၊ တထာ ဟိ ပရိဗ္ဗာဇကော “တိဋ္ဌတု ဘဝံ ဂေါတမော”တိ အာဟ။

၁၉၅။ သတ္တာဝ အရဟာ ဟောတိ ပဋိပတ္တိယာ ပါရိပူရိဘာဝတော။ တသ္မိံ ဗျာကတေတိ တသ္မိံ “ကေဘိက္ခုပိ သာဝကော”တိအာဒိနာ သုဋ္ဌ၊ ပဉ္စေ ကထိတေ။

၁၉၆။ သမ္မာဒကောတိ ပဋိပတ္တိသမ္မာဒကော။

၁၉၇။ သေခါယ ဝိန္ဒာယာတိ သေခလက္ခဏပ္ပတ္တာယ မဂ္ဂပညာယ သာတိသယံ ကတွာ ကရဏဝသေန ဝုတ္တာ၊ ဖလပညာ ပန တာယ ပတ္တဗ္ဗတ္တာ ကမ္မဘာဝေန ဝုတ္တာ။ တေနာဟ “ဟေဋ္ဌိမဖလတ္တယံ ပတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ ဣမံ ပနေတ္ထ အဝိပရိတမတ္ထံ ပါဠိတော ဧဝံ ဝိညာယမာနံ အပ္ပုဋ္ဌိဝိဇ္ဈနတော ဝိတဏှဝါဒိ “ယာဝတကံ သေခေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ အနုပ္ပတ္တံ တံ မယာ”တိ ဝစနလေသံ ဂဟေတွာ “အရဟတ္တမဂ္ဂေါပိ အနေန ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝဒတိ။ ဧဝန္တိ ဣဒါနိ ဝုစ္စ-မာနာယ ဂါထာယ။

ကိလေသာနိ ပဟာယ ပဉ္စာတိ ပဉ္စောရက္ခာဂိယသံယောဇနသင်္ခါတေ သံကိလေသေ ပဟာယ ပဇဟိတွာ၊ ပဟာနဟေတု ဝါ။ ပရိပုဏ္ဏသေခေါတိ သဗ္ဗသော ဝရိတသေခဓမ္မော။ အပရိဟာနဓမ္မောတိ အပရိဟာနသဘာဝေါ။ န ဟိ ယဿ ဖာတိဂတေဟိ သီလာဒိဓမ္မေဟိ ပရိဟာနိ အတ္ထိ၊ သမာဓိမိ ပရိပူရကာရိတာယ စေတောဝသိပ္ပတ္တော။ တေနာဟ “သမာဟိတိန္ဒြိ-ယော”တိ။ အပရိဟာနဓမ္မတ္တာဝ ဌိတတ္တော။

အနာဂါမိနာ ဟိ အသေခဘာဝါဝဟာ ဓမ္မာ ပရိပူရေတဗ္ဗာ၊ န သေခ-ဘာဝါဝဟာတိ သော ဧကန္တပရိပုဏ္ဏေ သေခေါ ဝုတ္တော။ ဧတံ န ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ “မဂ္ဂေါ ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော”တိ ဧတံ ဝစနံ န ဗုဒ္ဓဝစနံ အနန္တရေကန္တဝိပါက-ဒါနတော၊ ဗဟုက္ခတ္တု ပဝတ္တနေ ပယောဇနာဘာဝတော စ လောကုတ္တရ-ကုသလဿ၊ “သမာဓိမာနန္တရိကညမာဟု”၊ န ပါရံ ဒိဂုဏံ ယန္တိ”တိ၊ ဝေမာဒိနိ သုတ္တပဒါနိ ဧတဿတ္ထသကောနိ။ ဩရက္ခာဂိယသံယောဇနပ္ပ-ဟာနေန သေက္ခဓမ္မဝရိပူရိဘာဝဿ ဝုတ္တတာယ အတ္တော တဝ ဝစနေန ဝိရုဇ္ဈတိတိ။ အဿ အာယသ္မတော ဝစ္ဆဿ။

၁၉၈။ အဘိညာ ဝါ ကာရဏန္တိ ယံ ဟိ တံ တတြ တတြ သက္ခိဘဗ္ဗတာ-သင်္ခါတံ ဣဒ္ဓိဝိပေစ္စနဘဝနာဒိ၊ တဿ အဘိညာ ကာရဏံ။ အထ ဣဒ္ဓိဝိပေစ္စန-ဘဝနာဒိ အဘိညာ၊ ဧဝံ သတိ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ ကာရဏံ။ အဝသာနေ ဆဋ္ဌာဘိညာယ ပန အရဟတ္တံ။ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ ပဌမသုတ္တေ အာသဝက္ခယော အဓိပ္ပေတော၊ အာသဝါ ဒိဏာ ဧဝံ၊ န ပုန ခေပေတဗ္ဗာ၊ တသ္မာ တတ္ထ “ယာဝဒေဝါ”တိ န ဝုတ္တံ၊ ဣဓ ဖလသမာပတ္တိ အဓိပ္ပေတော၊ သာ စ ပုနပ္ပုနံ သမာပဇ္ဇိယတိ၊ တသ္မာ “ယာဝဒေဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ တတော ဧဝံ ဟိ “အရဟတ္တံ ဝါ ကာရဏ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တံ ဟိ “ကုဒါဿု နာမာဟံ တဒါယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-

---

၁-ခု ၁-၅၊ ၃၁၂-ပိဋေသု။ ၂-ခု ၁-၃၉၀-ပိဋေ သုတ္တနိပါတေ။

ဝိဟရိဿာမိ၊ ယဒရိယာ တေရဟိ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရန္တိ”တိ^၁ အနတ္တရေသု
ဝိမောက္ခေသု ဝိဟံ ဥပဋ္ဌပေတွာ အဘညာ^၂ နိဗ္ဗတ္တေန္တဿ ကာရဏံ၊ တယိဒံ
သဗ္ဗသာဓာရဏံ န ဟောတီတိ သာဓာရဏဝသေန နံ ဒဿေန္တော
“အရဟတ္တဿ ဝိပဿနာ ဝါ”တိ အာဟ။

၂၀၀။ ပရိဝရန္တိ နာမ ဝိပဿနာဗြဟ္မစရိယဝါသတ္တာ။ ပရိဝိဇ္ဇော ဟောတိ
သာဝကေန နာမ သတ္ထု ဓမ္မေ ကတ္တဗ္ဗာ ပရိစရိယာ သမ္ပဒေဝ နိဋ္ဌာပိတတ္တာ။
တေနာဟ “ဣတိ။ ပ။ ထေရော ဝေမာဟာ”တိ။ တေသံ ဂုဏာနန္တိ တေသံ
အသေက္ခဂုဏာနံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-ဒီသနခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၁။ ခနံ ခတံ၊ သူကရဿ ခတံ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ သူကရေတာ၊ သူကရဿ
ဝါ ဣမသ္မိ^၃ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ပဌမံ ခတံ ဥပါဒါယ သူကရေတာ၊ တာယ။ ဧဝံနာမ-
ကေတိ ဧဝံ ဣတ္ထိလိဂံဝသေန လဒ္ဓနာမကေ။ ပံသုဓောတေတိ^၄ ဓောတပံသုကေ။
ဩတရိတွာ အဘိရုဟိတဗ္ဗန္တိ ပကတိဘူမိတော အနေကေဟိ သောပါနဖလ-
ကေဟိ ဩတရိတွာ ပုန လေဏဒ္ဓါရံ ကတိပယေဟိ အဘိရုဟိတဗ္ဗံ။

ဋ္ဌိတကောဝါတိ မာတုလဿ ဋ္ဌိတတ္တာ တတ္ထ သဂါရဝသပတိဿဝသေန
ဋ္ဌိတကောဝ။ ကိဉ္ဇာပိ သဗ္ဗ-သဒ္ဓေါ အဝိသေသတော အနဝသေသပရိယာဒါ-
ယကော၊ ဝတ္ထုအဓိပ္ပါယာနရောမိ ပန သဒ္ဓပ္ပယောဂေါတိ တမတ္ထံ သန္ဓာယ
ပရိဗ္ဗာဇကော “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ အာဟ။ ယာ လောကေ မနဿဥပပတ္တိ-
ယောတိအာဒိကာ ဥပပတ္တိယော၊ တာ အနတ္တသမုဒါဂတာ တတ္ထ တတ္ထေဝ
သတ္တာနံ ဥစ္ဆိဇ္ဇနတော၊ တသ္မာ သမယဝါဒီဟိ ဝုစ္စမာနာ သဗ္ဗာ အာယတိ^၅
ဥပ္ပဇ္ဇနဥပပတ္တိ န ဟောတိ။ ဇလဗုဗ္ဗုဋ္ဌကာ ဝိယ ဟိ ဣမေ သတ္တာ တတ္ထ တတ္ထ
သမယေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ တတ္ထ ပဋိသန္ဓိ နတ္ထိတိ အဿ အဓိပ္ပါယော။
တေနာဟ “ပဋိသန္ဓိယော”တိအာဒိ။ အဿ အဓိပ္ပါယံ ပုဋိတွာတိ ယေနာဓိပ္ပါ-
ယေန ပရိဗ္ဗာဇကော “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ အာဟ။ တံ တဿ အဓိပ္ပါယံ
ဇာနန္တောပိ အဇာနန္တော ဝိယ ဟုတွာ တဿ အက္ခရေ တာဝ ခေါသံ

၁-မ ၁-၃၇၊ မ ၃-၂၆၁-ပိဋေသု၊ ၂-ဆဋ္ဌာဘိညံ (?) ၃-ပံသုဓောတော (အဋ္ဌကထာယံ)

ဒဿန္တောတိ ပဒေသသဗ္ဗံ သန္ဓာယ တေန ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗသဗ္ဗဝိသယံ ကတွာ တတ္ထ ဒေါသံ ဂဏှန္တော။ ယထာ လောကေ ကေနစိ “သဗ္ဗံ ဝုတ္တံ၊ တံ မုဿာ”တိ ဝုတ္တေ တဿ ဝစနဿ သဗ္ဗန္တောဂဓတ္တာ မုဿာဘာဝေါ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဧဝံ ဣမဿပိ “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ ဝဒတော တထာ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိပိ နက္ခမတိတိ အတ္ထတော အာပန္နမေဝ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဧသောပိ တေ ဒိဋ္ဌိ နက္ခမတိ”တိ။ ယထာ ပန ကေနစိ “သဗ္ဗံ ဝုတ္တံ မုဿာ”တိ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပါယာနုရောမိနိ သဒ္ဓပ္ပဝတ္တိ၊ တဿ ဝစနံ မုဇ္ဈိတွာ တဒညေသမေဝ မုဿာဘာဝေါ ဉာယာဂတော၊ ဧဝမိဓာပိ “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ ဝစနတော ယဿာ ဒိဋ္ဌိယာ ဝသေန “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ တေန ဝုတ္တံ၊ တံ ဒိဋ္ဌိ မုဇ္ဈိတွာ တဒညမေဝ ယထာ-မိပ္ပေတံ သဗ္ဗံ နက္ခမတိတိ အယမတ္ထော ဉာယာဂတော၊ ဘဂဝါ ပန ဝါဒီဝရော သုခုမာယ အာဏိယာ ထူလံ အာဏိ နိဟရန္တော ဝိယ ဥပါယေန တဿ ဒိဋ္ဌိဂတံ နိဟရိတုံ တဿ အဓိပ္ပါယေန အဝတွာ သဒ္ဓဝသေန တာဝ လဗ္ဘမာနံ ဒေါသံ ဒဿန္တော “ယာပိ ခေါ တေ”တိအာဒိမာဟ။ တေန ဝုတ္တံ “အဿ အဓိပ္ပါယံ မုဇ္ဈိတွာ အက္ခရေ တာဝ ဒေါသံ ဒဿန္တော”တိ။

ပရိဗ္ဗာဇကော ပန ယံ သန္ဓာယ “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ မယာ ဝုတ္တံ၊ “အယံ သော”တိ ယထာဝုတ္တဒေါသပရိဟရဏတ္ထံ တသ္မိံ အတ္ထေ ဝုစ္စမာနေ သေ ဒေါ-သော သဗ္ဗော န ဟောတိ၊ ဧဝမိ သမဏော ဂေါတမော မမ ဝါဒေ ဒေါသမေဝ အာရောပေယျာတိ အတ္တနော အဇ္ဈာသယံ နိရုဟိတွာ ယထာဝုတ္တဒေါသံ ပရိဟရိတုကာမော “သော မေ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ တဗ္ဗဿ တာဒိသ-မေဝေါတိ ယံ “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ ဂဟိတံ ဝတ္ထု၊ တမ္ပိ တာဒိသမေဝ ဘဝေယျာတိ။ အယဉ္စ သဗ္ဗန္တောဂဒေဋ္ဌိ မယုမ္ပိ ဒိဋ္ဌိဝတ္ထု၊ တံ မေ ခမေယျဝါတိ။ ယသ္မာ ပန “ဧသောပိ ဒိဋ္ဌိ တုယံ နက္ခမတိ”တိ ယာပိ ဒိဋ္ဌိ ဝုတ္တာ ဘဝတာ ဂေါတမေန၊ သာပိ မယံ နက္ခမတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတေဝါတိ ပရိဗ္ဗာဇကဿ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ “တံ ပရိဟရမိတိ သညာယ ဝဒတိ”တိ။ တထာ စ ဝက္ခတိ “တသ္မာပိ ဥန္တေဒဒိဋ္ဌိ မယံ နက္ခမတိ”တိ။ “သော မေ ဒိဋ္ဌိ”တိ ယာ ဌိတိဘူတာ ဒိဋ္ဌိ၊ တာယ “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ ပနေတ္ထ သဗ္ဗဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ အာဟ “အတ္ထတော ပနဿ သော ဒိဋ္ဌိ န မေ ခမတိတိ အာပဇ္ဇတိ”တိ။ အယံ ဒေါသောတိ ဒဿန္တော အာဟ “ယဿ ပနာ”တိအာဒိ။ သောတိ ဒိဋ္ဌိ။ ရူပိတန္တိ ဒိဋ္ဌိဒဿနေန အဘိနိဝိသိတွာ ရောစေတွာ ဂဟိတံ။ တေန ဟိ ဒိဋ္ဌိအက္ခမေန အရူပိတေန အဝိတဗ္ဗန္တိ သတိ ဒိဋ္ဌိယာ အက္ခမဘာဝေတတော တာယ ဂဟိတာယ ခမေယျ ရူစေယျ ယထာ၊ ဧဝံ သဗ္ဗဿ

အကွမဘာဝေတိ အပရဘာဂေ သဗ္ဗံ ခမတိ ရုက္ခတိတိ အာပဇ္ဇတိ။ န ပနသတံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယတိတိ ဒေသ “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ ဧဝံ ဝဒန္တော ဥစ္ဆေဒဝါဒီတံ ဝုတ္တနယေန သဗ္ဗဿ ခမနံ ရုက္ခနံ န သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယတိ။ ဤယေန ဝုတ္တမတ္တံ ကထံ န သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယတိတိ အာဟ “ကေဝလံ တဿာပိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ ဥစ္ဆေဒမေဝ ဂဏှာတိ”တိ။ သဗ္ဗေသံ ဟိ ဓမ္မာနံ အာယတိံ ဥပ္ပါဒံ အရစ္စိတွာ တံ သန္ဓာယ အယံ “သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ”တိ ဝဒတိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကေသု စ ဥစ္ဆိန္ဒေသု ကုတော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဘာဝေါတိ။

တေနာတိ တေန ကာရဏေန၊ ယသ္မာ ဣဓေကစ္စေ သတ္တာ ဤဒိသံ ဒိဋ္ဌိပဂ္ဂယု တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဇဟနကေန ဝါ စိတ္တေန ကေဇ္ဈဂဟေတွာ ပဇဟနကေဟိ အပ္ပဇဟနကေ နိဗ္ဗါရေတုံ ဘဂဝါ “အတော။ပ။ ဗဟုတရာ”တိ အဝေါစာတိ အာဟ “ပဇဟနကေသု နိဿက္က”န္တိ ယထာ “ပဇ္ဇသီလေဟိ ပဘာဝနာ ပညဝန္တတရာ”တိ။ “ဗဟူ”တိ ဝတွာ န ကေဝလံ ဗဟူ၊ အထ ခေါ အတိဝိယ ဗဟူတိ ဒဿေန္တော “ဗဟုတရာ”တိ အာဟ။ ဗဟူ ဟိတိ နယိဒံ နိဿက္ကဝစနံ၊ အထ ခေါ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ကထံ ဟိ-သဒ္ဓေါတိ အာဟ “ဟိ-ကာရေ နိပါတမတ္တ”န္တိ။ အနိဿက္ကဝစနံ တာဝ တဿ ပဇဟနကာနံ ဗဟုဘာဝတော တေပိ ပရတော “ဗဟုတရာ”တိ ဝုစ္စိယန္တိ။ မူလဒဿနန္တိ ယေ တာဒိသံ ဒဿနံ ပဌမံ ဥပါဒိယန္တိ၊ တဇ္ဇာတိကမေဝ ပစ္စာ ဂဟိတဒဿနံ။ ဝိဇာတိယံ ဟိ ပဌမံ ဂဟိတဒဿနံ အပ္ပဟာယ ဝိဇာတိယဿ ဂဟဏံ န သမ္ဘဝတိ ဝိရုဒ္ဓဿ အဘိနိဝေသဿ သဟ အနဝဋ္ဋာနတော။ အဝိရုဒ္ဓံ ပန မူလဒဿနံ အဝိဿဇ္ဇိတွာ ဝိသယာဒိဘေဒဘိန္ဒူ အပရဒဿနံ ဂဟေတုံ လတ္တတိ။ တေနာဟ “ဧတ္ထ စာ”တိအာဒိ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ကေစ္စသဿတဝါဒေါ သဿ တုစ္ဆေဒါဘိနိဝေသနံ ဝသေန ယထာက္ကမံ သဿတုစ္ဆေဒဂ္ဂါဟနဇာတိကော၊ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂါဟေန ပန သဿတဘိနိဝေသဿ တံဂါဟေန စ အသဿတဘိနိဝေသဿ ဝိရုဇ္ဈနတော ဥဘယတ္ထပိ “ကေစ္စသဿတံ ဝါ ဂဟေတုံ န သက္ကာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တထာ “သဿတံ ဝါ ဥစ္ဆေဒံ ဝါ န သက္ကာ ဂဟေတုံ”န္တိ စ။ မူလသဿတံ ဟိ ပဌမံ ဂဟိတံ။ အာယတနေသုပိ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ပဌမံ စက္ခာယတနံ သဿတန္တိ ဂဟေတွာ အပရဘာဂေ န ကေဝလံ စက္ခာယတနမေဝ သဿတံ၊ သောတာယတနမ္ပိ သဿတံ၊ ဃာနာယတနာဒိပိ သဿတန္တိ ဂဏှာတိတိအာဒိနာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အာယတနေသုပိတိ ဝိ-သဒ္ဓေန ခေတုနံ ဣန္ဒြိယာနမ္ပိ ဂါဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣဒံ

သန္တာယာတိ “မူလေ သဿတ”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တပဌမဂ္ဂါဟဿ သမာန-
ဇာတိယံ အပရဂ္ဂါဟံ သန္တာယ။

ဒုတိယဝါရေ ပဌမဝါရေ ဝုတ္တသဒိသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ
အာဒိနဝံ ဒိသွာတိ “ယဒိ ရူပံ သဿတံ သိယာ၊ နယိဒံ အာဗာဓာယ
သံဝတ္ထေယျ။ ယသ္မာ စ ခေါ ဣဒံ ရူပံ အသဿတံ၊ တသ္မာ အဘိဏ္ဍပဋိပိဋနဋ္ဌေန
ဥဒယဝယဝန္တတာယ ရူပံ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တံ၊ သဿတာဘိနိဝေသော
မိစ္ဆာ”တိအာဒိနာ တတ္ထ သဿတဝါဒေ အာဒိနဝံ ဒေါသံ ဒိသွာ။ ဩဋ္ဌာရိ-
ကန္တိ တသ္မာ ပဋိပိဋနဋ္ဌေန အယာထာဝဂ္ဂါဟတာယ ရူပံ န သဏှံ ဩဋ္ဌာရိက-
မေဝ။ ဝေဒနာဒိနမ္ပိ အနိစ္စာဒိဘာဝဒဿနံ ရူပဝေဒနာအာဒိနံ သမာနယော-
ဂက္ခမတ္တာ။ ဝိဿဇ္ဇေတိတိ ပဇေဟတိ။

တိဿော လဒ္ဓိယောတိ သဿတုစ္ဆေဒဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိယော။ ယသ္မာ
သဿတဒိဋ္ဌိကာ ဝဇ္ဇေ ရဇ္ဇနဿ အာသန္တာ။ တထာ ဟိ တေ ဩလိယန္တိတိ
ဝုစ္စန္တိ၊ ဘဝါဘဝဒိဋ္ဌိနံ ဝသေန ဣမေသံ သတ္တာနံ သံသာရတော သီသုက္ခိပနံ
နတ္ထိတိ တောဝ တိဿော ဝိသေသတော ဂဟေတဗ္ဗာ။

ဣလောကံ ပရလောကဉ္စ အတ္ထိတိ ဇာနာတိတိ တ္တောဝတာ သဿ-
တဒဿနဿ အပ္ပသာဝဇ္ဇတာကာရဏမာဟ၊ ဝဋ် အဿာဒေတိ၊ အဘိနန္ဒ-
တိတိ ဣမိနာ ဒန္တဝိရာဂတာယ။ တေနာဟ “တသ္မာ”တိအာဒိ။ ဣလောကံ
ပရလောကဉ္စ အတ္ထိတိ ဇာနာတိတိ ဣမိနာ တာသု တာသု ဂတိသု သတ္တာနံ
သံသာရဏံ ပဋိက္ခိပတိတိ ဒဿေတိ၊ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ အတ္ထိတိ
ဇာနာတိတိ ဣမိနာ ကမ္မဖလံ။ ကုသလံ န ကရေတိတိ ဣမိနာ ကမ္မံ၊ အကု-
သလံ ကရေန္တော န အာယတိတိ ဣမိနာ ပုညာပုညာနိ သဘာဝတော
ဇာယန္တိတိ ဒဿေတိ။ ဝဋ် အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ တန္တိန္ဒဘာဝတော။
‘သီဃံ လဒ္ဓိ’ ဇဟိတုံ န သက္ကောတိ ဝဇ္ဇပုစ္ဆေဒဿ အရစ္စနတော။ ဥစ္ဆေဒဝါဒီ
ဟိ တသ္မိံ ဘဝေ ဥစ္ဆေဒံ မညတိ။ တတော ပရံ ဣလောကံ ပရလောကဉ္စ
အတ္ထိတိ ဇာနာတိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ဖလံ အတ္ထိတိ ဇာနာတိ ကမ္မဖလဝါဒီ-
ဘာဝတော။ ယေဘုယျေန ဟိ ဥစ္ဆေဒဝါဒီ သဘာဝနိယတိယဒိစ္ဆာဘိနိဝေ-
သေသု အညတြာဘိနိဝေသော ဟေတိ။ ‘သီဃံ ဒဿနံ ပဇေဟတိ ဝဇ္ဇာဘိရ-
တိယာ အဘာဝတော။ ပါရမီယော ပူရေတုံ သက္ကောန္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ
ဟုတွာ၊ လောကဝေါဟာရမတ္ထေနေဝ သော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာ-
ယတိတိ ယောဇနာ။ အသက္ကောန္တောတိ ဗုဒ္ဓေါ ဟေတုံ အသက္ကောန္တော။

အဘိနိဟာရံ ကတွာ အဂ္ဂသာဝကာဒိဘာဝဿ အဘိနိဟာရံ သမ္ပာဒေတွာ။
သာဝကော ဟုတွာတိ အဂ္ဂသာဝကော မဟာသာဝကော ဟုတွာ၊ တတ္ထာပိ
တေဝိဇ္ဇော ဆဋ္ဌဘိညော ပဋိသန္တိဒါပုတ္တော ဝါ သုက္ခဝိပဿကော ဧဝံ ဝါ
ဗုဒ္ဓသာဝကော ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ သဗ္ဗမိဒံ ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော ကလျာဏ-
မိတ္တနိဿယေန သမ္မတ္တနိယာမောက္ခမနေ ခိပ္ပဝိရာဂတာဒဿနတ္ထံ အာဂတံ။
တေနာဟ “တဿ”တိအာဒိ။

၂၀၂။ ကဋ္ဌိယေနောဝါတိ အာရနာဋ္ဌေန၊ ကဋ္ဌိယသဒိသေန ဥစ္ဆေဒဒဿ-
နေန။ ပူရိတောတိ ပရိပုဏ္ဏဇ္ဈာသယော။ သောတိ ပရိဗ္ဗာဇကော။ အပ္ပ-
ဟာယာတိ အဘိဋ္ဌိတွာ။ ဝိဂ္ဂဟောတိ ကလဟော ဣဒမေဝ သစ္စံ၊ မောသ-
မညန္တိ အညမညံ ဝိရုဒ္ဓဂ္ဂါဟောတိ ကတွာ။ ဝိဝါဒန္တိ ဝိရုဒ္ဓဝါဒံ။ ဝိဃာတန္တိ
ဝိရောဓဟေတုကံ စိတ္တဝိသတံ။ ဝိဟေသန္တိ ဝိဂ္ဂဟဝါဒနိမိတ္တံ ကာယိကံ
စေတသိကဉ္စ ကိလမထံ။ အာဒိနံ ခိသွာဘိ ဧတာသံ ခိဋ္ဌိနံ ဧဝရူပေါ
အာဒိနဝေါ၊ အနိယျာနိကဘာဝတာယ ပန သမ္ပတိ အာယတိဉ္စ မဟာဒိန-
ဝေါတိ ဧဝံ အာဒိနံ ခိသွာ။

၂၀၅။ “ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိအာဒိနာ^၁ ကာယံ အန္တေ-
တိတိ ကာယန္တယော၊ သောယေဝံ၊ တဿ ဝါ သမူဟော ကာယန္တယတာ၊
ကာယပဋိဗဒ္ဓေါ ကိလေသော။ တေနာဟ “ကာယံ ။ပ။ အတ္တာ”တိ။

အသမ္ပိဿဘာဝန္တိ အသက်ရတော ဝဝတ္တိတဘာဝံ။ တေန တာသံ ယထာ-
သကံ ပစ္စယာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဝိဂမံ ဒဿေတိ။ ဧဝံ ဟိ တာသံ ကဒါစိပိ သက်ရော
နတ္ထိ။ တေနာဟ “တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော”တိအာဒိ။ သရူပံ အဂ္ဂဟေတွာ
“အညာ ဝေဒနာ”တိ အနိယမေန ဝုတ္တတ္တာ တမေဝ ဝိဂမံ ဒဿေန္တော
“အနုပ္ပန္နာဝ ဟောန္တိ အန္တရဟိတာ ဝါ”တိ အာဟ၊ သရူပတော နိယမေတွာ
ဝုစ္စမာနေ ကာစိ အနုပ္ပန္နာ ဝါ ဟောတိ၊ ကာစိ အန္တရဟိတာ ဝါတိ။ စုဏ္ဏ-
ဝိစုဏ္ဏဘာဝဒဿနတ္ထန္တိ ခဏေ ခဏေ ဘိဇ္ဇမာနဘာဝဒဿနတ္ထံ။

န ကေနာပိ သံဝေတိတိ ကေနစိ ပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ ဒိဋ္ဌိရာဂဝသေန
သံကိလိဋ္ဌစိတ္တောန ဝဒတိ။ တေနာဟ “သဿတံ ဂဟေတွာ”တိအာဒိ။ န ဝိဝေ-
တိတိ ဝိရုဒ္ဓဘာဝေါဟုတွာ န ဝိဝေတိ။ ပရိဝေတ္တေတွာတိ ဥစ္ဆေဒံ ဂဟေတွာ
ဧကစ္စသဿတံ ဂဟေတွာ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန တယောပိ ဝါဒါ ပရိဝေတ္တေတွာ

ယောဇေတဗ္ဗာ။ **တေန ဝေါဟရတိ**တိ တေန လောကဝေါဟာရေန လောက-
သမညံ အနတိဓာဝန္တော သတ္တော ပုရိသော ပုဂ္ဂလောတိအာဒိနာ ဝေါဟရတိ၊
န ပန ဣတော ဗာဟိရကာ ဝိယ အဘိနိဝိသတိ။ တေနာဟ “**အပရာမ-**
သန္တော”တိ။ **ကဉ္စိ ဓမ္မန္တိ** ရူပါဒိသု ဧကံ ဓမ္မဗ္ဗိ။ **ပရာမာသဂ္ဂါဟေန အဂ္ဂ-**
ဏှန္တောတိ “**နိစ္စ**”န္တိအာဒိနာ, “**တေ မမာ**”တိအာဒိနာ စ ဓမ္မသဘာဝံ
အတိက္ကမိတွာ ပရတော အာမသိတွာ ဂဟဏေန အဂ္ဂဏှန္တော။

ကတာဝီတိ ကတကိစ္စော။ သော ဝဒေယျာတိ ဒီဏာသဝေါ ဘိက္ခု
အဟင်္ကာရမမင်္ကာရေသု သဗ္ဗသော သမုတ္တိန္တေသုပိ အဟံ ဝဒါမိတိ ဝဒေယျ။
တတ္ထ အဟန္တိ နိယကဇ္ဈတ္တသန္တာနေ။ ဗမန္တိ တဿ သန္တကဘူတေ ဝတ္ထုသ္မံ
လောကနိရုဋ္ဌေ။ **သမညန္တိ** တတ္ထ သုကုသလတာယ လောကေ သမညာ
ကုသလော ဝိဒိတွာ။ **ဝေါဟာရမတ္တေနာ**တိ ဧကဝလံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ
မဟာဗောဓိပါရမိယော ပူရေတုံ အသက္ကောန္တော သာဝကော ဟုတွာ
ဒေသဝေါဟာရမတ္တေန န အပ္ပဟိနတဏှော ဝိယ အန္ဓပုထုဇ္ဇေနာ အဘိ-
နိဝေသနဝသေန။

၂၀၆။ **သဿတာဒိသူတိ သဿတာဘိနိဝေသာဒိသု။ တေသံ တေသံ**
ဓမ္မာနန္တိ နိဒ္ဒါရဏေ သာမိဝစနံ။ **သဿတံ အဘိညာယာ**တိ သဿတဒိဋ္ဌိ
သမုဒယတော အတ္တင်္ဂမတော အဿာဒတော နိဿရဏတော အဘိဝိသိဋ္ဌာယ
ပညာယ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ။ **ပဟာနန္တိ** အစ္စန္တပ္ပဟာနံ သမုစ္ဆေဒံ။ **ရူပဿ ပဟာနန္တိ**
ရူပဿ တပ္ပဋိဗဒ္ဓသညောဇနပ္ပဟာနေန ပဟာနံ။ **အနုပ္ပါဒနိရောဓေန နိရုဒ္ဓေဟိ**
အာသဝေဟိ အဂ္ဂဟေတွာဝ ဖိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ “အာသဝေဟိ ဖိတ္တံ ဝိမုစ္စိ”တိ ဧတ္ထ
ကိဉ္စိပိ အဂ္ဂဟေတွာ အသေသေတွာ။ **သောဠသ ပညာ**တိ မဟာပညာဒိကာ
သောဠသ ပညာ။ **ဓတုရင်္ဂသမန္တာဂတော**တိ ပုဏ္ဏဥပေါသထဒိဝသတာ, ကေနစိ
အနာမန္တိတမေဝ အနေကသတာနံယေဝ အနေကသဟဿာနံ ဝါ ဘိက္ခုနံ
သန္တိပဟိတတာ, သဗ္ဗေသံ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေန ဥပသမ္ပန္နတာ, ဆဋ္ဌဘိညတာ
စာတိ။ တေနာဟ “**တတြိမာနိ အင်္ဂါနိ**”တိအာဒိ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္ထတော
အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဒီသနခသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-မာဂဏ္ဍိယသုတ္တဝါဒ

၂၀၇။ ခွေ မာဂဏ္ဍိယာတိ ခွေ မာဂဏ္ဍိယနာမကာ။ ဒေဝဂဗ္ဘသဒိသန္တိ
ဒေဝါနံ ဝသနဩဝရကသဒိသံ။ ဧတံ ဝုတ္တန္တိ “ဘာရဒွါဇဂေါတ္တဿ ဗြာဟ္မ-
ဏဿ အဂ္ဂါဂါရေ တိဏသန္တာရကေ”တံ ဧတံ ဝုတ္တံ။ န ကေဝလံ တံ ဒိဝသ-
မေဝါတိ ယံ ဒိဝသံ မာဂဏ္ဍိယော ပရိဗ္ဗာဇကော တိဏသန္တာရကံ ပညတ္တံ၊
န ကေဝလံ တံ ဒိဝသမေဝ ဘဂဝါ ယေနညတရော ဝနသဏ္ဍော၊ တေနပသင်္က-
မိတိ ယောဇနာ။ ဂါပူပစာရေတိ ဂါမသမိပေ။ သညာဏံ ကတွာတိ သညာဏံ
ကတွာ ဝိယ။ န ဟိ ဘဂဝတော တဿ သညာဏကရဏေ ပယောဇနံ အတ္ထိ။

သမဏသေယျာနုပုဏ္ဏိ သမဏဿ အနုတ္တရိကာသေယျာ။ ပါသံသတ္ထော ဟိ
အယံ ရူပ-သဒ္ဓေါ။ တေနာဟ “ဣမံ တိဏသန္တာရက”န္တိအာဒိ။ အနာ-
ကိဏ္ဍောတိ ဝိလုဠိဟော အသန္နိတော။ ဟတ္ထပါဒသီသေဟိ တတ္ထ တတ္ထ
ပဟဇ္ဇေန န စလိတော အဘိန္နော၊ အစလိဘတ္တာ ဝေ အဘိန္နံ အတ္ထရဏံ။
ပရိစ္ဆိန္တိတွာ ပညတ္တော ဝိယာတိ အယံ ဆေကေန စိတ္တကာရေန စိန္တေတွာ
တုလိကာယ ပရိစ္ဆိန္နလေခါယ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ လိခိတာ စိတ္တကတသေယျာ ဝိယ။
ဘူနံ ဝုစ္စတိ ဝဓိတံ၊ တံ ဟန္တိတိ ဘူနဟုနော။ တေနာဟ “ဟတဝနိနော”တိ။
တံ ပနာယံ စက္ခာဒိသု သံဝရဝိဓာနံ ဝဓိဟနနံ မညတိ။ တေနာဟ “မရိယာဒ-
ကာရကဿာ”တိ။ ဗြူဟေတဗ္ဗန္တိ ဥဋ္ဌာရဝိသယူပဟာရေန ဝဓေတဗ္ဗံ ဝိဏေ-
တဗ္ဗံ၊ တံ ပန အနနုဘူဘာနုဘဝနေန ဟောတိတိ အာဟ “အဒိဋ္ဌံ ဒက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။
အနုဘူတံ ပန အပဏိတံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “ဒိဋ္ဌံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗ”န္တိ။ သေသ-
ဝါရေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒီ ကိရေသ ပရိဗ္ဗာဇကော၊
တသ္မာ ဧဝံ ဆသု ဒွါရေသု ဝနိံ ပညပေတိ။ ယသ္မာ ယံ ဆန္တမ္ပိ စက္ခာဒိနံ
ယထာသကံ ဝိသယဂ္ဂဟဏံ ပဋိက္ခိပန္နော လောကဿ အဝဓိတံ ဝိနာသမေဝ
ပညပေတိ၊ တသ္မာ သော သယမ္ပိ ဝနိဟတော ဟတဝနိတော။

သံကိလေသတော အာရကတ္တာ အရိယော။ နိယျာနိကဓမ္မဘာဝတော
ဉာယော ဓမ္မော။ ဝဇ္ဇလေသဿပိ အဘာဝတော ကုသလော။ တေနာဟ
“ပရိသုဒ္ဓေ ကာရဏဓမ္မေ အနဝဇ္ဇေ”တိ။ ဥဂ္ဂတဿာတိ ဥစ္စကုလိနတာဒိနာ
ဥဋ္ဌာရဿ။ ဗုဒ္ဓေ အာရက္ခံ ဌပေတွာတိ မုခေန သံယတော ဟုတွာ။ အဗ္ဗဇ္ဇမ္ဗူ-
အာဒိနိ ဂဟေတွာ ဝိယ အပူရယမာနောတိ အဗ္ဗဇ္ဇမ္ဗူအာဒိနိ အညမည-
ဝိသဒိသာနိ ဝိယ ပူရဏကထာနယေန ယံ ကိဉ္စိ အကထေတွာ။ တေနာဟ
“မယာ ကထိတနိယာမေနာ”တိ။

၂၀၈။ ဖလသမာပတ္တိယာ ဝုဠိတောတိ ဒိဝါဝိဟာရတော ဝုဠိတောတိ အတ္ထော။ ဒိဝါဝိဟာရောပိ ဟိ “ပဋိသလ္လာန” နှိ ဝုစ္ဆတိ “ရဘောဂတဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ” တိ အာဒိသု။ ဘဂဝါ ဟိ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဠာနုတ္တရကာလံ တေသံ ကထာသလ္လာပံ သုတွာ ဒိဝါဝိဟာရတော ဝုဠာယ တတ္ထ ဂတော။ သံဝေဂေါ နာမ သဟောတ္တပ္ပဉာဏံ၊ တံ နိဗ္ဗိန္ဒနဝသေနပိ ဟောတိ၊ သံဝေဂနိဿိတံ သန္ဓာယာဟ “ဝိတိသံဝေဂေန သံဝိဂ္ဂေါ” တိ။ သော ပန ယသ္မာ ပုရိမာဝတ္ထာယ စလနံ ဟောတိ စိတ္တဿ၊ တသ္မာ အာဟ “စလိတော ကမ္ပိတော” တိ။ တိဒိဏသောတေန ပုရိသေနာတိ ဘဂဝန္တံ သန္ဓာယာဟ။

၂၀၉။ ဓပ္ပဒေသနံ အာရဘိ ယထာ ဝိနေယျဒမနကုသလော။ ဓသနဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ ဣဒံ အာရမိတဗ္ဗဘာဝဿ ဘာဝလက္ခဏဝစနံ။ အာရမတိ ဧတ္ထာတိ အာရာမော၊ ရူပံ အာရာမော တေဿာတိ ရူပါရာမံ၊ တတော ဧဝ တန္တိန္ဒဘာဝေန ရူပေ ရတန္တိ ရူပရတံ၊ တေန သမ္မောဒုပ္ပတ္တိယာ ရူပေန သမ္ပုဒိတန္တိ ရူပသမ္ပုဒိတံ၊ တဒေတံ တဒတိဟတဇဝနကိစ္စံ တတ္ထ အာရောပေတွာ ဝုတ္တံ။ ဒန္တန္တိ အာဒိသုပိ သေဝ နယော။ ဒန္တိ ဒမိတံ။ နိဗ္ဗိသေဝနန္တိ ဝိဂတဝိသုကာယိကံ။ ဂုတ္တန္တိ သတိယာ ဂုတ္တံ။ ရက္ခိတန္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ သံဝုတန္တိ အပနိတံ ပဝေသနိဝါရဏေန။ တေနာဟ “ဝိဟိတ” န္တိ။

၂၁၀။ ဥပ္ပဇ္ဇနပရိဋ္ဌာဟန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇနကိလေသပရိဋ္ဌာဟံ။ ‘ကိ’ ဝစနံ ဝတ္တဗ္ဗံ အဿာတိ ရူပါရမ္မဏံ အနုဘဝိတွာ သမုဒယာဒိပဟာနံ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ ပရိနိဗ္ဗိန္ဒိတွာ ဝိရဇ္ဇိတွာ ယော ဝိမုတ္တော၊ တတ္ထ ကိ’ ဝုဠိဟတပရိယာယော အဝဿံ လဘတိ န လဘတိတိ ပုစ္ဆတိ။ ပရိဗ္ဗာဇကော တာဒိသေ သာရဗဒ္ဓဝိမုတ္တိကေ၊ ဝုဠိဟတောတိ န ဝဒေယျာတိ အာဟ “န ကိဉ္စိ ဘော ဂေါတမာ” တိ။

၂၁၁။ တေတိ တယာ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဝဿံ ဝါသော ဝဿံ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ ဝဿိတုံ အရဟတိတိ ဝဿိကော၊ ဝဿကာလေ နိဝါသာနုစ္ဆဝိကောတိ အတ္ထော။

နာတိဥစ္စော ဟောတိ နာတိနိစောတိ ဂိမိကော ဝိယ ဥစ္စော၊ ဟေမန္တိကော ဝိယ နိစော န ဟောတိ၊ အထ ခေါ တဒုဘယဝေမဇ္ဈလက္ခဏတာယ နာတိဥစ္စော ဟောတိ နာတိနိစော။ နာတိတနူနိတိ ဟေမန္တိကဿ ဝိယ န ခုဒ္ဒကာနိ။

နာတိဗဟူနီတိ ဂိမ္မိကဿ ဝိယန အတိဗဟူနိ။ မိဿကာနေဝါတိ ဟေမန္တိက-
 ဂိမ္မိကေသု ဝုတ္တလက္ခဏာဝေါမိဿကာနိ။ ဥဏှပဝေသနတ္ထာယာတိ နိယူဟေသု
 ပုရေဘတ္တံ ပစ္ဆာဘတ္တဉ္စ ပတိတသုရိယောဘာသဝသေန ဥဏှဿ အပ္ပန္နရ-
 ပဝေသနတ္ထာယ။ ဘိတ္တိနိယူဟာနိ နိဟရိယန္တိတိ ဒက္ခိဏပဿေ ဘိတ္တိသု
 နိယူဟာနိ နိဟရိတွာ ကရိယန္တိ။ ဝိပုလဇာလာနီတိ ပုထုလဆိဒ္ဓါနိ။ ဥဒက-
 ယန္တနီတိ ဥဒကဝါဟကယန္တနိ။

နိလုပ္ပလဂစ္ဆကေ ကတွာတိ ဝိကသိတေဟိ နိလုပ္ပလေဟိ ဂစ္ဆကေ နဋ္ဌိနိကေ
 ကတွာ။ ဂစ္ဆကလလန္တိ ဂစ္ဆမိဿကကဒ္ဓမံ။ ယမကဘိတ္တိတံ ယုဂဋ္ဌဘိတ္တိ၊
 တဿာ အန္တရေ နာဋ္ဌိယတော ဥဒကံ အဘိရုဟတိ။ လောဟနာဋ္ဌိန္တိ လောဟ-
 မယယန္တနာဋ္ဌိ။ ဇာလန္တိ တမ္ဗလောဟမယံ ဇာလံ။ ဟေဋ္ဌာ ယန္တံ ပရိ-
 ဝတ္တေန္တိတိ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ဥဒကယန္တံ ဂမေန္တိ။ ဥဒကဗုဿိတေ တေမေန္တေ
 ဝိဝဿတော မာဟောသိတိ နိလပဋ္ဌံ နိဝါသေတိ။ ဒိဝါကာလေတိ ဒိဝသ-
 ဝေလာယ။ အဇ္ဈတ္တံ ဂူပသန္တဝိတ္တော ဝိဟရာမိတိ ဧတေန အတ္တနော
 ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရော ဘဂဝတာ ဒဿိတောတိ အာဟ“တာယ ရတိယာ
 ရမမာနောတိ ဣဒံ ဝတုတ္တဇ္ဈာနိကဖလသမာပတ္တိရတိ”သန္တာယ ဝုတ္တ”န္တိ။

၂၁၂။ မဟာ ဝ နေသံ ပပဉ္စောတိ နေသံ ရာဇနံ မဟာပပဉ္စော ရာဇိဒ္ဓိ-
 ဝသေန သဗ္ဗဒါသမ္ပတ္တိဝိသယော စ၊ အနဘဝိတုံ န လဘန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။
 မန္တေ ဂဝေသန္တာ ဝိဝရန္တိ, န ဘောဂသုခံ။ ဂဏနာ နာမ အတ္ထိန္ဒဂဏနာ,
 န ဝိဂဏဂဏနာ န ပဏဂဏနာ။ အာဝဇ္ဇောတိ ယထာဓိဂတေ
 ဒိဗ္ဗေ ကာမေ ပဟာယ ကာမဟေတု အာဝဇ္ဇော နိဝတ္တော ပရိဝတ္တိတော
 အဝေယျ။ ဧဝံ မာနုသကာ ကာမာတိ ယထာ ကောစိ ကုသဂ္ဂေန ဥဒကံ
 ဂဟေတွာ မဟာသမုဒ္ဓေ ဥဒကံ မိနေယျ၊ တတ္ထ မဟာသမုဒ္ဓေ ဥဒကမေဝ မဟန္တံ
 ဝိပုလံ ပဏိတဉ္စ၊ ဧဝံ ဒိဗ္ဗာနံ ကာမာနံ သမိပေ ဥပနိဓာယ မာနုသကာ
 ကာမာ အပ္ပမတ္တကာ ဩရမတ္တကာ နိဟိနာ၊ ဒိဗ္ဗာဝ ကာမာ မဟန္တာ
 ဝိပုလာ ဥဋ္ဌာရာ ပဏိတာ။ သမဓိဂယျာတိ သမ္မာ အဓိဂမနဝသေန နိဂ္ဂယျ
 ဒိဗ္ဗမ္ပိ သုခံ ဟိနံ ကတွာ တိဋ္ဌတိ။

၂၁၃။ အာရောဂျဟေတုကံ သုခံ အဿ အတ္တိတိ သုခိ၊ တံ ပနဿ
 ရောဂဝိဂမတောဝါတိ အာဟ“ပဋ္ဌမံ ဂုက္ခိတော ပစ္ဆာ သုခိတော”တိ။ သေရိ
 နာမ အတ္တာဓိနဝုတ္တိတိ အာဟ “သေရိ ဧကကော အဝေယျာ”တိ။ အတ္တနော

ဝသော သယံဝသော၊ သော ဧတဿ အတ္ထိတိ သယံဝသီ။ အင်္ဂါရကပလ္လံ
ဝိယ ကာမဝတ္ထုပရိဋ္ဌာဟဟေတုတော။ တစ္ဆေတွာတိ သဇ္ဇေတွာ၊ ကဏ္ဍု-
ယိတွာတိ အတ္ထော။

၂၁၄။ ယေန ကာယော မရုရကဇာတော ဟောတိ၊ တံ ကိရ ကုဋ္ဌံ ဆဝိံ
ဝိနာသေတိ၊ စမ္ပံ ဆိဒ္ဓဇာတံ ဝိယ ဟောတိ။ တေနောဂါဟ “ဥပဟတကာယဗ္ဗ-
သာဒေါ”တိ။ ပစ္စလတ္တာတိ ပဋိလဘိ။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတတာယ ဝိရောဓိပစ္စယ-
သမာယောဂေန ပဉ္စိန္ဒြိယဿ ဥပဟတတ္တာ။ အာယတိံ ဒုက္ခဖလတာယ
ဧတရဟိ စ ကိလေသဒုက္ခဗဟုလတာယ ကာမာနံ ဒုက္ခသမ္ပဿတာ၊ တဒု-
ဘယသံယုတ္တေသု တေသု စ တံ အသလ္လက္ခိတွာ ဧကန္တသုခါဘိနိဝေသော
ဝိပရိတသညာယ၊ န ကေဝလာယ သုခဝေဒနာယ သုခါတိ ပဝတ္တသညီ။

၂၁၅။ တာနိတိ ကုဋ္ဌသရီရေ ဝဏမုခါနိ။ အသုစိနိတိ အသုဘာနိ။
ဒုဂ္ဂန္ဓာနိတိ ဝိဿဂန္ဓာနိ။ ပူတိနိတိ ကုဏပဘူဘာနိ။ ဣဒါနိတိ ဧတရဟိ။
နခေဟိ ဝိပ္ပတစ္ဆေနအဂ္ဂိပရိတာပနေဟိ အတိနိပ္ပိဋ္ဌနကာလေ ပါဏကာ။ပ။
ပဿရန္တိ၊ ဘေန ဝေဒနာ တနုကာ ဟောတိ။ စန္ဒိ ဝုတ္တနယေန ဝေဒနာယ
တနုကာဘာဝတော။

အာရောဂျဘာဝေ ဓနလာဘာဒိလာဘုပ္ပတ္တိတော၊ အသတိ စ အာရောဂျေ
လာဘဿ နိရတ္ထကာဘာဝတော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိသဗ္ဗသမ္ပတ္တိနံ လာဘဿ နိမိတ္တ-
ဘာဝတော စ အာရောဂျပရမာ လာဘာ။ နိဗ္ဗာနေ သုခုပ္ပတ္တိတော၊ အသတိ စ
နိဗ္ဗာနာဓိဂမေ တာဒိသဿ သုခဿ အနုပလဟ္တာနတော၊ သဗ္ဗသင်္ခတ-
ဝိဝိတ္တတ္တာ စ သဗ္ဗသော စ သံသာရဒုက္ခဘာဝတော၊ အဓိဂတေ စ တသ္မိံ
သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဘာဝတော စ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ။ ပုပ္ဖဘာဂမဂ္ဂါနန္တိ
ကာယာနုပဿနာဒိဘေဒဘိန္ဓာနံ အရိယမဂ္ဂဿ ပုပ္ဖဘာဂိယာနံ မဂ္ဂါနံ။
တေသဉ္စ အမတဂါမိတာ နာမ တန္တိန္ဒုတာဝသေနော သတ္ထိကိရိယာဝသေနာတိ
အာဟ “ပုပ္ဖဘာဂဂမနေနေဝ အမတဂါမိန”န္တိ။ အဋ္ဌကိဏော အရိယမဂ္ဂေါ
ခေမော သဗ္ဗပရိဿယသမုပ္ပါတနေန အနုပဒ္ဓါတတ္တာ၊ တံသမင်္ဂီနံ သဗ္ဗသော
အနုပဒ္ဓါတတ္တာ၊ တံသမင်္ဂီနံ သဗ္ဗသော အနုပဒ္ဓဝဟေတုတော ဇ။ လဒ္ဓိဝသေန
ဂဟိတာတိ သဿတဝါဒါဒိဟိ ကေဝလံ တေသံ လဒ္ဓိဝသေန တထာ ဂဟိတာ။
ခေမအမတဂါမိနန္တိ ဣမိနာ ဟိ “ခေမံအမတဂါမိန”န္တိ ဝိဘတ္တိအလောပေန
နိဒ္ဒေသော၊ အတ္ထော ပန ဝိဘတ္တိလောပေန ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဒသေတိ။

၂၁၆။ အနောမဇ္ဇတိတိ အနု အနု ဩမဇ္ဇတိ။ အပရာပရံ ဟတ္ထံ ဟေဋ္ဌာ ဩတာရေဇ္ဇော မဇ္ဇတိ။

၂၁၇။ ဆေကန္တိ ဃနဘာဝေန ဝိတံ။ ဃနမဋ္ဌဘာဝေန သုန္တရံ ဟောတိတိ အာဟ“သပ္ပန္န”န္တိ။ သာဓုဟိ ပရမပ္ပိစ္ဆသန္တုဋ္ဌေဟံ လာတော ဂဟိတောတိ သာဟုဋ္ဌိ။ သင်္ကာရစောဠကံ နိစ္စကာဋ္ဌကံ။

၂၁၈။ ကတ္ထ တတ္ထ ရုဇနဋ္ဌေန ဝိဗာဓနဋ္ဌေန ရောဂေါ ဘူတော။ ဝိပဿနညဏေနပိ သိခါပ္ပတ္တေန အာရေဂျံ ကေဒေသေန ပဿတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဝနုပဋိပက္ခတောတိ အာဟ “ဝိပဿနာဉာဏဉ္စေဝါ”တိ။

၂၁၉။ အန္တရာတိ ပဋ္ဌမုပ္ပတ္တိ ဇရာမရဏာနံ ဝေမဇ္ဈေ။ ဥပဟတောတိ ပိတ္တသေမှာဒိဒေါသေဟိ ဒူသိတဘာဝေန ကထိတော။ ပိတ္တာဒိဒေါသေ ပန ဘေသန္တသေဝနာယ နိဝတ္တေဇ္ဇော ဥပဟတံ ပဋိပါကဘိကံ ကရေဇ္ဇော ဓက္ခန္တိ ဥပ္ပါဒေတိ နာမ။ ဝိနဋ္ဌာနိတိ အနုပ္ပတ္တိမဗ္ဗတံ အာပန္နာနိ။

၂၂၀။ ပုဗ္ဗေ ပုတ္တေ သာဟုဋ္ဌိယစိရေ။ ဝဇ္ဇေ အနုဂတဝိတ္တေနာတိ အနုမတဂ္ဂေ သံသာရဝနေ အနာဒိနဝဒသိတာယ အနုဂါမိစိတ္တေန။

၂၂၁။ ဓမ္မဿာတိ နိဗ္ဗာနဿ။ အနုဓမ္မန္တိ အနုရူပံ နိယျာနဓမ္မံ။ တေနာဟ “အနုစ္စဝိကံ ပဋိပဒ”န္တိ။ ပဉ္စက္ခန္တေတိ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္တေ ဒသေတိ။ “ဒိဃရတ္တံ ဝတ ဘော”တိအာဒိနာ ပါဠိယံ ဝိဝဇ္ဇံ ဒသိတံ။ ဟေနာဟ “ဥပါဒါနနိရောဓာတိ ဝိဝဇ္ဇံ ဒသေဇ္ဇော”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

မာဂ နှိယသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-သန္တကသုတ္တဝါဒ

၂၂၃။ ဒေဝေန ဝဿေန ကဟော သောဗ္ဗော ဒေဝကတသောဗ္ဗော။ တေနာဟ “ဝဿော။ပ။ ရဟဒေါ”တိ။ ရဟာတိ ပံသုရဟာ ပါသာဏရဟာ မိဿကရဟာတိ တိဿော ရဟာ။ တတ္ထ ပံသုရဟာ ဥဒကမုတ္တဋ္ဌာနေ အဟောသိ၊ နိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ပနဥဒကေန အဇ္ဈောတ္တတံ။ ဥမင်္ဂံ ကတွာတိ ဟေဋ္ဌာ သုဒ္ဓဂ္ဂံ ကတွာ။

အနမတဂ္ဂိယံ ပစ္စဝေက္ခိတွာတိ “န ခေါ သော သတ္တာဝါသော သုလဘရူပေါ၊
 ယော ဣမိနာ ဒီသေန အဒ္ဓါနာ အနာဂုတ္တပုဗ္ဗော”တိအာဒိနာ^၁ ဣဒဉ္စ တဋ္ဌာကံ
 မယာ ဝုတ္တပုဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ တမ္ပိ ဌာနံ သော စ အတ္တဘာဝေါ အပဉ္စတ္ထိကဘာဝံ
 ဂတောတိ ဧဝံ အနမတဂ္ဂိယံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ တာဒိသံ ဌာနံ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ။
 ဣမိနာ နယေန သမုဒ္ဒပဗ္ဗတဒဿနာဒိသုပိ ပစ္စဝေက္ခဏာဝိမိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥစ္စံ နဒမာနာယာတိ ဥစ္စံ ကတွာ သဒ္ဓိံ ကရေန္တိယာ။ ကာမဿာဒ-
 ဘဝဿာဒါဒိဝတ္ထုန္တိ “အယဉ္စ အယဉ္စ ကာမော ဣဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ၊
 အသုကော ဘဝေါ ဣဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ၊ ဧဝမယံ လောကော ပိယေဟိ
 ပိယတရော”တိ ဧဝံ ကာမဿာဒဘဝဿာဒလောကဿာဒါဒိသင်္ခါတံ ဝတ္ထု။
 ဒုဂ္ဂတိတော သံသာရတော စ နိယျာတိ ဧတေနာတိ နိယျာနံ၊ သဂ္ဂမဂ္ဂေါ
 မောက္ခမဂ္ဂေါ စ၊ တံ နိယျာနံ အရဟတိ၊ နိယျာနေ ဝါ နိယုတ္တာတိ နိယျာနိကာ၊
 နိယျာနံ ဝါ ဖလံ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ နိယျာနိကာ၊ ဝစီဒုစ္စရိတာဒိသံကိလေ-
 သတော နိယျာတိတိ ဝါ နိယျာနိယာ၊ ဤ-ကာရဿ ရဿတ္တံ၊ ယ-ကာရဿ စ
 က-ကာရံ ကတွာ နိယျာနိကာ၊ စေတနာယ သဒ္ဓိံ သမ္ပပ္ပလာပါ ဝေရေဏေ။
 တပ္ပုပ္ပါပက္ခတော အနိယျာနိကာ၊ တဿာ ဘာဝေါ အနိယျာနိကတ္တံ၊ တသ္မာ
 အနိယျာနိကတ္တာ။ တိရစ္ဆာနဘူတာတိ တိရောကရဏဘူတာ။ ဂေဟဿိတ-
 ကထာတိ ကာမပဋိသံယုတ္တကထာ။ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝေတိ အနိစ္စတာပဋိ-
 သံယုတ္တစတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဘာဝေ။ သဟ အတ္ထေနာတိ သာတ္ထကံ၊ ဟိတပဋိ-
 သံယုတ္တန္တိ အတ္ထော။ ဝိသိခါတိ သရသန္ဓိဝေသော၊ ဝိသိခါဂဟဏေန စ
 တန္တိဝါသိနော ဂဟိတာ “ဂါမော အာဂတော”တိအာဒိသု^၂ ဝိယ။ ဝေနေ-
 ဝါဟ “ယူရာ သမတ္တာ”တိ၊ “သဒ္ဓါ ပသန္တာ”တိ စ။ ကုမ္ဘဋ္ဌာနပ္ပဒေသေန
 ကုမ္ဘဒါသိယော ဝုတ္တာတိ အာဟ “ကုမ္ဘဒါသိကထာ ဝါ”တိ။

၂၂၈။ ဝေါဟာရော ဝိယ တေသံ တထာ ဝေါဟာရမတ္ထံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ
 “ဗြဟ္မစရိယဝါသေ”တိ။ အကတာတိ သမေန၊ ဝိသမေန ဝါ ကေနစိ ဟေတုနာ
 န ကတာ န ဝိဟိတာ။ ကတဝိဇော ကရဏဝိမိ နတ္ထိ ဧတေသန္တိ အကဋ္ဌဝိဇော။
 ပဒဒ္ဒယေနပိ လောကေ ကေနစိ ဟေတုပစ္စယေန နေသံ အနိဗ္ဗတ္တတံ
 ဒဿေတိ။ ဣဒ္ဓိယာပိ န နိဗ္ဗိတာတိ ကဿစိ ဣဒ္ဓိမတော စေတောဝသိပ္ပတ္တဿ
 ဒေဝဿ၊ ဣဿရာဒိနော ဝါ ဣဒ္ဓိယာပိ န နိဗ္ဗိတာ။ အနိဗ္ဗာတာတိ ကဿစိ
 အနိဗ္ဗာပိတာ။ ရူပါဒိဇနကဘာဝန္တိ ရူပသဒ္ဓါဒိနံ ပစ္စယဘာဝံ၊ ရူပါဒယောပိ

၁-မ ၁-၁၁၆-ပိဋေ။ ၂-သဒ္ဓါရတ္ထ-ဦ ၁-၁၇၄-ပိဋေပိ။

ပထဝီယာဒီဟိ အပ္ပဋ္ဌိမဒ္ဓုရတ္တိကာတိ တဿ အဓိပ္ပါယော။ ယထာ ပဗ္ဗတကူဋ်
 ကေနစိ အနိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ကဿစိ စ အနိဗ္ဗတ္တနကံ၊ ဝေမေတေဝီတိ အာဟ “ပဗ္ဗတကူဋ်
 ဝိယ ဌိတာတိ ကူဋ်ဌာ”တိ။ ယမိဒံ ဗီဇတော အင်္ဂုရာဒိ ဇာယတိတိ ဝုစ္စတိ၊ တံ
 ဝိဇ္ဇမာနမေဝ တတော နိက္ခမတိ၊ နာဝိဇ္ဇမာနံ၊ အညထာ အညတောပိ အညဿ
 ဥပလဒ္ဓိ သိယာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဧဝံ ဌိတာတိ ဧဝံ နိဗ္ဗိကာရာ ဌိတာ။
 ဥဘယေနပီတိ အတ္ထဒ္ဓယေနပီတိ ဝဒန္တိ။ “ကူဋ်ဌာ သေကဌာယိဌိတာ”တိ
 ပဒဒ္ဓယေနပိ။ တေသံ သတ္တန္တံ ကာယာနံ။ ဌိတတ္တာတိ နိဗ္ဗိကာရာဘာဝေန
 ဌိတတ္တာ။ န စလန္တိတိ ဝိကာရံ နာပဇ္ဇန္တိ။ ဝိကာရာဘာဝတော ဟိ တေသံ
 သတ္တန္တံ ကာယာနံ သေကဌာယိဌိတတာ။ အနိဉ္ဇနဉ္ဇ အတ္ထတော ပကတိယာ
 အဝဋ္ဌာနမေဝါတိ ဒဿေတုံ “န ဝိပရိဏာမေန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ တထာ အဝိပရိ-
 ဏာမဓမ္မတ္တာ ဝေ တေ အညမညံ န ဗျာဗာဓေန္တိ။ သတိ ဟိ ဝိကာရံ
 အာပါဒေတဗ္ဗတာယ ဗျာဗာဓကေတာပိ၊ သိယာ၊ တထာ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗတာယ
 အနုဂ္ဂါဟကတာတိ တဒဘာဝံ ဒဿေတုံ ပါဠိယံ “နာလ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပထဝီ ဧဝ ကာယေကဒေသတ္တာ ပထဝီကာယော။ ဟန္တု ဝါ ဃာတေတုံ
 ဝါ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ ဇီဝသတ္တမာနံ ကာယာနံ နိစ္စတာယ နိဗ္ဗိကာရ-
 ဘာဝတော၊ ဧတေနေဝ နေသမဟန္တဗ္ဗတာ အဃာတေတဗ္ဗတာ အတ္ထတော
 ဝုတ္တာယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “သတ္တန္တံဇေဝ ကာယာန”န္တိအာဒိ။
 သောတုံ ဝါ သာဝေတုံ ဝါ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိတိ ပစ္စေကံ နေသံ သဝနေသု
 အသမတ္တတ္တာ တဒေကဒေသာဒိသုပိ အသမတ္တတံ ဒီပေတိ။ ယဒိ ကောစိ
 ဟန္တာ နတ္ထိ၊ ကထံ သတ္တပ္ပဟာရေတိ အာဟ “ယထာ ပုဂ္ဂရာသိအာဒိသု”တိ-
 အာဒိ။ ကေဝလံ သညာမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ ဟနနဃာတနာဒိ ပန ပရမတ္ထတော
 နတ္ထေဝ ကာယာနံ အဝိကောပနိယဘာဝတောတိ အဓိပ္ပါယော။ ကေဝလံ
 တက္ကမတ္တေန နိရုတ္တကံ ဒိဋ္ဌိံ ဒီပေတိတိ ဧတေန ယသ္မာ တက္ကိကာ နိရင်္ဂသ-
 တာယ ပရိကပ္ပနဿ ယံ ကိဉ္စိ အတ္တနာ ပရိကပ္ပိတံ သာရတော မညမာနာ
 တထေဝ အဘိနိဝိဿ တက္ကဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟံ ဂဏန္တိ၊ တသ္မာ န တေသံ ဒိဋ္ဌိဝတ္ထုသ္မိံ
 ဝိညူဟိ ဝိစာရဏာ ကတ္တဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ ကေဝီတိ သာရသမာသာစရိယာ။
 ပဋိန္ဒြိယဝသေနာတိ ပဉ္စရူပိန္ဒြိယဝသေန။ ကမ္မန္တိ လဒ္ဓိ ကမ္မဘာဝေန သုပါက-
 ဋတ္တာ။ အဝက်ကထာတာရဏာဒိကာ ခွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါ။ ကေသ္မိံ ကပ္ပေတိ
 ကေသ္မိံ မဟာကပ္ပေ။

ပုရိသဘူမိယောတိ ပဓာနပုဂ္ဂလေန နိဋ္ဌေသော၊ ဣတ္ထိနမ္ပေတာ ဘူမိယော ဣစ္ဆန္တေ။ ဘိက္ခု၊ ဝ ပန္နကောတိအာဒိ တေသံ ပါဠိယေဝ။ တတ္ထ ပန္နကောတိ ဘိက္ခုာယ ဝိစရဏကောတိ ဝဒန္တိ၊ တေသံ ဝါ ပဋိပတ္တိံ ပဋိပန္နကော။ ဇိနောတိ ဇိဏ္ဏော၊ ဇရာဝသေန နိဟိနဓာတုကောတိ ဝဒန္တိ၊ အတ္တနော ဝါ ပဋိပတ္တိယာ ပဋိပက္ခံ ဇိနိတွာ ဌိတော။ သော ကိရ ဟထာဘူတော ကဿစိပိ ဓမ္မံ န ကထေတိ။ တေနာဟ “န ကိန္နိ အာဟာ”တိ။ အလာဘိန္တိ “သော န ကုတ္တိ-မုခါ ပဋိဂ္ဂဏှတိ”တိအာဒိနာ၊ နယေန ဝုတ္တအလာဘာဟေတုသမာယောဂေန အလာဘိ။ တတော ဧဝ ဇိသန္တာဒုဗ္ဗလပရေတတာယ သယနပရာယဏံ သမဏံ ပန္နဘူမိတိ ဝဒတိ။

အာဇီဝဝုတ္တိသတာနိတိ သတ္တာနံ အာဇီဝဘူတာနိ ဇိဝိကာဝုတ္တိသတာနိ။ ပသုဂ္ဂဟဏေန ဧဠကဇာတိ ဂဟိတာ၊ မိဂ္ဂဟဏေန ရုရဂဝယာဒိသဗ္ဗင်္ဂဇာတိ။ ဗဟူ ဒေဝါတိ စာတုမဟာရာဇိကာဒိဗြဟ္မဏာယိကာဒိဝသေန နေသံ အန္တရ-ဘေဒဝသေန ဗဟူ ဒေဝါ။ တတ္ထ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဧကစွော အန္တရ-ဘေဒေါ မဟာသမယသုတ္တေန၊^၂ ဒီပေတဗ္ဗော။ မာနုသာပိ အနန္တဘေဒါ ဒီပ-ဒေသကုသဝံသာဇိဝါဒိဝိဘာဂဝသေန မာနုသာပိ အနန္တဘေဒါ။ ပိသာစာ ဧဝ ပေသာစာ၊ တေ အပရပေတာဒယော မဟန္တာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဆဒ္ဒန္တဒဟမန္တာကိနိယော ကုဋ္ဌိရမုစလိန္တနာမေန ဝဒတိ။ ဂဏ္ဍိကာတိ ပဗ္ဗဂဏ္ဍိကာ။ ပဏ္ဍိတောပိ။ ပ။ ဥဒ္ဓံ န ဂစ္ဆတိ၊ ကသ္မာ? သတ္တာနံ သံသရဏ-ကာလဿ နိယတဘာဝတော။

အပရိပက္ခံ သံသရဏနိမိတ္တံ သီလာဒိနာ ပရိပါဝေတိ နာမ သိသံယေဝ ဝိသုဒ္ဓိပ္ပတ္တိယာ။ ပရိပက္ခံ ဖုဿ ဖုဿ ပတွာ ပတွာ ပရိပက္ခဘာဝါပါဒနေန ဗျန္တိ ကရေတိ နာမ။ သုတ္တရဋ္ဌေတိ သုတ္တဝဋ္ဌိယံ။ နိဗ္ဗေဋ္ဌိယမာနမေဝ ပလေ-တိတိ ဥပမာယ သတ္တာနံ သံသာရော အနုက္ကမေန ဒီယတေဝ၊ န တဿ ဝဒ္ဓိတိ ဒသေတိ ပရိစ္ဆိန္နရူပတ္တာ။

၂၂၉။ နိယတိဝါဒေ ပက္ခိပန္နောတိ သဗ္ဗညုတံ ပဋိဇာနိတွာပိ ပဒေသညု-တာယ အသမ္မာယမာနော တတ္ထ အတ္တနော အညာဏကိရိယံ ပရိဟရိတုံ အသက္ကောန္တော စ “ဝေမေသာ နိယတိ”တိ နိယတိဝါဒေ ပက္ခိပန္နော။

၂၃၀။ ဓမ္မကထာယ အပဿယဘူတော အနုဿဝေါ တေဿ အတ္ထိတိ အနုဿဝိ၊ တေနေဝဿ အပဿယဝါဒံ ဒဿေတုံ “အနုဿဝနိဿိတော”တိ အာဟ၊ သဝနံ သစ္စတောတိ ယံ ကိဉ္စိ အနုဿဝံ၊ တံ သဝနံ သစ္စန္တိ ဂဟေတွာ ပြိတော။ ဖိရုကသပ္ပာယာတိ ဂန္ထသမ္ပာဒနေန၊ တာဒိသံ ဂန္ထံ ပရုဏံ ဝါ-
စုဂ္ဂတံ ကတွာ တံ နိဿာယ ဓမ္မံ ကထေတိ။ တေနာဟ “ဝဂ္ဂပဏ္ဏာသကာ-
ယာ”တိအာဒိ။

၂၃၂။ မန္တပညောတိ ပရိတ္တပညော။ မောမူဟောတိ သမ္ပုယကော။ “ဝေန္တိပိ မေ နော”တိအာဒိနာ ဝိဝိဓော နာနပ္ပကာရော ခေပေါ ဝါစာယ ပရ-
ဝါဒါနံ ဝိပနံ ဝါစာဝိက္ခေပေါ၊ တံ ဝါစာဝိက္ခေပံ၊ န မရတိ န ပစ္စိဇ္ဇတိ ယထာ-
ပုတ္တော ဝါဒဝိက္ခေပေါ တောယာတိ အမရာ၊ တတ္ထ ပဝတ္တာ ဝိဉ္စိ အမရာ-
ဝိက္ခေပေါ၊ တံ အမရာဝိက္ခေပံ။ အပရိယန္တဝိက္ခေပန္တိ “ဝေဗ္ဗိ မေ နော”တိ-
အာဒိနာ ပုစ္ဆိတဿ အပရိယောသာပနဝသေန ဝိက္ခေပံ။ ဣတော ဝိတော စ
သန္တာဝတိ ကေသ္မိံ သဘာဝေ အနဝဋ္ဌာနတော။ ဂါဟံ န ဥပဂစ္ဆတိတိ
မိစ္ဆာဂါဟတာယ ဥတ္တရဝိဓာနာယ ပရိမပက္ခံ ဌပေတွာ ဂါဟံ န ဥပဂစ္ဆတိ။
အမရာသဒိသာယ အမရာယ ဝိက္ခေပေါတိ အမရာဝိက္ခေပေါ။

ဣဒံ ကုသလန္တိ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ ပကာရတ္ထော၊ ဣမိနာ ပကာရေနာတိ
အတ္ထော။ အမရာဝိက္ခေပိကော ယထာ ကုသလေ၊ ဧဝံ အညသ္မိံ ယံ ကိဉ္စိ
ကေနစိ ပုစ္ဆိတံ အတ္ထံ အတ္တနော အရစ္စနတာယ “ဝေန္တိပိ မေ နော”တိအာဒိနာ
တတ္ထ တတ္ထ ဝိက္ခေပညေဝ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ “ဝေန္တိပိ မေ နော”တိအာဒိ
တတ္ထ တတ္ထ ပုစ္ဆိတကာရပဋိသေနေဝသေန ဝိက္ခိပနာကာရဒဿနံ။ နန စေတ္ထ
ဝိက္ခေပဝါဒိနော ဝိက္ခေပပက္ခဿ အနနဇာနနံ ဝိက္ခေပပက္ခေ အဝဋ္ဌာနံ ယုတ္တန္တိ?
န၊ တတ္ထာပိ တဿ သမ္ပုဋ္ဌဿ ပဋိက္ခေပဝသေနေန ဝိက္ခေပဝါဒဿ ပဝတ္ထ-
နတော။ တေန ပုတ္တံ “နော”တိ။ တထာ ဟိ သမ္ဘယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော
ရညာ အဇာတသတ္တုနာ သန္တိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုဋ္ဌော ပရလောကတ္တိကာ-
ဒိနံ ပဋိသေနေမုခေန ဝိက္ခေပံ ဗျာကာသိ။

တ္ထောဟ “နန စာယံ သဗ္ဗောပိ အမရာဝိက္ခေပိကော ကုသလာဒယော
ဓမ္မေ ပရလောကတ္တိကာဒိနိ စ ယထာဘူတံ အနဝဗုဇ္ဈမာနော တတ္ထ တတ္ထ ပဉ္စ
ပုဋ္ဌော သမာနော ပုစ္ဆာယ ဝိက္ခေပမတ္တံ အာပဇ္ဇတိ၊ တဿ ကထံ ဒိဋ္ဌိဂတ-
ဘာဝေါ။ န ဟိ အဝတ္တုကာမဿ ဝိယ ပုစ္ဆိတမတ္တံ အဇာနန္တဿ

ဝိက္ခေပကရဏမတ္တေန တဿ ဒိဋ္ဌိဂတိကတာ ယုတ္တာ”တိ? ဝုစ္စတေ—န ဟေဝ ခေါပုစ္ဆာယ ဝိက္ခေပကရဏမတ္တေန တဿ ဒိဋ္ဌိဂတိကတာ၊ အထ ခေါမိစ္ဆာဘိ-
နိဝေသဝသေန။ သဿတာဘိနိဝေသေန မိစ္ဆာဘိနိဝိဇ္ဇာယေဝ ဟိ ပုဂ္ဂလော
မန္တဗုဒ္ဓိတာယ ကုသလာဒိဓမ္မေ ပရလောကတ္တိကာဒိနိ စ ယာထာဝတော
အပ္ပုဋ္ဌိပဇ္ဇမာနော အတ္တနာ အဝိညာတဿ အတ္တဿ ပရံ ဝိညာပေတုံ အသက္ကု-
ဏေယျတာယ မုသာဝါဒဘယေန စ ဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတိတိ။ အထ ဝါ
ပုညပါပါနံ တဗ္ဗိပါကာနဉ္စ အနဝဗောဓေန အသဒ္ဓဟနေန စ တဗ္ဗိသယာယ
ပုစ္ဆာယ ဝိက္ခေပကရဏံယေဝ သုန္ဒရန္တိ ခန္တိံ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေတွာ အဘိနိဝိသန္တဿ
ဥပ္ပန္နာ ဝိသုယေဝ သာ ဧကာ ဒိဋ္ဌိ သတ္တဘင်္ဂဒိဋ္ဌိ ဝိယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဣန္ဒြိယ-
ဗဒ္ဓတော စ တတိယဌာနဘာဝေ ဒဿိတော။

၂၃၄။ သန္တိမိကာရဏံ ကာမေဘိ ဧတ္ထ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓါနိ အဓိပ္ပေတာနိတိ
တိလတဏှုလ္လာဒိဂ္ဂဟဏံ၊ တဿ လောကဿ အပ္ပသာဒပရိဟာရတ္ထံ ကဒါဓိ
တဏှုလ္လာဒိအာဒိသင်္ဂဟဏကရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “တိလတဏှုလ္လာဒယော
ပညာယန္တိ”တိ။

၂၃၆။ အာဇီဝကာ မတာ နာမာတိ ဣမေ အာဇီဝကာ သဗ္ဗသော
သမ္မာပဋိပတ္တိရဟိတာ မိစ္ဆာ ဧဝ စ ပဋိပဇ္ဇမာနာ အဓိသီလသင်္ခါတဿ သီလ-
ဇီဝိတဿ အဘာဝေန မတာ နာမ။ ပုတ္တမတာတိ မတပုတ္တာ။ သမဏေ
ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယဝါသော အတ္ထိတိ သမဏံ ဧဝ ဂေါတမံ ပရိသုဒ္ဓေါ
သုပရိပုဏ္ဏော တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာဝဟော ဗြဟ္မစရိယဝါသော အတ္ထိ။
ဧတေနတ္ထ ဓမ္မသုဓမ္မတာဒိဒ္ဓိပနေန ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတဉ္စ ဒီပေတိ၊ အညတ္တ နတ္ထိတိ
ဣမိနာ ဗာဟိရဧကေသု တဿ အဘာဝံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သန္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-မဟာသကုလဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၇။ အဘိညာတာဘိ ဧဒိသော ဧဒိသော စာတိ အဘိလက္ခဏဝသေန
ဉာဘာ။ အပ္ပသဒ္ဓဿ ဝိနိတော၊ အပ္ပသဒ္ဓတာယ မန္တဘာဏိတာယ ဝိနိတောတိ
စ အပ္ပသဒ္ဓဝိနိတောတိ ဝုစ္စမာနေ အညေန ဝိနိတဘာဝေါ ဒီပိတော ဟောတိ၊
ဘဂဝါ ပန သယမ္မုဉာဏေန သယမေဝ ဝိနိတော။ တသ္မာ ပါဠိယံ “အပ္ပ-
သဒ္ဓဝိနိတော”တိ န ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “န ဟိ ဘဂဝါ အညေန ဝိနိတော”တိ။

၂၃၁။ ဟိယျောဒိဝံ ဥပါဒါယ တတော အာသန္နာနိ ဂတိပယာနိ ဒိဝသာနိ ပုရိမာနိ နာမ ဟောန္တိ၊ ပုရိမာနိ န ပုဗ္ဗကာနိ၊ အတိတာနိတ် အတ္ထော။ တတော ပရန္တိ ယထာဝုတ္တအတိတင်္ဂသတော အနန္တရံ ဗရံ ပုရိမ-
တရံ အတိသယေန ပုရိမတ္တာ။ ဣတိ ဣမေသု ဋီသု ပဝတ္တိတော ယထာဏ္ဏမံ ပုရိမပုရိမတရဘာဝေါ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ယဒေတ္ထ “ပုရိမတရ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ တတော ပဘုတိ ယံ ယံ ဩရံ၊ တံ တံ ပရံ၊ ယံ ယံ ပရံ၊ တံ တံ “ပုရိမတရ”န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကုတူဟလယုတ္တာ သာလာ ကုတူဟလသာလာ ယထာ “အာဇဉ္ဇ-
ရသော”တိ။ ဣမေ ဒဿနာဒယော။

အယထာဘူတဂုဏေဟိ အယထာဘူတံ ဖိစ္ဆာဒိပိတအတ္ထမတ္တေန ဥဋ္ဌေါသိတဂုဏေဟိ သပုဂ္ဂတော သောသိတော။ တရန္တိ အတိက္ကမန္တိ ဧတေနာတိ တိတ္ထံ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေါ၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကမဂ္ဂေါ ပန အယထာဘူတောပိ ဘေသံ တထာ ဝိတရဏံ ဥပါဒါယ တိတ္ထန္တိ ဝေါဟရိယတိတိ တံ ကရေန္တာ တိတ္ထကရာ။ ဩသရတိတိ ပပိသတိ။

၂၃၉။ သဟိတန္တိ ပုဗ္ဗာပရာပိရုဉ္စံ၊ န ကိဉ္စိ ဇာတန္တိ ပဋိညာဒေါသ-
ဟေတုဒေါသဥပါဟရဏဒေါသဒုဋ္ဌဒေါသတာယ န ကိဉ္စိ ဇာတံ။ တေနာဟ “အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ”တိ။ ဝဒန္တိ တေန ပရိဘာသန္တိတိ ဝါဒေါ၊
ဒေါသော။ သဘာဝက္ခောသေနာတိ သဘာဝတော ပဝတ္တကောဋ္ဌာသေန။

၂၄၀။ ဝိဇ္ဇေယျာဘိ မရဘဏှေန သဟ ဘာဇနေ ဝိဇ္ဇေတွာ ဒဒေယျ။
သဗြဟ္မစာရိဟိ သမ္ပယောဇေတွာဘိ သဟဓမ္မိကေဟိ ဝိဟေဋ္ဌနပယောဂံ
ကတွာ။ တေနာဟ “ဝိဝါဒံ ကတွာ”တိ။

၂၄၁။ ဣတရိတရေနာဘိ ပဏီတတော ဣတရေန။ တေနာဟ “လာမက-
လာမကေနာ”တိ။

၂၄၂။ အတ္တကောသကေနာဘိ ကောသကဘတ္တေန၊ ခုဒ္ဒကသရာဝဘတ္တ-
ကေနာတိ အတ္ထော။ ဗေလုဝမတ္တဘတ္တာဟာရာတိ ဗိလ္လပမာဏ ဘတ္တဘောဇနာ။
ဩဋ္ဌဝနီယာဘိ မုခဝနီယာ။ သဗ္ဗာကာရေနောဝါတိ သဗ္ဗပ္ပကာရေနော။ အနပ္ပိ-
ဟာရေတိ န ဝတ္တဗ္ဗော ကဒါမိ အပ္ပိဟာရေတိ ကတွာ။ တတ္ထ အတိဝိယ အညေ-
ဟိ အဝိသယံ အပ္ပိဟာရတံ ဘဂဝတော ဒသေတုံ “ပဓာနဘူမိယ”န္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။
မယာတိ နိဿက္ကဝစနံ။ ဝိသေသတရာတိ တေန ဓမ္မေန ဝိသေသဝန္တတရာ။

၁-ပိဝမနံ (က)

ဝတသမာဒါနဝသေနဝ ပံသုကူလံ ဓာရေန္တိတိ ပံသုကူလိကာတိ အာဟ
 “သမာဒိန္တပံသုကူလိကင်္ဂါ”တိ၊ သဒ္ဓတ္ထော ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၁ ဝုတ္တနယေန
 ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိဏ္ဏပါတိကာ သပဒါနစာရိနောဘိအာဒိသုပိ သေဝ
 နယော။ တတ္ထ တတ္ထ သတ္ထေန ဆိန္ဒိတတ္တာ သတ္ထလူခါနိ။ ယံ ယံ သပ္ပါယံ၊
 တဿေဝ ဂဟဏံ ဥဇ္ဈိနန္တိ အာဟ “ဥဇ္ဈိနိတွာ။ပ။ ထိရဋ္ဌာနမေဝ
 ဂဟေတွာ”တိ။ အလာဗုလောမသာနီတိ အလာဗုလောမာနိ ဝိယ သုခုမ-
 တရာနိ စိဝရသုတ္တံသုနိ ဧတေသံ သန္တိတိ အလာဗုလောမသာနိ။ ပါတိ-
 တသာဏပံသုကူလန္တိ ကဋ္ဌေဝရေန သဒ္ဓိံ ဆဒ္ဓိတသာဏမယံ ပံသုကူလံ၊ ယံ
 တုဗ္ဗမတ္ထေ ပုဋ္ဌေဝ ဩရုနိတွာ သတ္တာ ဂဏှ။

“ယထာပိ ဘမရော ပုပ္ဖ”န္တိအာဒိနာ၊^၂ ဝုတ္တံ မရကရဘိက္ခာစာရဝတံ “ဝိဏ္ဏိ-
 ယာလောပဘောဇနံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာ”တိ၊^၃ ဝစနဘော ဘိက္ခူနံ ပကတိဘူတံ
 ဝတန္တိ ဝုတ္တံ “ဥဇ္ဇာသကေ ဝတေ ရတာ”တိ။ ဝတ-သဒ္ဓေါ စေတ္ထ ပကတိဝတ-
 သင်္ခါဘံ သကဝတံ ဝဒတိ။ တေနာဟ “ဥဇ္ဇာစရိယသင်္ခါတေ ဘိက္ခူနံ ပကတိ-
 ဝတေ”တိ။ ဥစ္စနိစသရဒ္ဓါရဋ္ဌာယိနောဘိမဟန္တဒုဒ္ဓကဂေဟာနံ ဗဟိဒ္ဓါရကော-
 ဋ္ဌကဋ္ဌာယိနော။ ကဗရမိဿကံ ဘတ္တံ သံဟရိတွာဘိ ကဏာဇကမိဿကံ ဘတ္တံ
 သမ္ပိဏ္ဏိတွာ။ ဥဗ္ဗာရတော ပဋ္ဌာယာဘိ သရုဗ္ဗာရတော ပဋ္ဌာယ။

စိဝရာနုဂ္ဂဟတ္ထန္တိ စိဝရာနုရက္ခဏတ္ထံ။ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါ နာမ သဒေဝကေ
 လောကေ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ၊ သာ စဿ ပုညက္ခေတ္တတာ ပရမုက္ကံသဂတာ၊
 တသ္မာ သတ္တာနံ တာဒိသံ ဥပကာရံ အာစိက္ခိတွာ တေ စ အနုဂ္ဂဏန္တာ
 ဂဟပတိစိဝရံ သာဒိယန္တိ၊ စတုပစ္စယသန္တောသေ ပန နေ ပရမုက္ကံသဂတာ
 ဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၂၄၄။ သပ္ပစ္စယန္တိ သဟေတုကံ သကာရဏံ ဟုတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတိတိ
 အယမေတ္ထ အတ္ထော။ စောဒကော ပန အဓိပ္ပါယ် အဇာနန္တော “ကိံ ပနာ”တိ-
 အာဒိမာဟ။ ဣတရော “နော န ဒေသေတိ”တိအာဒိနာ အဓိပ္ပါယ် ဝိဝရတိ။
 နိဒါနန္တိ စေတ္ထ ဉာပကံ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ အဓိပ္ပေတံ၊ တဉ္စ တဿ တဿ
 အနုပ္ပတ္တိယုတ္တဿ အတ္တဿ ပဋိပက္ခဟရဏတော “သပ္ပါဒိဟာရိယ”န္တိ
 ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ပုရိမဿေဝေတံ ဝေဝစန”န္တိ။ ရာဂါဒိနံ ဝါ ပဋိဟရဏံ
 ပဋိဟာရိယံ၊ တဒေဝ ပါဒိဟာရိယံ၊ သဟ ပါဒိဟာရိယေနာတိ သပ္ပါဒိ-
 ဟာရိယံ။ ရာဂါဒိပဋိသေဝေသေနေဝ ဟိ သတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၅၉-၆၀-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-ခု ၁-၂၀-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။ ၃-ဝိ ၃-၇၃၊ ၁၃၃-ပိဋ္ဌေသု။

၂၄၅။ တဿ တဿ ပဉ္စဿာတိ ယံ ယံ ပဉ္စံ ပရော အဘိသင်္ခရိတွာ
ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆတံ၊ တဿ တဿ ပဉ္စဿ။ ဥပရိ အာဂမနဝါဒ-
ပထန္တိ ဝိဿန္တေန ကတေ တတော ဥပရိ အာဂစ္ဆနကံ ဝါဒမဂ္ဂံ။ ဝိသေသေတွာ
ဝဒန္တောဘိ ဝတ္တဘိ “ဘော ဂေါတမ ဝတ္ထုမရဟတိ”တိ အတ္တနော ဝါဒ-
ဘေဒနတ္ထံ အာဟတံ ကာရဏံ အတ္တနော မာရဏတ္ထံ အာဝဇ္ဇံ နဒသေန္တော
ဝိယ ဝိသေသေတွာ ဝဒန္တော ပဟာရဏေန ဝဇ္ဇေန။ အန္တရန္တရေတိ
မယာ ဝုစ္စမာနကထာပဗန္ဓဿ အန္တရန္တရေ။ ဒဗေယျ ဝဒေယျ။ ဝေဂ္ဂပေသု
ဌာနေသျှဘိ ပရဝါဒီဟိ သဒ္ဓိံ ဝါဒပဋိဝါဒဌာနေသျှ။ တေ နိဂ္ဂဟေတုံ မယာ
ဒေသံတံ သုတ္တပဒံ အာနေတွာ မမယေဝ အနုသာသနိံ ဩဝါဒံ ပစ္စာသိသန္တိ။

၂၄၆။ သမ္မာဒေဝီဘိ မနောရထံ သမ္မာဒေဝိ။ ပရိပူရေဝီဘိ အဇ္ဈာသယံ
ပရိပူရေဝိ။ အဓိသီလေတိ အဓိကေ ဥတ္တမသီလေ။ သာဝကသီလတော စ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓသီလတော စ ဗုဒ္ဓါနံ သီလံ အဓိကံ ဥက္ကန္တံ ပရမုက္ကံသတော
အနညဿာဓာရဏဘာဝတော။ တေနာဟ “ဗုဒ္ဓသီလံ နာမ ကထိတ”န္တိ။
ဌာနုပ္ပတ္တိကပညာတိ တတ္ထ တတ္ထ ဌာနသော ဥပ္ပန္နပညာ။ တေနာဟ
“တတ္ထာ”တိအာဒိ။ အဝသေသာ ပညာဘိ ဣဓ ပါဠိယံ အာဂတာ
အနာဂတာ စ ယထာဝုတ္တဉာဏဒွယဝိနိမုတ္တာ ပညာ။

၂၄၇။ ဝိသေသာဓိဂမာနန္တိ သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ အဓိဂန္ဓဗ္ဗဝိသေသာနံ။
အဘိညာ နာမ ဆ အဘိညာ၊ ကာသု ဥက္ကန္တနိဒ္ဒေသေန ဆဋ္ဌဘိညာရဟတောဝိ
အဂ္ဂမဂ္ဂပညာ ဣဓ အဘိညာတိ အဓိပ္ပေတာ၊ တဿ ဝေါသာနံ ပရိယောသာနံ
ပါရမီ ပရမုက္ကံသာတိ အဝကံသာတိ စ အဂ္ဂဖလံ ဝုစ္စတိတိ အာဟ
“အဘိညာ။ပ။ အရဟတ္တံ ပတ္တာ”တိ။

ဥပါယပဓာနေတိ အရိယဖလာဓိဂမနဿ ဥပါယဘူတေ ပဓာနေ “အနုပ္ပန္န-
ပါပကာနုပ္ပါဒါဒိအတ္တာ”တိ ဂဟိတာ တထေဝ ဟောန္တိ၊ တံ အတ္ထံ သာဓေန္တိ-
ယေဝါတိ တေဿ အတ္ထဿ ဒီပကော သမ္မာ-သဒ္ဓေါတိ ယထာအဓိပ္ပေ-
တတ္ထဿ အနုပ္ပန္နပါပကာနုပ္ပါဒါဒိနော ဥပါယဘူတေ၊ ပဓာနဥပါယဘူတေတိ
အတ္ထော။ သမ္မာ-သဒ္ဓဿ ဝါ ယောနိသော အတ္တဒီပကတံ သန္ဓာယ
“ယောနိသော ပဓာနေ”တိ ဝုတ္တံ။ ဆန္တံ ဇနေတိတိ ကတ္တုဂမ္ပတာ-
ကုသလန္တံ ဥပါဒေတိ ပဝတ္ထေတိ ဝါ။ ဝါယမတိတိ ပယောဂပက္ခေမံ
ကရေတိ။ ဝီရိယံ အာရဘတိတိ ကာယိကစေတသိကဇိရိယံ ကရေတိ။ ဝိတ္တံ

ဥက္ခိပတိတိ တေနေဝ သဟဇာတဝိရိယေန ကောသဇ္ဇပက္ခတော စိတ္တံ ဥက္ခိပတိ။ ပဒဟတိတိ သမ္ပပ္ပဓာနဘူတံ ဝိရိယံ ပဝတ္တေတိ။ ပဋိပင်္ဂိယာ ပနေတာနိ စက္ကာရိ ပဒါနိ အာသေဝနာဘာဝနာဗဟုလိကမ္မသာတစွကိရိယာဟိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ “ပဒဟတိ”တိ ဝါ ဣမိနာ အာသေဝနာဒီဟိ သဒ္ဓိံ သိခါပတ္တံ ဥဿောဋ္ဌိဝိရိယံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဝဇ္ဇိယာ ပရိပူရဏတ္ထန္တိ ယာဝတာ ဘာဝနာ- ပါရိပူရိယာ ပရိပူရဏတ္ထံ။ ယာ ဌိတိတိ ယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဋိပက္ခ- ဝိဂမေန အဝဋ္ဌိတိ။ သော အသမ္ဘောသောတိ သော အဝိနာသော။ ယံ ဝေပုဗ္ဗန္တိ ယော သဗ္ဗသော ဝိပုလဘာဝေါ မဟန္တတာ။ ဘာဝနာပါရိပူရိတိ ဘာဝနာယ ပရိပူရိတာ။ အတ္ထောတိဝိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ပုရိမပစ္စိမပဒါနံ သမာနတ္ထ- ဘာဝတော။

ပုဗ္ဗဘာဝပဋိပဒါ ကထိတာ တံတံဝိသေသာဓိဂမဿ ပဋိပဒါဝိဘာဝနာယ အာရဒ္ဒတ္တာ။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပဇ္ဇနေန အနတ္တာဝဟတာ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ “ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ”တိ ဝစနံ ဥပ္ပန္နာနံ ရာသန္တရဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ။ တထာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပဇ္ဇနေနာတိ ဝုတ္တံ “အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ”တိ ဝစနံ ဥပ္ပန္နာနံ ရာသန္တရဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ။ နိရုဇ္ဈမာနာတိ ပဋိပက္ခသမာ- သောဂေန ဝိနဿမာနာ၊ န ခဏနိရောဓေသေန နိရုဇ္ဈမာနာ။

လောဘာဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ယေ အာရဒ္ဒဝိပဿကာနံ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ။ သင်္ကံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာဘိ သဘာဝကထနမတ္တမေတံ။ ကေဝါရမေဝ ဟိ မဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နိရုဇ္ဈမာနောတိ သရသေနေဝ^၁ နိရုဇ္ဈမာနော။ န ဟိ တဿ ပဋိပက္ခသမာယောဂေါ နာမ အတ္ထိ။ ဖလဿာတိ အနန္တရကာလေဝ ဥပ္ပဇ္ဇနက- ဖလဿ။ ပစ္စယံ ဒတွာဝ နိရုဇ္ဈတိတိ ဣမိနာ မဂ္ဂေါ သမ္ပတိ အာယတိန္ဒကေန္တ- နေဝ အတ္တာဝဟောတိ ဒဿေတိ။ ပုရိမသ္မိန္တိ “အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္တာယ သံဝတ္ထေယျ”န္တိ ဧတသ္မိံ တတိယဝါရေဝိ။ “သမထ- ဝိပဿနာဝ ဂဟေတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ အဋ္ဌကထာယံ၊ တံ ပန မဂ္ဂဿ အနုပ္ပန္နတာယ သဗ္ဗာဝတော၊^၂ အနုပ္ပဇ္ဇမာနေ စ တသ္မိံ ဝဇ္ဇာနတ္ထသဗ္ဗာဝတောတိ^၃ မဂ္ဂဿ ဝိ သာဓာရဏဘာဝတော၊^၄ န ယုတ္တန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။ ယဒိ သမထဝိပဿနာနမ္ပိ အနုပ္ပတ္တိ အနတ္တာဝဟာ၊ မဂ္ဂဿ အနုပ္ပတ္တိယာ ဝတ္တဗ္ဗံ နတ္ထိတိ။

၁-ဝိနဿမာနာ ခဏနိရောဓေသေန (က) ၂-ပရမေနေဝ (က)
 ၃-အဘာဝတော (က) ဘာဝတော (မူ-ဋီ ၂-၁၆၂-ပိဋေ။)
 ၄-ဝဇ္ဇာနိဝတ္တသမ္ဘဝတော (က) ဝဇ္ဇာနတ္ထသံဝတ္တနတော (မူလ-ဋီ ၂-၁၆၂-ပိဋေ။)
 ၅-အသာဓာရဏကာရဏဘာဝတော (က)

မဟန္တံ ဂါရဝံ ဟောတိ၊ တသ္မာ “သံဃဂါရဝေန ယထာရူပိ ဝနိတုံ န လဘာမိ”တံ သံဃေန သဟ န နိက္ခမိ။ ဧတ္ထကံ ဓာတူနံ နိဓာနံ နာမ အညတြ နတ္ထိ၊ မဟာဓာတုနိဓာနတော ဟိ နိဟရိတွာ ကတိပယာ ဓာတုယော တတ္ထ တတ္ထ စေတိယေ ဥပနိတာ၊ ဣမ ပန ရာမဂါမထူပေ ဝိနဋ္ဌေ နာဂဘဝနံ ငဝိဋ္ဌာ ဒေါဏမတ္တာ ဓာတုယော ဥပနိတာ။ အတိမန္တာနိ နောတိ နန အတိဝိယ မန္တာနိ။

သံဝိဇ္ဇိတွာ ဟိ “ကထံ ဟိ နာမ မာဒိသော ဤဒိသံ အနတ္တံ ပါပုဏိဿတိ”တိ သံဝေဂံ ဇနေတွာ။ ဤဒိသံ နာမ မာဒိသံ အာရဟ္တ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ကိံ ဝေတိတိ တံ ဝစနံ အနာဒိယန္တော။

သန္တသမာပတ္တိတော အညံ သန္တန္တနကာရဏံ ဗလဝံ နတ္ထိတိ တတော ပရိဟိနော သမ္မာပဋိပတ္တိသံ ပတိဋ္ဌာကထံ ဘဝိဿတိတိ အာဟ “သန္တာယ။ပ။ န သက္ကောတိ”တိ။ န ဟိ မဟာရဇ္ဇုယာ ဆိန္ဒာယ သုတ္တတန္တ။ သန္တမ္ဘေတုံ သက္ကောန္တိတိ။ သမထေ ဒဿေတွာ တေန သမာနဂတိကာ ဣမသ္မံ ဝိသယေ ဝိပဿနာပီတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေနာဟ “ဝေ ဥပ္ပန္နာ သမထဝိပဿနာ။ပ။ သံဝတ္တန္တိ”တိ။

ကာသာဝန္တိ ကာသာဝဝတ္ထံ။ ကန္တံ ဝိဇ္ဇေတွာ နိဝတ္တန္တိ ပစ္စိမံ ဩဝနိကံ ဝိဇ္ဇေန္တော ဝိယ ဒဠိ ကတွာ နိဝတ္ထံ အဒ္ဓသံသုတိ ယောဇနာ။( )^၁

ဝုတ္တနယေနာဟိ၂ “ကာမာ နာမေတေ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ”တိ- အာဒိနာ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု အာဒိနဝဒဿနပုဗ္ဗကနေက္ခမ္ပပဋိ- ပတ္တိယာ ဆန္ဒရာဂံ ဝိက္ခမ္ဘယတော သမုတ္တိန္ဒန္တဿ စ “အနုပ္ပန္နော စ ကာမာ- သဝေါ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိအာဒိနာ ဟေဋ္ဌာ သမ္မာသဝသုတ္တဝဏ္ဏနာဒိသု ၃ ဝုတ္တ- နယေန။ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတွာ နိရုဉ္ဇဝိပါကောတိ တဒါရမ္မဏမာဟ။ အနုဘဝိတွာ ဘဝိတွာ စ ဝိဂတံ ဘူတဝိဂတံ။ အနုဘူတဘူတာ ဟိ ဘူတတာ- သာမညေန ဘူတ-သဒ္ဓေန ဝုတ္တာ။ သာမညမေဝ ဟိ ဥပသဂ္ဂေန ဝိသေသီ- ယတိတိ။ အနုဘူတသဒ္ဓေါ စ ကမ္မဝစနိစ္ဆာယ အဘာဝတော အနုဘဝက- ဝါစကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိပါကော အာရမ္မဏေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဉ္ဇေါ ဘုတ္တာဝိဂ- တောတိ ဝတ္တဗ္ဗဘံ အရဟတိ၊ ဝိကပ္ပဂါဟဝသေန ရာဂါဒီဟိ တဗ္ဗိဇ္ဇေဟိ စ အကုသလံ ကုသလန္တ ကမ္မံ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတွာ ဝိဂတန္တိ ဝုတ္တဗ္ဗတံ

၁-(ဥာနုဇ္ဈာယမာန နံ ဒ'ရူနံ ကလ ပံ။ ဣမေသံယေဝ ပါဒါနံ ပါဒကထာလိကံ ကတွာ) (က)
၂-အ-၇၊ ၁-၂၄၀-ဝိဋ္ဌာဒိသု ပဿိတဗ္ဗံ။
၃ မ ၁-၉၊ မ-၄ ၁-၆၉-၇ ငွေသု။

အရဟတိ။ ယထာဝုတ္တော ပန ဝိပါကော ကေဝလံ အာရမ္မဏရသာနဘဝန-
 ဝသေနေဝ ပဝတ္တတိတံ အနဘဝိတွာ ဝိဂတတ္တာ နိပ္ပရိယာယေနေဝ^၁ ဝုတ္တော၊
 တဿ စ တထာ ဝုတ္တတ္တာ ကမ္မံ ဘဝိတွာ ဝိဂတပရိယာယေန၊ ယံ “ဥပ္ပန္နာနံ
 အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ”တိ
 ဧတ္ထ “ဥပ္ပန္န”န္တိ ဂဟေတွာ တံသဒိသာနံ ပဟာနံ၊ ဝုဒ္ဓိ စ ဝုတ္တော။ ဝိပဇ္ဇိတုံ
 ဩကာသကရဏဝသေန ဥပ္ပတိတံ အတိတကမ္မဉ္စ တတော ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အာရဒ္ဓေါ
 အနာဂတော ဝိပါကော စ “ဩကာသကတုပ္ပန္နော”တိ ဝုတ္တော။ ယံ ဥပ္ပန္န-
 သဒ္ဓေန ဝိနာပိ ဝိညာယမာနံ ဥပ္ပန္နံ သန္ဓာယ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗေ-
 တနိကာန”န္တိအာဒိ^၂ ဝုတ္တံ။

တေဿူကံ ဝိပဿနာယ ဘူမိဘူတေသု ခန္ဓေသု။ အနုသယိတကိလေသာတိ
 အနုသယဝသေန ပဝတ္တာ အပ္ပဟိနာ မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗာ ကိလေသာ
 အဓိပ္ပေတာ။ တေနာဟ “အတိတာ။ပ။ န ဝတ္တဗ္ဗာ”တိ။ တေသံ ဟိ အဗ္ဗ-
 ရုက္ခော၊မာယ ဝတ္တမာနာဒိတာ န ဝတ္တဗ္ဗာ မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗာနံ တာဒိသဿ
 ဝိဘာဂဿ အနုပ္ပဇ္ဇေနဘော။ အပ္ပဟိနာမ ဟောန္တိတိ ဣမိနာ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန
 အနုသယဋ္ဌောတိ ဒဿေတိ။ ဣဒံ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ နာမာတိ ဣဒံ တေသု
 ခန္ဓေသု ဥပ္ပတ္တိရဟကိလေသဇာတံ တာယ ဧဝံ ဥပ္ပတ္တိရဟတာယ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ
 နာမ၊ ဘေဘူမကဘူမိလဒ္ဓု နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။ တာသု တာသု
 ဘူမိဿူကံ မနုဿဒေဝါဒိအတ္တဘာဝသင်္ခါတေသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။ တသ္မိံ
 တသ္မိံ သန္တာနေ အနုပ္ပတ္တိအနာပါဒိတတာယ အသမုပ္ပါတိတာ။ ဧတ္ထ စ
 လဒ္ဓုဘူမိကံ ဘူမိလဒ္ဓုန္တိ ဝုတ္တံ အဂ္ဂိအာဟိတော ဝိယ။

ဩကာသကတုပ္ပန္န-သဒ္ဓေဝိ စ ဩကာသော ကတော ဧတေနာတိ၊
 ဩကာသော ကတော တေဿာတိ စ အတ္တဒ္ဓယေဝိ ကတ-သဒ္ဓဿ ပရနိပါ-
 ဘော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အာဟတဒီရရက္ခော ဝိယ နိမိတ္တဂ္ဂါဟဝသေန အဓိဂ္ဂဟိတံ
 အာရမ္မဏံ၊ အနာဟတဒီရရက္ခော ဝိယ အဝိက္ခမ္ဘိတတာယ အန္တောဂ-
 ကိလေသံ အာရမ္မဏံ။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟကာဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာ ဝါ ပုဂ္ဂလာ
 အာဟတာနာဟတဒီရရက္ခသဒိသာ။ ပုရိမနယေနောတိ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နေ
 ဝိယ “ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကဿာ? အသမုပ္ပါတိ-
 တတ္တာ”တိ ယောဇေတွာ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။

ဝုတ္တံ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ။ တတ္ထ စ မဂ္ဂေန ပဟိနကိလေသာနမေဝ တိဓာ
 နဝတ္တဗ္ဗာ အပါကဋ္ဌံ သုပါကဋ္ဌံ ကာတုံ အဇာတဖလရက္ခော ဥပမာဘာဝေန

၁-နိဿယေနေဝ (က) ၂-အံ ၃-၄၉၇၊ ၅၀၃-ပိဋေသု။

အာဂတော။ အတိတာဒိနံ အပ္ပဟိနတာဒဿနတ္ထမ္ပိ “ဇာတဖလရက္ခေန ဒီပေတဗ္ဗ”န္တံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယထာ အတ္ထိန္ဒေ ရက္ခေ နိဗ္ဗတ္တာရဟာနိ ဖလာနံ ဆိန္ဒေ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနံ န ကဒါဏိ သဿဘာဝါနိ အဟေသံ ဟောန္တိ ဘဝိဿန္တိ စာတိ တာနံ အတိတာဒိဘာဝေန န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ဧဝံ မဂ္ဂေန ပဟိနကိလေသာ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယထာ ဆေဒေ အသတိ ဖလာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ သတိ စ နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိတိ ဆေဒဿ သာတ္ထကတာ၊ ဧဝံ မဂ္ဂဘာဝနာယ စ သာတ္ထကတာ ယောဇေတဗ္ဗာ။

တေပိ ပဇာဟတိယေဝ ကိလေသပ္ပဟာနေနေဝ တေသမ္ပိ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာ-
ပါဒနတော။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿာတိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ။ ဥပါဒိန္နအနု-
ပါဒိန္နတောတိ ဥပါဒိန္နခန္ဓတော စေဝ ကိလေသတော စ။ ဥပပတ္တိဝသေန
ဝုဋ္ဌာနံ ဒဿေတုမာဟ “ဘဝဝသေန ပနာ”တိအာဒိ။ ယေ သောတာပန္နဿ
သတ္တဘဝါ အပ္ပဟိနာ၊ တတော ပဉ္စ ဌပေတွာ ဣတရေ ခွေ “သုဂတိဘဝေက-
ဒေသာ”တိ အဓိပ္ပေတော။ သုဂတိကာမဘဝတောတိ သုဂတိဘဝေကဒေသ-
ဘူတကာမဘဝတော။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဣပါဏုပဘဝတော ဝုဋ္ဌာတိ ဥဒ္ဓမ္မာ-
ဂိယသံယောဇနသမုဋ္ဌါတဘာဝတော။ ယဒိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဧဝံ အရိယမဂ္ဂေါ
သိယာ၊ သော ဧဝံ သဗ္ဗကိလေသေ ပဇာဟေယျ၊ သဗ္ဗဘဝေဟိပိ ဝုဋ္ဌဟေယျ။
ယသ္မာ ပန ဩဓိသောဝ ကိလေသာ ပဟိယန္တိ၊ တသ္မာ ဟေဋ္ဌိမဟေဋ္ဌိမ-
မဂ္ဂေဟိ ပဟိနာဝသေသေ ကိလေသေ သော ပဇာဟတိ၊ ဣတိ ဣမံ သာမတ္ထိယံ
သန္ဓာယ “သဗ္ဗဘဝေဟိ ဝုဋ္ဌာတိယေဝါတိပိ ဝဒန္တိ”တိဝုတ္တံ။ တထာ ဟိ သော
ဧဝံ “ဝဇီရူပမော”တိ ဝုတ္တော။

ဟောတု တာဝဝုတ္တနယေန အနုပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ အနုပ္ပါဒါယ၊ ဥပ္ပန္နာနံ
ဥပ္ပန္နသဒိသာနံ ပဟာနာယ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနာယ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ အထ
မဂ္ဂက္ခဏေ ကထံ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နာနုဉ္စ ဌိတိယာ
ဘာဝနာ ဟောတိ ကေဓတ္တက္ခဏိကတ္တာ တဿာတိ စောဒေတိ၊ ဣတရော
“မဂ္ဂပ္ပဝတ္တိယာယေဝါ”တိ ပရိဟာရမာဟ။ မဂ္ဂေါ ဟိ ကာမဉ္စေကစိတ္တက္ခဏိ-
ကော၊ တသာရူပေါ ပနဿ ပဝတ္တိဒိသေသော၊ ယံ အနုပ္ပန္နာ ကုသလာ ဓမ္မာ
သတိသယံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ စ သဝိသေသံ ပါရိပူရိ ပါပုဏန္တိ။ ဝေဒနာဟ
“မဂ္ဂေါ ဟိ”တိအာဒိ။ ကိဉ္စာပိ အရိယမဂ္ဂေါ ဝတ္တမာနက္ခဏေ အနုပ္ပန္နော
နာမ န ဟောတိ၊ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗတံ ဥပါဒါယ ဥပစာရဝသေန တထာ ဝုစ္စတိတိ
ဒဿေတုံ “အနာဂတပုဗ္ဗံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အယမေဝါတိ အယံ မဂ္ဂဿ

ယထာပစ္စယပဝတ္တိ ဝေ ဌိတိ နာမာတိ၊ မဂ္ဂသမင်္ဂိ ပုဂ္ဂလော မဂ္ဂမ္ဘိ ဘာဝေန္တော ဝေ တဿ ဌိတိယာ ဘာဝေတိတိ ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ။

ဥပသမမာနံ ဂစ္ဆတိတိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန သမုစ္ဆေဒဝသေန ကိလေသေ ဥပသမေန္တံ ဝတ္တတိ။ ပုဗ္ဗဘာဂိန္ဒြိယာနိ ဝေ ဝါ အဓိပ္ပေတာနံ။ တေနောဟိ “ကိလေသုပသမတ္ထံ ဝါ ဂစ္ဆတိ”တိ။

၂၄၈။ အဓိမုစ္စနဋ္ဌေနာဘိ အဓိကံ သဝိသေသံ မုစ္စနဋ္ဌေန။ တေနာဟိ “သုဋ္ဌ၊ မုစ္စနဋ္ဌာ”တိ။ နေဘေန သတိပဿပိ သဗ္ဗဿပိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနဿ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဋိပက္ခတော ဝိမုတ္တဘာဝေ ယေန ဘာဝနာဝိသေသေန တံ ဈာနံ သာဘိသယံ ပဋိပက္ခတော ဝိမုတ္တိတွာ ပဝတ္တတိ။ သော ဘာဝနာဝိသေသော ဒိပိတော။ ဘဝတိ ဟိ သမာနဇာတိယုတ္တောပိ ဘာဝနာဝိသေသေန ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသော။ ယထာ တံ သဒ္ဓါဝိမုတ္တတော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ၊ တထာ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ သုဋ္ဌ၊ ဝိမုတ္တတာယ ဝေ အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန နိရာသင်္ကတာယ အဘိရတိဝသေန သုဋ္ဌ၊ အဓိမုစ္စနဋ္ဌေနပိ ဝိမောက္ခော။ တေနာဟိ “အာရမ္မဏေစာ”တိအာဒိ။ အယံ ပနတ္ထောတိ အယံ အဓိမုစ္စနတ္ထော ပစ္ဆိမဝိမောက္ခေ နိရောဓေ နတ္ထိ။ ကေဝလော ဝိမုတ္တတ္ထော ဝေ တတ္ထ လဗ္ဘတိ။ တံ သယမေဝ ပရတော ဝက္ခတိ။

ရူပိတိ ယေနာယံ သသန္တတိပရိယာပန္နေန ရူပေန သမန္တာဂတော၊ တံ ယဿ ဈာနဿ ဟေတုဘာဝေန ဝိသိဋ္ဌံ ရူပံ ဟောတိ။ ယေန ဝိသိဋ္ဌေန ရူပေန “ရူပိ”တိ ဝုစ္စေယျ ရူပိ-သဒ္ဓဿ အတိသယတ္ထဒိပနတော၊ တဒေဝ သသန္တတိပရိယာပန္နရူပနိမိတ္တံ ဈာနဒိဝ၊ ပရမတ္ထတော ရူပိဘာဝသာကေန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေနာဟိ “အဇ္ဈတ္တ”န္တိအာဒိ။ ရူပဇ္ဈာနံ ရူပံ ဥတ္တရ၊ ဒလောပေန။ ရူပါနိတိ ပနေတ္ထ ပုရိမပဒလောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ “နိလကသိဏာဒိနိ ရူပါနိ”တိ။

အန္တောအပ္ပနာယံ သုဘန္တိ အာဘောဂေါ နတ္ထိတိ ဣမိနာ ပုဗ္ဗာဘောဂဝသေန အဓိမုတ္တိ သိယာတိ ဒဿေတိ။ ဧဝံ ဟေတ္ထ တထာဝတ္ထဗ္ဗတာပတ္တိစောဒနာ အနဝကာသာ ဟောတိ။ ယသ္မာ သုဝိသုဒ္ဓေသု နိလာဒိသု ဝတ္ထကသိဏေသု တတ္ထ ကတာမိကာရာနံ အဘိရတိဝသေန သုဋ္ဌ၊ အဓိမုတ္တိ သိယာ၊ တသ္မာ အဋ္ဌကထာယံ တထာ တတိယော ဝိမောက္ခော သံဝဏ္ဏိတော။ ယသ္မာ ပန မေတ္တာဒိဝသေန ပဝတ္တမာနာ ဘာဝနာ သတ္တေ အပ္ပဋိကူလတော

၁-ဒိ-၇၂-၁၁၈၊ အံ-၇၂-၂၄၈-ပိဋကသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-သသန္တတိပရိယာပန္နရူပဿ ဝသေန ပဋိလဒ္ဓဇ္ဈာနံ ဣဓ (ဒိ-၇၂ ၁၁၈၊ အံ-၇၂-၂၄၉-ပိဋကသု။)

ဒဟတိ၊ တေ သုဘတော အဓိမုစ္ဆိတွာဝ ပဝတ္တတိ၊ တသ္မာ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ^၁ မြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာ “သုဘဝိမောက္ခော”တိ ဝုတ္တာ၊ တယိဒံ ဥဘယမ္ပိ တေန တေန ပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ န ဝိရုဇ္ဈတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

သဗ္ဗသောတိ အနဝသေသတော။ န ဟိ စတုန္တံ အရူပက္ခန္ဓာနံ ဧက-
ဒေသောပိ တတ္ထ အဝသိဋ္ဌောတိ။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာတိ ယထာပရိစ္ဆိန္နေ ကာလေ
နိရောဓိတတ္တာ။ ဥတ္တမော ဝိမောက္ခော နာမ အရိယေဟေဝ သမာပဇ္ဇိ-
တဒ္ဓဘော၊ အရိယဖလပရိယောသာနတ္တာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိဘာဝတော စ။

၂၄၉။ အဘိဘဝဘိတိ အဘိဘု၊ ပရိကမ္ပံ၊ ဉာဏံ ဝါ။ အဘိဘု အာယတနံ
တေဿာတိ အဘိဘာယတနံ၊ ဈာနံ။ အဘိဘုဝိတဗ္ဗံ ဝါ အာရမ္မဏသင်္ခါတံ
အာယတနံ တေဿာတိ အဘိဘာယတနံ၊ ဈာနံ။ အာရမ္မဏဘိဘဝနတော
အဘိဘု စ တံ အာယတနဉ္စ ယောဂိနော သုခဝိသေသာနံ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော
မနာ သဘနဓမ္မာယတနဘာဝတော စာတိပိ သသမ္ပယုတ္တံ ဈာနံ အဘိဘာယ-
တနံ။ ဘေသာဟ “အဘိဘဝနကာရဏာနီ”တိ အာဒိ၊ တာနီ ဘိ အဘိဘာယတန-
သညိတာနိ ဈာနာနံ။ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿ အာဘောဂေါ ပုဗ္ဗဘာဂ-
ဘာဝနာဝသေန ဈာနက္ခဏေ ပဝတ္တံ အဘိဘဝနာကာရံ ဂဟေတွာ ပဝတ္တောတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပရိကမ္ပဝသေန အဇ္ဈတ္တံ ဂူပသညိ၊ န အပ္ပနာဝသေန။ န ဟိ
ပဋိဘာဂနိမိတ္တာရမ္မဏာ အပ္ပနာ အဇ္ဈဘူရိယယာ သမ္ဘဝတိ။ တံ ပန အဇ္ဈတ္တ-
ပရိကမ္ပဝသေန လဒ္ဓံ ကသိဏနိမိတ္တံ အသုဝိသုဒ္ဓမေဝ ဟောတိ၊ န ဗဟိဒ္ဓါပရိ-
ကမ္ပဝသေန လဒ္ဓံ ဝိယ ဝိသုဒ္ဓံ။

ပရိတ္တာနီတိ ယထာလဒ္ဓါနိ သုပ္ပသရာဝမတ္တာနိ။ တေနာဟ “အဝနိ-
တာနီ”တိ။ ပရိတ္တဝသေနောဝါတိ ဝဏ္ဏဝသေန အာဘောဂေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ
ပရိတ္တဝသေနော ဣဒမဘိဘာယတနံ ဝုတ္တံ။ ပရိတ္တတာ ဟေတ္ထ အဘိဘဝ-
နဿ ကာရဏံ။ ဝဏ္ဏာဘောဂေ သတိပိ အသတိပိ အဘိဘာယတနဘာဝနာ
နာမ တိက္ခာညဿေဂ သမ္ဘဝတိ၊ န ဣတရဿာတိ “ဉာဏုတ္တရိကော
ပုဂ္ဂလော”တိ။ အဘိဘဝိတွာ သမာပဇ္ဇတိတိ ဧတ္ထ အဘိဘဝနံ သမာပဇ္ဇနဉ္စ
ဥပစာရဇ္ဈာနာဂိဂမသမနန္တရမေဝ အပ္ပနာဈာနပ္ပါဒနန္တိ အာဟ “သဟ
နိမိတ္တုပ္ပါဒေနောတ္ထ အပ္ပနံ ပါပေတိ”တိ။ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနာတိ စ
အပ္ပနာပဒါဝါသာဘာဝဿ လက္ခဏဝစနမေတံ။ ယော “ဝိပ္ပါဘိညော”တိ

၁-၃၉-၂၄၅-ပိဋက။ ၂-၆-၆၂ ၂-၅၉-အံ-၆ ၃-၂၄၅-ပိဋကဦးသုပိပဿိတဗ္ဗံ။

ဝုစ္စတိ၊ တတောပိ ဣဏုတ္တရဿေဝ အဘိဘာယတနဘာဝနာ။ ဧတ္ထာတိ တေသ္မိ နိမိတ္တေ။ အပ္ပနံ ပါပေတိတိ ဘာဝနာ အပ္ပနံ နေတိ။

ဧတ္ထ စ ကေမိ “ဥပ္ပန္နေ ဥပစာရဇ္ဈာနေ တံ အာရဟန္တ ယေ ဟံဠိမန္တေန ဒွေ တယောဇဝနဝါရာ ပဝတ္တန္တိ၊ တေ ဥပစာရဇ္ဈာနပက္ခိကာ ဧဝ၊ တဒနန္တရဉ္စ ဘဝဂံပရိဝါသေန ဥပစာရာသေဝနာယ စ ဝိနာ အပ္ပနာ ဟောတိ၊ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ အပ္ပနံ ပါပေတိ”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ တေသံ မတိမတ္ထံ။ န ဟိ ပါရိဝါသိကပရိကမ္ပေန အပ္ပနာဝါရော ဣစ္ဆိတော၊ နာပိ မဟဂ္ဂတပ္ပမာဏဇ္ဈာ-
နေသု ဝိယ ဥပစာရဇ္ဈာနေ ကေန္တတော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ တသ္မာ ဥပစာရဇ္ဈာနာဓိဂမတော ပရံ ကဘိပယဘဝဂံစိတ္တာဝသာနေ အပ္ပနံ ပါပု-
ဏန္တော “သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝတ္ထ အပ္ပနံ ပါပေတိ”တိ ဝုတ္တော။ “သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနာ”တိ စ အဓိပ္ပာယ်ကမိဒံ ဝစနံ၊ န နိတတ္ထံ၊ အဓိပ္ပာယ်ော ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

န အန္တောသမာပတ္တိယံ တဒါ တထာရူပဿ အဘောဂဿ အသမ္ဘဝတော၊ သမာပတ္တိတော ဝုဠိတဿ အဘောဂေါ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာ-
ဝသေန ဈာနက္ခဏေ ပဝတ္တံ အဘိဘဝနာကာရံ ဂဟေတွာ ပဝတ္တောတိ ဒဠဗ္ဗံ။ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ^၁ ပန “ဣမိနာ ပနဿ ပုဗ္ဗဘာဂေါ^၂ ကထိတော”တိ ဝုတ္တံ။
အန္တောသမာပတ္တိယံ တထာ အဘောဂါဘာဝေ ကသ္မာ “ဈာနသညာ-
ယဝီ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “အဘိဘဝ။ပ။ အတ္ထိ”တိ။

ဝနိတပ္ပမာဏာနီတိ ဝိပုလပ္ပမာဏာနီတိ အတ္တော၊ န ကေဂ်လဒ္ဓင်္ဂလာဒိ-
ဝသေန ဝနိတပ္ပမာဏာနီတိ^၃ တထာ ဝနုနဿေဝတ္ထ အသမ္ဘဝတော။ တေနာ-
ဟ “မဟန္တာနီ”တိ။

ရူပေသညာ ရူပသညာ၊ သာ အဿ အတ္ထိတိ ရူပသညိ၊ န ရူပသညိ အရူပသညိ။
သညာသီသေန ဈာနံ ဝဒတိ။ ရူပသညာယ အနုပ္ပါဒနမေဝေတ္ထ အလာဘိတာ။
ဗဟိဒ္ဓါဝ ဥပ္ပန္နန္တိ ဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထုသ္မိ^၄ယေဝ ဥပ္ပန္နံ။ အဘိဓမ္မေ ပန “အဇ္ဈတ္တံ အရူပ-
သညိ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏ ဒုဠဏ္ဏာနိ၊ အပ္ပမာဏာနိ သုဇ္ဈာ-
ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ”တိ ဧဝံ စတုန္တံ အဘိဘာယတနာနံ အာဂတတ္တာ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ^၅၊
“ကသ္မာ ပန ယထာ သုတ္တန္တေ ‘အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညိ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ
ပရိတ္တာနိ’တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ အဝတွာ ဣဓ စတူသုပိ အဘိဘာယတနေသု

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၂၃၃-ပိဋ္ဌေ၊
၂-ပုဗ္ဗဘောဂေါ(က)
၃-ဝနိံ ပါဒိတာနီတိ (ဒိ-ဋ္ဌ ၂-၁၆၁၊ အံ-ဋ္ဌ ၃-၂၄၇-ပိဋ္ဌေသု။)
၄-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၂၃၄-ပိဋ္ဌေ၊

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိတာဝ ဝုတ္တာ”တိ စောဒနံ ကတွာ “အဇ္ဈတ္တရူပါနံ အနဘိ-
ဘဝနီယတော”တိ ကာရဏံ ဝတွာ “တတ္ထ ဝါ ဟိ ဣဓ ဝ၊ ဗဟိဒ္ဓါရူပါနေဝ
အဘိဘဝိတဗ္ဗာနိ၊ တဿွာ တာန နိယမတော ဝတ္တဗ္ဗာနီတိ တတြာပိ ဣဓာပိ
ဝုတ္တာနိ။ ‘အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိ’တိ ဣဒံ ပန သတ္ထု ဒေသနာဝိလာသမတ္တမေဝါ”တိ
ဝုတ္တံ။

ဧတ္ထ စ ဝဏ္ဏာဘောဂရဟိတာနိ သဟိတာနိ စ သဗ္ဗာနိ “ပရိတ္တာနိ
သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ”တိ ဝုတ္တာနိ၊ တထာ “အပ္ပမာဏာနိ”တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။
အတ္ထိ ဟိ ဧသော ပရိယာယော “ပရိတ္တာနိ အဘိဘုယျ တာနိ စေ ကဒါစိ
ဝဏ္ဏဝသေန အဘုဇိတာနံ ဟောန္တိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ အဘိဘုယျာ”တိ။ ပရိ-
ယာယကထာ ဟိ သုတ္တန္တဒေသနာတိ။ အဘိဓမ္မေ ပန နိပ္ပရိယာယဒေသနတ္တာ
ဝဏ္ဏာဘောဂရဟိတာနံ ဝိသု ဝုတ္တာနိ၊ တထာ သဟိတာနံ။ အတ္ထိ ဟိ ဥဘယတ္ထ
အဘိဘဝနပရိယာယောတံ “အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညိ”တိ အာဒိနာ ပဌမဒုတိယအဘိ-
ဘာယတနေသု ပဌမဝိမောက္ခော၊ တတိယစတုတ္ထဘိဘာယတနေသု ဒုတိ-
ယဝိမောက္ခော၊ ဝဏ္ဏဘိဘာယတနေသု တတိယဝိမောက္ခော စ အဘိဘဝနပ-
ဝတ္ထိတော သင်္ဂဟိတော၊ အဘိဓမ္မေ ပန နိပ္ပရိယာယဒေသနတ္တာဝိမောက္ခာ-
ဘိဘာယတနာနိ အသင်္ကရတော ဒဿေတုံ ဝိမောက္ခေ ဝဇ္ဇေတွာ အဘိဘာယ-
တနာနိ ကထိတာနိ၊ သဗ္ဗာနိ စ ဝိမောက္ခကိစ္ဆာနိ ဈာနာနိ ဝိမောက္ခဒေသနာ-
ယံ ဝုတ္တာနိ။ တဒေတံ “အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညိ”တိ အာဂတဿ အဘိဘာယ-
တနဒ္ဓယဿ အဘိဓမ္မေ အဘိဘာယတနေသု အဝစနတော၊ “ရူပီ ရူပါနိ
ပဿာနိ”တိ အာဒိနန္တ သဗ္ဗဝိမောက္ခကိစ္ဆသဘာဝရဏဝစနဘာဝတော ဝဝတ္တာနံ
ကတန္တိ ဝိညာယတိ။

“အဇ္ဈတ္တရူပါနံ အနဘိဘဝနီယတော”တိ ဣဒံ အဘိဓမ္မေ ကဠစိပိ
“အဇ္ဈတ္တံ ရူပါနိ ပဿတိ”တိ အဝတွာ သဗ္ဗတ္ထ ယံ ဝုတ္တံ “ဗဟိဒ္ဓါရူပါနိ
ပဿတိ”တိ၊ တဿ ကာရဏဝစနံ။ တေန ယံ အညဟေတုကံ၊ တံ တေန
ဟေတုနာ ဝုတ္တံ၊ ယံ ပန ဒေသနာဝိလာသဟေတုကံ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိတာယ
ဧဝ အဘိဓမ္မေ ဝစနံ၊ န တဿ အညံ ကာရဏံ မဂ္ဂိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ အဇ္ဈတ္တ-
ရူပါနံ အနဘိဘဝနီယတာ စ တေသံ ဗဟိဒ္ဓါရူပါနံ ဝိယ အဝိဘုတတ္တာ၊
ဒေသနာဝိလာသော စ ယထာဝုတ္တဝဝတ္တာနဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော ဝေနေယျဇ္ဈာ-
သယဝသေန ဝိဇ္ဇမာနပရိယာယကထနဘာဝတော။ “သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ”တိ
ဧတေနော သိဒ္ဓတ္တာ နိလာဒိအဘိဘာယတနာနိ န ဝတ္တဗ္ဗာနီတိ စေ? န၊

နီလာဒီသု ကတာမိကာရာနံ နီလာဒိဘာဝသေဝ အဘိဘဝနကာရဏတ္တာ။ န
 ဟိ တေသံ ပရိသုဒ္ဓါပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏာနံ ပရိတ္တတာ၊ တဒပ္ပမာဏတော ဝါ အဘိ-
 ဘဝနကာရဏံ၊ အထ ခေါ နီလာဒိဘာဝေါ ဝေါတိ။ ဧတေသု စ ပရိတ္တာဒိ-
 ကသိဏရူပေသု ယံ စရိတဿ ဣမာနိ အဘိဘာယတနာနိ ဣဇ္ဈန္တိ၊ တံ
 ဒဿေတုံ “ဣမေသု ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သဗ္ဗသင်္ခါဟိကဝသေနာတိ သကလနီလဝဏ္ဏနီလနိဒဿနနီလနိဘာသာနံ
 သာဓာရဏဝသေန။ ဝဏ္ဏဝသေနာတိ သဘာဝဝဏ္ဏဝသေန။ နိဒဿန-
 ဝသေနာတိ ပဿိတဗ္ဗတာဝသေန။ ဩဘာသဝသေနာတိ သပ္ပဘာသတာယ
 အဝဘာသနဝသေန။ ဥမာပုပ္ဖန္တိ အတသိပုပ္ဖံ။ နီလမေဝ ဟောတိ ဝဏ္ဏ-
 သင်္ကရာဘာဝတော။ ဗာရာဏသီယံ ဘဝန္တိ ဗာရာဏသီယံ သမုဠိတံ။

တေ ဓမ္မေတိ တေ သတိပဋ္ဌာနာဒိဓမ္မေ စေဝ အဋ္ဌဝိမောက္ခဓမ္မေ စ။
 ဝိဏ္ဏဝသိဘာဝါယေဝ တတ္ထ အဘိဝိသိဋ္ဌာယ ပညာယ ပရိယောသာနုတ္တရံ
 သတံ^၁ ဂတာ အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တာ။

၂၅၀။ သကလဋ္ဌေနာတိ^၂ သကလဘာဝေန၊ အသုဘနိမိတ္တာဒီသု ဝိယ
 ဧကဒေသေ အဋ္ဌတ္တာ အနဝသေသတော ဂဟေတဗ္ဗဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။ ယထာ
 ခေတ္တံ သဿာနံ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ ဝရိဋ္ဌာနဉ္စ၊ ဧဝမေဝ တံတံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာနန္တိ
 အာဟ “ဓေတ္တဋ္ဌေနာ”တိ။ ပရိစ္ဆိန္နိတွာတိ ဣဒံ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယန္တိ ယောဇေ-
 တဗ္ဗံ။ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဧဝ ဟိ သဗ္ဗတ္ထ ကသိဏံ ဝဇေတဗ္ဗံ။ တေန တေန
 ကာရဏေနာတိ ဥပရိအာဒီသု တေန တေန ကသိဏေန။ ယထာ ကိန္တိ
 အာဟ “အာလောကမိဝ ရူပဒဿနကာမော”တိ၊ ယထာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဥဒ္ဓံ စေ
 ရူပံ ဒဋ္ဌုကာမော၊ ဥဒ္ဓံ အာလောကံ ပသာရေတိ၊ အဓော စေ၊ အဓော၊
 သမန္တတော စေ ရူပံ ဒဋ္ဌုကာမော၊ သမန္တတော အာလောကံ ပသာရေတိ၊
 ဧဝံ သဗ္ဗကသိဏန္တိ အတ္ထော။ ဧကဿာတိ ပထဝီကသိဏာဒီသု ဧကေကဿ။
 အညဘာဝါနုပဂမနတ္ထန္တိ အညကသိဏဘာဝါနုပဂမနဒီပနတ္ထံ၊ အညဿ ဝါ
 ကသိဏဘာဝါနုပဂမနဒီပနတ္ထံ^၃။ န ဟိ အညေန ပသာရိတကသိဏံ တတော
 အညေန ပသာရိတကသိဏဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမိ နေသံ အညကသိဏ-
 သမ္ဘေဒါဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ န အညံ ပထဝီအာဒိ။ န ဟိ ဥဒကေန ဌိတဋ္ဌာနေ
 သသမ္ဘာရပထဝီ အတ္ထိ။ အညကသိဏသမ္ဘေဒေါဘိ အာပေါကသိဏာဒိနာ

၁-ပရိယောသာနံ ကတကိစ္စတန္တိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 ၂-ဒိ-ဒီ ၃-၂၆၇၊ အံ-ဒီ ၃ ၃၂၀-ပိဋ္ဌာဒီသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ၊
 ၃-ကသိဏဘာဝဒီပနတ္ထံ (က)

သက်ရော။ သဒ္ဓတ္တာတိ သဗ္ဗေသု သေသကသိဏေသု။ ဧကဒေသေ အဋ္ဌတွာ အနဝသေသဖရဏံ ပမာဏဿ အဂ္ဂဟဏတော အပ္ပမာဏံ။ တေနော ဟိ နေသံ ကသိဏသမညာ။ တထာ ဟိ “တဉ္စီ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ စေတသာ ဖရန္တောတိ ဘာဝနာစိတ္တေန အာရမ္ဗဏံ ကရောန္တော။ ဘာဝနာ- စိတ္တံ ဟိ ကသိဏံ ပရိတ္တံ ဝါ ဝိပုလံ ဝါ သကလမေဝ မနသိ ကရေတိ။

ကသိဏုပ္ပါဒ်ဗျာဓိမာကာသေ ပဝတ္တံ ဝိညာဏံ ဖရဏအပ္ပမာဏဝသေန “ဝိညာဏကသိဏ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တထာ ဟိ တံ “ဝိညာဏ”န္တိ ဝုတ္တတိ။ ကသိဏ- ဝသေနာတိ ဥပ္ပါဒ်တကသိဏဝသေန ကသိဏုပ္ပါဒ်ဗျာဓိမာကာသေ ဥဒ္ဓံအဓော- တိရိယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယတ္ထကံ ဟိ ဌာနံ ကသိဏံ ပသာရိတံ၊ တတ္ထကံ အာကာသဘာဝနာဝသေန အာကာသံ ဟောတီတိ။ ဧဝံ ယတ္ထကံ ဌာနံ အာကာသံ ဟုဘွာ ဥပဋ္ဌိတံ၊ တတ္ထကံ အာကာသမေဝ ဟုဘွာ ဝိညာဏဿ ပဝတ္တနဘော အာဂမနဝသေန ဝိညာဏကသိဏေပိ ဥဒ္ဓံအဓောတိရိယတာ ဝုတ္တတိ “ကသိဏုပ္ပါဒ်ဗျာဓိမာကာသဝသေန တတ္ထ ပဝတ္တဝိညာဏေ ဥဒ္ဓံအဓော- တိရိယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ အာဟ။

၂၅၂။ ဝုတ္တောယေဝ ဝမ္ဘိကသုတ္တေ။ နိဿိတဉ္စ ဆဝတ္ထုနိဿိတတ္တာ ဝိပဿနာဉာဏဿ။ ပဋိဗ္ဗန္တ တေန ဝိနာ အပ္ပဝတ္တနဘော ကာယသညိတာနံ ရူပဓမ္မာနံ အာရမ္ဗဏကရ စတော စ။ သုဋ္ဌ၊ ဘာတိ ဩဘာသတီတိ ဝါ သုဘော။ ကုရုဗိဒ္ဓဇာတိအာဒိဇာတိဝိသေသောပိ မဏိ အာဂရပါရိသုဒ္ဓိ- မူလကော ဧဝါတိ အာဟ “သုပရိသုဒ္ဓအာကရသပုဋ္ဌိတော”တိ။ ဒေါသ- နိဟရဏဝသေန ပရိကမ္ပနိပ္ပတ္တိတိ အာဟ “သုဋ္ဌ၊ ကတပရိကမ္ပော အပနိတ- ပါသာဏသက္ခရာ”တိ။ ဓောဝနဝေဓနာဒိဟိတိ စတုသု ပါသာဏေသု ဓောဝနေန စေဝ ကာဠကောဒိအပဟရဏတ္တာယ သုတ္တေန အာဝုနနတ္တာယ စ ဝိဇ္ဈနေန၊ တာပသဏှကရဏာဒိနံ သင်္ဂဟော အာဒိ-သဒ္ဓေန။ ဓန္တေသမ္ပတ္တိန္တိ သုတ္တဿ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ။

မဏိ ဝိယ ကရဇကောယော ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗတော။ အာဝုတသုတ္တံ ဝိယ ဝိပဿနာဉာဏံ အနုပရိသိတွာ ဌိတတ္တာ။ ဓန္တုမာ ပုရိသော ဝိယ ဝိပဿနာ- လာဘီ ဘိက္ခု သမ္ပဒေဝ တဿ ဒဿနတော။ တဒါရမ္ဗဏာနန္တိ ရူပဓမ္မာ- ရမ္ဗဏာနံ။ ဓဿပဉ္စမကစိတ္တစေတသိကဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတဓမ္မာပိ ဝိပဿနာ- စိတ္တုပ္ပါဒ်ပရိယာပန္နာ ဧဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဟိ တေသံ ဝိပဿနာဉာဏဂတိ- ကတ္တာ “အာဝုတသုတ္တံ ဝိယ ဝိပဿနာဉာဏ”န္တိ ဝစနံ အဝိရေမိတံ ဟောတိ။

ဉာဏဿာတိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿ။ ယဒိ ဧဝံ ဉာဏဿ ဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ၊
 န ပုဂ္ဂလဿာတိ အာဟ “တဿ ပနာ”တိအာဒိ။ မဂ္ဂဿ အနန္တရံ၊ တသ္မာ
 လောကီယာဘိညာနံ ပရတော ဆဋ္ဌာဘိညာယ ပရတော ဝတ္တဗ္ဗံ ဝိပဿနာ-
 ဉာဏံ။ ဧဝံ သန္တေပီတိ ယဒိပါယံ ဉာဏာနုပုဗ္ဗဋ္ဌိတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ။ တေဿ
 အန္တရာ ဝါရော နန္တိဘိ ပဉ္စသု လောကီယာဘိညာသု ကထိတာသု အာကဇ်-
 ယျသုတ္တာဒိသု ဝိယ ဆဋ္ဌာဘိညာ ကထေတဗ္ဗာတိ တေဿ အနဘိညာ-
 လက္ခဏဿ ဝိပဿနာဉာဏဿ တာသံ အန္တရာ ဝါရော န ဟောတိ၊ တသ္မာ
 တတ္ထ အဝသရာဘာဝတော ဣဓေဝ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနာနန္တရမေဝ ဒဿိတံ
 ဝိပဿနာဉာဏံ။ ယသ္မာ စာတိ စ-သဒ္ဓေါ သမုစ္စယတ္ထော။ တေန န ကေဝလံ
 တဒေဝ၊ အထ ခေါ ဣဒမ္ပိ ကာရဏံ ဝိပဿနာဉာဏဿ ဣဓေဝ ဒဿနေတိ
 ဣမမတ္ထံ ဒီပေတိ။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဘေရဝရူပံ ပဿတောတိ ဣတ္ထ ဣဒ္ဓိဝိဓ-
 ဉာဏေန ဘေရဝံ ရူပံ နိဗ္ဗိနိတွာ စက္ခုနာ ပဿတောတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဧဝမ္ပိ အဘိညာ-
 လာဘိနော အပရိညာဏဝတ္ထုကဿ ဘယသန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥစ္စဝါဏ်က-
 ဝါသီမဟာနာဂတ္ထေသေ ဝိယ။ ဣဓာပီတိ ဣမသ္မိံ ဝိပဿနာဉာဏေပိ၊ န
 သတိပဋ္ဌာနာဒိသု ဧဝါတိ အဓိပ္ပါယော။

၂၅၃။ မနောမယိဒ္ဓိယံ စိဏ္ဏဝသိတာယ အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တတာ
 ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ မနေန နိဗ္ဗတ္တန္တိ အဘိညာမနေန နိဗ္ဗတ္တိတံ။ တံ-
 သဒိသဘာဝဒဿနတ္ထမေဝါတိ သဏ္ဌာနတောပိ ဝဏ္ဏတောပိ အဝယဝဝိသေ-
 သတောပိ သဒိသဘာဝဒဿနတ္ထမေဝ။ သဇာတိယံ ဌိတော၊ န နာဂိဒ္ဓိယာ
 အညဇာတိရူပေါ။ သုပရိကမ္မကတမတ္တိကာဒယော ဝိယ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ ဝိကုဗ္ဗန-
 ကိရိယာယ နိဿယဘာဝတော။

၂၅၅။ အပ္ပကသီရေနောဝါတိ အကိစ္ဆေနော။

၂၅၆။ မန္ဒော ဥက္ကာနသေယျကဒါရကောပိ “ဒဟရော”တိ ဝုစ္စတီတိ
 တတော ဝိသေသနတ္ထံ “ယုဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ ယုဝါပိ ကောစိ အနိစ္စနတော
 အမဏ္ဍနသီလော ဟောတိတိ တတော ဝိသေသနတ္ထံ “မဏ္ဍ နကဇာတိကော”တိ
 ဝုတ္တံ။ တေန ဝုတ္တံ “ယုဝါပိ”တိအာဒိ။ ကာဠတိလပ္ပမာဏာ မိန္ဒဝေါ ကာဠ-
 တိလကာနိ။ နာတိကမ္မာသတိလပ္ပမာဏာ မိန္ဒဝေါ တိလကာနိ။ ဝဏ် နာမ
 ပိယင်္ဂံ။ ယောဗ္ဗနပိဋကဒယော မုခဉ္စသိပိဋက။ မုခဂတော ဒေါသော မုခ-
 ဒေါသော၊ လက္ခဏဝစနဉ္စေတံ မုခေ အဒေါသဿပိ ပါကဋဘာဝဿ

အဓိပ္ပေတက္ကာ။ ယထာ ဝါ မုခေ ဒေါသော၊ ဧဝံ မုခေ အဒေါသောပိ မုခ-
ဒေါသော သရလောပေန၊ မုခဒေါသော စ မုခဒေါသော စ မုခဒေါသောတိ
ဧကသေသနယေနပေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧဝံ ဟိ ပရေသံ သောဠသမိဓံ
ဝိတ္တံ ပါကဋံ ဟောတိတိ ဝစနံ သမတ္ထိတံ ဟောတိ။

၂၅၉။ ပဋိပဒါဝသေနာဘိ ယထာရဟံ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂပဋိပဒါ-
ဝသေန။ အဋ္ဌသု ကောဋ္ဌာသေသုတိ သတိပဋ္ဌာနာဒီသု ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မ-
ကောဋ္ဌာသေသု၊ ဝိမောက္ခကောဋ္ဌာသေသု ဝါတိ ဣမေသု အဋ္ဌသု ကောဋ္ဌာ-
သေသု။ သေသေသုဘိ ဝုတ္တာဝသေသေသု အဘိဘာယတနကောဋ္ဌာသဒီသု။
သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာသကုသုဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သက္ကော။

ဂ-သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆၀။ ဥဂ္ဂဟိတုန္တိ သိက္ခိတုံ။ ဥဂ္ဂါဟေတုန္တိ သိက္ခာပေတုံ၊ ပါဌတော
အတ္တနာ ယထာဥဂ္ဂဟိတမတ္ထံ တဗ္ဗိဘာဝနတ္ထာယ ဥစ္စာရဏဝသေန ပရေသံ
ဂါဟေတုန္တိ အတ္ထော။ သမယန္တိ ဒိဋ္ဌိ။ သာ ဟိ သံယောဇနဘာဝတော
သမေတိ သမ္ပန္နာ ဧတိ ပဝတ္တတိ၊ ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏဘာဝတော ဝါ သံယုတ္တာ အယန္တိ
ပဝတ္တန္တိ သတ္တာ ယထာဘိနဝေသံ ဧတေနာတိ သမယောတိ ဝုစ္စတိ။
ဒိဋ္ဌိသံယောဇနေန ဟိ သတ္တာ အတိဝိယ ဗျန္တိတိ။ သူရိယဿ ဥဂ္ဂမနတော
အတ္တင်္ဂမာ အယံ ဧတ္တကော ကာလော ရတ္တန္တကာရဝိဓမနတော ဒိဝါ နာမ၊
တဿ ပန မဇ္ဈိမပဟာရသညိတော ကာလော သမုဇ္ဇလိတပဘာတေဇဒဟန-
ဘာဝေန ဒိဝါနာမ။ တေနာဟ “ဒိဝသဿပိ ဒိဝါဘူတေ”တိ။ ပဋိသံဟရိတွာတိ
နိဝတ္တေတွာ။ ဧဝံ စိတ္တဿ ပဋိသံဟရဏံ နာမ ဂေါစရက္ခေတ္တေ ဌပနန္တိ
အာဟ “ဈာနရုတိသေဝနဝသေန ဧကိဘာဝံ ဂတော”တိ။ ဧတေန ကာယ-
ဝိဝေကပုဗ္ဗကံ စိတ္တဝိဝေကမာဟ။ သီလာဒိဂုဏဝိသေသယောဂတော မနဿ
သတ္တဝနိယာ၊ တေ ပန ယသ္မာ အတ္တနော သီလာဒိဂုဏေဟိ ဝိညုနံ မနာပါ
ဟောန္တိ (ကိလေသအနိဂ္ဂဟဿ ပဉ္စပသာဒါယတ္တက္ကာ၊)² တသ္မာ အာဟ
“မနဝဇ္ဇနကာန”န္တိအာဒိ။ တတ္ထ ဥန္တမတိတိ ဥဒဂ္ဂံ ဟောတိ။ ဝဇ္ဇတိတိ သဒ္ဓါ-
ဝသေန ဝဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အနုဿရဏဗ္ဗဟံ ဘိက္ခဝေ တေသံ
ဘိက္ခုနံ ဗဟူပကာရံ ဝဒါမိ”တိ ၂။

၂၆၁။ ပညပေမီဘိ ပဇာနနဘာဝေန ဣပေမိ တထာ ဝဝတ္ထပေမိ။
 တေနာဟ “ဒဿေမိ ဌပေမီ”တိ။ ပရိပုဏ္ဏကုသလန္တိ သဗ္ဗသော ပုဏ္ဏ-
 ကုသလဓမ္မံ။ ဥတ္တမကုသလန္တိ ဥတ္တမဘာဝံ သေဋ္ဌဘာဝံ ပတ္တကုသလဓမ္မံ။
 အယောဇ္ဈန္တိ ဝါဒယုဒ္ဓေန အယောဇနိယံ၊ ဝါဒယုဒ္ဓံ ဟောတု၊ တေန ပရာ-
 ဇယော န ဟောတိတိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ “ဝါဒယုဒ္ဓေနာ”ဘိအာဒိ။
 သံဝရပ္ပဟာနန္တိ ပဉ္စသု သံဝရေသု ယေန ကေနစိ သံဝရေန သံဝရလက္ခဏံ
 ပဟာနံ။ ပဋိသေဝနပ္ပဟာနံ ဝါတိ ဝါ-သဒ္ဓေန ပရိဝဇ္ဇနပ္ပဟာနာဒိ ခုဒ္ဒါ-
 ကာတိ။ သေသပဒေသုတိ “န ဘာသတိ”တိအာဒိသု ပဒေသု။ သေဝ
 နယောဘိ ဣမိနာ “အဘာသနမတ္တမေဝ ဝဒတိ”တိ ဝေမာဒိ အတ်တိသတိ။

နာဘိနန္တိတိ န သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ သာသနေ တိဏ္ဏံ ဒုစရိတာနံ မိစ္ဆာဇီဝဿ ဝိဝဇ္ဇနံ
 ဝဏ္ဏိယတိ၊ အယဉ္စ ဧဝံ ကထေတိ၊ တသ္မာ သာသနဿ အနုလောမံ ဝိယ
 ဝဒတိ၊ ဝဒန္တော စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ဓမ္မေ စဿ အပ္ပသာဒံ န ဒဿေတိ၊ တသ္မာ
 ပသန္တကာရမ္ပိ ဝဒတိတိ မညမာနော တဿ ဝါဒံ န ပဋိသေဝေတိ။

၂၆၂။ ယထာ တဿ ဝစနံ၊ ဧဝံ သန္တေတိ ယထာ တဿ ပရိဗ္ဗာဇ-
 ကဿ ဝစနံ၊ ဧဝံ သမဏဘာဝေ သန္တေ လတ္တမာနေ။ မယံ ပန ဧဝံ န
 ဝဒါမာတိ ဧတေန သမဏဘာဝေါ နာမ ဧဝံ န ဟောတိတိ ဒဿေတိ။ ယော
 ဟိ ဓမ္မော ယာဒိသော၊ တထေဝ တံ ဗုဒ္ဓါ ဒီပေန္တိ။ ဝိသေသဉာဏံ န ဟော-
 တိဘိ ကာယဝိသေသဝိသယဉာဏံ တဿ တဒါ နတ္ထိ၊ ယတော ပရကာယေ
 ဥပက္ကမံ ကရေယျာတိ ဒဿေတိ၊ တဿ ပန တတ္ထ ဝိသေသဉာဏမ္ပိ နတ္ထေ-
 ဝါတိ။ ယသ္မာ ကာယပဋိဗ္ဗန္တံ ကာယကမ္ပံ၊ တသ္မာ တံ နိဝတ္တေန္တော အာဟ
 “အညတြ ဖန္ဒိတမတ္တာ”တိ။ ကိလေသသဟဂတစိတ္တေနောဝါတိ ဒုက္ခသမ္ပဿဿ
 အသဟနနိမိတ္တေန ဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တေနော။ ဒုတိယဝါရေပိ သေဝ
 နယော။ ဇိသန္တာပိပါသဒုက္ခဿ အသဟနနိမိတ္တေန ဒေါမနဿေနော။
 ဝိကူဇိတမတ္တာတိ ဧတ္ထ ဝိရူပံ ကူဇိတံ ဝိကူဇိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသသန္တိဿယံ
 ဥပယံ၊ တံ ပနေတ္ထ ရောဒနဟသနသမုဋ္ဌာပကစိတ္တသဟဂတန္တိ ဒေါသသဟဂတံ
 လောဘသဟဂတဉ္စာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ စိတ္တန္တိ ကုသလစိတ္တံ။ အကုသလစိတ္တံ ပန
 အဘိတာရမ္ပဏံ ပဝတ္တတိတိ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ သရိတွာတိ ယာဝ န သတိ-
 သဏ္ဌာပနာ ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တာဝ သုပ္ပိနန္တေ အနဘူတံ ဝိယ ဒုက္ခံ သရိတွာ
 ရောဒန္တိ။ ဟသန္တိတိ ဧတ္ထာပိ သေဝ နယော။ အယဉ္စ နယော ယေ လဒ္ဓ-
 သုခါရမ္ပဏာ ဟုတွာ ဂဟိတပဋိသန္တိကာ မာတုကုမ္ဘိတောပိ သုခေနော
 နိက္ခမန္တိ၊ တေသံ ဝသေန ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပါယန္တိယာတိ အတ္တနော

ဇနပဒဒေသရူပေန ပါယန္တိယာ။ အယဒ္ဓိတိ အာဇီဝေါပိ မာတု အည-
ဝိဟိတကာလေ စ လောကဿာဒဝသေန ကိလေသသဟဂတစိတ္တေနော
ဟောတိ။

၂၆၃။ သမဓိဂယှာတိ သမ္မာ အဓိဂတဘာဝေန ဂဟေတွာ အဘိဘဝိတွာ
ဝိသေသေတွာ ဝိသိဋ္ဌော ဟုတွာ။ ဒီဏာသဝံ သန္ဓာယာတိ ဗျုတ်ရေကဝသေန
ဒီဏာသဝံ သန္ဓာယ။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော—ဒီဏာသဝမ္ဘိ သောတာပန္န-
ကုသလံ ပညပေတိ သေက္ခဘူမိယံ ဌိတတ္တာ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တိဏိ ပဒါနိ နိဿာယာတိ န ကာယေန ပါပကံ ကမ္မံ ကရေတိ၊ န
ပါပကံ ဝါစံ ဘာသတိ၊ န ပါပကံ အာဇီဝံ အာဇီဝတိတိ ဣမာနိ တိဏိ ပဒါနိ
နိဿာယ ကုသလသီလမူလကာ စ အကုသလသီလမူလကာ စာတိ ခွေ ပဌမ-
စတုတ္တာ ဌပိတာ။ ဧကံ ပဒံ နိဿာယာတိ န ပါပကံ သင်္ကပ္ပံ သင်္ကပ္ပေတိတိ
ဣမံ ဧကပဒံ နိဿာယ ကုသလသင်္ကပ္ပမူလကာ အကုသလသင်္ကပ္ပမူလကာ
စာတိ ဣမေ ခွေ ပဋ္ဌိမစတုတ္တာ ဌပိတာ။

၂၆၄။ ဝိစိကိန္တုဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တဒ္ဓယမ္ပိ ဝဇ္ဇတိ ဗလဝတာ မောဟေန
သမန္တာဂဘတ္တာ။ တထာ ဟိ တာနိ “မောမူဟစိတ္တာနိ”တိ ဝုစ္စန္တိ။

ကုဟိန္တိ ကိန်မိတ္တံ။ ကတရံ ဌာနံ ပါပုဏ္ဏိတွာတိ ကိာ ကာရဏံ အာဂမ္မ။
ဧတ္ထတေတိ ဧတ္တာဘိ ကာယဝစီမနောသုစရိတဘာဝနာသာဇီဝနိပ္ပတ္တိယံ။
သာ ပန ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ သောတာပတ္တိဖလေန ဒီပေတဗ္ဗာတိ အာဟ
“သောတာပတ္တိဖလေ ဘုဗ္ဗ”န္တိ။ ယသ္မာ အာဇီဝဋ္ဌမကံ အဝသိဋ္ဌဉ္စ သီလံ ပါတိ-
မောက္ခသံဝရသီလဿ စ ပါရိသုဒ္ဓိပါတိမောက္ခာဓိဂမေန သောတာပတ္တိ-
ဖလပ္ပတ္တိယာ သိဋ္ဌေါ ဟောတိတိ အာဟ “ပါတိမောက္ခ”ပ။ နိရုဇ္ဈတိ”တိ။
“သုခသီလော ဒုက္ခသီလော”တိအာဒိသု ဝိယ ပကတိအတ္တသီလသဒ္ဓံ^၁
ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ “အကုသလသီလ”န္တိအာဒိ။

၂၆၅။ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တမေဝ ဝုတ္တံ သမ္ပတ္တသမာဒါနဝိရတိပုဗ္ဗ-
ကဿ သီလဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ တေနာဟ “ဧတေန ဟိ ကုသလသီလံ
သပုဋ္ဌာတိ”တိ။

သီလဝါတိ ဧတ္ထ ဝါ-သဒ္ဓေါ ပါသံသတ္ထောဝ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အာဟ
“သီလသပ္ပန္နော ဟောတိ”တိ။ ယော သီလမတ္ထေ ပတိဌိတော၊ န သမာဓိပညာသု၊

၁-သတ္တဝါအတ္တသီလသဒ္ဓံ။ တသီလအတ္တသီလသဒ္ဓံ (က)
•-၃ ၃-၉—န-၄-သ

သော သီလမယဓမ္မပူရိတတာယ သီလမယော။ တေနာဟ “အလမေတ္တာ-
ဓတာ”တိအာဒိ။ ယတ္ထာတိ ယသံ စေတောဝိမုတ္တိယံ ပညာဝိမုတ္တိယဉ္စ။
တဒုဘယဉ္စ ယသ္မာ အရဟတ္တဖလေ သင်္ဂဟိတံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “အရဟတ္တဖလေ
ဘုဗ္ဗ”န္တိ။ အသေသံ နိရုဇ္ဈတိ သုခဝိပါကဘာဝဿ သဗ္ဗသော ပဋိပ္ပဿ ဖန္တတော။

၂၆၆။ ကံမပဋိသံယုတ္တာ သညာ ကာမသညာ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ
နယော။ ဣတရာ ခွေတိ ဗျာပါဒဝိဟိံသာသညာ။

အနာဂါမိဖလပဌမဇ္ဈာနန္တိ အနာဂါမိဖလသဟဂတံ ပဌမဇ္ဈာနံ။ ဧတ္ထာတိ
ယထာဝုတ္တေ ပဌမဇ္ဈာနေ။ ဧတ္ထ စ ဥဇုဝိပစ္စနိကေန ပဋိပက္ခပ္ပဟာနံ သာတိ-
သယန္တိ ပဌမဇ္ဈာနဂ္ဂဟဏံ။ တေနာဟ “အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ”တိ။
နေက္ခမ္မသညာနံ ကာမာဝစရိတ္တသဟဂတတာ၊ တဿ သီလဿ သမုဠာန-
တာ စ သမ္ပယုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၆၇။ ကုသလသင်္ကပ္ပနိရောဓဒုတိယဇ္ဈာနိကအရဟတ္တဖလအကုသလသင်္က-
ပ္ပနိရောဓပဌမဇ္ဈာနိကအနာဂါမိဖလဂ္ဂဟဏေန သမဏော ဒဿိတော။ သေသံ
သုဝိညေယျမေဝ။

သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-ရုဋ္ဌသကုလုဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၁။ ပဉ္စောတိ ဉှတုံ ဣစ္ဆိတော အတ္ထော၊ တဒေဝ ဓမ္မဒေသနာယ
နိမိတ္တဘာဝတော ကာရဏံ။ ဥပဋ္ဌာတူတိ ဉှဏဿ ဂေါစရဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတူ။
ယေန ကာရဏေနာတိ ယေန တုယံ ဥပဋ္ဌိတေန ကာရဏေန ဓမ္မဒေသနာ
ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ တံ ပန ပရိဗ္ဗာဇကဿ အဇ္ဈာသယဝသေန တထာ ဝုတ္တံ။
တေနာဟ “ဧတေန ဟိ။ ပ။ ဒိပေတိ”တိ။ ကေင်္ကဏာနီတိ ပိဓာနာဘာဝေန
ကေင်္ကဏသဒိသာနိ။ တေနာဟ “ပါကဋ္ဌာနီ”တိ။

ဇာနဇ္ဇောတိ အတ္တနော တထာဘာဝံ သယံ ဇာနဇ္ဇော။ သက္ကစ္ဆံ သုဿု-
သတိတိ “တထာဘူတံယေဝ မံ တထာ အဝေါစာ”တိ သာဒရံ သုဿုသတိ။
တသ္မာတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိနော အနာဂတံသဉ္ဌဏလာဘတော။ ဧဝမာဟာတိ

“ယော ခေါ ဥဒါယိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ”တိ အာရဘိတွာ “သော ဝါ မံ အပရန္တံ အာရက္ခ ပဉ္စံ ပုစ္ဆေယျာ”တိ ဧဝံ အဝေါစ။

ဣတရန္တိ အဝသိဋ္ဌံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝုတ္တနယမေဝေါတိ “ယော ဟိ လာဘီ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယမေဝ။ အတိတေတိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ- ဉာဏဿ ဝိသယဘူတေ အတ္ထေ။ အနာဂတေတိ အနာဂတံသညာဏဿ ဝိသယဘူတေ အနာဂတေ အတ္ထေ။

ပံသုပဒေသေ နိဗ္ဗတ္တနတော ပံသုသမောက္ခိဏ္ဏသရိရတာယ ပံသုပိသာစကံ။ စကံ မူလံ ဂဟေတွာတိ ဒီသသော ဟေဋ္ဌိမန္တေန စတုရင်္ဂလံ၊ ဥပရိမန္တေန ဝိဒတ္ထိကံ ရုက္ခဂစ္ဆလတာဒီသု ယဿ ကဿမိ စကံ မူလံ ဂဟေတွာ အည- ဇာတိကာနံ အဒိဿမာနကာယော ဟောတိ။ အယံ ကိရ နေသံ ဇာတိသိဒ္ဓါ ဓမ္မတာ။ တတြာတိ တဿ မူလဝသေန အဒိဿမာနကတာယ။ န ဒိဿတိ ဉာဏေန န ပဿတိ။

၂၇၂။ န စ အတ္ထံ ဒီပေယျာတိ အဓိပ္ပေတမတ္ထံ သာ ဝါစာ သရူပတော န စ ဒီပေယျ။ ကေဝလံ ဝါစာမတ္ထမေဝေါတိ အဓိပ္ပေါယော။ ပဋိဟရိတဗ္ဗဋ္ဌေန ပရသန္တာနေ နေတဗ္ဗဋ္ဌေန ပဋိဟာရိယ-သဒ္ဓဒ္ဓါရေန ဝိညာတဗ္ဗော ဘာဝတ္ထော၊ သောဝ ပါဋိဟိရကော နိရုတ္တိနယေန၊ နတ္ထိ တေဿ ပါဋိဟိရကန္တိ အပ္ပါဒိ- ဟိရကတံ၊ တ-သဒ္ဓေန ပဒံ ဝနေတွာ တထာ ဝုတ္တံ၊ အနိယျာနံ။ တေနာဟ “နိရုတ္တကံ သပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ သုဘကိဏှဒေဝလောကေ ခန္ဓာ ဝိယ ဇောတေတိတိ ဣမိနာ “ဒိဗ္ဗော ရူပီ မနောမယော သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟိနိဋ္ဌိယော အတ္တာ”တိ ဣမမတ္ထံ ဒသေတိ။

၂၇၃။ သဥပသဂ္ဂပဒဿ အတ္ထော ဥပသဂ္ဂေန ဝိနာပိ ဝိညာယတိတိ အာဟ “ဝိဒ္ဓေတိ ဥဗ္ဗိဒ္ဓေ”တိ။ သာ စဿ ဥဗ္ဗိဒ္ဓတာ ဥပက္ကိလေသဝိဂမေန သုစိဘာဝေန ဥပဋ္ဌာနန္တိ အာဟ “မေယဝိဂမေန ဂူရီဘူတေ”တိ။ ဣန္ဒနီလမဏိ ဝိယ ဒိဗ္ဗတိ ဇောတေတိတိ ဒေဝေါ၊ အာကာသော။ “အရုရတ္တသမယေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဘုဗ္ဗတ္ထေ ဝိဟိတဝစနာနံ အစွန္တသံယောဂါဘာဝါ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပုဏ္ဏမာသိယံ ဟိ ဂဂနမဇ္ဈဿ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ အန္တေ ဌိတေ အရုရတ္ထေ သမယော ဘိန္နော နာမ ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ ဧဝ ပန ဌိတော အဘိန္နော နာမ။ တေနာဟ “အဘိန္နော အရုရတ္တသမယေ”တိ။

ယေ အရုဘောန္တိတိ ယေ ဒေဝါ စန္ဒိမသုရိယာနံ အာဘာ အရုဘောန္တိ ဝိနိဘုဇ္ဇန္တိ ဝဋ္ဌဇ္ဇန္တိ စ၊ တေဟိ ဒေဝေဟိ ဗဟူ ဧဝံ ဗဟုတရာ စ စန္ဒိမသုရိယာနံ

အာဘာ အနန္တဘောန္တော။ တေနာဟ “အတ္တနော သရိရောဘာသေနော
အာလောကံ ဖရိတွာ ဝိဟရန္တိ”တိ။

၂၇၄။ ပုစ္ဆာပူဠော ပန ဇာတော “အယံ ပရမော ဝဏ္ဏော”တိ ဂဟိတ-
ပဒဿ ဝိမေနေန။ အစေလကပါဠိန္တိ “အစေလကော ဟောတိ မုတ္တာ-
စာရော”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တံ^၁ အစေလကပဋိပတ္တိဒီပကဂန္တိ၊ ဂန္တသီသေနော
တေန ပကာသိတဝါဒါနိ ဝဒတိ။ သုရာမေရယပါနမနယုတ္တပုဂ္ဂလဿ သုရာ-
ပါနတော၊^၂ ဝိရတိ တဿ ကာယံ စိတ္တဉ္စတာပေန္တိ သံဝတ္တကီတိ သုရာပါနဝိရတိ
(တပေါ၊ သောယေဝ ဂုဏော။ တေနာဟ “သုရာပါနဝိရတိတိ အတ္ထော”တိ။)^၃

၂၇၅။ ဧကန္တံ အစွန္တမေဝ သုခံ အဿာတိ ဧကန္တသုခံ။ ပဉ္စသု-
ဓမ္မေယူတိ “ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတိ”တိအာဒိသု ပဉ္စသု သီလာစာရ-
ဓမ္မေသု။ န ဇာနိံ^၄ယူတိ သမ္မောသေန အနုပဋ္ဌဟန္တိ တဒတ္ထံ န ဗုဇ္ဈန္တိ။
ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေန ကိရ ဝိဟတတေဇာနိ မဟာနုဘာဝါနိ မန္တပဒါနိ ဝိယ ဗာဟိရ-
ကာနံ ယောဂါဝစရဂန္တေန သဒ္ဓိံ^၅ ယောဂါဝစရပဋိပဒါ နဿတိ။ ဥဂ္ဂဏှိ-
ယူတိ “ပဉ္စပုဗ္ဗဘာဂဓမ္မေ”တိအာဒိဝစနမတ္တံ ဥဂ္ဂဏှိံ^၆သု။ တတိယဇ္ဈာနတောတိ
ကာရဏောပစာရေန ဖလံ ဝဒတိ၊ ဖလဘူတတော တတိယဇ္ဈာနတော။

၂၇၆။ ဧကန္တသုခဿ လောကဿ ပဋိလာဘေန ပတ္တိယာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိ
ပဋိလာဘသန္တိကိရိယာ။ ဧကန္တသုခေ လောကေ အနဘိနိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧဝ
ဇုဒ္ဓိယာ တတ္ထ ဂန္တာ တဿ သတ္တလောကဿ ဘာဇနလောကဿ စပစ္စက္ခတော
ဒဿနံ ပစ္စက္ခသန္တိကိရိယာ။ တေနာဟ “တတ္ထာ”တိအာဒိ။

၂၇၇။ ဥဒဉ္စနိကောတိ ဥဒဉ္စနော။ ဝိဉ္စပဗ္ဗတပဿေ ဂါမာနံ အနိဝိဋ္ဌတ္တာ
တိံသယောဇနမတ္တံ ဌာနံ အဋ္ဌဝီ နာမ၊ တတ္ထ သေနာသနံ၊ တသ္မိံ အဋ္ဌဝီ-
သေနာသနံ^၇။ ပဓာနကမ္မိကာနံ ဘိက္ခုနံ ဗဟူနံ တတ္ထ နိဝါသေန ဧကံ
ပဓာနသရံ အဟောသိ။

စူဠသကုလုဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁-ဒီ ၁-၁၅၇-ပိဋေ။

၂-သုရာမေရယပါနမနယုတ္တပုဂ္ဂလော သုရာပါနံ၊ တတော (က)

၃-(ထေရောတိ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရော အာဟ။) (က)

၄-ဝတ္တနိသေနာသနေ (အဋ္ဌကထာယံ။)

၁၀-ဝေခနသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈၀။ သဟ ဝတ္ထုကာမေန ကိလေသကာမော ဂရု ဂရုကာတဗ္ဗော တေ-
 သာတိ ကာမဂရု။ တေသ္မေဝ ကာမေသု နိန္ဒပေါဏပဟ္တာရဇ္ဈာသယောတိ
 ကာမာဓိပုတ္တော။ ပဗ္ဗန္ဒာပဌမဇ္ဈာနာဒိကံ နေက္ခမ္ပံ ဂရု ဂရုကာတဗ္ဗံ တေ-
 သာတိ နေက္ခမ္ပဂရု။ တတ္ထ နိန္ဒပေါဏပဟ္တာရဇ္ဈာသယော နေက္ခမ္ပာဓိ-
 ပုတ္တော။ သွာယမတ္တော ယထာ ဧကစ္စေ ဂဟဋ္ဌေ လဟ္တတိ၊ ဧဝံ ဧကစ္စေ
 အနဂါရေဝီတိ အာဟ “ပဗ္ဗဇိတောဝီ”တိအာဒိ။ အယံ ပန ဝေခနသော
 ပရိဗ္ဗာဇကော။ သော ဟိ ဝေခနသတာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂန္တာ ဝေခနသေန
 ဣမိနာ ဒိဋ္ဌိနာဒါယ သမာဒိယိတွာ ဌိတတ္တာ “ဝေခနသော”တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ
 လောကော သယံ ကောဒသဟိ အဂ္ဂိဟိ အာဒိတ္တောပိ သမာနော ပစ္စက္ခတော
 အနုဘဝိယမာနံ သာလာကိကံ အဂ္ဂိသန္တာပံ ဝိယ အနာဒိကာလာနုဂတသမ္မာ-
 ကဝစရသန္တာပံ အာဒိတ္တတာယ န သလ္လက္ခေတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပန မဟာ-
 ကရုဏာသမုဿာဟိတမာနသေန “သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တ”န္တိ အာဒိတ္တပရိ-
 ယာယေ’ ဒေသိယမာနေ သလ္လက္ခေတိ၊ ဧဝံ အယမ္ပိ အနာဒိကာလပရိဘာဝိတံ
 အတ္တအဇ္ဈာသယေ အဝဋ္ဌိတံ ကာမာဓိပုတ္တံ သရသေန အနုပဓာရေန္တော
 သတ္တာရာ “ပဉ္စ ခေါ ဣမေ ကစ္စာန ကာမဂုဏာ”တိအာဒိနာ ကာမဂုဏေသု
 ကာမသုခေ ဘာသိယမာနေ “ကာမာဓိပုတ္တံ ဝတ ပဗ္ဗဇိတဿ စိတ္တ”န္တိ
 ဥပဓာရေဿတိတိ အာဟ “ဣမာယ ကထာယ ကထိယမာနာယ အတ္တနော
 ကာမာဓိပုတ္တံ သလ္လက္ခေဿတိ”တိ။ ကာမဂ္ဂသုခန္တိ ကာမေတဗ္ဗဝတ္ထုဟိ
 အဂ္ဂဘူတံ သုခံ။ သဗ္ဗေ ဟိ တေဘူမကဗ္ဗော ကာမနီယဋ္ဌေန ကာမာ၊
 တေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနသုခတော နိဗ္ဗာနသုခမေဝ အဂ္ဂဘူတံ သုခံ။ ယထာဟ
 “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ ဝါ အသင်္ခတာ ဝါ၊ ဝိရာဂေါ တေသံ
 အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိ၂, “နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခ”န္တိ ၃ စ။ တေန ဝုတ္တံ “နိဗ္ဗာနံ
 အဓိပ္ပေတ”န္တိ။

၂၈၁။ ပုဗ္ဗေနိဝါသညဏလာဘိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရတ္တ ဝုစ္စမာနကထာ
 အနုစ္စဝိကာ တဒတ္တဿ ပစ္စက္ခဘာဝတော၊ တဒဘာဝတော ဝေခနသဿ
 အနုစ္စဝိကာတိ အာဟ “ယသ္မာ။ပ။နတ္ထိ”တိ။ အနာဂတကထာယ။ပ။ နတ္ထိတိ
 ဧတ္တာပိ ဧသေဝ နယော။ အာရက္ခတ္တာယာတိ ဒေဝတာဟိ မန္တပဒေဟိ သဟ

၁-သံ ၂-၂၅၁' ၆ ၃-၄၄-ပိဋေသု
 ၂-၃ ၁-၂၅၄၊ အံ ၁-၃၄၃-ပိဋေသု၊
 ၃-မ ၂-၁၇၆-၁၇၇၊ ၃ ၁-၄၃-ပိဋေသု။

ဌိတာ တတ္ထ အာရက္ခတ္ထာယ။ အဝိဇ္ဇာယာတိ ဣဒံ လက္ခဏဝစနံ၊ တံမူလ-
ကတ္တာ ဝါ သဗ္ဗကိလေသဓမ္မာနံ အဝိဇ္ဇာဝ ဂဟိတာ။ ဇာနနံ ပဟိန-
ကိလေသပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေန။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဝေခနသသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဌိတာ စ ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၄-ရာဇဝင်

၁-သဒ္ဓိကာရသုတ္တံ

၂၀၂။ စရိယန္တိ ဗောဓိစရိယံ၊ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏဝသေန ပဝတ္တိတံ ဗောဓိသတ္တပဋိပတ္တိန္တိ အတ္ထော။ သုကာရဏန္တိ ဗောဓိပရိပါစနဿ ကေန္တိကံ သုန္ဓရံ ကာရဏံ၊ ကဿပဿ ဘဂဝတော ပယိရူပါသနာဒိံ သန္ဓာယဝဒတိ။ တံ ဟိ တေန သဒ္ဓိံ မယာ ဣဓ ကတန္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ။ မန္တဟသိတန္တိ ဤသကံ ဟသိတံ။ ဣဟံ ဣဟန္တိ ဟာသ-သဒ္ဓဿ အနုကရဏမေတံ။ ဟဋ္ဌ-ပဟဋ္ဌာကာရမတ္တန္တိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌမတ္တံ။ ယထာ ဂဟိတသင်္ကေတာ “ပဟဋ္ဌော ဘဂဝါ”တိ သဉ္ဇာနန္တိ၊ ဧဝံ အာကာရဒဿနမတ္တံ။

ဣဒါနိ ဣမိနာ ပသင်္ကေန တာသံ သမုဋ္ဌာနံ ဝိဘာဂတော ဒဿေတုံ “ဟသိတဉ္စ နာမေတ”န္တိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ အဇ္ဈပေက္ခနဝသေနပိ ဟာသော န သမ္ဘဝာ၊ ပဂေဝ ဒေါမနဿဝသေနာတိ အာဟ “တေရသဟိ သောမနဿ-သဟဂတစိတ္တေဟိ”တိ။ နန စ ကေမိ ကောဝေသေနပိ ဟသန္တိတိ? န၊ တေသမ္ဘိ ယံ တံ ကောဝေတ္ထု၊ တဿ မယံ ဒါနိ ယထာကာမကာရိတံ အာပဋ္ဌိဿာမာတိ ဒုဝိညေယျန္တရေန သောမနဿစိတ္တေနော ဟာသဿ ဥပ္ပဇနတော။ တေသူလိ ပဉ္စသု သောမနဿသဟဂတစိတ္တေသု။ မလဝါရဗ္ဗ-ဇောတိ ဥဋ္ဌာရအာရမ္မဏေ ယမကမဟာပါဂ္ဂိဟာရိယသဒိသေ။ ဒုဗ္ဗလာရဗ္ဗ-ဇောတိ အနုဋ္ဌာရေ အာရမ္မဏေ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေပ။ ဥပ္ပါဒေသီတိ ဣဒံ ပေါရာဏဋ္ဌကထာယံ တထာ အာဂတတ္တာ ဝုတ္တံ၊ န အဟေတုကသောမနဿ-သဟဂတစိတ္တေန ဘဂဝတော သိတံ ဟောတီတိ ဒဿနတ္ထံ။

အဘိဓမ္မဋ္ဌိကာယံ^၁ ပန “အဘိတံသာဒိသု အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ ဝတ္တာ‘ဣမေဟိ တိဟိဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တ”န္တိ အာဒိဝစနတော၊ ‘ဘဂဝတော ဣဒံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇတိ’တိ ဝုတ္တဝစနံ ဝိစာရေတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဣမိနာ ဟသိတုပ္ပါဒစိတ္တေန ပဝတ္တိယ-မာနမ္ဘိ ဘဂဝတော သိတကရဏံ ပုဗ္ဗေနိဝါသအနာဂတံသသဗ္ဗညုတညာဏာနံ အနုဝတ္တကတ္တာ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိယေဝါတိ၊ ဧဝံ ပန ဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘဝေသတိ န ကောမိ ပါဠိအဋ္ဌကထာနံ ဝိရောဓော။ တထာ ဟိ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ?

၁-မူလဋီ ၁-၁၃၇-ပိဋေ၊

၂-ဒ ၇-၁၃၉၊ ၂၇၁၊ ၃ ၈-၁၇၅၊ ၃ ၉-၃၇၆၊ ၃ ၁၀-၁၆၊ ၃ ၁၁-၁၇၆၊ မူလဋီ ၂-၂၊ ၃-၃ ၃-၅၄၊ ၁၉၈-ပိဋေသု၊
၃-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၃-ပိဋေ၊

“တေသံ ဉာဏာနံ စိဏ္ဏပရိယန္တေ ဣဒံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝုတ္တံ။ အဝဿန္တ ဧတံ ဧဝံ ဣတ္ထိတဗ္ဗံ၊ အညထာ အာဝဇ္ဇနဿပိ ဘဂဝတော ပဝတ္တိ တထာရူပေ ကာလေ န သံယုဇ္ဇေယျ။ တဿပိ ဟိ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကဘာဝဿ ဣတ္ထိတတ္တာ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “ဝေဇ္ဇ ကတွာ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနဿပိ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကတ္တံ ဥပပန္နံ ဟောတိ”တိ။ န စ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကတ္တေ တံသမုဋ္ဌိတာယ ဝိညတ္တိယာ ကာယ-ကမ္မာဒိဘာဝံ အာပဇ္ဇနဘာဝေါ ဝိဗန္ဓတိတိ တမေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တေနာဟ “**ဧဝံ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ**”တိ။ သတေရိတာ ဝိဇ္ဇုလတာ နာမ သတေရတာ ဝိဇ္ဇုလတာ။ သာ ဟိ ဣတရဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ ခဏဋ္ဌိတိကာ သိဃနိရောဓာ စ န ဟောတိ။ အပိစ ခေါ ဒန္ဓနိရောဓာ၊ တဉ္စ သဗ္ဗကာလံ စတုဒိပိကမဟာမေသတောဝ နိစ္ဆရတိ။ တေနာဟ “**စာတုဒ္ဓိပိကမဟာမေသမုခတော**”တိ။ အယံ ကိရ တာသံ ရသ္မိဝဇ္ဇိနံ ဓမ္မတာ၊ ယဒိဒံ တိက္ခတ္တံ၊ သိရဝရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဒါဌဂ္ဂေသုယေဝ အန္တရဓာနံ။

၂၈၃။ ယဒိပိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပါနံ သတသဟဿန္တ ပညာပါရ-မိတာ ပရိဘာဝိတာ၊ တထာပိ ဣဒါနိ တံ ဗုဒ္ဓန္တရံ တဿာ ပဋိပါဒေတဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ “**အပရိပက္ခဉာဏတ္တာ**”တိ။ ကာမဉ္စဿ ဉာဏာယ ဣဒါနိပိ ပဋိပါဒေတဗ္ဗတာ အတ္ထိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ နနု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု ပဿာဒေန သမ္ဘာဝနာယ ဘဝိတဗ္ဗံ တထာစိရကာလံ ပရိဘာဝိတတ္တာ၊ ကထံ တတ္ထ ဟိဋ္ဌနာတိ အာဟ “**မြာဟူဏ-ကုလေ**”တိအာဒိ။ စိရကာလပရိစိတာပိ ဟိ ဂုဏဘာဝနာ အပ္ပကေနပိ အကလျာဏမိတ္တသံသဂ္ဂေန ဝိပရိဝတ္တတိ အညထတ္တံ ဂစ္ဆတိ။ တေန မဟာ-သတ္တောပိ ဇာတိသိဒ္ဓါယံ လဒ္ဓိယံ ဌတွာ ဇာတိသိဒ္ဓေန မာနေန ဧဝမာဟ “**ကိံ ပန တေန ပုဏ္ဏကေန သမဏကေန ဒိဋ္ဌေနာ**”တိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ အဋ္ဌကထာယံ—

“တသ္မာ အကလျာဏဇနံ၊ အာသီဝိသမိဝေါရဂံ။
အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ ဘူတိကာမော ဝိစက္ခဏော”တိ။

နှာနစုဏ္ဏေန သုတ္တေန ကတာ သောတ္တိ၊ ကုရုဝိန္နဂုဋ္ဌိကာ၊ သာ ဧဝံ သိနာ-ယန္တိ ကာယံ ဝိသောဓေန္တိ ဧတာယာတိ သိနာနံ။ တေနာဟ “**သောတ္တိ-သိနာနန္တိ ၂ သိနာနတ္ထာယ ကတသောတ္တိ**”န္တိ။

၂၈၄။ အရိယပရိဟာရေနာတိ အရိယာနံ ပရိဟာရေန၊ အနာဂါမိနံ နှာနကာလေ အတ္တနော ကာယဿ ပရိဟာရနိယာမေနာတိ အတ္တော။

အတ္တနော ဉာဏသမ္ပတ္တိယာ ဝိဘဝသမ္ပတ္တိယာ ပသန္တကာရံ ကာတုံ သက္ခိယတိ။ **တေဒတ္ထန္တိ** “အဟိတနိဝါရဏံ၊ ဟိတေ နိယောဇနံ၊ ဗျသနေ ပရိဝဇ္ဇနံ”န္တိ ယဒိဒံ၊ တေဒတ္ထံ မိတ္တာ နာမ ဟောန္တိ။ ကေစိ “ယာဝေတ္ထ အဟုပီ”တိ ပဌန္တိ၊ တေသံ ယာဝ ဧတ္ထ ကေသဂ္ဂဂဟဏံ၊ တာဝ အယံ နိဗ္ဗန္ဓော အဟုပီတိ အတ္ထော။

၂၀၅။ သတိပဋ္ဌိလာဘတ္တာယာတိ ဗောဓိယာ မဟာဘိနိဟာရံ ကတွာ ဗောဓိသမ္ဘာရပဋိပဒါယ ပူရဏဘာဝေ သတိယာ ပဋ္ဌိလာဘတ္တာယ။ ဣဒါနိ တဿ သတုပ္ပါဒနိယကထာယ ပဝတ္တိတာကာရံ သင်္ခေပေနေဝ ဒဿေတုံ “**တဿ ဟိ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ န လာမကန္တာနံ ဩတိဏ္ဏသတ္တောတိ ဣမိနာ မဟာသတ္တဿ ပဏီတာမိမုတ္တတံ ဒဿေတွာ ဧဝံ ပဏီတာမိမုတ္တိကဿ ပမာဒကိရိယာ န ယုတ္တာတိ ဒဿေန္တော “**တာဒိသဿ နာမ ပမာဒကိဟာရော န ယုတ္တော**”တိ အာဟ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ နေက္ခမ္ပဇ္ဈာသယော တေလပ္ပ- ဒိပေါ ဝိယ ဝိသေသတော နိဗ္ဗတ္တိ၊ တံ ဒိသ္မာ ဘဂဝါ တဒနုရူပံ ဓမ္မကထံ ကရေန္တော “**တာဒိသဿ။ ပ။ ကထေသိ**”တိ။ ပရသပုဒ္ဂဝါသီ ထေရာ အညထာ ဝေန္တိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန နာယံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘာရော၊ ယဒိဒံ ပူရိတပါရမိနံ ဗောဓိသတ္တာနံ တဿ ဓမ္မဒေသနာ တေသံ မဟာဘိနိဟာရသမနန္တရမ္ပိ ဗောဓိသမ္ဘာရဿ သယမ္ဘုဉာဏေနေဝ ပဋိဝိဒိတတ္တာ၊ တသ္မာ ဗောဓိသတ္တ- ဘာဝပဝေဒနမေဝ တဿ ဘဂဝါ အကာသီတိ ဒဿေတုံ “**သတိပဋ္ဌိလာ- ဘတ္တာယာ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သတိပဋ္ဌိလာဘတ္တာယာတိ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ ဥဇ္ဇလနေ ပါကုဋကရသတိပဋ္ဌိလာဘာယ။

၂၀၆။ ဉာဏံ ဟိ ကိလေသဓမ္မဝိဒါလနပဒါလနေဟိ သိင်္ဂံ ဝိယာတိ ‘သိင်္ဂံ’။ တဉ္စိ ပဋိပတ္တိယာ ဥပတ္တန္တိ တံ ဥဿိတံ နာမ ဟောတိ၊ တဒဘာဝေ ပတိတံ နာမ။ ကေစိ ပန ဝီရိယံ သိင်္ဂန္တိ ဝေန္တိ။ ကသ္မိံ သမ္ပပ္ပဓာနဝသေန ပဝတ္ထေ ဗာဟိရ- ပဗ္ဗန္တံ ဥပဂတာပိ မဟာသတ္တာ ဝိသုဒ္ဓါသယာ အပ္ပိစ္ဆတဒိဂုဏသမင်္ဂီနော ယထာရဟံ ဂန္ထရုရံ ဝါသရရန္တ ပရိမြူဟယန္တာ ဝိဟရန္တိ၊ ပဂေဝ ဗုဒ္ဓသာသနေ အပ္ပိစ္ဆတဒိဟိတိ အာဟ “**ဝတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ ပနာ**”တိအာဒိ။ ဝိပဿနံ မြူဟေန္တော သိခါပ္ပတ္တိဝိပဿနာ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ “**ယာဝ အနုလောမဉာဏံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌန္တိ**”တိ၊ အနုလောမဉာဏတော ဩရမေဝ ဝိပဿနံ ဌပေန္တိတိ အတ္ထော။ မဂ္ဂဖလတ္ထံ ဝါယာမံ န ကရေန္တိ ပညာပါရမိတာယ သဗ္ဗညုတ- ဉာဏဂန္ထဿ အပရိပုဏ္ဏတ္တာ အပရိပက္ကတ္တာ ဝ။

၂၈၇။ **ထေရေဟိတံ ဝုဒ္ဓတရေဟိ။ နိဝါသေ သတိတိ ယသ္မိံ** ဌာနေ ပဗ္ဗဇိတော၊ တတ္ထေဝနိဝါသေ။ **ဝပ္ပကာလတောတိ သဿာနံ ဝပ္ပကာလတော။** ပုဗ္ဗေ ဝိယ တတော ပရံ တိဒိဏေန သူရိယသန္တာပေန ပယောဇနံ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ “**ဝပ္ပကာလေ ဝိတာနံ ဝိယ ဥပရိ ဝတ္တကိလန္တံ မန္တိတွာ**”တိ။ ပုဋ္ဌကေတိ ကလာပေ။

၂၈၈။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိဟေတုကတ္တာ ဓမ္မပ္ပတ္တိယာ ပဒေသတော ပရိညာ-
ဝတ္ထုကာပိ အရိယာ ဥပဋ္ဌိတေ စိတ္တဝိသုတပစ္စယေ ယဒေတံ နာတိသာဝဇ္ဇံ၊
တဒေဝံ ဂဏှန္တိတိ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာတိ အာဟ “**အလာဘံ အာရဗ္ဘိ
စိတ္တညထတ္တ**”န္တိအာဒိ။ **သောတိ** ကိကိ ကာသိရာဇာ။ **မြာဟုဏဘက္ခောတိ**
မြာဟုဏေသု ဘက္ခော။ **ဘေဝေတိ** မြာဟုဏေ သန္တာယာဟ။ **ဘူမိဒေဝါတိ**
တေသံ သမညာ၊ တဒါ မြာဟုဏဂရုကော လောကော။ တဒါ ဟိ ကဿ-
ပေါပိ ဘဂဝါ မြာဟုဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ **ဓိတု အဝဏ္ဏံ ဝတွာတိ** “မဟာရာဇ
တဝဓိတာမြာဟုဏသမယံ ပဟာယ မုဏ္ဍပါသဏ္ဍိကသမယံ ဂဏှိ”တိအာဒိနာ
ရာဇပုတ္တိယာ အဂုဏံ ဝတွာ။ **ဝရံ ဂဏှိံသု** ဉာတကာ။ **ရန္တံ နိယျာတေသိ**
“မာ မေဝစနံ မုသာ အဟောသိ၊ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ နိဂ္ဂဏိဿာမိ”တိ။

ပါဝနအသ္မနယနဝသေန သမ္မာ ပါဝိကတတ္တာ **ပရိသုဒ္ဓတဏှုလနိ။**
ပါဠိယံ တဏှုလပဋိဘဉ္ဇာနိတိ တဏှုလခဏှာနိ။ **ပုဂ္ဂပဋိဘဉ္ဇကဋ္ဌာယ-**
ပဋိဘဉ္ဇေသုပိ ဒေသေဝ နယော။

၂၈၉။ **ကော န ခေါတိ** ဘုမ္မတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ အာဟ “**ကုဟိံ န ခေါ**”တိ။
ပါရိပူရိ ယောဇိယန္တိ ဗျဉ္ဇနဘောဇနာနိ ဧတ္ထောတိ ပရိယောဂေါ၊ တတော
ပရိယောဂါ။ တေနာဟ “**သူပဘာဇနတော**”တိ။ **သညံ ဒတွာတိ** ဝုတ္တံ သဗ္ဗံ
အာစိက္ခိတွာ တုမှာကံ အတ္တာယ သမ္မာဒေတွာ နိက္ခိတ္တော ဥပဋ္ဌာကောတိ
ဘဂဝတော အာရောစေထာတိ သညံ ဒတွာ။ **အတိဝိဿတ္ထောတိ** အတိဝိယ
ဝိဿံတ္ထော။ **ပဉ္စဝဏ္ဏာတိ** ခုဒ္ဒိကာဒိဝသေန ပဉ္စပ္ပကာရာ။

၂၉၀။ **ကိန္တိ** နိဿံက္ကေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ကသ္မာတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မိကောတိ**
ဣမိနာ အာဂမနသုဒ္ဓိံ ဒေသေတိ။ **ဘိက္ခုနံ ပတ္တေ ဘတ္တသဒိသောတိ** ဣမိနာ
ဥပါသကေန သတ္ထု ပရိစ္စတ္တဘာဝံ၊ တတ္ထ သတ္ထုနော စ အပရိသင်္ကတံ

ဒံဿေတိ။ သိက္ခာပဒဝေလာ နာမ နတ္ထိတိ ဓမ္မဿာမိဘာဝတော သိက္ခာ-
ပဒမရိယာဒါ နာမ နတ္ထိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေ၊ ပကတိဝဇ္ဇေ ပန သေတုဃာတော
ဝေ။

၂၉၁။ ဆဒနဋ္ဌာနေ ယဒါကာသံ၊ တဒေဝ တဿ ဂေဟဿ ဆဒနန္တိ
အာကာသန္တစနံ။ ပကတိယာ ဥတုဖရဏမေဝါတိ ဆာဒိတေ ယာဒိသံ
ဥတု၊ ဆဒနေ ဥတ္တိဏဘာဝေပိ တမ္ပိ ဂေဟေ တာဒိသမေဝ ဥတုဖရဏံ
အဟောသိ။ တေသံယေဝါတိ တေသံ သဋ္ဌိကာရဿ မာတာပိတုနံ ဝေ။

၂၉၂။ “စတဿော မုပ္ပိယော ဧကော ကုဉ္ဇဝေါ၊ စတ္တာရော ကုဉ္ဇဝါ
ဧကော ပတ္တော၊ စတ္တာရော ပတ္တာ ဧကော အာဠကော၊ စတ္တာရော အာဠကာ
ဧကံ ဒေါဏံ၊ စတ္တာရိ ဒေါဏာနိ ဧကော မာနိကာ၊ စတဿော မာနိကာ
ဧကော ခါရိ၊ ဝိသတိ ခါရိကာ ဧကော ဝါဟောတိ တဒေဝ ဧကသကဋ္ဌ”န္တိ
သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာဒီသုဝုတ္တံ၊ ဣမ ပန “ဒွေ သကဋ္ဌာနိ ဧကော ဝါဟော”တိ
ဝုတ္တံ။ တေလဖာဏိတာဒိန္တိ အာဒိ-သဒ္ဓေန သပ္ပိအာဒိ မရိစာဒိကဋ္ဌက-
ဘဏ္ဍာ သင်္ဂဏာတိ။ နာဟံ ရညာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ကုတော ပရိပ္ပဿောတိ
အဓိပ္ပာယ်ယော။ နန္တိတွာတိ နန္တံ ဒတွာ။

သဋ္ဌိကာရသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-ရန္တပိလသုတ္တဝါဒနာ

၂၉၃။ ထုလမေဝ ထုလ္လံ၊ ထုလ္လာ ဝိပုလာ မဟန္တာ ကောဋ္ဌာ ဇာတာ
ဣမဿာတိ ထုလ္လကောဒ္ဓိကန္တိ ဩဒနပ္ပပဟူတဝသေန လဒ္ဓနာမော နိဂမော။
အဋ္ဌကထာယံ ပန “ထုလ္လကောဒ္ဓိ”န္တိ အတ္ထော ဝုတ္တော။ တေန ပါဠိယံ
ဣက-သဒ္ဓေန ပဒဝမုနံ ကတန္တိ ဒဿေတိ။

၂၉၄။ ရန္တပိလောတိ ဣဒံ တဿ ကုလပုတ္တဿ နာမံ။ ပဝေဏိဝသေန
အာဂတကုလဝံသာနဂတန္တိ သမုဒါဂမတော ပဋ္ဌာယ ဒဿေတုံ “ဣဿာ
ရန္တပိလော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သန္တာရေတုန္တိ ဝိနာသနတော ပုဗ္ဗေ ယာဒိသံ၊
တထေဝ သမ္ပဒေဝ ဓာရေတုံ သမတ္ထော။ သဒ္ဓါတိ ကမ္မဗလသဒ္ဓါယ သမ္ပန္နာ။
သာမဏေရံ ဒိသွာတိ သိက္ခာကာမတာယ တေဒဂ္ဂေ ဌာပိယမာနံ ဒိသွာ။

သဟ ရညာတိ သရာဇိကံ၊ ရညာ သဒ္ဓိံ ရာဇပရိသံ။ စာတုဝဏ္ဏန္တိ
ဗြာဟ္မဏာဒိစတုဝဏ္ဏသမုဒါယံ။ ပေါသေတုန္တိ ဝဒ္ဓေတုံ၊ ဒါနာဒိဟိ သင်္ဂဟ-
ဝတ္ထုဟိ သင်္ဂဏှိတုံ။ ယံ ကုလံ။ ပဟောဿတိတိ သက္ခိဿတိ။

တေနံ တေန မေ ဥပပရိက္ခတောတိ “ကာမာ နာမေတေ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ
ဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ အဋ္ဌိကင်္ဂလူပမာ”တိ၊ စ အာဒိနာ ယေန ယေန အာကာရေန
ကာမေသု အာဒိနဝံ ဩကာရံ သင်္ကလေသံ၊ တဗ္ဗိပရိယာယတော နေက္ခမ္မေ
အာနိသံသံ ဂုဏံ ပကာသေန္တိ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ တေန
တေန ပကာရေန ဥပပရိက္ခတော ဝိမံသန္တဿ မယံ ဧဝံ ဟောတိ ဧဝံ
ဥပဋ္ဌာတိ။ သိက္ခတ္တယဗြဟ္မစရိယန္တိ အဓိသီလာဒိသိက္ခတ္တယသင်္ဂဟံ သေဋ္ဌ-
စရိယံ။ အခဏ္ဍာဒိဘာဝါပါဒနေန အခဏ္ဍံ။ လက္ခဏဝစနံ ဟေတံ။ ကဗ္ဗိဝိ
သိက္ခေကဒေသံ အသေသေတွာ ဧကန္တေနဝ ပရိပူရေတဗ္ဗတာယ ဧကန္တ-
ပရိပူဏ္ဏံ။ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တမ္ဘိ သင်္ကလေသမလံ အနုပ္ပါဒေတွာ အစ္စန္တမေဝ ဝိသုဒ္ဓိ
ကတွာ ပရိဟရိတဗ္ဗတာယ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ။ တတော ဧဝ သင်္ခံ ဝိယ လိဒိတန္တိ
သင်္ခလိဒိတံ။ တေနာဟ “လိဒိတသင်္ခသဒိသ”န္တိ။ ဒါဋ္ဌိကာပိ မဿုဂ္ဂဟဏေ-
နေဝ ဂဟေတွာ “မဿု”တွေဝ ဝုတ္တံ၊ ဥတ္တရာဓရမဿုန္တိ အတ္ထော။
ကဿာယေန ရတ္တာနိ ကာသာယာနိ။ အနနုညာတံ ပုတ္တံ န ပဗ္ဗာဇေတိ
“မာတာပိတုနံ လောကိယမဟာဇနဿ စိတ္တညထတ္တံ မာ ဟောတူ”တိ။ တထာ
ဟိ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ တထာ ဝရော ဒိန္နော။

၂၉၅။ ပိယာယိတဗ္ဗတော ပိယောတိ အာဟ “ပိတိဇနကော”တိ။ မနဿ
အပ္ပါယနတော မနာပေါတိ အာဟ “မနဝဇနကော”တိ။ သုခေမိတော
တရုဏဒါရကကာလေ။ တတော ပရဉ္စ သပ္ပိဒိရာဒိသာဒုရသမနုညဘောဇနာဒိ-
အာဟာရသမ္ပတ္တိယာ သုခပရိဘတော၊ အထ ဝါ ဒဋ္ဌဘတ္တိကဓာတိဇနာဒိ-
ပရိဇနသမ္ပတ္တိယာ စေဝ ပရိစ္ဆဒသမ္ပတ္တိယာ စ ဥဋ္ဌာရပဏီတသုခပစ္စယူပ-
ဟာရေဟိ စ သုခေမိတော၊ အကိစ္ဆေနဝ ဒုက္ခပ္ပစ္စယဝိနောဒနေန သုခပရိ-
ဘတော။ အဇ္ဈတ္တိကင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ ဝါ သုခေမိတော၊ ဗာဟိရင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ
သုခပရိဘတော။ ကဿစိတိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ ကိဉ္စိတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ တထာ ဟိ “အပ္ပမတ္တကမ္ဘိ ကလဘာင်္ဂ
ဒုက္ခဿ န ဇာနာသိ”တိ အတ္ထော ဝုတ္ထော။ ဧဝံ သန္တေတိ နနု မယံ ရဋ္ဌ-
ပါလ မရဏာဒိသု ကေနစိ ဥပါယေန အပ္ပတိကာရေန မရဏေနပိ တယာ

၁-သာရတ္ထ-ဦး ၂-၃-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၂-မ ၁-၁၈၂၊ ၆ ၂-၁၇၅၊ ၃ ၇-၅၊ ၁၅-ပိဋ္ဌေသု။
၃-သုခပရိဘတော (သာရတ္ထ-ဦး ၂-၄-ပိဋ္ဌေ။)

အကာမကာပိ ဝိနာ ဘဝိဿာမ၊ ဧဝံ သတိ။ ယေနာတိ ယေန ကာရဏေန။
 ကိံ ပနာတိ ဧတ္ထ ကိန္တိ ကာရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ
 “ကေန ပန ကာရဏေနာ”တိ။

၂၉၆။ ပရိစာရေဟိတိ ပရိတော တတ္ထ တတ္ထ ယထာသကံ ဝိသယေသု
 စာရေဟိ။ တေနာဟ “ဣတော ဝိတော စ ဥပနေဟိ”တိ။ ပရိစာရေဟိတိ ဝါ
 သုခပကရဏေဟိ အတ္တာနံ ပရိစာရေဟိ၊ အတ္တနော ပရိစရဏံ ကာရေဟိ။
 တထာဘူတော စ ယသ္မာ လဋ္ဌန္တော ကိဋ္ဌန္တော နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ
 “လဋ္ဌာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ နိစ္စဒါနံ ဒါနံ နာမ၊ ဥပေါသထဒိဝသာဒိသု ဒါတဗ္ဗံ
 အတိရေကဒါနံ ပဒါနံ နာမ။ ပဝေဏီရက္ခဏဝသေန ဝါ ဒီယမာနံ ဒါနံ နာမ၊
 အတ္တနာဝ ပဋ္ဌပေတွာ ဒီယမာနံ ပဒါနံ နာမ။ ပစုရဇနသာဓာရဏံ ဝါ နာတိ-
 ဥဋ္ဌာရံ ဒါနံ နာမ၊ အနညသာဓာရဏံ အတိဥဋ္ဌာရံ ပဒါနံ နာမ။ ဥဒ္ဓဿေ-
 တဗ္ဗာတိ ဥဒ္ဓံ ဒဿေတဗ္ဗာ။ ကုတော ဥဒ္ဓံ တေ ဒဿေတဗ္ဗာ? ပဗ္ဗဇိတတော
 ဥဒ္ဓံ အတ္တာနံ မာတာပိတရော ဒဿေတဗ္ဗာ။ တေနာဟ “ယထာ”တိအာဒိ။

၂၉၇။ ဗလံ ဂဟေတွာတိ ဧတ္ထ ဗလဂ္ဂဟဏံ နာမ ကာယဗလဿ ဥပ္ပါဒန-
 မေဝါတိ အာဟ “ကာယဗလံ ဇနေတွာ”တိ။ ဧဝံ ဝိဟရန္တောတိ ယထာ
 ပါဠိယံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ ဧကော ဝုပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော ဝိဟရန္တော။ တသ္မာတိ ယသ္မာ
 နေယျော၊ န ဥဠုဂ္ဂိတည၊ န စ ဝိပဋ္ဌိတည၊ တသ္မာ။ စိရေန ပဗ္ဗဇိတော ဣဒဿပေ
 ဝဿေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ယံ ပန ဝုတ္တံ ပါဠိယံ “န စိရဿေဝါ”တိ၊ တံ သဋ္ဌိ
 ဝဿာနိ၊ တတော အဓိကမ္ပိ ဝိပဿနာပရိဝါသံ ဝသန္တေ ဥပါဒါယ ဝုတ္တံ။

သတ္တဒ္ဓါရကောဋ္ဌကဿာတိ သတ္တဂပ္ပန္နရဒ္ဓါရကောဋ္ဌကသီသေန ဂပ္ပန္န-
 ရာနိ ဝဒတိ။ ပဟရာပေတိတိ ဝယောဝုဗ္ဗာနုရူပံ ကပ္ပါပနာဒိနာ အလင်္ကာရာ-
 ပေတိ။ အန္တောဇာတတာယ ဉှတိသဒိသိ ဒါသိ ဉှတိဒါသိ။ ပူတိဘာဝေနေဝ
 လက္ခိတဗ္ဗော ဒေါသောဝါ အဘိဒေါသော၊ သောဝ အဘိဒေါသိကော၊ အဘိ-
 ဒေါသံဝါ ပစ္စုသကာလံ ဂတော ပတ္တော အတိက္ကန္တောတိ အဘိဒေါသိကော။
 တေနာဟ “ကေရတ္တာတိက္ကန္တဿာ”တိအာဒိ။ အပရိဘောဂါရဟော ပူတိ-
 ဘူတဘာဝေန။ အရိယဝေါဟာရေနာတိ အရိယသမုဒါစာရေန။ အရိယာ
 ဟိ မာတုဂါမံ ဘဂိနိဝါဒေန သမုဒါစရန္တိ။ နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟန္တိ ပရိစ္စတ္တာလယံ။
 ဝတ္တု ဝန္တတိ နိရပေက္ခဘာဝတော ဝုတ္တံ၊ ဣမ ပန ဝိသေသတော အပရိဘောဂါ-
 ရဟတ္တာဝ ဝတ္ထုနော။ နိမိယတိ သညာယတိတိ နိမိတ္တံ၊ တထာသလ္လက္ခိတော
 အာကာရေတိ အာဟ “အာကာရံ အဂ္ဂဟေသိ”တိ။

၃၀၀။ ဃရံ ပရိသိတွာတိ ဂေဟသာမိနိယာ နိသီဒိတဗ္ဗဋ္ဌာနဘူတံ အန္တော-
ဂေဟံ ပရိသိတွာ။ အာလပနေတိ ဒါသိဇနဿ အာလပနေ။ ဗဟိ နိက္ခမန္တိယော။ ဃရေသု သာလာ
ဟောန္တိတိ ဃရေသု ဧကမန္တေ ဘောဇနသာလာ ဟောန္တိ ပါကာရပရိက္ခိတ္တာ
သုသံဝိဟိတဒ္ဓါရဗန္ဓာ သုသမ္ပဋ္ဌဝါလိကင်္ဂဏာ။

အနောကပ္ပနံ အသဒ္ဓဟနံ။ အမရိသနံ အသဟနံ။ အနာဂတဝေဒနံ အနာ-
ဂတသဒ္ဓပ္ပယောဂေါ။ အတ္ထော ပန ဝတ္ထမာနကာလိကောဝ။ တေနာဟ
“ပစ္စက္ခမ္ပိ”တိ။ အရိယိဒ္ဓိယန္တိ “ပဋိကူလေ အပဋိကူလသညီ ဝိဟရတိ”တိ။ ဧဝံ
ဝုတ္တအရိယိဒ္ဓိယံ။

ပူတိကုမ္မာသော ဆဇ္ဇနိယဓမ္မော တဿ ဂေဟတော လဒ္ဓေါပိ န ဒါတဗ္ဗ-
ယုတ္တကော ဒါသိဇနေန ဒိန္နောတိ အာဟ “ဒေယျဓပ္ပဝသေန နေဝ ဒါနံ
အလတ္တမ္ပာ”တိ။ “ဣမေဟိ မုဏ္ဍကေဟိ”တိ အာဒိနာ နိတ္ထုနနဝေနေန ပစ္စက္ခာနံ
အတ္တတော လဒ္ဓမေဝ၊ တဿ ပန ဥဇုကမာသုသမာစာရဝသေန အလဒ္ဓတ္တာ
ဝုတ္တံ “န ပစ္စက္ခာန”န္တိ။ တေနာဟ “ပဋိသန္တာရဝသေန ပစ္စက္ခာနမ္ပိ န
အလတ္တမ္ပာ”တိ။ “နေဝ ဒါန”န္တိ အာဒိ ပစ္စာသိသာယ အက္ခန္တိယာ စ ဝုတ္တံ
ဝိယ ပစုရဇနော မညေယျာတိ တန္တိဝတ္တနတ္ထံ အဓိပ္ပါယမဿ ဝိဝရိတုံ “ကသ္မာ
ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သုတ္တိကာပဋိစ္ဆန္တန္တိ သိပ္ပိကာဆဒါဟိ ဆန္တံ။

ဥက္ကဋ္ဌကောသနိကတာယာတိ ဣဒံ ဘူတကထနမတ္ထံ ထေရဿ တထာ-
ဘာဝဒီပနတော။ မုဒုကဿပိ ဟိ ကောသနိကဿ ယာယ နိသဇ္ဇာယ ကိဉ္ဇိ-
မတ္ထံ ဘောဇနံ ဘုတ္တံ၊ ဝတ္တသီသေနပိ တတော ဝုဠိတဿ ပုန ဘုဠိတုံ န
ဝဋ္ဋတိ။ တေနာဟ တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော “အာသနံ ဝါရက္ခေယျ ဘောဇနံ
ဝါ”တိ။ ဥက္ကဋ္ဌသပဒါနဝါရိကောတိ ပုရတော ပစ္ဆတော စ အာဟဋ္ဌာဘိက္ခမ္ပိ
အဂ္ဂဟေတွာ ဗဟိဒ္ဓါရေ ဌတွာ ပတ္တဝိဿဇ္ဇနမေဝ ကရေတိ။ ဧတေနေဝ
ထေရဿ ဥက္ကဋ္ဌပိဏ္ဍပါတိကဘာဝေါ ဒီပိတော။ တေနာဟ “သွာတနာယ
ဘိက္ခံ နာမ နာမိဝါသေတိ”တိ။ အထ ကသ္မာ အဓိဝါသေသီတိ အာဟ
“မာတု အနုဂ္ဂဟေနာ”တိအာဒိ။ ပဏ္ဍိတာ ဟိ မာတာပိတုနံ အာစရိယုပဇ္ဈာ-
ယာနံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ အနုဂ္ဂဟံ အဇ္ဈုပေက္ခိတွာ ဓုတင်္ဂသုဒ္ဓိကာ န ဘဝန္တိ။

၃၀၁။ ပယုတ္တန္တိ ဝဒ္ဓိဝသေန ပယောဇိတံ၊ တဒ္ဓိတလောပံ ကတွာ ဝုတ္တန္တိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ အညတ္ထာပိ “ဝိတာမဟံ နေံ လဒ္ဓါ၊ သုခံ ဇီဝတိ

သဗ္ဗယော”တိ။ ဇေဋ္ဌကိတ္တိယောတိ ပဓာနိတ္တိယော။ ဣတောတိ ဣမသ္မိံ
ကုလေ အနုဘဝိတဗ္ဗဝိဘဝသမ္ပတ္တိတော။ အညတောတိ ဣမဿ ဒိန္နတ္တာ
အညသ္မိံ ကုလေ အနုဘဝိတဗ္ဗသမ္ပတ္တိတော။

၃၀၂။ ဝိတ္တဝိတ္တန္တိ ကပ္ပနာယ စေဝ အရဟရူပေန အလင်္ကာရာဒိနာ စ
စိတ္တိတဉ္စေဝ ဝိစိတ္တိတဉ္စ။ ဝဏကာယန္တိ ဝဏဘူတံ ကာယံ။ သမန္တတော
ဥဿိတန္တိ ဟေဋ္ဌိမကာယဝသေန ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ စ သန္တိဿိတံ။ နိစ္စာတုရန္တိ
အဘိဏ္ဍပုဋိပိဋိတံ၊ သဒါ ဒုက္ခိတံ ဝါ။ ဗဟုသင်္ကပ္ပန္တိ ရာဂဝတ္ထုဘာဝေန
အဘိဇနေဟိ ဟာဝဘာဝဝိလာသဝသေန၊ အာမိသဝသေန စ သောဏသိင်္ဂါ-
လာဒိဟိ ဗဟူဟိ သင်္ကပ္ပေတဗ္ဗံ။ ဌိတိတိ အဝဋ္ဌာနံ အဝိပရိဏာမော နတ္ထိ။
တေနာဟ “ဘိဇ္ဇနဓမ္မတာဝ နိယတာ”တိ၊ ပရိဿဝဘာဝါပတ္တိ စေဝ ဝိနာသ-
ပတ္တိ စ ကေန္တိကာတိ အတ္ထော။

ဝိတ္တကုတမ္ပိတိ ဂန္ဓာဒိဟိ စိတ္တကတမ္ပိ။ ဣပန္တိ သရိရံ။

အလတ္တကကတောတိ ပိဏ္ဍိအလတ္တကေန သုဝဏ္ဏကတော။ တေနာဟ
“အလတ္တကေန ရန္တိတာ”တိ။ စုဏ္ဏကမက္ခိတန္တိ ဒေါသနိဟရဏေဟိ တာပ-
ဒဟနာဒိဟိ ကတာဘိသင်္ခါရမုခံ ဂေါရောစနာဒိဟိ ဩဘာသနကစုဏ္ဏေဟိ
မက္ခိတံ။ တေနာဟ “သာသပကတ္တေနာ”တိအာဒိ။

ရသောဒကေနာတိ သရလနိယျာသရသမိဿေန ဥဒကေန။ အာဝတ္တန-
ပရိဝတ္တေ ကတွာတိ အာဝတ္တနပရိဝတ္တနဝသေန နတေ ကတွာ။ အဋ္ဌပဒက-
ရစနာယာတိ ဘိတ္တိကုဋ္ဌဒ္ဓစန္ဒာဒိဝိဘာဂါယ အဋ္ဌပဒကရစနာယ။

ဝိရဝဓာနေဘိ “အယံ ပလာယတိ၊ ဂဏှ ဂဏှာ”တိ ဝိရဝဓာနေ။ ဟိရည-
သုဝဏ္ဏဩရောဓေတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

၃၀၃။ ဥဿိတာယ ဥဿိတာယာတိ ကုလဝိဘဝဗာဟုသစ္စပညာသမ္ပတ္တိ-
ယာ ဥဂ္ဂတာယ ဥဂ္ဂတာယ။ အဘိလက္ခိတော ဥဋ္ဌာရဘာဝေန။

၃၀၄။ ပရိဇုညာနိတိ ပရိဟာနာနိ။ ယေ ဗျာဓိနာ အဘိဘူတာ သတ္တာ
ဇိဏ္ဏကပ္ပါ ဝယောဟာနိသတ္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ တတော နိဝတ္တေန္တော “ဇုရု-
ဇိဏ္ဏော”တိ အာဟ။ ဝယောရုဇော၊ န သီလာဒိရုဇော။ မဟတ္တံ လာတိ
ဂဏှာတိတိ မဟလ္လကော၊ ဇာတိယာ မဟလ္လကော၊ န ဝိဘဝါဒိနာတိ

ဇာတိမဟလ္လကော။ ဒုတ္တိရာဇပရိဝတ္တသင်္ခါတံ အဒ္ဓါနံ ကာလံ ဂတော
 ဝိတိဝတ္ထောတိ အဒ္ဓဂတော။ တထာ စ ပဌမဝယံ မဇ္ဈိမဝယဉ္စ အတိတော
 ဟောတိတိ အာဟ“အဒ္ဓါနံ အတိတ္တန္တော”တိ။ ဇိဏ္ဏာဒိပဒေဟိ ပဌမဝယမဇ္ဈိမ-
 ဝယဿ ဗောဓိတတ္တာ အနုပ္ပတ္တတာဝိသိဋ္ဌော ဝယ-သဒ္ဓေါ ဩသာနဝယဝိသ-
 ယောတိ အာဟ“ပဇ္ဇိမဝယံ အနုပ္ပတ္တော”တိ။

“အပ္ပိစ္ဆော၊ အပ္ပဒံသမကုသဝါတာတပသရိသပသမ္ပယော”တိ^၁ ဝေမာဒီသု
 ဝိယ အပ္ပ-သဒ္ဓေါ အဘာဝတ္ထောတိ အဓိပ္ပါယေနာဟ “အပ္ပါမာဓောတိ
 အရောဂေါ၊ အပ္ပါတဏှောတိ နိဒ္ဒါက္ခော”တိ။ အပ္ပတ္တော ဝါ ဣဓ၊ တတ္ထာပိ
 အပ္ပ-သဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧဝံ ဟိ “ယော ဟိ ဂဟပတိ ဣမံ ပူတိကာယံ ပရိဟ-
 ရန္တော မုဟုတ္တမ္ပိ အာရောဂုံ ပဋိဇာနေယျ ကိမညတြ ဗာလျာ”တိ၊ သုတ္တပဒံ
 သမတ္ထိတံ ဟောတိ။ ဝိပစ္စနံ ဝိပါကော၊ သော ဧဝ ဝေပါကော၊ သမော
 ဝေပါကောဇေတိဿ၊ အတ္ထိတိ သမဝေပါကိနိ၊ တာယ။ တေနေဝသမဝေပါကိနိ-
 ဘာဝေန သဗ္ဗမ္ပိ သမ္ပဒေဝ ဂဏှာတိ ဓာရေတိတိ ဂဟဏီ။ ဂဟဏီသမ္ပတ္တိယာ
 ဟိ ယထာဘူတ္တအာဟာရော သမ္ပဒေဝ ဇီရန္တော သရီရေ တိဋ္ဌတိ၊ နော
 အညထာ။ ဘုတ္တဘုတ္တော အာဟာရော ဇီရတိ ဂဟဏီယာ တိက္ခဘာဝေန။
 တထေဝ တိဋ္ဌတိတိ ဘုတ္တာကာရေနေဝ တိဋ္ဌတိ ဂဟဏီယာ မန္တဘာဝတော။
 အတ္တန္တန္တော ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ ဘုတ္တအာဟာရဿ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂတတ္တာ။
 တေနေဝါတိ သမဝေပါကိနိဘာဝေနေဝ။ ပတ္တာနံ ဘောဂါနံ ပရိက္ခိယမာနံ
 န သဟဿ ကေဇ္ဈိယေဝ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အထ ခေါ အနုတ္တမေန၊ တထာ
 ဣတယောပိတိ အာဟ “အနုပ္ပဗ္ဗေနာ”တိ။ ဆာတကဘယာဒိနာတိ အာဒိ-
 သဒ္ဓေန ဗျာဓိဘယာဒိ သင်္ဂဏှာတိ။

၃၀၅။ ဥဒ္ဓေသသီသေန နိဒ္ဓေသော ဂဟိတောတိ အာဟ “ဓမ္မနိဒ္ဓေသာ
 ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ”တိ။ ယသ္မာ ဝါ ယေ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗဋ္ဌေန “ဥဒ္ဓေသာ”တိ ဝုစ္ဆန္တိ၊ တေဝ
 ဓမ္မာ နိဒ္ဓိသိတဗ္ဗဋ္ဌေန နိဒ္ဓေသာတိ “ဓမ္မနိဒ္ဓေသာ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ”တိ အတ္ထော ဝုတ္တော။
 အထ ဝါ ယေ ဓမ္မာ အနိစ္စတာဒိဝိဘာဝနဝသေန ဥဒ္ဓိ ဥဒ္ဓိ ဒေသေဿန္တိ၊ တေ
 ဓမ္မာ တထေဝ နိဿေသတော ဒေသေဿန္တိတိ ဧဝံ ဥဒ္ဓေသနိဒ္ဓေသပဒါနံ
 အနုတ္တန္တရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထာတိ ဇရာမရဏသန္တိကေ။ အဒ္ဓါဝေါတိ
 နိဒ္ဒါဝေါ၊ န ထိရော အနိစ္စောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ရဝဋ္ဌာနဝိရဟိတော”တိ၊
 အဇာဘာဘူတာသင်္ခတဓုဝဘာဝကာရဏဝိဝိတ္ထောတိ အတ္ထော။ ဥပနိယူတိတိ

၁-အံ ၃-၂၆၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၂-၁-ပိဋ္ဌေ။

ဝါ ဇရာမရဏေန လောကော သမ္မာ နိယတိ၊ တသ္မာ အဗ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဝေမေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တာယိတုန္တိ ဇာတိအာဒိဗျသနတော ရက္ခိတုံ သမတ္ထေန ဣဿရေန အတ္တနာ ဝိရဟိတောတိ။ “ဣမံ လောကံ ဣတော ဝဋ်ဒုက္ခတော မောစေဿာမိ၊ ဇရာဗျာဓိမရဏာနံ” တံ အဓိဘဝိတုံ န ဒဿာဒိ”တိ ဧဝံ အဘိ- သရဘိတိ အဘိဿရဏံ၊ လောကဿ သုခဿ ဒါတာ ဟိတဿ ဝိဓာတာ ကောဓိ ဣဿရော၊ တဒဘာဝတော အာဟ “အနဘိဿရေတိ အသရ- ဇော”တိ။ နိဿကော မမာယိတဗ္ဗဝတ္ထုအဘာဝတော။ တေနာဟ “သက- အဏ္ဏဝိရဟိတော”တိအာဒိ။ တဏှာယ ဝသေ ဇာတော တဏှာယ ဝိဇိတောတိ ၂ ကတွာ “တဏှာယ ဒါသော”တိ ဝုတ္တံ။

၃၀၆။ ဟတ္ထိဝိသယတ္တာ၊ ဟတ္ထိသန္ဓိဿိတတ္တာ ဝါ ဟတ္ထိသိပ္ပံ “ဟတ္ထိ”တိ ဂဟိတန္တိ အာဟ “ဟတ္ထိသ္မိန္တိ ဟတ္ထိသိပ္ပေ”တိ။ သေသပဒေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ သာတိသယံ ဦရုဗလံ တေဿ အတ္ထိတိ ဦရုဗလီတိ အာဟ “ဦရုဗလသပ္ပန္နော”တိ။ တမေဝတ္ထံ ပါကဋံ ကတွာ ဒဿေတုံ “ယဿ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဘိန္တံ ပရသေနံ ဘိန္ဒတော ဘိန္တံ သကသေနံ သန္တာရယတော ဥပတ္တပ္ပယတော။ ဗာဟုဗလီတိ ဧတ္ထာပိ “ယဿ ဟိ ဖလကဉ္စ အာဝုဓဉ္စ ဂဟေတွာ”တိအာဒိနာ အတ္ထော ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဣဓ ပန ပရဟတ္ထဂတံ ရဇ္ဇံ အာဟရိတုံ ဗာဟုဗလန္တိ ယောဇနာ။ ယထာ ဟိ “ဦရုဗလီ”တိ ဧတ္ထာပိ ဗာဟုဗလံ အနာမသိတွာ အတ္ထော၊ ဧဝံ “ဗာဟုဗလီ”တိ ဧတ္ထ ဦရုဗလံ အနာမသိတွာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အာဟိတော အဟံမာနော ဧတ္ထာတိ အတ္တာ၊ အတ္တဘာဝေါ။ အလံ သမတ္ထော အတ္တာ တေဿာတိ အလမတ္ထောတိ အာဟ “သမတ္ထအတ္တဘာဝေါ”တိ။

ပရိယောဓာယာတိ ဝါ ပရိတော အာရက္ခံ ဩဒဟိတွာ။ “သံဝိဇ္ဇန္တေ ခေါ ဘော ရဋ္ဌပါလ ဣမသ္မိံ ရာဇကုလေ ဟတ္ထိကာယာပိ ။ ပ။ ဝတ္ထိဿန္တိ”တိ ဣဒမ္ပိ သော ရုဇာ ဥပရိ ဓမ္မုဒ္ဓေသဿ ကာရဏံ အာဟရဇန္တော အာဟ။

ဝုတ္တဿေဝ အနု ပစ္စာ ဂါယနဝသေန ကထနံ အနုဂီတိ။ တာ ပန ဂါထာ ဓမ္မုဒ္ဓေသာနံ ဒေသနာနုပုဗ္ဗိံ အနာဒိယိတွာပိ ယထာရဟံ သင်္ဂဏှနဝသေန အနုဂီတာတိ အာဟ “ဓတုန္တံ ဓမ္မုဒ္ဓေသာနံ အနုဂီတိ”န္တိ။

၃၀၇။ ဧကန္တိ ဧကဇာတိယံ။ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမာ ဝိသယ- ဘေဒေန ဘိန္ဒိတွာ တထာ ဝုတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁-ဇရာဗျာဓိမရဏံ တံ (က) ၂-ဝိဝေသောတိ (က)
မ-၉ ၃-၁၀ — ၃-၇-အ

သာဂရန္တေနာတိ သာဂရပရိယန္တေန။

အဟော ဝတတိ သောစနေ နိပါတော “အဟော ဝတ ပါပံ ကတံ မယာ”တိအာဒိသု ဝိယ။ အမရာတိအာဒိသု အာဟူတိ ကထေန္တိ။ မတံ ဥဒ္ဓိဿ “အမှ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ သောကဝသေန “အမရ”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ဝေါသာနန္တိ နိဠံ၊ ပရိယောသာနန္တိ အတ္ထော။ သာဝေါတိ ပညာ ဝေ။ နေတောတိ သဗ္ဗနေတော။ ဥတ္တမတရာ သေဋ္ဌာ။ တေနောဟ “ပညာဇီဝိ” ဇီဝိတမာဟု သေဋ္ဌ”န္တိ။

တေသု ပါပံ ကရေန္တေသု သတ္တေသု။ နိဒ္ဒါရဏေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ ပရမ္ပရာယာတိ အတ္တဘာဝပရမ္ပရာယ။ သံသာရံ အာပဇ္ဇိတွာတိ ဘဝါဒိသု သံသာရဿ အာပဇ္ဇနဟေတုံ အာပဇ္ဇန္တော ပရလောကံ ဥပေတိ၊ ပရလောကံ ဥပေန္တောဝ ဗဟုဝိဒေက္ခသင်္ခါတံ ဂဟ္တဉ္စ ဥပေတိ။ တာဒိသဿာတိ တထာ- ရူပဿ ဂဟ္တဝါသဒုက္ခာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနဘူတဿ အပ္ပပညဿ အညော အပ္ပ- ပညော စ အဘိသဒ္ဓဟန္တော ဟိတသုခါဝဟန္တိ ပတ္တိယာယန္တော။

“ပါပဓမ္မော”တိ ဝုတ္တတ္တာ တာဒိသဿ ပရလောကော နာမ ဒုဂ္ဂတိ ဝေါတိ အာဟ “ပရမ္ပိ အပါယလောကေ”တိ။

ဝိဝိဇ္ဇေပေနာတိ ရူပသဒ္ဓါဒိဝသေန တတ္ထပိ ပဏီတတရာဒိဝသေန ဗဟု- ဝိဇ္ဇေပေန။

သာမညမေဝေါတိ သမဏဘာဝေါ ဝေ သေယျော။ ဧတ္ထ စ အာဒိတော ဒွိဟိ ဂါထာဟိ စတုတ္ထော ဓမ္မုဒ္ဓေသော အနုဂီတော၊ စတုတ္ထဂါထာယ တတိယော၊ ပဉ္စမဂါထာယ ဒုတိယော၊ ဆဋ္ဌဂါထာယ ဒုတိယတတိယာ၊ သတ္တမဂါထာယ ပဌမော ဓမ္မုဒ္ဓေသော အနုဂီတော၊ အဋ္ဌမာဒိဟိ ပဝတ္တိ- နိဝတ္တိသု ကာမေသု နေက္ခမ္ဘေ စ ယထာရဟံ အာဒိနဝါနိသံသံ ဝိဘာဝေတွာ အတ္တနော ပဗ္ဗဇ္ဇကာရဏံ ပရမတော ဒေသေန္တော ယထာဝုတ္တဓမ္မုဒ္ဓေသံ နိဂမေတိ။ တေန ဝုတ္တံ “တာ ပန ဂါထာ ဓမ္မုဒ္ဓေသာနံ ဒေသနာနုပုဗ္ဗိ” အနာဒိ- ယိတွာပိ ယထာရဟံ သင်္ဂဏှနဝသေန အနုဂီတာ”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ရဋ္ဌပါလသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-မသဒေဝသုတ္တဝတ္ထနာ

၃၀၈။ ပုဗ္ဗေ မသဒေဝေါ နာမ ရာဇာတိ အတိတကာလေ ဣမသ္မိယေဝ
ကပ္ပေ အနေကဝဿသဟဿာယုကေသု မနုဿေသု ပဋိပါဠိယာ ဥပ္ပန္နာနံ
စတုရာသီတိသဟဿာနံ စက္ကဝတ္တိရာဇေနံ အာဒိပုရိသော မသဒေဝေါတိ
ဧဝံနာမော ရာဇော။

ဓမ္မောတိ ရာဇဓမ္မောတိ လောကိကာ ဝဒန္တိ။ မဟာဗောဓိနိဓာန-
ပါရမိတာသင်္ခါတော ပန ဓမ္မော အတ္ထိတိ ဓမ္မိကော။ ဓမ္မေနာတိ ဣယေန။
တဒါ မြဟ္မဝိဟာရာဒိဘာဝနာဓမ္မဿ ရညော အနဓိဂတတ္တာ တဿပိ ဝါ
အနဘိဇ္ဈာဒိတိ သမာနယောဂက္ခမတ္တာ ဝုတ္တံ “ဒသကုသလကပ္ပပထေ
ဒ္ဓိတော”တိ။ ဓမ္မန္တိ ဓမ္မတော အနပေတံ။ တထာ ဟိ စ သော ပက္ခပိတာ-
ဘာဝတော “သမော”တိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “သမံ ဓရတိ”တိ။ ပကတိ-
နိယာမေနေဝါတိ ပဝေဏိယာ အာဂတနိယာမေနေဝ။ ယသ္မာ နိဂမ-
ဇနပဒေသု ယေဘုယျေန ဂဟပတိနံ သင်္ဂဟော၊ တသ္မာ အဋ္ဌကထာယံ
“ဂဟပတိကာန”န္တေဝ ဝုတ္တံ။ ပါဠိယံ ပန အညမေဝ နာဂရစာရိတ္တံ၊ အညံ
နေဂမဇနပဒစာရိတ္တန္တိ တေ ဝိသု ဂဟိတာ “နေဂမေသု စေဝ ဇနပဒေသု
စာ”တိ။ ပစ္စုရမနနိဂ္ဂမနဝသေန ဥပေါသထဿ ပဋိဟရဏံ ပါဠိဟာရိယော၊
သော ဧဝ ပါဠိဟာရိကော၊ ပက္ခော။ ဣမေ ဒိဝသတိ ဣမေ စတ္တာရော
ဒိဝသာ။

၃၀၉။ ဒေဝေါတိ မစ္စ၊ အဘိဘဝနဋ္ဌေန။ ယထာ ဟိ ဒေဝေါ ပကတိ-
သတ္တေ အဘိဘဝတိ၊ ဧဝံ မစ္စ၊ သတ္တေ အဘိဘဝတိ။ “အဟံ အသုကံ မဒ္ဓိတုံ
အာဂမိဿာမိ၊ တုံ တဿ ကေသေ ဂဟေတွာ မာ ဝိဿဇ္ဇေဟိ”တိ
မစ္စ၊ ဒေဝဿ အာဏာကရာ ဒူတာ ဝိယာတိ ဥူတာတိ ဝုစ္စန္တိ။ အလင်္ကတ-
ပဋိယတ္တာယာတိ ဣဒံ အက္ကနော ဒိဗ္ဗာနဘာဝံ အာဝိကတွာ ဌိတာယာတိ
ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ ဒေဝတာဗျာကရဏသဒိသမေဝ ဟောတိ န စိရေနေဝ
မရဏသမ္ဘဝတော။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနန္တိ ဒိဏာသဝဠိဟ္ဗာနံ။ တေ ဟိ စရိမ-
ဘဝေ ဗောဓိသတ္တာနံ ဇိဏ္ဍာဒိကေ ဒဿေန္တိ။

ဒုခိတဉ္စ ဗျာခိတန္တိ ဗျာခိဘာဝေန သဉ္ဇာတဒုက္ခန္တိ အတ္ထော။ အန္တိမ-
ဘဝိကဗောဓိသတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝေဟိ ဥပဋ္ဌာပိတဘာဝံ ဥပါဒါယ တဒညေသံ
တေဟိ အနုပဋ္ဌာပိတာနမ္ပိ ပဏ္ဍိတာနံ တထာ ဝေါဟရိတဗ္ဗတာ ပရိယာယ-
သိဒ္ဓါတိ အာဟ “ဣမိနာ ပရိယာယေနာ”တိ။

ဒိသမ္ပတိတိ ဝိဘတ္တိအလောပေန နိဒ္ဒေသော၊ ဒိသာသိသေန ဒေသာ
 ပုတ္တာတိ ဒေသာနံ အဓိပတိရာဇာတိ အတ္ထော။ ဥတ္တမဇ္ဇေ သိရသိ ရဟန္တိတိ
 ဥတ္တမဇ္ဇရဟာ၊ ကေသာ။ တေ ပနေတ္ထ ယသ္မာ ပလိတတ္တာ အဝိသေသတော
 သဗ္ဗပစ္ဆိမဝယသန္ဓဿကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ “ဝယောဟရာ”တိ ပုတ္တာ။

ပုရိသယုဂေါ ယသ္မာ တသ္မိံ ဝံသေ သဉ္ဇာတပုရိသပ္ပိတိယာ ပရိစ္ဆိန္ဒော၊
 တသ္မာ အာဟ “ဝံသသန္တဝေ ပုရိသေ”တိ။ ရာဇဂေဟတော အာဟဋ္ဌ-
 တိက္ခာယ ယာပေန္တောတိ ဣမိနာ ကုမာရကပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥပဂတဘာဝံ
 ဒဿေတိ။

ပရိဟရိယမာနောဝါတိ အညေန အညေန ပရိဟရိယမာနော ဝိယ
 ဝေလာယ ဝေလာယ တေန မဟတာ ပရိဇနေန ဥပဋ္ဌိယမာနော ကုမာရကီဠိ
 ကီဠိတိ အတ္ထော။ ကေမိ ပန “ပရိဟရိယမာနော ဝေါ”တိ အဝဓာရဏဝသေန
 အတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ တထာ သတိ စတုရာသီတိဝဿသဟဿာနိ ထညပါယီ
 တရုဏဒါရကော အဟောသီတိ အာပဇ္ဇတိတိ တဒယုတ္တံ။ ကုမာရကာလံ
 ဝတွာ တဒနန္တရံ ဩပရဇ္ဇေဝစနတော ဝိရုဒ္ဓံ စေတံ။ (ပဉ္စမဇ္ဇလဝစနေန
 ဥန္တုဂ်လမဂ်လဥက္ကန္တနမဂ်လကမ္မဟာယမဂ်လဒုဿမဂ်လာနိ သမုပဂတာနိ ဝေ
 အဟေသုန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

၃၁၁။ သဝံသဝသေန အာဂတာ ပုတ္တနတ္ထ၊ အာဒယော ပုတ္တာ စ ပပုတ္တာ
 စ ဧတိဿာတိ ပုတ္တပပုတ္တကာ၊ ပရမ္ပရာ။ နိဟတန္တိ နိဟိတံ ဌပိတံ၊ ပဝတ္တိတန္တိ
 အတ္ထော။ နိဟတန္တိ ဝါ သတတံ ပတိဋ္ဌိတဘာဝေန ဝဋ္ဌဉ္စိတန္တိ အတ္ထော။
 တေနာဟ “ကလျာဏဝတ္တ”န္တိ။ အတိရေကတရာ ဒွေ ဂုဏာတိ မဟာ-
 သတ္တဿ မဃဒေဝကာလတော အတိရေကတရာ ဒွေ ဂုဏာ ဣတရရာဇူဟိ
 ပန အတိရေကတရာ အနေကသတသဟဿပွဘေဒါ ဝေ ဂုဏာ အဟေသုန္တိ။

၃၁၂။ တေတ္ထိံသ သဟပုညကာရိနော ဧတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာတိ တံသဟစရိတဌာနံ
 တေတ္ထိံသံ၊ တဒေဝ တာဝတိံသံ၊ တံနိဝါသော ဧတေသန္တိ တာဝတိံသာ။
 နိဝါသဘာဝေါ စ တေသံ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တနုပုဗ္ဗကောတိ အာဟ “ဒေဝါနံ
 တာဝတိံသာနန္တိ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝါနံ”န္တိ။ ရညောတိ နိမိ-
 မဟာရာဇဿ။ ဩဝါဒေ ဌတွာတိ “သီလံ အရက္ခန္တော မမ သန္တိကံ မာ
 အာဂစ္ဆတူ”တိ နိဂ္ဂဏှနဝသေနပိ၊ “ကေန္တတော မမ ဝိဇိတေ ဝသန္တေန သီလံ
 ရက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ ဧဝံ ပဝတ္တိတဩဝါဒဝသေနပိ ဩဝါဒေ ဌတွာ။

၁-( )ဣဒံ ဌာနံ အတိဝ ဗျာကုလံ၊ တသ္မာ သုဠ၊ ဝိစာရေတဗ္ဗံ။

အထ နန္ဒိ မဟာဇုတိကံ မဟာဝိပ္ပာရိ မဟာနုဘာဝံ နိမိရာဇာနံ။ “သက္ကော-
ဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော၊ တဝ သန္တိကမာဂတော”တိ အတ္တနော သက္ကဘာဝံ
ပဝေဒေတွာ “ကန္” တေ ပဋိဝိနောဒေဿာမိ”တိ အာဟ။ တေနာဟ
“သဗ္ဗဘူတနာနိဿရာ”တိအာဒိ။

သီလံ ဥပါဒါယ ဩမကတာယ “ကိ”န္တိ ဟိဋ္ဌေန္တော ဝဒတိ။ ဂုဏဝိသိန္ဓ-
တာယာတိ လာဘယသာဒိနဉ္စေ ပိယမနာပတာဒိနဉ္စ အာသဝက္ခယပရိ-
သောသာနာနံ နိမိတ္တဘာဝေန ဥတ္တမဂုဏတာယ။ တဒါ သက္ကော အနုရုဒ္ဓ-
တ္ထေရော၊ သော အတ္တနော ပုရိမဇာတိယံ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓိဝံ ဒါနတောသီလံ မဟန္တိ
ဝိဘာဝေန္တော “အဟဉ္စိ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အတ္တနာ ဝသီယမာနံ
ကာမာဝစရဒေဝလောကံ သန္ဓာယ “ပေတ္တိဝိသယတော”တိ ဝုတ္တံ။ တဿ ဟိ
ကပ္ပသတသဟဿံ ဝိဝေဇ္ဈာသယဿ ပူရိတပါရမိဿ ဒေဝလောကော
ပေတလောကော ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ တေနောဟ “အစ္ဆရာဂဏသံဃုဋ္ဌံ၊
ပိသာစဂဏသေဝိတ”န္တိ။

ခတ္တိယေတိ ခတ္တိယဇာတိယံ။ ဝိသုဇ္ဈတိတိ မြဟ္မလောကူပပတ္တိံ သန္ဓာယ
ဝဒတိ ကာမသံကိလေသဝိသုဇ္ဈနတော။ ကာယာတိ စ မြဟ္မကာယမာဟ။

ဣမဿ မမ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗရူပံ ဒိသ္မာ “အဟုဒေဝ ဘယ”န္တိ စိန္တေတွာ အာဟ
“အဝိကမ္မမာနော”တိ။ ဘာယန္တော ဟိ စိတ္တဿ အညထတ္တေန ကာယဿ စ
ဆန္တိတတ္တေန ဝိကမ္မတိ နာမ။ တေနာဟ “အဘာယမာနော”တိ။ သုခံ
ကထေတုံ ဟောတိတိ ပုညဖလံ ကထေတုံ သုခံ ဟောတိ။

၃၁၃။ မနံ အာဂပ္ပ ယုတ္တာယေဝ ဟောန္တိတိ မာတလိဿ သက္ကဿေဝ
စိတ္တံ ဇာနိတွာ ယုတ္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ ရထေ ယုတ္တအာဇာနိယကိစ္စံ ကရေန္တိ
ဒေဝပုတ္တာ။ ဧဝံ တာဒိသေ ကာလေ တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ယထာ ဧရာဝဏော
ဒေဝပုတ္တော ဟဉ္စိကိစ္စံ။ နန္ဒိတော ပဋ္ဌာယာတိ ရထပဉ္စရပရိယန္တေန အက္ခဿ
သမ္ပန္နဋ္ဌာနံ နန္ဒိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ။ အက္ခော ဗျတိ ဧတ္တာတိ အက္ခဗဒ္ဓေါ၊
အက္ခေန ရထဿ ဗဒ္ဓဋ္ဌာနံ။ ယထာ ဒေဝလောကတော ယာဝ စန္ဒမဏ္ဍလဿ
ဂမနဝီထိ၊ တာဝ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဟေဋ္ဌာမုခမေဝ ရထံ ပေသေသိ၊
ဧဝံ စန္ဒမဏ္ဍလဿ ဂမနဝီထိတော ယာဝ ရညော ပါသာဒေါ၊ တာဝ တထေဝ
ပေသေသိ။ ဒွေ မဂ္ဂေ ဒဿေတွာတိ ပတောဒလဋ္ဌိယာ အာကာသံ ဝိလိခန္တော
ဝိယ အတ္တနော အာနုဘာဝေန နိရယဂါမိ ဒေဝလောကဂါမိ စာတိ ဒွေ

မဂ္ဂေ ဒဿေတွာ။ ကတမေနာတိအာဒိ ဒေသနာမတ္ထံ၊ ယထာ တေန ရထေန ဂစ္ဆန္တဿ နိရယော ဒေဝလောကော စ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ တထာ ကရဏံ အဓိပ္ပေတံ။

ပုတ္တကာရဏမေဝ သန္ဓာယာဟ မဟာသက္ကော “ဥဘယေနေဝ မံ မာတလိ နေဟိ”တိ။ ဒုဂ္ဂန္တိ ဒုဂ္ဂမံ။ ဝေတ္တရဏိန္တိ ဧဝံနာမကံ နိရယံ။ ကုထိတန္တိ ပတ္တုထိတံ နိပတ္တတေလသဒိသဇာလံ။ ခါရသံယုတ္တန္တိ ခါရေဒကသဒိသံ။

ရထံ နိဝတ္တေတွာတိ နိရယာဘိမုခတော နိဝတ္တေတွာ။ ဗီရဏိဒေဝဒိတာယာတိ “ဗီရဏိ”တိ ဧဝံနာမိကာယ အတ္ထရာယ။ သောဏဒိန္တဒေဝပုတ္တဿာတိ “သောဏဒိန္တော”တိ ဧဝံနာမကဿ ဒေဝပုတ္တဿ။ ဂဏဒေဝပုတ္တာနန္တိ ဂဏဝသေန ပုညံ ကတွာ ဂဏဝသေနေဝ နိဗ္ဗတ္တဒေဝပုတ္တာနံ။

ပတ္တကာလေတိ ဥပကဋ္ဌာယ ဝေလာယ။ အတိထိန္တိ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓံ။ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ဧကံ ဒိဏာသဝတ္ထေရန္တိပိ ဝဒန္တိ။ မာတာဝပုတ္တံ သကိမာဘိနန္တိတိ ယထာ ပဝါသတော အာဂတံ ပုတ္တံ မာတာ သကိံ ကေဝါရံ အာဂတကာလေ အဘိနန္တတိ၊ တထာ နိစ္စကာလေ အဘိနန္တိ သက္ကစ္စံ ပရိဝိသိ။ သံယမာ သံဝိဘာဂါတိ သီလသံယမာ သံဝိဘာဂသီလာ။ ဇာတကေတိ နိမိဇာတကေ။

ဝိတ္တကုဋန္တိ ဒေဝနဂရဿ ဒက္ခိဏဒိသာယ ဒွါရကောဋ္ဌကံ။ သက္ကော ဝိတ္တံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တောတိ မဟာသက္ကော ပဝတ္တံ ဒေဝတာနံ သက္ကာရသမ္ပာနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ အတ္တနော ဥဿယစိတ္တံ ဗဟိ အနာဝိကတွာ အပ္ပန္နရေယေဝ စ နံ ဌပေတုံ အသက္ကောန္တော။ အညေသံ ပုညေန ဝသဟိတိ သက္ကဿ မဟာသတ္တံ ရောသေတုကာမတာယ အာရာနေ နိဒဿေတိ။ ပုရာဏသက္ကော ဒိဿာယုကော၊ တံ ဥပါဒါယ ဇရာဇိဏ္ဏံ ဝိယ ကတွာ “ဇရသက္ကော”တိ ပုတ္တံ။

၃၁၅။ သေသံ သဗ္ဗန္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇုပဂမနာ သေသံ အတ္တနော ဝံသေ ပေါရာဏရာဇုနံ ရာဇစာရိတ္တံ။ ပါကတိကန္တိ ပုန သဘာဝတ္တမေဝ ဂတော အဟောသိ၊ အပဗ္ဗဇိတဘာဝဝစနေနေဝဿ ပြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာဒိနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂုဏာနံ အဘာဝေါ ဒိပိတော ဟောတိ။

၃၁၆။ ဝိရိယံ အကရေန္တော သမုန္တိန္တတိ၊ န တာဝသမုန္တိန္တံ၊ ကလျာဏမိတ္တသံသဂ္ဂါဒိပစ္စယသမဝါယေ သတိ သီလဝတံ ကလျာဏဝတ္တံ ပဝတ္တေတုံ

သက္ကောတိ။ ဘုဒ္ဓိဇန သမုန္တိန္ဒ နာမ ဟောတိ တဿ တတ္ထ နိရာသဘာဝေန
 ပဋိပတ္တိယာ ဧဝံ အသမ္ဘဝတော။ သတ္တ သေခါ ပဝတ္တေန္တိ ကလျာဏဝတ္တဿ
 အပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စတ္တာ။ နိကာသဝေန ပဝတ္တိတံ နာမ ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စတ္တာ။ သေသံ
 သုဝိညေယျမေဝ။

မသဒေဝသုတ္တဝါနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-မရဲရသုတ္တဝါနာ

၃၁၇။ မရဲရာယန္တိ ဥတ္တရမရရာယံ။ ဂန္ဓာဝနေတိ ကာဠသိပ္ပလိဝနေ။
 အတိမုတ္တကဝနေတိ စ ဝဒန္တိ။ စတုသု ဝဏ္ဏေသု မြာဟ္မဏောဝံ သေဋ္ဌော
 ဝဏ္ဏော။ ပဏ္ဏရောတိ ပရိသုဒ္ဓေါ။ ကာဠကောတိ အပရိသုဒ္ဓေါ။ ဇာတိ-
 ဂေါတ္တာဒိပညာပနန္ဒာနေသုတိ ဇာတိဂေါတ္တာဒိဝသေန သုဒ္ဓမိန္ဒာယံ မြာဟ္မ-
 ဏာ ဧဝံ သုဒ္ဓဇာတိကာ၊ န ဣတရေတိ အဓိပ္ပာယ်ော။ သံသာရတော ဝါ
 သုဒ္ဓမိန္ဒာယံ မြာဟ္မဏာဝံ သုဇ္ဈန္တိ ဝေဒဝိဟိတဿ သုဒ္ဓဝိမိနော အညေသံ
 အဝိသယတ္တာတိ အဓိပ္ပာယ်ော။ တံ ပနေတံ တေသံ ဝိရုဇ္ဈတိ ခတ္တိယဝေဿာနမ္ပိ
 မန္တဇ္ဈေနဿ အနုညာတတ္တာ၊ မန္တဇ္ဈေနဝိမိနော စ သံသာရသုဒ္ဓိယာဘာဝတော။
 ပုတ္တာ နာမ အနောရသာပိ ဟောန္တိ၊ န တထာ ဣမေတိ အာဟ“ဩရသာ”တိ။
 ဥရေ သံဝနိတပုတ္တောပိ “ဩရသာ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဣမေ ပန မုခတော နိဂ္ဂတော
 ဟုတ္တာ ဥရေ သံဝနာတိ ဒဿေတုံ “ဩရသာ မုခတော ဇာတာ”တိ ဝုတ္တံ။
 တတော ဧဝံ မြဟ္မတော ဇာတာတိ မြဟ္မဇာ၊ မြဟ္မသမ္ဘူတာပိ“မြဟ္မဇာ”တိ
 ဝုစ္စန္တိ၊ န တထာ ဣမေ၊ ဣမေ ပန ပစ္စက္ခတော မြဟ္မနာ နိဗ္ဗိတာတိ မြဟ္မနိဗ္ဗိတာ၊
 တတော ဧဝံ မြဟ္မတော လဒ္ဓဗ္ဗဝိဇ္ဇာဒိဒါယဇ္ဇဒါယာဒါတိ မြဟ္မဒါယာဒါတိ
 သဗ္ဗမေတံ မြာဟ္မဏာနံ ကတ္တနာပလာပသဒိသံ^၁ ဝိညနံ အပ္ပမာဏံ
 အဝိမဒ္ဓကွမံ ဝါစာဝတ္ထုမတ္ထံ မြဟ္မကုတ္တဿေဝ^၂ အဘာဝတော။ ယံ ပနေတ္ထ
 ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဝဏ္ဏနာယံ^၃ ဝုတ္တမေဝ။ တေနာဟ “သောသောယေ-
 ဝါ”တိအာဒိ။ ဂေါဟာရမတ္တမေဝေတန္တိ ဧတံ “မြာဟ္မဏောဝံ သေဋ္ဌော
 ဝဏ္ဏော”တိအာဒိ ဝစနမတ္တမေဝ၊ န တဿ အတ္ထော တေဟိ အဓိပ္ပေတပ္ပ-
 ကာရော အတ္ထိ။

၃၁၈။ သမိဇ္ဈေယျာတိ ဒိဋ္ဌိဒိပနဝသေန အတ္တနော အဇ္ဈာသယော
 နိပ္ပဇ္ဇေယျ။ တေနာဟ “မနောရထော ပူရေယျာ”တိ။ ခတ္တိယောဝိတိ

၁-အတ္တနောဋ္ဌာလာတသဒိသံ (က) ၂-မြဟ္မဂေါတ္တဿေဝ (က) ၃-ဝိသုဒ္ဓိ-ဒီ ၂-၁၂-ဝိဇ္ဇေ။

ပရခတ္တိယောပိ။ အဿာတိ သမိဋ္ဌဓနာဒိ* ပတ္တဿ။ တေနာဟ “ဣဿရိယ-
သမ္ပတ္တဿာ”တိ။ ဧနသန္တိ ဧတေသံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ ဧတ္ထ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိ-
ဘာဝါဒိနာ ဣတရေဟိ ဥပစရိတဗ္ဗတာယ န ကိဉ္စိ နာနာကရဏန္တိ ယောဇနာ။

၃၂၂။ အဟံ စိဝရာဒိဟိ ဥပဋ္ဌာကော၊ တုမှာကံ ဣတ္ထိတိတ္ထိတက္ခဏေ
ဝဒေယျာထ ယေနတ္ထောတိ ယောဇနာ။ စောရာဒိဥပဒ္ဓဝနိသေဓနေန
ရက္ခာရုတ္တိ၊ ဒါနာဒိနိမိတ္တဥပဒ္ဓဝနိသေဓနေန အာဝရဏရုတ္တိ။ ပစ္စုပ္ပန္နာနတ္ထ-
နိသေဓနေန ဝါ ရက္ခာရုတ္တိ၊ အာဂါမိအနတ္တနိသေဓနေန အာဝရဏရုတ္တိ။
ဧတ္ထ စ ခတ္တိယာဒိသု ယော ယော ဣဿရော၊ တဿ ဣတရေန အနုဝတ္တေ-
တဗ္ဗဘာဝေ၊ ကုသလာကုသလာကရဏေန နေသံ ဝသေန လဒ္ဓဗ္ဗအဘိသမ္ပရာယေ၊
ပဗ္ဗဇိတေဟိ လဒ္ဓဗ္ဗသာမိစိကိရိယာယ စ အဏုမတ္ထောပိ ဝိသေသော နတ္ထိ၊
တသ္မာ သော ဝိသေသာဘာဝေါ ပါဠိယံ တတ္ထ တတ္ထ ဝါရေ “ဧဝံ
သန္တေ”တိအာဒိနာ ဝိဘာဝိတော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

မရုရသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂၄။ ဩလောကနကပဗုမန္တိ လီလာအရိဝိန္ဒံ။ တသ္မာတိ ကောကနဒ-
သဏ္ဌာနတ္တာ ကောကနဓေါတိ သင်္ခံ လဘိ။

၃၂၅။ ယာဝ ပန္နိမ ဥပ။ ဖလကံ ဖုတ္တံ တဿ သဗ္ဗပစ္စာ သန္တတတ္တာ။
ဥပရိမဖလဂတံ ဟိ သောပါနမတ္ထကံ။ ဩလောကနတ္ထိယေဝါတိ န ကေဝလံ
ဘဂဝတော အာဂမနညေဝ ဩလောကနတ္ထံ၊ အထ ခေါ အတ္တနော ပတ္တနာယ
သန္တရာပိတာယ စေလပဋိကာယ အက္ကမနဿပိ။

သကုဏဓေါတကေတိ ကာဒမ္ပဋိနိဘပုတ္တကေ*။ အညောဝ ဘဝေယျာတိ
တသ္မိ* အတ္တဘာဝေ မာတုဂါမတော အညော ဣဒါနိ ဘရိယာဘူတော
မာတုဂါမော ဘဝေယျ။ ဖုတ္တံ လဘေယျာတိ အတ္တနော ကမ္မဝသေန ပုတ္တံ၊
နော တဿ။ ဥဘောဟိတိ ဣမေဟိ ဧဝ ဥဘောဟိ။ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိတိ
တဿ ရာဇကုမာရဿ ဗုဒ္ဓံ ပဋိစ္စ မိစ္ဆာဂဟဏံ၊ တိတ္ထိယာနံ ဥဇ္ဈာယနံ၊ အနာ-
ဂတေ မနုဿာနံ ဘိက္ခုနံ ဥဒ္ဓိဿ ဝိပုဋ္ဌိသာရောတိ ဣမေဟိ တိဟိ ကာရဏေဟိ။
ပညတ္တန္တိ သန္တတံ စေလပဋိကံ။ မင်္ဂလံ ဣစ္ဆန္တိတိ မင်္ဂလိကာ။

၃၂၆။ တတိယံ ကာရဏန္တိ ဣမိနာ ဘိက္ခု။ သု ဝိပ္ပုဋ်ဿာရေနပ္ပါဒနမာဟ။
ယံ ကိဉ္စိ ပရိဘုဉ္ဇနသုခံ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါတိ အဓိပ္ပါယေန ကာမ-
သုခလ္လိကာနုယောဂသညီ ဟုတွာ။ပ။ မညမာနော ဝေမာဟ။

၃၂၇။ အထ နံ ဘဂဝါ ဟတော မိစ္ဆာဘိနိဝေသတော ဝိဝေစေတု-
ကာမော “သော ခေါ အဟ”န္တိအာဒိနာ အတ္တနော ဒုက္ခရစရိယံ ဒဿေတုံ
အာရဘိ။ မဟာသစ္စဏေ^၁ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ “သော ခေါ အဟ”န္တိ-
အာဒိပါဌဿ ဟတ္ထ အာဂတနိယာမေနော အာဂတတ္တာ။ ပါသရာသိသုတ္တေ^၂
ဝုတ္တနယေနာတိ ဣောပိ ဒေသေ နယော။

၃၄၃။ အင်္ဂသံ ဂဏှန္တိ ဧတေန၊ တဿ ဂဟဏေ ဆေကော ဟောတီတိ
အင်္ဂသဂဟဏသိပ္ပံ။ မေယဥတုန္တိ မေသံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဋ္ဌသီတဥတုံ။ ပဗ္ဗတဥတုန္တိ
ပဗ္ဗတံ ပဋိစ္စ ဥဏှဥတုံ။ ဥဘယဝသေန စ တဿ တဿာ သီတုဏှဥတုတော
ဧနော အာဂတောတိ တ-ကာရဿ ဒ-ကာရံ ကတွာ ဥဒေနေတိ နာမံ
အကာသိ။

တပသော ဩဂါဠုဏဝသေန ရညော မတဘာဝံ ဥတွာ။ အာဒိတော
ပဋ္ဌာယာတိကောသမ္ဘိနဂရေပရန္တပရညော အဂ္ဂမဟေသိဘာဝတော ပဋ္ဌာယ။
ပုဗ္ဗေတိ သီလဝန္တကာလေ။ ဟတ္ထိဂန္တန္တိ ဟတ္ထိနံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တာပန-
သတ္ထံ။ တေနောဿ တံ သိက္ခာပေတိ၊ ကိစ္စဉ္စ ဣဉ္စတိ။

၃၄၄။ ပဒဟနဘာဝေါတိ ဘာဝနာနုယောဂေါ။ ပဓာနေ ဝါ နိယုတ္တော
ပဓာနိယော၊ ပဓာနိယဿ ဘိက္ခုနော၊ တဿေဝ ပဓာနိယဘာဝဿ အင်္ဂါနိ
ကာရဏာနိ ပဓာနိယင်္ဂါနိ။ သဒ္ဓါ ဧတဿ အတ္ထိတိ သဒ္ဓေါ။ ကိဉ္စာပိ ပစ္စေက-
ဗောဓိသတ္တာနမ္ပိ အဘိနိဟာရတော ပဋ္ဌာယ အာဂတာ အာဂမနသဒ္ဓါ ဝေ၊
မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ပန သဒ္ဓါ ဂရုတရာတိ သာ ဧဝ ဂဟိတာ။ အဝလ-
ဘာဝေန ဩကပ္ပနံ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ သွာချာတော ဓမ္မော၊ သုပ္ပုဋ်ပနော
သံဃော”တိ ကေနစိ အကမ္ပိယဘာဝေန ရတနတ္ထယရဏေ ဩဂါဟိတွာ ကပ္ပနံ။
ပဿာဒုပ္ပတ္တိ ရတနတ္ထယေ ပသီဒနမေဝ။ ဗောဓိန္တိ စတုမဂ္ဂဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ တံ-
နိမိတ္တက္ကာသဗ္ဗညုတညာဏဿ၊ ဗောဓိတိဝါသမ္မာသမ္ဗောဓိ။ သဗ္ဗညုတညာဏ-
ပဒဋ္ဌာနံ ဟိ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ္ဂဉာဏပဒဋ္ဌာနဉ္စ သဗ္ဗညုတညာဏံ “သမ္မာသမ္ဗောဓိ”တိ
ဝုစ္စတိ။ နိစ္စိတသုဗုဒ္ဓတာယ ဓမ္မဿ သုဓမ္မတာ သံဃဿ သုပ္ပုဋ်ပတ္တိ ဝိနိစ္စိတာ

၁-မ ၁-၂၉၉-ပိဋေ၊ ၂-မ ၁-၂၁၆-ပိဋေ၊

ဝေ ဟောတိတိ အာဟ “**ဒေသနာသီသမေဝ စေတ**” န္တိအာဒိ။ **တဿ ပဓာနံ ဝိရိယံ ဣစ္ဆတိ** ရတနတ္ထယသဒ္ဓါယ “**ဣမာယ ပဋိပဒါယ ဇရာမရဏတော မုစ္ဆိဿာမိ**” တိ ပဓာနာနုယောဂေ အဝံမုခသမ္ဘဝတော။

အပ္ပါမာဓောတိအာဒိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ **အရဏံ ပကာသေတာ** အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇိတာ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ ဝိသောဓနတ္ထံ။ **ဥဒယဉ္စ အတ္တဉ္စ ဝန္တန္တိ** “**အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ**” တိအာဒိနာ ပဉ္စန္ဓံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ ဥဒယဉ္စ ဝယဉ္စ ဇာနိတုံ။ တေနာဟ “**တေနာ**” တိအာဒိ။ **ပရိသုဒ္ဓါယ** ဥပတ္တိလေသဝိနိမုတ္တာယ။ **နိဗ္ဗိန္နိ** ဟုန္တိ တဒင်္ဂဝသေန ပဇာဟိတုံ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဿ ပစ္စယော ဘဝိတုံ။ **ယံ ဒုက္ခံ ဝိယတိတိ** ကိလေသေသု အပ္ပဟိနေသု တေန တဒုပနိဿယကမ္ပံ ပဋိစ္စ ယံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၃၄၅။ **သေသဒိဝသေတိ** သတ္တဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဒွေ ရတ္တိန္ဒြိဝါ။

၃၄၆။ ကုန္တိသန္တိဿိတော ဂဟ္တော နိဿယဝေါဟာရေန “**ကုန္တိ**” တိ ဝုစ္စတိ။ သောဇေတိဿာ အတ္တိကိ **ကုန္တိမတိ**။ တေနာဟ “**အာပန္နသတ္တာ**” တိ။ **အာရက္ခော ပနဿ ပစ္စုပ္ပန္တော** ဟောတိတိ မာတရာ ဂဟိတသရဏံ ဂဟ္တဝုဋ္ဌိတဿ တဿ သရဏဂမနံ ပဝေဒယိတဿ ကုသလံ သရဏံ နာမ၊ မာတု ကတရက္ခော ပုတ္တဿပိ ပစ္စုပ္ပန္တောတိ။ **မဟလ္လကကာလေတိ** ဝစနတ္ထံ ဇာနနကာလေ။ **သာရေန္တိ** တိ ယထာဒိဋ္ဌံ ယထာဗလံ ရတနတ္ထယဂုဏပတိဋ္ဌာပနဝသေန အဿ သာရေန္တိ။ **သလ္လက္ခေတွာတိ** ဝုတ္တမတ္ထံ ဥပဓာရေတွာ။ **သရဏံ ဂဟိတံ နာမ ဟောတိ** ရတနတ္ထယဿ သရဏဘာဝသလ္လက္ခဏပုဗ္ဗကတန္တိဋ္ဌိတ္တဘာဝတောဝ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-အင်္ဂုလိမာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၇။ **အင်္ဂုလိနံ မာလံ ဓာရေတိ** တိ ဣမိနာ အန္တတ္တာ တဿ သမညာတိ ဒဿေတိ။ **တတြာတိ** တသ္မိံ အာစရိယဝစနေန အင်္ဂုလိမာလဿ ဓာရဏေ။ **ကရိသသဟဿဓေတ္တေ** ကေသာလိသီသံ ဝိယ အပညာယမာနသကကိစ္စော^၁ ဟောဘိတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။ **တက္ကသီလံ ပေသယိံ** သု “**တာဒိသဿ အာစရိယဿ**

၁ အပညာယမာနသုကာတိကော (က)

သန္တိကေ သိပ္ပုဂ္ဂဟသမ္မာပယောဂေန ခိဋ္ဌဓမ္မိကေ သမ္ပရာယိကေ စ အတ္ထေ
 ဇာနန္တော ဘာရိယံ န ကရေယျာ”တိ။ ဗာဟိရကာ အဟေသုံ အဟိံသကဿ
 ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ အာစရိယဿ စိတ္တသဘာဝတော နိဗ္ဗတ္တနုတိဘာဝေန။
 သိနေဟေနေဝ ဝဒန္တေတိ သိနေဟေန ဝိယ ဝဒန္တေ။

ဂဏနမ္ပိ န ဥဂ္ဂဏှာတိတိ ဂဏနဝိမိမ္ပိ န သလ္လက္ခေတိ။ တဗ္ဘ ကာရုဏ-
 မာဟ “ပကတိယာ”တိအာဒိနာ။ ဌပိတဋ္ဌာနေတိ ရုက္ခဂစ္ဆန္တရာဒိကေ
 ဌပိတဋ္ဌာနေ သာယန္တသိင်္ဂါလာနံ ဝသေန အင်္ဂုလိယော ဝိနဿန္တိ။
 အဂ္ဂဝေါဟိ ကောသလရညော ပုရောဟိတံ ဂေါတ္ထေန ဝဒတိ။ စောဇရာ
 အဝိဿာသနိယော သာဟသိကဘာဝတော။ ပုရာဏသန္တတာ သာခါ
 အဝိဿာသနိယာ ဝိတ္ထိကာဒိနံ ပဝေသနယောဂုတ္တာ။ ရာဇာ အဝိဿာ-
 သနိယော ဣဿရိယမဒေန ဓနလောဘေန စ ကဒါစိ ဇီဝိတေ သင်္ကာ-
 ဘာဝတော။ ဣတ္ထိ အဝိဿာသနိယာ လောလသီလစိတ္တဘာဝတော။
 အနုဒ္ဓရဏိယော အဝိဿတိ သံသာရပက်တော။

၃၄၈။ သင်္ကရိတွာတိ “မယံ ကေဠိ သန္တိပတိတွာ စောရံ မာရေတွာ ဝါ
 ပလာပေတွာ ဂမိဿာမာ”တိ သင်္ကရံ ပ. တွာ။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရန္တိ အဘိသင်္ခရဏံ
 အဓိဋ္ဌာနံ။ အဘိသင်္ခါသိတိ အဓိဋ္ဌဟိ။ သံဟရိတွာတိ သံဝိပိ. တွာ။ ဩရဘာဂေတိ
 စောရဿ ဩရဘာဂေ။

၃၄၉။ ဒဏ္ဍောတိ ပဟရဏဟတ္ထစ္ဆေဒနာဒိကော ဒဏ္ဍနသင်္ခါတော
 ဒဏ္ဍော။ ပဝတ္ထယိတဗ္ဗောတိ အာနေတဗ္ဗော။ အပဇနတွာတိ အတ္တနော
 သန္တာနတော သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဟာယ။ ပဋိသင်္ခါယာတိ ပဋိသင်္ခါနေန။
 အဝိဟိံသာယာတိ ကရုဏာယ။ သာရဏိယဓမ္မေသုတိ ဆသုပိ သာရဏိယ-
 ဓမ္မေသု ဌိတော အဋ္ဌိတာနံ ပါပဓမ္မာနံ ဗောဓိမူလေ ဧဝ သမုတ္တိန္တတ္တာ။
 ယထာ အတိတေ အပရိမိတံ ကာလံ သန္ဓာဝိတံ၊ ဧဝံ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ
 အနာဂတေပိ သန္ဓာဝိဿတိတိ ဒဿေန္တော “ဣဒါနိ”တိအာဒိမာဟ။

ဣတ္တေဝါတိဇ္ဇတိဝေ၊ ဣတိ-သဒ္ဓေါ နိဒဿနတ္ထော။ တေနာဟ “ဧဝံ ဝတွာ-
 ယေဝါ”တိ။ အင်္ဂါရိတိ အာကိရိ၊ ပဉ္စပိ အာဝုဇာနိ ဝိကိရိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဒိဝိ
 ဆဒ္ဓေသိ”တိ။

၃၅၀။ ဧတ္တောဝါတိ အတော ဧဝ အာဂတမဂ္ဂေနဝ သာဝတ္ထိံ ဂတာ။
 အဝိဝါသေဿတိ “စောရံ ပဋိသေဓေတုံ ဂမိဿာမိ”တိ ဝုတ္တေ တုဏှိ

ဘဝိဿတိ။ ဘိရုဏကဗျေန ဥပ္ပန္နနာမန္တိ “အင်္ဂုလိမာလော”တိ ဣမံ နာမံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

၃၅၁။ ဟတ္ထိ အရညဟတ္ထိ ဟောန္တိ မနုဿာနံ တတ္ထ ဂန္တု အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ ဧဝံ အဿာပိ။ ကုဋသဟဿာနံ ဘိဇ္ဇနကာရဏံ ဟောတိ ထေရဿ အာဂမနဘယေန ဃဇ္ဇေ ဆဇ္ဇေတွာ ပလာယနေန။ ဂန္တုမုဋ္ဌာယာတိ ဗျာကုလဂဟ္တာယ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာမလေနာတိ ဝုတ္တံ၊ သတ္ထု ဒေသနာနဘာဝေနာတိ ပန ဝတ္တဗ္ဗံ။ သော ဟိ တဿာပိ ကာရဏန္တိ။ အရိယာ နာမ ဇာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အရိယဘာဝတ္ထာယ ဇာတိတိ ကတွာ။

မဟာပရိတ္တံ နာမေတန္တိ မဟာနဘာဝံ ပရိတ္တံ နာမေတံ။ တဿာ ဟိ နံ သေရော သဗ္ဗဘာဝေန အရိယာယ ဇာတော သစ္စာဓိဋ္ဌာနေန အကာသိ။ တေနာဟ “သစ္စကိရိယကတဋ္ဌာနေ”တိ။ ဂန္တုမုဋ္ဌန္တိ မုဋ္ဌဂဟ္တာ။ ဂဟ္တာ ဟိ ပရိပက္ခော သမ္ပဇ္ဇမာနော ဝိဇာယနကာလေ ကမ္မဇဝါတေဟိ သဗ္ဗာလေတွာ ပရိဝတ္တိတော ဥဒ္ဓိပါဒေါ အဓောသီသော ဟုတွာ ယောနိမုခါဘိမုခေါဟောတိ၊ ဧဝံ သော ကဿစိ အလဂ္ဂေါ သောတ္ထိနာ ဗဟိ နိက္ခမတိ၊ ဝိပဇ္ဇမာနော ပန ဝိပရိဝတ္တနဝသေန ယောနိမဂ္ဂံ ဝိဒဟိတွာ တိရိယံ နိပဇ္ဇတိ၊ တဿာ ယဿာ ယောနိမဂ္ဂေါ ဝိဒဟတိ၊ သာ တတ္ထ ကမ္မဇဝါတေဟိ အပရာပရံ ပရိဝတ္တမာနာ ဗျာကုသာ မုဋ္ဌဂဟ္တာတိ ဝုတ္တတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ဂန္တုမုဋ္ဌ”န္တိ။

သစ္စကိရိယာ နာမ ဗုဒ္ဓါဿံ အတ္တနော သီလံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ကတာ၊ တဿာ သစ္စကိရိယာ ဝေဇ္ဇကမ္ပံ န ဟောတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ထေရဿပိ ဇာတိ-အာဒိနာ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗကာရဏံ ဝဒတိ။ ဣမေ ဒွေ ဟေ.တူ ပဋိစ္စ ဘဂဝါ ထေရံ သစ္စကိရိယံ ကာရေသိ။ ဇာတိန္တိ မူလဇာတိံ။

၃၅၂။ ပရိယာဒါယ အာဟစ္စ ဘိဇ္ဇေန သိသေန။ သဘာဂဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကမ္မန္တိ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တနသကကမ္မသဘာဂဘူတံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကမ္မံ။ သဘာဂတာ စ သမာနဝတ္ထုကတာသမာနာ ရမ္မဏတာဧကဝီထိပရိယာပန္နတာဒိဝသေန သဗ္ဗဏာ သရိက္ခတာ၊ သဒိသမ္ပိ စ နာမ တဒေဝါဟရိယတိ ယဿာ “တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကော”တိ စ “သာ ဧဝ တိတ္ထိရိ တာနေဝ ဩသဓာနိ”တိ စ။ ဣဒါနိ တမေဝ သဘာဂတံ ဒဿေတုံ “ကမ္မံ ဟိ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ကရိယမာနမေ-ဝါတိပစ္စယသမဝါယေန ပဋိပင်္ဂါယာ နိဗ္ဗတ္တိယမာနမေဝ။ တယော ကောဋ္ဌာသေ ပူရေတိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယအပရာပရိယာယဝေဒနီယဥပပဇ္ဇဝေဒနီယသင်္ခါတေ တယော ဘာဂေ ပူရေတိ၊ တေသံ တိဏ္ဍံ ဘာဂါနံ ဝသေန ပဝတ္တတိ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မော ဝုစ္စတိ ပစ္စက္ခဘူတော ပစ္စုပ္ပန္နော အတ္တဘာဝေါ၊ တတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗ-
 ဖလံ ကမ္မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ။ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝတော အနန္တရံ ဝေဒိတဗ္ဗဖလံ ကမ္မံ
 ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မာနန္တရဘဝတော အညသ္မိံ အတ္တဘာဝပရိယာယေ
 အတ္တဘာဝပရိဝတ္တေ ဝေဒိတဗ္ဗဖလံ ကမ္မံ အပရာပရိယာယဝေဒနီယံ။ ပဋိပက္ခေဟိ
 အနဘိဘူတတာယ၊ ပစ္စယဝိသေသေန ပဋိလဒ္ဓဝိသေသတာယ စ ဗလဝဘာ-
 ဝပ္ပတ္တာ တာဒိသဿ ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဿ ဝသေန သာတိသယာ ဟုတ္တာ ပဝတ္တာ
 ပဌမဇဝနစေတနာ တသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ ဖလဒါယိနီ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာ
 နာမ။ သာ ဟိ ဝုတ္တာကာရေန ဗလဝတိ ဇဝနသန္တာနေ ဂုဏဝိသေသယုတ္တေသု
 ဥပကာရာနုပကာရဝသပ္ပဝတ္တိယာ အာသေဝနာလာဘေန အပ္ပဝိပါကတာယ စ
 ဣတရဒ္ဓယံ ဝိယ ပဝတ္တသန္တာနုပရမာပေက္ခံ ဩကာသလာဘာပေက္ခန္တ ကမ္မံ န
 ဟောတိတိ ဣဓေဝ ပုပ္ဖမတ္တံ ဝိယ ပဝတ္တိဝိပါကမတ္တံ ဖလံ ဒေတိ။

တဏှာ အသက္ကောန္တန္တိ ကမ္မဿ ဖလဒါနံ နာမ ဥပဓိပယောဂါဒိပစ္စ-
 ယန္တရသမဝါယေနေဝ ဟောတိတိ တဒဘာဝတော တသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ
 ဝိပါကံ ဒါတုံ အသက္ကောန္တံ။ အဟောသိကမ္ပန္တိ ကမ္မံယေဝ အဟောသိ၊ န
 တဿ ဝိပါကော အဟောသိ၊ အတ္ထိ ဘဝိဿတိ ဝါတိ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ။ အတ္ထ-
 သာမိကာတိ ဒါနာဒိပါဏာတိပါတာဒိအတ္တဿ နိပ္ပာဒိကာ။ ကာ ပန သာတိ
 အာဟ “သတ္တမဇဝနစေတနာ”တိ။ သာ ဟိ သန္တိဋ္ဌာပကစေတနာ ဝုတ္တနယေန
 ပဋိလဒ္ဓဝိသေသာ ပုရိမဇဝနစေတနာဟိ လဒ္ဓါသေဝနာ စ သမာနာ အနန္တရေ
 အတ္တဘာဝေ ဝိပါကဒါယိနီ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကမ္မံ နာမ။ တေနာဟ “အနန္တရေ
 အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒေတိ”တိ။ သတိ သံသာရပ္ပဝတ္တိယာတိ ဣမိနာ အသတိ
 သံသာရပ္ပဝတ္တိယာ အဟောသိကမ္ပပက္ခေ တိဋ္ဌတိ ဝိပစ္စနောကာသဿ အဘာ-
 ဝတောတိ။

သုပ္ပုပ္ပါဒိတာနိ ဝိပစ္စနောကာသဿ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနေန။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-
 ဝေဒနီယံ အတ္ထိ ဝိပါကာရဟဘာဝဿ အနိဗ္ဗတ္တိတတ္တာ ဝိပစ္စနောကာသဿ
 အနုပစ္စိန္နတ္တာ။ ကတူပစိတံ ဟိ ကမ္မံ သတိ ဝိပစ္စနောကာသေ ယာဝ န ဖလံ
 ဒေတိ၊ တာဝ အတ္ထေဝ နာမ ဝိပါကာရဟဘာဝတော။ “ယဿ ခေါ”တိ ဣဒံ
 အနိယမာကာရဝစနံ ဘဂဝတာ ကမ္မသရိက္ခတာဝသေန သာဓာရဏတော
 ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ယာဒိသဿ ခေါ”တိ။

ပမာဒကိလေသဝိပုတ္တောတိ ပမာဒဟေတုကေဟိ သဗ္ဗေဟိ ကိလေသေဟိ
 ဝိပုတ္တော။

ပါပဿ ဝိဇာနံ နာမ အဝိပါကဓမ္မတာပါဒနန္တိ အာဟ “**အပ္ပဋိသန္ဓိကံ ကရိယတိ**”တိ။ ဗုဒ္ဓဿသနေတိ သိက္ခာတ္တယသင်္ဂဟေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သာသနေ။ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဝိဟရတိတိ အကတ္တဗ္ဗဿ အကရဏဝသေန၊ ကတ္တဗ္ဗဿ စ ပရိပူရဏဝသေန ပဝတ္တတိ။

ဒိဿန္တိ ကုဇ္ဈန္တိကံ ဒိဿ၊ ပဋိပက္ခာတိ အာဟ “**သပတ္တာ**”တိ။ တပ္ပသံသ-
ပကာရန္တိ မေတ္တာနိသံသကိတ္တနာကာရံ။ ကာလေနာတိ အာမေဋ္ဌိတလော-
ပေန နိဗ္ဗေသောတိ အာဟ “**ခဏေ ခဏေ**”တိ။ အနုကရောန္တိ။ ယေသံ
ကလျာဏမိတ္တာနံ သန္တိကေ သုဏန္တိ၊ ယထာသုတံ ဓမ္မံ တေသံ အနုကရောန္တိ၊
ဒိဋ္ဌာနဂတိကရဏံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္တနော ဝေရိပုဂ္ဂလာနမ္ပိ ဘဂဝတော
သန္တိကေ ဓမ္မဿဝနံ သမ္မာပဋိပတ္တိဉ္စ ပစ္စာသီသတိ။

တသန္တိ ဂကိံ ပတ္တယန္တိတိ တဿ ဘဝန္တရာဒိသု သံသရဏဘာဝတော။
တေနာဟ “**တဿ ဝုစ္စန္တိ သတဏှာ**”တိ။

နေတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဥဒကံ နယန္တိတိ နေတ္တိကာ။ ဗန္ဓိတွာတိ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓိတွာ။
တေလကဋ္ဌိကေနာတိ ဟေလမိဿိတေန ကဋ္ဌိကေန။

ယာဒိသောဝ အနိဋ္ဌေ၊ တာဒိသောဝ ဣဋ္ဌေတိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ နိဗ္ဗိကာရေန
တာဒီ။ ယေသံ ပန ကာမာမိသာဒိနံ ဝန္တတ္တာ ရာဂါဒိနံ စတ္တတ္တာ ကာမော-
သာဒိနံ တိဏှတ္တာ တာဒိဘာဝေါ ဘဝေယျ၊ တေသံ ဘဂဝတာ သဗ္ဗသော
ဝန္တာ စတ္တာ တိဏှာ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ ဝန္တာဝိတိ တာဒီ၊ စတ္တာဝိတိ တာဒီ၊
တိဏှာဝိတိ တာဒီ၊ ယေဟိ အနညဿာဓာရဏေဟိ သီလာဒိဂုဏေဟိ သမန္နာ-
ဂတတ္တာ ဘဂဝါ တာဒိဘာဝေန ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တော တံနိဋ္ဌေသော၊ တေဟိ
ဂုဏေဟိ ယာထာဝတော နိဗ္ဗိသိတဗ္ဗတောပိ တာဒီ။ ယထာ ယန္တရဇ္ဈယာ
ယန္တံ နိယတိ၊ ဧဝံ ယာယ တဏှာယ ဘဝေါ နိယတိ၊ သာ “**ဘဝနေတ္ထိ
ဘဝရဇ္ဈ**”တိ ဝုတ္တာ။ တေနာဟ “**တယ ဟိ**”တိအာဒိ။ ကမ္မာနိ ကုသလာဒိနိ
ဝိပစ္စယန္တိ အပစ္စယန္တိ တောယာတိ ကမ္မဝိပါကော။ အပစ္စယဘာဝေါ နာမ
အရိယမဂ္ဂစေတနာယာတိ အာဟ “**မဂ္ဂစေတနာယာ**”တိ။ ယာဝ န ကိလေသာ
ပဟိယန္တိ၊ တာဝ ဣမေ သတ္တာ သဇ္ဈဏာ ဧဝံ အသေရိဝိဟာရဘာဝတောတိ
အာဟ “**အဏဏော နိက္ခိလေသော ဇာတော**”တိ။

ထေယျပရိဘောဂေါ နာမ သာမိပရိဘောဂါဘာဝတော။ ဘဂဝတာပိ ဟိ
အတ္တနော သာသနေ သီလဝတော ပစ္စယာ အနညာတာ၊ န ဒုဿီလဿ၊

ဒါယကာနံ သီလဝတောယေဝ ပရိစ္ဆာဂေါ၊ န ဒုဿီလဿ အတ္တနော ကာရာနံ မဟပ္ပလဘာဝဿ ပစ္စာသီသနတော။ ဣတိ သတ္တာရာ အနနညာတတ္တာ ဒါယကေဟိ စ အပရိစ္စတ္တတ္တာ “ဒုဿီလဿ ပရိဘောဂေါ ထေယျပရိဘောဂေါ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဏဝသေန ပရိဘောဂေါ ဣဏပရိဘောဂေါ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကတော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယာ အဘာဝတော ဣဏံ ဂဟေတွာ ပရိဘောဂေါ ဝိယာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ သေက္ခာ ဘဂဝတော ဩရသပုတ္တာ၊ တသ္မာ တေ ပိတုသန္တကာနံ ပစ္စယာနံ ဒါယာဒါ ဟုတွာ တေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိတိ တေသံ ပရိဘောဂေါ ဒါယန္တပရိဘောဂေါ နာမ။ ကိံ ပန တေ ဘဂဝတော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဥဒါဟု ဂိဟိဟိ ဒိန္နန္တိ? ဂိဟိဟိ ဒိန္နာပိ တေ ဘဂဝတာ အနညာတတ္တာ ဘဂဝတော သန္တကာ ဟောန္တိ အနနညာတေသု သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပရိဘောဂါဘာဝတော၊ အနညာတေသုယေဝ ပရိဘောဂသမ္ဘဝတော။ ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တံ ဧတ္ထ သာဓကံ။

အဝိတရာဂါနံ တဏှာပရဝသတာယ ပစ္စယပရိဘောဂေ သာမိဘာဝေါ နတ္ထိ၊ တဒဘာဝေန ဝိတရာဂါနံ တတ္ထ သာမိဘာဝေါ ယထာရူပိပရိဘောဂသမ္ဘဝတော။ တထာ ဟိ တေ ပဋိကူလမ္ပိ အပ္ပဋိကူလာကာရေန၊ အပ္ပဋိကူလမ္ပိ ပဋိကူလာကာရေန တဒဘာယံ ဝိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခာကာရေန စ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဒါယကာနန္တ မနောရထံ ပရိပူရေန္တိ။ သေသမေတ္တ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ တံသံဝဏ္ဏနာသု? စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကိလေသဣဏာနံ အဘာဝံ သန္တာယ “အဏဏော”တိ ဝုတ္တံ၊ န ပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂမတ္တံ။ တေနာဟ အာယသ္မာ စ ဗာကုလော “သတ္တာဟမေဝ ခေါ အဟံ အာဝုသော သရဏော ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇ”န္တိ ၄။

ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေဟိ တဏှာယ ပဝတ္တိအာကာရံ ပဋိစ္စ အတ္တိ ရမဏဝေါဟာရေတိ အာဟ “ဒုဝိဇ္ဇေသုပိ ကာမေသု တဏှာရတိသန္တံ”န္တိ။ ဗန္တိတန္တိ ကထိတံ။ ဥပ္ပဗန္တဟိ သတ္ထုပဋိညေဟိ။ သံဝိဘတ္တာတိ ကုသလာဒိဝသေန ခန္ဓာဒိဟိ အာကာရေဟိ ဝိဘတ္တာ။ သုန္တရံ အာဂမနန္တိ သွာဂတံ။ တတော ဧဝ န ဟုတ္တိတံ အာဂတံ။ သောဠသဝိဓကိစ္စဿ ပရိယောသိတတ္တာ အာဟ “တံ သဗ္ဗံ မယာ ကတ”န္တိ။ မဂ္ဂပညာယမေဝ တတိယဝိဇ္ဇာသမညာတိ အာဟ “တိဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ နဝဟိ စ လောကုတ္တရဓမ္မေဟိ”တိ။

အင်္ဂလိမာလသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁-မ ၁-၁၅-ပိဋေ။	၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၉-ပိဋာဒိသု။
၃-ဝိသုဒ္ဓိ-၇ ၁-၇၂-ပိဋေ။	၄-မ ၃-၁၆-ပိဋေ။

၇-ဝိယဇာတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၃။ ပကတိနိယာမေနာတိ ယထာ သောကုပ္ပတ္တိတော ပုဗ္ဗေ ဣတိ ကတ္တဗ္ဗေသု အသမ္ဘောဟဝသေန စိတ္တံ ပက္ခန္တတိ၊ တာနိ စဿ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ န ဧဝံ သောကဿ စိတ္တသင်္ကောစသဘာဝတော။ တေန ဝုတ္တံ “ပကတိနိယာ-
မေန ပန န ပဋိဘန္တိ”တိ။ ကေမိ ပန “သမန္တာ ကတိပယေ န ကုဋုမ္ပ သန္တာရေတိ။ တေနာဟ ‘န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပဋိဘန္တိ’တိ”ဝဒန္တိ။ ဧတ္တာတိ ဒုတိယပဒေ။ အနေကတ္တတ္တာ ဓာတုနံ “န ပဋိဘာတိ”တိ ပဒဿ “န ရုစ္စတိ”တိ အတ္ထမာဟ။ န ပဋိဘာတိတိ ဝါ ဘုဒ္ဓိတုကာမတာစိတ္တံ န ဥပဋ္ဌိတန္တိ အတ္ထော။ ပတိဋ္ဌိတောကာသန္တိ ဣန္ဒြိယာဝိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဝဒတိ။ ဝိယာယိတဗ္ဗတော ဝိယော ဇာတိ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ ဧတေသန္တိ ဝိယဇာတိကာ။ ဝိယော ပဘုတိ ဧတေသန္တိ ဝိယပ္ပဘုတိကာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဥ-ကာရဿ ဝ-ကာရံ၊ တ-ကာရဿ စ လောပံ ကတွာ “ဝိယပ္ပဘာဝိကာ”တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “ဝိယတော ပဘဝန္တိ”တိ။

၃၅၅။ ပရ-သဒ္ဓေန သမာနတ္ထံ အဇ္ဈတ္တိကဘာဝနိသေနေတ္ထံ “ဝိရေ”တိ ပဒန္တိ အာဟ “အမှာကံ ပရေ”တိ။ ဝိရေတိ ဝါ “ပရတော”တိ ဣမိနာ သမာနတ္ထံ နိပါတပဒန္တိ အာဟ “စရ ဝိရေတိ ပရတော ဂစ္ဆာ”တိ။

၃၅၆။ ဦခေ ဆေတွာတိ ဧတ္ထ ယဒိ ဣတ္ထိ တဿ ပုရိသဿ ဝိယာ၊ ကထံ ဦခေ ဆိန္ဒတိတိ အာဟ “ယဒိ ဟိ”တိအာဒိ။

၃၅၇။ ကထံ ကုထေယျန္တိ ယထာ ဘဂဝါ ဧတဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကထေသိ၊ သော စ မေ ကထေသိ၊ တထာ စာဟံ ကထေယျံ။ မရဏဝသေန ဝိပရိဏာမော အတ္တဘာဝဿ ပရိဝတ္တတ္တာ။ ပလာယိတွာ ဂမနဝသေန အညထာဘာဝေါ မိတ္တသန္တဝဿ သမာဂမဿ စ အညထာဘူတတ္တာ။

ဆဒ္ဓိတဘာဝေနာတိ ပရိဝတ္တိတဘာဝေန။ ဟတ္ထဂမနဝသေန အညထာ-
ဘာဝေါ ပုဗ္ဗေ သဝသေ ဝတ္တိတာနံ ဣဒါနိ ဝသေ အဝတ္တနဘာဝေန။

အာစမေဟိတိ အာစမနံ မုခဝိက္ခာလနံ ကာရေဟိ။ ယသ္မာ မုခံ ဝိက္ခာလေန္တာ ဟိ ဟတ္ထပါဒေ ခောဝိတွာဝိက္ခာလေန္တိ၊ တသ္မာ “အာစမိတွာ”တိ ဝတွာ ပစ္ဆာပိ တဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော “မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ”တိ အာဟ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဝိယဇာတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-ဗာဟိတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၉။ သာဝဇ္ဇတာသ ဥပါရန္တံ^၁ အရဟတိတိ ဩပါရန္တော^၂။ တေနာဟ “ဒေါသံ အာရောပနာရဟော”^၃တိ။ ဗာလာ ဥပါရန္တဝတ္ထုမညံ အမူလကမ္ပိ နံ အာရောပေန္တာ ဥဋ္ဌေါသေန္တိ။ တသ္မာ တေ အနာမသိတွာ “ဝိညူဟိ”^၄တိ ဣဒံ ပဒံ ဂဟေတွာ ပဉ္စေန ဉှတုံ ဣစ္ဆိတေန အတ္ထေန ဥပါရန္တာဒိနံ ဥပရိ ဥတ္တရံ ပရိပူရေတုံ နာသက္ခိယာ။ တံ ကာရဏန္တိ တံ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ။ ယဒိ ဟိ မယာ “ဝိညူဟိ”^၅တိ ပဒံ ပက္ခိပိတွာ ဝုတ္တံ ဘဝေယျ၊ ပဉ္စာ မေ ပရိပုဏ္ဏာ ဘဝေယျ၊ န ပန ဝုတ္တာ၊ ဣဒါနိ ပန တံ ကာရဏံ ဥတ္တရံ အာယသ္မတာ အာနန္တေန “ဝိညူဟိ”^၆တိ ဧဝံ ဝဒန္တေန ပရိပူရိတံ။

၃၆၀။ ကောသလ္လပဋိပက္ခတော အကောသလ္လံ ဝုစ္ဆတိ အဝိဇ္ဇာ၊ တံ-သမုဋ္ဌာနတော အကောသလ္လသမ္ဘူတော။ အဝဇ္ဇံ ဝုစ္ဆတိ ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ သဟ အဝဇ္ဇေဟိတိ သာဝဇ္ဇော၊ ဂါရယော။ ရာဂါဒိဒေါသေဟိ သဒေါသော၊ တေဟိ ဧဝံ သဗျာဓဇ္ဈော၊ တတော ဧဝံ သမ္ပတိ အာယတိဉ္စ သဒုက္ခော။ သဗျာဓဇ္ဈာဒိကော နိဿန္တရိပါကော။

တထာ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဝေယျာဘိ ပုစ္ဆာသဘာဝေနပိ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဝေယျ၊ ပုစ္ဆန္တဿ ပန န တာဝ စိတ္တာရာဓနံ။ တေနာဟ “ဧဝံ ဗျာကရဏံ ပန န ဘာရိယ”^၁န္တိ၊ ဂရုကရဏံ န ဟောတိ ဝိသာရဇ္ဇံ^၂ န သိယာတိ အဓိပ္ပာယ်ဝေ။ တေနာဟ “အပ္ပဟိနအကုသလောပိ ဟိ ပဟာနံ ဝဇ္ဈေယျာ”^၃တိ။ ဧဝူပေါ ပန ယထာကာရီ တထာဝါဒီ န ဟောတိ၊ န ဧဝံ ဘဂဝါတိ အာဟ “အဂဝါ”^၄တိအာဒိ။ ဧဝံ ဗျာကာသီတိ “သဗ္ဗာကုသလဓမ္မပဟိနော ခေါ မဟာရာဇ တထာဂတော”^၅တိ ဧဝံ ဗျာကာသိ။ သုက္ကပက္ခေဝိ ဒေသေ နယောတိ ဣဒိနာ “သဗ္ဗေသံယေဝ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒံ ဝဇ္ဈေတိ”^၆တိ ဝုတ္တေ ယထာ ပုစ္ဆာ၊ တထာ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဝေယျ၊ ဧဝံ ဗျာကရဏံ ပန န ဘာရိယံ၊ အသမ္ဘာဒိတကုသလဓမ္မောပိ ဥပသမ္ပဒံ ဝဇ္ဈေယျ။ ဘဂဝါ ပန သမ္ပဒေဝ သမ္ဘာဒိတကုသလတ္တာ ယထာကာရီ တထာဝါဒီတိ ဒဿေတုံ “ဧဝံ ဗျာကာသီ”^၇တိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဗာဟိတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁-ဥပါရန္တံ (က)   ၂-ဩပါရန္တော (က)   ၃-သာရဇ္ဇနန္တိယုဇ္ဇတိ။
 ၄-ဝံ ၃-၁၁—န-ဗု-သ

၉-ဓမ္မဝေတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆၄။ မေဒဝဏ္ဏာ ဥဠုပဝဏ္ဏာ စ တတ္ထ တတ္ထ ပါသာဏာ ဥဿန္တာ အဟေသုန္တိ မေဒါဠုပန္တိ ဂါမဿ သမညာ ဇာတာ။ ဥဠုပဝဏ္ဏာတိ စန္ဒသမာနဝဏ္ဏတာယ မေဒပါသာဏာ ဝုတ္တာတိ ကေစိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “မေဒဝဏ္ဏာ ပါသာဏာ ကိရေတ္ထ ဥဿန္တာ အဟေသု”န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ။ အဿာတ် သေနာပတိဿ။ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထန္တိ မလ္လိကာယ သောကဝိနောဒနဓမ္မကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ။

ရညာတိ ပသေနဒီကောသလရညာ။ မဟစ္စာတိ မဟတိယာ။ ပဒဝိပလ္လသေန စေတံ ဝုတ္တံ။ ပသာဒမရဟန္တိတိ ပါသာဒိကာနိ။ တေနာဟ “သဟ ရဇနကာနိ”တိ။ ယာနိ ပန ပါသာဒိကာနိ၊ တာနိ ပဿိတုံ ယုတ္တာနိ။ ပါသာဒိကာနိတိ ဝါ သဒ္ဓဟနသဟိတာနိ။ တေနာဟ “ပသာဒဇနကာနိ”တိ။ “အပ္ပါဗာဓ”န္တိ အာဒိသု ဝိယ အပ္ပသဒ္ဓေါ အဘာဝတ္ထောတိ အာဟ “နိဿဒ္ဓါနိ”တိ။ အနိယမတ္ထဝါစိ ယသဒ္ဓေါ အနိယမာကာရဝါစကောပိ ဟောတိတိ “ယတ္ထာ”တိ ပဒဿ “ယာဒိသေသု”တိအာဒိမာဟ။ တထာ ဟိ အင်္ဂုလီမာလသုတ္တေ “ယဿ ခေါ”တိ ပဒဿ “ယာဒိသဿ ခေါ”တိ အတ္ထော ဝုတ္ထော။

၃၆၆။ ပဋိစ္ဆိဒန္တိ ပဋိစ္ဆာဒကံ။ ရာဇကကုဘေဏ္ဍာနိတိ ရာဇဘဏ္ဍဘူတာနိ။ ရဟာယတိတိ ရဟော ကရေတိ၊ မံ အဇ္ဈေသတိတိ အတ္ထော။

၃၆၇။ ယထာသဘာဝတော ဥေယျံ ဓာရေတိ အဝဓာရေတိတိ ဓမ္မော၊ ဉာဏန္တိ အာဟ “ပစ္စက္ခဉာဏသင်္ခါတဿ ဓမ္မဿာ”တိ။ အနုနယောတိ အနုဂစ္ဆနကော။ ဒိဋ္ဌေန ဟိ အဒိဋ္ဌဿ အနုမာနံ။ တေနာဟ “အနုမာနံ အနုဗုဒ္ဓိ”တိ။ အာပါဏကောဋိကန္တိ ယာဝ ပါဏကောဋိ၊ တာဝ ဇီဝိတပရိယောဓာနံ။ စေန္တိ ဓမ္မန္တယသင်္ခါတံ အနုမာနံ။ ဧဝန္တိ “ဣဓ ပနာဟ”န္တိ ဝုတ္တပ္ပကာရေန။

၃၆၉။ ဓက္ခု အဗန္ဓုန္တေ ဝိယာဘိ အပါသာဒိကတာယ ပဿန္တာနံ စက္ခု အတ္တနိ အဗန္ဓုန္တေ ဝိယ။ ကုလသန္တာနာနုဗန္ဓော ရောဂေါ ကုလဈောဂေါ။ ဥဠာရန္တိ သာနဘာဝံ။ ယော ဟိ အာနုဘာဝသမ္ပန္နော၊ တံ “မဟေသက္ခ”န္တိ ဝဒန္တိ။ အရဟတ္တံ ဂဏ္ဍန္တောတိ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသောယံ၊ ဟေဋ္ဌိမဖလာနိ ဂဏ္ဍန္တောပိ။

၃၇၃။ ဇိဝိကာ ဇိဝိတရတ္တိ။

၃၇၄။ ဓမ္မံ စေတေတိ သံဝေဒေတိ ဧတေဟိတိ ဓမ္မစေတိယာနိ၊ ဓမ္မဿ ပူဇာဝစနာနိ။ နန စေတာနိ ဗုဒ္ဓသံဃဂုဏဒီပနာနိပိ သန္တိ၊ ကထံ “ဓမ္မစေတိ-
ယာနိတိ ဓမ္မဿ ဝိတ္တိကာရဝစနာနိ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “တိသု ဟိ”တိ အာဒိ။
တတ္ထ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓရတနမူလကာနိ သေသရတနာနိ တဿ ဝသေန
လဒ္ဓဒ္ဓတော၊ ကောသလရညာ စေတ္ထ ဗုဒ္ဓဂါရဝေန ဓမ္မသံဃဂါရဝံ ပဝေဒိတံ၊
တသ္မာ “အဂ္ဂဓတိ ဝိတ္တိကာရေ ကတေ ဓမ္မောပိ ကတောဝ ဟောတိ”တိ
ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ စ ရတနတ္ထယသံသာဒပုဗ္ဗိကာ သာသနေ သမ္မာပဋိပတ္တိ၊ တသ္မာ
ဝုတ္တံ “အာဒိဗြဟ္မဓရိယကာနိတိ မဂ္ဂဗြဟ္မဓရိယဿ အာဒိဘူတာနိ”တိ။
သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဓမ္မစေတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-ကဏ္ဍကတ္ထလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇၅။ အနန္တရသုတ္တေ ဝုတ္တကရဏီယေနောတိ “ပါသာဒေ ဝါ နာဠ-
ကေသု ဝါ စိတ္တဿာဒံ အလဘမာနော တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရိတုံ အာရဒ္ဓေါ”တိ
ဝုတ္တကရဏီယေန။ အပ္ပဒုဋ္ဌပဒေါသိနံ ဟိ ဧဝံ ဟောတိတိ။

၃၇၆။ ပုစ္ဆိတောတိ “အညံ ခူတံ နာလတ္ထု”န္တိ ပုစ္ဆိတော။ သောတိ ရာဇာ။
တာသံဝန္တနာသစေ ဥတ္တရကာလံ၊ အတ္တနော အာဂမနကာရဏံ ကထေသတိ။

၃၇၇။ ကောဝဇ္ဇနေနာတိ ကေဝိထိဇဝနေန။ တေန ကေစိတ္တံ တာဝ
တိဋ္ဌတု၊ ကေစိတ္တဝိထိယာပိ သဗ္ဗံ ဇာနိတုံ န သက္ကာတံ ဒသေတိ။ “ဣဒံ နာမ
အတိတံ ဇာနိဿာမိ”တိ အနိယမေတွာ အာဝဇ္ဇတော ယံ ကိဉ္စိ အတိတံ
ဇာနာတိ၊ နိယမိတေ ပန နိယမိတမေဝါတိ အာဟ “ဧကေန ဟိ ပ။ ကေ-
ဒေသမေဝ ဇာနာတိ”တိ။ တေန ဝိတ္တေနာတိ “အတိတံ သဗ္ဗံ ဇာနိဿာ-
မိ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တစိတ္တေန။ ဣတရေသုတိ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု။ ကာရဏ-
ဇာတိကန္တိ ယုတ္တိသဘာဝံ၊ ယုတ္တိယာ ယုတ္တန္တိ အတ္ထော။ သမ္မရာယဂုဏန္တိ
သမ္မရာယေ ကတကမ္မဿ ဝိသေသံ။

၃၇၉။ လောကုတ္တရိဿကာနိ ကထိတာနိ ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ္တေ
ဝိယ လောကိယာ စေဝ လောကုတ္တရာ စ။ ယထာလာဘဝသေန စေတ္ထ

ပဓာနိယင်္ဂါနံ လောကုတ္တရဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပစ္စေကံ ဧဝ နေသဉ္စ ပဓာ-
 နိယင်္ဂတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ယထာ “အဋ္ဌဝိမောက္ခာ သဒ္ဓိဿန္တိ လောကုတ္တရမိဿ-
 ကာ”တိ။ လောကုတ္တရဓနောတိ စေတ္တ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ပရတော အာဝိ
 ဘဝိဿတိ။ ပဓာနနာနတ္တန္တိ ပဒဟနနာနတ္တံ၊ ဘာဝနာနုယောဂဝိသေသန္တိ
 အတ္ထော။ သင်္ခါရေ ပရိမဒ္ဓိတွာ ပဋိပက္ခဓမ္မေ ဧကဒေသတော ပဇဟိတွာ
 ဌိဘဿ ဘာဝနာနုယောဂေါ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အပရိမဒ္ဓိတသင်္ခါရဿ အပ္ပဟိန-
 ပဋိပက္ခဿ ဘာဝနာနုယောဂတော သုခုမော ဝိသဒေါဝ ဟောတိ၊ သစ္စာဘိ-
 သမယေန သန္တာနဿ အာဟိတဝိသေသတ္တာတိ အာဟ “အညာဒိသမေဝ
 ဟိ ပုထုဇ္ဇနဿ ပဓာနံ၊ အညာဒိသံ သောတာပန္နဿ”တိအာဒိ။ အယဉ္စ
 ဝိသေသော န ဧကဝလံ အနရိယအရိယပုဂ္ဂလတော ဧဝ၊ အထ ခေါ
 အရိယေသုဝိ သေက္ခာဒိဝိသေသတောဝိ လဗ္ဘတိ အဘိသင်္ခါရဝိသေသတော
 အဘိနိဟာရတော စ ဣဇ္ဈနတောတိ ဒဿေန္တော “အညာဒိသံ သကဒါဂါမိ-
 နော”တိအာဒိမာဟ။ န ပါပုဏာတိတိ ယသ္မာ ပုထုဇ္ဇနော သဗ္ဗထာဝ
 ပဓာနံ ပဒဟန္တော သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ သောတာပန္နော စ သက-
 ဒါဂါမိမဂ္ဂန္တိ ဟေဋ္ဌိမံ ဥပရိမတော ဩဠာရိကံ၊ ဥပရိမဉ္စ ဣတရတော သုခုမံ
 ဘေန ပဟာတုံ အသက္ကုဏေယျဿ ပဇဟနတော၊ ဣတိ အဓိဂန္တဗ္ဗဝိသေ-
 သေန စ အဓိဂမပဋိပဒါယ သဏ္ဍသုခုမတာ တိက္ခဝိသဒတာ စ ဝိညာယတိတိ
 အာဟ “ပုထုဇ္ဇနဿ ပဓာနံ သောတာပန္နဿ ပဓာနံ န ပါပုဏာတိ”တိအာဒိ။

အကုဋကရဏန္တိ အဝဉ္ဇနကိရိယံ။ အနဝစ္ဆိန္နနန္တိ အတိယာနံ။ အဝိဉ္ဇနံ န
 အာကုဋနံ၊ နိယုတ္တတံ ဝိနဝေဋ္ဌေတွာ သမန္တာ ဝိပရိဝတ္တိတွာ သမဓာရယ
 ဆဉ္ဇနံ ဝါ။ တဿ ကာရဏံ တံကာရဏံ၊ တံ ကာရဏန္တိ ဝါ တံ ကိရိယံ တံ
 အဓိကာရံ။ ဒန္တေဟိ ဝန္တဗ္ဗဘူမိန္တိ ဒန္တေဟိ ပတ္တဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ပတ္တဗ္ဗဝတ္ထု ဝါ။
 စတ္တာရောပိ အဿဒ္ဓါ နာမ ဥပရိမဥပရိမသဒ္ဓါယ အဘာဝတော။ ယေန ဟိ
 ယံ အပ္ပတ္တံ၊ တဿ တံ နတ္ထိ။ အရိယသာဝကဿ ။ပ။ နတ္ထိ ပဌမမဂ္ဂေနဝ
 မာယာသာဋ္ဌေယျာနံ ပဟာတဗ္ဗတ္တာ။ တေနောတိ သမ္မဒေဝ ဝိရုဒ္ဓပက္ခာနံ
 သဒ္ဓါဒိနံ ဣဓာမိပ္ပေတတ္တာ။ ယဒိ ဧဝံ ကထံ မိဿကကထာတိ အာဟ
 “အဿဓဠုဏ်သုတ္တန္တေ ပနာ”တိအာဒိ။ စတ္တာရောဝ ဟောန္တိ ပုထုဇ္ဇနာဒိ-
 ဝသေန။

ဩပဗ္ဗသံသန္တနေ အဒန္တဟတ္ထိအာဒယော ဝိယာတိအာဒိနာ ကဏ္ဍပက္ခေ၊
 ယထာ ပန ဒန္တဟတ္ထိအာဒယောဘိအာဒိနာ သုက္ကပက္ခေ စ သာဓာရဏတော

ကေဠိ ကတွာ ဝုတ္တံ၊ အသာဓာရဏတော ဘိဗ္ဗိတွာ ဒဿေတုံ “ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၃၁၀။ သမ္ပပ္ပဓာနာ နိဗ္ဗိသိဋ္ဌဝီရိယာ။ တေနာဟ “န ကိဉ္စိ နာနာကရဏံ ဝဒါမိ၊ ယဒိဒံ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိ”န္တိ။ န ဟိ သုက္ခဝိပဿကတေဝိဇ္ဇာဆဋ္ဌဘိညာနံ ဝိမုတ္တိယာ နာနာကရဏံ အတ္ထိ။ တေန ဝုတ္တံ “ယံ ဧကဿာ”တိအာဒိ။ ကိံ တံ န ဇာနာသီတိ သမ္ပန္နော။ အာဂစ္ဆန္တိတိ ဥပ္ပဇ္ဇနဝဿေန အာဂစ္ဆန္တိ။ နာဂစ္ဆန္တိတိ ဧတ္ထာပိ ဒေသေ နယော။ ဣဒံ ပုစ္ဆန္တောဘိ ဣဒံ ပုစ္ဆာမိတိ ဒဿေန္တော။ အပ္ပဟိနစေတသိကဒုက္ခာ အနဓိဂတအနာဂါမိတာ။ တေနာဟ “ဥပပတ္တိဝဿေန အာဂန္တောရေ”တိ။ သပုစ္ဆိန္ဒုက္ခာတိ သမုပ္ပါဒ္ဓိတစေတသိကဒုက္ခာ။

၃၁၁။ တဗျာ ဌာနာတိ တတော ယထာဓိဂတဣဿရိယဌာနတော။ ပုန တဗျာ ဌာနာတိ တတော ဒုဂ္ဂတာ။ သပ္ပန္နကာမရဏန္တိ ဥဋ္ဌာရကာမ-
ဂုဏသမန္နာဂတံ။

တတ္ထာဘိ ကာမဒေဝလောကေ။ ဌာနဘာဝတောတိ အရဟတ္တဇ္ဇေ အဓိဂတံ တာဝဒေဝ ပရိနိဗ္ဗာနတော။ ဥပရိဒေဝေ ဓာတိ ဥပရူပရိ ဘူမိဝါသေ ဒေဝေ စ၊ စက္ခုဝိညာဏဒဿနေနပိ ဒဿနာယ နပ္ပဟောန္တိတိ ယောဇနာ။

၃၁၂။ ဝုတ္တနယေနောဝါတိ ဒေဝပုစ္ဆာယ ဝုတ္တေနေ နယေန။ သာ ကိရ ကထာတိ “နတ္ထိ သော သမဏော ဝါ မြာဟ္မဏော ဝါ၊ ယော သကိဒေဝ သဗ္ဗံ နေယျ”န္တိ ကထာ။ တေတိ ဝိဇ္ဇုဉ္စဘသဉ္စယာ။ ဣမသ္မိံယေဝ ဌာနေတိ ဣမသ္မိံ မိဂဒါယေယေဝ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ကဏ္ဍကတ္ထလသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ရာဇဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၅-မြာဟ္မဏဝဂ္ဂ

၁-မြဟ္မာယုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈၃။ “မဟာသတ္တော” မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ”တိအာဒိသု၊ ဥဋ္ဌာရတာ ဝိသယော၊ “မဟာဇနကာယော သန္နိပတိ”တိအာဒိသု သမ္မဟုလဘာဝဝိသယော၊ ဣမ ပန တဒုဘယမ္ပိဿ အတ္ထောတိ “မဟတာတိ ရုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အပ္ပိန္နတဒိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန သန္တုဋ္ဌိသလ္လေခပဝိဝေကအသံသဂ္ဂဝိရိယာရဟ္တာဒိနံ သင်္ဂဟော။ ဒိဋ္ဌိသီလသာ-မညသင်္ခါတသင်္ခါတေနာတိ ဧတ္ထ “နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏော”^၁၊ “အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သမ္ဘိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ”တိအာဒိဝစနတော ဒိဋ္ဌိ-သီလာနံ နိယဘသဘာဝတ္တာ သောတာပန္နာပိ အညမညံ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတာ၊ ပဂေဝသကဒါဂါမိအာဒယော။ “တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမည-ဂတော ဝိဟရတိ၊ တထာရူပေဟိ သီလေဟိ သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ”တိ^၂ ဝစနတော ပုထုဇ္ဇနာနမ္ပိ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတဘာဝေါ လဗ္ဘတိယေဝ။

ဩဋ္ဌပဟတကရုဏဝသေန အတ္ထဝိဘာဂဝသေန။ သနိဃဏ္ဍု၊ ကေဋု၊ ဘာနန္တိ ဧတ္ထ နိဃဏ္ဍု။ တိဝစနိယဝါစကဘာဝေန အတ္ထံ သဒ္ဓန္တ ခဏ္ဍတိ ဝိဘဇ္ဇ ဒဿေ-တိတိ နိဃဏ္ဍု။ သော ဧဝ ဣမ ခ-ကာရဿ ဃ-ကာရံ ကတွာ “နိဃဏ္ဍု”တိ ဝုတ္တော။ ကိဋ္ဌဘိဇ္ဇမေတိ ကိရိယာဒိဝိဘာဂံ၊ တံဝါ အနဝသေသပရိယာဒါနတော ဂမေန္တော ပူရေတိတိ ကေဋု၊ ဘံ။ ဝေဝစနပ္ပကာသကန္တိပရိယာယသဒ္ဓဒိပကံ၊ ဧကေကဿ အတ္ထဿ အနေကပရိယာယဝစနဝိဘာဝကန္တိ အတ္ထော။ နိဒဿန-မတ္တဇ္ဇေတံ အနေကေသမ္ပိ အတ္တာနံ ဧကသဒ္ဓဝစနိယတာဝိဘာဝနဝသေနပိ တဿ ဂန္ထဿ ပဝတ္တတ္တာ။ ဝစိဘေဒါဒိလက္ခဏာ ကိရိယာ ကပ္ပိယတိ ဧတေ-နာတိ ကိရိယာကပ္ပေါ၊ သော ပန ဝဏ္ဏပဒသမ္ပန္နပဒတ္တဝိဘာဂတော ဗဟုဝိ-ကပ္ပေါတိ အာဟ “ကိရိယာကပ္ပဝိကပ္ပေါ”တိ။ ဣဒဉ္စ မူလကိရိယာကပ္ပဂန္တိ သန္တာယ ဝုတ္တံ။ သော ဟိ သဘသဟဿပရိမာဏော နလစရိယာဒိပကရဏံ^၃။

၁-မ-ဋ ၃-၆၀-ပိဋ္ဌေ၊ ၂-ဝိ ၃-၃၃-ပိဋ္ဌာဒိသု။
 ၃-သံ ၁-၂၉၇၊ သံ ၃-၂၉၉၊ ၃၁၁-ပိဋ္ဌေသု၊ ၄-ဒိ ၃-၂၀၄၊ ၂၃၇၊ မ ၁-၃၇၉၊ မ ၃-၃၉-ပိဋ္ဌေသု၊
 ၅-ဒိ ၃-၂၀၃၊ မ ၁-၃၉၇၊ မ ၃-၃၉၊ အံ ၂-၂၅၆၊ ဝိ ၅-၁၆၈-ပိဋ္ဌေသု။
 ၆-ကိရဘိ(က)ဒိ-ဋီ ၁-၂၉၁၊ အံ-ဋီ ၂-၁၃၁-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၇-နယစရိယာဒိပကရဏံ (ဒိ-ဋီ ၁-၂၉၁-၂၄၅) နမာစရိယာဒိပကရဏံ (အံ-ဋီ ၂-၁၃၁-ပိဋ္ဌေ။)

ဌာနကရဏာဒိဝိဘာဂတော နိဗ္ဗစနဝိဘာဂတော စ အက္ခရာ ပဘေဒီယန္တိ
 တေဟိတိ အက္ခရပ္ပဘေဒါ၊ သိက္ခာနိရုတ္တိယော။ ဧတေသန္တိ ဝေဒါနံ။ တေ ဧဝ
 ဝေဒေ ပဒသော ကာယတိတိ ပဒကော။ တံ တံ သဒ္ဓိံ တဒတ္ထဉ္စ ဗျာကရေတိ
 ဗျာစိက္ခတိ ဧတေနာတိ ဗျာကရဏံ၊ သဒ္ဓသတ္ထံ။ အာယတိံ ဟိတံ တေန
 လောကော န ယတတိ န ဤဟတိတိ လောကာယတံ။ တံ ဟိ ဂန္တံ နိဿာယ
 သတ္တာ ပုညကိရိယာယ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပါဒေန္တိ။ ဝယတိတိ ဝယော၊ န ဝယော
 အဝယော၊ န အဝယော အနဝယော၊ အာဒိမဗျုပ္ပါယောသာနေသု ကတ္ထစိ
 အပရိကိလန္တော အဝိတ္တာယန္တော တေ ဂန္တေ သန္တာရေတိ ပူရေတိတိ အတ္ထော။
 ဒွေ ပဋိသေခာ ပကတိံ ဂမေန္တိတိ ဒဿေန္တော “အဝယော န ဟောတိ”တိ
 ဝတ္တာ တတ္ထ အဝယံ ဒဿေတုံ “အဝယော။ ပ။ န သက္ကောတိ”တိ ဝုတ္တံ။

၃၈၄။ ဂစ္ဆတိ ဘာရိယံ အတ္တာနံ တတော မောစေတွာ ဂမနံ ဒုက္ကရံ
 ဟောတိ။ အနတ္ထောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိန္ဒာဗျာရောသဥပါရန္တာဒိ။ အန္တုဂ္ဂတောတိ
 ဧတ္ထ အဘိသဒ္ဓယောဂေန ဣတ္ထန္တုတာဗျာနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။

လက္ခဏာနီတိ လက္ခဏဒီပနာနိ မန္တပဒါနိ။ အန္တရဓာယန္တိတိ န ကေဝလံ
 လက္ခဏမန္တာနိယေဝ၊ အညာနိပိ မြာဟူဏာနံ ဣဏဗလဘာဝေန အနုက္ကမေန
 အန္တရဓာယန္တိ။ တဿ ဟိ ဝဒန္တိ “ကေသတံ အဒ္ဓရိယံ ဒိပညာသမတ္တတော
 သာမာ”တိအာဒိ။ ပဏိမိမဟတော သမာဒါနမဟတောတိအာဒိနာ ပဇ္ဇေကံ
 မဟ-သဒ္ဓေါယောဇောဗ္ဗော။ ပဏိမိမဟန္တတာဒိ စဿ ဗုဒ္ဓဝံသစရိယာပိဋက-
 ဝဏ္ဏနာဒိဝသေနေဝ ပေဒိတဗ္ဗော။ နိန္ဒာတိ နိပ္ပုတ္တိယော။ ဇာတိသာမည-
 တောတိ လက္ခဏဇာတိယာ လက္ခဏဘာဝေန သမာနဘာဝတော။ ယထာ ဟိ
 ဗုဒ္ဓါနံ လက္ခဏာနိ သုဝိသုဒ္ဓါနိ သုပရိဗျတ္တာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ စ ဟောန္တိ၊ န ဧဝ
 စက္ကဝတ္တိနံ။ တေနာဟ “န တေဟေဝ ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ”တိ။

အဘိရူပတာ, ဒိဿာယုကတာ, အပ္ပါတက်တာ, မြာဟူဏာဒိနံ ပိယမနာပ-
 တာတိ စတူဟိ အန္တရိယဓဗ္ဗေဟိ။ ဒါနံ ပိယဝစနံ အတ္တစရိယာ သမာနတ္တ-
 တာတိ ဣမေဟိ စတူဟိ သင်္ခဟဝတ္ထုဟိ။ ရဉ္စနတောတိ ပိတိဇနနတော။ စက္ကံ
 စက္ကရတနံ ဝတ္ထေတိ ပဝတ္ထေတိတိ စက္ကဝတ္တိ၊ သမ္ပတ္တိစက္ကေဟိ သယံ ဝတ္တတိ၊
 တေဟိ စ ပရံ သတ္တနိကာယံ ဝတ္ထေတိ ပဝတ္ထေတိတိ စက္ကဝတ္တိ၊ ပရဟိတာဝဟော
 ဣရိယာပထစက္ကာနံ ဝတ္ထော ဝတ္တနံ တေဿ အတ္ထိတိ စက္ကဝတ္တိ၊ အပ္ပုပ္ပါတံ

၁-ကေသတံ အဒ္ဓရိယံ သာခါ သဟဿဝတ္ထကော သာမာတိအာဒိ (ဒိ-ဋီ ၁-၂၉၂-ပိဋေ။)
 ၂-ဗုဒ္ဓဝံသ-ဋ္ဌ ၈၅၊ စရိယာပိဋက-ဋ္ဌ ၂၁-ပိဋာဒိသု။

ဝါ အာဏာသင်္ခါတံ စက္ကံ ဝတ္ထေတိတိ စက္ကဝတ္တိ၊ ခတ္တိယမဏ္ဍလာဒိသညိတံ စက္ကံ သမူဟံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္ထေတိတိ စက္ကဝတ္တိ။ ခမ္ပံ စရတိတိ ခမ္ပိကော။ ခမ္ပတော အနပေတတ္တာ ခမ္ပော ရဇ္ဇနတ္ထေန ရာဇာတိ ခမ္ပရာဇာ။ ကောပါဒီတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ကာမလောဘမာနမဒါဒိကေ သင်္ဂဏှာတ်။ ဝိဇိတာဝိတိ ဝိဇိတဝါ။ ကေနစိ အကမ္ပိယဋ္ဌေန ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော။ ဒဠ္ဗဘတ္တိဘာဝတော ဝါ ဇနပဒေါ ထာဝရိယံ ပတ္တော ဧတ္တာတိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော။ စိတ္တိကတဘာဝါဒိနာပိ^၁ စက္ကဿ ရတနဋ္ဌော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေ နယော သေသေသုပိ။ ရတိနိမိတ္တတာယ ဝါ စိတ္တိကတဘာဝဿ ရတိဇနနဋ္ဌေန ဧကသင်္ဂဟတာယ ဝိသုံ အဂ္ဂဟဏံ။

ဣမေဟိ ပန ရတနေဟိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ယံ ယမတ္ထံ ပစ္စနဘောတိ၊ တံ တံ ဒဿေတုံ “ဣမေသု ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဇိတံ ဇိနာတိ မဟေသက္ခတာသံဝတ္တနိယကမ္ပနိဿန္တဘာဝတော။ ဝိဇိတေ ယထာသုခံ အနုဝိစရတိ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနဉ္စ အဘိရုဟိတွာ တေသံ အာနုဘာဝေန အန္တောပါတရာသေယေဝ သကလံ ပထဝီ^၂ အနုသံယာယိတွာ ရာဇဓာနိယံ ပစ္စာဂမနတော။ ပရိဏာယကရတနေန ဝိဇိတမနုရက္ခတိ တေန ဣတ္ထ ဣတ္ထ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စဿ သံဝိဓာနတော။ သေသေဟိတိ မဏိရတနဣတ္ထိရတနဂဟပတိရတနေဟိ။ တတ္ထ မဏိရတနေန ယောဇနပ္ပမာဏေ ဒေသေ အန္တကာရံ ဝိဓမိတွာ အာလောကဒဿနာဒိနာ သုခမနုဘဝတိ၊ ဣတ္ထိရတနေန အတိက္ကန္တမာနုသရူပသမ္ပတ္တိဒဿနာဒိဝသေန၊ ဂဟပတိရတနေန ဣတ္ထိတိစ္ဆိတမဏိကနကရဇတာဒိဓနပ္ပုဋိလာဘဝသေန။ ဥဿာဟသတ္တိယောဂေါ ယေန ကေနစိ အပ္ပုဋိဟတာဏာစက္ကဘာဝသိဒ္ဓိတော။ ဟတ္ထိအဿရတနာဒိနံ မဟာနုဘာဝတ္ထာ ကောသသမ္ပတ္တိယာပိ ပဘာဝသမ္ပတ္တိသိဒ္ဓိတော “ဟတ္ထိ၊ ပ။ ယောဂေါ”တိ ဝုတ္တံ။ ကောသော ဟိ နာမ သတိ ဥဿာဟသမ္ပတ္တိယံ (ဥဂ္ဂတေဇဿ သုကုမာရပရက္ကမဿ ပဿန္တမုခဿ သမ္ပုဓေ ပါပုဏာတိ။)^၂ ပန္နိမေနာတိ ပရိဏာယကရတနေန။ တံ ဟိ သဗ္ဗရာဇကိစ္စေသု ကုသလံ အဝိရဇ္ဈနပယောဂံ။ တေနာဟ “မန္တသတ္တိယောဂေါ”တိ။ တိဝိဓသတ္တိယောဂဖလံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိတိ သမ္ပန္နော။ သေသေဟိတိ သေသေဟိ ပဉ္စဟိ ရတနေဟိ။ အဒေါသကုသလမူလဇနိတကမ္ပာနုဘာဝေနာတိ အဒေါသသင်္ခါတေန ကုသလမူလေန သဟဇာတဘိပစ္စယဝသေန

၁-နဒ္ဒကပါဌ-ဋ္ဌ ၁၄၃၊ ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၇၊ သံ-င ၃-၁၉၀၊ သုတ္တနိပါတ-ဋ္ဌ ၁-၂၇၂၊
မဟာနိဒ္ဒေသ-ဋ္ဌ ၂၃၁-ငဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-(ဒုဂ္ဂံ တေဇံ ကုသုမောရံ ပရက္ကမံ ပဗ္ဗတေ မုခံ အမောဿပဟရဏံ) (ဒီ-ဋီ ၁-၂၉၄-ပိဋ္ဌေ)
(ဥဂ္ဂတေဇံ သုကုမာရပရက္ကမဿ ပဿန္တတော မုခံ ပမုခပါရဏံ) (ပေါတ္ထကေ)

ဥပ္ပါဒိတကမ္မဿ အာနုဘာဝေန သမ္ပန္နန္တိ သောမ္မတရရတနဇာတိကတ္တာ။
 ဗန္ဓိမာနိ မဏိဇုတ္တိဂဟပတိရတနာနိ။ အလောဘ။ ပ။ ကမ္မာနုဘာဝေန သမ္ပန္နန္တိ
 ဥဋ္ဌာရဓနဿ ဥဋ္ဌာရဓနပဋိလာဘကာရဏဿ စ ပရိစ္စာဂသမ္ပဒါဟေတုကတ္တာ။
 ပန္နိမန္တိ ပရိဏာယကရတနံ။ တဉ္စိ အမောဟ။ ပ။ ကမ္မာနုဘာဝေန သမ္ပန္နန္တိ
 မဟာပညေနေဝ စက္ကဝတ္တိရာဇဏ်ဋ္ဌဿ ပရိဏေတဗ္ဗတ္တာ။

သရဏတော ပဋိပက္ခဝိဓမနတော သူရာ။ တေနာဟ “အဘိရူကဇာ-
 တိကာ”တိ။ အသုရေ ဝိဇိနိတွာ ဌိတတ္တာ ဝီရော၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော၊
 တဿ အင်္ဂံ ဒေဝပုတ္တော သေနင်္ဂဘာဝတောတိ ဝုတ္တံ “ဝိရင်္ဂပတိ
 ဒေဝပုတ္တသဒိသကာယာ”တိ။ သဘာဝေါတိ သဘာဝဘူတော အတ္ထော။
 ဝိရကာရဏန္တိ ဝိရဘာဝကာရဏံ။ ဝိရိယမယသရီရာ ဝိယာတိ သဝိဂ္ဂဟဝိရိယ-
 သဒိသာ၊ သဝိဂ္ဂဟဉ္စေ ဝိရိယံ သိယာ၊ တံသဒိသာတိ အတ္ထော။ နန ရညော
 စက္ကဝတ္တိဿ ပဋိသေနာ နာမ နတ္ထိ၊ ယမဿ ပုတ္တာပမဒ္ဒေယျ၊ အထ ကသ္မာ
 “ပရသေနပမဒ္ဒနာ”တိ ဝုတ္တန္တိ စောဒနံ သန္ဓာယာဟ “သစေ”တိအာဒိ။ တေန
 ပရသေနာ ဟောတု ဝါ မာ ဝါ၊ တေ ပန ဧဝံ မဟာနုဘာဝါတိ ဒဿေတိ။
 ဓမ္မေနာတိ ကတူပစိတေန အတ္တနော ပုညဓမ္မေန။ တေန ဟိ သဉ္ဇောဒိတာ
 ပထဝီယံသဗ္ဗရာဇာနော ပစ္စုဂ္ဂန္တော “သွာဂတံ တေ မဟာရာဇာ”တိအာဒိ ဝတွာ
 အတ္တနော ရဇ္ဇံ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ နိယျာဒေန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “သော ဣမံ။ ပ။
 အဇ္ဈာဝသတိ”တိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန တဿ ယထာဝုတ္တဓမ္မဿ စိရတရံ ဝိပဇ္ဇိတုံ
 ပစ္စယဘူတံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တသမုဒါဂတံ ပယောဂသမ္ပတ္တိသင်္ခါတံ ဓမ္မံ ဒဿေတုံ
 “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗောတိအာဒိနာ ပဉ္စသီလဓမ္မေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဟိ “အ-
 ဒဏ္ဍေန အသတ္တေနာ”တိ ဣဒံ ဝစနံ သုဋ္ဌတရံ သမတ္ထိတံ ဟောတိ၊ ယသ္မာ ရာဂါ-
 ဒယောပါပဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ သတ္တသန္တာနံ ဆာဒေတွာ ပရိယောနန္တိတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊
 ကုသလပဝတ္တိ နိဝါရေန္တိ၊ တသ္မာ တေ “ဆဒနာ၊ ဆဒါ”တိ စ ဝုတ္တာ။

ဝိဝဇ္ဇေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ။ ပူဇာရဟတာ ဝုတ္တာ “အရဟတိတိ အရဟ”န္တိ။
 တဿာတိ ပူဇာရဟတာယ။ ယသ္မာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တသ္မာ အရဟန္တိ။
 ဗုဒ္ဓတ္တဟေတုဘူတာ ဝိဝဇ္ဇန္တိဒတာ ဝုတ္တာ သဝါသနသဗ္ဗကိလေသပ္ပဟာနပုဗ္ဗ-
 ကတ္တာ ဗုဒ္ဓဘာဝသိဒ္ဓိယာ။ အရဟံ ဝဇ္ဇာဘာဝေနာတိ ဖလေန ဟေတုအနု-
 မာနဒဿနံ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဆဒနာဘာဝေနာတိ ဟေတုနာ ဖလာနုမာန-
 ဒဿနံ။ ဟေတုဒွယံ ဝုတ္တံ “ဝိဝဇ္ဇော ဝိစ္ဆဒေါစာ”တိ။ ဒုတိယဝေသာရဇ္ဇေနာတိ
 “ဝိဏာသဝဿ တေ ပဋိဇာနတော”တိအာဒိနာ၊ အာဂတေန ဝေသာရဇ္ဇေန။

ပုရိမသိဒ္ဓိတိ ပုရိမဿ ပဒဿံ အတ္ထသိဒ္ဓိ။ ပဌမေနာတိ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေ ပဋိဇာနတော”တိအာဒိနာ၊ အာဂတေန ဝေသာရဇ္ဇေန။ ဒုတိယသိဒ္ဓိတိ ဗုဒ္ဓတ္ထသိဒ္ဓိ။ တတိယစတုတ္ထေဟိ “ယေ ခေါ ပန တေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ”တိအာဒိနာ၊ “ယဿ ခေါ ပန တေ အတ္တာယာ”တိအာဒိနာ၊ စ အာဂတေဟိ တတိယစတုတ္ထေဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ။ တတိယသိဒ္ဓိတိ ဝိဝုဇ္ဈဒနတာ သိဒ္ဓိ။ ယံထာဝတော အန္တရာယိကနိယျာနိကဓမ္မာပဒေသေန ဟိသတ္ထု ဝိဝုဇ္ဈဒဘာဝေါ လောကေ ပါကဋော အဟောသိ။ ပုရိမံ ဓမ္မစက္ခုန္တိ ပုရိမပဒံ ဘဂဝတော ဓမ္မစက္ခု သာဓေတိ ကိလေသာရိနံ သံသာရက္ခဿ စ အရာနံ ဟဘဘာဝဒီပနတော။ ဒုတိယံ ပဒံ ဗုဒ္ဓစက္ခု သာဓေတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿေဝ တံသမ္ဘဝတော။ တတိယံ ပဒံ သမန္တစက္ခု သာဓေတိ သဝါသနသဗ္ဗကိလေသပ္ပဟာနဒီပနတော။ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဟိ ဝတ္ထာ “ဝိဝုဇ္ဈဒေါ”တိ ဝစနံ ဗုဒ္ဓဘာဝါဝဟမေဝ သဗ္ဗကိလေသပ္ပဟာနံ ဝိဘာဝေတိတိ။ သျှရဇာဝန္တိ လက္ခဏဝိဘာဝနေန ဝိသဒဉာဏတံ။

၃၀၅။ ဂစ္ဆေသိတိညဏေန ပရိယေသနံ အကာသိ။ သမာနယီတိညဏေန သင်္ကလေန္တော သမာနံ အာနယိ သမာဟရိ။ န သက္ကောတိ သံကုစိတေ ဣရိယာပထေ ယေဘုယျေန တေသံ ဒုဗ္ဗိဘာဝနတော။ ကင်္ခတိတိ ပဒဿ အာကင်္ခတိတိ အယမက္ကောတိ အာဟ “အဟော ဝတ ပဿေယျန္တိ ပတ္ထနံ ဥပ္ပါဒေတိ”တိ။ ကိစ္ဆတိတိ ကိလမတိ။ “ကင်္ခတိ”တိ ပဒဿ ပုဗ္ဗေ အာသိသနတ္ထဘံ ဝတ္ထာ ဣဒါနိ တဿ သံသယတ္ထတ္ထမေဝ ဝိကပ္ပန္တရဝသေန ဒဿေန္တော “ကင်္ခါယ ဝါ ဒုဗ္ဗလာ ဝိမတိ ဝုတ္တာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တိဟိ ဓမ္မေဟိ တိပ္ပကာရေဟိ သံသယဓမ္မေဟိ။ ကာလုသိယဘာဝေါတိ အပ္ပသန္ဓတာယ ဟေဘုဘူတော အာဝိလဘာဝေါ။ ယသ္မာ ဘဂဝတော ကောသောဟိတံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါဝေဏိကံ ဝတ္ထုရယံ သုဝိသုဒ္ဓကဉ္စနမဏ္ဍလသန္ဓိကာသံ အတ္တနော သဏ္ဌာနသန္ဓိဝေသသုန္ဓရတာယ အာဇာနေယျဂန္ဓဟတ္ထိနော ဝရင်္စာရဘာဝံ ဝိကသမာနတပနိယာရဝိန္ဒသမုဇ္ဇလကေသရာဝတ္တဝိလာသံ သဗ္ဗာပဘာနုဇ္ဈိတဇလဝနန္တရာဘိလက္ခိတသမ္ဗုဏ္ဏစန္ဒမဏ္ဍလသောဘဉ္စ အတ္တနော သိရိယာ အဘိဘုယျ ဝိရာဇတိ။ ယံ ဗာဟိရုပ္ပန္တရမလေဟိ အနုပတ္တိလိဋ္ဌတာယ စိရကာလံ သုပရိစိဘဗြဟ္မစရိယာဓိကာရတာယ သုသဏ္ဌိတသဏ္ဌာနသမ္ပတ္တိယာ စ ကောပိနမ္ပိ သန္တိ အကောပိနမေဝ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဘဂဝတော ဟိ”တိအာဒိ။

မဟူတဘာဝန္တိ ပုထုလဘာဝံ။ ဧတ္ထေဝ ဟိ တဿ သံသယော၊ တနုမုဒုသုကု-
မာရတာဒီသု ပနဿ ဂုဏေသု တဿ ဝိစာရဏာ ဧဝ နာဟောသိ။

ဟိရိကရဏောကာသန္တိ ဟိရိယိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ။ ဆာယန္တိ ပဋိဗိဋ္ဌံ။ ကိဒိသန္တိ
အာဟ “ဣဒ္ဓိယာ”တိအာဒိ။ ဆာယာဂ္ဂပန္တိ ဘဂဝတော ပဋိဗိဋ္ဌရူပံ။ တဗ္ဗ
ခေါ ဗုဒ္ဓသန္တာနတော ဝိနိမုတ္တံ ရူပကမတ္တံ ဘဂဝတော သရီရဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာ-
ဝယဝံ ဣဒ္ဓိမယံ ဗိဗ္ဗကမတ္တံ။ တံ ပန ဒဿေန္တော ဘဂဝါ ယထာ အတ္တနော
ဗုဒ္ဓရူပံ န ဒိဿတိ၊ တထာ ကတွာ ဒဿတိ။ နိဟရိတွာတိ ဖရိတွာ။

ကဏ္ဍသောတာနံ ဥပစိဘတနုတဗ္ဗလောမတာယ ဓောတရဇတပနာဋိကာ-
သဒိသတာ ဝုတ္တာ။ ပုခပရိယန္တေတိ ကေသန္တေ။

ကိရိယာကရဏန္တိ ကိရိယာယ ကာယိကဿ ဝါစသိကဿ ပဋိပတ္တိ။
တတ္ထာတိ တေသု ကိစ္စေသု။ မွေကထိကာနံ ဝတ္တံ ဒဿေတုံ ဇီဇနိဂ္ဂဟဏံ
ကတံ။ န ဟိ အညထာ သဗ္ဗဿပိ လောကဿ အလင်္ကာရဘူတံ ပရမုတ္တံသဂတံ
သိက္ခာသံယမာနံ ဗုဒ္ဓါနံ မုခစန္ဒမဏ္ဍလံ ပဋိစ္စာဒေတဗ္ဗံ ဟောတိ။

ပတ္ထရိဘဝိတာနဩလမ္ဘိတဂန္ဓဒါမကုသုမဒါမကေ ဂန္ဓမဏ္ဍလမာဋေ။ ပုဗ္ဗ-
ဘာဂေန ပရိစ္ဆိန္နိတွာတိ “ဧတ္တကံ ဝေလံ သမာပတ္တိယာ ဝိတိနာဇေ-
ဿာမီ”တိ ဧဝံ ပဝတ္ထေန ပုဗ္ဗဘာဂေန ကာလံ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ။ ပစ္စယဒါယကေသု
အနုရောဓဝသေန ပရိသံ ဥဿာဒေန္တော ဝါ ပဂ္ဂဏန္တော၊ အဒါယကေသု
ဝိရောဓဝသေန ပရိသံ အပဿာဒေန္တော ဝါ။

ယောဂက္ခေမံ အန္တရာယာဘာဝံ။ သဘာဝဂုဏေနေဝါတိ ယထာဝုတ္တ-
ဂုဏေနေဝ။ ဘောတော ဂေါတမဿ ဂုဏံ သဝိဂ္ဂဟံ ဓတ္တဝါဋံ အတိသမ္ဗာဓံ
ဝိတ္ထာရေန သန္ဓာရေတုံ အပ္ပဟောန္တတော။ အဝဂ္ဂံ အတိနိဝံ ဥပရူပရိ သန္ဓာ-
ရေတုံ အပ္ပဟောန္တတော။

၃၈၆။ ဌာနဂမနာဒီသု၊ ဘူမိယံ သုဋ္ဌ၊ သမံပတိဋ္ဌိတာ ပါဒါ ဧတဿာတိ
သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ။ တံ ပန ဘဂဝတော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒတံ ဗျတိရေကမုခေန
ဝိဘာဝေတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အဂ္ဂတလန္တိ အဂ္ဂပါဒတလံ။
ပဏှိဘိ ပဏှိတလံ။ ပဿန္တိ ပါဒတလဿ ဦးသု ပဿေသု ဧကေကံ၊ ဥဘယမေဝ
ဝါ ပရိယန္တိ ပဿံ။ သုဝဏ္ဏပါဒကတလံ ဝိယ ဥဇုကံ နိက္ခိယမာနံ။ ကေပ္ပဟာ-
ရေနောဝါတိ ကေကုဏေယေဝ။ သကလံ ပါဒတလံ ဘူမိတော ဥဋ္ဌဟတိတိ ယောဇနာ။
ကေပ္ပဟာရေနော သကလံ ပါဒတလံ ဘူမိတော ဥဋ္ဌဟတိတိ ယောဇနာ။

တကြာတိ တာယ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒတာယ အနုပုဗ္ဗနိန္ဒာဝ အတ္ထရိယဗ္ဗုတံ
 ဣဒံ ဝုစ္စမာနံ နိဿန္တဗလံ။ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ သတ္ထုတိဒိဝဂမနေန သုပါကဋ္ဌံ ကာတုံ
 “တထာ ဟိ” တိအာဒိဝံတွာ “န ဟိ” တိအာဒိနာ တံ သမတ္ထေတိ။ တေန ပဌမ-
 လက္ခဏတောပိ ဒုတိယလက္ခဏံ မဟာနုဘာဝန္တိ ဒဿေတိ။ တထာ ဟိ ဝက္ခတိ
 “အန္တမသော စက္ကဝတ္ထိရဉ္စော ပရိသံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗောပိ စက္ကလက္ခဏဿေဝ
 ပရိဝါရော” တိ။ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗဘဿ တာဝတိံ သဘဝနဿ စ ပကတိပဒနိက္ခေပ-
 ဌာနုပသင်္ကမနေ နေဝ ဗုဒ္ဓါနံ၊ န ဒေဝတာနံ အာနုဘာဝေါ၊ အထ ခေါ ဗုဒ္ဓါနံ
 လက္ခဏာနုဘာဝေါတိ ဣမမတ္ထံ နိဒဿိတံ။ သီလတေဇေန။ ပ။ ဒသန္တံ ပါရမီနံ
 အာနုဘာဝေနာဘိ ဣဒမ္ပိ လက္ခဏနိဗ္ဗတ္တကမ္ပဝိသေသင်္ကတ္တနမေဝါတိ ဒဠဗ္ဗံ။
 သဗ္ဗာဝန္တေဟိတိ သဗ္ဗပဒေသဝန္တေဟိ။

နာဘိပရိစ္ဆိန္နာတိ နာဘိယံ ပရိစ္ဆိန္နာ ပရိစ္ဆေဒဝသေန ဌိတာ။ နာဘိပုဗ္ဗ-
 ပရိက္ခေပပဇ္ဇောတိ ပကတိစက္ကဿ အက္ခယာဟတပရိဟရဏတ္ထံ နာဘိမုခေ
 ဌပေတဗ္ဗပရိက္ခေပပဇ္ဇော။ နေမိမဏိကာတိ နေမိယံ အာဝဠိဘာဝေန ဌိတ-
 မဏိကာလေခါ။

သဗ္ဗဟုလဝါရောတိ ဗဟုဝိလေခင်္ဂဝိဘာဝနဝါရော။ သတ္တိတိ အာဝုဓ-
 သတ္တိ။ သိရိဝန္တောတိ သိရိမုခံ။ နန္ဒိတိ ဒက္ခိဏာဝဋ်။ သောဝတ္တိကောတိ
 သောဝတ္တိအင်္ဂော။ ဝဋ်သကောတိ အာဝေဠံ။ ဝဇ္ဇမာနကန္တိ ပုရိသဟာရိ
 ပုရိသင်္ဂါ။ မောရဟတ္ထကောတိ မောရပိဉ္စကလာပေါ၊ မောရပိဉ္စပရိသိဗ္ဗိတော
 ဝါ မိဇနိဝိသေသော။ ဝါလမိဇနိတိ စာမရိဝါလံ။ သိဒ္ဓတ္တာဒိပုဏ္ဏသဋ္ဌ-
 ပုဏ္ဏပါတိယော။ “စက္ကဝါဠော” တိ ဝတွာ တဿ ပဓာနာဝယဝေ ဒဿေတုံ
 “ဟိမဝါ သိနေရ။ ပ။ သဟဿာနိ” တိ ဝတ္ထံ။

အာယတပဏ္ဍိတိ ဣဒံ အညေသံ ပဏ္ဍိတော ဒီဃတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န ပန
 အတိဒီဃတန္တိ အာဟ “ပရိပုဏ္ဏပဏ္ဍိ” တိ။ ယထာ ပန ပဏ္ဍိလက္ခဏံ ပရိပုဏ္ဏံ နာမ
 ဟောတိ၊ တံ ဗျတိရေကမုခေန ဒဿေတုံ “ယထာ ဟိ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာရက္ခ-
 နာတိ မဏ္ဍလာယ သိခါယ။ ဝဇ္ဇေတွာတိ ယထာ သုဝဋ် ဟောတိ၊ ဧဝံ ဝဇ္ဇေတွာ။
 ရတ္တကမ္ပလဂေဏ္ဍ၊ ကသဒိသာတိ ရတ္တကမ္ပလမယဂေဏ္ဍ၊ ကသဒိသာ။

မက္ကဋ္ဌဿေဝါတိ ဝါနရဿ ဝိယ။ ဒီဃဘာဝေန သမတံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။
 နိယျာသတေလေနာတိ ဆဒိကနိယျာသာဒိနိယျာသသမ္ပိဿေန၊ တေလေန။

၁-မ-ဋ္ဌ ၃-၂၅၈-ပိဋေ။ ၂-ပရိမဟာဒီသု ဒီပင်္ဂံ (ဒီ-ဋီ ၂-၃၇-ပိဋေ။)
 ၃-ဆတ္တိရိတနိယျာသာဒိနိယျာသသမ္ပိဿေန (ဒီ-ဋီ ၂-၃၇-ပိဋေ။)

တလုနာတိ သုကုမာရာ။

စဗ္ဗေနာတိ အင်္ဂုလန္တရဝေဠိတစဗ္ဗေန။ ပဋိဗ္ဗအင်္ဂုလန္တရေတိ ဧကတော သဗ္ဗအင်္ဂုလန္တရေ။ ဧကပ္ပမာဏာတိ ဒီသတော သမာနပ္ပမာဏာ။ ယဝ-
လက္ခဏန္တိ အတ္တန္တရတော အင်္ဂုလိပဗ္ဗေဠိတံ ယဝလက္ခဏံ။ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာတိ တံတံ-
ပဗ္ဗာနံ သမာနဒေသတာယ အင်္ဂုလီနံ ပသာရိတကာလေ အညမညံ ဝိဇ္ဈိတာနိ
ဝိယ ဖုသိတွာ တိဋ္ဌန္တိ။

သင်္ခါ ဝုစ္စန္တိ ဂေါပ္ပကာ၊ ဥဒ္ဓံ သင်္ခါ ဧတေသန္တိ ဥဿင်္ခါ၊ ပါဒါ။ ဝိဋ္ဌိပါဒေတိ
ဝိဋ္ဌိပါဒသမီပေ။ သုဓေန ပါဒါ ပရိဝတ္တန္တိ ပါဒနာမနာဒီသု၊ တေနော
ဂစ္ဆန္တာနံ တေသံ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလာနိ ဒီဿန္တိ။ တေနာတိ ဂေါပ္ပကာနံ
ဝိဋ္ဌိပါဒတော ဥဒ္ဓံ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ။ စတုရင်္ဂလမတ္တံ ဟိ တာနိ ဥဒ္ဓံ အာရေဟိတွာ
ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ နိဂဋ္ဌာနိ စ ဟောန္တိ၊ န အညေသံ ဝိယ ပညာယမာနာနိ။
သတိဝိ ဒေသန္တရပ္ပဝတ္တိယံ နိစ္စလောတိ ဒဿနတ္ထံ နာဘိဂ္ဂဟဏံ။

ယသ္မာ ဧကီမိဂဿသမန္တတော ဧကသဒိသမံသာ အနက္ကမေန ဥဒ္ဓံ ထူလာ
ဇေဝံ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဧကီမိဂသဒိသဇေဝံ”တိ။ ပရိပုဏ္ဏဇေဝံတိ
သမန္တတော မံသုပစယေန ပရိပုဏ္ဏဇေဝံ။ တေနာဟ “န ဧကတော”တိ-
အာဒိ။

တေနာဘိ “အနောနမန္တော”တိအာဒိဝစနေန၊ ဇာဏုဖာသုဘာဝ-
ဒီပနေနာတိ အတ္ထော။ အဝသေသဇေနာတိ ဣမိနာ လက္ခဏေန ရဟိတာ
ဇနာ။ ခုဇ္ဇော ဝါဟောန္တိ ဟေဋ္ဌိမကာယတော ဥပရိမကာယဿ ရဿတာယ။
ဝါမနာ ဝါ ဥပရိမကာယတော ဟေဋ္ဌိမကာယဿ ရဿတာယ။ တေန
ဌပေတွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ စက္ကဝတ္တိနဉ္စ ဣတရေ သတ္တာ ခုဇ္ဇော ဝါမနာ စာတိ
ဒဿေတိ။

ဩဟိတန္တိ သမောဟိတံ အန္တောဂဓံ။ တထာဘူတံ ပန တံ တေန ဆန္တံ
ဟောတိတိ အာဟ “ပဋိစ္ဆန္တ”န္တိ။

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဘိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ
“ဇာတိဟိင်္ဂုလဧကနာ”တိအာဒိ။ သွာယမတ္ထော အာဝုတ္တိဉာယေန စ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။ သရီရပရိယာယော ဣဓ ဝဏ္ဏသဒ္ဓေါတိ အဓိပ္ပာယ်နေ ပဌမဝိကပုံ
ဝတွာ တထာရူပါယ ပန ရဋ္ဌိယာ အဘာဝံ မနသိ ကတွာ ဝဏ္ဏဓာတုပရိ-
ယာယမေဝ ဝဏ္ဏသဒ္ဓံ ဂဟေတွာ ဒုတိယဝိကပ္ပေါ ဝုတ္တော။

ရဇောတိ သုခုမရဇော။ ဇလ္လန္တိ မလိနဘာဝါဝဟော ရေဏုသဉ္ဇယော။
တေနာဟ“မလံ ဝါ”တိ။ ယဒိ ဝိဝဇ္ဇတိ၊ ကထံ နာနာဒီတိ အာဟ“ဟတ္ထဇော-
ဝနာ”တိအာဒိ။

အာဝဇ္ဇပရိယောသာနေတိ ပဒက္ခိဏာဝဇ္ဇာယ အန္တေ။

မြဟ္မုနော သရီရံ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ အနောနမိတွာ ဥဇုကမေဝ
ဥဂ္ဂတန္တိ အာဟ“မြဟ္မာ ဝိယ ဥဇု ဝတ္ထော”တိ။ ပဿဝဏံတိဒက္ခိဏပဿေန
ဝါ ဝါမပဿေန ဝါ ဝဏံ။

ဟတ္ထပိဋ္ဌိအာဒိဝဿေန သတ္တ ဥဿဒါ တေဿာတိ သတ္တုဿဒေါ။

သီဟဿ ပုဗ္ဗဒ္ဓံ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓံ၊ ပရိပုဏ္ဏာဝယဝတာယ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓံ ဝိယ
သကလော ကာယော အဿာတိ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော။ သီဟဿေဝါတိ
သီဟဿ ဝိယ။ သတ္တန္တိတိ သတ္တဟန္တိ။ နာနာဝိတ္ထေနာတိ ဝိဝိဓေတ္ထေန။
ပုညဝိတ္ထေနာတိ ပါရမိတာပုညစိတ္တရူပေန။ ဝိတ္တိတောတိ သဉ္ဇာတစိတ္တ-
ဘာဝေါ။

ဒိန္တံ ကောဏ္ဍာနမန္တရန္တိ ဒိန္တံ ပိဋ္ဌဗာဟာနံ ဝေမဇ္ဈံ၊ ပိဋ္ဌိမဇ္ဈဿ ဥပရိဘာဂေါ။
စိတံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ အနိန္ဒာဘာဝေန စိတံ၊ ဒွိဟိ ကောဇ္ဇေဟိ သမတလတာယ
ပရိပုဏ္ဏံ။ ဥဂ္ဂဗ္ဗာတိ ဥဂ္ဂန္ဓာ။

နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဧကဿ
ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓဿ လောပံ ကတွာ။ န ဟိ သဗ္ဗော နိဂြောဓော မဏ္ဍလော။
တေနာဟ “သမက္ခန္ဓသာဓေါ နိဂြောဓော”တိ။ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓသန္တိဓာနေန
ဝါ ပရိမဏ္ဍလောဝ နိဂြောဓော ဂယုတိတိ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓဿ လောပေန
ဝိနာပိ အယမတ္ထော လဗ္ဘတိတိ အာဟ “နိဂြောဓော ဝိယ ပရိမဏ္ဍလော”တိ။
ယာဝတက္ခဿာတိ ဩ-ကာရဿ ဝ-ကာရာဒေသံ ကတွာ ဝုတ္တံ။

သမဝဋ္ဋိတက္ခန္ဓောတိ သမံ သုဝဋ္ဋိတက္ခန္ဓော။ ကောဉ္ဇာ ဝိယ ဒီဃဂလာ၊
ဗကာ ဝိယ ဝဏံဂလာ၊ ဝရာဟာ ဝိယ ပုထုလဂလာတိ ယောဇနာ။ သုဝဏ္ဏာ-
လိင်္ဂသဒိဿောတိ သုဝဏ္ဏမယခုဒ္ဒကမုဒိင်္ဂသဒိဿော။

ရသဂ္ဂသင်္ဂီတိ မရရာဒိဘေဒံ ရသံ ဂသန္တိ အန္တော ပဝေသန္တိတိ ရသဂ္ဂသာ၊
ရသဂ္ဂသာနံ အဂ္ဂါ ရသဂ္ဂသဂ္ဂါ၊ တာ တေဿ သန္တိတိ ရသဂ္ဂသင်္ဂီ။ တေနာတိ
ဩဇာယ အဖရဏေန ဟိနဓာတုကတ္တာ တေ ဗဟ္မာဗာဓော ဟောန္တိ။

“ဟနူ”တိ သဒ္ဓိဿယဒန္တာဓာရဿ သမညာ၊ တံ ဘဂဝတော သီဟဟနု-
သဒိသံ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ သီဟဟနု။ တတ္ထ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါနံ ရူပကဿဿ ဓမ္မ-
ကာယဿ စ ဥပမာ နာမ နိဟိနုပမာဝ၊ နတ္ထိ သမာနုပမာ၊ ကုတော အဓိ-
ကူပမာ၊ တသ္မာ အယမ္ပိ နိဟိနုပမာတိ ဒဿေတုံ “တတ္ထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
တိဘဂဝသေန မဏ္ဍလတာယ ဒွါဒသိယံ ပက္ခဿ ဝန္တသဒိသာနိ။

ဒန္တာနံ ဥစ္စနိစတာ အတ္တန္တရဗာဟိရပဿဝသေနပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န အဂ္ဂ-
ဝသေနဝ။ တေနာဟ “အယပဇ္ဇဆိန္တသင်္ခပဋ္ဌလံ ဝိယာ”တိ။ အယပဇ္ဇန္တိ စ
ကကဓံ အဓိပ္ပေတံ။ ဝိသမာတိ ဝိသမသဏ္ဌာနာ။

ဝိစ္စိန္တိတွာ ဝိစ္စိန္တိတွာ ပဝတ္တသရတာယ ဆိန္တဿရာပိ။ အနေကာကာရ-
တာယ ဘိန္တဿရာပိ။ ကာကဿ ဝိယ အမနညသရတာယ ကာကဿရာပိ။
အပလိဗုဒ္ဓတ္တာတိ အနုပဗ္ဗုတဝတ္ထုကတ္တာ။ ဝတ္ထုန္တိ စ အက္ခရပ္ပတ္တိဋ္ဌာနမာဟ။
အဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂတောတိ ဧတ္ထ အဋ္ဌင်္ဂါနိ ပရတော အာဂမိဿန္တိ။ ဗုဒ္ဓုဗော-
သောတိ မရဿရော။

ကရဝိကသဒ္ဓေါ ယေသံ သတ္တာနံ သောတပထံ ဥပဂစ္ဆတိ၊ တေ အတ္တနော
သရသမ္ပတ္တိယာ ပကတိံ ဇဟာပေတွာ အဝသေ ကရောန္တော အတ္တနော
ဝသေ ဝဏ္ဏေတိ၊ ဧဝံ မရရေတိ ဒဿေန္တော “တတြိဒ”န္တိအာဒိမာဟ။
တံ ဝီတိန္တိ တံ ဗုဒ္ဓဝတံ ဝီတိံ။ ဘေနေဝ နိဟာရေန ပုနပ္ပုနံ ပဝတ္တန္တံ
အဝိဇဟိတွာ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာ ထေရာနံ သန္တိကေ လဒ္ဓဓမ္မဿဝန-
သပ္ပါယာ ဥာနိဿယသမ္ပတ္တိယာ ပရိပက္ခဏတောယ “သတ္တဟိ။ ပ။ ပတိဋ္ဌာ-
သီ”တိ။ သတ္တသတမတ္တေန ဩရောဓဇနေန သဒ္ဓိံ ပဒသာဝ ထေရာနံ
သန္တိကံ ဥပဂတတ္တာ “သတ္တဟိ ဇမံသတေဟိ သဒ္ဓိ”န္တိ ဝုတ္တံ။

အဘိနီလနေတ္တောတိ အဓိကနီလနေတ္တော။ အဓိကနီလတာ စ သာတိသယံ
နီလဘာဝေန ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န နေတ္တေ နီလဝဏ္ဏဿေဝ အဓိကဘာဝတောတိ
အာဟ “န သကလနီလနေတ္တောဝါ”တိအာဒိ။ ဝိတလောဟိတဝဏ္ဏာ သေတ-
မဏ္ဍလဂတရာဇိဝသေန၊ နီလသေတကာဋ္ဌဝဏ္ဏာ ပန တံတံမဏ္ဍလဝသေနဝ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဓက္ခုဘဏ္ဍန္တိ အက္ခိဒလန္တိ ကေဝိ၊ အက္ခိဒလပတ္တန္တိ အညေ။ အက္ခိဒလေဟိ
ပန သဒ္ဓိံ အက္ခိဗိမ္ဗန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဟိ ဝိနိဂ္ဂတဂန္တိရဇောတနာပိ ယုတ္တာ
ဟောတိ။

ဥဏ္ဏာသဒ္ဓေါ လောကေ အဝိသေသတော လောမပရိယာယော၊ ဣမ ပန လောမဝိသေသဝါစကောတိ အာဟ “ဥဏ္ဏလောမ” န္တိ။ နလာဠမဇ္ဈဇာတာတိ နလာဠမဇ္ဈဂတာ။ ဩဒါတတာယ ဥပမာ၊ န မုဒုတာယ။ ရဇတပုဗ္ဗုဒ္ဓကောတိ ရဇတမယတာရကာ။

ဒွေ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ ဝုတ္တန္တိ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါစက္ကဝတ္တိနော စ ပရိပုဏ္ဏနလာဠ-
တာယ ပရိပုဏ္ဏသိသဗိမ္ဗတာယ စ “ဥဏ္ဏိသသိသာ” တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တသ္မာ တေ ဒွေ
အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ “ဥဏ္ဏိသသိသော” တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ။ ဣဒါနိ တံ အတ္ထဒ္ဓယံ
ဘဂဝတိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတန္တိ ဒသေတုံ “တထာဂတဿ ဟိ” တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ သဏ္ဌတမ-
တာယ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏတာယ စ ရဉ္စေ ဗဒ္ဓဥဏ္ဏိသပဋ္ဌော ဝိယ ဝိရောစတိ။ ကပ္ပ-
သိသာတိ ဒွိဓာဘူတသိသာ။ ဖလသိသာတိ ဖလသဒိသသိသာ။ အဋ္ဌိသိသာတိ
မံသဿ အဘာဝတော တစောပရိယောနဒ္ဓအဋ္ဌိမတ္တသိသာ။ တုဗ္ဗသိသာတိ
လာဗုသဒိသသိသာ။ ပဗ္ဗာရသိသာတိ ပိဋ္ဌိဘာဂေန ဩလမ္ဗမာနသိသာ။
ပုရိမနယေနာတိ ပရိပုဏ္ဏနလာဠတာပက္ခေန။ ဥဏ္ဏိသဝေဋ္ဌိတသိသော ဝိယာတိ
ဥဏ္ဏိသပဋ္ဌေန ဝေဋ္ဌိတသိသပဒေသော ဝိယ။ ဥဏ္ဏိသံ ဝိယာတိ ဆေကေန
သိပ္ပိနာ ဝိရစိတဥဏ္ဏိသမဏ္ဍလံ ဝိယ။

ကမ္မန္တိ ယေန ယေန ကမ္မေန ယံ ယံ လက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ တံ တံ ကမ္မံ။ ကမ္မ-
သရိက္ခကန္တိ တဿ တဿ လက္ခဏဿ တံကမ္မာနုရူပတာ။ လက္ခဏန္တိ တဿ
မဟာပုရိသလက္ခဏဿ အဝိပရိတသဘာဝေါ။ လက္ခဏာနိသံသန္တိ တံလက္ခဏ-
ပဋိလာဘေန လဒ္ဓဗ္ဗုဂဏော။ ဣမာနိ ကမ္မာဒီနိတိ ဣမာနိ အနန္တရံ ဝုတ္တာနိ
ကမ္မကမ္မသရိက္ခကာဒီနိ ဒသေတွာ တံ သရူပတော ဝိဘာဝေတွာ ကထေ-
တဗ္ဗာနိ သံဝဏ္ဏကေန။

ရတနဝိစိတ္တသုဝဏ္ဏတောရဏံ တသ္မိံ ကာလေ မနုဿလောကေ နတ္ထိတိ
ဝုတ္တံ “ဒေဝနဂဇေ” တိ။ သဗ္ဗသော သုပုပ္ဖိဘသာလရက္ခော အသာဓာရဏ-
သောဘော မနုဿူပစာရေ န လဗ္ဘတိတိ အာဟ “သေလန္တရမ္ပိ” တိ။
ကိရိယာစာရန္တိ ကာယိကဝါစသိကကိရိယာပဝတ္တိ။

၃၈၇။ သတတပါဠိဟာရိယန္တိ သတတံ စရိမဘဝေ သဗ္ဗကာလံ လက္ခဏ-
နိဗ္ဗတ္တကကမ္မာနုဘာဝဟေတုကံ ဗုဒ္ဓါဝေဏိကံ ပါဠိဟာရိယံ။ ဗုဒ္ဓါနံ အတိဒူရေ
ပါဒံ နိက္ခိပိတုကာမာနမ္ပိ နာတိဒူရေ ဧဝ နိက္ခိပနံ ဟောတိတိ “န အတိဒူရေ”

ဌပေဿာမီတိ ဥဒ္ဓရတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ပကတိသဉ္ဇရဏဝသေနတံ ဝုတ္တံ၊ တာဒိ-
 သေန ပါဒေန အနေကယောဇနေ ဌပေဿာမီတိ ဥဒ္ဓရဏမ္ပိ ဟောတိယေဝ။
 အတိဂ္ဂရံ ဟိတိအာဒိ ပမာဏာတိက္ကမေ ဒေါသဒဿနံ။ ဧဝံ သတိတိ ဧဝံ
 ဒက္ခိဏပါဒဝါမပါဒါနံ ယထာဓိပ္ပေတပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ သတိ။ ပဒဝိစ္ဆေဒေါတိ
 ပဒဝါရဝိစ္ဆေဒေါ။ ယာဒိသံ ပဿာရေန္တော ဝါမပါဒဿ ဥဒ္ဓရဏံ ပတိဋ္ဌာနဉ္စ၊
 ဒက္ခိဏပါဒဿ တာဒိသမေဝ၊ ဣတိ နေသံ ဥဒ္ဓရဏပတိဋ္ဌာနာနံ သမာနတော
 အညမညဘာဝေန အနုနာနမိကတာယ ဝုတ္တံ “ဒက္ခိဏပါဒကိစ္စံ ဝါမပါဒေန
 နိယမိတံ၊ ဝါမပါဒကိစ္စံ ဒက္ခိဏပါဒေန နိယမိတံ”န္တိ။

ဒိဝါတိ ဥပကဋ္ဌာယ ဝေလာယ။ ဝိဟာရဘတ္တတ္ထာယာတိ ဝိဟာရေ
 ယထာဝုဒ္ဓံ ဂဟေတဗ္ဗဘတ္တတ္ထာယ။ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တောတိ ပကတိဂမ-
 နေန ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တော။ ဩကာသံ န လဘတိတိ ပဒနိက္ခေပဋ္ဌာနံ န
 လဘတိ။ ဥရုပရိယာယော ဣဓ သတ္ထိ-သဒ္ဓေါတိ အာဟ “န ဥရုံဥန္တာပေတိ”တိ။
 ဒဏ္ဍကံသံ ဝုစ္စတိ ဒိဿဒဏ္ဍော အင်္ဂုသော၊ တေန ရုက္ခဿာခံ ဆိန္ဒတော
 ပုရိသဿ ယထာ ပစ္ဆာဘာဂေန ပါဒါနံ ဩသက္ကနံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဘဂဝတော
 ပါဒါ န ဩသက္ကန္တိတိ အာဟ “ရုက္ခဿာခါဆေဒန။ ပ။ ဩသက္ကာပေတိ”တိ။
 ဩဒ္ဓါနာဗဒ္ဓဋ္ဌာနေဟိ ပါဒံ ကောဇ္ဇေန္တော ဝိယာတိ အာဗဒ္ဓဋ္ဌာနေန
 အနာဗဒ္ဓဋ္ဌာနေန စ^၁ ပါဒခဏှံ ကောဇ္ဇေတွာ ထဒ္ဓိ^၂ ကရေန္တော ဝိယ။ န
 ဣတော ဝိတော စ စာလေတိတိ အပရာပရံ န စာလေတိ။ ဥဿင်္ဂပါဒတာယ
 သုခေနေဝ ပါဒါနံ ပရိဝတ္တနတော နာဘိတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိမကာယော န
 ဣဉ္ဇတိတိ ဟေဋ္ဌိမကာယောဝ ဣဉ္ဇတိ။ တေနာဟ “ဥပရိမ။ ပ။ နိစ္စလော
 ဟောတိ”တိ။ န ဇာနာတိ အနိဉ္ဇနတော။ ကာယဗလေနာတိ ဂမနပယောဂ-
 သင်္ခါတေန ကာယဂတေန ဝိသေသဗလေန၊ ဇဝဂမနဟေတုဘူတေန ဝါ
 ကာယဗလေန။ တေနာဟ “ဗာဟာ ဝိပန္တော”တိအာဒိ။ ဇဝေန ဂစ္ဆန္တော
 ဟိ ဗာဟာ ဝိပတိ၊ သရီရတော သေဒါ မုစ္ဆန္တိ။ နာဂါပလောကိတဝသေနာတိ
 နာဂဿ အပလောကနမိဝ သကလကာယေနေဝ ပရိဝတ္တေတွာ အပလောက-
 နဝသေန။

အနာဝရဏဉာဏဿာတိ အနာဝရဏဉာဏဗလေန ဒဿနဿ။ အနာဝ-
 ရဏဝါရော ပန ကာယေ ပတိဋ္ဌိတရူပဒဿနမ္ပိ အနာဝရဏမေဝါတိ ဒဿနတ္ထံ
 ဝုတ္တော။ ဣန္ဒြိလတော ပဋ္ဌာယာတိ နဂရဒ္ဓါရေ ဣန္ဒြိလတော ပဋ္ဌာယ။

၁-ဩဝုဋ္ဌာဝုဋ္ဌာနမ္ပိ သာဠံ ကောဇ္ဇေန္တော ဝိယာတိ အာဝတ္တဋ္ဌာနေန အနဝုဋ္ဌာနေနေဝါတိ(က)
 ၂-တိက္ကံ (က)
 မ-၃ ၃-၁၂ — န-၁-သ

ပကတိဗ္ဗရိယာပထေနောဝါတိ ဩနမနာဒိံ အကတွာ ဥဇုကဂမနာဒိနာ ဝေ။
ယဒိ ဧဝံ ကောဠကဒ္ဓါရဂေဟပ္ပဝေသေ ကထန္တိ အာဟ “ဒလိဒ္ဓမနုဿာန”န္တိ-
အာဒိ။ ပရိဝတ္တေန္တေနာတိ နိပဇ္ဇနတ္ထံ ကာယံ ပရိဝတ္တေန္တေန။

ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာတိ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥဘောသု ကဋ္ဌိပ္ပဒေသေသု
ပရိဂ္ဂဟေတွာ။ ပကတိ နိဿိဒနဋ္ဌာနေ နိပဇ္ဇနဝသေန ပတတိ။ ဩရိမံ အင်္ဂံ
နိဿာယ နိဿိန္နောတိ ပလ္လင်္ကမာဘုဇိတွာ ဥက္ကဋ္ဌိကနိသဇ္ဇာယ ဥပရိမကာယံ
ဟေဋ္ဌိမကာယေ ပတိဋ္ဌပေန္တောယေဝ ဘာရိကရဏဝသေန ဩရိမင်္ဂံ နိဿာယ
နိဿိန္နော။ ဗံသန္တောတိ အာနိသဒဒေသေန အာသနဋ္ဌာနံ ဗံသန္တော။
ပါရိမင်္ဂန္တိ သတ္တိဘာဂသမ္ပဒံ အာနိသဒပဒေသံ။ တထေဝါတိ ဗံသန္တော ဝေ။
ဩလမ္ပကံ ဓာရေန္တော ဝိယာတိ ဩလမ္ပကသုတ္တံ ဩတာရေန္တော ဝိယ။
တေန ဥဇုကမေဝ နိဿိဒနမာဟ။ သရိရဿ ဂရုကဘာဝဟေတုနံ ဒူရတော
သမုပါယိတဘာဝေန သလ္လဟုကဘာဝတော ဣလဝိရံ ဌပေန္တော ဝိယ။

အပ္ပေသက္ခာနံ မဟာနုဘာဝဂေဟပ္ပဝေသေ သိယာ ဆတ္တိတတ္ထံ၊ စိတ္တက္ခော-
ဘော၊ ဒရထဝသေန နာနပ္ပကာရကပ္ပနံ၊ ဘယဝသေန တဏှာဝသေန
ပရိတဿနံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော နတ္ထိတိ ဒဿေတုံ ပါဠိယံ “န ဆန္တတိ”တိ-
အာဒိ ၂ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “န ဆန္တတိ”တိအာဒိ။

ဥဒကံ ဒီယတိ ဧတေနာတိ ဥဒကဒါနံ၊ ဘိက္ခာရာဒိ ဥဒကဘာဇနံ။ မဒ္ဒံ
ကတွာတိ ဟတ္ထဂတမတ္တိကံ ဝိယ အတ္တနော ဝသေ အဝတ္တန္တိ ကတွာ။
ပရိဝတ္တေတွာတိ ကုဇ္ဇိတွာ။ ဝိဆန္ဒယမာနော ဥဒကဿ ဝိက္ခိပနဝသေန
ဆန္ဒယမာနော။

တထာ န ဂဏှာတိ၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တာယ ဝေ ဂဏှန္တော။ ဘတ္တံ ဝါ အမနာ-
ပန္တိ အာနေတွာ ယောဇနာ။ ဗျဉ္ဇနေန အာလောပအတိနာမနံ၊ အာလော-
ပေန ဗျဉ္ဇနအတိနာမနန္တိ ဣမေသု ပန ဒွိသု ပဌမမေဝ အသာရုပ္ပတာယ
အနိဋ္ဌံ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ ပါဠိယံ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဗ္ဗတ္ထေဝါတိ သဗ္ဗသ္မိံ
အာဟရိတဗ္ဗဝတ္ထုသ္မိံ သုပဏီတဘာဝေန ရသော ပါကဋော ဟောတိ
ဉာဏေန ပရိညာတတ္တာ။ ရသဂေဓော ပန နတ္ထိ သေတုဿာတတ္တာ။

အဿာတိ “နေဝ ဒဝါယာ”တိအာဒိပဒဿ။ ဝုတ္တမေတန္တိ “ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ”
ဝိနိစ္ဆယော အာဂတော”တိ သဗ္ဗာသဝသုတ္တေ သံဝဏ္ဏယန္တေန ဝုတ္တမေတံ၊

၁-ဒူရဿ (က)	၂-မ ၂-၃၃၉-ပိဋေ။	၃-ဂဏှာတိ (?)
၄-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၃၀-ပိဋေ။		၅-မ ၁-၁၂-ပိဋေ။

တသ္မာန ဧတ္ထတံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယော၊ တသ္မာ ယော တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိနိစ္ဆယေ
 ဝိသေသဝါဒေါ ဣန္ဒြိယတဗ္ဗော၊ သော ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာယ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ^၁
 ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပတ္တဿ ဂဟဏန္တာနန္တိ ဟတ္ထေန ပတ္တဿ
 ဂဟဏပဒေသံ။ ဝိနိဝတ္တိတွာတိ ပတ္ထေ သဗ္ဗံ အာမိသဂတံ သဒ္ဓိံ ဘတ္ထေန
 ဝိနိဝတ္တိတွာ ဂစ္ဆတိ။ ပမာဏာတိက္ကန္တန္တိ ကေလာယနဝသေန အတိက္ကန္တ-
 ပမာဏံ အာရက္ခံ ဌပေတိ။ ဝီရဇောဂန္တရန္တိ ဝီရပဋ္ဌလန္တရံ။ ဥဒရေန
 အတ္တမိတွာတိ ဥဒရေနော သဒ္ဓိရုမ္ဘိတွာ။

အပ္ပတ္တကာလံ အဘိမုခံ နာမေတိ ဥပနာမေတိတိ အတိနာမေတိ၊ ပတ္တ-
 ကာလံ အတိက္ကာမေန္တော နာမေတိ အပနေတိတိ အတိနာမေတိ။ ဥဘယဗ္ဗိ
 ကေဇ္ဈိ ဂဟေတွာ ပါဠိယံ “န စ အနုမောဒနဿ ကာလမတိနာမေတိ”တိ
 ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော “ယော ဟိ”တိအာဒိမာဟ။

ဝေဂဂမနေန ပဋိသံမုဉ္ဇိတွာ၊ ဓာဝိတွာ ဂစ္ဆတိ။ အတ္တန္တန္တိ အတိဝိယ
 ဥဒ္ဓိံ ကက္ခာ ကမ္မိတပါရတံ။ တေနာဟ “ယော ဟိ ယာဝ ဟနကဋ္ဌိတော။ ပ။
 ဟောတိ”တိ။ အစ္စောက္ကန္တန္တိ အတိဝိယ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ ကမ္မိတပါရတံ။
 တေနာဟ “ယာဝ ဂေါပ္ပကာ ဩတာရေတွာ”တိ။ ဥဘတော ဥက္ခိပိတွာတိ
 ဒက္ခိဏတော ဝါမတောတိ ဥဘောသု ပဿေသု ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဥက္ခိပိတွာ။
 ထနန္တိ ဒက္ခိဏထနံ။

ဝိဿဋ္ဌောတိ ဝိမုတ္တော။ တေနာဟ “ဝိဿဋ္ဌတ္တာယေဝ ဝေသ ဝိညေယျော”တိ။
 ယသ္မာ အမုတ္တဝါဒိနော ဝစနံ အဝိဿဋ္ဌတာယ န သိနိယတိ၊ န ဧဝံ မုတ္တ-
 ဝါဒိနောတိ အာဟ “သိနိဋ္ဌေါ”တိ။ ဝိညေယျောတိ သုပရိဗျတ္တတာယ အက္ခရ-
 တော စ ဗျဉ္ဇနတော စ ဝိညာတုံ သက္ကုဏေယျော။ တေနာဟ “ပါကဋ္ဌော”တိ။
 ဝိညာပနိယောတိ ဝိဇာနိဟဗ္ဗော။ ဗျဉ္ဇနဝသေနော စေတ္ထ ဝိညေယျတာ
 ဝေဒိတဗ္ဗော သောသဿ အဓိပ္ပေတက္ကာ။ မရဓေတိ ဝိယော ပေမနိယော
 အာလိမုဋ္ဌေါ။ သဝနမရဟတိ၊ သဝနဿ သောတဿ ဟိတောတိ ဝါ သဝ-
 နိယော။ သမ္ပိဏ္ဍိတောတိ သဟိတော။ ဘဂဝတော ဟိ သဋ္ဌေါ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာန-
 ကတာသမ္ဘိတက္ကာ သဟိတာကာရေနော အာပါထမာဂစ္ဆတိ၊ န အယော-
 သလာကာယ ပဟဋ္ဌကံသထာလံ ဝိယ ဝိပ္ပကိဏ္ဍော။ တေနာဟ “အဝိ-
 သာရီ”တိ။ ဂန္တိဓေတိ ယထာ ဂန္တိရဝတ္ထုပရိစ္ဆိန္ဒနေန ဉာဏဿ ဂန္တိရသမညာ၊
 ဧဝံ ဂန္တိရဋ္ဌာနသမ္ဘဝတော သဒ္ဓဿ ဂန္တိရသမညာတိ အာဟ “ဂန္တိဓေတိ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ-ဦး ၁-၅၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ပရိသံ မုဉ္ဇိတွာ (က)

ဂန္တိရသမုဋ္ဌိတော”တိ။ နိန္ဒာဒဝါတိ သဝိသေသံ နိန္ဒာဒဝါ။ သွာယံ ဝိသေသော ဂန္တိရဘာဝသိဒ္ဓေါတိ အာဟ “ဂန္တိရတ္တာယေဝ စေသ နိန္ဒာဒီ”တိ။ ဧဝမေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ စတုရင်္ဂနိပ္ပါဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အကာရဏာ မာ နဿိတိ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ဝိယ သရဿ ပရိသပရိယန္တတာ ဝုတ္တာ၊ ဓမ္မတာဝသေနေဝ ပန သာ ဝေဒိတဗ္ဗာ တဿ မူလကာရဏဿ တထာ အဝဋ္ဌိတတ္တာ။

ပစ္စောသက္ကိတွာတိ ပဋိနိဝတ္တိတွာ။ သမုဿိတကဉ္စနပဗ္ဗတံ ဝိယ ဥပရိ ဣန္ဒ-
နီလရတနဝိတတသိခံ ဝိဇ္ဇုလ္လတာဘူသိတံ။ မဟာပထဝီအာဒယော သတ္တု-
ဂုဏပဋိဘာဂတာယ နိဒဿနံ^၁၊ ကေဝလံ မဟန္တတာမတ္တံ ဥပါဒါယ
နိဒဿိတာ။

၃၉၀။ အပ္ပဋိသံဝိဒိတောတိ အနာရောစိတော။ အာဂမနဝသေန စေတ္ထ ပဋိသံဝေဒိတန္တိ အာဟ “အဝိညာတအာဂမနော”တိ။ ဥဂ္ဂတဘာဝန္တိ ကုလ-
ဘောဂဝိဇ္ဇာဒီဟိ ဥဋ္ဌာရဘာဝံ။ အနုဒ္ဓယသပ္ပန္နာတိ ကာရုဏိကာ။

၃၉၁။ သဟသာဝ ဩကာသကရဏေန ဥစ္စကုလိနတာ ဒီပိတာ ဟောတိတိ
အာဟ “ဝေဂေန ဥဋ္ဌာယ ဝိဝော ဘိဇ္ဇိတွာ”တိအာဒိ။

နာရိသမာနနာမန္တိ ဣတ္ထိအတ္ထဇောတကနာမံ။ တေနာဟ “ဣတ္ထိလိင်္ဂ”န္တိ။
အဂ္ဂါတဗ္ဗာတိ ကထေတဗ္ဗာ။

၃၉၄။ ဧကနိဟာရေနေဝ အဋ္ဌ ပဉ္စေ ဗျာကရောဇန္တော။ “ပုဗ္ဗေနိဝါသံ။ ပ။
ပဝုစ္စတိ”တိ ဣမိနာ ပုဗ္ဗေနိဝါသဿ ဝိဒိတကာရဏံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “တဿ
ပုဗ္ဗေနိဝါသော ပါကဋော”တိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ ကထိတံ တဿ ပရိဘဏ္ဍဉာဏ-
ဘာဝတော ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ။ “ဇာတိက္ခယံ ပတ္တော၊ အဘိညာ
ဝေါသိတော”တိ စ ဝုတ္တတ္တာ မုနိတိ အသေက္ခမုနိ ဣဓာမိပ္ပေတောတိ အာဟ
“အရဟတ္တဉာဏမောနေယျေန သမန္တာဂတော”တိ။

ကိလေသရာဂေဟိ ကိလေသဝိဝဏ္ဏတာဟိ။ ဇာတိက္ခယပ္ပတ္တတ္တာ “အထော
ဇာတိက္ခယံ ပတ္တော”တိ ဝုတ္တတ္တာ။ အဘိဇာနိတွာတိ အဘိဝိသိဋ္ဌတာယ
အဂ္ဂမဂ္ဂပညာယ ဥတွာ။ ဣဒါနိ ပဋိသတ္တိဒါယံ^၂ အာဂတနယေန ပရိညာပဟာန-
ဘာဝနာသတ္တိကိရိယာသမာပတ္တိနံ ပါရဂမနေန ပါရဂူတိ အယမေတ္ထ
အတ္ထောတိ ဒဿေတုံ “ပါရဂူတိ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဘိညေယျဓမ္မာနံ ဇာန-
နဝသေန အဘိညာပါရဂူ။ တာဒိသောတိ ယာဒိသော “ပါရဂူ သဗ္ဗဓမ္မာနံ”န္တိ

ပဒ္ဒယေန ဝုတ္တော၊ တာဒိသော။ ဆဟိ အာကာရေဟိ ပဇာနာဒိဟိ
ယထာဝုတ္တေဟိ ဆဟိ အာကာရေဟိ။

ကာမံ စေတ္ထံ ဒွေ ဝေ ပုစ္ဆာဂါထာ ဒွေ စ ဝိဿဇ္ဇနာဂါထာ၊ ပုစ္ဆာပဋိ-
ပါဠိယာ ပန အသင်္ကရတော စ ဝိဿဇ္ဇနံ ပဝတ္တတိ၊ တံ နိဋ္ဌါရေတုံ “ဏိ-
ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝေဒေဟိ ဂတတ္တာတိ ဝေဒေဟိ မဂ္ဂဉ္ဇဏေဟိ
ပါရင်္ဂဟတ္တာ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသန္တိအာဒိဟိ ဝိဇ္ဇာနံ အတ္ထိတာယ ဗောဓိတတ္တာ။
ပါပဓမ္မာနန္တိ ဆတ္ထိံသပါပဓမ္မာနံ သောတ္တာနံ မဂ္ဂံ ပါပနေန နိဿေသတော
သောဓိတတ္တာ။

၃၉၅။ ဓမ္မော နာမ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ကုသလဓမ္မေသု ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တိ-
ယာ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန။ တဿ အနုရူပဓမ္မဘာဝတော အနုဓမ္မော နာမ
ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂလဓမ္မာ။ ယော သတ္တု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ ယထာနုသိဋ္ဌံ န
ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သော တထာဂတံ ဓမ္မာဓိကရဏံ ဝိဟေဋ္ဌေတိ နာမ။ ယော ပန
ပဋိပဇ္ဇန္တော စ ဒန္တာဘိညဘာယ ကမ္မဋ္ဌာနသောဓနတ္ထံ အန္တရန္တရာ ဘဂဝန္တံ
ဥပသင်္ကမိတွာ အနေကဝါရံ ကထာပေတိ၊ သော ဧတ္တာဝတာ ဓမ္မာဓိကရဏံ
တထာဂတံ ဝိဟေဋ္ဌေတိတိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ န ဟိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာယ
ပရိဿမော အတ္ထိ၊ အယဉ္စ အတ္ထော မဟာသုဒဿနသုတ္တာဒိဟိ ဝိပေတဗ္ဗော၊
တဿ “သစ္စဓမ္မဿ အနုဓမ္မ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝ ဗျတိရေကမုခေန
ဝိဘာဝေတုံ “န စ မံ ဓမ္မာဓိကရဏံ ဝိဟေသေသိ”တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တတ္ထ
ပရိနိဗ္ဗာယီဘိ ပရကာလေ စေတ္ထံ ပရိနိဗ္ဗာနမ္ပိ သင်္ဂယတိ၊ တံ ပန ဣမသ္မံ
ဂဟိတမေဝ ဟောတိတိ အာဟ “ဒေသနာယ အရဟတ္တနေဝ ကျဋ် ဂဟိတ”န္တိ။

ဗြဟ္မာသုသုတ္တဝါနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-သေလသုတ္တဝါ

၃၉၆။ ကေဏိယောတိ တဿ နာမံ၊ ပုဗ္ဗေ ကေဏိယာ ဇီဝိကာကပ္ပန-
တောတိ ဝဒန္တိ။ ဇဋ္ဌိလောဘိ ဇဋ္ဌာဓရော။ ဗြာဟ္မဏဇာတိကတ္တာ ကောဠိသာ-
ရတာယ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလော။ ပယောဇေတွာ နိဿယော ဟုတွာ
ဝသတိ၊ ရတ္ထိံ ကာမသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝတိတိ ဝါ ယောဇနာ။ သုသင်္ခတန္တိ
သပ္ပိမရသက္ကရာဒိဟိ စေဝ မရိစသိင်္ဂီဝေရာဒိဟိ စ သုဋ္ဌ၊ အဘိသင်္ခတံ။

ပဋိက္ခေပပသန္တတာယာတိ အဟောဝတာယံ အပ္ပိစ္ဆေၤ၊ ယော နိမန္တိယ-
မာနောပိ န သာဒိယတိတိ ဥပနိမန္တိယမာနဿ ပဋိက္ခေပေ တိတ္ထိယာနံ ပသန္တ-
ဘာဝတောတိ။ တံ ကထံ ? ဝိရုဒ္ဓမေတန္တိ “အကာရဏမေတ”န္တိ ပဋိက္ခိပတိ။

၃၉၈။ ကပ္ပသဟဿေဟိပိ ။ပ။ အဟော သီတိ ဣဒံ နာနဿဝသိဒ္ဓံ အနုမာ-
နဂ္ဂဟဏံ သန္ဓာယာဟ။ ပဒေတိ ဥတ္တရပဒလောပေန နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ
“ပဒပ္ပမာဏေ”တိ။ ပဇ္ဇတိ နိက္ခိပတိ ဧတ္တာတိ ဝါ ပဒံ၊ ပကတိယာ ပါဒနိက္ခိပ-
ဌာနံ၊ တသ္မိံ ပဒေ။ ကိဋ္ဌာပသုတတာဒိနာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ။ မောဓိ-
သတ္တဓာရိကန္တိ ဒုက္ကရစရိယံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

၃၉၉။ ပရိပုဏ္ဏတာယာတိ အနုနတာယ။ အဟိနင်္ဂတာယာတိ အဝေကလ္လ-
ဘာဝတော။ ရောစတိတိ ရုစိ၊ ဒေဟပ္ပဘာ၊ သောဘဏာ ရုစိ ဧတဿာတိ
သုရုစိ။ အာရောဟသပ္ပတ္တိ ကာယဿ ပမာဏယုတ္တဥစ္စတော။ ပရိဏာဟသပ္ပတ္တိ
ကိသထူလဘာဝဝဇ္ဇိတပရိဏာဟတော။ သဏ္ဌာနသပ္ပတ္တိ အဝယဝါနံ သုသဏ္ဌိ-
တတော။ စာရဒဿနောတိ ပိယဒဿနော။ တေနာဟ “သုစိရုဇ္ဈိ”တိအာဒိ။
သုဝဏ္ဏသဒိသဝဏ္ဏောတိ ဇာတိဟိဂ်လကေန မဒ္ဒိတွာ သိလာနိဗ္ဗံသေနေဝ
ပရိကမ္ပံ ကတွာ ဌပိတသနသုဝဏ္ဏရူပဝဏ္ဏော။ မဟာပုရိသဘာဝံ ဗျဇ္ဇေန္တိ
ပကာသေန္တိတိ ဗျဇ္ဇနာနိ၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိတိ အာဟ “ပဌမံ ဝုတ္တဗျဇ္ဇ-
နာနေဝါ”တိ။

ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တန္တိ “သုရုစိ”တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ၊ “အာဒိစ္စောဝ ဝိရောစသီ”တိ ပုန ဝုတ္တံ။
“စာရဒဿနော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောသီ”တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ၊ “ကလျာဏဒဿနော ဘိက္ခု-
ကဉ္စနာဘတ္တစော”တိ ပုန ဝုတ္တန္တိ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယာဟ “ဥတ္တရဂါထာယပိ
ဧသေဝ နယော”တိ။ သာတိသယံ ဥတ္တမဝဏ္ဏေ ဝဏ္ဏေတွာ ဥတ္တမဝဏ္ဏိ-
နောတိ ပဒေန သန္တံ ပကာသေတိတိ အာဟ “ဥတ္တမဝဏ္ဏသပ္ပန္နဿာ”တိ။
ဥတ္တမသာရထိတိ သေဋ္ဌပုရိသသာရထိ။ တတ္ထ တတ္ထ ဇမ္ဗုဝနသဏ္ဌမဏ္ဍိတတာယ
ဇမ္ဗုဒိပေါ “ဇမ္ဗုသဏ္ဌော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဣဿရိယန္တိ စက္ကဝတ္ထိဿရိယံ။

ဇာတိခတ္တိယာတိ ဇာတိမန္တော ခတ္တိယာ။ ရုဇာဘိရုဇာတိ ဧတ္ထ
အဘိ-သဒ္ဓေါ ပူဇေတ္တာတိ အာဟ “ရာဇုနံ ပူဇနီယော”တိ။

အပ္ပမာဏာတိ အပရိမာဏာ လောကဓာတုယော။ “ယာဝတာ ပန
အာကင်္ခေယျာ”တိ ၂ ဟိ ဝုတ္တံ။ ဓမ္မရာဇာ အနုတ္တရောတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တအနုတ္တရဘာဝံ

၁-ဇမ္ဗုမဏ္ဍောတိ (က) ၂-အံ ၁-၂၂၉-ပိဋ္ဌေ။ အသင်္ခေယျာတိ (က)

“ယာဝတာ ဟိ”တိအာဒိနာ ပါကဋ္ဌတရံ ကတွာ ဓမ္မရာဇဘာဝံ ဝိဘာဝေတုံ “သွာဟ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဓမ္မေနာတိ ပဋိဝေဓဓမ္မေန။ တေနာဟ “အနုတ္တရေနဝါ”တိ။ အနုတ္တရေနာတိ ဝိသိဇ္ဇေန ဥတ္တမေန။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ ဓမ္မေနာတိ ပဋိပတ္တိဓမ္မေနာတိပိ သင်္ဂယတိ။ ပရိယတ္တိဓမ္မေနာတိ ဒေသနာဓမ္မေန အာဏာစက္ကံ ပဝတ္တေမီတိ ယောဇနာ။ ဒေသနာဉာဏပဋိဝေဓဉာဏဝိဘာဝံ ဓမ္မစက္ကမေဝ ဝါ။ အပ္ပဋိဝတ္တိယန္တိ ပဋိဝတ္တိတုံ အသက္ကုဏေယျံ။

တထာဂတေန ဇာတောဘိတဘာဂတေန ဟေတုနာ အင်္ဂယာယ ဇာတိယာ ဇာတော။ ဟေတုအတ္ထေ ကရဏဝစနံ။ အနုဇာတောတိ စဝုတ္တေ အနု-သဒ္ဓဿ ဝသေန တထာဂတန္တိ စ ဥပယောဂဝစနမေဝ ဟောတိ၊ သော စ အနု-သဒ္ဓေါ ဟေတုအတ္ထဇောတကောတိ အာဟ “တထာဂတံ ဟေတုံ အနုဇာတော”တိ။ အဝညာတဗ္ဗဘာဝေန ဇာတောတိ အဇာတော ဒုပ္ပဋိပနန္တတ္တာ။ တေနာဟ “ဒုဿီလော”တိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ ကောကာလိကံ အာရဗ္ဗ “ပုရိသန္တကလိ အဇာတော”တိ။ ပုတ္တော နာမ န ဟောတိ တဿ ဩဝါဒါနုသာသနိယံ အဋ္ဌိတတ္တာ။ ဝေမာဟာတိ “အနုဇာတော တထာဂတ”န္တိ ဝေမာဟ။

ဝိဇ္ဇာဘိ မဒ္ဒဝိဇ္ဇာ။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဝိပုတ္တိတိ ဖလဝိပုတ္တိ။ နန စ မဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗေန ဂဟိတောတိ? သစ္စံ ဂဟိတော၊ သဗ္ဗေ စ ပန သတ္တ ဓမ္မာ အဘိညေယျာတိ ဝိဇ္ဇာယ အဘိညေယျဘာဝေါ ဝုတ္တော။ ဣမိနာ ဝါ နယေန သဗ္ဗေသမ္ဘိ အဘိညေယျဘာဝေါ ဝုတ္တော ဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဖလေန ဝိနာ ဟေတုဘာဝသေဝ အဘာဝတော ဟေတုဝစနေန ဖလသိန္နိ၊ နိရောဓဿ စ သမ္မာပနေန မဂ္ဂဿ ဟေတုဘာဝေါ၊ ဒုက္ခဿ နိဗ္ဗတ္တနေန တဏှာယ သမုဒယဘာဝေါတိ ဣမမတ္ထံ သင်္ဂဟိတမေဝ အတ္တတော အာပနန္တတ္တာ။ ယုတ္တဟေတုနာတိ ယုတ္တိယုတ္တေန ဟေတုနာ ဗုဒ္ဓဘာဝံ သာဓေတိ သမ္ပုရိသိ-မုတ္တဿ ဗုဒ္ဓါဘဗ္ဗဿ အဘာဝတော သစ္စသမ္မောဓနေနေဝ စ တဿ အနဝ-သေသတော ဗုဒ္ဓတ္တာ။ အတ္တဝစနံ စေတံ၊ ပယောဂဝစနာနိ ပန— ပြာဟူဏ အဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗဏာ အဝိပရိတဓမ္မဒေသနော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ သဗ္ဗတ္ထ အဝိပရိတမာဝိက္ခတိ ယထာဟံ သဗ္ဗမဂ္ဂဒေသကောတိ။ ကိံ ပန ဘဂဝါ သယမေဝ အတ္တနော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝံ အာရေစေတီတိ? မဟာကရုဏာယ အညေသံ မဟာဝိသယတော။ တတ္ထ “ကောမိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗာဘိဘူ သဗ္ဗဝိဒ္ဓဟမသ္မိ”တိအာဒိနိ သုတ္တပဒါနိ ဣဒမေဝ စ သုတ္တပဒံ တေဿ အတ္တဿ သာဓကံ။

သလ္လကန္တနောတိ သလ္လာနံ သမုတ္တိန္ဒတ္တာ။ ရောဂဿာတိ ကိလေသ-
ရောဂဿ။ တသ္မာဟိ အပုနပဝတ္တိပါဒနေန တိက္ခန္တနတော။ မြဟံ ဝါ သေဋ္ဌံ
သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပတ္တောတိ မြဟူဏတော။ ဧဝံ အာဂတာယာတိ ဣမိနာ—

“ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ၊ ဒုတိယာ အရတိ ဝုစ္စတိ။
တတိယာ ခုပ္ပပါသာ တေ၊ စတုတ္ထိ တဏှာ ပဝုစ္စတိ။
ပဉ္စမံ ထိနမိဒ္ဓံ တေ၊ ဆဋ္ဌာ ဘိရူ ပဝုစ္စတိ။
သတ္တမီ ဝိစိကိန္နာ တေ၊ မက္ခော ထမ္ဘော တေ အဋ္ဌမော။
လာဘော သိလောကော သက္ကာရော၊
မိစ္ဆာလဒ္ဓေါ စ ယော ယသော။
ယော စတ္တာနံ သမုက္ကံသေ၊ ပရေ စ အဝဇာနတိ။
သော နမုစိ တေ သေနာ၊ ကဏ္ဍဿာဘိပ္ပဟာရိနိ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တံ နဝရိဓံ သေနံ သင်္ဂယတိ။ ဝသေ ဝတ္တေတွာတိ သမုတ္တိန္ဒနေန
အနုပ္ပါဒတာပါဒနေန ဝသေ ဝတ္တေတွာ။ ကုတောဓိ အဘယော နိဗ္ဗယော။

သယမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ယေန ယေန အဓိဂတော၊ တေန တေန ပရသဒ္ဓါယ ဂန္တဗ္ဗံ
ဟိတွာ အသမ္ဘောဟဟော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏေနဝ သာမံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေနာဟ
“ပစ္စက္ခ”န္တိ။ ပသဋ္ဌာ ဒိဋ္ဌိ သန္တိဋ္ဌိ။ ယထာ ရထေန ဇယတိတိ ရထိကော၊ ဧဝံ ဣဒံ
မဂ္ဂမြဟ္မစရိယံ သန္တိဋ္ဌိယာ ဇယတိတိ သန္တိဋ္ဌိကံ။ အထ ဝါ ဒိဋ္ဌန္တိ ဒဿနံ ဝုစ္စတိ၊
ဒိဋ္ဌမေဝ သန္တိဋ္ဌံ၊ သန္တဿနန္တိ အတ္တော။ သန္တိဋ္ဌံ အရဟတိတိ သန္တိဋ္ဌိကော ယထာ
ဝတ္ထယုဂံ အရဟတိတိ ဝတ္ထယုဂိကော။ သန္တိဋ္ဌိကံ ဖလဒါနံ သန္တာယ နာဿ ကာ-
လောတိ အကာလံ၊ အကာလမေဝ အကာလိကံ၊ န ကာလန္တရံ ခေပေတွာ ဖလံ
ဒေတိ၊ အတ္တနော ပန ပဝတ္တိသမနန္တရမေဝ ဖလံ ဒေတိတိ အတ္တော။ အထ ဝါ
အတ္တနော ဖလပ္ပဒါနေ ပကဋ္ဌော ကာလော ပတ္တော အဿာတိ ကာလိကော၊
လောကီယော ကုသလဓမ္မော၊ ဣဒံ ပန သမနန္တရဖလတ္တာ န ကာလိကံ။

၄၀၀။ “မဟာယညံ ပဝတ္တယီ”တိအာဒိသု ကေဝလံ ဒါနဓမ္မာဒိသု ယည-
ပရိယာယသမ္ပဝတော “မြာဟူဏာနံ ယညာဘာဝတော”တိ ဝုတ္တံ။ မြာဟူဏာ
ဟိ “အဂ္ဂိမုခါဒေဝါ”တိ အဂ္ဂိဇုဟနပုဗ္ဗကံ ယညံ ဝိဒဟန္တိ။ တေနာဟ “အဂ္ဂိ-
ဇုဟနပုဗ္ဗာနာတိ အတ္တော”တိ။ “ဘူဘုံဝး သွး” ဣတိ၂ သာဝိတ္တိ ပုဗ္ဗကတ္တာ မုခံ

၁-ခု ၁-၃၄၂-ပံဋေ သုတ္တနိပါတေ။
၂-ဣဒံ မနုဓမ္မသတ္တေ ဒုတိယဇ္ဈာယေ ကောသီတိမဂါထံ နိဿာယ ဝုတ္တံ။

ပုဗ္ဗင်္ဂမံ။ “မုခမိဝ မုခ” နှိ အာဒိသု ဝိယ ဣဓာပိ ပဓာနပရိယာယော မုခသဒ္ဓေါတိ ဒဿေန္တော “မနုဿာနံ သေဋ္ဌတော ရာဇော ‘မုခ’ နှိ ဝုတ္တော” တိ အာဟ။ အာဓာရတောတိ ဩဂါဟန္တိနံ နဒီနံ အာဓာရဘာဝတော။ ပဋိသရဏတော ဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနဘာဝတော။ သညာဏတောတိ စန္ဒယောဂဝသေန အဇ္ဇ အသုက-နက္ခတ္တန္တိ ပညာယနတော။ အာလောကကရဏတောတိ နက္ခတ္တာနိ အဘိ-ဘဝိတွာ အာလောကကရဏတော။ သောမ္မဘာဝတောတိ သီတဟိမဝါ-သီတဝါတူပက္ခရာဘာဝတော။ တပန္နာနန္တိ ဒီပသီခါ အဂ္ဂိဇာလာ အသနိ-ဝိစက္ကန္တိ ဝေမာဒီနံ ဝိဇ္ဇလန္တာနံ။ အာယမုခံ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျဘာဝေန။

ဒိဗ္ဗစက္ခု ဓမ္မစက္ခု ပညာစက္ခု ဗုဒ္ဓစက္ခု သမန္တစက္ခုတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ စက္ခုဟိ။ တေ သရဏဿာတိ တေ သရဏဿ စ၊ တေ သရဏဘာဝမူလ-ကတ္တာ ဣတရဒယဿ စ၊ ယထာဝုတ္တတေ-ပဒေန ဝုတ္တတ္တတော ပရဿ စာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ “တေ တုယံ၊ ဣတရဿ စ သရဏဿ အဟော အာနုဘာဝေါ” တိ။ အာဝုတ္တိဝသေန ဝါ တေ သရဏဿာတိ ဧတ္ထ အတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော—တုယံ သရဏဘူတဿ စ ဣတရသရဏဿ စ အာနု-ဘာဝေါတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သေလသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သပတ္တာ။

၃-အဿလာယနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၀၁။ အညမညဝိသိဋ္ဌတ္တာ ဝိသဒိသံ ရဇံ ဝိရဇံ၊ ဝိရဇတော အာဂတာ၊ တတ္ထ ဇာတာတိ ဝါ ဝေရဇ္ဇကာ၊ ဧဝံ ဇာတာ ခေါ ပန တေ ယသ္မာဝတ္ထာ-ဘရဏာဒိဝိဘာဂေန နာနပ္ပကာရာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “နာနာဝေရဇ္ဇ-ကာန” နှိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဝေရဇ္ဇဿေဝ ဝသေန နာနပ္ပကာရတာဝုတ္တာ။ ယညုပါသနာဒိနာတိ ယညာနဘဝနမန္တဇ္ဈေနဒက္ခိဏပရိယေသနာဒိနာ။ စတုဝဏ္ဏသဓာရဏန္တိ ခတ္တိယာဒီနံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ သာဓာရဏံ သံသာရ-သုဒ္ဓိပါပတဿနံ။ နာနသုဒ္ဓိယာတိ တိတ္ထသမုဒ္ဓခါတေသု မန္တဇပ္ပနပုဗ္ဗကံ သာယံဘတိယဥဒကောရောဟနာဒိနာနသုဒ္ဓိယာ။ ဘာဝနာသုဒ္ဓိယာတိ ပရမ-ဇောတိဘူတာယ ပုရိသဘာဝနာသင်္ခါတာယ သုဒ္ဓိယာ။ ဝါဝိတသိရေတိ ဩရောပိတကေသော။ တမေဝ ဟိ သိရော ဝါဝိတန္တိ ဝုဇ္ဇတိ။

သဘာဝဝါဒီတိယထာဘူတဝါဒီ။ ပဗ္ဗဇန္တာတိ^၁မြာဟူဏပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂစ္ဆန္တာ၊ တသ္မာ မြာဟူဏာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝိဓာနံ သိက္ခန္တေန ဘောတာ “မြာဟူဏာဝ သုဇ္ဈန္တိ၊ နော အမြာဟူဏာ”တိ အယံ ဝိမိ သဟေတုကော သဥပါဒါနော သက္ကန္တံ ဥဂ္ဂဟိတော၊ တသ္မာ ဟုယံ ပရာဇယော နတ္ထိ ။ပ။ ဝေမာဟံသု။

၄၀၂။ လဒ္ဓိဘိန္ဒုနတ္ထန္တိ “မြာဟူဏာဝ မြဟ္မုနော ပုတ္တာ ဩရသာ မုခတော ဇာတာ မြဟ္မဇာ”တိ ဧဝံပဝတ္ထလဒ္ဓိယာ ဝိနိဝေဌနတ္ထံ။ ပုတ္တပဋိ- လာဘတ္တာယာတိ “ဧဝံ မယံ ပေတ္တိကံ ဣဏဓာရံ သောဓေယျာမာ”တိ လဒ္ဓိယံ ဌာတာ ပုတ္တပဋိလာဘတ္တာယ။ အသံ ဟေတ္တ အဓမ္မိကာနံ မြာဟူဏာနံ အဇ္ဈာ- သယော။ နေသန္တိ မြာဟူဏာနံ။ သစ္စဝစနံ သိယာတိ “မြဟ္မုနော ပုတ္တာ”တိ- အာဒိဝစနံ သစ္စံ ယဒိ သိယာ၊ မြာဟူဏီနံ ။ပ။ ဘဝေယျ၊ န ခေတံ အတ္ထိ။ မဟာမြဟ္မုနော မုခတော ဇာတာတိ ဝါဒစ္ဆေဒကဝါဒေါ မုခတောဇာတစ္ဆေ- ဒကဝါဒေါ။ အဿလာယနော ဝိညဇာတိကော “နိရက္ခေပံ သမဏေန ဂေါတမေန ဝုတ္တ”န္တိ ဇာနန္တောပိ သဟဂတာနံ မြာဟူဏာနံ စိတ္တာနုရက္ခဏတ္ထံ “ကိဉ္ဇာပိ ဘဝံ ဂေါတမော”တိ အာဒိမာဟ။

၄၀၃။ ဣဒါနိ “မြာဟူဏောဝ သေဌော ဝဏ္ဏော”တိ ဝါဒံ ဘိန္ဒိတုံ “သုတံ တေ ယောနကကမ္မောဇေယျ”တိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ယဒိ မြာဟူဏောဝ သေဌော ဝဏ္ဏော၊ သဗ္ဗတ္ထ မြာဟူဏောဝ သေဌော ဘဝေယျ၊ အထ ကသ္မာ ယောနက- ကမ္မောဇာဒိဇနပဒေသု မြာဟူဏာနံ သေဌဘာဝေါ နတ္ထိ? ဧဝံ ဟိ တတ္ထ ဝဏ္ဏော၊ တသ္မာ “မြာဟူဏောဝ သေဌော”တိ လဒ္ဓိမတ္တမေတံ။ တေသု ဟိ ဇနပဒေသု ဇနာ ကေဇ္ဈံ သန္ဓိပတိတွာ သမ္ပန္နယိတွာ ကတိကံ အကံသု၊ ဒါသံ သာမိကံ ကတွာ ဣတရေ သဗ္ဗေ တံ ပူဇေတွာ တဿ ဝသေ ဝတ္တန္တိ၊ ယော တေသံ အယျော ဟောတိ၊ ဣတရေ သဗ္ဗေ တဿ ဒါသာ ဟောန္တိ၊ တေ ကတိပယသံဝစ္ဆရာ- တိက္ကမေန တဿ ကိဉ္ဇိ ဒေါသံ ဒိသ္မာ တံ တတော ဌာနတော အပနေတွာ အညံ ဌပေန္တိ၊ ဣတိ သော အယျော ဟုတွာ ဒါသော ဟောတိ၊ ဣတရော ဒါသော ဟုတွာ အယျော ဟောတိ၊ ဧဝံ တာဝ ကေစိ “အယျော ဟုတွာ ဒါသော ဟောတိ၊ ဒါသော ဟုတွာ အယျော ဟောတိ”တိ ဧတ္ထ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ပုရိမဝသေနဝ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ “မြာဟူဏော သဘရိ- ယော”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝယပ္ပတ္တေ ပုတ္တေ အသတိတိ ဣဒံ ဝက္ခမာနဿ ဒါရကဿ ဒါယဇ္ဇသာမိကဘာဝဿ တာဝ ဒဿနံ။ မာတိတော သုဒ္ဓေါတိ

တ္ထေ ယော မာဘိတော သုဒ္ဓတ္တာ အယျော၊ ပိတိတော အသုဒ္ဓတ္တာ ဒါသော
 ဟောတိ၊ သော ဧဝံ ပိတိတော အသုဒ္ဓတ္တာ ဒါသော ဟုတ္တာ မာဘိတော
 အယျော ဟောတိတိ ဇာတိံ သမ္ဘေဒေတိ။ သောဝ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဟောတိတိ
 န သက္ကာ ဝတ္တန္တိ အပရေ။ ကော ထာမောဘိ မဟန္တေ လောကသန္တိဝါသေ
 အနမတဂ္ဂေ အတိဘေ ကာလေ ဣတ္ထိနံ ဝါ စိတ္တေ အနဝဋ္ဌိဘေ ဒါသာ ဒါသာ
 ဧဝံ ဟောန္တိ၊ အယျော အယျော ဧဝံ ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ ကော ကေန္တိကော သဟေတု-
 ကော အဝဿသော၊ တဿ သာဓကော သိဒ္ဓန္တော၊ ကိံ နိဒဿနန္တိ အတ္ထော။

၄၀၄။ သုတ္တန္တေဒကဝါဒေါ နာမာဘိ၊ “ဗြာဟ္မဏောဝ သုက္ကော
 ဝက္ကော”တိ ဧဝံ ဝုက္ကော သုတ္တန္တေဒကဝါဒေါ နာမ။

၄၀၈။ သဗ္ဗသ္မိံ အဂ္ဂိကိစ္စံ ကရေန္တေတိ ဧတေန ယကာ ယတော
 ကုတောစိ နိဿယတော ဥပ္ပန္နော အဂ္ဂိဥပါဒါနသမ္ပန္နော အဂ္ဂိကိစ္စံ ကရေတိ၊
 ဧဝံ ယသ္မိံ ကိသ္မိန္တိ ဒါသကုလေ ဇာတော ဥပနိဿယသမ္ပန္နော သမ္မာပဋိပဇ္ဇ-
 မာနော သံသာရတော သုဇ္ဈတိ ဧဝါတိ ဒဿေတိ။

၄၀၉။ ပါဒသိကဝက္ကောတိ အန္တရာဋ္ဌဝက္ကော။ ဧတေသန္တိ ခတ္တိယကုမာ-
 ရေန ဗြာဟ္မဏကညာယ ဥပ္ပန္နပုတ္တော၊ ဗြာဟ္မဏကုမာရေန ခတ္တိယကညာယ
 ဥပ္ပန္နပုတ္တောတိ ဧတေသံ ဝိန္နံ မာဏဝကာနံ။ မတကဘတ္တေတိ မတေ ဥဒ္ဓိဿ
 ကတဘတ္တေ။ ထာလိပါကေတိ ကတမင်္ဂလဘတ္တေ။

၄၁၀။ ဘုဗ္ဗေတိ ဇာတိသာမညတော မာဏဝ ဗြာဟ္မဏေဟိ သဗ္ဗံ ကေဇ္ဈံ
 သင်္ဂဏန္တော အာဟ။ ကော န ခေါတိ အဝံသိရော ဣသိဝါဒေါ။ တေသံ
 ဗြာဟ္မဏီသိနံ အသာမတ္တိယဒဿနေန ဇာတိယာ အပ္ပမာဏတံ ဝိဘာဝေတုံ
 ဂါမဒါရကဝေသေန ဥပဂစ္ဆိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဂါမဏ္ဍလရူပေါ ဝိယာ”တိ။
 ကောဏ္ဍဒမကောဘိ အဒန္တဒမကော။

၄၁၁။ ဇနေတိဟိ ဇနိကာ၊ ဇနေတ္တိ။ ဇနကော ဝိတာတိတ္ထောပိ ဧသေဝ
 နယော။ ဂန္ဓဗ္ဗပဉ္စန္တိ ဂန္ဓဗ္ဗဿ မာတုကုဗ္ဗိယံ ဥပ္ပဇေနကသတ္တဿ ခတ္တိယဘာဝါဒိ-
 ပုစ္ဆံ။ ဒဗ္ဗိဂဟဏသိပ္ပမိ ကောဝိဇ္ဇာဝေဒိဟဗ္ဗာ။ တတ္ထ ကိရကုသလော ယံကိဉ္စ
 အာဟာရူပဂပဏ္ဍပုပ္ဖလဗီဇံ အန္တမသော လောလုကမ္ဘိ ဂဟေတွာ ဘေ-
 သဇ္ဇေဟိ သောဇေတွာ ပစန္တော သပ္ပိမရုဗာဏိတေဟိ သမာနရသံ ကတွာ

သမ္မာဒေတုံ သက္ကောတိ၊ ပုဏ္ဏောပိ တာဒိသော။ တေန ဉ္ဇတံ တံ ဒဗ္ဗိဂဟဏ-
သိပ္ပမတ္တမ္ပိ န ဇာနာသီတိ သမ္ပန္နော။ သဒ္ဓေါတိ ကမ္မဗလသဒ္ဓါယ သဒ္ဓေါ၊
ပေါထုဇ္ဇနိကေနော ရတနတ္ထယပသာဒေန ပသန္တော။ တေနောဟ
“ဥပါသကံ မံ အဝံ။ ပ။ သရဏံ ဂတ”န္တိ။

အဿလာယနသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-သောဇ္ဇမုခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၂။ ခေမိယာ နာမ ရညော ဒေဝိယာ ရောပိတတ္တာ တံ အဗ္ဗဝနံ
ခေမိယဗ္ဗဝနန္တိ ဝုစ္စတိတံ ဝဒန္တိ။ ဓမ္မိကောတိ ဓမ္မယုက္ခော သဗ္ဗသောဝ အဓမ္မံ
ပဟာယ ဓမ္မေ ဌိတော။ ပရိဗ္ဗဇတိ ပဗ္ဗဇတိ ဧတေနာတိ ပရိဗ္ဗဇော၊ သရာ-
ဝါသတော နိက္ခမနပုဗ္ဗကံ လိင်္ဂဂဟဏဝသေန သီလသမာဒါနံ။ ဧတ္တာတိ
တေသ္မိံ ပရိဗ္ဗဇေ။ သဘာဝေါတိ တံ ပရိဗ္ဗာဇနိယံ၊ တေဟိ တေဟိ ပရိဗ္ဗာ-
ဇကေဟိ အနုဋ္ဌာတဗ္ဗော ပဋိပတ္တိဓမ္မသင်္ခါတော သဘာဝေါ။ ဓမ္မောဝ ပမာ-
ဏန္တိ ဧတေန မယံ အဟိရိမနာ စိတ္တဿ ယထာဥပဋ္ဌိတံ ကထေမ၊ တသ္မာ
တံ အပ္ပမာဏံ၊ ယော ပနေတ္ထ အဝိတထော ဓမ္မော၊ တဒေဝ ပမာဏံ။
တုမှေဟိ အဓိဂတပဋိပတ္တိသင်္ခါတော သဘာဝေါ အတ္ထိ၊ တဿ တုမှေဟိ
ဗဟုနာ နာနာသန္တဿနာဒိကဗ္ဗေန ဣဝံ အဝိတဗ္ဗံ၊ ဗဟုဒေဝေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ
အဓိပ္ပာယော။

၄၁၄။ သာရတ္ထရတ္တာတိ သာရဇ္ဇနဝသေန ရတ္တာ၊ ဗဟုလရာဂဝသေန
အဘိရတ္တာတိ အတ္တော။ အတ္တနာ ဉ္ဇပေတဗ္ဗမတ္ထံ အနုဂ္ဂဟာပေတိ ဗောဓေ-
တိတိ အနုဂ္ဂဟော၊ ဉ္ဇပိတကာရဏံ၊ သဟ အနုဂ္ဂဟေနာတိ သာနုဂ္ဂဟာ။
တေနာဟ “သကာရဏာ”တိ။ ကိံ ပန တံ ကာရဏံ? ဣမဿာဓိပ္ပာယော
“နတ္ထိ ဓမ္မိကော ပရိဗ္ဗဇော”တိ မယာ ဝုတ္တော၊ အဒ္ဓါ ပနာယသ္မာ
ဥဒေနော ယာဘာဝတော ဓမ္မိကံ ပရိဗ္ဗဇံ မေ အာစိက္ခတိတိ။ တေနာဟ
“ဝုတ္တံ ဟေတ”န္တိအာဒိ။

၄၂၁။ သဗ္ဗဒိဒံ သာဝရဇင်္ဂမံ ပုရိသကတံ၊ တသ္မာ ယံ ကိဉ္စိ ကတွာ အတ္တာ
ပေါသေတဗ္ဗော ရက္ခိတဗ္ဗောတိ လောကာယတနိဿိတော နိတိမဂ္ဂေါ
သောဇ္ဇမုခကန္တော၊ တသ္မာ အာဟ “တေဿ ကိရ ဇာနနသိပ္ပေ”တိအာဒိ။

သဏ္ဌ နိဗ္ဗာန်ော နာမ နတ္ထိ အကတ္တဗ္ဗမေဝ ကရဏတော။ ဒေဝလောက-
ပရိယာပန္နဓနံ မနုဿာနံ ဥပကပ္ပပုညာဘာဝတော ပုဗ္ဗေ အတ္တနာ နိဟိတဓနံ
“အသုကေ ဓာ”တိ အာစိက္ခိတော ဂတော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သောဋ္ဌမုခသုတ္တဝါယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-စင်္ကြံသုတ္တဝါ

၄၂၂။ တသ္မိန္နိ သာလဝနေ။ ဥတ္တရေန ဩပါသာဒန္တိ ဩပါသာဒ-
ဂါမဿ ဥတ္တရဒိသာယံ။ ဥတ္တရေနာတိ နေ-သဒ္ဓယောဂေန ဟိ ဩပါသာဒန္တိ
ဥပယောဂဝစနံ။ အဇ္ဈာဝသတိတိတ္ထေ အဓိ-အာ-သဒ္ဓါနံ အနတ္တန္တရတံ ဟဒယေ
ကတွာ အာဟ “ဝသတိ”တိ။ ဣဒါနိ တေသံ အတ္တဝိသေသဘာဝိတံ ဒသေန္တော
“အဘိဘိတွာ ဝါ အာဝသတိ”တိ အာဒိမာဟ။ ဧတ္တာတိ ဩပါသာဒပဒေ။
သတ္တုဿဒန္တိ အာဒိသု ပန ကထန္တိ အာဟ “တဿ အနုပ္ပယောဂတ္တာဝ
သေသပဒေသျှ”တိ။ ဥပ-အနု-အဓိ-ဣတိ-ဝေ-ပုဗ္ဗကေ ဝသနကိရိယာဋ္ဌာနေ
ဥပယောဂဝစနမေဝ ပါပုဏာတိတိ သဒ္ဓဝိဒ္ဓ ဣန္ဒြိန္တိတိ အာဟ “လက္ခဏံ
သဒ္ဓသတ္တတော ပရိယေသိတဗ္ဗ”န္တိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “ဥပသဂ္ဂဝသေန ပနေတ္တ
ဘုပ္ပတ္တေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ။ ဥဿဒတာ နာမေတ္ထ ဗဟုလတာတိ
တံ ဗဟုလတံ ဒသေတုံ “ဗဟုဇန”န္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ အာဝဇ္ဇိတွာတိ ပရိက္ခိပိတွာ။

ရညာ ဝိယ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဝါ ရာဇဘောဂံ။ ရညော ဒါယဘူတန္တိ ကုလ-
ပရမ္မရာယ ဘောဂ္ဂဘာဝေန ရညာ လဒ္ဓဒါယဘူတံ။ တေနာဟ “ဒါယဇ္ဇန္တိ
အတ္ထော”တိ။ ရာဇနိဟာရေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော ဥဒ္ဓိ ပရိဘောဂလာဘဿ
သေဋ္ဌဒေယျတာ နာမ နတ္ထိတိ အာဟ “အတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရာဇသင်္ခေပေန
ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ။ တိတ္ထပဗ္ဗတာဒိသျှတိ နဒိတိတ္ထပဗ္ဗတပါဒဂါမဒ္ဓါရအဋ္ဌဝိ-
မုခါဒိသု။ နိဿဋ္ဌပရိစ္ဆန္တိ မုတ္တစာဂဝသေန ပရိစ္ဆတ္တံ ကတွာ။ တေသံ
ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ။

၄၂၃။ သံဟတာတိ သန္နိပတိတာ။ ယော ကောစိ ဝိညနံ ဣတ္ထိတော ပဉ္စေ၊
တဿ ပုတ္တိတဿ ယာထာဝတော ကထနသမတ္ထော ပုတ္တိတပဉ္စဗျာကရဏ-
သမတ္ထော။ ကုလပဒေသာဒိနာ မဟတိ မတ္တာ တေဿာတိ မဟာမတ္ထော။

၁-အာဝိကတွာ (က) အာဝိဇ္ဇိတွာ (အဋ္ဌကထာယံ) အာဝဇ္ဇိတွာတိ ပရိက္ခိပိတွာ (ဒိ-ဇိ ၁-၂၈၉-ပိဋေ။)

၄၂၄။ တေတိ “နာနာဝေရဇ္ဇကာ”တိ ဝုတ္တမြာဟူဏာ။ “ဥဘတော သုဇာတော”တိ^၁ ဧတ္ထကေ ဝုတ္တေ ယေဟိ ကေဟိမိ ခွိဟိ ဘာဂေဟိ သုဇာတတာ ဝိညာယေယျ၊ သုဇာတသဒ္ဓေါ စ “သုဇာတော စာရဒဿ- နော”တိအာဒိသု^၂ အာရောဟပရိဏာဟသမ္ပတ္တိပရိယာယောတိ ဇာတိဝသေ- နေဝ သုဇာတတံ ဝိဘာဝေတုံ “မာတိတော စ ဝိတိတော စာ”တိ ဝုတ္တံ။ အနောရသပုတ္တဝသေနပိ လောကေ မာတုပိတုသမညာ ဒိဿတိ၊ ဣဓ ပနဿ ဩရသပုတ္တဝသေနေဝ ဣစ္ဆိယတိတိ ဒဿေတုံ “သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော”တိ ဝုတ္တံ။ ဝိတာ စ မာတာ စ ဝိတရော၊ ဝိတူနံ ဝိတရော ဝိတာမဟာ၊ တေသံ ယုဂေါ ဝိတာမဟယုဂေါ၊ တသ္မာ ယာဝ သတ္တမာ ဝိတာမဟယုဂါတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယုဂသဒ္ဓေါ စေတ္ထ ကေသေသနယေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော “ယုဂေါ စ ယုဂေါ စ ယုဂါ”တိ။ ဧဝံ ဟိ တတ္ထ တတ္ထ ခွိန္တံ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ တေနာဟ “တတော ဥဒ္ဓံ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗပုရိသာ ဝိတာမဟဂ္ဂဟဏေ- နေဝ ဂဟိတာ”တိ။ ပုရိသဂ္ဂဟဏံ စေတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝသေန ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံဟိ “မာတိတော”တိ ပါဠိဝစနံ သမတ္ထိတံ ဟောတိ။ အက္ခိတ္တောတိအပ္ပတ္တ- ခေပေါ။ အနဝက္ခိတ္တောတိ သဒ္ဓထာလိပါကာဒိသု န အဝက္ခိတ္တော။ ဇာတိ- ဝါဒေနာတိ ဟေတုမိ ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေတုံ “ကေန ကာရဏေနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ ဥဘတော။ ပ။ ဝိတာမဟယုဂါတိ ဧတေန မြာဟူဏဿ ယောနိ- ဒေါသာဘာဝေါ ဒဿိတော သံသုဒ္ဓဂဟဏိကဘာဝကိတ္တနတော။ အက္ခိ- တ္တောတိ ဣမိနာ ကိရိယာပရာဓာဘာဝေါ။ ကိရိယာပရာဓေန ဟိ သတ္တာ ခေပံ ပါပုဏန္တိ။ အနုပတ္တုဇ္ဇောတိ ဣမိနာ အယုတ္တသံသဂ္ဂါဘာဝေါ။ အယုတ္တ- သံသဂ္ဂမိ ဟိ ပဋိစ္စ သတ္တာ အက္ခောသံ လဘန္တိ။

ဣဿရောတိ အဓိပတေယျသံဝတ္တနိယကမ္မဖလေန ဤသနသီလော။ သာ ပနဿ ဣဿရတာ ဝိဘဝသမ္ပတ္တိပစ္စယာ ပါကဠာ ဇာတာတိ အမုတာပရိ- ယာယဘာဝေန ဝဒန္တော “အဇောတိ ဣဿရော”တိ အာဟ။ မဟန္တံ နေမဿ ဘူဝိဂတဇ္ဇေဝ ဝေဟာသဋ္ဌဇ္ဇာတိ မဟဒ္ဓနော။ တဿာတိ? တဿ တဿ။ ဝဒန္တိ “အန္တယတော ဗျတိရေကတော စ အနုပသင်္ကမနကာရဏံ ကိတ္တေမာ”တိ။

အဓိကရူပေါတိ ဝိသိဋ္ဌရူပေါ ဥတ္တမသရီရော။ ဒဿနံ အရဟတိတိ ဒဿနိယော။ တေနာဟ “ဒဿနယောဂေါ”တိ။ ပဿာဒံ အာဝဟတိတိ ပါသာဒိကော။ တေနာဟ “ဝိတ္တပသာဒဇနနတော”တိ။ ဝဏ္ဏဿာတိ

၁-ဒိ-ဋီ ၁-၃၁၄၊ အံ-ဋီ ၃-၄၄-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ၊

၂-မ ၂-၃၅၁၊ ခ ၁-၃၆၇၊ ခ ၂-၃၃၁-ပိဋ္ဌေသု။

၃-တဿ တဿ (အဋ္ဌကထာပံ။)

ဝဏ္ဏဓာတုယာ။ သရီရန္တိ သန္ဓိဝေသဝိသိဋ္ဌော ကရစရဏဂီဝါသိသာဒိ အဝယဝ-
သမုဒါယော၊ သော စ သဏ္ဌာနမုခေန ဂယုတီတိ “ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရ-
တာယာတိ ပရမာယ။ ပ။ သမ္ပတ္တိယာ စာ”တိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗဝဏ္ဏေသု သုဝဏ္ဏ-
ဝဏ္ဏောဝ ဥတ္တမောတိ ဝုတ္တံ “သေဋ္ဌေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေန သမန္တာဂတော”တိ။
တထာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ စက္ကဝတ္တိနော စ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝ ဟောန္တိ။ ဗြဟ္မဝန္တသီတိ
ဥတ္တမသရီရာဘော၊ သုဝဏ္ဏာဘောတိ အတ္ထော။ ဣမမေဝ ဟိ အတ္ထံ သန္ဓာ-
ယာဟ “မဟာဗြဟ္မုနော သရီရသဒိသေန သရီရေန သမန္တာဂတော”တိ၊ န
ဗြဟ္မုဇုဂတ္တတံ။ အခုဒ္ဓါဝကာသော ဒဿနာယာတိ အာရောဟပရိဏာဟ-
သမ္ပတ္တိယာ အဝယဝပါရိပူရိယာ စ ဒဿနာယ ဩကာသော န ခုဒ္ဓကော။
တေနာဟ “သဗ္ဗာနေဝါ”တိအာဒိ။

ယမနိယမလက္ခဏံ သီလမဿ အတ္တိတိ သီလဝါ၊ တံ ပနဿ ရတ္တညုတာယ
ဝုဒ္ဓံ ဝမိတံ သီလံ အဿ အတ္တိတိ ဝုဒ္ဓသီလံ၊ တေန စ သဗ္ဗဒါ သမာယော-
ဂတော ဝုဇုသီလေန သမန္တာဂတော။ ပဉ္စသီလမတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ
တတော ပရံ သီလဿ တတ္ထ အဘာဝတော တေသဉ္စ အဇာနနတော။

ဌာနကရဏသမ္ပတ္တိယာ သိက္ခာသမ္ပတ္တိယာ စ ကတ္ထစိပိ အနုနတာယ ပရိ-
မဏ္ဍလပဒါနိ ဗျဉ္ဇနာနိ အက္ခရာနိ ဧတိဿာတိ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနာ။ အထ ဝါ
ပဇ္ဇတိ အတ္ထော ဇောနာတိ ပဒံ၊ နာမာဒိ၊ ယထာဓိပ္ပေတမတ္ထံ ဗျဉ္ဇေတိတိ ဗျဉ္ဇနံ၊
ဝါကံ၊ တေသံ ပရိပုဏ္ဏတာယ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနာ။ အတ္တဉ္စပနသာနေတာယ
ဝါစာဝ ကရဏန္တိ ဝါက္ခရဏံ၊ ဥဒါဟရဏသောသော။ ဂုဏပရိပုဏ္ဏဘာဝေန
တဿ မြာဟ္မဏဿ၊ တေန ဝါဘာသိတဗ္ဗအတ္တဿ။ ပူရေ ပုဏ္ဏဘာဝေ။ ပူရေတိ
စ ပရိမသ္မိ အတ္ထေ အာဓာရေ ဘုဗ္ဗံ၊ ဒုတိယသ္မိ ဝိသယေ။ သုရမာလတ္တနေနာတိ
ဣမိနာ တဿာ ဝါစာယ မုဒုသဏ္ဍဘာဝမာဟ။ အပလိဗုဒ္ဓါယ ဝိတ္တသေမှာ-
ဒိဟိ။ သန္တိန္ဒ သဗ္ဗံ ဒဿေတွာ ဝိသ ကေဒေသကထနံ။ ဝိလမ္ပိတံ သဏိကံ စိရာ-
ယိတွာကထနံ။ “သန္တိဒ္ဓဝိလမ္ပိတာဒိ”တိ ဝါပါဌော။ တတ္ထ သန္တိန္ဒ သန္တေဟဇနကံ။
အာဒိ-သဒ္ဓေန ခလိတာနုကမ္မိတာဒိ သင်္ဂဏာတိ။ အာဒိမဏ္ဍပရိယောသာနံ
ပါကဋံ ကတွာတိ ဣမိနာ စဿ ဝါစာယ အတ္ထပါရိပူရိ ဝဒန္တိ။

၄၂၅။ သဒိသာတိ ကေဒေသေန သဒိသာ။ န ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏေဟိ သဗ္ဗထာ
သဒိသာ ကေစိပိ ဂုဏာ အညေသု လဗ္ဘန္တိ။ ဣတရေတိ အတ္တနော ဂုဏေဟိ
အသဒိသဂုဏေ။ ဣဒန္တိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ။ ဂေါပဒကန္တိ ဂါဝိယာ ပဒေ
ဌိတဥဒကံ။ ဣလပရိယာယေနာတိ ဣလာနုက္ကမေန။

တတ္ထာတိ မဇ္ဈကေ။ သီဟသေယျံ ကပ္ပေသီတိ ယထာ ရာဟု အသုရိန္ဒော အာသာမတော ဝိတ္တာရတော ဥဗ္ဗေဓတော စ ဘဂဝတော ရူပကာယဿ ပရိစ္ဆေဒံ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ၊ တထာရူပံ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရေန္တော သီဟသေယျံ ကပ္ပေသီ။

ပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန အရိယန္တိ အာဟ “အရိယံ ဥတ္တမံ ပရိသုဒ္ဓ”န္တိ။ အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန ကုသလံ၊ န သုခဝိပါကဋ္ဌေန။ ကတ္ထမ္ဘံ စတုရသီတိ ပါဏသဟဿာနိ ကတ္ထမ္ဘိ အပရိမာဏာပိ ဒေဝမနုဿာ ယသ္မာ စတုဝိသတိယာ ဌာနေသု အသင်္ချေယျာ အပရိမေယျာ မဂ္ဂဖလာမတံ ဝိဝန္တိ။ ကောဋိသတသဟဿာဒိပရိမာဏေနပိ ဗဟူ ဧဝ၊ တသ္မာ အနုတ္တရာစာရသိက္ခာပနဝသေနေဝ ဘဂဝါ ဗဟူနံ အာစရိယော။ တေတိ ကာမရာဂတော အညေ ဘဂဝတာ ပဟိနကိလေသေ။

အပါပပုရေက္ခာရေတိ အပါပေဟိ ပုရက္ခရိယတိ၊ န ဝါ ပါပံ ပုရတော ကရောဘိတိပိ အပါပပုရေက္ခာရေတိ ဣမေတ္ထံ ဒေသေတုံ “အပါပေ နဝလောကုတ္တရဓမ္မေ”တိအာဒိ ပုတ္တံ။ တတ္ထ အပါပေတိ ပါပပဋိပက္ခေ ပါပရဟိတေ စ။ မြဟ္မနိ ဘဝါ၊ မြဟ္မနော ဝါ ဟိတာ ဂရုကရဏာဒိနာ၊ မြဟ္မာနံ ဝါ မဂ္ဂံ ဇာနာတိတိ မြဟ္မညာ၊ တဿာ မြဟ္မညာယ ပဇာယ။

တိရောရဋ္ဌာ တိရောဇနပဒါတိ ဧတ္ထ ရဇ္ဇံ ရဋ္ဌံ ရာဇန္တိ ရာဇာနော ဧတေနာတိ ကတွာ၊ တဒေကဒေသဘူတာ ပဒေသာ ပန ဇနပဒေါ ဇနာ ပဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထ သုခဇီဝိကံ ပါပုဏန္တိတိ ကတွာ။ ပုစ္ဆာယ ဒေါသံ သလ္လက္ခေတွာတိ သမ္ပန္နော။ ဘဂဝါ ဝိဿန္တေတိ တေသံ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ စိန္တေတွာတိ အဓိပ္ပာယော။ နဝကာတိ အာဂန္တုကဘာဝေန အမှာကံ အဘိနဝါ။

၄၂၆။ ဩပါတေတိ နိပါတေတိတိ အတ္ထော။ တထာဘူတော စ တတ္ထ ပေသိတာ ဟောတိတိ ပုတ္တံ “ပဝေသေတိ”တိ။ သံပုရေက္ခာရေန္တိတိ သက္ကစ္စံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကရေန္တိ။ တေနာဟ “ပုရတော ကတွာ ဝိဝရန္တိ”တိ။

၄၂၇။ သုဒ္ဓေ ဗဟိ ကတွာ ရဟော ဘာသိတဗ္ဗဋ္ဌေန မန္တာ ဧဝ တံတံအတ္ထပဋိပတ္တိဟေဘုတာယ ပဒန္တိ မန္တပဒံ၊ ဝေဒံ။ တေနာဟ “ဝေဒေါ”တိ။ ဓဝံ ကိရာတိ ပရမ္ပရဘာဝေန အာဘတန္တိ၊ အာစရိယပရမ္ပရာယ အာဘတံ။

၁-အာဂတန္တိ (အဋ္ဌကထာယံ။)

ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတ္ထာတိ ဧတေသု သဒ္ဓါယိတာဒိဝတ္ထုသု။ **ဧကံသေနော နိဋ္ဌံ ဂန္တု နာလံ** အနေကန္တိကတ္တာ သဒ္ဓါဒိဂ္ဂါဟဿ။ **ဥပရိ ပုစ္ဆာယ မဂ္ဂံ ဝိဝရိတွာ ဌပေသိ** သစ္စာနုရက္ခာယ ဉာတုကာမတာယ ဥပ္ပါဒိတတ္တာ။ ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ—
 မယာ “သစ္စမနုရက္ခတာ။ ပ။ နိဋ္ဌံ ဂန္တု”န္တိ ဝုတ္တေ သစ္စာနုရက္ခဏံ ဉာတုကာမော
 မာဏဝေါ “ကိတ္တာဝတော”တိ အာဒိနာ ပုစ္ဆိဿတိ၊ တဿ တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ
 သစ္စာနုဗောဓေ ပုစ္ဆာယ အဝသရံ ဒတွာ တဿ ဥပနိဿယေ ဥပကာရဓမ္မေ
 ကထေဿာမိတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဥပရိ ပုစ္ဆာယ မဂ္ဂံ ဝိဝရိတွာ ဌပေသိ”တိ။

၄၃၀။ **အတ္တာနုညေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊** ယတော ဝုတ္တံ ပါဠိယံ “ယံ ခေါ
 ပနာယမာယသ္မာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဂမ္ဘီရော သော ဓမ္မော ဒုဒ္ဒသော
 ဒုရနုဗောဓော”တိ အာဒိ။ လုပ္ပန္တိတိ **လောဘနိယာ** ယထာ “အပါယဂ-
 မနိယာ”တိ အာဟ “**လောဘနိယေသု ဓမ္မေသုတိ လောဘဓမ္မေသု**”တိ။
 ယထာ ဝါ ရူပါဒိဓမ္မာ လောဘနိယာ၊ ဧဝံ လောဘောတိ အာဟ “**လောဘနိ-
 ယေသု ဓမ္မေသုတိ လောဘဓမ္မေသု**”တိ။ တေနောဟ “ယံ လောကေ
 ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ
 နိဝိသတိ”တိ။ သေ နယော သေသပဒ္ဒယေပိ။

၄၃၂။ **နိဝေသေတိတိ ဌပေတိ ပဌပေတိ။ ပယိရူပါသတိတိ ဥပဌာနဝသေန**
ဥပဂန္တာ နိဿိဒတိ။ သုယျတိ ဧတေနာတိ သောတန္တိ အာဟ “**ပသာဒ-
 သောတ**”န္တိ။ တံ ဟိ သဝနာယ ဩဒဟိတဗ္ဗန္တိ။ **ဓာရေတိ သန္ဓာရေတိ**
 တတ္ထေဝ မနံ ဌပေတိ။ **အတ္ထတောတိ** ယထာဝုတ္တဿ ဓမ္မဿ အတ္ထတော။
ကာရဏတောတိ ယုတ္တိတော ဟေတုဒါဟရဏေဟိ ဥပပတ္တိတော။ **ဩလော-**
ကနန္တိ ဝေမေတန္တိ ယထာသဘာဝတော ပညာစက္ခုနာ ဒဌဗ္ဗတံ ခမန္တိ၊ တဉ္စ
 မဟန္တဿ မဏိနော ပဇ္ဇလန္တဿ ဝိယ အာဝိကတွာ အတ္ထဿ စိတ္တေ ဥပဌာ-
 နန္တိ အာဟ “**ဣဓာ**”တိ အာဒိ။ **ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒောတိ** ကတ္တုကာမတာ-
 သင်္ခါတော ကုသလစ္ဆန္ဒော။ **ဝါယမတိတိ** အာဒိတော စတုန္တမ္ပိ ဝီရိယာနံ ဝသေန
 ဝါယာမံ ပရက္ကမံ ကရေတိ။ **မဂ္ဂပဓာနံ ပဒဟတိတိ** မဂ္ဂါဝဟံ မဂ္ဂပရိယာပန္နဉ္စ
 သမ္ပပ္ပဓာနံ ပဒဟတိ၊ ပဒဟနဝသေန တံ ပရိပူရေတိ။ **ပရမသစ္စန္တိ** အမောသ-
 ဓမ္မတ္တာ ပရမတ္ထသစ္စံ။ **သဟဇာတနာမကာယေနာတိ** မဂ္ဂပညာသဟဇာတ-
 နာမကာယေန။ **တဒေဝါတိ** တဒေဝ ပရမသစ္စံ နိဗ္ဗာနံ။ တေနောဟ “**သန္တိ-**
ကိရိယာဘိသမယေန ဝိဘူတံ ပါကဋံ ကရောန္တော ပဿတိ”တိ။

၁-ဒီ ၂-၂၄၆၊မ ၁-၇၅၊အဘိ ၂-၁၀၆-ဝိဇ္ဇေသု။

၄၃၃-၄။ မဂ္ဂါနုဗေဒဓာတုတိ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ ဗောဓော ဗုဇ္ဈနံ၊ ယေသံ ကိလေသာနံ သမုတ္တိန္နနဝသေန မဂ္ဂပဋိဝေဓော၊ တေသံ ပဋိပ္ပဿန္တနဝသေန ပဝတ္တမာနံ သာမညဖလံ၊ မဂ္ဂေန ပဋိဝိဒ္ဓါနိ သစ္စာနိ၊ ပရမတ္ထသစ္စမေဝ ဝါ အနုရူပဗုဇ္ဈနန္တိ အဓိပ္ပါယော။ “သစ္စာနုပ္ပတ္တိတိ ဖလသန္တိကိရိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဟိ သတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ သဒ္ဓါပဋိလာဘာဒယောဒ္ဓါဒသဓမ္မာ သစ္စာနုပ္ပတ္တိယာ ဥပကာရာ ဟောန္တိ၊ တဿ ဝုတ္တံ “တေသံယေဝါတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနံ ဒ္ဓါဒသန္တိ”န္တိ။ နာယံ “တေသံယေဝါ”တိ ပဒဿ အတ္ထော။ သတိပိ ကုသလ-
 ဝိပါကာဒိဘာဝေန နာနတ္ထေ ဝတ္တာရမ္မဏဘူမိကိစ္စာဒိဝသေန ပန သဒိသာတိ ဥပါယတောဝ မဂ္ဂဓမ္မာ အာသေဝိတာ ဗဟုလိကတာ ဖလဘူတာတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိတိ တံသဒိသေ တဗ္ဗောဟာရံကတွာ “တေသံ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဟိ အာသေဝနာဂဟဏံ သမတ္ထိတံ၊ န အညထာ။ န ဟိ ဧက-
 စိတ္တက္ခဏိကာနံ မဂ္ဂဓမ္မာနံ အာသေဝနာ၊ ဗဟုလိကမ္ပံ ဝါ အတ္ထိတိ။ တုလနာတိ ဝိပဿနာ။ သာ ဟိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဘူတာ မဂ္ဂပဓာနဿ ဗဟုကာရာ တဿ အဘာဝေ မဂ္ဂပဓာနဿေဝ အဘာဝတော၊ ဧဝံ ဥဿာဟော တုလနာယ ဆန္ဒော ဥဿာဟဿ ဗဟုကာရေတိအာဒိနာ ဟေဋ္ဌိမဿ ဥပရိမူပကာရတံ သုဝိညေယျမေဝါတိ အာဟ “ဣဒိနာ နယေန သပ္ပပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိ-
 တဓမ္မာ”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

စင်္ကီသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-သေသကရီသုတ္တဝါဒ

၄၃၇။ ဧကာဋ္ဌာသန္တိ မံသဘာဂံ။ လဂ္ဂါပေယျုန္တိ နာရနာ ဝါဝါကေန ဝါ ဗန္ဓိတွာ ပုရိသဿ ဟတ္ထေ ဝါ ဝသနဂေဟေ ဝါ ဩလမ္ပနဝသေန ဗန္ဓေယျု။ သတ္တဓမ္မန္တိ သတ္ထိကေသု သတ္တဝါဟေန ပဏေတဗ္ဗံ အာဏာဓမ္မံ။ တဿ နိက္ခမနတ္တန္တိ တံ မူလံ သတ္ထိကေဟိ နိတ္တရဏတ္ထံ။ ပါပံ အဿာတိ ပရိစရန္တဿ ပါရိစရိယာယ အဟိတံ အဿ။ တေနာဟ “န သေယျော”တိ။ ဥစ္စာကုလိနာဒယော ဒုတိယဝါရာဒိဟိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဣဓ ဥပဓိဝိပတ္တိသမ္ပတ္တိယော ပါပိယာဒိပဒေဟိ ဝုတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ “ပါပိယောတိ ပါပကော လာမကော အတ္တဘာဝေါ အဿာ”တိ။ သေယျံသောတိ ဟိတ-
 ကောဋ္ဌာသော၊ ဟိတသဘာဝေါတိ အတ္ထော။ ဥစ္စာကုလိနာတိ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ အာဟ “ဥစ္စာကုလိနတ္ထော”တိ။ “ဝဏ္ဏော န ဒိယေတ

တထာဂတဿံ”တိအာဒိသု^၁ ဝိယ ဝဏ္ဏသဒ္ဓေါ ဣမ ပသံသာပရိယာယောတိ အာဟ “ဝေဿောဝိ ဟိ ဥဠာရဝဏ္ဏော ဟောတိ”တိ။

၄၄၀။ “နိရဝေါ ပဒသဒ္ဓေါ သောဠာရဂေါတ္တဿ အကိဏ္ဏမတ္တိကာပတ္တော တိဋ္ဌေယျ အသင်္ကစာရီ”တိ^၂ ပုတ္တတ္တာ ဘိက္ခာ စရိတဗ္ဗာဝ။ အယံ တေသံ ကုလ-
ဓမ္မောတိ အဓိပ္ပါယော။ ဟရိတွာတိ အပနေတွာ။ သတ္တဇီဝေါ သတ္တဝါဏိ-
ဇကော။ ဂေါပေတိ ရက္ခတိတိ ဂေါပေါ။ အာရက္ခာဓိကာရေနိယုတ္တော။ အသန္တိ
လူနန္တိ တေနာတိ အသိတံ၊ လဝိတ္တံ။ ဝိဝိဓံ ဘာရံ အာဘဉ္ဇန္တိ ဩလမ္ပန္တိ ဧတ္တာတိ
ဗျာဘင်္ဂီ၊ ကာဇံ။

၄၄၁။ အနုဿရတောတိ အနုဿရဏဟေတု ကုလဝံသာနုဿရဏ-
က္ခဏေ ခတ္တိယောတိအာဒိနာ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ တေနာဟ “ပေါရာဏေ ။ပ။
အနုဿရိယမာနေ”တိ။ ဥစ္စနိစတ္တဇာနနတ္ထဉ္စ ကုလဝဝတ္ထာနံ ကတံ ဟောတိတိ
ခတ္တိယာဒိကုလကမ္မုနာ တေသံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ သန္ဓနံ ဇီဝိကံ ပညပေန္တိ
မြာဟူဏာ၊ တထာဂတော ပန လောကုတ္တရဓမ္မမေဝ ပရိသဿ သန္ဓနံ ပညပေတိ
တေန သတ္တဿ လောကဂ္ဂဘာဝသိဒ္ဓိတော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဧသုကာရိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-ဓနဉ္စာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄၅။ ရာဇဂဟံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတပဗ္ဗတဿာတိ ပဏ္ဏဝပဗ္ဗတံ သန္ဓာ-
ယာဟ။ ရာဇဂဟနဂရဿ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေ ပဗ္ဗတဿ သမီပေ ဌိတော
ဇနပဒေါ ဒက္ခိဏာဂီရိ။ တဏှုလပုဋ္ဌကာနံ ပါလိ ဧတ္တာတိ တဏှုလပါလိ။

၁-ဒီ-၄ ၁-၂၅၇၊ ဒီ-၄ ၃-၆၁၊ မ-၄ ၃-၂၈၉၊ ဥဒါန-၄ ၃၀၅၊ အပဒါန-၄ ၂-၉၁၊ ဗုဒ္ဓဝံသ-၄ ၁၆၃၊
စရိယာပိဋက-၄ ၉-၃၂၄၊ ဧ-၇ ၁-၉၊ မ-၇ ၁-၁၀၊ သံ-၇ ၁-၉၊ အံ-၇ ၁-၁၂၊ ဝဇီရ-၇ ၁၀၊
သာရတ္ထ-၇ ၁-၆၊ နေတ္တိ-၇ ၈-ပိဋေသု။
၂-နိရဝေ ပဒသဒ္ဓေါ သောဠာရဂေါ တထာ အကိဏ္ဏပတ္တိကာ ပဟောတိယေဝါတိ အသင်္ကစာရိ၊
(ပေါတ္တကေသု။)
အပ္ပမတ္တော စရေ ဘိက္ခံ၊ သာယနေ နာတိလက္ခိတော။
ဘိက္ခုဟိ ရဟိတေ ဂါမေ၊ ယာတြာမတ္တမလောလုပေါ၊ ။(ဂါရုဇေ၊)၁၀၃-အဇ္ဈာယော။
ပါဏ ယာတြာနိမိတ္တဉ္စ၊ ဗျင်္ဂါရေ ဘုတ္တဝဇ္ဇနေ။
ကာလေ ပသတ္ထဝဏ္ဏာနံ၊ ဘိက္ခုတ္တံ ဂေဟမာစရေ။ (ဗိသဏုပုရာဏေ၊ ၃-အံသေ ၉-အဇ္ဈာယော)

တဿ ကိရ ခွါရသမိပေ တဏှာလဝါဏိဇာ တဏှာလပသိဗ္ဗကေ ဝိဝရိတွာ ပဋိပါဠိယာ ဌပေတွာ နိသိဒန္တိ၊ တေနဿ “တဏှာလပါလိခွါရ”န္တိ သမညာ အဟောသိ။ သဗ္ဗဓမ္မေ သဿံ ဂဏှာတိတိ ဒလိဒ္ဓကဿကာနံ ဒိဝသပရိဗ္ဗယ-မတ္တမေဝ ဝိဿဇ္ဇေတွာ သဗ္ဗမေဝ အာယတော နိပ္ပန္နံ ဧညံ ဂဏှာတိ။ ဗန္ဓ-သဿာနိတိ မန္တနိပ္ပတ္တိကာနိ သဿာနိ။

၄၄၆။ ဣမိနာ နယေနာတိ ဒါသကမ္မကရဿ နိဝါသနဘတ္တဝေတနာ-နုပ္ပဒါနေန မင်္ဂလဒိဝသေသု နေဝတ္ထာလင်္ကာရာနုပ္ပဒါနာဒိနာ စ ပေါသေ-တဗ္ဗော။ မိတ္တာမစ္စာနံ ဝိယဝစနအတ္ထစရိယာသမာနတ္တတာဒိ မိတ္တာမစ္စကရ-ဏီယံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တထာ ဉာတိသလောဟိတာနံ။ တတ္ထ အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ပဋ္ဌေန “အမှာကံ ဣမေ”တိ ဉာယန္တိတိ ဉာတိ၊ မာတာပိတာဒိသမ္ပဒ္ဓတာယ သမာန-လောဟိတာတိ သလောဟိတာ။ သမ္မာ ဒဒန္တေသုပိ အသန္တေနတော နတ္ထိ ဧဟေသံ တိထိတိ အတိထိ၊ တေသံ အတ္တနာ သမာနပရိဘောဂဝသေန အတိထိက-ရဏီယံ ကာတဗ္ဗံ၊ အတိထိဗလိတိ အတ္ထော။ ဉာတကဘူတပုဗ္ဗာ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပဂတာ ပုဗ္ဗပေတော၊ ဒက္ခိဏေယျေသု ကာလေန ကာလံ ဒါနံ ဒတွာ တေသံ ဥဒ္ဓိသနံ ပုဗ္ဗပေတကရဏီယံ၊ ပေတဗလိတိ အတ္ထော။ ဂန္ဓပုပ္ဖဝိလေပနဇာလာ-ဘတ္တေဟိ ကာလေန ကာလံ ဒေဝတာနံ ပူဇာ ဒေဝတာကရဏီယံ၊ ဒေဝတာဗလိတိ အတ္ထော။ ရာဇကိစ္စကရဏံ ဥပဋ္ဌာနံ ရာဇကရဏီယံ၊ အယမ္ပိ ကာယောတိ အတ္တနော ကာယံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယာဟ “ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ။

၄၄၇။ ပဉ္စ ဒုဿိလျကမ္မာနိတိ နိစ္စသီလပဋိပက္ခဓမ္မာ။ ဒသအကုသလကမ္မ-ပထဓမ္မာ ဒသ ဒုဿိလျကမ္မာနိ။ အဓမ္မစာရိ ဧဝ ဝိသမစာရိ ကာယဝိသမာဒိ-စရဏတောတိ ဝိသမစာရိပဒဿ အတ္ထော ဝိသု န ဝုတ္တော။

၄၄၈-၄၅၃။ ဩသရန္တိ အပသက္ကန္တိ၊ ဒိယန္တိတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ပရိဟာယန္တိ”တိ။ အဘိသရန္တိတိ အဘိဝဓုနဝသေန ပဝတ္တန္တိ။ တေနာဟ “ဝရန္တိ”တိ။ တတြာဘိ ဗြဟ္မလောကေ။ အဿာတိ ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပန္နဿ နေဇ္ဇာနိဿ။ တတော ပဋ္ဌာယာတိ ယဒါ ဘဂဝတာ “သော ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ။ စတုသစ္စဝိမုတ္တန္တိ နိဒ္ဓါရေတွာ ဝိဘဇိတွာ ဝုစ္စမာနေဟိ သစ္စေဟိ ဝိမုတ္တံ။ အတ္ထတော ပန တတော ပုဗ္ဗေဝိ သစ္စဝိမုတ္တံ ကထံ န ကထေသိယေဝ သစ္စဝိမုတ္တဿ နိယျာနဿ အဘာဝတော။

နေဇ္ဇာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-ဝါသေဋ္ဌသုတ္တံ

၄၅၄။ ဇာတိံ သောဓေတုကာမာ ဟောန္တိတိ သဟဝါသိနံ မြာဟူဏာနံ ကိရိယာပရာဓေန ဝါ အသာရုပ္ပတ္တေန ဝါ ဇာတိယာ ဥပတ္တိလေသံ အာသင်္ကာယ တံ သောဓေတုကာမာ ဟောန္တိ။ မန္တေ သောဓေတုကာမာ ဟောန္တိတိ မန္တဝစနေ အာစရိယမတိစောဒနာယ အညေန ဝါကျေန ကေနမိ ကာရဏေန သံသယေ ဥပ္ပန္နေ တံ သောဓေတုကာမာ ဟောန္တိ။ အန္တရာတိ ဝေမဇ္ဈေ။ အညတ္ထေ ဝါအန္တရာသဒ္ဓေါတိ တဿ အညာ ကထာတိ ဝစနံ အဝဂန္တဗ္ဗံ။ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဓယာဒိဂုဏသမ္ပန္နော ဧဝ “သီလဝါတိ ဂုဏ-ဝါ”တိ အာဟ။ တေဟိ သီလဿ ဝိသုဒ္ဓါနကာလေပိ “သီလဝါ”တိ ဂုဏတိ။ သမ္ပန္နသီလတ္တာ ဝါ တေဟိ သမန္တာဂတော ဧဝ ဟောတိတိ အာဟ “သီလ-ဝါတိ ဂုဏဝါ”တိ။ အာစာရသမ္ပန္နောတိ သာဓုအာစာရဝတ္ထော။

၄၅၅။ သိက္ခိတာတိ တေဝိဇ္ဇာနံ သိက္ခိတာ တုမှေ၊ န ဒါနိ တုမှေဟိ ကိဉ္စိ ကတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိတိ အတ္ထော။ ပဋိညာတာတိ ပဋိဇာနိတွာ ဌိတာ။

ဝေဒတ္တယသင်္ခါတာ တိဿော ဝိဇ္ဇာ အဇ္ဈယန္တိတိ တေဝိဇ္ဇာ။ တေနာဟ “တိဝေဒါန”န္တိ။ တယော ဝေဒေ အဏန္တိ အဇ္ဈယန္တိတိ မြာဟူဏာ၊ တေသံ။ ယံ ဧကံ ပဒမ္ပိ အက္ခာတံ၊ တံ အတ္ထတော ဗျဉ္ဇနတော စ ကေဝလိနော အဓိယိနော အပ္ပပယောဂေန။ နိဋ္ဌာဂတဗျာတိ နိပ္ပတ္တိံ ဂတာ အမှာ တေ-ဝိဇ္ဇာယ သကသမယဿ ကထနေ။

မနောကမ္မတောဟိ ဝတ္ထသမ္ပဒါတိကာရဏူပစာရေနာယမတ္ထောရုတ္တောတိ အာဟ “တေန သမန္တာဂတော ဟိ အာစာရသမ္ပန္နော ဟောတိ”တိ။

ဓယာတိတန္တိ ဝဓိပက္ခေ ဌိတန္တိ အတ္ထော။ သုက္ကပက္ခပါဋိပဒတော ပဋ္ဌာယ ဟိ စန္ဒော ဝဓတိတိ ဂုဏတိ၊ န ဝိယတိတိ။ ဝန္တမာနာ ဇနာ နမက္ကာရံ ကရေန္တိ။

အတ္တဒဿနေနာတိ ဝိဝရဏေန ဒဿနပရိကာယကဋ္ဌေန လောကဿ ဝက္ခ၊ ဟုတွာ သမုပ္ပန္နံ။

၄၅၆။ တိဋ္ဌတု တာဝ မြာဟူဏမိန္တာတိ “ကိ” ဇာတိယာ မြာဟူဏော ဟောတိ၊ ဥဒါဟု ဘဝတိ ကမ္မုနာ”တိ အယံ မြာဟူဏဝိစာရော တာဝ

တိဋ္ဌတု၊ ဇာတိဒဿနတ္ထံ တိဏရုက္ခကီဋ္ဌပဋ္ဌာနံ တော ပဋ္ဌာယ လောကေ ဇာတိ-
 ဝိဘင်္ဂံ ဝိက္ခာရတော ကထေဿာမီတိ တေသံ စိတ္တသမ္ပဟံသနတ္ထံ ဒေသေ-
 တဗ္ဗမတ္ထံ ပဋိဇာနာတိ။ တတ္ထ အညမညာ ဟိ ဇာတိယောတိ ဣဒံ ကာရဏ-
 ဝစနံ၊ ယသ္မာ ဣမာ ဇာတိယော နာမ အညမညံ ဝိသိဋ္ဌာ၊ တသ္မာ ဇာတိဝိဘင်္ဂံ
 ဗျာကရိဿာမီတိ။

ယသ္မာ ဣမ ဥပါဒိန္ဒကဇာတိ ဗျာကာတဗ္ဗဘာဝေန အာဂတာ၊ တဿာ
 ပန နိဒဿနဘာဝေန ဣတရ၊ တသ္မာ “ဇာတိဝိဘင်္ဂံ ပါဏာန” နှိ ပါဠိယံ
 ဝုတ္တံ၊ တေသံ တေသံ ပါဏာနံ ဇာတိယောတိ အတ္ထော။ ဧဝံ နိဒဿနံ
 ကထေတွာ နိဒဿိတဗ္ဗေ ကထိယမာနေ။ တဿာတိ ဝါသေဋ္ဌဿ။ ကာမံ
 “တေသံ ဝေါဟံ ဗျက္ခိဿ” နှိ ဥဘောပိ မာဏဝေ နိဿာယ ဒေသနာ
 အာဂတာ၊ ကထာပိ တတ္ထ တတ္ထ “ဧဝံ ဝါသေဋ္ဌ ဇာနာဟံ” တိအာဒိနာ
 ဝါသေဋ္ဌမေဝ အာလပန္နော ဘဂဝါ တမေဝ ဣမိနာ နိယာမေန ပမုခံ
 အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ “တဿာတိ ဝါသေဋ္ဌဿာ” တိ။ ဇာတိဘေဒေါ
 ဇာတိဝိသေသော ဇာတိယာ ဘေဒေါ ပါကဇော အဝိဿတိ နိဒဿနေန
 ဝိဘူတဘာဝံ အာပါဒိတေန ပဋိညာတဿ အတ္ထဿ ဝိဘူတဘာဝါပတ္တိတော။
 အာမန ဝဋ္ဋတိဘိကမ္ပနာနတာယ ဧဝံ ဥပါဒိန္ဒကနာနတာယ ပဋိက္ခေပပဒမေတံ၊
 န ဗီဇနာနတာယ အနုပါဒိန္ဒကနာနတာယ ပဋိက္ခေပပဒန္တိ ဒဿေတုံ “ကမ္မံ
 ဟိ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော — တံတံယောနိဒိပနမတ္ထံ ကမ္မဿ သာမတ္ထိယံ၊
 တံတံယောနိနိယတာ ပန ယေ ဝဏ္ဏဝိသေသာ၊ တေ တံတံယောနိသိဒ္ဓိယာဝ
 သိဒ္ဓါ ဟောန္တိတိ တံ ပန ယောနိဒိပနကမ္မံ တံတံယောနိဝိသိဋ္ဌဝိသေသဘိ-
 ဘူတာယ ပယောဂနိပ္ပတ္တိယာ၊ အသံမုတ္တိတာယ ဧဝံ ဝါပစ္စယဘူတာယ ဘဝ-
 ပတ္တနာယ အဘိသင်္ခတမေဝါတိ ဝိညာတဗ္ဗပစ္စယဝိသေသေန ဝိနာ ဖလ-
 ဝိသေသဘာဝတော ဧတံ သမိဟိတကမ္မံ ပတ္တနာဒိဟိ စ ဘိန္နသတ္တိတံ
 ဝိသိဋ္ဌသာမတ္ထိယံ ဝါ အာပဇ္ဇိတွာ စက္ခုဋြိယာဒိဝိသိဋ္ဌဖလနိဗ္ဗတ္တကံ ဇာယတိ၊
 ဧဝံ ယောနိဒိပနတံယောနိနိယတဝိသေသဘာဝဟတာ ဟောတိတိ။ ထေရေန
 ဟိ ဗီဇနာနာ ဝိယ ကမ္ပနာနတာပိ ဥပါဒိန္ဒကနာနတာယ သိယာ န ခေါ
 ပစ္စယောတိ စောဒနံ ပဋိက္ခိပိတွာ ပစ္စယဝိသေသဝိသိဋ္ဌာ ကမ္ပနာနတာ ပန
 ပစ္စယောတိ နိစ္ဆိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

နာနာဝဏ္ဏာဘိ နာနပ္ပကာရဝဏ္ဏာ။ တာလနာဠိကေရာဒိနံ လောကေ
 အဘိညာတတိဏဇာတိဘာဝတော ဝိသေသေန ဂယုတိ အဘိညာတသော-
 တနယေန။ ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏောဝါတိ အဋ္ဌာနပယုတ္တော ဧဝံသဒ္ဓေါ၊

ဇာတိယာဝ မြာဟုဏော ဘဝေယျာတိယောဇနာ။ န ဝ ဂယုတိတိ တိဏ-
ရက္ခာဒိသု ဝိယ မြာဟုဏေသု ဇာတိနိယတဿ လိင်္ဂဿ အနုပလဟ္တန-
တော၊ ပိဝနဘုဉ္ဇနကထနဟသနာဒိကိရိယာယ မြာဟုဏဘာဝေန ကေန္တိက-
လိင်္ဂနိယတာယ မန္တဇ္ဈေနာဒိဝိနာ အနုပလဟ္တနတော စ။ ဝစီဘေဒေနောတိ
အာဟတ္ထဝစနေနေဝ။

ကိဋ္ဌေ ပဋ္ဌဇော်တိအာဒိသု ဇာတိနာနတာ လဟ္တတိ အညမညလိင်္ဂဝိသိဋ္ဌတာ-
ဒဿနာ။ ကုန္တာ ကိဋ္ဌကာ၊ ခဇ္ဇခါဒကာ ကိဝိလ္လိကာ။ ဥပ္ပတိတွာတိ ဥဇ္ဈေတွာ
ဥဇ္ဈေတွာ။ ပဋ္ဌဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝါ ပဋ္ဌင်္ဂါ၊ န ခုဒ္ဒကပါဏကာ ကိဋ္ဌာ နာမ။
တေသမ္ပိ ကိဋ္ဌကာနံ။

ကာဠကာဒယောတိ ကလန္တကာဒယော။

ဥဒရံယေဝ နေသံ ပါဒါ ဥဒရေနော သမ္ပဇ္ဇနတော။

သညာပုဗ္ဗကော ဝိမိဝ် အနိစ္စောတိ ဒဿေန္တော “ဥဒကေ”တိ အာဟ
ယထာ “ဝိရဿ ဘာဝေါ ဝိရိယ”န္တိ။

ပတ္တသမုဒါယေ ပက္ခသဒ္ဓေါတိ “ပတ္တေဟိ ယန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ န ဟိ အဝယဝ-
ဗျတိရေကေန သမုဒါယော အတ္ထိ။

သင်္ခေပေန ဝုတ္တော “ဇာတိဝသေန နာနာ”တိအာဒိနာ။ ဧတ္ထ ပဒတ္တေ
ဒုဗ္ဗိညေယျံ နတ္ထိတိ သမ္ပန္နမတ္တံ ဒဿေတုံ “တကြာယံ ယောဇနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
“န ဟိမြာဟုဏာနံ ဒေသံ သိသံဟောတိ၊ ခတ္ထိယာနံ ဒေသန္တိ နိယမော အတ္ထိ
ယထာ ဟတ္ထိအဿမိဂါဒိန”န္တိ ဣဒမေဝ ဝါကျံ သဗ္ဗတ္ထ နေတဗ္ဗံ။ တံ သဒ္ဓိပိတွာ
ဒဿေန္တော “ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗံ ယောဇေတဗ္ဗ”န္တိ အာဟ။

တဿာတိ ယထာဝုတ္တနိဂမနဝစနဿ အယံ ယောဇနာ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာ
ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၅၇။ ဝေါကာရန္တိ ဝေါကရဏံ၊ ယေန ဝိသိဋ္ဌတာယ န ဝေါကရိယတိ
ဇာတိဘေဒေါတိ အတ္တော။ တေနာဟ “နာနတ္ထ”န္တိ။

ဂေါရက္ခာဒိဥပဇီဝနေန အာဇီဝဝိပန္နော၊ ဟိဝံသာဒိနာ သီလဝိပန္နော၊
နိက္ခိတ္တဝတ္တတာဒိနာ အာစာရဝိပန္နောတိ။ သာမညဇောတနာ ဝိသေသေ
နိဝိဋ္ဌာဟောတိတိ အာဟ “ဂေါရက္ခန္တိ ခေတ္တရက္ခ”န္တိ၊ “ဂေါတိ ဟိ ပထဝိယာ
နာမ”န္တိ။ တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌေန သိပ္ပံ၊ တတ္ထ ကောသလံ။

ပရေသံ ဤသနဋ္ဌေန ဟိ သနဋ္ဌေန ဣဿော၊ သော အဿ အတ္ထိတိ ဣဿော၊
 ယောဓာဇိဝိကော၊ ဣဿဿ ကမ္ပံ ပဟရဏံ ဥသုံ သတ္တိန္ဒ နိဿာယ ပဝတ္တာ
 ဇိဝိကာ ဣဿတ္တံ။ တေနာဟ “အာရုဇိဝိက” န္တိ။ ယံ နိဿာယ အဿ ဇိဝိကာ၊
 တဒေဝ ဒဿေတုံ “ဥသုဋ္ဌ သတ္တိန္ဒာ” တိ ဝုတ္တံ။

ဗြဟ္မံ ဝုစ္စတိ ဝေဒေါ၊ တံ အဏတိ ဇာနာတိတိ ဗြာဟ္မဏော၊ ဇာနနဉ္စ
 ပေါရာဏေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိဟိတနိယာမေန ဗြာဟ္မဏေဟိ ကတောပသ-
 မေန အနုဋ္ဌာနတပေန ယသာ “အာဇိဝိသီလာစာရဝိပဉ္စော နတ္ထိ” တိ ဗြာဟ္မဏ-
 ဓမ္မိကေဟိ လောကီယပဏ္ဍိတေဟိ စ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတော၊ တဿ ပဋိပဇ္ဇနမေဝါတိ
 အာဟ “ဧဝံ ဗြာဟ္မဏသမယေန။ ပ။ သာဓေတွာ” တိ။ ဧဝံ သန္တေတိ ဧဝံ အာဇိ-
 သီလာစာရဝိပဉ္စဿ အဗြာဟ္မဏဘာဝေ သတိ န ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏော
 ဟောတိ၊ ဂုဏေဟိ ပန အာဇိဝိသီလာစာရသမ္ပုတ္တိသင်္ခါတေဟိ ဗြာဟ္မဏော
 ဟောတိ၊ တသ္မာ ဂုဏာနံယေဝ ဗြာဟ္မဏဘာဝကရဏတော စတုဝဏ္ဏဝိဘာဝေ
 ယတ္ထ ကတ္ထမိ ကုလေ ဇာတော ယော သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နတာယ ဂုဏဝါ၊ သော
 ဝုတ္တလက္ခဏေန နိပ္ပရိယာယတော ဗဟိတပါပတာယ ဗြာဟ္မဏောတိ အယ-
 ဓေတ္တ ဗြာဟ္မဏဘာဝေ ဉာယောတိ ဧဝံ ဉာယံ အတ္တတော အာပန္နံ ကတွာ။ နန္တိ
 တမေဝ ယယာဝုတ္တံ ဉာယံ။ ယော ဗြာဟ္မဏဿ သံဝဏ္ဏိတာယာတိ မာတုယာ
 ဥဘတောသုဇာတတာဒိကုလဝဏ္ဏေန သံဝဏ္ဏိတာယ ပသတ္တာယ ယထာရူပါယ
 ဗြာဟ္မဏဿ မာတာ ဘဝိတုံယုတ္တာ၊ တဿာရူပါယ မာတရိသမ္ဘူတော။ ဧတေန
 စတုန္ဒံ ယောနိနံ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဝိသေသနိဋ္ဌာ ကတာ။ တေနာဟ “တတြာပိ
 ဝိသေသေနာ” တိ။ ဧဝံ သာမညတော ဝိသေသနိဋ္ဌာဝသေန “ယောနိဇံ မတ္ထိ-
 သမ္ဘဝ” န္တိ ပဒဿ အတ္ထံ ဝတွာ ဣဒါနံ သာမညဇောတနံ အနာဒိယိတွာ ဝိသေ-
 သဇောတနာဝသေနေဝ အတ္ထံ ဝတ္ထု “ယာ စာယ” န္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ပရိသုဒ္ဓဥပုတ္တိ-
 မဂ္ဂသင်္ခါတာ ယောနိ ဝုတ္တာတိ အနုပက္က၊ ဥဘာဝေန ပရိသုဒ္ဓဥပုတ္တိမဂ္ဂသင်္ခါတာ
 ယာ စာယံ ယောနိ ဝုတ္တာတိ သမ္ပန္နော။ တတောပိ ဇာတသမ္ဘူတတ္တာတိ
 တတော ယောနိတောဇာတတ္တာ မာတာပေတ္တိသမ္ပုတ္တိတော သမ္ဘူတတ္တာ။

ဝိသိဋ္ဌတ္တာဘိ သမုဒါယဘူတာ မနဿာ ရာဂါဒိနာ ဝိသိဋ္ဌတ္တာ။ ရာဂါဒိနာ
 သဟ ကိဉ္စနေနာတိ သကိဉ္စနော။ တထေဝ ရာဂါဒိသင်္ခါတေန ပလိဗောဓနဋ္ဌေန
 သဟ ပလိဗောဓေနာတိ သပလိဗောဓော။ သဗ္ဗဂဟဏပဋိနိဿဂ္ဂေနာတိ
 ဥပါဒါနသင်္ခါတဿ သဗ္ဗဿ ဂဟဏဿ ပဋိနိဿဋ္ဌနေန။ ယသ္မာ ဗဟိ-
 တပါပေါ အတ္တနော သန္တာနတော ဗဟိကတပါပေါ၊ တသ္မာ တမဟံ ဗြူမိ

ဗြာဟ္မဏန္တိ အတ္ထော ဝတ္တဗော။ ဧဝရူပေါ ဧတိဿံ ကထာယ ဥပဒေသော
နာနပ္ပကာရတောဝိဘတ္တော၊ တသ္မာ တတ္ထ တတ္ထဝုတ္တနယေနဝဝေဒိတဗော။

၄၅၈။ ဂဟိတဒဏ္ဍေသုတိ ပရေသံ ဒဏ္ဍေန ဝိဟေဌနံ အနိဓာယ အာဒိန္န-
ဒဏ္ဍေသု။

၄၅၉။ ကိဉ္စိ ဂဟဏန္တိ တဏှာဂါဟာဒိသု ကိဉ္စိ ဂါဟံ။

ယေန ကာမဘဝေန မာနုသကေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမရုဏေဟိ ယုဉ္ဇတိ၊ တံ
မာနုသကံ ယောဂံ။ “မာနုသကံ ယောဂ”န္တိ ဧတ္ထ စ ကေဒေသံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊
ဧသ နယော “ဒိဗ္ဗယောဂ”န္တိ ဧတ္ထာပိ။ သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တန္တိ ပဒုဒ္ဓယေန
ဝုတ္တေဟိ သဗ္ဗကိလေသယောဂေဟိ ဝိပ္ပယုတ္တံ။

ရတိန္တိ အဘိရတိ အာသတ္တိ။ ကုသလဘာဝနာယာတိ ကာယဘာဝနာဒိ-
ကုသလဓမ္မဘာဝနာယ ဥက္ကဏ္ဍိတံ။ ဝီရိယဝန္တန္တိ ဝီရိယသဟ္တာဝေန ဝီရိ-
နိဋ္ဌိသတိ။ ဝီရဘာဝေါ ဟိ ဝီရိယန္တိ။

သုန္ဒရံ ဌာနန္တိ နိဗ္ဗာနံ။ သုန္ဒရာယ ပဋိပတ္တိယာ အရိယပဋိပတ္တိယာ။

နိဗ္ဗတ္တိန္တိ ပရိယောသာနံ။ အတိဇ္ဇေတိ အတိတကောဋ္ဌာသေ။ ကိဉ္ဇန-
ကာရကောတိ ပလိဗောဓဟေတုဘူတော။

အသေက္ခေ သီလက္ခန္ဓာဒိကေ မဟန္တေ ဂုဏေ။ ပဉ္စန္ဓံ မာရာနံ ဝိဇိတတ္တာ
ဝိဇိတဝိဇယံ။

၄၆၀။ ဣဒံ အဇာနန္တာတိ “ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏော”တိ ဣဒံ လောက-
သမညာမတ္တန္တိ အဇာနန္တာ။ ယေ ဗြာဟ္မဏေသု နာမဂေါတ္တံ နာမ တတိယံ
ဒိဌာဘိနိဝေသံ ဇနေန္တိ၊ သာဝ နေသံ ဒိဋ္ဌိ။ ကတံ အဘိသင်္ခတန္တိ ပရိကပ္ပန-
ဝသေနေဝ ကတံ ဌာပိတံ တဒုပစိတံ၊ န ဟေတုပစ္စယသမာယောဂေန။
သဗ္ဗုတ္တံ သဗ္ဗုတိယာ။ ကာ ပန သာ သမ္မုတိတိ အာဟ “သမညာယာ”တိ၊
လောကသမညာတေနာတိ အတ္ထော။ သမ္မာ ပန ပရမတ္ထတော အဇာနန္တာနံ
နာမဂေါတ္တံ ဧဝံ ကပ္ပေတိတိ အာဟ “နော ဝေ”တိအာဒိ။ တံ ပန အသန္တမ္ပိ
ပရမတ္ထတော သန္တတာယေဝ အဘိနိဝိသန္တိ၊ တေသမယံ ဒေါသောတိ
ဒဿေတုံ “ဧဝံ ပကပ္ပိတ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဇနပဒနိရုတ္တိ”

နာဘိနိဝေသေယျာ”တိ။ အဇာနန္တော နောတိတ္ထေ နော-သဒ္ဓေါ အဝဓာရ-
ဏတ္ထော “န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေနာ”တိအာဒိသု၊ ဝိယာတိ အာဟ
“အဇာနန္တာဝ ဓေ ဝဒန္တိ”တိ။

နိပ္ပရိယာယန္တိ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ နိပ္ပရိယာယေန ဥဇုကမေဝါတိ
အတ္ထော၊ န ပုဗ္ဗေ ဝိယ “ယော ဟိကောစိ”တိ ပရိယာယဝသေန။ “န ဇစ္စာ”တိ
ဂါထာယ ပုဗ္ဗဒ္ဓေန ဇာတိဝါဒံ ပဋိက္ခိပန္တော ပစ္ဆိမဒ္ဓေန ကမ္မဝါဒံ ပတိဋ္ဌ-
ပေန္တော။ တတ္ထာတိ တိဿံ ဂါထာယံ။ ဥပဓုဂါထာယ ဝိတ္ထာရဏတ္ထန္တိ
ဥပဓုဂါထာယ အတ္ထံ ဝိတ္ထာရေတုံ “ကဿကော ကမ္မုနာ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ
ပုရိမာယ စတုဟိ ပါဒေဟိ၊ ပစ္ဆိမေ ခွိဟိ ခွိန္ဒမ္ပိ သာဓာရဏတော အတ္ထော
ဝိတ္ထာရိတော။ တတ္ထ ကဿိကမ္မာဒိဘိ အာဒိ-သဒ္ဓေန သိပ္ပကမ္မဝါဏိဇာဒိ-
သင်္ဂဟော။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဓာနဝစနဝိညေယျော ပစ္စယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသဒ္ဓဿ
အတ္ထော ပစ္စယုပ္ပန္နာပေက္ခာယ ဟောတိတိ အာဟ “ဣဒိနာ ပစ္စယေန ဓေ
ဟောတိ”တိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိပဂ္ဂေတံသံဝဏ္ဏနာယန္တိ ဝုတ္တနယေန
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သမ္ပာနာဝဓာနာရဟကုလေတိ သမ္ပာနာရဟေ ခတ္ထိယာဒိကုလေ၊
အဝဓာနာရဟေ စဏ္ဍာလာဒိကုလေ ကမ္မဝသေန ဥပပတ္တိ ဟောတိ ကမ္မဿ
ဝိပစ္စမာနော ကာသကရတာသ ဝိနာ တာဒိသာယ ဥစ္စနိစကုလနိဗ္ဗတ္တိယာ
အဘာဝတော။ အမုဒလိဒ္ဓတာဒိ အညာပိ ဟိနပဏိတတာ။

ကမ္မုနာတိ စေတ္ထ ယထာ လောကပဇာသတ္တသဒ္ဓေဟိ ဧကော ဝေတ္ထော
ဝုတ္ထော၊ ဓေ သေသသဒ္ဓေဟိပိ၊ အဓိပ္ပါယဝိသေသော ပန တတ္ထ အတ္ထိတိ
ဒဿေတုံ “ပုရိမပဓေန ဓေတ္ထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ နာယံ လောကော ဗြဟ္မနိဗ္ဗိ-
တော ကမ္မေန ဥပ္ပဇ္ဇနတော။ န ဟိ သန္တိဟိတကာရဏာနံ ဖလာနံ အညေန
ဥပ္ပတ္တိဒိဋ္ဌိ ယုဇ္ဇတိ။ တေနာဟ “ဒိဋ္ဌိယာ ပဋိသေဓော ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ။ ယံ
ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိပဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာဒိသု၊ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာ
လောကဿ ပဌမုပ္ပတ္တိန ဗြဟ္မုနာတိ “ကမ္မုနာ ဟိ တာသု တာသု”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ တတိယေန “အယံ လောကော အာဒိတော ပဘုတိ ပဘဝကမ္မုနာ
ဝတ္တတိ”တိ ဝုတ္တမတ္ထံ နိဂမေတိ။ ဝုတ္တဿေဝတ္ထဿ သူစနံဟိ နိဂမနံ။ တံ ပန
နိယမတ္ထံ ဟောတိတိ အာဟ “ကမ္မေနော ဗဒ္ဓါ ဟုတ္တာ ပဝတ္တန္တိ၊ န

၁-မ ၃-၂၇၈-ပိဋကေ။ ၂-ခု ၁-၅၂၁-ပိဋကေ။ ၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၄၈-ဓိဋ္ဌာဒိသု၊
၄-ဝိသုဒ္ဓိ-၇ ၂-၂၂၆-ဓိဋ္ဌာဒိသု၊ ၅-ဝိသုဒ္ဓိ-၇ ၂-၃၂၈-ဓိဋ္ဌာဒိသု၊ ၆-န ဗြဟ္မနိ (က)

အညဏာ”တိ။ စတုတ္ထေန ပဒေန။ ယာယတောတိ ဂစ္ဆတော။ နိဗ္ဗတ္တတောတိ နိဗ္ဗတ္တန္တဿ။ ပဝတ္တတောတိ ပဝတ္တန္တဿ။

ဓုတခမ္ဘာ ဝိသေသတော တဏှာယ သန္တတ္တဝသေန ဝတ္တန္တိတိ အာဟ “တပေနာတိ ဓုတင်္ဂတပေနာ”တိ။ မေထုနဝိရတိ ဝိသေသတော မြာဟူဏာနံ မြဟ္မစရိယန္တိ သာ ဣမ မြဟ္မစရိယေနာတိ အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ “မြဟ္မစရိယေနာတိ မေထုနဝိရတိယာ”တိ။ တေနာတိ ဣမိနာ “တပေနာ”တိအာဒိဟိ စတုဟိ ပဒေဟိ ဝုတ္တေန။ သေဋ္ဌေနာတိ ဥတ္တမေန။ သံကိလေသဝိသုဒ္ဓိယာ ပရိသုဒ္ဓေန။ မြဟ္မန္တိ မြဟ္မဘာဝံ သေဋ္ဌဘာဝံ။ သော ပနေတ္ထ အတ္တတော မြာဟူဏဘာဝေါတိ အာဟ “မြာဟူဏဘာဝံ အာဝဟတိ”တိ။

မြဟ္မာ ဝ သက္ကော စာတိ သက္ကဂရုကာနံ သက္ကော သက္ကေနပိ ဂရုကာတဗ္ဗတော၊ မြဟ္မဂရုကာနံ မြဟ္မာ မြဟ္မနာပိ ဂရုကာတဗ္ဗတော။ ဝိဇာနတန္တိ ပရမတ္ထမြာဟူဏဿ ဝိသေသံ ဇာနန္တာနံ ဝိညနံ။ အဝိညနော ဟိ အပ္ပမာဏံ။ တေနာဟ “ပဏ္ဍိတာန”န္တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဝါသေဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-သုဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆၂။ တုဒိသညာတော ဂါမော နိဂမော တေဿာတိ တောဒေယျော၊ တဿ အတ္တဇော တောဒေယျုပ္ပတ္တောတိ အာဟ “တုဒိဂါမာ”တိအာဒိ။ အာရာဇကောတိ သံရာဇကော။ ဓမ္မနိသန္တိ ယသ္မာ သမ္ဘာဒနေန ပရိပူရဏေန ဣစ္ဆိတာ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သမ္ဘာဒကော ပရိပူရကော”တိ။ ဉာယတိ နိစ္ဆယေန ဂမေတိ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ ဝါ ဉာယတိ ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ တေနာတိ ဉာယော၊ တတော တေဿ သမ္ဘာဒကဟေတုဘာဝတော ဉာယော ဓမ္မော၊ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တံ ဉာယံ ဓမ္မံ။ တေနာဟ “ကာရဏဓမ္မ”န္တိ။ အနဝဇ္ဇန္တိ အဝဇ္ဇပဋိပက္ခံ။

၄၆၃။ ဝဇ္ဇစာရကတော နိယျာတိတိ နိယျာနိကံ ဤကာရဿ ရဿတ္ထံ၊ ယ-ကာရဿ စ က-ကာရံ ကတ္တာ၊ နိယျာနေ ဝါ နိယုတ္တံ၊ နိယျာနံ သီလန္တိ ဝါ နိယျာနိကံ၊ တပ္ပဋိပက္ခတော အနိယျာနိကံ။ သာ ပန အတ္တတော အကုသလ-ကိရိယာတိ အာဟ “အကုသလပဋိပဒ”န္တိ။

ဗဟုဘာဝဝါစကော ဣမ ဗဟာသဒ္ဓေါ“မဟာဇနော”တိအာဒိသု^၁ ဝိယာတိ
 အာဟ “မဟန္တေဟိ ဗဟူဟိ”တိ။ အတ္ထောတိ ပယောဇနံ။ မဟန္တာနီတိ ဗဟု-
 လာနိ။ ကိစ္ဆာနီတိ ကာတဗ္ဗာနိ။ အဓိကရဏာနီတိ အဓိကာရဇိဝိကာရူပါနိ။
 သရာဝါသကပ္ပမေဝ ပဉ္စဗလိကရဏဒသအတ္ထဋ္ဌာနဘာဝတော လောက-
 ယာတြာယ စ သမ္ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘာဝတော ဇိဝိတဝုတ္တိယာ ဝါ ဟေတုဘာဝတော
 သရာဝါသကပ္ပဋ္ဌာနံ။

“အပ္ပကေနပိ မေဓာဝိ၊ ပါဘတေန ဝိစက္ခဏော။
 သမုဋ္ဌာပေတိ အတ္တာနံ၊ အဏုံ အဂ္ဂိံဝ သန္ဓမ”န္တိ ၂—

ဂါထာယ ဝုတ္တနယေန ဣဋ္ဌန္တေဝါသိကဿ ဝိယ။

၄၆၄။ အယောနိသော ပဝတ္တိတံ ဝါဏိဇ္ဇကမ္ပံ ဝိယ အပါယဘူတံ ကသိကမ္ပံ
 နိဒဿနဘာဝေ ဌပေတွာ အယောနိသောမနသိကရဏဝသေန ပဝတ္တံ သရာ-
 ဝါသကိစ္စံ သန္ဓာယာဟ “ယထာ ကသိ။ပ။ ဧဝံ သရာဝါသကပ္ပဋ္ဌာနဗ္ဗိ”တိ။
 မြာဟုဏဘတ္တော အဟောသီတိ သော ကိရ ဗဟူ မြာဟုဏေ နေံ ဒတွာ ယညံ
 ကာရေသိ။ ဥပရိတိ “ဥပရိ ဥပဋ္ဌာတိတိ ဝဒေဟိ”တိ မြာဟုဏေဟိ အတ္တနော
 သမယေန အာစိက္ခာပိတောပိ ယထာဥပဋ္ဌိတမေဝ ကထေတွာ ကာလံ ကတွာ
 နိရယေ နိဗ္ဗတ္တော၊ အထ မြာဟုဏာ “ဣမိနာ အမှာကံ ယညေ ဒေါသော
 ဒိန္နော”တိ ကုဏ္ဍိတွာ တဿ ကဋ္ဌေဝရံ သုသာနံ နေတုံ နာဒံသု၊ အထဿ ဉ္ဇတ-
 ကေဟိ သဟဿေဒိန္နော တံ သဟဿံဂဟေတွာ ဂေဟတော နိဟရိတုံ အဒံသု။
 ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ဆတ္တိံသဇ္ဈတ္တိယော“ဧကာ ဝတ္တံ အဒါသိ၊ ဧကာ
 ဂန္ဓံ၊ ဧကာ သုမနမာလ”န္တိအာဒိနာ တံ တံ ဒါနမယံ ပုညံ ကတွာ အာယုပရိ-
 ယောသာနေ တာဝဘိံသဘဝနေ သက္ကဿ ဒေဝရညော ပရိစာရိကာ ဟုတွာ
 နိဗ္ဗတ္တိံသု သဟဿအတ္တရာပရိဝါရိကာ၊ သက္ကဿ ဒေဝရညော ဝေဇယန္တရထံ
 ပေသေတွာ ပက္ခောသာပိတေန ဂုတ္တိလာစရိယဘူတေန မဟာဗောဓိသတ္တေန
 ပုစ္ဆိတာ တံ တံ အတ္တနာ ကတံ ပုညံ ဗျာကရိံသု။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ
 “သကလာယ ဂုတ္တိလဝိမာနကထာယ ဒီပေတဗ္ဗ”န္တိ။ ဝါဏိဇ္ဇကပ္ပဋ္ဌာနံ ဝိပဇ္ဇ-
 မာနန္တိ ဧတ္ထ တဿ ဝိပဇ္ဇမာနာကာရော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော။ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇကမ္ပ-
 ဋ္ဌာနဗ္ဗိ ဝိပဇ္ဇမာနံ အပ္ပဖလံ ဟောတိတိ အာနေတွာ သမ္ပန္နော။ ‘သီလေသု
 အပရိပူရကာရိနောတိအာဒိ တဿ ဝိပဇ္ဇနာကာရဒဿနံ။ ဈာနာဒိသုခန္တိ
 ဧတ္ထ အာဒိ-သဒ္ဓေန အဘိညာဝိပဿနာဒိသုခဿ ဝိယ သဗြဟ္မစာရိဟိ သဒ္ဓိံ

၁-မ-၄ ၃-၅၄-ပိဋေ၊ ၂-၃ ၅-၂-ပိဋေ ဇာတကော၊

သီလသမ္ပဒါဒိသုခဿ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အရဟတ္တဗ္ဗိ ပါပုဏာတိ၊ ပဂေဝ
သေက္ခပုထုဇ္ဇနသမ္ပတ္တိယောတိ အဓိပ္ပါယော။

ဝာဂသီသေနာတိ ပဓာနဘူတေန စာဂေန ဒါနေန တံ အဝဿယံ ကတွာ။
တ္ထေ တေ န ကောဓိ အဖာသုကဘာဝေါတိ။ ဥဇုံ ကတွာ အဝိရုဒ္ဓံ ကတွာ၊
သမ္ပယောဇေတွာတိ အတ္ထော။ တပစရိယန္တိ အဂ္ဂိပရိစရဏံ၊ တပစရိယဉ္စ
ဗြဟ္မစရိယဂ္ဂဟဏာ ဒုဋ္ဌုလ္လဘာဝတော။

၄၆၆။ အဇာနနဘာဝန္တိ အသဗ္ဗညဘာဝံ။ ဘဂဝတော ပန သဗ္ဗညု-
ဘာဝေါ သဒေဝကေ လောကေ ဇလတလေ ပက္ခိတ္တတေလံ ဝိယ ပတ္ထရိတွာ
ဌိတော၊ န မေ ဣဒံ ပတိရူပံ၊ တတော ပရိဝတ္တိဿာမီတိ “မြာဟူဏော ဘော
ဂေါတမာ”တိအာဒိမာဟ။ ပစ္စာဟရိတုံ ပဋိပက္ခေန အပဟရိတုံ။ သေတ-
ပေါက္ခရသဒိသောတိ ပုဏ္ဏရိကပတ္တသဒိသဝဏ္ဏော။ သုဝဋ္ဌိတာတိ ဝဋ္ဌ-
ဘာဝယုတ္တဋ္ဌာနေ သုဝဋ္ဌော။ နာမကံယေဝေါတိ နာမမတ္တမေဝ ဝစနမတ္တမေဝ။
တထာဘူတာနံ ဘာဝဿပိ အဘာဝေန နိဟိနံ နာမ ဟောတိ၊ နာမ-သဒ္ဓေါ
နိဟိနပရိယာယော။ တေနာဟ “လာမကံယေဝေါ”တိ။

၄၆၇။ ကတမာ ဝါစာ တေသံ သေယျောတိ တေသံ စင်္ဂိယာဒိနံ
မြာဟူဏမဟာသာလာနံ ဝုစ္စမာနဝိဘာဂါသု ဝါစာသု ကတမာ ဝါစာ
သေယျောတိ။ “သေယျော”တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန ဝုတ္တံ။ သမ္ပုတိယာတိ အဝိ-
လင်္ခိတသာဓုမရိယာဒါယ လောကသမ္ပုတိယာ။ တေနာဟ “လောကဝေါ-
ဟာရေနာ”တိ။ မန္တာတိ မန္တာသင်္ခါဘာယ ပညာယ မန္တေတွာ ဇာနိတွာ။
တေနာဟ “တုလယိတွာ”တိ။ အတ္ထသံဟိတန္တိ ဟေတုသဉ္စိတံ။ တံ ပန ဧကံ-
သတော ယုတ္တိယုတ္တံ ဟောတီတိ အာဟ “ကာရဏနိဿိတ”န္တိ။ အာဝု-
တောတိအာဒိသု အာဒိတော အဘိဓမ္မံ ဉာဏဂတိယာ ဝိဗန္ဓနေန အာဝုတော၊
အာဝရိယေန ဝိသေသတော ဉာဏဂတိယာ နိဗန္ဓနေန နိဝုတော၊ ဧဝံ
ဩပုဇ္ဇော ပလိဂုဏ္ဏိတော။ ပရိယောနဒ္ဓေါတိ သမန္တတော ဩနဒ္ဓေါ ဆာဒိ-
တော။ တေနာဟ “ပလိဝေဋ္ဌိတော”တိ။

၄၆၈။ သစေ ဧတံ ကာရဏမတ္တိတိ “နိဿဋ္ဌတိဏကဋ္ဌုပါဒါနော အဂ္ဂိ
ဇလတိ”တိ ဧတံ ကာရဏံ သစေ အတ္ထိ ယဒိ သိယာ၊ သော အပရော တိဏ-
ကဋ္ဌုပါဒါနော အဂ္ဂိ ယဒိ ဘဝေယျ။ သဒေါသော သာဒိနဝေါ သပရိတ္တိ-
လေသော။ ပရိသုဒ္ဓေါတိ ဥပတ္တိလေသာဘာဝေန သဗ္ဗသော သုဒ္ဓေါ။
ဇာတိ အာဒိနံ အဘာဝေနာတိ ဇာတိပစ္စယာနံ ကမ္မကိလေသာနံ နိဂ္ဂမေန။

၄၆၉။ န နိစ္စလာ တိဋ္ဌန္တိတိ တတ္ထ ပက္ခိပိတဗ္ဗဿ လဗ္ဗမာနတ္တာ ယထာ-
ပညတ္တံ ဟုတွာ နိစ္စလာ အကမ္မိယာ န တိဋ္ဌန္တိ။ တံ ခေါသံ တံ ဦနတာဒေါသံ။

အညသ္မိံ အသတိတိ အတ္တဘူကမုသာဝါဒေ အသတိ။ သော ဟိ
အတ္တနော သန္တကဿ အဒါတုကာမတာဒိဝသေန ပဝတ္တဿ အကမ္မ-
ပထပ္ပတ္တဿ မုသာဝါဒဘာဝဿ ဝိပရိတော အညော ဣမ ဒမိပ္ပေတော။
တထာ ဟိ ဣတရော ယေဘုယျေန ဝဋ္ဌဦတဗ္ဗတော ဝေါဟရိတဗ္ဗတော
ဝဋ္ဌဉ္စကမုသာဝါဒေါတိ အာဟ။ န ကဒါမိ မုသာဝါဒိတိ ခွေ ကထာ န
ကထေန္တိ။ ဗာဟိရကာနံ အနဝဇ္ဇတပသမ္ပတာယပိ နိဿိတောတိ ဝတ္ထု
အာဟ “သီလဝါ တပနိဿိတကော ဟောတိ”တိ။ ဝိဝဋ္ဌမုခါ မန္တဈေးန-
မဏ္ဍိတာ သဗ္ဗသော သဇ္ဈာယာ ဟောန္တိ၊ န ဣတရေတိ အာဟ “ပဗ္ဗဇိတာ
နိစ္စံ သဇ္ဈာယန္တိ”တိ။

၄၇၀။ ဝိရံ နိက္ခန္ဓောတိ နိဂ္ဂတော ဟုတွာ စိရကာလေ။ န သဗ္ဗသော
ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ သတိသမ္ပောသတော မဂ္ဂါနဉ္စ အညထာ ကရဏတော။
ဝိရာယိတတ္တန္တိ “အယံ မဂ္ဂေါ”တိ ကထနဿ စိရာယနံ။ ဝိတ္ထာယိတတ္တန္တိ
အသပ္ပဋိဘာနံ။ တံ ပန သဥပမာယ ဒဿေတုံ “ယထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဗလသပ္ပန္နောတိ ကာယဗလေန သမန္တာဂတော။ ပမာဏကတံ ကမ္မံ နာမ
ပမာဏကရာနံ ရာဂါဒိကိလေသာနံ အဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ “ပမာဏကတံ ကမ္မံ
နာမ ကာမာဝေရ”န္တိ အာဟ။ တေသံ ပန ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ ဝုတ္တံ “အပ္ပမာဏ-
ကတံ ကမ္မံ နာမ ဂူပါဂူပါဝေရ”န္တိ။ တတ္ထာပိ ဝိသေသတော အပ္ပမညာ-
ဘာဝနာ သမ္ဘဝတိတိ အာဟ “တေသုပီ”တိအာဒိ။ နိရိဟကတ္တာ ယထာ
အပ္ပမာဏသမညာ လတ္တတိ၊ တံ ဒဿေတုံ “ပမာဏံ။ ပ။ ဝုစ္စတိ”တိ အာဟ။
န ဩဟိယတိ န တိဋ္ဌတိတိ ကတူပစိတမ္ဘိ ကာမာဝေရကမ္မံ ယထာဓိဂတေ
မဟဂ္ဂတဇ္ဈာနေ အပရိဟိနေ တံ အဘိဘဝိတွာ အာသိဒေတွာ ပဿေ ဩဟိ-
ယကံ ကတွာ ပဋိသန္တိံ ဒါတုံ သမတ္တဘာဝေန န တိဋ္ဌတိ။ လဂ္ဂိတုန္တိ အာဝရိတုံ။
ဌာတုန္တိ ပတိဌာတုံ။ ဗရိတွာတိ ပဋိပ္ပရိတွာ။ ပရိယာဒိယိတွာတိ တဿ
သာမတ္ထိယံ ခေပေတွာ။ ကမ္မဿ ပရိယာဒိယနံ နာမ ဝိပါကုပ္ပါဒဗန္ဓနမေဝါတိ
အာဟ “တဿ ဝိပါကံ ပဋိဗောဟိတွာ”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သုဘသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-သင်္ခါရဝသုတ္တဝတ္ထနာ

၄၇၃။ အဘိပ္ပသန္တာတိ အဘိသမေစ္စ ပသန္တာ။ တေနာဟ “အဝေစ္စပ္ပသဒ္ဓါ-
ဝသေန ပသန္တာ”တိ။ မြာဟူဏီ ဝိဂတမလမစ္ဆေရတာယ “တုယံ ဒေယျဓမ္မံ
ရုစ္စနကဋ္ဌာနေ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ မဂ္ဂေနဝ ဟိဿာ မစ္ဆရိယဿ
ပဟိနတ္တာ ဗုဒ္ဓပက္ခမြာဟူဏပက္ခဝသေန ဥဘတောပက္ခိကာ။

ကိံသူတိ ကိန္တိ ပုစ္ဆာဝစနံ။ ဆေတွာ အနာဒိယိတွာ ဝိနာသေတွာ။ သုခံ
သေတိတိ စိတ္တသန္တာပါဘာဝေန သုခေန သုပတိ။ န သောစတိတိ တတော ဧဝ
သောကံ နာမ ဝိနာသေတိ။ ကောဓန္တိ ကုဇ္ဈနလက္ခဏံ ကောဓံ။ ဆေတွာ သမုစ္ဆိန္တိ-
တွာ။ သုခံ သေတိတိ ကောဓပရိဋ္ဌာဟေန အပရိဋ္ဌယမာနတ္တာ သုခံ သုပတိ။ ကော-
ဓဝိနာသေန ဝိနဋ္ဌဒေါမနဿတ္တာ န သောစတိ။ ဝိသမူလဿာတိ ဒုက္ခဝိပါကဿ။
မရုရုဿာတိ အက္ခောသကဿ ပစ္စက္ခောသနေန၊ ပဟာရကဿ ပဋိပ္ပဟရဏေန
ယံ သုခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ သန္တာယေဝ “မရုရုဂ္ဂေါ”တိ ဝုက္ခော။ ဣမသ္မံ ဟိ ဌာနေ
ပရိယောသာနံ “အဂ္ဂ”န္တိ ဝုတ္တံ။ အရိယာတိ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ။

ပဉ္စ ကထေသီတိ မြာဟူဏော ကိရ စိန္တေသိ “သမဏော ဂေါတမော
လောကပူဇိတော၊ န သက္ကာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဝတွာ သန္တဇ္ဇေတုံ၊ ဧကံ
သဏှပဉ္စ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ သော ဧကံ ပုစ္ဆာဂါထံ အဘိသင်္ခရိတွာ “သစေ
အသုကဿ နာမ ဝဓံ ရောစေမိတိ ဝက္ခတိ၊ ယေ တုယံ န ရုစ္စန္တိ၊ တေ
မာရေတုကာမောသိ၊ လောကဝဓာယ ဥပ္ပန္နော ကိံ တုယံ သမဏဘာဝေနာတိ
နိဂ္ဂဟေဿာမိ။ သစေ န ကဿစိ ဝဓံ ရောစေမိတိ ဝက္ခတိ၊ အထ နံ တုံ
ရာဂါဒီနမ္ပိ ဝဓံ န ဣစ္ဆသိ၊ ကသ္မာ သမဏော ဟတွာ အာဟိဏ္ဍသီတိ
နိဂ္ဂဟိဿာမိတိ ဣမံ ဥဘတောကောဋိကံ ပဉ္စ ပုဋ္ဌော သမဏော ဂေါတမော
နေဝ ဝိလိတုံ န ဥဂ္ဂိလိတုံ သက္ခိဿတိ”တိ ဧဝံ စိန္တေတွာ ဣမံ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ။ တဿ
ဘဂဝါ အဇ္ဈာသယာနုရူပံ ကထေသိ။ သော ပဉ္စဗျာကရဏေန အာရာမိတ-
စိတ္တော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ သတ္တာ တံ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ သော ပဗ္ဗဇ္ဇာကိစ္စံ မတ္ထကံ
ပါပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပဇ္ဇော”တိ။

အဝဘူတာတိ အခေဘူတာ။ အခေဘာဝေါ သတ္တာနံ အဝဓိ အဝမင်္ဂလန္တိ
အာဟ “အဝဓိဘူတာ အဝမင်္ဂလဘူတာယေဝါ”တိ။ ပရဘူတာတိ
ပရိဘဝပ္ပတ္တာ။ ဝိဇ္ဇမာနာနန္တိ ပါဠိယံ အနာဒရေ သာမိဝစနန္တိ တဒတ္ထံ
ဒဿေန္တော “ဝိဇ္ဇမာနေသု”တိ အာဟ။ ပကဋ္ဌံ, ပဝဓုံ ဝါ ဉာဏန္တိ ပညာဏန္တိ
ဘဂဝတော ဉာဏံ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။

၄၇၄။ အဘိဇာနိတွာတိ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉ္ဇဏေန ဇာနိတွာ။ ဧဝံသိတ-
 ဧဝံသနာတိ ကတကရဏီယတာယ သဗ္ဗသော ပရိသောသိတနိဋ္ဌာ။
 ပါရမီသင်္ခါတန္တိ ပရမုက္ခံသဘာဝတော ပါရမီတိ သင်္ခါတံ။ တေနာဟ “သဗ္ဗ-
 ဓမ္မာနံ ပါရဘူတ”န္တိ၊ ဗြဟ္မစရိယဿာတိ သာသနဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတာ။
 တေနာဟ “ဥပ္ပါဒကော ဇနကော”တိ။ “ဣဒမေဝံ ဘဝိဿတိ ဣဒမေဝံ”န္တိ တက္ကနံ
 တက္ကော၊ သော တေဿ အတ္ထိတိ တန္တိ။ ယသ္မာ သော တံ တံ ဝတ္ထု တထာ
 တထာ တက္ကိတွာ ဂဏှာတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “တက္ကဂါဟိ”တိ။ ဝိမံသနသီလော
 ဝိမံသီ ပစ္စက္ခဘူတမတ္ထံ ဝိမံသနဘူတာယ ပညာယ ကေဝလံ ဝိမံသနတော။
 တေနာဟ “ပညာစာရံ စရပေတွာ ဧဝံဝါဒီ”တိ။ ယထာဝုတ္တတက္ကိ-
 ဝိမံသိဘာဝေန တက္ကပရိယာဟတံ ဝိမံသာနစရိတံ သယံပဋိဘာနံ ဧဝမေတန္တိ
 ဝတွာ။

၄၇၅။ အဋ္ဌိတပဓာနဝတန္တိ အညတ္တ ကိသ္ဋိပုဂ္ဂလေ အဋ္ဌိတပဓာနဝတံ
 အနညသာဓာရဏံ ဘောတော ဂေါတမဿ ပဓာနံ အဟောသိ။ သပ္ပုရိသ-
 ပဓာနဝတံ အဟောသိ သပ္ပုရိသပဓာနဝတာမိဂတာနံ တောဒိသာနံ အရဟတံ
 အတ္ထုရိသပုဂ္ဂလာနံယေဝ အာဝေဏိကပဓာနဝတံ အဟောသိ။ အဇာနန္တောဝ-
 ပကာသေတိတိ အယံ ပုစ္ဆိတမတ္ထံ သယံ ပစ္စက္ခတော အဇာနန္တော ဧဝ-
 ကေဝလံ သဒ္ဓံ ဥပ္ပါဒေတွာဝ ပကာသေတိတိ သညာယ အာဟ။ အဇာနန္တ-
 ဘာဝေ သန္တေတိ ဣမေ အဓိဒေဝါတိ ပစ္စက္ခတော ဇာနနေ အသတိ။
 ပဏ္ဍိတေန မနုဿေနာတိ လောကဝေါဟာရကုသလေန မနုဿေန၊ တံ ပန
 လောကဝေါဟာရေပိ အကုသလော။ ဝစနတ္ထုဉ္စိ အဇာနန္တော ယံ ကိဉ္စိ ဝဒတိ။
 ဥဇ္ဈေန သဗ္ဗတန္တိ ဥစ္စံ သုပါကဋ် သဗ္ဗသော တရုဏဒါရကေဟိပိ သမ္မတံ။
 ဉ္ဇတမေတံ ယဒိဒံ အတ္ထိ ဒေဝါတိ။ တေနာဟ “သုသုဒါရကာဒီ”တိအာဒိ။
 ဒေဝါတိ ဥပပတ္တိဒေဝါ။ အဓိဒေဝါ နာမ သမ္ပုတိဒေဝေဟိ အဓိကဒေဝါတိ
 ကတွာ၊ တဒဗျေ စ မနုဿေ အဓိကဘာဝေ ကိမေဝ ဝတ္ထုဗ္ဗံ။ သေသံ
 သုဝိဗျေယျမေဝ။

ပပဉ္စသုဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
 သင်္ဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။
 နိဋ္ဌိတာ စ ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌိကာ သမတ္တာ။

မဇ္ဈိမနိကာယ

ဥပရိပဏ္ဏသင်္ဃုတာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ဒေဝဒဟဝဂ္ဂ

၁-ဒေဝဒဟသုတ္တဝတ္ထနာ

၁။ ဒိဗ္ဗန္တိ ကာမဂုဏေဟိ ကီဠန္တိ လဠန္တိ၊ တေသု ဝါ ဝိဟရန္တိ၊ ဝိဇယ-
သမတ္တတာယောဂေန ပစ္စတ္ထိကေ ဝိဇေတုံ ဣန္ဒြိယန္တိ၊ ဣဿရိယဌာနာဒိသက္ကာရ-
ဒါနဂ္ဂဟဏံ တံတံအတ္တာနုသာသနဉ္စ ကရေန္တာ ဝေါဟရန္တိ၊ ပုညာနဘာ-
ဝပ္ပတ္တာယ ဇုတိယာ ဇောတေန္တိ ဝါတိ ဒေဝါ ဝုစ္စန္တိ ဖုဇာနော။ တထာ
ဟိ တေ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ဇနံ ရဇ္ဈယန္တာ သယံ ယထာဝုတ္တေဟိ ဝိသေ-
သေဟိ ရာဇန္တိ ဒိဗ္ဗန္တိ သောဘန္တိတိ စ “ဖုဇာနော”တိ ဝုစ္စန္တိ။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ
နိဂမဒေသေ။ သာတိ ပေါက္ခရဏီ။ တန္တိ တံ “ဒေဝဒဟ”န္တိ လဒ္ဓနာမံ ပေါက္ခရ-
ဏီ ဥပါဒါယ တဿ အဗ္ဗုဒ္ဓဘဝတ္ထာတိ ကေမိ။ သဗ္ဗံ သုခါဒိဘေဒံ ဝေဒယိတံ။
ပုဗ္ဗေတိ ပုရိမဇာတိယံ။ ကတကမ္မပစ္စယာတိ ကတဿ ကမ္မဿ ပစ္စယဘာဝ-
တော ဇာတံ ကမ္မံ ပဋိစ္စ။ တေန သဗ္ဗာပိ ဝေဒနာ ကမ္မဖလဘူတာ ဝေ အနဘဝိ-
တဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ “ဣဒိနာ”တိအာဒိ။ အနိယမေတွာ ဝုတ္တန္တိ
“သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော”တိ ဧဝံ ဣမေ
နာမာတိ အဝိသေသေတွာ ဝုတ္တမတ္ထံ။ နိယမေတွာတိ “ဧဝံဝါဒိနော ဘိက္ခဝေ
နိဂဏ္ဌာ”တိ ဧဝံ ဝိသေသေတွာ ဒဿေတိ။

ကလိသာသနန္တိ ပရာဇယံ။ ကလိတိ ဟိ အနတ္တော ဝုစ္စတိ၊ ကလိတိ သသတိ
ဝိပ္ပရတိတိ ကလိသာသနံ၊ ပရာဇယော။ ကလိတိ ဝါ ကောမောနာဒိကိလေသ-
ဇာတိ၊ တာယပန အယုတ္တဝါဒိတာ ကလိသာသနံ။ တံ အာရောပေတုကာမော

ဝိဘာဝေတုကာမော။ ယေ ကမ္မံ ကတံ အကတံ ဝါတိ န ဇာနန္တိ၊ တေ ကထံ တံ ဒေသန္တိ ဇာနိဿန္တိ။ ယေ စ ကမ္မံ ပဘောဒတော န ဇာနန္တိ၊ တေ ကထံ တဿ ဝိပါကံ ဇာနိဿန္တိ၊ ဝိပါကပရိယောသိတဘာဝံ ဇာနိဿန္တိ၊ ယေ စ ပါပဿ ကမ္မဿ ပဋိပက္ခမေဝ န ဇာနန္တိ၊ တေ ကထံ တဿ ပဟာနံ ကုသလကမ္မဿ စ သမ္ပာဒနဝိဓိံ ဇာနိဿန္တိတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော “ဥတ္တရိ-
ပုစ္ဆာယပိ သေဝ နယော”တိ အာဟ။

၂။ ကိဉ္ဇာပိ ဂူဠဒုက္ခက္ခန္ဓေပိ “ဧဝံ သန္တေ”တိ ဣမိနာ တေသံ နိဂဏ္ဌာနံ အဇာနနဘာဝေါ ဧဝံ ဥဇုကံ ပကာသိတော ဟေဋ္ဌာ ဒေသနာယ တထာ ပဝတ္တတ္တာ။ တထာ ဟိ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဝုတ္တံ “ဧဝံ သန္တေတိ တုမှာကံ ဧဝံ အဇာနနဘာဝေ သတိ”တိ၊ တထာပိ တတ္ထ ဥပရိဒေသနာယ သမ္ပဒ္ဓေါ ဝေမတ္ထော ဝုစ္စမာနော ယုဇ္ဇတိ၊ န အညထာတိ ဒဿေတုံ ဣမ “မဟာ-
နိဂဏ္ဌဿ ဝေဓေန သစ္စေ သန္တေတိ အတ္ထော”တိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္တကဿ ဌာနဿာတိ ယထာဝုတ္တဿ ပဉ္စပရိမာဏဿ ကာရဏဿ။

၃။ အနေကဝါရံ ဝိသရဉ္စနံ ဣမ ဂါဠာပလေပနံ၊ န သာဠကဿ ဝိယ လိတ္တတာတိ အာဟ “မဟလူပ။ ပ။ လိတ္တေန ဝိယာ”တိ။ ဝုတ္တမေဝ၊ န ပုန ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယော။

ဣမေသံ နိဂဏ္ဌာနံ တာဒိသဿ တေသံ အဘာဝတော “ဇာနနကာလော သိယာ”တိ ပရိကပ္ပဝသေန ဝဒတိ။ တေန ဧဝံ ဇာနိတုံ တေဟိ သက္ကာ သိယာ၊ တေသဉ္စ ဒဿနံ သစ္စံ သိယာ။ ယသ္မာ တေသံ ဒဿနံ အသစ္စံ၊ တသ္မာ တေ န ဇာနိသုတိ ဒဿေတိ။ စတုသု ကာလေသုတိ ဝဏမုခဿ ပရိကန္တနကာလော၊ သလ္လဿ သေနကာလော၊ အဗ္ဗဟနကာလော၊ ဝဏမုခေ အဂဒဂါရဩဒဟနကာလောတိ ဣမေသု စတုသု ကာလေသု။ သုဒ္ဓန္တေတိ သုဒ္ဓကောဋ္ဌာသေ၊ ဒုက္ခဿ အနဝသေသတော နိဇ္ဈိရဏဋ္ဌေန နိဗ္ဗုက္ခဘာဝေတိ အတ္ထော။ ကောယ ဥပမာယာတိ “သလ္လေန ဝိဒ္ဓဿ ဟိ ဝိဒ္ဓကာလေ ဝေဒနာယ ပါကဋ္ဌကာလော ဝိယာ”တိ ဣမာယ ကောယ ဥပမာယ။ တယော အတ္ထာတိ ပုဗ္ဗေ အဟုဝမှာ ဝါ နော ဝါ၊ ပါပကမ္မံ အကရိမှာ ဝါ နော ဝါ၊ ဝေရူပံ ဝါ ပါပကမ္မံ အကရိမှာတိ ဣမေ တယော အတ္ထာ။ စတုဟိ ဥပမာဟိတိ ဝဏမုခပရိကန္တနာဒိဟိ စတုဟိ ဥပမာဟိ။ ကော အတ္ထောတိ “တ္ထေကံ ဒုက္ခံ

နိဗ္ဗာန်” နှစ်အာဒိနာ ဝုတ္တော ဧကော အတ္တော။ သော ဟိ ဒုက္ခနိဗ္ဗိရဏဘာဝ-
သာမညာ ဧကော အတ္တောတိ ဝုတ္တော။

၄။ ဣမေ ပန နိဂဏ္ဌာ။ အာသင်္ကာယ ဝိဒ္ဓေါသိတိ သညံ ဥပ္ပါဒေတွာ။
ပစ္စာဟရိတုန္တိ ပစ္စာဝတ္တိတုံ၊ ပရိဟရိတုန္တိ အပ္ပေသာ။

၅။ အတိတဝါဒံ သဒ္ဓဟန္တာနန္တိ “အတ္ထိ ခေါ ဘော နိဂဏ္ဌာ ပုဗ္ဗေ
ပါပကမ္မံ ကတ” နှစ် ဧဝံ အတိတံသံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တံ မဟာနိဂဏ္ဌဿ ဝါဒံ
သဒ္ဓဟန္တာနံ။ ဘူတတ္တာတိ ယထာဘူတတ္တာ ကိံ အဝိပရိတမေဝ အတ္ထံ
အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တာတိ ပုစ္ဆတိ။ သေသပဒေသုပ္ပိ ဒေသေဝ နယော။ သဟ
ဓမ္မေနာတိ သဟဓမ္မော၊ သော ဧဝံ သဟဓမ္မိကော ယထာ “ဝေနယိကော” တိ။
“ဓမ္မော” တိ ဧတ္ထ ကာရဏံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “သဟေတုကံ သကာရဏ” နှစ်။
ပဋိဟရတိ ပဋိဝတ္တေတိတိ ပဋိဟာရော၊ ဝါဒေါ ဧဝံ ပဋိဟာရော ဝါဒပဋိ-
ဟာရော၊ တံ၊ ဥတ္တရန္တိ အတ္တော။ တေနာဟ “ပစ္စာဂမနကဝါဒ” နှစ်၊ စောဒနံ
ပရိဝတ္တေတွာ ပဋိပါကတိကကရဏန္တိ အတ္တော။ တေသန္တိ ဣဒံ အာဝုတ္တိဝသေန
ဂဟေတဗ္ဗံ “တေသံ သဒ္ဓါဆေဒကဝါဒံ နာမ တေသံ ဒသေတိ” တိ။

၆။ အဝိဇ္ဇာ အညာဏာ သမ္ပောဟာတိ ပရိယာယဝစနမေတံ။
အဝိဇ္ဇာတိ ဝါ အဝိဇ္ဇာယ ကရဏဘူတာယ။ အညာဏေနာတိ အဇာနနေန။
သမ္ပောဟေနာတိ သဗ္ဗုပ္ပာနေန မဟာမုဋတာယ။ သာမိယေဝ ဩပက္ကမိကာ
တေရဟိ အတ္တနော ဥပက္ကမဟေတု ဒုက္ခဝေဒနံ ဝေဒိယမာနံ “ယံ ကိဉ္ဇာယံ။ ပ။
ပုဗ္ဗေကတဟေတူ” တိ ဝိပရိတတော သဒ္ဓဟေ။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဝါဒသညိတံ
ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟံ ဂဏှထ။

၇။ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ဝုစ္စတိ ပစ္စက္ခဘူတော၊ တတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဖလံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒ-
နိယံ။ တေနာဟ “ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကဒါယက” နှစ်။ ပယော-
ဂေနာတိ ကာယိကေန ပယောဂေန ဝါ ဝါစသိကေန ဝါ ပယောဂေန။
ပဓာနေနာဘိ ပဒဟနေန စေတသိကေန ဥဿာဟနေန။ အာသန္တေ
ဘဝန္တရေ ဝိပါစေတုံ န သက္ကာ၊ ပဂေဝ ဒူရေတိ ဒသေတုံ “ဒုတိယေ ဝါ
တတိယေ ဝါ အတ္တဘာဝေ” တိ ဝုတ္တံ။ နိဗ္ဗတ္တကဘာဝတော သုခဝေဒနာယ
ဟိတန္တိ သုခဝေဒနိယံ။ သာ ပန ဝိပါကဝေဒနာဘာဝတော ဧကန္တတော
ဣဋ္ဌာရမ္မဏာ ဧဝံ ဟောတိတိ အာဟ “ဣဋ္ဌာရမ္မဏဝိပါကဒါယက” နှစ်။

ဝိပရိတန္တိ အနိဋ္ဌာရမ္မဏဝိပါကဒါယကံ။ နိပ္ပန္နတိ သဒ္ဓိံ အညေန ကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တေ။ သပ္ပရာယဝေဒနီယဿာတိ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယဿ အပရာပရိယဝေဒနီယဿ။ ဧဝံ သန္တေပီတိ ကာမံ ပရိပက္ခဝေဒနီယန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယမေဝ ဝုစ္စတိ၊ တထာပိ အတ္တတ္ထ အဘိသယော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝိသေသဘာဝတော ပရိပက္ခဝေဒနီယဿာတိ ဒဿေတုံ “အယမေတ္တာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ဒိဝသေ ကတံ၊ တတော သတ္တဒိဝသပ္ပန္နဓရ။

တကြာတိ တသ္မိံ ပရိပက္ခဝေဒနီယကမ္မဿ သတ္တဒိဝသပ္ပန္နဓရေ ဝိပါကဒါနေ။ ဧကဝါရံ ကသိတွာ နိသီဒိ ဆာတဇ္ဈတ္တော ဟုတွာ။ အာဂန္တန္တိ အာဟ “ဥဿူရေ ဘတ္တံ အာဟရိယိတ္တာ”တိ ဒေါမနဿံ အနုပ္ပါဒေတွာ ယထာ ကတပုညံ အနုမောဒတိ။ ဝိဇ္ဇောတမာနံ ဒိသ္မာ “ကိ” န ခေါ ဣဒမ္ပိ တပ္ပကာရော၊ မမ စိတ္တဝိကပ္ပမတ္တံ၊ ဥဒါဟု သုဝဏ္ဏမေဝါ”တိ ဝိမံသန္တော ယဋ္ဌိယာ ပဟရိတွာ။

ဝါဠယက္ခသဉ္စရဏတ္တာ ရာဇဂဟူပစာရဿ နဂရေ သဟဿဘဏ္ဍိကံ စာရေသုံ။ ဥပ္ပန္နရာဂေါ ဂူဠာယ ခုံသိ။ ရညော အာစိက္ခိတွာတိ တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာစိက္ခိတွာ။ မဏိကာယ ဝတ္ထု၊ ဓမ္မပဒဝတ္ထုမှိ အာဂတေန နယေန ကထေတမ္ပံ။

မရဏသန္တိကေပိ ကတံ၊ ပဂေဝ တတော ပုရေတရံ အတိတတ္တဘာဝေသု စ ကတံ။ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တိတဝိပါကောတိ ဝုတ္တော အဝဿံဘာဝိဘာဝတော။ သပ္ပရာယဝေဒနီယမေဝ ဘဝန္တရေ ဝိပါကဒါယကဘာဝတော။ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တိတရဏောတွေဝ ဝုတ္တော၊ န ဣဓ နိဗ္ဗတ္တိတဝိပါကောတိ ဝိမုတ္တိဘာဝတော။ ပရိပက္ခဝေဒနီယန္တိ ဝေဒိတမ္ပံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပရိပက္ခဝေဒနီယလက္ခဏာနတိဝတ္တနတော။ သပ္ပလဟုံ ဖလဒါယိကာတိ ဧတေန ဖလုပ္ပါဒနသမတ္တတာယောဂေန ကမ္မဿ ပရိပက္ခဝေဒနီယတာတိ ဒဿေတိ။

စတုပ္ပဉ္စက္ခန္ဓဖလတာယ သညာဘဂ္ဂပင်္ဂ ကမ္ပံ ဗဟုဝေဒနီယန္တိ ဝုတ္တံ။ ကေခန္ဓဖလတ္တာ အသညာဘဂ္ဂပင်္ဂ ကမ္ပံ အပ္ပဝေဒနီယံ။ ကေစိ ပန “အရူပါဝစရကမ္ပံ ဗဟုကာလံ ဝေဒိတဗ္ဗဖလတ္တာ ဗဟုဝေဒနီယံ၊ ဣတရံ အပ္ပဝေဒနီယံ။ ရူပါရူပါဝစရကမ္ပံ ဝါ ဗဟုဝေဒနီယံ၊ ပရိတ္တကမ္ပံ အပ္ပဝေဒနီယ”န္တိ ဝေဒန္တိ။ သဝိပါကံ ကမ္မန္တိ ပစ္စယန္တရသမဝါယေ ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္တံ၊ န အာရဒ္ဓဝိပါကမေဝ။ အဝိပါကံ ကမ္မန္တိ ပစ္စယဝေကလ္လေန ဝိပစ္စိတုံ အသမတ္တံ အဟောသိကမ္မာဒိဘေဒံ။

၈။ ဝိဠမ္ဘဝေဒနီယာဒီနန္တိ ဝိဠမ္ဘဝေဒနီယာဒီနံ ဒသန္တံ ကမ္မာနံ ဥပက္ကမေန ကမ္မာနံ အညထာဘာဝဿ အနာပါဒနီယတ္တာ ယထာသဘာဝေနော ကမ္မာနိ တိဋ္ဌန္တိ။ တတ္ထ နိဂဏ္ဌာနံ ဥပက္ကမော နိပ္ပယောဇနောတိ အာဟ “အပဇော”တိ။ နိဂဏ္ဌာနံ ပဒဟနဿ မိစ္ဆာဝါယာမဿ နိပ္ပလဘာဝပွဝေဒနော ပဓာနန္တေဒကဝါဒေါ။ ပရေဟိ ဝုတ္တကာရဏေဟိတိ^၁ ယေဟိ ကာရဏေဟိ နိဂဏ္ဌာနံ ဝါဒေသု ဒေါသံ ဒဿေန္တိ၊ တေဟိ ပရေဟိ ဝုတ္တကာရဏေဟိ။ န ဟိ လက္ခဏယုတ္တေန ဟေတုနာ ဝိနာ ပရဝါဒေသု ဒေါသံ ဒဿေတုံ သက္ကာ။ တေနာဟ “သကာရဏာ ဟုတွာ”တိ။ နိဂဏ္ဌာနံ ဝါဒါစ အနုဝါဒါစာတိ နိဂဏ္ဌေဟိ ဝုစ္စမာနာ သကသကသမယပွဝေဒကာ ဝါဒါစေဝ သာဝကေဟိ ဝုစ္စမာနာ တေသံ အနုဝါဒါ စ။ ဝိညူဟိ ဂရဟိတဗ္ဗကာရဏံ အာဂစ္ဆန္တိတိ “အယမေတ္ထ ဒေါသော”တိ တတ္ထ တတ္ထ ဝိညူဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ဂရဟာရဟံ ကာရဏံ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ ပါပုဏန္တိတိ အတ္ထော။ တဿတ္ထောတိအာဒိသု အယံ သင်္ခေပတ္ထော “ဝုတ္တနယေန ပရေဟိ ဝုတ္တေန ကာရဏေန သကာရဏာ ဟုတွာ ဒေါသဒဿနဝသေန နိဂဏ္ဌာနံ ဝါဒါ အနုပ္ပတ္တာ၊ တဘော ဧဝံ ကံ ဝါဒံ အပ္ပသာဒနီယဘာဝဒဿနေန သောသေန္တာ ဟေတုသမ္ပတ္တိဝေါဟာရသုက္ခနေန မိလာပေန္တာ ဒုက္ကဋကမ္မကာရိနောတိအာဒယော ဒသ ဂါရယှာပဒေသာ ဥပဂစ္ဆန္တိ”တိ။

၉။ သင်္ခတိဘာဝဟေတူတိ^၂ တတ္ထ တတ္ထ ယဒိစ္ဆာယ သမုဋ္ဌိတသင်္ခတိနိမိတ္တံ။ သာ ပန သင်္ခတိ နိယတိလက္ခဏာတိ အာဟ “နိယတိဘာဝကာရဏာ”တိ။ အစ္စေဋ္ဌသုက္ကာဝုတအဘေဋ္ဌမဏိ ဝိယ ဟိ ပဋိနိယတတာ နိယတိပဝတ္တိတိ။ ဆဠာတိဇာတိဟေတူတိကဏ္ဍာဘိဇာတိ နိလာဘိဇာတိ လောဟိတာဘိဇာတိ ဟလိဒ္ဓါဘိဇာတိ သုက္ကာဘိဇာတိ ပရမသုက္ကာဘိဇာတိတိ ဣမာသု အဘိဇာဘိသု ဇာတိနိမိတ္တံ။ ပါပသင်္ခတိကာတိ နိဟိနသင်္ခတိကာ။

၁၀။ အနုဒ္ဓဘူတန္တိ ဧတ္ထ အဓိ-သဒ္ဓေန သမာနတ္ထော အဒ္ဓ-သဒ္ဓေါတိ အာဟ “အနုဒ္ဓဘူတန္တိ အနုဓိဘူတ”န္တိ။ ယထာ အာပါယိကော အတ္တဘာဝေါ မဟတာ ဒုက္ခေန အဘိဘုယျတိ၊ န တထာ အယန္တိ အာဟ “ဒုက္ခေန အနုဓိဘူတော နာမ ဗနုဿတ္တဘာဝေါ ဝုစ္စတိ”တိ။ “အစေလကော ဟောတိ”တိ-အာဒိနာ^၃ ဝုတ္တာယ နာနပ္ပကာရာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ ကိလမထေန။ ယဒိ

၁-ဝုတ္တကာရဏန (အဋ္ဌကထာယံ) ၂-ဝိသုဒ္ဓိ-၆၂-၂၁၈၊ အနုဇ္ဈိ ၂-၆၄၊ ၆၅-ပိဋေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၃-ဒီ ၁-၁၅၇-ပိဋေ။

ဧဝံ ကထံ ဓုတင်္ဂဓရာတိ အာဟ “ယေ ပနာ”တိအာဒိ။ နိယျာနိကသာသနသ္မိ-
ဟိ ဝီရိယန္တံ ဝိဝဇ္ဇသန္တိဿိတံ ကတွာ ပဝတ္တိယမာနံ ဝီရိယံ သရီရံ ခေဒန္တမ္ပိ
သပ္ပာဝါယာမော နာမ ဟောတိ ဤယာရဒ္ဒဘာဝတော။

ထေဓရာတိ ဧတ္ထ အာဂတမဟာရက္ခိတတ္ထေရော။ တိဿော သမ္ပတ္တိယော
မနုဿဒေဝနိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိယော၊ သီလသမာဓိပညာသမ္ပတ္တိယော ဝါ။ ခုရဂ္ဂေ-
ယေဝါတိ ခုရေ သီသဂ္ဂေ ဧဝံ၊ ခုရေ သီသဂ္ဂတော အပနိတေ ဧဝါတိ
အဓိပ္ပါယော။ အယန္တိ “ဣဿရကုလေ နိဗ္ဗတ္တော”တိအာဒိနာ ဝုတ္တော။ န
သဗ္ဗေ ဧဝံ သက္ကာရပုဗ္ဗကံ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏန္တိတိ အာဟ “ယော
ဒါသိကုန္တိယ”န္တိအာဒိ။ ရဇတမုဒ္ဒိကန္တိ ရဇတမယံ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကံ။ ဂေါရက-
ဝိယက္ခိမတ္တေနာပိတိ ကပိတ္ထဆလ္လိကင်္ဂုပ္ပဂန္ဓမတ္တေနပိ။

ဓမ္မေန ဤယေန အာဂတသုခံ ဓမ္မသုခန္တိံ အာဟ “သံသတော ဝါ။ ပ။
ပစ္စယသုခ”န္တိ။ အမုန္တိတောတိ အနဇ္ဈာပန္နော။ ဣဒါနိ တံ အနဇ္ဈာပန္နတံ
တဿ စ ဖလံ ဒဿေတုံ “ဓမ္မိကံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမဿာတိ သမုဒယဿ။
ဿော ဟိ ပဉ္စက္ခန္ဓဿ ဒုက္ခဿ ကာရဏဘူတတ္တာ အာသန္နော ပစ္စက္ခော
ကတွာ ဝုတ္တော။ တေနာဟ “ပစ္စုပ္ပန္နာန”န္တိအာဒိ။ သင်္ခါရန္တိ ယထာရဒ္ဒါယ
သာတိသယံ ကာရဏတော သင်္ခါရန္တိ လဒ္ဓနာမံ ဗလဝီရိယံ ဥဿေဉဋ္ဌိ။
ပဒဟတောတိ ပယုဉ္ဇန္တဿ ပဝတ္တေန္တဿ။ မဂ္ဂေန ဝိရာဂေါ ဟောတိတိ
အရိယမဂ္ဂေန ဒုက္ခနိဒါနဿ ဝိရဇ္ဇနာ ဟောတိ။ တေနာဟ “ဣဒံ ဝုတ္တံ
ဟောတိ”တိ။ ဣမိနာ သုခါပဋိပဒါ နိပ္ပါဘိညာ ကထိတာ အကသိရေနေဝ
သီဃတရံ မဂ္ဂပဇာနတာယ ဗောဓိတတ္တာ။ မဇ္ဈတ္တတာကာရောတိ ဝီရိယူ-
ပေက္ခမာဟ။ သင်္ခါရံ တတ္ထ ပဒဟတိတိ ပဓာနသင်္ခါရံ တတ္ထ ဒုက္ခနိဒါနဿ
ဝိရဇ္ဇနနိမိတ္တံ ဝိရဇ္ဇနတ္ထံ ပဒဟတိ။ ကထံ? မဂ္ဂပ္ပဓာနေန စတုကိစ္စပ္ပဓာနေ
အရိယမဂ္ဂေ ဝါယာမေန ပဒဟတိ ဝါယမတိ။ အဇ္ဈုပေက္ခတောတိ
ဝီရိယဿ အနစ္စာရဒ္ဓနာတိသိထိလတာယ ဝီရိယသမတာယောဇနေ ဗျာပါ-
ရာကရဏေန အဇ္ဈုပေက္ခတော။ တေနာဟ “ဥပေက္ခံ ဘာဝေန္တဿာ”တိ။
ဥပေက္ခာဘာဝနာ စ နာမေတ္ထ တထာပဝတ္တာ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာ ဧဝါတိ
အာဟ “မဂ္ဂဘာဝနာယ ဘာဝေတိ”တိ။

ဧတ္ထ စ ဧဝံ ပါဠိယာ ပဒယောဇနာ ဝေဒိတဗျာ “ဿော ဧဝံ ပဇာနာတိ၊
ကထံ? သင်္ခါရံ မေ ပဒဟတော သင်္ခါရပဒဟနာဣမဿ ဒုက္ခနိဒါနဿ ဝိရာဂေါ

ဟောတိ၊ အဇ္ဈပေက္ခတော မေ ဥပေက္ခနာ ဣမဿ ဒုက္ခနိဒါနဿ ဝိရာဂေါ
ဟောတိ”တိ။ ပဋိပဇ္ဇမာနဿ စာယံ ပုဗ္ဗဘာဂဝိမံသဿာတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ
သင်္ခါရပ္ပစာနာတိ သမ္ပသနပဒေန သုခေနေဝ ခိပ္ပတရံ ဘာဝနာဥဿုက္ကာ-
ပနဝိရိယံ ဒဿိတန္တိ သုခါပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ ဒဿိတာ။ အဇ္ဈပေက္ခ-
တောတိ ဧတ္ထ ကဿစိ နာတိဒဠံ ကတွာ ပဝတ္တိတဝိရိယေနပိ ဒုက္ခနိဒါနဿ
ဝိရာဂေါဟောတိ၊ ဝိပဿနမနုယုဉ္ဇတိတံ ဒဿိတံ။ ဥဘယတ္ထာပိ စတုတ္ထိယေဝ
ပဋိပဒါ ဝိဘာဝိတာတိ ဒဠဗ္ဗံ။ ဣဒါနိ “ယဿ ဟိ ခွါဿ။ ပ။ ဥပေက္ခံ တတ္ထ
ဘာဝေတိ”တိ ဝါရေဟိ တာသံဃေဝ ပဋိပဒါနံ ဝသေန တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ
ပဋိပတ္တိံ ဒဿိတာ။ ဝနုဒုက္ခနိဒါနဿ ပရိဇိဏ္ဏံ ဣမေဟိ ဝါရေဟိ ဒုက္ခက္ခယော
ဝိဘာဝိတော။

၁၁။ မဒ္ဒဝိက္ခောတိ သမ္ပဒ္ဒဝိက္ခော။ မဟလန္တန္ဒောတိ မဟလတဏှာ-
ဆန္ဒော။ အတိဝရိတွာတိ အတိက္ကမိတွာ။ နဋသတ္ထဝိဇ္ဇနာ နစ္စနကာ နဋာ၊
နစ္စကာ ဣတရေ။ သောမနဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ “ဤဒိသံ နာမ ဣတ္ထိံ ပရိစ္စဇိ”န္တိ။
ဆိန္ဒာတိ ဒွိဓာ ဟောတု။ ဘိန္ဒာတိ ဘိဇ္ဇတု။ “ဆိဇ္ဇ ဝါ ဘိဇ္ဇ ဝါ”တိ ပဒုဒ္ဒယေ-
နပိ ဝိနာသမေဝ ဝဒတိ။ ဥတွာတိ ပုဗ္ဗဘာဂဉာဏေန ဇာနိတွာ။ တဒု-
ဘယန္တိ သင်္ခါရပဒဟနဥပေက္ခာဘာဝနံ။

၁၂။ ဗေဓေန္တဿာတိ ဝါယမန္တဿ။ တံ သန္တာယာတိ ဒုက္ခာယ ပဋိ-
ပဒါယ နိဗ္ဗာနတံ သန္တာယ။

ဥသုကာရော ဝိယ ယောဂီ ဘေဇနဿ ဝိယ စိတ္တဿ ဥဇုကရဏတော။
ဂေါမုတ္တဝဏ် ဝန္တလေခါတုဋ္ဌိလံ နင်္ဂလကောဋိဇိမှံစိတ္တံ။ အလာတာ ဝိယ ဝီရိယံ
အာတာပနပရိတာပနတော။ ကမ္မိကဓေလံ ဝိယ သဒ္ဓါ သိနေဟနတော။
နမနဒဏ္ဍကော ဝိယ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏေ စိတ္တဿ နာမ-
နတော။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေန စိတ္တဿ ဥဇုကရဏံ ဘာဝနာဘိသမယတော
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အန္တဒ္ဓယဝဇ္ဇိတာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပတ္တိဘိ ကဏ္ဍာ ကိလေသဂဏဝိညနံ၊
ပဟာနာဘိသမယော။ ဣတရာ ပန ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာတိ ဣမေသံ ခြွံန္တံ
ဘိက္ခုနံ ဣမာသု ခြွံသု ယဏာဝုတ္တာသု ဒိပ္ပါဘိညာသု ကထိတာသု ဣတရာဝိ
ကထိတာဝံ ဟောန္တိ လက္ခဏဟာရနယေန ပဋိပဒါသာမညတော။ သဟာ-
ဂမနိယာဝိ ဝါ ပဋိပဒါ ကထိတာဝံ “န ဟေဝ အနဒ္ဓဘူတံ အတ္တာန”န္တိ-
အာဒိနာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ ကထိတတ္တာ။ “အာဂမနိယပဋိပဒါ ပန န

ကထိတာ”တိ ဣဒံ သဝိသေသံ အဇ္ဈုပေက္ခဿ အကထိတတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ နိက္ခမနုဒေသနန္တိ နိက္ခမနုပါယံ ဒေသနံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဒေဝဒဟသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-ပဉ္စတ္ထယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁။ ဧကေတိ ဧတ္ထ ဧက-သဒ္ဓေါ အညတ္ထော၊ န ဂဏနာဒိအတ္ထောတိ တံ ဒဿေန္တော “ဧကဇ္ဈေ”တိ အာဟ။ ယံ ပန ပါဠိယံ “သန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန တေသံ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ ဝိဇ္ဇမာနတာယ အဝိစ္ဆန္တတာ၊ တတော စ နေသံ မိစ္ဆာဂဟဏတော သိထိလကရဏဝိဝေစနေဟိ အတ္တနော ဒေသနာယ ကိစ္စကာရိတာ အဝိတထတာ စ ဒီပိတာ ဟောတိ။ ပရမတ္ထသမဏဗြာဟ္မဏေသု အပရန္တကပ္ပိကတာယ လေသောပိ နတ္ထိတိ အာဟ “ပရိဗ္ဗဇုပဂတ-ဘာဝေနာ”တိအာဒိ။ သဿတာဒိဝသေန အပရန္တံ ကပ္ပေန္တိတိ အပရန္တ-ကပ္ပိနော၊ တေ ဧဝ အပရန္တကပ္ပိကာ။ ယသ္မာ တေဟိ အပရန္တံ ပုရိမ-တရသိဒ္ဓေဟိ တဏှာဒိဋ္ဌိကပ္ပေဟိ ကပ္ပေတွာ အာသေဝနဗလဝတာယ စ ဝိကပ္ပေတွာ အပရဘာဂသိဒ္ဓေဟိ အဘိနိဝေသာဘူတေဟိ တဏှာဒိဋ္ဌိဂါဟေဟိ ဂဏန္တိ အဘိနိဝိသန္တိ ပရာမသန္တိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “အပရန္တံ ကပ္ပေတွာ ဝိကပ္ပေတွာ ဂဏန္တိ”တိ။ တဏှုပါဒါနဝသေန ကပ္ပနဂဟဏာနိ ဝေဒိ-တဗ္ဗာနိ။ တဏှာပစ္စယာ ဟိ ဥပါဒါနံ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဧတံ မဟာနိဒ္ဓေသေ။ ဥဒ္ဓါနတော သင်္ခေပတော။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေနာတိ တဏှာယ ဒိဋ္ဌိယာ စ ဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိယာ ဝါ ဥပနိဿယဘူတာယ သဟဇာတာယ အဘိနန္ဒနကာယ စ တဏှာယ သဿတာဒိအာကာရေန အဘိနိဝိသန္တဿ မိစ္ဆာဂါဟဿ စ ဝသေန။ အနာဂတဓမ္မဝိသယာယ အဓိပ္ပေတတ္တာ အနာဂတကာလ-ဝါစကော ဣဓ အပရ-သဒ္ဓေါ၊ ရူပါဒိခန္ဓဝိနိမုတ္တဿ ကပ္ပနဝတ္ထုနော အဘာဝါ အန္တိ-သဒ္ဓေါ ဘာဂဝါစကောတိ အာဟ “အနာဂတံ ခန္ဓကောဋ္ဌာသ”န္တိ။ ကပ္ပေတွာတိ စ တသ္မိံ အပရန္တေ တဏှာယ နာဘိနိဝေသာနံ သမတ္တနံ ပရိနိဋ္ဌာပနမာဟ။ ဌိတာတိ တဿာ လဒ္ဓိယာ အဝိဇ္ဇဟနံ။

အနုဂတာတိ အာရမ္မဏကရဏဝသေန အနု အနု ဂတာ အပရန္တေ ပဝတ္တာ။ အာရဗ္ဗာတိ အာလမ္ဘိတွာ။ ဝိသယော ဟိ တဿာ ဒိဋ္ဌိယာ အပရန္တော။

ဝိသယဘာဝတော ဧဝံ ဟိ သော တဿာ အာဂမနန္တာနံ အာရဗ္ဗဏပစ္စယော စာတိ ဝုတ္တံ “အာဂမ္မ ပုဋိစ္စာ”တိ။ အဓိဝေဒနပဒါနိတံ ပညတ္တိပဒါနံ၊ ဒါသာဒိသု သိရုံဝေဒနာဒိသဒ္ဓေါ ဝိယ ဝစနမတ္တမေဝ အဓိကာရံ ကတော ပဝတ္တိယာ အဓိဝေဒနံ ပညတ္တိ။ အထ ဝါ အဓိ-သဒ္ဓေါ ဥပရိဘာဝေ၊ ဝုစ္စတိတိ ဝစနံ၊ ဥပရိ ဝစနံ အဓိဝေဒနံ၊ ဥပါဒါနဘူတရူပါဒိနံ ဥပရိ ပညာပိယမာနာ ဥပါဒါ-ပညတ္တိတိ အတ္ထော၊ တဿာ ပညတ္တိဒီပကပဒါနိတိ အတ္ထော။ ပညတ္တိမတ္တံ ဟေတံ ဝုစ္စတိ၊ ယဒိဒံ “အတ္တာ၊ လောကော”တိ စ၊ န ရူပဝေဒနာဒယောဝိယ ပရမတ္ထော။ အဓိကဝုတ္တိတယ၊ ဝါ အဓိဝုတ္တိယောတိ ဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ။ အဓိကံ ဟိ သဘာဝဓမ္မေသု သဿတဒိ၊ ပကတံအာဒိ၊ ဗြုဗျာဒိ၊ ဇီဝါဒိ၊ ကာယာဒိ၊ အဘူတမတ္တံ အဇ္ဈာရောပေတွာ ဒိဋ္ဌိယော ပဝတ္တန္တိတိ။ အဘိဝေဒန္တိတိ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောသမည”န္တိ အဘိနိဝိသိတွာ ဝေဒန္တိ၊ “အယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော”တိအာဒိနာ ဝိဝေဒန္တိ။ အဘိဝေဒနကိရိယာယ အဇ္ဈာပိ အဝိစ္ဆေဒဘာဝ-ဒဿနတ္ထံ ဝတ္တမာနကာလဝစနံ။

သညာ တေဿ အတ္တိတိ သညိတိ အာဟ “သညာသမဏီ”တိ။ နတ္ထိ တေဿ ရောဂေါ ဘင်္ဂေါတိ အရောဂေါတိ အရောဂသဒ္ဓဿ နိစ္စပရိယာယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ရောဂရဟိတတာသိသေန ဝါ နိဗ္ဗိကာရတာယ နိစ္စတံ ပဋိဇာနာတိ ဒိဋ္ဌိဂတိကောတိ အာဟ “အရောဂေါတိ နိစ္စော”တိ။ ဣမိနာတိ “သညိ အတ္တာ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ”တိ ဣမိနာ ဝစနေန။ သောဠသ သညိ-ဝါဒါတိ ရူပီစတုက္ကံ၊ အရူပီစတုက္ကံ၊ အန္တဝါစတုက္ကံ၊ ကေန္တသုဒ္ဓိစတုက္ကန္တိ ဣမေသံ စတုန္တံ စတုက္ကာနံ ဝသေန သောဠသ သညိဝါဒါ ကထိတာ၊ ဣမေသုယေဝ ပုရိမာနံ ဒိဋ္ဌိန္တံ စတုက္ကာနံ ဝသေန အဋ္ဌ သညိဝါဒါ အဋ္ဌ စ နေဝသညိ-နာသညိဝါဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါတိ မနဿတ္တဘာဝေ ကာမာ-ဝစရဒေဝတ္တဘာဝေ ရူပါဝစရဒေဝတ္တဘာဝေ စတုဗ္ဗိဓာရပ္ပတ္တဘာဝေ စင်္ဂိတွာ သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒပညာပနဝသေန သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ ကထိတာ။ အသတော ဝိနာသာသမ္ဘဝတော အတ္တိဘာဝနိဗ္ဗန္ဓေန ဥစ္ဆေဒဝါဒေါတိ ဝုတ္တံ “သတောတိ ဝိဇ္ဇမာနဿာ”တိ။ ယာဝါယံ အတ္တာ န ဥစ္စိဇ္ဇတိ၊ တာဝ ဝိဇ္ဇတိ ဝေါတိ ဂဟ-ဏတော နိရုဒယဝိနာသော ဣဓ ဥစ္ဆေဒေါတိ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “ဥပစ္ဆေဒ”န္တိ။ ဝိသေသေန နာသော ဝိနာသော၊ အဘာဝေါ၊ သော ပန မံသစက္ခုပညာစက္ခုဒဿနပထာတိက္ကမောဝါတိ အာဟ “အဒဿန”န္တိ။

၁-ဥပရိဘာဝေ (သံ-၇၂-၂၂၈၊ အံ-၇၂-၃၁၉-ဝိ-၆၃။ ဇိ-၇၂-၁၄၁-ပိ-၆၆၀ ပဿိတဉ္စ)၊
 ၂-အဓိဝုတ္တိတယ (အံ-၇၂-၃၂၀-ဝိ-၆၃။)

အဒဿနေ ဟိ နာသ-သဒ္ဓေါ လောကေ နိရုဋ္ဌော။ အဝိဂမန္တိ သဘာဝိ-
ပဂမနံ။ ယော ဟိ နိရုဒယဝိနာသဝသေန ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ န သော အတ္တနော
သဘာဝေနော တိဋ္ဌတိ။

ပဉ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါတိ ပဉ္စကာမဂုဏသုခမနုဘောဂဝသေန စတုဗ္ဗိ-
ရူပဇ္ဈာနသုခပရိဘောဂဝသေန စ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိပညာပနဝါဒါ။
ဒိဋ္ဌဓမ္မောတိ ဒဿနဘူတေန ဉာဏေန ဥပလဒ္ဓဓမ္မော။ တတ္ထ ယော
အနိန္ဒြိယဝိသယော၊ သောပိ သုပါကဋ္ဌဘာဝေန ဣန္ဒြိယဝိသယော ငိယ
ဟောတိတိ အာဟာ “**ဒိဋ္ဌဓမ္မောတိ ပစ္စက္ခဓမ္မော ဝုစ္စတိ**”တိ။ တေနေဝ စ
“**တတ္ထ တတ္ထ ပဋိလဒ္ဓအတ္တဘာဝသေတံ အဝိဝစန**”န္တ ဝုတ္တံ။ သညီတိ အာဒိ-
ဝသေန တိဟာကာရေဟိ သန္တန္တိ သညိ အသညိ နေဝသညိနာသညိတိ ဣမေဟိ
အာကာရေဟိ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ သဒါ ဥပလဗ္ဗမာနံ သဿတန္တိ အတ္ထော။ သညိ
အတ္တာတိအာဒိနိ တိဏိ ဒဿနာနံ။ သန္တအတ္ထဝသေန ကေန္တိ သဿတဿ
အတ္တနော ဝသေန ဧကံ ဒဿနံ။ ဣတရုနိ ခွေတိ ဥစ္ဆေဒဝါဒဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန-
ဝါဒသညိတာနိ ခွေ ဒဿနာနိ။ တိဏိ ဟုတွာ ပဉ္စ ဟောန္တိတိ ဣဒံ “သန္တ-
အတ္ထဝသေန ကေ”န္တိ သင်္ဂဟဝသေန ဝုတ္တဿသညိတိ အာဒိဝိဘာဂဝသေန
ဝုတ္တတ္တာ သုဝိညေယျန္တိ အဋ္ဌကထာယံ န ဥဒ္ဓင်္ဂ။

၂၂။ ရူပိံ ဝါတိ ဧတ္ထိ ယဒိ ရူပံ အဿ အတ္ထိတိ ရူပိတိ အယမတ္ထော အဓိပ္ပေ-
တော၊ ဧဝံ သတိ ရူပဝိနိဓုတ္တေန အတ္တနာ ဘဝိတဗ္ဗံ သညာယ ဝိယ ရူပဿပိ
အတ္တနိယတ္တာ။ န ဟိ သညိ အတ္တာတိ ဧတ္ထ သညာ အတ္တာ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ
သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယံ၊ “တတ္ထ ပဝတ္တသညဉ္စဿ သညာတိ ဂဟေတွာတိ?
ဝုတ္တ”န္တိ။ ဧဝံ သန္တေ “ကသိဏရူပံ အတ္တာတိ ဂဏှာတိ”တိ ဣဒံ ကထန္တိ?
န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ “ရူပံ အဿ အတ္ထိတိ ရူပိ”တိ၊ အထ ခေါ “ရုပ္ပန-
သီလော ရူပိ”တိ။ ရုပ္ပနဉ္စေတ္ထ ရူပသရိက္ခတာယ ကသိဏရူပဿ ဝစိတာဝစိတ-
ကာလဝသေန ဝိသေသာပတ္တိ၊ သာ စ နတ္ထိတိ န သက္ကာ ဝတ္တံ ပရိတ္တ-
ဝိပုလဘာဒိဝိသေသသဟ္တာဝတော။ ယဒိ ဧဝံ ဣမဿ ဝါဒဿ သဿတဒိဋ္ဌိ-
သင်္ဂဟော န ယုဇ္ဇတိတိ? နော န ယုဇ္ဇတိ ကာယဘောဒတော ဥဒ္ဓံ အတ္တနော
နိဗ္ဗိကာရတာယ တေန အဓိပ္ပေတတ္တာ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “**အရောဂေါ ပရိ-
မရဏာ**”တိ။ အထ ဝါ “ရူပံ အဿ အတ္ထိတိ ရူပိ”တိ ဝုစ္စမာနေပိ န ဒေါသော။ ကပ္ပ-
နာသိဒ္ဓေနပိ ဟိ ဘောဒေန သာမိနိဒ္ဓေသဒဿနတော ယထာ “သီလပုတ္တကဿ

၁-ဒိ-ဒွိ ၁-၁၇၀-ဝိဇ္ဇာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၂-ဒိ-ဋ္ဌ ၁-၁၀၉-ဝိဇ္ဇေ၊ ၃-ကပ္ပေတွာတိ (က)

သရီရ”န္တိ။ ရုပ္နံ ဝါရုပ္ပနသဘာဝေါ ရူပံ၊ တံ တေဿ အတ္ထိတိ ရူပီ၊ အတ္တာ “ရူပိ-
 နော ဓမ္မာ”တိ အာဒိသု^၁ ဝိယ။ ဝေဉ္စ ကတွာ ရူပသဘာဝတ္တာ အတ္တနော “ရူပံ
 အတ္တာ”တိ ဝစနံ ဉာယာဂတမေဝါတိ ‘ကသိဏရူပံ အတ္တာတိ ဂဏှာတိ’တိ ဝုတ္တံ။
 အရူပိန္တိ ဧတ္ထာပိ ဝုတ္တနယာနသာရေန ယထာရဟံ အတ္ထော ဝတ္တဗ္ဗော။ သန္တ-
 သုခုမံ မုဉ္ဇိတွာ တဗ္ဗိပရိတဿ ဂဟဏေ ကာရဏံ နတ္ထိတိ လာဘီ “ကသိဏရူပံ
 အတ္တာ”တိ ဂဏှာတိတိ လာဘိတတ္ထိနော ဌပေတွာ သေသတက္ကိ လာဘိဂ္ဂ-
 ဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။ အနုဿုတိတတ္ထိကောပိ သုဒ္ဓတတ္ထိကောပိ ဝါ နိရင်္ဂ-
 သတ္တာ၊ တက္ကနဿ ကသိဏရူပမ္ပိ အတ္တာတိ ကဒါဓိပိ ဂဏှေယျာတိ ဝုတ္တံ
 “ဥဘောပိ ရူပါနိ ဂဏှာတိယေဝါ”တိ။ သုဒ္ဓတတ္ထိကဿ ဥဘယဂ္ဂဟဏံ န
 ကတံ၊ တသ္မာ သာသကံဝစနံ။

ကသိဏုပ္ပါဒ်မာကာသပဌမာရုပ္ပဝိညာဏနတ္ထိဘာဝအာကိဉ္ဇညာယတနာနိ
 အရူပသမာပတ္တိနိမိတ္တံ။ ဌပေတွာ သညာက္ခန္ဓန္တိ ဣဒံ သညာယ အတ္တနိယတံ
 ဟဒယေ ကတွာ ဝုတ္တံ။ “ရူပိ ဝါ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေန ပန အတ္ထေ ဝုစ္စမာနေ
 သညာက္ခန္ဓံ ဗဟိဒ္ဓါ အကတွာ “အရူပဓမ္မေ”ဣန္ဒေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။ မိဿ-
 ကဂ္ဂါဟဝသေနာတိ ရူပါရူပသမာပတ္တိနံ နိမိတ္တာနိ ကေဠံ ကတွာ “ကော
 အတ္တာ”တိ၊ တတ္ထ ပဝတ္တသညဉ္ဇဿ “သညာ”တိ ဂဟဏဝသေန။ အယံ ဟိ
 ဒိဋ္ဌိဂတိကော ရူပါရူပသမာပတ္တိလာဘိတာယ တံနိမိတ္တံ ရူပဘာဝေန အရူပ-
 ဘာဝေန စ ဂဟေတွာ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ “ရူပီ အရူပီ စာ”တိ အဘိနိဝေသံ
 ဇနေတိ အဇ္ဈတ္တဝါဒိနော ဝိယ၊ တက္ကမတ္တေနော ဝါ ရူပါရူပဓမ္မေ မိဿက-
 ဝသေန ဂဟေတွာ “ရူပီ စ အရူပီ စ အတ္တာ ဟောတိ”တိ။ တက္ကဂါဟေ-
 ဇနဝါတိ သင်္ခါနဝသေသသုခုမဘာဝပ္ပတ္တဓမ္မာ ဝိယ စ အစူန္တသုခုမဘာဝ-
 ပတ္တိယာ သ ဂိစ္စသာနေသာသမတ္တတာယ ထန္တကုဋ္ဌဟတ္ထပါဒါနံ သံဃာတော
 ဝိယ နေဝ ရူပီ၊ ရူပသဘာဝါနတိဝတ္တနတော န အရူပီတိ ဧဝံ ပဝတ္တတက္က-
 ဂါဟေန။ လာဘိဝသေနပိ ဝါ အန္တာနန္တိကစတုတ္ထဝါဒေ၊ ဝက္ခမာနနယေန
 အညမညပဋိပက္ခဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလံ ပန တတ္ထ ဒေသ-
 ကာသဘောဝသေန တတိယစတုတ္ထဝါဒါ ဣတ္ထိတာ၊ ဣဓ ကာလဝတ္ထုဘေဒ-
 ဝသေနာတိ အယမေဝ ဝိသေသော။ ကာလဘေဒဝသေန စေတ္တ တတိယ-
 ဝါဒဿ ပဝတ္တိ ရူပါရူပနိမိတ္တာနံ သဟ အနုပဋ္ဌာနတော၊ စတုတ္ထဝါဒဿ ပန

၁-အဘိ ၁-၅-ပိဋေ၊ ၃-န ပါကင် (?)	၂-နိဗ္ဗာသင်္ကတ္တာ (က) ၄-အတ္တာနံ တတိယတုတ္ထဝါဒေ (က)
----------------------------------	--

ဝတ္ထုဘေဒဝသေန ပဝတ္တိ ရူပါရူပဓမ္မာနံ သမူဟတော “ဧကော အတ္တာ”တိ တက္ကဝသေနာတိ တတ္ထ ဝက္ခမာနနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယဒိပိအဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဝသေန သမာပတ္တိဘေဒေန သညာနာနတ္ထသမ္ဘဝတော ဒုတိယဒိဋ္ဌိပိ သမာပန္နကဝသေန လဗ္ဘတိ။ တထာပိ သမာပတ္တိသံ ဧကရူပေနေဝ သညာယ ဥပဋ္ဌာနတော “ပဋ္ဌမဒိဋ္ဌိ သမာပန္နက-
ဝါရေန ကထိတာ”တိ အာဟ။ တေနေဝေတ္ထ သမာပန္နကဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ ဧကသမာပတ္တိလာဘိနော ဧဝ ဝါ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမာပတ္တိ-
ဘေဒေန သညာဘေဒသမ္ဘဝေပိ ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္ပဏေ သညာနာနတ္ထေန ဩဋ္ဌာရိကေန နာနတ္ထသညိတိ “ဒုတိယဒိဋ္ဌိ အသမာပန္နကဝါရေနာ”တိ အာဟ။ အဝဓိတကသိဏဝသေန ပရိတ္တသညိတံ၊ ဝဓိတကသိဏဝသေန အပ္ပ-
မာဏသညိတံ ဒဿေတုံ “တတိယဒိဋ္ဌိ သုပ္ပမတ္တေန ဝါ သရာဓမ္မတ္တေန ဝါ”တိ-
အာဒိ ဝုတ္တံ။ “အင်္ဂုဋ္ဌပ္ပမာဏော ဝါ အတ္တာ ယဝပ္ပမာဏော၊ အဏုမတ္တော ဝါ အတ္တာ”တိအာဒိဒဿနဝသေန ပရိတ္တော သညိတိ ပရိတ္တသညိ။ ကပိလကဏာ-
ဒါဒယော၊ ဝိယ အတ္တနော သဗ္ဗဂတဘာဝပဋိဇာနနဝသေန အပ္ပမာဏော သညိတိ အပ္ပမာဏသညိတိ ဧဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဧတန္တိ “ရူပိ” ဝါ”တိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တအတ္တဝါဒံ။ ဧကေသန္တိ ဧကစွာနံ။ ဥပါတိဝတ္တန္တိ အတိက္ကမန္တာနံ။ နိဒ္ဓါရဏေ စေတံ သာမိဝစနံ။ ဝိညာဏ-
ကသိဏမေကေ အဘိဝဒန္တိတိ ယောဇနာ။ တေနာဟ “သညံ။ပ။ အဘိ-
ဝဒန္တိ”တိ။ တတ္ထ “သညံ ဌပေတွာ သေသာနိ တိဏီ”တိ ဣဒံ သညာယ စတုက္ကမ္ပိ ပရိပုဏ္ဏမေဝ ဂဟေတွာ အပရေ အဋ္ဌကန္တိ ဝဒန္တိ။ တဒုဘယန္တိ တံ သညာအဋ္ဌ-
ကန္တိ ဝုတ္တံ ဥဘယံ။ ပရတော အာဝိ အဝိဿတိတိ “စတဿော ရူပသညိ”တိ-
အာဒိနာ ဥပရိ ပကာသေဿတိ။ ဝက္ခတိ ဟိ “ကောဋ္ဌာသတော အဋ္ဌ၊ အတ္တတော ပန သတ္တ သညာ ဟောန္တိ”တိ?။ ဧတ္ထာတိ “ဧတံ ဝါ ပနာ”တိ ဧတသ္မိံ ဝါကျေ။ သမတိက္ကမိတုံ သက္ကောန္တိ တတ္ထ အာဒိနဝဒဿနေန တဒုဒ္ဓံ အာနိသံသဒဿနေန စ ဗြူဟိတသဒ္ဓါဒိဂုဏတ္တာ၊ ဝိပရိယာယေန အသက္ကုဏနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧယ သက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ ဂဟိတာ တေသံ-
ယေဝ ဝသေန ဝက္ခမာနဿ ဝိသေသဿ ဝတ္တု သက္ကုဏေယျတ္တာ။ သက္ကောန္တာနဉ္စ နေသံ ဥပါတိဝတ္တနံ အတ္တနော ဣဏဗလာနုရူပန္တိ ဣမမတ္ထံ ဥပမာယ ဒဿေတုံ “ဧတသံ ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အပ္ပမာဏန္တိ

၁-ဥဒါန-ဋ္ဌ ၃၀၈၊ ဒီ-ဋီ ၁-၁၇၂-ပိဋ္ဌေသုဝိ၊ ၂-အနုဋီ ၂-၆၅-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
၃-မ-ဋ္ဌ ၄-၁၂-ပိဋ္ဌေ။

အပ္ပမာဏာရမ္မဏော၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတာ စဿ အာဂမနဝသေန
 ဝေဒိတဗ္ဗာ အနန္တာရမ္မဏတော ဝါ။ န ဟိ အာရမ္မဏေ အနန္တန္တိ ပရမာ-
 နန္တဿ ပမာဏံ ဝါ ဂဏှာတိ။ သုခဒုက္ခေဟိ အနိဉ္ဇနတော ရူပဝိရာဂဘာဝနာ-
 ဝိသေသတာယ စ အာနေဉ္စ ပတွာ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ နော အတ္တာတိ အဘိ-
 ဝဒန္တာ တိဋ္ဌန္တိ။ ဝိညာဏကသိဏမေကေတိ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ ဧကေ
 ဒိဋ္ဌိဂတိကာ အတ္တာတိ ဝဒန္တိ။ တေနာဟ “ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ တာဝ
 ဒဿေတု”န္တိ။ တဿ ပန အာရမ္မဏဘူတံ ကသ်ဏုပ္ပါဒိမာကာသေ
 ပဝတ္တဝိညာဏန္တိ အပရေ။ တံ ဟိ ကသ်ဏံ မနသိကာရဝသေန “ဝိညာဏ-
 ကသ်ဏ”န္တိ၊ ဝိညာဏဉ္ဇာ တံ အာရမ္မဏဌေန အာယတနဉ္ဇာတိ “ဝိညာ-
 ဏဉ္ဇာယတန”န္တိ စ ဝုစ္စတိ။ အာကိဉ္ဇညာယတနမေကေတိ ဧတ္ထာပိ သေဝ
 နယော။

တယိဒန္တိ ယ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရေတိ အာဟ “တံ ဣဒ”န္တိ။ ဒိဋ္ဌိဂတန္တိ
 ယထာ ဝုတ္တံ “သညိ အတ္တာ”တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တံ ဒိဋ္ဌိ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဟိ ဒိဋ္ဌိဂတံ
 “မုတ္တဂတံ”၊ သင်္ခါရဂတ”န္တိအာဒိသု၂ ဝိယ။ ဂန္တဗ္ဗာဘာဝတော ဝါ
 ဒိဋ္ဌိယာ ဂတမတ္တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိယာ ဂဟဏမတ္တန္တိ အတ္ထော။ ဒိဋ္ဌိပကာရော
 ဝါ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ လောကီယာ ဟိ ဝိဓယုတ္တဂတပကာရသဒ္ဓေ သမာနတ္ထေ ဣဒန္တိ။
 ဒိဋ္ဌိပစ္စယော ဒိဋ္ဌိကာရဏံ၊ အဝိဇ္ဇာဒိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာပိ
 ဟိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ဥပနိဿယာဒိဘာဝတော။ ယထာဟ “အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ
 ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာပိ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ”တိအာဒိ၊
 ဓဿောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ။ ယထာဟ “တဒပိ ဖဿပစ္စယာ”တိ၊ သညာပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ။
 ယထာဟ “သညာနဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ”တိ။ ဝိတက္ကောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ။ ယထာဟ
 “တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌိသုပကပ္ပယိတွာ၊ သစ္စံ မုသာတိ ဒွယဓမ္မမာဟူ”တိ၊ အယောနိသော-
 မနသိကာရောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ။ ယထာဟ “တဿေဝံ မနသိကရေတော ဆန္တံ
 ဒိဋ္ဌိနံ အညဘရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အတ္ထိ မေ အတ္တာတိ တဿ သစ္စတော
 ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ၊ ဒိဋ္ဌာရမ္မဏန္တိ ဒိဋ္ဌိအာရမ္မဏဘူတံ ဥပါ-
 ဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ။ တေနာဟ “ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ”တိအာဒိ။
 ရူပဝေဒနာဒိဝိနိမုတ္တဿ ဒိဋ္ဌိယာ အာရမ္မဏဿ အဘာဝတော အနာဒိယိတွာ

၁-မ ၂-ဂ၇၊ အံ ၃-၁၈၁-ပိဋ္ဌေသု၊	၂-၃ ၇-၉၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-အဘိ ၁-၂၈၈-ပိဋ္ဌေ။	၄-ဒိ ၁-၃၈-ပိဋ္ဌေ။
၅-၃ ၁-၄၁၄၊ ၃ ၇-၂၁၆-ပိဋ္ဌေသု။	၆-၃ ၁-၄၁၆၊ ၃ ၇-၂၂၈-ပိဋ္ဌေသု။
၇-မ ၁-၁၀-ပိဋ္ဌေ။	၈-၃ ၉-၁၃၇-ပိဋ္ဌေ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ။

ဣဒမေဝ ဒဿေတိ “ဣမိနာ ပစ္စယေန ဣဒံ နာမ ဒဿနံ ဂဟိတ”န္တိ။
ဣမိနာ ပစ္စယေနာတိ ဝါ ဧတ္ထ ပစ္စယဂ္ဂဟဏေန အာရမ္မဏမ္ပိ ဂဟိတမေဝါတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တဒေဝါတိ ဒိဋ္ဌိဂတဉ္စေဝ ဒိဋ္ဌိပစ္စယဉ္စ။ ဣပသညာနန္တိ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ
အာဒိအတ္ထော၊ ဧဝံ-သဒ္ဓေါ ပကာရတ္ထော၊ “ယဒိ ဣပသညာန”န္တိအာဒိနာ
ပကာရေန ဝုတ္တသညာနန္တိ အတ္ထော။ နိရုပတ္တိလေသာ နဝရဏာဒိဥပတ္တိ-
လေသဝိမုတ္တိတော။ ဥတ္တမာ ပဏိတဘာဝပုတ္တိတော၊ တတော ဧဝ သေဋ္ဌာ၊
သေဋ္ဌတ္တာ ဧဝ ဥတ္တရိတရာဘာဝတော အနုတ္တရိယာ။ အက္ခာယတိတိ ဥပဋ္ဌာတိ။
အာကိဉ္စညာယတနသညာယ ဝိသုံ ဝုစ္စမာနတ္တာ၊ စတုတ္ထာရုပ္ပသညာယ စ
ဣမသ္မိံ သညီဝါဒေ အနောတရဏတော “ယဒိ အာရုပ္ပသညာနန္တိ ဣမိနာ
အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ ဣတရေဟိ
ပန ဒွိဟိတိ “ယဒိ ဧကတ္တသညာနံ၊ ယဒိ နာနတ္တသညာန”န္တိ ဣမေဟိ ဒွိဟိ
ပဒေဟိ။ သမာပန္နကဝါရော စ တထာ ဣဓ ကထိတောတိ အဓိပ္ပါယော။
ဧကောဋ္ဌာသတော အဋ္ဌ သညာ စတုတ္ထဒ္ဓယသင်္ဂဟတော။ ဧကတ္တသညီပဒံ
ဌပေတွာ အတ္ထတော ပန သတ္တ သညာ ဟောန္တိ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေနာတိ
အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ “သမာပန္နက။ ပ။ သင်္ဂဟိတောယေဝါ”တိ။

သညာဂတန္တိ သညာဝသေန ဂတံ၊ သညာသင်္ဂဟံ ဂတံ ဝါ။ တဿ ပန
အဒိဋ္ဌိဂတဿပိ ဥပလဗ္ဘမာနတ္တာ “သဒ္ဓိံ ဒိဋ္ဌိဂတေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ ပစ္စယေဟိ
သမာဂန္တာ ကတန္တိ သဟ ကာရဏဘူတေဟိ ပစ္စယေဟိ တေနေဝ သဟ
ကာရဏဘာဝေန သမာဂန္တာ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ အတ္ထော။ သင်္ခတတ္တာ
ဩဋ္ဌာရိကံ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တသမ္ဘာဝတော။ ယဿ ဟိ ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊
ဝယော ပညာယတိ၊ ဌိတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိ၊ တံ ခဏေ ခဏေ
ဘိဇ္ဇနသဘာဝတော ပဿန္တဿ ပါကုဋဘူတဝိကာရံ ဩဋ္ဌာရိကံ သိယာ။
န စေတ္ထ မဂ္ဂဖလဓမ္မာ နိဒဿေတဗ္ဗာ တေသံ တထာ အနနုပဿိတဗ္ဗတော၊
တေသမ္ပိ သင်္ခတဘာဝေန ဣတရေဟိ သမာနယောဂက္ခမတာယ ဒုန္နိ-
ဝါရယဘာဝတော။ တထာ ဟိ “အသေသဝိရာဂနိရောဓာ”တိ ဝစနတော
မဂ္ဂဿပိ နိဿရဏဘာဝေန “အတ္ထိ ခေါ ပန သင်္ခါရာနံ နိရောဓော”တိ
နိဗ္ဗာနမေဝေတ္ထ ပဋိယောဂဘာဝေန ဥဒ္ဓန္တံ “နိရုဇ္ဈန္တိ ဧတ္တာ”တိ
ကတွာ။ နိရောဓသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနံ နာမ အတ္ထိတိ ဧတ္ထ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ

၁-၃ ၁-၇၉၊ ၆ ၃-၁-ပိဋကေသု။

အဇာတံ အဘူတံ အသင်္ခတ”န္တိ သုတ္တပဒံ အာနေတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နိဗ္ဗာနဒဿိတိ သတ္တိကိရိယာဘိသမယဝသေန နိဗ္ဗာနဒဿိ။ တတော ဧဝ ဣတရာဘိသမယတ္ထ သိပ္ပိယာ တံ သင်္ခတံ အတိက္ကဇော။

၂၃။ အဋ္ဌသု အသညီဝါဒေသုတိ ဣဒံ မြဟ္မဇာလေ၊ အာဂတနယေန ဝုတ္တမေဝ ဟိ သန္ဓာယ ဟေဋ္ဌာ “သညီတိ ဣမိနာ အဋ္ဌ အသညီဝါဒါ ကထိတာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣမ ပန စတ္တာရော ဝါဒါ ဧဝ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ။ တေနာဟ “အသညီ”တိအာဒိ။ သေ နယော ပရတော “အဋ္ဌသု နေဝသညီနာသညီဝါဒေသု”တိ ဣတ္ထာပိ။ သညာယ သဘိ တာယ ဝေဒနာဂါဟသဟ္တာဝတော “အာဗာနေဋ္ဌေန သညာ ရောဂေါ”တိ ဝုတ္တံ။ ဒုက္ခတာသုလယောဂတော ကိလေသာသုဖိပဋ္ဌရဏတော ဥပ္ပါဒဇရာဘဏ်ဟိ ဥဒ္ဓါဘာတပက္ကပဘိဇ္ဇနတော စ သညာ ဂဏ္ဍော၊ သွာယမတ္ထော ဒေါသဒုဋ္ဌတာယ ဧဝ ဟောတိတိ အာဟ “သဒေါသဇ္ဌေန ဂဏ္ဍော”တိ။ ပိဋ္ဌာဇနနတော အန္တောတုဒနတော ဒုရုဒ္ဓရဏတော စ သညာ သလ္လံ၊ သွာယမတ္ထော အတ္တဘာဝံ အနုပရိသိတွာ အဝဋ္ဌာနေနာတိ အာဟ “အနုပရိဋ္ဌဇ္ဌေန သလ္လ”န္တိ။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ ဝိညာဏံ ကုတောမိ အာဂတံ ဝိယ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “ပဋိသန္ဓိဝသေန အာဂတိ”န္တိ။ ဂတိန္တိ ပဝတ္တိ။ သာ ပန တာသု တာသု ဂတိသု ဝုတ္တိ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “စုတိဝသေန ဂတိ”န္တိ။ ဝမုနဝသေန ဃနပဗန္ဓဝသေနာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “အပရာပရ”န္တိ။ အပရာပရံ ဟိ ပဗန္ဓဝသေန ပဝတ္တမာနံ ဝိညာဏံ နန္တုပသေစနံ၊ ဣတရံ ခန္တတ္ထယံ ဝါ နိဿာယ အဘိဝုဒ္ဓိံ ပတိဋ္ဌံ မဟန္တဉ္စ ပါပုဏာတိတိ။ ပဝမုနဝသေန ဝါ ဂတိံ၊ နိက္ခေပဝသေန စုတိံ၊ တတော အပရာပရဉ္စ ရူပပဝတ္တနဝသေန ဥပပတ္တိံ၊ ဣန္ဒြိယပရိပါကဝသေန ဝုဗ္ဗိံ၊ တဿ တဿ ကမ္မဿ ကတူပစိတဘာဝေန ဝိရုဋ္ဌိံ၊ တဿ ကမ္မဿ ဖလနိဗ္ဗတ္တိယာ ဝေပုလ္လန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ကာမဉ္ဇောတိအာဒိနာ “အညတြ ရူပါ”တိအာဒိကာ စောဒနာ လက္ခဏဝသေန ဝုတ္တာတိ ဒဿေတွာ အယဉ္စ နယော စောဒနာယ အဝိသိဋ္ဌဝိသယတာယ သိယာ၊ ဝိသိဋ္ဌဝိသယာ ပနာယံ စောဒနာတိ ဒဿေတုံ “အယံ ပန ပဉ္စော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္တကေ ခန္တေတိ ယထာဝုတ္တေ ရူပဝေဒနာဒိကေ စတ္တာရော ခန္တေ။ အညတြ ရူပါတိ ဣမိနာ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ရူပေန ဝိနာ ဝိညာဏဿ ပဝတ္တိ နတ္ထိတိ ဒီပိတံ ဟောတိ။ ဘဝဝိသေသစောဒနာယ

၁-၃ ၁-ဘူက-ဝိဇ္ဇေ ဥဒါနေ၊ ၂-ဒီ ၁-၂၀-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ကတိဝသေန (က)
မ-၆ ၃-၁၅-န-ဝ-သ

သဘာဝတော ဧဝံ ဝိညာဏေန ဝိနာ ရူပဿပိ ပဝတ္တိ နတ္ထိတိ ဒီပိတံ
 ဟောတိတိ အာဟ “အရူပဘဝေပိ ရူပံ, အသညာဘဝေ စ ဝိညာဏံ အတ္ထိ”တိ။
 နိရောဓသမာပန္နဿာတိ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿပိ ဝိညာဏံ
 အတ္ထိ။ ဗျဉ္ဇနန္တယာယ စေ အတ္ထံ ပဋိဗောဟသီတိ ယဒိ သဒ္ဓတ္ထမေဝ
 ဂဟေတွာ အဓိပ္ပါယ် န ဂဏှသိ နေယျတ္ထံ သုတ္တန္တိ။ ဧတ္ထ စ အသညာဘဝေ
 နိဗ္ဗတ္တသတ္တဝသေန ပဌမဝါဒေါ၊ သညံ အတ္တတော သမနုပဿတိတိ ဧတ္ထ
 ဝုတ္တနယေန သညံယေဝ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ တဿ ကိဉ္ဇနဘာဝေန ဌိတာယ
 အညာယ သညာယ အဘာဝတော အသညိတိ ပဝတ္တော ဒုတိယဝါဒေါ၊
 တဏှာ သညာယ သဟ ရူပဓမ္မေ, သဗ္ဗေ ဧဝံ ဝါ ရူပါရူပဓမ္မေ အတ္တာတိ
 ဂဟေတွာ ပဝတ္တော တတိယဝါဒေါ၊ တက္ကဂ္ဂါဟဝသေနောပဝတ္တော စတုတ္ထ-
 ဝါဒေါ။ တေသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နေဝသညိ-
 နာသညိဝါဒေပိ အသညာဘဝေ နိဗ္ဗတ္တဿ သတ္တဿ စုတိပဋိသန္ဓိသု, သဗ္ဗတ္ထ
 ဝါ ပဋုသညာကိစ္စံ ကာတုံ အသမတ္တာယ သုခုမာယ သညာယ အတ္ထိဘာဝ-
 ပဋိဇာနနဝသေန ပဌမဝါဒေါ၊ အသညိဝါဒေ ဝုတ္တနယေန သုခုမာယ သညာယ
 ဝသေန သဉ္ဇာနနသဘာဝတာပဋိဇာနနဝသေန စ ဒုတိယဝါဒါဒယော
 ပဝတ္တာတိ ဧဝမေတ္ထ ဧတေသံ ဝါဒါနံ သမ္ဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ
 ဝုတ္တနယမေဝ။

၂၄။ ယတ္ထ န သညာ၊ တတ္ထ ဉာဏဿ သမ္ဘဝေါ ဧဝံ နတ္ထိတိ အာဟ
 “အသညာ သမ္ဘောဟော”တိ။ အသညဘာဝေါ နာမ သမ္ဘောဟပွဝတ္တိတိ
 အတ္ထော။ ယဏှာ နိယျန္တိတိ နိယျာနိယာတိ ဗဟုလံ ဝစနတော ကတ္တု-
 သာဓနော နိယျာနိယသဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဣဓ ဝိညာတဗ္ဗသဒ္ဓေါတိ အာဟ
 “ဝိဇာနာတိတိ ဝိညာတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဝိဇာနနံ ဝိညာဏန္တိ အတ္ထော။ တေနာ
 ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗမတ္တေနာတိ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာဏပုမာဏေနာတိ
 အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေနာဟ “ပဉ္စဒ္ဓါရိကသညာပဝတ္တိမတ္တေနာ”တိ၊ နိဗ္ဗိ-
 ကပ္ပဘာဝတော ပဉ္စဒ္ဓါရိကသညာပဝတ္တိသမေန ဘာဝနာဘိနိဟာရေနာတိ
 အတ္ထော။ ဩဋ္ဌာရိကသင်္ခါရပွဝတ္တိမတ္တေနာတိ ဩဋ္ဌာရိကနံ သင်္ခါရာနံ
 ပဝတ္တိယာ။ ဩဋ္ဌာရိကသင်္ခါရာတိ စေတ္ထ အာကိဉ္ဇညာယတနပရိယောသာနာ
 သမာပတ္တိဓမ္မာ အဓိပ္ပေတာ။ ဥပသမ္ပဒန္တိ ယေ သညာယ, အသညိဘာဝေ စ
 ဒေါသံ ဒိဿာ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဝဏ္ဏေန္တာပိ ရူပဇ္ဈာနပဋိလဘာ-
 မတ္တေန တဿ သမ္ဘာဒနံ ပဋိလဘာံ အဓိဂမံ ပညပေန္တိ၊ တေသံ တဿ ဗျသနံ

ပဉ္စာယတနာနီ”တိ အာဟ။ တတ္ထ ဒုက္ခဿ နိမိတ္တဘာဝတော ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ကာရဏဋ္ဌေန အာယတနတ္ထောတံ ဝုတ္တံ “ဣမာနေဝ ပဉ္စ ကာရဏာနီ”တိ။ သညီအာဒိဝသေန တိဏိ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒေါတိ စတ္တာရိ အာဇီတာနီ။ ဣတရံ ပန ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ကုဟိ° ပရိဋ္ဌံ? သရူပတော အဘာဇိတတ္တာ ယထာဘာဇိတေသု ဝါဒေသု ကတ္ထ အန္တောဂဓန္တိ ပုစ္ဆတိ။ ဥဒ္ဓေသေ ပန သရူပတော ဂဟိတမေဝ “ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ဝါ ပနေကေ အဘိဝဒန္တိ”တိ။ ဣတရော ဧကတ္တသညီဝါဒေ နာနတ္တသညီဝါဒေ အန္တောဂဓန္တိ ဒဿေန္တော “ဧကတ္တ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ အာဟ။ ယထာသုခဉ္စေတံ ဝုတ္တံ။ ပဌမော ဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒေါ နာနတ္တသညီဝါဒေ အန္တောဂဓော၊ ဣတရေ စတ္တာရော ဧကတ္တသညီဝါဒေ။

၂၇။ အတိတကောဋ္ဌာသသင်္ခါတန္တိ အတိတံ ခန္ဓကောဋ္ဌာသသင်္ခါတံ ပုဗ္ဗန္တံ။ ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တဓမ္မဝိသယာ ကပ္ပနာ ဣဓာမိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ အတိတကာလဝါစကော ဣဓ ပုဗ္ဗသဒ္ဓေါ။ ရူပါဒိခန္ဓဝိနိမုတ္တဉ္စ ကပ္ပနာဝတ္ထု နတ္ထိ၊ အန္တသဒ္ဓေါ စ ကောဋ္ဌာသဝါစကော°။ တေန ဝုတ္တံ “အတိတကောဋ္ဌာသသင်္ခါတံ ပုဗ္ဗန္တံ ကပ္ပေတွာ”တိ။ “ကပ္ပေတွာ”တိ စ တသ္မိံ ပုဗ္ဗန္တေ တဏှာယနာဘိနိဝိသာနံ သမတ္တနံ ပရိနိဋ္ဌာပနံ ဝဒတိ။ သေသမ္ပိတိ “ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ”တိ ဝေမာဒိကံ။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရန္တိ “အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော”တိအာဒိသု ဝုတ္တပ္ပကာရံ။ ဧကေကသ္မိဉ္စ အတ္တာတိ အာဟိတော အဟံမာနော ဧတ္တာတိ ကတွာ၊ လောကောတိ လောကိယန္တိ ဧတ္ထ ပုညပါပါနိ တဗ္ဗိပါကာ စာတိ ကတွာ တံ တံ ဂဟဏဝိသေသံ ဥပါဒါယ ပညာပနံ ဟောတိတိ အာဟ “ရူပါဒိသု အညတရံ အတ္တာတိ စ လောကောတိ စ ဂဟေတွာ”တိ။ သဗ္ဗဒါဘာဝေန သဿတော။ အမရော နိစ္စော ဓူဝေါတိ တဿေဝ ဝေဝစနာနီ။ မရဏာဘာဝေန အမရော၊ ဥပ္ပါဒါဘာဝေန သဗ္ဗကာလံ ဝတ္တနတော နိစ္စော၊ ထိရဋ္ဌေန ဝိကာရာဘာဝေန ဓူဝေါ။ ယထာဟာတိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ နိဒ္ဒေသပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိဟိ ဝိဘာဝေတိ။ အယဉ္စ အတ္ထော “ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ ဝေဒနံ၊ သညံ၊ သင်္ခါရေ၊ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ”တိ၊ ဣမိဿာပဉ္စဝိဓာယ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဝသေန ဝုတ္တော။ “ရူပဝန္တ”န္တိအာဒိကာယ၂ ပန ပဉ္စဒသဝိဓာယ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဝသေန စတ္တာရော စတ္တာရော ခန္ဓေ “အတ္တာ”တိ ဂဟေတွာ တဒညံ “လောကော”တိ ပညပေန္တိတိ အယမ္ပိ အတ္ထော လဗ္ဘတိ၊ တထာ ဧကံ ခန္ဓံ “အတ္တာ”တိ ဂဟေတွာ တဒညေ “လောကော”တိ ပညပေန္တိတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေဝ နယောတိ ဣမိနာ ယထာ “ရူပါဒိသု အညတရံ

အတ္တာတိ စ လောကောတိ စ ဂဟေတွာ သဿတော။ပ။ ရဝေါ”တိ အတ္ထော
 ဝုတ္ထော၊ ဧဝံ အသဿတော အနိစ္စော အရဝေါ ဥဒ္ဓိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ န ဟောတိ
 ပရံ မရဏာ၊ နိစ္စော စ အနိစ္စော စ နေဝနိစ္စော နာနိစ္စောတိ ဝေမာဒိမတ္ထံ
 အတိဒိသတိ။

စတ္တာဓော သဿတဝါဒါတိ လာဘီဝသေန တယော၊ တက္ကိဝသေန
 ဧကောတိ ဧဝံ စတ္တာဓော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏလာဘိ တိတ္ထိယော မန္တပညော
 အနေကဇာတိသတသဟဿမတ္ထံ အနုဿရတိ၊ မဇ္ဈိမပညော ဒသ သံဝုဇ္ဇ-
 ဝိဝုဇ္ဇကပ္ပါနိ၊ တိက္ခပညော စတ္တာရိသ သံဝုဇ္ဇဝိဝုဇ္ဇကပ္ပါနိ၊ န တတော ပရံ၊ သော
 ဧဝံ အနုဿရန္တော အတ္တာ စ လောကော စာတိ အဘိဝဒတိ။ တက္ကိ ပန တက္က-
 ပရိယာဟာံ ဝိမံသာနစရိတံ သယံပဋိဘာနံ သဿတော အတ္တာ စ
 လောကော စာတိ အဘိဝဒတိ။ တေန ဝုတ္တံ “လာဘီဝသေန တယော၊ တက္ကိ-
 ဝသေန ဧကောတိ ဧဝံ စတ္တာဓော သဿတဝါဒါ”တိ။ ဧတေနော စ
 အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိကဝါဒေါ ဝိယ သဿတဝါဒေါ ကသ္မာ ဒုဝိဇ္ဇေန န
 ဝိဘတ္ထောတိ စေ? ပဋိက္ခိတ္တတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဧတ္ထ စ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ”တိ ဝါဒေ အယမယုတ္တ-
 တာဝိဘာဝနာ— ယဒိ ဟိ ပရေန ပရိကုပ္ပိတော အတ္တာ၊ လောကော ဝါ
 သဿတော သိယာ၊ တဿ နိဗ္ဗိကာရတာယ ပုရိမရူပါဝိဇ္ဇဟနတော ကဿစိ
 ဝိသေသာဓာနဿ^၁ ကာတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အဟိတတော နိဝတ္တနတ္ထံ
 ဟိတေ စ ပဋိပတ္တိအတ္ထံ ဥပဒေသော ဧဝံ နိပ္ပယောဇနော သိယာ သဿတဝါ-
 ဒိနော၊ ကထံ ဝါ သော ဥပဒေသော ပဝတ္တိယတိ ဝိကာရာဘာဝတော၊ ဧဝံ
 အတ္တနော အဇ္ဇောကာသဿ ဝိယ ဒါနာဒိကိရိယာ ဟိံသာဒိကိရိယာ စ န
 သမ္ဘဝတိ၊ တဿ သုခဿ ဒုက္ခဿ စ အနာဘဝနနိဗ္ဗန္တော ဧဝံ သဿတဝါဒိနော
 န ယုဇ္ဇတိ ကမ္မဗဒ္ဓါဘာဝတော၊ ဇာတိအာဒိနံ အသမ္ဘဝတော ကုတော
 ဝိမောက္ခော။ အထ ပန ဓမ္မမတ္ထံ တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေဝ ဝိနဿတိ စ၊ ယဿ
 ဝသေနာယံ ကိရိယာဒိဝေါဟာရေတိ ဝဒေယျ၊ ဧဝံ ပုရိမရူပါဝိဇ္ဇဟနေန
 အဝဋ္ဋိတဿ အတ္တနော ဓမ္မမတ္တန္တိ န သက္ကာ သမ္ဘာဝေတုံ၊ တေ ဝါ ပနဿ ဓမ္မာ
 အဝတ္ထာဘူတာ တတော အညေ ဝါ သိယုံ အနညေ ဝါ၊ ယဒိ အညေ၊ န တာဟိ
 တဿ ဥပ္ပန္နာဟိဝိ ကောစိ ဝိသေသော အတ္တိ။ ယော ဟိ ကရေတိ ပဋိသံဝေဒေတိ
 စေဘိ ဥပပဇ္ဇတိ စာဘိ ဣဒ္ဓိတံ၊ တသ္မာ တဒဝတ္ထော ဧဝံ ယထာဝုတ္တဒေါသော၊
 ကိဉ္စ ဓမ္မကပ္ပနာပိ နိရတ္တကာ သိယာ၊ အထ အနညေ၊ ဥပ္ပါဒဝိနာသဝန္တိဟိ

အဝတ္ထာဟိ အနညဿ အတ္တနော တာသံ ဝိယ ဥပ္ပါဒဝိနာသသမ္ဘဝါပတ္တိတော ကုတော နိစ္စတာဝကာသော၊ တာသမ္ပိ ဝါ အတ္တနော ဝိယ နိစ္စတာတိ^၁ ဗန္ဓနဝိမောက္ခာနံ အသမ္ဘဝေါ ဝေါတိ န ယုဇ္ဇတိ ဧဝ သဿတဝါဒေါ၊ န စေတ္ထ ကောစိ ဝါဒီ ဓမ္မာနံ သဿတဘာဝေ ပရိသုဒ္ဓိံ ယုတ္တိံ ဝတ္တံ သမတ္ထော အတ္ထိ၊ ယုတ္တိရဟိတဉ္စ ဝစနံ န ပဏ္ဍိတာနံ စိတ္တမာရာဇေတိတိ ဝိညူဟိ ဆဒ္ဓိတော ဝေါယံ သဿတဝါဒေါတိ။

သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါတိ ဧတ္ထ တေ သရူပမတ္တတော ဟေဋ္ဌာ ဒဿိတာ ဧဝ၊ တတ္ထ ဒွေ ဇနာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှန္တိ လာဘီ စ အလာဘီ စ။ တတ္ထ လာဘီ နာမ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ အရဟတော စုတိံ ဒိသ္မာ ဥပပတ္တိံ အပဿန္တော၊ ယော ဝါ ပုထုဇ္ဇနာနမ္ပိ စုတိမတ္တမေဝ ဒဋ္ဌံ သက္ကောတိ၊ ပုဗ္ဗယောဂါဘာဝေန ပရိကမ္မာကရဏေန ဝါ ဥပပါတံ ဒဋ္ဌံ န သက္ကောတိ၊ သော “တတ္ထ တတ္ထေဝ အတ္တာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ”တိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ အလာဘီ “ကော ပရလောကံ ဇာနာတိ၊ ဧတ္ထကော ဇိဝိသယော၊ ယာဝါ ဣန္ဒြိယဂေါစရော”တိ အတ္တနော ဓိတုယာ ဟတ္ထဂ္ဂဏှနကရာဇော ဝိယ ကာမသုခဂိဒ္ဓတာယ ဝါ၊ “ယထာ ရုက္ခပဏ္ဏာနိ ရုက္ခတော ပတိတာနိ န ပဋိသန္ဓိယန္တိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ သတ္တာ အပ္ပဋိသန္ဓိကမရဏမေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဇလပုဗ္ဗုဠကူပမာ သတ္တာ”တိ တက္ကမတ္တဝသေန ဝါ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ တတ္ထ ယံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ “မနုဿတ္တဘာဝေ ကာမာဝစရဒေဝတ္တဘာဝေ ရူပါဝစရဒေဝတ္တဘာဝေ စတုဗ္ဗိမအရူပတ္တဘာဝေ စဝိတွာ သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒပညာပနဝသေန သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ ကထိတာ”တိ၊ တတ္ထ ယုတ္တံ တာဝ ပုရိမေသု တီသု ဝါဒေသု “ကာယဿ ဘေဒါ”တိ ဝုတ္တံ ပဉ္စဝေါကာရဘဝပရိယာပန္နံ အတ္တဘာဝံ အာရမ္ဘ ပဝတ္တတ္တာ တေသံ ဝါဒါနံ၊ န ယုတ္တံ စတုဝေါကာရဘဝပရိယာပန္နံ အတ္တဘာဝံ နိဿာယ ပဝတ္တေသု စတုတ္တာဒီသု စတုသု ဝါဒေသု “ကာယဿ ဘေဒါ”တိ ဝုတ္တံ။ န ဟိ အရူပီနံ ကာယော အတ္ထိတိ? သစ္စမေတံ၊ ရူပဘဝေ ပဝတ္တဝေါဟာရေနေဝ ဒိဋ္ဌိဂတိကော အရူပဘဝေပိ ကာယဝေါဟာရမာရောပေတွာ အာဟ “ကာယဿ ဘေဒါ”တိ။ ယထာ ဒိဋ္ဌိဂတိကေဟိ ဒိဋ္ဌိယော ပညတ္တာ၊ တထေဝ ဘဂဝါ ဒဿေသီတိ။ အရူပကာယဘာဝတော ဝါ ဖဿာဒိဓမ္မသမူဟဘူတေ အရူပတ္တဘာဝေ ကာယနိဒ္ဒေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဧတ္တာဟ “ကာမာဝစရဒေဝတ္တဘာဝါဒိနိရဝသေသဝိဘဝပတိဋ္ဌာပကာနံ ဒုတိယဝါဒါဒိနံ ယုတ္တော အပရန္တကပ္ပိကဘာဝေါ အနာဂတဒ္ဓဝိသယတ္တာ

၁-နိစ္စဘာဝါပတ္တိတိ (က) ၂-ဧတ္ထကော ဧဝ ဝိသယော၊ ယောယံ (က) ဝိသုဒ္ဓိ-ဦ ၂-၁၂၀-ဝိဇ္ဇေ ပဿိတဗ္ဗံ။

တေသံ ဝါဒါနံ၊ န ပန ဒိဋ္ဌိဂတိကပစ္စက္ခဘူတမနုဿတ္တဘာဝသမုစ္ဆေဒပတိ-
ဋ္ဌာပကဿ ပဌမဝါဒဿ ပစ္စုပ္ပန္တဝိသယတ္တာ”တိ။ ယဒိ ဧဝံ ယထာ ဟိ
ဒုတိယာဒိဝါဒါနံ၊ ပုရိမပုရိမဝါဒသင်္ဂဟိတဿေဝ အတ္တနော ဥတ္တရုတ္တရဘ-
ဝေါပပတ္တိယာ သမုစ္ဆေဒနတောယုဇ္ဇတိ အပရန္တကပ္ပိကတာ၊ တထာ စ “နော စ
ခေါ ဘော အယံ အတ္တာ ဧတ္တာဝတာ သမ္မာ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ ဧဝံ အနာဂတဿေဝ မနုဿတ္တဘာဝသမုစ္ဆေဒဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ ပဌမ-
ဝါဒဿပိ အပရန္တကပ္ပိကတာယုဇ္ဇတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗဿပိ ပုဗ္ဗန္တတော အာဂတဿ
ဥစ္ဆေဒပညာပနဝသေန ဣမ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကေသု ဒေသနာ ဂတာ။ ဧတေ
ဥစ္ဆေဒဝါဒါ ဟေဋ္ဌာ အပရန္တကပ္ပိကေသု တတ္ထ တတ္ထေဝ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ နတတော
ဥဒ္ဓံ ပဝတ္တိ အတ္တိတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ ဇေယျဗျူဠကူပမာ ဟိ သက္ကာတိ တဿ
လဗ္ဗိ။

ဣဓာတိ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကေသု။ ဣဓေဝ မနုဿတ္တဘာဝါဒိကေ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဋ္ဌ-
ဝိနာသဝသေန။ ဧဝံ အနာဂတေ အနုပ္ပတ္တိဒဿနပရာနံ ဥစ္ဆေဒဝါဒါနံ အပရန္တ-
ကပ္ပိကေသု ဂဟဏံ၊ ပုဗ္ဗန္တတော ပန အာဂတဿ အတ္တနော ဣဓေဝ
ဥစ္ဆေဒဒဿနပရာနံ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကေသု ဂဟဏံ။ ဣတော ပရံ န ဝစ္ဆတိတိ ပန
ဣဒံ အတ္တတော အာပန္နဿ အတ္တဿ ဒဿနံ။ သတ္တေသု သင်္ခါရေသု စ
ကေစ္စသဿဘန္တိ ပဝတ္တော ကေစ္စသဿတဝါဒေါ၊ သော ပန မြဟ္မကာယိက-
ဒိဋ္ဌာပဒေါသိကမနောပဒေါသိကတ္တဘာဝတော စရိတွာ ဣဓာဂတာနံ တတ္ထိ-
နော စ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန စတုဗ္ဗိဓောတိ အာဟ “စတ္တာရေ ကေစ္စသဿတဝါ-
ဒါ”တိ။ “သင်္ခါရေကေစ္စသဿဘိကာ”တိဣဒံတေ ဟိ သဿတဘာဝေန ဂယုမာ-
နာနံဓမ္မာနံ ယထာသဘာဝဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ၊ န ပနေကေစ္စသဿတိကမတ-
ဒဿနဝသေန။ တဿ ဟိ သဿတဘိမတံ အသင်္ခတမေဝါတိ လဗ္ဗိ။ တထာ
ဟိ ဝုတ္တံ မြဟ္မဇာလေ “စိတ္တန္တိ ဝါ မနောတိ ဝါ ဝိညာဏန္တိ ဝါ အယံ
အတ္တာ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ
ဌဿဘိ”တိ။ န ဟိ ယ သဘာဝဿ ပစ္စယေ ဟိ အဘိသင်္ခတဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ၊
တဿေဝ နိစ္စဓုဝါဒိဘာဝေါ အနုမ္မတ္တကေန န သက္ကာပပဋိညာတုံ။ ဧတေန
“ဥပ္ပါဒဝယဓုဝတာယုတ္တဘာဝါ သိယာ နိစ္စာ၊ သိယာ အနိစ္စာ၊ သိယာ န
ဝတ္တဗ္ဗာ”တိအာဒိနာ ပဝတ္တဿ သတ္တဘင်္ဂဝါဒဿ အယုတ္တတာ ဝိဘာဝိတာ
ဟောတိ။

တတ္ထာယံ^၁ အယုတ္တတာဝိဘာဝနာ— ယဒိ “ယေန သဘာဝေန
ယော ဓမ္မော အတ္ထိတိ ဝုစ္ဆတိ၊ တေနော သဘာဝေန သော ဓမ္မော နတ္ထိ”တိ-
အာဒိနာ ဝုစ္ဆေယျ၊ သိယာ အနေကန္တဝါဒေါ၊ အထ အညေန၊ သိယာ န
အနေကန္တဝါဒေါ၊ န စေတ္တ ဒေသန္တရာဒိသမ္ပဒဘာဝေါ ယုတ္တော ဝတ္တံ တဿ
သဗ္ဗလောကသိဒ္ဓတ္တာ ဝိဝါဒါဘာဝတော။ ယေ ပန ဝဒန္တိ “ယထာ သုဝဏ္ဏ-
သဇ္ဇေ မကုဇ္ဈေ ကတေ ဃဋ္ဌဘာဝေါ နဿတိ၊ မကုဋ္ဌဘာဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
သုဝဏ္ဏဘာဝေါ တိဋ္ဌတိယေဝ၊ ဧဝံ သဗ္ဗဘာဝါနံ ကောစိ ဓမ္မော နဿတိ၊
ကောစိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဘာဝေါ ပန တိဋ္ဌတိ”တိ၊ တေ ဝတ္တဗ္ဗာ— ကိံ တံ သုဝဏ္ဏံ၊
ယံ သဇ္ဇေ မကုဇ္ဈေ စ အဝဋ္ဌိတံ၊ ယဒိ ရူပါဒိ၊ သော သဒ္ဓေါ ဝိယ အနိစ္စော၊
အထ ရူပါဒိသမူဟော၊ သမူဟော နာမ သမ္မုတိမတ္တံ၊ တဿ ဝေါဟာရ-
မတ္တဿ အတ္ထိတာ နတ္ထိတာ နိစ္စဘာဝါ န ဝတ္တဗ္ဗာ တဿ ပရမတ္ထသဘာဝေန^၂
အနုပလတ္တနတောတိ အနေကန္တဝါဒေါ န သိယာ၊ ဓမ္မော စ ဓမ္မိတော
အညေ ဝါ သိယံ အနညေ ဝါ၊ ယဒိ အညေ၊ န တေသံ အနိစ္စတာယ
ဓမ္မိ အနိစ္စော အညတ္တာ။ န ဟိ ရူပါ စက္ခုဝိညာဏံ အညတ္တာ၊ န စ^၃ ရူပေ
စက္ခုဝိညာဏသဒ္ဓေါ^၄ ဟောတိ၊ ကိဉ္စ ဓမ္မကပ္ပနာပိ နိရတ္ထိကာ^၅ သိယာ
ဓမ္မိနော နိစ္စာနိစ္စတာယ အသိဇ္ဈနတော အထ အနညေ၊ ဥပ္ပါဒဝိနာသဝန္တေဟိ
အနညဿ ဓမ္မိနော တေသံ ဝိယ ဥပ္ပါဒဝိနာသသမ္ဘာဝတော ကုတော နိစ္စ-
တာဝကာသော၊ တေသမ္ပိ ဝါ ဓမ္မိနော ဝိယ နိစ္စတာပတ္တိ သိယာ။ အပိစ
နိစ္စာနိစ္စနဝတ္တဗ္ဗရူပေါ အတ္တာ စ လောကော စ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနတာ-
ပဋိဇာနနတော ယထာ နိစ္စာဒိနံ အညတရံ ရူပံ၊ ယထာ ဝါ ဒီပါဒယော။ န
ဟိ ဒီပါဒိနံ ဥဒယဗ္ဗယသဘာဝါနံ နိစ္စာနိစ္စနဝတ္တဗ္ဗသဘာဝတာ သက္ကာ ဝတ္တံ
ဇီဝဿ နိစ္စာဒိသု အညတရံ ရူပံ ဝိယာတိ ဧဝံ သတ္တဘင်္ဂဿ ဝိယ သေသ-
ဘင်္ဂါနမ္ပိ အသမ္ဘဝေါယေဝါတိ သတ္တဘင်္ဂဝါဒဿ အယုတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

တ္ထေ စ “ဣဿရောနိစ္စော၊ အညေ သတ္တာ အနိစ္စာ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တဝါဒါ သတ္တေ-
ကစ္စသဿတဝါဒါ သေယျထာပိ ဣဿရဝါဒါဒယော၊ “ပရမာဏဝေါ နိစ္စာ
ဓုဝါ၊ ဒွိအဏုကာဒယော အနိစ္စာ”တိ^၆ ဧဝံ ပဝတ္တဝါဒါ သင်္ခါရေကစ္စသဿတ-
ဝါဒါ သေယျထာပိ ကဏာဒဝါဒါဒယော။ နန စ “ဧကစ္စေ ဓမ္မော သဿတာ၊

၁-ဒီ-ဦ ၁-၁၇၂-ပိဋကဒီသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-ပုရိတ္တဘာဝေ(က)

၃-စက္ခုဝိညာဏတ္တာ န ဟိ (က)

၄-စက္ခုဝိညေယသဒ္ဓေါ (က)

၅-ကိဉ္စ ဓမ္မံ နိရတ္ထကံ (က) ဦ-ဦ ၁-၁၄၉-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

၆-ဝိသေသိကဒဿနေ သတ္တမပရိစ္ဆေဒေ ပဌမကဏ္ဍေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကေစ္စေ အသဿတာ”တိ တေသ္မိံ ဝါဒေ စက္ခာဒီနံ အသဿတဘာဝသန္နိဋ္ဌာနံ ယထာသဘာဝါဝဗောဓော ဝေ၊ တယိဒံ ကထံ မိစ္ဆာဒဿနန္တိ၊ ကော ဝေမာဟ “စက္ခာဒီနံ အသဿတဘာဝသန္နိဋ္ဌာနံ မိစ္ဆာဒဿန”န္တိ? အသဿတေသုယေဝ ပန ကေသပ္ပိ ဓမ္မာနံ သဿတဘာဝါဘိနိဝေသော ဣဓ မိစ္ဆာဒဿနံ၊ တေန ပန ကေဝါရေ ပဝတ္တမာနေန စက္ခာဒီနံ အသဿတဘာဝါဝဗောဓော ဝိဒ္ဓုသိတော သံသဋ္ဌဘာဝတော၊ ဝိသသံသဋ္ဌော ဝိယ သပ္ပိမဏ္ဍော သင်္ကဋ္ဌကာရဏာသမတ္တတာယ သမ္မာဒဿနပက္ခေ ဌပေတဗ္ဗတံ နာရဟတိ။ အထ ဝါ အသဿတဘာဝေန နိစ္ဆိတာပိ စက္ခုအာဒယော သမာရေပိတဇိဝသဘာဝါ ဝေ ဒိဋ္ဌိဂတိကေဟိ ဂယုန္တိတိ တဒဝဗောဓဿ မိစ္ဆာဒဿနဘာဝေါ န သက္ကာ နိဝါရေတုံ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ ဗြဟ္မဇာလေ” “စက္ခုန္တိ ဝါ။ ပ။ ကာယောတိ ဝါ အယံ မေ အတ္တာ”တိအာဒိ။ ဝေဉ္စ ကတွာ အသင်္ခတာယ သင်္ခတာယ စ ဓာတုယာဝသေန ယထာညမံ ကေစ္စေ ဓမ္မာ သဿတာ၊ ကေစ္စေ အသဿတာတိ ဝေံ ပဝတ္တော ဝိဘဉ္စဝါဒေါပိ ကေစ္စသဿတဝါဒေါ အပဇ္ဇတိတိ ဝေံ ပကောရာ စောဒနာ အနောကာသာ ဟောတိ အဝိပရိတဓမ္မသဘာဝသမ္ပုပ္ပါပတ္တိဘာဝတော။

န မရတိတိ အမရာ။ ကာ သာ? “ဝေန္တိပိ မေ နော”တိအာဒိနာ၊ နယေန ပရိယန္တရဟိတာ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဒိဋ္ဌိ စ ဝါစာ စ၊ အမရာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝါစာယ ဝိဝိဓော ခေပေါတိ အမရာပိက္ခေပေါ၊ သော တေဿ အတ္ထိတိ အမရာပိက္ခေပေါ။ အထ ဝါ အမရာတိ ကော မစ္ဆဇာတိ၊ သာ ဥဗ္ဗုဇနနိမုဇနာဒိဝသေန ဥဒကေ သန္ဓာဝမာနာ ဂါဟံ န ဂစ္ဆတိ၊ ဝေမေဝံ အယမ္ပိ ဝါဒေါ ဣတော စိတော စ သန္ဓာဝတိဂါဟံ နာဂစ္ဆတိတိ အမရာပိက္ခေပေါ၊ သော ဝေ အမရာပိက္ခေပိကော။ သွာယံ ဝါဒေါ မုသာဝါဒအနုယောဂဆန္ဒရာဂမောဟဟေဘုကတာယ စတုဓာ ပဝတ္တောတိ အာဟ “စက္ခုရော အမရာပိက္ခေပိကာ ဝုတ္တာ”တိ၊ နနု ခေတ္တုစတုဋ္ဌိဓာပိ အမရာပိက္ခေပိကော ကုသလာဒိကေ ဓမ္မေ ပရလောကတ္ထိကာဒီနိ စ ယထာဘူတံ အနုဇေဇ္ဈမာနော တတ္ထ တတ္ထ ပဉ္စံ ပုဋ္ဌော ပုစ္ဆာယ ဝိက္ခေပနမညံ အာပဇ္ဇတိတိ တဿ ကထံ ဒိဋ္ဌိဂတိကဘာဝေါ။ န ဟိ အဝညုကာမဿ ဝိယ ပုစ္ဆိတမတ္ထံ အဇာနန္တဿ ဝိက္ခေပကရဏမတ္တေန ဒိဋ္ဌိဂတိကတာ ယုတ္တတိ? န ဟေဝံ ပုစ္ဆာဝိက္ခေပကရဏမတ္တေန တဿ ဒိဋ္ဌိဂတိကတာ ဣတ္ထိတာ၊ အထ ခေါ မိစ္ဆာဘိနိဝေသေန။ သဿတဝသေန မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌောယေဝ ဟိ မန္တဗုဒ္ဓိတာယ ကုသလာဒိဓမ္မေ

ပရလောကတ္တိကာဒိနိ စ ယာထာဝတော အပ္ပင်္ဂပဇ္ဇမာနော အတ္တနာ အဝိညာတဿ အတ္တဿ ပရံ ဝိညာပေတုံ အသမတ္တတာယ မုသာဝါဒါဒိ-
 ဘယေန စ ဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတိတိ။ တထာဟိဿ ဝါဒဿ သဿတဒိဋ္ဌိသင်္ဂ-
 ဟော ဝုတ္တော။ အထ ဝါ ပုညပါပါနံ၊ တဗ္ဗိပါကာနဉ္စ အနဝဗောဓေန၊
 အသဒ္ဓဟနေန စ “တဗ္ဗိသယာယ ပုစ္ဆာယ ဝိက္ခေပကရဏံယေဝ ယုတ္တံ သုန္ဒရ-
 ဉ္စာ”တိ ခန္တိံ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေတွာ အဘိနိဝိသန္တဿ ဥပ္ပန္နာ ဝိသုယေဝေကာ သော
 ဒိဋ္ဌိ သတ္တဘင်္ဂဒိဋ္ဌိ ဝိယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တထာ စေဝ ဝုတ္တံ “ပရိယန္တရဟိတာ
 ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဒိဋ္ဌိ စေဝ ဝါစာ စာ”တိ။ ကထံ ပနဿာ သဿတဒိဋ္ဌိသင်္ဂဟော?
 ဥစ္ဆေဒဝသေန အနဘိနိဝေသတော။ “နတ္ထိ ကောစိ ဓမ္မာနံ ယထာဘူတဝေဒီ
 ဝိဝါဒဗဟုလတ္တာ လောကဿ၊ ‘ဝေမေဝ’န္တိ ပန သဒ္ဓန္တရေန ဓမ္မေ နိဗ္ဗာနနာ
 အနာဒိကာလိကာ လောကေ”တိ ဂါဟဝသေန သဿတလေသောပေတ္တ
 လဗ္ဘတိယေဝ။

အမတိ ဂစ္ဆတိ ဧတ္ထ သဘာဝေါ ဩသာနန္တိ အန္တော၊ မရိယာဒေါ၊
 သော ဧတဿ အတ္တိတိ **အန္တဝါ**။ တေနာဟ **“သပရိယန္တော”**တိ။
 အဝနိတကသိဏဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဧဝံ ဟောတိတိ ယောဇနာ။ **ဒုတိယဝါဒေါ**
“အနန္တဝါလောကော”တိ ဝါဒေါ။ **တတိယဝါဒေါ** “အန္တဝါစအနန္တဝါစာ”တိ
 ဝါဒေါ။ **စတုတ္ထဝါဒေါ** “နေဝန္တဝါနာနန္တဝါ”တိ ဝါဒေါ။ ဧတေ ဧဝ စတ္တာရော
 ဝါဒိနော သန္ဓာယ ဗြဟ္မဇာလေ၊ “အန္တာနန္တိကာ အန္တာနန္တံ လောကဿ
 ပညပေန္တိ စတုဟိ ဝတ္ထုဟိ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထိ ယုတ္တံ တာဝ ပုရိမာနံ တိဏ္ဍံ
 ဝါဒိနံ အန္တတ္ထဉ္စ အနန္တတ္ထဉ္စ အန္တာနန္တတ္ထဉ္စ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တဝါဒတ္တာ အန္တာနန္တိ-
 ကတ္တံ၊ ပစ္စိမဿ ပန တဒုဘယပဋိသေဝေသေန ပဝတ္တဝါဒတ္တာ ကထမန္တာ-
 နန္တိကတ္တန္တိ? တဒုဘယပဋိသေဝေသေန ပဝတ္တဝါဒတ္တာ ဧဝ။ ယသ္မာ ပဋိသေဝ-
 ဝါဒေါပိ အန္တာနန္တဝိသယော ဧဝ တံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတ္တာ။ အပရေအာဟု—
 “ယထာ တတိယဝါဒေ သမ္ဘေဒဝသေန ဧတဿေဝ အန္တဝန္တတာ အနန္တတာ
 စ သမ္ဘဝတိ၊ ဧဝံ တက္ကိဝါဒေပိ ကာလဘေဒဝသေန ဥဘယသမ္ဘဝတော
 အညမညပဋိသေဝေန ဥဘယညေဝ ဝုစ္စတိ။ ကထံ? အန္တဝန္တတာပဋိသေဝေန
 ဟိ အနန္တတာ ဝုစ္စတိ၊ အနန္တတာပဋိသေဝေန စ အန္တဝန္တတာ၊ အန္တာနန္တာနဉ္စ
 တတိယဝါဒဘာဝေါ ကာလဘေဒဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ
 ယသ္မာ အယံ လောကသညိတော အတ္တာ ဈာယီဟိ အဓိဂတဝိသေသေဟိ
 အနန္တော ကဒါစိ သက္ခိ ဒိဋ္ဌော အနုသုယျတိ၊ တသ္မာ နေဝန္တဝါ၊ ယသ္မာ ပန

၁-ဒိ-ဋ္ဌ ၁-၁၀၆-ပိဋေ။ ၂-ဒိ ၁-၂၁-ပိဋေ။ ၃-ဒိ-ဋီ ၁-၁၆၁-ပိဋာဒိအုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

တေဟိ ဧဝံ ကဒါမိ အန္တဝါ သက္ခိ ဒိဋ္ဌော အနုသုယုတိ၊ တသ္မာ န ပန အနန္တဝါ”တိ။ ယထာ စ အနုသုတိတက္ကိဝသေန၊ ဧဝံ ဇာတိဿရတက္ကိအာဒိနဉ္စ ဝသေနယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အယံ ဟိ တက္ကိကော အဝနိတဘာဝပုဗ္ဗကတ္တာ ပဋိဘာဂနိမိတ္တာနံ ဝနိတဘာဝဿ ဝနိတကာလဝသေန အပဇ္ဇကွကာရိတာယ အနုဿဝါဒိမတ္တေ ဌတ္တာ “နေဝန္တဝါ”တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ အဝနိတကာလဝသေန ပန “နာနန္တော”တိ။ န ပန အန္တဝန္တတာနန္တတာနံ အဇ္ဇန္တမဘာဝေန ယထာ တံ “နေဝသညိနာသညိ”တိ၊ အဝဿံ စ ဧတံ ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ အညထာ ဝိက္ခေပပက္ခံယေဝ ဘဇေယျ စတုတ္ထဝါဒေါ။ န ဟိ အန္တဝန္တတာနန္တတာတဒုဘယဝိနိမုတ္တော အတ္တနော ပကာရော အတ္ထိ၊ တက္ကိဝါဒိ စ ယုတ္တိမဂ္ဂကော၊ ကာလဘောဒဝသေန စ တဒုဘယဗ္ဗိ ဧကသ္မိံ န န ယုဇ္ဇတိတိ။ အနန္တရစတုတ္ထန္တိ ဧကတ္တသညိတိ အာဂတသညိစတုတ္ထံ။

ဧကန္တသုဒ္ဓိတိ ဧကန္တေနော သုဒ္ဓိ။ တံ ပနဿ သုခံ ဒုက္ခေန အဝေါမိဿံ ဟောတိတိ အာဟ “နိရုန္တရသုဒ္ဓိ”တိ။ ဧကန္တသုခမေဝါဟိ ဣဒံ သုခဗဟုလတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အတိတာသု သတ္တသု ဇာတိသုဟိ ဣဒံ တတော ပရံ ဇာတိဿရဉ္စဏေန အနုဿရိတုံ န သက္ကာတိ ကတော ဝုတ္တံ။ တာဒိသမေဝါဟိ သုခသမဂ္ဂိမေဝ အတ္တဘာဝံ။ “ဧဝံ သုခသမဂ္ဂိ”တိ တံ အနုဿရန္တဿ။ ဇာတိဿရဿာ အတိတဇာတိယဗ္ဗိ ဣဓေ ဝိယ ဒုက္ခဒုဋ္ဌဿ တံ အနုဿရန္တဿ။

သဗ္ဗေသမ္ဘိဟိ လာဘိနံ တက္ကိနဗ္ဗိ၊ တထာတိ ဣဒိနာ “သဗ္ဗေသမ္ဘိ”တိ ဣဒံ ပဒံ အာကမုတိ။ ကာမာဝစရံ နာမ အဒုက္ခမသုခံ အနုဋ္ဌာရံ အဝိဘူတန္တိ အာဟ “စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေနာ”တိ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ကာရဏဘူတံ တေဿ အတ္ထိ၊ တေန ဝါနိဗ္ဗတ္တန္တိ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ။ မဇ္ဈတ္တဿာဟိ မဇ္ဈတ္တဘူတဿ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာဗဟုလဿ။ မဇ္ဈတ္တဘူတဋ္ဌာနမေဝ အတ္တနော မဇ္ဈတ္တတာပတ္တမေဝ ဘူတပုဗ္ဗ အနုဿရန္တဿ။ ဧကစ္စသဿတိကာတိ ဧကစ္စသဿတဝါဒိနော ဝုတ္တာ။ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနေန ဟိ ဧကစ္စသဿတိကာ၊ သေနယော သေသေသုဗိ။ အဇိဋ္ဌသမုပ္ပန္နဝါဒေါသဿဘဝါဒသမုပ္ပိဋ္ဌောတိ ကတ္တာ “ဒွေ အမိစ္စသမုပ္ပန္တိကာ”တိ စ ဝုတ္တံ။

၂၀။ ဒိဋ္ဌါဒ္ဓါရန္တိ ယထာဝုတ္တာနံ ဒိဋ္ဌိနံ အနိယျာနိကဘာဝဒဿနဝသေန ပဒုဒ္ဓရဏံ။ ပစ္စတ္တံယေဝ ဉာဏန္တိ အပရပ္ပစ္စယံ အတ္တနိယေဝ ဉာဏံ။ တံ ပန

သ-ဒံ သုခသမဂ္ဂိ ဧဝံ ဇာတိံ သန္တေသ (က)

အတ္တပစ္စက္ခံ ဟောတီတိ အာဟ. “ပစ္စက္ခဉာဏ”န္တိ။ သုဝဏ္ဏဿ ဝိယ ဒေါသာပ-
 ဂမေန ဥပတ္တိလေသဝိဂမေန ဉာဏဿ ဝိသုဒ္ဓန္တိ အာဟ “ပရိသုဒ္ဓန္တိ နိရုပ္ပတ္တိ-
 လေသ”န္တိ။ ကိလေသန္ဓကာရဝိဂမတော သပ္ပဘာသမုဇ္ဈလမေဝ ဟောတီတိ
 ဝုတ္တံ “ပရိယောဒါတန္တိ ပဘဿရ”န္တိ။ မာဟိရသမယသို့မ္ဗိ ဟောန္တိ ဈာနဿ
 သမိဇ္ဈနတော။ မယမိဒံ ဇာနာမာတိ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ
 ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ စ မိစ္ဆာဂါဟဝသေန အညာဏဘာဂမေဝ
 ပရိပြုဟေတွာ တတော ဧဝ ယထာဂဟိတံ ဂါဟံ သန္ဓာယ “မယမိဒံ အတ္ထံ
 တတ္ထ ဇာနာမာ”တိ ဧဝံ တတ္ထ မိစ္ဆာဂါဟေ^၁ အဝိဇ္ဇမာနံ ဉာဏကောဋ္ဌာသံ
 ဩတာရေန္တိယေဝ အနုပ္ပဝေသေန္တိယေဝ။ န တံ ဉာဏံ၊ မိစ္ဆာဒဿနံ
 နာမေတံ၊ ကိံ ပန တံ မိစ္ဆာဒဿနံ နာမ? သဿတော အတ္တာ စ
 လောကော စာတိအာဒိနာ မိစ္ဆာဘိနိဝေသဘာဝတော။ တေနာဟ “တဒပိ။ပ။
 အတ္ထော”တိ။ ယံ တံ ဒိဋ္ဌိယာ ဥပနိဿယဘူတံ ဉာဏံ၊ တံ သန္ဓာယာဟ
 “ဇာနနမတ္တလက္ခဏတ္တာ ဉာဏဘာဂမတ္တမေဝါ”တိ။ ဉာဏမ္ပိ ဟိ ဒိဋ္ဌိယာ
 ဥပနိဿယော ဟောတိယေဝ လာဘိနော ဣတရဿ စ တထာ တထာ
 မိစ္ဆာဘိနိဝေသတော။ အနုပါတိဝတ္တနတော အနုတိက္ကမနတော။ အသာ-
 ဓာရဏတော န ဥပါတိဝတ္တန္တိ ဧတေနာတိ အနုပါတိဝတ္တနံ၊ တတော။
 ဥပါဒါနပစ္စယတောဘိ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယဘာဝတော။ ဧတေန ဖလူပ-
 စာရေနေဝ ဥပါဒါနမာဟ။ ယဒိ မြဟ္မဇာလေ^၂ အာဂတာ သဗ္ဗာပိ ဒိဋ္ဌိယော
 ဣဓ ကထိတာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေ ဣဒံ သုတ္တံ မြဟ္မဇာလသုတ္တေန ဧကသဒိ-
 သန္တိ အာဟ “မြဟ္မဇာလေ ပနာ”တိအာဒိ။ “အညတြ ရူပံ အညတြ ဝေဒနာ
 သက္ကာယံယေဝ အနုပရိဓာဝန္တိ”တိ ဝစနတော ဣဓ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အာဂတာ။
 မြဟ္မဇာလံ ကထိတမေဝ ဟောတိ တတ္ထ အာဂတာနံ ဒွါသဋ္ဌိယာပိ ဒိဋ္ဌိနံ
 ဣဓာဂတတ္တာ။ သဿတုစ္ဆေဒါဘိနိဝေသော အတ္တာဘိနိဝေသပုဗ္ဗကော “အတ္တာ
 သဿတော အတ္တာ ဥစ္ဆေဒေါ”တိ ပဝတ္တနတော။

၃၀။ ဒွါသဋ္ဌိ။ပ။ ဒဿေတုန္တိ ကထံ ပနာယမတ္ထော “ဣဓ ဘိက္ခုဝေ
 ဧကစ္စော”တိအာဒိပါဠိယာ ဒဿိတော ဟောတီတိ? အပ္ပဟိနသက္ကာယဒိဋ္ဌိ-
 ကဿ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဒိဋ္ဌိဥပါဒိယနဇောတနတော။ ပရိစ္စာဂေနာတိ ဝိက္ခမ္ဘ-
 နေန။ စတုတ္ထဇ္ဈာနနိရောဓာ တတိယဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိ ဧတ္ထ န
 ပရိဟိနစတုတ္ထဇ္ဈာနဿ တတိယဇ္ဈာနံ ဘဝတိ၊ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌိတဿ ပန
 စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌိတဿ စ တတိယံ ပဋိလောမနယေန သမ္ဘဝတိ။ တေနာဟ

“အယံ ပဓာနတ္ထာ”တိအာဒိ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ “ပဝိဝေကာ ပိတိ နိရုဇ္ဈတိ”တိ ဣဒံ “နိရုဇ္ဈသုခဿ နိရောဓော”တိ ဣတ္ထဝိယ ဝုဋ္ဌာနနိရောဓဝေသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ဟိနုဇ္ဈာနပရိယာဒါနကဒေါမနဿန္တ နိဝရဏသဟဂတဒေါမနဿမာဟ။ တံ ဟိ ဈာနပရိယာဒါနကရံ။ ကမ္မနိယဘာဝေါတိ သမာပတ္တိံ ပတ္တော ဝိယ သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနဘာဝေ ကမ္မက္ခမဘာဝေါ။ သောမနဿဝိရုတ္တော ဒေါမနဿံ ဝိယာတိ ဒေါမနဿန္တိ ဝုတ္တံ။ “ဥပ္ပဒ္ဓတိ ပဝိဝေကာ ပိတိ”တိ ပုန ဝုတ္တော ပိတိ ဈာနဥယပိတိ။ ယံ ဌာနံ ဆာယာ ဇဟတိတိ ယံ ပဒေသံ အာတပေန အဘ်ဘုယုမာနံ ဆာယာ ဇဟတိ။ တတ္ထ အာဟပေ ဆာယာတိ ပဒေသေန အာတပသညိတာနံ ဘူတသင်္ခတာနံ ပဟာနဋ္ဌာနမာဟ။ တေနာဟ “ယသ္မိံ ဌာနော”တိအာဒိ။

၃၁။ နိရုဇ္ဈသုခန္တိ တတိယဇ္ဈာနသုခံ ဥရသမုဿာရိတကာမာမိသတ္တာ။

၃၂။ အဗုက္ခမသုခန္တိ ဝုတ္တဇ္ဈာနဝေဒနံ, န ယံ ကိဉ္စိ ဥပေက္ခာဝေဒနံ။

၃၃။ နိဂ္ဂဟဏောဘိ မမိကာရဘဝေန ကိဉ္စိပိ အဂဏှန္တော။ နိဗ္ဗာနဿ သပ္ပာယန္တိ နိဗ္ဗာနာဓိဂမဿ, နိဗ္ဗာနဿေဝ ဝါ အဝိလောဝေသေန ဧကန္တိကုပယတဘယ သပ္ပာယံ။ တေနာဟ “ဥပကာရဘူတ”န္တိ။ သဗ္ဗတ္ထာတိသဗ္ဗေသုတေဘူမကဓမ္မေသု။ ဧတန္တိ ဧတံ ယထာဝုတ္တသမထဘာဝနာယ ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္မနံ။ သဗ္ဗတ္ထ နိက္ခန္တိယာ အသုက္ခာပိတတ္တာ ကထံ နိဗ္ဗာနဿ ဥပကာရပဋိပဒါ နာမ ဇာတံ? န ဇာယတေ ဝါတျဗိပ္ပာယော။ သဗ္ဗတ္ထာတိ ပုဗ္ဗန္တာရဒိဋ္ဌိအာဒိကေသဗ္ဗသ္မိံ။ အဂ္ဂဏှနဝေသေနာဘိ တဏှာဂါဟေန အဂ္ဂဟဏဝေသေန။ ယတ္ထ ဟိ တဏှာဂါဟော ဝိမောစိတော၊ တတ္ထ ဒိဋ္ဌိမာနဂ္ဂါဟာ သုက္ခာ ဝိယ ဟောန္တိ တဒေကဋ္ဌဘာဝတော။ တာဒိသဿ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဧဝ အာသန္ဓေ, န ဥရေ။ တေန ဝုတ္တံ “ဥပကာရပဋိပဒါ နာမ ဇာတ”န္တိ။ တာဒိသဿ စသန္ဓောဟမသ္မိတိအာဒိကာ သမနုပဿနာ အဓိမာနပက္ခေ တိဋ္ဌတိတိ အာဟ “အဘိဝေတိတိ အဘိမာနေန ဥပဝေတိ”တိ။ ဣဒမေဝ ဥပါဒိယတိတိ နိယမာဘာဝတော “အဋ္ဌာရသဝိဝေဒိ”တိ ဝုတ္တံ။ သေသပဒေဝိ သေဝေနယော။ ဒိဋ္ဌပါဒါနေ သတိ သေသဥပါဒါနသမ္ဘဝေါ အဝုတ္တသိဇ္ဈေတိ တဒေဝ ဥဒ္ဓင်္ဂ။

သေ အာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗေဘိ နိရောဓဿ ကာရဏံ နိဗ္ဗာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဤန္တံ အာယတနာနန္တိ စက္ခာယဘနာဒိနံ ဤန္တံ အာယတနာနံ။ ပဋိက္ခေပေန နိဗ္ဗာနံ ဘသိတံ ဝေနေယျဉ္စာသယဝေသေန။

န ဂါဓတိတိ န ပတိဋ္ဌာတိ။ အတောဘိ အသ္မာ နိဗ္ဗာနာ။ သရာတိ တဏှာ။ သင်္ခါရပဋိက္ခေပေနာတိ သင်္ခါရေကဒေသဘူတာနံ စတုနံ မဟာဘူတာနံ ပဋိက္ခေပေန။

ဝိညာဏန္တိ ဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတော ဧဝံ အနိဗ္ဗာသနံ အစက္ခုရိညေယျံ အနိဇ္ဈိယဂေါစရံ။ အနန္တန္တိ အန္တရဟိတံ၊ နိစ္စန္တိ အတ္ထော။ သဗ္ဗတော ပဗ္ဗန္တိ ကိလေသန္ဓကာရာဘာဝတော စ သမန္တတော ပဘဿရံ။ “သဗ္ဗတော ပပ”န္တိ ဝါပါဌော၊ သဗ္ဗတော ပတတိတ္ထန္တိ အတ္ထော၊ စတ္တာရိသကမ္မဋ္ဌာနသင်္ခါတေဟိ တိတ္ထေဟိ ဩတရိတွာ အနုပဝိသိတဗ္ဗံ အမတသရန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနုပါဒါ ကဉ္စိ ဓမ္မံ အဂ္ဂဟေတွာ ဝိမုစ္စန္တိ ဧတ္ထာတိ အနုပါဒါ-ဝိမောက္ခော၊ နိဗ္ဗာနံ။ အနုပါဒါ ဝိမုစ္စတိ ဧတေနာတိ အနုပါဒါဝိမောက္ခော၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေါ။ အနုပါဒါဝိမောက္ခန္တိကတာယ ပန အရဟတ္တဖလံ အနုပါဒါ-ဝိမောက္ခောတိ ဝုတ္တံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ပဉ္စတ္ထယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-ကိန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄။ အဝေါတိ ပရိတ္တော။ အဘဝေါတိ မဟန္တော။ ဝုဒ္ဓိအတ္ထော ဟိ အယံ အ-ကာရော “သံဝရာသံဝရော၊ ဖလာဖလ”န္တိ အာဒိသု ဝိယ၊ တသ္မာ အဝါဘဝဟေတူတိ ခုဒ္ဒကဿ မဟန္တဿ ဝါ ဘဝဿ ဟေတု၊ တံ ပစ္စာသီသမာနောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “တသ္မိံ တသ္မိံ အဝေ သုခံ ဝေဒိဿာ-မိ”တိအာဒိ။

၃၅။ လောကုတ္တရဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ ဥဒ္ဓိဿ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဝိဝါဒေါ သမ္ဘဝ-တိတိ အာဟ “လောကီယလောကုတ္တရာဝ ကထိတာ”တိ။ လောကီယာပိ ဟိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ လောကုတ္တရဓမ္မာဓိဂမဿ အာသန္ဓကာရဏတ္တာ ဝိသေသ-ကာရဏန္တိ ယာဝ အညေဟိ လောကီယဓမ္မေဟိ အဘိဝိသိဋ္ဌောတိ ကတွာ “ဣမေသု သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေသု”တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။ အတ္ထ-တော နာနံ ဟောတိတိ အတ္ထတော ဘေဒေါ ဟောတိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ သမဓိဂတတ္တာ။ န ဟိ ကာယာဒယော ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ သတိယေဝ ပန ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ ပျဉ္စနတော နာနံ ဘေဒံ။ ဣမိနာပိ ကာရဏေနာတိ ဣမာယပိ ယုတ္တိယာ။ ဣဒါနိ တံ ယုတ္တိံ ဒေသေန္တော “အတ္ထဉ္စ ပျဉ္စနဉ္စ”တိ-

အာဒိမာဟ။ တတ္ထ သမာနေတွာတိ သုတ္တန္တရတော သမာနေတွာ, သုတ္တန္တရ-
ပဒေဟိ စ သမာနေတွာ။ အညထာတိ အညတော၊ ဘူတတော အပဂတံ
ကတွာတိ အတ္ထော။ ဖိစ္ဆာ ရောဂိတဘာဝေါဟိ အယာထာဝတော ဌပိတ-
ဘာဝေါ။ အတ္တဉ္စ ဗျဉ္စနဉ္စ ဖိညာပနကာရဏမေဝါတိ အဝိပရိတတ္ထဿ
သဒ္ဓဿ စ ဗုဇ္ဈနဟေတုတာယ။

၃၇။ ဣဓ ဓမ္မဝိနယဌာနေ သတိယေဝ သတိပဋ္ဌာနန္တိ ဂဟိတာ၊ အတ္ထတော
သမေတိ နာမ ယာထာဝတော အတ္ထဿ ဂဟိတတ္တာ။ အသဘာဝနိရုတ္တိဘာဝ-
တော ဗျဉ္စနတော နာနတ္တန္တိ တံ လိင်္ဂဘေဒေန ဝစနဘေဒေန စ ဒဿေန္တော
“သတိပဋ္ဌာနောတိ ဝါ သတိပဋ္ဌာနာတိ ဝါ ဖိစ္ဆာ ရောပေထာ”တိ အာဟ။
အပ္ပမတ္တကန္တိ အဘူမတ္တံ သလ္လဟုကံ၊ န ဂရုတရံ အနေတံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗမ္ပိ
ဓနိတံ ယောသဝန္တံ ကတွာ ရောဂိတေ ဝုတ္တဒေါသာဘာဝတောတိ။ တေနာဟ
“နိဗ္ဗုတိ” ပတ္တိ သက္ကာ ဟောတိ”တိ။

ဗျဉ္စနဿ ဖိစ္ဆာရောပနံ န ဝိသေသန္တရာယကရံ ဟောတိတိ ဣပနတ္တံ
စတူသု မဂ္ဂေသု ပဉ္စ ကထေတွာဝ ပရိနိဗ္ဗုတော။ သုတ္တန္တဗျဉ္စနံ သန္တာယေတံ
ဝုတ္တံ “အပ္ပမတ္တကံ ခေါ ပနာ”တိ။

၃၈။ အထ စတုတ္ထဝါရေ ဝိဝါဒေါ ကဿ ဇာတော? ယာဝတာ
နေသံ ဝစနံ အတ္ထတော စေဝ သမေတိ ဗျဉ္စနတော စာတိ အဓိပ္ပါယော။
သညာယ ဝိဝါဒေါဟိ ကိဉ္စာပိ သမေတိ အတ္ထတော စေဝ ဗျဉ္စနတော စ၊
သညာ ပန နေသံ အဝိသုဒ္ဓါ၊ တာယ သညာယ ဝသေန ဝိဝါဒေါ ဇာတောတိ
ဒဿေန္တော “အဟ”န္တိ အာဒိမာဟ။ အဟံ သတိပဋ္ဌာနန္တိ ဝဒါမိ၊ အယံ
သတိပဋ္ဌာနောတိ ဝဒတိကိ ဧဝံ တေသံ ဣဏံ ဟောတိတိ ဣမမတ္တံ “သေဝ
နယော”တိ ဣမိနာ အတိဒိသတိ။

၃၉။ န စောဒနတ္ထာယ ဝေဂါယိတဗ္ဗန္တိ သီဃံ သီဃံ န စောဒနာ
ကာတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ တဿာတိ ယဿ ကေစော ကောဓနဘာဝေန ဧဝံ
ပဋိပ္ပရိတဿ။ အနာဒါနဒိဋ္ဌိတိ အာဒိယိတွာ အနဘိနိဝိသနတော အနာ-
ဒါနဒိဋ္ဌိ အဒဋ္ဌဂ္ဂါဟိ။ ပက္ခိပန္တော ဝိယာတိ ဂိလိတွာ ပက္ခိပန္တော ဝိယ။

ဥပဿာတောဟိ စိတ္တပ္ပဿာတော ဖရသုပဿာတော ဝိယ။ ဝဏသန္နိတဿ
ဝိယာတိ ဝဏေ သန္နိဘဿ ဝိယ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိ စိတ္တဒုက္ခုပ္ပတ္တိ။ ဧဝံ ဝါရေ ဝတွာဝိ
ဝိဿဇ္ဇေတိတိ သုပ္ပုဋ်နိဿဂ္ဂိ ဧဝံ ပဂေဝ စောဒိတမတ္တေ ဝိဿဇ္ဇေတိ စေတိ

အဓိပ္ပါယ်။ ကထာနဝသေန စ ကာယစိတ္တကိလေမထော။ ဝေရူပေါတိ သဟ-
သာ အဝိဿဇ္ဇေန္တေန စောဒကဿ ဝိဟေသာဝါဒေါ ဟုတွာပိ အက္ခောဓနာ-
ဒိသဘာဝေါ။

ဥပေက္ခာတိ သကေန ကမ္မေန ပညာယိဿတိတိ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အဇ္ဈိ-
ပေက္ခဏာ။ ဥပေက္ခံ အတိမညတိ နာမ တဿ အနာစာရဿ အနဇ္ဈိပေက္ခ-
ဏတော။

၄၀။ ဝစနသဉ္စာရေတိ ပေသုညဝသေန အညထာဝစနပသံဟာရော။ ဝိဇ္ဇိ-
ပဉ္စာသောတိယုဂဂါဟဝသေန လဒ္ဓိ။ သာပန ဝိတ္တဿ အနာရာဓနိယဘာဝေါ
သတ္တုစိတ္တဿ အနာရာဓကဘာဝေါ။ ကလဟောတိ အဓိကရဏုပ္ပါဒဝသေန
ပဝတ္တော ဝိဂ္ဂဟော ဘဏ္ဍနဿ ပုဗ္ဗဘာဝေါ။

ယေန ကာရဏေနာတိ ယေန ဓမ္မေန သတ္တုသာသနေန။ တမေဝ ဟိ
သန္ဓာယ ဝဒတိ “ဓမ္မောတိ သာရဏီယဓမ္မော အဓိပ္ပေတော”တိ။ ဧတ္ထောတိ
“ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မ”န္တိ ဧတ္ထ။ ဓမ္မောတိ သမ္ပုဒ္ဓဿ တဿ တထာ ပဝတ္တံ ဗျာက-
ရဏံ ယထာ ဝိဝါဒါပန္နာ သညတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေနာဟ “တေသံ ဘိက္ခုနံ
သညတ္တိကရဏ”န္တိ။ တဒေဝ ဗျာကရဏံ အနုဓမ္မောတိ ဘိက္ခုနာ ဝုစ္စမာနော
အနုပဝတ္တော ဓမ္မော။ တေနာဟ “တဒေဝ ဗျာကရေတိ နာမာ”တိ။
ကောစိတိ ယော ကောစိ။ သဟဓမ္မိကော သကာရဏော။ အညတ္တော အယံ
ကိံသဒ္ဓေါတိ အာဟ “အညော”တိ။ အဿာတိ ဝုတ္တနယေန ပဋိပန္နဘိက္ခုနော၊
တဿ ပဋိပတ္တိ န ကေနစိ ဂရဟဏီယာ ဟောတိတိ အတ္တော။ သေသံ သဗ္ဗံ
သုဝိညေယျမေဝ။

ကိန္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-သာမဂါမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁။ ဒွေမိကဇာတာတိ ဇာတဒွေမိကာ သဉ္စာတဘေဒါ။ ဒွေဇ္ဈဇာ-
တာတိ ဒုဝိဘောဝံ ပတ္တာ။ ဘဏ္ဍန္တိ ပရိဘာသန္တိ ဧတေနာတိ ဘဏ္ဍနံ၊ ဝိရုဒ္ဓိ-
စိတ္တတာ။ တန္တိ ဘဏ္ဍနံ။ ဓမ္မဝိနယန္တိ ပါဝစနံ။ ဝိတုဇ္ဇန္တာ မုခသတ္တိဟိ။
သဟိတံ မေတိ မယံ ဝစနံ သဟိတံ သိလိဋ္ဌံ ပုဗ္ဗာပရသမ္ပန္နံ အတ္ထယုတ္တံ။

တေနာဟ “အတ္တသံဟိတ” နှိ။ အဓိဓိက္ခန္တိ အာစိဏ္ဏံ။ ဝိပရာဝတ္တန္တိ ဝိရောဓဿနဝသေန ပရာဝတ္တိတံ၊ ပရာဝတ္တံ ဒုသိတန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဝိရကာလဝသေန။ ပ။ နိဝတ္တ” နှိ။ ပရိယေသမာနော စရ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တာ သိက္ခာဟိတိ အတ္ထော။ သဓေ သက္ကောသိ၊ ဣဒါနိမေဝ မယာ ဝေဠိတဒေါသံ နိဗ္ဗေဋ္ဌေဟိ။ မရဏမေဝါတိ အညမညဿာတဝသေန မရဏမေဝ။

နာဠပုတ္တဿ ဣမေတိ နာဠပုတ္တိယာ။ တေ ပန တဿ သိဿာတိ အာဟ “အန္တေဝါသိကေသု” တိ။ ပုရမပဋ္ဌပတ္တိတော ပဋိနိဝတ္တနံ ပဋိဝါနံ၊ တံ ရူပံ သဘာဝေါ ဧတေသန္တိ ပဋိဝါနုပု။ တေနာဟ “နိဝတ္တနသဘာဝါ” တိ။ ကဏနံ အတ္တဿ အာစိက္ခန္တံ။ ပဝေဒနံ တဿ ဟေတုဒါဟရဏာနိ အာဟရိတွာ ဗောဓနံ။ န ဥပသမာယ သံဝတ္တတိတိ အနုပသမသံဝတ္တနံ၊ တဒေဝ အနုပသမသံဝတ္တနိကံ၊ တသ္မိံ။ သမုဿိတံ ဟုတွာ ပတိဋ္ဌာဟေတုဘာဝတော ဣပံ ပတိဋ္ဌာတိ အာဟ “ဘိန္ဒူယူပေတိ ဘိန္ဒူပတိဋ္ဌေ” တိ။ ဣပေါတိဝါဓမ္မဿ နိယျာနဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော အညဓမ္မေ အဘိဘုယျ သမုဿိတဋ္ဌေန။ သော နိဂဏ္ဌဿ သမယေ ကေဟိစိ အဘိန္ဒူသမ္ပတောပိ ဘိန္ဒူ ဝိနဋ္ဌောယေဝ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဘာဝတောတိ ဘိန္ဒူယူပေါ။ သော ဧဝ နိယျာနဘာဝေါ ဝနုဒုက္ခဘော မုတ္တိတုကာမာနံ ပဋိသရဏံ၊ တံ ဧတ္ထ နတ္ထိတိ အပ္ပဋိသရဏော၊ တသ္မိံ ဘိန္ဒူယူပေ အပ္ပဋိသရဏောဘိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အာစရိယပ္ပမာဏန္တိ အာစရိယမုဋ္ဌိ ဟုတွာ ပမာဏဘူတံ။ နာနာနိဟာရေနာဘိ နာနာကာရေန။ “ဝိဝါဒေါန ဥပ္ပဇ္ဇိ” တိဝတွာ တဿ အနုပ္ပတ္တိကာရဏံ ဒဿေန္တော “သတ္တာ ဟိ။ ပ။ အဝိဝါဒကာရဏံ ကတွာဝ ပရိနိဗ္ဗာယီ” တိဝတွာ တံ ဝိဝရိတုံ “အဂဝတာ ဟိ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပတိဋ္ဌာ စ အဝဿယော စ “အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုဿာသန” နှိ ဝိနိစ္ဆယနေ မဟာပဒေသာ၊ ပဉ္စဗျာကရဏာနိ စ၊ ယသ္မာ တေသု ပတိဋ္ဌာယ တေ အဝဿာယ ဓမ္မဝိနယဓရာ စ နိစ္ဆယံ ဂစ္ဆန္တိ။ တထာ ဟိ သုတ္တန္တမဟာပဒေသတော ဝိနယေ ကေနစိ ပုတ္တိတော အတ္ထော စဘုန္တံ ပဉ္စဗျာကရဏာနံ ဝသေန သုဝိနိစ္ဆိတရူပေါ၊ တသ္မာ ဓမ္မဝိနယော ဣဒံ သတ္ထု ကိစ္စံ ကာတုံ သက္ကောတိတိ အာဟ “တေနော” တိ-အာဒိ၊ တသ္မာ ဥဋ္ဌာရာယ ဒေသနာယ ဘာဇနန္တိ အဓိပ္ပာယ်ယော။

၄၂။ ပဋိပဝိဋ္ဌံ ကဘ္ဘာ အာဟရိတဗ္ဗတော၊ သစ္စံ ကာရိတဗ္ဗတော ပါဘတံ မူလန္တိ အာဟ “ကထာပါဘတ” နှိ၊ ဓမ္မကထာယ မူလကာရဏန္တိ အတ္ထော။

၁-ပဋိပဝိဋ္ဌံ ဂန္တာ (က)

ယေသံ ဝသေန ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပန္နော၊ တေယေဝ အဓမ္မဝါဒိနော၊ တေသံ တာဝသော အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တတု၊ တတော အညေသံ ဒေဝမနုဿာနံ ကထန္တိ စောဒနာ။ ပရမ္ပရာယ သံကိလေသဝတ္ထုဘာဝတောတိ ပရိဟာရော။ တေနာဟ “**ကောသမ္ပကက္ခန္ဓကေ ဝိယာ**”တိအာဒိ။

၄၃။ အဘိညာ ဒေသိတာတိ အဘိဝိသိဋ္ဌာယ ပညာယ ဇာနိတွာ ဗောဓိတာ။ ပတိဿယမာနဂ္ဂုပါတိ အပဒိဿ ပတိဿယမာနာ^၁ ဂရုကဝသေန နိဿယမာနသဘာဝါ။ တေနာဟ “**ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ**”တိ၊ ဂရုတရံ နိဿယံ ကတွာ ဝိဟရန္တိတိ အတ္ထော။ ပရိဝါရေ ပညတ္တာနိတိ “အာဇီဝဟေတု အာဇီဝကာရဏာ”တိ ဧဝံ နိဒ္ဒါရေတွာ ပရိဝါရပါဠိယံ^၂ အသင်္ကရဝသေန ဌပိတာနိ။ “ဧဝေ ပန ဘိက္ခဝေ ဣမံ သိက္ခာပဒံ ဥဒ္ဓိသေယျာ”တိ^၃ ဝိဘင်္ဂပါဌဝသေနော ဟိ တာနိ ဘဂဝတာ ပညတ္တာနိ။ တာနိ ဌပေတွာ သေသာနိ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ အဓိပါတိမောက္ခံ နာမာတိ ဣဒံ ဂေါဗလီဗဒ္ဓဉာယေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ တေသမ္ပိ အဓိပါတိမောက္ခဘာဝတော။

တတြာယံ နယောတိ တသ္မိံ သုပ္ပဇဟနာယ အပ္ပမတ္တကဘာဝေ အယံ ဝက္ခမာနော။ တာနိတိ ပဏိတဘောဇနာနိ။ ယော ကောစိတိ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ။ ဒုက္ကဒဝတ္ထုကန္တိ ယံ ကိဉ္စိ ဒုက္ကဒပတ္တိဝတ္ထုကံ။ တေနာတိ သုပ္ပဇဟနဘာဝေန မူလာပတ္တိဝိတိက္ကမဿ အဏုမတ္တတာယ။

ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂန္တိ လောကီယမဂ္ဂံ။ တတြာတိ တသ္မိံ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂံ နိဿာယ ဝိဝါဒုပ္ပါဒေ။ ဩဘာသဉာဏန္တိ ဩဘာသဿ ဥပ္ပတ္တိဟေတုဘူတံ ဉာဏံ။ တတ္ထ ပန သော မဂ္ဂသညိဘာဝေန မဂ္ဂေါ စ စတုဗ္ဗိဓောတိ သုတတ္တာ “**ပဌမမဂ္ဂေါ နာမာ**”တိအာဒိမာဟ။ ဧဝန္တိ ဧဝံ အသံန္တိဒ္ဓံ အပရိသင်္ကိတံ ပရိစ္စတ္တံ ကတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတုံ န သက္ကောတိ။

စေတိယံ န ဒိဋ္ဌန္တိ တဿ ကတံ ထူပံ ဝဒတိ။ နိဋ္ဌိယေ ပုထုဇ္ဇနဘာဝေ ဌိတံ ပါသံသံ အရိယဘာဝံ အာရောပေတွာ တံ မိစ္ဆာလဒ္ဓိံ အဘိနိဝိဿ ပဂ္ဂယ ဝေါဟရဏတော သဂ္ဂေါပိ မဂ္ဂေါပိ ဝါရိတောယေဝါတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ယော နိဋ္ဌိယံ ပသံသတိ၊ တံ ဝါ နိဋ္ဌတိ ယော ပသံသိယော။

ဝိစိနာတိ မုခေန သော ကလိံ၊ ကလိနာ တေန သုခံ န ဝိဋ္ဌတိ”တိ^၄။

၁-အသဒိဿပတိဿယမာနာ(က)

၂-ဝိ ၅-၂၅၈-ပိဋေ။

၃-ဝိ ၁-၂၄၊ ၂၆၊ ၂၈-ပိဋာဒိသု။

၄-ခု ၁-၃၈၁၊ သံ ၁-၁၅၁၊ ၁၅၄၊ အံ ၁-၃၁၉၊ ခု ၁၀-၁၁၁-ပိဋေသု။

“ခဏေနော အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ သမတ္ထကမ္မဋ္ဌာနကထံ အာစိက္ခိဿာမိ”တိ ဟိ ဣမိနာ တတ္ထ ကောဟညဗ္ဗိ ဒိဿတိ၊ ဣတရေသု ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ဥပ္ပါဒေတွာတိ ဥဒ္ဓရိတွာ။ “အထ တေ ဘိက္ခု”တိအာဒိ သေသံ နာမ။ “အမတံ တေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ယေ ကာယဂတာသတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ”တိ ဝစနံ ဒုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှာပေတွာ “ဧတ္တာဝတာ ဝေါ အမတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ နာမ အဓိဿတိ”တိ အာဟ။

၄၄။ ဧဝန္တိ အာကာရလက္ခဏမေတံ၊ န အာကာရနိယမနံ။ တေန ဣမိနာဝ ကာရဏေန စ ယော ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဂရသ္မိံ ဂရုတိ ပဝတ္တံ စိတ္တံ ဂရုဓိသယတ္တာ တံသဟစရိတတ္တာ ဂရု၊ တဿ ဘာဝေါ ဂါရဝံ၊ ဂရုကရဏံ၊ တံ ဧတ္ထ နတ္ထိဘိ အဂါရဝေါ။ တေနာဟ “ဂါရဝဓိရဟိတော”တိ။ ဂရဿ ဂါရဝဝသေန ပတိဿယနံ ပတိဿောတိ ဝုစ္စတိ နိစဝုတ္တိတာ၊ တပ္ပဋိပက္ခတော အပ္ပတိဿောတိ အာဟ “အပ္ပတိဿယော အနိစဝုတ္တိ”တိ။ ဧတ္ထ ယထာယံ ပုဂ္ဂလော သတ္တရိ အဂါရဝေါ နာမ ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ “ဧတ္ထ ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ တိသု ကာလေသု ဥပဋ္ဌာနံ န ယာတိဘိအာဒိ သမုဒယကိတ္တနအနဝသေသဒဿနံ၊ အဝယဝတော ပန အဂါရဝသိပ္ပိ ယထာ တံ သာမညတော သိက္ခာပဒသမာဒါနံ တဗ္ဗိသေသော ဘေဒေါ။ သေ နယော သေသေသုပိ။

သတ္တန္တံ န ဂစ္ဆတိတိ အာဒရဝသေန န ဂစ္ဆတိ။ သံသေ ကတောယေဝ ဟောတိ သံသပရိယာပန္နတ္တာ တဿ၊ ယထာ သံသံ ဥဒ္ဓိဿ ဒိန္တံ ဧကေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သံသဿ ဒိန္တမေဝ ဟောတိ။ အပရိပ္ပရယမာနောဝ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ။ တေနာဟ ဘဂဝေါ “သိက္ခာယ န ပရိပ္ပရကာရီ”တိ။ အတ္တနော ပရိသာယ ဥပ္ပန္တံ ဝိဝါဒမူလံ ဝိသေသတော အတ္တနာ ဝုပသမေ- တဗ္ဗတော အတ္တနော စ အနတ္တာဝဟတော “အဇ္ဈတ္တ”န္တေဝ ဝုတ္တံ။ သေ နယော ဗဟိဒ္ဓါတိ ဧတ္ထာပိ။

၄၆။ အဋ္ဌာနာနီဘိ အမူလာနိ။ ယထာ သမနဝသေန သမထာနံ ဝိဝါဒါဒိသု အဓိကတ္ထုဘာဝေါ၊ ဧဝံ ဝိဝါဒါဒိနံ တေဟိ အဓိကတ္ထုဗ္ဗတဝီတိ အာဟ “ဂူပ- သမနတ္ထာယ။ပ။ အဓိကရဏာနိ”တိ။ ဘေန အဓိကရဏသဒ္ဓဿ ကမ္မတ္ထတံ အာဟ။ သမထာ ဝါ သမနဝသေန အဓိကရိယန္တိ ဧတ္ထာတိ အဓိကရဏာနိ၊ ဝိဝါဒါဒယော။

ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပန္နမတ္တောဝ ဟုတွာ ပရတော ကက္ခဠတ္တာယ သံဝတ္တနတော
ယံ ဝတ္ထု နိဿာယ ပဌမံ ဥပ္ပန္နော ဝိဝါဒါနုသာရေန မူလကံ ဝိယ အနုဗန္ဓ-
ရောဂေါ တမေဝ တဒညံ ဝါ ဝတ္ထု ကတွာ ပဝေုန္တော ဝိဝါဒါမိကရဏံ ပတွာ
ဥပရိ ဝေုတိ နာမ၊ အနုဝါဒါပတ္တိကိစ္စာမိကရဏံ ပတွာ ဝိဝါဒဿ စ ဝေုနံ ပါက-
ဠမေဝ။ တေန ဝုတ္တံ “**စတ္တာရိ အမိကရဏာနိ ပတွာ ဥပရိ ဝေုန္တော သော
ဝိဝါဒေါ**”တိ။ **ဥပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပန္နာနန္တိ** ဥဠိတာနံ ဥဠိတာနံ။ သမထတ္တန္တိ သမနတ္တံ။

အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိတိ လက္ခဏဝစနမေတံ ယထာ “ယဒိ မေ ဗျာဝိ
ဒါဟေယျ၊ ဒါတဗ္ဗမိဒမောသေ”န္တိ၊ တသ္မာ တေသု အညတရေန ဝိဝေန္တော
“အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိ ဝိဝေန္တိ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဥပဝေဉာတိ** အက္ခောသော။
ဝေဉာတိ အနုယောဂေါ။

အမိကရဏဿ သမ္ပုခေါဝ ဝိနယနတော သမ္ပုခါဝိနယော။ သန္တိပတိတပရိ-
သာယ ဓမ္မဝါဒီနံ ယေဘုယျတာယ ယေဘုယျသိကကမ္မဿ ကရဏံ ယေဘု-
ယျသိကာ။ ကာရကသံဃဿ သာမဂ္ဂိဝေသေန သမ္ပုဒိဘာဝေါ၊ န ယထာ
တထာ ကာရကပုဂ္ဂလာနံ သမ္ပုခတာမတ္တံ။ ဘူတတာတိ တစ္ဆတာ။ သစ္စပရိယာ-
ယော ဟိ ဣဓ ဓမ္မ-သဒ္ဓေါ “ဓမ္မဝါဒီ”တိအာဒိသု၊ ဝိယ။ ဝိနေတိ ဧတေနာတိ
ဝိနယော၊ တဿ တဿ အမိကရဏဿ ဝုပသမာယ ဘဂဝတာ ဝုတ္တဝိမိ၊
တဿ ဝိနယဿ သမ္ပုခတာ ဝိနယသမ္ပုခတာ။ ဝိဝါဒဝတ္ထုသင်္ခါတေ အတ္ထေ
ပစ္စတ္တိကာ အတ္ထပစ္စတ္တိကာ၊ တေသံ အတ္ထပစ္စတ္တိကာနံ။ သံဃသမ္ပုခတာ
ပရိဟာယတိ သမ္ပတပုဂ္ဂလေဟေဝ ဝုပသမနတော။

နန္တိ ဝိဝါဒါမိကရဏံ။ “န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ”တိအာဒိနာ၊ ဝုတ္တံ ပဉ္စင်္ဂ-
သမန္တာဂတံ။ ဂုဠကာဒိသု အလဇ္ဈဿန္တာယ ပရိသာယ ဂုဠကော သလာ-
ကဂ္ဂါဟော ကာတဗ္ဗော၊ လဇ္ဈဿန္တာယ ဝိဝေန္တော၊ ဗာလုဿန္တာယ
သကဏ္ဏဗ္ဗေကော။ ယဿာ ကိရိယာယ ဓမ္မဝါဒီနော ဗဟုတရာ၊ သာ ယေဘု-
ယျသိကာတိ အာဟ “ဓမ္မဝါဒီနံ ယေဘုယျတာယာ”တိအာဒိ။

ဧဝံ ဝိနိစ္ဆိတန္တိ အာပတ္တိံ ဒဿေတွာ ရောပနဝေသေန ဝိနိစ္ဆိတံ၊ ပဋိကမ္ပံ
ပန အာပတ္တာမိကရဏသမထေ ပရတော အာဂမိဿတိ။ န သမဏသာရပုံ
အဿာမဏကံ၊ သမဏေဟိ အကာတဗ္ဗံ၊ တသ္မိံ။ အဇ္ဈာဝေရေ ဝိတိက္ကမေသတိ။

၁-ဒိ-ဋီ ၃-၂၆၀-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-သံ-ဋီ ၂-၂၁၀၊ သာရတ္ထ-ဋီ ၂-၃၅၄၊ ကင်္ဂါ-ဋီ ၄၄၅-ပိဋ္ဌေသုပိ။

၃-ဒိ ၁-၄၊ ၆၀-ပိဋ္ဌေသု။

၄-ဝိ ၅-၂၉၅၊ ၂၉၆-ပိဋ္ဌေသု။

ပဋိဝရဇောတိ ပဋိစ္စာဒေန္တဿ။ ပါပဿန္တတယ ပါပိယော၊ ပုဂ္ဂလော၊
တဿ ကာတဗ္ဗကမ္ပံ တဿပါပိယသိကံ။

သဗ္ဗုခါဝိနယေနော ဝုပသမော နတ္ထိ ပဋိညာယ၊ တထာရူပါယ ခန္တိယာ
ဝါ ဝိနာ အဝုပသမနတော။ ဧတ္တာတိ အာပတ္တိဒေသနာယံ။ ပဋိညာတေ
အာပန္နဘာဝါဒိကေ ကရဏကိရိယာ “အာယတိံ သံဝရေယျာသိ”တိ၊ ပရိဝါ-
သဒါနာဒိဝသေန စ ပဝတ္တံ ဝစိကမ္ပံ ပဋိညာတကရဏံ။

ယထာနုရူပန္တိ “ဒွိဟိ စတူဟိတိဟိ ဧကေနာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန ယထာ-
နုရူပံ။ ဧတ္တာတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ ဧတသ္မိံ ဝါ သမထဝိစာရေ။ ဝိနိစ္ဆယနယောတိ
ဝိနိစ္ဆယေန နယမတ္တံ။ တေနာဟ “ဝိတ္တာဓော ပနာ”တိအာဒိ။

၄၇။ သင်္ခေပတောဝ ဝုတ္တော၊ န သမထက္ခန္ဓကေ^၁ ဝိယ ဝိတ္တာရတော။
တထာတိ ဣမိနာ “ဓမ္မာ”တိ ပဒံ အာကမုတိ၊ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထော၊
ဝေမာဒိနာ ဣမိနာ ပကာရေနာတိ ဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ
ဧကန္တာနဝဇ္ဇဘာဝတော နတ္ထိ အဓမ္မဘာဝေါ၊ ဘဂဝတော ဒေသိတာကာရံ
ဟာပေတွာ ဝဓေတွာ ဝါ ကထနံ ယထာဓမ္မံ အကတန္တိ ကတွာ အဓမ္မဘာ-
ဝေါတိ ဒဿေန္တော အာဟ “တယော သတိပဋ္ဌာနာ”တိအာဒိ။

နိယျာနိကန္တိ သပါဂ္ဂိဟိရံ အပ္ပုဂ္ဂါနံ^၂ ဟုတွာ ပဝတ္တတိ။ တထေ ဝါတိ ဣမိနာ
“ဧဝံ အမှာက”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တမတ္တံ အာကမုတိ။ ဤတေန။ ပ။ ကာတဗ္ဗကမ္ပံ
ဓမ္မော နာမ ယထာဓမ္မံ ကရဏတော၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယတော ဣတော ပရံ
အဓမ္မော။ အယံ ဝိနယော နာမ ရာဂါဒိနံ သံဝရဏတော ပဟာနတော
ပဋိသင်္ခါနတော စ၊ အယံ အဝိနယော နာမ ရာဂါဒိနံ အဝိနယနတော။ အယံ
ဝိနယော နာမ ယထာဝိနယကရဏတော၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဣတရော
အဝိနယော။ ဝတ္ထုသဗ္ဗတ္တိအာဒိနာ ဧဝံ သဗ္ဗေသံ ဝိနယကမ္မာနံ အကုပ္ပတာတိ
အာဟ “ဝတ္ထုသဗ္ဗတ္တိ”ပ။ အယံ ဝိနယော နာမာ”တိ၊ တပ္ပုဂ္ဂိပက္ခတော
အဝိနယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနာဟ “ဝတ္ထုဝိပတ္တိ”တိအာဒိ။

သဗ္ဗာပဋိပတ္တိယာ နယနဋ္ဌေန ယထာဝုတ္တော ဓမ္မော ဧဝံ နေတ္ထိ၊
တတော ဧဝံ သတ္တဿ ဝိယ ရဇ္ဇ၊ အသိထိလပဝတ္တိဟေတုတယ ဓမ္မရဇ္ဇ။ တိ
အတ္ထော ဝုတ္တော။ သုတ္တန္တပရိယာယေန တာဝ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ ဓမ္မောတိ
ဧဝံ ဝုတ္တာ၊ သာ ဧဝံ ဝါ ဟောတု ဓမ္မနေတ္ထိ၊ ယော ဣမ ဣမိဿာ ဝဏ္ဏနာယ
“ဆတ္ထိံ သဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ”တိအာဒိနာ ဓမ္မေန စ ဝိနယေန စ ဝုတ္တော၊ သော

၁-ဝိ ၄-၁၈-ဝိဇ္ဇေ၊ ၂-အဗ္ဗင်္ဂိနံ (က)

ဧဝ ဝါ ဓမ္မနေတ္ထိ ဟောတူတိ အာနေတွာ ယောဇနာ။ တာယ ဓမ္မနေတ္ထိယာ သမေတိ တာယ ယထာဝုတ္တာယ ဓမ္မနေတ္ထိယာ သံသန္တတိ။ ဧကလက္ခဏမေဝ ဟောတိတိအတ္ထော။ ဧဝံဝိဝါဒဝတ္ထုဘူတော ဓမ္မောစေ “ဓမ္မော”တိ၊ အဓမ္မော စေ “အဓမ္မော”တိ၊ ဝိနယော စေ “ဝိနယော”တိ၊ အဝိနယော စေ “အဝိနယော”တိ နိစ္ဆိနန္တေန ဧကစ္စာနံ ဝိဝါဒါဓိကရုဏမေဝ ဒဿိတံ တဿ ဝူပသမဓမ္မာနံ အပရိယောသာပိတတ္တာ။

၄၈။ တံ ပနေတန္တိ ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ ပစ္စာမသတိ။ ဝါရေ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာဝသေန ပတ္တေပိ။ ခွိဟိတိ ယသ္မိံ အာဝါသေ ဝိဝါဒါဓိကရုဏံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထ ဝါသိဟိ ခွိဟိပိ ဘိက္ခုဟိ အတိရေကတရာ။

၄၉။ ခန္တသာမန္တန္တိ အာပတ္တိက္ခန္ဓဘာဝေန သမိပံ။ အာပတ္တိသာမန္တ နာမ ပုဗ္ဗဘာဂါ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗအာပတ္တိ။ မေထုနရာဂဝသေန ကာယသံသဂ္ဂေ ဒုက္ကဋ္ဌဿ ဝတ္ထုတိ၊ အာဟ “ပဌမပါရာဇိကဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဒုက္ကဋ္ဌ”န္တိ။ သေသာနံ တိဏ္ဍံ ပါရာဇိကနံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ထုလ္လစ္စယမေဝ။

၅၀။ ပရိက္ခမိတွာ ဥပက္ကမိတွာ။ အာပတ္တာဓိကရုဏံ ဒဿိတံ တတ္ထေဝ ဝိသေသတော ပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗတာယ ဣတ္ထိတဗ္ဗတ္တာ။

၅၁။ ကမ္မဿ ဝတ္ထု ဒဿိတံ၊ န သမထောတိ အဓိပ္ပါယော။ နန စာယံ သမထာဓိကာရေတိ? သစ္စံ၊ သမထဿ ပန ကာရဏေ ဒဿိတေ သမထော ဒဿိတောဝ ဟောတိတိ ဒဿေတုံ “ဝေရူပဿ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၅၂။ ဣဒံ ကမ္မန္တိ “ဣဒံ အမှာကံ ဘဏ္ဍနဇာတာန”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တကမ္မံ။ တိဏဝတ္ထာရကသဒိသတ္တာတိ တံသဒိသတာယ တဗ္ဗောဟာရေတိ ဒဿေတိ ယထာ “သေ ပြဟ္မဒတ္ထော”တိ။ အာကာရမတ္တမေဝ တိဏဝတ္ထာရကကမ္မံ နာမ၊ န ပန တဿ သဗ္ဗသော ကရုဏာဝိဓာနံ။ တေနာဟ “ခန္တကေ”တိအာဒိ။ ဂိဟိနံ ဟိနေန ခုံသနဝုပ္ပန္နံ ယထာ “တိလသံဂုဋ္ဌိကာ နတ္ထိ”တိ။ ဓမ္မိကပဋိဿဝေသု ဝိသံဝါဒနဝသေန အာပန္နာ အာပတ္တိ။ အဿာတိ ကိစ္စာဓိကရုဏဿ။ သမ္ပု-
ခါဝိနယေနော ဝူပသမော သံသသမ္ပုခတာဒိနာဝ ဝူပသမနတော။

၅၄။ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယဝစနတော ကောသမ္ဘိယသုတ္တေ^၁
သောတာပတ္တိမဂ္ဂသမ္ပာဒိဋ္ဌိ ကထိတာ၊ ဣဓ ပန “ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော

ဝိဟရတိ”စွေဝရက္ခတ္တာ “ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သောတာပတ္တိဖလသမ္ပာဒိန္နိ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ။ ပါပကမ္မဿ အပ္ပတာ မဟန္တတာ သာဝဇ္ဇဘာဝဿ မုဒုတိက္ခဘာဝေန ဝေဒိတဗ္ဗာတိ အာဟ “အဏုန္တိ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ။ ဣလန္တိ မဟာသာဝဇ္ဇံ”န္တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သာမဂါမသုတ္တဝါဒနာယ လိနက္ခပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-သုနက္ခတ္တသုတ္တဝါဒနာ

၅၅။ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂေဟိ ဉာတမရိယာဒါယ ပဇာနနတော အညာ၊ မဂ္ဂပညာ။ တဿ ဖလဘာဝတော အဂ္ဂဖလပညာ၊ တံသဟဂတာ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒယော စ “အညာ”တိ ဝုတ္တာတိ အာဟ “အညာတိ အရဟတ္တ”န္တိ။ စတူဟိ ပဒေဟိ ကထိတာ၊ “ပရိစိန္တာ မေ ဘဂဝါ”တိအာဒိသု ဝိယ န ကေပဒေနေဝ။ “လောကုတ္တရော ဓမ္မော အဓိဂတော မယာ”တိ မညနာမတ္ထံ အဓိမာနောတိ ဒဿေန္တော “အပ္ပတ္တေ ပတ္တသညိနော”တိအာဒိမာဟ။

၅၆။ ဣဒံ ဌာနန္တိ ဣဒံ ဩဘာသာဒိသမ္ပုတိဟေတုဘူတံ ဥဋ္ဌာရတရံ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ။ ဥဋ္ဌာရတရဘာဝေန ဟိ တံ မဂ္ဂဖလပညာယ ပစ္စယော ဟုတွာ ယာထာဝတော ဒုဗ္ဗိညေယျတာယ ဝိပဿကံ ဝိသံဝါဒေတိ။ တေနာဟ “အဓိဘူတံ အန္တကာရ”န္တိ။ ဣဒံ ပဉ္စန္တိ ဣဒံ သုတ္တံ ဂမ္ဘီရံ လောကုတ္တရပဋိသံယုတ္တံ အတ္တနာ ဉာတုံ ဣန္ဒြိယံ အတ္တံ။ ဥဂ္ဂဟေတွာတိ ကေဝလံ ပိဋကသမ္ပာဒနဝသေနေဝ ဥဂ္ဂဏိတွာ။ တေနာဟ “အဇာနိတွာ”တိ။ ဝိသေဓမာနာဘိ ကိလေသဝိသေ အဝမာနေန္တာ၊ သာသနဿ ဝါ အနုပကာရဝိရူပပစ္စယေ သေဝမာနာ။ ဓဝမဿာတိ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန တေသံ ကရဏဟေတု အဿ စိက္ခဿ ဓမ္မဒေသနာဝသေန ပဝတ္တဿ။ အညထာဘာဝေါ အဒေသေတုကာမတာ ဟောတိ။ တန္တိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ သန္တာယ။ တေန္တိ “တဿပိ ဟောတိ အညထတ္တ”န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။

၅၇။ ကိလေသေဟိ အာမသီယတိတိ အာမိသံ၊ လောကေ ပရိယာပနံ အာမိသန္တိ ဣဓ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ အဓိပ္ပေတာတိ တေသု ဝဋ္ဋာမိသဘာဝေပိ လဘိတေ ကာမာမိသဘာဝေါ သိဒ္ဓေါတိ အာဟ “ဝဋ္ဋာမိသကာမာမိသလောကာမိသဘူတေသု”တိ။ ကာမဂုဏာ ဟိ ဝဋ္ဋဿ ဝမုနတော ဝဋ္ဋာမိသံ၊ ကာမေတဗ္ဗတော ကာမတဏှာယ အာမသိတဗ္ဗတော ကာမာမိသံ၊ ယေဘုယျတော သတ္တလောကဿ

အာမိသဘာဝတော လောကာမိသံ။ ကာမဂုဏသဘာဝါတိ ကာမဂုဏာနု-
လောမာ ကာမဂုဏပဋိသံယုတ္တာ။ အာနေဉ္ဇသမာပတ္တိပဋိသံယုတ္တာယာတိ
ကိလေသိဉ္ဇနရဟိတတာယ ဣဓ အာနေဉ္ဇာတိ အဓိပ္ပေတာဟံ ဟေဋ္ဌိမာဟိ အရူ-
ပသမာပတ္တိဟိ ပဋိသံယုတ္တာယ။ ဧဝှူပေါတိ လောကာမိသဘူတေသု ပစ္စယေသု
အဓိမုတ္တော တန္တိန္ဒော တဂ္ဂရုကော တပ္ပဗ္ဗာရော။ ဧတ္တာဝတတိ ဧဝံ သဒ္ဓါနံ
မနုဿာနံ ဒဿနေန တေသံ ပဝတ္တိတာသယေန စ။ သီသံ နိက္ခန္တံ ဟောတိတိ
လာဘာသယ သီသံ ဗဟိ နိက္ခန္တံ ဝိယ ဟောတိ။ ဥဒရံ ဖလိတန္တိ အတိ-
ဗဟုဘဏ္ဍံ ပက္ခိပိယမာနံ ပသိဗ္ဗကံ ဝိယ လဒ္ဓဗ္ဗဿ အတိပဟူတဘာဝေန ဥဒရံ
ဖိတံ ဟောတိ။

၅၉။ ယထာ ပုရိမာ ဒွေ အရူပသမာပတ္တိယော အတ္တနော ပဇ္ဇနိကကိလေ-
သေဟိ အနိဉ္ဇနတော “အနိဉ္ဇာ”တိ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ဣတရာပိ။ တံ ပရတ္တန္တိ
လောကာမိသသံယောဇနံ ဝိဂတံ။

၆၀။ နိယံသန္တိ “တ္ထေကော အယ”န္တိ ပရိစ္ဆေဒန္တိ အတ္ထော။ ‘သိလေသေ-
နာတိ စမ္ပကာရသိလေသာဒိသိလေသေန၊ ဝဇီရလေပသိလေသေ ဝတ္တဗ္ဗေဝေ
နတ္ထိ။ တံ ဘိန္တန္တိ အာနေဉ္ဇသံယောဇနံ ဘိန္တံ ဝိဓမိတံ သမတိက္ကန္တံ တာသု
သမာပတ္တိသု အပေက္ခာဘာဝတော။ အဇ္ဈာသယေန အသမ္ပဒတ္တာဝတ္ထံ “ဒွေဓာ-
ဘိန္တာ သေလာ ဝိယ ဟောတိ”တိ။ တေနာဟ “တံ သမာပဇ္ဇိဿာမိတိ ဝိတ္တံ
န ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။

၆၁။ ဝန္တန္တိ ဆဒ္ဓိတံ၊ ဝိဿဋ္ဌန္တိ အတ္ထော။

၆၂။ ဥပရိသမာပတ္တိလာဘိနောတိ ဧတ္ထ ဥပရိသမာပတ္တိတိ အရဟတ္တ-
ဖလသမာပတ္တိ အဓိပ္ပေတာ၊ အရဟတော စ မဂ္ဂါဓိဂမေနေဝ အနာဂါမိဖလ-
သမာပတ္တိ၊ သေက္ခာနံ ဝိသယာ ဟေဋ္ဌိမာ ဖလသမာပတ္တိယော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ။
လောကိယာ ပန နိကန္တိပ္ပဟာနေန ပဋိနိဿဋ္ဌာတိ အာဟ “ဟေဋ္ဌာ။ ပ။ န
ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။

၆၃။ “ပဉ္စခေါဇ္ဈမေ သုနက္ခတ္တ ကာမဂုဏာ”တိအာဒိနာ အာရဒ္ဓဒေသနာ
“သမ္မာ နိဗ္ဗာနာဓိမုတ္တော ပုရိသပုဂ္ဂလော”တိ အရဟတ္တကိတ္တနေန နိဋ္ဌာပိတာတိ
တတော ပရံ “ဌာနံ ခေါ ပနာ”တိအာဒိကာ ဒေသနာ “ပါဠိယေက္ခော

အနုသန္တိ”တိ ဝုတ္တာ။ တေနာဟ “ဟေဋ္ဌာ ဟိ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ယထာ
 ဒိဏာသဝဿ သမာပတ္တိလာဘိနောတိ ယောဇနာ၊ ဧဝံ ဝါ ဒိဏာသဝဿ
 သုက္ခဝိပဿကဿာတိ ယောဇတေဗ္ဗာ။ ပဋိက္ခိတ္တံ အဋ္ဌကထာယံ။ တဿ
 ပဋိက္ခေပဿ ကာရဏံ ဒဿေတုံ “သမာပတ္တိလာဘိနော ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 ယထာ သုက္ခဝိပဿကော အဓိမာနိကော သမာပတ္တိလာဘိနော သမာန-
 ယောဂက္ခမော အပ္ပတ္တေ ပတ္တသညိတာယ ဘေဒါဘာဝတော၊ ဧဝံ သုက္ခ-
 ဝိပဿကော ဒိဏာသဝေါ သမာနယောဂက္ခမော ဒိဏာသဝဘာဝေန ဝိသေ-
 သာဘာဝတော၊ တဿ “သမာပတ္တိလာဘိနိ ကထိတေ ဣတရောပိ ကထိ-
 တောဝ ဟောတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ဝိန္ဒန္တိ ဘိက္ခုနန္တိ သမာပတ္တိလာဘိနော အဓိ-
 မာနိကဿ ဒိဏာသဝဿ စ။ တေနောဟ “ပုဗ္ဗေနုဿ တာဝါ”တိအာဒိ။

ယဒဂ္ဂေနာဘိ ယေန ဘာဂေန။ ယဒိပိ ဒိဏာသဝဿ အသပ္ပါယာရမ္မဏံ
 ကိလေသာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ ပစ္စယော န ဟောတိ တေသံ သဗ္ဗသော
 သမုတ္တိနုတ္တာ။ သန္တဝိဟာရပရိပဇ္ဇော ပန သိယာ ဝိသဘာဂတောတိ
 ဝုတ္တံ “ဒိဏာသဝဿပိ အသပ္ပါယမေဝါ”တိ။ တေနာဟ “ဝိသံ နာမ။ ပ။
 ဝိသမေဝါ”တိ။ ဧတေန “ယထာ ဝိသဇာနနံ အပ္ပမာဏံ၊ ဝိကာရပ္ပါဒ-
 နတော ပန တံ ပရိဟရိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပရိညာတမ္ပိ ဝတ္ထု၊ အတ္ထဝိသေ-
 သာဘာဝေန ကေရူပမေဝါတိ တံ ပရိဟရိတဗ္ဗမေဝါ”တိဒဿေတိ။ တေနာဟ
 “န ဟိ”တိအာဒိ။ န ဟိ အသံဝုတေန ဘဝိတဗ္ဗံ အသာရပ္ပဘာဝတော။
 ယုတ္တပယုတ္တေနောဘိ သဘာဂါရမ္မဏဿ အာလောကနာဒီသု ယုတ္တေနော
 ဘဝိတုံ ဝုဒ္ဓတိ။

၆၄။ ယတ္ထ သယံ နိပတတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ သန္တာနဿ ဝိပ္ပသန္တဝသေန
 ရပ္ပနတော၊ ဝိသသင်္ခါဘဿ ဒုက္ခဿ မူလဘာဝတော စ “အဝိဇ္ဇာသင်္ခါတော
 ဝိသဒေါသော”တိ ဝုတ္တံ။ ဂူပ္ပတိဘိ ကတ္တဒ္ဓာဒိမုစ္ဆာပါဒနေန ဝိကာရံ ဥပ္ပါ-
 ဒေတိ။ အနုဒ္ဓံသေယျာဘိ ဝိဗာဓေယျ။ ရာဂေါ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ ကုသလ-
 စိတ္တပ္ပဝတ္တိယာ ဩကာသံ အဒေန္တော တံ ဝိဗာဓတိ၊ တထာဘူတော သံဗ္ဗါ-
 သိနေဟဿ သမထဝိပဿနာဘိဝုဒ္ဓိယာ ဝမနေန စ တံ ဝိသောသေတိ
 ဖိလာပေတိ။ တေနာဟ “သောသေယျ ဖိလာပေယျာ”တိ။ သဂဟဏသေသန္တိ
 ဂဟေတဗ္ဗဝိသံ သာဝသေသံ ကတူဘိ အတ္ထော။ န အလံ န သမတ္တန္တိ
 အနလံ။ သုကပရိယာယော ပါဠိယံ ဝုတ္တော သုက-သဒ္ဓေါတိ အာဟ
 “ဝိဟိသုကာဒိ ဝ သုက”န္တိ။

သဥပါဒါနသလ္လုဒ္ဓါရော ဝိယ အပ္ပဟိနော အဝိဇ္ဇာဝိသဒေါသော
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော မဟာနတ္ထပ္ပုဒနတော။ အသပ္ပါယ။ပ။ အသံဝုတကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော
 အတ္တဘာဝဿ အပရိဟရဏဘာဝတော။ မရဏံ ဝိယ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာ-
 ယာဝတ္တနံ အဓိသီလသင်္ခါတဿ အာယုနော အပေတတ္တာ။ မရဏမတ္တံ ဒုက္ခံ ဝိယ
 အာပတ္တိယာ အာပဇ္ဇနံ ယထာဝုတ္တဿ အာယုနော ဥပပိဋ္ဌနကဘာဝတော။
 ဣမိနာဝနယေန ဩပဗ္ဗသံသန္တနန္တိ ဧတ္ထ အနုပါဒိသေသသလ္လုဒ္ဓါရော ဝိယ ပဟိ-
 နော အဝိဇ္ဇာဝိသဒေါသော၊ သပ္ပါယ။ပ။ သုသံဝုတကာလော၊ တဒုဘယေန
 ဝဏော ပုထုတ္တံ န ဂတေ မရဏာဘာဝေါ ဝိယ သိက္ခာယ အပစ္စက္ခာနံ၊ မရဏ-
 မတ္တဒုက္ခာဘာဝေါ ဝိယ အညတရာယ သံကိလိဋ္ဌာယ အာပတ္တိယာ အနာ-
 ပဇ္ဇနန္တိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၆၅။ သတိယာတိ ဧတ္ထ ယသ္မာ “အရိယာယာ”တိ န ဝိသေသိတန္တိ အာဟ
 “သတိ ပညာဂတိကာ”တိ အာဒိ။ ပညာ စေတ္ထ လောကီယာ အဓိပ္ပေတာ၊ န
 လောကုတ္တရာတိ အာဟ “ပရိသုဒ္ဓါယ ဝိပဿနာပညာယာ”တိ။

ဒီဏာသဝဿ ဗလန္တိ ဥဋ္ဌာရတမေသု ဒိဗ္ဗသဒိသေသုပိ အာရမ္မဏေသု
 မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ အနုပနမနဟေတုဘူတံ သုသံဝုတကာရိသင်္ခါတံ ဒီဏာ-
 သဝဗလံ ဒဿေန္တော “သံဝုတကာရီ”တိ ဝုတ္တံ၊ ဥက္ကံသဂတသတိဝေပုလ္လတ္တာ
 ယထာ အသံဝရဿ အသံဝရော ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိသမ္ပဇညဗလေန စက္ခာဒိ-
 ခွါရာနိ သံဝရိတွာ ဒဿနာဒိကိစ္စကာရီ။ ဧဝံ ဇာနိတွာတိ “ဥပမိ ဒုက္ခဿ
 မူလ”န္တိ ဧဝံ ဝိပဿနာပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ ဇာနိတွာ။ ဥပမိယတိ
 ဒုက္ခံ ဧတေဟိတိ ဥပမိ၊ ကိလေသာတိ အာဟ “ကိလေသုပမိပဟာနာ
 နိရူပမိ”တိ။ တတော ဧဝံ ဥပါဒိယတိ ဒုက္ခံ ဧတေဟိတိ ကိလေသာ “ဥပါဒါ-
 နာ”တိပိ ဝုစ္စန္တိတိ အာဟ “နိရူပါဒါနောတိ အတ္ထော”တိ။ ဥပမိ သမ္ပဒေဝ
 ဝိယန္တိ ဧဘူတိ ဥပမိသင်္ခယော၊ နိဗ္ဗာနန္တိ အာဟ “ဥပမိနံ သင်္ခယဘူတေ
 နိဗ္ဗာနော”တိ။ အာရမ္မဏတောတိ အာရမ္မဏံ ကတွာ တဒါရမ္မဏာယ ဖလ-
 ဝိပုတ္တိယာ ဝိပုတ္တော။ ကာမုပမိသ္မိံ ကာယံ ဥပသံဟရိဿတိတိ “ကာမေ
 သေဝိဿာမီ”တိ တတ္ထ ကာယံ ဥပနာမေဿတိ၊ ကာယူပသံဟာရော တာဝ
 တိဋ္ဌတု၊ တထာ စိတ္တံ ဝါ ဥပ္ပါဒေဿတိတိ ဧတံ ကာရဏံ နတ္ထိတိ။ သေသံ
 သုဝိညေယျမေဝ။

သုနက္ခတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-အာနေဉ္ဇသပ္ပါယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၆။ ခဏပဘဂ်တာယ န နိစ္စာ န ဝုဂ္ဂါတိ အနိစ္စာ။ တတော ဝေ ပဏ္ဍိတေဟိ န ဣစ္စာ န ဥပဂန္တဗ္ဗာတိပိ အနိစ္စာ။ သော စာယံ အနိစ္စတ္ထော ဥဒယဝယပရိစ္ဆိန္နတာယ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော “ဟုတ္တာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စာ”တိ အာဟ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဝိနဿနတောတိ အတ္ထော။ အယဉ္ဇ အနိစ္စတာ ဝက္ခမာနာ စ တုစ္ဆာဒိတာ ခြိန္နမ္ပိ ကာမာနံ သာဓာရဏောတိ အာဟ “ဝတ္ထုကာမာပိ ကိလေသကာမာပိ”တိ။ ရိတ္တာ ဝိဝိတ္တာ၊ တေသံ နိစ္စသာရာ- ဒိနံ အတ္တနိ အဘာဝဟော တေဟိ ဝိသုဘူတာ။ ယထာ ပန သဗ္ဗသော သဘာဝရဟိတမာကာသံ “တုစ္ဆံ ရိတ္တ”န္တံ ဝုဇ္ဇတိ၊ န ဝေမေတေ။ ဧတေ ပန ကေဝလံ နိစ္စသာရာဒိဝိရဟတော ဝေ တုစ္ဆာ ရိတ္တာတိ ဒဿေန္တော “န ပနာ”တိအာဒိမာဟ။ “န ဟိတုစ္ဆမုဋ္ဌိ နာမ နတ္ထိ”တိ ဣဒံ လောကသမညာ- ဝသေန ဝုတ္တံ၊ လောကသမညာ လောကိယကထာ န လင်္ခိတဗ္ဗာ။

မုသာတိ ဣတ္ထရပစ္စုပ္ပန်နတာယ န ဒိဿတီတိ အာဟ “ပုသာတိ နာသ- နကာ”တိ။ ဝိသံဝါဒနဋ္ဌေန ဝါ ပုသာ။ ဧတေ ဟိ အသုဘာဒိသဘာဝါပိ ဗာလာနံ သုဘာဒိဘာဝေန ဥပဋ္ဌဟန္တာ သုဘာဒိဂ္ဂဟဏဿ ပစ္စက္ခဘာဝေန သတ္ထေ ဝိသံဝါဒေန္တိ။ နဿနသဘာဝါတိ ခဏဘဂ်တာ ဣတ္ထရပစ္စုပ္ပန်နတာယ ဒိဿမာနာ ဝိယပိ ဟုတ္တာ အပညာယနကပကတိကာ။ တေနာဟ “ဓေတ္တံ ဝိယာ”တိအာဒိ။ ဓမ္မသဒ္ဓေါ စေတ္ထ “ဇောတိဓမ္မာန”န္တံ အာဒိသု ဝိယ ပကတိ- ပရိယာယော၊ တထာ သဘာဝသဒ္ဓေါ စာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ မောသဓမ္မာတိ မောသနပကတိကာ၊ ကုသလဘဏ္ဍဟရဏသဘာဝါတိ အတ္ထော။ မာယာ- ကတန္တိ မာယာယ ကတံ ဥဒကာဒိမဏိအာဒိအာကာရေန မာယာဒိနာ ဥပဋ္ဌာပိတံ၊ မာယာကတံ ဝိယ မာယာကတံ အညသဘာဝါ ဟုတ္တာ အတထာ ဥပဋ္ဌဟနတော။ တေနာဟ “ယထာ”တိအာဒိ။ စက္ခုပထေ ဝေ ကတဝိဇ္ဇာယ၊ န တတော ပရန္တိ ဝုတ္တံ “ဒဿနူပစာရေ ဌိတဿေဝ တထာ ပညာယတိ”တိ။ တယိဒံ သမ္မရဝိဇ္ဇာဝသေန ဝုတ္တံ။

ဧဝံ တာဝကာလိကဘာဝေန ကာမာနံ မာယာကတဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တတော အညေနပိ ပကာရေန ဒဿေတုံ “ယထာ စာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အနိစ္စာဒိသဘာဝါနံ ကာမာနံ နိစ္စာဒိသဘာဝဒဿနံ ဝိပလ္လာသ- သဟဂတတာယ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဗာလာနံ လာပနတောတိ အပရိညာတ- ဝတ္ထုကာနံ အန္ဓဗာလာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိပလ္လာသဟေတုတော။ မနဿလောကေ

ဌတွာ မနုဿာနံ ဝါ ဝသေန ဘဂဝတာ ဘာသိတတ္တာ ဝုတ္တံ “ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ
 ကာမာတိ မာနသကာ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ”တိ။ တတော ဧဝံ စ “သမ္ပရာ-
 ယိကာတိ တေ ဌပေတွာ အဝသေသာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ
 ပစ္စက္ခသဘာဝါ အာရမ္မဏဘူတာ တောသံ အတ္ထိတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ။
 သမ္ပရာယိကေ ကာမေ အာရန္တ ဥပ္ပန္နသညာ သမ္ပရာယိကာ။ တေ သမေစ္စ
 ဓိယတိ ဧတ္ထ အာဏာတိ ဓေယျံ၊ အာဏာပဝတ္တိဌာနံ။ မာရဿ ယေယျန္တိ
 မာရဓေယျံ တဿ ဣဿရိယပဝတ္တနတ္တာ။ တေနာဟ “ယေဟိ”တိအာဒိ။
 ဂဟိတန္တိ ဝိသယဝိသယိဘာဝေန ဂဟိတံ၊ အာရမ္မဏဝသေန အာရမ္မဏ-
 ကရဏဝသေန စ ဂဟိတန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ အာရမ္မဏကရဏဝသေန
 ဂဟဏံ နာမ “ဣဒံ မယျ”န္တိ အဝိဘာဝေန ပရိဂ္ဂဟကရဏံ၊ အာရမ္မဏဝသေန
 ပန ဂဟဏံ ဘာဂသော အာရမ္မဏာနဘဝနန္တိ ဝဒန္တိ။ ဥဘယဿပိ ပန
 တဏှာရာဂဝသေန ဂဟဏံ သန္ဓာယ “ဥဘယမေတံ ဂဟိတ”န္တိ ဝုတ္တံ။ မာရေတိ
 ကိလေသမာရော။ ယဒဂ္ဂေန ကိလေသမာရော၊ တဒဂ္ဂေန ဒေဝပုတ္တမာရေပိ
 တေ အတ္တနော ဝသံ ဝတ္ထေတိ။ တံ သန္ဓာယာတိ ဓမ္မမုခေန ပုဂ္ဂလဂ္ဂဟဏံ
 သန္ဓာယ။

အပ္ပဟိနဝိပလ္လာသာ ဟိ ပုဂ္ဂလာ ကာမာဓိမုတ္တာ မာရဿ ဣဿရိယငတ္တန-
 ဌာနတာယ “မာရဓေယျ”န္တိ ဝုတ္တာ၊ တထာ မာရဿ နိဝါပဂေါဓရပရိယာ-
 ယေဟိပိ တေ ဧဝံ ဝုတ္တာတိ ဒဿေန္တော “ယထာ ဧဝေဌဿာ”တိအာဒိမာဟ။
 နိဝပတိတိ နိဝါပေါ၊ သော ဧဝံ ဗီဇန္တိ နိဝါပဗီဇံ။ တေတိ ကာမဂုဏာ။
 ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ပဒေသေ။

မနသိ ဘဝါတိ မာနသာတိ အာဟ “စိတ္တသမ္ဘူတာ”တိ။ တေ ပန အဝိဇ္ဇာ-
 ဒယော ပါဠိယံ အာဂတာ။ ဧဝံ ဟိ လောဟိတသန္ဓိဿယော ပုဗ္ဗော ဝိယ
 အနုရောရူပနိဿယော ဝိရောဓောတိ ဒဿေန္တော “မမာယိတေ ဝတ္ထုသ္မိ”န္တိ-
 အာဒိမာဟ။ တေဓာတိ^၁ ဧတ္ထ ဣဓာတိ နိပါတမတ္ထံ “ဣဓာဟံ ဘိက္ခုဝေ
 ဘုတ္တာဝိ အဿ”န္တိအာဒိသု၂ ဝိယ။ ကာမလောကန္တိ ကာမဂုဏသင်္ခါတံ
 သင်္ခါရလောကံ၊ ယတ္ထ ဝါ လောကေ ကာမဂုဏဝန္တိ လောကံ။ စိတ္တေန
 အဓိဋ္ဌဟိတွာတိ ဈာနာရမ္မဏံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ဘာဝနာစိတ္တေန ဥပ္ပါဒေတွာ။
 ပရိတ္တံ နာမ ဝိက္ခမ္ပနအသမတ္တတ္တာ ကိလေသေဟိ ပရိတော ခဏ္ဍိတံ ဝိယ
 ဟောတိ။ တဿ ပဋိက္ခေပေနာတိ ပရိတ္တဘာဝပဋိက္ခေပေန။ ပမာဏန္တိပိ

၁-တေဝ (ပါဠိယံ, အဋ္ဌကထာယဉ္စ) ၂-မ ၁-၁၆-ပိဋေ။

ကာမာဝဝရမေဝ ပါပကာနံ ပမာဏကရဏဓမ္မာနံ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန အပ္ပ-
 ဇဟနတော။ တပ္ပဋိက္ခေပဝသေန အပ္ပမာဏံ နာမ မဟဂ္ဂတန္တိ အာဟ
 “ဣပါဝဝရံ အဣပါဝဝရ”န္တိ။ သမုစ္ဆေဒဝသေန ကိလေသာနံ အပ္ပဟာနေန
 မဟဂ္ဂတဇ္ဈာနမ္ပိ သုဘာဝိတံ နာမ န ဟောတိ၊ ပဂေဝ ပရိတ္တဇ္ဈာနန္တိ အာဟ
 “သုဘာဝိတန္တိ”ပ။ လောကုတ္တရဓမ္မဝေတံ နာမ”န္တိ။ တေဿ ဝသေနာတိ
 “သုဘာဝိတ”န္တိ ပဒဿ ဝသေန။

တမေဝ ပဋိပဒန္တိ တမေဝ အဘိဇ္ဈာဒိပဟာနာဝဟံဇာနပဋိပဒံ။ အရဟတ္တေ
 တဿ ဥပါယဘူတာယ ဝိပဿနာယ ဝါ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ တဿ ဥပါယ-
 ဘူတေ ဥပစာရေ ဝါ သတိ စိတ္တံ ပသန္နမေဝ ဟောတိတိ အာဟ
 “အရဟတ္တံ ဝါ”ပ။ ဥပစာရံ ဝါ”တိ။ အဓိမောက္ခသမ္ပဿာဒေါတိ
 “အဇ္ဇေဝ အရဟတ္တံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝါ ဝိပဿနာယ ဝီထိပဋ္ဌပန္နတ္တာ၊ “အဇ္ဇေဝ
 စတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေဿာမီ”တိ ဝါ ဥပစာရသမာဓိနာ စိတ္တဿ သမာဟိတတ္တာ
 အဓိမုစ္စနဘူတော သမ္ပဿာဒေါ။ ပဋိလာဘသမ္ပဿာဒေါတိ အရဟတ္တဿ၊
 စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ ဝါ အဓိဂမသင်္ခါတော သမ္ပဿာဒေါ။ ပဋိလာဘောပိ ဟိ
 ကိလေသကာလုသိယာဘိဘဝနတော စိတ္တဿ သုပ္ပသန္နဘာဝါဝဟတ္တာ “သမ္ပ-
 ဿာဒေါ”တိ ဝုတ္တော။ မစ္စယာတိ နာမရူပပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာဒယော။ သဗ္ဗဏာတိ
 သမုဒယတော အတ္တင်္ဂမတော အဿာဒတော အာဒိနဝတော နိဿရဏ-
 တောတိ သဗ္ဗပ္ပကာရေန။ အာသာတိ အဓိမုစ္စနဝသေန အာသိသနာ။
 တေနာဟ “အာသာ သန္တိန္ဒတိ၊ အဓိမောက္ခံ ပဋိလာဘတိ”တိ။

ပါဒကန္တိ ပဒဋ္ဌာနံ။ ကိလေသာ သန္တိသိဒ္ဓန္တိတိ နိဝရဏသဟဂတာ ဝေ
 ကိလေသာ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝုပသမန္တိ။ သတိတိ ဥပစာရဇ္ဈာနာဝဟာ သတိ
 သန္တိန္ဒတိ။ သင်္ခါရဂတန္တိ ဘာဝနာယ သမတာယ ပဝတ္တမာနတ္တာ ဣမေ ဓမ္မ-
 ဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါဒယော ဧကေသေ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိတိ ဘာဝနာစိတ္တုပ္ပါဒ-
 ပရိယာပန္နံ သင်္ခါရဂတံ ဝိဘူတံ ပါကဋံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။ စိတ္တုပ္ပါဒေါတိ
 ဘာဝနာစိတ္တုပ္ပါဒေါ။ လေပဝိဇ္ဇောတိ သိလေသပိဇ္ဇော လဂ္ဂမာနော ဝိယ
 အပ္ပိတော ဝိယ ဟောတိ။ ဥပစာရေန သမာဓိယတိ ဥပစာရဇ္ဈာနေန သမာ-
 ဓိယတိ။ အယန္တိ အယံ ဒုဝိဇ္ဇောပိ အဓိမုစ္စနာကာရော အဓိမောက္ခသမ္ပဿာဒေါ
 နာမ။ တသ္မိံ သမ္ပဿာဒေ သတိတိ တေသ္မိံ ဝိပဿနာလက္ခဏေ၊ ဥပစာ-
 ရဇ္ဈာနေ ဝါ အဓိမောက္ခသမ္ပဿာဒေ သတိ။ ယော ပန အရဟတ္တံ ဝါ
 ပဋိလာဘတိ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဝါ၊ တဿ စိတ္တံ ဝိပ္ပသန္တံ ဟောတိယေဝ၊ အယံ
 နိပ္ပရိယာယတော ပဋိလာဘသမ္ပဿာဒေါ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ဣဓာမိပ္ပေတမေဝ

ဒဿေတုံ “ဣဓ ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝိပဿနာ ဟိတိအာဒိ ဝုတ္တဿ သမတ္တနံ။
 တတ္ထ ပညာယာတိ အရဟတ္တပညာယ။ အဓိမုစ္စနဿာတိ သဒ္ဓဟနံ ဥဿုက္ကာ-
 ပဇ္ဇနဿ။ ဥပစာရန္တိ ဥပစာရဇ္ဈာနံ။ အာနေဉ္ဇသမာပတ္တိယာ အဓိမုစ္စနဿ
 ကာရဏန္တိ ယောဇနာ။

တေရဟိ ဝါဘိ ဣဒါနိမေဝ။ အာနေဉ္ဇံ ဝါတိ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဝါ။ သမာ-
 ပဇ္ဇတိတိ အဓိဂစ္ဆတိ။ ဣဒံ ဟိတိအာဒိနာ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရတိ။
 အရဟတ္တသစ္စိကိရိယာ နာမ အဂ္ဂမဂ္ဂဘာဝနာယ သတိ အတ္ထတော အာပန္နာ
 ဟောတိ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂပညာ ဝေ တဒတ္ထံ အဓိမုစ္စိတဗ္ဗာတိ ဒဿေန္တော “အထ ဝါ”တိ
 ဝိကပ္ပန္တရမာဟ။ တတ္ထ ယထာ နာမ ပါသာဒဿ အတ္တာယ သမာနိတဒဗ္ဗ-
 သတ္တရာဝယဝေ အပ္ပဟောန္တေ ကုဋ္ဌာဂါရံ ကာတုံ န ပဟောန္တိယေဝ၊ ဧဝံ-
 သမ္ပဒမိဒန္တိ ဒဿေန္တော “တံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော အာနေဉ္ဇံ ဝါ သမာပဇ္ဇ-
 တိ”တိ အာဟ။ စတုသစ္စံ ဝါ သန္တိကရေတိ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂါဓိဂမနဝသေန
 အာနေဉ္ဇံ ဝါ သမာပဇ္ဇတိ ဥဘယဿပိ ဟေတုပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ။

တတြာတိ တသ္မိံ “ပညာယ ဝါ အဓိမုစ္စတိ၊ အာနေဉ္ဇံ ဝါ သမာပဇ္ဇတိ”တိ
 ယထာဝုတ္တေ ဝိသေသာဓိဂမေ အယံ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနော ယောဇနာနယော။
 ဧဝံ ဟောတိတိ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာကာရေန စိတ္တာဘိနိဟာရော ဟောတိ။
 ကိစ္စန္တိ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ။ တတောတိ အရဟတ္တာဓိဂမနတော။ ဩသက္ကိတမာန-
 သောတိ သံကုစိတစိတ္တော။ အန္တရာ န တိဋ္ဌတိတိ အသမာဟိတဘူမိယံ န
 တိဋ္ဌတိ။ ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ဥပမာယ ဝိဘာဇေတုံ “ယထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော—ယထာ တဿ ပုရိသဿ ဝနမဟိံသံ ဂဟေတုံ
 ဥဿာဟဝတော ဩသက္ကန္တဿ သသဂေါဓာဒိဂ္ဂဟဏေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ ဧဝံ
 ဣမဿပိ ဘိက္ခုနော အရဟတ္တံ ဂဟေတုံ ဥဿာဟဝတော တတော
 ဩသက္ကိတွာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိတိ။ သေဝ နယောတိ
 ယထာဝုတ္တံ ဥပမံ ဥပမာသံသန္တနဉ္စ မဂ္ဂဘာဝနာယောဇနာယံ စတုသစ္စ-
 သစ္စိကိရိယာယောဇနာယဉ္စ အတိဒိသတိ။

ဟေတုအတ္ထဇောတနော ယန္တိ နိပါတော၊ ကရဏေ ဝါ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ
 အာဟ “ယေန ကာရဏေနာ”တိ။ တဿ သံဝတ္တနံ အရဟတိ၊ တံ ဝါ ပယောဇနံ
 ဧတဿာတိ တံသံဝတ္တနိကံ။ ဝိညာဏန္တိ ဝိပါကဝိညာဏံ။ အာနေဉ္ဇသဘာဝံ
 ဥပဂစ္ဆတိတိ အာနေဉ္ဇူပဂံ။ ယထာ ကုသလံ အာနေဉ္ဇသဘာဝံ၊ ဧဝံ တံ
 ဝိပါကဝိညာဏမ္ပိ အာနေဉ္ဇသဘာဝံ ဥပဂတံ အဿ ဘဝေယျ။ တေနာဟ
 “ကာဒိသမေဝ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော”တိ။ ဧတေတိ အဘယဂိရိဝါသိနော။

ကုသလဝိညာဏန္တိ ဝိပါကဝိညာဏမ္ပိ တံ ကုသလံ ဝိယ ဝဒန္တိ။ တန္တာမက-
မေဝါတိ ကုသလံ ဝိယ အာနေဉ္ဇနာမကမေဝ သိယာ။ ဧတ္ထ စ ပုရိမဝိကပ္ပေ
“အာနေဉ္ဇပဂ”န္တိ တံသဒိသတာ ဝုတ္တာ၊ ဒုတိယဝိကပ္ပေ တတော ဧဝ တံ-
သမညတာ။ သော ပနာယမတ္ထောတိ အာနေဉ္ဇသဒိသတာယ ဝိပါက-
ကာလေပိ တံနာမကမေဝ အဿာတိ ယထာဝုတ္တော အတ္ထော။ ဣမိနာ
နယေနာတိ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန။ ဧတ္ထ ဟိ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဟေတုဝိပါက-
ဝိညာဏံ “အာနေဉ္ဇပဂံ ဟောတိ ဝိညာဏ”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ တံနာမကမေဝ
ကတွာ ဒိပိတံ။ အရဟတ္တဿာဒိတိ အဝိသဒ္ဓေန အဂ္ဂမဂ္ဂဘာဝနာယပိ^၁
ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဘာဝနာယပိတိ အတ္ထော သင်္ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဓမ္မာဓိဝသေန
ဩသက္ကနာ ကထိတာတိ “ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန စေတသာ ဝိဟရေယျ”န္တိ
သမထနယံ ဒဿေတွာ ဒေသနာ ကထိတာ။

၆၇။ အယံ ဟိ ဘိက္ခုတိ ယံ ဥဒ္ဓိဿ အယံ ဒုတိယာနေဉ္ဇသပ္ပါယ-
ဒေသနာယ ဘိက္ခု ဝုတ္တော။ ပညဝန္တတရောတိ ဝတွာ တံ ဒဿေတုံ “ဒိန္နမိ
ကမ္ပဋ္ဌာနံ ဧကတော ကတွာ သမ္ပသတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ဟေဋ္ဌိမဿ ဟိ “ယေ စ
ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ ကာမာ”တိအာဒိနာ ရူပသဒ္ဓဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာနေဝ ရူပမုခေန
ဝိပဿနာဘိနိဝေသော ကတော၊ ဣမဿ ပန “ယံ ကိဉ္စိ ရူပ”န္တိအာဒိနာ
သကလရူပဓမ္မဝသေန။ ဘဂဝါ ဟိ ကမ္ပဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ကမ္ပဋ္ဌာနိကဿ
ဘိက္ခုနော ကာရဏဗလာနရူပမေဝ ပဌမံ ဘာဝနာဘိနိဝေသံ ဒဿေတိ။
သော ပစ္စာ ဉာဏေ ဝိပုလံ ဂစ္ဆန္တေ အနဝသေသတော ဓမ္မံ ပရိဂ္ဂဟာတိ။
ရူပပဋိဗောဟနေနာဘိ ရူပဝိပုဂ္ဂဘာဝနာယ သဗ္ဗသော သမတိက္ကမေန။
သဗ္ဗတ္တာတိ သဗ္ဗေသု တတိယာနေဉ္ဇာဒိသု။

ပညဝန္တတရောတိ ပညတ္တရေ။ တိန္တမ္ပိ ကမ္ပဋ္ဌာနံ ဧကတော ကတွာတိ
ကာမဂုဏာ သဗ္ဗရူပဓမ္မာ ကာမသညာတိ ဧဝံ တိန္တံ ပုဂ္ဂလာနံ ကမ္ပဋ္ဌာန-
ဝသေန တိဓာ ဝုတ္တေ သမ္ပသန္နပဂဓမ္မေ ဧကတော ကတွာ “သဗ္ဗမေတံ အနိစ္စ”န္တိ
ဧကန္တံ ဂဟေတွာ သမ္ပသတိ ယထာ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ-
ဓမ္မ”န္တိ။ တေနာဟ “ဥဘယမေတံ အနိစ္စ”န္တိအာဒိ။ ကာမရူပသညာဝသေန
ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဘေဒတော အဋ္ဌ ဧကေကကောဋ္ဌာသာတိ ဧဝံ ကတံ
ဥဘယန္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဒိဋ္ဌဓမ္မိက ။ ပ။ ဝသေန သဒ္ဓိဝိတွာ ဥဘယန္တိ
ဝုတ္တ”န္တိ။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေနာတိ တဏှာဘိနန္တနာဝသေန “ဧတံ မမာ”တိ၊

၁-အဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဘာဝနာယ (က)
၂-ဒိ ၁-၁၀၂၊ သံ ၃-၃၇၁၊ ဝိ ၃-၁၆၊ ၃ ဂ-၃၁၊ ၃၄၊ ၃၈၊ ၄၀၊ ၄၃၊ ၄၆၊ ၇၁၊ ၇၅၊ ၇၇၊ ၃ ၉-၃၃ ၂-ဝိဇ္ဇေသု။

ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာဝသေန “ဧသော မေ အတ္တာ”တိ ဧဝံ အဘိနန္ဒိတုံ။ ဧသေဝ နယောတိ ဣမိနာ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန “ဧတံ မမ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ အဘိနန္ဒိတုံ အဇ္ဈောသာယ ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌာပေတွာ ဌာတုန္တိ ဣမမတ္ထံ အတိဒိသတိ။ ကာမပဋိဗောဟနောနာတိ ဣဒံ အာဂမနပဋိပဒါဒဿနတ္ထံ၊ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထဉ္စ ဝုတ္တံ။ ဣပပဋိဗောဟနံ ဟိဿ အာသန္တံ၊ တတောပိ အာကာသာနဉ္စာယတနသမတိက္ကမော၊ တံသမတိက္ကမေန သဟေဝ သဗ္ဗေ တာဝိပဿနာဝသေန ဩသက္ကနာ ကထိတာ “ဥဘယမေတံ အနိစ္စ”န္တိအာဒိဝစနတော။

၆၈။ ဣဓ အတ္တနော ဇာတိ အာကိဉ္စညာယတနကမ္မဋ္ဌာနံ သန္ဓာယာဟ။ နိရုဇ္ဈန္တိ တပုဂ္ဂိုလဗ္ဗဆန္ဒရာဂနိရောဓေန၊ သမာပဇ္ဇနက္ခဏေ ပန အနုပ္ပါဒနေနပိ။ တေနာဟ “အာကိဉ္စညာယတနံ ပတွာ”တိ။ အတပ္ပကဋ္ဌေနာတိ ဥဋ္ဌာရတရဘာဝေန ဈာနသမာပတ္တိယာ အတိတ္ထိကရဘာဝေန။ တမေဝ ပဋိပဒန္တိ အာကိဉ္စညာယတနဘာဝနမာဟ။ သမာဓိဝသေန ဩသက္ကနာ ကထိတာ တတိယာရူပကမ္မဋ္ဌာနဿ ဝုတ္တတ္တာ “ယတ္ထေတု”တိအာဒိနာ။

ဣဓ အတ္တနောတိ ဒွိကောဂ္ဂိကသုညတာမနသိကာရသင်္ခါတံ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပဋိပဒန္တိ အနန္တရံ ဝုတ္တအာကိဉ္စညာယတနကမ္မဋ္ဌာနံ။ သတိ သမထဘာဝနာယံ သုညတာမနသိကာရဿ ဣဓ သာတိသယတ္တာ ဝုတ္တံ “ဒုတိယာကိဉ္စညာယတနော ဝိပဿနာဝသေန ဩသက္ကနာ ကထိတာ”တိ။

၇၀။ တတိယာကိဉ္စညာယတနော အတ္တနောတိ စတုကောဂ္ဂိကသုညတာမနသိကာရသင်္ခါတံ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ။ ဧတ္ထောတိ ဧတသ္မိ သုညတာနုပဿနာဓိကာရေ။ ကွစိတိ ကတ္တမိ ဌာနေ၊ ကာလေ၊ ဓမ္မေ ဝါ။ အထ ဝါ ကွစိတိ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဗဟိဒ္ဓါဝါ။ အတ္တနော အတ္တာနန္တိ သကတ္တာနံ။ “အယံ ခေါဘော မြဟ္တာ။ ပ။ ဝသိ ပိတာ ဘူတဘဗျာန”န္တိအာဒိနာ^၁ ပရပရိကပ္ပိတံ အတ္တာနဉ္စ ကဿမိ ကိဉ္စနဘူတံ န ပဿတိတိ ဒဿေန္တော “ကဿမိ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပရဿာတိ “ပရာ ပဇာ”တိ^၂ “ပရော ပုရိသော”တိ စ ဧဝံ ဂဟိတဿ။ န စ မမ ကွစနိတိ ဧတ္ထ မမ-သဒ္ဓေါ အဋ္ဌာနပယုတ္တောတိ အာဟ “မမသဒ္ဓံ တာဝ ဌပေတွာ”တိ။ ပရဿ ဇာတိ အတ္တတော အညဿ၊ “ပရော ပုရိသော နာမ အတ္ထိ မမတ္တာယ သဇိတော”^၃၊ တဿ ဝသေန မယံ

၁-ဒီ ၁-၁၇-ပိဋ္ဌေ။

၂-ပရဇာတိ (ဝိသုဒ္ဓိ-ဒီ ၂-၄၅၆-ပိဋ္ဌေ။)

၃-ပရော ပုရိသောတိ ဧဝံ ဘူတော အတ္ထော မမတ္တာယ ဌိတော (ဝိသုဒ္ဓိ-ဒီ ၂-၄၅၆-ပိဋ္ဌေ။)

သဗ္ဗံ ဣဉ္ဇတိ”တိ ဧဝံ ကေစ္စဒိဋ္ဌိဂတိကပရိကပ္ပိတဝသေန ပရံ အတ္တာနံ၊ တဉ္စ အတ္တနော ကိဉ္ဇနဘူတံ န ပဿတိတိ ဒဿေန္တော “န ဓ ကွစနိ”တိအာဒိမာဟ။ ဧတ္ထ ဓ နာဟံ ကွစနိတိ သကအတ္တနော အဘာဝံ ပဿတိ။ န ကဿမိ ကိဉ္ဇနတသ္မိန္တိ သကအတ္တနော ဧဝ ကဿမိ အနတ္တနိယတံ ပဿတိ။ န ဓ၊ မမာတိ ဧတံ ဒွယံ ယထာသင်္ချံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ အတ္ထိတိ ပစ္စေကံ။ “န ဓ ကွစနိ ပရဿ အတ္တာ အတ္ထိ”တိ ပရဿ အတ္တနော အဘာဝံ ပဿတိ။ “တဿ ပရဿ အတ္တနော မမ ကိသ္မိန္တိ ကိဉ္ဇနတာ န ဓတ္ထိ”တိ ပရဿ အတ္တနော အနတ္တနိယတံ ပဿတိ။ ဧဝံ အဉ္ဇတ္တံ ဗဟိဒ္ဓါ ဓ ခန္ဓာနံ အတ္တတ္တနိယသုညတာ သုဒ္ဓသင်္ခါရ- ပုညတာ စတုကောဋိကသုညတာပရိဂ္ဂဟေန ဝိဇ္ဇာ ဟောတိ။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ- ပဋိပဒန္တိ ဣဓာပိ အာကိဉ္ဇညာယတနကမ္မဋ္ဌာနမေဝ ဝဒတိ။ ဝိပဿနာဝသေ- နေဝ ဩသက္ကနာ ကထိတာ စတုကောဋိကသုညတာဒဿနဝိသေသဘာဝ- တော၊ တပ္ပဓာနတ္တာ စဿ မနသိကာရဿ။

ဣဓ အတ္တနောတိ နေဝသညာနာသညာယတနကမ္မဋ္ဌာနမာဟ။ သဗ္ဗ- သညာတိ ရူပသညာ ပဋိသသံညာ နာနတ္တသညာ ဟေဋ္ဌိမာ တိဿော အရူပသညာတိ ဧဝံ သဗ္ဗသညာ အနဝသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိတိ ဝဒန္တိ။ “ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ”တိ ပန ဝိသေသိတတ္တာ ဣမသ္မိ အာဂတာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသညာ- ဒယော အပိ သညာတိ အပရေ။ တန္တိ သမ္ပုတိမတ္တံ ကာမသညာပဋိဗာဟန- ဝသေနေဝ ဧတသ် နာနတ္တသညာဒိနိရေဓဿ အတ္တသိဒ္ဓတ္တာ။ သမာဝိဝသေန ဩသက္ကနာ ကထိတာ နေဝသညာနာသညာယတနဘာဝနာယ သမထကမ္မ- ဋ္ဌာနဘာဝတော။

၇၁။ ပုဗ္ဗေ ပဉ္စဝိဝံ ကမ္မဝေဒန္တိ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိ မောဟော အဝိဇ္ဇာ အာယူဟနာ သင်္ခါရာ နိကန္တိတဏှာ ဥပဂမနံ ဥပါဒါနံ စေတနာ ဘဝေါတိ ဧဝမာဂဘော သပရိက္ခာရော ကမ္မပ္ပဗန္ဓော။ န အာယူဟိတံ အဿာတိ န စေတိတံ ပကပ္ပိတံ ဘဝေယျ။ ဧတရဟိ ဧဝံ ပဉ္စဝိဝံ ဝိပါကဝေဒန္တိ ဝိညာဏ- နာမရူပသဋ္ဌာယတနဒဿဝေဒနာသင်္ခါတော ပစ္စုပ္ပန္တော ဝိပါကပ္ပဗန္ဓော နပ္ပဝတ္တေယျ ကာရဏဿ အနိပ္ပန္နတ္တာ။ သစေ အာယူဟိတံ န ဘဝိဿတိတိ ယဒိ စေတိတံ ပကပ္ပိတံ န သိယာ။ ယံ အတ္ထိတိ ယံ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနကံ။ ဧတနာဟ “ဘူတ”န္တိ။ တံ ဟိ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တတာယ “ဘူတ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တံ ပဇာဟာမိတိ တပ္ပဋိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန တတော ဧဝ အာယတိ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနဝသေန ပဇာဟာမိ ပရိစ္စဇာမိ။

ပရိနိဗ္ဗာယီတိ^၁ သဟ ပရိကပ္ပနေန^၂ အတိတတ္ထေတိ အာဟ “ပရိနိဗ္ဗာယေ-
 ယျာ”တိ။ ပရိနိဗ္ဗာယေယျ န ခေါတိ ဝါ ပါဌော၊ သော ဝေတ္ထော။ န ကိဉ္စိ
 ကထိတန္တိ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ သင်္ခါရာဝသေသသုခုမ-
 ဘာဝေန ဉာဏုတ္တရဿေဝ ဝိသယဘာဝတော သရူပတော န ကိဉ္စိ ကထိတံ၊
 နယေန ပနဿ ဝိသေသံ ဉာပေတုကာမတ္တာ။ ဘဂဝတော ကိရ ဧတဒဟောသိ
 “ဣမိဿံယေဝ ပရိသတိ နိသိန္ဓော အာနန္ဓော အနုသန္ဓိကုသလတာယ နေဝ-
 သညာနာသညာယတနံ ပါဒကံ ကတွာ ဌိတဿ ဘိက္ခုနော ပဋိသန္ဓိ^၃
 အရဟတ္တဉ္စ သန္ဓာယ ပဉ္စ ပုစ္ဆိဿတိ၊ ဣမိနာ ပုစ္ဆာနုသန္ဓိနာ တမတ္ထံ
 ဒေသေဿာမိ”တိ။ ဩသက္ကနာယ စ ဣဓာမိပ္ပေတတ္တာ ဘိန္ဓရသဒေသနာ
 ဟောဘိတိ ပုစ္ဆာနုသန္ဓိ ပုစ္ဆိတာ။ တသ္မိ^၄ ဟိ အသတိ အနုသန္ဓိဘေဒဘိန္ဓေသာ
 ဒေသနာ၊ န စ ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဍာ ဘိန္ဓရသဒေသနာတိ။ ဝိပဿနာနိဿိတန္တိ
 တန္တိဿိတံ။ တဿ ဘိက္ခုနော။ ဥပါဒါယတိ ဧတေနာတိ စ ဥပါဒါနံ။ န ပရိ-
 နိဗ္ဗာယတိ ပဟာတဗ္ဗဿ အပ္ပဇဟနတော။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဓမ္မာပိ ခေါ
 ဘိက္ခဝေ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပဂေဝ အဓမ္မာ”တိ^၅။ ဥပါဒါနသေဋ္ဌန္တိ ဣဒံ နေဝ-
 သညာနာသညာယတနဘဝဿ သဗ္ဗဘဝဂ္ဂတာဒဿနပရံ၊ န ပန အရိယ-
 ဘဝဂ္ဂဿ ဥပါဒါနသေဋ္ဌတာပဋိသေပေရံ။

၇၃။ နိဿာယာတိ ဘဝပရိယာပန္တံ နာမ ဓမ္မံ နိဿာယ တပ္ပရိယာပန္တံ
 နာမ နိဿာယ ဩသနိတ္တရဏာ ဘဂဝတာ အက္ခာတာ၊ အဟော အစ္ဆရိယ-
 မေတံ၊ အဟော အပ္ပုတမေတန္တိ။

နဝသုပိ ဌာနေသု သမထယာနိကဿေဝ ဝသေန ဒေသနာယ အာဂတတ္တာ၊
 ဣဓ စ ကဿစိပိ ပါဒကဇ္ဈာနဿ အနာမဋ္ဌတ္တာ ဝုတ္တံ “အရိယသာဝကောတိ
 သုက္ခဝိပဿကော အရိယသာဝကော”တိ။ နဝန္တမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကေတော
 ကတွာ သမ္မသတိဘိ ဣဒံ ဈာနဓမ္မေပိ^၆ အနုဿဝလဗ္ဗေ ဂဟေတွာ သမ္မသနံ
 သမ္ဘဝတိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ၊ တေဘူမကသင်္ခါရဂတံ ဣဓ ဝုတ္တန္တိ အနဝသေ-
 သဘော ပရိဂ္ဂဟဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ယာဝတာ သက္ကာယော”တိ။

ဧတံ အမတန္တိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ အာရပ္ပ ပဝတ္တိယာ ဧတံ အရဟတ္တံ
 အမဘရသံ။ တေနာဟ “ဧတံ အမတံ သန္တိ၊ ဧတံ ပဏီတ”န္တိ။ “အနုပါဒါယ
 ကိဉ္စိပိ အဂ္ဂဟေတွာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ”တိ ဝုတ္တတ္တာပိ အနုပါဒါ ဝိတ္တဿ ဝိမောက္ခော
 နိဗ္ဗာနံ အညတ္တ သုတ္တေ ဝုစ္စတိ။

၁-ပရိနိဗ္ဗာယီတိ ပဒံ တေရဟိ ပါဠိအဋ္ဌကထာသု န ဒိဿတိ။
 ၂-မ ၁-၁၈၈-ပိဋ္ဌေ။
 ၃-ပပေရိကပ္ပနေန (က)
 ၄-နာမဓမ္မေပိ (က)

တိဏ္ဍံ ဘိက္ခုနန္တိ အဘိနိဝေသဘေဒနံ တိရိဓာနံ။ ပါဒကံ ကတွာ ပြိတဿ ဩသက္ကနာယ အဘာဝေ ကာရဏံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သမောဓာနေတွာဘိ သမ္ပဒေဝ ဩဒဟိတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ အသင်္ကရတော ဝဝတ္ထပေတွာ။ သုကထိတံ နာမ ဟောတိ ကထေတဗ္ဗဿ အနဝသေသေတွာ ကထိတတ္တာ။

အာနေဉ္စသပ္ပါယသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၄။ ယထာ ဟေဋ္ဌမသောပါနဖလကံ ဩရောဟန္တဿ ပစ္ဆိမံ နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ အာရောဟန္တဿ ပဌမံ နာမ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ “ယာဝ ပစ္ဆိမသောပါနကဋ္ဌေဝရာတိ ယာဝ ပဌမသောပါနဖလကာ”တိ။ ဝတ္ထု သောဓေတွာတိ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယေန ဝုတ္တဝိဓိနာ ပါသာဒဝတ္ထုနော သောဓနဝိဓိကတွာ။ ဝတ္ထာတိ ပါသာဒကရဏေ။ သတ္တဓာ ဘိန္နဿ ဝါလဂ္ဂဿ အံသုကောဋိဝေဓကော ဝါလဝေဓိ နာမ။ ဌာနသပ္ပာဒနန္တိ ဝေသာခမဏ္ဍလာဒိနံ သမ္ပာဒနံ။ ပုဋ္ဌိကရဏာဒိဟိတိ ဥသုမုဋ္ဌိကရဏဇိယာဂါဟဇိယာဝိဇ္ဇာဒိဟိ။ ဧဝံ ဂဏာပေမာတိ ဧကံ နာမ ဧကမေဝ၊ ဒွေ ဒုကာ စတ္တာရိ၊ တိဏ္ဍံ တိကာနိ နဝ၊ စတ္တာရိ စတုက္ကာနိ သောဋ္ဌသာတိအာဒိနာ ဧဝံ ဂဏနံ သိက္ခာပေမ။

၇၅။ ဧကရာဋိကာ ဟောန္တီတိ သမယဿ အနုပတ္တိလိဋ္ဌကရဏမာယာသာဋ္ဌေယျေန သမန္တာဂတာ ဟောန္တိ။ တံ ဒမနံ ဇိဝိတဗေတုပိ နာတိက္ကမတိ၊ အယမဿ ဇာတိဒေါသာဘာဝေါ။

၇၆။ သတိသမ္ပဇညာဟိ သမင်္ဂိဘာဝတ္ထာယာတိ သတတဝိဟာရိဘာဝသာဓနေဟိ သတိသမ္ပဇညေဟိ သမန္တာဂမတ္တာယ။ နနု စ ဝိဇ္ဇာသဝါ သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တာ ပညာဝေပုလ္လပ္ပတ္တာ စ၊ ကထံ တဿ သတိသမ္ပဇညံ ပယောဂသာဓနိယံ ပဝတ္တန္တိ အာဟ “ဒွေ ဟိ”တိအာဒိ။ သတတဝိဟာရိတိ သတတံ သမာပတ္တိဝိဟာရိဗဟုလာ၊ တသ္မာ တေ ဣန္ဒြိယိန္ဒြိယကုဏ္ဍေ ဖလသမာပတ္တိသမာပဋ္ဌန္တိ၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန နောသတတဝိဟာရိနော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တေနာဟ “တတ္ထာ”တိအာဒိ။ အပ္ပေတုံ န သတ္တောတိ အနာဝိဇ္ဇာဘာဝတော။

တံ ဝိတက္ကေန္တောတိ “သမာဓကေရဿ သေနာသနံ နတ္ထိ၊ အရညဉ္စသီဟာဒိဟိ သပရိဿယံ၊ ကိ” န ခေါ တဿ ဘဝိဿတိ”တိ တံ ဝိတက္ကေန္တော။

ဝေဇ္ဇပေါတိ ဧဒိသော ယထာဝုတ္တသာမဏေရသဒိသော ဒိဏာသဝေါ။
ဣမေ ဓမ္မေတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အာဂတေ သီလဒိဓမ္မေ။ အာဝဇ္ဇိတွာဝါတိ
အတ္တနော ပရိသုဒ္ဓသီလတာဒိအာဝဇ္ဇနဟေတု ဧဝ သမာပဇ္ဇိတုံ သက္ခိယတိ။

၇၈။ “ယေမေ ဘော ဂေါတမာ”တိ ဝစနဿ သမ္ပန္နံ ဒဿေတုံ “တထာ-
ဂတေ ကိရာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧဝန္တိ “ယေမေ ဘော ဂေါတမာ”တိအာဒိအာ-
ကာရေဟိ ဝတ္တုမာရဒွေါ။

အဇ္ဇဓမ္မေသုတိ အပုရာတနဓမ္မေသု။ တက္ကနမတ္တာနိ ဟိ တေဟိ ကပ္ပေတွာ
သယံပဋိဘာနံ ဝိရစိတာနိ။ ပုရာတနတာယ ပရိပုဏ္ဏတာယ ဧကန္တနိယျာနိ-
ကတာယ စ ပရမော ဥတ္တမော။ တေနာဟ “တေသု။ပ။ ဥတ္တမောတိ
အတ္ထော”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၉။ ကမ္မိယေဝ ကမ္မန္တော၊ သော ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ကမ္မကရဏဋ္ဌာနံ
“ကမ္မန္တော”တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “ကမ္မန္တဋ္ဌာန”န္တိ။ တေဟိ ဓမ္မေဟိတိ
ဗုဒ္ဓဂုဏေဟိ။ တေ ပန သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပမုခါတိ ကတွာ အာဟ “သဗ္ဗညုတ-
ညာဏဓမ္မေဟိ”တိ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိ သဗ္ဗပ္ပကာရေန အနဝသေသံ၊ ဧတ္တကော
ဂုဏာနံ ပကာရဘေဒေါ၊ တေသု ကိဉ္စိပိ ပကာရံ အနဝသေသေတွာ။ သဗ္ဗ-
ကောဋ္ဌာသေဟိ သဗ္ဗန္တိ ယတ္ထကာ ဂုဏဘာဂါ၊ တေဟိ သဗ္ဗေဟိ အနဝသေသံ
နိဿေသမေဝ ကတွာ။ ယောပိ အဟောသီတိ ယောပိ ကောသမ္ဘိဝါသီနံ
ဘိက္ခုနံ ဝသေန ကောသမ္ဘိယံ ကလဟော အဟောသိ။ သောပိ တတ္ထေဝ
ဥပ္ပန္နဋ္ဌာနေယေဝ ဥပ္ပန္နမတ္ထော ဂူပသမိတော။ ပရိနိဗ္ဗုတကာလေ ပန-
သာတိ အဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပရိနိဗ္ဗုတကာလေ ပန။ ဘိယျောသော
မတ္တာယ ဘိက္ခု သမဂ္ဂါ ဇာတာ၊ ကထဉ္စ သံဝေဂေါ ဇာတေတိ ဒဿေတုံ
“အဋ္ဌသဋ္ဌိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သာတိသယံ အဘိဏ္ဍဉ္စ ဥပသမပ္ပတ္တိယာ အတိ-
ဝိယ ဥပသန္တုပသန္တာ။ အနုသံယာယမာနောတိ အနု အနု သမ္ပဒေဝ
ဇာနန္တော ဝိစာရေန္တော ဝေါသာသမာနော။ “အနုသညာယမာနော”တိ ဝါ
ပါဌော။ တတ္ထ ယ-ကာရဿ ဥ-ကာရံ ကတွာ နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ “အနု-
ဝိစရမာနော”တိ။

၈၀။ ဟေဋ္ဌိမပုစ္ဆမေဝါတိ ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတပုစ္ဆမေဝ။
 သော ဟိ “တေဟိ ဓမ္မေဟိ”တိအာဒိနာ “အတ္ထိ ကောစိ တုမှာကံ သာသနဿ
 သာရဘူတော ဘိက္ခု”တိ ပုစ္ဆိ၊ အယဉ္ဇ တမေဝ “ပဋိသရဏော”တိ ပရိ-
 ယာယေန ပုစ္ဆိ။ အပ္ပဋိသရဏေတိ ယံ တုမှေ ဘိက္ခု ပဋိဗောဓေယျာထ၊
 တာဒိသဿ အဘာဝေန အပ္ပဋိသရဏေ။ တထာဂတေန ပဝေဒိတော ဓမ္မော
 ပဋိသရဏံ ဧတေသန္တိ ဓမ္မပဋိသရဏာ။ တေနာဟ “ဓမ္မော အဝဿယော”တိ။

၈၁။ အာဂစ္ဆတိတိ ဝါစုဂ္ဂတဘာဝေန အာဂစ္ဆတိ။ ဝတ္ထုပိတိက္ကမ-
 သင်္ခါတေ ဂရုဂရုတရလဟုလဟုတရာဒိဘေဒေ အဇ္ဈာစာရေ အာပတ္တိ-
 သမညာတိ အာဟ “အာပတ္တိပ။ အာဏာတိက္ကမနမေဝါ”တိ။ ယထာဓမ္မန္တိ
 ဓမ္မာနုရူပံ။ ယထာသိဋ္ဌန္တိ^၁ ယထာနုသိဋ္ဌံ။ ဓမ္မော နောတိ ဧတ္ထ နော-သဒ္ဓေါ
 အဝဓာရဏေ “န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေနာ”တိအာဒိသု^၂ ဝိယ။
 တေနောဝါဟ “ဓမ္မောဝ ကာရေတိ”တိ။

၈၂။ “ယထာ တံ တုမှာဒိသေဟိ ရက္ခကေဟိ ဂေါပကေဟိ”တိ ဧဝံ
 ပဿန္တဝေသေန^၃ အတ္တာနံ ဥက္ကံသာပေတုကာမော။ အရိယူပဝါဒပါပံ ခမာပနေ
 သတိ အန္တရာယာယ န ဟောတိတိ အာဟ “ဣဇ္ဈေတံ ကုသလ”န္တိ။ ဂေါ-
 နင်္ဂလမက္ကဇောတိ ဂေါနင်္ဂဋ္ဌမက္ကဇော။

၈၄။ အယံ ဥက္ကံသာပေတုံ ဣန္ဒြိယံ ယထာရဒ္ဓမတ္ထံ ဝိသံဝါဒေတိ အဝဏ္ဏံ တမ္ပိ
 ဝဏ္ဏိတံ ကတွာ ကထေန္တော၊ ဣမဿ ဝစနဿ ပဋိက္ခေပေန ဣမိနာ ဒါတဗ္ဗ-
 ပိဏ္ဏပါတဿ အန္တရာယော မာ ဟောတူတိ ဧဝံ ပိဏ္ဏပါတံ ရက္ခိတုံ န ခေါ
 ပန သက္ကာတိ ယောဇနာ။ ဣဒန္တိ “န ခေါ မြာဟူဏ သော ဘဂဝါ”တိ-
 အာဒိဒေသနံ။ အန္တရံ ကရိတွာတိ နိဗ္ဗာနန္တောဂမံ ကတွာ၊ အန္တရံ ဝါ
 တဿ နိဗ္ဗာနဿ ကာရဏံ ကတွာ။ ကာမရာဂဝေသေန ဟိ တံ နိဗ္ဗာနံ
 ဟောတိတိ။ ဣဓာတိ ဣမသ္မိ^၄ သုတ္တပဒေသေ။ သဗ္ဗသင်္ခါဟိကဇ္ဈာနန္တိ
 လောကီယလောကုတ္တရဿ အန္တရာယော မာ ဟောတူတိ ဧဝံ ကတွာပိ
 ရူပါဝစရဿ မဂ္ဂဈာနဿ ဖလဈာနဿာတိ သဗ္ဗဿပိ သင်္ဂဏနဝေသေန
 ဒေသိတတ္တာ သဗ္ဗသင်္ခါဟကဇ္ဈာနံ နာမ ကထိတံ။

ယံ နော မယန္တိ ဧတ္ထ နောတိ နိပါတမတ္ထံ။ တံ နောတိ ဧတ္ထ ပန
 နောတိ အမှာကန္တိ အတ္ထော။ ဥသုယတိ ရာဇကိစ္စပသုတတာမိနတာယ

၁-ယထာ နုသိဋ္ဌံ (ပါဠိယံ၊ အဋ္ဌကထာယဉ္ဇ) ၂-ခု ၁-၅၊ ၃၊ ၂-ပိဋေသု။ ၃-ဝနပသံသာဝေသေန (?)

ကေတ္တာဘိနိဝေသဘာဝတော။ မန္တပညတာယ ဝဿကာရဂတဇ္ဇဿာဘိ-
ဘူတစိတ္တတာယ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ဝုတ္တမ္ပိ အတ္ထံ အနုပဓာရေန္တော အာဟ
“**ကေဒေသမေဝ ကထေသီ**”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၅။ တသ္မိံ အဟူတိ တသ္မိံ အဟနီတိ အာဟ “**တသ္မိံ ဒိဝသေ**”တိ။
အနုသနေနာတိ သဗ္ဗသော အာဟာရဿ အဘုဉ္ဇနေန သာသနိကသီလေန
ဗာဟိရကအနုသနေန ဥပေတာ ဟုတွာတိ ယောဇနာ။ ၀၁-သဒ္ဓေန ဒီရပါန-
မဓုဿာယနာဒိဝိဓိံ သင်္ဂဏှာတိ။ ဥပေစ္စ ဝသိတဗ္ဗတော ဥပေါသထော၊
ပါတိမောက္ခဒ္ဓေသော။ ဥပေတေန သမန္တာဂတေန ဟုတွာ ဝသိတဗ္ဗတော
သန္တာနေ ဝါသေတဗ္ဗတော ဥပေါသထော၊ သီလံ။ အနုသနာဒိဓမ္မာဒိံ ဝါ
ဥပေစ္စ ဝသနံ ဥပဝါသော ဥပေါသထော။ တထာရူပေ ဟတ္ထိဇာတိဝိသေသေ
ဥပေါသထောတိ သမညာမတ္တန္တိ အာဟ “**ဥပေါသထော နာမ နာဂရာဇာ-
တိအာဒိသု ပညတ္တိ**”တိ။ ဝုတ္တနယေန ဥပဝသန္တိ ဧတ္တာတိ ဥပေါသထော၊
ဒိဝသော။ သော ပနေသ ဥပေါသထော။ မာသပုဏ္ဏတာယာတိ မာသဿ
ပူရိတဘာဝေန။ သမ္ပုဏ္ဏာတိ သဗ္ဗသော ပုဏ္ဏာ။ တာယ ဟိ ရတ္တိယာ ဝသေန
မာသော အနဝသေသတော ပုဏ္ဏော ဟောတိ။ မာသဒ္ဓမာသာဒိဘေဒံ ကာလံ
မာတိ မိနန္တော ဝိယ ဟောတိတိ စ “**မာ**”ဣတိ စန္ဒော ဝုစ္စတိ။ ဧတ္တာတိ
ဧတိဿာ ရတ္တိယာ။ ပုဏ္ဏော ပရိပုဏ္ဏကလော ဇာတောတိ ပုဏ္ဏမာ။ တံ ဟိ
စန္ဒပါရိပူရိယာ မာသပါရိပူရိယာ ဧဝမာဟ။ ဧတေန တဿ ဥပေါသထဘာဝံ
ဒဿေတိ။

ဒိဿတိ ဖလံ သဒ္ဓိဿတိတိ ဒေသော၊ ဟေတူတိ အာဟ “**ဒေသန္တိ
ကာရဏ**”န္တိ။ သဗ္ဗံ ကထေန္တိ သဗ္ဗံ အတ္တနာ ပရိဂ္ဂဟိတပ္ပကာရံ ကထေန္တိ။
ကထေတုံ န သက္ကောန္တိ အဝိသယတ္တာ။ ပါသာဒပရိဝေဏေတိ ပါသာဒဿ
ပူရတော ဝိဝဋ္ဋင်္ဂဏေ။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနာတိ သေခသုတ္တေ ဝုတ္တနယေန
ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။

၈၆။ ဣမေ န ခေါတိ ဧတ္ထ နူတိ သံသယဇောတနောတိ အာဟ “**ဝိမတိ-
ပုစ္ဆာ ဝိယ ကထိတာ**”တိ။ ဇာနန္တေနာတိအာဒိ ပုစ္ဆာဝတ္တဒဿနပရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊

န ပုစ္ဆကဿ သတ္ထု၊ အတ္တနော အဇာနနဘာဝဒီပနပရံ။ ဇာနာတိ ဟိ ဘဂဝါ။
အဇာနန္တေန ဝိယ ဟုတ္တာ ပုစ္ဆိတေ။ ယထာဘူတသဘာဝံ ဇာနန္တော ဝိယ
ပုစ္ဆိတိ ကောဟညေ ဌတွာ။ တေနာဟ “ထေရော ဝေဇ္ဇပံ ဝေဇံ ကိံ ကရိဿ-
တိ”တိ ကာရဏဿ သုပ္ပဟိနတ္တာတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။

ဆန္ဒမူလကာတိ တဏှာဆန္ဒမူလကာ။ တဏှာ ဟိ ဒုက္ခသမုဒယော။
ကုသလသညော ဝါ ထိရဝိသဒနိပုဏ္ဏသညော ဝါ၊ ကုသလသင်္ခါရော ဝါ
တိဒိဏထိရဝိသဒသင်္ခါရော ဝါ၊ သုဝိသုဒ္ဓိပုလောဒါရဝိညာဏော ဝါတိ ဣမ-
မတ္ထံ “သညာဒီသုဝိ သေဝ နယော”တိ ဣမိနာ အတိဒိသတိ။ ကဿ ပနေတ္ထ
အနာဂတကာလဝသေနော ဒေသနာ အာဂတတိ အာဟ “ယဿ ပနာ”တိ-
အာဒိ။

ဓန္ဓာနံ ဓန္ဓပဏ္ဏတ္တိတိ ခန္ဓသဒ္ဓါဘိဓေယျာနံ ရူပနာနဘဝနသဉ္ဇာနနာဘိ-
သင်္ခရဏဝိဇာနနသဘာဝါနံ အတ္တာနံ “ခန္ဓော”တိ အယံ သမညာ။ ကိတ္တကေ-
နာတိ ကိံပရိမာဏေန အတ္တေန၊ ရာသတ္တဘာဂတ္တာဒီသု ကိဒိသေနာတိ
အဓိပ္ပာယ်ယော။

ဟေတုဟေတူတိ ဟေတုပစ္စယဘူတော ဟေတု။ ယော ဟိ လောဘာဒီနံ
သဘဇာတဓမ္မေသု မူလဋ္ဌေနပကာရကဘာဝေါ နိပ္ပရိယာယေန ဟေတုတ္တော၊
သော ပထဝီအာဒီသုဝိ ပစ္စယဘာဝမတ္တေန ဟေတုပရိယာယဒဿနတော
ဒုတိယေန ဟေတု-သဒ္ဓေန ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တော “ဟေတုဟေတူ”တိ။
အဝိဇ္ဇာ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒီနံ သာဓာရဏပစ္စယတ္တာ သာဓာရဏဟေတု၊
“အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နံ ကမ္မသမာဒါနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော
ဝိပါက”န္တိ ဧတ္ထ ဝိဇ္ဇမာနေသုဝိ အညေသု ပစ္စယေသု ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိပါကနိယာ-
ကတ္တာ ကမ္မံ တဿ ပဓာနကာရဏန္တိ အာဟ “ကုသလာကုသလံ အတ္တနော
အတ္တနော ဝိပါကဒါနော ဥတ္တပဟေတူ”တိ။ “မဟာဘူတာဟေတူ”တိ အယမေ-
ဝတ္တော “မဟာဘူတာပစ္စယော”တိ ဣမိနာဝိဝုတ္တောတိဟေတုသဒ္ဓပစ္စယသဒ္ဓါနံ
သမာနတ္တတ္တာ ပစ္စယော ဧဝ ဟေတု ပစ္စယဟေတု၊ ယော စ ရူပက္ခန္ဓဿ
ဟေတု၊ သော ဧဝ တဿ ပညာပနာယ ပစ္စယောတိ ဝုတ္တောတိ အာဟ
“ဣဒ ပစ္စယဟေတု အဓိပ္ပေတော”တိ။ ယဒဂ္ဂေန ပစ္စယဓမ္မော အတ္တနော ပစ္စ-
ယုပ္ပန္နဿ ဥပ္ပါဒါယ ဌိတိယာ စ ပစ္စယော၊ တဒဂ္ဂေန တဿ ဘာဝတော
သမညာတောပညာပနာယဝိသောပစ္စယောတိ ဝတ္ထဗ္ဗတံ အရဟတီတိ။ ပါဠိယံ
အဝိဘာဂေန ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဘာဂေန ဒဿေတုံ “တတ္ထ ပထဝီဓာတူ”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပညာပနာယာတိ သဟေတုအဟေတုကန္တိအာဒိအာဂတကရေဟိ

ဗောဓနာယ။ တံ ပန သမ္မောဓေနံ ဉာဏေန ဒဿနံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ “ဒဿနတ္ထာယာ”တိ။

ဖဿောတိ ဖဿသမင်္ဂိဘာဝေါ။ သော စေတ္တ သင်္ကစ္ဆနိပ္ပုဒနသမတ္တဿ ဖဿဿ နိဗ္ဗတ္တိ။ နိဗ္ဗတ္တော ဟိ ဖဿော ထဏှာရူပါယ ဝေဒနာယ ပစ္စယော ဟောတီတိ။ ဧတဒတ္ထမေဝေတ္တ ဘဂဝတော ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ ဒေသနာ ကတာ၊ တသ္မာ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတကာလဝသေန ခြိကာလိကော ဖဿသဒ္ဓေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဖဿေ သတိ ဝေဒေတိ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာဇ္ဇစ္စေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသပဒဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။ ယထေဝ ဟိ ဝေဒနာယ ဧဝံ သညာယ သင်္ခါရာနမ္ပိ ဖဿော ဝိသေသပစ္စယော တသ္မိံ အသတိ အဘာဝတော။ စေတနာဂ္ဂဟဏေန အာယူဟနာနုရူပတဘယ တပ္ပဓာနတ္တာ သင်္ခါရက္ခန္ဓဓမ္မာ ဂဟိတာ။ တထာ ဟိ သုတ္တန္တဘာဇနိယေ သင်္ခါရက္ခန္ဓဘာဇနိယေ ဝ “ကျွ-သမ္ဘဿဇာ စေတနာ”တိအာဒိနာ စေတနာဝ နိဋ္ဌိဋ္ဌာ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿာတိ ဧတ္ထ ဧကသ္မိံ ဘဝေ အာဒိဘူတဝိညာဏဿ နာမရူပပစ္စယတံ ဒဿေတုံ “ပဋိ-သန္နိဝိညာဏေန တာဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဂဟ္တသေယျကဿ သဘာဝကဿ ရူပပဝတ္တိံ^၂ သန္ဓာယ “ဥပရိပပရိစ္ဆေဒေနာ”တိ ဝုတ္တံ သမတိံ သတော ဥပရိ ပဋိသန္နိက္ခဏေ တဿ ရူပါနံ အသမ္ဘဝတော။ ဣဒါနိ ပဝတ္တိဝိညာဏဿ နာမရူပပစ္စယံ ဒွါရဝသေန ဒဿေတုံ “စက္ခုဒွါရေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ နန စ ဝိညာဏဿပိ ဖဿော ပစ္စယော၊ ကသ္မာ တယော ဧဝ ခန္ဓာ ဖဿပစ္စယာ ဝုတ္တာတိ? သစ္စမေတံ၊ ယထာ ပန ဝိညာဏသဟိတော ဖဿော ဝေဒနာဒိနံ ပစ္စယော၊ န ဧဝံ ဝိညာဏဿ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “တိဏှံ သင်္ဂတိ ဖဿော”တိ၊ ဖဿော ဝိယ နာမရူပံ ဝိညာဏဿ ဝိသေသပစ္စယော ယထာ နာမရူပပစ္စယာပိ ဝိညာဏန္တိ၊ တသ္မာ ဣမံ ဝိသေသံ ဒဿေတုံ နာမရူပသေဝ ဝိညာဏပစ္စယတာ ဝုတ္တာ၊ န ဖဿဿ။

ဂ၇။ ယာဝ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သမုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဝ ဝဇ္ဇဿ ပရိယန္တော နတ္ထေဝါတိ အပ္ပဟိနသက္ကာယဒိဋ္ဌိကော ဝဇ္ဇေ ပရိတ္တမတိတိ အာဟ “ကထံ ပန ဘန္တေတိ ဝဇ္ဇံ ပုစ္ဆန္တော”တိ။ ယထာ စ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဇောတနာ ဝဇ္ဇပုစ္ဆာ၊ ဧဝံ တပ္ပေဒနဇောတနာ ဝိဝဇ္ဇပုစ္ဆာတိ အာဟ “သက္ကာယဒိဋ္ဌိ န ဟောတီတိ ဝိဝဇ္ဇံ ပုစ္ဆန္တော”တိ။

၁-အဘိ ၂-ဂ-ပိဋက။

၂-ဓူပပတ္တိံ (က)

၃-မ ၁-၁၅၈၊ ၂၅၆၊ ၃-၃၂၈၊ ၃၃၂၊ ၃၃၃၊ သံ ၁-၃၀၁၊ ၃၀၂၊ သံ ၂-၂၆၁၊ အဘိ ၄-၂၄၈၊ ၂၄၉-ပိဋေသု။

၈၈။ အယံ ဂူပေ အဿာဒေါတိ ယာထာဝတော ဒဿနံ ပရိညာဘိ-
 သမယော၊ ဒုက္ခသစ္စပရိယာပနန္တ ရူပန္တိ အာဟ “ဣမိနာ ပရိညာပဋိဝေဓော
 ဝေဝ ဒုက္ခသစ္စ ကထိတ”န္တိ။ “ယံ ရူပံ အနိစ္စ”န္တိအာဒိဝစနတော အနိစ္စာဒိ-
 ဘာဝေါတတ္ထ အာဒိနဝေါ၊ သော စဿ ပစ္စယာဓိနရုတ္တိတာယ ပစ္စယော
 သမုဒယသစ္စန္တိ သမုဒယပ္ပဟာနေန အာဒိနဝသမတိက္ကမောတိ အာဒိနဝဂ္ဂဟ-
 ဏေန သိဒ္ဓမတ္ထမာဟ “ပဟာနပဋိဝေဓော ဝေဝ သမုဒယသစ္စန္တာ”တိ။ သဗ္ဗ-
 သင်္ခတနိဿရဏံ နိဗ္ဗာနန္တ သစ္စိကိရိယာဘိသမယဝသေန ပဋိဝေဓုတဗ္ဗန္တိ အာဟ
 “ဣမိနာ သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓော ဝေဝ နိရောဓသစ္စန္တာ”တိ။ ဣမေသု တိသု
 ဌာနေသုတိ ယထာရုက္ခေသု ဒုက္ခာဒိသု တိသု အဘိသမယဌာနေသု။ ယေ
 သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော ဓမ္မာတိ ယေ အရိယမဂ္ဂသညိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော
 အဋ္ဌ၊ သတ္တ ဝါ ဓမ္မာ။ ဘာဝနာပဋိဝေဓော မဂ္ဂသစ္စန္တိ ဘာဝနာဘိသမယ-
 ဝသေနပဝတ္တံ မဂ္ဂသစ္စ။ သေသပဒေသုပီတိ “အယံ ဝေဒနာယ အဿာဒေါ”တိ-
 အာဒိပဒေသုပီ။

၈၉။ ဣမသ္မိန္တိ အာသန္နပစ္စက္ခတာယ သကအတ္တဘာဝေါ ဂဟိတော၊
 တဒေဝ အဉ္စတ္တာ ခန္ဓာတိ တပ္ပဋိယောဂိတာယ “ဗဟိဒ္ဓါတိ ပရဿ သမိညာ-
 ဏကေ ကာယေ”တိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသုဘိ သဗ္ဗေသု ရူပနိမိတ္တာဒိသုပီ။
 တာနိ ပန ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓါနိပိ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓါနိပိ တံသဘာဝါနိတိ အာဟ “အနိန္ဒြိယ-
 ဗဒ္ဓိမ္ပိ သင်္ခဏာတိ”တိ။ ဝိညာဏဂ္ဂဟဏေနေဝေတ္ထ ဝေဒနာဒယောပိ ဂဟိတာ
 အဝိနာဘာဝတောတိ “သမိညာဏကေ ကာယေ”တိ ဝုတ္တံ။ “ကာယော”တိ ဝါ
 ခန္ဓသမူဟောတိ အတ္ထော။

၉၀။ အနတ္တနိ ဌာတွာတိ အတ္တရဟိတေ အနတ္တသဘာဝေ ခန္ဓကောဌာသေ
 ဌာတွာ တံ အာဘေရံ ကတွာ ကတာနိ ကမ္မာနိ။ ကတရသ္မိံ အတ္တနိ ဌာတွာတိ
 ကိဒိသေ အတ္တနိ နိဿယဝိပါကံ ဒဿန္တိ ဝိပဇ္ဇိဿန္တိ။ ဧတေန ကာရကဝေဒ-
 ကရဟိဘက္ခာ အတ္တပက္ခကမ္မကာနိ န ယုဇ္ဇန္တိတိ ဒေသေတိ၊ ခန္ဓာနံ ခဏိကတ္တာ
 စ ကဘနာသအကတက္ခာဂမဒေါသော စ အာပဇ္ဇတိတိ။

တတြာယံ^၁ စောဒနာသောနောဝိမိ— ပါဏာတိပါတဝသေန တာဝ
 ကမ္မပထသမ္ပန္နဝိဘာဝနာ၊ ခဏေ ခဏေ ဟိ နိရုဇ္ဈနသဘာဝေသု သင်္ခါရေသု
 ကော ဟန္တိ၊ ကော ဝါ ဟညတိ၊ ယဒိ စိတ္တစေတသိကသန္တာနော၊ သော

၁-ဣတိဝုတ္တက-၆၂၁၊ သာဓုတ္တ-၆၂ ၁-၃၄၂-ပိဋကဒီပနီ ပဿိတဗ္ဗံ။

အရူပတ္တာ န ဆေဒနဘေဒနာဒိဝသေန ဝိကောပနသမတ္ထော၊ နပိ ဝိကော-
ပနိယော။ အထ ရူပသန္တာနော၊ သော အစေတနတ္တာ ကဋ္ဌကလိဂ်-
ရူပမောတိ န တတ္ထ ဆေဒနာဒိနာ ပါဏာတိပါတာပုညံ ပသဝတိ ယထာ
မတသရိရေ။ ပယောဂေါပိ ပါဏာတိပါတဿ ပဟရဏပ္ပဟာရာဒိကော
အတိတေသု ဝါ သင်္ခါရေသု ဘဝေယျ၊ အနာဂတေသု၊ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဝါ
တတ္ထ န တာဝ အတိတာနာဂတေသု သမ္ဘဝတိ တေသံ အဘာဝတော၊
ပစ္စုပ္ပန္နေသု စ သင်္ခါရာနံ ခဏိကတ္တာ သရသေနော နိရုဇ္ဈနသဘာဝတာယ
ဝိနာသဘိဓမ္မေသု နိပ္ပယောဇနော ပယောဂေါ သိယာ၊ ဝိနာသဿ စ
ကာရဏရဟိတတ္တာ န ပဟရဏပ္ပဟာရာဒိပ္ပယောဂဟေတုကံ မရဏံ၊
နိရိဟကတာယ စ သင်္ခါရာနံ ကဿ သော ပယောဂေါ? ခဏိကတ္တာ
ဝဓာမိပ္ပါယသမကာလဘိဇ္ဇနကဿ ကိရိယာပရိယောသာနကာလာနဝဋ္ဌာန-
ဘော ကဿ ပါဏာတိပါတကမ္မဗဒ္ဓေါတိ?

ဝုစ္စတေ — ယထာဝုတ္တဝဓကစေတနာသဟိတော သင်္ခါရပုဉ္ဏော သတ္တ-
သင်္ခါတော ဟန္တိ။ တေန ပဝတ္တိတဝဓပ္ပယောဂနိမိတ္တံ အပဂတဥသ္မာ-
ဝိညာဏဇီဝိတိန္ဒြိယော မတဝေါဟာရပဝတ္တိနိဗန္ဓနော ယထာဝုတ္တဝဓပ္ပယော-
ဂကာရဏေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟော ရူပါရူပဓမ္မသမူဟော ဟညတိ၊ ကေဝလော ဝါ
စိတ္တစေတသိကသန္တာနော။ ဝဓပ္ပယောဂါဝိသယဘာဝေပိ တဿ ပဉ္စဝေါ-
ကာရဘဝေ ရူပသန္တာနာဓိနဝုတ္တိတာယ ရူပသန္တာနေ ပရေန ပယောဇိတ-
ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကပယောဂဝသေန တန္တိဗ္ဗတ္တိတဝိဗန္ဓကဝိသဒိသရူပပ္ပတ္တိယာ
ဝိဂတေ ဝိစ္ဆေဒေါ ဟောတိတိ န ပါဏာတိပါတဿ အသမ္ဘဝေါ၊ နာပိ
အဟေတုကော ပါဏာတိပါတော၊ န စ ပယောဂေါ နိပ္ပယောဇနော
ပစ္စုပ္ပန္နေသု သင်္ခါရေသု ကတပ္ပယောဂဝသေန တဒနန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဿ
သင်္ခါရကလာပဿ တထာ အနုပ္ပတ္တိတော၊ ခဏိကာနံ သင်္ခါရာနံ ခဏိက-
မရဏဿ ဣမ မရဏဘာဝေန အနမိပ္ပေတတ္တာ သန္တတိမရဏဿ စ
ယထာဝုတ္တနယေန သဟေတုကဘာဝတော န အဟေတုကံ မရဏံ၊ န စ
ကတ္တုရဟိတော ပါဏာတိပါတပ္ပယောဂေါ နိရိဟကေသုပိ သင်္ခါရေသု
သန္တိဟိတတာမတ္ထေန ဥပကာရကေသု အတ္တနော အတ္တနော အနု-
ရူပဖလုပ္ပါဒနေ နိယတေသု ကာရဏေသု ကတ္တုဝေါဟာရသိပ္ပိတော
ယထာ “ပဒီပေါ ပကာသေတိ၊ နိသာကရော စန္ဒိမာ”တိ။ န စ ကေဝလဿ
ဝဓာမိပ္ပါယသဟဘုနော စိတ္တစေတသိကကလာပဿ ပါဏာတိပါတော ဣတ္ထိ-
တော သန္တာနဝသေန အဝဋ္ဌိတဿေဝ ပဋိဇာနနတော၊ သန္တာနဝသေန

ပဝတ္တမာနာနဉ္စ ပဒီပါဒီနံ အတ္တကိရိယသိဋ္ဌိ ဒိဿတိတိ အတ္ထေဝ ပါဏာတိ-
 ပါတေန ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ၊ တတော ဧဝ ယသ္မိံ သန္တာနေ ပါဏာတိပါတ-
 စေတနာ ပဝတ္တာ၊ တတ္ထေဝ သန္တာနေ ပစ္စယန္တရသမဝါယေန ဘဝန္တရေ
 နိရယာဒီသုတဿာ ဗလပ္ပဝတ္တိတိ နတ္ထေဝ ကတဝိနာသော အကတဗ္ဘာဂမော
 စ။ ဣမိနာ နယေန အဒိန္နာဒါနာဒီနဉ္စ ဝသေန ယထာရဟံ ကမ္မပထသမ္ပန္န-
 ဝိဘာဝနာ ဝေပိတဗ္ဗာတိ။

သဗ္ဗော ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟော တဏှာဝသဂတဿေဝ ဟောတီတိ အာဟ
 “တဏှာဗိပဓေယျေနာ”တိ။ တေသု တေသု ဓမ္မေသုတိ မယာ ဒေသိယ-
 မာနဒဿနဓမ္မေသု။ ပကတိကဗ္ဗဋ္ဌာနန္တိ တဿ ထေရဿ သန္တိကေ
 ဂဟေတွာ ပရိဟရိယမာနကမ္မဋ္ဌာနံ။ အညံ နဝကဗ္ဗဋ္ဌာနန္တိ ဘဂဝတော
 ဒေသနာနုသာရေန ဂဟိတံ အညံ နဝံ ကမ္မဋ္ဌာနံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-စူဠပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၁။ ဣဏ္ဍိယတံ ဣဏ္ဍိယတန္တိ အာမေဒိတဝစနံ ဗျာပနိစ္ဆာဝသေန
 ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ယံ ယံ ဒိဿ”န္တိအာဒိ။ အနုဝိလောကေတွာတိ ဧတ္ထ
 အနုသဒ္ဓေါပိ ဗျာပနိစ္ဆာယမေဝါတိ အနု အနု ဝိလောကေတွာတိ အတ္ထော။
 တေနောဟ “တတော တတော ဝိလောကေတွာ”တိ။ အသန္တော နိစော
 ပုရိသောတိ အသပ္ပုရိသောတိ အာဟ “ပါပပုရိသော လာမကပုရိသော”တိ။
 သောတိ အသပ္ပုရိသော။ တန္တိ အသပ္ပုရိသံ ဇာနိတုံ န သက္ကောတိ
 အသပ္ပုရိသဓမ္မာနံ ယာထာဝတော အဇာနနတော။ ပါပဓမ္မသမန္တာဂတောတိ
 ကာယဒုစ္စရိတာဒိအသန္တုဋ္ဌိတာဒိလာမကဓမ္မသမန္တာဂတော။ အသပ္ပုရိသေ
 ဘတ္တိ တေဿာတိ အသပ္ပုရိသဘတ္တိ။ တေနာဟ “အသပ္ပုရိသသေဝဇနာ”တိ။
 အသပ္ပုရိသဓမ္မော အသပ္ပုရိသော ဥတ္တရပဒလောပေန၊ တေသံ ဖိန္တန-
 သီလောတိ အသပ္ပုရိသဖိန္တိ။ တေနာဟ “အသပ္ပုရိသဖိန္တာယ ဖိန္တကော”တိ။
 ဒုစ္စန္တိတဖိန္တိတိ အတ္ထော။ အသပ္ပုရိသမန္တနန္တိ အသာဓုဇနဝိစာရံ အသပ္ပုရိ-
 သဝိမံသံ။ အသပ္ပုရိသဝါဝန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ ဒုဗ္ဘာသိတံ။ အသပ္ပုရိသကပ္ပံ နာမ
 တိဝိဓမ္မိ ကာယဒုစ္စရိတံ။ အသပ္ပုရိသဒိဋ္ဌိ နာမ ဝိသေသတော ဒသဝတ္ထုကာ
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တာယ သမန္တာဂတော အသပ္ပုရိသဒိဋ္ဌိယာ သမန္တာဂတော။

အသပ္ပုရိသဒါနံ နာမ အသက္ကစ္စဒါနာဒိ။ သဗ္ဗောပါယမတ္ထော ပါဠိတော
ဝေ ဝိညာယတိ။

“ပါဏံ ဟနိဿာမိ”တိအာဒိကာ စေတနာ ကာမံ ပရဗျာဗာဓာယပိ
ဟောတိယေဝ၊ ယထာ ပန သာ အတ္တနော ဗလဝတရဒုက္ခတ္ထာယ ဟောတိ၊
တထာ န ပရဿာတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတုံ “အတ္တနော ဒုက္ခတ္ထာယ ဝိန္နေတိ”-
ဣစ္စေဝ ဝုတ္တော။ ယထာ အသုကော အသုကန္တိအာဒိဟိ ပါပကော ပါပဝိပါ-
ကေကဒေသံ ဗလဝံ ဂရုတရံ ဝါ ပစ္စနဘောန္တောပိ ယထာ ပရော ပစ္စနဘောတိ၊
န တထာ သယန္တိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ “ပရဗျာဗာဓာယာ”တိ။ ဂဟေ-
တွာတိ ပါပကိရိယာယ သဟာယဘာဝေန ဂဟေတွာ။

အသက္ကစ္စန္တိ အနာဒရံ ကတွာ။ ဒေယျဓမ္မဿ အသက္ကရဏံ အပ္ပသန္တာ-
ကာရော၊ ပုဂ္ဂလဿ အသက္ကရဏံ အဂရကရဏန္တိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော
“ဒေယျဓမ္မံ န သက္ကရေတိ နာမာ”တိအာဒိမာဟ။ အဝိတ္တိကတွာတိ န
စိတ္တေ ကတွာ၊ န ပူဇေတွာတိ အတ္ထော။ ပူဇေန္တော ဟိ ပူဇေတဗ္ဗဝတ္ထု
စိတ္တေ ဌပေတိ၊ တတော န ဗဟိ ကရေတိ။ စိတ္တံ ဝါ အတ္တရိယံ ကတွာ
ပဋိပတ္တိ ဝိတ္တိကရဏံ၊ သမ္ဘာဝနကိရိယာ။ တပုဋိက္ခေပတော အဝိတ္တိကရဏံ၊
အသမ္ဘာဝနကိရိယာ။ အပဝိဒ္ဓန္တိ ဥစ္စိဋ္ဌာဒိဆန္နနိယဓမ္မံ ဝိယ အဝိတ္တကံ။
တေနာဟ “ဆန္နေတုကာမော ဝိယာ”တိအာဒိ။ ရောဂံ ပက္ခိပန္တော
ဝိယာတိ ရောဂိကသရိရံ ဩဒနာဒိဟိ ပမဇ္ဇိတွာ ဝမ္ဗိကေ ရောဂံ ပက္ခိပန္တော
ဝိယ။ အဒ္ဓါ ဣမဿ ဒါနဿ ဖလံ မမေဝ အာဂစ္ဆတိတိ ဧဝံ ယဿ တထာ
ဒိဋ္ဌိ အတ္တိ၊ သော အာဂမနဒိဋ္ဌိကော၊ အယံ ပန န တာဒိသောတိ အာဟ
“အနာဂမနဒိဋ္ဌိကော”တိ။ တေနာဟ “နော ဖလပါရိကဒိ ဟုတွာ
ဒေတိ”တိ။

ကာမဉ္ဇာယံ ယထာဝုတ္တပုဂ္ဂလော အသဒ္ဓမ္မာဒိဟိ ပါပဓမ္မေဟိ သမန္တာ-
ဂတော၊ တေဟိ ပန သဗ္ဗေဟိပိ မိစ္ဆာဒဿနံ မဟာသာဝဇ္ဇန္တိ ဒဿေတုံ
“တာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ နိရယေ ဥပပဇ္ဇတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေ-
နာတိ ကဏ္ဍပက္ခေ ဝုတ္တဿ အတ္တဿ ဝိပရိယာယေန သုက္ကပက္ခေ အတ္ထော
ဝေဒိတဗ္ဗော။ “သဒေဝကံ လောက”န္တိအာဒိသု ဒေဝသဒ္ဓေါ ဆကာမာဝစရ-
ဒေဝေသု၊ ဧဝမိဓာတိ အာဟ “ဆကာမာဝစရဒေဝါ”တိ။ တတ္ထ ဗြဟ္မာနံ ဝိသုံ
ဂဟိတက္ကာ ကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏန္တိ စေ? ဣဓ ဒါနဖလဿ အဓိပ္ပေတက္ကာ

ကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ၊ တတ္ထာပိ ဆကာမာဝစရဂ္ဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဒေဝမဟတ္တ-
တာဒိဝစနတော။ တိဏ္ဍံ ကုလနံ သမ္ပတ္တိတိ ခတ္တိယမဟတ္တာဒိနံ တိဏ္ဍံ
ကုလနံ သမ္ပတ္တိ၊ န ကေဝလံ ကုလသမ္ပဒါ ဧဝံ အဓိပ္ပေတော၊ အထ ခေါတတ္ထ
အာယုဝဏ္ဏယသဘောဂဇ္ဇဿရိယာဒိသမ္ပဒါပိ အဓိပ္ပေတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဥဋ္ဌာ-
ရဿ ဒါနမယပုညဿ ဝသေန တေသမ္ပိ သမိဇ္ဈနတော။ သုဒ္ဓဝနုဝသေ-
နေဝ ကထိတံ သုက္ကပက္ခေပိ သဗ္ဗသော ဝိဝဇ္ဇဿ အနာမဋ္ဌတ္တာ။ သဒ္ဓါဒယော
ဟိ လောကီယကုသလသမ္ဘာရာ ဧဝေတ္ထ အဓိပ္ပေတောတိ။ သေသံ သုဝိဇ္ဇေယျ-
မေဝ။

စူဠပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ဒေဝဒဟဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၂-အနုပဒေဝဂ္ဂ

၁-အနုပဒသုတ္တဝတ္ထနာ

၉၃။ ဣဒ္ဓိမာတိ ဂုဏော ပါကဋ္ဌော ပရတောသောသေန ဝိနာ ပါသာဒကမ္မနဒေဝစာရိကာဒီဟိ သယမေဝ ပကာသဘာဝတော၊ ဓုတ-ဝါဒါဒိဂုဏာနမ္ပိ တထာဘာဝေ ဧတေနော နယေန တေသံ ဂုဏာနံ ပါကဋ္ဌယောဂတော စ ပရေသံ နိစ္ဆိတဘာဝတော စ။ ပညာတော ဂုဏာတိ ပညာပဘောဒပဘာဝိတေ ဂုဏဝိသေသေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တေ ဟိ ယေဘု-ယျေန ပရေသံ အဝိသယာ။ တေနာဟ “န သက္ကာ အကထိတာ ဇာနိတု” န္တိ။ ဝိသဘာဂါ သဘာဂါ နာမ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလေသု ပုထုဇ္ဇ-နေသု။ ဧတ ပန အပ္ပဟိနရာဂဒေါသတာယ ပရဿ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ဂုဏံ မက္ခေတွာ အဝိဇ္ဇမာနံ အဝဏ္ဏမေဝ သောသေန္တိတိ အာဟ “ဝိသဘာဂ။ ပ။ ကထေန္တိ” တိ။

ယာ အဋ္ဌာရသန္တံ ဓာတုနံ သမုဒယတော အတ္တင်္ဂမတော အဿာဒတော အာဒိနဝတော ယထာဘူတံ ပဇာနနာ၊ အယံ ဓာတုကုသလတာ။ အာယတန-ကုသလတာယပိ ဧသေဝ နယော။ အဝိဇ္ဇာဒိသု ဒွါဒသသု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂေသု ကောသလံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ။ ဣဒံ ဣမဿ ဖလဿ ဌာနံ ကာရဏံ၊ ဣဒံ အဋ္ဌာနံ အကာရဏန္တိ ဧဝံ ဌာနဉ္စ ဌာနတော၊ အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနနာ၊ အယံ ဌာနာဋ္ဌာနကုသလတာ။ ယော ပန ဣမေသု ဓာတုအာဒိသု ပရိညာဘိသယာဒိဝသေန နိဿင်္ဂဂတိယာ ပဏ္ဍာတိ လဗ္ဗ-နာမေန ဣဏေန ဣတော ဂတော ပဝတ္တော၊ အယံ ပဏ္ဍိတော နာမာတိ အာဟ “ဣမေဟိ ဓတူဟိ ကာရဏေဟိ ပဏ္ဍိတော” တိ။ မဟန္တာနံ အတ္တာနံ ပရိဂ္ဂဏှနတော မဟတိ ပညာ ဧတဿာတိ မဟာပညော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယောတိ အာဟ “မဟာပညာဒီဟိ သမန္တာဂတောတိ အတ္တော” တိ။

နာနတ္တန္တိ ယာဟိ မဟာပညာဒီဟိ သမန္တာဂတတ္တာ ထေရော “မဟာ-ပညော” တိအာဒိနာ ကိတ္တိယတိ၊ တာသံ မဟာပညာဒီနံ ဣဒံ နာနတ္တံ အယံ ဝေမတ္တတာ။ ယဿ ကဿစိ^၁ ဝိသေသတော အရူပဓမ္မဿ မဟတ္တံ နာမ ကိစ္စသိဒ္ဓိယာ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ တဒဿ ကိစ္စသိဒ္ဓိယာ ဒသေန္တော “မဟန္တေ သီလက္ခန္တေ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိ မဟာပညာ” တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဟေတုမဟန္တ-တာယ ပစ္စယမဟန္တတာယ နိဿယမဟန္တတာယ ပဘောဒမဟန္တတာယ

ကိစ္စမဟန္တတာယ ဖလမဟန္တတာယ အာနိသံသမဟန္တတာယ စ သီလက္ခန္ဓဿ မဟန္တဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ဟေတူ အလောဘာဒယော၊ ပစ္စယာ ဟိရောတ္တပ္ပသဒ္ဓါသတိဝီရိယာဒယော။ နိဿယာ သာဝကဗောဓိပစ္စေကဗောဓိ- သဗ္ဗာသမ္ဗောဓိနိယတတာ တံသမင်္ဂိနော စ ပုရိသဝိသေသာ။ ပဘေခေါ စာရိတ္တာဒိဝိဘာဝေါ။ ကိစ္စံ တဒင်္ဂါဒိဝသေန ပဋိပက္ခဿ ဝိဓမနံ။ ဖလံ သဂ္ဂ- သမ္ပဒါ နိဗ္ဗာနသမ္ပဒါ စ။ အာနိသံသော ပိယမနာပတာဒိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၁ အာကင်္ခေယုသုတ္တာဒိသု၊^၂ စ အာဂတ- နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမိနာ နယေန သမာဓိက္ခန္ဓာဒိနိဗ္ဗိ မဟန္တတာ ယထာ- ရဟံ နိဗ္ဗါရေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဌာနာဌာနာဒိနံ ပန မဟန္တဘာဝေါ မဟာ- ဝိသယတာယ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ဌာနာဌာနာနံ မဟာဝိသယတာ ဗဟု- ဓာတုကသုတ္တေ^၃ သယမေဝ အာဂမိဿတိ။ ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ သမာဓိက္ခန္ဓေ နိဗ္ဗါရိတနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အရိယသစ္စာနံ သကလသာသနသင်္ဂဟဏတော သစ္စဝိဘင်္ဂေ^၄ တံသံဝဏ္ဏနာသု၊^၅ အာဂတနယေန။ သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ ဝိဘင်္ဂါဒိသု၊^၆ တံသံဝဏ္ဏနာဒိသု၊^၇ စ အာဂတနယေန။ သာမညဖလာနံ မဟတော ဟိတဿ မဟတော သုခဿ မဟတော အတ္တဿ မဟတော ယောဂက္ခေမဿ နိပ္ပတ္တိ- ဘာဝတော သန္တပဏီတနိပုဏအတက္ကာဝစရပဏ္ဍိတဝေဒနိယဘာဝတော စ။ အဘိညာနံ မဟာသမ္ဘာရတော မဟာဝိသယတော မဟာကိစ္စတော မဟာ- နဘာဝတော မဟာနိပ္ပတ္တိတော စ။ နိဗ္ဗာနဿ မဒနိဗ္ဗာနာဒိမဟတ္ထသံဠိတော မဟန္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပူထုပညာတိ ဧတ္ထာပိ ဝုတ္တနယာနုသာရေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသော— နာနာခန္ဓေသု ဉာဏံ ပဝတ္တတိ ဘိ“အယံ ရူပက္ခန္ဓော နာမ။ပ။ အယံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော နာမာ”တိ ဧဝံ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ နာနာကရဏံ ပဋိစ္စ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ၊ ဘေသုပိ “ဧကဝိဓေန ရူပက္ခန္ဓော၊ ကောဒသဝိဓေန ရူပက္ခန္ဓော၊ ဧကဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဗဟုဝိဓေန ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဧကဝိဓေန သညာက္ခန္ဓော။ပ။ ဧကဝိဓေန ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ဗဟုဝိဓေန ဝိညာဏက္ခန္ဓော”တိ ဧဝံ ဧကေကဿ ခန္ဓဿ ဧကဝိဓာဒိဝသေန အတိတာဒိဘေဒဝသေနပိ နာနာ- ကရဏံ ပဋိစ္စ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။တထာ “ဣဒံ စက္ခာယတနံ နာမ။ပ။ ဣဒံ ဓမ္မာ- ယတနံ နာမ။ တတ္ထ ဒဿာယတနာ ကာမာဝစရာ၊ ခွေ စတုဘူမကာ”တိ ဧဝံ အာယတနနာနတ္ထံ ပဋိစ္စ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၉-လိဋ္ဌေ၊ ၂-မ ၁-၃၉-လိဋ္ဌေ၊ ၃-မ ၃-၁၀၉-ဝိဋ္ဌေ၊ ၄-အဘိ ၂-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ၊
၅-အဘိ-၆ ၂-၇၀-ပိဋ္ဌေဒိသု၊ ၆-အဘိ ၂-၂၀၀-ဝိဋ္ဌေ၊ ၇-အဘိ-၆ ၂-၂၀၄-ပိဋ္ဌာဒိသု။

နာနာဓာတုသုတိ “အယံ စက္ခုဓာတု နာမ။ပ။ အယံ မနောဝိညာဏ-ဓာတု နာမ။ တတ္ထ သောဠသ ဓာတုယော ကာမာဝစရ၊ ခွေစတုဘူမကာ”တိ ဧဝံ နာနာဓာတုသု ပဋိစ္စ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။ တယိဒံ ဥပါဒိဏ္ဏကဓာတုဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဒိန္နန္တ အဂ္ဂသာဝကနံ ဥပါဒိဏ္ဏကဓာတု-သုယေဝ နာနာကရဏံ ပဋိစ္စ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ၊ တဉ္စ ခေါ ကေဒေသတောဝ၊ နော နိပ္ပဒေသတော၊ အနုပါဒိဏ္ဏကဓာတုနံ ပန နာနာကရဏံ န ဇာနန္တိ-ယေဝ၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံယေဝ ပန “ဣမာယ နာမ ဓာတုယာ ဥဿန္တတ္တာ ဣမဿ ရုက္ခဿ ခန္ဓော သေတော ဟောတိ၊ ဣမဿ ကဏှော၊ ဣမဿ ဗဟလတ္တစော၊ ဣမဿ တနုတ္တစော၊ ဣမဿ ပတ္တံ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန ဝေရူပံ၊ ဣမဿ ပုပ္ဖံ နီလံ ပီတံ လောဟိတံ ဩဒါတံ သုဂန္ဓံ ဒုဂန္ဓံ၊ ဖလံ ခုဒ္ဒကံ မဟန္တံ ဒီဃံ ဝဋ် သုသဏ္ဌာနံ မဋ္ဌံ ဖရသံ သုဂန္ဓံ မရရံ တိတ္ထကံ အဓိလံ ကဋုကံ ကသာဝံ၊ ကဏ္ဍကော တိခိဏော အတိခိဏော ဥဇုကော ကုဋိလော လောဟိတော ဩဒါတော ဟောတိ”တိ ဓာတုနာနတ္ထံ ပဋိစ္စ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။

အတ္ထေသုတိ ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသု။ နာနာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေသုတိ အဇ္ဈတ္တ-ဗဟိဒ္ဓါဘေဒဘော သန္တာနဘေဒဘော စ နာနပ္ပဘေဒေသု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂေသု။ အဝိဇ္ဇာဒိအင်္ဂါနံ ဟိ ပစ္စေကံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသညိတာတိ။ တေနာဟ သင်္ခါရ-ပိဋကေ “ဒွါဒသ ပစ္စယာ ဒွါဒသ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါ”တိ။ နာနာသုညတမနုပ-လဗ္ဗေသုတိ နာနာသဘာဝေသု နိစ္စသာရာဒိဝိရဟတော သုညသဘာဝေသု၊ တတော ဧဝ ဣတ္ထိပုရိသအတ္တအတ္တနိယာဒိဝသေန အနုပလဗ္ဗေသု သဘာဝေ-သု။ မ-ကာရော ဟေတ္တ ပဒသန္ဓိကရော။ နာနာအတ္ထေသုတိ အတ္တပဋိသတ္တိဒါ-ဝိသယေသု ပစ္စယုပ္ပန္နာဒိနာနာအတ္ထေသု။ ဓမ္မေသုတိ ဓမ္မပဋိသတ္တိဒါဝိသယေသု ပစ္စယာဒိနာနာဓမ္မေသု။ နိရုတ္တိသုတိ တေသံယေဝ အတ္တဓမ္မာနံ နိဒ္ဓါရဏဝစန-သင်္ခါတာသု နာနာနိရုတ္တိသု။ ပဋိဘာနေသုတိ ဧတ္ထ အတ္တပဋိသတ္တိဒါဒိသု ဝိသယဘူတေသု “ဣမာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိ”တိ၊ တထာ တထာ ပဋိဘာန-ဘော ပဋိဘာနာနိတိ လဒ္ဓနာမေသု ဉာဏေသု။ ပုထု နာနာသီလက္ခန္ဓေသုတိ-အာဒိသု သီလဿ ပုထုတ္တံ နာနတ္ထန္တ ဝုတ္တမေဝ။ ဣတရေသံ ပန ဝုတ္တနယာန-သာရေန သုဝိညေယျတ္တာ ပါကဋမေဝ။ ယံ ပန အဘိန္နံ ကေမေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ တတ္ထ ဥပစာရဝသေန ပုထုတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ပုထု နာနာဇနသာဓာရဏေ ဓမ္မေ သမတိက္ကမ္မာ”တိ။ တေနဿ မဒနိဗ္ဗဒနာဒိပရိယာယေန ပုထုတ္တံ ပရိဒီပိတံ ဟောတိ။

၁-အနုပလဗ္ဗနဘာဝေသု (က) ၂-အဘိ ၂-၃၀၉၊ ၃၁၀-ပိဋာဒိသု။

ဧဝံ ဝိသယဝသေန ပညာယ မဟတ္တံ ပုလုတ္တန္တံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သမ္ပယုတ္တ-
 ဓမ္မဝသေန ဟာသဘာဝံ, ပဝတ္တိအာကာရဝသေန ဇဝနဘာဝံ, ကိစ္စဝသေန
 တိက္ခာဒိဘာဝန္တံ ဒဿေတုံ “ကတမာ ဟာသပညာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ
 ဟာသမဟုလောဘိ ဝီတိမဟုလော။ သေသပဒါနံ တဿေဝ ဝေဝစနာနိ။
 သီလံ ပရိပူရေတိဘိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂုဒဂ္ဂေါ ဟုတွာ ဝီတိသဟဂတာယ
 ပညာယ။ ဝီတိသောမနဿသဟဂတာ ဟိ ပညာ အဘိရတိဝသေန အာရမ္မဏေ
 ဖုလ္လာ ဝိကသိဟာ ဝိယ ပဝတ္တတိ၊ န ဥပေက္ခာသဟဂတာတိ ပါတိမောက္ခသီလံ
 ဌပေတွာ ဟာသနီယံ ပရံ တိဒိဓမ္မိ သီလံ ပရိပူရေတိဘိ အတ္ထော။ ဝိသုံ ဝုတ္တတ္တာ
 ပုန သီလက္ခန္ဓမာဟ။ သမာဓိက္ခန္ဓံ ဌိအာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။

ဣပံ အနိစ္စတော ဝိပုံ ဇဝတိဘိ ရူပက္ခန္ဓံ အနိစ္စန္တံ သီသံ ဝေဂေန ပဝတ္တိယာ
 ပဋိပက္ခာရိဘာဝေန ပုဗ္ဗာ ဂိသင်္ခါရဿ သာဟိသယတ္တာ ဣန္ဒြေေန ဝိသဋ္ဌဝဇိရံ
 ဝိယ လက္ခဏံ ပဋိဒိဇ္ဈန္တိ အဒန္ဓာယန္တိ ရူပက္ခန္ဓေ အနိစ္စလက္ခဏံ ဝေဂဿာ
 ပဋိဒိဇ္ဈတိ၊ တဿာ သာ ဇဝနပညာ နာမာတိ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ
 ဒေသေဝ နယော။ ဧဝံ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာဝသေန ဇဝနပညံဒဿေတွာ
 ဗလဝိပယနာဝသေန ဒဿေတုံ “ဣပ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ခယဋ္ဌေနာကိ
 ယက္ခ ယက္ခ ဥပ္ပဒတိ၊ တတ္ထ ဟတ္ထေဝ ဘိဠေနတော ခယသဘာဝတ္တာ။
 ဘယဋ္ဌေနာကိ ဘယာနကဘာဝတော။ အသာရကဋ္ဌေနာကိ အတ္တသာရ-
 ဝိရကတော နိစ္စသာနုဒိဝိရဟတော စ။ တုလယိတွာတိ တုလာဘူတာယ
 ဝိပဿနာပညာယ တုလေတွာ။ တိရယိတွာတိ တာယ ဧဝံ တိရဏဘူတာယ
 တိရေတွာ။ ဝိဘာဝယိတွာဘိ ယာကောတော ပကာသေတွာ ပဉ္စက္ခန္ဓံ ဝိဘူတံ
 ကတွာ။ ဣပနိရောဓေကိ ရူပက္ခန္ဓဿ နိရောဓေတော နိဗ္ဗာနေ နိဗ္ဗပေါဏ-
 ပတ္တာရဝသေန။ ဣဒါနိ သိခါပ္ပတ္တဝိပဿနာဝသေန ဇဝနပညံ ဒဿေတုံ ပုန
 “ဣပ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဝသေနာတိ ကေမိ။

ဤဏဿ တိက္ခာဘာဝေါ နာမ သဝိသေသံ ပဋိပက္ခသမုပ္ပါနနေန ဝေဒိ-
 တဗ္ဗောတိ “ဝိပုံ ကိလေသေ ဆိန္ဒတိတိ တိက္ခပညာ”တိ ဝတွာ တေ ပန
 ကိလေသေ ဝိဘာဝေန ဒဿေန္တော “ဥပ္ပန္တံ ကာမဝိတက္က”န္တိအာဒိမာဟ။
 တိက္ခပညော ဟိ ဝိပေါဘိညော ဟောတိ၊ ပဋိပဒါ စဿ န စလတိတိ အာဟ
 ‘ကေသိ’ အာသနေ ဝတ္တာဓေ အရိယမဂ္ဂါ အဝိဂတာ ဟောန္တိ”တိအာဒိ။

“သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိကာမဓမ္မာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ
 ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ”တိ ယာထာဝတော ဒဿနေန သစ္စသမ္ပုဋ္ဌိဝေ-
 ဓော ဣဇ္ဈာဘိ, န အညထာတိ ကာရဏမုခေန နိဗ္ဗေမိကပညံ ဒဿေတုံ

“သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဥဗ္ဗေဂဗဟုလော ဟောတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဥဗ္ဗေဂဗဟု-
 လောတိ ဝုတ္တနယေန သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အဘိဏ္ဍံ ပဝတ္တသံဝေဂေါ။ ဥတ္တာသဗဟု-
 လောတိ ဣဏုတြာသဝသေန သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဗဟုသော ဥတြိညမာနသော။
 ဘေန အာဒိနဝါနုပဿနမာဟ။ ဥတ္တဏ္ဏနဗဟုလောတိ ပန ဣမိနာ နိဗ္ဗိဒါနု-
 ပဿနံ အာဟ။ အရတိဗဟုလောတိအာဒိနာ တဿာ ဧဝ အပရာပရပုတ္တိံ။
 ဗဟိမုခေါတိ သဗ္ဗသင်္ခါရတော ဗဟိဘူတံ နိဗ္ဗာနံ ဥဒ္ဓိဿ ပဝတ္တဣဏမုခေါ၊
 တထာ ဝါ ပဝတ္တိတဝိမောက္ခမုခေါ။ နိဗ္ဗိဇ္ဈနံ နိဗ္ဗေဓော၊ သော ဧတိဿာ အတ္ထိ၊
 နိဗ္ဗိဇ္ဈတိတိ ဝါ နိဗ္ဗေဓော၊ သာဝ ပညာ နိဗ္ဗေဓိကာ။ ယံ ပနေတ္ထ အတ္ထတော
 အဝိဘတ္တံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

ပဇ္ဇတိ ဧတေန ဝိပဿနာဒိကောတိ ပဒံ၊ သမာပတ္တိ၊ တသ္မာ အနုပဒန္တိ
 အနုသမာပတ္တိယောတိ အတ္ထော။ ပဒံ ဝါ သမ္မသနုပဂါ ဓမ္မာ ဝိပဿနာယ
 ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘာဝတော။ တေနာဟ “သမာပတ္တိဝသေန ဝါ”တိ။ ဈာနင်္ဂ-
 ဝသေန ဝါတိ ဈာနင်္ဂဝသေနာတိ စ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ကမတ္ထော ဣဓ
 ပဒသဒ္ဓေါ၊ တသ္မာ အနုပဒံ အနုက္ကမေနာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ
 “အနုပဒ္ဓိပါဒ္ဓိယာ”တိ။ ဓမ္မဝိပဿနန္တိ တံတံသမာပတ္တိစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပနာနံ
 ဓမ္မာနံ ဝိပဿနံ။ ဝိပဿတိတိ သမာပတ္တိယော ဈာနမုခေန တေ တေ ဓမ္မေ ယာ-
 ထာဝတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ “ဣတိပိ ဒုက္ခာ”တိအာဒိနာ သမ္မသတိ။ အပ္ပမာသေန
 အရဟတ္တံ ပတ္တော ဥက္ကံသဂတဿ သာဝကာနံ သမ္မသနစာရဿ နိပ္ပဒေသေန
 ပဝတ္တိယမာနတ္တာ၊ သာဝကပါရမီဣဏဿ စ တထာ ပဋိပါဒေတဗ္ဗတ္တာ။ ဧဝံ
 သန္တေပိတိ ယဒိပိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပတ္တော၊
 ဓမ္မသေနာပတိ ပန တတော စိရေန၊ ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေ-
 ရောပိ မဟာပညောဝ၊ တသ္မာ သာရိပုတ္တတ္ထေရောဝ မဟာပညတရောတိ။
 ဣဒါနိတမတ္ထံပါကဋတရံ ကာတုံ “မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
 သမ္မသနံ စရတိ ဧတ္တာတိ သမ္မသနစာရော၊ ဝိပဿနာဘူမိ၊ တံ သမ္မသနစာရံ။
 ဧကဒေသမေဝါတိ သကအတ္တဘာဝေ သင်္ခါရေ အနဝသေသတော ပရိဂ္ဂဟေ-
 တုဉ္စ သမ္မသိတုဉ္စ အသက္ကောန္တံ အတ္တနော အဘိနိဟာရသမုဒါဂတဣဏဗလာ-
 နုရူပံ ဧကဒေသမေဝ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သမ္မသန္တော။ နန စ “သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ
 အနဘိဇာနံ အပရိဇာနံ အဝိရာဇယံ အပုဇဟံ အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ
 ဝစနတော ဝဋ္ဋဒုက္ခတော မုတ္တိတုကာမေန သဗ္ဗံ ပရိညေယျံ ပရိဇာနိတဗ္ဗမေဝ?
 သစ္စမေတံ၊ တဉ္စ ခေါ သမ္မသနုပဂဓမ္မဝသေန၊ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သသန္တာနဂတေ

သဗ္ဗဓမ္မေ, ပရသန္တာနဂတေ စ တေသံ သန္တာနဝိဘာဂံ အကတွာ ဗဟိဒ္ဓါဘာဝ-
သာမညတော သမ္ပသနံ၊ အယံ သာဝကာနံ သမ္ပသနစာရေ။ ထေရော ပန
ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မေပိ သန္တာနဝိဘာဂေန ကေစိ ကေစိ ဥဒ္ဓရိတွာ သမ္ပသိ၊ တဉ္စ ခေါ
ဉာဏေန ဖုဋ္ဌမတ္တံ ကတွာ။ တေန ဝုတ္တံ “ယဋ္ဌိကောဋိယာ ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော ဝိယ
ကေဒေသမေဝ သမ္ပသန္တော”တိ။ တတ္ထ ဉာဏေန နာမ ယာဝတာ နေယျံ
ပဝတ္တိဘဗ္ဗံ၊ တထာ အပဝတ္တနတော “ယဋ္ဌိကောဋိယာ ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော ဝိယာ”တိ-
အာဒိ ဝုတ္တံ။ အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာယ အဘာဝတော “ကေဒေသမေဝ သမ္ပ-
သန္တော”တိ ဝုတ္တံ။

ဗုဒ္ဓါနံ သမ္ပသနစာရေ ဒသသဟဿိလောကဓာတုယံ သတ္တသန္တာနဂတာ၊
အနိဇ္ဈိယဗဒ္ဓါ စ သင်္ခါရာတိ ဝဒန္တိ၊ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဋ္ဌေသုတိ အပ-
ရေ။ တသ ဟိ အဗ္ဗတ္တယဝသေန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယံ ဩသရိတွာ ဆတ္တိံသ-
ကောဋိသတသဟဿမုခေန ဗုဒ္ဓါနံ မဟာဝဇီရဉာဏံ ပဝတ္တံ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ
သသန္တာနဂတေဟိ သဒ္ဓိံ မဇ္ဈိမဒေသဝါသိသတ္တသန္တာနဂတာ အနိဇ္ဈိယဗဒ္ဓါ စ
သမ္ပသနစာရေတိ ဝဒန္တိ၊ ဇမ္ဗုဒီပဝါသိသတ္တသန္တာနဂတာတိ ကေစိ။ ဓမ္မသေ-
နာပတိနောပိ ယထာဝုတ္တသာဝကာနံ ဝိပဿနာဘူမိယေဝ သမ္ပသနစာရေ။
တတ္ထ ပန ထေရော သာတိသယံ နိရဝသေသံ အနုပဒဓမ္မံ ဝိပဿိ။ တေန ဝုတ္တံ
“သာဝကာနံ သမ္ပသနစာရံ နိပ္ပဒေသံ သမ္ပသိ”တိ။

တတ္ထ “သာဝကာနံ ဝိပဿနာဘူမိ”တိ ဧတ္ထ သုက္ခဝိပဿကာ လောကိ-
ယာဘိညပ္ပတ္တာ ပကတိသာဝကာ အဂ္ဂသာဝကာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါတိ
ဆသု ဇနေသု သုက္ခဝိပဿကာနံ ဧာနာဘိညာဟိ အနဂ္ဂိတပညာနေပုညတ္တာ
အန္ဓာနံ ဝိယ ဣစ္ဆိတပဒေသောက္ကမနံ ဝိပဿနာကာလေ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဓမ္မ-
ဝိပဿနာ နတ္ထိ။ တေ ယထာပရိဂ္ဂဟိတဓမ္မမဏ္ဍေယေဝ ဌတွာ ဝိပဿနံ ဝဓေန္တိ။
လောကိယာဘိညပ္ပတ္တာ ပန ပကတိသာဝကာ ယေန မုခေန ဝိပဿနံ အာရ-
ဘန္တိ၊ တကော အညေန ဝိပဿနံ ဝိတ္တာရိကံ ကာတုံ သက္ကောန္တိ ဝိပုလဉာဏတ္တာ။
မဟာသာဝကာ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နတ္တာ တတော သာတိသယံ ဝိပဿနံ ဝိတ္တာ-
ရိကံ ကာတုံ သက္ကောန္တိ။ အဂ္ဂသာဝကေသု ဒုတိယော အဘိနိဟာရသမ္ပတ္တိယာ
သမာဓာနဿ သာတိသယတ္တာ ဝိပဿနံ တတောပိ ဝိတ္တာရိကံ ကရေတိ။
ပဌမော ပန တတော မဟာပညတာယ သာဝကေဟိ အသာဓာရဏံ ဝိတ္တာ-
ရိကံ ကရေတိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တေဟိပိ မဟာဘိနိဟာရတာယ အတ္တနော
အဘိနိဟာရာနုပံ တတောပိ ဝိတ္တာရိကဝိပဿနံ ကရေန္တိ။ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္ပဒေဝ
ပရိပူရိတပညာပါရမီပဘာဝိတသဗ္ဗညုတညာဏာဓိဂမနဿ အနုပုပါယာတိ။

ယထာ နာမ ကတဝါလဝေပရိစယေန သရဘင်္ဂသဒိသေန ဓနုဂ္ဂဟေန ခိတ္တော သရော အန္တရာ ရုက္ခလတာဒီသု အသဇ္ဇမာနော လက္ခဏေယေဝ ပတတိ၊ န သဇ္ဇတိ န ဝိရဇ္ဈတိ၊ ဧဝံ အန္တရာ အသဇ္ဇမာနာ အဝိရဇ္ဈမာနာ ဝိပဿနာ သမ္မု- သနီယဓမ္မေသု ယာထာဝတော နာနာနယေဟိ ပဝတ္တတိ။ ယံ မဟာဉာဏန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တဿ ပဝတ္တိအာကာရဘေဒေါ ဂဏတော ဝုတ္တောယေဝ။

ဧတေသု စ သုက္ခဝိပဿကာနံ ဝိပဿနာစာရော ခဇ္ဇောတပဘာသဒိ- သော၊ အဘိညပ္ပတ္တပကတိသာဝကာနံ ဒီပပဘာသဒိသော၊ မဟာသာဝကာနံ ဩက္ကာပဘာသဒိသော၊ အဂ္ဂသာဝကာနံ ဩသမိတာရကာပဘာသဒိသော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ စန္ဒပဘာသဒိသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ရသ္မိသဟဿံပဋိမဏ္ဍိတသ- ရဒသုရိယမဏ္ဍလသဒိသော ဥပဋ္ဌာသိ။ တထာ သုက္ခဝိပဿကာနံ ဝိပဿနာ- စာရော အန္ဓာနံ ယဋ္ဌိကောဋိယာ ဂမနသဒိသော၊ လောကီယာဘိညပ္ပတ္တ- ပကတိသာဝကာနံ ဒဏ္ဍကသေတုဂမနသဒိသော၊ မဟာသာဝကာနံ ဇဗ္ဗံသေ- တုဂမနသဒိသော၊ အဂ္ဂသာဝကာနံ သကဋသေတုဂမနသဒိသော၊ ပစ္စေက- ဗုဒ္ဓါနံ မဟာဇဗ္ဗံမဂ္ဂဂမနသဒိသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ မဟာသကဋမဂ္ဂဂမန- သဒိသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အရဟတ္တဉ္စ ကိရ ပတွာတိ ဧတ္ထ ကိရ-သဒ္ဓေါ အနုဿဝလဒ္ဓေါယ- မတ္ထောတိ ဒီပေတုံ ဝုတ္တော။ **ပတွာ အညာသိ** အတ္တနော ဝိပဿနာစာရဿ မဟာဝိသယတ္တာ တိက္ခဝိသဒသုရဘာဝဿ စ သလ္လက္ခဏေန။ ကထံ ပနာယံ မဟာထေရော ဒန္တံ အရဟတ္တံ ပါပုဏန္တော သီဃံ အရဟတ္တံ ပတ္တတောပညာယ အတ္တာနံ သာတိသယံ ကတွာ အညာသိတိ အာဟ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ၊ **မဟာ- ဇေဋ္ဌန္တိ** မဟာဇာလသာဓံ အတိဝိယ သိဗ္ဗိတဇာလံ။ **ယဋ္ဌိံ ပန သာရံ ဝါ ဥဋ္ဌိံ ဝါ န လဘတိ** ဝေဏုဂ္ဂဟဏေ အနုစိနိတွာ ဝေဏုဿ ဂဟိတတ္တာ။ **ဧဝံသမ္ပဒန္တိ** ယထာ တေသု ပုရိသေသု ဧကော ဝေဠုဂ္ဂဟဏေ အနုစိနိတွာ ဝေဠုယဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ၊ ဧကော ဥစိနိတွာ၊ ဧဝံ နိပ္ပတ္တိကံ။ **ပဓာနန္တိ** ဘာဝနာနုယုဉ္ဇနံ။

သတ္တသဋ္ဌိ ဉာဏာနီတိ ပဋိသတ္တိဒါမဂ္ဂေ^၁ အာဂတေသု တေသတ္တတိယာ ဉာဏေသုဌပေတွာ ဆ အသာဓာရဏဉာဏာနိ သုတမယဉာဏာဒီနိ ပဋိဘာန- ပဋိသတ္တိဒါဉာဏပရိယောသာနာနိ သတ္တသဋ္ဌိ ဉာဏာနိ။ တာနိဟိ သာဝကေဟိ ပဝိစိတဗ္ဗာနိ၊ န ဣတရာနိ။ **သောဠသဝိဓံ ပညန္တိ**^၂ မဟာပညာဒိကာ၊ နဝါနုပုဗ္ဗ- ဝိဟာရသမာပတ္တိပညာတိ ဣဒံ သောဠသဝိဓံ ပညံ။

၁-ခု ၉-၁-၅-ပိဋ္ဌာဒီသု၊
 ၂-သံ-ဋ ၃-၂၅၇၊ သံ-ဋိ ၂-၄၈၀-ပိဋ္ဌေသု သောဠသဝိဓေဉာ သံဝဏ္ဏိတာ၊ န သောဠသဝိဓေညာ။

တကြာဘိ တဿ။ ဣဒံ ဟောတိတိ ဣဒံ ဒါနိ ဝုစ္စမာနံ အနုပုဗ္ဗသမ္ပသနံ
ဟောတိ။ ဝိပဿနာကောဋ္ဌာသန္တိ ဝိတက္ကာဒိသမ္ပသိတဗ္ဗဓမ္မဝိဘာဂေန
ဝိဘတ္တဝိပဿနာဘာဂံ။

၉၄။ ပဌမေ ဗျာနောဘိ ဥပသိလေသေ ဘုမ္မံ၊ တသ္မာ ယေ ပဌမေ ဗျာနော
ဓမ္မာဘိ ယေ ပဌမဇ္ဈာနသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာဘိ အတ္ထော။ အန္တောသမာပတ္တိယန္တိ စ
သမာပတ္တိသဟဂတေ စိတ္တုပ္ပါဒေ သမာပတ္တိသမညံ အာရောပေတွာ ဝုတ္တံ။
ဝေတ္ထိတဘိ ကဘဝဝတ္ထနာ နိစ္ဆိတာ။ ပရိစ္ဆိန္နာဘိ ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္နာ
သလက္ခဏတော ပရိစ္ဆိန္န ဉာတာ။ ဩလောကေန္တောဘိ ဉာဏစက္ခုနာ ပစ္စက္ခ-
တော ပဿန္တော။ အဘိနိရောပနံ အာရမ္မဏေ ဗိတ္တဿ အာရောပနံ။ အနု-
မဇ္ဇနံ အာရမ္မဏေ ဗိတ္တဿ အနုဝိစာရဏံ။ ဗရဏံ ပဏီတရူပေဟိ ကာယဿ
ဗျာပနံ၊ ဝိပ္ပုရိကဘာဝေါ ဝါ။ သာတန္တိ သာတမဓုရတာ။ အဝိက္ခေပေါ
ဝိက္ခေပဿ ပဋိပက္ခဘူတံ သမာဓာနံ။ ဖုသနံ ဣန္ဒြိယဝိသယဝိညာဏဿ တတော
ဥပ္ပန္နိက္ခာ အာရမ္မဏေ ဖုသနာကာရေန ဝိယ ပဝတ္တိ။ ဝေဒယိတံ အာရမ္မ-
ဏာနုဘဝနံ။ သဇ္ဇာနနံ နီလာဒိဝသေန အာရမ္မဏဿ သလ္လက္ခဏံ။ ဝေတယိတံ
ဝေတသော ဗျာပါရော။ ဝိဇာနနံ^၁ အာရမ္မဏူပလဋ္ဌိ။ ကတ္တုကဗျတာ
ဗိတ္တဿ အာရမ္မဏေန အတ္တိကတာ။ တသ္မိံ^၂ အာရမ္မဏေ အဓိမုစ္စနံ၊
သန္တိဋ္ဌာနံ ဝါ အဝိမောက္ခော။ ကောသဇ္ဇပက္ခေ ပတိတုံ အဒတွာ ဗိတ္တဿ
ပဂ္ဂဏှနံ ပဂ္ဂါဟော၊ အဝိဂ္ဂဟောဘိ အတ္ထော။ အာရမ္မဏံ ဥပဂန္တော ဌာနံ၊
အနိဿဇ္ဇနံ ဝါ ဥပဋ္ဌာနံ။ သမပ္ပဝတ္ထေသု အဿေသု သာရထိ ဝိယ သင်္ကပ္ပပသု-
ဟေသု သမ္ပယုတ္တေသု အဇ္ဈပေက္ခနံ ဗန္ဓုတ္တတာ။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အာရမ္မဏေ
အနုနယနံ သံစရဏံ အနုနယော။ သဘာဝတောဘိ ယသာဘူတသဘာဝ-
တော။ သောဠသန္တံ ဝေ စေတ္ထ ဓမ္မာနံ ဂဟဏံ တေသံယေဝ ယေရေန
ဝဝတ္ထာပိဘဘာဝတော၊ တေ ဝေဿ တဒါ ဥပဋ္ဌဟိံသု၊ န၊ ဣတရေတိ ဝဒန္တိ။
ဝိနိယသတိဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ ဣန္ဒြိယဘာဝသာမညတော သဒ္ဓါပညာ၊
သဘိဂ္ဂဟဏေနေဝ ဧကန္တာနဝဇ္ဇဘာဝသာမညတော ပဿဒ္ဓိအဒယော ဆ
ယုဂဋ္ဌာ၊ အလောဘာဒေါသာ စ သင်္ဂဟိတာ ဗျာနစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပန္တတ္တာ
ဘေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထေရေန စ ဓမ္မာ၊ ဝဝတ္ထာနသာမညတော အာရဒ္ဓါ၊ ( )^၃ တေ
န ဥပဋ္ဌဟိံသုတိ န သက္ကာ ဝတ္ထုန္တိ အပရေ။

ဝိဒိတာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဥပ္ပါဒေဝိ^၄ နေသံ ဝေဒနာနံ ပဇာနနံ ဟောတိယေဝါတိ
အတ္ထော။ သေသပဒဒ္ဓယေဝိ ဒေသေဝ နယော။ တံ ဇာနာတိတိ တံဉာဏော၊

၁-အဘိသန္ဓာနံ (က)   ၂-ဓမ္မဘာဝ (?)   ၃-(တသ္မာ) (?)   ၄-ဥပ္ပါဒက္ခဏေဝိ (?)

တဿ ဘာဝေါ တံဉာဏတာ၊ ဉာဏဿ အတ္တသံဝေဒနန္တိ အတ္ထော။ တံသ-
မာနယောဂက္ခမာဟိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ။ ဉာဏမဟုတာတိ ဉာဏဿ ဗဟုဘာဝေါ၊
ဧကစိတ္တုပ္ပါဒေ အနေကဉာဏတာတိ အတ္ထော။ ဣဒါနံ တမေဝတ္ထံ ဝိဝရိတုံ
“ယထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ န သက္ကာ ဇာနိတုံ အာရမ္မဏကရဏဿ
အဘာဝတော။ အသမ္မောဟာဝဗောဓော စ ဤဒိသဿ ဉာဏဿ နတ္ထိ။
ဧကေကမေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တသ္မိံ ခဏေ ဧကဿေဝ အာဝဇ္ဇနဿ
ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ န စ အာဝဇ္ဇနေန ဝိနာ စိတ္တုပ္ပတ္တိ အတ္ထိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“စုလ္လာသိတိသဟဿာနိ၊ ကပ္ပါ တိဋ္ဌန္တိ ယေ မရူ။
န တွေဝ တေပိ ဇီဝန္တိ၊ ဒွိဟိ စိတ္တေဟိ သံယုတာ”တိ၂ စ၊

“နတ္ထိ စိတ္တေ ယုဂါ ဂတိ”တိ စ။

ဝတ္ထာရမ္မဏာနံ ပရိဂ္ဂဟိတတာယာတိ ယသ္မိံ စ အာရမ္မဏေ ယေ ဈာနဓမ္မာ
ပဝတ္တန္တိ၊ တေသံ ဝတ္ထာရမ္မဏာနံ ပဂေဝ ဉာဏေန ပရိစ္ဆိဇ္ဇေ ဂဟိတတ္တာ။
ယထာ နာမ မိဂသူကရာဒိနံ အာသယေ ပရိဂ္ဂဟိတေ တတြ ဌိတာ မိဂါ ဝါ
သူကရာ ဝါတတော ဥဋ္ဌာနတောပိ အာဂမနတောပိ နေသာဒဿ သုခဂ္ဂဟ-
ဏာ ဘောန္တိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ။ တေနာဟ “ထေရေန ဟိ”တိအာဒိ။ တေနာတိ
ဝတ္ထာရမ္မဏာနံ ပရိဂ္ဂဟိတဘာဝေန။ အဿာတိ ထေရဿ။ တေသံ ဓမ္မာနန္တိ
ဈာနစိတ္တုပ္ပါဒပရိယာပနာနံ ဓမ္မာနံ။ ဥပ္ပါဒံ အာဝဇ္ဇန္တဿာတိအာဒိနာ
ဥပ္ပါဒါဒိသု ယံ ယဒေဝ အာရမ္မ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ခဏေ တဿ
တဿေဝ စဿ ပါကဋဘာဝေါ ဒီပိတော။ န ဟိ အာဝဇ္ဇနေန ဝိနာ ဉာဏံ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အဟုတွာ သန္တောန္တိတိ ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇမာနာ ဟုတွာ သမ္ဘဝန္တိ၊
အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ အတ္ထော။ ဥဒယံ ပဿတိ တေသံ ဓမ္မာနံ “အဟုတွာ
သန္တောန္တိ”တိဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂိဘာဝဒဿနတော။ ပုဗ္ဗေအဘာဝဗောဓကော
ဟိ အတ္တလာဘော ဓမ္မာနံ ဥဒယော။ ဟုတွာတိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ။ ပဋိဝေန္တိတိ
ပဋိ ခဏေ ခဏေ ဝိနဿန္တိ။ ဝယံ ပဿတိ “ဟုတွာ ပဋိဝေန္တိ”တိ တေသံ
ဓမ္မာနံ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂိဘာဝဒဿနတော။ ဝိဒ္ဓိသဘာဝဗောဓကော ဟိ ဓမ္မာနံ
ဝိဇ္ဇမာနတော ဝယော။

တေသု ဓမ္မေသု နတ္ထိ ဧကဿံ ဥပယော ရာဂဝသေန ဥပဂမနန္တိ အနုပယော၊
အနုရောဓော။ ဟုတွာ ဝိဟရတိတိ ယောဇနာ။ တထာ နတ္ထိ ဧကဿ
အပါယော ပဋိသုဝသေန အပဂမနန္တိ အနုပါယော၊ အဝိရောဓော။ “ဧတံ

မမ၊ ဒေသော မေ အတ္တာ”တိ တဿ တဏှာဒိဋ္ဌိအဘိနိဝေသာဘာဝတော တဏှာဒိဋ္ဌိနိဿယေဟိ အနိဿိတော။ အပ္ပဋ္ဌိဗဒ္ဓေါတိ အနုပယာနိဿိတ-
ဘာဝတော ဝိပဿနာယ ပရိဗန္ဓဝသေန ဆန္ဒရာဂေန န ပဋိဗဒ္ဓေါန ဝိဗန္ဓိတော။
ဝိပ္ပဗုဏ္ဏောဘိ တတော ဧဝံ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဝသေန ကာမရာဂတော ဝိမုတ္တော။
ဝိသံယုဏ္ဏော ဝိက္ခမ္ဘနဝသေနောပဋိပက္ခဓမ္မေဟိ ဝိသံယုဏ္ဏော။

ကိလေသမရိယာဒါ တေန ကတာ အဝေယျာတိ အန္တောသမာပတ္တိယံ
ပဝတ္တေ သောဠသဓမ္မေ အာရဟ္တ ပဝတ္တမာနံ ဝိပဿနာဝိတိ” ဘိန္တိတွာ သစေ
ရာဂါဒသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တဿ ဝိပဿနာဝိတိယာ ကိလေသမရိယာဒါ
တေန စိတ္တေန၊ စိတ္တသမင်္ဂီနာ ဝါ ကတာ အဝေယျ။ စတဿူတိ တေသု
ဓမ္မေသု။ အဿာဘိ ယေရဿ။ ဧကောပိတိ ရာဂါဒိသု ဧကောပိတိ စ
ဝဒန္တိ။ ဝုတ္တာကာရေန ဧကစွာနံ အနာပါထဂမနေ သတိ ဝိပဿနာ န
တေသု” ဓမ္မေသု နိရုတ္တရပ္ပဝတ္တောတိ အာရမ္မဏမရိယာဒါ အဝေယျ။
ဝိက္ခန္တိတပစ္စနိကတ္တာဘိ ဝိပဿနာယ ပဋိပက္ခဓမ္မာနံ ပဂေဝ ဝိက္ခန္တိတတ္တာ
ဣဒါနိပိ ဝိက္ခမ္ဘေတဗ္ဗာ ကိလေသာ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

ဣတောဘိ ပဌမဇ္ဈာနတော။ အနန္တဇ္ဈောတိ ဥပရိမော ဈာနာဒိဝိသေသော။
တဿ ပဇာနနဿာတိ “အတ္ထိ ဥတ္တရိ နိဿရဏ”န္တိ ဧဝံ ပဝတ္တဇာနနဿ။
မဟုလီကရဏေနာတိ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပါဒနေန။

သပ္ပသာဒနဋ္ဌေနာဘိ ကိလေသကာလုသိသာပဂမနေန၊ တဿ ဝိစာ-
ရက္ခောဘဂိဂမေန ဝါ စေတသော သမ္ပဒေဝ ပါသာဒိကဘာဝေန။

ဝိရိယံ သတိ ဥပေက္ခာတိ အာဂကဋ္ဌာနေ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေက္ခာ၊ အဒုက္ခ-
မသုခါဝေဒနာတိ ဧတ္ထ ဈာနပေက္ခာတိ “သုဇ္ဈာဓန ဝေဒနပေက္ခာဝါ”တိ
ဝုတ္တံ။ သုဇ္ဈာဓနတိ စ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု သုခဿ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ။ ပဿဒ္ဓတ္တာဟိ
သမရုရစေတသိတဘာဝေန အာရမ္မဏေ ဝိသုဋ္ဌဝိတ္တတဘာဝတောယော သော
စေတသော အာဘောဂေါ ဝုတ္တော။ သာမညဗလာဒိသု သတိယာ ပါရိသုဒ္ဓိ၊
သာပန အညတော သတိဝိနိမုတ္တာ နတ္ထိတိ အာဟ “ပရိသုဒ္ဓါသတိယေဝါ”တိ။
ပါရိသုဒ္ဓိဥပေက္ခာ၊ န ဈာနပေက္ခာဒယော။

၉၅။ ဤဒိသေသု ဌာနေသု သတိယာ န ကဒါစိပိ ဉာဏဝိရဟော အတ္ထိတိ
အာဟ “ဉာဏေန သမ္ပဇာနော ဟုတ္တာ”တိ။ တဏှာ ဟိ တတိယဇ္ဈာနေ
“သတိမာ ဘုဒ္ဓဝိဟာရိ”တိ ဧတ္ထ သမ္ပဇာနောတိ အယမတ္ထော ဝုတ္တော ဧဝံ

ဟောတိ။ န သာဝကာနံ အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ ဟောတိ သင်္ခါရာဝသေသ-
သုခုမပ္ပဝတ္တိယာ ဒုဝိညေယျတ္တာ ဝိနိဗ္ဗုဇိတွာ ဂဟေတုံ အသက္ကုဏေယျဘာဝ-
တော။ တေနာဟ “ကလာပဝိပဿနံ ဒဿေန္တော ဝေမာဟာ”တိ။

၉၆။ ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခိဏာ ဟောန္တိတိ ဒဿနသမ-
ကာလံ ဝီယမာနာ အာသဝါ “ဒိသွာ ပရိက္ခိဏာ ဟောန္တိ”တိ ဝုတ္တာ။
သမာနကာလေပိ ဟိ ဒေသော သဒ္ဓပ္ပယောဂေါ ဒိဿတိ—

“စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏန္တိ၊

“နိဟန္တာ တိမိရံ သဗ္ဗံ၊ ဥဂ္ဂတေဇော သမုဂ္ဂတော။

ဝေရောစနော ရသ္မိမာလီ၊ လောကစက္ခုပဘင်္ဂရော”တိ ၂ စ—

ဝေမာဒိသု။ ဟေတုအတ္ထော ဝါ အယံ ဒိသွာသဒ္ဓေါ အသမာနကတ္ထုကော
ယထာ “သတံ ပိဝိတွာ ဗလံ ဟောတိ၊ သီဟံ ဒိသွာ ဘယံ ဟောတိ”တိ။
ဒဿနဟေတုကော ဟိ အာသဝါနံ ပရိက္ခယော ပရိညာသစ္စိကိရိယာဘာဝ-
နာဘိသမယေ သတိ ပဟာနာဘိသမယဿ လတ္တနတော။ ယုဂနန္ဒံ အာဟ-
ရိတွာတိ ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠာယ တတ္ထ ဈာနဓမ္မေ သမ္ပသန္တော
သမထဝိပဿနံ ယုဂနန္ဒံ ဘာဝေတိ။ ဧဝံ ယာဝ နေဝသညာနာသညာယတနံ
သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠာယ တတ္ထ သမ္ပသန္တော သမထဝိပဿနံ ယုဂနန္ဒံ ကတွာ
ယထာ ထေရော အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အရဟတ္တံ ပတ္တ-
ဝါရော ဣဓ ဂဟိတော”တိ။ ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ။ ဒီသနဓသုတ္တဒေသနာယ၊
ဟိ ထေရော အရဟတ္တံ ပတ္တော။ တဒါ စ အနာဂါမီ ဟုတွာ နိရောဓံ
သမာပဇ္ဇတိတိ ဝစနအဝသရော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “အရဟတ္တံ ပတ္တ-
ဝါရော ဣဓ ဂဟိတော”တိ။ ယဒိ ဧဝံ “သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ
သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ”တိ ဣဒံ ကသ္မာ
ဝုတ္တန္တိ? ထေရေ ဝိဇ္ဇမာနေ ပဏ္ဍိတဂုဏေ အနဝသေသတော ဒဿေတွာ
အရဟတ္တနိက္ခုဋေန ဒေသနံ နိဇ္ဇာပေတုံ။ နိရောဓသမာပဇ္ဇနံ ပန ထေရဿ
အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏံ။ တေနာဟ “နိရောဓံ ပန။ပ။ ဝဒန္တိ”တိ။ တေန ဖလ-
သမာပတ္တိမ္ပိ အန္တရာ သမာပဇ္ဇတိယေဝါတိ ဒဿေတိ။

၁-မ ၁-၁၅၈၊ ၂၆၊ မ ၃-၃၂၈၊ ၃၃၂၊ ၃၃၃၊ သံ ၁-၃၀၁၊ ၃၀၂၊ သံ ၂-၂၆၁၊ အဘိ ၄-၂၄၈၊ ၂၄၉-ဦးနေသု။

၂-ဝိသုဒ္ဓိ-ဦး ၂-၂၃၈၊ အနုဦး ၃-၂၇၀-ပိဋေသုပိ အတ္ထတော သမာနံ။

၃-ဝိသုဒ္ဓိ-ဦး ၂-၄၇၇၊ သာရတ္ထ-ဦး ၂-၁၊ အနုဦး ၃-၄၇-ပိဋေသုပိ။

၄-မ ၂-၁၆၈-ပိဋေ။

ဝေါဒိဿံ ဝိဝရိတုံ “တတ္ထဿာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ “နိရောဓံ သမာပဇ္ဇိ-
ဿာမီ”တိ အာဘောဂေန သမထိပဿနံ ယုဂနန္တံ အာဟရိတွာ ဌိတဿ
နိရောဓသမာပတ္တိ သီသံ နာမ ဟောတိ၊ တဿ အာဘောဂဝသေန နိရော-
ဓဿ ဝါရော အာဂစ္ဆတိ။ ဖလသမာပတ္တိ ဂူဠာ ဟောတိ “ဖလသမာပတ္တိ
သမာပဇ္ဇိဿာမီ”တိ အာဘောဂဿ အဘာဝတော။ ဖလသမာပတ္တိ သီသံ
ဟောတိ ဘိ ဧတ္ထာပိ ဝုတ္တနသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတေန အာဘောဂ-
ပဋိဗ္ဗမေတေသံ အာဂမနန္တိ ဒိဒ္ဓိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပဝါသိနော
ထေရာ ပနာတိအာဒိ အဋ္ဌကယာရုဠမေဝ တံ ဝစနံ။ အန္တောသမာပတ္တိယန္တိ
နိရောဓံ သမာပဇ္ဇကာလေ။ တိသမုဋ္ဌာနိကရူပဓမ္မေတိ ဥတုကမ္မာဟာရဝသေန
တိသမုဋ္ဌာနိကရူပဓမ္မေ။

၉၇။ ဝိဇ္ဇာဝသိတန္တိ^၁ ပဋိပက္ခဒူရိဘာဝေန သုဘာဝိတဝသိဘာဝံ။ နိဗ္ဗတ္တိ
ပစ္ဆေကာဘိ ဥက္ကံသပရိနိဗ္ဗတ္တိ^၂ ပစ္ဆေကာ။ ဥရေ ဝါယာပဇနိတာယ ဩရသော။
ပဘာဝိတန္တိ ဥပ္ပါဒိတံ။ ဓမ္မေနာတိ အရိယမဂ္ဂဓမ္မေန။ တဿ ဟိ
အဓိဂမေန အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတော နိဗ္ဗတ္တောတိ ဂ.တွာ “ဓမ္မဇော
ဓမ္မနိဗ္ဗိတော”တိ ဝုစ္ဆတိ။ ဓမ္မဒါယဿာတိ နဝရိဓဿ လောကုတ္တရဓမ္မဒါယဿ။
အာဒိယနတောဘိ ဂ.တွာနဘော၊ သသန္တာနေ ဥပ္ပါဒနတောတိ အတ္ထော။
သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အနုပဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-ဆဗ္ဗိသောဓနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၈။ ဒီဏာ ဇာတိတိ အတ္တနော ( )^၂ ဇာတိက္ခယံ ပဋိဇာနန္တေန
အရဟတ္တံ ဗျာကတံ ဟောတိ အရဟတော တဒဘာဝတော။ တထာ ဝုသိတံ
ဗြဟ္မဓရိယန္တိ မဒုဗြဟ္မာရိယဝါသော မေ ပရိယောသိတောတိ ပဋိဇာနန္တေနပိ။
ကတံ ကရုဏီယန္တိ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ စတူသု သစ္စေသု ပရိညာဒိဝသေန
သောဠသဝိဓေသပိ ကိစ္စဿ အတ္တနာ နိဋ္ဌာပိတဘာဝံ ပဋိဇာနန္တေနပိ။
နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ အာယတိ^၁ ပုနတ္ထဝါဘာဝံ၊ အာယတိ^၂ ဝါ ပရိညာဒိ-
ကရုဏီယာဘာဝံ ပဋိဇာနန္တေနပိတိ အာဟ “ဧကေနပိ ပဒေန အညာ
ဗျာကတာဝ ဟောတိ”တိ။ ဒွိက္ခတ္တံ ဗဒ္ဓံ ပန သုဗဒ္ဓံ ဝိယာတိ ဝုတ္တံ။ ဣ
ပန အညာဗျာကရဏံ စတူဟိ ပဒေဟိ အာဂတံ၊ တသ္မာ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ စေတ္တ

နတ္ထိတိ အဓိပ္ပါယော။ စေတနာယ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ နာမ အရိယဝေါဟာရေ။ သဘာဝေါတိ ပကကိအတ္ထော ဟိ အယံ ဓမ္မ-သဒ္ဓေါ “ဇာတိဓမ္မာ ဇရာ-ဓမ္မာ”တိ အာဒိ သုဝိဝေယံ၊ တသ္မာ အနုဓမ္မောတိ အရိယဘာဝံ အနုဂတာပကတိတိ အတ္ထော။ ပရမပိစ္ဆတာယ အရိယာ အတ္တနော ဂုဏေ အနာဝိကရောန္တာပိ သာသနဿ နိယျာနိကဘာပပဝေဒနတ္ထဉ္စေဝ သဗြဟ္မစာရိနံ သမ္မာပဋိပတ္တိယံ ဥဿာဟဇနနတ္ထဉ္စ တာဒိသာနံ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေယေဝ အာဝိကရောန္တိတိ အဓိပ္ပါယေနာဟ “ပရိနိဗ္ဗုတဿ။ ပ။ ကာတဗ္ဗော”တိ။

၉၉။ ဒုဗ္ဗလန္တိ ဖေဂ္ဂ၊ ဝိယ သုဘောဇ္ဇနီယံ ဗလဝိရဟိတံ၊ အသာရန္တိ အတ္ထော။ ဝိရာဂတန္တိ၊ ပလုဇနသဘာဝံ။ ဝိဂစ္ဆနသဘာဝန္တိ ဝိနာသဂမန-သဘာဝံ။ အနိစ္စဒုက္ခဝိပရိဏာမတ္တာ အဿာသလေသဿပိ အဘာဝတော အဿာသဝိရဟိတံ။ အာရမ္မဏကရဏာသေန သမန္တာဂမနဝသေန စ ယထာ-ရဟံ ဥပေန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိတိ ဥပယာ၊ “ဧတံ မမ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ ဥပါဒိယန္တိ ဒဠ္ဍဂ္ဂါဟံ ဂဏှန္တိတိ ဥပါဒါနာ။ အဓိတိဋ္ဌတိ စေတသော အဘိနန္ဒနဘူတတိ စေတသော အဓိဋ္ဌာနံ။ တာဟိတိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ။ တန္တိ စိတ္တံ။ အဘိနိဝိသတိ ဘိ အ ဝိရဟိဝသေန နိဝိသတိ၊ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော—သက္ကာယ-ဓမ္မေသု စိတ္တံ အဘိနိဝိသတိ၊ “ဧတံ မမ၊ ဧသော မေ အတ္တာ”တိ အဇ္ဈောသယ တိဋ္ဌတိ ဧတာဟိ အဘိနိဝေသာဟိ၊ တထာ သက္ကာယဓမ္မေသု စိတ္တံ အနုသေတိ ဧတာဟိတိ အနုသယာ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိယော။ ယဒဂ္ဂေန ဟိ ကေဘူမကဓမ္မေသု ရာဂါဒယော အနုသေန္တိ၊ တဒဂ္ဂေန တံသဟဂတဓမ္မာ တတ္ထ အနုသေန္တိတိ ပရိယာယေန “တံ အနုသေတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ခယာ ဝိရာဂါတိ ဟေတုမှိ နိဿက္ကဝစနန္တိ “ခယေန ဝိရာဂေနာ”တိ ဟေတုမှိ ကရဏဝသေန အတ္ထော ဝုတ္တော။ ဝိရာဂေနာတိ စ ဣတိ သဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထော။ တေန “နိရောဓေနာ”တိ ဝေမာဒိကံ ဂဟိတံ ဟောတိ။ အညပညဝေဝေနာနေဝ ဥပယာဒိနံ သမုစ္ဆေဒ-ဿေဝ ဗောဓနတော။

၁၀၀။ ပတိဋ္ဌာတိ ဧတ္ထ သေသဘူတတ္ထယံ ဥပါဒါရူပဉ္စာတိ ပတိဋ္ဌာနာ၊ နိဇ္ဈိဝဋ္ဌေန ဓာတု စာတိ ပတိဋ္ဌာနဓာတု။ နှာနိယစုဏ္ဏံ ဗာဟိရဥဒကံ ဝိယ သေသဘူတတ္ထယံ အာဗန္ဓတိတိ အာဗန္ဓနံ။ ပစနိယဘဏ္ဍံ ဗာဟိရတေဇော ဝိယ သေသဘူတတ္ထယံ ပရိပါစေတိတိ ပရိပါစနံ။ ဗာဟိရဝါတော ဝိယ သေသဘူတတ္ထယံ ဝိတ္ထမ္ဘေတိတိ ဝိတ္ထမ္ဘနံ။ ဓာတုသဒ္ဓတ္ထော ဝုတ္တောယေဝ။

၁-မ ၁-၂၁၇၊ ၂၁၈-ဝိဋ္ဌေသု။   ၂-ဝိရာဂနံ (အဋ္ဌကထာယံ။)   ၃-ဥပါယာ (က)

အသမ္ပုဒ္ဓဇာတုတိ အသမ္ပုသိတဘာဝေါ တေသံ ဝိပရိမဋ္ဌတာဘာဝတော။
 ဝိဇာနနံ အာရမ္မဏူပလဋ္ဌိ။ အဟံ^၁ အတ္တဘိ အဟံ^၂ “ရူပဓမ္မောမေ အတ္တာ”တိ
 အတ္တကောဋ္ဌာသေန အတ္တဘာဝေန န ဥပဂမိ^၃ န ဂဏှိ^၄။ နိဿိတနိဿိတာပိ
 နိဿိတာ ပေ နာမာတိ အာဟ “ပထဝီဇာတုနိဿိတာဝါ”တိ။ အတ္တနာ ဝါ
 ပန တဒ္ဓိဿိတာတိ “ဧကေန ပရိယာယေနာ”တိ။ ဥပါဒါရူပမ္ပိ ကာမံ နိဿိ-
 တမ္ပိ ဟောတိ၊ ဟယာပိ တံ နိဿိတံ ဟောတိယေဝါတိ တံ န ဥဒ္ဓဉ်။ ပရိစ္ဆေဒ-
 ကရတ္တာ^၂ ပရိစ္ဆေဒါကာသဿ “အဝိနိဇ္ဈာဂဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဟေန စ
 တထာ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ သဗ္ဗမ္ပိ ဘူတုပါဒါရူပံ အာကာသဇာတုနိဿိတံ နာမ။
 တံ နိဿာယ ပဝတ္တိယာ ဥပါဒါရူပံ ဝိယ ဘူတရူပါနိ၊ အရူပက္ခန္ဓာ ဝိယ စ ဝတ္ထု-
 ရူပါနိ “တံနိဿိတရူပဝတ္ထုကာ အရူပက္ခန္ဓာ”တိ ဝုတ္တနယေန အာကာသ-
 ဇာတုနိဿိတစက္ခာဒိရူပဓမ္မဝတ္ထုကာ ဝေဒနာဒယော အရူပက္ခန္ဓာ အာကာသ-
 ဇာတုနိဿိတာ နာမာတိ ဣမမတ္ထံ တထာ-သဗ္ဗေန ဥပသံဟရတိ။ ဣဇာဝီတိ
 အာကာသဇာတုနိဿိတပဒေပိ၊ န ပထဝီဇာတုနိဿိတပဒါဒိသု ဧဝ။ ရူပါ-
 ရူပန္တိ သဗ္ဗမ္ပိ ရူပါရူပံ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ၊ အဂ္ဂဟိတံ နတ္ထိ။ သဟဇာတာ။ပ။
 နိဿိတန္တိ ဣဒံ နိပ္ပရိယာယသိဉ္စံ နိဿယတ္ထံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ-
 နယေန ပရိယာယသိဉ္စေ နိဿယတ္ထေ ဂယုမာနေ “ပစ္စာဇာတပစ္စယောတိ
 ပစ္စာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ
 ပစ္စာဇာတာပစ္စယေန ပစ္စယော”တိ^၅ ဝစနတော သဗ္ဗံ စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပံ
 “ဝိညာဏဇာတုနိဿိတ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တထာ အနန္တရဝိညာဏဇာတုပစ္စယာ
 ပဝတ္တနတော “ဝိညာဏဇာတုနိဿိတ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

၁၀၁။ ရူပတိ ဝဏ္ဏဝိကာရံ အာပဇ္ဇမာနံ ဟဒယင်္ဂတဘာဝံ ပကာသေတိတိ
 ရူပန္တိ အသမတ္ထော စက္ခုဒွါရေ အာပါထဂတေ ရူပါယတနေ နိပ္ပရိယာယ-
 တော လဗ္ဘတိ၊ န အာပါထမနာဂတေ။ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗဘာဝေါ ပန
 အာပါထမနာဂတေပိ တသ္မိံ လဗ္ဘတေဝ တံသဘာဝါနတိဝတ္တနတော။
 ရူပါယတနံ ဒွိဇာ ဝိဘဇိတွာ။ ထေရော ပန အာပါထံ အနာဂတဿပိ
 ရူပါယဘနဿ ရူပဘာဝံ န သက္ကာ ပဋိက္ခိပိတုန္တိ ဒွိဇာကရဏံ နာနဇာနန္တော
 ဆန္ဒောဝါဒံ နိဒဿေတိ “ဥပရိ ဆန္ဒောဝါဒေ ကိန္တိ ကရိဿထာ”တိ။ တတ္ထ
 ဟိ “စက္ခု အာဝုသော ဆန္ဒ စက္ခုဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေ
 ဓမ္မေ”တိ^၆ အာဂတံ၊ န စေတ္ထ စက္ခုဒွါရေ အာပါထံ အာဂတမေဝ ရူပါယတနံ
 စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗပဒေန ဂဟိတံ၊ န အာပါထံ အနာဂတန္တိ သက္ကာ

၁-အယံ (က) ၂-ဝိဏ္ဏကရဏတ္တာ (က) ၃-အဘိ ၈-ဥပဋ္ဌေ ပဋ္ဌ နေ၊ ၄-ပ ၃-၃၀၉-ဒိဋ္ဌေ၊

ဝိညာတုံ အဝိသေသေနော ရူပါယတနေန တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဂါဟာဘာဝဿ
 ဇောတိဟတ္တာ။ တေနာဟ “နယိဒံ လန္တတိ”တိ။ ရူပမေဝါတိ ရူပါယတန-
 မေဝ။ ယဒိ ဧဝံ “စက္ခုဝိညာဏဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု”တိ ပဒံ ကထံ နေတဗ္ဗန္တိ
 အာဟ “စက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ ပနာ”တိအာဒိ။ စက္ခုဝိညာဏေန
 သဒ္ဓိံ ဝိညာတဗ္ဗေသုတိ ယေန မနောဝိညာဏေန စက္ခုဝိညာဏံ အနိစ္စန္တိ-
 အာဒိနာ စက္ခုဝိညာဏေန သဒ္ဓိံ တေန ဝိညာတဗ္ဗေသု တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မေသုတိ
 အတ္ထော။ တဏှာဆန္ဒောတိ တဿနသဘာဝေါ ဆန္ဒော, န ကတ္ထုကမ္မတ-
 ဆန္ဒောယေဝါတိ တဏှာဆန္ဒော။ ရဇ္ဇနဝသေနာတိ ဝတ္ထံ ဝိယ ရင်္ဂဇာတံ
 စိတ္တဿ အနုရဉ္စနဝသေန။ အဘိနန္ဒနဝသေနာတိ အာရမ္မဏေ အဘိရမိတွာ
 နန္ဒနဝသေန။ သပ္ပိတိကတဏှာ ဟိ နန္တိတိ ဝုစ္စတိ၊ တဏှာယနဝသေန တဏှာ။

၁၀၂။ အဟင်္ကာရေတိ “သေယျောဟမသ္မိ”တိအာဒိနာ^၁ အဟံကရဏံ။
 ယေန ဟိ မမံ ကရေတိ၊ ဧတံ မမင်္ကာရေ။ သွေဝါတိ “အဟင်္ကာရေ”တိ
 ဝုတ္တမာနော။ ဧဝံ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ သဗ္ဗာသု လောကီယာဘိညာသု
 ဝုစ္စမာနာသု ဟေဋ္ဌာ ဝိဇ္ဇာဒွယံ ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယေန “ပုဗ္ဗေနိဝါသံ
 ဗိဗ္ဗစက္ခုန္တု အဝတွာ ကဿ ဝုတ္တ”န္တိ အာဟ။ ဣတရေ ဣဓ သဗ္ဗဝါရေသုပိ
 လောကုတ္တရဓမ္မပုစ္ဆာ အဓိကတာ၊ တဿ “သော ဧဝံ သမာဟိတေ”တိ-
 အာဒိနာ တတိယာ ဝိဇ္ဇာ ကထိတာတိ ဒဿေန္တော “ဘိက္ခု လောကီယဓမ္မံ
 န ပုစ္ဆန္တိ”တိအာဒိမာဟ။ ကေဝိသန္တိတသုတ္တံ နာမေတံ တတိယဝိဇ္ဇာယ ဧဝ
 အာဂတတ္တာ။ အရိယဓမ္မဝသေနပိဿ သမညာ အတ္ထေဝါတိ ဒဿေန္တော
 “ဆဗ္ဗိသောဓနန္တိပိဿ နာမ”န္တိ ဝတွာ တေသု ဓမ္မေသု ဘေဒံ ဒဿေတုံ
 “ဧတ္ထ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝိသုဒ္ဓါတိ တဿာ စောဒနာယ သောဓနဝသေန
 ဝိသောမိတာ။ ကေမေဝ ကတွာတိ ကေဝါရဝသေနော ပါဠိယံ ကေဇ္ဈံ
 အာဂတတ္တာ ကေမေဝ ကောဋ္ဌာသံ ကတွာ။ ယဒိ ဧဝံ ကထံ ဝါ ဆဗ္ဗိသောဓ-
 နတာတိ အာဟ “စတူဟိ အာဟာရေဟိ သဒ္ဓိ”န္တိ။ ကထံ ပနေတ္ထ စတ္တာရေ
 အာဟာရာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ? ကေမိ တာဝ အာဟု—“သာမူတိ ဘာသိတံ
 အဘိနန္တိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥတ္တရိ ပဉ္စော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော”တိ ဟေဋ္ဌာ အာဂ-
 တေန နယေန အာဟာရဝါရေ အာဟရိတွာ ဝတ္တဗ္ဗောတိ။ “ဗဟိဒ္ဓါ သဗ္ဗ-
 နိမိတ္တေသု”တိ ဧတ္ထ အာဟာရာနမ္ပိ သင်္ဂဟိတတ္တာ အာဟာရာ အတ္ထတော
 အာဂတာ ဧဝါတိ အညေ။ အပရေ ပန ရူပက္ခန္ဓဂဟဏေန ကဗဠိကာရေ

၁-အဘိ ၁-၂၂၅၊ ၂၄၅၊ အဘိ ၂-၃၅၉၊ ၃၆၆၊ သံ ၂-၃၀၈၊ ၃ ၇-၆၁၊ ၃၃၆-ပိဋကေသု။

အာဟာရော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓဂဟဏေန ဖဿာဟာရော၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာ-
ရဂဟဏေန ဝိညာဏာဟာရော သရူပတောပိ ဂဟိတောတိ ဝဒန္တိ။

“ဆဗ္ဗိသောဓန” နှိ ဣမဿ သုတ္တဿ သမညာယ အန္တတ္ထတံ ဒဿေတွာ
အာယတိမ္ပိ တာဒိသေန ဗျာကရဏေန ဘိက္ခုနံ ပဋိပတ္တိမ္ပိ ဒဿနတ္ထံ “ဣမေ
ပနာ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ဝိနယနိဗ္ဗေသပရိယာယေနာတိ ဝိနယနိဗ္ဗေသေ
အာဂတေန ကာရဏေန၊ ဝိနယေ^၁ ဝါ အာဂတနိဗ္ဗေသာနုက္ကမေန။

အဓိဂန္တဗ္ဗတော အဓိဂမော၊ ဖျာနာဒိအဓိဂမပုစ္ဆာ။ တေနာဟ “ဗျာန-
ဝိမောက္ခာဒိဗျူ”တိအာဒိ။ ဥပါယပုစ္ဆာဘိ အဓိဂမောပါယပုစ္ဆာ။ ‘ကိန္တိတိ
ကေန ပကာရေန ဝိဓိနာတိ အတ္ထော။

ကတမေသံ တံ ဓမ္မာနံ လာဘီတိ ဣဒံ ပန ပုဗ္ဗေ “ကိ” တေ အဓိဂတ” နှိ
အနိဒ္ဓါရိတဘောဒါ ဖျာနာဒိဝိသေသာ ပုစ္ဆိတာတိ ဣဒါနိ တေသံ နိဒ္ဓါရေတွာ
ပုစ္ဆနာကာရဒဿနံ။ တဗျူတိ ယသ္မာ ယဏာဝုတ္တေဟိ အာကာရေဟိ
အဓိဂမဗျာကရဏံ သောစေတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ။ ဣတ္ထာဝတာဝါတိ ဣတ္ထကေန
ဗျာကရဏမတ္ထေနေဝ န သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော။ ဗျာကရဏံ ဟိ ကေစ္စဿ
အယာဏာဝတောပိ ဟောတိ၊ ယထာ နာမ ဇာတရူပပတိရူပံ ဇာတရူပံ
ဝိယ ခါယတီတိ ဇာတရူပံ နိဿံသနတာပနဆေဒနေဟိ သောစေတဗ္ဗံ၊ ဧဝမေဝံ
ဣမေသု ဣဒါနေဝ ဝုတ္တေသု စသု ဌာနေသု ပက္ခိပိတွာ သောဓနတ္ထံ ဝတ္တဗ္ဗော။
ဝိမောက္ခာဒိဗျူတိ အာဒိ-သဉ္ဇေန သမာဓိသမာပတ္တိဉာဏဒဿနမဂ္ဂဘာဝနာ-
ဖလသတ္တိကိရိယာ သင်္ဂဏာတိ။

ပါကဇ္ဇော ဟောတိ အဓိဂဘဝိသေဿဿ သတိသမ္ပောသာဘာဝတော။
သေသပုစ္ဆာသုပိ “ပါကဇ္ဇော ဟောတိ”တိ ပဒေ ဇေသေဝ နယော။ ဥဂ္ဂဟပရိ-
ပုစ္ဆာကုသလာတိ သဇ္ဈာယမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာသု နိပုဏာ။ ယာယ ပဋိပဒါယ
ယဿ အရိယမဂ္ဂေါ အာဂစ္ဆတိ၊ သာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိ အာဂမနပဋိပဒါ။
သောစေတဗ္ဗာတိ သုဒ္ဓါ ဥဒါဟု အသုဒ္ဓါတိ ဝိစာရဏဝသေန သောစေတဗ္ဗော။
န သုဇ္ဈတိတိ တတ္ထ တတ္ထ ပမာဒပဋိပတ္တိဘာဝတော။ အပနေတဗ္ဗော
အတ္တနော ပဋိညာယ။ “သုဇ္ဈတိ”တိ ဝတှာ သုဇ္ဈနာကာရံ ဒဿေတုံ
“ဝိသရတ္တ” နှိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပညာယတိတိ ဣတ္ထ “ယဒိ”တိ ပဒံ အာနေတွာ ယဒိ
သော ဘိက္ခု တာယ ပဋိပဒါယ ယဒိ ပညာယတိတိ သမ္ပန္နော။ ဝိဏာသဝပဋိ-
ပတ္တိသဒိသာ ပဋိပဒါ ဟောတိ ဝိသရတ္တံ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသတ္တာ။

နဒိယာ သမုဒ္ဒိ ပက္ခန္ဓနဋ္ဌာနံ နဒီမုခဒ္ဒါရံ။ မဒ္ဒမာနောတိ ဗဒရသာဋ္ဌဝံ
သရသံ ပတ္တေ ပက္ခိတ္တော ဟုတွာ မဒ္ဒမာနော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဆဗ္ဗိသောနေသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-သပ္ပုရိသဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၅။ သပ္ပုရိသဓမ္မန္တိ သပ္ပုရိသဘာဝကရံ ဓမ္မံ။ သော ပန ယသ္မာ
သပ္ပုရိသာနံ ပဝေဏိကော ဓမ္မော ဟောတိ။ တသ္မာ အာဟ “သပ္ပုရိသာနံ
ဓမ္မ”န္တိ။ ဧသ နယော အသပ္ပုရိသဓမ္မန္တိ ဧတ္ထာပိ။ ဧဝံ ပဓာနံ အနုဋ္ဌာတဗ္ဗဉ္စ
သပ္ပုရိသဓမ္မံ အာဒိံ ကတွာ မာတိကံ ဌပေတွာ အယထာနုပုဗ္ဗိယာ နိဒ္ဒိသန္တော
“ကတမော စ ဘိက္ခဝေ အသပ္ပုရိသဓမ္မော”တိအာဒိမာဟ။ တထာ ပန
နိဒ္ဒိသန္တော ဥဒါဟရဏပုဗ္ဗကံ ဟေတုံ ဒဿေတုံ “ယထာ နာမာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
တေန ဣတ္ထိတဒ္ဓပရိစ္စာဂပုဗ္ဗကံ ဂဟေတဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ နာမ ဉ္ဈယပဋိပတ္တိံ။ တသ္မာ
သပ္ပုရိသဓမ္မာ သမ္မာဒေတဗ္ဗာတိ ဒီပေန္တော သတ္တာ အယထာနုပုဗ္ဗိယာ နိဒ္ဒါရိ-
ယတိတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ။ တထာ အညတ္တာပိ “အသေဝနာ စ ဗာလာနံ၊
ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ”တိ။ တေဒေဝ ဟိ ကုလဒ္ဓယံ “ဥစ္စကုလ”န္တိ ဝုစ္စတိ
နိပ္ပရိယာယတော။ တထာ ဟိ အန္တိမဘဝိကာ ဗောဓိသတ္တာ တတ္ထေဝ ပဋိသန္တိ
ဂဏှန္တိ။ သောတိ သာမိစိပ္ပဋိပန္တော ဘိက္ခု။ အန္တရံ ကရိတွာတိ တံ ကာရဏံ
ကတွာ။ ပဋိပဒါ ဟိ ဝိညူနံ ပူဇောယ ကာရဏံ၊ န ဥစ္စကုလိနတာ။ မဟာ-
ကုလာတိ ဝိပုလကုလာ၊ ဥပါဒိတောဒိတကုလသမ္ပဝတ္တိကာတိ အတ္ထော။

၁၀၆။ ယသသဒ္ဓေါပရိဝါရဝါစကော၊ ယသသ္မိတိ စ သာတိသယပရိဝါ-
ရဝန္တတာ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ပရိဝါရသပ္ပန္တော”တိ။ အာဓိပတေယျာဘာဝတော
ပရေသံ ဥပရိနတ္ထိ ဧတေသံ ဤသော ဤသနံ ဣဿရိယန္တိ အက္ခာတဗ္ဗာတိ အပ္ပေ-
သက္ခာ။ တေနာဟ “အပ္ပပရိဝါရာ”တိ။ အဘာဝတ္ထော ဟိ ဣဓ အပ္ပ-သဒ္ဓေါ။

၁၀၇။ နဝေဝ ဓုတင်္ဂါနိ အာဂတာနိတိ ဧတ္ထ ယထာ ဥက္ကဋ္ဌပံသုကူလိ-
ကဿတေစိဝရိကတာ သုကရာ၊ ဧဝံ ဥက္ကဋ္ဌပိဏ္ဏပါတိကဿ သပဒါနစာရိကတာ
သုကရာ၊ ကောသနိကဿ စ ပတ္တပိဏ္ဍိကလုပစ္စာဘတ္တိကတာ သုကရာ ဧဝါတိ
“ပံသုကူလိကော ဟောတိ”တိအာဒိဝစနေနေဝ ပါဠိယာ အနာဂတာနမ္ပိ
အာဂတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော ပရိဟရဏသုကရတာယ တေသမ္ပိ သမာဒါန-
သမ္ပဝတော။ တေနာဟ “တေရသ ဟောန္တိ”တိ။

၁၀၈။ ကာမတဏှာဒိကာယ တာယ တဏှာယ နိဗ္ဗတ္တာတိ တမ္ဗယ၊ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပကတိဘာဝပဂမနေန တေသံဘာဝေါတမ္ဗယတာ၊ တပ္ပဋိက္ခေပတော အတမ္ဗယတာ၊ နိတ္တဏှတာ။ တံယေဝ ကာရဏံ ကတွာတိ ပဌမဇ္ဈာနေပိ တဏှာပဟာနံယေဝ ကာရဏံ ကတွာ။ စိတ္တ ဥပ္ပါဒေတွာတိ အတမ္ဗယတာ- ပရိယာယေန ဝုတ္တေ တဏှာယ ပဋိပက္ခဓမ္မေ သမ္မာဒေတွာ။ န မညတိတိ မညနာနံ အရိယမဂ္ဂေန သဗ္ဗသော သမုန္နိန္ဒတ္တာ ကိသ္မိန္ဒိ ဩကာသေ ကာမ- ဘဝါဒိကေ ကေနစိ ဝတ္ထုနာ ဟတ္ထိအဿခေတ္တဝတ္ထာဒိနာ ပတ္တစိဝရိဟာရ- ပရိဝေဏာဒိနာ စ ပုဂ္ဂလံ န မညတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သပ္ပုရိသဓမ္မသုတ္တဝါနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗသုတ္တဝါနာ

၁၀၉။ အညမညန္တိ အညံ အညံ။ တေနာဟ “အညံ သေဝိတဗ္ဗ”န္တိအာဒိ။ သတ္တဟိ ပဒေဟိတိ သတ္တဟိ ဝါကျေဟိ။ ပဇ္ဇတိ ဧတေန ယထာဓိပ္ပေတော အတ္ထောတိ ပဒံ၊ ဝါက္ခံ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဩကာသကရဏံ ဓမ္မဒါယာဒေ၊ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၁၃။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ပစ္စယဝသေန ပဋိလဒ္ဓတာယ ဒိဋ္ဌိပဋိလာဘော။ သညာ- ပဋိလာဘေဝိ ဧသေဝ နယော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမ္ပာဒိဋ္ဌိယော။ ပ။ န ဂဟိတာ ကမ္မ- ပထပ္ပတ္တာနံ တေသံ မနောသမာစာရဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ ဒိဋ္ဌိ စိတ္တုပ္ပါဒဝါရေ န ဂဟိတာတိ? ကာမံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ အဝယဝိဘာဝေါ လတ္တတိ၊ တထာပိ စိတ္တုပ္ပါဒကုဏေ လောကီယလောကုတ္တရစိတ္တုပ္ပါဒေသု ကမ္မပထကောဋ္ဌာသော န ဥဒ္ဓဇော။

၁၁၅။ ကာမသညာဒီနန္တိ ဧတ္ထ အာဒိ-သဒ္ဓေန ယထာ ဗျာပါဒဝိဟိံသာ- သညာ သင်္ဂဟိတာ၊ ဧဝံ အနဘိဇ္ဈာအဗျာပါဒအဝိဟိံသာသညာ သင်္ဂဟိတာ ပဌမေန အာဒိသဒ္ဓေန “အနဘိဇ္ဈာသဟဂတာယ သညာယာ”တိအာဒိပါဌဿ သင်္ဂဟိတတ္တာ။

၁၁၇။ အဝါနံ အပရိနိဋ္ဌိတဘာဝါယာဘိ ကာမဘဝါဒိနံ အပရိယောသာ- နာယ ပရိယောသာနံ ဣစ္ဆတောပိ တာဒိဿဿ အဝါနံ အပရိယောသာနမေဝ

ဟောတိ။ ဓတ္တာရော ဟောန္တိ ပုဂ္ဂလဝသေန။ တေနာဟ “ပုထုဇ္ဇနောပိ
 ဟိ”တိအာဒိ။ အကုသလာ ဓမ္မာ ဝဇ္ဇန္တိတိ တေသံ ပဟာနာယ အပ္ပဋ္ဌိပဇ္ဇ-
 မာနဿာတိ အဓိပ္ပါယော၊ တတော ဧဝ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ။
 တေနဿ ကိလေသဒုက္ခေန ဝိပါကဒုက္ခေန စ သဒုက္ခမေဝ အတ္တဘာဝံ
 အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ ဩရုက္ခာဂိယသံယောဇနာနိ ပဟာယ သုဒ္ဓါဝါသေသု
 နိဗ္ဗတ္တနာရဟော အနာဂါမိကထံ။ပ။ အဘိဝဇ္ဇန္တိတိအာဟ “အနာဂါမိမိ”တိ-
 အာဒိ။ သဒုက္ခမေဝ အတ္တဘာဝံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ယာယ လဗ္ဘမာနအကု-
 သလာဘိဝုဒ္ဓိံ ကုသလပရိဟာနိဉ္စ ဂဟေတွာ အနာဂါမိနောပိ သဗျာဗဇ္ဈ-
 အတ္တဘာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တနံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ယထာလဗ္ဘမာနံ အကုသလပရိဟာနိ
 ကုသလာဘိဝုဒ္ဓိဉ္စ ဂဟေတွာ ပုထုဇ္ဇနဿပိ အန္တိမဘဝိကဿ အဗျာဗဇ္ဈအတ္တ-
 ဘာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တနံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေနာဟ “ပုထုဇ္ဇနောပိ”တိအာဒိ။
 အကုသလမေဝ ဟာယတိ၊ န ကုသလံ တဿ ဗုဒ္ဓိပက္ခေ ဌိတတ္တာ။ တတ္တာပိ
 ဝိပဿနမေဝ ဂစ္ဆံ ဂဏှာပေတိ၊ န ဝဇ္ဇဂစ္ဆံ အန္တိမဘဝိကတာယ၊ ဝိဝဇ္ဇူပ-
 နိဿိတတ္တာ အဇ္ဈာသယဿ၊ ဉာဏဿ စ ပါကဂမနတော။

၁၁၉။ ဧကစ္စဿာတိ သာမိဝစနံ “အဘိနန္ဒတိ”တိအာဒိသု ပစ္စုပ္ပန်ဝသေန
 ပရိဏာမေတဗ္ဗံ၊ တဿ “နိဗ္ဗုဒ္ဓတိ”တိအာဒိသုပိ။ ဥဂ္ဂဏှိတွာပိတိ ဝိ-သဒ္ဓေါ
 လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော။ ဘဂဝတော ဘာသိတဿ အတ္ထံ အဇာနန္တာ တာဝ ဒီဃရတ္တံ
 ဟိဘသုခဘော ပရိဗာဟိရာ ဟောန္တိ၊ ဇာနန္တာနမ္ပိ သဗ္ဗေသံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ
 သုခါယ ဟောတိတိ အနေကံသိကတံ စောဒေန္တော “ဧဝံ သန္တေပိ”တိ-
 အာဒိမာဟ။ ဣတရော သဗ္ဗေသမ္ပိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိယေ-
 ဝါတိ “အပ္ပဋ္ဌိသန္နိကာ”တိအာဒိနာ အနေကံသိကတံ ပရိဟရတိ။ သေသံ
 သုဝိညေယျမေဝ။

သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-ဗဟုဓာတုကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၄။ အယန္တိ ဝိတ္တသံသပ္ပတာတိ အာဟ “ဝိတ္တုတြာသော”တိ။
 ဥပဒ္ဓဝေါတိ အန္တရာယော။ တဿ ပန ဝိက္ခေပကာရဏတ္တာ ဝုတ္တံ
 “အနေကဂ္ဂတာကာရော”တိ။ ဥပသဂ္ဂေါတိ ဥပသဇ္ဇနံ။ တတော

အပ္ပတိကာရိသာတာပတ္တိ ယသ္မာ ပတိကာရာဘာဝေန ဝိဟညမာနဿ
 ကိဉ္စိ ကာတုံ အသမတ္တဿ ဩဿိဒနကာရဏံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “တတ္ထ တတ္ထ
 လဂ္ဂနာကာဓရေ”တိ။ ဝဉ္ဇေတွာ အာဂန္တု ယထာဝုတ္တေ ဝိဝေသေ အနာ-
 ဝိန္ဒိန္ဒေသု။ ဗဟိ အနိက္ခမနတ္ထာယ ဒွါရေ အဂ္ဂိ ဘတွာ။

နဠေဟိတိ နဠေစ္ဆန္တသင်္ခေပေန ဥပရိ ဆာဒေတွာ တေဟိယေဝ ဒါရုကစ္ဆဒန-
နိယာမေန ပရိတောပိ ဆာဒိတာ။ ဧသေဝ နယောတိ ဣမိနာ တိဏေဟိ
ဆန္တတံ၊ သေသသမ္ဘာရာနံ ရုက္ခမယတဉ္စ အတိဒိသတိ။ ၈၀၀၂ ပုဗ္ဗေတိ အဒန္တ-
ဘာဝေါပလက္ခဏံ။ တေ ဟိ နိပ္ပိတိကာ အဝိနိတာ အသံယတာ အကိစ္စ-
ကာရိနော ဟောန္တိ။

မတ္တကံ အပါပေတွာဝ နိဋ္ဌာဝိတာတိ ကဿာ ဘဂဝါ ဝေမကာသီတိ? အာနန္ဒတ္ထေရဿ ပုစ္ဆာကောသလ္လဒီပနတ္ထမေဝ, တတ္ထ နိဿိန္နာနံ သန္နိပတိတ-
ဘိက္ခုနံ ဒေသနာယ ဇာနနတ္ထဉ္စ ၂။ တေ ကိရ သင်္ခေပတော ပုတ္တမတ္ထံ
အဇာနန္တာ အန္ဓကာရံ ပဝိဋ္ဌာ ဝိယ ဌိတာ၊ ပုစ္ဆာနုသန္နိဝသေန ပရိဂ္ဂယ
ဇာနိဿန္တိတိ ၃။

၁၂၅။ ရူပစရိက္ခဟောဝံ ကထိတော၊ န အညံ ကိဉ္စိတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိ တတော သစ္စာနိ နိဗ္ဗါရေတွာ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ ဒဿေတုံ “သဗ္ဗာဓီ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဟောန္တိတိ အဗ္ဗေကာဒသ ဓာတုယော ရူပက္ခန္ဓော၊ အဒ္ဓဋ္ဌမာ ဓာတုယော ယထာရဟံ ဝေဒနာဒယော စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာတိ ဧဝံ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဟောန္တိ။ ပဉ္စပိ ခန္ဓာ တဏှာဝဇ္ဇာ ဒုက္ခသစ္စံ။ အပ္ပဝတ္တိတိ အပ္ပဝတ္တိနိဗ္ဗိတ္တံ။ နိရောဓပဇာနနာတိ ပညာသီသေန မဂ္ဂကိစ္စမာဟ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပမုခေါ ဟိ အရိယမဂ္ဂေါ။ မတ္ထကံ ပါပေတွာ ကထိတံ ဟောတိ သမ္မသနဿ ဘူမိယာ နိပ္ပတ္တိယာ စ ကထိတတ္တာ။ ဇာနာတိ ပဿတိတိ ဣမိနာ ဉာဏဒဿနံ ကထိတံ၊ တံ ပန လောကီယံ လောကုတ္တရန္တိ ဒုဝိဇန္တိ တဒုဘယမ္ပိ ဒဿေန္တော အာဟ “သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါ ဝုတ္တော”တိ။

“ဧကန်တမ်း ခေါ်တိ ဝိ-သဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန အညေန ပရိယာယေန သတ္တာ
 ဓာတုကောသလံ ဒေသေတုကာမောတိ ထေရော “သိယာ ပန ဘန္တေ”တိ
 ပုစ္ဆတိတိ ဘဂဝါ ပထဝီဓာတုအာဒိဝသေနပိ ဓာတုကောသလံ ဝိဘာဝေတိ။
 တတ္ထ ပထဝီဓာတုအာဒိသဒ္ဓေန ဒေသနာကာရဏံ ဝိဘာဝေန္တော “ပထဝီ-
 ဓာတု။ပ။ ပုစ္ဆာ”တိ အာဟ။ တာပိ ဟိ အာဒိတော ဆ ဓာတုယော။

၁-ဆာဒေတွာ (က)

၂-၁၀၀၇၆၆၆၆၆၆ (က)

၃-ပရိဂယတိတိ (က)

မ-၆၃-၁၉-၇-၇-၁

“ဝိညာဏဓာတုတော နိဟရိတွာ ပူရေတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္တာ ကထံ ရူပဓာတုယော နိဟရိယန္တိတိ စောဒနံ သန္ဓာယ တံ နယံ ဒဿေတုံ “ဝိညာဏဓာတူ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကာမံ စေတ္ထ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုပထဝီ-ဓာတုအာဒိဝသေန ဒေသနာရုဋ္ဌမေဝ၊ ကာယဓာတု ပန နိဟရိတဗ္ဗာတိ ဧကံသမေဝ နိဟရဏဝိမိ” ဒဿေန္တော “သေ နယော သဗ္ဗတ္တာ”တိ အာဟ။ ပုရိမပန္နိမဝသေန မနောဓာတူတိ ပန္နိမဘာဂဝသေန ကိရိယာမနောဓာတု ဂဟေတဗ္ဗာ တဿာနရူပဘာဝတော။ နန စေတ္ထ မနောဓာတု နာမာယံ မနောဝိညာဏဓာတုယာ အသံသဋ္ဌာ၊ ဝိသုယေဝ စေသာ ဓာတူတိ? သဗ္ဗမေတံ အဋ္ဌာရသဓာတုဒေသနာယ၊စိတ္တဝိဘတ္တိနိဒ္ဒေသေ ဆဝိညာဏကာယဒေသနာယံ ပန သာ မနောဝိညာဏကာယသင်္ဂဟိတာဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာယံ” ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ ပုရိမပန္နိမဝသေနာတိ ပုရေစရာနုစရဝသေန။ မနောဓာတူတိ ဝိပါကမနောဓာတု ဂဟေတဗ္ဗာ ပုရေ-စရဏတော၊ ပရတော ဥပ္ပဇ္ဇနကိရိယာမနောဝိညာဏဓာတုယာ အနန္တရံ မနောဓာတုယာ၊ ကိရိယာမနောဓာတုယာ အနန္တရံ မနောဝိညာဏဓာ-တုယာ အနုပ္ပဇ္ဇနတော စ။

ဓမ္မာနံ ယာဝဒေဝ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝိဘာဝနတ္ထာယ သတ္ထု ဓာတုဒေသနာတိ အညေသု သဘာဝဓာရဏာဒိအတ္ထေသု လဗ္ဘမာနေသုပိ အယမေတ္ထ အတ္ထော ပဓာနောတိ အာဟ “သေ နယော သဗ္ဗတ္တာ”တိ။ သပ္ပုဋိပက္ခဝသေနာတိ သပ္ပုဋိဘာဂဝသေန သုခံ ဒုက္ခေန သပ္ပုဋိဘာဂံ၊ ဒုက္ခံ သုခေန၊ ဧဝံ သောမနဿ-ဒေါမနဿာတိ။ ယထာ သုခါဒိနိယေဝ သမုဒါစာရော ဝိဘူတော၊ န ဥပေက္ခာယ၊ ဧဝံ ရာဂါဒိနိယေဝ သမုဒါစာရော ဝိဘူတော၊ န မောဟဿ။ တေန ဝုတ္တံ “အဝိဘူတဘာဝေနာ”တိ။ ကာယဝိညာဏဓာတု ပရိဂ္ဂဟိတာဝ-ဟောတိ တဒဝိနာဘာဝတော။ သေသာသု သောမနဿဓာတုအာဒိသု ပရိဂ္ဂဟိတာဝ ဟောတိ အဝိနာဘာဝတော ဧဝ။ န ဟိ သောမနဿာ-ဒယော မနောဓာတုယာ ဝိနာ ဝတ္တန္တိ။ ဥပေက္ခာဓာတုတော နိဟရိတွာတိ ဧတ္ထ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒယော စတဿော ဝိညာဏဓာတုယော တာသံ ဝတ္တာရမ္မဏဘူတာ စက္ခုဓာတုအာဒယော စာတိ အဋ္ဌ ရူပဓာတု-ယော၊ မနောဓာတု၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ဥပေက္ခာ-သဟဂတာ ဧဝ ဓမ္မဓာတူတိ ဧဝံ ပန္နရသ ဓာတုယော ဥပေက္ခာဓာတု-တော နိဟရိတဗ္ဗာ။ သောမနဿဓာတုအာဒယော ပန စတဿော ဓာတုယော

၁-ဝိသုဒ္ဓိ-ဦ ၂-၁၇၆-ပိဋ္ဌာဒိသု။
၂-သင်္ခါရာဒိနိယေဝ (က)

ဓမ္မဓာတုအန္တောဂဓာ၊ ဧဝံ သုခဓာတုတော ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တဿာ
ဝတ္ထာရမ္မဏဘူတာနံ ကာယဓာတုဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုနဉ္စ နိဟရဏာ ဟေဋ္ဌာ
ဒဿိတနယာတိ “ဥပေက္ခာဓာတုတော နိဟရိတွာ ပူရေတဗ္ဗာ” ဣစ္ဆေဝ ဝုတ္တံ။

ကာမဝိတက္ကာဒယော ဣဓ ကာမဓာတုအာဒိပရိယာယေန ဝုတ္တာတိ
“ကာမဓာတုအာဒိနံ ခွေဓာဝိတက္ကေ ကာမဝိတက္ကာဒိသု ဝုတ္တနယေန
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော” တိ အာဟ။ တတ္ထ ဟိ “ကာမဝိတက္ကောတိ ကာမပဋိ-
သံယုတ္တော ဝိတက္ကော၊ ဗျာပါဒဝိတက္ကောတိ ဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော၊
ဝိဟိံသာဝိတက္ကောတိ ဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော၊ နေက္ခမ္မပဋိ-
သံယုတ္တော ဝိတက္ကော နေက္ခမ္မဝိတက္ကော၊ သော ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝနုတိ။
အဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော အဗျာပါဒဝိတက္ကော၊ သော မေတ္တာပုဗ္ဗ-
ဘာဂတော ပဌာယ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝနုတိ။ အဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော
ဝိတက္ကော အဝိဟိံသာဝိတက္ကော၊ သော ကရုဏာယ ပုဗ္ဗဘာဂတော ပဌာယ
ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝနုတိ” တိ ဝုတ္တံ။ အသံ ပနတ္ထော အဘိဓမ္မေ ဝိတ္ထာရတော
အာဂတော ဧဝါတိ ဒဿေတုံ “အဘိဓမ္မေ” တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ကာမဓာတုတော
နိဟရိတွာတိ ဧတ္ထ ကာမဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတာ ရူပဓာတုအာဒယော ဆ၊ တံဝိ-
သယာ သတ္တ ဝိညာဏဓာတုယော၊ တတ္ထ ပဉ္စန္ဒံ ဝိညာဏဓာတုနံ စက္ခုဓာတု-
အာဒယော ပဉ္စာတိ အဋ္ဌာရသ။ နေက္ခမ္မဓာတုအာဒယော ပန ဓမ္မဓာတု-
အန္တောဂဓာ ဧဝ။

ကာမတဏှာယ ဝိသယဘူတာ ဓမ္မာ ကာမဓာတုတိ အာဟ “ပဉ္စ ကာမာ-
ဝေရက္ခန္ဓာ ကာမဓာတူ” တိ။ တထာ ရူပတဏှာယ ဝိသယဘူတာ ဓမ္မာ
ရူပဓာတု၊ အရူပတဏှာယ ဝိသယဘူတာ ဓမ္မာ အရူပဓာတုတိ အာဟ
“စက္ခုဓာတု အရူပါဝေရက္ခန္ဓာ” တိ အာဒိ။ ကာမတဏှာ ကာမော ဥတ္တရပဒ-
လောပေန၊ ဧဝံ ရူပါရူပတဏှာ ရူပါရူပံ။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန တာ
ယတ္ထ အဝေရန္တိ၊ ဘေ ကာမာဝေရဒယောတိ ဧဝံ ကာမာဝေရက္ခန္ဓာဒိနံ
ကာမတဏှာဒိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အာဒိနာ နယေနာတိ ဧတေန “ဥပရိ-
တော ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္တိဒေဝေ အန္တောကရိတွာ ဧတ္တာဝေရ” တိ အာဒိပါဠိ^၁
သင်္ဂဏာတိ။ စက္ခုဓာတုတိ အဝိစိပရနိဗ္ဗိတပရိစ္ဆိန္ဒောကာသယ ကာမ-
တဏှာယ ဝိသယဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တဒေါကာသတာ စ တဏှာယ
တန္တိန္ဒတ္တာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသပဒဒယေပိ ဒေသေဝ နယော။ ပရိပုဏ္ဏအဋ္ဌာ-
ရသဓာတုကတ္တာ ကာမာဝေရဓမ္မာနံ “ကာမဓာတုတော နိဟရိတွာ

ပူရေတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ။ မနောဝိညာဏဓာတုဓမ္မဓာတုဧကဒေသမတ္တမေဝ ဟိ ရူပါရူပါဝစရဓမ္မာတိ။

သမာဂန္တာတိ သဟိတာ ဟုတွာ။ ယတ္ထကံ ဟိ ပစ္စယဓမ္မာ အတ္တနော ဖလဿ ကာရဏံ၊ တတ္ထ တဒ္ဓိဗ္ဗတ္တနေ သမာဂတာ ဝိယ ဟောတိ ဝေကလ္လေ တဒနိဗ္ဗတ္တနတော။ သင်္ခတဓာတုတော နိဟရိတွာ ပူရေတဗ္ဗာ အသင်္ခတာယ ဓာတုယာ ဓမ္မဓာတုဧကဒေသဘာဝတော။

၁၂၆။ ဧဝံ ပဝတ္တမာနာ မယံ အတ္တာတိ ဂဟဏံ ဂမိဿံမာတိ ဣမိနာ ဝိယ အဓိပ္ပါယေန အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဓိဿ ပဝတ္တာ အဇ္ဇတ္တာ၊ တေသု ဘဝါ တပ္ပရိယာပန္နတ္တာတိ အဇ္ဈတ္တိကာနိ။ တတော ဗဟိဘူတာနိ ဗဟိရာနိ။ အာယတနကထာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ စ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ^၁ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ န ဝိတ္ထာရိတာ။

၁၂၇။ အဝိဇ္ဇမာနံ ဌာနံ အဋ္ဌာနံ၊ နတ္ထိ ဌာနန္တိ ဝါ အဋ္ဌာနံ^၂။ အနဝကာ-
သောတိ ဧတ္ထ ဒေသေဝ နယော။ တဒတ္ထနိဂမနမေဝ ဟိ “နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ”တိ
ဝစနန္တိ။ တေနာဟ “ဥဘယေနပီ”တိအာဒိ။ ယန္တိ ကာရဏေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊
ဟေတုအတ္ထော စ ကာရဏတ္ထောတိ အာဟ “ယန္တိ ယေန ကာရဏေနာ”တိ။
ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဧတ္ထ ဒိဋ္ဌိသမ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ “မဂ္ဂဒိဋ္ဌိယာ သပ္ပန္နော”တိ။
ကုတော ပနာယမတ္ထော လဗ္ဘတိတိ? လိင်္ဂတော။ လိင်္ဂ^၃ ဟေတံ၊ ယဒိဒံ နိစ္စတော
ဥပဂမနပဋိက္ခေပေါ။ စတုဘူမကေသုတိ ဣဒံ စတုတ္ထဘူမကသင်္ခါရာနံ အရိယ-
သာဝကဿ ဝိသယဘာဝုပဂမနတော ဝုတ္တံ၊ န ပန တေ အာရမ္ဘ နိစ္စတော
ဥပဂမနသဗ္ဘာဝတော။ ဝက္ခတိ စ “စတုတ္ထဘူမကသင်္ခါရာ ပနာ”တိအာဒိနာ။
အဘိသင်္ခတသင်္ခါရအဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရာနံ သပ္ပဒေသတ္တာ နိပ္ပဒေသသင်္ခါရဂ္ဂ-
ဟဏတ္ထံ “သင်္ခတသင်္ခါရေသု”တိ ဝုတ္တံ။ လောကုတ္တရသင်္ခါရာနံ ပန နိဝတ္တနေ
ကာရဏံ သယမေဝ ဝက္ခတိ။ ဧတံ ကာရဏံ နတ္ထိ သေတုဿာတတ္တာ။
တေဇုဿဒတ္တာတိ သံကိလေသဝိဓမနတေဇုဿ အဓိကဘာဝတော။ တထာ
ဟိ တေ ဂမ္ဘိရဘာဝေန ဒုဗ္ဗဿ။ အကုသလာနံ အာရမ္မဏံ န ဟောန္တိတိ
ဣဒံ ပကရဏဝသေန ဝုတ္တံ။ အပ္ပဟိနဝိပလ္လာသာနံ သတ္တာနံ ကုသလဓမ္မာနမ္ပိ
တေ အာရမ္မဏံ န ဟောန္တိ။

အသုခေ “သုခ”န္တိ ဝိပလ္လာသော စ ဣဓ သုခတော ဥပဂမနဿ ဌာနန္တိ
အဓိပ္ပေတန္တိ ဒေသေန္တော “ကေန္တ”ပ။ ဝုတ္တံ”န္တိ။ အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေနာတိ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၁၂၊ ၁၄၈-ဝိဇ္ဇာဒိသု။ ၂-အံ-ဇိ ၁-၂၁၁၊ မူလဇိ ၂-၂၀၇-ဝိဇ္ဇာဒိသုဝိ ပဿိတမ္ပံ။

ပဓာနဒိဋ္ဌိမာဟ။ ဒိဋ္ဌိယာ နိဗ္ဗာနဿ အဝိသယဘာဝေါ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော ဝေါတိ “ကသိကာဒိပဏ္ဏတ္တိသင်္ခဟတ္ထ” နှိ ဝုတ္တံ။ ပရိစ္ဆေဒေါတိ သင်္ခါရာနံ ပရိစ္ဆေဒေါ သင်္ခါရာနံ ပရိစ္ဆိဋ္ဌ ဂဟဏံ။ သွာယံ ယေသံ နိစ္စာဒိတော ဥပဂမနံ ဘဝတိ၊ တေသံယေဝ ဝသေန ကာတဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော “သဗ္ဗဝါရေသု” တိအာဒိမာဟ။ သဗ္ဗဝါရေသုတိ နိစ္စာဒိသဗ္ဗဝါရေသု။ ပုထုဇ္ဇနော ဟိတိ ဟိ-သဒ္ဓေါ ဟေတုအတ္ထော၊ ယသ္မာ ယံ ယံ သင်္ခါရံ^၁ နိစ္စာဒိဝသေန ပုထုဇ္ဇနကာလေ ဥပဂစ္ဆတိ၊ တံ တံ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမေန အနိစ္စာဒိဝသေန ဂဏှန္တော ယာထာဝတော ဇာနန္တော တံ ဂါဟံ တံ ဒိဋ္ဌိံ ဝိနိဝေဋ္ဌေတိ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ တသ္မာ ယတ္ထ ဂါဟော၊ တတ္ထ ဝိဿဇ္ဇနာတိ စတုတ္ထဘူမကသင်္ခါရာ ဣမ သင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန န ဂယုတိတိ အတ္ထော။

၁၂၈။ ပုတ္တသမ္ပန္နေန မာတာပိတုသမညာ၊ ဒတ္တကိတ္တိမာဒိဝသေနပိ ပုတ္တဝေါဟာရော လောကေ ဒိဿတိ၊ သော စ ခေါပရိယာယတော နိပ္ပရိယာယသိဒ္ဓံ တံ ဒဿေတုံ “ဇနိကာဝ မာတာ ဇနကော ဝိတာ” တိ ဝုတ္တံ။ တထာ အာနန္တရိယကမ္မဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ “မနုဿဘူတောဝ ဒိဏာသဝေါ အရဟာတိ အဓိပ္ပေတော” တိ ဝုတ္တံ။ “အဋ္ဌာနမေတ” နှိအာဒိနာ မာတုအာဒိနိယေဝ ဇိဝိတာ ဝေါရောပနေ အရိယသာဝကဿ အဘဗ္ဗဘာဝဒဿနတော တဒညံ အရိယသာဝကော ဇိဝိတာ ဝေါရောပေတိတိ ဣဒံ အတ္ထတော အာပန္နမေဝါတိ မညမာနော ဝဒတိ “ဣ” ပန အရိယသာဝကော အညံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျာ” တိ။ “အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗိစ္စ ပါဏံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ” တိ ဝစနတော “ဇတမ္ပိ အဋ္ဌာန” နှိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “သဇ္ဇေဝိ ဟိ” တိအာဒိ။ မလဒီပနတ္ထန္တိ သဒ္ဓါဒိဗလသမန္တာဂမဒီပနတ္ထံ။ အရိယမဂ္ဂေနာဂတသဒ္ဓါဒိဗလဝသေန ဟိ အရိယသာဝကော တာဒိသံ သာဝဇ္ဇံ န ကရေတိ။

ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိဘိ ဣဒံ အတ္တနိပ္ပုဒကာနိ တေသံ ပုဗ္ဗဘာဂိယာနိ စ ကာရဏာနိ ကာရဏဘာဝသာမညေန ကေဠံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊ န ပန သဗ္ဗေသံ ပဉ္စန္ဒံ သဟယောဂက္ခမတော။ အာကာရေဟိတိ ကာရဏေဟိ။ အနုဿာဝဇေနာဘိ အနုရူပံ သာဝနေန။ ဘေဒဿ အနုရူပံ ယထာ ဘေဒေါ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဘိဒ္ဓိတဗ္ဗာနံ ဘိက္ခုနံ အတ္တနော ဝစနဿ သာဝနေန ဝိညာပနေန။ တေနာဟ “နနု တုဗ္ဗေ” တိအာဒိ။ ကဏ္ဍမူလေ ဝစိဘေဒံ ကတွာတိ

တောန “ပါကဋ် ကတွာ ဘေဒကရဝတ္ထုဒီပနံ ဝေါဟာရော၊ တတ္ထ အတ္တနော နိစ္ဆိတမတ္ထံ ရဟဿဝသေန ဝိညာပနံ အနုဿာဝန” နှိ ဒဿေတိ။

ကပ္ပမေဝ ဥဒ္ဓေသော ဝါ ပမာဏန္တိ တေဟိ သဃ်ဘေဒသိဒ္ဓိတော ဝုတ္တံ၊ ဣတရေ ပန တေသံ ပုဗ္ဗဘာဂဘူတာ။ တေနာဟ “ဝေါဟာရ” တိအာဒိ။ တတ္ထာတိ ဝေါဟာရေ။ စုတိအနန္တရံ ဖလံ အနန္တရံ နာမ၊ တသ္မိံ အနန္တရေ နိယုတ္တာနိ၊ တန္တိဗ္ဗတ္တနေန အနန္တရကရဏသီလနိ၊ အနန္တရပ္ပယောဇနာနိ စာတိ အာနန္တရိယာနိ၊ တာနိ ဧဝံ “အာနန္တရိယကမ္မာနိ” တိ ဝုတ္တာနိ။

ကမ္မတောတိ “ဧဝံ အာနန္တရိယကမ္မံ ဟောတိ၊ ဧဝံ အာနန္တရိယကမ္မသဒိသ” နှိ ဧဝံ ကမ္မဝိဘာဂတော။ ဒွါရတောတိ ကာယာဒိဒ္ဓါရတော။ ကပ္ပဋ္ဌိတိယတောတိ “ဣဒံ ကပ္ပဋ္ဌိတိကဝိပါကံ၊ ဣဒံ န ကပ္ပဋ္ဌိတိကဝိပါက” နှိ ဧဝံ ကပ္ပဋ္ဌိတိယဝိဘာဂတော။ ပါကာတိ “ဣဒမေတ္ထ ဝိပစ္စတိ၊ ဣဒံ န ဝိပစ္စတိ” တိ ဝိပစ္စနဝိဘာဂတော။ သာဓာရဏာဒိဟိတိ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ သာဓာရဏာ- သာဓာရဏတော၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဝေဒနာဒိဝိဘာဂတော စ။

ယသ္မာ မနုဿတ္တဘာဝေ ဌိတဿေဝ စ ကုသလဓမ္မာနံ တိက္ခဝိသဒသုရ- ဘာဝါပတ္တိ၊ ယထာ တံ တိဏ္ဏမ္ပိ ဗောဓိသတ္တာနံ ဗောဓိတ္တယနိဗ္ဗတ္တိယံ၊ ဧဝံ မနုဿဘာဝေ ဌိတဿေဝ အကုသလဓမ္မာနမ္ပိ တိက္ခဝိသဒသုရဘာဝါပတ္တိတိ အာဟ “မနုဿဘူတဿေဝါ” တိ။ ပါကတိကမနုဿာနမ္ပိ စ ကုသလဓမ္မာနံ ဝိသေသပ္ပတ္တိ ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာယံ^၁ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာ ဝုတ္တော စ အတ္တော သမာနဇာတိယဿ ဝိကောပနေ ကမ္မံ ဂရုတရံ၊ န တထာ ဝိဇာတိယဿာတိ ဝုတ္တံ “မနုဿဘူတံ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ” တိ။ လိင်္ဂေ ပရိဝတ္တေ စ သော ဧဝံ ဧကကမ္မနိဗ္ဗတ္တော ဘဝဂ်ပ္ပဗန္ဓော၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယပ္ပဗန္ဓော စ၊ န အညောတိအာဟ “အပိ ပရိဝတ္တလိင်္ဂ” နှိ။ အရဟန္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တဿ ဝိပါကန္တိအာဒိ ကမ္မဿ အာနန္တရိယဘာဝသမတ္ထနံ၊ စတုကောဋိကံ စေတ္ထ သမ္ဘဝတိ။ တတ္ထ ပဌမာ ကောဋိ ဒဿိတာ၊ ဣတရာသု ဝိသင်္ကေတံ ဒဿေတုံ “ယော ပနာ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယဒိပိ တတ္ထ ဝိသင်္ကေတော၊ ကမ္မံ ပန ဂရုတရံ အာနန္တရိယသဒိသံ ဘာယိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “အာနန္တရိယံ အာဟဓ္မေဝ တိဋ္ဌတိ” တိ။ အယံ ပဉ္စောတိ ဣပနိစ္ဆာနိဗ္ဗတ္တာ ကထာ။

အာနန္တရိယံ ဖုသတိ မရဏာဓိပ္ပါယေနော အာနန္တရိယဝတ္ထုနော ဝိကောပိတတ္တာ။ အာနန္တရိယံ န ဖုသတိ အာနန္တရိယဝတ္ထုအဘာဝတော။

၁-ဝိမာန-ဋ္ဌ ၁၆-ပိဋေ။

သဗ္ဗတ္ထ ဟိ ပုရိမံ အဘိသန္ဓိစိတ္တံ အပ္ပမာဏံ၊ ဝဓကစိတ္တံ ပန တဒါရမ္ပဏံ ဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ အာနန္တရိယနာနန္တရိယဘာဝေ^၁ ပမာဏန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သင်္ဂါမစတုက္ကံ သဗ္ဗတ္ထဝသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။

တေနောဝါတိ တေနော ပယောဂေန။ အရဟန္တဃာတော ဟောတိ-
ယေဝ အရဟတော မာရိတတ္တာ။ ပုထုဇ္ဇနဿေဝ ဒိန္တံ ဟောတိတိ ယသ္မာ
ယထာ ဝဓကစိတ္တံ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္ပဏမ္ပိ ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒဝသေန စ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ
အာရမ္ပဏံ ကတွာ ပဝတ္တတိ၊ န ဧဝံ စာဂစေတနာ။ သာ ဟိ စဇိတဗ္ဗဝတ္ထု
အာရမ္ပဏံ ကတွာ စဇေနမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ အညသန္တကဘာဝကရဏဉ္စ
တဿ စဇနံ၊ တသ္မာ ယဿ တံ သန္တကံ ကတံ၊ တဿေဝ ဒိန္တံ ဟောတိတိ။

လောဟိတံ သမောသရတိတိ အဘိဃာတေန ပကုပ္ပမာနံ သဉ္စိတံ ဟောတိ။
ဗဟန္တတရန္တိ ဂရုတရံ။ သရိရပဋိဇ္ဇေနေ ဝိယာတိ သတ္ထုရူပကာယပဋိဇ္ဇေနေ
ဝိယ။

အသန္တိပတိတေတိ ဣဒံ သာမဂ္ဂိယဒီပနံ။ ဘေဒေါ စ ဟောတိတိ သံဃဿ
ဘေဒေါ ဟောတိ။ ဝန္တတိတိ သညာယာတိ ဤဒိသကရဏံ သံဃဿ ဘေဒါယ
န ဟောတိတိ သညာယ။ နဝတော ဦးနပရိသယံ ကရေန္တဿ တထာတိ
ယောဇေတဗ္ဗံ။ တထာတိ ဣမိနာ “န အာနန္တရိယကမ္ပ”န္တိ ဣမံ အာကမုတိ၊
န ပန “ဘေဒေါ ဟောတိ”တိ ဣဒံ။ ဟေဋ္ဌိမန္တေန ဟိ နဝန္တမေဝ ဝသေန
သံဃဘေဒေါ။ ဓမ္မဝါဒိနော အနဝဇ္ဇာ ယထာဓမ္မံ အဝဋ္ဌာနတော။ သံဃ-
ဘေဒဿ ပုဗ္ဗဘာဂေါ သံဃရာဇိ။

ကာယဒွါရမေဝ ပူရေန္တိ ကာယကမ္မဘာဝေနော လက္ခိတဗ္ဗတော။

သဏ္ဌဟန္တေ ဟိ၂။ပ။ ပုစ္ဆတိတိ ဣဒံ ကပ္ပဋ္ဌကထာယ န သမေတိ။ တထာ
ဟိ ကပ္ပဋ္ဌကထာယံ? ဝုတ္တံ “အာပါယိကောတိ ဣဒံ သုတ္တံ ယံ သော ဧကံ ကပ္ပံ
အသီတိဘာဂေ ကတွာ တတော ဧကဘာဂမတ္တံ ကာလံ တိဋ္ဌေယျ၊ တံ
အာယုကပ္ပံ သန္တာယ ဝုတ္တ”န္တိ။ ကပ္ပဝိနာသေယေဝါတိ ပန အာယုကပ္ပ-
ဝိနာသေယေဝါတိ အတ္ထေ သတိ နတ္ထိ ဝိရောဓော။ ဧတ္ထ စ သဏ္ဌဟန္တေတိ
ဣဒမ္ပိ “သွေဝဝိနဿိဿတိ”တိဝိယအဘူတပရိကပ္ပဝသေန ဝုတ္တံ။ ဧကဒီဝသမေဝ
နိရယေ ပုစ္ဆတိ တတော ပရံ ကပ္ပါဘာဝေ အာယုကပ္ပဿပိ အဘာဝတောတိ

၁-အာနန္တရိယဘာဝေ (အံ-ဇီ ၁-၂၁၃-ပိဋေ။) ၂-သံဝေဇ္ဇဟိ (က)
၃-အဘိ-ဋ္ဌ ၃-၂၃၄-ပိဋေ။ ၄-သံဝေဇ္ဇဘိ (ထ)

အဝိရောဓတော အတ္တယောဇနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ သေသာနီတိ သံဃဘေဒတော
အညာနိ အာနန္တရိယကမ္မာနိ။

အဟောသိကမ္ပံ ။ပ။ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ သတိ ကထံ နေသံ အာနန္တရိယ-
တာ စုတိအနန္တရံ ဝိပါကဒါနာဘာဝတော။ အထ သတိ ဖလဒါနေ စုတိ-
အနန္တရော ဧဝ ဧတေသံ ဖလကာလော၊ န အညောတိ ဖလကာလနိယမေန
နိယတတာ နိစ္ဆိတာ၊ န ဖလဒါနနိယမေန၊ ဧဝမ္ပိ နိယတဖလကာလာနံ အညေ-
သမ္ပိ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယာနန္တ နိယတတာ အာပဇ္ဇေယျ၊ တသ္မာ
ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာနံ ပစ္စယန္တရဝိကလတာဒီဟိ အဝိပစ္စမာနာနမ္ပိ အတ္တနော
သဘာဝေန ဝိပါကဓမ္မတာ ဝိယ ဗလဝတာ အာနန္တရိယေန ဝိပါကေ ဒိန္ဓေ
အဝိပစ္စမာနာနမ္ပိ အာနန္တရိယာနံ ဖလဒါနေ နိယတသဘာဝါ အာနန္တရိယ-
သဘာဝါ စ ပဝတ္တိတိ အတ္တနော သဘာဝေန ဖလဒါနနိယမေန ဧဝ
နိယတတာ အာနန္တရိယတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဝဿန္တ အာနန္တရိယသဘာဝါ
တတော ဧဝ နိယတသဘာဝါ စ တေသံ ပဝတ္တိတိ သမ္ပုဋ္ဌိတဗ္ဗမေတံ
အညဿ ဗလဝတော အာနန္တရိယဿ အဘာဝေ စုတိအနန္တရံ ဧကန္တေန
ဖလဒါနတော။

နန ဧဝံ အညေသမ္ပိ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယာနံ အညသ္မိံ ဝိပါကဒါယကေ အသတိ
စုတိအနန္တရမေကန္တေန ဖလဒါနတော နိယတသဘာဝါ အာနန္တရိယသဘာဝါ
စ ပဝတ္တိ အာပဇ္ဇတိတိ? နာပဇ္ဇတိ အသမာနဇာတိကေန စေတောပဏိမိ-
ဝသေန ဥပဿာတကေန စ နိဝတ္တေတဗ္ဗဝိပါကတ္တာ အနန္တရေ ဧကန္တဖလ-
ဒါယကတ္တာဘာဝါ၊ န ပန အာနန္တရိယကာနံ ပဌမဇ္ဈာနာဒိနံ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနိ
ဝိယ အသမာနဇာတိကံ ဖလနိဝတ္တကံ အတ္ထိ သဗ္ဗာနန္တရိယာနံ အဝီစိဖလတ္တာ၊
န စ ဟေဋ္ဌပပတ္တိံ ဣစ္ဆတော သီလဝတော စေတောပဏိမိ ဝိယ ဥပရူပပတ္တိ-
ဇနကကမ္မဖလံ အာနန္တရိယဖလံ နိဝတ္တေတုံ သမတ္ထော စေတောပဏိမိ အတ္ထိ
အနိစ္ဆန္တဿေဝ အဝီစိပါတနတော၊ န စ အာနန္တရိယောပဿာတကံ ကံဉ္စ ကမ္မံ
အတ္ထိ၊ တသ္မာ တေသံယေဝ အနန္တရေ ဧကန္တဝိပါကဇနကသဘာဝါ ပဝတ္တိတိ။
အနေကာနိ စ အာနန္တရိယာနိ ကတာနိ ဧကန္တေန ဝိပါကေ နိယတ-
သဘာဝတ္တာ ဥပရတာဝိပစ္စနသဘာဝါသင်္ကတ္တာ နိစ္ဆိတာနိ သဘာဝတော
နိယတာနေဝ။ တေသု ပန သမာနသဘာဝေသု ဧကေန ဝိပါကေ ဒိန္ဓေ
ဣတရာနိ အတ္တနာ ကာတဗ္ဗကိစ္စဿ တေနေဝ ကတတ္တာ န ဒုတိယံ တတိယံ
ဝါပဋိသန္ဓိံ ကရေန္တိ၊ န သမတ္တတာဝိဿာတတ္တာတိ နတ္ထိ တေသံ အာနန္တရိယ-
ကတာ နိဝတ္တိ၊ ဂရုတရဘာဝေါ ပန တေသု လဗ္ဘတေဝါတိ သံဃဘေဒဿ

သိယာ ဂရုတရဘာဝေါတ် “ယေန။ပ။ ဝိပဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ ကေဿ ပန အညာနိ ဥပတ္တန္တကာနိ ဟောန္တိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိပဇ္ဇတိတိ ဝစနေန ဣတရေသံ ပဝတ္တိဝိပါကဒါယိတာ အနညာတာ ဝိယ ဒိဿတိ။ နော ဝါ တထာ သီလဝတိတိ ယထာ ဝိတာ သီလဝါ၊ တထာ သီလဝတိ နော ဝါ ဟောတိတိ ယောဇနာ။ သစေ မာတာ သီလဝတိ၊ မာတုဿာတော ပဋိသန္ဓိ-ဝသေန ဝိပဇ္ဇတိတိ ယောဇနာ။

ပကတဇ္ဈောတိ အနုက္ခိတ္တော။ သမာနသံဝါသကောတိ အပါရာဇိကော။ သမာနသိမာယန္တိ ကေသိမာယံ။

သတ္တုက္ခိန္တံ ကာတုံ အသမဇ္ဈောတိ ယံ သတ္တာရာ ကာတဗ္ဗက္ခိန္တံ အနုသ-သနာဒိ၊ တံ ကာတုံ အသမဇ္ဈောတိ ဘဂဝန္တံ ပစ္စက္ခာယ။ အညံ တိတ္ထကရန္တိ အညံ သတ္တာရံ။

၁၂၉။ အဘိဇာတိအာဒိသု^၁ ပကပ္ပနေန ဒေဝတူပသက်မနာဒိနာ ဇာတ-စက္ကဝါဠေန သမာနယောဂက္ခမံ ဒသသဟဿပရိမာဏံ ဌာနံ ဇာတိဓမ္မိ၊ သရသေနေဝ အာဏာပဝတ္တိဌာနံ အာဏာဓမ္မိ၊ ဝိသယဘူတံ ဌာနံ ဝိသယ-ဓမ္မိ။ ဒသသဟဿိ လောကဓာတူတိ ဣမာယ လောကဓာတုယာ သမ္ဘိ^၂ ဣမံ လောကဓာတုံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ ဒသသဟဿိ လောကဓာတု။ တတ္ထကာနိ-ယေဝ ဇာတိဓမ္မိဘာဝေါဓမ္မတာဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ “ပရိဂ္ဂဟဝသေနာ”တိ ကေမိ။ “သဗ္ဗေသမ္ဘိ ဗုဒ္ဓါနံ တတ္ထကံ ဝေ ဇာတိဓမ္မိ တန္တိဝါသိနိယေဝ စ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော”တိ စ ဝဒန္တိ။ မာတုကုမ္ဘိဩက္ကမနကာလာဒိနံ ဆန္တံ ဝေ ဂဟဏံ နိဒဿနမတ္တံ မဟာဘိနိဟာရာဒိကာလေဝိ တဿ ပကမ္ပနဿ လတ္တမာနတော။ အာဏာဓမ္မိ နာမ ယံ ကေဠိ သံဝနတိ စ ဝိဝနတိ စ။ အာဏာ ဝတ္တတိ အာဏာယ တန္တိဝါသိနိ ဒေဝတာနံ သိရဿာ သမ္ပုဋ္ဌိန္တနေန၊ တဉ္စ ခေါ ကေဝလံ ဗုဒ္ဓါနံ အာနုဘာဝေနော၊ န အဓိပ္ပာယ်ဝသေန၊ အဓိပ္ပာယ်-ဝသေန ပန “ယာဝတာ ဝါ ပန အာကဇံယျာ”တိ^၂ ဝစနတော တတော ပရမ္ဘိ အာဏာ ပဝတ္တေယျ။

န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ပန အတ္တိတိ “န မေ အာစရိယော အတ္တိ၊ သဒိသော မေ န ဝိဇ္ဇတိ”တိအာဒိ^၃ ဣမိဿံ လောကဓာတုယံ ဌာတွာ ဝဒန္တေန ဘဂဝတာ၊ “ကိ” ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ အတ္ထေတရဟိ အညေ သမဏာ ဝါ မြာဟူဏာ

၁-အ-ဒီ ၁-၂၁၆၊ ဒီ-ဒီ ၃-၈-ဒီ ၁-ဒီ ၁-၂၁၆၊ ၂-အ-၁-၂၂၉-ပိဋေ။

၂-အ-၁-၂၂၉-ပိဋေ။

၃-မ ၁-၂၂၇၊ မ ၂-၂၂၇၊ ဝိ ၃-၁၂၊ အဘိ ၄-၂၁၈၊ န ၁-၂၂၈၊ ၂၃၀-ပိဋေယျ။

ဝါ ဘဂဝတာ သမသမာ သမ္မောဓိယန္တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ ဘန္တေ နောတိ
 ဝဒေယျ”န္တိ” ဝတွာ တဿ ကာရဏံ ဒဿေတုံ “အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော၊
 ယံ ကေိဿာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ”တိ ဣမံ
 သုတ္တံ ၂ ဒဿေန္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ စ ဗုဒ္ဓဓေတ္တဘူတံ ဣမံ လောကဓာတုံ
 ဌပေတွာ အညတ္ထ အနုပ္ပတ္တိ ဝုတ္တာ ဟောတိတိ အဓိပ္ပါယော။

ကေတောတိ သဟ၊ ကေသ္မိံ ကာလေတိ အတ္ထော။ သော ပန ကာလော
 ကထံ ပရိစ္ဆိန္နောတိ စရိမဘဝေ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဓာတု-
 ပရိနိဗ္ဗာနာတိ ဒဿေန္တော “**တတ္ထာ**”တိအာဒိမာဟ။ **နိသိန္နကာလတော ပဋ္ဌာ-**
ယာတိ ပဋိလောမက္ကမေန ဝဒတိ။ **ပရိနိဗ္ဗာနတော ပဋ္ဌာယာတိ** အနုပါဒိသေ-
 သာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာနတော ပဋ္ဌာယ။ **ဧတ္ထန္တရေတိ** စရိမဘဝေ
 ဗောဓိသတ္တဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနန္တိ ဧတေသံ အန္တရေ။

အညဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပတ္တိ န နိဝါရိတာ၊ တတ္ထ ကာရဏံ ဒဿေတုံ “**တိဏိ**
ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဋိပတ္တိအန္တရဓာနေန ဟိ သာသနဿ ဩသက္ကိတတ္ထာ
 အပရဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပတ္တိ လဒ္ဓါဝသရာ ဟောတိ။ **ပဋိပဒါတိ** ပဋိဝေဓာဝဟာ
 ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ။ “**ပရိယတ္တိ ပမာဏ**”န္တိ ဝတွာ တမတ္ထံ ဗောဓိသတ္တံ နိဒဿနံ
 ကတွာ ဒဿေတုံ “**ယထာ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တယိဒံ ဟိနံ ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
 နိယျာနိကဓမ္မဿ ဌိတိံ ဟိ ဒဿေန္တော အနိယျာနိကဓမ္မံ နိဒဿေတိ။

မာတိကာယ အန္တရဟိတာယာတိ “ယော ပန ဘိက္ခု”တိအာဒိနယပ္ပတ္တာ
 သိက္ခာပဒပါဠိ မာတိကာ၊ တာယ အန္တရဟိတာယ နိဒါနုဒ္ဓေသသင်္ခါတေ ပါတိ-
 မောက္ခုဒ္ဓေသေ ပဗ္ဗဇ္ဇာယုပသမ္ပဒါကမ္မေသု စ သာသနံ တိဋ္ဌတိတိ အတ္ထော။
 အထ ဝါ? ပါတိမောက္ခေ ဓရန္တေယေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒါ စ၊ ဧဝံ သတိ တဒုဘ-
 ယံ ပါတိမောက္ခေ အန္တောဂဓံ တဒုဘယာဘာဝေ ပါတိမောက္ခာဘာဝတော၊
 တသ္မာ တယိဒံ တယံ သာသနဿ ဌိတိဟေတူတိ အာဟ “**ပါတိမောက္ခပဗ္ဗဇ္ဇာ-**
ဥပသမ္ပဒါသု ဌိတာသု သာသနံ တိဋ္ဌတိ”တိ။ ယသ္မာ ဝါ ဥပသမ္ပဒါစိနံ ပါတိ-
 မောက္ခံ၊ ဥပသမ္ပဒါ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာစိနာ၊ တသ္မာ ပါတိမောက္ခေ သိဒ္ဓေ၊ သိဒ္ဓါသု
 ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒါသု စ သာသနံ တိဋ္ဌတိ။ ပစ္ဆိမပဋိဝေဓတော ဟိ ပရံ ပဋိဝေဓ-
 သာသနံ၊ ပစ္ဆိမသီလတော စ ပရံ ပဋိပတ္တိသာသနံ ဝိနဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ။
 ဩသက္ကိတံ နာမာတိ ပစ္ဆိမကပဋိဝေဓသီလဘေဒဒွယံ ကေတော ကတွာ
 တတော ပရံ ဝိနဋ္ဌံ နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။

တေန ကာမံ “သာသနဋ္ဌိတိယာ ပရိယတ္တိ ပမာဏ” နှိ ဝုတ္တံ၊ ပရိယတ္တိ ပန ပဋိပတ္တိဟေတုကာတိ ပဋိပတ္တိယာ အသတိ အပ္ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ၊ တဿ ပဋိပတ္တိအန္တရဓာနံ သာသနောသက္ကနဿ ဝိသေသကာရဏန္တိ ဒဿေတွာ တယိဒံ သာသနောသက္ကနံ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနောသာနန္တိ ဒဿေတုံ “တိဏိ မရိနိဗ္ဗာနာနိ” တိ ဝုတ္တံ။

ကာရုဉ်နီ ပရိဒေဝနကာရုဉ်။ ဇမ္ဗုဒီပေ ဒီပန္တရေသု ဒေဝနာဂမြဟ္မလော-
ကေသု စ ဝိပ္ပကိရိတွာ ဌိတာနံ ဓာတူနံ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ ကေဇ္ဈံ သဠိ-
ပတနံ^၁, ရသ္မိဝိဿဇ္ဇနံ, တတ္ထ တေဇောဓာတုယာ ဥဋ္ဌာနံ, ကေဇာလီဘာဝေါ
စာတိ သဗ္ဗမေတံ သတ္ထု အဓိဋ္ဌာနဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အနန္တရိယတ္တဘိဝံသသုတ္တံတွင် ဥပ္ပဇ္ဇမာနေသော အနန္တရိယတ္တဘာဝဒေါသတောတိ အတ္ထော။ ဗုဒ္ဓါနာမ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒု သုဝဏ္ဏံ ဝိယ ဧကသဒိသာတိ တေသံ ဒေသနာပိ ဧကရသာ ဝေါတိ အာဟ “ဒေသနာယ ဝ ဝိသေသာဘာဝတော” တိ။ ဧတေနပိ အနန္တရိယတ္တမေဝ သာဓေတိ။ ဝိဝါဒဘာဝတောတိ ဧတေန ဝိဝါဒါဘာဝတ္ထံ ဒွေ၊ ဧကတော န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဒသေတိ။

တတ္ထာတိ မိလိန္ဒပဋ္ဌေ?။ ဧကံ ဗုဒ္ဓံ ဓာရေတီတိ ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ။ ဧတေန ဧဝံသဘာဝါ ဧတေ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ ယေန ဒုတိယဗုဒ္ဓဂုဏေ ဓာရေတုံ အသမတ္ထာ အယံ လောကဓာတုတိ ဒဿေတိ။ ပစ္စယဝိသေသနိပ္ပန္နာနံ ဟိ ဂုဏဓမ္မာနံ ဘာရိယောဝိသေသော၊ န သက္ကာ ဓာရေတုန္တိ။ “န ဓာရေယျာ”တိ ဝတှာ တမေဝ အဓာရဏံ ပရိယာယန္တရေနပိ ပကာသေန္တော “စလေယျာ”တိ- အာဒိမာဟ။ တတ္ထ စလေယျာတိ ပရိပ္ပန္နေယျ၊ ကဗ္ဗေယျာတိ ပဝေဓေယျ။ နမေယျာတိ ဧကပဿေန နမေယျ။ ဩနမေယျာတိ ဩသီဒေယျ။ ဝိနမေ- ယျာတိ ဝိဝိဓံ ဣတော စိတော စ နမေယျ။ ဝိကိရေယျာတိ ဝါတေန ထုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရေယျ။ ဝိဓမေယျာတိ ဝိနဿေယျ။ ဝိဒ္ဓံသေယျာတိ သဗ္ဗသော ဝိဒ္ဓန္တာ ဘဝေယျ။ တထာဘူတာ စ ကတ္ထစိ န တိဋ္ဌေယျာတိ အာဟ “န ဌာနဗုပဂန္တေယျာ”တိ။

ဣဒါနိ တတ္ထ နိဒဿနံ ဒဿေန္တော “ယထာ မဟာရာဇာ” တိ အာဒိမာဟ။
 တတ္ထ သမုပ္ပါဒိကာတိ သမံ ဥဒ္ဓံ ပဇ္ဇတိ ပဝတ္ထတိတိ သမုပ္ပါဒိကာ၊ ဥဒကဿ
 ဥပရိ သမံ ဂါမိနိတိ အတ္ထော။ ဝဇ္ဇေနာဘိ သဏ္ဌာနေန။ ပမာဏေနာဘိ

၁-သို့မဟုတ်တာနံ (က)

$J_{-500}(n)$

၃-၃ သာ-၂၃-၈၆၄။

၎င်းသဘာဝစီမံသော (ဒီ-ဦး ၃-၈၄၊ မူလဦး ၂-၂၀၉-မိဋ္ဌသျှ။)

အာရောဟေန။ ကိသယူလေနာတိ ကိသယူလဘာဝေန၊ ပရိဏာဟေနာတိ အတ္ထော။

ဆာဒေန္တန္တိ ရောစေန္တိ ရုဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တိ။ တန္တိကတောတိ^၁ တေန ဘော-
ဇနေန တန္တိဘူတော။ အနောနမိတဒဏ္ဍောတောတိ ယာဝဒတ္ထံ ဘောဇနေန
ဩနမိတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အနောနမိတဒဏ္ဍော ဝိယ ဇာတော။ သင်္ကိ^၂
ဘုတ္တော ဝမေယျာတိ^၂ ကေမ္မိ အာလောပံ အဇ္ဈောဟရိတွာ ဝမေယျာတိ
အတ္ထော။

အတိဓမ္မဘာရေန ပထဝီ စလတိတိ ဓမ္မေန နာမ ပထဝီ တိဋ္ဌေယျ။ သာ
ကိံ တေနောဝ စလတိ ဝိနဿာတိတိ အဓိပ္ပါယေန ပုစ္ဆတိ။ ပုန ထေရော “ရတနံ
နာမ လောကေ ကုဋုမ္ပံ သန္ဓာရေန္တိ အဘိမတဉ္စ လောကေန အတ္တနော
ဂရုသဘာဝတာယ သကဋ္ဌဘင်္ဂဿ ကာရဏံ အတိဘာရဘူတံ ဒိဋ္ဌံ၊ ဧဝံဓမ္မော စ
ဟိတသုခဝိသေသေဟိ တံသမင်္ဂိနံ ဓာရေန္တော အဘိမတော စ ဝိညူနံ ဂမ္ဘိ-
ရပ္ပမေယျဘာဝေန ဂရုသဘာဝတ္တာ အတိဘာရဘူတော ပထဝီစလနဿ
ကာရဏံ ဟောတိ”တိ ဒဿေန္တော “ဣဓ မဟာရာဇ ဌေ သကဋ္ဌာ”တိအာဒိ-
မာဟ။ ဧတေနောဝ တထာဂတဿ မာတုကုမ္ဘိဩက္ကမနာဒိကာလေ ပထဝီကမ္ပ-
နကာရဏံ သံဝဏ္ဏိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကေသကဋ္ဌတော^၃ ရတနန္တိ ကေသွာ, ကေဿ ဝါ
သကဋ္ဌဿ ရတနံ၊ တသွာ သကဋ္ဌတော ဂဟေတွာတိ အတ္ထော။

ဩသာရိတန္တိ ဥစ္စာရိတံ၊ ဝုတ္တန္တိ အတ္ထော။ အဂ္ဂေါတိ သဗ္ဗသတ္တေဟိ
အဂ္ဂေါ။

သဘာဝပကတိတိ သဘာဝဘူတာ အကိတ္တိမာ ပကတိ။ ကာရဏ-
မဟန္တတာယာတိ မဟန္တေဟိ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မေဟိ ပါရမိတာသင်္ခါတေဟိ
ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ နိဗ္ဗတ္တိတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပထဝီအာဒိနိ
မဟန္တာနိ ဝတ္ထုနိ၊ မဟန္တာ စ သက္ကဘာဝါဒယော အတ္တနော အတ္တနော
ဝိသယေ ဧကေကာ ဧဝ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ မဟန္တော အတ္တနော ဝိသယေ
ဧကောဝ၊ ကော စ တဿ ဝိသယော? ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ ယာဝတကံ ဝါ
ဥေယျံ။ ဧဝံ “အာကာသော ဝိယ အနန္တဝိသယော ဘဂဝါ ဧကောဝ
ဟောတိ”တိ ဝဒေန္တော ပရစက္ကဝါဠေသု ဒုတိယဿ ဗုဒ္ဓဿ အဘာဝံ ဒဿေတိ။

၁-ဒဏ္ဍိဘူတောတိ(က)
၂-သင်္ကိ ဘုတ္တောဝ မရေယျာတိ (အဋ္ဌကထာယံ။) ဒီ-ဇိ ၃-ဂျ၊ မူလဇိ ၂-၂၀၉-ဝိဇ္ဇေသု ပဿိတဗ္ဗံ။
၃-ကေသွာ သကဋ္ဌတော (အဋ္ဌကထာယံ။)

ဣဒိနာဝ ပဓာနာဘိ “ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ”တိ ဣဒိနာ ဧဝ ပဒေန။
 ဘသ စက္ကဝါဠသဟဿာနိ ဂဟိတာနိ ဇာတိခေတ္တတ္တာ။ ဧကစက္ကဝါဠေနောဝါတိ
 ဣဒိနာ ဧကစက္ကဝါဠေနောဝ။ ယထာ “ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေ ဥပ္ပဇန္တိ”တိ
 ဝုတ္တေ ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ၊ တတ္ထပိ မဇ္ဈိမပဒေသေ ဧဝါတိ
 ပရိစ္ဆိန္နိတုံ ဝနုတိ၊ ဧဝံ “ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ”တိ ဇာတိခေတ္တေ
 အဓိပ္ပေတေပိ ဣဒိနာဝ စက္ကဝါဠေန ပရိစ္ဆိန္နိတုံ ဝနုတိ။

ဝိဝါဒပစ္စေဒတောတိ ဝိဝါဒပစ္စေဒကာရဏာ။ ဒွိသု ဥပ္ပန္နေသု ယော
 ဝိဝါဒေါ ဘဝေယျ၊ တဿ အနုပ္ပါဒေါယေဝေတ္ထ ဝိဝါဒပစ္စေဒေါ။ ဧကသ္မိံ
 ဒီပေတိအာဒိနာ ဒီပန္တရေပိ ဧကဉ္စ န ဥပ္ပဇန္တိ၊ ပဂေဝ ဧကဒီပေတိ ဒဿေတိ။
 သော ပရိဟာယေထာတိ စက္ကဝါဠဿ ပဒေသေ ဧဝ ဝတ္တိတဗ္ဗတ္တာ ပရိဟာ-
 ယေယျ။

၁၃၀။ မနုဿတ္တန္တိ မနုဿဘာဝေါ တဿေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒိဂုဏသမ္ပတ္တိအာဒိနံ
 ယောဂ္ဂဘာဝတော။ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိတိ ပုရိသဘာဝေါ။ ဧဟတူတိ မနောဝစိ-
 ပဏိဓာနပုဗ္ဗိကာ ဟေတုသမ္ပဒါ။ သတ္တာရဒဿနန္တိ သတ္တုသမ္ပဒါဘာဝေါ။
 ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ ကမ္မကိရိယဝါဒီသု တာပသေသု၊ ဘိက္ခုသု ဝါ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ ဂုဏ-
 သမ္ပတ္တိတိ အဘိညာဒိဂုဏသမ္ပဒါ။ အဓိကာရေတိ ဗုဒ္ဓံ ဥဒ္ဓိဿ အဓိကော
 သက္ကာရော။ ဆန္ဒတတိ သမ္ပာသမ္ပောမိံ ဥဒ္ဓိဿ သာတိသယော ကတ္တု-
 ကမ္ပတာကုသလစ္စန္ဒော။ အဋ္ဌဗ္ဗသမောဓာနာဘိ ဧတေသံ အဋ္ဌန္တံ ဓမ္မာနံ
 သမာယောဂေန။ အဘိနိဟာရေတိ ကာယပဏိဓာနံ။ သမိဇ္ဈတိတိ နိပ္ပဇ္ဇ-
 ဟိတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော ပန ပရမတ္ထဒီပနိယာ စရိယာ-
 ဝိဒူကစက္ကနာယံ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သဗ္ဗာကာရပရိပူရဓမ္မေါတိ ပရိပုဏ္ဏလက္ခဏတာယ သတ္တုဿဒါဒိဟိ
 သဗ္ဗာကာရေဟိ သမ္ပန္နမေဝ။ န ဟိ ဣတ္ထိယာ ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယုတာ
 သမ္ဘဝတိ၊ ဒုတိယပကတိ စ နာမ ပဌမပကတိတော နိဟိနာ ဧဝ။ တေနောဝါဟ
 အနန္တရဝါရေ “ယသ္မာ”တိအာဒိ။

ဣဝ ပုရိသဿ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တနတောတိ ဣမသ္မိံ မနုဿလောကေ ပုရိသ-
 ဘူတဿ တတ္ထ ဗြဟ္မလောကေ ဗြဟ္မတ္တဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တနတော။ တေန အသတိပိ
 ပုရိသလိင်္ဂေ ပုရိသကာရာ ဗြဟ္မာနော ဟောန္တိတိ ဒဿေတိ။ တံယေဝ ဟိ

ပုရိသာကာရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ယံ ပုရိသော မြဟ္မတ္ထံ ကရေယျာ”တိ။ တေနေ-
ဝါဟ “သမာနေဝီ”တိအာဒိ။ ယဒိ ဧဝံ ဣတ္ထိယော မြဟ္မလောကေ န
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ အာဟ “မြဟ္မတ္ထ”န္တိအာဒိ။

၁၃၁။ “ကာယဒုစ္စရိတဿာ”တိအာဒိပါဠိယာ ကမ္မနိယာမော နာမ
ကထိတော။ သမဉ္ဇနံ သမင်္ဂေါသော ဧတဿ အတ္ထိတိ သမင်္ဂိ၊ သမန္ဓာဂတော။
သမဉ္ဇနသီလော ဝါ သမင်္ဂိ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ အာယူဟနသမင်္ဂိတာ၊ သန္နိဋ္ဌာပက-
စေတနာဝသေန စေတနာသမင်္ဂိတာ။ စေတနာသန္တတိဝသေန ဝါ အာယူဟန-
သမင်္ဂိတာ၊ တံတံစေတနာခဏဝသေန စေတနာသမင်္ဂိတာ။ ကတူပစိတဿ
အဝိပက္ကဝိပါကဿ ကမ္မဿ ဝသေန ကမ္မသမင်္ဂိတာ၊ ကမ္မေ ပန ဝိပစိတံ
အာရဒ္ဓေ ဝိပါကပ္ပဝတ္တိဝသေန ဝိပါကသမင်္ဂိတာ။ ကမ္မာဒိနံ ဥပဋ္ဌာနကာလ-
ဝသေန ဥပဋ္ဌာနသမင်္ဂိတာ။ ကုသလာကုသလကမ္မာယူဟနက္ခဏေတိ ကုသလ-
ကမ္မဿ စ အကုသလကမ္မဿ စ သမိဟနက္ခဏေ။ တဏှာတိ ဣမိနာ
ကုသလာကုသလကမ္မပဒံ အာကုတိ။ ယထာ ကတံ ကမ္မံ ဖလဒါနသမတ္ထံ
ဟောတိ၊ တထာ ကတံ ဥပစိတံ။ ဝိပါကာရဟန္တိ ဒုတိယဘဝါဒီသု ဝိပစ္စနာ-
ရဟံ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာတိတိယောဇနာ။ စလတိတိ ပရိဝတ္တတိ။
ဧကေန ဟိ ကမ္မုနာ တဇ္ဇေ နိမိတ္တေ ဥပဋ္ဌာပိတေ ပစ္စယဝိသေသဝသေန
တတော အညေန ကမ္မုနာ အညဿ နိမိတ္တဿ ဥပဋ္ဌာနံ ပရိဝတ္တနံ။

သုနခဇိဝိကောတိ သုနခေဟိ ဇိဝနသီလော။ တလသန္တရဏပူဇန္တိ
ဘူမိတလဿ ပုပ္ဖေဟိ သန္တရဏပူဇံ။ အာယူဟနစေတနာကမ္မသမင်္ဂိတာ-
ဝသေနာတိ ကာယဒုစ္စရိတဿ အပရာပရံ အာယူဟနေန သန္နိဋ္ဌာပက-
စေတနာယ တဿေဝ ပကပ္ပနေ ကမ္မက္ခယကရဉာဏေန အခေပိတတ္တာ
ယထူပစိတကမ္မုနာ စ သမင်္ဂိဘာဝဿ ဝသေန။

၁၃၂။ ဧဝံ သဿိရိကန္တိ ဝုတ္တပ္ပကာရေန အနေကဓာတုဝိဘဇနာဒိနာ
နာနာနယဝိစိတ္တတာယ ပရမနိပုဏ္ဏဂမ္ဘိရတာယ စ အတ္ထတော ဗျဉ္ဇနတော စ
သသောဘံ ကတွာ။

နံ ဓာရေဟိတိ ဧတ္ထ နန္တိ နိပါတမတ္ထံ။ ဓာတုအာဒိဝသေန ပရိဝဇ္ဇိယန္တိ
အတ္တာ ဧတေဟိတိ ပရိဝဇ္ဇာ၊ ဒေသနာဘေဒါ။ စတ္တာရော ပရိဝဇ္ဇာ ဧတဿ၊
ဧတသ္မိံ ဝါတိ စတုပရိဝဇ္ဇော၊ ဓမ္မပရိယာယော။ ဓမ္မော စ သော ပရိယတ္တိ-
ဘာဝတော ယထာဝုတ္တေနတ္ထေန အာဒါသောတိ ဓမ္မာဒါသော။ ဥပဋ္ဌာန-
ဌေန ယထာဓမ္မာနံ အာဒါသောတိပိ ဓမ္မာဒါသော။ ယထာ ဟိ

အာဒါသေန သတ္တာနံ မုခေ မလဒေါသဟရဏံ၊ ဧဝံ ဣမိနာပိ သုတ္တေန ယောဂီနံ
 မုခေ မလဒေါသဟရဏံ။ တဿွာတိ ယသ္မာ ဣမိနာ သုတ္တေန ကိလေသေ
 မဒ္ဓိတွာ သမထာမိဂမေန ယောဂီနော ဇယပ္ပတ္တာ၊ တသ္မာ အမတပုရပ္ပဝေ-
 သနေ ဥဋ္ဌေါသနမဟာဘေရိတာယ စ အမတဒုန္နုဘိ^၁။ ဣဓ ဝုတ္တန္တိ
 ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝုတ္တံ။ အနုတ္တရော သင်္ခါမဝိဇယောတိ အနုတ္တရဘာဝတော
 ကိလေသသင်္ခါမဝိဇယော “ဝိဇေတိ ဧတေနာ”တိ ကတွာ။ သေသံ သုဝိညေယျ-
 မေဝ။

ဗဟုဓာတုကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-ဣသိဂိလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၃။ သမညာယတိ တောယာတိ သမညာ၊ နာမန္တိ အတ္ထော။ အယမယံ
 နာမာတိ ပညာပေန္တိ တောယ၊ တထာပညာပနမတ္တန္တိ ဝါ ပညတ္တိ၊ နာမ-
 မေဝ။ တေနာဟ “ပုရိမပဒဿေဝ ဝေဝေစန”န္တိ။ သေသေသုဝီတိ “ပဏ္ဏဝဿ
 ပဗ္ဗတဿာ”တိအာဒိသု တိသု ဝါရေသုပိ။

သမုဋ္ဌာနံ တာဝ သုတ္တဿ ကထေတွာ အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ ကာတုံ “တဒါ
 ကိရာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ န ပဗ္ဗတေဟိ အတ္ထောတိ န ဘဂဝတော ပဗ္ဗတေဟိ
 ကထိတေဟိ အတ္ထော အတ္ထိ။ ဣသိဂိလိဘာဝေါတိ ဣသိဂိလိနာမတာ။
 ဣတိတိ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဣမံ အဋ္ဌပ္ပတ္တိံ အဝေက္ခန္တောတိ အတ္ထော။

စေတိယဂဗ္ဘေတိ စေတိယသရေ စေတိယဿ အပ္ပန္နရေ။ ယမက-
 မဟာခွါရန္တိ ယမကကဝါဠယုတ္တံ မဟန္တံ ခွါရံ။ ဒွေဓာ ကတွာတိ
 ပဗ္ဗတဿ အပ္ပန္နရေ မဏ္ဍပသင်္ခေပေန လေဏံ၊ နိဗ္ဗိနိတွာ ဒွေဓာ ကတွာ
 တဒါ တေ တတ္ထ ဝသိံသု။

ဝသိတကာလဉ္စ ကထေန္တော တေသံ မာတုယာ ယာဝ တတိယဘဝတော
 ပဋ္ဌာယ သမုဒါဂမံ ဒဿေတုံ “အတိတေ ကိရာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပတ္ထေသိတိ
 တဿာ ကိရ ခေတ္တကုဋိယာ ဝီဟယော ဘဇ္ဇန္တိယာ တတ္ထ မဟာကရဉ္စ-
 ပုပ္ဖပ္ဖမာဏာ မဟန္တာ မနောဟရာ ပဉ္စသတမတ္တာ လာဇာ ဇာယိံသု။ သာ
 တာ ဂဟေတွာ မဟန္တေ ပဒုမိနိပတ္တေ ဌပေသိ။ တသ္မိဉ္စ သမယေ ဧကော
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တဿာ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ အဝိဒူရေ ခေတ္တပါဠိယာ ဂစ္ဆတိ။ သာ တံ

၁-အမတဒုန္နုဘိ (က) ၂-ဒီသံ (က)

ဒိသ္ဗာ ပသန္နမာနသာ သုပုပ္ဖိတံ မဟန္တံ ဧကံ ပဒုမံ ဂဟေတွာ တတ္ထ လာဇေ
 ပက္ခိပိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ်တွာ “ဣမဿ ဘန္တေ
 ပုညဿ အာနုဘာဝေန အာနုဘာဝသမ္ပန္နေ ပဉ္စသတပုတ္တေ လဘေယျ”န္တိ
 ပဉ္စ ပုတ္တသတာနိ ပတ္တေသိ။ **တသ္မိံယေဝ ခဏေတိ** ယဒါ သာ ယထာဝုတ္တံ
 ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေသိ၊ တသ္မိံယေဝ ခဏေ ပဉ္စသတာ မိဂလုဒ္ဓကာ သမ္ဘတသမ္ဘရာ
 ပရိပက္ခပစ္စေကဗောဓိဉာဏာ တဿေဝ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ မရရမံသံ ဒတွာ
 “ဧတိဿာ ပုတ္တာ ဘဝေယျာမာ”တိ ပတ္တယိံသု။ အတိတာသု အနေကဇာတိသု
 တဿာ ပုတ္တဘာဝေန အာဂတတ္တာ တထာ တေသံ အဟောသိတိ ဝဒန္တိ။
ပါဒုဒ္ဓါရေတိ ပါဒုဒ္ဓါရေ ပါဒုဒ္ဓါရေ။ ပါဒုဒ္ဓါရသီသေန စေတ္ထ နိက္ခိပနံ
အာဟ။

ဂဟ္တမလံ နိဿာယာတိ ဗဟိ နိက္ခန္တံ **ဂဟ္တမလံ နိဿယံ** ကတွာ
 သံသေဒဇာဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တာ။ ဩပပါတိကဘာဝေနာတိ ဧကေ။ **ဓယဝယံ**
ပဋ္ဌပေတွာတိ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ။ **ဝိပဿနာတိ** အနိစ္စာနုပဿနာ-
 ပုဗ္ဗိကာ သပ္ပစ္စယနာမရူပဒဿနပုဗ္ဗိကာ စ၊ သင်္ခါရေ သမ္ပသန္တဿ အနိစ္စ-
 လက္ခဏေ ဒိဋ္ဌေ “ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ”တိ သေသလက္ခဏာနိ
 သုဝိညေယျာနေဝ ဟောန္တိ။ **ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တယိံသုတိ** ဒွေ
 အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပါနံ သတသဟဿဉ္စ ပစ္စေကဗောဓိပါရမိတာယ ပရိ-
 နိပ္ပန္နတ္တာ ဉာဏဿ ပရိပါကတ္တာ ဝုတ္တနယေန သယမေဝ ဝိပဿနံ
 ပဝတ္တေတွာ မတ္တကံ ပါပေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ အဓိဂစ္ဆိံသု။ သဗ္ဗေပိ
 တေ တံယေဝ ဂါထံ အဘာသိံသုတိ အာဟ **“အယံ တေသံ ဗျာကရဏ-**
ဂါထာ အဟောသိ”တိ။

သဇ္ဈေရူဟန္တိ သရသိ ဇာတံ။ **ပဒုမပလာသပတ္တဇန္တိ** ခုဒ္ဒကမဟန္တေဟိ
 ကမလဒလေဟိ သဟဇာတံ။ ခုဒ္ဒကမဟန္တကမလဒလသင်္ခါတာနိ ဝါ ပဒုမ-
 ပလာသပတ္တာနိ ဧတ္ထ သန္တိတိ ပဒုမပလာသပတ္တံ၊ ပဒုမဂစ္ဆံ။ တတ္ထ ဇာတန္တိ
ပဒုမပလာသပတ္တံ။ သုပုပ္ဖိတန္တိ သုဋ္ဌ၊ ပုပ္ဖိတံ သမ္မာ ဝိကသိတံ။
ဘမရဂဏာနုစိန္တန္တိ ဘမရဂဏေဟိ အနုကုလဉ္စေဝ အနုပရိဟ္မမိတဉ္စ။
အနိစ္စတာယုပဂတန္တိ ခဏေ ခဏေ ဝဏ္ဏဘေဒါဒိဝသေန အနိစ္စတာယ
 ဥပဂတံ။ **ဝိဒိတွာတိ** ဝိပဿနာပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ ဇာနိတွာ။
ဧကော စရေတိ တသ္မာ အညောပိ မာဒိသော ဟောတုကာမော ဧဝံ
 ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေတိ။

၁၃၂။ သတိသာရသီလသာရာဒိသမန္တာဂမနေန သတ္တေသု သာရဘူတာ။ သဗ္ဗသော ဝနုဒ္ဓက္ခဿ ဝိဂတတ္တာ နိဒ္ဒါက္ခာ။ သမုတ္တိန္ဒတဏှတာယ နိတ္တဏှာ။ မာနန္တိဒေါတိ ထုတိဝစနံ။

တေသံ ကေနာမကာယေဝါတိ တေသံ အာဂတာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပါဠိယံ အနာဂတာ အညေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သမာနနာမကာ ဝေ။ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ပါကဋိကရဏတ္ထံ “ဣဗေသု ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝိသု ဝိသု အဝတွာတိ ပစ္စေကံ သရူပတော အဝတွာ။ အညေ ဓာတိ အသာဓာရဏတ္တာ အာဟ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဣ သိဝိသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-မဟာစက္ကရာဇ်သကသုတ္တဝါဒနာ

၁၃၆။ ဒေါသေဟိ အာရကာတိ အရိယံ။ တေနာဟ “နိဒ္ဒေါသ”န္တိ။ သာ ပန နိဒ္ဒေါသတာ လောကုတ္တရဘာဝေန သဝိသေသာတိ အာဟ “လောကုတ္တရ”န္တိ။ သမ္မာ သုန္တရော ပသတ္ထော နိယျာနိကော သမာဓိ သမ္မာသမာဓိတိ အာဟ “သမ္မာသမာဓိန္တိ မဂ္ဂသမာဓိ”န္တိ။ ဥပနိသိဒ္ဓတိ ဣတ္ထ ဖလံ တပ္ပဋိဗ္ဗဂုတ္တိတာယာတိ ဥပနိသံ။ ကာရဏန္တိ အာဟ “သဥပနိသန္တိ သပ္ပစ္စယ”န္တိ။ ပရိကရောတိ ပရိဝါရေတိတိ ပရိက္ခာရောတိ အာဟ “သပရိက္ခာရန္တိ သပရိဝါရ”န္တိ။

ပရိဝါရိတာတိ သဟဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေန ပရိဝါရန္တေဟိ ဝိယ ဥပဂတာ။ ပုရေဓာရိကာတိ ဝုဠာနဂါမိနိဘာဝနာ သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန ပစ္စယတ္တာ ပုရဿရာ။ တေနာဟ “ဝိပဿနာသမ္ပာဒိန္တိ ဓာ”တိ။ ဣဒါနိ တာနိ ကိစ္စတော ဒဿေတုံ “ဝိပဿနာသမ္ပာဒိန္တိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပရိဝိမံသဂ္ဂဟဏံ တတ္ထ တတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ ဝိမံသာဓိပတေယျေန ပဝတ္တိယာ သမ္ပာဒိဋ္ဌိယာ ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝဒဿနတ္ထံ။ တေနဿ မဂ္ဂသမာဓိဿ နာနာခဏိကံ ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝဒဿေတိ။ ဝိမံသနပရိယောသာနေတိ တထာပဝတ္တအနုလောမဉာဏဿ ဩသာနေ။ ဘူမိလဒ္ဓံ ဝဋ် သမုန္တိဋ္ဌယမာနာတိ အတ္တနော သန္တာနေ ဒိသရတ္တံ အနုသယိတံ ကိလေသဝဋ် သမုန္တိန္တိ။ ဝုပသမယမာနာတိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဝုပသမယမာနာတိ ဝါ တတော ဝေ အဝသိဋ္ဌမိ ဝဋ် အပ္ပဝတ္တိကရဏဝသေန ဝုပသမေန္တိ။ တေနေဝါဟ “မဂ္ဂသမ္ပာဒိန္တိ။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ သာတိ သမ္ပာဒိဋ္ဌိ။

ဒုဝိဇာဝိတိ ယထာပုတ္တော ဒုဝိဇာဝိ။ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ ဝိပဿနာပညာသဟိ-
တာယ မဂ္ဂပညာယ ကိစ္စဿ ဒဿိတတ္တာ။

လက္ခဏေ ပဋိဝိဇ္ဈမာနေ လက္ခဏိကော ဓမ္မော ပဋိဝိဒ္ဓေါဟောတိတိ အာဟ
“**မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ**”။ပ။ **အာရမ္မဏတော ပဇာနာတိ**”တိ။ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိယမ္ပိ
ဇေယဝ နယော။ **ကိစ္စတောတိ ဘာဝနာကိစ္စတော။** သမ္မာဒိဋ္ဌိယံ တဒဓိဂတ-
အသမ္မောဟတာယ **အသမ္မောဟတော ပဇာနာတိ။** **ကိစ္စတောတိ** ပဋိဝေဓ-
ကိစ္စတော။ တံ ပန သဗ္ဗထာ အသမ္မုပ္ပယနမေဝါတိ အာဟ “**အသမ္မောဟ-
တော**”တိ။ ဧဝံ ပဇာနနာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ ယာထာဝတော
အဝဗောဓော။ အဿာတိ တံသမင်္ဂိနော ပုဂ္ဂလဿ။

ဒွါယန္တိ အ-ကာရေ ဒီဃံ ကတွာ ဝုတ္တော။ တေနာဟ “**ဒွယံ ဝဒါမိ**”တိ။
ဒွေ အဝယဝါ ဧတဿာတိ ဒွယံ။ တေနာဟ “**ဒုဝိဇကောဋ္ဌာသံ ဝဒါမိ**”တိ။
ပုညဿ ဧကော ဘာဂေါသော ဧဝ ပုညဘာဂိကော၊ က-ကာရဿ ယ-ကာရံ
ကတွာ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန “**ပုညဘာဂိယာ**”တိ ဝုတ္တံ။ ဥပဓိသင်္ခါတဿာတိ
ခန္ဓပဗန္ဓသင်္ခါတဿ။

အမတဒွါရန္တိ အရိယမဂ္ဂံ။ ပညပေတိ ဘိနိယျာနာဒိပကာရတော ပညပေတိ။
တေနာဟ “**ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတိ**”တိ။ တတ္ထ သမ္မောဟဿ ဝိဒ္ဓိသနေန
အသမ္မောဟတော ဒဿေတိ။ တသ္မိံ အတ္ထေတိ အမတဒွါရပညာပနေ အတ္ထေ။
ဗောဇ္ဈင်္ဂပုတ္တာတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝပုတ္တာ။ မဂ္ဂဘာဝေန နိယျာနဘာဝေန
ပဝတ္တိယာ မဂ္ဂပညာယ အဋ္ဌန္တမ္ပိ သာဓာရဏတ္တာ သမုဒါယဿ စ အဝယဝေါ
အင်္ဂန္တိ ကတွာ သေသဓမ္မေ အင်္ဂိကဘာဝေန ဒဿေန္တော “**အရိယမဂ္ဂဿ အင်္ဂ**”န္တိ
အာဟ။ သော ဘိက္ခုတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ “**မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ**”တိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ “**သမ္မာဒိဋ္ဌိ**”တိ
ဇာနန္တော ဘိက္ခု။ ပဇဟနတ္တာယာတိ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဇဟနာယ။
ပဋိလာဘတ္တာယာတိ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ အဓိဂမာယ။ ကုသလဝါယာမောတိ
ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တောဝ ကောသလ္လသမ္ပူတော ဝါယာမော။ သရတိတိ
သတော။ တံ ပနဿ သရဏံ သတိသမင်္ဂိတာယာတိ အာဟ “**သတိယာ
သမန္တာဂတော**”တိ။ ကာမံ ဖေတ္တ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ယထာဘူတာ သမ္မာ-
ဝါယာမသတိယော သဟဇာတာ စ ပုရေဇာတာ စ ဟုတွာ ပရိဝါရေန္တိ၊
“**ဣတိယိမေ တယော ဓမ္မာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အနုပရိဓာဝန္တိ အနုပရိဝတ္တန္တိ**”တိ
ပန ဝစနတော “**တ္ထေ ဟိ**”တိအာဒိနာ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဧဝ သေသဓမ္မာနံ
ယထာရဟံ သဟစရဏဘာဝေန ပရိဝါရဏံ ယောဇိတံ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒိနန္တိ
အာဒိ-သဒ္ဓေန သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါနံ ဂဟဏံ ဣတရေသံ ပရိဝါရဘာဝေန

ဂဟိတက္ကာ။ န ဟိ သက္ကာ တေ ဧဝ ပရိဝါရေ ပရိဝါရဝန္တေ စ ကတွာ ဝတ္ထု သင်္ကရဟော သမ္မောဟဇနနတော စ။ တယောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝါယာမသတိ-
ယော သဟဇာတပရိဝါရာဝ ဟောန္တိ မဂ္ဂက္ခဏိကာနံ တေသံ အဓိပ္ပေတက္ကာ
ဝိပဿနာခဏဝိရတိနံ အသမ္ဘဝတော။

၁၃၇။ တက္ကနဝသေန လောကသိဒ္ဓေနာတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။ “ဧဝေဝဉ္စ
ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝိဝိဓံ တက္ကနံ ကူပေ ဝိယ ဥဒကဿ အာရမ္မဏဿ အာကမုနံ
ဝိတက္ကနံ ဝိတက္ကော။ သင်္ကပ္ပနဝသေနာတိ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဂဟေတွာ
ကပ္ပနဝသေန။ တက္ကနံ ကပ္ပနန္တိ စ အတံသဟဇာတာနမေဝါတိ ဒဠဗ္ဗံ။
ဧကဓ္ဓေါဟိ ဣဒိနာ သမာဓိနာ လဒ္ဓုပကာရဿေဝ ဝိတက္ကဿ အပ္ပနာ-
ပရိယာယော ဟောတိတိ ဒဿေတိ။ ဝိသေသေန ဝါ အပ္ပနာ ဝိတက္ကဿ
ဝသေန စိတ္တံ အာရမ္မဏံ အဘိရောပေတိ၊ ဝိတက္ကေ အသတိ ကထန္တိ အာဟ
“ဝိတက္ကေ ပနာ”တိအာဒိ။ အတ္တနောယေဝ ဓမ္မတာယ စိတ္တံ အာရမ္မဏံ
အဘိရူပတိတိ ဧတေန အာရမ္မဏဓမ္မာနံ ဂဟဏံ နာမ သဘာဝသိဉ္စံ၊ န
ဓမ္မန္တရမပေက္ခတိ၊ ဝိတက္ကော ပန ပဝတ္တမာနော အာရမ္မဏာဘိနိရောပန-
ဝသေနေဝ ပဝတ္တဟိတိ ဒဿေတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ သဘာဝါဝိတက္ကစိတ္တုပ္ပါဒတော
သဝိတက္ကစိတ္တုပ္ပါဒဿ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏဝိသေသော ဝိတက္ကေန ဇာတောတိ
ကတွာ ဝိတက္ကော စိတ္တဿ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏေ ဝိသေသပစ္စယောတိ
ပါကဋ္ဌောယမက္ကော။ အပရေ ပန ဘဏန္တိ—ယထာ ကောစိ ရာဇဝလ္လဘံ၊ တံ-
သမ္ပန္နိနံ စိတ္တံ ဝါ နိဿာယ ရာဇဂေဟံ အာရောဟတိ အနုပဝိသတိ၊ ဧဝံ
ဝိတက္ကံ နိဿာယ စိတ္တံ အာရမ္မဏံ အာရောဟတိ ဝိတက္ကဿ အာရမ္မဏာဘိနိ-
ရောပနသဘာဝက္ကာ၊ အညေသံ ဓမ္မာနန္တ အဝိတက္ကသဘာဝတော။ တေနာဟ
ဘဂဝါ “စေတသော အဘိနိရောပနာ”တိ။

ယဒိ ဧဝံ ကထံ အဝိတက္ကစိတ္တံ အာရမ္မဏံ အာရောဟတိတိ? ဝိတက္က-
ဗလေနေဝ။ ယထာ ဟိ သော ပုရိသော ပရိစယေန တေန ဝိနာပိ နိရာသင်္ကော
ရာဇဂေဟံ ပဝိသတိ၊ ဧဝံ ပရိစယေန ဝိတက္ကေန ဝိနာပိ အဝိတက္ကံ စိတ္တံ
အာရမ္မဏံ အာရောဟတိ။ ပရိစယေနာတိ စ သန္တာနေ ပဝတ္တဝိတက္ကဘာဝနာ-
သင်္ခါတေန ပရိစယေန။ ဝိတက္ကဿ ဟိ သန္တာနေ အဘိဏ္ဍံ ပဝတ္တဿ ဝသေန
စိတ္တဿ အာရမ္မဏာဘိရူပနံ စိရပရိစိတံ၊ တေန တံ ကဒါစိ ဝိတက္ကေန ဝိနာပိ
တတ္ထ ပဝတ္တတေဝ၊ ယထာ ဉာဏသဟဂတံ စိတ္တံ သမ္ပသနဝသေန စိရပရိစိတံ

ကဒါစိ ဉာဏရဟိတမ္ပိ သမ္ပသနဝသေန ပဝတ္တတိ၊ ယထာ ဝါ ကိလေသသဟိတံ ဟုတွာ ပဝတ္တံ သဗ္ဗသော ကိလေသရဟိတမ္ပိ ပရိစယေန ကိလေသဝါသနာ-ဝသေန ပဝတ္တတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဝါစံ သင်္ခရေတိတိ ဝါစံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဝစီဃောသုပ္ပတ္တိယာ ဝိသေသပစ္စယော ဟောတိတိ အတ္ထော။ လောကီယဝိတက္ကော ဒုတ္တိံ သမိတ္တသဟဂတော ဝါစံ သင်္ခရေတိ ဝစီဝိညတ္တိဇနနတော။ ဝစီသင်္ခါရေတွေဝ ပနဿ နာမံ ဟောတိ ရုဋ္ဌိတော၊ တံသမတ္တတာနိရောဓတော ဝါ သမ္ဘဝတော^၁ ပန သင်္ခါရေတိ။ “လောကုတ္တရသမ္ပာသင်္ကပ္ပံ ပရိဝါရေန္တိ”တိ ဝတွာ တိဝိဓေ သမ္ပာသင်္ကပ္ပေ ကဒါစိ ကတမံ ပရိဝါရေန္တိတိ စောဒနံ သန္ဓာယာဟ “တ္ထော”တိအာဒိ။ နာနာ-ဝိတ္တေသု လန္တန္တိ နာနာသမန္ဓာဟာရဟေတုကတ္တာ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ စ တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ။ တိဏိ နာမာနိ လဘတိ တိဝိဓဿပိ ပဋိပက္ခဿ သမုတ္တိန္ဒနေန သာတိသယံ တိဏ္ဏမ္ပိ ကိစ္စကရဏတော။ ဧသ နယော သမ္ပာဝါစာဒိသုပိ။

၁၃၈။ ဝိရမတိ တောယာတိ ဝေရမဏီ ဝိရတိ ဝုစ္စတိ။ သာ မုသာဝါဒတော ဝိရမဏဿ ကာရဏဘာဝတော စေတနာပိ ဝေရဿ မဏနတော ဝိနာသန-တော ဝိရတိပီတိ အာဟ “ဝိရတိပိ စေတနာပိ ဝုဋ္ဌတိ”တိ။ အာရကာ ရမတိတိ သမုတ္တိန္ဒေဟိ ဒူရတော သမုဿာရေတိ။ ဝိနာ တေဟိ ရမတိတိ အစ္စန္ဒမေဝ တေဟိ ဝိနာ ဘဝတိ။ တတော တတောတိ ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌဝါဒါဒိတော မုသာဝါဒါ။ ဝိသေသတော အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတ္တာ ပဋိနိဝတ္တာ ဟုတွာ။

၁၄၀။ တိဝိဓေန ကုဟနဝတ္ထုနာတိ ပစ္စယပဋိသေဝနသာမန္တဇပုနဇုရိယာ-ပထပဝတ္တနသင်္ခါတေန ပါပိစ္ဆတာနိဗ္ဗတ္တေန တိဝိဓေန ကုဟနဝတ္ထုနာ။ တောယ ကုဟနာယ ကရဏဘူတာယ။ ( )^၂ ပစ္စယုပ္ပါဒနတ္ထံ နိမိတ္တံ သီလံ ဧတေသန္တိ ယောဇနာ။ အတ္တဝိသယလာဘဟေတု အက္ခောသနခံသနဝမ္ဘ-နာဒိဝသေန ပိသနံ သန္ဓနံ ဝိဟေဌနံ နိဗ္ဗေသော။ ဣတော လဒ္ဓိံ အညဿ၊ တတော လဒ္ဓိံ ပရဿံ ဒတွာ ဧဝံ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသတိတိ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသနာ။ ပါဠိယံ အာဂတော ကုဟနာဒိဝသေန ဖိစ္ဆာအာဇီဝေါ။ ကော ပန သောတိ အာဟ “အာဇီဝဟေတူ”တိအာဒိ။ တာသံယေဝါတိ အဝဓာရဏံ “အာဇီဝေါ ကုပ္ပမာနော ကာယဝစိဒ္ဓါရေသု ဧဝ ကုပ္ပတိ”တိ ကတွာ ဝုတ္တံ။

၁-အသမ္ဘဝတော (က)

၂-(အနေကာပိ ကိရိယာ ဟောတိ ယထာ အနေသရဉ္ဇာယဒြိပိကာ ယထာတိ ကထေန္တိ။) (သမ္မတ္ထ)

၁၄၁။ သမ္မာ ပသတ္တာ သောဘနာ နိယျာနိကာ ဒိဋ္ဌိ တေဿာတိ သမ္မာ-
 ဒိဋ္ဌိ၊ ပုဂ္ဂလော။ တဿ ပန ယသ္မာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သစ္စာဘိသမယဿ နိဗ္ဗာနသတ္တိ-
 ကိရိယာယ အဝဿယော၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယံ ဌိတဿာ”တိ။
 ပဟောတိ ဘဝတိ တာယ သဟေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပဝတ္တတိ။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ
 ယာထာဝတော ဇာနနဋ္ဌေန သမ္မာဉာဏန္တိ ဣဓာမိပ္ပေတံ၊ တဉ္စ ခေါမဂ္ဂသမာဓိမှိ
 ဌိတေ ဧဝ ဟောတိတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတုံ အာဟ “မဂ္ဂသမ္မာသမာဓိမှိ”ပ။
 သမ္မာဉာဏံ ပဟောတိ”တိအာဒိ။ ဣမိနာ ကိံ ဒဿေတိတိ? ယထာ မဂ္ဂသမ္မာ-
 ဒိဋ္ဌိယံ ဌိတော ပုဂ္ဂလော “သမ္မာဒိဋ္ဌိ”တိ ဝုတ္တော၊ ဧဝံ မဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေ
 ဌိတော “သမ္မာဉာဏော”တိ ဝုတ္တော၊ တဿ စ မဂ္ဂဖလသမ္မာသမာဓိပဝတ္တိယာ
 ပဟောဘိ သမ္မာဉာဏဿ သမ္မာဝိမုတ္တိယာ ပဟောတိတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ။
 ဖလသမာဓိ တာဝ ပဝတ္တတု၊ မဂ္ဂသမာဓိ ပန ကထန္တိ? တမ္ပိ အကုပ္ပဘာဝတာယ
 အစ္စန္တသမာဓိဘာဝတော ကိစ္စနိပ္ပတ္တိယာ ပဝတ္တတေဝါတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ။
 ဌပေတွာ အဋ္ဌ ဖလင်္ဂါနိတိ ဖလဘူတာနိ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနိ အဋ္ဌင်္ဂါနိ “သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ
 သမ္မာသ နံပေါပဟောတိ”တိအာဒိနာ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ဌပေတွာ။ သမ္မာဉာဏံ
 ပစ္စဝေက္ခဏံ ကတွာတိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ သမ္မာဉာဏံ ကတွာ။ ဖလံ ကာတုန္တိ
 ဖလဓမ္မသဘာဝရိတတာယ ဝိပါကသဘာဝတာယ စ “ဖလ”န္တိ လဒ္ဓနာမေ ဖလ-
 သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ သမ္မာဝိမုတ္တိံ ကာတုံ ဝုတ္တတိတိ ဝုတ္တံ။ တထာ စ ဝုတ္တံ သဗ္ဗေခ-
 သုတ္တဝဏ္ဏနာယံ “ဖလသမ္ပယုတ္တာနိ ပန သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနိ အဋ္ဌင်္ဂါနိ ဌပေတွာ
 သေသဓမ္မာ သမ္မာဝိမုတ္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ။

၁၄၂။ နိဇ္ဈိက္ခာတိ နိဇ္ဈိရိတာ၊ ဝိဒ္ဓညာ ဝိနာသိတာတိ အတ္ထော။ ဖလံ
 ကထိတန္တိ “သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ဘိက္ခဝေ ဓိစ္စာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဈိက္ခာ ဟောတိ”တိ ဣမိနာ ဝါရေန
 သာမညဖလံ ကထိတန္တိ ဝေဒန္တိ၊ နိဇ္ဈိရဏံ ပဋိပ္ပဿမ္ပနန္တိ အဓိပ္ပါယော။ နိဇ္ဈိ-
 ရဏံ ပန သမုတ္တိန္နနန္တိ ကတွာ မဇ္ဈိမဘာဏကောပ။ မဂ္ဂေါ ကထိတောတိ ဝေဒန္တိ။
 ဒဿနဋ္ဌေနာတိ ပရိညာဘိသမယာဒိဝသေန စတုနံ သစ္စာနံ ပစ္စက္ခတော
 ဒဿနဋ္ဌေန။ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေနာတိ ပစ္စက္ခေန ယထာဒိဋ္ဌာနံ မဂ္ဂဖလာနံ
 ပါကဋကရဏဋ္ဌေန။ တဒမိမုတ္တဋ္ဌေနာတိ တသ္မိံ ယထာသတ္တိကတေ နိဗ္ဗာနေ
 အဓိမုစ္စနဘာဝေန။

ကုသလပက္ခာဘိအနဝဇ္ဇကောဋ္ဌာသာ။ မဟာဝိပါကဒါနေနာတိ မဟတော
 ဝိပုလဿ လောကုတ္တရဿ သုခဝိပါကဿ စေဝ ကာယိကာဒိဒုက္ခဝိပါကဿ စ
 ဒါနေန။

ယထာ မဟာဝိပါကဿ ဒါနေန မဟာစက္ကာရိသကံ၊ တထာ ဗဟုတာယပိ မဟာစက္ကာရိသကောတိ ဒဿေတုံ “**ဣမသ္မိဉ္စ ပန သုတ္တေ ပဉ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိယော ကထိတာ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဗဟုအတ္ထောပိ ဟိ **မဟာသဒ္ဓေါ** ဟောတိ “မဟာဇနော”တိအာဒိသု။ ဧတ္ထ စ “နတ္ထိ ဒိဋ္ဌိ”န္တိအာဒိနာ ဝတ္ထုဘေဒေန ဒသ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မာ ကထိတာ၊ ဝတ္ထုဘေဒေန ဝ “အတ္ထိ ဒိဋ္ဌိ”န္တိအာဒိနာ ဒသ သမ္မာဒိဋ္ဌိဓမ္မာတိ ဝိသတိ ဟောတိ။ ယထာ “သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ”တိအာဒိနာ မဂ္ဂဝသေန ဒသ သမ္မတ္တဓမ္မာ၊ တပုဋိပက္ခဘူတာ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ”တိအာဒိနာ အတ္ထတော ဒသ မိစ္ဆတ္တဓမ္မာတိ ဝိသတိ၊ တထာ ဖလဝသေန တေသု ဧဝံ ဝိသတိ။ ကထံဝါရေပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော ဒသာတိ ဝိသတိ။ ဧဝမေတေ ဒွေ စက္ကာရိသကာနိ ပုရိမေန သဒ္ဓိံ တယော စက္ကာရိသကာ ဝိဘာဝိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၄၃။ ပသံသိယဿ ဥဇုဝိပစ္စနိကံ နိဋ္ဌိယံ ပသံသန္တောပိ အတ္ထတော ပသံသိယံ နိဋ္ဌန္တော နာမ ဟောတိ။ ပသံသိယဿ ဂုဏပရိမံသနမုခေန ဟိ နိဋ္ဌိယဿ ပသံသာယ ပဝတ္တနတောတိ အာဟာ “**မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နာမာယံ သောဘနာတိ ဝဒန္တောပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဂရဟတိ နာမာ**”တိအာဒိ။ ဧဝမာဒိတိ အာဒိသဒ္ဓေန “နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော သတ္တာနံ သံကိလေသာယာ”တိ၊ ဧဝမာဒိံ သင်္ကပ္ပာတိ၊ တသ္မာ **ဧဝံဝါဒိနော**တိ ဧဝံ ဟေတုပုဋိက္ခေပဝါဒိနောတိ အတ္ထော။ **ဩက္ကန္တနိယာမာ**တိ ဩဂါဠမိစ္ဆတ္တနိယာမာ။ **ဧဝရူပံ လဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ**တိအာဒိသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ **ပုဋ္ဌပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ** ဝုတ္တနယမေဝ၊ တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒေသော ဟိ “ဗုဒ္ဓါနဗ္ဗိ အတေကိန္တော”တိအာဒိ ဝုတ္တသဒိသော။

အတ္တနော နိန္ဒာဘယေနာတိ “သမ္မာဒိဋ္ဌိဉ္စ နာမေတေ ဂရဟန္တိ”တိအာဒိနာ ဥပရိ ပရေဟိ ဝတ္တဗ္ဗနိန္ဒာဘယေန။ **သန္ဓနဘယေနာ**တိ တထာ ပရေသံ အာသာဒနာဘယေန။ သဟဓမ္မေန ပရေန အတ္တနော ဥပရိ ကာတဗ္ဗနိဂ္ဂဟော ဥပါရက္ခော၊ ဂရဟတော ပရိတ္တာသော ဥပါရက္ခဘယံ၊ တံ ပန အတ္တတော ဥပဝါဒဘယံ ဟောတိတိ အာဟာ “**ဥပဝါဒဘယေနာ**”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာစက္ကာရိသကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁-မ-၄ ၃-၅၄-ပိဋကေ။

၂-ဒီ ၁-၅၀၊ မ ၂-၁၀၅-ပိဋကေ။

ဂ-အာနာပါနဿတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၄။ ပုဗ္ဗေနာဘိ နိဿက္ကေ ကရဏဝစနံ။ “အပရံ ဝိသေသ”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ ဝိသေသဝိသယော စ ပုဗ္ဗသဒ္ဓေါတိ အာဟ “သီလပရိပူရဏာဒိတော ပုဗ္ဗဝိသေသတော”တိ။

၁၄၅။ အာရဒ္ဓေါ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပတ္တိယာ အာရာမိတော။ ယဒတ္ထာယ သာသနေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဝိသေသာပတ္တိံ^၁ စ၊ တဒေဝေတ္ထ အပ္ပတ္တန္တိ အဓိပ္ပေတံ၊ တံ ဈာနဝိပဿနာနိမိတ္တန္တိ အာဟ “အပ္ပတ္တဿ အရဟတ္တဿာ”တိ။ ကောမုဒီတိ ကုမုဒဝဘိ။ တဒါ ကိရ ကုမုဒါနိ သုပုပ္ဖိတာနိ ဟောန္တိ။ တေနာဟ “ကုမုဒါနံ အတ္ထိတာယ ကောမုဒီ”တိ။ ကုမုဒါနံ သမူဟော၊ ကုမုဒါနိ ဧဝ ဝါ ကောမုဒါ၊ တေ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ကောမုဒီတိ။ ပဝါရဏသင်္ဂဟန္တိ မဟာ-ပဝါရဏံ အကတွာ အာဂမနိယသင်္ဂဟဏံ။

အာရဒ္ဓဝိပဿကဿာဟိ အာရဘိကဝိပဿနဿ၊ ဝိပဿနံ ဝဍေတွာ ဥဿုက္ကာပေတွာ ဝိပဿိဿ။ ဘိက္ခု။ ဣဝ ဩသရိဿန္တိ ဝုတ္တဝဿာ ပဝါရိတ-ပဝါရဏာ “ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဋိဿာမ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ သောမေဿာမ၊ ယထာယဋ္ဌိ ဝိသေသဉ္စ ပဝေဒိဿာမာ”တိ အဉ္ဈာသယေန။ ဣမေ ဘိက္ခု။တိ ဣမေ တရဏ-သမထဝိပဿနာ ဘိက္ခု။ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ န သက္ခိဿန္တိ သေနာသန-သပ္ပါယာဒိအလာဂေန။ အပလိပုဗ္ဗန္တိ အညေဟိ အနုပဉ္စုတံ။ သေနာ-သနံ ဂဟေတုံ န လဘန္တိ အနောဝဿဘာဝတော။ ကေဿ ဒိန္နောဝိ သဗ္ဗေသံ ဒိန္နောယေဝ ဟောတိ၊ ဟသ္မာ သုတယုတဋ္ဌာနေယေဝ ကေမာသံ ဝသိတွာ ဩသရိသု။

၁၄၆။ အလန္တိ ယုတ္တံ၊ ဩပါယိကန္တိ အတ္ထော “အလမေဝ နိဗ္ဗိဋ္ဌိတု”^၂ ဝိ-အာဒိ သု^၁ဝိသ။ ပုဋ္ဌဗဒ္ဓံ ပရိဟရိတွာ အသိဘိ ပုဋ္ဌောသံ အ-ကာရဿ ဩ-ကာရံ ကတွာ။ တေနာဟ “ပါထေယျ”န္တိ။

၁၄၇။ ဝိပဿနာ ကထိတာကိ အနိစ္စသညာမုခေနေဝ ဝိပဿနာဘာဝနာ ကထိတာ။ န ဟိ ကေဝလာယ အနိစ္စာနုပဿနာယ ဝိပဿနာကိစ္စံ သမိဇ္ဈတိ။ ဗဟူ ဘိက္ခု။ တေ စ ဝိတ္ထာရရုစိကာတိ အဓိပ္ပာယော။ တေနာဟ “တဿာ”တိ-အာဒိ။

၁-ယိပတ္တိ(?)

၂-ဒီ ၂-၁၆၁၊ သံ ၁-၃၇၂၊ ၃၉၀၊ ၃၉၃၊ ၃၉၇၊ ၃၉၈-ပိဋေသု။

၁၄၉။ သဗ္ဗတ္ထာတိ သဗ္ဗဝါရေသု။ “တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာနုပ-
 သိ”တိအာဒိသုပံ ပီတိပဋိသံဝေဒိတာဒိဝသေနဝ ဝေဒနာနုပဿနာယ
 ဝုတ္တတ္တာ “သုခဝေဒနံ သန္တာယေတံ ဝုတ္တ”န္တိ အာဟ။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ-
 မနသိကာရတာယ ဝုတ္တံ “သာဓုကံ မနသိကာရ”န္တိ။ သညာနာမေန ပညာ
 ဝုတ္တာ တေသံ ပယောဂတ္တာ။ မနသိကာရနာမေန ဝေဒနာ ဝုတ္တာ
 ဘာဝနာယ ပရိစိတတ္တာ အာရမ္မဏဿ မနသိကာရန္တိ ကတွာ။ ဝိတက္က-
 ဝိစာရေ ဌပေတွာတိ ဝုတ္တံ ဝစီသင်္ခါရတ္တာ တေသံ။

ဧဝံ သန္တေပီတိ ယဒိပိ မနသိကာရပရိယာပန္နတာယ “မနသိကာရေ”တိ
 ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ သန္တေ ဝေဒနာနုပဿနာဘာဝေါ န ယုဇ္ဇတိ။ အဿာသပဿာသာ
 ဟိဿ အာရမ္မဏံ။ ဝတ္ထုန္တိ သုခါဒိနံ ဝေဒနာနံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘူတံ ဝတ္ထု
 အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝေဒနာဝ ဝေဒိယတိ၊ ဝေဒနာယ ဧကန္တဘာဝဒဿနေန
 တဿ ဝေဒနာနုပဿနာဘာဝေါ ယုဇ္ဇတိ ဝေါတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ။
 တေဿ အနုယောဂဿ။

ဒွိဟာကာရေဟိတိ ယေ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ တေ ဒဿေန္တော “အာရမ္မဏ-
 တော အသမ္မောဟတော စ”တိ အာဟ။ သပ္ပိတိကေ ခွေ ဈာနေတိပီတိသဟ-
 ဂတာနိ ပဌမဒုတိယဇ္ဈာနာနိ ပဋိပါဋိယာ သမာပဇ္ဇတိ။ သမာပတ္တိက္ခဏေတိ
 သမာပဇ္ဇနက္ခဏေ။ ဈာနပဋိလာဘေနာတိ ဈာနေန သမင်္ဂိဘာဝေန။
 အာရမ္မဏတော အာရမ္မဏမုခေန တဒါရမ္မဏဈာနပရိယာပန္နာ ပီတိ ပဋိ-
 သံဝိဒိတာ ဟောတိ အာရမ္မဏဿ ပဋိသံဝိဒိတတ္တာ။ ယထာ နာမ သပ္ပပရိ-
 ယေသနံ စရန္တေန တဿ အာသယေ ပဋိသံဝိဒိတေ သောပိ ပဋိသံဝိဒိတောဝ
 ဟောတိ မန္တာဂဒဗလေန တဿ ဂဟဏဿ သုကရတ္တာ၊ ဧဝံ ပီတိယာ
 အာသယဘူတေ အာရမ္မဏေ ပဋိသံဝိဒိတေ သာပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဧဝံ ဟောတိ
 သလက္ခဏတော သာမညလက္ခဏတော စ တဿာ ဂဟဏဿ သုကရတ္တာ။
 ဝိပဿနာက္ခဏေတိ ဝိပဿနာပညာပုဗ္ဗင်္ဂမာယ မဂ္ဂပညာယ ဝိသေသတော
 ဒဿနက္ခဏေ။ လက္ခဏပဋိဝေဓာတိ ပီတိယာ သလက္ခဏဿ သာမညလက္ခ-
 ဏဿ စ ပဋိဝိဇ္ဈနေန။ ယဉ္စိ ပီတိယာ ဝိသေသတော သာမညတော စ
 လက္ခဏံ၊ တသ္မိံ ဝိဒိတေ သာ ယာထာဝတော ဝိဒိတာ ဟောတိ။ တေနာဟ
 “အသမ္မောဟတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ”တိ။

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ပါဋိယာဝိဘာဝေတုံ “ဝုတ္တမ္ပိ စေတ” န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဒီဃံ
 အဿာသဝသေနာတိ ဒီဃဿ အဿာသဿ အာရမ္မဏဘူတဿ ဝသေန။
 ဝိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတောတိ ဈာနပရိယာပန္နံ အဝိက္ခေပေါတိ

လဒ္ဓနာမံစိတ္တဿေကဂ္ဂတံ တံသမ္ပယုတ္တာယ ပညာယ ပဇာနတော။ ယထေဝ ဟိ အာရမ္မဏမုခေန ဝီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ အာရမ္မဏမုခေန ပဋိသံဝိဒိတာ ဧဝံ ဟောဋ္ဌိ။ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိတိ ဝိသံ အဿာသဝသေန ဖျာနသမ္ပယုတ္တာ သတိ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ ဥပဋ္ဌိတေ အာရမ္မဏမုခေန ဖျာနေပိ ဥပဋ္ဌိတာ ဧဝံ နာမ ဟောတိ။ တာယ သတိယာတိ ဧဝံ ဥပဋ္ဌိတာယ တာယ သတိယာ ယထာရုတ္တေန စေန ဉာဏေန သုပ္ပဋ္ဌိဝိဒိ-
တတ္တာ အာရမ္မဏဿ တဿ ဝသေန တဒါရမ္မဏာ သာ ဝီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ အဝသေသပဒါနိဝီတိ “ဝိသံ ပဿာသဝသေနာ”တိအာဒိပဒါနိပိ။

ဧဝံ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ ဝုတ္တမတ္ထံ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ယောဇေတွာ ဒဿေတုံ “ဣတိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာပိ ယောဂိနာ မနသိကာရေန ပဋိလဘိတဗ္ဗတော ပဋိလာဘောတိ ဝုတ္တံ “ဖျာနသမ္ပယုတ္တေ ဝေဒနာသင်္ခါတမနသိကာရပဋိလာ-
ဘေနာ”တိ။

အဿာသပဿာသနိမိတ္တန္တိ အဿာသပဿာသေ နိဿာယ ပဋိလဒ္ဓ-
ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ အာရမ္မဏံ ကိဉ္ဇာပိ ကရေတိ။ သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ ဥပဋ္ဌပေတွာ ပဝတ္တနတော အာရမ္မဏမုခေန တဒါရမ္မဏဿ ပဋိသံဝိဒိတတ္တာ စိတ္တေ စိတ္တာ-
နုပဿိယေဝ နာမေသ ဟောတိ။ ဧဝံ စိတ္တာနုပဿနာပိ သကိသမ္ပဇည-
ဗလေနေဝ ဟောတိတိ အာဟ “န ဟိ”တိအာဒိ။ ပဇေဟတိ ဧတေန၊ သယံ ဝါ ပဇေဟတိတိ ပဟာနံ၊ ဉာဏံ။ ဒေါမနဿဝသေန ဖျာပါဒနိဝရဏံ ဒဿိတံ တဒေကဋ္ဌဘာဝတော။ တဿာတိ နိဝရဏာဗျဿ။ ပဟာနကရဉာဏန္တိ ပဇေဟနဉာဏံ။ ဝိပဿနာပရမ္ပရန္တိ ပဋိပါဋိယာ ဝိပဿနမာဟ။ သမထပဋိ-
ပန္နန္တိ ပဋိမသမထနိမိတ္တံ ပဋိပန္နစိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ။ ဧကေတော ဥပဋ္ဌာနန္တိ ပဋိပက္ခဝိဂမေန ဧကဘာဝေန ဥပဋ္ဌာနံ။ သဟဇာတနံ အဇ္ဈုပေက္ခနာ ဟောတိတိ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟသမ္ပဟံသနေသု ဖျာပါရဿ အနာပဋိတတ္တာ အာရမ္မ-
ဏာနံ အဇ္ဈုပေက္ခနာ “ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ တံ ပဇေဟတိဥပေက္ခံ ပဋိလဘတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တအဇ္ဈုပေက္ခနာ ပဝတ္တာတိ ပဋိပဉ္စာ။ ကေဝလံ နိဝရဏာဒိဓမ္မေတိ နိဝရဏာဒိဓမ္မေ ဧဝံ ပဟိနေ ဒိသ္မာ၊ အထ ခေါ တေသံ ပဇေဟနဉာဏမ္ပိ ယာထာဝတော ပညာယ ဒိသ္မာ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ “ဓမ္မာပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပဂေဝ အဓမ္မာ”တိ။

၁၅၀။ အနိစ္စာဒိဝသေန ပဝိစိနတိတိ အနိစ္စာဒိပ္ပကာရေဟိ ဝိစိနတိ ပဿတိ။ နိရာမိသာဘိ ကိလေသာမိသရဟိတာ။ ကာယိကစေတသိကဒရထ-
 ပဋိပ္ပဿန္တိယာဘိ ကာယစိတ္တာနံ သာဓုဘာဝုပဂမနေန ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ။ သဟ-
 ဇာတခမ္ဘာနံ ဧကသဘာဝေန ပဝတ္တိယာ သဟဇာတအဇ္ဈုပေက္ခနာယ အဇ္ဈု-
 ပေက္ခိတာ ဟောတိ။

တသ္မိံ ကာယေ ပဝတ္တာ ကာယာရမ္မဏာ သတိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂိယော သတိ-
 သဗ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ဒေသ နယော သေသေသုပိ။ သောမနဿသဟဂတ-
 စိတ္တုပ္ပါဒဝသေန စေတံ ဩက္ကမနံ ဩလိယနံ ကောသဇ္ဇံ၊ တတော အတိဝတ္တနံ
 အတိဓာဝနံ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ တဒုဘယဝိရုရာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပေက္ခာဘူတာ အနောသက္ကန-
 အနတိဝတ္တနသင်္ခါတာ မဇ္ဈတ္တာကာရတာ။ ဣဒါနိ ယထေဝ ဟိတိအာဒိနာ
 တမေဝ မဇ္ဈတ္တာကာရံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေတိ။ တုဒနံ ဝါ ပတောဒေန။
 အာကဓနံ ဝါ ရသ္မိနာ။ နတ္ထိ န ကာတဗ္ဗံ အတ္ထိ။ ကေစိတ္တက္ခဏိကာတိ
 ဧကေကသ္မိံ စိတ္တေ ဝိပဿနာဝသေန သဟ ဥပ္ပဇ္ဇနကာ။ နာနာရသလက္ခ-
 ဏာဘိ နာနာကိစ္စာ စေဝ နာနာသဘာဝါ စ။

၁၅၂။ ဝုတ္တတ္တာနေဝ သဗ္ဗာသဝသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ^၁ အာနာပါနာရမ္မဏာ
 အပရာပရံ ပဝတ္တသတိယော အာရမ္မဏသိသေန တဒါရမ္မဏာ ဓမ္မာ ဂဟိတာ၊
 တာ ပနေကသန္တာနေ လောကီယစိတ္တသမ္ပယုတ္တာတိ လောကီယာ၊ တာ ဝဇု-
 မာနာ လောကီယံ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ သတိပဋ္ဌာနံ ပရိပူရေန္တိ။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလ-
 နိဗ္ဗာနန္တိ ဝိမုတ္တိနံ ဖလဘူတံ တေဟိယေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ ကိလေသနိဗ္ဗာနံ၊
 အမတမဟာနိဗ္ဗာနမေဝ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိနံ အဓိဂမေန အဓိဂန္တုဗ္ဗတာယ တထာ
 ဝုတ္တံ။ ပရိပူရဏဉ္စဿ အာရမ္မဏံ ကတော အမတဿာနဘဝနမေဝ။ ဣဓ
 သုတ္တေ လောကီယာပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထိတာ လောကုတ္တရာပိတိ ဧတ္တကံ
 ဂဟေတွာ “ဣတိ လောကီယဿ အာဂတဋ္ဌာနေ လောကီယံ ကထိတ”န္တိ စ
 အတ္ထဝဏ္ဏနာဝသေန အဋ္ဌကထာယံ ကထိတံ။ ထေရောတိ မဟာဓမ္မရက္ခိတ-
 ဧတ္ထေရော။ အညတ္ထ ဧဝံ ဟောတိတိ အညသ္မိံ လောကီယလောကုတ္တရဓမ္မာနံ
 တတ္ထ တတ္ထ ဝေါမိဿကနယေန အာဂတသုတ္တေ ဧဝံ လောကီယံ အာဂတံ၊
 ဣဓ လောကုတ္တရံ အာဂတန္တိ ကထေတဗ္ဗံ ဟောတိ။ လောကုတ္တရံ ဥပရိ
 အာဂတန္တိ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ ပရိပူရေန္တိတိ ဧဝံ လောကုတ္တရံ ဥပရိ ဒေသနာယံ
 အာဂတံ၊ တသ္မာ လောကီယာ ဧဝ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ပရိပူရိကာ

ကထေတဗ္ဗာ လောကုတ္တရာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဝိဇ္ဇာဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ၊ တဿာ
ထေရေန ဝုဇ္ဈာယေဝေဗ္ဗ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယတ္တာ
သုဝိညေယျမေဝ။

အာနာပါနဿတိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-ကာယဂတာသတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၃-၄။ ဟပ္ပဋိသရဏာနံ ကာမာဝစရသတ္တာနံ ပဋိသရဏဋ္ဌေန ဂေဟာ
ကာမဂုဏာ၊ ဂေဟေ သိတာ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိယာ အလ္လိနာတိ ဂေဟဿိတာ။
သရန္တိတိ ဝေဂဿာ ပဝတ္တန္တိ။ ဝေဂေန ဟိ ပဝတ္တိ ခာဝတီတိ ဝုစ္စတိ။
သင်္ကပ္ပတိ ယေကေမိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ၊ ဗျာပါဒဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပဒယောပိ
ကာမဂုဏသိတာ ဝေတိ။ ဂေါစရဗျတ္တသ္မိံယေဝတိ ပရိဂ္ဂဟိတေ ကမ္မ-
ဋ္ဌာနေ ဝေ ဝတ္တန္တိ။ တံ ဟိ ဓမ္မဝသေန ဥပဋ္ဌိတာယ ဘာဝနာယ ဂေါစရဘာဝ-
တော “ဂေါစရဗျတ္တ”န္တိ ဝုတ္တံ။ အဿာသပဿာသကာယေ ဂတာ ပဝတ္တာတိ
ကာယဂတာ၊ တံ ကာယဂတာသတိံ။ သတိသိသေန တံသဟဂတေ
ဘာဝနာဓမ္မေ ဝဒတိ အဿာသပဿာသကာယာဒိကေ တံတံကောဋ္ဌာသေ
သမယဝတ္ထုဘာဝေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ သတိယာ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ တထာ-
ပရိဂ္ဂဟိတေ ဝါ ဧကေ အာရဗ္ဘ အနိစ္စာဒိမနသိကာရဝသေန ပဝတ္တာ
ကာယာရမ္မဏာ သဟိ သတိဘာဝေန ဝတွာ ဧကန္တံ ဒဿေန္တော “ကာယ-
ပရိဂ္ဂဟိက”န္တိ အာဒိမာဟ။

သတိပဋ္ဌာနေတိ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ ဝုဒ္ဓသဝိနေန ကာယာနုပဿနာ
ကထိတာ၊ စုဏ္ဏကဇာတာနိ အဋ္ဌိကာနိ ပရိယောသာနံ ကတွာ ကာယာ-
နုပဿနာ နိဋ္ဌိဋ္ဌာ၊ ဣဓ ပန ကေသာဒိသု ဝဏ္ဏကသိဏဝသေန နိဗ္ဗတ္တိတာနံ
စတုန္တံ ဗျာနာနံ ဝသေန ဥပရိဒေသနာယ ဝရိတတ္တာ အဋ္ဌာရသဝိနေန
ကာယဂတာသတိဘာဝနာ။

၁၅၆။ တဿ ဘိက္ခုနောတိ ယော ကာယဂတာသတိဘာဝနာယ
ဝသီဘူတော၊ တဿ ဘိက္ခုနော။ သမ္ပယောဂဝသေန ဝိန္နံ ဘဇန္တိတိ
သဟဇာတအညမညနိဿယသမ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတပဇ္ဇယဝသေန ဝိန္နံ ဘဇန္တိ၊
တာယ သဟ ကေတိဘာဝမိဝ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ ဝိန္နာဘာဝေ

ဝိဇ္ဇာကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တန္တိတိ ဝိဇ္ဇာသဘာဂတာယ တဒေကဒေသေ ဝိဇ္ဇာ-
 ကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တန္တိ။ တာဟိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ ဖဿာဒယော။ နန စေတ္ထ
 ဝိဇ္ဇာနံ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယတာ န သမ္ဘဝတိတိ? နော န သမ္ဘဝတိ။ ယာယ ဟိ
 ဝိဇ္ဇာယ ဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ္တာနံ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယတာ၊ သာ တံနိမိတ္တာယ ဝိဇ္ဇာယ
 ဥပစရိယတိတိ။ ကော ဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာ၊ သေသာ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာတိ အဋ္ဌသု
 ဝိဇ္ဇာသု ဧကံ “ဝိဇ္ဇာ”တိ ဂဟေတွာ ဣတရာ တဿာ ဘာဂတာယ “ဝိဇ္ဇာဘာဂိ-
 ယာ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗိံ ပဝတ္တနသဘာဝါသု အယမေဝ ဝိဇ္ဇာတိ ဝတ္တဗ္ဗတိ
 နိယမဿ အဘာဝတော ဝိဇ္ဇာဘာဂေါ ဝိယ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာပိ ပဝတ္တတိ
 ဧဝါတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အာပေါဖရဏန္တိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တဘူတေန အာပေါကသိ-
 ဏေန သဗ္ဗသော မဟာသမုဒ္ဒဖရဏံ အာပေါဖရဏံ နာမ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဿ
 ကိစ္စံ ဖရဏန္တိ ကတွာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအတ္ထံ ဝါ အာလောကဖရဏံ ဒိဗ္ဗစက္ခု-
 ဖရဏန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဥဘယသ္မိမ္မိ ပက္ခေ သမုဒ္ဒင်္ဂမာနံ ကုန္တဒီနံ သမုဒ္ဒန္တောဂဓတ္တာ
 တေသံ စေတသာ ဖုရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကုန္တဒိဂ္ဂဟဏဉေတ္ထ ကဉ္စိမေဝ ကာလံ
 သန္တိတွာ တာသံ ဥဒကဿ သမုဒ္ဒပရိယာပန္နဘာဝူပဂမနတ္တာ၊ န ဗဟိ
 မဟာနဒိယော ဝိယ ပရိတ္တကာလဋ္ဌိတိကာတိ။

ဩတရန္တိ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ အဝသရံ၊ တံ ပန ဝိဝရံ ဆိဒ္ဓန္တိ စ ဝုတ္တံ။
 အာရမ္မဏန္တိ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ ဩလမ္ဗနံ။ ယာဝ ပရိယောသာနာတိ
 မတ္တိကာပုဉ္ဇဿ ယာဝ ပရိယောသာနာ။

၁၅၈။ အဘိညာယာဘိ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိအဘိညာယ။ သန္တိကတဗ္ဗဿာတိ
 ပစ္စက္ခတော ကာတဗ္ဗဿ အဓိဋ္ဌာနဝိကုဗ္ဗနာဒိဓမ္မဿ။ အဘိညာဝ ကာရဏန္တိ
 အာဟ “သန္တိကိရိသာပေက္ခာယ၊ အဘိညာကာရဏဿ ပန သိဒ္ဓိယာ
 ပါကဋ္ဌာ”တိ။ မရိယာဒေဗ္ဗဒါတိ ဥဒကမာတိကာမုခေ ကတာ။

ယုတ္တယာနံ ဝိယ ကတာယ ဣစ္ဆိဘိစ္ဆိတေ ကာလေ သုခေန ပစ္စဝေက္ခိ-
 တဗ္ဗတ္တာ။ ပတိဋ္ဌာကတာယာတိ သမ္ပတ္တိနံ ပတိဋ္ဌာဘာဝံ ပါပိတာယ။ အနုပ္ပ-
 ဝတ္တိတယာတိ ဘာဝနာဗဟုလိကာရေဟိ အနုပ္ပဝတ္တိတာယ။ ပရိဝေယကတာ-
 ယာဘိ အာသေဝနဒဋ္ဌတာယ သုစိရံ ပရိဝေယာယ။ သုသမ္ပဂ္ဂဟိတယာတိ
 သဗ္ဗသော ဥက္ကံသံ ပါပိတာယ။ သုသမာရဒ္ဓါယာတိ အတိဝိယ သမ္ပဒေဝ
 နိဗ္ဗတ္တိကတာယ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ကာယဂတာသတိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-သင်္ခါရပပတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၀။ သင်္ခါရပပတ္တိန္တိ ဝိပါကက္ခန္ဓသညိတာနံ သင်္ခါရနံ ဥပ္ပတ္တိံ ၊ နိဗ္ဗတ္တိန္တိ အတ္ထော။ ယသ္မာ အဝဇာရဏံ တေသ္မိံ ပဒေ ဣန္ဒြိယဗ္ဗန္တိ “သင်္ခါရနံယေဝ ဥပပတ္တိ”န္တိ ဝတ္တာ တေန နိဝတ္တိတံ ဒဿေန္တော “န သတ္တဿာ”တိ အာဟ။ တေန သတ္ထော ဇီဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ မိစ္ဆာဝါဒံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇနကဓမ္မဝသေန ဥပ္ပတ္တိံ ဒဿေတော ဣဒါနိ ဥပ္ပတ္တိဇနကဓမ္မဝသေနပိ တံ ဒဿေတုံ “ပုညာဘိသင်္ခါရေန ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကာမေသု ပုညာဘိသင်္ခါရေနပိ ဥပပတ္တိ ဟောတိ၊ သာ ပန ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဂဟိတာတိ။ ပုညာဘိသင်္ခါရေန ဝါတိ ဝါ-သဒ္ဓေါ အဝုတ္တတ္တာပေက္ခဏာဝိကပ္ပတ္ထော၊ အဝုတ္တတ္တာပေက္ခာယ ပန န အာဂဟော “အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရေနာ”တိ။ အထ ဝါ ဥပပတ္တိ အာဂတာ၊ ဧဝံ ကိစ္စံ အာဂတံ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော ပနေတ္ထ သရူပေန အနာဂတောပိ ပုညာဘိသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကေမိ ပန “ပုညာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရေနာ”တိ ပဋ္ဌန္တိ။ အရူပဂက္ခန္ဓာနန္တိ သုဂတိဘဝုပဂါနံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ။

၁၆၁။ လောကီကာ ဝေဒန္တိ ကမ္မဝနဿ ဂဟဏတော။ ဘဝုပပတ္တိဟေတုဘူတာ ဩကပ္ပနိယသဗ္ဗါ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ တာဒိသံ ဗုဒ္ဓဝစနဗာဟုသစ္စံ အာမိသပရိစ္စာဂေါ ကမ္မဿကတာဉာဏံ ကမ္မဗလဒိပ္ပိ စ ဣမေ သဒ္ဓါဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဌပေတိတိ ပဏိဒဟနဝသေန ဌပေတိ။ ပဏိဒဟတိတိ ဟိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ပတိဌာပေတိတိ တတ္ထ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ ကတွာ ဌပေတိ။ သဟ ပတ္တနာယာဟိ “အဟော ဝဘာဟံ။ ပ။ ဥပပဇ္ဇေယျ”န္တိ ဧဝံ ပဝတ္ထပတ္တနာယ သဟ။ သဒ္ဓါဒယောဝါတိ ယထာဝုတ္တာ သဒ္ဓါဒယော ဧဝ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဥပပတ္တိယာ သင်္ခါရဏဋ္ဌေန သင်္ခါရ၊ တသ္မာ ဧဝ အညေဟိ ဝိသိဋ္ဌဘဝုပဟရဏဋ္ဌေန ဝိဟာရာ နာမာတိ။ တသ္မိံ ဌာနေတိ တသ္မိံ ဥပပတ္တိဌာနေ။

ပဉ္စဓမ္မာဝ တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော ဥပပတ္တိံ မဂ္ဂတိ ဂဝေသတိ ဧတေနာတိ ဗဂ္ဂေါ။ ပဋိပဇ္ဇတိ ဧတာယာတိ ပဋိပဒါ။ စေတနာပနေတ္ထ သုဒ္ဓသင်္ခါရတာယ သဒ္ဓါဒိဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ၊ တသ္မာ အဝဇာရဏံ ကတံ။ ဥပပတ္တိပကပ္ပနဝသေန ဧဝ ပဝတ္တိယာ ပတ္တနာဂဟဏေနေဝ တဿာ ဂဟဏန္တိ ကေမိ။ စိတ္တတရယုတ္တဂတိ-နိဗ္ဗတ္တနဓမ္မဝသေန အဝဇာရဏဿကတတ္တာ။ စေတနာဟိ နာမ ကမ္မံ၊ တဿာ ဥပပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနေ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ တဿာ ပန ကိစ္စကရဏာ သဒ္ဓါဒယော ပတ္တနာ စာတိ ဣမေ ဓမ္မာ သဟကာရိနော ဘဝုပပတ္တိယာ နိယာမကာ ဟောန္တိတိ တတြုပပတ္တိယာ ပဝတ္တန္တိတိ တေသံ မဂ္ဂါဒိဘာဝေါ ဝုတ္ထော။

တေနာဟ “ယဿ ဟိ”တိအာဒိ။ တေန သဒ္ဓါ ပတ္တနာ စာတိ ဥဘယေ ဓမ္မာ သဟိတာ ဟုတွာ ကမ္ပံ ဝိသေသေန္တာ ဂတိံ နိယမေန္တိတိ ဒဿေတိ။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ အနိယတံ ကေဝလဿ ကမ္မဿ ဝသေနာတိ အဓိပ္ပါယော။ ကာမဇ္ဈေတ္ထ “ကမ္ပံ ကတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ ကမ္မာယူဟနတော ပန ပဂေဝ ပတ္တနံ ဌပေတုမ္ပိ ဝဇ္ဇတိယေဝ။ ကမ္ပံ ကတွာတိ စေတ္ထ “တာပေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဘုတွာ သယတိ”တိအာဒိသု ဝိယ န ကာလနိယမော၊ ကမ္ပံ ကတွာ ယဒါ ကဒါစိ ပတ္တနံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိတိ စ ဣဒံ စာရိတ္တဒဿနံ ဝိယ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဟိ ဘဝပတ္တနာ ယာဝ မဂ္ဂေန န သမုတ္တိဇ္ဇတိ၊ တာဝ အနုပ္ပန္နာဘိနဝကတူပစိတဿ ကမ္မဿ ပစ္စယော ဟောတိယေဝ။ ပုန တထာ ဝိသေသပစ္စယော၊ ယထာ နိယမေတွာ ဥပ္ပါဒိတာ။ တေန ဝုတ္တံ “ယဿ ပဉ္စ ဓမ္မာ အတ္ထိ၊ န ပတ္တနာ၊ တဿ ဂတိ အနိဗဒ္ဓါ”တိ။

၁၆၅။ သဗ္ဗသောဝါတိ “ဣဒံ ကာဠကံ သာမံ သေတံ ဟရိတံ မဏ္ဍလံ အပရိမဏ္ဍလံ စတုရံသံ” ပရိပုဏ္ဏံ ခုဒ္ဒကံ မဟန္တ”န္တိအာဒိနာသဗ္ဗသောဝ ပါကဋံ ဟောတိ။

၁၆၇။ သုန္ဒရေတိ ကာဠကာဒိဒေါသရဟိတတာယ သောဘနော။ အာကရသဗ္ဗန္ဓော သဗ္ဗန္ဓအာကရပ္ပတ္တိယာ။ ဓောဝနာဒီဟိတိ ဓောဝနတာပနမဇ္ဇနာဒီဟိ။

၁၆၈။ လောကဓာတုနံ သတသဟဿံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တနတော သတသဟဿော။ တဿ ပန တတ္ထ ဩဘာသကရဏံ ပါကဋန္တိ အာဟ “အာလောကဖရဏဗြဟ္မာ”တိ။ အယမေဝ နယော ဟေဋ္ဌာ “သဟဿော ဗြဟ္မာ”တိအာဒိသုပိ။ နိက္ခေန ကတန္တိ နိက္ခပရိမာဏေန ဇမ္ဗောနဒေန ကတံ။ နိက္ခံ ပန ဝိသတိသုဝဏ္ဏန္တိ ကေစိ။ ပဉ္စဝိသတိသုဝဏ္ဏန္တိ အပရေ။ သုဝဏ္ဏံ နာမ စဘုရဏန္တိ ဝဒန္တိ။ ဃဋ္ဌနမဇ္ဇနက္ခမံ န ဟောတိ ပရိတ္တဘာဝတော။ အတိရေကေနာတိ ပဉ္စသုဝဏ္ဏအတိရေကေန နိက္ခပ္ပမာဏံ အသမ္ပတ္တေန။ ဝဏ္ဏဝန္တံ ပန န ဟောတိ အဝိပုလတာယ ဥဋ္ဌာရံ ဟုတွာ အနုပဋ္ဌာနတော။ အဝဏ္ဏဝန္တတာယ ဧဝ ဖရုသဓာတုကံ ခါယတိ။ တာသုတိ တာသု ဘူမိသု၊ ယတ္ထ သာခါ ဝဗ္ဗိတွာ ဌိတာ။ တေတိ သုဝဏ္ဏကံရာ။ ဝဗ္ဗိတွာတိ တာပေတွာ။ သဗ္ဗဟဋ္ဌန္တိ သမုဇ္ဇလိကတန္တိ အာဟ “ဓောတဃဋ္ဌိတမဇ္ဇိတ”န္တိ၊ တဗ္ဗမတ္တိကလေပံ ကတွာ ဓောတဇ္ဈေဝ ပါသာဏာဒိနာ သဋ္ဌိတဉ္စ ဇဠကလောမာဒိနာ ပမဇ္ဇိတဉ္စာတိ အတ္ထော။

တေဒေဝါတိ အာလောကံ ဝဓေတွာ ဧတ္ထ အာလောကဖရဏမေဝ။ အထဝါ ယံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖရဏံ၊ အာလောကဖရဏမ္ပိ တေဒေဝ။ ယတ္ထကံ ဟိ ဌာနံ ယောဂီ ကသိကာလောကေန ဖရတိ၊ တတ္ထကံ ဌာနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ ဖုသတိတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖရဏေ ဒဿိတေ အာလောကဖရဏံ ဒဿိတမေဝါတိ အတ္ထော။ သဒ္ဓတ္တာတိ သဒ္ဓသ္မိံ “ဖရိတွာ”တိ အာဂတဋ္ဌာနေ။ အဝိနာသေန္တေနာတိ အသတ္တိန္တေန။

ကသိကာလဖရဏံ ဝိယာတိ ကသိဏောဘာသေန ဖရဏံ ဝိယ ဒိဿတိ ဥပဋ္ဌာတိ၊ မဏိပဘာဖရဏဿ ဝိယ ဗြဟ္မလောကေ ဓာတုဖရဏဿ ဒဿိတတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော။ သရိရပဘာ ပန နိက္ခပဘာသဒိသာတိ “နိက္ခောပဓဗ္ဗ သရိရဖရဏံ ဝိယ ဒိဿတိ”တိ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌကထာ နာမ နတ္ထိတိ ပါဠိပဒဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာယ နာမ နိစ္စိတာယ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အဝိနိစ္စိတာယ ပန နတ္ထိ ဝိယာတိ အကထနံ နာမ အဋ္ဌကထာယ အနာစိဏ္ဏန္တံ တဿ ဝါဒံ ပဋိက္ခိပိတွာ။ ယထာ ဟိ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ တဏှာ အဝတွာ “ပိယာ”တိ ဝစနံ ကိမတ္ထိယန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ဗုဒ္ဓါနံ ဖျာမပ္ပဘာ ဖျာမပ္ပဒေသေ သဗ္ဗကာလံ အဓိဋ္ဌာတိ ဝိယ တဿ ဗြဟ္မာနော သရိရဖရဏံ သရိရာဘာယ ပတ္ထရဏံ သဗ္ဗကာလိကံ။ စတ္တာရိမာနိ ဣတရာနိ ဖရဏာနိ အဝိနာသေတွာ အညမညမဟိဋ္ဌိတွာ ကထေတဗ္ဗံ။ ဖရဏပဒဿေဝ ဝေဝေနံ “အဝိမုစ္စနေနေဝ ဖရဏ”န္တံ။ ပတ္ထရတိတိ ယဏာဝုတ္တံ ဖရဏဝသေန ပတ္ထရတိ။ ဇာနာတိတိ အဝိမုစ္စနဝသေန ဇာနာတိ။

၁၆၉။ အာဒယောတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန သုဘေ သင်္ဂဏာတိ။ အာဘာတိ ဒုတိယဉ္ဇာနဘူမိဂေ ဒေဝေ ကေဇ္ဈံ ဂဟေတွာ သာဓာရဏတော ဝုတ္တံ။ တတော သုဘာတိ ဟတိယဉ္ဇာနဘူမိကေ။ တေနာဟ “ပါဠိယေက္ခာ ဒေဝါ နတ္ထိ”တိအာဒိ။ သာဓာရဏတော ကတာယပိ ပတ္ထနာယ ဖျာနင်္ဂံ ပရိတ္တံ ဘာဝိတေ၊ ပရိတ္တာဘေသု ဥပပတ္တိ ဟောတိ၊ မဇ္ဈိမဉ္ဇေ၊ အပ္ပမာဏာဘေသု၊ ပဏိတဉ္ဇေ၊ အာဘဿရေသု ဥပပတ္တိ ဟောတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သုဘာတိ ဧတ္ထာပိ ဒေသေဝ နသော။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သုဝိညေယျောတိ အာဟ “ဝေဟပ္ပလာဒိဝါရာ ပါကဋ္ဌာယေဝါ”တိ။

ကာမာဝေရေသု နိဗ္ဗတ္တဘူတိအာဒိနာ သဒ္ဓါဒိနံ အဇ္ဈာနဝိပဿနာနံ ကထံ တဒဓိဋ္ဌာနံ ဟောတိတိ အာသင်္ဂတိ။ ဣတရော သဒ္ဓါဒိနံ အဇ္ဈာနသဘာဝတ္ထေပိ ဖျာနဝိပဿနာနံ အဓိဋ္ဌာနံ နိဿယပဇ္ဇယာဒိဝသေန သပ္ပစ္စယက္ခာ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိံ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာဝဟန္တိတိ ဒေသေန္တော “ဣမေ ပဉ္စ

ဓမ္မာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သီလန္တိ သမ္ဘာရသီလံ။ အနာဂါမီ သမုတ္တိန္ဒ-
 ဩရုတ္တာဂိယသံယောဇနော သမာနော သစေ သဗ္ဗသော ဥပပတ္တိယော
 အတိက္ကမိတုံ န သက္ကောတိ၊ အရိယဘူမိသု ဧဝ နိဗ္ဗတ္တတိ ယထူပစိတဈာန-
 ကမ္မုနာတိ အာဟ “အနာဂါမီ။ပ။ နိဗ္ဗတ္တတိ”တိ။ ဥပရိမဂ္ဂန္တိ အဂ္ဂမဂ္ဂံ
 ဘာဝေတွာ။ အာသဝက္ခယန္တိ သဗ္ဗသော အာသဝါနံ ခယံ ပဟာနံ ပါပုဏာတိ။
 သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သင်္ခါရုပပတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဠိတာ ၈ အနုပဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၃ - သုညတဝဂ္ဂ

၁-၇၉သုညတသုတ္တံ

၁၇၆။ ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကတွာတိ သမာပဇ္ဇန္တေဟိ နာမ ကာလပရိ-
စ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော၊ ထေရောပန ဘဂဝတော ဝတ္တကရဏတ္ထံ ကာလပရိစ္ဆေဒံ
ကရေတိ “ဧတ္ထေကေ ကာလေ ဝိတိဝတ္ထေ ဣဒံ နာမ ဘဂဝတော ကာတဗ္ဗ”န္တိ။
သော တတ္ထကံယေဝ သမာပတ္တိံ သမာပဋိတွာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ
“ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ”တိ။ သုညတာဓလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာတိ ဧတေန
ဣတရေ “န သောတာပန္နသကဒါဂါမီ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တိ”တိ
ဝေဒန္တိ၊ တံ ဝါဒံ ပဋိသေခေတိ။ သုညတောတိ အတ္တသုညတော စ
နိစ္စသုညတော စ သင်္ခါရာ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ သေက္ခာနံ ဟိ သုညတာပဋိဝေခော
ပါဒေသိကော သုဘသုခသညာနံ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ တသ္မာ သော ထေရော
သုညဟာကထံ သောတုကာမော ဇာတော။ ဝုရေန ဝုရံ ပဟရန္တေန
ဝိယာတိ ရ ဝုရေန ရထဝုရံ ပဟရန္တေန ဝိယ ကတွာ ဥဇုကမေဝ သုညတာ
။ပ။ ဝတ္တံ န သက္ကာတိ ယောဇနာ။ ဧကံ ပဒန္တိ ဧကံ သုညတာပဒံ။

ပုဗ္ဗေပါဟန္တိအာဒိနာ ဘဂဝါ ပဌမဗောဓိယမ္ပိ အတ္တနော သုညတာ-
ဝိဟာရဗာဟုလ္လံ ပကာသေတိတိ ဒဿေန္တော “ပဌမဗောဓိယမ္ပိ”တိ အာဟ။
ဧကောဟိအာဒိ ထေရဿ သုညတာကထာယ ဘာဇနဘာဝဒဿနတ္ထံ။
သောတုန္တိ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကတွာ သဗ္ဗစေတသာ သမန္တာဟရိတွာ
သောတုမ္ပိ။ ဥဂ္ဂဟေတုမ္ပိတိ ယထာဘူတံ ဓမ္မံ ဓာရဏပရိပုစ္ဆာပရိစယဝသေန
ဟယေန ဥဂ္ဂဟိတံ သုဝဏ္ဏဘာဇနေ ပက္ခိတ္တသိဟဝသာ ဝိယ အဝိနဋ္ဌေ
ကာတုမ္ပိ။ ကထေတုမ္ပိတိ ဝိတ္တာရေန ပရေသံ ဒဿေတုမ္ပိ သက္ကာ။ တတ္ထာတိ
မိဂါရမာတုပါသာဒေ။ ကဋ္ဌရူပပေါတ္တကရူပစိတ္တရူပဝသေန ကတာတိ
ထမ္ဘဒိသု ဥတ္တိရိတွာ ကတာနံ ကဋ္ဌရူပါနံ၊ နိယျူဟာဒိသု ပဋိမာဝသေန
ရစိတာနံ ပေါတ္တကရူပါနံ၊ ဘိတ္တိပဿေ စိတ္တကမ္မဝသေန ဝိရစိတာနံ စိတ္တရူပါနဉ္စ
ကတာ နိဋ္ဌပိတာ။ ဝေဿဝဏမန္တာတာဒိနန္တိ ပဋိမာရူပေန ကတာနံ ဝေဿ-
ဝဏမန္တာတုသက္ကာဒိနံ။ စိတ္တကမ္မဝသေနာတိ အာရာမာဒိစိတ္တကမ္မဝသေန။
သဏ္ဌိတမ္ပိတိ အဝယဝဘာဝေန သဏ္ဌိတံ ဟေတွာ ဌိတမ္ပိ။ ဇိတ္တပဋိသင်္ခရ-
ဏတ္တန္တိ ဇိယျာနံ နိယျူဟာကုဋ္ဌာဂါရပါသာဒါဝယဝါနံ အဘိသင်္ခရဏတ္တာယ
တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ရဟဿသညာဏေန ဌပိတံ။ “ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ”တိ

တသ္မိံ တသ္မိံ ကိစ္စေ ဝိနိယုဉ္ဇနဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဿ။ ဧတံ ဝုတ္တန္တိ “အယံ ဖိဂါရမာတုပါသာဒေါ သုညော”တိအာဒိကံ ဝုတ္တံ။

နိစ္စန္တိ သဗ္ဗကာလံ ရတ္တိန္ဒြ ဖိဝါ စ။ **ကေဘာဝံ ဧကံ အသုညတန္တိ** ပစ္စက္ကေ ဥပယောဂဝစနံ၊ ကေတ္တံ ဧကော အသုညတောတိ အတ္ထော။ **ဂါမောတိ ပဝတ္တနဝသေနာတိ** ဂေဟသန္တိဝေသဝီထိစစ္စရသိဃံသန္တကာဒိကေ ဥပါဒါယ ဂါမောတိ လောကုပ္ပတ္တိဝသေန။ **ကိလေသဝသေနာတိ** တတ္ထ အနုနယပဋိသဝသေန။ **သေဝ နယောတိ** ဣမိနာ “ပဝတ္တဝသေန ဝါ ကိလေသဝသေန ဝါ ဥပ္ပန္တံ မနုဿသည”န္တိ ဣမမတ္ထံ အတိဒိသတိ။ ဧတ္ထ စ ယထာ ဂါမဂ္ဂဟဏေန ဃရာဒိသညာ သင်္ဂဟိတာ၊ ဧဝံ မနုဿဂ္ဂဟဏေန ဣတ္ထိပုရိသာဒိသညာ သင်္ဂဟိတာ။ ယသ္မာ ရုက္ခာဒိကေ ပဋိစ္စ အရညသညာ တတ္ထ ပဗ္ဗတဝနသဏ္ဌာဒယော အန္တောဂဓာ၊ တသ္မာ တတ္ထ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ တံ ဝိဘာဂံ အဂ္ဂဟေတွာ ဧကံ အရညံယေဝ ပဋိစ္စ အရညသညံ မနသိ ကရေတိ။ **ဩတရတိတိ** အနုပ္ပဝိသတိ။ **အဓိပ္ပုစ္ဆတိတိ** နိစ္စိနောတိ။ **ပဝတ္တဒရထာတိ** တထာရူပါယ ပဿဒ္ဓိယာ အဘာဝတော ဩဠာရိကဓမ္မပ္ပဝတ္တိသိဒ္ဓါ ဒရထာ။ **ကိလေသဒရထာတိ** အနုနယပဋိသသမ္ဘဝါ ကိလေသဒရထာ။ **ဒုတိယပဒေတိ** “ယေ အဿု ဒရထာ မနုဿသညံ ပဋိစ္စာ”တိ ဣမသ္မိံ ပဒေ။ မနသိကာရသန္တတာယ “နာယံ ပုဗ္ဗေဝိယ ဩဠာရိကာ ဓမ္မပ္ပဝတ္တိ”တိ သင်္ခါရဒဿနဒရထာနံ သုခုမတာ သလ္လဟုကတာ စ စရိတတ္ထာတိ အာဟ **“ပဝတ္တဒရထမတ္တာ အတ္ထိ”**တိ။

ယံ ကိလေသဒရထဇာတံ၊ တံ ဣမိဿာ ဒရထသညာယ န ဟောတိတိ ယောဇနာ။ ပဝတ္တဒရထမတ္ထံ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ အတ္ထိ ဣဒန္တိ ပဇာနာတိတိ ယောဇနာ။ **သုညတနိဗ္ဗတ္တိတိ** သုညတန္တိ ပဝတ္တိ။ သုညတသဟစရိတံ ဟိ သုညံ၊ ဣဓ သုညတာတိ ဝုတ္တာ။

၁၇၇။ **အဿာတိ** ဘဂဝတော ဧဝံ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာကာရေန စိတ္တပ္ပဝတ္တိ အဟောသိ။ **အစ္စန္တသုညတန္တိ** “ပရမာနုတ္တရ”န္တိ ဝုတ္တံ အရဟတ္တံ ဒေသေဿာမီတိ။ **အရညသညာယ ဝိသေသာနဓိဂမနတောတိ** “အရညံ အရည”န္တိ မနသိကာရေန ဈာနာဒိဝိသေသဿ အဓိဂမာဘာဝတော၊ “ပထဝီ”တိ မနသိကာရေန ဝိသေသာဓိဂမနတော။ ဣဒါနိ တမေဝတ္ထံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သန္တေတိ ဧဝံ ဝပိတေ သာလိအာဒယော သဗ္ဗန္တန္တိ။ **ဝုဝသေဝနန္တိ** နိယတသေဝနံ ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနံ။ **ပဋိစ္စာတိ** ဧတ္ထ “သမ္ဘူတ”န္တိ ဝစနသေသော ဣတ္ထိတောတိ အာဟ **“ပဋိစ္စသမ္ဘူတ”**န္တိ။ ပထဝီ ပဋိစ္စ သမ္ဘူတာ ဟိ သညာတိ။

ပထဝီကသိဏေ သော ပထဝီသညီ ဟောတိ၊ န ပကတိပထဝီယံ။
တဿာတိ ပထဝီကသိဏဿ။ တေဟိတိ ဂဏ္ဍာဒိဟိ။ သုဋ္ဌ၊ ဝိဟတန္တိ ယထာ
ဝလိနံ လေသောပိ န ဟောတိ၊ ဧဝံ သမ္ပဒေဝ အာကောဋိတံ။ နဒိတဋ္ဌာကာဒိနံ
တိရပ္ပဒေသော ဥဒကဿ အာကရဋ္ဌေန ကူလံ၊ ဥန္တတဘာဝတော ဥဂ္ဂတံ ကူလံ
ဝိယာတိ ဥက္ကဏ္ဍံ၊ ဘူမိယာ ဥစ္စဋ္ဌာနံ။ ဝိဂတံ ကူလန္တိ ဝိက္ကဏ္ဍံ၊ နိဓဋ္ဌာနံ။
ကေနာဟ “ဥစ္စနိဝ”န္တိ။ ဧကံ သညန္တိ ဧကံ ပထဝီတိသညံယေဝ။

၁၇၂။ သတိဝိ သင်္ခါရနိမိတ္တဝိရဟေ ယာဒိသာနံ နိမိတ္တာနံ အဘာဝေန
“အနိမိတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တာနိ ဒဿေတုံ “နိစ္စနိမိတ္တာဒိဝိရဟိတော”တိ ဝုတ္တံ။
စတုမဟာဘူတိကံ စတုမဟာဘူတနိဿိတံ။ သဋ္ဌာယတနပဋိသံယုတ္တံ စက္ခာ-
ယတနာဒိသဋ္ဌာယဟနသဟိတံ။

၁၇၃။ ဝိပဿနာယ ပဋိဝိပဿနန္တိ ဓမ္မာနဉ္စ ပုန ဝိပဿနံ။ ဣဓာတိ
အတ္တနော ပစ္စက္ခကုကယကာမိဂတမဂ္ဂဖလံ ဝဒတိတိ အာဟ “အရိယမဂ္ဂေ ဝေဝ
အရိယမလေ ဓာ”တိ။ ဥပါဒိသေသဒရထဒဿနက္ခန္တိ သဗ္ဗသော ကိလေသု-
ပဝိယာ ပကိနာယ ခန္ဓောပမိ အဝိသိဋ္ဌာ၊ တပ္ပစ္စယာ ဒရထာ ဥပါဒိသေသ-
ဒရထာ၊ ကံဒ ယနက္ခံ။ ယသ္မာ ဝိပဿတော ဂါမသညာ ဩဋ္ဌာရိကာ၊ မနဿ-
သညာ သုခုမာ၊ တသ္မာ မနဿသညာယ ဂါမသညံ နိဝိတ္တေတွာ။ ယသ္မာ ပန
မနဿသညာပိ သကာဂဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟတော ဩဋ္ဌာရိကာ၊ သဘာဂဝတ္ထုတော
အရညသညာ သုခုမာ၊ တသ္မာ အရညသညာယ မနဿသညံ နိဝိတ္တေတွာ။
ပထဝီသညာဒိနိဝိတ္တနေ ကာရဏံ ဟေဋ္ဌာ သုတ္တန္တရေသု စ ဝုတ္တမေဝ။
အနုပုဗ္ဗေနာဂိ မဂ္ဂပ္ပဋိပါဒိယာ။ နိစ္စသာရာဒိနံ သဗ္ဗသော အဝတ္ထုတာယ
အစ္စန္တမေဝ သုညတ္တာ အစ္စန္တသုညတာ။

၁၇၄။ သုညတဖလသမာပတ္တိန္တိ သုညတဝိမောက္ခဿ ဖလဘူတတ္တာ၊
သုညတာနုပဿနာယ ဝသေန သမာပဋိတဗ္ဗတ္တာ စ သုညတဖလသမာပတ္တိန္တိ
လဒ္ဓနာမံ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိံ။ ယသ္မာ အတိတေ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓါ
အဟေသုံ၊ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ၊ ဣဒါနိ ပန ဗုဒ္ဓသာသနဿ ဓရမာနတ္တာ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ န ဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဂ္ဂဟဏံ အကတွာ “တေရဟိဝိ
ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကသင်္ခါတာ”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ န ဟိ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဓရန္တေ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘဝန္တိ၊ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

စူဠသုညတသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-မဟာသုညတသုတ္တံ

၁၈၅။ ဆဝိဝဏ္ဏေန သော ကာဠော, န နာမေန။ ပလာလသန္တာဇရာတိ-
အာဒိနိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ကောဏ္ဍဝိမိလိကာကဋ္ဌသာရာဒိနံ ဂဟဏံ။ ဂဏ-
ဘိက္ခုနန္တိ ဂဏဗန္ဓနဝသေန ဘိက္ခုနံ။

ယဒိ သံသယောနာမ နတ္ထိ၊ “သမ္ပဟုလာ န ခေါ”တိ ဣဒံ ကထန္တိ အာဟ
“ဝိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂါ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဝိတက္ကော ပုဗ္ဗဘာဂေါ တိဿာတိ
ဝိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂါ၊ ပုစ္ဆာ။ သာ “သမ္ပဟုလာ နော ဧတ္ထ ဘိက္ခုဝိဟရန္တိ”တိ
ဝစနံ၊ ဝိတက္ကော ပန “သမ္ပဟုလာ န ခေါ ဣဓ ဘိက္ခုဝိဟရန္တိ”တိ ဣမိနာ
အာကာရေန တဒါ ဘဂဝတော ဥပ္ပန္နော စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ၊ တဿ ပရိဝိတက္ကဿ
တဗ္ဘာဝဇောတနောယံ န-ကာရော ဝုတ္တောတိ ဒဿန္တော အာဟ “ဝိတက္က-
ပုဗ္ဗဘာဂေ စာယံ န-ကာရော နိပါတမတ္တော”တိ။ ကိဉ္စာပိ ဂစ္ဆန္တော ဒိသွာ
“သမ္ပဟုလာ နော ဧတ္ထ ဘိက္ခုဝိဟရန္တိ”တိ ပုစ္ဆာဝသေန ဘဂဝတာ ဝုတ္တော၊
အထ ခေါ “န ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု သောဘတိ သင်္ကဏိကာရာမော”တိအာဒိ
ဥပရိဒေသနာဝသေန မတ္ထကံ ဂစ္ဆန္တေ အဝိနိစ္ဆိတော နာမ န ဟောတိ၊ အထ
ခေါဝိသု ဝိနိစ္ဆိတော ဧဝ ဟောတိ၊ ဒိသွာ နိစ္ဆိနိတွာဝ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ
တထာ ပုစ္ဆတိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “ဇာနန္ဒာပိ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ”တိ၊
တေနာဟ “ဣတော ကိရာ”တိအာဒိ။

ယထာ နဒိဩတိဏ္ဏံ ဥဒကံ ယထာနိန္ဒံ ပက္ခန္တတိ၊ ဧဝံ သတ္တာ ဓာတုသော
သံသန္တန္တိ၊ တသ္မာ “ဂဏဝါသော နဒိဩတိဏ္ဏဥဒကသဒိသော”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒါနိ
တမတ္ထံ ဝိတ္တာရတော ဒဿေတုံ “နိရယတိရန္တာနဇယာနိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကုရု-
ဝိနာဒိနာနိယစုဏ္ဏာနိ သဏ္ဌသုခမဘာဝတော နာဠိယံ ပက္ခိတ္တာနိ နိရန္တရာနေဝ
တိဋ္ဌန္တိတိ အာဟ “စုဏ္ဏာရိတာ နာဠိ ဝိယာ”တိ။ သတ္တပဏ္ဏာသ ကုလသတသ-
ဟဿာနိတိ သတ္တသတသဟဿာမိကာနိ ပညာသ ကုလာနံယေဝ သတသ-
ဟဿာနိ၊ မနုဿာနံ ပန ဝသေန သတ္တ ကောဠိယော တဒါ တတ္ထ ဝသိသု။

တတော ဝိန္တေသိ၊ ကထံ? ကာမဉ္စာယံ လောကပကတိ၊ မယံ ပန
သာသနေ အယုတ္တောဝသောတိ အာဟ “မယာ”တိအာဒိ။ ဓမ္မန္တိ သဘာဝသိဒ္ဓိ။
သံဝေဂေါတိ သဟောတ္တပ္ပဉာဏံ ဝုစ္ဆတိ။ န ခေါ ပနေတံ သက္ကာ ဂိလာန-
ပဋ္ဌာနဩဝါဒါနုသာသနိအာဒိဝသေန သမာဂမဿ ဣန္ဒြိယဗ္ဗတ္တာ။ ဂဏ-
ဘေဒနန္တိ ဂဏသင်္ကဏိကာယ ဝိဝေစနံ။

၁၈၆။ ကတပရိဘဏ္ဍာပုဗ္ဗေ ကတသံဝိဓာနဿ စိဝရဿ ဝုတ္တာကာရေန ပဋိသင်္ခရဏံ။ နောတိ အမှာကံ။ အနတ္တမနောတိ အနာရာမိတစိတ္တော။

သကဂဏေန သဟဘာဝတော သင်္ကဏိကာတိ အာဟ “သကပရိသ-
သမောဓာန”န္တိ။ ဂဏောတိ ပန ဣဓ ဇနသမူဟောတိ ဝုတ္တံ “နာနာ-
ဇနသမောဓာန”န္တိ။ သောဘတိ ယ ဟာနသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနတော။ ကာမတော
နိက္ခမတိတိ နိက္ခမော၊ ဧဝံ နိက္ခမဝသေန ဥပ္ပန္နံ သုခံ။ ဂဏသင်္ကဏိကာ-
ကိလေသသင်္ကဏိကာတိ ပဝိဝိတ္တိ ပဝိဝေကော။ ပဝိဝေကဝသေန ဥပ္ပန္နံ သုခံ။
ရာဂါဒိနံ ဥပသမာဝဟံ သုခံ ဥပသမသုခံ။ မဂ္ဂသမ္မောဓာဝဟံ သုခံ သမ္မောဓိ-
သုခံ။ နိကာမေတဗ္ဗဿ၊ နိကာမံ ဝါ လာဘိ နိကာမလာဘိ။ နိဒ္ဒက္ခံ
သုခေနော လဘတိတိ အဗုက္ခလာဘိ။ ကသိရံ ဝုစ္စတိ အပ္ပကန္တိ အာဟ
“အကသိရလာဘိတိ ဝိပုလလာဘိ”တိ။

သာမာယိကန္တိ သမယေ ကိလေသဝိမုစ္ဆနံ အစူန္တမေဝါတိ သာမာယိကံ
မ-ကာရေ အ-ကာရဿ ဒီဃံ ကတွာ။ ကေနာဟ “အပ္ပိတပ္ပိတသမယေ
ကိလေသေဟိ ဝိပုတ္တ”န္တိ။ ကန္တန္တိ အင်္ဂသန္တတာယ အာရပ္ပဏသန္တတာယ စ
ကမနိယံ မနောရဗ္ဗံ။ အသာမာယိကံ အစူန္တဝိမုတ္တံ။

ဧတ္တာဝတာ ဣအာဒိနာ သင်္ကဏိကာရာမဿ ဝိသေသာဓိဂမဿ အန္တရာ-
ယိကဘာဝံ အနုယဗော ဗျဟိရေကတော စ သဟ နိဒဿနေန ဒဿေတိ။
တတ္ထ သာ ဒုဝိဓာ အနုရာယိကတာ ဝေါဒါနဓမ္မာနံ အပ္ပတ္တိဟေတုကာ၊
သံကိလေသဓမ္မာနံ ဥပ္ပတ္တိဟေတုကာ စ။

တေ ပဌမံ “သင်္ကဏိကာရာမော”တိအာဒိနာ ဝိဘာဝေတွာ ဣတရံ
ဝိဘာဝေတုံ “ဣဒါနိ ဧဝါသုပ္ပတ္တိံ ဒဿေန္တော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ “အဋ္ဌိဉ္စ ပဋိစ္စ
နာရဉ္စ ပဋိစ္စ စမ္ပဉ္စ ပဋိစ္စ မံသဉ္စ ပဋိစ္စ အာကာသော ပရိဝါရိတော
ရူပန္တေဝ သင်္ခဂစ္ဆတိ”တိအာဒိသု၊ ဝိယ ဣဓ ရူပသဒ္ဓေါကရဇကောယပရိယာ-
ယောတိ “ရူပန္တိ သရီရ”န္တိ အာဟ။ “နာဟံ အာနန္တံ။ ပ။ ဒေါမနသုပါယာ-
သာ”တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ နန ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခမိတ္တာနံ အာရဒ္ဓ-
ဝိပဿကာနမ္ပိ အသပ္ပါယဝဇ္ဇနသပ္ပါယသေဝနဝသေန ကာယဿ ပရိဟရဏံ
ဟောတိတိ? သစ္စံ၊ တံ ပန ယော ကလ္လသရီရံ နိဿာယ ဓမ္မသာနေဘယ အနု-
ယုဉ္စိ ဣ ကာမော ဟောတိ၊ တဿေဝ ဓမ္မသာနေတာဝသေန။ ဓမ္မသာနေဘာဝံ
တိ အပေက္ခိတွာ အသပ္ပါယံ ဝဇ္ဇေတွာ သပ္ပါယဝသေန ပေါသေတွာ သုဠာတရံ

ဟုတွာ အနုယုဉ္ဇနတော ကာယဿ ပရိဟရဏံ, န သော ကာယေ အဘိရတော နာမ ဟောတိ ပစ္စဝေက္ခဏာယတ္တတ္တာ အပေက္ခာယ ဝိနောဒိတဗ္ဗော တာဒိ-
သောတိ။ ဥပါလိဂဟပတိနောတိတ္ထောပိ “ဒသဗလသာဝကတ္ထုပဂမနသင်္ခါ-
တေနာ”တိ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၁၈၇။ မဟာကရုဏာဝသေန ပရိဝုတာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ နိသိန္ဒောပိ
ကေန္တဝိဝေကဉ္စာသယတ္တာ ကေကောဝ။ ဧတေန သတ္ထုနော ပဝိဝိတ္တဿ
ပဝိဝေကတ္ထေန ဝိဝိတ္တတံ ဒဿေတိ။ ရူပါရူပပဋိဘာဂနိမိတ္တေဟိ နိဝတ္တနတ္ထံ
“**ရူပါဒိနံ သင်္ခတနိမိတ္တာန**”န္တိ ဝုတ္တံ။ အတိဝိယ သန္တတရပဏီတတမဘာဝေန
ဝိသေသတော သိနောတိ ဗန္ဓတိတိ ဝိသယော၊ သော ဧဝ သသန္တတိပရိယာ-
ပန္နတာယ အဇ္ဈတ္တံ။ ကိံ ပန တန္တိ အာဟ “**သုညတန္တိ သုညတဖလသမာပတ္တိ**”န္တိ။
ဥပမိဝိဝေကတာယ အသင်္ခတာ ဓာတု ဣဓ ဝိဝေကောတိ အဓိပ္ပေတောတိ
အာဟ “**ဝိဝေကနိန္ဒေနာ**”တိအာဒိ။ ဘင်္ဂမတ္တဗ္ဗိ အသေသေတွာ အာသဝဋ္ဌာ-
နိယာနဉ္စ ဓမ္မာနံ တတ္ထ ဝိဂတတ္တာ တေသံ ဝသေန ဝိဂတန္တေန၊ ဧဝံဘူတံ
တေသံ ဗျန္တိဘာဝံ ပတ္တန္တိ ပါဠိယံ “**ဗျန္တိဘူတေနာ**”တိ ဝုတ္တံ။ ဥယျောဇနံ
ဝိဿဇ္ဇနံ၊ တံ တေဿ အတ္ထိ၊ ဥယျောဇေတိ ဝိဿဇ္ဇေတိတိ ဝါ ဥယျောဇနိကံ၊
ယသ္မာ န သဗ္ဗကထာ ဥယျောဇနဝသေနေဝ ပဝတ္တတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ
“**ဥယျောဇနိကပဋိသံယုတ္တ**”န္တိ။

တေလပါကံ ဂဏှန္တော ဝိယာတိ ယထာ တေလပါကော နာမ ပရိစ္ဆိန္ဒ-
ကာလော န အတိက္ကမိတဗ္ဗော၊ ဧဝံ အတ္တနော သမာပတ္တိကာလံ
အနတိက္ကမိတွာ။ ယထာ ဟိ ကုသလော ဝေဇ္ဇောတေလံ ပစန္တော တံ တံ
တေလကိစ္စစိန္တေတွာ ယဒိ ဝါ ပတ္တိန္ဒပါကော၊ ယဒိ ဝါ မဇ္ဈိမပါကော၊ ယဒိ ဝါ
ခရပါကော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ တဿ ကာလံ ဥပဓာရေတွာ ပစတိ၊ ဧဝံ
ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဝေနေယျာနံ ဉာဏပရိပါကံ ဥပဓာရေတွာ တံ တံ
ကာလံ အနတိက္ကမိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ပရိသံ ဥယျောဇေန္တော စ
ဝိဝေကနိန္ဒေနော ဝိတ္တေန ဥယျောဇေတိ။ ဓမ္မေ ပဉ္စဝိညာဏာနိဝိ တဒတ်နိဟ-
တမနောဝိညာဏဝသေန **နိဗ္ဗာနနိန္ဒာနေဝ။** ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ သင်္ခါရာနံ သုဠ၊
ပရိညာတတာယ ပဏီတာနဗ္ဗိ ရူပါဒိနံ အာပါထဂမနေ ပဂေဝ ဣတရေသံ
ပဋိကူလတာဝ သုပါကဋှာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တသ္မာ သမ္မာဘိတတ္တဿ
ဝိယ သီတဇလဋ္ဌာနနိန္ဒတာ နိဗ္ဗာနနိန္ဒမေဝ စိတ္တံ ဟောတိ တဿ အတိဝိယ
သန္တပဏီတဘာဝတော။

၁၈၈။ အဇ္ဈတ္တပေဝါတိ ဣဓ ဖျာနာရမ္ပဏံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ
 “ဂေါဝရဇ္ဈတ္တပေဝါ”တိ။ ဣဓ နိယကဇ္ဈတ္တံ သုညတံ။ အပရုဏ.ပါဒကဇ္ဈာနံ ဟိ
 ဧတ္ထ “နိယကဇ္ဈတ္တ”န္တိ အဓိပ္ပေတံ ဝိပဿနာဝိသေသဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ နိယ-
 ကဇ္ဈတ္တံ နိဇ္ဇိဝနိယတ္တတံ၊ အနတ္တတန္တိ အတ္ထော။ အသပ္ပန္နနဘာဝဇာန-
 နေကာတိ ဣဒါနိ မေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိတိပဋိပန္နံ န ဟောတိ၊ ဥပ္ပထမေဝ ပဝတ္တ-
 တိတိ ဇာနနေန။

ကသွာ ပနေတ္ထ ဘဂဝတာ ဝိပဿနာယ ဧဝ ပါဒကေ ဖျာနေ အဝတ္တာ
 ပါဒကဇ္ဈာနံ ဂဟိဟန္တိ အာဟ “အပ္ပရုဏပါဒကဇ္ဈာနတော”တိအာဒိ။
 န ပက္ခန္တတိ သမ္ပာ န သမာဟိဟတ္တာ။ သော ပန “အဇ္ဈတ္တဓမ္မော မယံ
 နိဇ္ဇဋ္ဌာ နိရုဓာ ဟုတ္တာ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဟန္တာဟံ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မေ မနသိ ကရေယံ၊
 ဧကဓမ္မေသု သင်္ခါရေသု ဥပဋ္ဌိတေသု ဣတရေဝိ ဥပဋ္ဌဟေယျမေဝါ”တိ
 ပရဿ။ ပ။ မနသိ ကရေတိ။ ပါဒကဇ္ဈာနဝသေန ဝိယ သမ္ပသိတဇ္ဈာန-
 ဝသေနပိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ဟောတိယေဝါတိ အာဟ “အဂ္ဂပသမာ-
 ပတ္တိယံ န ခေါ ကထန္တိ အာနေဉ္စ မနသိ ကရေတိ”တိ။ န မေ ဝိတ္တံ ပက္ခန္တတိ
 မယံ ဝိပဿနာဝိတ္တံ ဝိတိပဋိပန္နံ ဟုတ္တာ န ဝဟတိတိ။ ပါဒကဇ္ဈာနပေဝါတိ
 ဝိပဿနာယ ပါဒကဘူတမေဝ ဖျာနံ။ ပုနပ္ပုနံ မနသိ ကာတဗ္ဗန္တိ ပုနပ္ပုနံ
 သမာပဋ္ဌိတဉ္စ ဝိပဿနာယ တိက္ခဝိသဒဟာပါဒနာယ။ အဝဟန္တေ နိပုဏာ-
 ဘာဝေန သေဒနင်္ဂရိယာယ အပ္ပဝတ္တန္တေ။ သမာပဋ္ဌိတွာ ဝိပဿနာယ
 တိက္ခကမ္ပကရဏံ သမထဝိပဿနာဝိဟာရေနာတိ အာဟ “ကမ္မဋ္ဌာနေ မနသိ-
 ကာရေ ဝဟတိ”တိ။

၁၈၉။ သပ္ပန္နတိ မေကိ ဝိတိပဋိပတ္တိယာ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသာဘာဝ-
 တော သပ္ပန္နကိ မေ ကမ္မဋ္ဌာနန္တိ ဇာနနေန။ ဣရိယာပထံ အဟာပေတွာတိ
 ယယာ ပရိဿမော နာဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ အတ္တနော ဗလာနရူပံ တဿ ကာလံ
 နေက္ခာ ပမာဏမေဝ ပဝတ္တနေန ဣရိယာပထံ အဟာပေတွာ။ သပ္ပဝါရေသူတိ
 ဌာနနိသဇ္ဇာသယနဝါရေသု။ ကထာဝါရေသု ပန ဝိသေသံ တတ္ထ တတ္ထ
 ဝဒန္တိ။ ဣဒံ ဖုတ္တန္တိ ဣဒံ “ဣဒိနာ ဝိဟာရေနာ”တိအာဒိဝစနံ ဖုတ္တံ။

၁၉၀။ ကာမဝိဘက္ခာဒယော ဩဋ္ဌာရိကကာမရာဂဗျာပါဒသဘာဂါတိ
 အာဟ “ဝိတက္ကပဟာနေန ဌေ မဂ္ဂေ ကထေတွာ”တိ။ ကာမရုဏေသူတိ နိဒ္ဓါ-
 ရုဏေ ဘုဗ္ဗံ။ ကိသ္မိန္ဒိဒေဝ ကိလေသုပ္ပတ္တိကာရုဏေဘိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ

ကိလေသုပ္ပတ္တိကာရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အညထာ သဗ္ဗေပိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ကိလေသုပ္ပတ္တိကာရဏမေဝ။ သမုဒါစရတီတိ သမုဒါစာရေတိ အာဟ “သမုဒါစရဏတော”တိ။ သော ပန ယသ္မာ စိတ္တဿ, န သတ္တဿ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ ပါဠိယံ “စေတသော”တိ။ မ-ကာရေ ပဒသန္ဓိကရေ ဧ-ကာရဿ စ အ-ကာရေ ကတောတိ အာဟ “ဧဝံ သန္တေ တေ”န္တိ။

၁၉၁။ အနုသယောတိ မာနာနုသယော ဘဝရာဂါနုသယော အဝိဇ္ဇာနုသယောတိ တိဝိဓောပိ အနုသယော ပဟိယတိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ ဝုတ္တနယေနောတိ “တတော မဂ္ဂါနန္တရံ ဖလံ, ဖလတော ဝုဠာယ ပစ္စဝေက္ခမာနော ပဟိနဘာဝံ ဇာနာတိ၊ တဿ ဇာနနေန သမ္ပဇာနော ဟောတိ”တိ ဝုတ္တနယေန။

ကုသလတော အာယာတီတိ အာယတော၊ သော ဧတေသန္တိ ကုသလာယတိကာ။ တေနာဟ “ကုသလတော အာဂတာ”တိ။ တံ ပန နေသံ ကုသလာယတိကတ္ထံ ဥပနိဿယဝသေန ဟောတိ သဟဇာတဝသေနပီတိ တဒုဘယံ ဒဿေတုံ “သေယျထိဒ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ယသ္မာ ပန ယထာဝုတ္တဓမ္မေသု ကေစိ လောကီယာ, ကေစိ လောကုတ္တရာ၊ အထ ကသ္မာ ဝိသေသေန “လောကုတ္တရာ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “လောကေ ဥတ္တရာ ဝိသိန္ဓာ”တိ။ တေန လောကီယဓမ္မေသု ဥတ္တမဘာဝေန ဈာနာဒယော လောကုတ္တရာ ဝုတ္တာ, န လောကဿ ဥတ္တရဏတောတိ ဒဿေတိ။ ယံ ကိဉ္စိ မဟဂ္ဂတစိတ္တံ မာရဿ အဝိသယော အကာမာဝစရတ္တာ၊ ပဂေဝ တံ ဝိပဿနာယ ပါဒကဘူတံ သုဝိက္ခာလိတမလန္တိ အာဟ “ဇာနိတုံ န သက္ကောတိ”တိ။ ဧကော အာနိသံသော အတ္ထိ ဘာဝနာနုယောဂဿ သပ္ပါယဓမ္မကထာပဋိလာဘော။

၁၉၂။ တေဒတ္တန္တိ ကေဝလဿ သုတဿ အတ္ထာယ။ သပ္ပါယာသပ္ပါယဝသေနာတိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ နန သပ္ပါယဝသေန ဒသကထာဝတ္ထုနိ အာဂတာနိတိ? သစ္စမေတံ၊ အသပ္ပါယကထာဝဇ္ဇနပုဗ္ဗိကာယ သပ္ပါယကထာယ ဝသေန အာဂတတ္တာ “သပ္ပါယာသပ္ပါယဝသေန အာဂတာနိ”တိ ဝုတ္တံ။ သုတပရိယတ္တိဝသေနာတိ သရူပေန တတ္ထ အနာဂတာနိပိ ဒသကထာဝတ္ထုနိ သုတ္တဂေယျာဒိအန္တောဂတ္တာ “သုတပရိယတ္တိဝသေန အာဂတာနိ”တိ ဝုတ္တံ။ ပရိပူရဏဝသေန သရူပတော အာဂတတ္တာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဌတ္တာ ကထေတဗ္ဗာနိ။ အတ္ထောတိ သာမညတ္ထော။

၁၉၃။ အနုအာဝတ္တန္တိတိ အနု အနု အဘိမုခါဟုတွာ ဝတ္တန္တိ၊ ပယိရုပါသ-
နာဒိဝသေန အနုကုလယန္တိ။ ပုစ္ဆနုတဏှန္တိ ပစ္စယေသု မုစ္ဆနာကာရံ။ တဏှာယ
ပတ္တနာ နာမ တေနာကာရေန ပဝတ္တိတိ အာဟ “ပတ္တေတိ ပဝတ္တေတိ”တိ။
ကိလေသုပဒ္ဓဝေနာတိ ကိလေသသင်္ခါဟေန ဥပဒ္ဓဝေန။ ကိလေသာ ဟိ
သတ္တာနံ မဟာနတ္ထကရဏတော “ဥပဒ္ဓဝေါ”တိ ဝုစ္ဆန္တိ။ အတ္တေနော အပ္ပန္နရေ
ဥပ္ပန္နေန ကိလေသုပဒ္ဓဝေန အန္တေဝါသိနော ဥပဒ္ဓဝေါ အန္တေဝါသုပဒ္ဓဝေါ၊
ဗြဟ္မစရိယဿ ဥပဒ္ဓဝေါ ဗြဟ္မစာရပဒ္ဓဝေါဟိ ဣမမတ္ထံ “သေသုပဒ္ဓဝေသုပိ
ဧသေဝ နယော”ဟိ ဣမိနာ အတိဒိသတိ။ ဂုဏမရဏံ ကထိတံ၊ န ဇီဝိတမရဏံ။

အပ္ပလာဘာတိ အပ္ပမတ္တကလာဘိ ဝိသေသာန။ ဧဝံ ဝုတ္တောတိ ယဏာ-
ဝုတ္တဗြဟ္မစာရပဒ္ဓဝေါ ဒုက္ခဝိပါကတဏှော စေဝ ကဋ္ဌကဝိပါကတဏှော စာတိ ဧဝံ
ဝုတ္တော။ အာစရိယန္တေဝါသိကုပဒ္ဓဝေါ ဟိ ဗာဟိရကသမယဝသေန ဝုတ္တော၊
ဗြဟ္မစာရပဒ္ဓဝေါ ပန သာသနဝသေန။ ဒုရက္ခာတေ ဟိ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပုပ္ပတ္တိ
န မဟာသာဝဇ္ဇာ မိစ္ဆာ ဝိနိဝေသဿ သိထိလဝါယာမဘာဝတော၊ သွာချာ-
တေ ပန ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပုပ္ပတ္တိ မဟာ ဗာဝဇ္ဇာ မဟတော အတ္ထဿ ဗာဟိရ-
ဘာဝကရဏတော။ တေနာဟ “သာသနေ ပနာ”တိ အာဒိ။

၁၉၆။ တဿှာဟိ ဣဒံ ပုပ္ဖပရာပေက္ခံ ပုရိမဿ စ အတ္ထဿ ကာရဏဘာဝေန
ပစ္စာမသနန္တိ အာဟ “ယဿှာ”တိ အာဒိ။ မိတ္တံ ဧတဿ အတ္ထိတိ မိတ္တဝါ၊
တဿ ဟာဝေါ မိတ္တဝတော၊ တာယ။ မိတ္တဝသေန ပဋိပဇ္ဇနန္တိ အာဟ “မိတ္တပဋိ-
ပတ္တိယာ”တိ။ ဣပတ္တဝတယာတိ ဧတ္တာပိ ဧသေဝ နယော။

ဒုက္ခဒုက္ခာသိတမတ္တဒ္ဓိတိ ဣမိနာ ပဂေဝ ဣတရံ ဝိတိက္ကမန္တောတိ
ဒဿေတိ။ သာဝကေသု ဟိတပရက္ကမနံ ဩဝါဒါဒုသာသနီဟိ ပဋိပဇ္ဇနန္တိ
အာဟ “တထာ န ပဋိပဋိဿာမိ”တိ။ အာမကမတ္တဒ္ဓိ ကုလာလဘာဇနံ ဝုစ္ဆတိ။
နာဟံ တုဗ္ဗေသု တထာ ပဋိပဋိဿာမိဟိ ကုမ္ဘကာရော ဝိယ အာမကဘာ-
ဇနေသု အဟံ တုဗ္ဗေသု ကေဝလံ ဇာနာပေန္တော န ပဋိပဋိဿာမိ။ နိဂ္ဂဟိ-
တွာတိ နိဟရိတွာ။ လောကီယဂုဏာပိ ဣဝံ သာဓရာတွေဝ အဓိပ္ပေတာ
လော ဂုတ္တရဂုဏာနံ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော။ သေသံ သုပိညေယျမေဝ။

မဟာသုညတသုတ္တဝတ္ထနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-အစ္ဆရိယဗြဟ္မာသုတ္တံ

၁၉၇။ ဝိဘတ္တိပတိရူပကာ စ နိပါတာ ဟောန္တိတိ ယထာရဟံ တံတံ-
 ဝိဘတ္တိအတ္တဒီပကာ၊ ဣမ ပစ္စတ္တဝစနော ယတြသဒ္ဓေါ၊ ဟိသဒ္ဓေါ ဟေတု-
 အတ္တော၊ နာမသဒ္ဓေါ အစ္ဆရိယတ္တော၊ ပဒတ္တယဿ ပန အစ္ဆရိယတ္တ-
 နိဒ္ဒိဋ္ဌတာယ “အစ္ဆရိယတ္တ နိပါတော”တိ ဝုတ္တံ။ ကေသတော ပနေတံ
 ပဒတ္တယံ။ တထာ ဟိ ဝက္ခတိ “ယတြာတိ နိပါတဝသေန အနာဂတဝစန”န္တိ။
 ပပဉ္စသဒ္ဓေါ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော။ ဆိန္ဒဝဋ္ဋုမေတိ ဣမိနာ သဗ္ဗကိလေသဝဋ္ဋဿ
 အကုသလကမ္မဝဋ္ဋဿ စ ဆိန္ဒတ္တာ ဝိပါကဝဋ္ဋဿ စ ဥပရိ ဝက္ခမာနတ္တာ
 အာဟ“ဝဋ္ဋုမန္တိ ကုသလာကုသလကမ္မဝဋ္ဋံ ဝုတ္တိ”တိ။ နိပါတဝသေန ယတြ-
 သဒ္ဓယောဂေန။ အနာဂတဝစနန္တိ ဣဒံ အနာဂတဝစနသဒိသတ္တာ ဝုတ္တံ။
 အနာဂတတ္ထဝါစိ ဟိ အနာဂတဝစနံ၊ အတ္တော စေတ္ထ အတိတောတိ။
 အနုဿရိတိ ဣဒံ အနုဿရိတဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “န အနုဿရိဿတိ”တိ
 သဒ္ဓပယောဂဿ အတိတဝိသယတ္တာ။ ယဒါ ပန တေဟိ ဘိက္ခုဟိ ယာ ကထာ
 ပဝတ္တိ ကာ၊ တတော ပစ္စာပိ ဘဂဝတော တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ အနုဿရဏံ ဟောတိ-
 ယေဝ။

ခတ္တိယဇ္ဇောတိ အာဒိကာလတော ပဋ္ဌာယ အသမ္ဘိန္နာယ ခတ္တိယဇ-
 တိယာ ဥဒိတောဒိတာယ။ ဗြဟ္မဇ္ဇောတိ ဗြာဟ္မဏဇ္ဇော။ ဧဝံဂေါတ္တပိ ဧသေဝ
 နယော။ လောကီယလောကုတ္တရသီလေနာတိ ပါရမိတာသမ္ဘူတေန ဗုဒ္ဓါ-
 ဝေဏိကတ္တာ အနညသာဓာရဏေန လောကီယေန လောကုတ္တရေန စ
 သီလေန။ ဧဝံသီလာဘိ အနဝသေသသီလာနံ ဝိသုံ ပစ္စဝေက္ခဏကရဏေန
 ဧဝံသီလာတိ အနုဿရိဿတိ။ သေ နယော သေသေသု။ ယထာ
 ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ ဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ ဧဝံ သမာဓိပက္ခာ သမာဓိသမ္ပယုတ္တ-
 ဓမ္မာပိ သတိဝိရိယာဒယောတိ အာဟ “ဟေဋ္ဌာ သမာဓိပက္ခာနံ ဓမ္မာနံ
 ဂဟိတတ္တာ ဝိဟာရော ဂဟိတောဝါ”တိ၊ တသ္မာ သမာဓိပက္ခဓမ္မဝိနိ-
 မုတ္တော ဧဝ ဣမ ဝိဟာရော အဓိပ္ပေတောတိ ဝုတ္တံ “ဣဒံ ဟိ”တိအာဒိ။

ယထာ ဝါ အဋ္ဌသမာပတ္တိဝိပဿနာမဂ္ဂဖလသင်္ဂဟိတာ လောကီယ-
 လောကုတ္တရာ သမာဓိပညာ “ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ”တိ ပဒေဟိ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတာပိ
 ယထာသကံ ပဋိပက္ခတော မုစ္ဆနဿ ပဝတ္တိဝိသေသံ ဥပါဒါယ “ဧဝံပိမုတ္တာ”တိ
 ဧတ္ထ ပုန ဂဟိတာ၊ တထာ “ဧဝံဓမ္မာ”တိ ဧတ္ထ ဂဟိတာပိ သမာဓိပက္ခဓမ္မာ
 ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအာနေဉ္စအရိယဝိဟာရသင်္ခါတံ အတ္တနော ပဝတ္တိဝိသေသံ ဥပါဒါယ “ဧဝံ-
 ဝိဟာရိ”တိ ဧတ္ထ ပုန ဂဟိတာတိ ဝုစ္စမာနေန ကောစိ ဝိရောဓော။ ဖလဓမ္မာနံ

ပဝတ္တိကာလေပိ ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပဿသ္မိ န တံအာနုဘာဝဇာတာ၊ အထ ခေါ အရိယမဂ္ဂေန ကိလေသာနံ သမုတ္တိန္ဒတ္တာတိ အာဟ ‘မဂ္ဂါနုဘာဝေန ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာ’တိ။ ယော ယံ ပဇာတိ၊ သော ပဟာယကော ပဟာတဗ္ဗတော ဝိမုတ္တောတိ ဝုစ္စတိ ဝိသံသဋ္ဌဘာဝတောတိ ပဟာနဝိဘာဝေန ဝုစ္စမာနေ အပဟာယကဿ နိဗ္ဗာနဿ ကထံ ဝိနတ္တဇာ? ဝိသံသဋ္ဌဘာဝတော ဝေ။ တံ ဟိ ပကတိယာဝ သဗ္ဗသော ကိလေသေဟိ ဝိသံသဋ္ဌံ ဝိနိဿဋ္ဌံ သုဝိဇ္ဇရဝိဇ္ဇရေ ဌိတံ၊ တဿာဿ ဟတော နိဿဋ္ဌတ္တာ နိဿရဏဝိမုတ္တိ နိဿရဏပဟာနန္တံ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “နိဗ္ဗာန”န္တိအာဒိ။

၁၉၉။ ဣမေ တထာဂတဿ အတ္ထရိယအတ္တုတဗ္ဗော, န သာဝကဝိသယာ၊ မမ ပန ဒေသနာ တယာ သုတာ ဝေါတိ တေ လေရဿေဝ ဘာရံ ကရောန္တော “တံ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပဋိဘန္တူ”တိ အာဟ။ သတော သမ္ပဇာနောတိ ဣတ္ထ ကာလဘေဒဝသေန လတ္တမာနဗ္ဗိ သမ္ပဇာနဘာဝံ အနာမသိတ္တာ ဂတိဝိဘာဝေန တံ ဒဿေတုံ “ဧဝ သမ္ပဇညာနိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌ ဝဇေ ဂဏှန္တောတိ ဣတ္ထ ကထံ ဝရံ ဒေဝတာ ဒေတိ၊ ပရဿ ဝီယမာနဉ္စ တံ ကယံ ပရဿ သမိဇ္ဈတိတိ? ကမ္မဗလေနေဝ။ ယဒိ ဟိ တံ ကမ္မံ ကတောကာသံ ယဿ တဒပဒေသေန ဖလံ ဝိပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဒေဝတာယ တဿ ဝရံ ဒိန္တိ၊ ဣတရေန စ လဒ္ဓန္တိ ဝေါဟာရေ ဟောတိတိ။ အပိစ ပရဿ ပတ္တိတဝရာနိ နာမ ဝိပစ္စမာနဿ ကမ္မဿ ပစ္စယဘူတော ပယောဂဝိသေသောတိ ဒဉ္စဗ္ဗံ။ ဟာနိ ဝိပစ္စနေ ဧကန္တိကာနိဝိ အပ္ပေသက္ခာ ဒေဝဟာ “အယဿေ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈဿတိ, နော”တိ န ဇာနန္တိ၊ သက္ခော ပန ပညဝါ တာနိ ဧကန္တံ ဇာနာတိယေဝ။ တေန ဝုတ္တံ “သက္ခေန ပသီဒိတ္တာ ဒိန္တေ အဋ္ဌ ဝဇေ ဂဏှန္တော”တိအာဒိ။

ပဌမဇောနဝါရေကိ ဥပ္ပန္နဿ သဗ္ဗပဌမဇောနဝါရေ။ သော ဟိ ပဋိသန္ဓိယာ အာသန္နဘာဝတော အဝိသဒေါ ဟောတိ၊ ဒေဝဘာဝေ နိကန္တိဝသေန ဥပ္ပဇနတော န ဇာနာတိ။ အညာဟိ ဒေဝဘာဟိ အသာဓာရဏဇာနနံ ဟောတိ ဒုက္ခိယဇောနဝါရတော ပဌာယ ပဝတ္တနတော။

အညေဝိ ဒေဝါတိအာဒိနာ ဗောဓိသက္ကဿ တက္က သမ္ပဇညေနေဝ ဌိတဘာဝံ ဗျာဘိရေကမုခေန ဝိဘာဝေတိ။ အာဟာဂ္ဂပစ္ဆေဒေန ကာလံ ကဏှန္တိတိ ဣဒံ ခိန္နာပဒေါသိကဝသေန ဝုတ္တံ။ ဣတရေသမ္ပိ ဒိဗ္ဗဘောဂေဟိ မုတ္တိတတံ အဇ္ဈာပန္နာနံ တိဋ္ဌန္တာနံ သမ္ပဇညာဘာဝေါ ဟောတိယေဝ။ ကိံ တထာဂ္ဂပံ

အာရမ္မဏံ နတ္ထိတိ ယထာရူပံ ဥဋ္ဌာရံ ပဏီတဉ္စ အာရမ္မဏံ ပဋိစ္စ တေ ဒေဝါ သံမုတ္တိတာ အာဟာရူပစ္ဆေဒမ္ပိ ကရေန္တိ၊ ကိံ တထာရူပံ ဥဋ္ဌာရံ ပဏီတဉ္စ အာရမ္မဏံ ဗောဓိသတ္တဿ နတ္ထိတိ ဗောဓိသတ္တဿ သမ္ပဇညာနဘာဝံ ဝိဘာဝေတုံ စောဒနံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဗောဓိသတ္တော ဟိ ယတ္ထ ယတ္ထ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ အညေ သတ္တေ ဒသဟိ ဝိသေသေဟိ အဓိဂ္ဂဏှာတိ၊ ပဂေဝ တတ္ထ ဒေဝဘူတော၊ တထာပိ “သတော သမ္ပဇာနော”တိ အယမေတ္ထ အတ္ထရိယဓမ္မော ဝုတ္တော။

၂၀၀။ သမ္ပတ္တိဘဝေ ဒီဃာယုကတာ နာမ ပညာဗလေန ဟောတိ၊ ဗောဓိသတ္တော စ မဟာပညော၊ တသ္မာ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ တေန ဒီဃာယုကေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယေန “သေသတ္တဘာဝေသု ကိံ ယာဝတာယုကံ န တိဋ္ဌတိ”တိ စောဒေတိ။ ဣတရော “အာမ န တိဋ္ဌတိ”တိ ပဋိဇာနိတွာ “အညဒါဟိ”တိ အာဒိနာ တတ္ထ ကာရဏမာဟ။ “ဣဓ န ဘဝိဿာမိ”တိ အဓိမုစ္စနဝသေန ကာလကိရိယာ အဓိမုတ္တိကာလကိရိယာ။ ပါရမိဓမ္မာနံ ဟိ ဥက္ကံသပ္ပတ္တိယာ တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အဘိညာသမာပတ္တိဟိ သန္တာနဿ ဝိသေသိတတ္တာ အတ္တသိနေဟဿ တနဘာဝေန သတ္တေသု စ မဟာကရုဏာယ ဥဋ္ဌာရဘာဝေန အဓိဋ္ဌာနဿ တိက္ခဝိသဒဘာဝါပတ္တိယာ ဗောဓိသတ္တာနံ အဓိပ္ပါယာ သမိဇ္ဈန္တိ၊ စိတ္တေ ဝိယ ကမ္မေသု စ တေသံ ဝသိဘာဝေါ၊ တသ္မာ ယတ္ထုပပန္နာနံ ပါရမိယော သမ္ပဒေဝ ပရိဗြူဟေန္တိ၊ ဝုတ္တနယေန ကာလံ ကတွာ တတ္ထ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တထာ ဟိ အယံ မဟာသတ္တော ဣမသ္မိံယေဝ ကပ္ပေ နာနာဇာတိသု အပရိဟိနဇ္ဈာနော ကာလံ ကတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တော အပ္ပကမေဝ ကာလံ တတ္ထ ဌတွာ တတော စဝိတွာ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တော။ တေနာဟ “အယံ ကာလကိရိယာ အညေသံ န ဟောတိ”တိ။ သဗ္ဗပါရမီနံ ပူရိတတ္တာတိ ဣမိနာ ပယောဇနာဘာဝတော တတ္ထ ဌတွာ အဓိမုတ္တိကာလကိရိယာ နာမ န ဟောတိတိ ဒဿေတိ။ အပိစ စရိမဘဝေ စတုမဟာနိမိသမုဋ္ဌာနပုဗ္ဗိကာယ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိသဒိဃာယ မဟာသမ္ပတ္တိယာ နိဗ္ဗတ္တိ ဝိယ ဗုဒ္ဓဘူတဿ အသဒိသဒါနာဒိဝသေန အနညသာဓာရဏလာဘုပ္ပတ္တိ ဝိယ စ ဣတော ပရံ မဟာပုရိသဿ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိအနုဘဝနံ နာမ နတ္ထိတိ ယာဝတာယုကဋ္ဌာနံ ဥဿာဟဇာတဿ ပုညသမ္ဘာရဿ ဝသေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အယံ ဟေတ္ထ ဓမ္မတာ။

မနုဿဂဏနာဝသေန, န ဒေဝဂဏနာဝသေန။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနီတိ စုတိယာ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ။ အဓိလာယိတွာတိ ဧတ္ထ အဓိလာတဂ္ဂဟဏေနေဝ တာသံ မာလာနံ ဝဏ္ဏသမ္ပဒါပိ ဂန္ဓသမ္ပဒါပိ သောဘာသမ္ပဒါပိ ဒဿိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

သေဝ နယော။ သတ္တာနံ တာဒိသဂါဟဝိမောစနတ္ထံ ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော မနုဿသုဂတိယံယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ န ဒေဝသုဂတိယံ၊ မနုဿသုဂတိယံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ ဩပပါတိကာ န ဟောန္တိ သတိ စ ဩပပါတိကူပပတ္တိယံ ဝုတ္တဒေါသာနတိ-
 ဝတ္တနတော၊ ဓမ္မဝေနယျာနံ အတ္တာယ ဓမ္မတန္တိယာ ဌပနဿ ဝိယ ဓာတု-
 ဝေနယျာနံ အတ္တာယ ဓာတုနံ ဌပနဿ ဣတ္ထိတဗ္ဗတ္တာ စ။ န ဟိ ဩပပါတိကာနံ ပရိနိဗ္ဗာနတော ဥဒ္ဓိ သရီရဓာတုယော တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာ န ဩပပါတိကာ ဟောန္တိ၊ စရိမဘဝေ စ မဟာဗောဓိသတ္တာ မနုဿဘာဝဿ ပါကဋ္ဌ-
 ကရဏာယ ဒါရပရိဂ္ဂဟမ္ပိ ကရေန္တာ ယာဝ ပုတ္တမုခဒဿနာ အဂါရမဇ္ဈေ တိဋ္ဌန္တိ၊ ပရိပါကဂတသီလနေက္ခမ္ပပညာဒိပါရမိကာပိ^၁ န အဘိနိက္ခမန္တိ၊ ကိ^၂ ဝါ တောယ ကာရဏစိန္တာယ၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏာ၊ ယဒိဒံ မနုဿဘူတာနံယေဝ အဘိသမ္ပုဇ္ဈနာ၊ န ဒေဝဘူတာနန္တိ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။ တထာ ဟိ တဒတ္ထော မဟာဘိနိဟာရောပိ မနုဿဘူတာနံယေဝ ဣဇ္ဈတိ၊ န ဣတရေသံ။

ကသ္မာ ပန သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ န သေသဒီပေသုတိ? ကေစိ တာဝ အာဟု “ယသ္မာ ပထဝိယာ နာဘိဘူတာ ဗုဒ္ဓါနဘာဝသဟိတာ အဝလဋ္ဌာနဘူတာ ဗောဓိမဏ္ဍာဘူမိ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”တိ၊ “တထာ ဣတရေသမ္ပိ အဝိဇဟိတဋ္ဌာနာနံ တတ္ထေဝ လဟ္တမာနတော”တိ။ အယံ ပနေတ္ထ အမှာကံ ခန္တိ^၂—ယသ္မာ ပုရိမဗုဒ္ဓါနံ မဟာ-
 ဗောဓိသတ္တာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနန္တ နိဗ္ဗတ္တိယာ သာဝကဗောဓိသတ္တာနံ သာဝက-
 ဗောဓိယာ အဘိနိဟာရော သာဝကပါရမီနံ သမ္ဘရဏံ ပရိပါစနန္တ ဗုဒ္ဓခေတ္တ-
 ဘူတေ ဣမသ္မိ^၁ စက္ကဝါဋ္ဌေ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ ဣဇ္ဈတိ၊ န အညတ္ထ။ ဝေနယျာနံ ဝိနယနတ္ထော စ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါတိ အဂ္ဂသာဝကာဒိဝေနယျုဝိသေသာပေက္ခာယ ဧကသ္မိ^၁ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ န သေသဒီပေသု။ အယဉ္စ နယော သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏောတိ ဘေသံ ဥတ္တမပုရိသာနံ တတ္ထေဝ ဥပ္ပတ္တိ သမ္ပတ္တိစက္ကာနံ ဝိယ အညမညပနိဿယတော အပရာပရံ ဝတ္တတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေနာဟ “တိသု ဒီပေသု ဗုဒ္ဓါ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဇမ္ဗုဒီပေယေဝ နိဗ္ဗတ္တန္တိတိ ဒီပံ ပဿတိ”တိ။ ဣမိနာ နယေန ဒေသနိယမေပိ ကာရဏံ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ^၃ စ ခတ္တိယကုလံ လောကသမ္ပတံ ပြာဟ္မဏာနမ္ပိ ပူဇနီယဘာဝတော။
 ရာဇာ မေ ဝိတာ ဘဝိဿတိတိ ကုလံ ပဿိ ပိတုဝသေန ကုလဿ

၁-....ပါရမိယောပိ (က) ၂-အယံ ပနေတ္ထ ဓမ္မတာ (က)
 ၃-ဒီ-ဝီ ၂-၂၃-ဝိဋ္ဌာဒီသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗတော။ ဒသန္တံ မာသာနံ ဥပရိ သတ္တ ဒိဝသနီတိ ပဿိ တေန အတ္တနော အန္တရာယာဘာဝံ အညာသိ၊ တဿာ စ တုသိတဘဝေ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိပစ္စနဘဝနံ။

တာ ဒေဝတာတိ ဒသသဟဿိစက္ကဝါဠဒေဝတာ။ ကထံ ပန တာ ဗောဓိ- သတ္တဿ ပူရိတပါရမိဘာဝံ ဘာဝိနဉ္စ သမ္ပုဒ္ဓဘာဝံ ဇာနန္တိတိ? မဟေသက္ခာနံ ဒေဝတာနံ ဝသေန၊ ယေဘုယျေန စ တာ ဒေဝတာ အဘိသမယဘာဝိနော။ တထာ ဟိ ဘဂဝတော စ ဓမ္မဒါနသံဝိဘာဝေ အနေကဝါရံ ဒသသဟဿ- စက္ကဝါဠဝါသိဒေဝကာသန္တိပါတော အဟောသိ။

စဝါဒီတိ ပဇာနာတိ စုတိအာသန္နဇေနဟိ ဉာဏသဟိတေဟိ စုတိယာ ဥပဋ္ဌိတဘာဝဿ ပဋိသံဝိဒိတတ္တာ။ စုတိစိတ္တံ န ဇာနာတိ စုတိစိတ္တက္ခဏဿ ဣတ္ထရဘာဝတော။ တထာ ဟိ တံ စုတုပပါတဉာဏဿပိ အဝိသယော ဝေ။ ပဋိ- သန္တိစိတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ အာဝဇ္ဇနပရိယာယောဟိ အာဝဇ္ဇနက္ကမော၊ ယသ္မာ ကေဝါရံ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေန အာရမ္မဏံ နိစ္ဆိနိတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ တမေဝါရမ္မဏံ ဒုတိယံ တတိယဉ္စ အာဝဇ္ဇိတွာ နိစ္ဆိယတိ၊ အာဝဇ္ဇနသီသေန စေတ္တ ဇေနဝါရော ဂဟိတော။ တေနာဟ “ဒုတိယတတိယစိတ္တဝါရေယေဝ ဇာနိဿတိ”တိ။ စုတိယာ ပုရေဟရံ ကတိပယစိတ္တဝါရတော ပဋ္ဌာယ မရဏံ မေ အာသန္နန္တိ ဇာနနတော “စုတိက္ခဏေပိ စဝါဒီတိ ပဇာနာတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ပဋိသန္တိယာ ပန အပုဗ္ဗဘာဝတော ပဋိသန္တိစိတ္တံ န ဇာနာတိ။ နိကန္တိယာ ဥပ္ပတ္တိတော ပရတော အသုကသ္မိံ ဌာနေ ဗယာ ပဋိသန္တိ ဂဟိတတိ ပဇာနာတိ၊ ဒုတိယဇေနတော ပဋ္ဌာယ ဇာနာတိတိ ဝုတ္တောဝါယမတ္တော။ တသ္မိံ ကာလေဟိ ပဋိသန္တိဂ္ဂဟဏကာလေ။ ဒသသဟဿိ ကမ္ပတိတိ ဧတ္တ ကမ္ပနကာရဏံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ မဟာကာရဏိကာ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော သတ္တာနံ ဟိတသုခဝိဇာနတပ္ပရတာယ ဗဟုလံ သောမနသိကာဝ ဟောန္တိတိ တေသံ ပဋ္ဌမမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္တိဂ္ဂဟဏံ အဋ္ဌကထာယံ” ဝုတ္တံ။ မဟာ- သီဝဇ္ဇေရာ ပန ယဒိပိ မဟာကာရဏိကာ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော သတ္တာနံ ဟိတသုခဝိဇာနတပ္ပရာ၊ ‘ဝိဝေ ဘဏ္ဍာသယာ ပန ဝိသင်္ခါရနိန္ဒာ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အဇ္ဈုပေက္ခဏဗဟုလာတိ ပဉ္စမေန မဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္တိဂ္ဂဟဏမာဟ။

ပုရေပုဏ္ဏမာယ သတ္တမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယာတိ ပုဏ္ဏမာယ ပုရေ သတ္တမ- ဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ၊ သုက္ကပက္ခေ နဝမိတော ပဋ္ဌာယာတိ အတ္တော။ သတ္တမေ

၁-ဒီ-၆ ၂-၂၃၊ အဘိ-၄ ၁-၃၇၊ ၆-၆ ၄-၁၂၄-ပိဋေသု။

ဒိဝသေတိ အာသာဠိပုဏ္ဏမာယ။ ဣဒံ သုပိနန္တိ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာကာရံ သုပိနံ။
နေသံ ဒေဝိယောတိ မဟာရာဇေနံ ဒေဝိယော။

သော စ ခေါ ပုရိသဂဗ္ဘော၊ န ဣတ္ထိဂဗ္ဘော၊ ပုတ္တော တေ ဘဝိဿတိတိ
တ္တေကမေဝ တေ ပြာဟူဏာ အတ္တနော သုပိနသတ္တနယေန ကထေသုံ။ သဓေ
အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿတိတိအာဒိပန ဒေဝတာဝိဂ္ဂဟေန ဘာဝိနမတ္ထံ ယာထာ-
ဝတော ပဝေဒေသုံ။

ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိယောတိ ဧတ္ထ ဂဗ္ဘော ဝုစ္စတိ မာတုကုစ္ဆိ၊ တတ္ထ ဥပ္ပတ္တိ
အဝက္ကန္တိ၊ တာဝ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ၊ ယာဝ န နိက္ခမတိ။ ဌိတကာဝ နိက္ခမန္တိ
ဓမ္မာသနတော ဩတရန္တော ဓမ္မကထိကော ဝိယ။

၂၀၁။ ဝတ္တမာနသမိပေ ဝတ္တမာနေ ဝိယ ဝေါဟရိယတိတိ ဩက္ကမတိတိ
ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဩက္ကန္တော ဟောတိတိ အတ္ထော”တိ။ ဧဝံ ဟောတိတိ ဧဝံ
ဝုတ္တပ္ပကာရေနဿ သမ္ပဇာနနာ ဟောတိ။ န ဩက္ကမမာနေ ပဋိသန္ဓိက္ခဏဿ
ဒုဝိညေယျတ္တာ။ တထာ စ ဝုတ္တံ “ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ န ဇာနာတိ”တိ။ ဒသသဟဿ-
စက္ကဝါဠပတ္ထရဏေန ဝါ အပ္ပမာဏော။ အတိဝိယ သမုဇ္ဈလဘာဝေန ဥဠာရော။
ဒေဝါနုဘာဝန္တိ ဒေဝါနံ ပဘာနဘာဝံ။ ဒေဝါနံ ဟိ ပဘံသော ဩဘာသော
အဓိဘဝတိ၊ န တေသံ အာဓိပစ္စံ။ တေနာဟ “ဒေဝါန”န္တိအာဒိ။

ရုက္ခဂစ္ဆာဒိနာ ကေနစိ န ဟညတိတိ အယာ၊ အဗာဓာ။ တေနာဟ “နိစ္စ-
ဝိဝဠာ”တိ။ အသံဝုတာတိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ စ ကေနစိ န ပိဟိတာ။ တေနာဟ
“ဟေဋ္ဌာဝိ အပ္ပတိဋ္ဌာ”တိ။ တတ္ထ ဝိ-သဒ္ဓေန ယထာ ဟေဋ္ဌာ ဥဒကဿ
ပိဓာယိကာ ပထဝီ နတ္ထိတိ အသံဝုတာ လောကန္တရိကာ၊ ဧဝံ ဥပရိပိ
စက္ကဝါဠေသု ဝိယ ဒေဝဝိမာနာနံ အဘာဝတော အသံဝုတာ အပ္ပတိဋ္ဌာတိ
ဒသေတိ။ အန္ဓကာရော ဧတ္ထ အတ္ထိတိ အန္ဓကာရာ။ စက္ခုဝိညာဏံ န ဇာယတိ
အာလောကဿာဘာဝတော၊ န စက္ခုနော။ တထာ ဟိ “တေန ဩဘာသေန
အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ”တိ၊ ဝုတ္တံ။ ဇမ္ဗုဒီပေ ဌိတမဇ္ဈနိကဝေလာယံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟ-
ဝါသိနံ အတ္တင်္ဂမနဝသေန ဥပဗ္ဗံ သူရိယမဏ္ဍလံ ပညာယတိ၊ အပရဂေါယာန-
ဝါသိနံ ဥဂ္ဂမနဝသေန၊ ဧဝံ သေသဒီပေသုပိတိ အာဟ “ဧကပ္ပဟာရေနော
တိသု ဒီပေသု ပညာယန္တိ”တိ။ ဣတော အညထာ ပန ဒွီသု ဧဝံ ဒီပေသု
ဧကပ္ပဟာရေနော ပညာယတိတိ။ ဧကကာယ ဒိသာယ နဝ နဝ ယောဇန-
သတသဟဿာနိ အန္ဓကာရဝိဓေနမ္ပိ ဣမိနာ နယေန ဒဠဗ္ဗံ။ ပဘာယ

နပ္ပဟောန္တိတိ အတ္တနော ပဘာယ ဩဘာသိတုံ န အဘိသမ္ဘုဏန္တိ။ ယုဂန္ဓရ-
ပဗ္ဗတမတ္တကပ္ပမာဏေ အာကာသေ ဝိစရဏတော “ဓတ္တဝါဠပဗ္ဗတဿ
ဝေပဈေန ဓရန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။

ဝါဠဝါတိ ခါဒနတ္ထံ ဂဏိတုံ ဥပက္ကမန္တာ။ ဝိပရိဝတ္တိတွာတိ ဝိဝဋ်တွာ။
ဆိန္နိတွာတိ မုစ္ဆာပတ္တိယာ ဌိတဋ္ဌာနတော မုစ္ဆိတွာ။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂစ္ဆေဒနဝသေန ဝါ
ဆိန္နိတွာ။ အစ္စန္ဒါရေတိ အာတပသန္တာပါဘာဝေန အတိသိတဘာဝံ
သန္တာယ အစ္စန္ဒါရတာ ဝုတ္တာ သိယာ။ န ဟိ တံ ကပ္ပသဏ္ဌာနဥဒကံ
သမ္ပတ္တိကရမဟာမေသဝုဋ် ပထဝီသန္တာရကံ ကပ္ပဝိနာသကဥဒကံ ဝိယ ခါရံ
ဘဝိတုမရဟတိ။ တထာ ဟိ သတိ ပထဝီပိ ဝိလိယေယျ။ တေသံ ဝါ ပါပကမ္မ-
ဗလေန ပေတာနံ ပကတိဥဒကဿ ပုဗ္ဗခေဋ္ဌဘာဝါပတ္တိ ဝိယ တဿ ဥဒကဿ
တဒါ ခါရဘာဝါပတ္တိ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “အစ္စန္ဒါရေ ဥဒကေ”တိ။ သမန္တ-
တောတိ သဗ္ဗဘာဂတော ဆပ္ပကာရမ္ပိ။

၂၀၂။ ဓတုန္တံ မဟာဈာနံ ဝသေနာတိ ဝေဿဝဏာဒိစတုမဟာရာဇ-
ဘာဝသာမညေန။

၂၀၃။ သဘာဝေနောတိ ပရဿ သန္တိကေ ဂဟဏေန ဝိနာ အတ္တနော
သဘာဝေနော သယမေဝ အဓိဋ္ဌဟိတွာ သီလသမ္ပန္နာ။

မနုဿေသျှတိ ဣဒံ ပကတိစာရိတ္တဝသေန ဝုတ္တံ “မနုဿိတ္တိယာ နာမ
မနုဿပုရိသေသု ပုရိသာဓိပ္ပာယစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ။ ဗောဓိသတ္တမာတု ပန
ဒေဝေသုပိ တာဒိသံ စိတ္တံ နုပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ ယထာ ဗောဓိသတ္တဿ အာနုဘာဝေန
ဗောဓိသတ္တဿ မာတု ပုရိသာဓိပ္ပာယစိတ္တံ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ တဿ အာနုဘာဝေ-
နေဝ သာ ကေနစိ ပုရိသေန အနတိက္ကမနိယာတိ အာဟ “မါဒါ န ဓဟန္တိ၊
ဒိဗ္ဗသင်္ခလိကာ ဝိယ ဗန္ဓုန္တိ”တိ။

ပုဗ္ဗေ “ကာမဂုဏူပသံဟိတံ စိတ္တံ နုပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝုတ္တံ၊ ပုန “ပဉ္စဟိ ကာမ-
ဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမဂီဘူတာ ပရိစာရေတိ”တိ ဝုတ္တံ၊ ကထမိဒံ အညမညံ
န ဝိရုဇ္ဈတိတိ အာဟ “ပုဗ္ဗေ”တိအာဒိ။ ဓတ္ထုပဋိက္ခေပေါတိ အဗြဟ္မစရိယဝတ္ထု-
ပဋိသေဓော။ တေနာဟ “ပုရိသာဓိပ္ပာယဝသေနာ”တိ။ အာရမ္ပဏပဋိလာ-
ဘောတိ ရူပါဒိပဉ္စကာမဂုဏာရမ္ပဏဿေဝ ပဋိလာဘော။

၂၀၄။ ကိလမထောတိ ခေဒေါ။ ကာယဿ ဟိ ဂရုဘာဝကဋိနဘာဝါ-
ဒယောပိ တဿာ တဒါ န ဟောန္တိ ဧဝံ။ “တိရောကုန္တိဂတံ ပဿတိ”တိ ဝုတ္တံ။

ကဒါ ပဋ္ဌာယ ပဿတိတိ အာဟ “**ကလလာဒိကာလံ အတိက္ကမိတွာ**”တိအာဒိ။
 ဒဿနေ ပယောဇနံ သယမေဝ ဝဒတိ၊ တဿ အဘာဝတော ကလလာဒိ-
 ကာလေ န ပဿတိ။ **ပုတ္တေနာ**တိ ဒဟရေန မန္တေန ဥတ္တာနသေယျကေန။
 ယံ တံ မာတူတိအာဒိ ပကတိစာရိတ္တဝသေန ဝုတ္တံ။ စက္ကဝတ္တိဂဗ္ဘတောပိ ဟိ
 သဝိသေသံ ဗောဓိသတ္တဂဗ္ဘော ပရိဟာရံ လဘတိ ပုညသမ္ဘာရဿ သာတိ-
 သယတ္တာ၊ တဿ ဗောဓိသတ္တမာတာ အတိဝိယ သပ္ပါယာဟာရာစာရာ စ
 ဟုဘွာ သက္ကစ္စံ ပရိဟရတိ။ **ပုရတ္တာဘိပုခေါ**တိ မာတု ပုရတ္တာဘိပုခေါ။ ဣဒါနိ
 တိရောကုတ္တိဂတဿ ဒိဿမာနတာယ အပ္ပန္နရံ ဗာဟိရဉ္စ ကာရဏံ ဒဿေတုံ
 “**ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မ**”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဿာတိ ဒေဝိယာ။ **ဝတ္ထုန္တိ** ကုန္တိ။
 ဖလိကအပ္ပပဋ္ဌလာဒိနော ဝိယ ဗောဓိသတ္တမာတုကုန္တိတဿ ပဋ္ဌလ-
 ဘာဝေန အာလောကဿ ဝိဗန္ဓာဘာဝတော ယထာ ဗောဓိသတ္တမာတာ
 ကုန္တိဂတံ ဗောဓိသတ္တံ ပဿတိ၊ ကိမေဝံ ဗောဓိသတ္တောပိ မာတရံ အညဉ္စ
 ပုရတော ရူပဂတံ ပဿတိ၊ နောတိ အာဟ “**ဗောဓိသတ္တော ပနာ**”တိအာဒိ။
 ကဿ ပန သတိ စက္ခုမိ အာလောကေ စ န ပဿတိတိ အာဟ “**န ဟိ
 အန္တောကုန္တိယံ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ**”တိ။ အဿာသပဿာသာ ဝိယ
 ဟိ တတ္ထ စက္ခုဝိညာဏမ္ပိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ တဇ္ဇာသမန္နာဟာရဿာဘာဝတော။

၂၀၅။ ယထာ အညာ ဣတ္ထိယော ဝိဇာတပစ္စယာ တာဒိသေန ရောဂေန
 အဘိဘူတာပိ ဟုဘွာ မရန္တိ၊ ဗောဓိသတ္တမာတု ပန ဗောဓိသတ္တေ ကုန္တိဂတေ
 န ကောစိ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကေဝလံ အာယုပရိက္ခယေနော ကာလံ
 ကရေတိ၊ သွာယမတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောယေဝ။ **ဗောဓိသတ္တေန ဝသိတဋ္ဌာနံ**
 ဟိဘိအာဒိနာ တတ္ထ ကာရဏမာဟ။ အပနေတွာတိ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနတော
 နိဟရိတွာ။ **အနုရက္ခိတုံ န သက္ကောတိတိ** သမ္မာ ဂဗ္ဘပရိဟာရံ နာနယုဉ္စတိ၊
 တေန ဂဗ္ဘော ဗဟ္မာဗာဓော ဟောတိ။ **ဝတ္ထုဝိသဒံ ဟောတိတိ** ဂဗ္ဘာ-
 သယော ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ မာတု **မဇ္ဈိမဝယဿ တတိယကောဋ္ဌာသေ၊**
 ဗောဓိသတ္တဿ ဂဗ္ဘောက္ကမနမ္ပိ တဿာ အာယုပရိမာဏဝိလောကနေနေဝ
 သင်္ဂဟိတံ ဝယောဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိကာရဿ ပရိဝဇ္ဇနတော၊ ဣတ္ထိသဘာဝေန
 ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိကာရော ပန ဗောဓိသတ္တဿ အာနုဘာဝေနော ဝုပသမ္ပတိ။

သတ္တမာသဇာတောတိ ပဋိသန္တိဂ္ဂဟဏတော သတ္တမေ မာသေ ဇာတော။
 သော **သီတုဏှက္ခမော န ဟောတိ** အတိဝိယ သုခုမာလတာယ။ အဋ္ဌမာသ-
 ဇာတော ကာမံ သတ္တမာသဇာတတော ဝုဒ္ဓိအဝယဝေါ၊ ကေစ္စေ ပန

၁-ပတနဘာဝေန(ဒိ-ဦ ၂-၂၈-ဝိဋ္ဌေ။)

စဗ္ဗပဒေသာ ဝုဒ္ဓိံ ပါပုဏန္တာ သနုနံ န သဟန္တိ၊ တေန သော န ဇိဝတိ။
သတ္တမာသဇာတဿ ပန န တာဝ တေ ဇာတာတိ ဝဒန္တိ။

ဦးတာဝ ဟုတ္တာတိ နိဒ္ဒါက္ခတာယ ဦးတာ ဝေ ဟုတ္တာ။ ဒုက္ခဿ ဟိ
ဗလဝဘာဝတော တံ ဒုက္ခံ အသဟမာနာ အညာ ဣတ္ထိယော နိဿိန္တာ ဝါ
နိပန္တာ ဝါ ဝိဇာယန္တိ။ ဥပဓိဇေညာတိ ဥပဂတဝိဇာယနကာလာ။ သကလ-
နဂရဝါသိနောတိ ကပိလဝတ္ထု ပရိဝါရေတွာ ဦးတေသု ဒေဝဒဟာဒီသု ဆသု
နဂရေသု ဝသန္တာ။

ဒေဝါ နံ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍန္တိတိ လောကနာထံ မဟာပုရိသံ မယမေဝ ပဌမံ
ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာမာတိ သဗ္ဗာတဂါရဝဗဟုမာနာ အတ္တနော ဝီတိံ ပဝေဒေန္တာ
နိဏာသဝါ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော အာဒိတော ပဋိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ။ သူတိဝေသန္တိ
သူတိဇဂ္ဂနဇာတိဝေသံ။ ဧကေတိ ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိနော။ မစ္ဆန္တိသဒိသံ
ဆဝိဝေသန။

၂၀၆။ အဇိနပ္ပဇေကိယာတိ အဇိနစဗ္ဗေဟိ သိဗ္ဗေတွာ ကတပဝေကိယာ။
မဟာတေဇောတိ မဟာနဘာဝေါ။ မဟာယသောတိ မဟာပရိဝါရော
ဝိပုလကိတ္တိယောသော စ။

အဂ္ဂိအဂ္ဂါတိ သမ္မာဓဋ္ဌာနတော နိက္ခမနေန ဝိဘာဝိတတ္တာ ဘဂ္ဂါ ဝိဘဂ္ဂါ
ဝိယ စ ဟုတ္တာ။ တေန နေသံ အဝိသဒဘာဝမေဝ ဒသေတိ။ အလဂ္ဂေါ
ဟုတ္တာတိ ဂဟ္တာသယေ ယောနိပဒေသေ စ ကတ္တမိ အလဂ္ဂေါ အသတ္တော
ဟုတ္တာ။ ဥဒကေနာတိ ဂဟ္တာသယဂတေန ဥဒကေန အမက္ခိတော နိက္ခမတိ
သမ္ဘန္တိတဿ တာဒိသဿ ဥဒကသေမှာဒိကသေဝ တတ္ထ အဘာဝတော။
ဗောဓိသတ္တဿ ဟိ ပုညာနဘာဝေန ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ တံ ဌာနံ
ဝိသုဒ္ဓိံ ပရမသုဂန္ဓဂန္ဓကုဋိ ဝိယ စန္ဒနဂန္ဓံ ဝါယန္တိ တိဋ္ဌတိ။ ဥဒကဝဋ္ဋိယောတိ
ဥဒကက္ခန္ဓာ။

၂၀၇။ မုဟုတ္တဇာတောတိ မုဟုတ္တေန ဇာတော ဟုတ္တာ မုဟုတ္တမတ္တောဝ။
အနုဇာရိယမာနောတိ အနုကူလဝသေန နိယမာနေ။ အာဂတာဇနဝါတိ
တံ ဌာနံ ဥပဂတာနိ ဝေ။

အနောကသာဓန္တိ ရတနမယာနေကသတပတိဋ္ဌာနဟိရကံ။ သဟဿမဏ္ဍ-
လန္တိ တေသံ ဥပရိ ပတိဋ္ဌိတံ အနေကသဟဿမဏ္ဍလဟိရကံ။ မဇ္ဈတိ ဒေဝါ။

န ခေါ် ပနေဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ သတ္တပဒဝိတိဟာရတော ပဂေဝ ဒိသာဝိလောက-
 နဿ ကတတ္တာ။ တေနာဟ “မဟာသတ္တော ဟိ”တိအာဒိ။ ကေင်္ကဏာနီတိ
 ဝိဝဋ္ဌဘာဝေန ဝိဟာရင်္ကပရိဝေဏင်္ကဏာနံ ဝိယ ကေင်္ကဏသဒိသာနိ အဟေသုံ။
 သဒိသောပိ နတ္ထိ ဘိ တုမှာကံ ဣဒံ ဝိလောကနံ ဝိသိဋ္ဌေ ပဿိတုံ ဣဓ တုမှေဟိ
 သဒိသောပိ နတ္ထိ၊ ကုတော ဥတ္တရိတရောတိ အာဟံသု။ သဗ္ဗပဌမောတိ
 သဗ္ဗပ္ပဓာနော။ ပဓာနပရိယာယော ဟိ ဣဓ ပဌမသဒ္ဓေါ။ တေနာဟ “ဣတရာ-
 နိ”တိအာဒိ။ ဧတ္ထ စ မဟေသက္ခာ တာဝ ဒေဝါ တထာ ဝဒန္တိ၊ ဣတရေ ပန
 ကထန္တိ? မဟာသတ္တဿ အာနုဘာဝဒဿနေနေဝ။ မဟေသက္ခာနဉ္စိ ဒေဝါနံ
 မဟာသတ္တဿ အာနုဘာဝေါ ဝိယ တေန သဒိသာနမ္ပိ အာနုဘာဝေါ ပစ္စက္ခော
 အဟေသိ၊ ဣတရေ ပန တေသံ ဝစနံ သုတွာ သဒ္ဓဟန္တာ အနုမိနန္တာ တထာ
 အာဟံသု။

ဇာတမတ္တဿေဝ ဗောဓိသတ္တဿ ဌာနာဒီနိ ယေသံ ဝိသေသာမိဂမာနံ
 ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတာနီတိ တေ နိဗ္ဗါရေတွာ ဒဿေန္တော “ဧတ္ထ စာ”တိအာဒိမာဟ။
 တတ္ထ ပတိဋ္ဌာနံ စတုဣဒ္ဓိပါဒပဋိလဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ဣဒ္ဓိပါဒဝသေန
 လောကုတ္တရဓမ္မေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသမိဇ္ဈနတော။ ဥတ္တရာဘိမုခဘာဝေါ
 လောကဿ ဥတ္တရဏာဝသေန ဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ သတ္တပဒဂမနံ သတ္တ-
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါဒိဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဝိသုဒ္ဓဆဉ္စာရဏံ သုဝိသုဒ္ဓဝိမုတ္တိဆတ္တဓာ-
 ရဏဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပဉ္စရာဇကကုခဘဏ္ဍာနိ ပဉ္စဝိဝေပုတ္တိဂုဏပရိဝါရတာယ
 ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ အနာဝဋ္ဌဒိသာနုဝိလောကနံ အနာဝဋ္ဌဉာဏတာယ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊
 “အဂ္ဂေါဟမသ္မိ”တိအာဒိဝစနံ အပ္ပဋိဝတ္တိယဓမ္မစက္ကပဝတ္တနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊
 အယံ မန္တိမာ ဇာတိတိ အာယတိံ ဇာတိယာ အဘာဝကိတ္တနာ အနုပါဒိ။ ပ။
 ပုဗ္ဗနိမိတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တဿ တဿ အနာဂတေ လဒ္ဓဗ္ဗဝိသေသဿ တံ တံ
 နိမိတ္တံ အဗျတိစာရိနိမိတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ န အာဂတောတိ ဣမသ္မိ သုတ္တေ အညတ္တ
 စ ဝက္ခမာနာယ အနုပုဗ္ဗိယာ အနာဂတတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အာဟရိတွာတိ
 တသ္မိံ တသ္မိံ သုတ္တေ အဋ္ဌကထာသု စ အာဂတနယေန အာဟရိတွာ
 ဒိပေတဗ္ဗော။

ဒသသဟသိလောကဓာတု ကမ္ဘီဘိ ပန ဣဒံ သတိပိ ဣဓ ပါဠိယံ အာဂ-
 တတ္တေ ဝက္ခမာနာနမစ္ဆရိယာနံ မူလဘူတံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ အညမ္ဘိဒိသံ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တန္တိဗဒ္ဓါ ဝိဇာ၊ စမ္ပဗဒ္ဓါ ဘေရိယောတိ ပဉ္စဂီကတူရိယဿ နိဒဿန-
 မတ္တံ၊ စ-သဒ္ဓေန ဝါ ဣတရေသမ္ဘိ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘိန္နိယူတိ ပါဒေသု

ဗဒ္ဓဋ္ဌာနေသုယေဝ ဘိဇ္ဇိံသု။ ဝိဂစ္ဆိံသူတိ ဝုပသမိံသု။ သကတေဇောဘာသိ-
 တာနိတိ အတိဝိယ သမုဇ္ဇလာယ အတ္တနော ပဘာယ ဩဘာသိတာနိ
 အဟေသုံ။ န ပဝတ္တိဘိ န သန္တိ။ ဝါတော န ဝါယိဘိ ခရော ဝါတော န ဝါယိ၊
 မုဒုသုခေါ ပန သတ္တာနံ သုခါဝဟော ဝါယိ။ ပထဝီဂတာ အဟေသုံ
 ဥစ္စဋ္ဌာနေ ဌာတုံ အဝိသဟန္တာ။ ဥတုသဗ္ဗန္ဓောတိ အနုဏှာသိတတာသမ္ဘိတေန
 ဥတုနာ သဗ္ဗန္ဓော။ ဝါမဟတ္ထံ ဥရေ ဌပေတွာ ဒက္ခိဏေန ပုထုပါဏိနာ
 ဟတ္တဘာဠနေန သဒ္ဓကရဏံ အပ္ပေါဋ္ဌနံ။ မုခေန ဥဿေဋ္ဌနံ သဒ္ဓမုဉ္ဇနံ သေဋ္ဌနံ။
 ကေဒ္ဒဇမာလာ အဟောသိဘိ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထော။ တေန
 ဝိစိတ္တပုပ္ဖသုဂန္ဓပုပ္ဖဝဿဒေဝါ ဝဿိံသု။ သူရိယေ ဝိဗ္ဗမာနေ ဝေ တာရကာ
 ဩဘာသိံသု။ အစ္စ ဝိပုသန္တံ ဥဒကံ ပထဝီတော ဥဒ္ဓိဇ္ဇိ၊ ဗိလာသယာ ဒရိသယာ
 တိရစ္ဆာနာ အာသယတော နိက္ခမိံသု။ ရာဂဒေါသမောဟာပိ တန ဘဝိံသု။
 ပထဝီယံ ရဇော ဝုပသမိ၊ အနိဋ္ဌဂန္ဓော ဝိဂစ္ဆိ၊ ဒိဗ္ဗဂန္ဓော ဝါယိ၊ ရူပိနော
 ဒေဝါ သရူပေနေဝ မနုဿာနံ အာပါယမဂမံသု။ သတ္တာနံ စုတုပပါတာ
 နာဟေသုန္တိ ဣမေသံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယာနိ မဟာဘိနိဟာရသမယေ
 ဥပ္ပန္နာနိ ဒုတ္တိံသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တာနိ အနဝသေသာနိ တဒါ အဟေသုန္တိ။

တတြာဝိဘိ တေသုပိ ပထဝီကမ္ဘာဒိသု ဧဝံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 န ကေဝလံ သမ္ပတိဇာတဿ ဌာနာဒိသု ဝေါတိ အဓိပ္ပာယော။ သဗ္ဗညု-
 တညာဏပရိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ သဗ္ဗဿ ဥေယျဿ တိတ္ထကရမတဿ စ
 စာလနတော။ ကေနစိ အနုဿာဟိတာနံယေဝ ဣမသ္မိံယေဝ ကေစက္ကဝါဠေ
 သန္တိပါတော ကေနစိ အနုဿာဟိတာနံယေဝ ကေပ္ပဟာရေနေဝ သန္တိပတိတွာ
 ဓမ္မပရိဂ္ဂဏှနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပဌမံ ဒေဝတာနံ ပရိဂ္ဂဟဏံ ဒိဗ္ဗဝိဟာရပရိလာ-
 ဘဿ၊ ပစ္ဆာ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟဏံ တတ္ထေဝ ဌာနဿ နိစ္စလသဘာဝတော
 အာနေဉ္စဝိဟာရပရိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဝိဇ္ဇာနံ သယံ ဝဇ္ဇနံ ပရူပဒေသေန
 ဝိနာ သယမေဝ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရပရိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဘေရိနံ ဝဇ္ဇနံ စက္က-
 ဝါဠပရိယန္တာယ ပရိသာယ ပဝေဒနသမတ္တဿ ဓမ္မဘေရိယာ အနုသာဝနဿ
 အမတဒုန္နုဘိသောသနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ အန္တုဗန္ဓနာဒိနံ ဆေခေါမာနဝိနုဗန္ဓ-
 ဆေဒနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သုပန္နနသဗ္ဗာပုဏနံ အတ္တာဒိ အနုရူပံ အတ္တာဒိသု
 ဉာဏဿ ဘေဒါဝိဂမဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။

နိဒ္ဓာနရသေနာဘိ ကိလေသာနံ နိဗ္ဗာယနရသေန။ ကေရသဘာဝဿာတိ
 သာသနဿ သဗ္ဗညု ကေရသဘာဝဿ။ ဝါတဿ အဝါယနံ ကိဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တန္တိ
 အာဟ“ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတဘိန္ဒနဿာ”တိ။ အာကာသာဒိအပ္ပတိဋ္ဌဝိသမစဇ္ဇလဋ္ဌာနံ

ပဟာယ သကုဏာနံ ပထဝီဂမနံ တာဒိသံ ဖိစ္ဆာဂါဟံ ပဟာယ သတ္တာနံ ပါဏေဟိ ရတနတ္ထယသရုဏဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဒေဝတာနံ အပ္ပေါဋ္ဌနာဒီဟိ ကီဠနံ ပမောဒနုပ္ပတ္တိဥဒါနဿ ဘဝဝန္တဂမနေန ဓမ္မသဘာဝဗောဓနေန စ ပမောဒဝိဘာဝနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဓမ္မဝေဂဝဿနဿာတိ^၁ ဒေသနာဉာဏဝေဂေန ဓမ္မာမတဿ ဝဿနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ကာယဂတာသတိဝသေန လဒ္ဓဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂဗလသုခါနုဘဝေါ ကာယဂတာသတိအမတပဋိလာဘော၊ တဿပန ကာယဿပိ အတပ္ပကသုခါဝဟတ္တာ ခုဒ္ဒါပိပါသာဝိဋ္ဌနာဘာဝေါ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ဝုတ္တော။ အရိယဒ္ဓမမာလာမာလိတာယာတိ သဒေဝကဿ လောကဿ အရိယမဂ္ဂဗောဇ္ဈင်္ဂဓမ္မာလာဟိ မာလိတဘာဝဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ယံ ပနေတ္ထ အနုဒ္ဓဋ္ဌံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဧတ္တာတိ “သမ္ပတိဇာတော”တိအာဒိနာ အာဂတေ ဣမသ္မိံ^၂ ဌာနေ။ ဝိဿန္တိ-
 တောဝ၊ တသ္မာ အမှေဟိ ဣဓ အပုဗ္ဗံ ဝတ္တဗ္ဗံ နတ္ထိတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။ တဒါ
 ပထဝီယံ ဂစ္ဆန္တောပိ မဟာသတ္တော အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဝိယ မဟာ-
 ဇနဿ ဥပဋ္ဌာသီတိ အယမေတ္ထ နိယတိ ဓမ္မနိယာမော ဗောဓိသတ္တာနံ
 ဓမ္မတာတိ ဣဒံ နိယတိဝါဒဝသေန ကထနံ။ “ပုဗ္ဗေ ပုရိမဇာတီသု တာဒိသဿ
 ပုညသမ္ဘာရကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ မဟာဇနဿ တထာ ဥပဋ္ဌာသီ”တိ
 ဣဒံ ပုဗ္ဗေကတကမ္မဝါဒဝသေန ကထနံ။ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဥပရိ ဤသနသီလ-
 တာယ ယထာသကံ ကမ္မမေဝ ဣဿရော နာမ၊ တဿ နိဗ္ဗာနံ အတ္တနော
 ဖလဿ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ မဟာပုရိသောပိ သဒေဝကံ လောကံ အဘိဘဝိတုံ သမတ္ထေန
 ဥဋ္ဌာရေန ပုညကမ္မုနာ နိဗ္ဗတ္တိတော တေန ဣဿရေန နိဗ္ဗိတော နာမ၊ တဿ
 စာယံ နိဗ္ဗာနဝိသေသော၊ ယဒိဒံ မဟာနုဘာဝတာ။ ယာယ မဟာဇနဿ
 တထာ ဥပဋ္ဌာသီတိ ဣဒံ ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒဝသေန ကထနံ။ ဧဝံ တံ တံ မဟုံ
 ဝတ္တာ ကိံ ဣမာယ ပရိယာယကထာယာတိ အဝသာနေ ဥဇုကမေဝ ဧဝံ
 ဗျာကာသိ။ သမ္ပတိဇာတော ပထဝီယံ ကထံ ပဒသာ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံမဟာနု-
 ဘာဝေါ အာကာသေန မညေ ဂစ္ဆတိတိ ပရိကပ္ပနဿ ဝသေန အာကာသေန
 ဂစ္ဆန္တော ဝိယ အဟောသိ။ သီသတရံ ပန သတ္တပဒဝိတိဟာရေန ဂတတ္တာ
 ဒိဿမာနရူပေါပိ မဟာဇနဿ အဒိဿမာနော ဝိယ အဟောသိ။ အစေလက-
 ဘာဝေါ ခုဒ္ဒကသရီရတာ စ တာဒိသဿ ဣရိယာပထဿ အနနန္တ-
 ဝိကာတိ ကမ္မာနုဘာဝသဉ္ဇနိတပါဠိဟာရိယဝသေန အလင်္ကာရပဋိယတ္တော
 ဝိယ၊ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကော ဝိယ စ မဟာဇနဿ ဥပဋ္ဌာသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊

၁-ဓမ္မမေသဝဿနဿ (အဋ္ဌကထာယံ)၊

ဗုဒ္ဓဘာဝါနုစ္ဆရိကဿ ဗောဓိသတ္တာနုဘာဝဿ ယာထာဝတော ပဝေဒိတတ္တာ ဗုဒ္ဓေန ဝိယ။ပ။ အတ္တမနာ အဟောသိ။

ပါကဋ္ဌာ ဟုတ္တာတိ ဝိဘူတာ ဟုတ္တာ။ ဗုဒ္ဓါနံ ယေ ယေ သင်္ခါရေ ဝဝတ္ထ-
ပေတုကာမာ၊ တေ တေ ဥပ္ပါဒက္ခဏေပိ သဗ္ဗသော သုပ္ပုဋိဝိဒိတာ သုပါကဋ္ဌာ
ဟတ္ထတလေ အာမလကံ ဝိယ သုဋ္ဌ၊ ဝိဘူတာ ဝေ ဟုတ္တာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တေနာဟ
“ယထာ ဟိ”တိအာဒိ။ အနောကာသဂဓေတိ ပရိဂ္ဂဟဿ အနောကာသ-
ကာလေ ပဝတ္ထေ။ နိပ္ပဒေသေတိ နိရဝသေသေ။ ဩကာသပ္ပတ္တေတိ ဌာနဂမ-
နာဒိကာလေ ဥပ္ပန္နေ၊ တေ ဟိ သမ္ဗုဒ္ဓဿ ယောဂျကာလေ ဥပ္ပတ္တိယာ
ဩကာသပ္ပတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော။ သတ္တဝိဝသန္တန္တရေတိ ဣဒံ ဗုဒ္ဓါနံ ပါကတိက-
သမ္ဗုဒ္ဓနဝသေန ဝုတ္တံ၊ အာကင်္ခန္တာ ပန တေ ယဒါ ကဒါမိ ဥပ္ပန္နသင်္ခါရေ
သမ္ဗုဒ္ဓန္တိယေဝ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အတ္ထရိယဗ္ဗုတသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-ဗာကုလသုတ္တဝါဒနာ

၂၀၉။ ယထာ “ဒွိတ္ထိံသာ”တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဒွိ-သဒ္ဓဿ ဗာ-အာဒေသံ ကတွာ
ဗာတ္ထိံသာတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ဧတ္ထ ဗာ-ကာရာဒေသံ ကတွာ ဗာကုလောတိ
သမညာ အဟောသိ၊ သာယံ တဿ အန္တတ္ထသညာတိ ဒသေတုံ “တဿ ဟိ”တိ-
အာဒိ ဝုတ္တံ။ သီသံ နှာပေတွာတိ မင်္ဂလတ္ထံ မဟာဂင်္ဂါယ သီသံ နှာပေတွာ။
နိမုဇ္ဇနဝသေနာတိ ဇက္ခယပမာဏေ ဥဒကေ ထောက်ယေဝ နိမုဇ္ဇနဝသေန။
ဆဒ္ဓေတွာ ဗလာတာ မရဏဘယတဠိတာ။ ပဟရိယမာနာ မရန္တိ၊ နဇာလေန
ဗန္ဓိတမတ္တေန။ ဒါရကဿ တေဇေနာတိ ဒါရကဿ ပုညတေဇေန။ နိဟဋ္ဌ-
မတ္တောဝ မတော၊ တဿ မရဏတ္ထံ ဥပက္ကမောန ကတော၊ ယေန ဥပက္ကမေန
ဒါရကဿ ဗာဓော သိယာ။ တန္တိ မန္တံ။ သကလမေဝါတိ ပရိပုဏ္ဏာဝယဝ-
မေဝ။

န ကေလာယတီဘိ န မမာသတိ ကိသ္ဗိန္ဒ န မညတိ။ ဒါရကဿ ပုည-
တေဇေန ဝိဒ္ဓိတော ဗာလေန္တိ။ ဒါရကံ လဘတီဘိ ဥဋ္ဌေါသနဝသေန ဘေရိ-
ဝရာပေတွာ။ ပဝတ္ထိံ အာဝိန္ဒိ၊ အတ္တနော ပုတ္တဘာဝံ ကထေသိ။ ကုန္တိယာ
ဗာရိတတ္တာ အမာတာကာတုံ န သက္ကာ ဇနနိဘာဝတော။ မန္တံ ဂဏှန္တာပီတိ
မန္တံ ကိဏိတွာ ဂဏှန္တာပိ။ တဿ ဂဏှန္တာ စ တပ္ပရိယာပနံ သဗ္ဗံ ဂဏှာတိ

နာမာတိ အာဟ “ဝတ္ထယကနာဒီနိ ဗဟိ ကတွာ ဂဏှန္တာ နာမ နတ္ထိ”တိ။
အယမ္ပိ အမာတာ ကာတုံ န သက္ကာ သာမိကဘာဝတော။ ဒါရကော
ဥဘိန္ဒမ္ပိ ကုလာနံ ဒါယာဒေါ ဟောတု ဗြန္တံ ပုတ္တဘာဝတော။

အသီတိမေတိ ဇာတိယာ အသီတိမေ ဝဿေ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တေန ကိလေသာနံ
အသမုတ္တိဇ္ဇနတော ဝိတိက္ကမိတုံ ကာမသညာ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာတိ ပုစ္ဆာ ပန ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။
တေနာဟ “ဝေဉ္စ ခေါ မံ အာဝုသော ကဿပ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ”န္တိ။

၂၁၀။ နိယမေတွာဘိ တံတံဝါရေ သေသဝါရေန နိယမေတွာ။ ကမ္မ-
ပစ္ဆေဒကောတိ ကမ္မပထဝိသေသကရော။ တတ္ထ ကာမဝိတက္ကော ယထာ
ကာယဝစီဒ္ဓါရေသု စောပနပ္ပတ္တော ကမ္မပထပ္ပတ္တော နာမ ဟောတိ။ မနော-
ဒ္ဓါရေ ပရဘဏ္ဍဿ အတ္တနော ပရိဏာမနဝသေန ပဝတ္တအဘိဇ္ဈာသဟဂတော။
ဧဝံ ကာမသညာတိ၊ တထာ ဗျာပါဒဝိဟိံ သာဝိတက္ကသညာတိ ထေရော
“ဥဘယဓမ္မေတံ ကမ္မပထဘေဒကမေဝေါ”တိ အာဟ။ ကမ္မပထံ အပ္ပတ္တံ သညံ
သန္ဓာယ “သညာ ဥပ္ပန္နမတ္တာဝါ”တိ ဝုစ္စမာနေ ဝိတက္ကိတမ္ပိ သမာနံ ကမ္မပထံ
အပ္ပတ္တမေဝ၊ ဥဘယဿ ပန ဝသေန သုတ္တပဒံ ပဝတ္တန္တိ ထေရဿ အဓိပ္ပာယော။

၂၁၁။ အာယူဟနကမ္မန္တိ အတ္တနာ အာယူဟိတဗ္ဗကမ္မံ။ လောမင်္ဂါလိန္ဒာ-
နိဘိ ကိလိဋ္ဌလောမာနိ၊ ကိလိဋ္ဌသူနိတိ အတ္တော။ ကိမေဝံ ဘောဂေသု
ပရနိမ္မိတဘဝေ ဝသဝတ္တိဒေဝါနံ ဝိယ သဗ္ဗသော အာယူဟနကမ္မေန ဝိနာ
အညဿပိ ပဗ္ဗဇိတဿ ပစ္စယလာဘော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော သုတပုဗ္ဗောတိ အာဟ
“အနန္တရိယဉ္စေတ”န္တိ။ ကုလူပကထေရာနမေတံ ကမ္မံ၊ ထေရော ပန ကဒါဗိပိ
ကုလူပကော နာဟောသိ။

ဂဒ္ဒုဟနမတ္တန္တိ ဂေါဒုဟနမတ္တကာလံ။ ဣဓ ပန သကလော ဂေါဒု-
ဟနော အဓိပ္ပေတောတိ ဒဿေန္တော “ဂါဝိ” ဟ။ ကာလမတ္တမ္ပိ”တိ အာဟ။
နိဗန္ဓိတိ’ နိဗဒ္ဓဒါတဗ္ဗံ ကတွာ ဌပေသိ။

သကိလေသပုဂ္ဂလဿ အသေရိဘာဝကရဏေန ရဏေန သဒိသတာယ
ရဏော၊ သံကိလေသော။ အညာ ဥဒပါဒီတိ ပနာဟ၊ တသ္မာ အရဟတ္တံ
န ပဋိညာတန္တိ ဒဿေတိ။ နနု တထာ ဝစနံ ပဋိဇာနနံ ဝိယ ဟောတိတိ
အာဟ “အဝိဇာ”တိအာဒိ။

၂၁၂။ အဝါပုရတိ ခွါရံ ဧတေနာတိ အဝါပုရဏံ။ ပဌမသင်္ဂဟတော ပစ္ဆာ
ဒေသိတတ္တာ ခုတိယသင်္ဂဟေ သင်္ဂီတံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဗာကုလသုတ္တဝါဒနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-ဒန္တဘူမိသုတ္တဝါဒနာ

၂၁၃။ ဗုသေယျာတိ ဉာဏဗုဒ္ဓသနာ နာမ အဓိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ လဘေ-
ယျာတိ အဓိဂစ္ဆေယျ။ ဧဝံပဋိပန္နောတိ “အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိ-
တတ္တော”တိ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ပဋိပန္နော။ အဇာနနကောဋ္ဌာသေယေဝါတိ
အဝဇာရဏေန အတ္တနိ ကတံ ဒေါသာရောပနံ နိဝတ္တေတိ။

၂၁၄။ အပ္ပနာဥပစာရန္တိ အပ္ပနဉ္စေဝ ဥပစာရဉ္စ ပါပေတွာ ကထေသီတိ
အတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ အပ္ပနာသဟိတော ပန ဥပစာရော အပ္ပနာဥပစာရော၊ တံ
ပါပေတွာ ကထေသီတိ အတ္တော။

နိက္ခမတိတိ နိက္ခမော၊ အဝဂ္ဂါဟကာမတော နိက္ခမနံ၊ နိက္ခမော ဧဝ
နေက္ခဗ္ဗော၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒိ။ သတိ ကိလေသကာမေ အတ္တနော ဥပဟာရံ
ဥပစာရေတွာ အသာဒေတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ နာမာတိ အာဟ “ဒုဝိဇေဝိ ကာမေ
ပရိဘုဉ္ဇမာနော”တိ။ ဒုဝိဇေဝိတိ ဟိနပဏိတာဒိဝသေန ဒုဝိဇေ။

၂၁၅။ ဣဇ္ဇာကာရန္တိ ဂါဠသာဌေယျံ အပ္ပတိရူပေ ဌာနေ ခန္ဓဂတပါတ-
နာဒိ။ ဒန္တဂဗဓန္တိ ဒန္တေဟိ နိဗ္ဗိသေဝနေဟိ ဂန္ဓဗ္ဗဂတိံ။ ဗတ္တိန္ဒ ဘူမိန္တိ
သမ္ဘာကိရိယာယ လဒ္ဓဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ။

၂၁၆။ ဗျာဘိဟရဏဝသေန လင်္ခကံ ဝိလင်္ခကံ၊ အညမညဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ။
တေနာဟ “ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ ဂဟေတွာ”တိ။

၂၁၇။ ဂဟေတုံ သမတ္တောတိ ဂဏိကာရဟတ္ထိနိဟိ ဥပလာပေတွာ
အရညဟတ္ထိ ဝစနဝသေန ဂဟေတုံ သမတ္တော။ အတိပဿိတွာ အတိဋ္ဌာန-
ဝသေန ပဿိတွာ။ ဧတ္ထဂေဓာတိ ဧတသ္မိ အရညေ နာဂဝနေ ပဝတ္တဂေဓာ။
သုခါယတိဘိ သုခံ အသဘိ ပဝတ္တေဘိ၊ “သုခံ ဟရတိ”တိ ဝါ ပါဌော။
ဒိန္တိမော အာနကော။ နိဟိတသဗ္ဗဝင်္ကဒေါသောတိ အပဂတသဗ္ဗသာဌေယျ-
ဒေါသော။ အပနိတကသာဝေါတိ အပေတသာရမ္ဘကသာဝေါ။

၂၁၉။ ပဉ္စကာမဂုဏနိဿိတသီလာနန္တိ အကုသလာနံ။ ဂေဟသီတ-
သီလာနန္တိ ဝါ ဝဋ္ဋသန္တိသီတသီလာနံ။

၂၂၂။ သေ နယော သဗ္ဗတ္တာတိ “မဇ္ဈိမော, ဒဟရော”တိ အာဂတေသု
ဥပမာဝါရေသု, “ထေရော”တိအာဒိနာ အာဂတေသု ဥပမေယျဝါရေသုတိ
ပဉ္စသု သံကိလေသပက္ခိယေသု ဝါရေသု သေ ယထာဝုတ္တောဝ နယောတိ
ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဒန္တဘူမိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-ဘူမိဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၃။ အာသဉ္ဇေဝိ ကရိတွာတိ “ဣမိနာဟံ ဗြဟ္မစရိယေန ဒေဝေါ ဝါ
ဘဝေယျံ ဒေဝညတရော ဝါ၊ ဒုက္ခတော ဝါ မုစ္စေယျ”န္တိ ပတ္တနံ ကတွာ စေဝိ
စရန္တိ။ အဘဗ္ဗာ ဖလဿ အဓိဂမာယ တဏှာယ ဗြဟ္မစရိယဿ ဝိဒူသိတတ္တာတိ
အဓိပ္ပာယော။ အနာသဉ္ဇေဝိ ကရိတွာတိ ဝုတ္တနယေန ပတ္တနံ အကတွာ။
အဘဗ္ဗာ ဖလဿ အဓိဂမာယ အနိယမိတဘာဝတော။ ပဏီဓာနဝသေန
ဟိ ပုညဖလံ နိယတံ နာမ ဟောတိ။ တဒဘာဝတော ကတံ ပုညံ န လဘ-
တိတိ အဓိပ္ပာယော။ တတိယပက္ခေ ဥဘယဋ္ဌာနေဟိ ဝုတ္တံ၊ စတုတ္ထပက္ခေ
သမ္မာဝတာရော^၂ ဣတိ စတုကောဋိကော ပဉ္စော ဇာလဝသေန အာဟဋ္ဌော၊
တတ္ထ အာသာ နာမ ပတ္တနာ၊ မိစ္ဆာဂါဟသ္မိံ^၃ သတိ န ဝိပစ္စတိ၊ သမ္မာ-
ဂါဟသ္မိံ သတိ ဝိပစ္စတိ၊ ဥဘယထာဝိ ဥဘယာပေက္ခာ နာမ၊ ယော မိစ္ဆတ္တ-
ဓမ္မေ ပုရက္ခတွာ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ တဿ ယထာဓိပ္ပာယဖလံ သမိဇ္ဈတိတိ န
ဝတ္တဗ္ဗံ အယောနိသော ဗြဟ္မစရိယဿ စိဏ္ဏတ္တာ၊ ယော ပန သမ္မတ္တံ ပုရက္ခတွာ
ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ တဿ ယထာဓိပ္ပာယံ ဗြဟ္မစရိယဖလံ န သမိဇ္ဈတိတိ န
ဝတ္တဗ္ဗံ ယောနိသော ဗြဟ္မစရိယဿ စိဏ္ဏတ္တာ။ တေန ဝုတ္တံ “အာသဉ္ဇေဝိ
ကရိတွာ အယောနိသော ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ”တိအာဒိ။ သေသံ သုဝိညေ-
ယျမေဝ။

ဘူမိဇသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-အနုရုဒ္ဓသုတ္တဝါဒနာ

၂၃၀။ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟံသုတိ ဝုတ္တံ ဥပသင်္ကမနကာရဏံ ဒဿေန္တော “တဿ ဥပါသကဿ အမာသုကကာလော အဟောသီ”တိ အာဟ။ အဝိရာမိတန္တိ အဝိရဇ္ဈနကံ။ ယဒိ ဝါ တေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ၊ ယဒိ ဝါ ကေတ္တာ၊ ယံ တတ္ထ အဝိရဇ္ဈနကံ၊ တံ တံယေဝ ပဋိဘာတူတိ ယောဇနာ။ ဈာနမေဝါတိ အပ္ပမာဏဇ္ဈာနမေဝ၊ “စေတောဝိမုတ္တိ”တိ ပန ဝုတ္တတ္တာ ဝိတ္တေကဂ္ဂတာယေဝ ဧဝံ ဝုစ္စတိတိ ဥပါသကဿ အဓိပ္ပာယော။

၂၃၁။ ယာဝတာ မဇ္ဈနိကေ ကာလေ ဆာယာ ဖရတိ၊ နိဝါတေ ပဏ္ဏာနိ ပတန္တိ၊ ဧတ္တာဝတာ “ဣန္ဒြိယ”န္တိ ဝုစ္စတိတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ဧကဣန္ဒြိယပ္ပမာဏဋ္ဌာနံ။ ကသိဏနိမိတ္တေန ဩတ္တရိတွာတိ ကသိဏာရမ္ပဏံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇန္တော တသ္မိံ ကသိဏံ။ ပ။ ဝိဟရတိတိ ဝုတ္တော။ အာဘောဂေါ နတ္ထိ ဈာနက္ခဏေ။ ကာမံ သမာပတ္တိက္ခဏေ အာဘောဂေါ နတ္ထိ၊ တတော ပန ပုဗ္ဗေ ဝါ သိယာ သော အာဘောဂေါ၊ တမ္ပိ သန္တာယ မဟဂ္ဂတန္တိ ကေစိ။ ဣဒါနိ တာသံ စေတောဝိမုတ္တိနံ သတိပိ ကေနစိ ဝိသေသေန အဘေဒေ ဝိသယာဒိတော လက္ခမာနဘေဒံ ဒဿေတုံ “ဧတ္တာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ နိမိတ္တံ န ဝေတိ ဝေတေဗ္ဗဿ နိမိတ္တဿေဝ အဘာဝတော။ ပထဝီကသိဏာဒိနံ ဝိသ အာကာသဘာဝနာယ ဥဿိဋ္ဌနံ န ဇာယတိ။ တာနိ ဈာနာနိတိ ဗြဟ္မဝိဟာရဇ္ဈာနာနိ။ စုဒ္ဓသဝိဓေန ပရိဒမနာဘာဝတော အဘိညာနံ ပါဒကာနိ န ဟောန္တိ။ နိမိတ္တုဋ္ဌါဋ္ဌိဿေဝ အဘာဝတော အရူပဇ္ဈာနာနံ အနမိဋ္ဌာနတာယ နိရောဓဿ ပါဒကာနိ န ဟောန္တိတိ။ ကမ္မဝဋ္ဋဘာဝေန ကိလေသဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋာနံ တိတ္ထံ ဝဋ္ဋာနံ ပစ္စယဘာဝေါ ဝဋ္ဋပါဒကတာ။ ဥပပဇ္ဇနဝသေနေဝ တံ တံ ဘဝံ ဩက္ကမတိ ဧတေဟိတိ ဘဝေါက္ကမနာနိ။ ဒုတိယနယဿ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥဿိဋ္ဌနဿ လက္ခနတော အရူပဇ္ဈာနောပရိ သမတိက္ကမော ဟောတိတိ အယမေဝ ဝိသေသော။ ဧဝန္တိ ယထာဝုတ္တေန နိမိတ္တာဝမုနနိမိတ္တဝမုနာဒိပ္ပကာရေန။ နာနတ္ထာဘိ နာနာသဘာဝါ။ ဧဝန္တိ အပ္ပမာဏမဟဂ္ဂတသဒ္ဓဝစနိယတယ နာနာဗျဉ္ဇနာ။ ကာမဇ္ဈေတ္ထ အပ္ပမာဏသမာပတ္တိတောပိ နိဟရိတွာ ဝက္ခမာနဘဝပပတ္တိကာရဏံ ဒဿေတုံ သက္ကာ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန ကသိဏဈာနတောဝ နိဟရိတွာ ယောဇနာ ကတာတိ တထာ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ မဟဂ္ဂတဂဟဏေနေတ္ထ အပ္ပမာဏာတိ ဝုတ္တုဗြဟ္မဝိဟာရာနမ္ပိ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော တဿာ သမညာယ ဥဘယေသမ္ပိ သာဓာရဏဘာဝတော။

၂၃၂။ ဧဝံ ဝုတ္တောတိ အသတိပိ တထာရူပေ အာဘောဂေ “ပရိတ္တာ-
 ဘာတိ ဖရိတွာ အဓိမုစ္ဆိတွာ ဝိဟရတိ”တိ ဝုတ္တော။ အပ္ပမာဏံ ကတွာ ကသိဏံ
 ဝဓေန္တဿ ကသိဏဝဓုနဝသေန ဗဟုလိကာရသမ္ဘဝတော သိယာ ဈာနဿ
 ဗလဝတရတာ၊ တဒဘာဝေ စ ဒုဗ္ဗလတာ၊ အာစိဏ္ဏဝသိတာယ ပန ပစ္စ-
 နိကဓမ္မာနံ သမ္မာ အပရိသောဓနေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိတိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ
 ဈာနဿ အပ္ပဂုဏတံ ဒသေန္တော “သုပ္ပမတ္တေ ဝါ”တိအာဒိမာဟ။ ဈာနဿ
 အပ္ပါနဘာဝတာယ ဧဝ တန္တိမိတ္တာ ပဘာပိ အပ္ပတရာ အပရိသုဒ္ဓါဝ
 ဟောတိတိ အာဟ “ဝဏ္ဏော။ပ။ သံကိလိန္ဒော စာ”တိ။ ဒုတိယနယော
 ဝုတ္တပိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထာပိ ကသိဏဿ ပရိတ္တဘာဝေန
 ဝဏ္ဏဿ ပရိတ္တတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏာယ အနုရူပတာယ ဝါ နိမိတ္တံ ပဘာ-
 မဏ္ဍလကမ္ပိ ပရိတ္တမေဝ သိယာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဝိပုလပရိကမ္ပန္တိ ဝိပုလ-
 ဘာဝေန ပရိကမ္ပံ။ သေသံ တတိယစတုတ္ထနယေသု ဝတ္တဗ္ဗံ ပဌမဒုတိယ-
 နယေသု ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

ဝဏ္ဏနာနတ္တန္တိ ယဒိ ဝိဘံ ယဒိ လောဟိတံ ယဒိ ဝါ သြဒါတန္တိ သရီရ-
 ဝဏ္ဏနာနတ္တံ။ အာဘာနာနတ္တန္တိ ပရိတ္တဝိပုလတာဝသေန ပဘာယ နာနတ္တံ။
 အဓိနာနတ္တန္တိ တေဇောဓာတုဿ ဒိဃာဒိဝသေန ဝေမတ္တတာ။ အဘိနိ-
 ဝိသန္တိတိ အဘိရတိဝသေန နိဝိသန္တိ နိသိဒန္တိ တိဋ္ဌန္တိ။ တေနာဟ “ဝသန္တိ”တိ။

၂၃၄။ အာဘန္တိ ဒိဗ္ဗန္တိတိ အာဘာတိ အာဟ “အာဘာသမ္ပန္နာ”တိ။
 တဒဇ္ဇေနာတိ ဝါ တဿာ ပရိတ္တတာယ အပ္ပမာဏတာယ စ အာဘာ-
 ကာရဏံ၊ တံ ပန အတ္ထတော ဘဝုပပတ္တိကာရဏမေဝါတိ အာဟ “တဿာ
 ဘဝုပပတ္တိယာ အဇ္ဇေနာ”တိ။ ကာယာလသီယဘာဝေါ တန္တိအာဒိနံ ဟေတု-
 ဘူတာ ကာယဿ ဝိတ္တာယိတတာ။

၂၃၅။ ပါရမိယောတိ မဟာသာဝကသံဝတ္တနိကာ သာဝကပါရမိယော
 ပူရေန္တော။ ဗြဟ္မလောကေတိ ဗြဟ္မတ္တဘာဝေ၊ ဗြဟ္မလောကေ ဝါ ဥပ္ပတ္တိံ
 ပဋိလဘိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ထေရဂါထာသု။ အဝေါက္ခိဏန္တိ အညေဟိ အသမ္ပိ-
 သန္တိ အတ္တော။ ပုဗ္ဗေ သဉ္ဇရိတန္တိ အဘိတဘဝေသု ဇာတိဝသေန သဉ္ဇရဏံ
 မမ၊ သဉ္ဇရိတန္တိ တံ မမဿာတိ အတ္တော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အနုရုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-ဥပတ္တိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၆။ တစ္ဆာဘိ အတ္တကာမတ္တာ ဝေမာဟ, န ဘဂဝတော ဝစနံ အနာဒိယန္တော။ ယေ ပန တဒါ သတ္ထုဝစနံ န ဂဏီသု၊ တေ ကိဉ္စိ အဝတွာ တုဏှိဘူတာ မင်္ဂဘူတာ အဋ္ဌံသု၊ တသ္မာ ဥဘယေသမ္ပိ သတ္ထရိ အဂါရဝ-ပဋိပတ္တိ နာဟောသိ။

ယေနပိ ဇဇေန န ဒိဋ္ဌောဘိ ယေန ဥဘယဇနေန အညှိဟိတတာယ ကုဒ္ဒကဝါဠာဒိအန္တရိကတာယ ဝါ န ဒိဋ္ဌော။ ဒမနတ္ထန္တိ တေဟိ ဥပါသကေဟိ နိဗ္ဗဒဘာဝံ အာပါဒိတာနံ ဘေသံ ဘိက္ခုနံ ဒမနတ္ထံ။ ဌပယိသုတိ ယော ဣမေသံ ဘိက္ခုနံ ဒေတိ၊ တဿ သတံ ဒဏ္ဍောတိ၊ သဟဿန္တိ ဝ ဝဒန္တိ။

၂၃၇။ ဝဂ္ဂဘာဝေနော နာနာသဒ္ဓေါ အဿာတိ ပုထုသဒ္ဓေါ။ သမ-ဇဇနာတိ ဘဏ္ဍနေ သမဇ္ဈာသယော ဇနေ။ ဗာလလက္ခဏေ ဌိတောပိ “အဟံ ဗာလော”တိ န မညတိ။ ဘိယျော ဇာတိ အတ္တနော ဗာလဘာဝဿ အဇာနနတောပိ ဘိယျော ဝ ဘဏ္ဍနဿ ဥပရိ ဖောဇ္ဇော ဝိယ သံသ-ဘေဒဿ အတ္တနော ကာရဏဘာဝမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ န မညိ နညာသိ။

ကလဟဝသေန ပဝတ္တဝါစာယေဝ ဂေါစရော ဧတေသန္တိ ဝါစာဂေါစရာ ဟုတွာ။ ပုခါယာမန္တိ ဝိဝါဒဝသေန မုခံ အာယမေတွာ ဘာဏီနော။ န တံ ဇာနန္တိတိ တံ ကလဟံ န ဇာနန္တိ။ ကလဟံ ကရောန္တော ဝ တံ န ဇာနန္တော နာမ နတ္ထိ။ ယထာ ပန န ဇာနန္တိ၊ တံ ဒဿေတုံ အဘဟ “ဧဝံ သာဒိနဝေါ အယ”န္တိ။ အယံ ကလဟော နာမ အတ္တနော ပရေသဉ္စ အတ္တဇာပနတော အနတ္ထုပ္ပါဒနတော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သမ္ပရာယေ ဝ သာဒိ-နဝေါ၊ သဒေါသောတိ အတ္ထော။

ဥပနယန္တိတိ ဥပနာဟဝသေန အနုဗန္ဓန္တိ။ ပေါဏုဏောတိ ပုရိမေဟိ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ အာစိဏ္ဏသမာဇိဏ္ဏတာယ ပုရာတနော။

န ဇာနန္တိတိ အနိစ္စသညံ န ပစ္စုပ္ပန်ပေန္တိ။

တထာ ပဝတ္တဝေရာနန္တိ အဋ္ဌိဆိန္ဒာဒိဘာဝံ နိဿာယ ဥပနယဝသေန စိရကာလံ ပဝတ္တဝေရာနံ။

မာလသဟာယတာယ ဣမေ ဘိက္ခု။ ကလဟပသုတာ၊ ပဏ္ဍိတသဟာယာနံ ပန ဣဒံ န သိယာတိ ပဏ္ဍိတသဟာယဿ မာလသဟာယဿ ဝ ဝဏ္ဏာ-
ဝဏ္ဏဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ သိဟဗျုပ္ပါဒိကေ ပါကဋ္ဌပရိဿယေ ရာဂဒေါသာဒိကေ ပရိစ္ဆန္တပရိဿယေ ဝ အဘိဘဝိတွာ။

မာတင်္ဂါ အရညေ မာတင်္ဂရညေတိ သရလောပေန သန္ဓိ။ မာတင်္ဂ-
သဒ္ဓေနော ဟတ္ထိဘာဝဿ ဝုတ္တတ္တာ နာဂဝစနံ တဿ မဟတ္တဝိဘာဝနတ္ထန္တိ
အာဟ “နာဂေါတိ မဟန္တာမိဝေနမေတ”န္တိ။ မဟန္တပရိယာယောပိ ဟိ
နာဂ-သဒ္ဓေါ ဟောတိ “ဧဝံ နာဂဿ နာဂေန၊ ဤသာဒန္တဿ ဟတ္ထိနော”တိ-
အာဒိသု။

၂၃၈။ ကိရသဒ္ဓေါ အနုဿဝသုစနတ္ထော နိပါတော။ တေန အယမေတ္ထ
သုဘိပရမ္ပရာတိ ဒဿေတိ။ ဘဂဝတာ ဟိ သော အာဒိနဝေါ ပဂေဝ
ပရိညာတော၊ န တေန သတ္တာ နိဗ္ဗိဏ္ဏော ဟောတိ၊ တသ္မိံ ပန အန္တော-
ဝဿေ ကေမိ ဗုဒ္ဓဝေနယျာ နာဟေသုံ၊ တေန အညတ္ထ ဂမနံ တေသံ
ဘိက္ခုနံ ဒမနပါယောတိ ပါလိလေယျကံ ဥဒ္ဓိဿ ဂစ္ဆန္တော ကေဝိဟာရိံ
အာယသ္မန္တံ ဘဂုံ၊ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသန္တေ ဝ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရာဒိကေ သမ္ပဟံသေတုံ
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ ဝ ဣမံ ဥပတ္တိလေသောဝါဒံ ဒါတုံ တတ္ထ ဂတော၊ တသ္မာ
ကလဟကာရကေ ကိရဿာတိ ဧတ္တာပိ ကိရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေ ဒေသေဝ နယော။
ဝုတ္တနယမေဝ ဂေါသိင်္ဂသာလသုတ္တေ။

၂၄၁။ “ယထာ ကထံ ပနာ”တိ ဝုတ္တပုစ္ဆာနံ ပစ္ဆိမဘာဝတော “အတ္ထိ ပန
ဝေါတိ ပစ္ဆိမပုစ္ဆာယာ”တိ ဝုတ္တံ၊ န ပန “အတ္ထိ ပန ဝေါ”တိ ပဝတ္တနဿ
ပုစ္ဆနဿ အတ္ထိဘာဝတော။ သော ပန လောကုတ္တရဓမ္မော။ ထေရာနန္တိ
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရာဒိနံ နတ္ထိ။ ပရိကမ္မောဘာသံ ပုစ္ဆတိတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေ
ကတာမိကာရတ္တာ တဿ ဥပ္ပါဒနတ္ထံ ပရိကမ္မောဘာသံ ပုစ္ဆတိ။ ပရိကမ္မော-
ဘာသန္တိ ပရိကမ္မသမာမိနိဗ္ဗတ္တံ ဩဘာသံ၊ ဥပစာရဇ္ဈာနသဉ္ဇနိတံ ဩဘာသန္တိ
အတ္ထော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘိ ဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခုပရိကမ္မတ္ထံ ဩဘာသကသိဏံ
ဘာဝေတွာ ဥပစာရေ ဌပိတော သမာမိ ပရိကမ္မသမာမိ၊ တတ္ထ ဩဘာသော
ပရိကမ္မောဘာသောတိ ဝုတ္တော၊ တံ သန္ဓာယာဟ “ဩဘာသဉ္ဇေဝ သဉ္ဇာ-
နာမာတိ ပရိကမ္မောဘာသံ သဉ္ဇာနာမာ”တိ။ ယတ္တကေ ဟိ ဌာနေ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ
ရူပဂံဝံ ဒဠုကာမော၊ တတ္ထကံ ဌာနံ ဩဘာသကသိဏံ ဖရိတွာ ဌိတော၊

တံ ဩဘာသံ တတ္ထ စ ရူပဂတံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန ပဿတိ၊ ထေရာ စ တထာ ပဋိပဇ္ဇိသု။ တေန ဝုတ္တံ “ဩဘာသဉ္ဇေဝ သဇ္ဇာနာမ ဘဿနဉ္စ ရူပါန”န္တိ။ ယသ္မာ ပန တေသံ ရူပဂတံ ပဿန္တာနံ ပရိကမ္မဝါရော အတိက္ကမိ၊ တတော ဩဘာသော အန္တရဓာယိ၊ တသ္မိံ အန္တရဟိတေ ရူပဂတမ္ပိ န ပညာယတိ။ ပရိကမ္မန္တိ ဟိ ယထာဝုတ္တကသိဏာရမ္ပဏံ ဥပစာရဇ္ဈာနံ၊ ရူပဂတံ ပဿန္တာနံ ကသိဏောဘာသဝသေန ရူပဂတဒဿနံ၊ ကသိဏောဘာသော စ ပရိကမ္မဝသေနာတိ တဒုဘယမ္ပိ ပရိကမ္မဿ အပ္ပဝတ္တိယာ နာဟောသိ၊ တယိဒံ ကာရဏံ အာဒိကမ္ပိကဘာဝတော ထေရာ န မညိသု၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “နပ္ပဋိဝိဇ္ဈာမာ”တိ။

နိမိတ္တံ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗန္တိ ကာရဏံ ပစ္စက္ခတော ဒဿေတွာ သုဝိသုဒ္ဓဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေ ထေရံ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော သတ္တာ ဝဒတိ။ ကိံ န အာဠုလေသန္တိတိ ကိံ န ဗျာမောဟေဿန္တိ၊ ဗျာမောဟေဿန္တိ ဝေါတိ အတ္ထော။ ဝိဝိကိန္ဒာ ဥဒပါဒိတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော ယထာဥပဋ္ဌိတေသု ရူပဂတေသု အပုဗ္ဗတာယ “ဣဒံ န ခေါ ရူပဂတံ ကိံ၊ ဣဒံ န ခေါ ကိံ”န္တိ မဂ္ဂေန အသမုစ္ဆိန္ဒတ္တာ ဝိဝိကိန္ဒာ သံသယော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သမာမိ ဝေတိ ဝိဝိကိန္ဒာယ ဥပ္ပန္နတ္တာ ပရိကမ္မသမာမိ ဝိဂစ္ဆိ။ တတော ဝေ ဟိ ပရိကမ္မောဘာသောပိ အန္တရဓာယိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ ရူပံ န ပဿိ။ န မနသိ ကရိဿာမီတိ မနသိကာရဝသေန မေ ရူပါနိ ဥပဋ္ဌဟိသု၊ ရူပါနိ ပဿတော ဝိဝိကိန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဣဒါနိ ကိပ္ပိ န မနသိ ကရိဿာမီတိ တုဏှိ အဟောသိ၊ တံ ပန တုဏှိဘာဝပ္ပတ္တိံ သန္ဓာယာဟ “အမနသိကာရော ဥဒပါဒိ”တိ။

တထာဘူတဿ အမနသိကာရဿ အဘာဝံ အာဂမ္မ ဥပ္ပိလံ ဥဒပါဒိ။ ဝိရိယံ ဂါဠံ ပဂ္ဂဟိတန္တိ ထိနမိဒ္ဓဆန္ဒိတတ္တာနံ ဝုပသမနတ္ထံ အစ္စာရဒ္ဓဇိရိယံ အဘောသိ၊ တေန ဝိတ္တေ သမာမိဒူသိကာ ဂေဟဿိတာ ဗလဝပီတိ ဥပ္ပန္နာ။ တေနာဟ “ဥပ္ပိလံ ဥပ္ပန္န”န္တိ။ တတောတိ သိထိလဝိရိယတ္တာ။ ပတမေယျာတိ အတိဝိယ ခိန္တံ ဘဝေယျ။ တံ မမာတိ ပတ္တနာအဘိဘဝနိယမနသိသေန ဇေယျေတိတိ အဘိဇေယျ၊ တဏှာ။ နာနတ္တာ နာနာသဘာဝါ သညာ နာနတ္တသညာ။ အတိဝိယ ဥပရိ ကတွာ နိဇ္ဈာနံ ပေက္ခနံ အတိနိဇ္ဈာယိတတ္ထံ။

၂၄၃။ ပရိကမ္မောဘာသမေဝါတိ ပရိကမ္မသမုပ္ပိတံ ဩဘာသမေဝ။ န စ ရူပါနိ ပဿာမီတိ ဩဘာသမနသိကာရပသုတတာယ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ရူပါနိ န ပဿာမိ။ ဝိသယရူပမေဝါတိ တေန ဖရိတွာ ဌိဘဋ္ဌာနေဝ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော ဝိသယဘူတံ ရူပဂတမေဝ မနသိ ကရောမိ။

ကသိဏရူပါနံ ဝသေနေတ္ထ ဩဘာသဿ ပရိတ္တတာတိ အာဟ “ပရိတ္တ-
ဌာနေ ဩဘာသ”န္တိ။ ပရိတ္တာနိ ရူပါနီတိ ကတိပယာနိ၊ သာ စ နေသံ
ပရိတ္တတာ ဌာနဝသေနေဝါတိ အာဟ “ပရိတ္တကဌာနေ ရူပါနိ”တိ။ “အပ္ပမာ-
ဏဉ္စေဝါ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တော ဒုတိယေဝါရော။ ဩဘာသပရိတ္တတံ သန္ဓာယ
ပရိကမ္ပသမာမိ။ “ပရိတ္တော”တိ ဝုတ္တော တဿေဝ ဩဘာသဿ အပ္ပမာဏ-
တာယ အပ္ပမာဏသမာမိတိ ဝစနတော။ တသ္မိံ သမယေတိ တသ္မိံ ပရိတ္တသမာ-
မိနော ဥပ္ပန္နသမယေ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပိ ပရိတ္တကံ ဟောတိ ပရိတ္တရူပဂတဒဿနတော။

၂၄၅။ ဒုကတိကဇ္ဈာနသမာမိန္တိ စတုက္ကနယေ ဒုကဇ္ဈာနသမာမိံ, ပဉ္စက-
နယေ တိကဇ္ဈာနသမာမိန္တိ ယောဇနာ။ ဒုကဇ္ဈာနသမာမိန္တိ စတုက္ကနယေ
တတိယစတုတ္ထဝသေန ဒုကဇ္ဈာနသမာမိံ, ပဉ္စကနယေ စတုတ္ထပဉ္စမဝသေန
ဒုကဇ္ဈာနသမာမိံ။ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနသမာမိန္တိ စတုက္ကနယေ တိကဇ္ဈာန-
သမာမိံ, ပဉ္စကနယေ စတုက္ကဇ္ဈာနသမာမိန္တိ ယောဇနာ။

တိဝိဇ္ဇန္တိ သပ္ပိတိကဝသေန တိပ္ပကာရံ သမာမိံ။ တဒန္တောဂဓာတိ
သပ္ပိတိကာဒိသဘာဝါ။ ကာမံ ဘဂဝါ ပုရိမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနဿ တိဉ္ဇဏံ၊
ပစ္ဆိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉ္ဇဏံ နိဗ္ဗတ္တေန္တောပိ ဣမာနိ ဉ္ဇဏာနိ ဘာဝေသိယေဝ၊
ဝိပဿနာပါဒကာနိ ပန ဉ္ဇဏာနိ သန္ဓာယ “ပစ္ဆိမယာမေ”တိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ
“ဘဂဝတော ဟိ”တိအာဒိ။ ပဉ္စမဇ္ဈာနဿာတိ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကဿ ဝသေန ပဌမ-
ဇ္ဈာနိကော မဂ္ဂေါ နတ္ထိ။ သောဘိ ပဉ္စကနယော ဘဂဝတော လောကီယော
အဟောသိ။ တေန္တိ ဧတံ “သဝိဘက္ကမ္ပိ သဝိစာရံ သမာမိံ ဘာဝေမိ”တိအာဒိ-
ဝစနံ။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, န “လောကီယံ ဝါ
လောကုတ္တရမေဝ ဝါ”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝါတိ။

ဥပက္ကိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၆။ ဧတေဟိဘိ ဒုဝိန္တိတာဒိဟိ။ ဧတေန လက္ခဏသဒ္ဓဿ ကရဏတ္ထ-
တမာဟ။ တာနေဝါတိ လက္ခဏာနိ ဧဝ။ တဿာတိ ဗာလဿ။ “အယံ
ဗာလော”တိ နိမိယတိ သဉ္ဇာနီယတိ ဧတေဟိတိ ဗာလနိမိတ္တာနိ။ အပဒါနံ
ဝုစ္စတိ ဝိချာတံ ကမ္ပံ။ ဒုဝိန္တိတာဒိနိ စ ဗာလေ ဝိချာတာနိ၊ အဝဓာ-
ရဏဘာဝေ ဝါ၊ တသ္မာ ဗာလဿ အပဒါနာနီတိ ဗာလာပဒါနာနိ။

အဘိဇ္ဈာဒီဟိ ဒုဋ္ဌံ ဒုဿိတံ စိန္တေတိတိ ဒုစိန္တိတစိန္တိ။ လောဘာဒီဟိ ဒုဋ္ဌံ ဘာဿိတံ မုသာဝါဒါဒိ ဘာဿတိတိ ဒုဋ္ဌာဿိတဘာဿိ။ တေသံ တေသံယေဝ ဝသေန ကတ္တဗ္ဗတော ဒုက္ကဋကမ္ပံ ပါဏာတိပါတာဒိ ကရေတိတိ ဒုက္ကဋကမ္ပ-
ဏာရီ။ တေနာဟ “စိန္တယန္တော”တိအာဒိ။ တာနိ ဥပနိဿာယ ဇာတန္တိ တဋ္ဌံ။ တတော ဧဝံ တေသံ သာရပုံ အနုရူပန္တိ တဿာရူပုံ။ တေနာဟ “တဇ္ဇာတိက”န္တိအာဒိ။ ကစ္ဆမာနာယာတိ ကထိယမာနာယ။

၂၄၈။ ယသ္မာ သတ္တာနံ ယထူပစိတာနိ ကမ္မာနိ ကတောကာသာနိ တဒုပဋ္ဌာပိတာနိ ကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တာနိ မရဏဿ အာသန္နကာလေ စိတ္တဿ အာပါယံ အာဂစ္ဆန္တာနိ၊ တဒါ ဩလမ္ပန္တာနိ ဝိယ အဘိဘဝန္တာနိ ဝိယ အဇ္ဈောတ္တရန္တာနိ ဝိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဩလမ္ပနာဒိအာကာရေန ဟိ တာနိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ”တိ။ ဥပဋ္ဌာနာကာရော ဧဝံ တဒါ စိတ္တဿ ဂေါစရဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ အာဟ “တသ္မိံ ဥပဋ္ဌာနာကာရေ အာပါယဂတေ”တိ။

၂၄၉။ န သက္ကာတိ န ဝဒတိတိ ဧတေန ဒွေပိ ပဋိသေဓော ပကတိအတ္ထာတိ အယမတ္ထော ဝုတ္တော ဟောတိ။ န သုကရာတိ ပန ဣမိနာ ဒုက္ကရဘာဝေါ ဒီပိဘော၊ ဒုက္ကရဉ္စ တာဝ ဥပါယေန သက္ကာ ကာတုန္တိ ဒသေန္တော အာဟ “န သုကရံ ပနာ”တိအာဒိ။ တေနာတိ ဝိနိဝိဋ္ဌိတွာ ဂမနေန အညမညံ သံဝိဇ္ဈ-
နေန။ အဿာတိ စောရဿ။ ဣတော ဥတ္တရိပီတိ မဇ္ဈိကသမယံ သာယန-
သမယဉ္စ သတ္တိသတေန။

၂၅၀။ သင်္ခမ္ပိ န ဥပေတိတိ ဣမိနာ သင်္ခါတဗ္ဗမတ္တံ နတ္ထိတိ ဒီပိတံ ဟောတိတိ အာဟ “ဂဏနာမတ္တမ္ပိ န ဂစ္ဆတိ”တိ။ ဥပနိက္ခေပနမတ္တမ္ပိဘိ ဣတ္ထာပိ ဒေသေဝ နယော။ ကလဘာဂန္တိ ကလာနံ သင်္ဂဏနကောဋ္ဌာသံ။ တေနာဟ “သတိမံ ကလ”န္တိအာဒိ။ ဩလောကိတမတ္တမ္ပိဘိ ဥပနိက္ခေပနဝသေန ဩလောကန-
မတ္တကမ္ပိ။ တံ ကမ္မကာရဏန္တိ တံ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနကမ္မကာရဏံ စတုန္ဒမ္ပိ ပဿာနံ ဝသေန သမ္ပရိဝတ္တေတွာ ကရေန္တိယေဝ၊ ပါဠိယံ ပန ဧကပဿဝသေန အာဂတာ။ ဂေဟဿာဘိ မဟတော ဂေဟဿ။ သဗ္ဗတောတိ သဗ္ဗာဝယဝ-
တော။ သဗ္ဗဇ္ဇလိစေ ကေဇာလီဘုတေ။ သုပတ္တုဏိတာယာတိ သုဋ္ဌ၊ နိပက္ကာယ။

ဝိဘတ္တောဘိ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တကသတ္တာနံ သာဓာရဏကမ္မုနာ ဝိဘတ္တော ဝိယ နိဗ္ဗတ္တော။ အယောပါကာရေန ပရိတော အတ္တော ဂဟိတောတိ အယောပါကာရပရိယတ္တော၊ ပရိက္ခိတ္တော။

၁-အယောပါကာရပရိယတ္တော (ပဋိပတ္တိ)

ယမကဂေါဠကတိ ဒါရကာနံ ကိဠနယုဂဠာ။ ဝေမ္ဗိ ဒုက္ခောတိ ယထာ-
ဝုတ္တဥဿဒနိရယဝသေနပိ သောတဃာနဇိဝှိကာယမနောဂေါစရတာ-
ဝသေနပိ ဣမိနာ အာကာရေန ဒုက္ခောတိ။

၂၅၀။ ဒန္တေဟိ ဥလ္လေဟိတွာတိ ဥတ္တရဒန္တေဟိ အဉ္ဇိတွာ။ ရသဝသေန
အတိတ္ထော အဿာဒေါ ရဿာဒေါ။ တေနာဟ “ရသဂေဓေန ပရိဘုတ္တ-
ရသော”တိ။

၂၅၂။ ဒုရူပေါတိ ဝိရူပေါ။ ဒုဒ္ဓသောတိ တေနဝ ဝိရူပဘာဝေန အနိဋ္ဌ-
ဒဿနော။ လကုဏ္ဍကောတိ ရသော။ ပဓိဋ္ဌဂီဝေါတိ ခန္ဓန္တရံ အနုပဓိဋ္ဌဂီဝေါ။
မဟောဒရောဘိ ဝိပုလကုစ္ဆိ။ ယေဘုယျေန ဟိ လကုဏ္ဍကာ သတ္တာ ရဿဂီဝါ
ပုထုလကုစ္ဆိကာဝ ဟောန္တိတိ တထာ ဝုတ္တံ။ ကာဏော နာမ စက္ခုဝိကလောတိ
ဝုတ္တံ “ကေက္ခိကာဏော ဝါ ဥဘယက္ခိကာဏော ဝါ”တိ။ ကုဏ္ဍိတိ ဟတ္ထ-
ဝိကလော ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ကေဟတ္ထကုဏ္ဍိ ဝါ ဥဘယဟတ္ထကုဏ္ဍိ ဝါ”တိ။
ဝါတာဒိနာ ဥပဟတကာယပက္ခော ဣဓ ပက္ခဟတောတိ အဓိပ္ပေတော၊ န
ပက္ခိဟတောတိ အာဟ “ပက္ခဟတောတိ ဝိဋ္ဌသပ္ပိ”တိ။ ဒုက္ခာနုပဗန္ဓဒဿနတ္ထန္တိ
အာရာဇရဇာတိသု ဝိပါကဒုက္ခဿ အနုပဗန္ဓဝသေန ပဝတ္တိဒဿနတ္တံ။

ကလိယတိ ခလိယတိ အပ္ပဟိယတိ သာသနံ တေနာတိ ကလိ၊ ဇုတပရာ-
ဇယော။ သော ဝေ ဂဟသဒိသတာယ “ကလိဂ္ဂဟော”တိ ဝုတ္တော။ အဓိပန္နန္တိ
ကုဠုမ္ဗဿ အဓိဝုတ္တဿ မူလဘူတဿ အတ္တနော ဗန္ဓိတဗ္ဗတံ။ တေနာဟ
“အတ္တနာပိ ဗန္ဓံ နိဂစ္ဆေယျာ”တိ ၂။ ဗာလဘူမိယာ ဗာလဘာဝဿ မတ္တ-
ကပ္ပတ္တိ နိရယဂါမိကမ္မကာရိတာတိ “နိရယေ နိဗ္ဗုတ္တိ”စ္စေဝ ဝုတ္တံ။ တဂ္ဂဟ-
ဏေနဝ ပန တတော မုဒုမုဒုတရာဒိကမ္မဝသေန သေသာပါယေသု အပရာ-
ပရနိဗ္ဗတ္တာဒိဗာလဘူမိ ဝိဘာဝိတာ ဟောတိတိ။

၂၅၃။ ဝုတ္တာနုသာရေနာတိ “ဗာလော အယ”န္တိ အာဒိနာ ဝုတ္တဿ အတ္တ-
ဝစနဿ “ပဏ္ဍိတော အယ”န္တိ တေဟိ လက္ခိယတိတိအာဒိနာ အနုသာရေန။
မနောသုစရိတာဒိနံ ဝသေနာတိ စိန္တေန္တော အနဘိဇ္ဈာအဗျာပါဒသမ္မာ-
ဒဿနံ သုစိန္တိတမေဝ စိန္တေတိတိအာဒိနာ မနောသုစရိတာနံ တိဏ္ဍံ
သုစရိတာနံ ဝသေန ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

၁-ဂေဟသဒိသတာယ (က) ၂-အတ္တနောပိ ဗန္ဓံ ဂစ္ဆေယျ (က)

စက္ကရတနဝဏ္ဏနာ

၂၅၆။ ဥပေါသထံ^၁ ဝုစ္စတိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ သဗ္ဗဒိဝသေသု ဂဟဋ္ဌေဟိ ရက္ခိတဗ္ဗသီလံ၊ သမာဒါနဝသေန တံ တေဿ အတ္ထိတိ ဥပေါသထိဓကော၊ တဿ။ တေနာဟ “သမာဒိန္နဥပေါသထင်္ဂဿာ”တိ၊ တဒါတိ တသ္မိံ ကာလေ၊ ယသ္မိံ ပန ကာလေ စက္ကဝတ္တိဘာဝသံဝတ္တနိယဒါနသီလာဒိပုညသမ္ဘာရသမုဒါဂမသမ္ပန္နော ပုရိတစက္ကဝတ္တိဝတ္တော ကာလဒီပဒေသဝိသေသပစ္စာဇာတိယာ ဝေဝ ကုလရူပဘောဂါမိပတေယျာဒိဂုဏဝိသေသသမ္ပတ္တိယာ စ တဒနရူပေ အတ္တဘာဝေ ဌိတော ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကာလေ။ တာဒိသေ ဟိ ကာလေ စက္ကဝတ္တိဘာဝိ ပုရိသုတ္တမော ယထာဝုတ္တဂုဏသမန္နာဂတော ရာဇာခတ္တိယော ဟုဘွာ မုဒ္ဒါဝသိတ္တော ဝိသုဒ္ဓသီလော အနုပေါသထံ သတသဟဿဝိဿဇ္ဇနာဒိနာ သမ္မာပဋိပတ္တိံ^၂ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ န ယဒါ စက္ကရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ ဝေ။ တေနာဟ “မါဇောပ။ ဓမ္မတာ”တိ။ (တတ္ထ ဒမော ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ သံယမော သီလသံဝရော)၂။

ဝုတ္တပ္ပကာရပုညကမ္မပစ္စယန္တိ စက္ကဝတ္တိဘာဝါဝဟဒါနဒမသံယမာဒိပုညကမ္မဟေတုကံ။ နီလမဏိသင်္ဃာဋ္ဌသဒိသန္တိ ဣန္ဒနီလမဏိသဉ္ဇယသမာနံ။ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တတ္တာတိ ဒဿနိယတာ မနုညဃောသတာ အာကာသဂါမိတာ ဩဘာသဝိဿဇ္ဇနာ အပ္ပဋိဃာတတာ ရညော ဣန္ဒြိတတ္ထနိပ္ပတ္တိကာရဏတာတိ ဝေမာဒိဟိ ဒိဗ္ဗသဒိသေဟိ အာနုဘာဝေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ။ သဗ္ဗေဟိ အာကာရေဟိတိ သဗ္ဗေဟိ သုန္ဒရေဟိ အာကာရေဟိ။ ပရိပူရန္တိ ပရိပုဏ္ဏံ။ သာ စဿ ပါရိပူရိ ဣဒါနေဝ ဝိတ္တာရိယတိ။

ပနာဇ္ဇိကိ ဆိဒ္ဓံ။ သုဒ္ဓသိနိဒ္ဓာန္တပန္နိယာ နိဗ္ဗိဝရာယာတိ အဓိပ္ပာယော။ နာဘိပနာဇ္ဇိပရိက္ခေပပဋေသုတိ နာဘိပရိက္ခေပပဋေ ဝေဝ နာဘိယာ ပနာဇ္ဇိပရိက္ခေပပဋေ စ။ သုဝိဘတ္တာဝါတိ အညမညံ အသံကိဏ္ဏတ္တာ သုဠာဝိဘတ္တာ။ ပရိစ္ဆေဒလေခန္တရေသု မဏိကာ သုဝိဘတ္တာ ဟုဘွာ ပညာယန္တိတိ ဝဒန္တိ။

ပရိစ္ဆေဒလေခါဒိနိကိ အာဒိ-သဒ္ဓေန မာလာကမ္မာဒိ သင်္ဂဏာတိ။ သုရတ္တာတိအာဒိသု သုရတ္တဂ္ဂဟဏေန မဟာနာမဝဏ္ဏတံ ပဋိက္ခိပတိ၊ သုဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန သံကိလိဋ္ဌတံ၊ သိနိဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန လူခတံ။ ကာမံ တဿ စက္ကရတနဿ နေမိမဏ္ဍလံ အသန္တိကံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ပန ကေဝလံ

၁-ဒိ-ဒီ ၂-သုဇု-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-( )ဣဒံ ဒိ-ဒီ ၂-၁၉၄-ဝိဇ္ဇ နတ္ထိ။

ပဝါဠဝဏ္ဏောဝ န သောဘတိတိ^၁ ပကတိစက္ကဿ သန္ဓိယုတ္တေသု ဌာနေသု ရတ္တဇမ္ဗုဒ္ဓပရိက္ခတံ အဟောသိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “သန္ဓိသု ပနဿာ” တိအာဒိ။

နေမိမဏ္ဍလပိဋိယန္တိ နေမိမဏ္ဍလဿ ပိဋိပဒေသေ။ ဒသန္တံ ဒသန္တံ အရာန-
မန္တရေတိ ဒသန္တံ ဒသန္တံ အရာနံ အန္တရသမိပေ ပဒေသေ။ ဆိဒ္ဓ္ဓမဏ္ဍလ-
ပိတ္တောဘိ မဏ္ဍလသဏ္ဌာနဆိဒ္ဓဝိစိတ္တော။ သုကုသလသမန္တာဟတဿာတိ
သုဠ၊ ကုသလေန သိပ္ပိနာ ပဟတဿ၊ ဝါဒိတဿာတိ အတ္တော။ ဝဂ္ဂတိ
မနောရမော။ ရဇနီယောတိ သုဏန္တာနံ ရာဂုပ္ပါဒကော။ ကမနီယောတိ
ကန္တော။ သမောသရိတကုသုမဒါမာဘိ ဩလမ္ဘိတသုဂန္ဓကုသုမဒါမာ။ နေမိ-
ပရိက္ခေပဿာဘိ နေမိပရိယန္တပရိက္ခေပဿ။ နာဘိပနာဠိယာ ခြိန္တံ ပဿာနံ
ဝသေန “ဒိန္နမိ နာဘိပနာဠိန” န္တိ ဝုတ္တံ။ ဧကော ဧဝ ဟိ သာ ပနာဠိ။ ယေဟိတိ
ယေဟိ ခြိဟိ သီဟမုခေဟိ။ ပုန ယေဟိတိ မုတ္တာကလာပေဟိ။

ဩဝေယမာနန္တိ သောတုံ အဝဟိတာနိ ကုရမာနံ။ စန္ဒော ပုရတော၊
စက္ကရတနံ ပစ္ဆာတိ ဧဝံ ပုဗ္ဗာပရိယေန ပုဗ္ဗာပရဘာဂေန။

အန္တေပုရဿာတိ အနုရာဓပုရေ ရညော အန္တေပုရဿ။ ဥတ္တရသီဟပဉ္စရ-
အာသန္တေ^၂ တဒါ ရညော ပါသာဒေတဒိသဿ ဥတ္တရဒိသဿ သီဟပဉ္စရဿ
လဗ္ဘမာနတ္တာ ဝုတ္တံ။ သုခေန သက္ကာတိ ကိဉ္စိ အနာရဟိတွာ သရိရဉ္စ
အနုလ္လဗိတွာ ယထာဌိတေနော ဟတ္ထေန ပုပ္ဖမုဋ္ဌိယော ခိပိတွာ သုခေန သက္ကာ
ဟောတိ ပူဇေတုံ။

နာနာဝိရာဂရတနပ္ပဘာသမုဇ္ဈလန္တိ နာနာဝိစိတ္တဝဏ္ဏရတနောဘာသ-
ပဘဿရံ။ အာကာသံ အတ္တဂ္ဂန္တာ ပဝတ္တေတိ အာဂန္တာ ဌိတဌာနတော ဥပရိ
အာကာသံ အတ္တဂ္ဂန္တာ ပဝတ္တေ။

သန္ဓိဝေသက္ခမောတိ ခန္ဓဝါရသန္ဓိဝေသယောဂျော။ သုလဘာဟာဂူပကရ-
ဏောတိ သုခေနော လဒ္ဓဗ္ဗဓညဂေါရသဒါရုတိဏာဒိဘောဇနသာနေော။
ပရစက္ကန္တိ ပရဿ ရညော သေနာ၊ အာဏာ ဝါ။

အာဂတနန္တနောဘိ အာဂတော ဟုတွာ နန္ဒိဇနနော။ အာဂတံ ဝါ
အာဂမနံ၊ တေန နန္ဒတိတိ အာဂတနန္တနော။ ဂမနေန သောစေတိတိ
ဂမနသောစနော။ ဥပကပ္ပေထာတိ ဥပရူပရိ ကပ္ပေထ သံဝိဒဟထ။

---

^၁-ပဝါဠဝဏ္ဏေန စ သောဘတိတိ (ဒိ-ဇိ ၂-၁၉၅-ပိဋေ၊)
^၂-ဥတ္တရသီဟပဉ္စရသဒိသေတိ (ဒိ-ဇိ ၂-၁၉၅-ပိဋေ။)

ဥပနေထာတိ အတ္ထော။ ဥပပရိက္ခိတွာတိ ဟေတုတောပိ သဘာဝတောပိ
ဖလတောပိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကအာဒိနဝတောပိ ဝိမံသ်တွာ။

ဝိဘာဝေန္တိ ပညာယ အတ္ထံ ဝိဘူတံ ကရေန္တိတိ ဝိဘာဝိနော၊ ပညဝန္တော။
အနုယန္တာတိ အနုဝတ္တကာ။ ဩဂစ္ဆမာနန္တိ ဩသီဒန္တိ။ ယောဇနမတ္တန္တိ
ဝိတ္ထာရတော ယောဇနမတ္တံ ပဒေသံ။ ဂမ္ဘီရဘာဝေန ပန ယထာ ဘူမိ ဒိဿတိ၊
ဧဝံ ဩဂစ္ဆတိ။ တေနာဟ “မဟာသမုဒ္ဒတလ” န္တိအာဒိ။ အန္တေ ဓတ္တရတနံ
ဥဒကေန သေနာယ အနုဇ္ဈောတ္တရဏတ္ထံ။

၂၅၇။ ပုရတ္ထိမော သမုဒ္ဒေါ ပရိယန္တော အဿာတိ ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒပရိ-
ယန္တော၊ ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒံ ပရိယန္တံ ကတွာ။ စာတုရန္တာယာတိ စာတုသမုဒ္ဒန္တာယ
ပုဗ္ဗဝိဒေဟာဒိစတုကောဋ္ဌာသန္တာယ။

ဟတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ

၂၅၈။ ဟရိဝန္တနာဒိဟိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓာဒိ° သင်္ဂဏာတိ။
အာဂမနံ ဝိန္တေထာတိ ဝဒန္တိ စက္ကဝတ္တိဝတ္တဿ ပူရိတတာယ ပရိစိတတ္တာ။
ဘူဒိဖုသနကေဟိ ဝါလမိ၊ ဝရင်္ဂ°၊ ဟတ္ထောတိ ဣမေဟိ စ တိဟိ၊ စတူဟိ ပါဒေဟိ
စာတိ သတ္တဟိ အဝယဝေဟိ ဌိတတ္တာ သတ္တပတိဇ္ဇော။ ဣတရေသံ အမစ္စာဒိနံ
ဝိန္တယန္တာနံ န အာဂစ္ဆတိ။ အပနေတွာတိ အတ္ထေနာ အာနုဘာဝေန
အပနေတွာ။ ဂန္ဓမေဝ ဟိ တဿ ဣတရေ ဟတ္ထိနော န သဟန္တိ။

အဿရတနဝဏ္ဏနာ

သိန္ဓဝကုလတောဘိ သိန္ဓဝဿာဇာနီယကုလတော။

မဏိရတနဝဏ္ဏနာ

သကဋနာဘိသမပ္ပမာဏန္တိ ပရိဏာဟတော မဟာသကဋဿ နာဘိယာ
သမပ္ပမာဏံ။ ဥဘောသု အန္တေသုတိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ စာတိ ဒွိသု အန္တေသု။
ကဏ္ဍိကပရိယန္တတောတိ ဒွိန္တံ ကဉ္စနပဒုမာနံ ကဏ္ဍိကာယ ပရိယန္တတော။
ပုတ္တာဇာလကေ ဌပေတွာတိ သုဝိသုဒ္ဓေ မုတ္တာမယေ ဇာလကေ ပတိဋ္ဌ-
ပေတွာ။

ဣတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ

“ဣတ္ထိရတနံ ပါတုဘဝတိ”တိ ဝတွာ အဿ ပါတုဘဝနာကာရံ ဒဿေတုံ “မဒ္ဒရာဇကုလတော ဝါ”တိအာဒိ ဝတ္ထံ။ မဒ္ဒရဋ္ဌံ ကိရ အဘိရူပါနံ ဣတ္ထိနံ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ။ သဏ္ဌာနပါရိပူရိယာတိ ဟတ္ထပါဒါဒိသရိရာဝယဝါနံ သုသဏ္ဌတတာယ။ အဝယဝပါရိပူရိယာ ဟိ သမုဒါယပါရိပူရိသိဒ္ဓိ။ ဣပန္တိ သရိရံ။ ဒဿနိယာတိ သုရူပဘာဝေန ပဿိတဗ္ဗယုတ္တာ။ သောမနဿဝသေန ဝိတ္တံ ပသာဒေတိ ယောနိသော စိန္တေန္တာနံ ဣဗ္ဗလသဒ္ဓါယ ဝသေန။ ပသာဒါ-ဝဟတ္တာတိ ကာရဏဝစနေန ယထာ ပါသာဒိကတာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာသိဒ္ဓိ ဝတ္တာ၊ ဧဝံ ဒဿနိယတာယ ပါသာဒိကတာသိဒ္ဓိ၊ အဘိရူပတာယ စ ဒဿနိယတာသိဒ္ဓိ ဝတ္တဗ္ဗာတိ နယံ ဒဿေတိ။ ပဋိလောမတော ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ပါသာဒိကတာသိဒ္ဓိ၊ ပါသာဒိကတာယ ဒဿနိယတာသိဒ္ဓိ၊ ဒဿနိယတာယ အဘိရူပတာသိဒ္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သရိရသမ္ပတ္တိဝသေန အဘိရူပတာဒိကေ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သရိရေ ဒေါသာဘာဝဝသေနပိ တေ ဒဿေတုံ “အဘိရူပါ ဝါ”တိအာဒိ ဝတ္ထံ။ တတ္ထ ယထာ ပမာဏယုတ္တာ၊ ဧဝံ အာရောဟပရိဏာဟယောဂတော စ ပါသာဒိကာ နာတိဒိဃတာဒယော။ ဧဝံ မနုဿာနံ ဒိဗ္ဗရူပတာသမ္ပတ္တိပီတိ “အပ္ပတ္တာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏ”န္တိ ဝတ္ထံ။ ကာယ-ဝိပတ္တိယာတိ သရိရဒေါသဿ။ အဘာဝေါတိ အစ္စန္ဒမေဝ ဒူရိဘာဝေါ။

သတဝိဟတဿာတိ သတက္ခတ္တု၊ ဝိဟတဿ။ သတဝိဟတဿာတိ စ ဣဒံ ကပ္ပေါသပိစုဝသေန ဝတ္ထံ၊ တူလပိစုနော ပန ဝိဟနနမေဝ နတ္ထိ။ ကုက္ကံမတဂရ-တုရက္ခယဝနပုပ္ဖါနိ စတုဇ္ဇာတိ။ တမာလတဂရတုရက္ခယဝနပုပ္ဖါနိတိ အပရေ။

အဂ္ဂိဒဇာ ဝိယာတိ အာသနဂတေန အဂ္ဂိနာ ဒဇာ ဝိယ။ ပဌမမေဝါတိ အညကိစ္စတော ပဌမမေဝ၊ ဒဿနသမကာလမေဝါတိ အတ္ထော။ တံ တံ အတ္တနာ ရညော ကာတဗ္ဗကိစ္စံ ကိံ ကရောမီတိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗတာယ ကိံ ကရဏန္တိ ပဋိဿာဝေတိတိ ကိင်္ကာရပဋိဿာဝိနိ။

မာတုဂါမော နာမ ယေဘုယျေန သဌဇာတိကော၊ ဣတ္ထိရတနဿ ပန တံ နတ္ထိတိ ဒဿေတုံ “သွာဿာ”တိအာဒိ ဝတ္ထံ။ ဂုဏာတိ ရူပဂုဏာ စေဝ အာစာရဂုဏာ စ။ ပုရိမကမ္မာနုဘာဝေနာတိ တဿာ ပုရိမကမ္မာနုဘာဝေန။ ဣတ္ထိရတနဿ တဗ္ဘာဝသံဝတ္တနိယပုရိမကမ္မဿ အာနုဘာဝေန၊ စက္ကဝတ္တိနောပိ ပရိဝါရသံဝတ္တနိယံ ပုညကမ္မံ တာဒိသဿ ဖလဝိသေသဿ ဥပနိဿယော ဟောတိယေဝ။ တေနာဟ “စက္ကဝတ္တိနော ပုညံ ဥပနိဿာယာ”တိ။ ဧတေန

သေသရတနေသုပိ တေသံ ဝိသေသာနံ တဒုပနိဿယတာ ဝိဘာဝိတာ ဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပုဗ္ဗေ ကေဒေသဝသေန လတ္တမာနပါရိပူရိ ရညော ဓက္ကဝတ္ထိ-
ဘာဂူပဂမနတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗာကာရပါရိပူရာ ဇာတာ။

ဂဟပတိရတနဝဏ္ဏနာ

ပကတိယာဝါတိ သဘာဝေနေဝ၊ စက္ကရတနပါတုဘာဝတော ပုဗ္ဗေပိ။

ပရိဏာယကရတနဝဏ္ဏနာ

နိဿာယာတိ ဥပနိဿာယ။

၂၆၀။ ကုရုဂ္ဂဟော ဝုစ္စတိ ဇယဂ္ဂဟော သကာနံ ပဏာနံ ကုဘာဝေန အတ္ထသိဗ္ဗိဝသေန သင်္ဂဏနန္တိ ကတွာ။ တေနာဟ “ဇယဂ္ဂါဟေနာ”တိ။
ကေပ္ပဟာရေနောဝါတိ ကေပ္ပယောဂေနေဝ သတသဟဿာနိ အဓိဂစ္ဆေ-
ယျာတိ ယောဇနာ။ သေသံ ဝုတ္တနယက္ကာ သုပိညေယျမေဝ။

ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-ဒေဝဒူတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆၁။ ဧဝ အဂါရာတိအာဒိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန “သဒ္ဓါရာ”ပ။ အနုဝိစ-
ရန္တေပီ”တိ ဧတမတ္ထံ သင်္ဂဏာတိ။ ဧတ္တကမေဝ ဟိ အဿပူရသုတ္တေ ၂ ဝိတ္တာရိတံ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ”တိအာဒိ ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ၇ တထာ ဝိတ္တာရိတမ္ပိ
သုတ္တသံဝဏ္ဏနာ ဟောတိတိ ကတွာ “အဿပူရသုတ္တေ ဝိတ္တာရိတမေဝါ”တိ
ဝုတ္တံ။

၂၆၂။ နိရယတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ ဒေဝလောကေန ဩသာပေတိတိ
သံကိလေသဓမ္မေဟိ သံဝေဇေတွာ ၄ ဝေါဒါနဓမ္မေဟိ နိဋ္ဌာပေန္တော။ ဒုတိယံ
ပန ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တဒိဒံ ဝေနေယျဇ္ဈာသယဝိသိဋ္ဌန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
ဣဒါနိ သဒ္ဓိပိတွာ ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “သစေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သောတိ ဘဂဝါ။

ကေစ္စ စေဇ္ဇတိ^၁ အန္တကာဒိကေ၊ ဝိညာဏဝါဒိနော စ သန္ဓာယ ဝဒတိ။
 နေရယိကေ နိရယေ ပါလေန္တိ တတော နိဂ္ဂန္တုမပ္ပဒါနဝသေန ရက္ခန္တိတိ
 နိရယပါလာ။ နေရယိကာနံ နရကဒုက္ခေန ပရိယောနဒ္ဓါယ အလံ သမတ္တာတိ
 ဝါ နိရယပါလာ။ တန္တိ “နတ္ထိ နိရယပါလာ”တိဝစနံ။ ပဋိသေဓိတမေဝါတိ
 “အတ္ထိ နိရယေ နိရယပါလာ၊ အတ္ထိ စ ကာရဏိကာ”တိအာဒိနာ နယေန
 အဘိဓမ္မေ^၂ ပဋိသေဓိတမေဝ။ ယဒိ နိရယပါလာ နာမ န သိယံ၊ ကမ္မကာရဏာပိ
 န ဘဝေယျ။ သတိ ဟိ ကာရဏိကေ ကမ္မကာရဏာယ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယော။
 တေနာဟ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ။ ဧတ္တာဟ “ဏိ” ပနေတေ နိရယပါလာ
 နေရယိကာ၊ ဥဒါဟု အနေရယိကာ”တိ။ ကိဉ္ဇေတ္ထ—ယဒိ တာဝ နေရယိကာ၊
 ဣမေ နိရယသံဝတ္တနိယေန ကမ္မုနာ နိဗ္ဗတ္တာတိ သယမ္ပိ နိရယဒုက္ခံ အနုဘဝေယျ။
 တထာ သတိ အညေသံ နေရယိကာနံ ယာတနာယ^၃ အသမတ္တာ သိယံ၊ “ဣမေ
 နေရယိကာ၊ ဣမေ နိရယပါလာ”တိ ဝဝတ္တာနဉ္စ န သိယာ၊ ယေ စ ယေ
 ယာတေန္တိ၊ တေဟိ သမာနရူပဗလပ္ပမာဏေဟိ ဣတရေသံ ဘယသန္တာသံ
 န သိယံ။ အထ အနေရယိကာ၊ နေသံ တတ္ထ ကထံ သန္တဝေတိ^၄၊ ဝုစ္စတေ—
 အနေရယိကာ နိရယပါလာ အနိရယဂတိသံဝတ္တနိယကမ္မနိဗ္ဗတ္တိတော။ နိရယူပ-
 ပတ္တိသံဝတ္တနိယကမ္မတော ဟိ အညေနေဝ ကမ္မုနာ တေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ရက္ခသ-
 ဇာတိကတ္တာ^၅။ တထာဟိ ဝဒန္တိ သဗ္ဗတ္ထိဝါဒိနော—

“ကောဓနာ ကုရုရကမ္မန္တာ၊ ပါပါဘိရုစိနော သဒါ။
 ဒုက္ခိတေသု စ နန္တန္တိ၊ ဇာယန္တိ ယမရက္ခသ”တိ။

တတ္ထ ယဒေကေ ဝဒန္တိ “ယာတနာဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေယျ။ အထ ဝါ
 အညမညံ ယာတေယျ”န္တိအာဒိ၊ တယိဒံ အသာရံ^၆ နိရယပါလာနံ နေရယိက-
 ဘာဝသေဝ အဘာဝတော။ ယဒိပိ အနေရယိကာ နိရယပါလာ၊ အယောမ-
 ယာယ ပန အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ နိရယဘူမိယာ
 ပရိက္ခမမာနာ ကထံ ဒါဟဒုက္ခံ နာနဘဝန္တိတိ^၇၊ ကမ္မာနုဘာဝတော။ ယထာ
 ဟိ ဣဒ္ဓိမန္တော စေတောဝသိပ္ပတ္တာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနာဒယော နေရယိကေ
 အနုကမ္မန္တာ ဣဒ္ဓိမလေန နိရယဘူမိ^၈ ဥပဂတာ ဒါဟဒုက္ခေန န ဗာဓိယန္တိ၊ ဧဝံ-
 သမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁-အနုဂ္ဂိ ၃-၁၄၉၊ အံ-၇၂-၁၁၂-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-အဘိ ၄-၄၃၀-ပိဋ္ဌေ။
 ၃-သဘာတနာယ(က) ၄-နိဒ္ဒုက္ခဇာတိကတ္တာ(က)
 ၅-အနုဂ္ဂိ ၃-၁၄၉၊ အံ-၇၂-၁၁၂-ပိဋ္ဌေသုပိ။ ၆-အာကာသရောမဋ္ဌနံ(အနုဂ္ဂိ ၃-၁၄၉-ပိဋ္ဌေ)။

ဣဒ္ဓိဝိသယဿ အစိန္တေယျဘာဝတောတိ စေ? ဣဒ္ဓမ္မိ တံသမာနံ ကမ္မဝိပါကဿ အစိန္တေယျဘာဝတော။ တထာရူပေန ဟိ ကမ္မုနာ တေ နိဗ္ဗတ္တာ ယထာ နိရယဒုက္ခေန အဗာဓိတာဇေ ဟုတွာ နေရယိကေ ယာတေန္တိ၊ န စေတ္တကေန ဗာဟိရဝိသယဘာဝေါ ယုဇ္ဇတိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌတာယ ပဇ္ဇေကံ ခွါရပုရိသေသု ဝိဘတ္တသဘာဝတ္တာ။ တထာဟိ ကေစ္စဿ ခွါရဿ ပုရိသဿ စ ဣဋ္ဌံ ကေစ္စဿ အနိဋ္ဌံ၊ ကေစ္စဿ စ အနိဋ္ဌံ ကေစ္စဿ ဣဋ္ဌံ ဟောတိ။ ဧဝံ ကတွာ ယဒေကေ ဝဒန္တိ “နတ္ထိ ကမ္မဝသေန တေဇသာ ပရူပတာပန” န္တိအာဒိ၊ တဒပါဟတံ ဟောတိ။ ယံ ပန ဝဒန္တိ “အနေရယိကာနံ နေသံ ကထံ တတ္ထ သမ္ဘဝေါ”တိ နိရယေ နေရယိကာနံ ယာတနာသမ္ဘာဝတော။ နေရယိကသတ္တ-ယာတနာယောဂျံ ဟိ အတ္တဘာဝံ နိဗ္ဗတ္တေန္တံ ကမ္မံ တာဒိသနိကန္တိဝိနာမိတံ နိရယဋ္ဌာနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တေတိ။ တေ စ နေရယိကေဟိ အဓိကတရဗလာရောဟ-ပရိဏာဟာ အတိဝိယ ဘယာနကဒဿနာ ကုရူရတရပယောဂါ စ ဟောန္တိ။ ဧတေနေဝ တတ္ထ နေရယိကာနံ ဝိဗာဓကကာကသုနခါဒိနမ္မိ နိဗ္ဗတ္တိ သံဝဏ္ဏိ-တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ကထံ အညဂတိကေဟိ အညဂတိကဗာဓေနန္တိ စ န ဝတ္တဗ္ဗံ အညတ္တာဝိ တထာ ဒဿနတော။ ယံ ပနေကေ ဝဒန္တိ “အသတ္တသဘာဝါ ဧဝံ နိရယပါလာ နိရယသုနခါဒယော စာ”တိ၊ တမ္မိ တေသံ မတိမတ္တံ အညတ္တ တထာ အဒဿနတော။ န ဟိ ကာစိ အတ္ထိ တာဒိသိ ဓမ္မပ္ပဝတ္တိ၊ ယာ အသတ္တသဘာဝါ၊ သမ္မတိသတ္တေဟိ အပ္ပယောဇိတာ စ သတ္တကိစ္စံ သာဓေန္တိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ။ ပေတာနံ ပါနီယနိဝါရကာနံ ဒဏ္ဍာဒိဟတ္ထပုရိသာနမ္မိ သမ္ဘာဝေ၊ အသတ္တဘာဝေဝ ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိ။ “သုပိနောပဃာတောပံ” အတ္ထိ၊ ကိစ္စ-သမတ္တတာ ပန အပ္ပမာဏံ ဒဿနာဒိမတ္တေနပိ တဒတ္ထသိဋ္ဌိတော။ တထာ ဟိ သုပိနေ အာဘာရူပဘောဂါဒိနာ န အတ္ထသိဋ္ဌိ၊ ဣဒ္ဓိနိဗ္ဗာနရူပံ ပနေတ္ထ လဒ္ဓပရိ-ဟာရံ ဣဒ္ဓိဝိသယဿ အစိန္တေယျဘာဝတော။ ဣဓာပိ ကမ္မဝိပါကဿ အစိန္တေယျဘာဝတောတိ စေ? တံ န၊ အသိဒ္ဓတ္တာ။ နေရယိကာနံ ကမ္မ-ဝိပါကတော ၂ နိရယပါလာတိ အသိဒ္ဓမေတံ၊ ဝုတ္တနယေန ပန ပါဠိတော စ တေသံ သတ္တဘာဝေါ ဧဝံ သိဒ္ဓေါတိ။ သက္ကာ ဟိ ဝတ္ထု “သတ္တသင်္ခါတာ နိရယ-ပါလသညိတာ ဓမ္မပ္ပဝတ္တိ သာဘိသန္ဓိကပရူပဃာတိ အတ္ထိ ကိစ္စသမ္ဘာဝတော?

၁-၁-သုပိနောပဃာတေပိ သတ္တကိစ္စသမတ္တတာ အပ္ပမာဏံ (?)

၂-ကမ္မဝိပါကော (အံ-ဒီ ၂-၁၁၄၊ အနုဒီ ၃-၁၅၀-ပိဋေသု။)

၃-အတ္ထကိစ္စသဘာဝတော (အံ-ဒီ ၂-၁၁၄၊ အနုဒီ ၃-၁၅၀-ပိဋေသု။)

ဩဇာဟာရာဒိရက္ခသသန္တတိ ဝိယာ”တိ။ အဘိသန္ဓိပုဗ္ဗကတာ စေတ္တ န သက္ကာ ပဋိက္ခိပိတုံ တထာ တထာ အဘိသန္ဓိယာ ယာတနတော၊ တတော ဧဝံ န သင်္ခာတပဗ္ဗတာဒိဟိ အနေကန္တိကတာ။ ယေ ပန ဝဒန္တိ “ဘူတဝိသေသံ ဧဝံ ဧတေ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝိသေသဝန္တော ဘေရဝါကာရာ ‘နရကပါလာ’တိ သမညံ လဘန္တိ”တိ၊ တဒသိဒ္ဓံ ဥဇုကမေဝ ပါဠိယံ “အတ္ထိ နိရယေသု နိရယ-ပါလာ”တိ၊ ဝါဒဿ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ။

အပိစ ယထာ အရိယဝိနယေ နရကပါလာနံ ဘူတမတ္တတာ အသိဒ္ဓါ၊ တထာ ပညတ္တိမတ္တဝါဒိနောပိ တေသံ ဘူတမတ္တတာ အသိဒ္ဓါဝံ သဗ္ဗသော ရူပဓမ္မာနံ အတ္ထိဘာဝဿေဝ အပ္ပုဋ္ဌိဇာနနတော။ န ဟိ တဿ ဘူတာနိ နာမ ပရမတ္တတော သန္တိ။ ယဒိ ပရမတ္တံ ဂဟေတွာ ဝေါဟရတိ၊ အထ ဂသ္မာ စက္ခုရူပါဒိနိ၊ ပဋိက္ခိပတိတိ? တိဋ္ဌတေသာ အနဝဋ္ဌိတတက္ကာနံ အပ္ပဟိန-သမ္မောဟဝိပလ္လာသာနံ ဝါဒဝိမံသာ၊ ဧဝံ “အတ္ထေဝ နိရယေ နိရယပါလာ”တိ နိဋ္ဌမေတ္တ ဂန္တဗ္ဗံ။ သတိ စ နေသံ သဟ္တာဝေ၊ အသတိပိ ဗာဟိရေ ဝိသယေ နရကေ ဝိယ ဒေသာဒိနိယမော ဟောတိတိ ဝါဒေါ န သိဇ္ဈတိ၊ သတိ ဧဝံ ပန ဗာဟိရေ ဝိသယေ ဒေသာဒိနိယမောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဒေဝဒူတသရာပနဝသေန သတ္တေ ယထူပစိတေ ပုညကမ္မေ ယမေတိ နိယမေ-တိတိ ယမော၊ တဿ ယမဿ ဝေမာနိကပေတာနံ ရာဇဘာဝတော ရညော။ တေနာဟ “ယမရာဇာ နာမ ဝေမာနိကပေတရာဇာ”တိ။ ကမ္မဝိပါကန္တိ အကုသလကမ္မဝိပါကံ။ ဝေမာနိကပေတာတိ ကဏ္ဍသုက္ကဝသေန မိဿကကမ္မံ ကဘွာ ဝိနိပါတိကဒေဝတာ ဝိယ သုက္ကေန ကမ္မုနာ ပဋိသန္တိ ဂဏှန္တိ။ တထာ ဟိ တေ မဂ္ဂဖလဘာဂိနောပိ ဟောန္တိ၊ ပဝတ္တိယံ ပန ကမ္မာနုရူပံ ကဒါစိ ပုညဖလံ၊ ကဒါစိ အပုညဖလံ ပစ္စနဘဝန္တိ။ ယေသံ ပန အရိယမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေသံ မဂ္ဂါဓိဂမတော ပဋ္ဌာယ ပုညဖလမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အပုညဖလံ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ကဋ္ဌုကံ န ဟောတိ။ မနုဿတ္တဘာဝေ ဌိတာနံ မုဒုကမေဝ ဟောတိတိ အပရေ။ ဓမ္မိကော ရာဇာတိ ဧတ္တ တဿ ဓမ္မိကဘာဝေါ ဓမ္မဒေဝပုတ္တဿ ဝိယ ဥပ္ပတ္တိနိယမိတဓမ္မဝသေနေဝ ဝေဒိတဗျော။ ဒွါရေသျှတိ အဝိစိမဟာနရကဿ စတုသု ဒွါရေသု။

ဇာတိဓမ္မောတိ ကမ္မကိလေသဝသေန ဇာတိပကတိကော။ တေနာဟ “ဇာတိသဘာဝေါ”တိ။ သဘာဝေါ စ နာမ တေဇောဓာတုယာ ဥဏှတာ ဝိယ န ကဒါစိပိ ဝိဂစ္ဆတိတိ အာဟ “အပရိမုတ္တော ဇာတိယာ”တိအာဒိ။

၂၆၃။ ဣဒါနိ ဇာတိယာ ဒေဝဒူတဘာဝံ နိဗ္ဗါရေတွာ ဒဿေတုံ “ဗဟရ-
ကုမာရေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမာတိ ဝါစာယ
အဝဒန္တောပိ အတ္ထာပတ္တိတော ဧဝံ ဝဒန္တော ဝိယ ဟောတိ ဝိညနန္တိ အတ္ထော။
ဧဝံ တုပ္ပာကမ္ပိ ဇာတိ အာဂမိဿတိတိ ဧဝံ သံကိလိဋ္ဌဇေဂုစ္ဆအသမတ္ထဒဟရာ-
ဝတ္ထာ ဇာတိ တုပ္ပာကံ အာဂမိဿတိ။ ကာမဉ္ဇာယံ အာဂတာ ဧဝံ သာ ပန
အတိတာနာဂတာယ ဥပရိပိ အာဂမနာယ ပယောဂေါ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အနာ-
ဂတာယ န ဣစ္ဆိတဗ္ဗောတိ အာဟ “ဇာတိ အာဂမိဿတိ”တိ။ တေနောဟ
“ဣတိ တဿာ။ ပ။ ကရေယာ”တိ။ တေနာတိ တေန ကာရဏေန၊ ဝိညနံ
ဝေဒဝတ္ထုဘာဝေနာတိ အတ္ထော။

ဦရူဗလန္တိ ဦရူဗလီ။ တေန ဒူရေပိ ဂမနာဂမနလဃ်နာဒိသမတ္ထတံ
ဒဿေတိ။ ဗဟုဗလန္တိ ပန ဣမိနာ ဟတ္ထေဟိ ကာတဗ္ဗကိစ္စသမတ္ထတံ၊
ဇေဂုဟဏေန ဝေဂဿ ပဝတ္တိသမတ္ထတံ။ အန္တရဟိတာ နဋ္ဌာ။ သေသံ ပဌမ-
ဒေဝဒူတေ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဝိဝိဓံ ဒုက္ခံ အာဒဟတိတိ ဗျာဓိ၊ ဝိသေသေန ဝါ အာဓိယတိ ဧတေနာတိ
ဗျာဓိ၊ တေန ဗျာဓိနာ။ အဘိဟတောဘိ ဗာဓိတော၊ ဥပဒ္ဓုတောတိ အတ္ထော။

၂၆၅။ ကာရဏာ နာမ “ဟတ္ထန္တေဒါဒိဘေဒါ အဓိကပိဋ္ဌာ ကရိယတိ
တောယာ”တိ ကတွာ ယာတနာ၊ သာ ဧဝံ ကာရဏိကေဟိ ကာတဗ္ဗဋ္ဌေန
ကမ္ပန္တိ ကမ္ပကာရဏာ၊ ယာတနာကမ္ပန္တိ အတ္ထော။

၂၆၆။ ဗဟု ပါပံ ကတန္တိ ဗဟုသော ပါပံ ကတံ။ တေန ပါပဿ ဗဟုလီ-
ကရဏမာဟ။ ဗဟူတိ ဝါ မဟန္တံ။ မဟတ္ထောပိ ဟိ ဗဟုသဗ္ဗေါ ဒိဿတံ
“ဗဟု ဝတ ကတံ အဿာ”တိအာဒိသု၊ ဂရုကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သောတိ
ဂရုကံ ဗဟုလံ ဝါ ပါပံ ကတွာ ဌိတော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိယေဝ၊ န ယမပုရိ-
သေဟိ ယမဿ သန္တိကံ နိယတိ။ ပရိတ္တန္တိ ပမာဏပရိတ္တတာယ ကာလ-
ပရိတ္တတာယ စ ပရိတ္တံ၊ ပုရိမသ္မိံ ပက္ခေ အဂရန္တိ အတ္ထော၊ ဒုတိယသ္မိံ
အဗဟုလန္တိ။ ယထာဝုတ္တမတ္တံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ ကတ္တဗ္ဗမေဝါတိ ဒဏ္ဍမေဝ။ အနုမိန္ဒိတွာ ဝိမံသိတွာ။ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနန္တိ
အနုကရဏဋ္ဌာနံ။ ပရိတ္တပါပကမ္ပာတိ ဒုဗ္ဗလပါပကမ္ပာ။ တေ ဟိ ပါပကမ္ပဿ
ဒုဗ္ဗလဘာဝတော ကတူပစိတဿ စ ဩကာသာရဟကုသလကမ္ပဿ ဗလဝ-
ဘာဝတော အတ္တနော ဓမ္မတာယပိ သရန္တိ။

အာကာသစေတိယန္တိ ဂိရိသီခရေ ဝိဝဋ္ဌင်္ဂဏေ ကတစေတိယံ။ အဂ္ဂိဇာ-
လသဒ္ဓန္တိ “ပဋ္ဌပဋ္ဌာ”တိ ပဝတ္တမာနံ အဂ္ဂိဇာလာယ သဒ္ဓံ သုတွာ “မယာ တဒါ
အာကာသစေတိယေ ပူဇိတရတ္ထပဋ္ဌာ ဝိယာ”တိ အတ္တနော ပူဇိတပဋ္ဌံ
အနုဿရိ။ ပဉ္စဟိပိ န သရတိတိ ဗလဝတာ ပါပကမ္မေန ဗျာမောဟိတော ပဉ္စ
သညာဏာနိ န ဂဏှာတိ။ ဟုဏှိ ဟောတိ ကမ္မာရဟော အယန္တိ တတ္ထ
ပတိကာရံ အပဿန္တော။

၂၆၇။ အဝိစိမဟာနိရယော ဥဗ္ဗေဓေနပိ ယောဇနသတမေဝါတိ ဝဒန္တိ။
နဝနဝယောဇနိကာ ဟောတိ ပုထုလတော။ မဟာနိရယဿ မဟန္တတ္တာ
တတ္ထာပိ ဘိတ္တိသတံ^၁ ယောဇနသဟဿံ ဟောတိတိ ဥဿဒဿ^၂ သဗ္ဗဿ
ပရိက္ခေပတော “ဒသယောဇနသဟဿံ ဟောတိ”တိ ဝုတ္တံ။

၂၆၈။ ဈာယတိတိ ပဋိပါကတိကံ ဟောတိ။ တာဒိသမေဝါတိ ပုရိမ-
သဒိသတ္တာ “ဥဗ္ဘတံ သဒိသမေဝ ဟောတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဗဟုသဗ္ဗတ္ထောတိ
ဝါ ဗဟုဋ္ဌာနံ အတိက္ကမိတွာ ပုရတ္ထိမဒ္ဓါရံ သဗ္ဗတ္ထော ဟောတိ။

ဆန္တံ ဇာလာနန္တိ စတူဟိ ဒိသာဟိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ စ ဥဗ္ဘတာနံ ဆန္တံ
ဇာလာနံ။ သတ္တာနံ နိရန္တရတာ နိရယသံဝတ္တနိယကမ္မကတာနဉ္စ ဗဟု-
ဘာဝတော ဇာလာနံ တာဝ သတ္တာနဉ္စ နိရန္တရတ္တာ အဝိစိ ဟောတု၊
ဒုက္ခဿ ပန ကထံ နိရန္တရတာတိ တံ ဒဿေန္တော “ကာယဒ္ဓါရေ။ ပ။
ဧကံ ဒုက္ခသဟဂတ”န္တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ အာဝဇ္ဇနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္နနံ သန္တိရဏံ
ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ဒွေ တဒါရမ္မဏစိတ္တာနိတိ ဆ ဥပေက္ခာသဟဂတနိ။ ဧဝံ
သန္တေဝိတိ ယဒိပိ တတ္ထ ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တာနိပိ ပဝတ္တန္တိ ဥပေက္ခာ-
ဝေဒနာပိ လဒ္ဓါဝသရာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ပန ဗလဝတရာ နိသိတနိသိတေန
တိဝိဏေန သတ္ထေန နိရန္တရံ သရိရံ ဆိန္ဒန္တိ ဝိယ ဒုက္ခံ ဥပနေန္တိ ဝိယ
တာ ဝေဒနာ အဘိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္တရန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နိရန္တရာ ဝိယ
ဟောတိ။ တေနာဟ “အနုဒဟနဗလဝတာယာ”တိ အာဒိ။ ဥပေက္ခာ-
ဝေဒနာတိ ဝါ တတ္ထ အတိဝိယ အနိဋ္ဌဖလတာယ အနိဋ္ဌာရမ္မဏာ ဥပေက္ခာ-
ဝေဒနာ ဒုက္ခာတိ ဝုစ္စတိ၊ ယထာ ဣဋ္ဌဖလဗဟုတာယ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာ ဈာနာဒိ-
ပရိယာပန္နေ စ သုဂတိဘဝေ စ ဥပေက္ခာဝေဒနာ သုခါတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခဿ
နိရန္တရတာယ အဝိစိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-မဟာနိရယဿ သမန္တာ ဥဿဒါ၊ တတ္ထာပိ ဧကေကံ (?)

၂-သဉ္ဇဿဒဿ (?)

၂၆၉။ ဧကော ပါဒေါ မဟာနိရယေ ဟောတိ၊ ဧကော ဂူထနိရယေ နိပတတိ၊ ကမ္မဝေဂက္ခိယော အန္တရာ ပဒမာဝဟတိ သေသာရန္တတယ။ ဟတ္ထိ-
ဂိဝပ္ပမာဏာ ပရိဏာဟေန။ ဧကောဇိဏိကနာဝါပ္ပမာဏာ အာယာမေန။

ပေါက္ခရပတ္တာနီတိ ခုရောရာသဒိသာနိ တိဗ္ဗိဏဂ္ဂါနိ အယောသုလမယာ-
နေဝ ပဒုမပတ္တာနိ။ ဟေဋ္ဌာ ခုရောရာတိ ဟေဋ္ဌာဘူမိယံ နိက္ခိတ္တာ၊ ဝေတ္တလ-
တာယော စ တိဗ္ဗိဏဓာရကဏ္ဍကာ အယောမယာ ဧဝ။ တေနာဟ “သော
တတ္ထ ဒုက္ခာ”တိအာဒိ။ ကုသတိဏာနီတိ ကုသတိဏဇာတိတယ တဏှာ
ဝုတ္တာနိ။ ခရဝါလိကာတိ ခရာ တိဗ္ဗိဏကောဋိကာ သိဃံသုကသဏ္ဌာနာ
ဝါလိကာ။

၂၇၀။ ဒန္တေ သပ္ပုဿေတိတိ ဟေဋ္ဌိမဒန္တေ ယထာ ကိဉ္စိ မုခေ ပက္ခိပိတုံ
န သက္ကာ၊ ဧဝံ သုဗုသိတေ ကရေတိ။ တဗ္ဗလောဟပါနတော ပဋ္ဌာယာတိ
ဝုတ္တကာရဏတော ပဋိလောမတောပိ ဧဝံ ကမ္မကာရဏာနံ ကာရဏမာဟ။
ဗုတိယေနာတိ ကုဋ္ဌာရိဟိ တစ္ဆနေန။ တတိယေနာတိ ဝါသိဟိ တစ္ဆနေန။
အဝိဇ္ဇဟိတမေဝ သံဝေဂဟေတုတယ လောကဿ မဟတော အတ္တဿ
သံဝတ္တနတော။

၂၇၁။ ဟိနကာယံ ဟိနံ ဝါ အတ္တဘာဝံ ဥပဂတာ။ ဥပါဒါနေတိ
စတုဗ္ဗိဓေပိ ဥပါဒါနေ။ တံ အတ္တတော တဏှာဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟောတိ အာဟ “တဏှာ-
ဒိဋ္ဌိဂဟဏေ”တိ။ သမ္ဘဝတိ ဇရာရေဏံ ဧဟေနာတိ သမ္ဘဝေါ၊ ဥပါဒါနန္တိ
အာဟ “ဇာတိယာ မရဏဿ စ ကာရဏဘူတေ”တိ။ အနုပါဒါတိ အနု-
ပါဒါယ။ တေနာဟ “အနုပါဒိယိတွာ”တိ။

သဒ္ဓုဒုက္ခာတိက္ကန္တာ နာမာတိ သကလမ္ဘိ ဝဋ်ဒုက္ခံ အတိက္ကန္တာ ဧဝ
ဟောန္တိ စရိမဗိတ္တနိရောဓေန ဝဋ်ဒုက္ခလေသဿပိ အသမ္ဘဝတော။

ဒေဝဒူတသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ သုညတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၄-မိဘင်္ဂ

၁-ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တံ

၂၇၂။ ကော ရတ္တိ ကေရတ္တော၊ ဘဒ္ဒေါ ကေရတ္တော ဧတဿာတိ ဘဒ္ဒေက-
 ရတ္တံ၊ ဝိပဿနံ ပရိဗြူဟေန္တော ပုဂ္ဂလော။ တေနာဟ “ဝိပဿနာနုယောဂ-
 သမန္တာဂတတ္တာ”တိ။ တံ ဥဒ္ဓိဿ ပဝတ္တိယာ ပန ဘဒ္ဒေကရတ္တသဟစရဏတော
 ဘဒ္ဒေကရတ္တော။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဘဒ္ဒေကရတ္တဿ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဥဒ္ဓေသဉ္စ
 ဝိဘင်္ဂဉ္စ ဒေသေဿာမီ”တိ။ ဒေသေတဗ္ဗမတ္ထံ ဥဒ္ဓိသတိ ဧတေနာတိ ဥဒ္ဓေသော၊
 သင်္ခေပဒေသနာ ဧဝ။ ယသ္မာ ပန နိဒ္ဓေသပဒါနံ ဇနနိဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ မာတာ
 ဝိယာတိ မာတိကာတိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာဟ “ဥဒ္ဓေသန္တိ မာတိက”န္တိ။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထံ
 ဝိဘဇတိ ဧတေနာတိ ဝိဘင်္ဂေါ၊ ဝိတ္တာရဒေသနာ။ တေနာဟ “ဝိတ္တာရဘာဇ-
 နိယ”န္တိ “ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထံ ဝိတ္တာရတော ဘာဇတိ ဝိဘဇတိ ဧတေနာ”တိ
 ကတွာ။

ဥပ္ပါဒါဒိဓဏတ္တယံ ပတွာ အတိက္ကမံ အတိက္ကန္တံ အတိတံ။ တံ ပန အတ္ထတော
 ဝိဂတံ ခန္ဓပဉ္စကန္တိ အာဟ “အတိတေ ခန္ဓပဉ္စကေ”တိ။ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ နာနု-
 ဂစ္ဆေယျာတိ တဏှာဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာဟိ နာနုဘဝေယျ၊ နာဘိနန္ဒေယျာတိ
 အတ္ထော။ ယထာ “နိစ္စ”န္တိ အာဒိနာ ဝိပရိတဂ္ဂါဟဝသေန အတိတေသု ရူပါဒိသု
 မိစ္ဆာအဘိနိဝိသနံ ပရာမာသော ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာ၊ ဧဝံ “နိစ္စ”န္တိ အာဒိနာ ဝိပရိတ-
 ဂ္ဂါဟဝသေန အနာဂတေသု ရူပါဒိသု မိစ္ဆာအဘိနိဝိသနံ ပရာမာသော ဒိဋ္ဌိ
 ကမ္မသမာဒါနံ ဒိဋ္ဌိပတ္ထနာတိ တံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ န ပတ္ထေ-
 ယျာ”တိ။ ယဒတိတန္တိ ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထော။ တေန “အပတ္ထ”န္တိ ပဒံ
 သင်္ဂဏှာတိ။ တမ္ပိ ဟိ ကာရဏဝစနံ။ တေနာဟ “ယသ္မာ စာ”တိ။ တတ္ထာယမ-
 ဝိပ္ပေါယော “အတိတံ တဏှာဒိဝသေန နာဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ သဗ္ဗသော အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ
 သသဝိသာဏံ ဝိယ၊ တထာ အနာဂတမ္ပိ န ပတ္ထေတဗ္ဗ”န္တိ။ တတ္ထ သိယာ—
 အတိတံ နာဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိနန္ဒနာယ နိပ္ပယောဇနတ္တာ၊ အနာဂတပတ္ထနာ ပန
 သမ္မာပိ သိယာတိ န သဗ္ဗသော ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာကိ? န၊ တဿာပိ သဝိသာတ-
 ဘာဝေန ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗတော။ တေနာဟ “ယသ္မာ”တိ အာဒိ။ တတ္ထ ပဟိနန္တိ
 နိဿဋ္ဌသဘာဝံ။ နိရုဒ္ဓန္တိ ဘဂ္ဂံ။ အတ္တင်္ဂတန္တိ ဝိနာသံ။ အပ္ပတ္တန္တိ သဘာဝံ ဥပ္ပါ-
 ဒါဒိကံ အသမ္ပတ္တံ။ အဇာတန္တိ န ဇာတံ။ အနိဗ္ဗတ္တန္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။

ယတ္ထ ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ခဏေ၊ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဝါ ဓမ္မပုဉ္ဇေ ဥပ္ပန္နံ၊
 တံ သဗ္ဗမ္ပိ အသေသေတွာ။ အရညာဒိသု ဝါတိ ဝါ-သဒ္ဓေါ အနိယမတ္ထော။

တေန အရညေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ ပဗ္ဗတကန္တရာဒီသု ဝါတိ ဌာနနိယမာဘာဝါ
 အနုပဿနာယ သာတစ္ဆကာရိတံ ဒဿေတိ။ ယမကာဒိဝသေန ပရိဗြူဟိယ-
 မာနာ ဝိပဿနာ ဝိယ ပဋိပက္ခေဟိ အကောပနိယာဝ ဟောတီတိ အာဟ
 “အသံဟိရံ အသံကုပ္ပန္တိ ဣဒံ ဝိပဿနာပဋိဝိပဿနာဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ”န္တိ။
 ဂါထာယမယမတ္ထော ဝိပဿနာဝသေန ယုဇ္ဇတီတိ အာဟ “ဝိပဿနာ ဟိ”တိ-
 အာဒိ။ ကိံ တောယ ပရိယာယကထာယာတိ နိပ္ပရိယာယတောဝ အသံ-
 ဟိရံ အသံကုပ္ပံ ဒဿေတုံ “အထ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကထံ ပန နိစ္စဿ နိဗ္ဗာ-
 နဿ အနုဗြူဟနာ ဟောတီတိ အာဟ “ပုနပ္ပုန”န္တိအာဒိ။ ဧတေန တဒါ-
 ရမ္ပဏဓမ္မာ ဗြူဟနာယ၊ တေသံ အာရမ္ပဏမ္ပိ အတ္ထတော အနုဗြူဟိတံ
 နာမ ဟောတိ ဗဟုလံ မနသိကာရေနာတိ ဒဿေတိ။

အာဒိတော တာပနံ အာတာပနံ၊ တေန အာရမ္မဓာတုမာဟ။ ပရိတော
 တာပနံ ပရိတာပနံ၊ တေန နိက္ခမဓာတုပရက္ခမဓာတုယော စာတိ။ တဿ
 သေနာတိ တဿ မစ္စုနော သဟကရဏဋ္ဌေန သေနာ ဝိယာတိ သေနာ။
 သင်္ခရောဘိအာဒီသု မိတ္တာကာရဂ္ဂဟဏေန သာမပယောဂမာဟ။ လဉ္ဇူဂ္ဂဟ-
 ဏေန လဉ္ဇူဒါနံ၊ တေန ဒါနပ္ပယောဂံ။ ဗလရာသီဘိ ဟတ္ထိအဿာဒိဗလ-
 ကာယော။ တေန ဒဏ္ဍဘေဒါနိ ဝဒတိ။ ဘေဒေါပိ ဟိ ဗလဝတော ဝေ ဣဇ္ဈတိ၊
 သွာသံ စဘုဗ္ဗိဓောဇိ ဥပါယယောဂေန သမ္ပဝတ္တိယတိ။ တတ္ထ တတ္ထ စ သင်္ခ
 အာသတ္တိ အရတိ ဒေတီတိ သင်္ခရော ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝါ သင်္ခရဏဝသေန တဿ
 ပဋိဇာနနဝသေန ပဝတ္တနတော။

ဥဋ္ဌာဟကံ ဥဋ္ဌာနဒီရိယသမ္ပန္နံ။ သပရုက္ခိတသီဝနလက္ခဏေန အသာဓု-
 ဘာဝပရမ္ပုခဘာဝဂမနေန ဝါ သန္တော။

၂၇၃။ မနုညဉ္စပဝသေနေဝ ဝေဉ္စပေါ အဟောသိန္တိ အတိတံ အန္ဓာ-
 ဂမေတိ တတ္ထ နန္ဒိယာသမန္ဓာနယနတော။ ဝေဒနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။
 ကုသလသုခသောမနဿဝေဒနာဝသေနာဘိ ကုသလဝေဒနာဝသေန သုခ-
 ဝေဒနာဝသေန သောမနဿဝေဒနာဝသေနာတိ ပစ္စေကံ ဝေဒနာသဒ္ဓေါ
 ယောဇေတဗ္ဗော။ တဏှာဘိနန္ဒနာယ သတိ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာ သိဒ္ဓါ ဝေါတိ
 “တဏှံ သမန္ဓာနေတိ”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ ဟိနုပပါဒိ။ ပ။ န မညတိ အမနု-
 ညောပိ သမာနော သမနုညဘာဝဿေဝ ဝသေန မညနာယ ပဝတ္တနတော။
 နာနုပဝတ္တယတိ ဝိက္ခမ္ပနဝသေန နန္ဒိယာ ဒုရိကတတ္တာ။

၂၇၄။ ဥဠာရသုန္ဒရဘာဝမုခေနော အနာဂတေသုပိ ရူပါဒိသု တဏှာဒိဋ္ဌိ-
ကပ္ပနာ ပဝတ္တတိတိ အာဟ “ဝေရူပေါ ဥပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ။

၂၇၅။ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာတိ ယထာ နန္ဒိယာ အသမန္တာနယနဇောတနံ
ဗျတိရေကမုခေန ပတိဋ္ဌပေတုံ “အတိတံ နန္ဒာဂမေယျာ”တိ ဥဠေသဿ
“ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ အတိတံ အန္တာဂမေတိ”တိအာဒိနာ^၁ ဝိဘင်္ဂေါ ဝုတ္တော၊
ဧဝံ “ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ ယော ဓမ္မ”န္တိအာဒိကဿ ဥဠေသဿ ဗျတိရေကမုခေန
ဝိဘင်္ဂေ ဝုစ္စမာနေ ဝိပဿနာပဋိက္ခေပဝသေန “ကထဉ္စ ဥပ။ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ”တိ
ဝုတ္တံ။ တယိဒံ ပရမဂန္တိရံ သတ္ထုဒေသနာနယံ အနုပဓာရေတွာ စောဒိတံ၊
ယသ္မာ “ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ ယော ဓမ္မ”န္တိအာဒိကဿ ဥဠေသဿ ဗျတိရေကမုခေ-
နေဝ ဝိပဿနာပဋိက္ခေပဝသေန “ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စသု”တိ ဝိဘင်္ဂ-
ဒေသနာ သမ္ပဝတ္တတိ။ တေနာဟ “ယသ္မာ ပနာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ တဿာ
ဧဝါတိ ဝိပဿနာယ ဧဝ။ အဘာဝံ ဒသေတုံ သံဟိရတိတိ မာတိကံ ဥဒ္ဓရိ-
တွာတိ ကထေတုကမျတဿ မာတိကာဝသေန ပဒုဒ္ဓါရံ ကတွာ “ဣဓ
ဘိက္ခဝေ အသုတဝါ သုတဝါ”တိ စ အာဒိနာ ဝိတ္တာရော ဝုတ္တော။ ဝိပဿနာယ
အဘာဝတောတိ ဝိပဿနာယ အဘာဝိတတဿ အဝိက္ခန္တိတတဿ တဏှာ-
ဒိဋ္ဌိဟိ သပတ္တေဟိ ဝိယ တတ္ထ တတ္ထ ဌပနာယ အာကနိယတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ
ဝိသယေ တတော ဧဝ အပါယသမုဒ္ဓံ သံသာရသမုဒ္ဓံ အာနိယတိ။ သုက္က-
ပက္ခော ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၂-အာနန္ဒဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၆။ ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္ပဏတော နိဝတ္တေတွာ ကေသ္မိယေဝ
အာရမ္ပဏေ စိတ္တဿ သမ္ပဒေဝ လယနံ အပ္ပနံ ပဋိသလ္လာနံ၊ ယော ကောစိ
သမာပတ္တိဝိဟာရော၊ ဣဓ ပန အရိယဝိဟာရော အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ
“ပဋိသလ္လာနာ ဝုဠိတော”တိအာဒိ။ ဇာနန္တောဝ ဘဂဝါ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ
ပုစ္ဆိ။ ဝုတ္တံ ဟေဘံ “ဇာနန္တာပိ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဇာနန္တာပိ န ပုစ္ဆန္တိ”တိ-
အာဒိ ၂။

၂၇၈။ သာဓုကာရမဒါသီတိ သာဓုသဒ္ဓိံ သာဝေသိ။ တံ ပန ပသံသာ
ဟောတီတိ ပသံသတ္ထော သာဓုသဒ္ဓေါ။ တေနာဟ “ဒေသနံ ပသံသန္တော”တိ။
ဝိဇ္ဇမာနေဟိ ဝဏ္ဏေဟိ ဂုဏဝန္တေ ဥဒဂ္ဂတာကရဏံ သမ္ပဟံသနံ၊ ကေဝလံ
ဂုဏသံ၊ ဂိတ္တနဝသေန ထောမနာ ပသံသာတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။

အာနန္ဒာဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-မဟာကစ္စာနာဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၉။ ဥဏှဘာဝေန တပနတော တပံ ဥဒကံ ဧတဿာတိ တပေါဒါ၊
ရဟဒေါ။ တေနာဟ “တတ္ထောဒကဿ ရဟဒဿာ”တိ။ သင်္ခေပေန ဝုတ္တမတ္ထံ
ဝိတ္တာရတော ဒဿေတုံ “ဝေဘာရပဗ္ဗတဿာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတော ဥဒက-
ရဟဒတော၊ တံ ရဟဒံ ဥပနိဿာယာတိ အတ္ထော။ နာဂဘဝနာဂတောပိ ဟိ
သော ရဟဒေါ တတော ဥပရိ မနုဿလောကေ ဇလာသယေန သမ္ပဒ္ဓေါ
ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “တပေါဒါ နာမ နဒိ သန္တတိ”တိ။ ဒေသိသာတိ ကုထိတာ
ဥဏှာ၊ အန္တတ္ထနာမဝသေန တပေါဒါတိ စ ဝုစ္စတီတိ အတ္ထော။ ပေတလော-
ကောဘိ ပေတာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ပစ္စေကနိရယံ သန္တာယာဟ။ ဣမဿ ပန
အာရာမဿာတိ တပေါဒါရာမဿ။ တတောတိ တပေါဒါသင်္ခါတနဒိတော။
မဟာဥဒကရဟဒေါတိ မဟာဥဒကဘရိတံ ပလ္လလံ။

၂၈၀။ သမိဇ္ဈေါဘိ ဥဋ္ဌာရော၊ ပရိပုဏ္ဏောယေဝါတိ အတ္ထော။ အာဒိမိ
ဗြဟ္မစရိယဿာတိ အာဒိဗြဟ္မစရိယော၊ သော ဧဝ အာဒိဗြဟ္မစရိယကော။
တေနာဟ “ပုဗ္ဗဘာဝဗ္ဗဒ္ဓိပတ္တိဘူတော”တိ။ “အဘိတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ”န္တိ
အပ္ပဘောဒမုခေန သင်္ခတဓမ္မဗောဓဝစနံ။

၂၈၂။ ကာမံ ခန္ဓာဒိဝသေန ဝိဘဇနံ သာဓာရဏံ၊ ပဌမဒုတိယစတုတ္ထ-
သုတ္တေသု ပန ခန္ဓဝသေန ဝိဘဇနံ ကတွာ ဣဓ တထာ အကတွာ ဧဝံ ဒေသ-
နာယ ဌပနံ တတော အညထာ အာယတနဝသေန ဝိဘဇနတ္ထံ။ ဧဝံ ဝိဘိန္နာ
ဟိ သင်္ခေပဝိတ္တာရတော အနဝသေသာ သမ္ပသနုပဂါ ဓမ္မာ ဝိဘဇိတွာ ဒဿိတာ
ဟောန္တိ၊ အယံ ကိရေတ္ထ ဘဂဝတော အဇ္ဈာသယော ထေရေန နယတော
ဂဟိတောတိ ဒဿေတုံ “ဣမသ္မိံ ကိရာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဒွါဒသာယတန-
ဝသေနော မာတိကံ ဌပေသိဘိ လောကိယာနိ ဒွါဒသာယတနာနိ ဧဝ

သန္ဓာယ မာတိကံ ဌပေသိ၊ ယထာ တိသု သုတ္တေသု ခန္ဓဝသေန ဝိဘတ္တံ၊ ဧဝံ ယဒိ ဘဂဝတာ ဣဓာပိ ဝိဘဇနံ ဣစ္ဆိတံ သိယာ၊ တထာ ဝိဘဇေယျ၊ ယသ္မာ ပန တထာ အဝိဘဇိတွာဝ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌော၊ တသ္မာ ဒွါဒသာယတနဝသေ-
 နေဝေတ္ထ ဝိဘဇနံ ဘဂဝတာ စ အဓိပ္ပေတန္တိ နယဂ္ဂါဟေ ဌတွာ ထေရော ဝိဘဇိ။ တေနာဟ “နယံ ပဋိလဘိတွာ ဝေမာဟာ”တိ။ ဘာရိယံ ကတန္တိ ဒုက္ကရံ ကတံ။ အပဒေ ပဒံ ဒဿိတံ အာကာသေ ပဒံ ကတံ သာဓာရဏဿ အတ္တဿ ဝိသိဋ္ဌဝိသယတာယ ဒဿိတတ္တာ။ နိကန္တိဝိညာဏန္တိ နိကန္တိ-
 တဏှာယ သမ္ပယုတ္တံ ဝိညာဏံ “ဆန္ဒရာဂပ္ပုဋိဗဒ္ဓံ ဟောတိ”တိ ဝစနတော။ မနောတိ ဘဝင်္ဂိတ္တံ မနောဒွါရိကဇဝနာနံ ဒွါရဘူတံ။

၂၀၃။ ပတ္တနာဝသေန ဌပေသီတိ ပတ္တနာဝသေန စိတ္တံ ပဝတ္တေသိ။
 မဟာကစ္စာနဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-လောမသကကင်္ဂီယဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၆။ သနနိစိတလောမော လောမသော၊ အယံ ပန အပ္ပတာယ လောမ-
 သကောတိ အာဟ “ဤသကလောမသာကာရတာယာ”တိ၊ လောမသကော အင်္ဂိကော လောမသကကင်္ဂီယော၊ ပဌမော က-ကာရော အပ္ပတ္တော၊ ဒုတိယံ ပန ပဒဝဓုနမေဝ။ ရတ္တကမ္မလသီလာယန္တိ ရတ္တကမ္မလဝဏ္ဏသီလာယံ။ ဩရု-
 ယှာတိ အာကာသတော ဩတရိတွာ။ ပါဠိဟာရိယံ ဒိသ္မာ ဒိန္နလာဘ-
 သက္ကာရဿ အသာဒိယနတော မနုဿပထေ န ဝသန္တိ။

ဒသဟိ ဓက္ကဝါဠသဟသေဟိတိ နိဿက္ကဝစနတော အာဂန္နာတိ အဓိပ္ပါ-
 ယော။ သန္တိပတိတာဟိ ဒေဝတာဟိတိ ကရဏဝစနံ။ ပညာပယောဂမန္တတာယ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ အသက္ကောန္တာနံ ဒေဝါနံ ဉာဏဿ တိက္ခဝိသဒဘာဝါပါဒနေန သမုတ္တေဇေတုံ သံဝေဂဇနနတ္တံ ။ပ။ အဘာသိ။ တတြာတိ တသ္မိံ ဒေဝသန္တိ-
 ပါတေ၊ တိဿံ ဝါ ဒေသနာယံ။ ဒေဝတ္တဿာတိ ဒေဝဘာဝဿ၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ-
 ယာတိ အတ္တော။ ဘဒ္ဒေကရတ္တဿ သုတ္တဿ တောတိ ဘဒ္ဒေကရတ္တိယာ။

သဝနမုခေန ဗျဉ္ဇနသော အတ္တသော စ ဥပဓာရဏံ ဥဂ္ဂဏှနန္တိ အာဟ “တုဏှိဘူတော နိသီဒိတွာ သုဏန္တော ဥဂ္ဂဏှာတိ နာမာ”တိ။ ဝါစုဂ္ဂတကရဏံ ပရိယာပုဏှနန္တိ အာဟ “ဝါစာယ သဇ္ဈာယံ ကရေန္တော ပရိယာ-
 ပုဏှာတိ နာမာ”တိ။ ဂန္ဓဿ ပရိဟရဏံ ဓာရဏံ၊ တံ ပန ပရေသု

ပတိဋ္ဌာပနံ ပါကဋံ ဟောတိတိ အာဟ “အညေသံ ဝါဝေန္တော ဓာရေတိ နာမာ”တိ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

လောမသကကင်္ဂိယဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝါဒနာယ
လိနတ္တပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-စုဋ္ဌကမ္ပဝိဘင်္ဂသုတ္တဝါဒနာ^၁

၂၀၉။ အင်္ဂသုဘတာယာဘိ အင်္ဂါနံ ဟတ္ထပါဒါဒိသရီရာဝယဝါနံ သုန္ဓရ-
ဘာဝေန။ ယံ အပစ္စံ ကုတ္တိတံ မုဒ္ဒံ ဝါ၊ တတ္ထ လောကေ မာဏဝဝေါဟာရော၊
ယေဘုယျေန သတ္တာ ဒဟရကာလေ မုဒ္ဒမာကုကာ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ “တရုဏ-
ကာလေ ဝေါဟရိ”သု”တိ။ အဓိပတိတ္တာဘိ ဣဿရဘာဝတော။

သမာဟာရန္တိ သဒ္ဓိစယံ။ ပဏ္ဍိတော ယရမာဝသေဘိ ယသ္မာ အပ္ပကရေပိ
ဗျယမာနေ ဘောဂါ ဒိယန္တိ၊ အပ္ပကရေပိ သဗ္ဗယမာနေ ဝမုန္တိ၊ တသ္မာ
ဝိညာဇာဟိကော ကိဉ္စ ဗျယံ အကတွာ အသမေဝ ဥပ္ပါဒေန္တော သရာဝါသံ
အနုတိဋ္ဌေယျာတိ လောဘာဒေသိတမတ္တံ ဝဒတိ။

နနလောဘေန ။ပ။ နိဗ္ဗတ္တော။ လောဘဝသိကဿ ဟိ ဂကိ နိရယော
ဝါ ဟိရစ္ဆာနယောနိ ဝါ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “နိမိတ္တဿာဒဂဏိတံ ဝါ ဘိက္ခဝေ
ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတိ အနုဗျဉ္ဇနဿာဒဂဏိတံ ဝါ၊ တသ္မိံ သမယေကာလံ
ကရေယျ၊ ဤဒံ ဂဟိနံ အညတရံ ဂဟိ” ဝေါမိ နိရယံ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိ
ဝါ”တိ။ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ ကတောကာသဿ ကမ္မဿ ပဋိဗောဟိတုံ
အသုပ္ပုဏ္ဏေယျ ဘာဝတော။

ပတ္တက္ခန္ဓာအစောမုခဘာဝံ သန္ဓာယ “ဩနာမေတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဗြာဟ္မဏ-
စာရိတ္တဿ ဘာဝိဟတံ သန္ဓာယာဟ “ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ တံ
ပဝတ္တိံ ပုန္တိတိ သုတမေတံ မယာ “မယံ ဝိတာ သုနခေါ ဟုတွာ
နိဗ္ဗတ္တော”တိ၊ ဧတံ ဘောတာ ဂေါတမေန ဝုတ္တန္တိ၊ ကိမိဒံ ဝုတ္တန္တိ ဣမံ
ပဝတ္တိံ ပုန္တိ။

တထေဝ ဝတွာတိ ယထာ သုနခဿ ဝုတ္တံ၊ တထေဝ ဝတွာ။ အဝိသံ-
ဝါဒနတ္တန္တိ “ဘောဒေယျဗြာဟ္မဏော သုနခေါ ဇာတော”တိ အတ္တနော
ဝစနဿ အဝိသံဝါဒနတ္တံ၊ ဝိသံဝါဒနာဘာဝဒဿနတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။

ဤတောမှိ ဣမိနာတိ ဣမိနာ မမ ပုတ္တေန မယံ ပုရိမဇာတိယံ ပိတာတိ ဧဝံ ဤတော အမှိတိ ဇာနိတွာ။ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ကိရ သုနခေါ တထာ ဒသေတိ၊ န ဇာတိဿရတာယ။ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ ဘုက္ကရဏံ ပန ပုရိမဇာတိသိဒ္ဓ-ဝါသနာယ။ **ဘဝပဋိစ္ဆန္တန္တိ** ဘဝန္တရဘာဝေန ပဋိစ္ဆန္တံ။ **နာမ-သဗ္ဗေ** သမ္ဘာဝနေ။ **ပဋိသန္ဓိအန္တရန္တိ** အညဇာတိပဋိသန္ဓိဂဟဏေန ဟေဋ္ဌိမဇာတံ ဂတိံ။ **အင်္ဂိဇ္ဇာပါဌကော ကိရေသ၊** တေန အပ္ပါယုကဒိဃာယုကတာ-ဒိဝသေန စုဒ္ဓသ ပဉ္စေ အဘိသင်္ခရိ၊ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “ဣမေသံ သတ္တာနံ အပ္ပါယုကတာဒယော ဝိသေသာ အင်္ဂပစ္စင်္ဂဝသေန သလ္လက္ခိယန္တိ၊ န ခေါ ပနေတံ ယုတ္တံ ‘အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ယာဝ တေသံ တေသံ ကာရဏ’န္တိ၊ တသ္မာ ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ အညေနေဝ ကာရဏေန၊ သမဏော ဂေါတမော တံ ကာရဏံ ဝိဘဇိတွာ ကထေဿတိ၊ ဧဝါယံ သဗ္ဗညူတိ နိစ္ဆယော မေ အပဏ္ဏကော ဘဝိဿတိ”တိ။ အပရေ ပန ဘဏန္တိ “တိရစ္ဆာနဂတံ မနဿံ ဝါ အာဝိသိတွာ ဣစ္ဆိတတ္ထကသာဝနံ နာမ မဟာမန္တဝိဇ္ဇာဝသေန ဟောတိ၊ တသ္မာ န ဧတ္တာဝတာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သဗ္ဗညူတာ သုနိစ္ဆိတာ ဟောတိ၊ ယံ နူနာဟံ ကမ္မဗလမဿ ဥဒ္ဓိဿ ပဉ္စံ ပုစ္ဆေယျံ၊ တတ္ထ စ မေ စိတ္တံ အာရာ-ဓေန္တော ပဉ္စံ ဗျာကရိဿတိ၊ ဧဝါယံ သဗ္ဗညူတိ ဝိနိစ္ဆယော မေ ဘဝိဿတိတိ တေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆတိ”တိ။

ဘဏ္ဍကန္တိ သာပတေယျံ၊ သန္တကန္တိ အတ္ထော။ ကမ္မုနာ ဒါတဗ္ဗံ အာဒိ-ယန္တိတိ **ကမ္မဒါယာဒါ၊** အတ္တနာ ကတူပစိတကမ္မဗလဘာဂီတိ အတ္ထော။ တံ ပန ကမ္မဒါယန္တံ ကာရဏောပစာရေန ဝဒန္တော “**ကမ္မံ စေတသံ ဒါယန္တံ ဘဏ္ဍကန္တိ အတ္ထော**”တိ အာဟ ယထာ “ကုသလာနံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ သမာဒါနဟေတု ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝေုတိ”တိ။ ယဝတိ ဖလံ သဘာဝတော၊ ဘိန္နမ္ပိ အဘိန္နံ ဝိယ မိဿိတံ ဟောတိ ဧတေနာတိ **ယောနိတိ** အာဟ “**ကမ္မံ စေတသံ ယောနိ ကာရဏ**”န္တိ။ မမတ္တဝသေန ဗဇ္ဈတိ သံဗဇ္ဈတိတိ **ဗန္ဓု၊** ဤတိ သာလောဟိတော စ။ ကမ္မံ ပန ဧကန္တသမ္ပန္နမေဝါတိ အာဟ “**ကမ္မံ စေတသံ ဗန္ဓု**”တိ။ **ပတိဇ္ဇာတိ** အဝဿယော။ ကမ္မသဒိသော ဟိ သတ္တာနံ အဝဿယော နတ္ထိ၊ အညော ကောစိ ဣဿရော မြဟ္တာ ဝါ န ကရောတိ တာဒိသံ ကတ္တု၊ သဇ္ဇိတုံ အသမတ္တဘာဝတော။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာယံ**၊ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ကမ္မမေဝါတိ** ကသ္မာ အဝဓာရိတံ၊ နန ကိလေသာပိ သတ္တာနံ ဟိနပဏီတဘာဝကာရဏံ၊ န

၃-ဒိ ၃-၄၈-ပိဋေ။ ၂-သောနိသံသဘာဝတော (က) ၃-ဝိသုဒ္ဓိ-ဝိ ၂-၃၂၈၊ ၃၈၁-ပိဋာဒီသု။

ကေဝလန္တိ? သစ္စမေတံ၊ ကိလေသပယောဂေန ဝိပါကဝနံ နိဗ္ဗတ္တံ ကမ္မပဝတ္တိ-
တမေဝါတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။ “ကထိတဿ အတ္ထံ န သဉ္ဇာနာသီ”တိ သင်္ခေပတော
ဝဘွာ နန ဘဂဝါ မဟာကာရဏိကော ပရေသံ ဣပနတ္ထမေဝ ဓမ္မံ ဒေသေတိတိ
အာဟ “မာနနိသီတော ကိရေသာ”တိအာဒိ။

၂၉၀။ သမတ္တေနာဘိ ပရိယတ္တေန၊ ယထာ တံ ဖလံ ဒါတုံ သမတ္တံ
ဟောတိ၊ ဧဝံ ကတေန၊ ဥပစိတေနာဘိ အတ္ထော။ တာဒိသံ ပန အတ္တနော
ကိစ္စေ အနုနံ နာမ ဟောတိတိ အာဟ “ပရိပုဏ္ဏေနာ”တိ။ သမာဒိန္ဓေနာဘိ
တ္ထေ သမာဒါနံ နာမ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ ဂဟဏံ ပရာမသနန္တိ အာဟ “ဂဟိတေန
ပရာမဋ္ဌေနာ”တိ။ ပဋိပဇ္ဇတိ တောယ သုဂတိဒုဂ္ဂတိတိ ပဋိပဒါ၊ ကမ္မံ။ တထာ ဟိ
တံ “ကမ္မပထော”တိ ဝုစ္စတိ။

သောဘိ ပဋိပဒါ။ ဒုဗ္ဗလံ ဥပသာဘကမေဝ သိယာတိ ဥပပိဋကဿ၊
ဝိသယံ ဒဿေတုံ “ဗလဝကဗ္ဗေနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဗလဝကဗ္ဗေနာဘိ
ပုညကဗ္ဗေန။ ဝဘတိ နာမာဘိ ဝဒန္တော ဝိယ ဟောတိ။ နိဗ္ဗတ္တာပေယျန္တိ
ကဿာ ဝုတ္တံ၊ နန ဥပပိဋကသဘာဝံ ကမ္မံ ဇနကသဘာဝံ န ဟောတိတိ?
သဗ္ဗမေတံ ပရိကပ္ပနဝစနံ၊ ယထာ မနဿာ ပဇ္ဇတ္ထိကံ ပဋိပက္ခံ ကိဉ္စိ ကာတုံ
အသမက္ခာပိ ကေစိ အာလမ္ဗနဝသေန သမတ္တာ ဝိယ အတ္တာနံ ဒဿေန္တိ၊ ဧဝံ-
သဗ္ဗဒမိဒန္တိ ကေစိ။ အပရေ ပန ဘဏန္တိ — ယသိဒံ ကမ္မဿဝိပါကံ ပိဋေတိ၊
သစေ တသ္မိံ အနောကာသေ ဧဝ သယံ ဝိပစိတုံ ဩကာသံ လဘေယျ၊
အပါယေသု ဧဝ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလံ နိဗ္ဗတ္တာပေယျ၊ ယသ္မာ တံ ကမ္မံ ဗလဝံ
ဟုတွာ အဝသေသပစ္စယသမဝါယေန ဝိပစိတုံ အာရဒ္ဓံ၊ တသ္မာ ဣတရံ တဿ
ဝိပါကံ ဝိဗာဓေန္တံ ဥပပိဋကံ နာမ ဇာတံ။ ဧဘဒ္ဒမေဝ စေတ္ထ “ဗလဝကဗ္ဗေန
နိဗ္ဗတ္တ”န္တိ ဗလဝဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ ကိစ္စဝသေန ဟိ နေသံ ကမ္မာနံ တောသမညာ၊
ယဒိဒံ ဥပပိဋကံ ဥပစ္ဆေဒကံ ဇနကံ ဥပတ္တမ္ပကန္တိ၊ န ကုသလာနိ ဝိယ
ဥပတ္တမ္ပာနိ ဟောန္တိ နိဗ္ဗတ္တဣာယ။ ပိဋေတွာတိ ဝိဟေဋ္ဌေတွာ ပဋိသုဒ္ဓနာဒိ-
ဝသေန ဥစ္ဆုဘေလယန္တာဒယော ဝိယ ဥစ္ဆုတိလာဒိကေ ဝိဗာဓေတွာ။
နိဇ္ဈေန္တိ နိက္ခေဇံ။ နိယူသန္တိ နိရသံ။ ကသဋ္ဌန္တိ နိဿာရံ။ ပရိဿယန္တိ ဥပဒ္ဓဝံ။

ဣဒါနိ ပရိဿယဿ ဥပနယနာကာရံဒဿေန္တေန တတ္ထ “ဒါရကဿာ”တိ-
အာဒိ ဝဘွာ ဘောဂါနံ ဝိနာသနာကာရံဒဿေတုံပုန “ဒါရကဿာ”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ ကုမ္ဘဒေါဟနာဘိ ကုမ္ဘပူရဒိရာ။ ဂေါမဏ္ဍလေတိ ဂေါယူထေ။

အဋ္ဌသဘာဝမနံ ကတွာတိ အဋ္ဌဥသဘာဝမာဏံ ပဒေသံ ပစ္စတ္ထိကံ ဥဒ္ဓိဿ ဓနုဂ္ဂဟော အနုယာယိံ ကတွာ။ တန္တိ သရံ။ အညောတိ ပစ္စတ္ထိကော။ တတ္ထေဝ ပါတေယျ အစွာသန္တံ ကတွာ သရဿ ခိတ္တတ္တာ။ ဝါဠမစ္ဆောဒကန္တိ မကရာဒိဝါဠမစ္ဆဝန္တံ ဥဒကံ။

ပဋိသန္ဓိနိဗ္ဗတ္တကံ ကမ္မံ ဇနကကမ္မံ နာမ ပရိပုဏ္ဏဝိပါကဒါယိဘာဝတော၊ န ပဝတ္တိဝိပါကမတ္တနိဗ္ဗတ္တကံ။ ဘောဂသမ္ပဒါဒိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန အာရောဂျ-သမ္ပဒါဒိပရိဝါရသမ္ပဒါဒိနိ ဂဏှာတိ။ န ဒိဿာယုကတာဒိနိ ဟိ အပ္ပါယုကတာ-သံဝတ္တနိကေန ကမ္မုနာ နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ အညံ ဒိဿာယုကတာကရဏေန ဥပတ္တမ္ဘေတုံ သက္ကောတိ၊ န အတိဒုဗ္ဗဏှံ အပ္ပေသက္ခံ နိစကုလိနံ ဒုပ္ပညံ ဝါ ဝဏ္ဏဝန္တတာဒိဝသေန။ တထာ ဟိ ဝက္ခတိ “ဣမသ္မိံ ပန ပဥုရိဿဇ္ဇေန”တိ-အာဒိ၊ တံ ပန နိဒဿနဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ပုရိမာနီတိ ဥပဝိဠကောပစ္ဆေဒကာနိ။ ဥပဝိဠကုပဿာတာ နာမ ကုသလ-ဝိပါကပဋိဗ္ဗာဟကာတိ အဓိပ္ပါယေန “ဒွေ အကုသလာနေဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ ဥပတ္တန္တကံ ကုသလမေဝါတိ ဧတ္ထ ယထာ ဇနကံ ဥဘယသဘာဝံ၊ ဧဝံ ဣတရေသမ္ပိ ဥဘယသဘာဝတာယ ဝုစ္စမာနာယ န ကောစိ ဝိရောဓော။ ဒေဝဒတ္တာဒိနံ ဟိ နာဂါဒိနံ ဣတော အနုပ္ပဝတ္တိတာနံ ပေတာဒိနဉ္စ နရကာဒိသု အကုသလကမ္မဝိပါကဿ ဥပတ္တန္တနုပဝိဠနုပဿာတနာနိ န န သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝေ ကတွာ ယာ ဟေဋ္ဌာ ဗဟူသု အာနန္တရိယေသု ဧကေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ဣတရေသံ တဿ အနုဗလပ္ပဒါယိတာ ဝုတ္တာ၊ သာပိ သမတ္ထိတာ ဟောတိ။ ယသ္မိံ ဟိ ကမ္မေ ကတေ ဇနကနိဗ္ဗတ္တံ ကုသလဖလံ ဝါ အကုသလဖလံ ဝါ ဗျာဓိဓာဘုသမတာဒိနိမိတ္တံ ဝိဗာဓိယတိ၊ တမုပတ္တန္တကံ။ ယသ္မိံ ပန ကတေ ဇာတိသမတ္တဿ ပဋိသန္ဓိယံ ပဝတ္တိယဉ္စ ဝိပါကကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ၊ တံ ဇနကံ။ ယသ္မိံ ပန ကတေ အညေန ဇနိတဿ ဣဋ္ဌဿ ဝါ အနိဋ္ဌဿ ဝါ ဖလဿ ဝိဗာဓာဝိစ္ဆေဒပစ္စယာနုပ္ပတ္တိယာ ဥပဗြူဟနပစ္စယုပ္ပတ္တိ-ယာ စ ဇနကသာမတ္ထိယာနုရူပံ ပရိဝုတ္တိစိရတရပဗန္ဓာ ဟောတိ၊ ဧတံ ဥပတ္တန္တကံ။ တဿာ ယသ္မိံ ကတေ ဇနကနိဗ္ဗတ္တံ ကုသလဖလံ အကုသလဖလံ ဝါ ဗျာဓိဓာဘုသမတာဒိနိမိတ္တံ ဝိဗာဓိယတိ၊ တံ ဥပဝိဠကံ။ ယသ္မိံ ပန ကတေ ဇနကသာမတ္ထိယဝသေန စိရတရပဗန္ဓာရဟမ္ပိ သမာနံ ဖလံ ဝိစ္ဆေဒ-ကပစ္စယုပ္ပတ္တိယာ ဝိစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ တံ ဥပဿာတကန္တိ အယမေတ္ထသာရော။

၁-မ-ဋ္ဌ ၄-၁၈၁-ပိဋေ။   ၂-အနုပ္ပဒိန္နယာပနကပေတာနဉ္စ (အံ-ဒီ ၂-၁၀၆-ပိဋေ။)

တတ္ထာတိ တေသု ကမ္မေသု။ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မေနာတိ အာယုနော ဥပ-
 သာဘကကမ္မေန။ သွာယမုပသာတကဘာဝေါ ဗြူဝေ ဣတ္ထိတဗ္ဗောတိ တံ
 ဒဿေတုံ “ပါဏာတိပါတိနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ န သက္ကောတိ ပါဏာတိပါတ-
 ကမ္မုနာ သန္တာနဿ တထာဘိသင်္ခတတ္တာ။ ယသ္မိံ ဟိ သန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တံ၊ တဿ
 တေန အဘိသင်္ခတတာ အဝဿံ ဣတ္ထိတဗ္ဗာ တတ္ထေဝ တဿ ဝိပါကဿ ဝိနိ-
 ဗန္ဓနတော။ ဧတေန ကုသလဿ ကမ္မဿ အာယုဟနက္ခဏေယေဝ ပါဏာတိ-
 ပါတော တာဒိသံ သာမတ္ထိယုပသာတံ ကရေတီတိ ဒဿေတိ၊ တတော ကမ္မံ
 အပ္ပဖလံ ဟောတိ။ “ဒီဃာယုကာ”တိအာဒိနာ ဥပသာတသာမတ္ထိယေန ခေတ္တေ
 ဥပ္ပန္နသဿံ ဝိယဥပပတ္တိနိယာမကာ ဓမ္မောတိ ဒဿေတိ။ ဥပပတ္တိနိယတဝိသေသေ
 ဝိပဇ္ဇိတုံ ဩကာသေ ကရောန္တေ ဝေ ကုသလကမ္မေ အာကမ္ဘိယမာနပဋိသန္ဓိကံ
 ပါဏာတိပါတကမ္မံ အပ္ပါယုကတ္တာယ နိယမေတီတိ အာဟ “ပဋိသန္ဓိမေဝ ဝါ
 နိယာမေတွာ အပ္ပါယုကံ ကရေတိ”တိ။ ပါဏာတိပါတစေတနာယ အစ္စန္တ-
 ကဋ္ဌ၊ ကဝိပါကတ္တာ သန္တဋ္ဌာနစေတနာယ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ တဿာ အတ္တဿ
 ဝိကာဘာဝတော၊ ဣတရေ ပန န တထာ ဘာရိယာတိ အာဟ “ပုဗ္ဗာ ိပ။
 ဟောတိ”တိ။ ဣဓ ပန ယံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသံ၊ တံ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မနုဿာမနုဿပရိဿယာကိ မာနာသကာ အမာနသကာ စ ဥပဋ္ဌဝါ။
 ပုရတောဘိ ပုဗ္ဗဒ္ဓါရတော။ ပစ္ဆတောတိ ပစ္ဆိမဝတ္ထုတော။ ပဝနုမာနာတိ
 ပရိဇေနဿ၊ ဒေဝကနံ ဝါ ဒေသေန ပဝနုမာနာ။ ပရေဟိတိ ပုရာတနေဟိ
 ပရေဟိ။ သပ္ပုဒိဘာဝန္တိ သာမိဘာဝဝသေန ပစ္စက္ခတ္တံ။ အာဟရိတွာ ခေန္တိ
 ဣဏာယိကာ။ ကမ္မန္တာတိ ဝဏ္ဏိဋ္ဌာဒိကမ္မာနိ။ အပါဏာတိပါတကမ္မန္တိ
 ပါဏာတိပါတဿ ပဋိပက္ခဘူတံ ကမ္မံ၊ ပါဏာဟိပါတာ ဝိရတိဝသေန
 ပဝတ္တိဘကမ္မန္တိ အညော။ ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကံ ဟောတိ ဝိပါကဿ ကမ္မ-
 သရိက္ခဘာဝတော။ ဣမိနာ နယေနာတိ ဣမိနာ အပ္ပါယုကဒီဃာယုကသံဝတ္တ-
 နိကေသု ကမ္မေသု ယ ဘာဝုဋ္ဌန တံ သံဝတ္တနိကိဘာဝနနယေန။

ဝိဟေဋ္ဌနကမ္မာဒိနိဝိ ကိ ဝိ-သဒ္ဓေန ကောမဇုဿာမနကမစ္ဆေရထဋ္ဌအဝိဋ္ဌ-
 သုဘာဝဝသေန ပဝတ္တိဘကမ္မာနိ သင်္ဂဏာတိ။ တထေဝါတိ ယထာ
 ပါဏာတိပါတကမ္မံအတ္တတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမာတိ ဝုတ္တံ၊ တယေဝ ဝေဗာနာနိ
 ဝိယ။ “ယံ ယဒေဝါဘိပဉ္စေန္တိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ”တိ ဝစေနတော ယထာ
 သဗ္ဗကုသလံ သဗ္ဗာသံ သဗ္ဗတ္တိနံ ဥပနိဿယော၊ ဧဝံ သဗ္ဗံ အကုသလံ သဗ္ဗာသံ
 ဝိပတ္တိနံ ဥပနိဿယောတိ “ဥပဝိဋ္ဌနေန နိဇ္ဈာဂတံ အာပါဒေတွာ”တိအာဒိ

ဝုတ္တံ။ တထာ ဟိ ပါဏာတိပါတကမ္ပဝသေနပိ အယံ နယော ဒဿိတော။
အဝိဟေဌနာဒိနိတိ ဣတ္ထ **အာဒိ-သဌေန** အက္ခောဓနအနိဿာမနဒါနအနတိ-
 မာနဝိဒ္ဓသုဘာဝေန ပဝတ္တကမ္မာနိ သင်္ဂဏှာတိ။

၂၉၃။ ဣဿာ မနော တေဿာတိ ဣဿာမနကောတိ အာဟ“**ဣဿာ-
 သဗ္ဗယုတ္တဝိတ္တော**”တိ။ ဥပက္ခောသန္တောတိ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ အက္ခော-
 သန္တော။ ဣဿံ ဗန္ဓတိတိ ဣဿံ အနုဗန္ဓတိ ဣဿာသဟိတမေဝ စိတ္တံ အနု-
 ပဝတ္တေတိ။ **အပ္ပေသက္ခော**တိ အပ္ပါနဘာဝေါ အပ္ပညာတော။ တေနာဟ
 “**န ပညာယတိ**”တိ။ သာ ပနဿ အပ္ပါနဘာဝတာ ပရိဝါရာဘာဝေန ပါကဋ္ဌာ
 ဟောတိတိ အာဟ “**အပ္ပပရိဝါရော**”တိ။

၂၉၄။ **မစ္ဆရိယဝသေန န ဒါတာ ဟောတိ**တိ သဗ္ဗသော ဒေယျဓမ္မဿ
 အဘာဝေန န ဒါတာ န ဟောတိ။ အမစ္ဆရိ ဟိ ပုဂ္ဂလော သတိ ဒေယျဓမ္မေ
 ယထာရဟံ ဒေတိယေဝ။

၂၉၅။ အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ ခေတ္တဝသေန မတ္တကပ္ပတ္တံ ဒဿေတုံ “**ဗုဒ္ဓံ ဝါ**”တိ-
 အာဒိ ဝုတ္တံ။ အညေပိ မာတုပိတုဇေဋ္ဌဘာတရာဒယော အဘိဝါဒနာဒိအရဟာ
 သန္တိ၊ တေသု ထဒ္ဓါဒိဝသေန ကရဏံ နိစကုလသံဝတ္တနိကမေဝ။ န ဟိ ပဝတ္တေ
 သက္ကာ ကာတုန္တိ သဗ္ဗန္ဓော။ တေန ပဝတ္တိဝိပါကဒါယိနော ကမ္မဿ ဝိသယော
 ဧသောတိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ “**ပဋိသန္ဓိမေဝ ပနာ**”တိအာဒိ။

၂၉၆။ **အပရိပုစ္ဆနေနာတိ** အပရိပုစ္ဆာမတ္တေန နိရယေ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊
 အပရိပုစ္ဆာဟေတု ပန ကတ္တဗ္ဗာကရဏာဒိဟိ သိယာ နိရယနိဗ္ဗတ္တိတိ ပါဠိယံ
 “**န ပရိပုစ္ဆိတာ ဟောတိ**”တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော “**အပရိပုစ္ဆကော
 ပနာ**”တိအာဒိမာဟ။ ယထာနုသန္တိံ ပါပေသီတိ ဒေသနံ ယထာနုသန္တိနိဋ္ဌာနံ
 ပါပေသိ။ သေသံ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၆-မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉၈။ ကမ္မဿ မောဃဘာဝေါနာမ ဖလေန တုစ္ဆတာ ဖလာဘာဝေါတိ
 အာဟ “**မောဃန္တိ တုစ္ဆံ အဖလ**”န္တိ။ တထံ ဘူတန္တိ သစ္စသဒ္ဓဿ အတ္တမာဟ။

ပရိဗ္ဗာဇကော ပန “သစ္စ”န္တိ ဣမိနာတမေဝ သမ္ဗလန္တိ ဝဒတိ။ သမ္ဗလံ ဟိ ကမ္မံ သတ္ထု၊ အဘိမတမနောကမ္မန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ဣဒဉ္စ “မောဃံ ကာယကမ္မ”န္တိ အာဒိဝစနံ။ တံ ဂဟေတွာတိ ပရမ္ပရာယ ဂဟေတွာ။ သောတိ ပေါတလိပုတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော။ အဘိသညာနိရောဓကဏ္ဍံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ သာပိ ဟိ တိတ္ထိယာနံ အန္တရေ ပါကဋ္ဌာ ဇာတာတိ။ ထေရောတိ သမိပ္ပိဗ္ဗေရေ။ ယထာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ တတော စ အညယာဝ ဒေါသာရောပနဘယေန^၁ ဂဟေတွာ တတော ဘဂဝန္တံ ထေရော ရက္ခတိတိ အဓိပ္ပါယေန ပရိဗ္ဗာဇကော “ပရိရ ဣတဗ္ဗံ မညိဿတိ”တိ အဝေါစာတိ အာဟ “ပရိရက္ခိတဗ္ဗန္တိ ဂရဟတော မောစနေန ရက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ။ သဉ္စေတနာ အဿ အဏ္ဏိတိ သဉ္စေတနိကံ။ ကမ္မန္တိ သဉ္စေတနိကဿပိ ကမ္မဿ အတ္တနော သမယေ ဣတ္ထိတတ္တာ ပရိဗ္ဗာဇကေန ဝုတ္တံ။

သင်္ဃတသင်္ခါရတာယ ရူပမေဝ “တိလမတ္တဗ္ဗိ သင်္ခါရ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “မံသစက္ခုနာဝ ပဿတိ”တိ။ သမာဂမဒဿနံ သန္ဓာယာတိ ကဋ္ဌာဓိပိ တဿ ဒဿနံ သန္ဓာယ၊ န ပရိညာဒဿနံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ကုတော ပနေဝရူပံ ကထာသလ္လာပ”န္တိ။

၂၉၉။ ဝန္တုက္ခန္တိ သံသာရဒုက္ခံ။ ကိလေသဒုက္ခန္တိ ကိလေသသမ္ဘဝရာဂ-ပရိဋ္ဌာဟဒုက္ခံ။ သင်္ခါရဒုက္ခန္တိ ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တဒုက္ခံ။ သစေ ဘာသိတံ အဝေယျာတိ ဣမံ ဤဒိသံ ဒုက္ခံ သန္ဓာယ အာယသ္မတာ သမိပ္ပိနာ ဘာသိတံ သိယာ န ဘဂဝါ၊ အဝိဘဇိတွာ ဗျာကရဏံ ယုတ္တမေဝါတိ အဋ္ဌပ္ပါယော။

၃၀၀။ ဥပ္ပင်္ဂန္တိ ဥပ္ပုဇ္ဈနံ၊ ကထာမုဋ္ဌေန^၂ အန္တရာ အညာဏဝိသယပဉ္စာ^၃ ဥပ္ပင်္ဂံ။ တေနာဟ “ပဉ္စာဥပ္ပင်္ဂ”န္တိ။ နေဝ ဝိဗ္ဗစက္ခုနာတိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ။ န ဟိ တံ အယောနိသော ဥပ္ပုဇ္ဈနံ ဝိဗ္ဗစက္ခုဝိသယန္တိ? ကာမံ စေတံ န ဝိဗ္ဗစက္ခုဝိသယံ၊ ဝိဗ္ဗစက္ခုပရိဘဏ္ဍာဏဝိသယံ ပန သိယာတိ တထာ ဝုတ္တံ။ အဓိပ္ပါယေနောတိ ဥဒါယိတ္ထေရဿ အဓိပ္ပါယေနော ဂယုမာနေန တံ အယောနိသော ဥပ္ပုဇ္ဈနံ အညာသိ။ သန္တိသိဒ္ဓိတုံ ပုဗ္ဗေ နိသိန္တာကာရေန သန္တိသိဒ္ဓိတုံ န သက္ကောတိ။ သမိပ္ပိဗ္ဗေရေန အနဘိသင်္ဃတဿေဝ အတ္တဿ ကထိတတ္တာ “ယံ အဘူတံ၊ တဒေဝ ကထေဿတိ”တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “အယောနိသော ဥပ္ပုဇ္ဈိဿတိ”တိ။ တိဿော ဝေဒနာ ပုစ္ဆိတာ “ကိ” သော ဝေဒိယတိ”တိ အဝိဘာဂေန ဝေဒိယမာနဿ ဇောတိတတ္တာ။ သုခါယ ဝေဒနာယ ဟိတန္တိ သုခဝေဒနိယံ။

၁-ဒေါသာရောပနဘယေန (က) ၂-ယထာလဋ္ဌေန (က) ၃-အညေယုဝိသယညာယ (က)

တေနာဟ “သုခဝေဒနာယ ပစ္စယဘူတ”န္တိ။ သေသေသုတိ “ဒုက္ခဝေဒနိယ”န္တိ-
အာဒိသု။

ဟေဋ္ဌာ တိကဇ္ဈာနစေတနာတိ ဧတ္ထ “ကုသလတော”တိ အဓိကရတော
ရူပါဝစရကုသလတော ဟေဋ္ဌာ တိကဇ္ဈာနစေတနာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထာတိ
ဧတေသု ကာမာဝစရရူပါဝစရသုခဝေဒနိယကမ္မေသု။ အဒုက္ခမသုခမ္ပိတိ
ဝိ-သဒ္ဓေန ဣဋ္ဌာရမ္ပဏေ သုခမ္ပိတိ ဣမမတ္ထံ သမ္ပိဇ္ဈေတိ။

ယဒိ ကာသဒ္ဓါရေ ပဝတ္တတော အညတ္ထ အဒုက္ခမသုခံ ဇနေတိ၊ အထ
ကသ္မာ “ဒုက္ခဿေဝ ဇနနတော”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “သာ ပန ဝေဒနာ”တိ-
အာဒိ။

တုတ္တဇ္ဈာနစေတနာတိ ဧတ္ထ အရူပါဝစရကုသလစေတနာတိပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။
ယထာဟိ “ကာယေန ဝါစာယ မနသာ”တိ ဧတ္ထယထာလာဘဂ္ဂဟဏဝသေန
မနသာ သုခဝေဒနိယံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယန္တိ အယမတ္ထော အရူပါဝစရ-
ကုသလေပိ လတ္တတိတိ သုခမ္ပိ ဇနေတိ ဥက္ကဋ္ဌဿ ဉာဏသမ္ပယုတ္တကုသလဿ
သောဋ္ဌသဝိပါကဏိတ္တနိဗ္ဗတ္တနတော၊ အယဉ္ဇနယော ဟေဋ္ဌာ “အဒုက္ခမသုခမ္ပိ”တိ
ဧတ္ထာပိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ ပရိယာယတော ဒုက္ခဝေဒနာ ဝုတ္တာ၊ သုတ္တန္တသံဝဏ္ဏနာ
ဟေသာတိ ဣဒါနိ နိပ္ပရိယာယတော ပုန ဒဿေတုံ “အဝိဇာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
တေန ဧတ္ထ ဒုက္ခဝေဒနိယံ ပဝတ္တိဝသေနေဝ ဝဋ္ဋတိတိ။ တေဿာတိ ဒုက္ခဝေဒနိ-
ယဿ ပဝတ္တိဝသေနေဝ ယုဇ္ဇမာနတ္တာ တေဿ ဝသေန သဗ္ဗံ သုခဝေဒနိယံ
အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံပူ ပဝတ္တိဝသေနေဝ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ။

အာလယောတိ အဘိရုစိ။ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏန္တိ မဟတိ ကမ္မဝိဘဇနေ
ဉာဏံ၊ မဟန္တံ ဝါ ကမ္မဝိဘဇနဉာဏံ။ ဘာဇနံ နာမ နိဒ္ဒေသော၊ အယံ ပန
ဥဒ္ဓေသောဘိ ကတွာ အာဟ “ကတမေ ဝတ္တာရော။ ပ။ မာတိကာဋ္ဌပန”န္တိ။

၃၀၁။ ပါဠိယေတ္ထော အနုသန္တိ ယထာဥဒ္ဓိန္နဿ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏဿ
အဘာဇနဘာဝတော၊ ပုစ္ဆာနုသန္တိအဇ္ဈာသယာနုသန္တိသု စ အနန္တောဂတ္ထော။
တေနာဟ “ဣဒံ ဟိ”တိအာဒိ။ ဣဒံ အာရမ္ပဏံ ကတွာတိ ဣဓ “ပါဏာတိ-
ပါဘိံ အဒိန္နာဒါယိ”န္တိအာဒိနာ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနေန ဝုတ္တံ ကမ္မဝိဘင်္ဂံ အာရမ္ပ။
ဣဒံ ပစ္စယံ လဘိတွာဘိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဣဒံ ဒဿနံ ဂဏှန္တိတိ ဣဒံ
“အတ္ထိ ကိရ ဘော ပါပကာနိ ကမ္မာနိ၊ နတ္ထိ ကိရ ဘော ပါပကာနိ ကမ္မာ-
နိ”တိ စ အာဒိနိ ဟတ္ထိဒဿကအန္ဓာဝိယ ဒိဋ္ဌမတ္ထေ ဝေဋ္ဌတွာ အစိတ္တကဒဿနဉ္စ
ဂဏှန္တိ။ ဝီရိယံ ကိလေသာနံ အာတာပနဝသေန အာတပ္ပံ၊ တဒေဝ ပဒဟဝသေန

ပဓာနံ၊ ပုနပျာနံ ယုဉ္ဇနဝသေန အနုယောဂေါ၊ တဿ ဘာဝနာယ နပ္ပမဇ္ဇတိ
 တေနာတိ အပ္ပမာဒေါ၊ သမ္မာ ယောနိသော မနသိ ကရေတိ တေနာတိ
 သမ္မာမနသိကာရေတိ ဝုစ္စတိတိ အဓိပ္ပါယေန “ပဉ္စပိ ဝိရိယသေဝ နာမာနိ”တိ
 အာဟ။ အပ္ပမာဒေါ ဝါသတိယာ အဝိပ္ပဝါသော။ ယသ္မိ မနသိကာရေ သတိ
 တဿ ဝိဗ္ဗစက္ခုညဏံ ဣဇ္ဈတိ၊ အယမေဿ သမ္မာမနသိကာရေတိ ဧတ္ထ အတ္ထော
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ စေတောသမာဓိန္တိ ဝိဗ္ဗစက္ခုညဏသဟဂတံ စိတ္တသမာဓိံ။ တေနာဟ
 “ဝိဗ္ဗစက္ခုသမာဓိ”န္တိ။ အညထာဘိ အကုသလကမ္မကရဏတော အညဇာ၊
 တံ ပန ဟု သလကမ္မကရဏံ ဟောဟိတိ အာဟ “ယေ ဒသန္တံ ကုသလာနံ ကမ္မ-
 ပထာနံ ပူရိတတ္တာ”တိ။ ဝိဋ္ဌိထာပေနာတိ ဝိဋ္ဌိဝသေန ဝိဋ္ဌိဗလေန။ ဝိဋ္ဌိပရာမာ-
 သေနာဘိ ဝိဋ္ဌိဝသေန ဓမ္မသဘာဝံ အဘိက္ခမိဟ္တာ ပရာမာသေန။ အဓိဋ္ဌ-
 ဟိတွာ ဟိ “ဣဒမေဝ သစ္စံ၊ မောဃမည”န္တိ အဓိဋ္ဌာယ အဘိနိဝိသိတွာ။ အာဒိ-
 ယိတွာတိ ဒဋ္ဌဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ။ ဝေါဟရတိတိ အတ္တနော ဂဟိတဂ္ဂဟဏံ
 ပရေသံ ဒိပေန္တော ဝေါဟရတိ။

၃၀၂။ တတြာနန္ဒာဘိ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထော။ ဣဒမ္ပိတိ ဣဒံ
 ဝစနံ၊ “ဟတြာနန္ဒာ”တိ ဝေဟဒိဝစနမ္ပိတိ အတ္ထော။ န မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏဿ
 အာဇာနံ တဿ အနိဋ္ဌေသဘာဝတော။ အဿာတိ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏဿ
 မာတိကာဋ္ဌပနပေဝ ဝိဗ္ဗစက္ခုကာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝသေန အနုညာ-
 တဗ္ဗဿ စ ဒဿနဝသေန ဥဋ္ဌေသဘာဝတော။ တေနာဟ “ဧတ္ထ ပနာ”တိ-
 အာဒိ။ ဟတ္ထ ဧတ္ထ ပနာတိ “တတြာနန္ဒာ”တိအာဒိပါဌေ။ စေတသံ ဝိဗ္ဗစက္ခု-
 ကာနန္တိ ဧဟေသံ ဟေဋ္ဌာ စဟူသုပိ ဝါရေသု အာဂတာနံ ဝိဗ္ဗစက္ခုကာနံ။
 ဧတ္ထကာဘိ ဧကမ္ပိယာ သမ္ပဂ္ဂရာ။ အနုညာတာတိ အနုဇာနိတာ။ အနု-
 နုညာတာဘိ ပဋိက္ခေပိဟာ။ ဣဓ အနုညာတမုခေန ဒီပိတံ အနုညာတ-
 ဘာဝမတ္ထံ။ တတြာနန္ဒာတိအာဒိကေ တတြာတိ နိဋ္ဌာရဏေ ဘုဗ္ဗန္တိ
 ဒဿေန္တော “တေသု စတူသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု”တိ အာဟ။ ဣဒံ ဝစနံ
 “အတ္ထိ ကိရ ဘော။ပ။ ဝိပါကော”တိ ဣဒံ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ အဿာတိ တထာ-
 ဝါဒိနော သမဏဗြာဟ္မဏဿ။ အညေနာကာရေနာတိ “ယော ကိရ
 ဘော”တိအာဒိနာ ဝုတ္တကာရဏတော အညေန ကာရဏေန။ ဦသု ဌာနေသုတိ
 “အတ္ထိ ကိရ ဘော။ပ။ ဝိပါကော”တိ စ, “အပါယံ။ပ။ နိရယံ ဥပပဇ္ဇ”န္တိ စ
 ဣမေသု ဦသု ပါဌပဒေသေသု။ အနုညာတာ တဒတ္ထဿ အတ္ထိဘာဝတော။
 တီသု ဌာနေသုဘိ “ယော ကိရ ဘော။ပ။ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ”, “ယမ္ပိ
 သော။ပ။ တေ သဉ္ဇာနန္တိ”, “ယမ္ပိ သော ယဒေဝ။ပ။ မောဃမည”န္တိ

ဣမေသု တီသု ပါဌပဒေသေသု။ **အနုညာတာ** တဒတ္ထဿာနေကန္တိကတ္တာ မိစ္ဆာဘိနိဝေသတော စ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အညထာ ဟိ အာနန္တ တထာ-
ဂတဿ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏ”န္တိ။ ယထာ တေ အပ္ပဟိနဝိပလ္လာဿာ ပဒေသ-
ဉာဏသမဏဗြာဟ္မဏာ ကမ္မဝိဘင်္ဂ သဉ္ဇနန္တိ၊ တတော အညထာဝ သဗ္ဗသော
ပဟိနဝိပလ္လာသဿ တထာ အာဂမနာဒိအတ္ထေန တထာဂတဿ သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓဿ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏံ ဟောတီတိ အတ္ထော။

၃၀၃။ ဣမိနာ ဒိဗ္ဗစက္ခုကေန ယံ ကမ္မံ ကရောန္တော ဒိဋ္ဌော၊ တတော
ပုဗ္ဗေတိ ယောဇနာ။ **တတော**တိ တတော ကရိယမာနကမ္မတော ပုဗ္ဗေ။
ခန္တောတိ ကုမာရော။ **သီဝေါ**တိ ဣဿရော။ **ဝိတာမဟော**တိ ဗြဟ္မာ။
ဣဿရာဒိဟိတိ ဣဿရဗြဟ္မပဇာပတိအာဒိဟိ။ **ဝိသဋ္ဌော**တိ နိဗ္ဗိတော။
မိစ္ဆာဒဿနေနာတိ မိစ္ဆာဒဿနဝသေန။ ယန္တိ ယံ ကမ္မံ။ **တတ္ထာ**တိ တေသု
ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန ပဝတ္တကမ္မေသု။ **ဒိဋ္ဌေ** **ဓမ္မေ**တိ တသ္မိယေဝ
အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေတီတိ ယောဇနာ။ **ဥပပဇ္ဇိ**တွာတိ ဒုတိယ-
ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ။ **အပရသ္မိ** ပရိယာယေတိ အညသ္မိ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဘဝေ။

ဧကံ ကမ္မရာသိန္တိ ပါဏာတိပါတာဒိဘေဒေန ဧကံ ကမ္မသမုဒါယံ။ **ဧကံ**
ဝိပါကရာသိန္တိ တဿေဝ အင်္ဂေန ဧကံ ဝိပါကသမုဒါယံ။ **ဣမိနာ**တိ ယထာ-
ဝုတ္တေန ဒိဗ္ဗစက္ခုကေန သမဏေန ဗြာဟ္မဏေန ဝါ အဒိဋ္ဌာ။ **တယော**တိ
“ပုဗ္ဗေ ဝါဿ တံ ကာံ ဟောတိ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တာ တယော။ **ဒွေ ဝိပါက-**
ရာသိတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယော အပရာပရိယာယဝေဒနိယောတိ ဒွေ ဝိပါကရာသိ။
ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယံ ပန ဘေန ဒိဋ္ဌံ၊ တသ္မာ “ဒွေ”တိ ဝုတ္တံ။ ဒိဋ္ဌော ဧကော၊ အဒိဋ္ဌာ
တယောတိ **ဒိဋ္ဌေ** **စ** **အဒိဋ္ဌေ** **စ** **ဝတ္တာရော ကမ္မရာသိ**၊ တထာ ဒိဋ္ဌော
ဧကော၊ အဒိဋ္ဌာ ဒွေတိ **တယော ဝိပါကရာသိ**။ **ဣမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ**တိ
ယထာဝုတ္တာနိ သတ္တ ဉာဏဿ ပဝတ္တနဌာနာနိ။ “ဣမဿ နာမ ကမ္မဿ ဣဒံ
ဖလံ နိဗ္ဗတ္တ”န္တိ ကမ္မဿ၊ ဖလဿ ဝါ အဒိဋ္ဌတ္တာ “**ဒုတိယဝါရေ ဒိဗ္ဗစက္ခု-**
ကေန ကိဉ္စိ န ဒိဋ္ဌ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ပဌမံ ဝုတ္တနယေန တယော ကမ္မရာသိ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ၊ ဣဒံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကေန ဒိဋ္ဌဿ အဘာဝတော “**ပစ္စက္ခဌာနာနိ**”တိ ဝုတ္တံ။

ဘဝတိ ဝနုတိ ဧတေနာတိ ဘဗ္ဗံ၊ ဝနိနိမိတ္တံ။ န ဘဗ္ဗံ **အဘဗ္ဗန္တိ** အာဟ
“**ဘူတဝိရဟိတ**”န္တိ။ အတ္တနော ဖလေ ဘာသနံ ဒိဗ္ဗနံ **အဘာသနန္တိ** အာဟ
“**အဘာသတိ အဘိဘဝတိ ပဋိဗောဟတိ**”တိ။ **ဗလဝကမ္မန္တိ** မဟာသာဝဇ္ဇံ
ကမ္မံ ဂရုသမာသေဝိတာဒိဘေဒံ။ **အာသန္တေ**တိ မရဏေ၊ အဘိဏှံ ဥပဋ္ဌာနေန

ဝါ တဿ မရဏစိတ္တဿ အာသန္တေ။ ဗလဝကဗ္ဗန္တိ ဂရုသမာသေဝိတတာဒိ-
ဝသေန ဗသဝံ ကုသလကမ္မံ။ ဒုဗ္ဗလကဗ္ဗဿာတိ အတ္တနော ဒုဗ္ဗလဿ။
အာသန္တေ ကုသလံ ကတန္တိ ဣဓာပိ အာသန္တတာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော
ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဥပဋ္ဌာနာကာရေနာတိ မရဏဿ အာသန္တကာလေ ကမ္မဿ ဥပဋ္ဌာနာ-
ကာရေန။ တဿာတိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ။ နိဗ္ဗတ္တိကာရဏဘူတံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ
အကုသလန္တိ ယောဇနာ။ တိတ္ထိယာ ကမ္မန္တရဝိပါကန္တရေသု အကုသလ-
တာယ ယံ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ယဿ ကဿမိ ဝိပါကဿ ကာရဏံ ကတွာ ဂဏန္တိ
ဟတ္ထိဒဿကအန္ဓာဒယော ဝိယ ဒိဋ္ဌမတ္တာဘိနိဝေသိနောတိ “အညတိတ္ထိ-
ယာ။ပ။ ဥပဋ္ဌာတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣတရသ္မိန္တိ ဘဗ္ဗေဝ ဘဗ္ဗာဘာသဉ္စ၊ ဘဗ္ဗံ
အဘဗ္ဗာဘာသန္တိ ဣမသ္မိံ ဒွယေ။ သေဝ နယော ပဌမဒုတိယပုဂ္ဂလဝသေန
ပုရိမာနံ ဒွိန္တံ ကမ္မာနံ ယောဇနာနယော ဝုတ္တော ဥပဋ္ဌာနာကာရဝသေန၊
အယမေဝ တတိယစတုတ္ထပုဂ္ဂလဝသေန ပဋိမာနံ ဒွိန္တံ ကမ္မာနံ ယောဇနာ-
နယော။ တတိယဿ ဟိ ကမ္မဿ ကုသလတ္တာ တဿ စ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ
တတ္ထ ကာရဏဘူတံ ကုသလံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တထာ စတုတ္ထဿပိ
ကမ္မဿ ကုသလတ္တာ၊ တဿ ပန နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိကာရဏ-
ဘူတံ အညတိတ္ထိယာနံ အကုသလံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိတိ။ ယံပနေတ္ထ အတ္ထတော
အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀၄။ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ ဧတ္ထ ယထာ ဝိဒိတာနိ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယ-
တနာနိ ဝနုဒုက္ခသမတိက္ကမာယ ဟောန္တိ၊ တထာ ဝေဒနံ အဓိပ္ပေတန္တိ
အာဟ “သဟဝိပဿနေန မဂ္ဂေန ဇာနိတဗ္ဗာနီ”တိ။ တတ္ထ ဝိပဿနာယ
အာရမ္မဏတော မဂ္ဂေန အသမ္မောဟတော ဇာနနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သေသပဒေသုပိ
သေဝ နယော။ မနော သဝိသေသံ ဥပဝိစရတိ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တတိ ဧတေ-
ဟိတိ မနောပဝိစာရာ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာ။ အာရမ္မဏေဟိ အဘိနိရောပနာနုမဇ္ဇ-
နေဟိ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ သဟ မိတ္တံ ပဝတ္တတိ၊ န တဗ္ဗိရဟိတံ။ တေနာဟ
“ဝိတက္ကဝိစာရာ”တိအာဒိ။ သတ္တာ ပဇ္ဇန္တိ ဧတေဟိ ယထာရဟံ ဝနံ ဝိဝနန္တောတိ

သတ္တပဒါ၊ ဂေဟနိဿိတာ ဝဋ္ဋပဒါ။ ယောဂ္ဂါနံ ဒမနအာစရိယာ ယောဂ္ဂါ-
စရိယာ။ တေနာဟ “ဒမေတဗ္ဗဒမကာန”န္တိ။ သေသန္တိ ဝုတ္တာဝသေသံ
ကေသတ္တတိရိဝေညာဏံ သဗ္ဗဿရူပကဿေဝ အဓိပ္ပေတက္ကာ။

၃၀၅။ ဣဓာတိ ဣမိဿံ ဆဝိညာဏကာယဒေသနာယံ။ မနောဓာတုတ္တယ-
ဝိနိမုတ္တမေဝ မနောဝိညာဏဓာတုတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဓက္ခုဒ္ဓိ သမ္ပဿောတိ စက္ခု နိဿာယ ဥပ္ပန္နော သမ္ပဿော။ တေနာဟ
“ဓက္ခုဒ္ဓိညာဏသမ္ပယုတ္တသမ္ပဿသေတံ အဓိဝေနေ”န္တိ။

ယထာ ကေဝလေန ဝိညာဏေန ရူပဒဿနံ န ဟောတိ၊ ဧဝံ ကေဝလေန
ဓက္ခုပဿာဒေနပီတိ ဝုတ္တံ “ဓက္ခုဒ္ဓိညာဏေနာ”တိ။ တေန ပါဠိယံ ဓက္ခုနာတိ
နိဿယမုခေန နိဿိတကိစ္စံ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ အာရမ္မဏဝသေနာတိ
အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝေန။ “ဥပဝိစရတိ”ဇ္ဇေဝ ဂုဿာ ဝုတ္တံ၊ နနု တတ္ထ ဝိတက္က-
ဗျာပါရေပိ အတ္ထိတိ? သစ္စံ အတ္ထိ၊ သော ပနေတ္ထ တဂ္ဂတိကောတိ အာဟ
“ဝိတက္ကော တံသမ္ပယုတ္တော စာ”တိ။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနမ္ပိ ဥပဝိစရဏံ ဝိတက္က-
ဝိစာရာနံယေဝေတ္ထ ကိစ္စန္တိ “ဝိတက္ကဝိစာရသင်္ခါတာ မနောပဝိစာရာ”တိ
ဝုတ္တံ။ သောမနဿယုတ္တော ဥပဝိစာရော သောမနဿပဝိစာရော ယထာ
“အာဇေညရထော”တိ အာဟ “သောမနဿေန သမ္ပိ”န္တိအာဒိ။

၃၀၆။ ဥပဝိစာရာနံ ဥပဿယဋ္ဌေန ဂေဟံ ဝိယာတိ ဂေဟံ၊ ရူပါဒယောတိ
အာဟ “ဂေဟဿိတာနိတိ ကာမဂုဏနိဿိတာနိ”တိ။ နိစ္စသညာဒိနိက္ခမနတော
နေက္ခမ္ပံ ဝိပဿနာတိ “နေက္ခမ္ပဿိတာနိတိ ဝိပဿနာနိဿိတာနိ”တိ ဝုတ္တံ။
ဣဒ္ဓာနန္တိ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒိဝသေန ပရိယိဋ္ဌာနန္တိ အာဟ “ပရိယေသိတာန”န္တိ။
ဝိယဘာဝေါ ပန ကန္တသဒ္ဓေနေဝ ကထိတောတိ ကာမိတဗ္ဗာနံ မနော
ရမေတိတိ မနောရမာနံ။ လောကေန အာမသီယတိတိ လောကာမိသံ၊
တဏှာ၊ တာယ ဂဟေတဗ္ဗတာယ ဣဋ္ဌဘာဝါပါဒနေန ပဋိသင်္ခတဟာယ စ
ပဋိသံယုတ္တာနံ။ အတိတေ ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အာရမ္မဏိကအနုဘဝနဿ အသမ္ဘဝ-
တောတိ အဓိပ္ပာယော။ ဒေသံ အနုဿရဏံ ဒိဋ္ဌဂ္ဂဟဏာနုဿရေန စ ဟောတိတိ
ဒဿေတုံ “ယထာဟ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အနိစ္စာကာရန္တိ ဟုတွာ အဘာဝါကာရံ။ ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓန္တိ
ဇရာယ မရဏေန စာတိ ဒွေဓာ ဝိပရိဏာမေတဗ္ဗဇ္ဇေဝ၊ တတော ဧဝ ပလော-
ကိတံ ဘင်္ဂဉ္စ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ယသ္မာ ဥပ္ပန္နံ ရူပံ တေနောဝါကာရေန န

တိဋ္ဌတိ၊ အထ ခေါ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာသင်္ခါတံ ပကတိံ ဝိဇဟတိ၊ ဝိဇဟိတဉ္စ ဇရာ-
 ဝတ္ထာယ ကတော ဝိဂစ္ဆတိ၊ ဝိဂစ္ဆန္တဉ္စ ဘင်္ဂပုတ္တိယာ နိရုဇ္ဈတိတိ ဣမံ ဝိသေသံ
 ဒဿေတုံ “ပကတိဝိဇဟနေနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကာမဉ္စေတ္ထ “ယထာဘူတံ
 သမ္ပပ္ပညာယ ပဿတော”တိ ဝုတ္တံ၊ အနုဗောဓဉာဏံ ပန အဓိပ္ပေတံ ဝိထိပဋိ-
 ပန္နာယ ဝိပဿနာယ ဝသေနာတိ “ဝိပဿနာပညာယာ”တိ ဝုတ္တံ ဥပဝိစာရ-
 နိဋ္ဌေသဘာဝဟော။ တဏှာ ဟိ ဝက္ခတိ “ဆဿုဒ္ဓါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္ပဏေ အာပါထ-
 ဂတေ”တိအာဒိ။ သင်္ခါရာနံ ဘေဒံ ပဿတောတိ သဗ္ဗေသံ သင်္ခါရာနံ ခဏေ
 ခဏေ ဘိဇ္ဇနသဘာဝံ ဝိထိပဋိပန္နေန ဝိပဿနာဉာဏေန ပဿတော။ တေနာဟ
 “သင်္ခါရဂတဒ္ဓိ တိဗ္ဗေ”တိအာဒိ။ တတ္ထ သင်္ခါရဂတဒ္ဓိတိ သင်္ခါရဂတေ ဝိသယ-
 ဘူတေ။ တိဗ္ဗေ ဟိ ဘာဝနာဗလေန ဣန္ဒြိယာနဉ္စ သမတာယ တိဗ္ဗေ။ သူရေတိ
 ပဋိပက္ခေ ဟိ အန ဟိ ဘူတတာယ၊ တောပဉ္စ အင်္ဂါဘဝနသမတ္တတာယ ဝိသဒေ
 ပရုဘူတေ ပဝတ္ထန္တေ။

ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္ပနဝသေန ဝုပသန္တတာယ သန္တမိတ္တဿ၊ သံသာရေ
 ဘယဿ ဣက္ခနကော ဘိက္ခုနော၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မသဋ္ဌိဿိတတ္ထာ အမာ-
 နသီ ရတိတိ ဝိဝေကရကိ နေက္ခမ္ပရတိ။ ယတော ယတောတိ ယထာ ယထာ
 နယဝိပဿနာဒိသု ယေန ယေန သမ္ပသနာကာရေနာတိ အက္ခော။ ခန္ဓာနံ
 ဥဒယဗ္ဗယန္တိ ပဉ္စုပ္ပါဒါနက္ခန္ဓာနံ ဥပ္ပါဒဉ္စ ဘင်္ဂဉ္စ။ အမတန္တံ ဝိဇာနတန္တံ
 ဝိဇာနန္တာနံ ဝိညှနံ အာရဒ္ဓဝိပဿနာနံ ဟံ ဝိတိပါမောဇ္ဇံ အမတာဓိဂမ-
 ဟေတုတာယ အမတန္တိ ဝေဒိတဉ္စ။

ဆဿု ဒ္ဓါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္ပဏေ အာပါထဂတေတိ ရူပါဒိဝသေန ဆဗ္ဗိဓေ
 ဣဋ္ဌာရမ္ပဏေ ယထာရဟံ ဆဿု ဒ္ဓါရေသု အာပါထဂတေ။ ဝိသယေ စေတံ
 ဘုဗ္ဗဝစနံ။

၃၀၇။ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ။ အနုတ္တရဝိမောက္ခော နာမ အရဟတ္တံ
 ဣဓ အဓိပ္ပေတံ ဥက္ကဋ္ဌနိဋ္ဌေသေန။ ကယံ ပန တတ္ထ ပိဟံ ဥပဋ္ဌပေတိ၊ န ဟိ
 အဓိဂတံ အရဟတ္တံ အာရမ္ပဏံ ဟောတိ၊ န စ တံ အာရမ္ပ ပိဟာ ပဝတ္တတိတိ၊
 ကော ဝါ ဝေမာဟ “အရဟတ္တံ အာရမ္ပဏံ ကတွာ ပိဟံ ဥပဋ္ဌပေတိ”တိ။
 အနုဿုတိလဒ္ဓိံ ပန ပရိကပ္ပသိဒ္ဓိံ အရဟတ္တံ ဥဒ္ဓိဿ ပတ္တနံ ဌပေတိ၊ တတ္ထ စိတ္တံ
 ပဏိဒဟတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဣဒါဿု နာမာဟံ တဒါယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ
 ဝိဟရိဿာမီ”တိ။ အာယတနန္တိ အရဟတ္တမေဝ ဆဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂမာဒိကာရဏ-
 ဘာဝတော၊ မနာယတနဓမ္မာယတနဘာဝတော စ တထာ ဝုတ္တံ၊ ဟံ ပနေတံ

ဒေါမနဿံ ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေန္တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပတ္တနာယ သဟာဝတ္တနတော။ န ဟိ လောဘဒေါသာနံ သဟ ဝုတ္တိ အတ္တိ။ ပတ္တနာမူလကတ္တဘိ ဣမိနာ ဥပဋ္ဌာပယတော ပဒဿ ဟေတုအတ္ထဇောတကတမာဟ။ ဧဝန္တိ “ကုဒါဿုနာမာ”တိ- အာဒိနာ ဝုတ္တာကာရေန။ ဥဿုက္ကာပေတုန္တိ ယထာ မဂ္ဂေန ဃဇ္ဇေတိ၊ ဧဝံ ဥဿုက္ကာပေတုံ။

၃၀၈။ အညာဏုပေက္ခာတိ အညာဏသဟိတာ ဥပေက္ခာ အသမပေက္ခန- ပဝတ္တာ။ တေန တေန မဂ္ဂေါမိနာ တဿ တဿ အပါယဂမနိယကိလေသော- မိဿ အနဝသေသတော ဇိတတ္တာ ဒီဏာသဝေါ နိပ္ပရိယာယတော ဩဓိ- ဇိနော နာမ၊ တဒဘာဝတော ပုထုဇ္ဇနော နိပ္ပရိယာယတောဝ အနောမိဇိနော နာမ၊ သေခေါ ပန သိယာ ပရိယာယတော ဩဓိဇိနောတိ တမ္ပိ နိဝတ္တေန္တော “အဒီဏာသဝဿာတိ အတ္ထော”တိ အာဟ။ အာယတိံ ဝိပါကံ ဇိနိတွာတိ အပ္ပဝတ္တိကရဏဝသေန သဗ္ဗသော အာယတိံ ဝိပါကံ ဇိနိတွာ ဌိတတ္တာ ဒီဏာသဝေါ နိပ္ပရိယာယတော ဝိပါကဇိနော နာမ၊ တဒဘာဝတော ပုထုဇ္ဇနော နိပ္ပရိယာယတော အဝိပါကဇိနော နာမ၊ သေခေါ ပန သိယာ ပရိယာယတော ဝိပါကဇိနောတိ တမ္ပိ နိဝတ္တေန္တော “အဒီဏာသဝဿ- ဝါတိ အတ္ထော”တိ အာဟ။ အပဿန္တဿ ရူပန္တိ ပါဠိတော ပဒံ အာနေတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ ပါဠိယံ ပုဗ္ဗေ “ပုထုဇ္ဇနဿာ”တိ ဝတွာ ပန “အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿာ”တိ ဝစနံ အန္တပုထုဇ္ဇနဿာယံ ဥပေက္ခာ, န ကလျာဏပုထုဇ္ဇန- သာတိ ဒဿနုတ္တံ။ ဂေဟသိတာ ဥပေက္ခာ ဟိ ယံ ကိဉ္စိ အာရမ္မဏဝတ္ထု၊ အပေက္ခဿေဝ, န နိရပေက္ခဿာတိ ဣဋ္ဌေ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ ဝါ အာရမ္မဏေ သိယာတိ ဝုတ္တံ “ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ”တိ။ အညာဏေန ပန တတ္ထ အဇ္ဈုပေက္ခနာကာရပ္ပတ္တိ ဟောတိ။ တေနာဟ “ရုဠပိဏ္ဍကေ”တိအာဒိ။

ဣဋ္ဌေ အရဇ္ဇန္တဿ အနိဋ္ဌေ အဒုဿန္တဿာတိ ဣဒံ ယေဘုယျေန သတ္တာနံ ဣဋ္ဌေ ရဇ္ဇနံ, အနိဋ္ဌေ ဒုဿနန္တိ ကတွာ ဝုတ္တံ။ အယောနိသောမနသိ- ကာရော ဟိ တံတံအာရမ္မဏဝသေန န ကတ္ထဝိပိ ဇေနနိယမံ ကရေတီတိ ဝုတ္တဝိပရိတေပိ အာရမ္မဏေ ရဇ္ဇနဒုဿနံ သမ္ဘဝတိ၊ တထာပိဿ ရဇ္ဇနဒုဿနံ အတ္ထတော ပဋိက္ခိတ္တမေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အသမပေက္ခနေတိ အသမံ အယုတ္တဒဿနေ အယောနိသော သမ္မောဟပုဗ္ဗကံ အာရမ္မဏဿ ဂဟဏေ။

၃၀၉။ ပဝတ္တနဝသေနာတိ ဥပ္ပါဒနဝသေန စေဝ ဗဟုလိကရဏဝသေန စ။ နိဿာယ စေဝ အာဂမ္မ စာတိ အာဂမနဋ္ဌာနဘူတေ နိဿယပစ္စယဘူတေ

၈ ကတွာ။ အတိက္ကန္တာနိ နာမ ဟောန္တိ ဝိက္ခမ္ဘနေ ဥဿာရေန္တာ သမုဿာရေန္တာ။

သောမနဿဘာဝသာမညံ ဂဟေတွာ “သရိက္ခကေနော သရိက္ခကံ ဟောပေတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓာပိ ပဟာယကံ နာမ ပဟာတဗ္ဗတော ဗလဝမေဝ၊ သံကလေသဓမ္မာနံ ဗလဝဘာဝတော သာတိသယံ ပန ဗလဝဘာဝံ သန္ဓာယ “ဣဒါနိ ဗလဝတာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဗလဝဘာဝတော ဝေါဒါနဓမ္မာနံ အဓိဂမဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဟေတ္ထ နေက္ခမ္မဿိတဒေါမနဿာနမ္ပိ ပဟာနံ ဇောတိတံ။

ဥပေက္ခာယ ပဟာယကဘာဝေန အဓိပ္ပေတတ္တာ “ဥပေက္ခာကဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဈာနဿ အလာဘိနော ၈ လာဘိနော ၈ ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရသမ္ပသနံ သန္ဓာယ “သုဒ္ဓသင်္ခါရေ ၈ ပါဒကေ ကတွာ”တိ။ ဥပေက္ခာသဟဂတာတိ ဘာဝနာယ ပဂုဏဘာဝံ အာဂမ္မ ကဒါမိ အဇ္ဈုပေက္ခနဝသေနပိ ဟိ သမ္ပသနံ ဟောတိတိ။ ပါဒကဇ္ဈာနဝသေန၊ သမ္ပသိတဓမ္မဝသေန ဝါ အာဂမနဝိပဿနာယ ဗဟုလံ သောမနဿသဟဂတဘာဝတော “ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ပန ဝိပဿနာ သောမနဿသဟဂတာဝါ”တိ နိယမေတွာ ဝုတ္တံ။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဟောတိတိ ဣဓာပိ ဧသေဝ နယော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနာဒိနိတိ အာဒိ-သဋ္ဌေန အရူပဇ္ဈာနာနိ သင်္ကဏာတိ။ ပုရိမသဒိသာဝါတိ ပုရိမသဒိသာ ဧဝ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဝါ ဟောတိ သောမနဿသဟဂတာ ဝါတိ အတ္ထော။ ဣဒံ သန္ဓာယာတိ ယံ စတုတ္ထဇ္ဈာနာဒိပါဒကတော ဧဝ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနံ နိဿာယ သောမနဿသဟဂတာယ ဝိပဿနာယ ပဟာနံ၊ ဣဒံ သန္ဓာယ။ ဟောနန္တိ စေတ္ထ သမတိက္ကမလက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧတံ ဝိသေသံ ဝိပဿနာယ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနဘူတံ^၁။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ အာသန္ဓေ သမာပန္နဇ္ဈာနဝိပဿနာ ပါဒကဇ္ဈာနဝိပဿနာ၊ သမ္ပသိတဓမ္မေတိ ဝိပဿနာယ အာရမ္ဗဏဘူတာ ခန္ဓာ။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယောတိ ပါဒကဇ္ဈာနဿ သမ္ပသိတဇ္ဈာနဿ ၈ ဘေဒေ သတိ ပဋိပဇ္ဇနကဿ ပုဂ္ဂလဿ “အဟော ဝတ မယံ ပဉ္စဂီကံ ဈာနံ ဘဝေယျ စတုရဂီကံ”န္တိအာဒိနာ ပုဗ္ဗေ ပဝတ္တအဇ္ဈာသယော။ တေသမ္ပိ ဝါဒေတိ ဣတ္ထ ပဌမထေရဝါဒေ။ အယမေဝ ။ ၈။ နိယမေတိ တတောတတော ဒုတိယာဒိပါဒကဇ္ဈာနတော ဥပ္ပန္နဿ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏဿ

၁-အဝိဇ္ဇာနဘူတံ အာရိယဉာနဘူတံ (က)

ပါဒကဇ္ဈာနာတိက္ကန္တာနံ အင်္ဂါနံ အသမာပဇ္ဇိတုကာမတာ ဝိရာဂဘာဝနာ-
ဘာဝတော ဣတရဿ စ အတဟ္တာဝတော။ ဧတေနော ဟိ ပဌမထေရဝါဒေ
အပါဒကပဌမဇ္ဈာနပါဒကမဂ္ဂါ ပဌမဇ္ဈာနိကာဝ ဟောန္တိ၊ ဣတရေ စ
ဒုတိယဇ္ဈာနိကာဒိမဂ္ဂါ ပါဒကဇ္ဈာနဝိပဿနာနိယမေဟိ တံတံဈာနိကာဝ။ ဧဝံ
သေသဝါဒေသုပိ ဝိပဿနာနိယမော ယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗော။
တေနာဟ “တေသမ္ပိ ဝါဒေ အယမေဝ ပုဗ္ဗဘာဝေ ဝုဇ္ဈာနဂါမိနိဝိပဿနာဝ
နိယမေတိ”တိ။ ဝုတ္တာဝ၊ တသ္မာ န ဣဓ ဝတ္တဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။

၃၁၀။ နာနတ္ထာတိ ကာမာဝစရာဒိကုသလာဒိဝိဘာဂတော နာနာဝိဓာ။
တေနာဟ “အနောကပ္ပကာရာ”တိ။ နာနတ္ထသိတာတိ ရူပသဒ္ဓါဒိနာနာရမ္ပဏ-
နိဿယာ။ ကေတ္တာ ကေသဘာဝါ ဇာတိဘူမိအာဒိဝိဘာဂါဘာဝတော။
ကောရမ္ပဏနိသိတာတိ ကေပ္ပကာရေနော အာရမ္ပဏေ ပဝတ္တာ။ ဟေန္တာ
အညာဏုပေက္ခာ ဝုတ္တာ “ဗာလဿ မုဠဿာ”တိအာဒိနာ။ ဥပရိ ဆဋ္ဌင်္ဂ-
ပေက္ခာ ဝက္ခတိ “ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ”တိအာဒိနာ။ ခွေ ဥပေက္ခာ
ဂဟိတာ ဒိန္နမ္ပိကေတ္တာ၊ ကေဇ္ဈံ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ နာနတ္ထသိတာယ ဥပေက္ခာယ
ပကာသိတဘာဝတော စ။

အညာဏုပေက္ခာ အညာ သဒ္ဓါဒိသု တတ္ထ တတ္ထေဝ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။
ရူပေသုတိ စ ဣမိနာ န ကေဝလံ ရူပါယတနဝိသေသာ ဧဝံ ဂဟိတာ၊ အထ
ခေါ ကသိဏရူပါနိဝီတိ အာဟ “ရူပေ ဥပေက္ခာဘာဝဉ္စ အညာ”တိအာဒိ။
ကေတ္တသိတဘာဝေါပိ ဣဓ ကေတ္တဝိသယသမ္ပယောဂဝသေနေဝ ဣတ္ထိတော၊
န အာရမ္ပဏဝသေန စာတိ ဒဿေတုံ “ယသ္မာ ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
တေနောဟ “တတ္တာ”တိအာဒိ။ သမ္ပယုတ္တဝသေနာတိ သမ္ပယောဂဝသေန။
အာကာသာနဉ္စာယတနံ နိဿယတိတိ အာကာသာနဉ္စာယတနနိသိတာ၊
အာကာသာနဉ္စာယတနခန္ဓနိသိတာ။ သေသာသုတိ ဝိညာဏဉ္စာယတန-
နိသိတာဒိသုပိ။

အရူပါဝစရဝိပဿနပေက္ခာယာတိ အရူပါဝစရဓမ္မာရမ္ပဏာယ ဝိပဿန-
ပေက္ခာယ။ ရူပါဝစရဝိပဿနပေက္ခန္တိ ဧတ္ထာပိ ဒေသေဝ နယော။ တာယ
ကာမရူပါရူပဘေဒါယ တဏှာယ နိဗ္ဗတ္တာတိ တမ္မယာ၊ တေဘူမက-
ဓမ္မာ၊ တေသံ ဘာဝေါ တမ္မယတာ၊ တဏှာ၊ ယဿ ဂုဏဿ ဝသေန
အတ္ထေ သဒ္ဓနိဝေသော၊ တဒဘိဓာနကောတိ အာဟ “တမ္မယတာ နာမ

တဏှာ”တိ။ အတဗ္ဗယတော တဗ္ဗယတယ ပဋိပက္ခောတိ ကတွာ။ ဝိပဿန-
ပေက္ခန္တိ “ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ၊ တံ ပဇာတိ ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတိ”တိ ဝေမာဂတံ
သင်္ခါရဝိစိနနေ မဇ္ဈတ္တဘူတံ ဥပေက္ခံ။

၃၁၁။ ယဒရိယောတိ ဧတ္ထ ဒ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ ဥပယောဂ-
ပုထုဝစနေ စ ယ-သဒ္ဓေါတိ ဒဿေန္တော “ယေ သတိပဋ္ဌာနေ အရိယော”တိ
အာဟ။ ကာမံ “အရိယော”တိ ပဒံ သဗ္ဗေသမ္ဘိ ပဋိဝိဒ္ဓသမ္ဘာနံ သာဓာရဏံ၊
ဝက္ခမာနဿ ပန ဝိသေသဿ ဗုဒ္ဓါဝေဏိကတ္တာ “အရိယော သဗ္ဗာ-
သဗ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝုတ္တံ။ န ဟိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဒိနံ အယမာနဘာဝေါ အတ္ထိ။ တိသု
ဌာနေသုတိ န သုတ္တုသန္တိတိ ဝါ၊ ကေစ္စေ န သုဿုသန္တိ ကေစ္စေ သုတ္တု-
သန္တိတိ ဝါ၊ သုတ္တုသန္တိတိ ဝါ ပဋိပနာပဋိပနာနံ သာဝကာနံ
ပဋိပတ္တိသင်္ခါတေသု တိသု သတိပဋ္ဌာနေသု။ သတိံ ပဋ္ဌပေန္တောတိ ပဋိသု-
နနသေဟိ အနဝဿုတတ္တာ တဒုဘယနိဝတ္တတ္တာ သဗ္ဗဒါသတိံ ဥပဋ္ဌပေန္တော။
ဗုဒ္ဓါနမေဝ သာ နိစ္စံ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ၊ န ဣတရေသံ အာဝေဏိက-
ဓမ္မဘာဝတော။ အာဒရေန သောတုမိစ္ဆာ ဣဓ သုဿုသာတိ တဒဘာဝံ
ဒဿေန္တော “သဒ္ဓဟိတွာ သောတုံ န ဣန္ဒြိယန္တိ”တိ အာဟ။ န အညာတိ
“န အညာယာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ယကာရလောပေန နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ
“န ဇာနနတ္ထာယာ”တိ။ သတ္ထု ဩဝါဒဿ အနာဒိယနမေဝ ဝေါက္ကမနန္တိ
အာဟ “အတိက္ကမိတွာ ။ပ။ ဗညန္တိ”တိ။

ဂေဟဿိတဒေါမနဿဝသေနာတိ ဣဒံ ဣဓ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗမတ္တဒဿနပဒံ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ နေက္ခမ္မဿိတဒေါမနဿဿပိသတ္ထု ပသင်္ဂဝသေန “န စေဝ အတ္တမနော
ဟောတိ”တိ အတ္တမနပဋိက္ခေပေန အနတ္တမနတာ ဝုတ္တာ ဝိယ ဟောတိတိ တံ
ပဋိသေဓေန္တော “အပ္ပတိတော ဟောတိတိ န ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ။ တဿ
သေတုဃာတောဟိ တထာဂတာနံ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ အတ္တမနတာပဋိက္ခေပေါတိ
အာဟ “အပ္ပဋိပနူကေသု ပန အနတ္တမနတာကာရဏဿ အဘာဝေနတံ
ဝုတ္တ”န္တိ။ ပဋိသအဝဿဝေနာတိ သဟိ ဒွါရေဟိ ပဋိသဝိဿန္တနေန၊ ပဋိသပ္ပ-
ဝတ္တိယာတိ အတ္ထော။ ဥပ္ပိလာဝိတောတိ န ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ဥပ္ပိလာ-
ဝိတတ္တဿ ဗောဓိမုလေ ဧဝ ပဟိနတ္တာ။ ပဋိပနူကေသုတိ ဣဒံ အဓိကာရ-
ဝသေန ဝုတ္တံ၊ အပ္ပဋိပနူကေသုပိ တထာဂတဿ အနတ္တမနတာကာရဏံ
နတ္ထေဝ။ ဧတံ ဝုတ္တန္တိ ဧတံ “အတ္တမနော စေဝ ဟောတိ”တိအာဒိဝစနံ

ဝုတ္တံ သာဝကာနံ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ သတ္ထု အနဝဇ္ဇာယ စိတ္တာရာဇနာယ သမ္ဘဝတော။

၃၁၂။ ဒမိတောတိ နိဗ္ဗိသေဝနဘာဝါပါဒနေန သိက္ခာပိတော။ ဣရိယာ-
ပထပရိဝတ္တနဝသေန အပရိဝတ္တိတွာ ဧကဒိသာယ ဧဝ သတ္တဒိသာဝိဓာဝနဿ
ဣဓာမိပ္ပေတတ္တာ သာရိတာနံ ဟတ္ထိဒမ္မာဒိနံ ဧကဒိသာဓာဝနမ္ပိ အနိဝတ္တန-
ဝသေနဝ ယုတ္တန္တိ အာဟ “အနိဝတ္တိတွာ ဓာဝန္တော ဧကံယေဝ ဒိသံ
ဓာဝတိ”တိ။ ကာယေန အနိဝတ္တိတွာဝါတိ ကာယေန အပရိဝတ္တိတွာ ဧဝ။
ဝိမောက္ခဝသေန အဋ္ဌ ဒိသာ ဝိဓာဝတိ, န ပုရတ္ထိမာဒိဒိသာဝသေန။ ဧကပ္ပ-
ဟာရေနောဝါတိ ဧကနိဟာရေနော၊ ဧကသ္မိယေဝ ဝါ ဒိဝသေ ဧကဘာဝေန။
“ပဟာရော”တိ ဟိ ဒိဝသဿတတိယော ဘာဝေါ ဝုစ္စတိ။ ဝိဓာဝနဉ္စေတ္ထ
ဈာနသမာပဇ္ဇနဝသေန အကလင်္ကမပ္ပတိသာတံ ဇေနစိတ္တပဝတ္တန္တိ အာဟ
“သမာပဇ္ဇတိယေဝါ”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၈-ဥဒ္ဓေသဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁၃။ ဒေသေတဗ္ဗဿ အတ္တဿ ဥဒ္ဓိသနံ ဥဒ္ဓေသော၊ ဝိဘဇနံ ဝိဘင်္ဂေါတိ
အာဟ “မာတိကဉ္စ ဝိဘဇနဉ္စ”တိ။ တုလေယျာတိအာဒိနိ စတ္တာရံပိ ပဒါနိ
ပညာဝေဝစနာနိ။ အထ ဝါ တုလေယျာတိ တုလနဘူတာယ ပညာယ တဿ
ဓမ္မဿ ပဂ္ဂဟာဒိဝိမိနာ ပရိတုလေယု။ တိရေယျာတိ တိရဏဘူတာယ ပညာယ
တတ္ထ ဉာဏကိရိယာသမာပနဝသေန တိရေယု။ ပရိဂ္ဂဏေယျာတိ ဣထာ-
သမာပန္နော အာနိသံသေ အဿာဒအာဒိနဝေ စ ဝိစိနေယု။ ပရိစ္ဆိန္နေယျာတိ
ပရိစ္ဆိန္နဘူတေန ဉာဏေန အတ္ထံ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဇာနေယု။ အာရမ္မဏေသျှတိ
ရူပါဒိပုထုက္ကာရမ္မဏေသု။ နိကန္တိဝသေနာတိ နိကာမနဝသေန အပေက္ခာ-
ဝသေန။ တိဋ္ဌမာနန္တိ ပဝတ္တမာနံ။ ဂေါစရဇ္ဈတ္တေတိ ဈာနာရမ္မဏဘူတေ။ တံ
ဟိ ဘာဝနာစိတ္တေနာဘိဘုယျ အဝိဿဇ္ဇိတွာ ဂယမာနံ အဇ္ဈတ္တံ ဝိယ ဟောတိတိ
“ဂေါစရဇ္ဈတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဘာဝနံ အာရဒ္ဓဿ ဘိက္ခုနောယဒိ ဘာဝနာရမ္မဏေ
နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ တာယ နိကန္တိယာ ဥပရိ ဘာဝနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ စိတ္တသံကော-
စဝသေန သဏ္ဌိတံ နာမ၊ တဒဘာဝေန အသဏ္ဌိတံ နာမ ဟောတိတိ “အဇ္ဈတ္တံ
အသဏ္ဌိတ”န္တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော “ဂေါစရဇ္ဈတ္တ နိကန္တိဝသေန

အသဏ္ဌိတ”န္တိ အာဟ။ တထာ ဟိ ဝက္ခတိ “နိကန္တိဝသေန ဟိ အတိဋ္ဌမာနံ ဟာနဘာဂိယံ န ဟောတိ၊ ဝိသေသဘာဂိယမေဝ ဟောတိ”တိ။ အဂ္ဂဟေတွာတိ ရူပါဒိသု ကိဉ္စိ တဏှာဒိဂ္ဂါဟဝသေန အဂ္ဂဟေတွာ။ တထာ အဂ္ဂဟဏေနေဝ ဟိ တဏှာပရိတာသဒိဝသေန န ပရိတဿေယျ။ အဝသေသဿ ဓ ခုက္ခဿာတိ သောကာဒိဒုက္ခဿ။ အဝသေသဿ ဓ ခုက္ခဿာတိ ဝါ ဇာတိ-ဇရာမရဏသိသေန ဝိပါကဒုက္ခဿ ဂဟိတတ္တာ ကလေသဒုက္ခဿ စေဝ သံသာရဒုက္ခဿ စာတိ အတ္ထော။

၃၁၆။ ရူပမေဝ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ ကာရဏဘာဝတော ရူပနိမိတ္တံ။ ရာဂါဒိဝသေန တံ အနုဘေဝတိတိ ရူပနိမိတ္တာနုသာရိ။

၃၁၇။ နိကန္တိဝသေန အသဏ္ဌိတန္တိ အပေက္ခာဝသေန သဏ္ဌိတံ နိကန္တိပဟာယ ပဝတ္တမာနံ ဥပရိ ဝိသေသဘာဝဟတောတိ။ တေနာဟ “နိကန္တိဝသေန ဟိ”တိအာဒိ။

၃၂၀။ အဂ္ဂဟေတွာ အပရိတဿနာတိ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ “တေ မမာ”တိ-အာဒိနာ တဏှာဒိဂ္ဂါဟဝသေန ဥပါဒိယိတွာ တဏှာပရိတာသဒိဝသေန ပရိတဿနာ၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အဂ္ဂဟေတွာ အပရိတဿနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ ပနေသာ အနုပါဒါပရိတဿနာ ဟောတိတိ မဟာထေရဿ အဓိပ္ပာယ် ဝိဝရိတုံ စောဒနံ သမုဋ္ဌပေတိ။ ဥပါဒါတဗ္ဗဿ အဘာဝတောတိ တဿ အနုပါဒါပရိတဿနာဘာဝေ ကာရဏဝစနံ။ ယဒိ ဟိတိအာဒိ တဿ သမတ္တနံ။ ဥပါဒါပရိတဿနာဝ အဿ တထာ ဥပါဒါတဗ္ဗဿ တထေဝ ဥပါဒိန္နတ္တာ။ ဝေန္တိ နိစ္စာဒိအာကာရေန။ ဥပါဒိန္နာဒိတိ ဂဟိတပရာမဋ္ဌာပိ အနုပါဒိန္နာဝ ဟောန္တိ အယောနိသော ဂဟိတတ္တာ၊ ဝိညသု နိဿာယ ဇာနိတဗ္ဗတ္တာ စ။ ဒိဋ္ဌိဝသေနာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဂဟဏာကာရဝသေန၊ တဿ ပန အယထာဘူတဂါဟိတာယ ပရမတ္ထတော စ အဘာဝတော။ အတ္ထတောတိ ပရမတ္ထတော။ အနုပါဒါပရိတဿနာယေဝ နာမ ဟောတိ ဥပါဒါတဗ္ဗာ-ကာရဿ အဘာဝေန တံ အနုပါဒိယိတွာ ဝေ ပရိတဿနာတိ ကတွာ။

ပရိဝတ္တတိ န တဒေဝ ရူပံ အညထာ ပဝတ္တံ ပရိဝတ္တတိ၊ အထ ခေါ ပကဘိဇဟနေန သဘာဝဝိဂမေန နဿတိ ဘိဇ္ဇတိ။ ဝိပရိဏတန္တိ အညထတ္တံ ဂတံ ဝိနဋ္ဌံ။ ကဗ္ဗဝိညာဏန္တိ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ။ “ရူပံ အတ္တာ”တိအာဒိမိစ္ဆာ-ဂါဟဝသေန ဝိညာဏဿ ရူပဘေဒေန ဝုတ္တဿ အေဝါနုပရိဝတ္တိ ဟောတိ။ ဝိပရိဏာမံ အနုဂန္ဓာ ဝိပရိဝတ္တနတံ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တံ ဝိပရိဏာမာနုပရိဝတ္တံ။

တတော သမုပ္ပန္နာ ပရိတဿနာ ဝိပရိဏာမာနုပရိဝတ္တဇာ ပရိတဿနာတိ
 ဒဿေန္တော အာဟ “ဝိပရိဏာမဿ ။ပ။ ပရိတဿနာ”တိ။ အကုသလဓမ္မ-
 သမုပ္ပါဒါ ဇာတိ “ယံ အဟုဝတ မေ၊ တံ ဝတ မေနတ္ထိ”တိအာဒိနာ ပဝတ္တာ
 အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒဓမ္မာ။ ခေပေတွာတိ ပဝတ္တိတုံ အပ္ပဒါနဝသေန အနုပ္ပတ္တိ-
 နိမိတ္တတာယ ခေပေတွာ။ ဘယတသေနာတိ ဘာယနဝသေနပိ စိတ္တုတြာ-
 သေန။ တဏှာတသေနာတိ တဿနေန။ သဝိဃာတောတိ စိတ္တဝိဃာတန-
 ဝိဃာတေန သဝိဃာတော။ တတော ဧဝ စေတောဒုက္ခေန သဒုက္ခော။
 မဏိကရဏ္ဍကသညာယာတိ ရိတ္တကရဏ္ဍိယေဝ မဏိပရိပုဏ္ဏကရဏ္ဍောတိ ဥပ္ပန္န-
 သညာယ။ အဂ္ဂဟေတွာ ပရိတဿနာတိ ဂဟေတဗ္ဗဿ အဘာဝေန ဂဟဏမ္ပိ
 အဝိဇ္ဇမာနပက္ခိယမေဝါတိ အဂ္ဂဟေတွာ ပရိတဿနာ နာမ ဟောတိ။

၃၂၁။ ကမ္မဝိညာဏမေဝ နတ္ထိ သတိ ကမ္မဝိညာဏေ ရူပဘေဒါနုပရိဝတ္တိ
 သိယာတိ ကမ္မဝိညာဏာဘာဝဒဿနမုခေန ဒီဏာသဝဿ သဗ္ဗသော
 ကိလေသာဘာဝံ ဒဿေတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဥဒ္ဓေသဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-အရဏဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂၃။ ဂေဟဿိတဝသေနာတိ ကိလေသနိဿိတဝသေန အနုရောဓ-
 ဝသေန။ နေဝ ဥက္ခိပေယျာတိ န အနုဂ္ဂဏှေယျ။ န အဝက္ခိပေယျာတိ
 ဂေဟဿိတဝသေန ဝိရောဓဝသေန န နိဂ္ဂဏှေယျ။ အနုရောဓေန ဝိနာ
 သမ္ပဟံသနဝသေန ယထာဘူတဂုဏကထနံ နေဝဿာဒနာ ဝဇ္ဇာဘာဝတော၊
 တထာ ဝိရောဓေန ဝိနာ ဝိဝေစနဝသေန ယထာဘူတဒေါသကထနံ န
 အပဿာဒနံ။ သဘာဝနမေဝါတိ ယထာဘူတသဘာဝမေဝ ကဿမိ ပုဂ္ဂလဿ
 အနာဒေသကရဏဝသေန ကထေယျ သေယျထာပိ အာယသ္မာ သုဘူတိ-
 ဣရော။ ဝိနိစ္ဆိတသုခန္တိ “အဇ္ဈတ္တံ အနဝဇ္ဇ”န္တိအာဒိနာ ဝိသေသတော
 ဝိနိစ္ဆိတသုခါယ ဟောတိ။ ပရမ္ပုခါ အဝဏ္ဏန္တိ သွာယံ ရဟောဝါဒေါ
 ပေသုညပသံဟာရဝသေန ပဝတ္တော ဣဓာမိပ္ပေတောတိ အာဟ “ဝိသုဏဝါစန္တိ
 အတ္ထော”တိ။ ဒီဏာတိတိ ဒီဏော၊ ယောဘာသတိ၊ ယဉ္စ ဥဒ္ဓိဿ ဘာသတိ၊
 ဒွေပိ ဟိံသတိ ဝိဗာဓတိတိ အတ္ထော၊ တံ ဒီဏဝါဒံ။ သွာယံ ယသ္မာ
 ကိလေသေဟိ အာကိဏ္ဍော သံကိလိဋ္ဌော ဧဝ စ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ

“အာကိဏ္ဏံ သံကိလိန္တံ ဝါပ”န္တိ။ တေန အဝသိန္တံ တိရိမ္မေ ဝစီဒုစ္စရိတမာဟ။ အဓိဋ္ဌဟိတွာတိ “ဣဒမေဝ သစ္စ”န္တိ အဇ္ဈောသာယ။ အာဒါယာတိ ပဂ္ဂယ။ ဝေါဟရေယျာတိ သမုဒါစရေယျ။ လောကသမညန္တိ လောကသင်္ကေတံ။

၃၂၄။ အာရမ္မဏတော သမ္ပယောဂတော ကာမေဟိ ပဋိသံဟိတတ္တာ ကာမပဋိသန္တိ၊ ကာမသုခံ။ တေနာဟ “ကာမူပသံဟိတေန သုခေနာ”တိ။ သဒုက္ခောတိ ဝိပါကဒုက္ခေန သံကိလေသဒုက္ခေန သဒုက္ခော။ တထာ သပရိဋ္ဌာဟောတိ ဝိပါကပရိဋ္ဌာဟေန စေဝ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟေန စ သပရိဋ္ဌာဟော။

၃၂၆။ ဝနုဘော နိဿရိတုံ အဒဘ္ဘာ တတ္ထေဝ သီဒါပနတော မိစ္ဆာပဋိ-
ပဒါဘာဝေန သတ္ထေ သံယောဇေတီတိ သံယောဇနံ၊ ဝိသေသတော ဘဝ-
သံယောဇနံ တဏှာတိ အာဟ “တဏှာယေတံ နာမ”န္တိ။ န တဏှာယေဝ
မာနာဒယောပိ သံယောဇနတ္ထံ သာဓေန္တိ နာမ သဗ္ဗသော သံယောဇနတော
သုဋ္ဌ၊ ဗန္ဓနတော။ တေန ဝုတ္တံ “အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ
တဏှာသံယောဇနာန”န္တိ။

ဣမံ စတုက္ကန္တိ “ယေ ကာမပဋိသန္တိသုခိနော သောမနဿာနယောဂံ
အနယုတ္တာ၊ ယေ အတ္တကိလမထာနယောဂံ အနယုတ္တာ”တိ ဝေမာဂတံ ဣမံ
စတုက္ကံ နိဿာယ။ “စတဒဂ္ဂေ ဌပိတော”တိ ဝတွာ တံ နိဿာယဌပိတဘာဝံ
ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ “ဘဂဝတော ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဥဿာဒနာအပသာ-
ဒနာ ပညာယန္တိ တထာဂတေန ဝိနေတဗ္ဗပုဂ္ဂလဝသေန ဓမ္မဒေသနာယ
ပဝတ္တတဗ္ဗတော။ အယံ ပုဂ္ဂလော။ ပ။ အာဝာရသမ္ပန္နောတိ ဝါ နတ္ထိ ပရေသံ
အနုဒ္ဓေသကဝသေန ဓမ္မဒေသနာယ ပဝတ္တနတော။

၃၂၉။ ပရဗ္ဗုဒ္ဓါ အဝတ္တန္တိ နိဋ္ဌိယဿ ဒေါသဿ နိန္တနံ။ န ဟိ ကဒါစိ
နိဋ္ဌိယော ပသံသိယော ဟောတိ၊ တံ ပန ကာလံ ဥတွာဝ ကထေတဗ္ဗန္တိ
အာဟ “ယုတ္တပတ္တကာလံ ဥတွာဝါ”တိ။ ဝိဇ္ဇာဝါဒေဝိ ခေသေ နယော
တဿ ရဟောဝါဒေန သမာနယောဂက္ခမတ္တာ။

၃၃၀။ ဇာတိယတိတိ ဝဓိယတိ။ သဒ္ဓေါဝိ ဘိဇ္ဇတိ နဿတိ၊ ဘေဒေါ
ဟောတိတိ အဇ္ဈော။ ဂေလညပ္ပတ္တောဘိ ခေဒံ ပရိဿမံ ပတ္တော။ အဝလီုဒ္ဓန္တိ
ဒေါသေဟိ အနနုပတိတံ။

၃၃၁။ အဘိနိဝိဿ ဝေါဟရတိတိ ဝေမေတံ, န ဣတော အညထာတိ တံ ဇနပဒနိရုတ္တိံ အဘိနိဝိသိတွာ သမုဒါစရတိ။ အတိဓာဝနန္တိ သမညံ နာမေတံ လောကသင်္ကေတသိဒ္ဓါ ပညတ္တိတိ ပညတ္တိမတ္တေ အဋ္ဌတွာ ပရမတ္ထ-တော ထာမသာ ပရာမဿ ဝေါဟရဏံ။

၃၃၂။ အပရာမသန္တောတိ အနဘိနိဝိသန္တော သမညာမတ္တတောဝ ဝေါဟရတိ။

၃၃၃။ မရိယာဒဘာဇနီယန္တိ ယထာဝုတ္တသမ္မာပဋိပဒါယ မိစ္ဆာပဋိ-ပဒါယ စ အညမညံ သင်္ကရတာဝဝိဘာဇနံ။ ရဏန္တိ သတ္တာ ဧတေဟိ ကန္တန္တိ အကန္တန္တာပိ ကန္တနကာရဏဘာဝတောတိ ရဏာ၊ ရာဂဒေါသမောဟာ, ဒသပိ ဝါ ကိလေသာ, သဗ္ဗေပိ ဝါ ဧကန္တာကုသလာ၊ တေဟိ နာနပ္ပကာရဒုက္ခ-နိဗ္ဗတ္တကေဟိ အဘိဘူတာ သတ္တာ ကန္တန္တိ၊ သဟ ရဏေဟိတိ သရဏော။ ရဏသဒ္ဓေါ ဝါ ရာဂါဒိရေဏုသု နိရုဋ္ဌော။ တေနာဟ “သရဇော သင်္ကီလေ-ဓော”တိ။ ပါဠိယံ ပန “သဒုက္ခော ဧသော ဓမ္မော”တိအာဒိနာ အာဂတတ္တာ ကာမသုခါနုယောဂါဒယောပိ “သရဏော”တိ ဝုတ္တာတိ ဒုက္ခာဒိနံ ရဏဘာဝေါ တန္တိဗ္ဗတ္တကသဘာဝါနံ အကုသလာနံ သရဏတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အရဏောတိ-အာဒိနံ ပဒါနံ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

•တ္ထု သောဓေတိတိ နိရောဓသမာပဇ္ဇနေန မဟပ္ပလဘာဝကရဏေန ဒက္ခိဏေယျဝတ္ထုဘူတံ အတ္တာနံ ဝိသောဓေတိ၊ နိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝတ္ထု-ဝိသောဓနံ နိရောဓံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌိတာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ မဟာကဿပ-တ္ထေရာဒိနံ ဒိန္နဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယာ ဒီပေတဗ္ဗံ။ တေနာဟ “တထာ ဟိ”တိအာဒိ။ တထေဝါတိ ဣမိနာ “ဝိဏ္ဏာယ စရန္တော”တိအာဒိ ဥပသံဟရတိ။ မေတ္တာ-ဘာဝနာယ မုဒုဘူတစိတ္တဗဟုမာနပုဗ္ဗကံ ဒေန္တိတိ “သုဘူတိတ္ထေရော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန ဒါယကတောပိ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိံ ဒသေတိ ဝတ္ထုသောဓနံ ပန ပဋိဘာဝတော။ ဧဝံ ပန ကာတုံ သက္ကာတိ သာဝကာနမ္ပိ ကိမေဝံ လဟုဝုဋ္ဌာနာမိဋ္ဌာနံ သာဝကေသု စိဏ္ဏဝသီဘာဝေါ သမ္ဘဝတိတိ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော အဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကေသု ကိံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပကတိသာဝ-ကေသုပိ ဝသိပ္ပတ္တေသု လမ္ဘတိတိ တေ ဒသေန္တော “အာမ သက္ကာ”တိ-အာဒိမာဟ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အရဏဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၂။ အပရိက္ခိဏာယကံ ပုတ္တုသုတိကုလပုတ္တံ ဥဒ္ဓိဿ ဂမနန္တိ ကတွာ
ဝုတ္တံ “တုရိတဂမနဓာရိက”န္တိ။ မမ ဝါသုပဂမနေန တဝ စိတ္တဿ အဖာသုကံ
အနိဋ္ဌံ သဓေ နတ္ထိ။ သောတိ ပုဗ္ဗုပဂတော။ ဒိန္တံ ဒိန္တမေဝ ဝနုတိတိ ကေဝါရံ
ဒိန္တံ ဒိန္တမေဝ ယုတ္တံ၊ န ပုန ခါတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။ ကတံ ကတမေဝါတိ
သင်္ဂဟတ္ထံ ကတံ အနုစ္ဆရိကကမ္ပံ ကတမေဝ၊ န တံ ပုန ဝိပရိဝတ္တေတဗ္ဗန္တိ
အဓိပ္ပာယော။

ပုတ္တုသုတိမိ ဥဘယသုတိ ကုလပုတ္တဘာဝေါ ပရိပုဏ္ဏော ဝေါတိ အာဟ
“ဇာတိကုလပုတ္တောပိ အာဇာရကုလပုတ္တောပိ”တိ။ တတြာတိ တသ္မိံ
တက္ကသီလတောအာဂမနေ။ အကေ နိပဉ္စဒါရကံ ဝိယ ဇနံ တောသေတိတုဋ္ဌိံ
ပါပေတိ။ ရတနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပဗ္ဗတသမုဒ္ဓါဒိသန္တိသိတတ္တာ ပစ္စန္နဒေသဿ။
ဒဿနိယန္တိ ဒဿနေနေဝ သုခါဝဟံ။ ဧဝူပန္တိ ဒဿနိယံ သဝနိယဉ္စ။

အနန္တကမ္မလေ မဟဋ္ဌကမ္မလေ။ သာရကရုဏ္ဏကေတိ စန္ဒနသာရာဒိသာရ-
မယကရုဏ္ဏကေ။ လိခါပေတွာ ဥက္ကိရာပေတွာ။ လာခါယ ဝနုာပေတွာတိ
မုခံ ဝိဒဟိတွာ လာခါပရိကမ္ပံ ကာရေတွာ။

အန္တော ဒုဿဘန္တိကံ အတ္ထိတိ အညာသိ နာတိဂရုကဘာဝတော။ အနန္တ
အဟေသုန္တိ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိဒဿသမ္ပတ္တိပမာဏမဟတ္တဒုန္တိဗ္ဗာပိယတဟိ မဟဋ္ဌါ
အဟေသု၊ မဟာပုညော ရာဇာ တဿ အတ္ထေဝါတိ အဓိပ္ပာယော။

ယဒိ ဧဝံ “ကိန္တု ခေါ ပေသေမီ”တိ ကသ္မာ ဝိမံသံ အာပဇ္ဇိတိ အာဟ
“အဝိစ ခေါ ပနာ”တိအာဒိ။ သောတိ ငိမ္မိသာရော ရာဇာ ဝိစိနိတုံ အာရဒ္ဓေါ
ရတနဿ အနေကဝိတ္တော ဥတ္တရုတ္တရိဉ္စ ပဏီဘတရာဒိဘာဝတော။ သုဝဏ္ဏ-
ရဇတာဒိဘိ သုဝဏ္ဏရဇဘပဝါဠမဏိမုတ္တာဝေဠုရိယာဒိ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓန္တိ
စက္ခာဒိဣန္ဒြိယပဋိဗဒ္ဓံ။ ပဒေသန္တိ ဂုဏဝသေန ကေဒေသံ န ပါပုဏာတိ။

သာမံ သစ္စာနံ အဘိသမ္ပုဒ္ဓတာသာမညေန “ဗုဒ္ဓရတနမိ ဘုဒ္ဓိ”န္တိ ဝုတ္တံ။
ဗုဒ္ဓရတနသမံ ရတနံ နာမ နတ္ထိ၊ ယသ္မာ ပန ဣမသ္မိံ လောကေ ပရသ္မိံ ဝါ
ပန ဗုဒ္ဓေန သဒိသော န ဝိဇ္ဇတိဘိ။ ပဌမဗောဓိယံယေဝ ပဝတ္တတိတိ ကတွာ
ဝုတ္တံ “သောသောပီ”တိအာဒိ။

ရာဇာ တုဋ္ဌော ဝိန္တေသိ “တတ္ထ အဝိဇ္ဇမာနံယေဝ ပေသေတုံ
လဒ္ဓ”န္တိ။ တဗ္ဗာတိ ယသ္မာ ပရိပုဏ္ဏံ ကေဒိဝသမ္ပိ တသ္မိံ ပဒေသေ ဗုဒ္ဓါနံ

အာဝါသပရိဂ္ဂဟော နတ္ထိ၊ တသ္မာ။ ပုဗ္ဗဒိသာမုခန္တိ ပုဗ္ဗဒိသာဘိမုခံ သီဟပဉ္စရံ။
တေနဿ သုဝိဘူတာလောကတံ ဒဿေတိ။

ဧဝံ အနညဿာဓာရဏဿ ဘဂဝတော ဤဒိသော သမုဒါဂမောတိ
ဒဿေတုံ “ဧဝံ ဒသ ပါရမိယော ပူရေတွာ”တိအာဒိဝုတ္တံ။ ဧဝံ သမ္ပန္နသမုဒါဂ-
မဿ တဒနုရူပါ အယံ ဖလသမ္ပဒါတံ ဒဿေတုံ “တုသိတဘဝနတော”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။

အရိယခမ္မော နာမ အရိယမဂ္ဂပ္ပဓာနော၊ အရိယမဂ္ဂေါ စ သတ္တတိံသဗောဓိ-
ပက္ခိယသင်္ဂဟော၊ တေ စ ဥဒ္ဓေသမတ္တေနဝ ဂဟိတာတိ အာဟ “သတ္တတိံသ
ဗောဓိပက္ခိယေ ကေဒေသေန လိခိတွာ”တိ။ စူဠသီလာဒိနိ ဗြဟ္မဇာလေ^၁
အာဂတနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဆဒ္ဓါရသံဝရံ သတိသမ္ပဇညန္တိ မနုဇ္ဈဋ္ဌာနံ ဒွါရာနံ
သံဝရဏဝသေန သတ္တဋ္ဌာနိကံ သတိသမ္ပဇညံ။ ဒွါဒသပ္ပဘေဒံ စိဝရာဒိစတုပ္ပစ္စ-
ယသန္တောသံ။ အရညရုက္ခမူလာဒီနဉ္စ ဝိဘင်္ဂံ ဘာဝနာနုကူလံ သေနာသနံ။
“အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တံ နိဝရဏပ္ပဟာနံ။ ပရိကမ္ပန္တိ
ကသိဏာဒိပရိကမ္ပံ။ ပါဠိယံ အာဂတနယေန အတ္တတိံသ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ။ ဝိသုဒ္ဓိ-
ပုဂ္ဂိုလိယာ ယာဝ အာသဝက္ခယာ ဣမံ ပုဂ္ဂိုလတ္ထိံ ကေဒေသေန လိခိ။ သောဠ-
သဝိဓန္တိ သောဠသဝိဓဘာဝနာယ ပယောဂံ။

ကိလန္တမယေတိ နာနာဝိဓဘိတ္တိဝိဘတ္တေ သဏ္ဌသုရမရတနပရိသိဗ္ဗိတေ
ကိလန္တမယသမုဂ္ဂေ။ ဗဟိ ဝတ္ထေန ဝေဌေတွာတိ ပဌမံ သုရမကမ္မလေန
ဝေဌေတွာ ပုဂ္ဂိုလိယာ တေတ္ထိံသာယ သမုဂ္ဂေသု ပက္ခိပိတွာ တတော ဗဟိ
သုရမဝတ္ထေန ဝေဌေတွာ ဆာဒေတွာ။ တိဏဂစ္ဆပဟာနသမ္ပဇနာဒိနာ
သောဓိတမတ္တကမေဝ ဟောတု၊ ကဒလိပုဏ္ဏသဋ္ဌပနဓဇပဋ္ဌာကုဿာပနာဒိ-
အလင်္ကရဏေန မာ နိဋ္ဌာပေထာတိ အတ္ထော။ ရာဇာနုဘာဝေန ပဋိယာဒေ-
ထာတိ မမ ရာဇာနုရူပံ သဇ္ဇေထ၊ အလင်္ကရေထာတိ အတ္ထော။ အန္တရ-
ဘောဂိကာနန္တိ အနုယုတ္တရာဇမဟာမတ္တာနံ။ ဇေနူတေတိ ခိပ္ပံ ဂစ္ဆန္တက-
ဒ္ဒတပုရိသေ။ တာဠေဟိ သဟ အဝစရန္တိတိ တာဠာဝစရာ။

ရညာ ပဏ္ဏာကာရံ ဥဒ္ဓိဿ ကတပူဇာသက္ကာရဿ အမစ္စတော သုတက္ကာ
ပဏ္ဏာကာရံ ဥစ္စဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သယံ နိဝာသနေ နိသိန္ဓော။ နာယံ
အညဿ ရတနဿ ဘဝိဿတိတိ အယံ ပရိဟာရေ အညဿ မဏိမုတ္တာဒိ-
ဘေဒဿ ရတနဿ န ဘဝိဿတိ မဏိမုတ္တာဒိဟိ အဘိသင်္ခတက္ကာ။

မလဝသောမနဿံ ဥပ္ပန္နိ စိရတနကာလံ ဗုဒ္ဓဿာသနေ ဘာဝိတဘာဝနတာယ ဝါသိတဝါသနတာယ သဋ္ဌေ ဒီပေါ ဝိယ အပ္ပန္နရေ ဧဝ သမုဇ္ဈမာနပရိ-
ပက္ကတိဟေတုကဘာဝတော။

ဓာရေဗီတိ ဣစ္ဆာမိ၊ ဂဏှာဗီတိ အတ္ထော။ ဒွေဇ္ဈဝေနန္တိ ဒွေဋ္ဌကဘာဝေါ။
အန္တရံ ကဓေတိတိ ခြိန္တံ ပါဒါနံ အန္တရံ တံ လေခံ ကဓေတိ၊ ကေန
ပါဒေန အတိက္ကဗီတိ အတ္ထော။ တဿာ ဂတမဂ္ဂေနာတိ တာယ ဒေဝိယာ
ဝိဝဇ္ဇမာနာယ နာသိတာယ ဂတမဂ္ဂေန။ တံ ပန လေခန္တိ ပုတ္တုသတိနာ
ကတလေခံ။ ပဏ္ဏန္တုကန္တိ တာလပတ္တမုဋ္ဌိ။

သတ္ထုဂါရဝေနာဘိ သတ္ထရိ ဥပ္ပန္နပဿာဒပေမဗဟုမာနသမ္ဘဝေန။ တဒါ
သတ္တာရံယေဝ မနသိ ကတွာ တန္တိန္ဒာဝေန ဂစ္ဆန္တော “ပုစ္ဆိဿာမီ”တိပိ စိတ္တံ န
ဥပ္ပါဒေသိ “တ္ထေန ခေါ သတ္တာ ဝသတိ”တိ ပရိဝိတက္ကဿေဝ အဘာဝတော၊
ရာဇဂဟံ ပန ပဟွာ ရညော ပေသိတဿာသနဝသေန တတ္ထ စ ဝိဟာရဿ
ဗဟုဘာဝတော သတ္တာ ကဟံ ဓသတိတိ ပုစ္ဆိ။ သတ္ထု ကေကဿေဝ နိက္ခမနံ၊
ပဉ္စစက္ကာလီသ ယောဇနာနိ ပဒဿာ ဂမနဉ္စ ဓမ္မပူဇာဝသေန ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
ဓမ္မပူဇာယ စ ဗုဒ္ဓါနံ အာစိန္တဘာဝေါ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္တာရိတောယေဝ။ ဗုဒ္ဓ-
သောဘံ ပန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အညာတကဝေသေန တတ္ထ ဂမနံ တဿ ကုလ-
ပုတ္တဿ ဝိဿတ္တဝသေန မဂ္ဂဒရထပဋိပဿန္တနတ္ထံ။ အပ္ပဋိပဿဒ္ဓမဂ္ဂဒရထော ဟိ
ဓမ္မဒေသနာယ ဘာဇနံ န ဟောတိတိ။ တထာ ဟိ ဝက္ခတိ “နန စ ဘဂဝါ”တိ-
အာဒိ။

ဥဇ္ဈန္တိ ဝိဿာလန္တိ ကေဝိ။ အတိရေကတိယောဇနသတန္တိအာဒိနာ
အနုယတော ဗျတိရေကတော စ မစ္ဆေရဝိနယနေ သဗြဟ္မစာရိနံ ဩဝါဒဒါနံ။
အစ္စန္တသုရမာလောဘိအာဒိနာ သတ္ထု ဓမ္မဂါရဝေန သဗ္ဗိ ကုလပုတ္တဿပိ
ဓမ္မဂါရဝံ သံသန္တတိ သမေတိတိ ဒဿေတိ။ တေန ဘဂဝတော ကတဿ
ပစ္စုဂ္ဂမနဿ ဌာနဂတဘာဝံ ဝိဘာဝေန္တော အညေသမ္ဘိ ဘဗ္ဗရူပါနံ ကုလ-
ပုတ္တာနံ ယထာရဟံ သင်္ဂဟော ကာတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။

ဗြဟ္မလောကဗ္ဗမာဏန္တိ ဥပ္ပဘာဝေန။ အာနုဘာဝေနာတိ ဣဒ္ဓါနဘာဝေန
ယထာ သော သောတပထံ န ဥပဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဝုပသမေတုံ သက္ကောတိ။
အဝိန္တန္တိ ဝိဗ္ဗမရဟိဘံ နိလ္လောလုပ္ပံ။ “ဘာဝနပုံသကံ ပနေတ”န္တိ ဝတွာ
တဿ ဝိဝရဏတ္ထံ “ပါသာဒိကေန ဣရိယာပထေနာ”တိ ဝတ္ထံ။ ဣတ္ထန္တုတ-
လက္ခဏေတေ ကရဏဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေနာဟ “ယထာ ဣရိယတော”တိအာဒိ။

အမနာပေါ ဟောတိ ပဿန္တာနံ။ သီဟသေယျာယ နိပန္နဿပိ ဟိ ဧကစ္စေ သရိရာဝယဝါ အဓောဒိတ္တဝိက္ခိန္တာ ဝိယ ဒိဿန္တိ။ ကင်္ဂိယံ ခြံန္တံ ဥရုသန္ဓိနံ၊ ခြံန္တု ဇာဏုသန္ဓိနံ ဝသေန စတုသန္ဓိကပလ္လင်္ကံ။ န ပတိဋ္ဌာတိတံ နပွဝတ္တတိ။ “ကံသိတွ”န္တိ အာဒိနာ အပုစ္ဆိတေ ကထာပဝတ္တိ ဝေ န ဟောတိ။ အပ္ပတိဋ္ဌိတယ ကထာယ န သဉ္ဇာယတိတံ တထာ ပန ပုစ္ဆာဝသေန ကထာယ အပ္ပဝတ္တိ-တယ ဥပရိ ဓမ္မကထာ န သဉ္ဇာယတိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိတိ တသ္မာ။ ကထာ-ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ ကထာပဝတ္တနတ္ထံ၊ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ ဝါ ပုစ္ဆိ။

သဘာဝမေဝ ကထေတိတိ အတ္တနော ဘဂဝတော အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗတ္တာ “အဒိဋ္ဌ-ပုဗ္ဗကံ ကထမဟံ ဇာနေယျ”န္တိ သဘာဝမေဝ ကေဝလံ အတ္တနော အဇ္ဈာသယ-မေဝ ကထေတိ။ န ပန သဒေဝကဿ လောကဿ သုပါကင်္ဂံ သဘာဝသိဋ္ဌံ ဗုဒ္ဓရူပကာယသဘာဝံ။ အထ ဝါ သဘာဝမေဝ ကထေတိတိ “ဣဒမေဝ”န္တိ ဇာနန္တောပိ တဒါ ဘဂဝတော ရုစိယာ တထာပဝတ္တမာနံ ရူပကာယ-သဘာဝမေဝ ကထေတိ အပ္ပဝိက္ခမ္ပန္တိ အဓိပ္ပာယော။ တေနာဟ “တထာ ဟိ န”န္တိ အာဒိ၊ ဝိပဿနာလက္ခဏမေဝ ပဋိပဒန္တိ အဓိပ္ပာယော။

၃၄၃။ “ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ အကထေတွာ”တိ ဝတွာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ အကထနေ ကာရဏံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒဉ္စ သရူပတော ဒသေတုံ “ယဿ ဟိ”တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ အပရိသုဒ္ဓါယပိ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ ဝိပဿနာ တထာ န ကိစ္စ-ကာရိ၊ ပဂေဝ အဝိဇ္ဇမာနာယာတိ “ယဿ ဟိ။ပ။ အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ”စ္စေဝ ဝုတ္တံ။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ စ နာမ သင်္ခေပတော ပန္နရသ စရဏဓမ္မာတိ အာဟ “သီလသံဝရံ။ပ။ ဣမံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ အာဝိက္ခတိ”တိ။ ယာနကိစ္စံ သာဓေတိ မဂ္ဂဂမနေန အကိလန္တဘာဝသာနေတ္တာ။ စိရကာလံ ပရိဘာဝိတာယ ပရိပက္ခ-ဂတာယ ဟေတုသမ္ပဒါယ ဥပဋ္ဌာပိတံ သာမဏေရသီလမ္ပိ ပရိပုဏ္ဏံ အဇ္ဈာဒိဘာဝပ္ပတ္တိယာ၊ ယံ ပုဗ္ဗဟေတုတ္တာ “သီလ”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ဓာတုယော ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ပညတ္တိမတ္တော ပုရိသော အဝိဇ္ဇမာနော။ အထ ကသ္မာ ဘဂဝါ အရဟတ္တဿ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ ဝိပဿနံ ကထေန္တော “ဆဓာတုရော”တိ အဝိဇ္ဇမာနပုဓာနံ ဒေသနံ အာရဘိတိ အာဟ “ဘဂဝါ ဟိ”တိအာဒိ။ ကတ္တမိ “တေဝိဇ္ဇော ဆဋ္ဌဘိညော”တိအာဒိသု ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနံ ဒေသေတိ။ ကတ္တမိ “ဣတ္ထိရူပံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ”တိအာဒိသု၊ အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနံ ဒေသေတိ။ ကတ္တမိ

၁-တဒ္ဒဝိက္ခမ္ပန္တိပိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အဋ္ဌဝိက္ခန္တိ ပေါတ္ထကေသု။ ၂-အံ ၁-၁-ပိဋ္ဌေ။

“စက္ခုရိညာဏံ သောတရိညာဏ”န္တိအာဒိသု^၁ ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနံ ဒဿေတိ။ ကတ္ထမိ “ခတ္တိယကုမာရော မြာဟ္မဏကညာယ သဗ္ဗံ သံဝါသံ ကပ္ပေတိ”တိအာဒိသု^၂ အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနံ ဒဿေတိ။ ဣမ ပန ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနံ ဒဿေတိ။ “ဆဓာတုရော”တိ ဟိ သမာသတ္ထော အဝိဇ္ဇမာနော ပုဂ္ဂလဝိသယတ္တာ၊ တဿ ပဒဿ အဝယဝတ္ထော ပန အပ္ပဓာနတ္ထော ဝိဇ္ဇမာနော၊ သော သဒ္ဓက္ကမေန အပ္ပဓာနောပိ အတ္တက္ကမေန ပဓာနောတိ အာဟ “ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနံ ဒဿေန္တော”တိ။ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနာယေတ္ထ ဒေသနာယ ကာရဏံ ဒဿေတုံ “သဓေ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဥပဋ္ဌာပေယျာတိ “ဓာတုယော”ဣစ္စေဝ ကုလပုတ္တဿ စိတ္တံ နိဝေသေယျ တထာ သဉ္ဇာနေယျ၊ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေယျာတိ အတ္ထော။ သန္တေဟံ ကရေယျာတိ အသတိ ပုရိသေ ကော ကရေတိ၊ ကော ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ဓာတုယော ဝေါတိ ကံ န ခေါ ဣဒံ၊ ကထံ န ခေါ ဣဒန္တိ သံသယံ ဥပ္ပါဒေယျ။ သမ္ဗောဟံ အာပဇ္ဇေယျာတိ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေ အန္တကာရေ ဝတ္တမာနံ ဝိယ ဒေသိယမာနေ အတ္ထေ သမ္ဗောဟံ အာပဇ္ဇေယျ။ တထာဘူတော စ ဒေသနာယ အဘာဇေနဘူတတ္တာ ဒေသနံ သဗ္ဗင်္ဂိန္တိတုံ န သက္ကုဏေယျ။ ဝေမာဟာတိ ဧဝံ “ဆဓာတုရော”တိ အာဟ။

ယံ တုံ ပုရိသောတိ သဉ္ဇာနာသီတိ ယံ ရူပါရူပဓမ္မသမူဟံ ပဗန္ဓဝသေန ပဝတ္တမာနံ အမိဋ္ဌာနဝိသေသဝိသိဋ္ဌံ “ပုရိသော သတ္ထော ဣတ္ထိ”တိအာဒိနာ တုံ သဉ္ဇာနာသိ၊ သော ဆဓာတုရော။ သန္တေသုပိ ဆဓာတုဝိနိမုတ္တေသု ဓာတုန္တရေသု သုခါဝဂ္ဂဟဏတ္ထံ တထာဝုတ္တံ တဂ္ဂဟဏေနေဝ စ တေသံ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ သွာယမတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဒဿိတော ဝေ။ သေသပဒေသုတိ “ဆဗဿာယတနော”တိအာဒိပဒေသုပိ။ စက္ကာရိ အမိဋ္ဌာနာနိ စတသော ပတိဋ္ဌာ တေသသတိ စတုရာမိဋ္ဌာနော၊ အမိတိဋ္ဌတိ ပတိဋ္ဌဟတိ တေတနာတိ အမိဋ္ဌာနံ၊ ယေသု ပတိဋ္ဌာယ ဥက္ကမတ္ထံ အရဟတ္တံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ တေသံ ပညာဒိနံ တေ အဓိဝစနံ။ တေနာဟ “သွာယံ ဘိက္ခု”တိအာဒိ။ ဧတ္ထောတိ ဝဋ္ဋတော။ ဝိဝဋ္ဋိတွာတိ ဝိဝိဋ္ဌိတွာ အပသက္ကိတွာ။ ဧတ္ထောတိ ဝါ တေဟိ ဆဓာတုအာဒိဟိ။ ဧတ္ထဟိ နိဝိဋ္ဌဿ အာယတ္တဿ ဥက္ကမာယ သိဒ္ဓိယာ အသမ္ဘဝေါတိ။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌိ အနိယမဂ္ဂါမိဂမဝသေန သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ။ ဧဝံ ဟိ သဗ္ဗသော ပဋိပက္ခသမုတ္တိန္တနေန တတ္ထ ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ။ မညဿဝါ နပ္ပဝတ္တန္တိတိ ဆဟိပိ ခွါရေဟိ ပဝတ္တမာနသောတာယ မဂ္ဂေန ဝိသောသိတာယ သဗ္ဗသော ဝိဂတာယ သဗ္ဗသော ဝိစ္ဆေဒပ္ပတ္တိယာ န သန္တန္တိ။ တေနာဟ “နပ္ပဝတ္တန္တိ”တိ။ ယသ္မာ

၁-အတိ ၂-၄၉-ဝိဇ္ဇေ၊ ၂-ဒိ ၁-၉၁-ဝိဇ္ဇေ၊

မာနေ သဗ္ဗသော သမုတ္တိန္တေ အသမုတ္တိန္တော အနုပသန္တော ကိလေသော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အာဟ “ပုနိ သန္တောတိ ဝုစ္စတိ”တိ။ ရာဂဂ္ဂိအာဒိနံ နိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတော။

ပညံ နပ္ပမဇ္ဇေယျာတိ “ဒိဝသံ စက်မေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာယ^၁ အပ္ပမာဒပ္ပုဋ္ဌိပတ္တိယာ သမာဓိဝိပဿနာပညံ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။ ဧတေန ပုဗ္ဗဘာဂိယံ သမထဝိပဿနာ- ဘာဝနမာဟ။ သစ္စမနုရက္ခေယျာတိ သစ္စာနုရက္ခနာပဒေသေန သီလ- ဝိသောဓနမာဟ။ သစ္စေ ဌိတော သမာဒိန္နသီလံ အဝိကောပေတွာ ပရိပူရေန္တော သမာဓိသံဝတ္တနိယတံ ကရေတိ။ တေနာဟ “ဝစီသန္တံ ရက္ခေ- ယျာ”တိ။ ကိလေသပရိစ္စာဂံ ဗြူဟေယျာတိ တဒင်္ဂါဒိဝသေန ကိလေသာနံ ပရိစ္စဇနဝိမိ^၂ ဝဓေယျ။ ကိလေသဂူပသမနံ သိက္ခေယျာတိ ယထာ တေ ကိလေသာ တဒင်္ဂါဒိဝသေန ပရိစ္စတ္တာ ယထာသမုဒါစာရပ္ပဝတ္တိယာ သန္တာနေ ပရိဋ္ဌာဟံ န ဇနေန္တိ၊ ဧဝံ ကိလေသာနံ ဂူပသမနဝိမိ^၃ သိက္ခေယျ။ ပညာမိဋ္ဌာ- နာဒိနန္တိ လောကုတ္တရာနံ ပညာမိဋ္ဌာနာဒိနံ။ အဓိဂမတ္တာယာတိ ပဋိလာ- ဘတ္တာယ။

၃၄၇။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာနန္တိ “စတုရာမိဋ္ဌာနော၊ ယတ္ထ ဌိတံ မညဿဝါ နပ္ပဝတ္တန္တိ”တိ^၂ ဧဝံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာနံ။

၃၄၈။ ဝတ္တဗ္ဗံ အဝေယျာတိ နိဒ္ဒေသဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျ။ အာဒိဟိတိ ဝေမာဒိဟိ။ ကိစ္စံ နတ္ထိ ကိစ္စာဘာဝတော။ ဥပ္ပဋ္ဌိပါဋိဓာတုကန္တိ အယထာနု- ပုဗ္ဗိကံ။ ယထာဓမ္မဝသေနော^၁တိ ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မာနံ ယထာသဘာဝေနော။ သပ္ပာယ် ဓုတင်္ဂန္တိ အတ္တနော ကိလေသနိဂ္ဂဏှနယောဂ္ဂံ ဓုတင်္ဂံ။ စိတ္တရုစိတန္တိ အတ္တနော စိတ္တပကတိယာ အာစရိယေဟိ ဝိရောစေတဗ္ဗံ၊ စရိယာနကူလန္တိ အတ္တော။ ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တာဒိယူတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဓာတုဝိဘင်္ဂါဒိ^၃ သင်္ဂဏှာတိ။

၃၅၄။ အယဓမ္မတ္တာတိ ဝိ-သဒ္ဓေါ သမ္ပိဏှနတ္တော။ တေန “အထာပရံ ဥပေက္ခာယေဝ အဝသိဿတိ”တိ ဥပရိဒေသနံ သမ္ပိဏှေတိ။ သောပိ ဟိ ပါဋိ- ယေက္ကာ အနုသန္တိတိ။ နန စာယံ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌာယ ဝိညာဏဓာတုယာ

၁-မ ၁-၃၃၁၊ မ ၂-၁၈၊ မ ၃-၅၄၊ သံ ၂-၃၂၃၊ အံ ၁-၁၁၂၊ အဘိ ၂-၂၅၈၊ ခု ၇-၂၉၄-ငြိဋ္ဌေသု။
၂-မ ၃-၂၈၂-ဝိဋ္ဌေ။

နိဗ္ဗေသောပိ ဘဝိဿတိတိ ယထာနုသန္ဓိနယော ဝိဇ္ဇတိတိ? န,ဝိညာဏဓာတု-
 နိဗ္ဗေသနယေန ဒေသနာယ အပ္ပဝတ္တတ္တာ။ တေနာဟ “ဟေဋ္ဌတော”တိအာဒိ။
 ယံ ဝါ ပနာတိအာဒိနာ ပန ဒေသနာယ သာနုသန္ဓိတံ ဝိဘာဝေတိ။ န ဟိ
 ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အနုသန္ဓိကံ ဒေသနံ ဒေသေန္တိ။ အာဂမနီယဝိပဿနာ-
 ဝသေနာတိ ယဿာ ပုဗ္ဗေ ပဝတ္တတ္တာ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌိတာ ဝိပဿနာ၊
 တဿာ ဝသေန။ ကမ္မကာရကဝိညာဏန္တိ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊
 နမေသော အတ္တာ”တိ ဧဝံ ဝိပဿနာကိစ္စကာရကံ ဝိပဿနာသဟိတံ ဝိညာဏံ။
 ဝိညာဏဓာတုဝသေနာတိ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌာယ ဝိညာဏဓာတုယာ ဘာဇန-
 ဝသေန။ သတ္တု၊ ကထနတ္ထာယာတိ သတ္တာရာ ဥဗ္ဗေသမေဝ ကတွာ ဌပိတတ္တာ
 နိဗ္ဗေသဝသေန ကထနတ္ထာယ။ အကထိတဘာဝေါ ဧဝံ ဟိဿ အဝသိဋ္ဌတာ
 ကထနတ္ထာယ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထာယ စ။ ပဋိပက္ခဝိဂမေန တဿ စိတ္တဿ ပရိသုဒ္ဓ-
 တာတိ အာဟ “နိရုပတ္တိလေသ”န္တိ။ ဥပတ္တိလေသာနံ ပန ပဟိနဘာဝတော
 ပရိယောဒါတံ။ သမုဒယဝသေန ဥဒယဒဿနတ္ထဉ္စေ ပစ္စယနိရောဓဝသေန
 အတ္တိမဒဿနတ္ထဉ္စေ။ ကာရဏဘာဝေန သုခါယ ဝေဒနာယ ဟိတန္တိ
 သုခဝေဒနိယံ။ တေနာဟ “သုခဝေဒနာယ ပစ္စယဘူတ”န္တိ။

၃၆၀။ ဣပကဗ္ဗဋ္ဌာနဗ္ဗိ စဘုဓာတုဝဝတ္တနာဝသေန၊ အဣပကဗ္ဗဋ္ဌာနဗ္ဗိ
 သုခဒုက္ခဝေဒနာမုခေန ပရုဏံ ဇာတံ။

သတ္တု၊ ကထနတ္ထံယေဝ အဝသိဿတိတိ “ကုလပုတ္တဿ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထ”န္တိ
 ဝုတ္တမေဝတ္ထံ နိသေခေတိ၊ တဿာ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ သမတ္ထေတုံ “ဣမသ္မိံ
 ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကုလပုတ္တဿ ဣပါဝစရဇ္ဈာနေတိ ကုလပုတ္တေန အဓိဂတ-
 ဣပါဝစရဇ္ဈာနေ။ တေနာဟ “ဘိက္ခု၊ ပရုဏံ တဝ ဣဒံ ဣပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာ-
 န”န္တိ။ ယံ ကိဉ္စိ သုဝဏ္ဏတာပနယောဂုံ အင်္ဂါရဘာဇနံ ဣဝ “ဥက္ကာ”တိ အဓိပ္ပေ-
 တန္တိ အာဟ “အင်္ဂါရကပလ္လ”န္တိ။ သဇ္ဇေယျာတိ ယထာ တတ္ထ ပက္ခိတ္တသုဝဏ္ဏဉ္စ
 တပ္ပတိ၊ ဧဝံ ပဋိယာဒိယေယု။ နိဟဋ္ဌဗေါသန္တိ ဝိဂတိဘူတကာဋ္ဌကံ။ အပနိ-
 တကသာဝန္တိ အပဂတသုခမကာဋ္ဌကံ။

အရိယမဂ္ဂေ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမေန နာမ သဗ္ဗသ္မိမ္ပိ လောကီယဓမ္မေ
 ဝိရဇ္ဇနတ္ထာယ ဓမ္မော ကထေတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပါယေန “ကမ္ဘာ ပနာ”တိ-
 အာဒိနာ စောဒနာ ကတာ။ ဝိနေယျဒမနကုသလေန ဘဂဝတာ ဝေနေယျဇ္ဈာ-
 သယဝသေန တာဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနုပေက္ခာယ ဝဏ္ဏော ကထိတောတိ တဿ
 ပရိဟာရံ ဝဒန္တော “ကုလပုတ္တဿာ”တိအာဒိမာဟ။

၃၆၁။ တဒနုဓမ္မန္တိ တဿ အရူပါဝစရဿ ကုသလဿ အနုရူပဓမ္မံ၊ ယာယ ပဋိပဒါယ တဿ အဓိဂမော ဟောတိ၊ တဿ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ရူပါဝစရဇ္ဈာန”န္တိ။ တဂ္ဂဟဏာတိ တဿ ဂဟဏေန တဿာ ပဋိပတ္တိယာ ပဋိပဇ္ဇမာနေန။ ဣတော ဥတ္တရိန္တိ “ဝိညာဏဉ္စာယတန”န္တိ အာဒိသု။

၃၆၂။ တဿေဝါတိ အရူပါဝစရဇ္ဈာနဿ။ ဧတံ ပန သဝိပါကံ အရူပါဝစရဇ္ဈာနံ သမေစ္စ သမ္ဘုယျ ပစ္စယေဟိ ကတတ္တာ သင်္ခတံ။ ပကပ္ပိတန္တိ ပစ္စယဝသေန သဝိဟိတံ။ အာယူဟိတန္တိ သမ္ပိဏ္ဍိတံ။ ကရောန္တေန ကရိယတိတိ ပဋိပဇ္ဇနကေန ပဋိပဇ္ဇိယတိ သင်္ခရိယတိ။ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ န နိစ္စံ န သဿတံ၊ အထ ခေါ ခဏေ ခဏေ ဘိဇ္ဇနသဘာဝတာယ တာဝကာလိကံ။ တတော ဧဝ စဝနာဒိသဘာဝန္တိ သဗ္ဗမေတံ ရူပါဝစရဓမ္မေသု အာဒိနဝဝိဘာဝနံ။ ဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတန္တိ သင်္ခါရဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတံ။ အတာဏန္တိ စဝနသဘာဝါဒိတာယ တာဏရဟိတံ။ အလေဏန္တိ တတော အရက္ခတ္တာ လီယနဌာနရဟိတံ။ အသရဏန္တိ အပ္ပုဋ္ဌိသရဏံ။ အသရဏီဘူတန္တိ သဗ္ဗကာလမ္ပိ အပ္ပုဋ္ဌိသရဏံ။

သမတ္တပတ္တဝိသေ ခန္ဓာဒိသု ဂဟိတေ ဒုတ္တိကိစ္ဆာ သိယာတိ “နန္တံ ဝါ သိသံ ဝါ ဂဟေတုံ အဒတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝမေဝါတိ ဧတ္ထာယံ ဥပမာသံသန္ဓနာ— ဆေကော ဘိသက္ကော ဝိယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိသဝိကာရော ဝိယ ကိလေသဒုက္ခာနုဗန္ဓော၊ ဘိသက္ကဿ ဝိသံ ဌာနတော စာဝေတွာ ဥပရိ အာရောပနံ ဝိယ ဘဂဝတော ဒေသနာနုဘာဝေန ကုလပုတ္တဿ ကာမဘဝေ နိကန္တိ ပရိယာဒါယ အရူပဇ္ဈာနေ ဘဝနံ၊ ဘိသက္ကဿ ဝိသံ ဩတာရေတွာ ပထဝီယံ ပါတနံ ဝိယ ကုလပုတ္တဿ ဩရုက္ခာဂိယကိလေသဒုက္ခာပနယနံ။

အသမ္ပတ္တဿာတိ အရူပါဝစရဇ္ဈာနံ အနဓိဂတဿ။ အပ္ပုဋ္ဌိလဒ္ဓဿေဝါတိ တဿ ဝေဝစနံ။ သဗ္ဗမေတန္တိ “အနိစ္စံ အရဝ”န္တိ အာဒိနာ ဝိတ္တာရတော ဝုတ္တံ သဗ္ဗမေတံ အာဒိနဝံ။ ကေပဒေနေဝ “သင်္ခတမေတ”န္တိ ကထေသိ သင်္ခတပဒေနေဝ တဿ အတ္တဿ အနဝသေသတော ပရိယာဒိန္နတ္တာ။

နာယူဟတိတိ ဘဝကာရဏစေတနာဝသေန ဗျာပါရံ န သမူဟေတိ န သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ တေနာဟ “န ရာသိံ ကရေတိ”တိ။ အဘိသင်္ခရဏံ နာမ စေတနာဗျာပါရေတိ အာဟ “န အဘိသဉ္ဇေတယတိ”တိ။ တံ ပန ဖလုပ္ပါဒနသမတ္တတာယ ဖလေန ကပ္ပနန္တိ အာဟ “န ကပ္ပေတိ”တိ။ သစေ အဘိသင်္ခါရစေတနာ ဥဌာရာ၊ ဖလမဟတ္တသင်္ခါတာယ ဝုရိယာ ကောတိ၊ အနဌာရာ စ အဝုရိယာတိ အာဟ “ဝုရိယာ ဝါ ပရိဟာနိယာ ဝါ”တိ။ ဗုဒ္ဓဝိသယေ ဌာတွာတိ

ဘဂဝါ အတ္တနော ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာယ သီဟသမာနဝုတ္တိတာယ စ ဒေသနံ ဥက္ကံ-
သတော သာဝကေဟိ ပတ္တဗ္ဗံ ဝိသေသံ အနဝသေသေန္တော တထာ ဝဒတိ။
န သာဝကဒိသယံ အဘိက္ကမိတွာ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဝိသယမေဝ ဒေသေန္တော။
တေနာဟ “အရဟတ္တနိက္ခန္တံ ဂဏှိ”တိ။ ယဒိ ကုလပုတ္တော အတ္တနော။ပ။
ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ အထ ကဿာ ဘဂဝါ ဒေသနာယ အရဟတ္တနိက္ခန္တံ ဂဏှိတိ အာဟ
“ယထာ နာမာ”တိအာဒိ။

ဣတော ပုဗ္ဗေတိ ဣတော အနာဂါမိဖလာဓိဂမတော ဥတ္တရိ ဥပရိ။
အဿာတိ ကုလပုတ္တဿ။ ကထေန္တဿ ဟဂဝတော ဓမ္မေ နေဝ ကင်္ခါ
န ဝိမတိ ပဌမမဂ္ဂေနဝ ကင်္ခါယ သမုတ္တိန္တတ္တာ။ ကေစ္စေသု ဌာနေသုတိ တထာ-
ဝိနေယျဌာနေသု။ တထာ ဟိ အယမ္ပိ ကုလပုတ္တော အနာဂါမိဖလံ ပတွာ
ဘဂဝန္တံ သဉ္ဇာနိ။ တေန ဝုတ္တံ “ယတော အနေနာ”တိအာဒိ။

၃၆၃။ အနုဇ္ဈောသိတာတိ အနုဇ္ဈောသနိယာတိ အယမတ္ထောတိ အာဟ
“ဝိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌာပေတွာ ဂဟေတုံ န ယုတ္တာ”တိ။

၃၆၄။ ရာဂေါဝ အနုသယော ရာဂါနုသယော၊ သော စ ပစ္စယသမဝါယေ
ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟောတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိတိ ဝုတ္တံ “သုခဝေဒနံ အာရန္တ ရာဂါနု-
သယော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ။ န ပန တဿ ဥပ္ပါဒနံ အတ္ထိ ခဏတ္တယသမာ-
ယောဂါသမ္ဘဝတော။ သေ နယော သေသေသုပိ။ ဣတရန္တိ အဒုက္ခမသုခ-
ဝေဒနံ။ ဝိသံယုတ္တောတိ ကေနပိ သညောဇနေန အသံယုတ္တတာယ ဧဝ
နိယတဝိပ္ပယုတ္တော။ ကာယဿ ကောဋိ ပရမော အန္တော တေဿာတိ
ကာယကောဋိကံ။ ဒုတိယပဒေတိ “ဇိဝိတပရိယန္တိက”န္တိ ဣမသ္မိံ ပဒေ။
ဝိသေဝနဿာတိ ဥပါဒါနဿ။ သီတိဘဝိဿန္တိတိ ပဒဿ “နိရုဇ္ဈိဿန္တိ”တိ
အတ္ထော ဝုတ္တော၊ ကထံ ပန ဝေဒယိတာနံ ခွါဒသသု အာယတနေသု
နိရုဇ္ဈနံ သီတိဘာဝပ္ပတ္တိတိ ဧဝဒနံ သန္တာယာဟ “ကိလေသာ ဟိ”တိအာဒိ။
သပုဒယပဉ္စေနာတိ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ သမုဒယသစ္စနိရောဓပဉ္စေန။ နန
သဗ္ဗသော ကိလေသပရိဋ္ဌာဟာဝိဂမေ သီတိဘာဝေါ နာမ ဝေဒနာနိရောဓ-
မတ္တေန အဓိပ္ပေတော၊ တေန ဣဓ ဝေဒယိတာနိ ဝုတ္တာနိ၊ န ကိလေသာတိ
ဝေဒယိတာနံ အစ္စန္တနိရောဓသင်္ခါတော သီတိဘာဝေါပိ ကိလေသသမုစ္ဆေဒေ-
နေဝါတိ အာဟ “ဝေဒယိတာနိဝိ”တိအာဒိ။

၁-၆ ၂-၂၆၊ မ ၁-၈၄-ဝိဇ္ဇေသု၊

၃၆၅။ ဣဒံ ဩပဗ္ဗသံသန္တနန္တိ ဣတ္ထ သညောဇနာ ဒီပသိခါ ဝိယ၊ အဓိဋ္ဌာ-
 နကပလ္လိကာ ဝိယ ဝေဒနာယ နိဿယဘူတာ စတ္တာရော ခန္ဓာ၊ တေလံ ဝိယ
 ကိလေသာ၊ ဝဋ္ဋိ ဝိယ ကမ္မဝဋ္ဋံ၊ ဥပဟရဏကပုရိသော ဝိယ ဝဋ္ဋဂါမီ ပုထုဇ္ဇနော၊
 တဿ သီသစ္ဆေဒကပုရိသော ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ သန္တာနံဿ သမုစ္ဆေဒ-
 ကရဏတော၊ အနာဟာရာယ ဒီပသိခါယ နိဗ္ဗာယနံ ဝိယ ကမ္မကိလေသာနံ
 အနန္တရပစ္စယတော အနာဟာရာယ ဝေဒနာယ အနုပါဒိသေသဝသေန
 နိဗ္ဗာယနံ။

အာဒိမ္မိ သမာဓိဝိပဿနာပညာဟိတိ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါဘူတာ တယာ
 ပဂုဏသမာဓိတော အရဟတ္တဿ ပဒဋ္ဌာနဘူတဝိပဿနာပညာတော စ။
 ဥတ္တရိတရာတိ ဝိသိဋ္ဌတရာ။ ဧဝံ သမန္တာဂတောတိ ဣတ္ထ ဧဝံ-သဒ္ဓေါ ဣဒံသဒ္ဓတ္ထ-
 ဝစနောတိ အာဟာ “ဣမိနာ ဥတ္တမေန အရဟတ္တဖလပညာမိဋ္ဌာနေနာ”တိ။
 သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ ခေပေတိတိ သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယော၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေါ၊ တံပရိယာပန္နတာယ
 တတ္ထ ဉာဏန္တိ အာဟာ “သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယေ ဉာဏံ နာမ အရဟတ္တမဂ္ဂေ ဉာဏ”န္တိ။
 အရဟတ္တဖလေ ဉာဏံ အဓိပ္ပေတံ ဝုတ္တနယေန သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယေ သန္တေ
 တန္တိမိတ္တံ ဝါ ဥပ္ပန္နဉာဏန္တိ ကတော။ တဿာတိ “ဧဝံ သမန္တာဂတော ဘိက္ခု၊
 ဣမိနာ ပရမေန ပညာမိဋ္ဌာနေန သမန္တာဂတော ဟောတိ”တိ ဝုတ္တဘိက္ခုနေ။

၃၆၆။ ဟိတိ ယသ္မာ။ ဝိမုတ္တိတိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗ-
 ဒုက္ခက္ခယေ ဉာဏန္တိ အရဟတ္တဖလဉာဏံ အဓိပ္ပေတံ။ သစ္စန္တိ ပရမတ္ထသစ္စံ နိဗ္ဗာနံ၊
 န မဂ္ဂသစ္စံ။ ကာမံ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ ပဋိပက္ခေဟိ အကောပနီယတာယ
 အကုပ္ပ၊ “သစ္စေဌိတာ”တိ ပန ဝစနတော “အကုပ္ပ၊ ရမ္မဏကရဏေန အကုပ္ပတိ
 ဝုတ္တာ”တိ အာဟာ။ ဝိတထန္တိ နဋ္ဌံ၊ ဇရာယ မရဏေန စ ဝိပရိဏာမေတဗ္ဗ-
 တာယ ယာဒိသံ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာယ ဇာတံ၊ တတော အညာဒိသန္တိ အတ္ထော။
 တထာဟိ တံဇရာမရဏေဟိ ပရိမုသိတဗ္ဗရူပတာယ “မုသာ”တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ
 “မောသဓမ္မန္တိ နဿနသဘာဝ”န္တိ။ တံ အဝိတထန္တိ တံ ဝုတ္တနယေန အဝိတထံ
 နာမ၊ တံ သဘာဝေါ သဗ္ဗကာလံ တေနေဝ လဗ္ဘနတော။ သမထဝိပဿနာ-
 ဝသေန ဝစီသစ္စတောတိ သမထဝိပဿနာဝသေန ယံ ဝိသုဒ္ဓိမတ္တံ ဝစီသစ္စံ၊
 တတော။ ဒုက္ခသစ္စသမုဒယသစ္စေဟိ တစ္ဆဝိပလ္လာသဘူတသဘာဝေဟိ။ ဣတိ
 နေသံ ယထာသကံ သဘာဝေန အဝိတထဘာဝေ အမောသဓမ္မတာယ
 တေဟိပိ အဝိတထဘာဝါ ပရမတ္ထသစ္စံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဥတ္တရိတရံ။ တသ္မာတိ
 နိဗ္ဗာနဿေဝ ဥတ္တရိတရဘာဝတော။

၃၆၇။ ဥပဓိယတိ ဧတ္ထ ဒုက္ခန္တိ ဥပဓိ၊ ခန္ဓာ ကာမဂုဏာ စ။ ဥပဒဟန္တိ ဒုက္ခန္တိ ဥပဓိ၊ ကိလေသာဘိသင်္ခါရာ။ ပရိပူဇာ ဂဟိတာ ပရာမဋ္ဌာတိ ပရိယတ္တဘာဝေန တဏှာယ ဂဟိတာ ဒိဋ္ဌိယာ ပရာမဋ္ဌာ။ သမထဝိပဿနာဝသေန ကိလေသပရိစ္စာဂတောတိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန တဒင်္ဂပ္ပဟာနဝသေန စ ကိလေသာနံ ပရိစ္စုဇနတော။ ဥတ္တရိတဓာရေ ဝိသိဋ္ဌတရဿ ပဟာနပ္ပကာရဿ အဘာဝတော။

၃၆၈။ အာဇာတကရဏဝသေနာတိ စေတသိကာဇာတဿ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန။ ဗျာပဇ္ဇနဝသေနာတိ ဝိတ္တဿ ဝိပတ္တိဘာဝဝသေန။ သမ္ပဒဿနဝသေနာတိ သဗ္ဗသော ဒုဿနဝသေန။ တိဟိ ပဒေဟိ။ ယဒိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ကိလေသာနံ ပရိစ္စာဂေါ စာဂါမိဋ္ဌာနံ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန နေသံ ဝုပသမော ဥပသမာမိဋ္ဌာနံ ဟောတိတိ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ ဝိသေသေန ပရိစ္စာဂေါ သမ္ပဇ္ဇဟနံ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒါနံ စာဂေါ၊ တထာ ပန ပရိစ္စာဂေန ယော သော နေသံ တဒါ ဝုပသန္တတာယ အဘာဝေါ၊ အယံ ဥပသမောတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။

၃၆၉။ မညိတန္တိ မညနာ၊ “တေ မမာ”တိအာဒိနာ ကပ္ပနာတိ အတ္ထော။ အဝိဇ္ဇာဝိပန္နနတဏှာဂါဟာဒိနံ သာဓာရဏဘာဝတော အယမဟန္တိ ဧတ္ထ အဟန္တိ ဒိဋ္ဌိမညနာဒဿနံ၊ သာ ပန ဒိဋ္ဌိ မာနမညနာယ အတ္တနိယဂါဟဝသေန ဟောတိတိ သွေဝ “အယ”န္တိ ဣမိနာ ဂဟိတောတိ အာဟ “အယမဟန္တိ စကံ တဏှာမညိတမေဝ ဝရူတိ”တိ။ အာဓာဝဋ္ဌေနာတိ ပဋိပိဋ္ဌနဋ္ဌေန။ မညနာဝသေန ဟိ သတ္တာနံ တထာ ဟောတိ။ အန္တောဒေါသဋ္ဌေနာတိ အတ္တန္တရဒုဋ္ဌဘာဝေန။ မညနာဒုသိတတ္တာ ဟိ သတ္တာနံ အတ္တဘာဝေါ ဒုက္ခတာမူလာယတ္ထော၊ ကိလေသာသုစိပ္ပလ္လရဏတော ဥပ္ပါဒနိရောဓဘင်္ဂေါ ဥဒ္ဓမ္ပုဒ္ဓံ ပက္ကပဘိန္ဓော ဟောတိတိ ဖလူပစာရေန “မညိတံ ဂဏှော”တိ ဝုတ္တော။ အနုပဝိဋ္ဌဋ္ဌေနာတိ အနုပဝိသိတ္တာ ဟဒယမာဟစူ အမိဋ္ဌာနေန။ မညိတံ ဟိ ပိဋ္ဌာဇနနတော အန္တောတုဒနတော ဒုရုဒ္ဓရဏတော သလ္လံ။ ဒီဏာသဝပုနိ သဗ္ဗသော ကိလေသာနံ သန္တတ္တာ၊ တတော ဝေ ပရိဋ္ဌာဟာနံ ပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ ဝုပသန္တတ္တာ သန္တော ဥပသန္တော နိဗ္ဗုတောတိ ဝုစ္စတိ။ ယတ္ထ ဌိတန္တိ ယသ္မိံ အသေက္ခဘူမိယံ ဌိတံ၊ ယဒိ ဘဂဝါ အတ္တနော ဒေသနာဉာဏာနုရူပံ ဒေသနံ ပဝတ္တာပေယျ၊ မဟာပထဝီ ပတ္ထရန္တဿ ဝိယ အာကာသံ ပဿာရေန္တဿ ဝိယ အနန္တာပရိမေယျလောကဓာတုယော ပဋိစ္စ တေသံ

ဦးတာကာရံ အနုပုရံ ရိစိနန္တဿ ဝိယ ဒေသနာ ပရိယောသာနံ န ဂစ္ဆေယျ။
ယသ္မာ ပနဿ ဝိနေယျဇ္ဈာသယာနုရူပမေဝ ဒေသနာ ပဝတ္တိ။ န တတော
ပရံ အဏုမတ္တမ္ပိ ဝဇုတိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သဗ္ဗာပိ ဓမ္မဒေသနာ သံခိတ္တာဝံ၊
ဝိတ္တာရဒေသနာ နာမ နတ္ထိ”တိ။ နန သတ္တပကရဏဒေသနာ ဝိတ္တာရ-
ကထာတိ? န သာပိ ဝိတ္တာရကထာတိ အာဟ “သမန္တပဋ္ဌာနကထာပိ
သံခိတ္တာယေဝါ”တိ။ သန္တိပတိတဒေဝပရိသာယ အဇ္ဈာသယာနုရူပမေဝ ဟိ
တဿာပိ ပဝတ္တိ၊ န သတ္ထုဒေသနာဉာဏာနုရူပန္တိ။ ယထာနုသန္တိ ပါပေသိ
ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌေ အနုပုဗ္ဗေန အနဝသေသတော ဝိဘဇနဝသေန ဒေသနာယ
နိဋ္ဌာပိတက္ကာ။ ဝိပဋိတဉ္စ။ ပ။ ကထေသိ နာတိသင်္ခေပဝိတ္တာရဝသေန ဒေသိ-
တက္ကာ။

၃၇၀။ အဋ္ဌန္တံ ပရိက္ခာရာနန္တိ နယိဒမနဝသေသပရိယာဒါနံ၊ လက္ခဏ-
ဝစနံ ပနေတံ၊ အညတရဿာတိ ဝစနသေသော။ တထာ ဟိ “မယံ ဣဒ္ဓိမယ-
ပရိက္ခာရလာဘာယ ပစ္စယောဟောတူ”တိ ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေတွာ ပတ္တစီဝရံ၊ ပတ္တံ၊
စီဝရမေဝ ဝါ ဒိန္နေ စရိမဘဝေ ဣဒ္ဓိမယပရိက္ခာရော နိဗ္ဗတ္တတိတိ ဝဒန္တိ။
အဒိန္နတ္တာတိ ကေစိဝါဒေါ။ တေနာဟ “ကုလပုတ္တော”တိအာဒိ။ ဩကာ-
သာဘာဝတောတိ ဥပသမ္ပဒါလက္ခဏဿ အသမ္ဘဝတော။ တေနာဟ “ကုလ-
ပုတ္တဿ အာယု ပရိက္ခိဏ”န္တိ။ ဥဘကတိတ္ထံ။ ပ။ အာရဒ္ဓေါ ပရမပ္ပိစ္ဆဘာဝတော။

ဧကန္တကံ ဘန္တိတ္ထာ။ သိင်္ဂေန ဧဇ္ဈိတွာ ယာဓေသိ ပုရိမဇာတိဗဒ္ဓါ-
 ယာဂတာယာတိ ဝဒန္တိ။

မာနသံ ယောဂန္တိ၂ မနုဿတ္တဘာဝံ။ အတ္တဘာဝေါ ဟိ ယုဇ္ဇတိ ကမ္မ-
ကိလေသေဟိတိ “ယောဂေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဥပစ္စုန္တိ ဥပဂစ္ဆိံသု။ ဥပကောတိ-
အာဒိ တေသံ နာမာနိ။

ဂန္ဓကုဋေဟိတိ ဓန္တနာဂရသဋ္ဌလဒေဝဒါရအာဒိဟိ ဂန္ဓဒါရဟိ။ သေသံ
သုဝိညေယျမေဝ။

ဓာတုပိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၁-သစ္စာဝိဘင်္ဂသုတ္တံဝဏ္ဏနာ

၃၇၁။ အာရိက္ခနာတိ “ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စ”န္တိ အာဒိတော ကထနံ။ ဒေသနာတိ တဿေဝ အတ္တဿ အဘိသဇ္ဇနံ ပဗောဓနံ။ ပညာပနာတိ ပကာရေဟိ ဣပနာ၊ သာ ပန ယသ္မာ ဣတ္ထမိဒန္တိ ဝေနေယျာနံ ပစ္စက္ခတော ဒဿနာ၊ တေသံ ဝါ သန္တာနေ ပတိဋ္ဌာပနာ ဟောတိ၊ တသ္မာ အာဟ “ဒုက္ခသစ္စာဒီနံ ဌပနာ”တိ။ ပဌပနာတိ ပတိဋ္ဌာပနာ။ ယသ္မာ ပဌပိယမာနသဘာဝါ ဒေသနာ ဘာဇနံ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဝိယ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ပညာပနာ”တိ၊ ဇာနာပနာတိ အတ္ထော။ ဝိဝေကရဏာတိ ဒေသိယမာနဿ အတ္တဿ ဝိဝေဘာဝကရဏံ။ ဝိဘာဂကိရိယာတိ ယထာဝုတ္တဿ အတ္တဝိဘာဂဿ ဝိတ္ထာရကရဏံ။ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏန္တိ အဂ္ဂိရဘာဝါပိဒနံ။ အပရော နယော—စတုသစ္စသညိတဿ အတ္တဿ ပစ္စေကံ သရူပတော ဒဿနဝသေန ဣဒန္တိ အာဒိတော သိက္ခာပနံ ကထနံ အာရိက္ခနာ၊ ဧဝံ ပရေသန္တာနေ ပဗောဓနဝသေန ပဝတ္ထာပနာ ဒေသနာ၊ ဧဝံ ဝိနေယျာနံ စိတ္တပရိတောသဇနနေန တေသံ ဗုဒ္ဓိပရိပါစနံ “ပညာပနာ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ပညာပေန္တိ စ သာ ဒေသိယမာနံ အတ္ထံ ဝေနေယျသန္တာနေ ပကာရတော ဌပေတိ ပတိဋ္ဌပေတိတိ “ပဌပနာ”တိ ဝုစ္စတိ။ ပကာရတော ဌပေန္တိ ပန သံဝိတ္တဿ ဝိတ္ထာရတော ပဋိဝုတ္တဿ ပုနာဘိဓာနတော “ဝိဝေကရဏာ”တိ၊ တဿေဝတ္တဿ ဝိဘာဂကရဏတော “ဝိဘဇနာ”တိ၊ ဝုတ္တဿ ဝိတ္ထာရေနာဘိဓာနတော ဝိဘတ္တဿ ဟေတုဒါဟရဏဒဿနတော ဥတ္တာနိကဗ္ဗ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တေနာဟ “ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏ”န္တိ၊ ဟေတူပမာဝသေနတ္တဿ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏတောတိ အတ္ထော။

အနုဂ္ဂါဟကာဘိ အနုဂ္ဂဏှနကာမာ။ သွာယမနုဂ္ဂဟော သင်္ဂဟဝတ္ထုဝသေန ပါကဋ္ဌော ဟောကိတိ အာဟ “အာပိသသင်္ဂဟေနာ”တိအာဒိ။ ဇနေတာ ဇနေတ္တိတိ အာဟ “ဇနိကာ မာတာ”တိ။ ဝုဒ္ဓိံ ပရိသံ အာပါဒေတိတိ အာပါဒေတာ။ တေနာဟ “ပေါသေတာ”တိ။ ဣဒါနိ ဦး၌ မဟာယေရာနံ ယသာက္ကမံ သဗြဟ္မစာရိနံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တေဟိ ဇနိကပေါသိကမာတုဋ္ဌာနိယေဟိ သင်္ဂါဟကတံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ “ဇနိကမာတာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပရတောသောသေန ဝိနာပိ ဥပရိမဂ္ဂါမိဂမော ဟောတိတိ “ပစ္စတ္တပုရိသကာရေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ ပဌမမဂ္ဂေါ ဧဝံ ဟိ သာဝကာနံ ဧကန္တတော သောသာပေက္ခောတိ။ ပတ္တေသုပိတိ ဝိသဒ္ဓေန ပဂေဝ အပ္ပတ္တေသုတိ ဒဿေတိ။

ဘဝဿ အပ္ပမတ္တကတာ နာမ ဣတ္ထရကာလတာယာတိ အာဟ “အစ္ဆရာ-
သင်္ခာတမတ္တဗ္ဗိ”တိ။ ဇနေတာတိ ဇနကော၊ ထေရော ပန အရိယာယ
ဇနယိတာ။ အာပါဒေတာတိ ဝဓေတာ ပရိဗြူဟေတာ။ ပုရိမသ္မိံ သစ္စဒ္ဒယေ
သမ္မသနဂ္ဂဟဏံ လောကိယတ္တာ တဿ၊ ဣတရသ္မိံ တဿ အဂ္ဂဟဏံ
လောကုတ္တရတ္တာ။

ကာမေဟိ နိက္ခန္တော သင်္ကပ္ပေါ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ။ သွာယမဿ တတော
နိက္ခမနတ္ထော တေသံ ပဋိပက္ခဘာဝတော တေဟိ ဝိသံသဂ္ဂတော ဝိရဇ္ဇနတော
သမုတ္တိန္နနတော သဗ္ဗသော ဝိဝိတ္တဘာဝတော စ ဟောတီတိ ဒဿေတုံ
“ကာမပစ္စနိကဋ္ဌေနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကာမပဒဃာတန္တိ ယထာ
ကာမော ပဒံ ပတိဋ္ဌံ န လဘတိ၊ ဧဝံ ဟနနံ၊ ကာမသမုစ္ဆေဒန္တိ အတ္ထော။
ကာမေဟိ သဗ္ဗသော ဝိဝိတ္တတ္တာ ကာမဝိဝိတ္တော၊ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တဿ အန္တော၊
အရိယဖလံ၊ တသ္မိံ ကာမဝိဝိတ္တန္တေ။ သေဝ နယောတိ ဣမိနာ “ဗျာပါဒ-
ပစ္စနိကဋ္ဌေနာ”တိအာဒိယောဇနံ အတိဒိသတိ။ သဗ္ဗေ စေတေ နေက္ခမ္မ-
သင်္ကပ္ပဒယော နာနာစိတ္တေသု လဗ္ဘန္တိတိ ယောဇနာ။ ယဒိ ကေစိတ္တေ
လဗ္ဘန္တိ၊ ကထံ တိဝိဓေစ္ဆာသင်္ကပ္ပိနံ သမုပ္ပါတောတိ အာဟ “တတြ ဟိ”တိ-
အာဒိ။ န နာနာ လဗ္ဘတီတိ ဣမိနာ တိဝိဓကိစ္စကာရိတံ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ
ဒဿေတိ။ ကိစ္စဝသေန ဟိ တဿ နာမဿ လာဘော။ သမ္မာဝါစာဒိနမ္ပိ
မဂ္ဂက္ခဏေ ကေစိတ္တေ လဗ္ဘမာနာနမ္ပိ စတုကိစ္စကာရိတာယ စတုဗ္ဗိဓနာမာဒိတာ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သစ္စဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၂-ဒက္ခိကာဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇၆။ မဟာပဇာပတိဂေါတမီတိ ဧတ္ထ ဂေါတမီတိ တဿ ဂေါတမ-
ဂေါတ္တတော အာဂတံ နာမံ၊ မဟာပဇာပတိ ပန ဂုဏတော။ တံ ဝိဝရိတုံ
“နာမကရဏဒိဝသေ ပနဿာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ မဟတိံ ဥဠာရံ ပဇံ ဇနန-
ပေါသနေဟိ ပရိရက္ခတီတိ မဟာပဇာပတိ။ ပရိဘောဂဝသေန န ဟညတီတိ
အဟတံ။ သိပ္ပိကာနန္တိ တန္တဝါယာနံ။ ဝါယနဋ္ဌာနန္တိ ဝိနဋ္ဌာနံ။ တာနိ မံ န
တောသေန္တိ ကာယိကဿ ပုညဿ အဘာဝတော။ တေနာဟ “သဟတ္တာ

ကတမေဝ မံ တောသေတိ”တိ။ ဝိသိတွာ နိဗ္ဗတ္တနံ ကတွာ။ ပေါထေတွာတိ သုခုမဘာဝါပါဒနတ္ထံ ဓနုကေန နေတွာ။ ကာလာနုကာလဉ္စ ဓာတိဂဏ-
ပရိပူတာ ဂန္ထာ ဝေမကောဋီ အဂ္ဂမေသိ ကေဒိဝသန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ဧဝံ
ဟိ “ကေဒိဝသံ ပန။ပ။ အကာသိ”တိ ပုရိမဝစနေန တံ န ပိရုဇ္ဈေယျ။

ဆ စေတနာတိ ဆဗ္ဗိဓာ စေတနာ။ န ဟိ တာ ဆယေဝ စေတနာတိ။
သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ။ပ။ သံဃော ဓာတိ ဣဒမေဝ သုတ္တပဒံ။ သံဃေ
ဂေါတမိ ဒေဟိတိ သံဃဿ ဒါနာယ နိယောဇေသိ၊ တသ္မာ သံဃောဝ
ဒက္ခိဏေယျတရေတိ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော။ ယဒိ ဝေန္တိအာဒိနာ တတ္ထ
ဗျာဘိရံ ဒဿေတိ။ ရာဇမဟာမတ္တာဒယောတိအာဒိနာ တတ္ထ ဗျာဘိရေ-
ကတော နိဒဿနံ အာဟ။ မဟန္တတရာ ဘဝေယျန္တိ အာနုဘာဝါဒိနာ
မဟန္တတရာ ဘဝေယျ။ န စ တံ အတ္ထိတိ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ ဂုဏဝိသိဋ္ဌဟေတုကံ
ဒက္ခိဏေယျကံ အနပေက္ခိတွာ အတ္တနော ဒီယမာနဿ ဒါပနံ လဘတိ၊ တသ္မာ။
မာ ဧဝံ ဂဏှာတိ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတော သံဃောဝ ဒက္ခိဏေယျော”တိ မာ ဂဏှ။

တတ္ထ နိစ္ဆယသာဓကံ သုတ္တပဒံ ဒဿေန္တော “နယိမသ္မိံ လောကေ။ပ။
ဝိပုလပလေသိန”န္တိ အာဟ။ သွာယမတ္ထော ရတနသုတ္တေ “ယံ ကိဉ္စိ ဝိတ္တ”န္တိ
ဂါထာယ၊ အဂ္ဂပသာဒသုတ္တာဒိဟိ ၂၀ ဝိဘာဝေတဗ္ဗောတိ။ တေနာဟ “သတ္ထာရာ
ဥတ္တရိတရာ ဒက္ခိဏေယျော နာမ နတ္ထိ”တိ။

ဂေါတမိသာ အန္တိမဘဝိကတာယ ဒါနဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ
အနုပ္ပါဒနဘော န တံ ဂရုတရံ သံဃဿ ပါဒါပနေ ကာရဏန္တိ အာဟ
“ပန္နိမာယ ဇနတာယာ”တိအာဒိ။ ဝေနတောဝိတိ တဿ ဝတ္ထယုဂဿ
သတ္ထု ဧဝ ပဋိဂ္ဂဟဏာယ ဝေနတောဝိ။ တေနာဟ “န ဟိ”တိအာဒိ။

သတ္ထာ သံဃပရိယာပန္နော ဤဒိသေ ဌာနေ အဂ္ဂဗလဋ္ဌတာယ အဋ္ဌ-
အရိသပုဂ္ဂလဘာဝတော၊ သစေ ပနဿ န သယံ သံဃပရိယာပန္နတာ၊ ကထံ
သံဃေ ပုဗ္ဗိဘေ သတ္ထာ ပုဗ္ဗိဘော နာမ သိယာတိ အဓိပ္ပါယော။ တိဏိ
သရဏဂမနာနိ တယော ဧဝ အဂ္ဂပသာဒါတိ ဝက္ခတိတိ အဓိပ္ပါယော။ အဘိ-
ဓေယျာနုရူပါနိ ဟိ လိင်္ဂဝစနာနိ။ န ရူဟတိ အယာထာဝပဋိပတ္တိဘာဝတော၊
န ဂိဟိဝေသဂ္ဂဟဏာဒိနာ ဂိဟိဘာဝဿ ပဋိက္ခိပိတတ္တာ။ န ဝတ္ထဗ္ဗမေတံ
“သတ္ထာ သံဃပရိယာပန္နော”တိ သတ္ထုဘာဝတော။ သာဝကသမူဟော ဟိ

သံဃော။ သံဃဂဏေ ဟိ သတ္တာ ဥတ္တရိတရော အနညဿာဓာရဏဂုဏေဟိ သမန္တာဂတဘာဝတော မူလရတနဘာဝတော စ။

၃၇၇။ သမ္ပတိဇာတဿ မဟာသတ္တဿ သတ္တပဒဝီတိဟာရဂမနံ ဓမ္မတာဝသေန ဇာတံ၊ ပရံ တဒညဒဟရသဒိသိ ပဋိပတ္တိတိ အာဟ “ဟတ္ထပါဒကိစ္စံ အသာဓေန္တေယျ”တိ။

၃၇၈။ ပစ္စုပ္ပန်ကရံ န သုကရံ ဝဒါမိ အနုစ္ဆရိကကိရိယာယ ကာတုံ အသတ္တုဏေယျတ္တာ။ အဘိဝါဒေန္တိ တေနာတိ အဘိဝါဒနံ။ ဝန္တမာနေဟိ အန္တေဝါသိကေဟိ အာစရိယံ “သုခိ ဟောတူ”တိအာဒိနာ အဘိဝါဒေန္တိ နာမ။ တေန ဝုတ္တံ “အဘိဝါဒန”န္တိ။ တဒဘိပုဓေါ။ပ။ ဝန္တိတွာ နိပဇ္ဇတိ သေယျထာပိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။ ကာလာနကာလံ ဥပဋ္ဌာနံ ဗီဇယန-ပါဒသမ္မာဟနာဒိ အနုစ္ဆရိကကမ္ပဿ ကရဏံ နာမ။ အနုစ္ဆရိကံ ကိရိယံ ကာတုံ န သက္ကောတိယေ။ ယသ္မာ အာစရိယေန ကတဿ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟဿ အန္တေဝါသိနာ ကရိယမာနော အာမိသာနုဂ္ဂဟော သင်္ခမ္ပိ ကလမ္ပိ ကလ-ဘာဂမ္ပိ န ဥပပေတိယေဝါတိ။ တေန ဝုတ္တံ “န သုပ္ပတိကာရံ ဝဒါမိ”တိ။

၃၇၉။ ပါဠိပုဂ္ဂလိကံ ဒက္ခိဏံ အာရဗ္ဗ သမုဋ္ဌိတံ “တံ မေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏှတူ”တိ မဟာပဇာပတိဂေါတမိယာ ဝစနံ နိမိတ္တံ ကတွာ ဒေသနာယ ဥဋ္ဌိတတ္တာ။ န ကေဝလဉ္စ တဿာ ဧဝ ဝစနံ၊ အထ ခေါ အာနန္ဒတ္ထေရောပိ။ပ။ သမာဒပေသိ၊ တသ္မာ ဝိဘာဂတော စုဒ္ဓသဿ။ပ။ ဟောတိတိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ ပတိပစ္စေကံ ပုဂ္ဂလံ ဒီယတိတိ ပါဠိပုဂ္ဂလိကံ။ ပဌမသဒ္ဓေါ ယထာ အဂ္ဂတ္ထော၊ ဧဝံ သေဋ္ဌပရိယာယောပီတိ အာဟ “ဇေဋ္ဌက-ဝသေနာပိ”တိ။ အဂ္ဂါ ဥတ္တမေ ခေတ္တေ ပဝတ္တတ္တာ။ ဒုတိယတတိယာပိ ပရမ-ဒက္ခိဏာယေဝ သဗ္ဗသော သမ္မာဝိက္ခန္တိတရာဂါဒိကိလေသတ္တာ။ ရာဂါဒယော ဟိ အဒက္ခိဏေယျဘာဝဿ ကာရဏံ။ တေနောဟ “တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ရာဂဒေါသာ အယံ ပဇာ”တိအာဒိ။ ယသ္မာ ပန သဝါသနံ သဗ္ဗသော သမုတ္တိန္ဒကိလေသေဟိ တတော ဧဝ သဗ္ဗသော အပ္ပုပ္ပါဟတညဏ-စာရေဟိ အနန္တာပရိမေယျဂုဏဂဏာဓာရေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ သဒိသော သဒေဝကေ လောကေ ကောစိ ဒက္ခိဏေယျော နတ္ထိ၊ တသ္မာ “ပရမဒက္ခိဏာ-ယေဝါ”တိ သာသင်္ဂံ ဝဒတိ။ ယသ္မာ ပဉ္စဘိညော အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိ

ဝေ ဟောတိ လောကီယာဘိညာနံ အဋ္ဌသမာပတ္တိအဓိဋ္ဌာနတ္တာ၊ တဿ
 “လောကီယပဉ္စဘိညေ”ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ၊ န “အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိမ္မိ”တိ
 တာယ အဝုတ္တသိဒ္ဓတ္တာ။ ဂေါသီလဓာတုကောတိ ဂေါသီလသဘာဝေါ၊
 သီလဝဟာ သဒ္ဓိသသီလောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “အသဇ္ဈော”တိအာဒိ။
 တေန န အလဇ္ဈိဓာတုကော ပကတိသိဒ္ဓေါ ဣဓ ပုထုဇ္ဇနသီလဝါတိ အဓိပ္ပေ-
 တောတိ ဒဿေတိ။

ပရိစ္ဆိန္ဒန္တောတိ ဧတ္တကောတိ ပစ္စေကပ္ပမာဏတော တတော ဝေ အည-
 မညံ အသင်္ကရတောဝ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တော။ ကထံ ပန အသင်္ချေယျဘာဝေန ဝုဇ္ဇ-
 မာနော ဝိပါကော ပရိစ္ဆိန္ဒော ဟောတိ? သောဝိ တဿ ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေ
 ဣတရေဟိ အသင်္ကရဏဘာဝဒီပနတော၊ တေဒတ္ထမေဝ ပုဗ္ဗေ အသင်္ကရဂ္ဂဟဏံ
 ကတံ။ ဂုဏဝသေနာတိ လက္ခဏသမ္ပန္နာဒိဂုဏဝသေန။ ဥပကာရဝသေနာတိ
 ဘောဂရက္ခာဒိဥပကာရဝသေန။ ယံ ပေါသနတ္ထံ ဒိန္တံ၊ ဣဒံ န ဂဟိတံ
 ဒါနလက္ခဏာယောဂတော။ အနုဂ္ဂဟပူဇနိစ္ဆာဝသေန ဟိ အတ္တနော
 ဒေယျဝတ္ထုပရိစ္စာဂေါ ဒါနံ ဘယရာဂလဒ္ဓါကာမကုလာဒိဝသေန သာဝဇ္ဇာ-
 ဘာဝတော။ တဗ္ဗိ န ဂဟိတံ အသာဝဒတ္တတာအပရိပုဏ္ဏဘာဝေန ယထာ-
 ဓိပ္ပေတဖလဒါနာသမတ္တဘာဝတော။ သပ္ပတ္တဿာတိ သန္တိကာဂတဿ။
 တေန သမ္ပတ္တိယောဇနေန အနပေက္ခတံ ဒဿေတိ။ ဖလံ ပဋိကဗီဇာတိ
 “ဣဒံ မေ ဒါနမယံ ပုညံ အာယဘိ” သုခဟိတဘာဝါယ ဟောတူ”တိ-
 အာဒိနာ ဖလံ ပစ္စာသိသိတွာ။ တေနဿ ဖလဒါနေန နမိယတံ ဒဿေတိ၊
 ယာဝဒတ္တန္တိ ဣမိနာ ပရိပုဏ္ဏဖလတံ။ သတဂုဏာတိ ဧတ္ထ ဂုဏသဒ္ဓေါ
 န “ဂုဏေန နာမံ ဥဒ္ဓရေယျ”န္တိအာဒိသု’ ဝိယ သမ္ပတ္တိအတ္ထော၊ “တဒ္ဓိ-
 ဂုဏ”န္တိအာဒိသု ဝိယ န ဝနုနတ္ထော၊ “ပဉ္စ ကာမဂုဏာ လောကေ၊ မနော-
 ဆဋ္ဌာပဝေဒိတာ”တိအာဒိသု’ ဝိယ န ကောဋ္ဌာသတ္ထော၊ “အန္တံ အန္တဂုဏ”န္တိ-
 အာဒိသု’ ဝိယ န အန္တဘာဂတ္ထော၊ အထ ခေါအာနိသံသတ္ထောတိ ဒဿေန္တော
 “သတာနိသံသာ”တိ အာဟ၊ တေ အာနိသံသေ သရူပတော ဒဿေတုံ
 “အာယုသတ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သတဂုဏာတိ ဝါ သဘဝနိကာတိ ဝေမေတ္တ
 အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နိပ္ပရိတသံ ကရေတိတိ အာယုအာဒိနံ အာနိသံသာနံ
 အပရိတ္တာသံ ကရေတိ။ အထ ဝါ နိပ္ပရိတသံ ကရေတိတိ အာယုအာဒိနိမိတ္တံ
 အပရိတ္တာသံ ကရေတိ။ အထ ဝါ နိပ္ပရိတသံ ကရေတိတိ အာယုအာဒိနိ

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၄၂၊ ဥဒါန-ဋ္ဌ ၃၀၆၊ ဟိသံ-ဋ္ဌ ၁-၂၇၇၊ နေတ္ထိ-ဋ္ဌ ၁၁၉-ပိဋေသု။

၂-၃ ၁-၃၀၄-ပိဋေ သုတ္တနိပါတေ။

၃-ဒိ ၂-၂၃၃၊ မ ၁-၇၂၊ ၃ ၁-၂-ပိဋာဒိသု။

တတော ဥတ္တရိမ္ပိ အာဟာရာဒိဟေတု အပရိတ္တာသံ ကရေတိ။ အတ္တဘာဝ-
 ဝိနိမုတ္တသဉ္စရဏဿ အဘာဝါ “**ဘဝသတေပိ ဝုတ္တေ အယမေဝတ္ထော**”တိ
 ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗတ္တာဘိ “**ပုထုဇ္ဇနဒုဿီလေ**”တိအာဒိသု သဗ္ဗဝါရေသု။ နယော
 နေတဗ္ဗောတိ “**အာယုသဟဿံ ဝဏ္ဏသဟဿ**”န္တိအာဒိကော နယော။

သာသနာဝတရဏံ နာမ ယာဝဒေဝ ဝဋ္ဋဒုက္ခနိတ္တရဏတ္ထံ၊ တဉ္စ မဂ္ဂပဋိဝေဓနံ၊
 တသ္မာ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသရဏဂမနံ သိက္ခာပဒသမာဒါနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါ
 သီလပရိပူရဏံ အဓိစိတ္တသိက္ခာနုယောဂေါ ဝိပဿနာဘာဝနာတံ သဗ္ဗာ-
 ပေသာ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပတ္တိ ဧဝ ဟောတီတိ အာဟ
 “**တိသရဏံ ဂတော ဥပါသကောဒိ**”တိအာဒိ။ တတ္ထ ယထာ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော
 သမာဓိ တာဝ နာမ ပရမ္ပရာယ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမဿ ပစ္စယဘာဝတော
 ဥပနိဿယော၊ တထာ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ သီလပရိပူရဏံ ဥပသမ္ပဒါ ပဗ္ဗဇ္ဇာ
 ဥပါသကဿ ဒသသု ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာနံ အန္တမသော သရဏာဒိ-
 ဂမနမ္ပိ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမဿ ဥပနိဿယော ဟောတိယေဝါတိ
 “**သဗ္ဗာပေသာ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပတ္တိ**”တိ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ
 အနည သာဓာရဏ ဝိဇ္ဇာစရဏာဒိ အသင်္ချေယျအပရိမေယျ ဂုဏ သမုဒယပူရိ-
 တေ ဘဂဝတိ သဒ္ဓမ္မေ အရိယသံဃေ ဥဠာရတရမဟုမာနဂါရဝတံ ဂတော
 “**သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ သွာခါတော ဓမ္မော၊ သုပ္ပုပ္ပိပန္နော သံဃော**”တိ
 တပ္ပရာယဏတာဒိအာကာရပ္ပတ္တော ဉာဏပရိသေဝိတော ပသာဒေါ သရဏ-
 ဂမနန္တိ တေန ဝတ္ထုဂတေန ပသာဒေန ပရိဘာဝိတေ သန္တာနေ ကတံ
 ပုညက္ခေတ္တသမ္ပတ္တိယာ မဟပ္ပလံ မဟာနိသံသမေဝ ဟောတီတိ အာဟ
 “**တသ္မိံ ဒိန္နဒါနမ္ပိ အသင်္ချေယျံ အပ္ပမေယျ**”န္တိ။ တယိဒံ သရဏံ ဝတ္ထုတ္တယေ
 ပသာဒဘာဝေန အဇ္ဈာသယသမ္ပတ္တိမတ္တံ၊ တာဒိသဿ ပန ပဉ္စသီလံ အဇ္ဈာ-
 သယသမ္ပတ္တိဥပထမ္ဘိတော ကာယဝစီသံယမေတိ တတ္ထ ဒိန္နံ တတော ဥတ္တရိ
 မဟပ္ပလန္တိ၊ ဒသသီလံ ပန ပရိပုဏ္ဏုပေါသထသီလံ၊ တတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ
 “**တတော ဥတ္တရိ မဟပ္ပလ**”န္တိ ဝုတ္တံ။ သာမဏေရသီလာဒိနံ ပန ဥတ္တရိ
 ဝိသိဋ္ဌတရာဒိဘာဝတော၊ တတ္ထ တတ္ထ ဒိန္နဿ ဝိသေသမဟပ္ပလတာ ဝုတ္တာ။

မဂ္ဂသမဂ္ဂိတာ နာမ မဂ္ဂစိတ္တက္ခဏပရိစ္ဆိန္နာ၊ တသ္မိဉ္စ ခဏေ ကထံ ဒါတုံ
 ပဋိဂ္ဂဟေတုဉ္စ သမ္ဘဝတီတိ စောဒေတိ “**ဣံ ပန မဂ္ဂသမဂ္ဂိဿ သက္ကာ ဒါနံ
 ဒါတု**”န္တိ။ ဣဘရော တာဒိသေ သတိ သမယေတိ ဒသေန္တော “**အာမ
 သက္ကာ**”တိ ပဋိဇာနိတွာ “**အာရဒ္ဓဝိပဿကော**”တိအာဒိနာ တမတ္ထံ ဝိဝရတိ။
 တသ္မိံ ခဏေဘိ တသ္မိံ ပက္ခိပနက္ခဏေ။ ယဒိ အဋ္ဌမကဿ သောတာပန္နဿ

ဒိန္နဒါနံ ဖလတော အသင်္ချေယျမေဝ၊ ကော နေသံ ဝိသေသောတိ အာဟ
 “တတ္ထာ”တိအာဒိ။ ကေန သတိပိ အသင်္ချေယျဘာဝသာမညေ အတ္ထိ နေသံ
 အပ္ပဗဟုဘာဝေါ သံဝနဋ္ဌာယိအသင်္ချေယျမဟာကပ္ပိသင်္ချေယျာနံ ဝိယာတိ
 ဒဿေတိ။ မဂ္ဂသမင်္ဂီနံ တေန တေန ဩဓိနာ သံကိလေသဓမ္မာနံ ပဟိယမာ-
 နတ္တာ ဝေါဒါနဓမ္မာနံ ဝဗ္ဗမာနတ္တာ အပရိယောသိတကိစ္စတ္တာ အပရိပုဏ္ဏ-
 ဂုဏတာ၊ ပရိယောသိတကိစ္စတ္တာ ဖလသမင်္ဂီနံ ပရိပုဏ္ဏဂုဏတာတိ တံတံမဂ္ဂဋ္ဌေဟိ
 ဖလဋ္ဌာနံ ခေတ္တာတိသယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဟေဋ္ဌိမဟေဋ္ဌိမေဟိ ပန မဂ္ဂဋ္ဌေဟိ
 ဥပရိမာနံ မဂ္ဂဋ္ဌာနံ၊ ဖလဋ္ဌေဟိ ဖလဋ္ဌာနံ ဥတ္တရိတရတာ ပါကဋ္ဌာ ဧဝ။ တထာ
 ဟိ ဥပရိမာနံ ဒိန္နဒါနဿ မဟပ္ပလတာ ဝုတ္တာ။

၃၈၀။ ကာမံ စေတ္တ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေ ဥဘတောသံဃေ ကေဝလေ စ ဘိက္ခု-
 သံဃေ ဒါနံ အတ္ထိ ဧဝ၊ န ပန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေ ဘိက္ခုသံဃေ၊ တံ ပန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခ-
 ဥဘတောသံဃေနဝ သင်္ဂဟိတန္တိ အဝိရုဉ္စံ။ န ပါပုဏန္တိ မဟပ္ပလဘာဝေန
 သဒိသတဗ္ဗိ၊ ကုတော အဓိကတံ။

“တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဥဘတောသံဃဿ”ဣစ္ဆေဝ ဝုတ္တတ္တာ “ဏိ-
 ဗနာ”တိအာဒိနာ စောဒေတိ။ ဣတရော ပရိနိဗ္ဗုတေ တထာဂတေ တံ ဥဒ္ဓိဿ
 ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိပရိစ္စာဂေါ ဝိယ စိဝရာဒိပရိစ္စာဂေါပိ မဟပ္ပလော ဟောတိ-
 ယေဝါတိ ကတွာ ပဋိပဇ္ဇနဝိမိ ဒဿေတုံ “ဥဘတောသံဃဿာ”တိအာဒိ ပုတ္တံ။
 “တ္ထေကာယေဝ ဘိက္ခု၊ ဥဒ္ဓိသထာ”တိ ဧဝံ ပရိစ္ဆေဒဿ အကရဏေန ဥပစာရ-
 သီမာပရိယာပနာနံ ခေတ္တပရိယာပနာနံ ဝသေန အပရိစ္ဆိန္နကမဟာဘိက္ခု-
 သံဃေ။

ဂေါတ္တံ ဝုစ္ဆတိ သာဓာရဏနာမံ၊ မတ္တသဒ္ဓေါ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော၊ တသ္မာ
 သမဏာတိ ဂေါတ္တမတ္တံ အနဘဝန္တိ ဓာရေန္တိတိ ဂေါတြဘုနော။ ဟေနာဟ
 “နာမမတ္တသမဏာ”တိ။ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတော သမဏဂဏော
 သံဃော၊ တသ္မာ သံဃော ဒုဿီလော နာမ နတ္ထိ။ ဂုဏသင်္ခါယာတိ အာနိ-
 သံသဂဏနာယ၊ မဟပ္ပလတာယာတိ အတ္ထော။ ကာသာဝ။ ပ။ အသင်္ချေ-
 ယျာတိ ဝုတ္တာ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ ဒိန္နတ္တာ။ ယထာ ပန သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ ဒါနံ ဟောတိ၊
 တံ ဝိမိ ဒဿေတုံ “သံဃဂတာ ဒက္ခိဏာ”တိအာဒိ ပုတ္တံ။ တတ္ထ ဖိတ္တိကာရန္တိ
 ဂါရဝံ။

သံဃတော န ပုဂ္ဂလတော။ အညထတ္တံ အာပဇ္ဇတိတိ “ဣမဿ မယာ ဒိန္နံ
 သံဃဿ ဒိန္နံ ဟောတိ”တိ ဧဝံ ဖိတ္တံ အနုပ္ပါဒေတွာ “သံဃဿ ဒဿာမိ”တိ

ဒေယျဓမ္မံ ပဋိယာဒေတွာ သာမဏေရဿ နာမ ဒါတဗ္ဗံ ဇာတန္တိ အညထတ္တံ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တဿ ဒက္ခိဏာ သံဃဂတာ န ဟောတိယေဝ ပုဂ္ဂလဝသေန စိတ္တဿ ပရိဏာမိတတ္တာ။ နိဗ္ဗေမတိကော ဟုတွာတိ “ကံ” န ခေါ မယာ ဣမဿ ဒိန္နံ ဟောတိ ဝါ, န ဝါ”တိ ဝိမတိံ အနုပ္ပါဒေတွာ “ယော ပနာ”တိ- အာဒိနာ ဝုတ္တာကာရေန ကရေတိ။

တတ္ထာတိအာဒိနာ ဝုတ္တဿေဝတ္တဿ ပါကဋကရဏတ္ထံ ဝတ္ထု နိဒဿေတိ “ပရသပုဒ္ဒဝါသိနော”တိအာဒိနာ။ ဩပုဇ္ဇာပေတွာ ပရိဘဏ္ဍံ ကာရေတွာ၊ ဟရိတဂေါမယေန ဥပလိမ္ပိတွာတိ အတ္ထော။ ကာသာဝကဏ္ဍသံဃဿာတိ ကာသာဝကဏ္ဍသမူဟဿ။ ကော သောဓေတိတိ မဟပ္ပလဘာဝကရဏေန ကော ဝိသောဓေတိ။ မဟပ္ပလဘာဝါပတ္တိယာ ဟိ ဒက္ခိဏာ ဝိသုဇ္ဈတိ နာမ။ တတ္ထ ယေသံ ဟတ္ထေ ဒိန္နံ၊ တေသံ ဝသေန ပဋိဂ္ဂါဟကတော ဒက္ခိဏာယ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ “တဒါပါဟံ အာနန္တ သံဃဂတံ ဒက္ခိဏံ အသင်္ခယံ အပ္ပမေယံ ဝဒါမိ”တိ စ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ကမ္မဝသေနေဝ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိံ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော အရိယသံဃေ ဒိန္နဒက္ခိဏာယ နိဗ္ဗိသိဉ္စ ကတွာ ဝုတ္တတ္တာ မတ္တကပ္ပတ္တဿေဝ အရိယသံဃဿ ဝသေန ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိံ ဒဿေန္တော “သာရိပုတ္တ။ ပ။ သောဓေန္တိ”တိ ဝတွာ ပုန “ယေ ကေစိ အရဟန္တော သောဓေန္တိ”တိ ဒဿေန္တော “အဝိဇာ”တိအာဒိမာဟ။ ထေရာ ဝိရပရိနိဗ္ဗုတတိ ဣဒံ အဇ္ဇတနာနမ္ပိ အရိယာနံ သာဝကတံ ဒဿေန္တေန မဂ္ဂသောဓနဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ န ဥဒ္ဓိဿ ပုညကရဏေ သတိ အကရဏပ္ပတ္တိယာ။ ဧဝံ ဟိ “အသိတိမဟာထေရာ သောဓေန္တိ”တိ ဣဒံ သုဝုတ္တံ ဟောတိ, န အညထာ။

“သံဃဂတာယ ဒက္ခိဏာယာ”တိ ကာမဉ္စေတံ သာဓာရဏ.ဝစနံ၊ တထာပိ တတ္ထ တတ္ထ ပုဂ္ဂလဝိသေသော ဉာတဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော “အတ္ထိ ပုဒ္ဓပ္ပပုဓေါ သံဃော”တိအာဒိမာဟ။ န ဥပနေတဗ္ဗော ဘဂဝတော ကာလေ ဘိက္ခုနံ အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါဂုဏ.ဝသေန အတိဝိယ ဥဋ္ဌာရဘာဝတော, တေရဟိ တဒ-ဘာဝတော။ တေရဟိ သံဃော။ ပ။ န ဥပနေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ နယာနုသာရေန အတ္ထော ဝတ္တဗ္ဗော။ တေန တေနေဝ သမယေနာတိ တဿ တဿ ကာလဿ သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိမုခေန ပဋိပတ္တိယာ ဥဋ္ဌာရတံ အနုဋ္ဌာရတဉ္စ ဥလ္လိင်္ဂေတိ။ ယတ္ထ ဟိ ဘိက္ခု ရဏေဟိ သဗ္ဗသော ပရိပုဏ္ဏာ ဟောန္တိ၊ တသ္မိံ သမယေ သံဃဂတာ ဒက္ခိဏာ ဣတရသ္မိံ သမယေ ဒက္ခိဏတော မဟပ္ပလတရာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ သံဃေ ဝိတ္တိကာရံ ကာတုံ သက္ကောန္တဿာတိ သုပ္ပုပ္ပန္နတာဒိံ သံဃေ အာဝဇ္ဇိတွာ

သံဃဂတေန ပဿာဒေန၊ သံဃဿ သမ္ပုဓါ ဝိယ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ စ ဂါရဝဝသေန
ဒေန္တဿ ပုထုဇ္ဇနသမဏေ ဒိန္တံ မဟပ္ပလတရံ သံဃတော ဥဒ္ဓိသိတွာ ဂဟိတတ္တာ၊
“သံဃဿ ဒေဝီ”တိယေဝ ဒိန္တတ္တာ စ။

သေဝ နယောတိ ဣမိနာ “သောတာပန္နေ ဒိန္တံ မဟပ္ပလတရံ”န္တိ ဝေမာဒိံ
အတိဒိသတိ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဥဒ္ဓိသိတွာ ဂဟိတော သကဒါဂါမီ၊ ပါဠိပုဂ္ဂလိ-
ကော အနာဂါမီတိ ဝေမာဒိံ သင်္ဂဟိတံ။ မဟပ္ပလတရမေဝ။ တေနာဟ
ဘဂဝါ “န တွေဝါဟံ အာနန္တ ကေနစိ ပရိယာယေန သံဃဂတာယ
ဒက္ခိဏာယ ပါဠိပုဂ္ဂလိကံ ဒါနံ မဟပ္ပလတရံ ဝဒါမီ”တိ။ ယဒိ ဒိဏာ-
သဝေ ဒိန္တဒါနတော သံဃတော ဥဒ္ဓိသိတွာ ဂဟိတဒုဿီလေပိ ဒိန္တဒါနံ
မဟပ္ပလံ၊ ဧဝံ သန္တေ “သီလဝတော မဟာရာဇ ဒိန္တံ မဟပ္ပလံ၊ နော တထာ
ဒုဿီလေ”တိ ဣဒံ ကထန္တိ အာဟ “တံ ဣဒံ နယံ ပဟာယာ”တိအာဒိ။
သံဃတော ဥဒ္ဓိသိတွာ ဂဟဏဝိမိံ ပဟာယ ဒုဿီလဿေဝ ဂဟဏဝသေန
ပုတ္တံ။ ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ဣမဿ ပဒဿ ဝသေန ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဟိ
“ပဋိဂ္ဂါဟကာ ဟောန္တိ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ”တိ အာဂတံ။

၃၈၁။ ဝိသုဇ္ဈတီတိ န ကိလိဿတိ၊ မဟာဇုတိကာရိ မဟာဝိပ္ပာရာ
ဟောဟိဘိ အက္ခော။ သုဝိဓဓမ္မောတိ ရာဂါဒိအသုစိဝိဓမ္မနေန သုစိသဘာဝေါ။
န ပါပဓမ္မောတိ န နိဟိနသဘာဝေါ ပါပကိရိယာယ။ အကုသလဓမ္မော ဟိ
ကေန္တနိဟိနော။ ဇူဇကော သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော န ဟောတိ၊ တဿ
မဟာဓောမိသတ္တဿ အတ္တနော ပုတ္တဒါနံ ဒါနပါရမိယာ မတ္ထကံ ဂဏှန္တံ
မဟာပထဝိကမ္ပနသမတ္ထံ ဇာတံ၊ သွာယံ ဒါနဂုဏော ဝေဿန္တရမဟာ-
ရညာ ကထေတဗ္ဗောတိ။

ဥဒ္ဓရတီတိ မဟုလံ ကတပါပကမ္ပဝသေန လဒ္ဓဝိနိပါတတော ဥဒ္ဓရတိ၊
တသ္မာ နတ္ထိ မယံ ကိဉ္စိ စိတ္တဿ အညထတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယော။

ပေတဒက္ခိဏန္တိ ပေတေ ဥဒ္ဓိဿ ဒါတဗ္ဗဒက္ခိဏံ။ ပါဝိတကာဇလယေဝါတိ
“ဣဒံ ဒါနံ အသုကဿ ပေတဿ ဟောတူ”တိ ဥဒ္ဓိသနဝသေန ပတ္တေ ပါဝိတ-
ကာလေယေဝ။ အဿာတိ ပေတဿ။ ပါပုဏီတိ ဖလသမာပတ္တိယာ
ဝသေန ပါပုဏီ။ အယံ ဟိ ပေတေ ဥဒ္ဓိဿ ဒါနေ ဓမ္မတာ။

တဒါ ကောသလရညော ပရိစ္စာဂဝသေန အတိဝိယ ဥဋ္ဌာရဇ္ဈာသယတံ၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ စ ဘိက္ခုသံဃဿ ဥက္ကံသဂတဂုဏာဝိသိဋ္ဌတံ သန္ဓာယာဟ “အသဒ္ဓိ-သဒါနံ ကထေတဗ္ဗ”န္တိ။

အသာရဗ္ဗိ ခေတ္တန္တိ သာရဟီနံ ဒုက္ခေတ္တံ။ သမယေတိ ကသနာရဟေ ကာလေ။ ပံသုံ အပနေတွာတိ နိဿာရံ ပံသုံ နိဟရိတွာ။ သာရမီဇာနီတိ သဘာဝတော အဘိသင်္ခါရတော စ သာရဘူတာနိ ဗိဇာနိ။ ပတိဋ္ဌပေတွာတိ ဝပိတွာ။ ဧဝန္တိ ယထာ ကဿကော အတ္တနော ပယောဂသမ္ပတ္တိယာ အသာရေပိ ခေတ္တေ ဖလံ အဓိဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ သီလဝါ အတ္တနော ပယောဂ-သမ္ပတ္တိယာ ဒုဿီလဿပိ ဒတွာ ဖလံ မဟန္တံ အဓိဂစ္ဆတိ။ ဣမိနာ ဥပါယေနာတိ ဣမိနာ ပဌမပဒေ ဝုတ္တနယေန။ သဗ္ဗပဒေသုတိ သဗ္ဗကောဋ္ဌာ-သေသု ဝိသုဇ္ဈနံ ဝုတ္တံ၊ တတိယပဒေ ပန ဝိသုဇ္ဈနံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။

၃၀၂။ အရဟတော ဒိန္နဒါနမေဝ အဂ္ဂံ ဒါနစေတနာယ ကေနစိ ဥပက္ကိ-လေသေန အနုပက္ကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကဿ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျတ္တာ။ တေနာဟ “ဘဝါလယဿ ဘဝပတ္တနာယ အဘာဝတော”တိ၊ “ဥဘိန္နမ္ပိ”တိ ဝစနသေ-သော။ ဝိဏာသဝေါ ဒါနဖလံ န သဒ္ဓဟတိတိ ဣဒံ တဿ အပ္ပဟိနကိလေသ-ဇနဿ ဝိယ ကမ္မကမ္မဖလာနံ သဒ္ဓဟနာကာရေန ပဝတ္တိ နတ္ထိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ၊ ယတော အရဟာ “အသဒ္ဓေါ အကတညူ စ။ပ။ ပေါရိသော”တိ ဧဝံ ဖိယတိ။ အသဒ္ဓဟနံ အနုမာနပက္ခိကံ၊ အနုမာနဉ္စ သံသယပုဗ္ဗကံ၊ နိဿန္တိဒ္ဓေါ စ ကမ္မကမ္မဖလေသု ပစ္စက္ခဘာဝံ ဂတော။ တမေဝ ဟိ နိစ္ဆိတဘာဝသိဒ္ဓိ နိဿန္တိဋ္ဌတံ သန္ဓာယ “ဒါနဖလံ သဒ္ဓဟန္တာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယဒိ ဧဝံ တေန ကတကမ္မံ ကမ္မလက္ခဏပုတ္တံ ဟောတိတိ အာဟ “ဝိဏာသဝေနာ”တိအာဒိ။ တေနောပါဟ “နိစ္ဆန္တရာဂတ္တာ”တိ၊ တေဉ္စ လက္ခဏဝစနံ၊ ကေနစိ ကိလေသေန အနုပက္ကိလိဋ္ဌတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော။ အဿာတိ ဝိဏာသဝဿ ဒါနံ။

ဣ’ ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာတိအာဒိနာ ဒါယကတော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိ စောဒိတာ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရေနာတိအာဒိနာ ပန ပဋိဂ္ဂါဟကတောတိ ဝဒန္တိ၊ တဒယုတ္တံ သာဝကဿ မဟပ္ပလဘာဝေ သံသယာဘာဝတော၊ ဟေဋ္ဌာ နိစ္ဆိတတ္တာ စ၊ တဿ ဥဘယေနပိ ဒါယကတော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိ ဧဝံ စောဒိတာ။ သာ ဟိ ဣဓ သာဓာရဏဝသေန နိစ္ဆိတတ္တာ သံသယဝတ္ထု။

တေနာဟ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဥပဇ္ဈိ”တိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဟိတိအာဒိ ယထာဝုတ္တအတ္ထဿ ကာရဏဝစနံ။ အညော ခါနဿ ဝိပါကံ ဇာနိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ သဗ္ဗသော သတ္တာနံ ကမ္မဝိပါကဝိဘာဂဇာနနဉာဏဿ အနနညာတတ္တာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ န ဇာနန္တိ၊ ခါနသံဝိဘာဂဿ ဝိပါကံ ယထာဟံ ဇာနာမိ၊ တသ္မာ အဒတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ”တိအာဒိ။ ဧတေန ဧတ္ထ ဉာဏဝိသောဓနံ နာမ ကထိတံ၊ န ဒက္ခိဏာယ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ ခါယကတော ပဋိဂ္ဂါဟကတော စ ဝသေန ဟောတီတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဒိန္နခါနံ သဗ္ဗသော ဥပတ္တိလေသဝိသုဒ္ဓိယာ ဉာဏဿ စ အတိဝိယ ဥဋ္ဌာရတ္တာ မဟာနဘာဝံ နာမ သိယာ မဟာဝေဇဇဝန္တဉ္စ၊ န မဟပူလံ တေသံ သန္တာနေ ပရိပုဏ္ဏုဖလဿ အသမ္ဘဝတော။ ယဒိ ဒိန္နခါနံ ပရိပုဏ္ဏုဖလံ န ဟောတိ ဥဘယဝိပါကခါနဘာဝတော၊ ပဝတ္ထိဝိပါကခါယံ ပန ဟောတီတိ ဒသေန္တော “ခါနံ ဟိ”တိအာဒိမာဟ။

စတုဟိတိ သဟယောဂေ ကရဏဝစနံ၊ စတုဟိ သမ္မဒါဟိ သဟဂတာ သဟိတံ ကတွာတိ အတ္ထော။ ဣမာ စတဿော သမ္မဒါ သဗ္ဗသာဓာရဏဝသေန ဝုတ္တာ၊ န ယထာဝိဂတပုဂ္ဂလဝသေန။ တေနာဟ “ဒေယျဓမ္မဿ ဓမ္မေနာ”တိအာဒိ။ တသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေတိ ယသ္မိ အတ္တဘာဝေ တံ ခါနမယံ ပုညံ ဥပ္ပန္နံ၊ တသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ စေတနာယ မဟန္တတ္တာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ဟုတွာ ဝိပစ္စတိတိ အတ္ထော။ ပုဗ္ဗစေတနာဒိဝသေနာတိ သန္နိဋ္ဌာပကဇေနဝိထိတော ပုဗ္ဗာပရိဝိစေတနာဝသေန၊ အညထာ သန္နိဋ္ဌာပကဝိထိယံယေဝ ပုဗ္ဗစေတနာဒိဝသေနာတိ ဝတ္ထုဗ္ဗံ သိယာ။ သာ ဟိ စေတနာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဘူတာ တသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ န ဣတရာ။ မဟတ္တတာတိ ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဝသေန ဉာဏသမ္ပယောဂါဒိဝသေန စေတနာယ ဥဋ္ဌာရတော။ ဝိဏာသဝဘာဝေနာတိ ယဿ ဒေတိ၊ တဿ ဝိဏာသဝဘာဝေန။ ဝတ္ထုသမ္ပန္နတာတိ ဧတ္ထ ယထာ ပဋိသသညာနာနတ္ထသညာနံ ဝိဂမေန ဒိဗ္ဗဝိဟာရာနံ ဝသေန၊ ဗျာပါဒသညာဒီနံ ဝိဂမေန မြဟ္မဝိဟာရာနံ ဝသေန၊ သဗ္ဗသော ရူပသညာနာနတ္ထသညာနံ ဝိဂမေန အာနေဉ္ဇဝိဟာရာနံ ဝသေန၊ သဗ္ဗသော နိစ္စသညာဒီနံ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ သဗ္ဗသင်္ခါရဝိမုခတာယ အရိယဝိဟာရာနံ ဝသေန ဝတ္ထုသမ္ပန္နတာ ဣန္ဒြိယာ။ တံတံသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနေန သန္တာနဿ နိရောဓသောဓနတာ တံ ဒိဝသံ နိရောဓဿ

သာဓနတာ နာမ။ ဝတ္ထုသမ္ပန္နတာတိ သဗ္ဗသော နိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇ-
 နေန ဝတ္ထုသမ္ပန္နတာ ဣတ္ထိကာ၊ န သဗ္ဗသော အနဝသေသသညာနိရောဓတာ-
 ယာတိ အာဟ “တံ ဒိဝသံ နိရောဓတော ဝုဋ္ဌိတဘာဝေန ဝတ္ထုသမ္ပန္နတာ”တိ။
 သညာနိရောဓဿ စေတ္ထ အစွာသန္ဓတံ သန္ဓာယ “တံ ဒိဝသံ”န္တ ဝုတ္တံ။ ယံ
 ပနေတ္ထ အတ္ထတော အဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ဝိဘင်္ဂဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

၅-သဠာယတနဝဂ္ဂ

၁-အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈၃။ အဓိမတ္တဂိလာနောတိ အဓိကာယ မတ္တာယ မရဏဿ အာသန္တ-
တာယ အဘိဝိယ ဂိလာနောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “မရဏသေယျံ ဥပ-
ဂတော”တိ။ အခဏံ အကာသိ ဂဟပတိနော သတ္တရိ ပရမပေမတ္တာ။ ယတ္ထကံ
ဓဿာတိ “သကိ” ဝါ ဒွိက္ခတ္တံ ဝါ”တိ ဝုတ္တံ ယတ္ထကံ အဿ ဂဟပတိဿ။

၃၈၄။ ဩသက္ကန္တိတိ ပရိဟာယန္တိ။ ဩတ္တရန္တိတိ အဘိဘဝန္တိ။ ဥသ္မာ
နာမ ကမ္မဇတေဇောဓာတု၊ သာ သဟ ဇိဝတိန္ဒြိယနိရောဓာ ပရိယာဒိယတိ၊
ယာဝ တာ အာယုဥသ္မာ ဝတ္တန္တိ၊ တာဝ မရဏန္တိကာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တေဝ
ဝိညာဏဿ အနိရုဒ္ဓတ္တာ။ တေနာဟ “ယာဝ ဥသ္မာ”တိအာဒိ။

၃၈၅။ တိဟိ ဂါဟေဟိတိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟေဟိ။ ပဋိဗောဟိတုံ
ဝိက္ခမ္ဘေတုံ။ ဓက္ခု၊ တိဟိ ဂါဟေဟိ န ဂဏှိဿာဒိတိ မာနဂ္ဂါဟပဋိက္ခေပ-
မုခေန စက္ခုသျှိ အနိစ္စာနုပဿနာတိ ဒဿေတိ။ အနိစ္စာနုပဿနာယ ဟိ
သတိ အပ္ပတိဋ္ဌော မာနဂ္ဂါဟော၊ ဒုက္ခာနုပဿနာယ သတိ အပ္ပတိဋ္ဌော
တဏှာဂ္ဂါဟော၊ အနတ္တာနုပဿနာယ သတိ အပ္ပတိဋ္ဌော ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟေဟိ၊
ဂါဟော စ နာမ ဩဋ္ဌာရိကော၊ တသ္မိံ ဝိဂတေပိ နိကန္တိ တိဋ္ဌေယျာတိ တံ
ဝိဇဟာပေတုကာမေန “န စ မေ စက္ခုနိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိ”တိ
ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဝိညာဏဉ္စာပိ မေ ဓက္ခုနိဿိတံ န ဘဝိဿတိ”တိ။ သဗ္ဗံ
ကာမဘဝဂ္ဂုပန္တိ ကာမဘူမိပရိယာပန္တံ သဗ္ဗံ ရူပက္ခန္ဓမာဟ၊ “ကာမရူပဘဝ-
ရူပ”န္တိ ဝါ ပါဌော၊ သော ယုတ္တော ဣမဿ ဝါရဿ ဧဝ အနဝသေသ-
ပဉ္စဝေါကာရဘဝပရိယာပန္နတော။ တထာ ဟိ ဥပရိ စတုဝေါကာရဘဝေါ
အနဝသေသတော ဝုတ္တော။

၃၈၆။ ဣဓလောကန္တိ ဧတ္ထ သင်္ခါရလောကဝိသယောတိ အဓိပ္ပါယေန
“ဝသနဋ္ဌာနံ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တဉ္စ ခေါ ပဌမဒုတိယဝါရေဟိ ဣဓ-
လောကော ဂဟိတောဘိ ကဘွာ။ ပဌမဒုတိယဝါရေဟိ ပန ဣဓလောကော
ပရလောကောတိ ဝိဘာဂေန ဝိနာ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ ဂဟိတော၊ တထာ
တဘိသဝါရေ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ စတုဝေါကာရဘဝေါ စ ဂဟိတောတိ ပုန
ဒိဋ္ဌဓမ္မသမ္ပရာသဝသေန တံ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ “န ဣဓလောက”န္တိအာဒိ

ဝုတ္တံ။ ဣဓလောကန္တိ စ သတ္တသင်္ခါရဝသေနဝ ဂဟိတံ။ သဗ္ဗမ္ပိ သင်္ခါရဝသေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဒဿေတုံ “ယမ္ပိ မေ ဒိဋ္ဌ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ ကေစိ။ အပရိတ-
 သနတ္တံ တဏှာပရိတဿနာယ အနုပ္ပါဒနတ္တံ။ ယဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မောတိ ဝုစ္စတိ၊
 တဿ ပန အဘာဝတော “မနုဿလောကံ ဌပေတွာ သေသာ ပရလောကာ
 နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယေသံ ပန “ဣဓလောက”န္တိ ဣမိနာ သတ္တလောကဿပိ
 ဂဟဏံ ဣစ္ဆိတံ၊ တေသံ မတေန “မနုဿလောကံ ဌပေတွာ”တိ ယောဇနာ။

၃၈၇။ အဇ္ဈိယသီတိ အတ္တဘာဝေ ဘောဂေသု စ အပေက္ခံ ကရေသီတိ
 အတ္ထော။ ဧဝရူပီတိ ယာဒိသီ တဒါ ဓမ္မသေနာပတိနာ ကထိတာ၊ ဧဝရူပီ။
 ဓမ္မကဏာ န သုတပုဗ္ဗာဘိ ယထာကထိတာကာရမေဝ သန္ဓာယ ပဋိက္ခေပေါ၊
 န သုဒုမဂန္တိရသုညတာပဋိသံယုတ္တတာသာမညံ။ တေနာဟ “ဧဝံ ပနာ”တိ-
 အာဒိ။

မယာ ဂတမဂ္ဂမေဝ အနုဂစ္ဆသီတိ ဒါနမယပုညဘာဝသာမညံ ဂဟေတွာ
 ဝဒတိ၊ န ဗောဓိသတ္တဒါနဘူတံ ဒါနပါရမိတံ။ န ပဋိဘာတိတိ ရုစ္စနဝသေန
 စိတ္တေ န ဥပတိဋ္ဌတိ။ တေနာဟ “န ရုစ္စတိ”တိ။ တထာ ဟေသ ဝဇ္ဇာဘိရ-
 တောတိ။ ဥဇုမဂ္ဂါဝဟာ ဝိပဿနာ ဘဂဝတာ ပနဿ ကထိတပုဗ္ဗာ။

၃၈၈။ ဒေသိတဂုဏတ္တာ ဒေသိယမာနဂုဏတ္တာ စ ဣသိ၊ အသေက္ခာ သေက္ခာ
 ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာ စ၊ ဣသိနံ သံသော၊ တေန နိသေဝိတန္တိ ဣသိသံသနိသေဝိတံ။
 ကာမံ တဿ ဝိဟာရဿ ဂန္ဓကုဋ္ဌိပါသာဒကုဋ္ဌာဂါရာဒိဝသေန နိသီဒန-
 နိပဇ္ဇနာယ ရုက္ခလတာဒိဝသေန ဘူမိသယာဒိဝသေန စ အနညဿာဓာရဏာ
 မဟတိ ရမဏီယတာ အတ္ထေဝ၊ သာ ပန ဂေဟဿိတဘာဝေန အရိယာနံ စိတ္တံ
 တထာ န တောသေတိ၊ ယထာ အရိယာနံ နိသေဝိတဘာဝေနာတိ အာဟ
 “ပဌမဂါထာယ ဇေတဝနဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတွာ”တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ယတ္ထ
 အရဟန္တာဝိဟရန္တိ၊ တံ ဘူမိရာမဏေယျက”န္တိ။ အပစယဂါမိနိ စေတနာ
 သတ္တာနံ သုဒ္ဓိမာဝဟတိတိ အာဟ “ကမ္မန္တိ မဂ္ဂစေတနာ”တိ။ စတုန္တံ အရိယ-
 သစ္စာနံ ဝိဒိတကရဏဌေန ကိလေသာနံ ဝိက္ခမ္ဘနဌေန စ ဝိဇ္ဇာ၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိတိ
 အာဟ “ဝိဇ္ဇာတိ မဂ္ဂပညာ”တိ။ သမာဓိပက္ခိကော ဓမ္မော နာမ သမ္မာဝါယာမ-
 သတိသမာဓယော။ တထာ ဟိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယော သမာဓိပိ သမာဓိပက္ခိကော။
 သီလံ တဿ အတ္ထိတိ သီလန္တိ အာဟ “သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿ ဇိဝိတံ ဥတ္တမ”န္တိ။
 ဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပေတိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။ တတ္ထ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ ဥပကာရကဘာဝေန

၁-တေန (က) ၂-ဒ ၁-၂၇၊ ဒ ၂-၃၄၄၊ သံ ၁-၂၃၄-ဝိဇ္ဇေသု။

ဝိဇ္ဇာဘာဂေါ။ တထာ ဟိ သော ပညာက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတောတိ ဝုစ္စတိ၊ ယထာ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပညာက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတော၊ ဧဝံ ဝါယာမသတိယော သမာဓိ-
 က္ခန္ဓသင်္ဂဟိတောတိ။ တေနာဟ “ဓမ္မောတိ ဝါယာမသတိသမာဓယော”တိ။
 “ဓမ္မော”တိ ဟိ ဣဓ သမ္မာသမာဓိ အဓိပ္ပေတော “ဧဝံဓမ္မော တေ ဘဂဝန္တော
 အဟေသု”န္တိအာဒိသု^၁ ဝိယ။ ဝါစာကမ္ပန္တာဇီဝါတိ သမ္မာဝါစာကမ္ပန္တာဇီဝါ
 မဂ္ဂပရိယာပန္တာ ဧဝံ တေ သဗ္ဗေပိ ဂဟိတောတိ။ တေနာဟ “ဧတေန အဋ္ဌကိ-
 ဧကေန မဂ္ဂေနာ”တိ။

ဥပါယေနာတိ ယေန ဝိဓိနာ အရိယမဂ္ဂေါ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ တေန သမာဓိ-
 ပက္ခိယံ ဝိပဿနာဓမ္မဉ္စေဝ မဂ္ဂဓမ္မဉ္စ။ “အရိယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသမာဓိ”
 ဒေသေဿာမိ သဥပနိသံ သပရိက္ခာရ”န္တိ^၂ ဟိ ဝစနတော သမ္မာသမာဓိ-
 အာဒယော မဂ္ဂဓမ္မာပိ သမာဓိပက္ခိယာ။ ဝိစိနေယျာတိ ဝိမံသေယျ၊ ဘာဝေ-
 ယျာတိ အတ္ထော။ တတ္ထာတိ ဟေတုမိ ဘုမ္မဝစနံ။ အရိယမဂ္ဂဟေတုကာ ဟိ
 သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိ။ တေနာဟ “တသ္မိံ အရိယမဂ္ဂေ ဝိသုဇ္ဈတိ”တိ။ ပဉ္စက္ခန္ဓဓမ္မံ
 ဝိစိနေယျ၊ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ ဝိပဿေယျ။ တေသု ဟိ ဝိပဿိယမာနေသု
 ဝိပဿနာ ဥက္ကံသဂတာ။ ယဒဂ္ဂေန ဒုက္ခသစ္စံ ပရိညာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ၊
 တဒဂ္ဂေန သမုဒယသစ္စံ ပဟာနပဋိဝေဓေန၊ နိရောဓသစ္စံ သစ္စိကိရိယာပဋိ-
 ဝေဓေန၊ မဂ္ဂသစ္စံ ဘာဝနာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ၊ ဧဝံ အစူန္တဝိသုဒ္ဓိယာ
 သုဇ္ဈတိ။ တေနာဟ “ဧဝံ ဧတသု ဝတူသု သစ္စေသု ဝိသုဇ္ဈတိ”တိ။ ဣဓာပိ
 နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ။ သစ္စေသု ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈိယမာနေသုတိ ဝစနသေသော။

အဝဇာရဏဝစနန္တိ ဝဝတ္ထာပနဝစနံ၊ အဝဇာရဏန္တိ အတ္ထော။ သာရိပုတ္တော-
 ဝါတိ စ အဝဇာရဏံ တဿ သာဝကဘာဝတော သာဝကေသု သာရိပုတ္တောဝ
 သေယျောတိ ဣမမတ္ထံ ဒီပေတိ။ ကိလေသဥပသမေနာတိ ဣမိနာ မဟာထေ-
 ရဿ တာဒိသော ကိလေသုပသမောတိ ဒေသေတိ၊ ယဿ သာဝကဿ ဝိသယေ
 ပညာယ ပါရမိပ္ပတ္တိ အဟောသိ။ ယဒိ ဧဝံ “ယောပိ ပါရင်္ဂတော ဘိက္ခု၊ တော-
 ဝပရမော သိယာ”တိ ဣဒံ ကထန္တိ? တေသံ တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနေ ပညာယ
 ပါရမိပ္ပတ္တိသာဝကဝသေနတံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အထ ဝါ “နတ္ထိ ဝိမုတ္တိယာ နာ-
 နတ္ထ”န္တိ? ဝစနတော သာဝကေဟိ ဝိမုတ္တိပညာမတ္ထံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ တေ-
 နာဟ “ပါရင်္ဂတောတိ နိဗ္ဗာနံ ဂတော”တိအာဒိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁-ဒီ ၂-၇၊ မ ၃-၁၆၀၊ သံ ၃-၁၃၈-ပိဋေသု၊
 ၂-မ ၃-၁၁၆-ပိဋေ။
 ၃-ဒီ-၆ ၃-၅၄၊ မူလဒီ ၂-၂-ပိဋေသု။

၂-ဆန္ဒောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈၉။ ဆန္ဒောတိ ဣဒံ တဿ နာမန္တိ အာဟ “ဝေဓာမကော ထေ-
 ရော”တိ။ ယဿ ပန သတ္တာရာ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ မြဟ္မဒဏ္ဍော အာဏတ္တော၊
 အယံ သော န ဟောတိတိ ဒဿန္တော အာဟ “န အဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တေတ္ထ-
 ရော”တိ။ လောကနာထဿ အဘိနိက္ခမနကာလေ ကပိလပုရတော နိက္ခန္တောတိ
 အတ္တော။ ဂိလာနပုစ္ဆကာတိ ဂိလာနဿ ပုစ္ဆနကာ၊ ဂိလာနဘာဝဿ အဝတ္ထံ
 သောတုကာမာတိ အတ္တော။ သသနတော ဟိ သနတော သတ္တန္တိ အာဟ
 “ဇိဝိတဟာရကသတ္တ”န္တိ။

၃၉၀။ ဥပဝဇ္ဇံ တေဿ နတ္ထိတိ အနုပဝဇ္ဇံ၊ ကရဇကောယံ ကတွာ
 အာယတိ ဥပ္ပတ္တိရဟိတန္တိ အတ္တော။ တေနာဟ “အနုပ္ပတ္တိက”န္တိ။

၃၉၁။ ခယဝယံ ဥတွာတိ သင်္ခါရဂတံ ခဏဘင်္ဂံ နေတွာ ဤဏေန
 ယာထာဝတော ဥတွာ။ နေတံ မမာတိ ဒုက္ခတော သမနုပဿနာ သင်္ခါရေသု
 ဒိဋ္ဌေသု မမံကာရာဘာဝတော။ နေသောဟမသ္မိတိ အနိစ္စတော သမနု-
 ပဿနာ အနိစ္စတော တေသု ဒိဋ္ဌေသု အဟံကာရာဘာဝတော။ န မေသော
 အတ္တာတိ အနတ္တတော သမနုပဿနာ အနတ္တတော တေသု ဒိဋ္ဌေသု အတ္တဂ္ဂါ-
 ဟာဘာဝတောတိ အာဟ “နေတံ မမ။ ပ။ အတ္တာတိ သမနုပဿာမိ”တိ။

၃၉၃။ တသ္မာ ပုထုဇ္ဇနောတိ ယသ္မာ အရိယော သဗ္ဗသော ပရိညာတ-
 ဝတ္ထုကော ဒုက္ခဝေဒနံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ
 ပုထုဇ္ဇနော၊ ကေဝလံ ပန အဓိမာနေနေဝ “နာဘိကင်္ခါမိ ဇိဝိတံ၊ ပရိစိဏ္ဍော
 မေ သတ္တာ၊ နိရောဓံ ဒိသ္မာ”တိဝေဒတိတိ အဓိပ္ပါယော။ ဣဒမ္ပိတိ ဣဒမ္ပိ “နိဿိ-
 တဿ စလိတ”န္တိအာဒိ။ တဏှာနိဿိတဘာဝေန ဟိ အာယသ္မာ ဆန္ဒော
 မာရဏန္တိကံ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဣတော စိတော ပရိ-
 ဝတ္တန္တော စလတိ ဝိပ္ပန္နတိ၊ တသ္မာ “နိဿိတဿ စလိတ”န္တိအာဒိ မနသိကာတဗ္ဗံ၊
 တေန ဣဒံ သဗ္ဗံ တံ ဝိပ္ပန္နိတံ န ဘဝိဿတိတိ အဓိပ္ပါယော။ ကပ္ပသဒ္ဓေါ
 ကာလပရိယာယောပိ ဟောတိ၊ န ကာလဝိသေသဝါစကော ဧဝါတိ အာဟ
 “နိစ္စကပ္ပန္တိ နိစ္စကာလ”န္တိ။ ယထာ အပ္ပဟိနတဏှာဒိဋ္ဌိကော ပုဂ္ဂလော တံ-
 နိဿိတော အလ္လိနော၊ ဧဝံ တာဟိပိ နိဿိတော အမုတ္တဘာဝတောတိ အာဟ
 “တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ နိဿိတဿာ”တိ။ စလိတန္တိ ယထာ ယထာ အသမာရဒ္ဓါယ
 သမ္မာပဋိပတ္တိယာ အာဒိနဝဝသေန စလန္တိ ပန ယသ္မာ အရိယဿ ဝိနယေ
 ဝိရူပံ စလိတံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ အာဟ “ဝိပ္ပန္နိတံ ဟောတိ”တိ။ တာဒိသေ

ပန ပပဉ္စဝိက္ခမ္ဘနဝသေန စိတ္တဿ စလိတေ အသတိ ဘာဝနာယ ဝီထိပဋိ-
ပန္နတာယ ကိလေသပဋိပ္ပဿန္တိ ဧဝ ဟောတိတိ အာဟ “စလိတေ အသတိ
ပဿန္တိ”တိ။ တေန ဝုတ္တံ “ကိလေသပဿန္တိ နာမ ဟောတိ”တိ။

ဘဝန္တရံဒိသ္မာနမနဋ္ဌေန နတိ။ တေနာဟ “နတိယာ အသတိတိ ဘဝတ္ထာယ
အာလယနိကန္တိပရိယုဋ္ဌာနေသု အသတိ”တိ။ ပဋိသန္ဓိဝသေန အာဂတိ
နာမာတိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန ဘဝန္တရတော ဣဓေဝ အာဂမနံ နာမ၊
စုတိဝသေန စဝနဝသေန ဣတော ဘဝန္တရဿ ဂမနံ နာမ န ဟောတိ
အာဂတိဂတိယာ အသတိ ကတူပစိတဿပိ ကမ္မဿ ဥပ္ပတ္တိပရိကပ္ပဝသေန
ပဝတ္တိယာ အဘာဝတော။ စဝနဝသေနာတိ နိဗ္ဗတ္တဘဝတော စဝနဝသေန
စုတိ၊ အာယတိ” ဥပပဇ္ဇနဝသေန ဥပပါတော န ဟောတိ။ ယတော ဂတိ
အာဂတိ စဝနံ ဥပပါတော န ဟောတိ၊ တတော ဧဝ နေဝိဓ၊ န ဟုရံ၊ န
ဥဘယမန္တရေန၊ ကာယဿ ဂတိယာ အာဂတိယာ စ အဘာဝတော
သဗ္ဗသော စုတူပပါတော နတ္ထိ၊ တေန န ဣဓလောကေ ဌိတောတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊
န ပရလောကေ ဌိတောတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ န ဥဘယမန္တရေန ဌိတောတိ ဝတ္တဗ္ဗော။
တေနာဟ “နယိဓ လောကေ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဣဓလောကပရလောကဝိနိ-
မုတ္တဿ သံသရဏပဒေသဿ အဘာဝတော “န ဥဘယမန္တရေနာ”တိ
ဝုတ္တောတိ ဥဘယပရိယာပန္နော န ဟောတိတိ ပဋိက္ခိပန္နော “န ဥဘယတ္ထ
ဟောတိ”တိ အာဟ။ အယမေဝ အန္တောတိယော ဣဓလောကေ ပရလောကေ
စ အဘာဝေါ အဝိဇ္ဇမာနတာ အနုပ္ပဇ္ဇနံ၊ အယမေဝ သကလဿ ဒုက္ခမူလဿ
အန္တော ပရိယောသာနံ။

၃၉၄။ ကဏ္ဍနာဋိံ ဆိန္ဒိတိ နာဋိံ ဆိန္ဒိတုံ အာရတိ။ တသ္မိံ ဆိန္ဒိတုံ အာ-
ရဒ္ဒက္ခဏေ ဆေဒေါ စ ဝတ္တတိ၊ မရဏဘယဉ္စ ဩက္ကမိ အဝိတရာဂဘာဝတော၊
တတော ဧဝ ဂတိနိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာတိ။ “သောပိ နာမ သဗြဟ္မစာရိနံ အနုပဝဇ္ဇတံ
ဗျာကရိတွာ သဒ္ဓာဂမရဏံ မရိဿတိ”တိ သံဝိဝမာနသော သင်္ခါရေ အနိစ္စာဒိ-
ဝသေန ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တော။ အရဟတ္တံ ပတွာတိ ပုဗ္ဗေ မဟုသော ဝိပဿနာယ
ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ ပါပိတတ္တာ တာဝဒေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ အရဟတ္တဖလပစ္စ-
ဝေက္ခဏာနန္တရံ ကဏ္ဍနာဋိန္ဒေဒပစ္စယာ ဇီဝိတနိရေဓေန သမသိသီ ဟုတွာ
ပရိနိဗ္ဗာယိ။ န ဟိ အနိမ္မဘဝိကဿ အရဟတ္တံ အပ္ပတွာ ဇီဝိတန္တရယော
ဟောတိ။ ထေရဿာတိ အာယသ္မတော ဆန္ဒုတ္တေရဿ။ ဗျာကရဏေနာတိ
ဟေတုမှိ ကရဏဝစနံ “ဗျာကရဏေန ဟေတုနာ”တိ။ တန္တိမိတ္တံ ဟိ ထေရော

ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏန္တော ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတိ။ ဣမိနာတိ “အတ္ထိ ဘန္တေ”တိ-
အာဒိဝစနေန။ ထေရောတိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တတ္ထေရော။ ပုစ္ဆတိတိ ဘန္တေ
တထာ ကုလသံသဂ္ဂပသုတော ကထံ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိတိ ပုစ္ဆတိ။ “ပုဗ္ဗေ
ကုလေသု သံသဠဝိဟာရိ”တိ သဗြဟ္မစာရိနံ ပညာတဿပိ ဣမသ္မိံ “ဟောန္တိ
ဟေတေ သာရိပုတ္တာ”တိအာဒိနာ ဘဂဝတော ဝုတ္တဋ္ဌာနေ အသံသဋ္ဌဘာဝေါ
ပါကဋ္ဌော အဟောသိ။ ပက္ကမ္ပိ နိပက္ကံ ဝိယ သမ္မာပဋိပဇ္ဇမာနာပိ ကေမိ
အသညတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဆန္ဒောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၃-ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉၅။ အနန္တရသုတ္တေ “ပဋိသလ္လာနာတိ ဖလသမာပတ္တိတော”တိ ဝုတ္တံ
တတ္ထ ဓမ္မသေနာပတိနေ အရိယဝိဟာရဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ဣဓ ပန အကတ-
ကိစ္စဿ ပဋိသလ္လာနံ နာမ ကာယဝိဝေကောတိ အာဟ “ပဋိသလ္လာနာတိ
ဧကိဘာဝါ”တိ။ “စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ”တိ ပနေတ္ထ ဝိညေယျရူပံ ဝိဇာနန္တဿ
ဒွါရဘူတံ စက္ခုန္တိ ဥဘယံ အဇ္ဈတ္တိကံ ဗာဟိရဉ္စ အာယတနံ အဘိနန္ဒိတာဒိဿာ-
မညေန တဉ္စေတိ ဧတ္ထ တံ-သဒ္ဓေန ကေဇ္ဈံ ပစ္စာမဋ္ဌန္တိ အာဟ “တဉ္စေတိ တံ
စက္ခုဉ္စေဝ ရူပဉ္စေ”တိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝိညေယျသဒ္ဓေန ဇောတိတံ ဝိညာဏံ တံ-
သမ္ပယုတ္တဓမ္မာတိ တဒုဘယံ “မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ”တိ ပဒေန ကထိတမေ-
ဝါတိ ဣဓ န ဂဟိတံ။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။ သမောဓာနေနာတိ
သဟာဝဋ္ဌာနေန၊ စိတ္တေန နန္ဒိယာ တဏှာယ သဟ ပဝတ္တိယာ စိတ္တသဟုပ္ပတ္တိ-
ယာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန္ဒိ”တိ။ ပဉ္စက္ခန္ဓဒုက္ခဿ သမောဓာနန္တိ
ပဉ္စက္ခန္ဓသင်္ခါတဿ ဒုက္ခသစ္စဿ ပဉ္စဝေါကာရေ သဟပ္ပဝတ္တိ ဟောတိ။ ယသ္မာ
ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဆန္တံ ဒွါရာနံယေဝ ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တထာ သမုဒယောတိ၊
တသ္မာ အာဟ “ဣတိ ဆသု ဒွါရေယျ”တိအာဒိ။ ကိလေသဝဋ္ဌဿ ကမ္မဝဋ္ဌဿ
ဝိပါကဝဋ္ဌဿ စ ကထိတတ္တာ အာဟ “ဝဋ္ဋံ မတ္တကံ ပါပေတွာ ဒဿတိ”တိ။
ဒုတိယနယေတိ “သန္တိ စ ခေါ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တေ ဒုတိယေ ဒေသနာနယေ။
ပါဠိယေက္ခော အနုသန္တိတိ န ယထာနုသန္တိ နာပိ အဇ္ဈာသယာနုသန္တိတိ
အဓိပ္ပါယော၊ ပုစ္ဆာနုသန္တိဿ ပန ဣဓ သမ္ဘဝေါဝေ နတ္တိတိ။ သတ္တသု ဋ္ဌာနေယျတိ
အက္ခောသနေ ပရိဘာသနေ ပါဏိပ္ပဟာရေ လေဉ္စုပ္ပဟာရေ ဒဏ္ဍပ္ပဟာရေ
သတ္တပ္ပဟာရေ ဇီဝိတာဝေါရောပနေတိ ဣမေသု သတ္တသု။ “ဘဒ္ဒကာဝတိမေ”တိ-
အာဒိနာ ခန္တိပဋိသံယုတ္တံ သီဟနာဒံ နဒါပေတုံ။

၃၉၆။ ဓဏ္ဍာတိ ကောဓနာ၊ တေန ဒုသိတစိတ္တတာယ ဒုဋ္ဌာတိ ဝုတ္တာ။
 ကိဗ္ဗိဿာတိ ပါပါ။ ဖရုဿာတိ ဤသကမ္ပိ ပဿာဒသိနေဟာဘာဝေန လုဗ္ဗါ။
 ဖရုဿဝစနတာယ ဝါ ဖရုဿာ၊ တထာဘူတာ ပန လုဗ္ဗါ နာမ ဟောန္တိ၊
 တသ္မာ ဝုတ္တံ “ကက္ခဋ္ဌာ”တိ။ ဣဒဉ္စ တေတိ “ဟတ္ထစ္ဆေဒံ နာသိကစ္ဆေဒံ”န္တိ
 ဝေမာဒိံ ဣဒဉ္စ အနိဋ္ဌံ ကရိဿာမာတိ ဘယဒဿနေန တဇ္ဇေဿန္တိ။

ဆဋ္ဌိကမုဂ္ဂဓရနာတိ ဒဏ္ဍာနံ ကိရ အဂ္ဂပဿေ သဋ္ဌာကာရံ ဒဿေန္တိ၊
 တေန သော “ဆဋ္ဌိကမုဂ္ဂဓရေ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧကတောဓာရာဒိနာ သတ္တေနကရ-
 ဝါလခဂ္ဂါဒိနာ။ “ဣန္ဒြိယသံဝရာဒိနံ ဧတံ နာမ”န္တိ ဝတော ယတ္ထ ယတ္ထ ဣန္ဒြိယ-
 သံဝရာဒယော “ဒမော”တိ ဝုတ္တာ၊ တံ ပါဌပဒေသံ ဒဿေန္တော “သစ္စေနာ”တိ-
 အာဒိမာဟ။ မနစ္ဆဋ္ဌာနိ ဣန္ဒြိယာနိ ဒမေတိ သံဝရေတိတိ ဣန္ဒြိယသံဝရော၊
 ဒမော။ ရာဂါဒိပါပဓမ္မေ ဒမေတိ ဥပသမေတိတိ ဒမော၊ ပညာ။ ပါဏာတိ-
 ပါဘာဒိကမ္မကိလေသေ ဒမေတိ ဥပသမေတိ ဝိက္ခမ္ဘေတိတိ ဒမော၊ ဥပေါ-
 သထော။ ဗျာပါဒဝိဟေသာဒိကေ ဒမေတိ ဝိနေတိတိ ဒမောတိ အာဟ
 “ဣမသ္မိ” ပန သုတ္တေ ခန္တိ ‘ဒမော’တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ။ ဥပသမောတိ တဿေဝ
 ဒဿေ ဝေဝေစနံ၊ တသ္မာ ဒမော စ သော ဗျာပါဒါဒိနံ ဝိနယနဋ္ဌေန တေသံ-
 ယေဝ ဥပသမနဋ္ဌေန ဥပသမော စာတိ ဒမူပသမော၊ အဓိဝါသနခန္တိ။

၃၉၇။ တတ္ထ ခန္တိယံ ကတာမိကာရော တံ ဇနပဒံ ဂန္တော မဟာဇနဿ
 အဝဿယော ဟောတိ၊ တသ္မာ တဒဿ အပဒါနံ သမုဒါဂမတော ပဋ္ဌာယ
 ဝိဘာဝေတုံ “ကော ပနေသ ပုဏ္ဏော”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ဓဏ္ဍာတိ တေသ္မိ
 သုနာပရန္တဇနပဒေ။ အသပ္ပါယဝိဟာရန္တိ ဘာဝနာဘိယောဂဿ န သပ္ပါယံ
 ဝိဟာရံ။

ဧွေ ဘာတရောတိ အဝိဘတ္တသာပတေယျာ အဝိဘတ္တဝေါဟာရသံယောဂါ။
 တေနာဟ “တေယျ”တိအာဒိ။ ဇနပဒစာရိကံ ဓရန္တော ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ
 ဇနပဒေသု ဝိက္ကယံ ကရောန္တော။

“ဗုဒ္ဓပူဇံ ဓမ္မပူဇံ သံဃပူဇံ ကရိဿာမာ”တိ တန္တိန္တာ။ အဋ္ဌိမိဉ္စ အာဟစ္စ
 အဋ္ဌာသီတိ “ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝစနံ အဿုတပုဗ္ဗံ သောတပထံ ဥပဂတံ အနုပ္ပကံ
 ဝီတိသောမနဿံ သမုဋ္ဌာပေန္တံ ဝီတိသမုဋ္ဌာနပဏီတရူပေဟိ ဆဝိစမ္မာဒိနိ
 ဆိန္နိတွာ အဋ္ဌိမိဉ္စ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ။ ဝိဿန္တိတန္တိ ဝိက္ခိဏနဝသေန ဝိနိယောဇိတံ။
 ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဥပဋ္ဌာတိတိ ဘာဝနာဝီထိံ န ဩတရတိ။ မယံ အသပ္ပါ-
 ယောတိ မယံ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာယ သပ္ပါယော ဥပကာရော န ဟောတိ။

ကောဓိ စင်္ကမိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ မဟတာ သမုဒ္ဓရိဝိသဒ္ဓေန
ဥပဒ္ဓုတတ္တာ ဘာဝနာမနသိကာရဿ အနတ္တသမ္ဘုဏနတော။ တေနာဟ
“သမုဒ္ဓရိဝိသယော”တိအာဒိ။ သောတိ မကုဋ္ဌဝိဟာရော။

ဥတ္တမဇ္ဇေန ဂစ္ဆမာနာ ယထာဓိပ္ပေတံ မဂ္ဂံ အတိက္ကမိတွာ အညတရံ
ဒီပကံ ပါပုဏိ။

ဥပ္ပါဒိကံ ဥဋ္ဌပေတွာတိ မဟာဝါတမဏ္ဍလသမုဋ္ဌာပနေန တသ္မိံ
ပဒေသေ မဟာသမုဒ္ဓံ သံခေါဘေန္တော မဟန္တံ ဥပ္ပါဒံ ဥဋ္ဌပေတွာ။

ထေရော “အမှေ အာဝဇ္ဇေယျာထာ”တိ ကနိဋ္ဌဿ ဝစနံ သရိတွာ အန္တ-
ရန္တရာ အာဝဇ္ဇေတိ၊ တသ္မာ တဒါပိ အာဝဇ္ဇေတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “တသ္မိံ-
ယေဝ ခဏေ အာဝဇ္ဇိတွာ”တိ။ သဗ္ဗုခေတိ သီသဋ္ဌာနေ။ ပဋိဝေဒေသုန္တိ
ပဝေဒေသုံ၊ ဥပါသကာ မယန္တိ ပဋိဇာနိံသု။ ဣမိနာတိ ဣမိနာ မယံ
ပရိစ္စတ္တကောဋ္ဌာသေန။ မဏ္ဍလမာဠန္တိ မုဏ္ဍမဏ္ဍလမာဠသဒိသံ ပဋိဿယံ။
ပရိဝာရကာတိ အဝသေသဂါမိနော။

သစ္စဗန္ဓဿ ဩကာသံ ကရေန္တော “ကျေနပဉ္စသတနာ”န္တိ အာဟ။ တံ
ဒီပသံ။ ပ။ အဂ္ဂဟေသိ၊ တေန သော ထေရော ပဌမံ သလာကံ ဂဏှန္တာနံ
တေဒဂ္ဂေ ဌပိတော။

ဝါဏိဇဂါမံ ဂန္တာတိ ဝါဏိဇဂါမသမိပံ ဂန္တာ။ ဗုဒ္ဓကောလာဟလန္တိ
ဗုဒ္ဓါနံ ဥပဂမ္မ သတ္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကုတူဟလံ။

မဟာဂန္ဓကုဋိယံယေဝါတိ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ မဟာဂန္ဓကုဋိယံ-
ယေဝ။ ပရိဝရိတဗ္ဗန္တိ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗံ။

ဂန္ဓကဋ္ဌာနီတိ စန္ဒနအဂရသလဋ္ဌာဒီနိ သုဂန္ဓကဋ္ဌာနိ။ သေသံ သုဝိညေယျ-
မေဝါတိ။

ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၄-နန္ဒကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉၀။ သံဃဿ ဘာရံ အကာသိ ဥပါယေန နန္ဒကတ္ထေရဿ ဩဝါဒေန
ဝိနေတဗ္ဗာနံ ဘိက္ခုနီနံ ဝိနယတ္ထံ။ တေနာဟ “ဣမံ ပနာ”တိအာဒိ။

ပရိယာယတိ ပဝတ္တတိတိ ပရိယာယော၊ ပဋိပါဠိတိ အာဟ “ပရိယာယေနာတိ ဝါရေနာ”တိ။ အဿာဘိ နန္ဒကတ္ထေရဿ။ ဝေါပေသိ အညေဟိ အတ္တနော အနောကာသဘာဝံ။ ပရိယာယေန ဩဝဒန္တိတိ ဩဝဒိတုံ သမတ္တာ ဘိက္ခုနိယော ဝါရေန ဩဝဒန္တိ။ ဣဒံ ပရိယာယေန ဩဝဒနံ။ စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ ဟောတိ ပသီဒတိ ပုဗ္ဗစရိယသိဋ္ဌေန ဂါရဝဗဟုမာနေန ဂေဟသိတပေမဝသေန။

ဂေါတမီဘိ မဟာပဇာပတိဂေါတမိ၊ သေဋ္ဌိဿာတိ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနော။

တေဘိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ။ ဣံ န ခေါတိ ပုန္တိ စိရတရကာလံ ပုညကိရိယာယ ပရိဘာဝိဘသန္တာနတာယ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု စ ဂါရဝဗဟုမာနတာယ။ ဒုဂ္ဂတေဟိပိ သက္ကာ ကာတုန္တိ ဒုဂ္ဂတေဟိပိ ယထာဝိဘဝံ ကတာ ကုဋိ တုမှာကံ ဝသိတုံ သက္ကာတံ ပုန္တိ။

ဟတ္ထကမ္ပံ ဒေထာတိ ဟတ္ထကမ္ပံ ကတွာ ဒေထာတိ အတ္ထော။ အာနိသံသံ အာစိက္ခိတွာတိ “တာဒိသာနံ မဟေသိနံ ကတံ ဝေယျာဝစ္စံ အဟာကမ္ပိ ဒိဋ္ဌရတ္တံ ဟိတာယ ဟောတိ၊ အာဝါသဒါနဉ္စ နာမ မဟပ္ပလံ မဟာနိသံသံ နိဗ္ဗုတ္တဋ္ဌာနေ မဟာသမ္ပတ္တိအာဝဟံ ဘဝိဿတိ”တိအာဒိနာ အာနိသံသံ အာစိက္ခိတွာ။ ဂါဠေန ဩဝါဒေန တဇ္ဇေတွာတိ “ဣမေသု နာမ ကရောဇ္ဇေသု တုံ ကဿ န ကရောသိ၊ မမ ဇေဋ္ဌကဒါသဿ ဘရိယဘာဝံ န ဇာနာသိ၊ သဗ္ဗေဟိပိ ကရိယမာနဿ ဟတ္ထကမ္ပဿ အကရဏေ တယံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဒုက္ခံ အာဂမိဿတိ”တိ ဘယေန တဇ္ဇေတွာ။ သတံ သတံ ဟုတွာတိ သတံ သတံ ဒါသပုတ္တာ ကေဠိ ဟုတွာ ကေဉ္စ ကေဉ္စ ကုဋိံ ကတွာ အဒါသိ။ စင်္ကမနာဒိပရိဝါရန္တိ စင်္ကမနရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါနာနဘောဇနာဒိပရိဝါရဋ္ဌာနသဟိတံ။ ဇဂ္ဂိတွာ ဥပဋ္ဌာပေတွာ။ ဝိဿဇ္ဇာပေသိဘိ ပရိဇ္ဇာပေသိ။ ပရိဝတ္တာပေတွာဘိ စေတာပေတွာ။ တိစိဝရာနိတိ သဟဿဋ္ဌနိကာနိ တိစိဝရာနိ ကတွာ အဒါသိ။ ကာလေန ကာလန္တိ ကာလေ ကာလေ၊ ကိသ္ဋိန္တိ ကာလေတိ အတ္ထော။ ရဇ္ဇေ ဌိတဿာတိ သဗ္ဗဘူတုပကာရရဇ္ဇေ ဌိတဿ။

နန္ဒကတ္ထေရေပိတိ တဒါ ဇေဋ္ဌကဒါသော ဧတရဟိ နန္ဒကတ္ထေရေ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္ထော။ ဇေဋ္ဌကဒါသိဒိတာ ။ ပ။ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ မဟာပဇာပတိဂေါတမိံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ အယမာယဿ နန္ဒကောဘိ အသမေဝ သမုဒါဂမတော အာယသ္မာ နန္ဒကတ္ထေရေ။ တောဝတာ ဘိက္ခုနိယောတိ တောဝတာ သမုဒါဂမတော ပဉ္စသတာ ဘိက္ခုနိယော။

၃၉၉။ ဟေတုနာတိ ဉ္ဈယေန အဝိပရိတပဋိပတ္တိယာ။ ပုဗ္ဗဘာဂါ ဟိ ပုရိမာ ပုရိမာ ပဋိပဒါ ပစ္ဆိမာယ ကာရဏံ။ ယာထာဝသရသတော ဒိဋ္ဌန္တိ ယထာဘူတသဘာဝတော ပစ္စက္ခံ ဝိယ။

၄၀၁။ တံသဘာဝံ တံသဘာဝန္တိ တဿာ ဝေဒနာယ ပစ္စယဘာဝေန အနုရူပံ။

၄၀၃။ ပဌမတရံယေဝ အနိစ္စာတိ တဿာပိ ဆာယာယ အနိစ္စဘာဝေါ ပဌမတရံယေဝ သိဋ္ဌေါ။ န ဟိ ကဒါဗိ အနိစ္စံ နိဿာယ ပဝတ္တံ ကိဉ္စ နိစ္စံ နာမ အတ္တိတိ။

၄၀၄။ အနုပဟနိတွာတိ အဝိနာသေတွာ။ ကထံ ပန မံသကာယံ စမ္ပကာယဉ္ဇ အဝိနာသေတွာ ဣတရေသံ ကန္တနံ ဟောတိတိ ဗျတိရေကမုခေန ဒဿေတုံ “တတ္ထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ စမ္ပံ အလ္လိယာပေန္တောတိ စမ္ပေလဂ္ဂါပေန္တော စမ္ပပဋ္ဌဗဒ္ဓံ ကရောန္တော။ စမ္ပံ ဗဒ္ဓံ ဗဒ္ဓံ ကတွာတိ ဝိဝရကာလေ န ဖာလေန္တော စမ္ပဗဒ္ဓေ ကတွာ။ ဧဝံ အကတွာတိ ဧဝံ မံသစမ္ပကာယာနံ ဝိနာသနံ အကတွာ၊ ဝိလိမံသာဒိဝိကန္တနေန အညမညံ ဝိဝေစေတွာ။ တတ္ထ ဝိလိမံသန္တိ စမ္ပနိဿိတမံသံ၊ ပဋိစ္ဆန္တကိလောမကန္တိ စ ဝဒန္တိ။ နှာရူတိ သုခုမနာရ။ ဗန္ဓနန္တိ စမ္ပမံသာနံ သမ္ပန္နံ။ တေနာဟ “သဗ္ဗစမ္ပေ လဂ္ဂဝိလိပနမံသမေဝါ”တိ။ အန္တရကိလေသမေဝါတိ အန္တရေ စိတ္တေ ဇာတတ္ထာ သတ္တသန္တာနန္တောဂတောယ အပ္ပန္တရဘူတကိလေသမေဝ။

၄၀၅။ တန္တံ ဝါယာမန္တိ နိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တထာ ဟိ ပုရိသေန ကုဋ္ဌာရိနာ ဆေဇ္ဇံ ဆိန္ဒိတေ ဆေဇ္ဇဋ္ဌာနဿ သလ္လက္ခဏံ ဣတ္ထိတဗ္ဗံ၊ တဿ ပဋိဃာတဘာဝေါ ဣတ္ထိတဗ္ဗော၊ ကာယပရိဋ္ဌာဟာဘာဝေါ ဣတ္ထိတဗ္ဗော၊ တဿ အဝဋ္ဌာနံ ဣတ္ထိတဗ္ဗံ၊ ကိစ္စန္တရေ အဇ္ဈုပေက္ခဏံ ဣတ္ထိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပညာယ ကိလေသေ ဆိန္ဒန္တဿ ယောဂိနော ဝိရိယဗလေန သဒ္ဓိံ သတိဝီတိပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဣတ္ထိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ဧဝံ န ဝိနာ ဆဟိ။ ပ။ သက္ကောတိ”တိ။

၄၀၇။ တေန ကာရဏေနာတိ ယေန တာသံ ဘိက္ခုနီနံ သာ ဓမ္မဒေသနာ သပ္ပာယာ၊ အာသေဝနမန္တတာယ ပန အဇ္ဈာသယေန ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ န ဇာတာယေဝ၊ ပုန တထာ ဒေသနာယ သတိ အာသေဝနဗလဝတာယ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ ဘဝိဿန္တိ၊ တေန ကာရဏေန တွမ္ပိ တာ ဘိက္ခုနီယော တေနေန ဩဝါဒေန ဩဝေယျာသိတိ။

၄၁၅။ သဗ္ဗပစ္စိမိကာဘိ သဗ္ဗာသံ ကနိဋ္ဌာ သောတာပန္နာ၊ အနရိယာ တတ္ထ ကာမိ နတ္ထိတံ အတ္ထော။ တေနာဟ “သေသာ ပန ။ ပ။ ဒိဏာသဝါ ဝာ”တိ။ ယဒိ ဝေန္တိ အဒိဏာသဝါပိ တာဒိသာ ဘိက္ခုနီ အတ္ထိ၊ ဧဝံ သတိ သုက္ခဝိပဿကဘာဝေနပိ သတိ ဒိဏာသဝဘာဝေ အရိယဿ ဝိနယေ အပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါဝါတိ အဓိပ္ပါယေန စောဒေတိ “ကထံ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ”တိ။ ဣတရော အဇ္ဈာသယပါရိပုရိယာတိ ကာရဏံ ဝတ္တာ “ယဿ ဟိ”တိအာဒိနာ တမတ္ထံ ဝိဝရတိ။ အဇ္ဈာသယပါရိပုရိယာတိ တတ္ထ အဓိပ္ပါယပါရိပုရိယာ၊ န သဗ္ဗသော ဂုဏပါရိပုရိယာတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ “ကဒါ န ခေါ”တိ- အာဒိ။ ဧတေန ပါဒကဇ္ဈာနသမ္ပသိဘဇ္ဈာနာနံ ဝိသဒိသတာယ ပုဂ္ဂလဿ ဝိပဿနာကာလေ ပဝတ္ထအဇ္ဈာသယဝသေန အရိယမဂ္ဂေ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂ- ဈာနင်္ဂါနံ ဝိသေသတာတိ အယမတ္ထော ဒိပိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

နန္ဒကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၅-ရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၆။ ဝိပုတ္တိံ ပရိပါစေန္တိတိ ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပသန္တိဝိပုတ္တိဘူတံ အရဟတ္တံ သဗ္ဗသော ပါစေန္တိ သာစေန္တိ နိဗ္ဗာပေန္တိတိ ဝိပုတ္တိပရိပါစနိယာ။ ဓမ္မာတိ ကာရဏဓမ္မာ။ တေနာဟ “ဝိသုဒ္ဓိကာရဏဝသေနာ”တိ။ အရဟတ္တ- သင်္ခါတာယ ဝိသုဒ္ဓိယာ သမ္မာဒနဝသေနာတိ အတ္ထော။ သင်္ဃန္တိယာဒယော ဝိသုဇ္ဈမာနာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာဝ သဗ္ဗသော အသုဒ္ဓိယာဒိဟိ စိတ္တံ ဝိမောစေန္တော အဂ္ဂဗလဝိပုတ္တိံ သမ္မာဒေန္တိ။ တေသံ ပန ဝိသုဒ္ဓိ ဗာလပရိဝဇ္ဇနေန ပဏ္ဍိတ- ပယိရူပါသနေန ပသာဒါဝဟဓမ္မပစ္စဝေက္ခဏာယ စ ဟောတိ။ တတော ဣဓ ပန္နရသ ဓမ္မာ အဓိပ္ပေတာတိ ဒသေသန္တော “ဗုတ္တံ ဟေတ”န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ အသုဒ္ဓေ ပုဂ္ဂလေဘိ သဒ္ဓါရဟိတေ ပုဂ္ဂလေ။ တေ ဟိ နိဿာယ န ကဒါပိ သဒ္ဓါ သမ္ဘဝတိ။ တေသံ ပန ဒိဋ္ဌာနဂတိအာပဇ္ဇနေန အညဒတ္တု အသဒ္ဓိယမေဝ ဝဓုတိ။ တသ္မာ တေ ပဋိဘယမဂ္ဂေါ ဝိယ နူရဘော ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ။ အသုဒ္ဓိယန္တိ စ သဒ္ဓါယ ပဋိပက္ခဘူတာ အသုဒ္ဓေယျဝတ္ထုသ္မိံ အဓိမုဋ္ဌနာကာရေန ပဝတ္တာ သံကိလေသဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သုဒ္ဓေ ပုဂ္ဂလေဘိ သဒ္ဓါသမ္ပန္နေ ပုဂ္ဂလေ။ တေ ဟိ နိဿာယ သုဒ္ဓေယျဝတ္ထုသ္မိံ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥပ္ပန္နာ ဘိယျောဘာဝံ

ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုတိ စ ဗုဒ္ဓါဒိနိ ရတနာနိ ကမ္မကမ္မဖလာနိ စ။
 သေဝတောတိ လတ္တမာနံ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ ဥပ္ပါဒေတုံ ဝဇေတုဉ္စ နိသေဝတော။
 သေသပဒါနိ တဿေဝ ဝေဝစနာနိ။ အထ ဝါ သေဝတော ဥပသင်္ကမတော။
 ဘဇတော တေသံ ပဋိပတ္တိယံ ဘတ္တိံ ကုဗ္ဗတော။ ပယိရူပါသတောတိ တေသံ
 ဩဝါဒါနုသာသနိကရဏဝသေန ဥပဋ္ဌဟတော။ ပသာဒနီယသုတ္တန္တာ နာမ
 ဗုဒ္ဓါဒိဂုဏပဋိသံယုတ္တာ ပသာဒါဝဟာ သမ္ပသာဒနီယသုတ္တာဒယော။ တေ ဟိ
 ပစ္စဝေက္ခတော ဗုဒ္ဓါဒိသု အနုပ္ပန္နာ ပသန္တာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နာ ဘိယျောဘာဝံ
 ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣမေဟိ တိဟာကာရေဟိတိ ဣမေဟိ ယထာဝုတ္တေဟိ
 တိဟိ ကာရဏေဟိ။ ပဋိပက္ခဒူရိဘာဝတော ပစ္စေကံ သူပဟာရတော စ
 အာသေဝနံ ဘာဝနံ လဘန္တိ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝိသုဇ္ဈတိ မဂ္ဂဖလာဝဟဘာဝေန
 အစ္ဆတိ ဝိသုဒ္ဓိံ ပါပုဏာတိ။ ဣမိနာ နယေန သေသပဒေသုပိ အတ္ထော
 ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ ပန ဝိသေသော— ကုသိတေတိ အလသေ သမ္မာပဋိပတ္တိယံ
 နိက္ခိတ္တဓုရေ။ အာရဒ္ဓဝီရိယေတိ ပဂ္ဂဟိတဝီရိယေ သမ္မာပဋိပန္နေ။ သမ္ပပ္ပ-
 ဓာနေတိ အနုပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ အနုပ္ပါဒနာဒိဝသေန ပဝတ္တေ စတ္တာရော
 ဥပါယပ္ပဓာနေ။ ပစ္စဝေက္ခတော ပဋိပတ္တိံ အဝေက္ခတော။ တေ ဟိ ပစ္စ-
 ဝေက္ခတော လီနံ အဘိဘဝိတွာ သမ္ပဒေဝ အာရမ္မဓာတုအာဒိ အနုပ္ပန္နာနံ
 ဝိမိနာ သတိသမ္ပဒါယ ဥပ္ပါဒါယ ဘိယျောဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ အသမာဟိတေ
 ဘန္တမိဂဘန္တဂေါဏသပ္ပဋိဘာဂေ ဝိဟန္တစိတ္တေ။ သမာဟိတေ ဥပစာရသမာ-
 မိနာ အပ္ပနာသမာမိနာ စ သမ္ပဒေဝ သမာဟိတစိတ္တေ။ ဈာနဝိမောက္ခေတိ
 သဝိတက္ကသဝိစာရာဒိဈာနာနိ ပဌမာဒိဝိမောက္ခေ စ။ တေသံ ဟိ ပစ္စဝေက္ခဏာ
 ဥပရူပရိ အစ္စန္တမေဝ သမာဓာနာယ သံဝတ္တတိ။ ဒုပ္ပဉ္စေတိ နိပ္ပဉ္စေ၊ အရိယ-
 ဓမ္မဿ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာသဝနသမ္ပသနာဘာဝေန သဗ္ဗသော ပညာရဟိတေ စ။
 ပညဝန္တေတိ ဝိပဿနာပညာယ စေဝ မဂ္ဂပညာယ စ သမန္နာဂတေ။ ဂမ္ဘီရ-
 ဉာဏစရိယန္တိ ဂမ္ဘီရံ ခန္ဓာယတနဓာတုသစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိဘေဒံ ဉာဏဿ
 စရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ယတ္ထဝါဂမ္ဘီရဉာဏဿ စရိယံ ပဝတ္တတိ။ တတ္ထ ဟိ ပစ္စဝေက္ခဏာ
 သမ္မောဟံ ဝိမေတိ၊ အနုပ္ပန္နာယ ပညာယ ဥပ္ပါဒါယ ဘိယျောဘာဝါယ
 သံဝတ္တတိ။ သုတ္တန္တက္ခန္ဓေတိ သုတ္တသမူဟေ။

ပုဗ္ဗေ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနံ ဝိသုဒ္ဓိကာရဏာနိ “ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ ဓမ္မာ”တိ
 ပုတ္တာနိတိ ဣဓ သဒ္ဓါဒိကေ အညေ စ ဓမ္မေ ဒဿေန္တော “အပရေဝီ”တိ-
 အာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဒ္ဓါဒိနံ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယတာ ဒဿိတာ ဧဝံ၊

အနိစ္စသညာဒီနံ ပန ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယတာယ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ ဝိပဿနာဘာ-
 ဝတော။ တေနာဟ “ဣမေ ပဉ္စ နိဗ္ဗေဒဘာဂိယာ သညာ”တိ။ ကလျာဏမိတ္တ-
 တာဒယောတိ ကလျာဏမိတ္တတာ သီလသံဝရော အဘိသလ္လေခကထာ
 ဝီရိယာရက္ခော နိဗ္ဗေဓကာ ပညာ ဣမေ ကလျာဏမိတ္တတာဒယော ပဉ္စ ဓမ္မော။
 အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော ပန မေဃိယသုတ္တသံဝတ္ထနာယံ^၁ ဝုတ္တနယေန
 ဝေဒိတဗ္ဗော။ လောကံ ဝေါလောကေန္တဿာတံ ဗုဒ္ဓဝေနယုသတ္တလောကံ
 ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ ဝိသေသတော ဩလောကေန္တဿ။

၄၁၉။ အာယသ္မတော ရာဟုလဿ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပက္ကတ္တာ သဒ္ဓိံ
 ပဋ္ဌပိတပတ္ထနာ ဒေဝတာ ဥဒိက္ခမာနာ တိဋ္ဌန္တိ “ကဒါ န ခေါ ဥတ္တရိ အာသ-
 ဝါနံ ခယေ ဝိနေဿတိ”တိ၊ ယဒါ ပန သတ္တာ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကေသိ၊ တာဝဒေဝ
 သမာနဇ္ဈာသယတာယ သဗ္ဗကာလံ တဒ်ဏံ အာဂမေန္တိယော တာ ဒေဝ-
 တာယော တံ သမဝါယံ ဒိသ္မာ ကေသ္မိံ အန္ဓဝနသ္မိံယေဝ သန္နိပတိတာ။
 ဥပါလိဿ ဂဟပတိနော ဒီဃနခပရိဗ္ဗာဇကဿ စတုသစ္စဓမ္မေသု ဒဿန-
 ကိစ္စေန ပဝတ္တော သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါတိ တေသု သုတ္တေသု^၂ ပဌမမဂ္ဂေါ
 “ဓမ္မစက္ခု”န္တိ ဝုတ္တော တဿ ဒဿနက္ခဿ သာတိသယတ္တာ၊ မြဟ္မာယုနော
 ပန ဖလဉာဏာနိ ဟေဋ္ဌိမာနိ တိဏိ သာတိသယာနိတိ မြဟ္မာယုသုတ္တေ^၃
 တိဏိ ဖလာနိ “ဓမ္မစက္ခု”န္တိ ဝုတ္တာနိ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ အာယသ္မတော ရာဟုလဿ
 မဂ္ဂဉာဏံ ဖလဉာဏဉ္စ ဒဿနတ္တော သာတိသယော၊ တာဟိ စ ဒေဝတာဟိ
 ယံ ဉာဏံ အဓိဂတံ၊ တံ သာတိသယမေဝါတိ ဝုတ္တံ “ဣမသ္မိံ သုတ္တေ
 စတ္တာရော မဂ္ဂါ စတ္တာရိ စ ဖလာနိ ဓမ္မစက္ခု”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ”တိ။ ကိံ ပန
 သာဝကာနံ သစ္စာဘိသယဉာဏေ အတ္ထိ ကောစိ ဝိသေသောတိ? အာမ
 အတ္ထိ၊ သော စ ခေါ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာယ ပဝတ္တိယာကဉာရ-
 ဝိသေသေန လဘေယျ ကာစိ ဝိသေသမတ္တာ။ သွာယမတ္တော အဘိဓမ္မေ
 “နော စ ခေါ ယထာ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿာ”တိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တတော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ
 ကိလေသပ္ပဟာနံ ပတိ ဝိသေသကိတ္တနေန ဒီပေတဗ္ဗော။ ကိံ ပန အာယသ္မာ
 ရာဟုလော ဝိယ တာ ဒေဝတာ သဗ္ဗာ ကေစိတ္တာ ပဂေဝ စတ္တာရိ ဖလာနိ
 အဓိဂဏှိံသုတိ? နောတိ ဒဿေန္တော “တတ္ထ ဟိ”တိအာဒိမာဟ။ ကိတ္တကာ
 ပန တာ ဒေဝတာတိ အာဟ “တာသဉ္စ ပနာ”တိအာဒိ။

ရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝတ္ထနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁-ဥဒါန-၄ ၂၀၀-ပိဋကဒီသု။   ၂-ယုဒိသံ-၄ ၂-၂၁၇-ပိဋက။   ၃-မ ၂-၃၃၄-ပိဋက။

၆-ဆဆက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၂၀။ အာဒိမ္ပိ ကလျာဏန္တိ အာဒိကောဋ္ဌာသေ ကလျာဏံ ဧတဿာတိ ဝါ အာဒိကလျာဏော၊ တံ အာဒိကလျာဏံ၊ အာဒိကလျာဏဘာဝေါ စ ဒေါသဝိဂမေန ဣတ္ထိတဗ္ဗော။ ယံ ဟိ သဗ္ဗသော ဝိဂတဒေါသံ၊ တံ ပရိပုဏ္ဏ-
 ဂုဏမေဝ ဟောတိတိ “နိဒ္ဒေါသ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ကတွာတိ စ ပဒံ “ကလျာဏံ ကတွာ ဘဒ္ဒကံ ကတွာ”တိ ပုရိမပဒဒ္ဒယေနပိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဒေသနာကာရော ဟိ ဣဓ ကလျာဏသဒ္ဓေန ဂဟိတော။ တေနောဟိ “ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မဿ ကလျာဏတာ ဒဿိတာ ဟောတိ”တိ၊ ဒုတိယေ ပန အတ္ထဝိကပေ ဒေသေ-
 တဗ္ဗဓမ္မဿ ကလျာဏတာ မုချေနော ကထိတာ ဣတရဿ အတ္တာပတ္တိတော။ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသနကလျာဏန္တိ ဣတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ အယဉ္စ ဒေသနာယ ထောမနာ ဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏာဝါတိ ဒေသေတုံ “ဣတိ ဘဂဝါ အရိယဝံသ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဓမ္မဂ္ဂဟဏမ္ပိ ဒေသနာယ ထောမနာ ဝေါတိ “နဝဟိ ပဒေဟိ”တိ ဝုတ္တံ။

ဝေဒနာယာထာဝတော ဇာနနံ၊ တဉ္စ မဂ္ဂကိစ္စံ၊ တဿ ဥပါယောဝိပဿနာတိ-
 အာဟ “သဟဝိပဿနေန မဂ္ဂေန ဇာနိတဗ္ဗာနိ”တိ။ ပရိညာဘိသမယာဒိ-
 ကိစ္စေန နိဗ္ဗတ္တိယာ အသဗ္ဗောဟတော စ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော။ တေဘူမကစိတ္တမေဝ ကထိတံ သမ္မသနဋ္ဌာနဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ဧသ နယော ဓမ္မာယတနာဒီသုပိ။
 ဓမ္မာယတနဿ ဝါ အာယတနဘာဝတော မဟိဒ္ဓါဂဟဏံ၊ န သဗ္ဗသော အနုဇ္ဈတ္တဘာဝတော။ ဝိပါကဝေဒနာပစ္စယာ ဇေနက္ခန္ဓာ ဥပ္ပန္နတဏှာတိ ဆတ္တိံ သဝိပါကဝေဒနံ နိဿာယ ဧဝံ အဿာဒေန္တိ အနုဘဝေယျန္တိ အကု-
 သလဇေနက္ခန္ဓာတော ဥပ္ပန္နတဏှာ။

၄၂၂။ ပါဠိယေက္ခော အနုသန္တိ ဘိယထာနုသန္တိအာဒိနံ အသမ္ဘဝတောတိ အဓိပ္ပာယေန ဝုတ္တံ။ ဟေဋ္ဌာတိ ဝိညာဏဗဿဝေဒနာတဏှာနံ ပစ္စယာယတ္တ-
 ဝုတ္တိဘာဒဿနေန စက္ခာယတနာဒိနံ ရူပါယတနာဒိနဉ္စ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတာ ဒီပိတာ အပစ္စယုပ္ပန္နဿ ပစ္စယာဘာဝတော၊ ယဉ္စ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိကံ၊ တံ အနိစ္စံ ဥပ္ပါဒသမ္ဘဝတော၊ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာတိ ခန္ဓပဉ္စကေ စ ဆန္တံ ဆက္ကာနံ ဝသေန သနဝိနိဗ္ဗောဂကရဏေန အတ္ထတော အနတ္တလက္ခဏံ ဝိဘာဝိကံ၊ န သရူပဘောတိ သရူပဘောပိ တံ ဝိဘာဝေတုကာမော တေနော ဆဆက္ကာနံ ဝသေန သနဝိနိဗ္ဗောဂနယေန ဗျတိရေကတော စ အန္တယတော စ ဒေသေန္တော ဘဂဝါ “စက္ခု အတ္တာဘိ ယော ဝဒေယျာ”တိအာဒိမာဟာတိ

ယထာနုသန္ဓိကာဝ ဒေသနာ ဝိဘာဝိတာ။ တေနာဟ “ဟေဋ္ဌာ ကထိတာနံ ဟိ”တိအာဒိ။ ဟေဋ္ဌာ ပန ဆန္တံ ဆက္ကာနံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆောဂဒဿနမတ္တံ, န အနတ္တလက္ခဏံ^၁ ဝိဘာဝိတံ။ ဣမ ပန သရူပတော အနတ္တလက္ခဏံ ဝိဘာဝိတန္တိ အဓိပ္ပာယ်နေ အနုသန္ဓိန္ဒရဘာဝဇောတနာ။ ယဒိပိ အနတ္တဘာဝေါ နာမ စတုသုပိ သစ္စေသု လဗ္ဘတေဝ၊ သဗ္ဗေပိ ဟိ ဓမ္မာ အနတ္တာ၊ ဣမေ ပနေတ္ထ ဒွေပိ နယာသမ္ပသနဝသေန ပဝတ္တာတိ ဝုတ္တံ “ဦးနံ သစ္စာနံ အနတ္တဘာဝဒဿနတ္ထ”န္တိ။ န ဥပပဇ္ဇတိတိ ဥပပတ္တိသင်္ခါတယုတ္တိယာ န သမေတိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “န ယုဇ္ဇတိ”တိ။ အတ္တဝါဒိနာ “နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော”တိ အဘိမတော၊ စက္ခု ဥပ္ပါဒဝန္တတယ အနိစ္စံ၊ ယံ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတာ၊ တသ္မာ “စက္ခု အတ္တာတိ သော ဝဒေယျ၊ တံ န ဥပပဇ္ဇတိ”တိအာဒိ။ သက္ကာယဝတ္ထု စက္ခု အနတ္တာ အနိစ္စဘာဝတော သေယျထာပိ ဃဇော၊ စက္ခု အနိစ္စ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိဘာဝတော သေယျထာပိ ဃဇော၊ စက္ခု ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိ ဥပ္ပါဒါဒိသမ္ပဝတော သေယျထာပိ ဃဇော။ ဝိဂစ္ဆတိတိ ဘဂ္ဂုပ္ပတ္တိယာ သဘာဝါဝိဂမေန ဝိဂစ္ဆတိ။ တေနာဟ “နိရုဇ္ဈတိ”တိ။

၄၂၄။ ယသ္မာ ကိလေသဝနုမူလကံ ကမ္မဝနံ၊ ကမ္မဝနုမူလကဉ္စ ဝိပါကဝနံ၊ ကိလေသုပ္ပတ္တိ စ တဏှာဒိဂ္ဂါဟပုဗ္ဗိကာ၊ တသ္မာ “တိဏှံ ဝါ ဂါဟာနံ ဝသေန ဝနံ ဒဿေတု”န္တိ အာဟ။ ယသ္မာ ပန တဏှာပက္ခိကာ ဓမ္မာ သမုဒယသစ္စံ၊ စက္ခာဒယော ဒုက္ခသစ္စံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဦးနံ သစ္စာနံ ဝသေန ဝနံ ဒဿေတု”န္တိ။ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟာဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ သက္ကာယဂါမိနိပဋိပဒါယ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ “ဘေ မမာ”တိအာဒိနာ ဂဟဏမေဝေတ္ထ အနုပဿနာတိ အာဟ “ဂါဟတ္တယဝသေန ပဿတိ”တိ။

တိဏှံ ဂါဟာနံ ပဋိပက္ခဝသေနာတိ တဏှာဒိဂ္ဂါဟပဋိပက္ခဘူတာနံ ဒုက္ခာနိစ္စာနတ္တာနုပဿနာနံ ဝသေန၊ တာဟိ ဝါ တိဏှံ ဂါဟာနံ ပဋိပက္ခဝသေန ဝိနိဝေဌနဝသေန အနုပ္ပါဒနဝသေနာတိ အတ္ထော။ ပဋိပက္ခဝသေန ဝိဝနံ ဒဿေတုန္တိ ယောဇနာ။ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ ဧတ္ထ နိရောဓဓမ္မော သရူပေနေဝ ဒဿိတောတိ အာဟ “နိရောဓော ။ ပ။ ဒဿေတု”န္တိ။ ပဋိသေဝေစနာနိတိ ပဋိက္ခေပဝစနာနိ။

၄၂၅။ တဏှာဒိနံ အနုပါဒိယနဝစနာနိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေနေဝ ဝုတ္တာနိ တဏှာဒိဋ္ဌိနံယေဝ အဘိနန္ဒနာဒိဝသေန ပဝတ္တိသမ္ဘာဝတော။ အပ္ပဟိနတ္ထော

အနုသယတ္ထောတိ အာဟ “အနုသေတိတိ အပ္ပဟိနော ဟောတိ”တိ။ အရိယမဂ္ဂေန ဟိ အပ္ပဟိနော ထာမဂတော ရာဂါဒိကိလေသော အနုသယော ကာရဏလာဘော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဘာဝတော။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ ဝဋ်ဒုက္ခကိလေသဒုက္ခဿာတိ ဝဋ်ဒုက္ခဿ စေဝ ကိလေသဒုက္ခဿ စ။ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနံ ဟိ ကိလေသဒုက္ခဿ အန္တကရဏံ၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနံ ဝဋ်ဒုက္ခဿ။

၄၂၆။ တေသန္တိ အနုသယာနံ။ ပဋိက္ခေပဝသေနာတိ ပဇဟနဝသေန၊ အပ္ပဝတ္တိကရဏဝသေနာတိ အတ္ထော။ အဝိဇ္ဇန္တံ ပဇဟိတွာတိ အနဝသေသတော အဝိဇ္ဇန္တံ အပ္ပဝတ္တိဓမ္မတံ အာပါဒေတွာ။ ကာမံ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဉာဏမ္ပိ အဝိဇ္ဇာပဟာယိနိ ဝိဇ္ဇာ ဧဝ၊ တံ ပန ဉာဏံ အဝိဇ္ဇာယ အနဝသေသပ္ပဟာယကံ န ဟောတိ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏေ ပန ဥပ္ပန္နေ အဝိဇ္ဇာယ လေသောပိ နာဝသိဿတိတိ တဒေဝ အဝိဇ္ဇာယ ပဟာယကန္တိ အာဟ “အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇန္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ”တိ။

၄၂၇။ သယမေဝ တထာဂတေ အတ္တနော ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ဒေသေန္တေ သဋ္ဌိဘိက္ခု။ အရဟတ္တံ ပတ္တာတိ အနန္တရိယမေတံ၊ အထ ကိံ အန္တရိယန္တိ အာဟ “ဣမ”န္တိအာဒိ။ ကထေန္တေဝိတိ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဓေါ ပကာရတ္ထော၊ ဣမိနာဝ ပကာရေနာတိ အတ္ထော။ ပတ္တာ ဧဝိတိ သဋ္ဌိဘိက္ခု။ အရဟတ္တံ ပတ္တာ ဧဝိတိ ယောဇနာ။ တေမ္ပိ အနန္တရိယံ၊ သတ္ထု သမ္မုခေါ သာဝကာ သမုဒါဂမာ မဟာဘိညာ ပဘိန္ဒပဋိသန္တိဒါ တထာ တထာ သပ္ပုဂ္ဂဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိတိ။ တေနာဟ “မဟာဘိညပ္ပတ္တာ ဟိ တေ သာဝကာ”တိ။

မဟာမဏ္ဍပေတိ လောဟပါသာဒဿ ပုရတော ဧဝ မဟာဘိက္ခုသန္တိပါတော ဇာတောတိ တေသံ ပဟောနကဝသေန ကတေ မဟတိ သာဏိမဏ္ဍပေတိ ဝဒန္တိ။ တေသုပိ ဌာနေသုတိ တေသု ယထာဝုတ္တမဟာမဏ္ဍပါဒိသု ဌာနေသု။ မဟာထေရော အတ္ထိတိ ပဒံ အာနေတွာ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။ ဒေဝတ္ထေရဿ ဂုဏေ သုဘွာ ပသန္ဓမာနသော မဟာထေရော၊ တထာပိ ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပသိဒ္ဓိတွာ “တွံ ပန နှာပေဟိ”တိ အာဟ။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေဘိ စ ကလျာဏိယမဟာဝိဟာရေ ဥပေါသထာဂါရေ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ကေဒါ၊ ဥပရိပါသာဒေ ကေဒါ ကထေသီတိ။ စူဠနာဂဿ တထာ မဟတိ ပရိသာ ဒေဝတာနုဘာဝေန အဘိညာပါဒနံ အဟောသီတိ

ကေမိ။ ထေရော ပန မဟိဒ္ဓိကော အဟောသိ၊ တဿွာ တာဝ မဟတိ° ပရိသံ အဘိညာပေသိတိ အပရေ။

တတော တတောတိ တဿံ တဿံ ဒိဿာယံ။ ဧကောဝါတိ° ကေစ္စော ဝေ, န ဗဟုသော၊ ကတိပယာဝ ပုထုဇ္ဇနာ အဟေသုန္တိ အတ္ထော။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

ဆဆက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၇-မဟာသဠာယတနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၂၈။ မဟန္တာနိ သဠာယတနာနိ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတ္တာ မဟာသဠာ-
ယတနိကံ၊ မဟန္တတာ စ တေသံ မဟန္တံ လောကသန္တိဝါသံ အဘိဗျာပေတွာ
ဌိတတ္တာ အယောနိသော ဂယမာနာနံ မဟတော အနတ္တာယ သံဝတ္တနတော၊
ယောနိသော ဂယမာနာနံ မဟတော အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ
သံဝတ္တနတော စ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဇောတကန္တိ ဗောဓကံ။

၄၂၉။ သိခါပ္ပတ္တာယ ဝိပဿနာယ ဇာနနဋ္ဌိ ယထာဘူတဇာနနမေဝ
မဂ္ဂေန ဇာနနဿ အာသန္နကာရဏဘာဝတောတိ အာဟ “သဟဝိပဿဇေန
မဂ္ဂေန အဇာနဇန္တာ”တိ။ ဝုဓိ° ဂစ္ဆန္တိတိ ပစ္စယသမောဓာနေန ဘဝယောနိ-
ဂတိဌိတိသတ္တာဝါသပါဠိယာ အပရာပရံ ပရိဝုဋ္ဌိ° ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံဘူတာ
ပဂုဏဘာဝမာပါဒိတာ သမထဝိပဿနာဓမ္မာ ဝိယ သုဠတရံ ဝသီဘာဝံ
ပါပိတာ ဖျာနာဘိညာ ဝိယ စ ဝသီဘူတာ ဟုတွာ ဥပရူပရိ ဗြူဟေန္တိတိ
အာဟ “ဝသီဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ”တိ။ တထာ ဟိ တေ ကဒါမိ ဘဝပတ္တနာယ
အနုပ္ပါဒိတာယပိ အပ္ပဟိနဘာဝေနေဝဿာ တိဋ္ဌန္တိ၊ အကုသလာ ဓမ္မာဝ
ယေဘုယျေန ဒဿနာယတနေန ဝိနာသဒဿနတော ပဝတ္တန္တိ ပရိဝုဋ္ဌန္တိ စ။
ပဉ္စေခါရိကဒရဏာတိ ပဉ္စေခါရိကဇေနသဟဂတာ အကုသလဒရဏာ။ ဧဝံ
မနောခွါရိကဒရဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သန္တာပါတိ ဒရထေဟိ ဗလဝန္တော
သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ နိဿယဿ စ သန္တာပနကရာ၊ ပရိဠာဟာတိ တတောပိ
ဗလဝတရာ တေသံယေဝ ပရိဒဟနကရာ။

၄၃၀။ ပဉ္စေခါရိကသုခံ,န ကာယပ္ပသာဒသန္တိသိတသုခမေဝ။ မနောခွါရိ-
ကသုခန္တိ မနောခွါရိကစိတ္တသန္တိသိတသုခံ၊ န ယံ ကိဉ္စိ စေတသိကသုခံ တဿ

၁-ဧကေနောဝ (အဋ္ဌကထာယံ)   ၂-သန္တာပနကာရာ (က)   ၃-ပရိဒဟနကရာ (က)
၀-၆ ၃-၂၀— ၃-၇-၁

ကာယိကသုခဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတတ္တာ။ ပဉ္စဒွါရိကဇဝနေန သမာပဇ္ဇနံ ဝါ ဝုဋ္ဌာနံ ဝါ နတ္ထိတိ ဣဒံ မနောဒွါရိကဇဝနေန တဿ သမ္ဘဝံ ဒဿေတုံ မဂ္ဂဿ ဝဿေန ဝုတ္တံ၊ န ပန တပ္ပသင်္ဂသင်္ကာနိဝတ္တနတ္ထံ။ ဝိညတ္တိမတ္တမ္ပိ ဇနေတုံ အသမတ္ထံ သမာပဇ္ဇနဿ ကထံ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဘဂဝန္တာနံ ဟောတိတိ စေ? တထာပိ တဿ အာသန္နဋ္ဌာနေ ပဉ္စဒွါရိကစိတ္တပ္ပဝတ္တိယာ အသမ္ဘဝေါ ဧဝံ တာဒိသဿ ပုဗ္ဗဘောဂဿ တသ္မိံ ကာလေ အသမ္ဘဝတော။ ဧတေနေဝ ယာ ကေသဉ္စိ အရိယဓမ္မေ အကောဝိဒါနံ ဃဋ္ဌသဘာဝါဒီသု ဗုဒ္ဓိတုလျကာရိတာပတ္တိစောဒနာ၊ သာ ပဋိက္ခိတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ တံတံပုရိမာဘောဂဝဿေန တေန တေန ပဉ္စဒွါရိကာဘိနိယတမနောဝိညာဏဿ ပရတော ပဝတ္တမာနမနောဝိညာဏေန တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္ထေ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝိသေသဿ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗတော။ ဥပ္ပန္နမတ္တကမေဝ ဟောတိတိ ပဉ္စဒွါရိကဇဝနံ တာဒိသံ ကိဉ္စိ အတ္တနိစ္ဆယကိစ္စံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ကေဝလံ ဥပ္ပန္နမတ္တမေဝ ဟောတိ။ အယန္တိ “အာဒိနဝါနုပဿိနော”တိအာဒိနာ ဝုတ္တာ။

၄၃၁။ ကုသလစိတ္တံ ။ပ။ ဘူတဿာတိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသဟဂတကုသလစိတ္တဿ သမ္ပယုတ္တစေတောသုခသမင်္ဂီဘူတဿ။ ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိကာတိ မဂ္ဂပ္ပတ္တိတော၊ ဝိပဿနာရမ္ဘတောပိ ဝါ ပုဗ္ဗေဝ သုဒ္ဓါ။ တေနာဟ “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါဝံ ဟောန္တိ”တိ။ သပ္ပတ္တကကာရာပကင်္ဂါနိတိ သီလဝိသောနေဿ စိတ္တသမာဓာနဿ ဝိပဿနာဘိယောဂဿ မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗကိလေသပဟာနဿာတိ သဗ္ဗဿပိ မဂ္ဂသမ္ဘာရကိစ္စဿ ကာရာပကင်္ဂါနိ။ အဋ္ဌဂီကော ဝါတိ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနိကော ဝါ အဋ္ဌဂီကော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနိကော ဝါ သတ္တဂီကော ဟောတိ။

ဣမမေဝ သုတ္တပဒေသံ ဂဟေတွာတိ “ယာ တထာဘူတဿ ဝိဇ္ဇိ”တိ-အာဒိနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ ပဉ္စန္ဒယေဝ တသ္မိံ ဌာနေ ဂဟိတတ္တာ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ပဉ္စဂီကောတိ ဝဒတိ။ သောတိ တထာ ဝဒန္တော ဝိတဏှဝါဒီ။ အနန္တရဝစနေနေဝါတိ “ယာ တထာဘူတဿ ဝိဇ္ဇိ”တိအာဒိဝစနဿ “ဝေဿောယ”န္တိအာဒိနာ အနန္တရဝစနေန။ ပဋိသေမိတဗ္ဗောတိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗော။ “အရိယော အဋ္ဌဂီကောမဂ္ဂေါ”တိ ဟိဣဒံဝစနံ အရိယမဂ္ဂဿ ပဉ္စဂီကဘာဝံ ဥဇုကမေဝ ပဋိက္ခိပတိ။ ယဒိ ဧဝံ “ယာ တထာဘူတဿ ဝိဇ္ဇိ”တိအာဒိနာ တတ္ထ ပဉ္စန္ဒဧဝံ အင်္ဂါနံ ဂဟဏံ ကိမတ္ထိယန္တိ အာဟ “ဥတ္တရိ စာ”တိအာဒိ။ သမ္မာဝါစံ ဘာဝေတိ အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂီ။ တေနာဟ “မိစ္ဆာဝါစံ ပဇဟတိ”တိ။ ယသ္မိံ

ဟိ ခဏေ သမ္ဘာဝါစာ ဘာဝနာပါရိပူရိ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိယေဝ မိစ္ဆာဝါစာ ပဇဟိယတိတိ။ သဟေဝ ဝိရုဒ္ဓိယာ ပူရေန္တိ သမုစ္ဆေဒဝိရတိယာ ဝိနာ ဒုက္ခပရိညာဒီနံ အသမ္ဘဝတော။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါနေဝ ဝရန္တိ ပရိသုဒ္ဓေ သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿေဝ ဘာဝနာယ ဣတ္ထနတော။ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ဂန္ထန္တရေနပိ သမတ္ထေတုံ “သုဘဒ္ဒသုတ္တေဝိ စာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အနေကေသု သုတ္တသတေသု အဋ္ဌင်္ဂိကောဝ မဂ္ဂေါ အာဂတော၊ န ပဉ္စင်္ဂိကောတိ အဓိပ္ပာယော။

သမ္ဘာသတိ မဂ္ဂက္ခဏေ ကာယာနုပဿ နာဒိစတုကိစ္စသာမိကာ ဟောတိတိ တံ စတုဗ္ဗိမံ ကတွာ ဒဿေန္တော “မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာဝ ဓတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ အာဟ၊ န စတုမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တတာဝသေန။ သေ နယော သမ္ပပ္ပဓာနာဒီသုပိ။ အညမညာနတိဝတ္တမာနာ ယုဂနဒ္ဓါယုတ္တာ ဝိယ အရိယမဂ္ဂယုဂနဒ္ဓါ အညမညံ ပဋိဗဒ္ဓါတိ ယုဂနဒ္ဓါ။ တေနာဟ “ဧကက္ခဏိကယုဂနန္ဒာ”တိ။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ ဧဝ ဟိ သမထဝိပဿနာ ဧကက္ခဏိကာ ဟုတွာ သမေရရံ ဝတ္တန္တိ။ တေနောဟ “ဧတေ ဟိ”တိအာဒိ။ အညသ္မိံ ခဏေ သမာပတ္တိ၊ အညသ္မိံ ဝိပဿနာဘိ ဣဒံ တေသံ တတ္ထ တတ္ထ ကိစ္စတော အဓိကဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န အညထာ။ န ဟိ ပညာရဟိတာ သမာပတ္တိ၊ သမာဓိရဟိတာ စ ဝိပဿနာ အတ္ထိ။ အရိယမဂ္ဂေ ပန ဧကက္ခဏိကာ သမုရုဘာယ ဧကရသဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ မလဝိမုတ္တိတိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

မဟာသဉ္ဇာသတနိကသုတ္တဝါနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

ဂ-နဂရိန္ဒေယျသုတ္တဝါနာ

၄၃၅။ သမဝိသမံ စရန္တိတိ ကာယသမာဒိံ သမညေဝ၊ ကာယဝိသမာဒိံ ဝိသမညေဝ စရန္တိ ကရေန္တိ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ တံ ပန သမဝိသမံ အညမညံဝိရုဒ္ဓတ္တာ ဝိသဒိသတ္တာ န ဧကသ္မိံ ကာလေ သမ္ဘဝတိတိ အာဟ “ကာလေန သမံ ကာလေန ဝိသမံ”န္တိ။ သမစရိယမ္ပိ ဟိ ဧတန္တိ ပုဗ္ဗေ သမစရိယာယ ဇောတိတတ္တာ ဝုတ္တံ။

၄၃၇။ အာကရေန္တိ အဓိပ္ပေတမတ္ထံ ဉ္ဈပေန္တိ ပဗောဓေန္တိတိ အာကာရာ၊ ဉ္ဈပကကာရဏန္တိ အာဟ “ဧကေ အာကာရာတိ ကာနိ ကာရဏာနိ”တိ။

အနုပုဋ္ဌိယောတိ အနုမာနဉာဏာနိ။ တံ ဟိ ယထာဒိဋ္ဌမတ္ထံ ဒိဋ္ဌဘာဝေန အန္တေတိ အနုဂစ္ဆတိတိ၊ “အန္တယာ”တိ ဝုစ္ဆတိ။ ဟရိတတိဏစမ္ပကဝနာဒိဝသေ-
နာတိ ဟရိတကမ္မလာဒိသဒိသတိဏာဒိဝသေန ဝိတ္တာရိတကနကပဋ္ဌာဒိသ-
ဒိသဝိကသိတစမ္ပကဝနာဒိဝသေန။ အာဒိသဌေန စေတ္ထ ကိစကဝေဏုသဒ္ဓ-
မရုသဖလာဖလဝသေန သဒ္ဓရသာနံ အတ္ထိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။ စမ္ပက-
ဝသေနဝ ပန ဖဿဂန္ဓာနမ္ပိ အတ္ထိဘာဝေါ ဝုတ္တောတိ။ တေနာဟ “ရူပါ-
ဒယော ပဉ္စ ကာမရုဏာ အတ္ထိ”တိ။ “ဣတ္ထိရူပါဒိနိ သန္ဓာယေတံ ကထိတ”န္တိ
ဝတ္တာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓါ ဝါ ဟောန္တ၊ ရူပါဒယော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓါ ဝါ၊ သဗ္ဗေပိ စေတေ
ကိလေသုပ္ပတ္တိနိမိတ္တတာယ ကာမရုဏာ ဝေါတိ စောဒနံ သန္ဓာယ ဝိသဘာ-
ဝိတ္ထိဂတာ ရူပါဒယော သဝိသေသံ ကိလေသုပ္ပတ္တိနိမိတ္တန္တိ ဒဿေန္တော
“တာနိ ဟိ”တိ အာဒိမာဟ။

တတ္ထ တာနိတိ ရူပါဒိနိ။ ဟိ-သဒ္ဓေါ ဟေတုအတ္ထော။ တေန ယထာဝုတ္တ-
မတ္ထံ သမတ္ထေတိ “ယသ္မာ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာ
“ဣတ္ထိရူပါဒိနိ သန္ဓာယ ဧတံ ကထိတ”န္တိ။ ပုရိသဿ စိတ္တန္တိ ပုရိသဿ
စတုဘူမကံ ကုသလစိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဂဟေတွာ အန္တောမုဋ္ဌိဂတံ ဝိယ
ကတွာ။ “ဟတ္ထိကာယံ ပရိယာဒါယိတွာ”တိ အာဒိသု၊ ဟိ ဂဟဏံ
ပရိယာဒါနံ နာမ၊ “အနိစ္စသညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ သဗ္ဗံ ကာမရာဂံ
ပရိယာဒါယတိ”တိ အာဒိသု၊ ခေပနံ ပရိယာဒါနံ၊ ဣဓ ဥဘယမ္ပိ ဝုဋ္ဌတိ။
ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ သုတ္တေနေဝ သာဓေတုံ “ယထာဟာ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။
တတ္ထ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ”တိ အာဒိသု န-ကာရော ပဋိသေဓတ္ထော။ အဟန္တိ
ဘဂဝါ အတ္တာနံ နိဒ္ဒိသတိ။ ဘိက္ခဝေတိ ဘိက္ခု၊ အာလပတိ။ အညန္တိ ဣဒါနိ
ဝတ္တဗ္ဗံ ဣတ္ထိရူပတော အညံ။ ဧကရူပမ္ပိတိ ဧကမ္ပိ ရူပံ။ သမနုပဿာမီတိ
ဉာဏဿ သမနုပဿနာ အဓိပ္ပေတာ၊ ဟေဋ္ဌာ န-ကာရံ အာနေတွာ သမ္ပန္နိ-
တဗ္ဗံ။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော “အဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗညုတညာဏေန သဗ္ဗသော
ဩလောကေန္တော အညံ ဧကရူပမ္ပိ န သမနုပဿာမီ”တိ။ ယံ ဧဝံ ပုရိသဿ
စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိတိ ယံ ရူပံ ရူပဂရုကဿ ပုရိသဿ သဗ္ဗမ္ပိ ကုသလ-
စိတ္တံ ပဝတ္တိတုံ အပ္ပဒါနဝသေန ပရိယာဒါယိတွာ ဂဟေတွာ ခေပေတွာ စ
တိဋ္ဌတိ။ ယထာယိဒံ ဣတ္ထိရူပန္တိ ဣတ္ထိယာ ရူပကာယံ။ ရူပသဒ္ဓေါ ခန္ဓာဒိ-
အနေကတ္ထဝါစကော၊ ဣဓ ပန ဣတ္ထိယာ စတုသမုဋ္ဌာနေ ရူပါယတနေ
ဝဏ္ဏဓာတုယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ “ဣတ္ထိရူပံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ

တိဋ္ဌတိ”တိ ဣဒံ ပုရိမဿေဝ ဒဠိကရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ပုရိမံ “ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိရူပ”န္တိ ဣဒံ ဩပဗ္ဗဝဿေနဝုတ္တံ၊ ဣဒံ ပရိယာဒါနဘာဝေ နိဒဿနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

နဂရဝိဇ္ဇေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၉-ဝိဇ္ဇာပါတပါရိသုဒ္ဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၃၈။ ဓမ္မဿေနာပတိနောပဋိသလ္လိယနဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ဥပရိ စ ပါဠိယံ “သုညတာဝိဟာရေန ခေါ အဟံ ဘန္တေ တေရဟိ ဗဟုလံ ဝိဟရေမိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ “ပဋိသလ္လာနာတိ ဖလသမာပတ္တိတော”တိ အာဟ။

ဝိပ္ပသန္တာနိတိ ဝိသေသတော ပသန္တာနိ။ ဩကာသဝဿေနာတိ ဣန္ဒြိယာနံ ပတိဋ္ဌိတောကာသဝဿေန။ နန ဟာနိ ဣန္ဒြိယာနိ သဘာဝတော ဝိပ္ပသန္တာနိ ဟောန္တိတိ? သစ္စံ ဟောန္တိ။ န ဟိဒံ တာဒိသံ ပသန္တတံ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ ပန သန္တပဏီဘသမာပတ္တိသမုဋ္ဌိတာနံ ပစ္စုပ္ပိတာနံ စိတ္တဇရူပါနံ ဝဿေန သေသတိသန္တတိရူပါနံ သေဋ္ဌတရံ ပဏီတဘာဝါပတ္တိံ သန္တာယ ဝုတ္တံ။ ဖလသမာပတ္တိတောတိ သုညတာနုပဿနာဝဿေန သမာပန္နဖလသမာပတ္တိ-တော။ မဟန္တာနံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ပုရိသာနံ ဝိဟာရော မဟာပုရိသဝိဟာရော။ တေနာဟ “ဗုဒ္ဓ။ပ။ ဝိဟာရော”တိ။ ဝိဟာရတော ပဋ္ဌာယာတိ ပရိက္ခိတ္တေ စ ဝိဟာရေ ပရိက္ခေပတော ပဋ္ဌာယ။ အပရိက္ခိတ္တေ စ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ။ ကေစိ ပန “ဝိဟာရဗ္ဘန္တရတော ပဋ္ဌာယာ”တိ ဝဒန္တိ။ ယာဝ ဂါမဿ ဣန္ဒြိယာတိဂါမဿ အဗ္ဘန္တရိန္ဒြိယေ။ ဂေဟပဋိပါဠိယာ ဝရိတွာတိဝိဇ္ဇာယ ဝရိတွာ။ ယာဝ နဂရဒွါရေန နိက္ခမနာတိ နဂရဒွါရေန ယာဝ နိက္ခမနပဒေသာ။ ယာဝ ဝိဟာရာတိ ယာဝ ဝိဟာရဗ္ဘန္တရာ။ ပဋိက္ကန္တမဂ္ဂေါတိ နိဝတ္တနမဂ္ဂေါ။ အာရမ္မဏေ ပဋိဟညနာကာရေန ပဝတ္တမာနမ္ပိ ပဋိသသမ္ပယုတ္တံ စိတ္တေ ပဋိ-ဟနန္တံ ဝိယ ပဝတ္တတိတိ အာဟ “စိတ္တေ ပဋိဟညနာကိလေသဇာတ”န္တိ။ ဒိဝသဉ္စ ရတ္တိဉ္စ အနုသိက္ခန္တေနာတိ တေယေဝ ရဂါဒိပ္ပဟာယိနံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ဧဝံ စ ရတ္တိဉ္စ အနု အနု သိက္ခန္တေန ဥပရူပရိ ဝဓေန္တေန။

၄၄၀။ ပဟိနာ န ခေါ ဗေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာတိ ဧတ္ထ ကာမဂုဏပ္ပဟာနံ နာမ တပ္ပဋိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “တိဋ္ဌန္တိ စိတြာနိ တထေဝ

လောကေ၊ အထေတ္ထ ဓီရာ ဝိနယန္တိ ဆန္တ”န္တိ။ **ကေဘိက္ခုဿ ပစ္စဝေက္ခဏာ နာနာတိ** ကေဿေဝ ဘိက္ခုနော “ပဟိနာ န ခေါ မေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ”တိ-
 အာဒိနာ ပါဠိယံ အာဂတာ နာနာပစ္စဝေက္ခဏာ ဟောန္တိ။ **နာနာဘိက္ခုနန္တိ**
 ဝိသုံ ဝိသုံ အနေကေသံ ဘိက္ခုနံ။ **ပစ္စဝေက္ခဏာ နာနာတိ** ဝုတ္တနာနာ-
 ပစ္စဝေက္ခဏာ။ ဣဒါနိ တမေဝ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္တာရတော ဒဿေတုံ
 “**ကထ**”န္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ “**ပစ္စဝေက္ခတိ**”တိ ဝုတ္တံ၊ ကထံ ပန ပစ္စဝေက္ခတိတိ
 အာဟ “**ပဟိနာ န ခေါ**”တိ အာဒိ။ ဝီရိယံ ပဂ္ဂယှာတိ စတုဗ္ဗိသေဗ္ဗပ္ပဓာနဝီရိယံ
 အာရဘိတွာ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ။ မဂ္ဂါနန္တရံ အနာဂါမိဖလံ ပတွာတိ ဝစနသေ-
 သော။ **ဖလာနန္တရံ မဂ္ဂန္တိ** တသ္မိံ အနာဂါမိမဂ္ဂေ ဌိတော ဖလသမာပတ္တိတော
 ဝုဋ္ဌာယ အဂ္ဂမဂ္ဂတ္ထာယ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ တသ္မိံ ယေဝ အာသနေ န
 စိရေနေဝ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတွာ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဂဏန္တော နိရောဓဓမ္မာ-
 နုပ္ပတ္တိယာ ဝိပဿနာပရိဝါသာဘာဝတော ဖလာနန္တရံ မဂ္ဂပ္ပတ္တော နာမ
 ဟောတိတိ ကတွာ။

တတော ဝုဋ္ဌာယာတိ မဂ္ဂါနန္တရဖလတော ဝုဋ္ဌာယ။ မဂ္ဂါနန္တရတောဟိ
 ဝုဋ္ဌိတော မဂ္ဂတော ဝုဋ္ဌိတော ဝိယ ဟောတိတိ တထာ ဝုတ္တံ။ “**ဖလာ-
 နန္တရံ မဂ္ဂ**”န္တိ ဣတ္ထ ဖလံ အနန္တရံ တေဿာတိ ဖလာနန္တရံ။ “**ဖလာနန္တရံ
 မဂ္ဂ**”န္တိ ပဒဒ္ဒယေနပိ အနာဂါမိမဂ္ဂဖလာနိ စေဝ ဝဒတိတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **နိဝရဏာဒိသုပိ သေဝ နယောတိ** ဣတ္ထ “ပဟိနာ န ခေါ မေ ပဉ္စ
 နိဝရဏာ”တိ အာဒိနာ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **တေသန္တိ** ဣတ္ထ တေသံ
 နိဝရဏပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓသတိပဋ္ဌာနာဒိနံ။ **ပဟာနာဒိနိတိ** ပဟာနပရိညာဘာဝ-
 နာသတ္ထိကိရိယာ။ **နာနာပစ္စဝေက္ခဏာ ဟောတိတိ** တာ ပစ္စဝေက္ခဏာ
 နာနာတိ အဓိပ္ပါယော။ **တောသု ပန ပစ္စဝေက္ခဏာသုတိ** တောသု ကာမဂုဏ-
 ပစ္စဝေက္ခဏာဒိသု ဒွါဒသသု ပစ္စဝေက္ခဏာသု။ **ကံ ပစ္စဝေက္ခဏံ ပစ္စဝေက္ခတိ**
 ဒွါဒသသု နယေသု ဧကေနေဝ ကိစ္စသိဒ္ဓိတော။ **အညော** ဘိက္ခု။ **ကန္တိ**
 အညံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ အညတ္ထော ဟိ အယံ **ကေသဒ္ဓေါ** “**ဣတ္ထေကေ**”တိ-
 အာဒိသု၊ ဝိယာတိ။ နာနာဘိက္ခုနံ ပန ကော ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ နာနာဘိက္ခုနံ
 နာနာပစ္စဝေက္ခဏာတိ ဧဝံ စတုက္ကပစ္စဝေက္ခဏမ္ပိ ဣတ္ထ သမ္ဘဝတိ၊ ဣမဿ ပန
 ဒွယဿ ဝသေန အဘိသမယော နတ္ထိတိ တဒုဘယံ အဋ္ဌကထာယံ န ဥဒ္ဓဋ္ဌံ။
 သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဝိဏ္ဏပါတပါရိသုဒ္ဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

၁၀-ဣန္ဒြိယဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၅၃။ ဧဝံနာမကေဘိ “ဂဇင်္ဂလာ”တိ ဧဝံ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန လဒ္ဓနာမကေ မဇ္ဈိမာဒေသဿ မရိယာဒဋ္ဌာနဘူတေ နိဂမေ။ သုဝေဠု နာမ နိစလရက္ခောတိ ဝဒန္တိ။ တတော အညံ ဝေါတိ ပန အဓိပ္ပါယေန “ကော ဂ္ဂုဇာတိ”တိ ဝုတ္တံ။ စက္ခုသောတာနံ ယဘာသကဝိသယတော နိဝါရဏံ ဒမနံ ဣန္ဒြိယ-
 ဘာဝနာ၊ တဉ္စ ခေါ သဗ္ဗသော အဒဿနေန အသဝနေနာတိ အာဟ “စက္ခုနာ ဂ္ဂု န ပဿတိ၊ သောတေန သဒ္ဓံ န သုဏာတိ”တိ။ သတိ ဟိ ဒဿနေ သဝနေ စ တာနိ အဒန္တာနိ အဘာဝိတာနေဝါတိ အဓိပ္ပါယော။ စက္ခု-
 သောတာနိ စ အသမ္ပတ္တဂ္ဂါဟိတာယ ဒုရက္ခိတာနီတိ မြာဟ္မဏော တေသံယေဝ ဝိသယဂ္ဂဟဏံ ပဋိက္ခိပိ။ အသဒိသာယာတိ အညတိတ္ထိယသမယေဟိ အသာ-
 ဓာရဏာယ။ အာလယန္တိ ကထေတုကာမတာကာရန္တိ အတ္ထော။

၄၅၄။ ဝိပဿနုပေက္ခာတိ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဝိပဿနာဉာဏေန လက္ခဏတ္တယေ ဒိဋ္ဌေ သင်္ခါရာနံ အနိစ္စဘာဝါဒိဝိစိနနေ မဇ္ဈတ္တဘူတာ ဝိပဿနာ-
 သင်္ခါတာ ဥပေက္ခာ။ သာ ပန ယသ္မာ ဘာဝနာဝိသေသဋ္ဌတ္ထိယာ ဟေဋ္ဌိမေဟိ ဝိပဿနာဝါရေဟိ သန္တာ စေဝ ပဏီတာ စ၊ ပဂေဝ စက္ခုဝိညာဏာဒိသဟ-
 ဂတာဟိ ဥပေက္ခာဟိ၊ တသ္မာ အာဟ “သော သန္တာ သော ပဏီတာ”တိ။ အတပ္ပိကာဘိ သန္တပဏီတဘာဝနာရသဝသေန တိတ္ထိံ န ဇနေတိ။ တေနေ-
 ဝါဟ—

“သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ၊ သန္တစိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
 အမာနသီ ရတိ ဟောတိ၊ သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော”တိ။

ဣတိတိ ဧဝံ ဝက္ခမာနာကာရေနာတိ အတ္ထော။ အယံ ဘိက္ခုတိ အယံ အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဘိက္ခုတိ ယောဇနာ။ စက္ခုဒွါရေ ဂ္ဂုပါရဗ္ဗဏဒ္ဓိတိ စက္ခုဒွါရေ အာပါယဂတေ ဂ္ဂုပါရဗ္ဗဏေ၊ မနာပန္နိ မနာပဘာဝေန ပဝတ္တနကံ။ မဇ္ဈတ္တေ မနာပါမနာပန္နိ ဣဒ္ဓမဇ္ဈတ္တေ မနာပဘာဝေန အမနာပဘာဝေန စ ပဝတ္တနကံ မနာပါမနာပံ နာမေတိ။ တေနာဟ (“နေဝ မနာပံ န အမနာ-
 ပ”န္တိ)။ ဣမိနာ မနာပဘာဝေါ ဂဟိတော၊ “နေဝ မနာပ”န္တိ ဣမိနာ မနာပဘာဝေါ မဇ္ဈတ္တော စ ဥဘယံ ကေဒေသတော လဗ္ဘတိတိ “မနာပါ-
 မနာပ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ အာရဗ္ဗဏေ လဗ္ဘမာနဝိသေသဝသေ၊ တဒါဗ္ဗဏဿ စိတ္တဿ ပါကတိကံ ပဝတ္တိအာကာရံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တပုဋိသေန

၁-၃ ၁-၆၇-ပိဋကေ ဓမ္မပဒေ ၂-( )အယံ ပါဌော အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ၊

အရိယဿ ဝိနယေ အနုတ္တရံ ဣန္ဒြိယဘာဝနံ ဒဿေတုံ “တဿ ရန္တိတုံ ဝါ”တိ-
 အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတြာယံ ယောဇနာ—တဿ စိတ္တံ ဣဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ ရန္တိတုံ ဝါ
 အနိဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ ဒုဿိတုံ ဝါ မဇ္ဈတ္တေ အာရမ္မဏေ မုယိတုံ ဝါ။ အဒတွာတိ
 နိဿေဓေတွာ။ ပရိဂ္ဂဟေတွာတိ ပရိဇာနနဝသေန ဉ္ဈဏေန ဂဟေတွာ
 ဉ္ဈတတိရဏပဟာနပရိညာဟိ ပရိဇာနိတွာ။ ဝိပဿနံ မဇ္ဈတ္တေ ဌပေတိတိ
 အနုက္ကမေန ဝိပဿနပေက္ခံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တံ သင်္ခါရပေက္ခံ ပါပေတွာ ဌပေတိ။
 ဓက္ခမာတိ န ပဿာဒဓက္ခန္တေန အတ္ထိတာမတ္တဇောတနံ၊ အထ ခေါ တဿ
 အတိသယေန အတ္ထိတာဇောတနံ “သီလဝါ”တိအာဒိသု ဝိယာတိ အာဟ
 “ဓက္ခမာတိ သပ္ပန္နဓက္ခမံ ဝိသုဒ္ဓနေတ္တော”တိ။

၄၅၆။ ဤသကံ ပေါဏေတိ မဇ္ဈေ ဥစ္စံ ဟုတွာ ဤသကံ ပေါဏေ၊ န
 အန္တန္တေန ဝဂ္ဂေ။ တေနာဟ “ရထိသံ ဝိယ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဌိတေ”တိ။

၄၆၁။ ပဋိကူလေတိ အမနုဉ္ဇေ အာရမ္မဏေ။ အပ္ပဋိကူလသညီတိ န
 ပဋိကူလသညီ။ တံ ပန အပ္ပဋိကူလသညီတံ ဒဿေတုံ “မေတ္တာဗရဏေန ဝါ”တိ-
 အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပဋိကူလေ အနိဋ္ဌေ ဝတ္ထုသ္မိံ သတ္တသညိတေ မေတ္တာ-
 ဗရဏေန ဝါ ဓာတုသော ဥပသံဟာရေန ဝါ သင်္ခါရသညိတေ ပန ဓာတုသော
 ဥပသံဟာရေန ဝါတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရတိတိ ဟိတေသိ-
 တာယ ဓမ္မသဘာဝစိန္တနာယ စ နပ္ပဋိကူလသညီ ဟုတွာ ဣရိယာပထဝိဟာရေန
 ဝိဟရတိ။ အပ္ပဋိကူလေ ဣဋ္ဌေ ဝတ္ထုသ္မိံ သတ္တသညိတေ ကေသာဒိအသု-
 စိကောဋ္ဌာသမတ္တမေဝါတိ အသုဘဗရဏေန ဝါတိ အသုဘတော မနသိကာရ-
 ဝသေန။ ဣဒံ ရူပါရူပမတ္တံ အနိစ္စံ သင်္ခတန္တိ အနိစ္စတော ဥပသံဟာရေန ဝါ။
 တတော ဧဝ “ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မ”န္တိ မနသိ ကရောန္တော ပဋိကူလသညီ
 ဝိဟရတိ။ သေသပဒေသျှတိ “ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စာ”တိအာဒိနာ
 အာဂတေသု သေသေသု ဒွိသု ပဒေသု။ တတ္ထ ဟိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝတ္ထုနိ ဧကန္တံ
 ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ ယထာ သတ္တာနံ ပဌမံ ပဋိကူလတော ဥပဋ္ဌိတမေဝ ပစ္ဆာ
 ဂဟဏာကာရဝသေန အဝတ္ထန္တရေန ဝါ အပ္ပဋိကူလတော ဥပဋ္ဌာတိ။ ယဉ္စ
 အပ္ပဋိကူလတော ဥပဋ္ဌိတမေဝ ပစ္ဆာ ပဋိကူလတော ဥပဋ္ဌာတိ၊ တဒုဘယေဝိ
 ခိဏာသဝေါ သစေ အာကင်္ခတိ၊ ဝုတ္တနယေန အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ
 ပဋိကူလသညီ ဝါတိ။

တခုအယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာတိ သဘာဝတော ဘာဝနာနုဘာဝတော စ ဥပဋ္ဌိတံ အာရမ္မဏံ ပဋိကူလသဘာဝံ အပ္ပဋိကူလသဘာဝံ ဝါတိ တံ ဥဘယံ ပဟာယ အဂ္ဂဟေတွာ။ သဗ္ဗသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ပန “မဇ္ဈိမော ဟုတွာ ဝိဟရိတု- ကာမော ကိံ ကရေတိ”တိ ဝတွာ တတ္ထ ပဋိပဇ္ဇနဝိဓိံ ဒဿေန္တော “ဗုဒ္ဓာ- နိဇ္ဈသု ။ ပ ။ ဒေါမနသိတော ဟောတိ”တိ အာဟ။ ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂပါဠိယာ ဝိဘာဝေတုံ “ဝုတ္တံ ဟေတ”န္တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော ဟေဋ္ဌာဝုတ္တနယော ဝေ။ သတောတိ သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တိယာ သတိမာ။ သမ္ပဇာ- နောတိ ပညာဝေပုလ္လပ္ပတ္တိယာ သမ္ပဇာနကာရီ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာတိ ကာရဏဝသေန စက္ခုတိ လဒ္ဓဝေါဟာရေန ရူပဒဿနသမတ္ထေန စက္ခုဝိညာ- ဏေန, စက္ခုနာ ဝါ ကရဏဘူတေန ရူပံ ပဿိတွာ။ နေဝ ညုမနော ဟောတိ ဂေဟဿိတသောမနဿပဋိက္ခေပေန နေက္ခမ္ပပက္ခိကာယ ကိရိယာသောမ- နဿဝေဒနာယ။

ဣမေသု ဇာတိ “အညုထာ စ ပနာနန္တ အရိယဿ ဝိနယေ အနတ္တရာ
 ဣန္ဒြိယဘာဝနာ ဟောတိ”တိအာဒိနာ၊ “ကထဇ္ဇာနန္တ သေခေါ ဟောတိ
 ပဋိပဒေါ”တိအာဒိနာ၊ “ကထဇ္ဇာနန္တ အရိယော ဟောတိ ဘာဝိတိန္ဒြိယော”တိ-
 အာဒိနာ၊ စ အာဂတေသု တိဝိဓေသု နယေသု။ မနာပံ အမနာပံ မနာပါ-
 မနာပန္တိ ဣတ္ထ မနာပဂ္ဂဟဏေန သောမနဿယုတ္တကုသလာကုသလာနံ၊
 အမနာပဂ္ဂဟဏေန ဒေါမနဿယုတ္တအကုသလာနံ၊ မနာပါမနာပဂ္ဂဟဏေန
 တဗ္ဗိရုပေက္ခာယုတ္တာနံ သင်္ဂဟိတတ္တာ ပဌမနယေ “သံကိလေသံ ဝဋ္ဋတိ၊ နိက္ခိ-
 လေသံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ပဌမနယေ ဟိ ပုထုဇ္ဇနဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ သံကိလေသ-
 ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တဗ္ဗိ ယုဇ္ဇတိ။ ဒုတိယနယေ ပန “သော၊ ပ။ အဋ္ဌိယတိ”တိ-
 အာဒိဝစနတော “ပဌမံ သံကိလေသံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝုတ္တံ။ သေက္ခဿ အဓိပ္ပေ-
 တတ္တာ စဿ အပ္ပဟိနကိလေသဝသေန “သံကိလေသဗ္ဗိ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝုတ္တံ။
 တတိယနယေ အရဟတော အဓိပ္ပေတတ္တာ “တတိယံ နိက္ခိလေသမေဝ ဝဋ္ဋတိ”တိ
 ဝုတ္တံ။ သေက္ခဝါရေပန “စက္ခုမာ ပုရိသော”တိအာဒိကာ ဥပမာ ဧကမေဝ အတ္ထံ
 ဉ္ဈပေတုံ အာဟ၊ တဿ စက္ခုဒွါရဿ ဥပ္ပန္နေ ရာဂါဒိကေ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ
 ဝိပဿနပေက္ခာယ ပတိဋ္ဌာနံ အရိယာ ဣန္ဒြိယဘာဝနာတိ။ ပဌမနယော
 ဝိပဿကဝသေန အာဂတော၊ ဒုတိယော သေက္ခဿ ဝသေန၊ ပဌမဒုတိယော
 စ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ မူလကမ္မဋ္ဌာနဝသေန၊ တတိယော ဒီဏာသဝဿ

အရိယဝိဟာရဝသေန အာဂတော။ ပဌမနယေ စ ပုထုဇ္ဇနဿ ဝသေန၊
ဒုတိယနယေ သေက္ခဿ ဝသေန ကုသလံ ဝုတ္တံ၊ တတိယနယေ အသေက္ခဿ
ဝသေန ကိရိယာဗျာကတံ ဝုတ္တန္တိ အယံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပပဉ္စသုဒ္ဓနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဣန္ဒြိယဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ သမတ္တာ။

နိဋ္ဌိတာ စ သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။

ဥပရိပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာ သမတ္တာ။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသင်္ခိကာယ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အကဋ္ဌဝိဓာ	၁၀၈	အဒ္ဓါဝေါ	၁၄၄
အကမ္မနေယျံ	၃၄	အဓိကရူပေါ	၁၉၀
အကာလိကံ	၁၈၄	အဓိသီလေ	၁၁၅
အကုဋကရဏံ	၁၆၄	အနဉ္စိတမဏ္ဍိတော	၃၁
အကုဗဒ္ဓေါ	၁၄၉	အနတ္တသံဟိတံ	၄၉
အကုရပ္ပဘေဒါ	၁၆၇	အနဝစ္ဆိန္နနံ	၁၆၄
အက္ခိတ္တော	၁၉၀	အနဝယော	၁၆၇
အဂထိတော	၂၆	အနိန္ဒာဘူတံ	၂၁
အဂ္ဂတလံ	၁၇၁	အနိယျာနိကံ	၂၀၄
အဓိတ္တကံ	၂၈	အနိယျာနိကပက္ခေ	၄၇
အစေလော	၄၃	အနိယျာနိကာ	၃၀
အစွယော	၇၁	အနုစ္ဆရိကံ	၂၁
အစွါက္ကဋ္ဌံ	၁၇၉	အနုတ္တရံ	၁၈
အဋ္ဌကနာဂဓရာ	၇	အနုဓမ္မံ	၁၀၇
အဋ္ဌာနိယကထာ	၄၉	အနုနယော	၁၆၂
အဋ္ဌိသိသာ	၁၇၆	အနုပက္ခါဋ္ဌော	၁၉၀
အတစ္ဆံ	၄၉	အနုပက္ခန္ဓာနိ	၈၃
အတိထိ°	၁၅၀	အနုယောဂံ	၄၀
အတိထိ	၁၉၇	အနုလောမိကာနိ	၈၄
အတိနာမေတိ	၁၇၉	အနုဝိစ္စကာရံ	၃၅
အတေကိန္ဒော	၄၇	အနုဿဝိ	၁၁၁
အတ္တတ္ထိတံ	၃၃	အနုဿုက္ကာ	၇၆
အတ္တရသော	၈	အနုပဓေတ္တေ	၃၄
အတ္တသာမိကာ	၁၅၇	အနောမဇ္ဇတိ	၁၀၇
အဒ္ဓသကေ	၃၂	အန္တရာ	၁၉၈
အဒ္ဓဂတော	၁၄၄	အန္တဝါ	၆၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အန္တောဇာတကာ	၄	အဝဇာတော	၁၈၃
အပဿယဝိဋ္ဌိ	၁၀	အဝဿယော	၃၆
အပဟတ္တာ	၇၄	အဝိနိဗ္ဗောဂသဒ္ဓိ	၇၈
အပါပပုရေက္ခာရာ	၁၉၂	အဝါတဗ္ဗာ	၁၈၀
အပါပေ	၁၉၂	အသမ္ဘိဿဘာဝံ	၁၀၁
အပုစ္ဆဏ္ဍတာ	၁၈	အသိတံ	၁၉၆
အပေဟိ	၃၃	အသုစိနိ	၁၀၆
အပ္ပကသိရေနော	၁၂၆	အဿကော	၇၆
အပ္ပစ္စယော	၉၄	အဟိနက်တာယ	၁၈၂
အပ္ပဟာယ	၁၀၁		
အပ္ပါဂ္ဂိဟိရကတံ	၁၃၁	[အာ]	
အပ္ပါတက်	၈၃	အာကပ္ပေါ	၄၄
အပ္ပါဗာဓတော	၈၃	အာကာရာ	၂၁
အဗဒ္ဓဿ	၄၂	အာကာသင်္ဂဏော	၃၃
အဘိဘဝိတွာ	၂၅	အာစာရေန	၄၄
အဘိဘာယတနံ	၁၂၁	အာဇီဝိကာယ	၈၁
အဘိသင်္ခရိတွာ	၄၅	အာဒိနဝေါ	၃၈
အဘိသင်္ခါသိ	၁၅၅	အဘိစေတသိကာနိ	၁၇
အဘိသဒ္ဓဟန္တော	၁၄၆	အဘိဒေါသိကော	၁၄၁
အဘိသမ္ပရာယော	၄၄	အဘိသမာစာရိကံ	၈၃
အဘိသရန္တိ	၁၉၇	အာဝဋ္ဋနိ	၂၉
အဘူတံ	၄၉	အာဝါသိကာ	၈၃
အမရာဝိက္ခေပံ	၁၁၁	အာဝုတော	၂၀၆
အမရိသနံ	၁၄၂	အာဝေမိတံ	၃၄
အယမုဂ္ဂရံ	၆၀	အာသနံ	၂၁
အယော	၃၄	အာသဝါ	၇၂
အယောဇ္ဈိ	၁၂၈		
အရူပသညိ	၁၂၂	[ဣ]	
အလ္လဂေါမယေန	၁၀	ဣဉ္ဇိတံ	၇၈
အဝစာပလျေန	၈၃	ဣဋ္ဌော	၃၈

သံဝဏ္ဏိဘ်ပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၄၄၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဣ]		[ဥ-ဇီ]	
ဣသိသတ္တမဿ	၄၂	ဥသုမဇာတဟဒယော	၃၁
ဣဿတ္တံ	၂၀၁	ဥသုယမာနော	၃၁
ဣဿရိယံ	၁၈၂	ဥဿန္တိ	၁၇၃
ဣဿရော	၁၉၀	ဥဿန္တာ	၁
		ဥဋ္ဌာရံ	၁၆၂
[ဥ]		ဥရုဗလီ	၁၄၅
ဥဂ္ဂတဘာဝံ	၁၈၀		
ဥဂ္ဂတဿ	၁၀၃	[ဧ]	
ဥဂ္ဂဟိတုံ	၁၂၇	ဧကန္တသုခံ	၁၃၂
ဥစ္ဆိဋ္ဌဂေဟေ	၃၃	ဧကာဂါရိကော	၅၃
ဥဏှံ	၁၃	ဧကာသနဘောဇနံ	၇၀
ဥတ္တိဋ္ဌပိဏှံ	၃၃	ဧတပရမံ	၂
ဥဒကဒါနံ	၁၇၈		
ဥဒကာဓာနံ	၅၉	[ဩ]	
ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ	၃၉	ဩဂါဟန္တော	၂၇
ဥဒဉ္ဇနိကော	၁၃၂	ဩဋ္ဌဝနိယာ	၁၁၃
ဥဒ္ဓစ္စပကတိကော	၈၃	ဩတလ္လကော	၃၃
ဥပဒဟိတွာ	၁၀	ဩတ္တပ္ပတိ	၁၅
ဥပဓာနံ	၁၀	ဩပဏ္ဍိယာ	၉၀
ဥပမိအနုဓာဝနကာ	၇၇	ဩပါတေတိ	၁၉၂
ဥပနိသိန္ဒကထာ	၁၇	ဩပါရန္တော	၁၆၁
ဥပဝဒန္တော	၂၁	ဩပုဉ္ဇာပေတွာ	၁၀
ဥပသုမ္ဘေယျ	၂၃	ဩရန္တာဂိယာနိ	၆၆
ဥပဟစ္စ	၃၅	ဩလောကေတွာ	၆၀
ဥပဟာရကော	၇၅	ဩဝဒန္တော	၂၁
ဥပါသကဿ	၃၀	ဩသဋ္ဌသင်္ဂါမော	၄၈
ဥဘတောဘာဂပိမုတ္တော	၈၄	ဩသဋ္ဌာ	၁၄
ဥမာပုပ္ဖံ	၁၂၄	ဩသရတိ	၁၁၃
ဥမ္မာရတော	၁၁၄	ဩသရန္တိ	၁၉၇
ဥရုဋ္ဌဝါ	၆၀	ဩဟိတံ	၁၇၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[က]		[က]	
ကက္ခဋ္ဌော	၆	ကုလရောဂေါ	၁၆၂
ကင်္ခိတိ	၁၇၀	ကေဋ္ဌုဘံ	၁၆၆
ကဠိယေနော	၁၀၁	ကောဋ္ဌာသံ	၁၉၅
ကဋ္ဌဂဟော	၅၂		
ကဏ္ဍကဝုတ္တိကာ	၅၅	[ခ]	
ကဏ္ဍိ	၄၅	ခဏသိ	၃၄
ကတဘဏ္ဍဝုဋ္ဌိ	၃၂	ခဏ္ဍခဏ္ဍိတံ	၄၀
ကန္တော	၃၈	ခါရသံယုတ္တံ	၁၅၀
ကပ္ပဋ္ဌော	၄၇	ခိပ္ပါဘိညော	၆၂
ကပ္ပသိသာ	၁၇၆	ခိရပဏ္ဍိနော	၆၆
ကမ္မဒါယာဒါ	၄၆	ခိရမဏိမူလံ	၃၃
ကမ္မဝိပါကော	၁၅၈	ခုရနေမိနာ	၅၃
ကမ္မသရိက္ခကံ	၁၇၆	ခေမိယဗ္ဗဝနံ	၁၈၈
ကရမရာနိတာ	၄		
ကလိဂ္ဂဟော	၅၂	[ဝ]	
ကလ္လစိတ္တံ	၃၈၊ ၃၉	ဝစ္ဆံ	၆၆
ကာမဂရု	၁၃၃	ဝဏာ	၃၂
ကာမဂ္ဂသုခံ	၁၃၃	ဝဏီဘူတာ	၃၂
ကာမသညာ	၁၃၀	ဝတိ	၃၆
ကာယန္တယတာ	၁၀၁	ဝန္ဓကလလံ	၁၀၅
ကာရကဘာဝံ	၄	ဝန္ဓဝန္ဓော	၂၀
ကာလိကံ	၈၄	ဝန္ဓဒါမံ	၁၀
ကာဠကံ	၄၅	ဝန္ဓဗ္ဗပဉ္စံ	၁၈၇
ကိစ္ဆတိ	၁၇၀	ဝဗ္ဗမူဠာယ	၁၅၆
ကိဉ္ဇနကာရကော	၂၀၂	ဝဗ္ဗိရဂုဏဿ	၄၂
ကိပိလ္လိကာ	၂၀၀	ဝဗ္ဗိရော	၁၇၉
ကုက္ကုရာစာရံ	၄၄	ဝရု	၁၆၇
ကုစ္ဆိမတိ	၁၅၄	ဝဟဏီ	၁၄၄
ကုထိတံ	၁၅၀	ဝါမူပစာရေ	၁၀၃
ကုန္တော	၂၀၀	ဝုန္ဓာဝနေ	၁၅၁

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၄၄၇

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော
[ဝ]		[ဆ]	
ဂုဟာ	၁၀၇	ဆိန္ဒဿရာပိ	၁၇၅
ဂေဓဘူတော	၂၁	ဆေကံ	၁၀၇
ဂေဟင်္ဂဏေ	၃၃	ဆေတွာ	၂၀၈
ဂေဟယဋ္ဌိယော	၇၆		
ဂေဟဿိတာနိ	၅၀	[ဇ]	
ဂေါစိတ္တံ	၄၄	ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော	၁၆၈
ဂေါပေါ	၁၉၆	ဇနိကာ	၁၈၇
ဂေါဝတံ	၄၄	ဇနိတသ္မိံ	၁၉
ဂေါဝတိကော	၄၃	ဇေဗ္ဗ	၃၃
ဂေါသီလံ	၄၄	ဇယခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ	၃၁
[ဃ]		ဇလ္လံ	၁၇၄
ဃဋ္ဌိတာ	၁၉၃	ဇာတိံ	၁၅၆
ဃရသန္ဓိ	၅၃	ဇာယိကာ	၇၆
[ဝ]		ဇိနော	၁၁၀
စက္ကဝတ္တိ	၁၆၇၊ ၁၆၈	ဇိဝိတံ	၃၄
စက္ခုဘဏ္ဍံ	၁၇၅	[ဈ-ဥ-ဒ]	
စတုစာရီ	၁၁	ဈာနစိတ္တမယာ	၅၈
စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓေဟိ	၁၀	ဈာယိတုံ	၁၃
စန္ဒံ	၃၃	ဉ္ဇုတိဒါသီ	၁၄၁
စမ္ပဂေဟေ	၃၃	ဉ္ဇုတိ	၁၉၇
စမ္ပေန	၁၇၃	ဋ္ဌိတိ	၁၄၃
စယော	၇၆		
စရိယံ	၁၃၅	[တ]	
စိတ္တကုဋ်	၁၅၀	တက္ကိ	၂၀၉
စိတ္တတ္ထရဏံ	၁၀	တစဂန္ဓော	၂၀
စိန္တယန္တိ	၄၃	တစ္ဆေတွာ	၁၀၆
[ဆ]		တဏှုလပါလိ	၁၉၆
ဆာယံ	၁၇၁	တဏှာမုစ္ဆနာယ	၂၆
ဆာယာရူပံ	၁၇၁	တန္တိပဒံ	၄၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[၈]		[၉]	
တန္တိဗန္ဓာ	၈၄	ဒီသတ္တာ	၂၇
တလုနာ	၁၇၃	ဒုကူလစုမ္မဒူကေန	၁၂
တာဏံ	၃၆	ဒုက္ခပဋိက္ခလံ	၅
တာယိတုံ	၁၄၅	ဒုဂန္ဓာနိ	၁၀၆
တာဝတိံသာ	၁၄၈	ဒုပ္ပယုတ္တော	၄၉
တိက္ခဝိစိကိစ္ဆာ	၄၀	ဒုမ္မဝါသီ	၃၃
တိတ္ထကရာ	၁၁၃	ဒေဝဂဗ္ဘသဒိသံ	၁၀၃
တိလကာနိ	၁၂၆	ဒေဝတာကရဏီယံ	၁၉၇
တုမ္မသိသာ	၁၇၆	ဒေဝေါ	၁၃၁
တုလယန္တော	၉၀	ဒေါသကော	၇၁
တုသိတဿ	၄၁	ဒေါသော	၃၈
တေဝိဇ္ဇာ	၁၉၈	[၁၀]	
[၉]		ဓနက္ခိတာ	၄
ထကေတိ	၂၇	ဓမ္မစေတိယာနိ	၁၆၃
ထာလိပါကေ	၁၈၇	ဓမ္မဓာတု	၄၉
ထုတိဝသေန	၆၉	ဓမ္မရာဇာ	၁၆၈
ထုလ္လကောဠိကံ	၁၃၉	ဓမ္မသဘာဝေါ	၄၉
ထေရေဟိ	၁၃၈	ဓမ္မာနုသာရီ	၈၈
[၁၀]		ဓမ္မိကော	၁၄၇၊ ၁၆၈
ဒက္ခိဏေယျ	၃၄	ဓမ္မေန	၁၄၇
ဒဏ္ဍော	၁၅၅	ဓမ္မောသာရဏံ	၁၇
ဒန္တံ	၁၀၄	ဓိရော	၄၁
ဒလိဒ္ဒေါ	၇၆	ဓုရံ	၂၈
ဒဿနံ	၅၁	ဓုရဝဟာ	၇၉
ဒဿနိယော	၁၉၀	[၁၁]	
ဒါရုဏော	၆	နာတိတနူနိ	၁၀၄
ဒါသဗျံ	၄	နိခဏ္ဍာ	၁၆၆
ဒိသာ	၁၅၈	နိဗ္ဗာဏ္ဍာ	၁၆၆
		နိစ္စာတုရံ	၁၄၃

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၄၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[န]		[ပ]	
နိဋ္ဌာ	၁၆၇	ပဋိဝေဓပညာယ	၇
နိန္ဒာသနုနာ	၂၁	ပဋိသရန္တိ	၁၉
နိပကော	၃	ပဋိဟညတိ	၁၃
နိပဇ္ဇမာနံ	၄၄	ပဋိဟန္တိ	၁၃
နိမိတ္တံ	၁၄၁	ပဏီတဋ္ဌေန	၅၁
နိလ္လောပေါ	၅၃	ပဏ္ဍရော	၁၅၁
နိဂုတော	၂၀၆	ပဏ္ဍိတော	၄၀
နိဝေသေတိ	၁၉၄	ပဏ္ဍိ	၁၇၁
နိဿရဏပညော	၂၆	ပတန္တိ	၃၂
နိဟတံ	၁၄၈	ပတိတော	၃၃
နိဟရိတွာ	၁၇၁	ပတိရူပံ	၂၁
နေက္ခမ္ပဂရ	၁၃၃	ပတ္တကာလေ	၁၅၀
နေတ္ထိကာ	၁၅၈	ပတ္တဂန္ဓော	၂၀
နေမိမဏိကာ	၁၇၂	ပတ္တဒါဓိ	၁၀
နေရယိကော	၄၇	ပတ္တမတ္တံ	၄၃
		ပထဒ္ဓါနော	၃၄
[ပ]		ပထဝီကမေန	၇၃
ပံသုကူလိကာ	၁၁၄	ပဒကော	၁၆၇
ပကတံ	၃၃	ပဒဝိစ္ဆေဒေါ	၁၇၇
ပဂ္ဂဏိဿာမိ	၃၂	ပဒဟတိ	၁၁၆
ပဂ္ဂဟိတဝိရိယော	၁၅	ပဒဟသိ	၃၄
ပစနံ	၅၃	ပဒါနုပဒိကော	၆၁
ပစ္စောသတ္တိတွာ	၁၈၀	ပဓာနိယင်္ဂါနိ	၁၅၃
ပဉ္စကင်္ဂါ	၅၀	ပန္တသေနာသနဿ	၄၂
ပဉ္စသတံ	၉	ပန္တကော	၁၁၀
ပညပေမိ	၁၂၈	ပပဋိကဂန္ဓော	၂၀
ပညာဝါဟိ	၈၈	ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ	၈၁
ပဋိဂါ	၂၀၀	ပဗ္ဗာရသီသာ	၁၇၆
ပဋိစ္စဒံ	၁၆၂	ပယိရူပါသတိ	၁၉၄
ပဋိညာတာ	၁၉၈	ပယုတ္တံ	၁၄၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[၁]		[၁]	
ပရမ္ပရာသံသတ္တာ	၁၉၃	ပုဗ္ဗပေတကရဏီယံ	၁၉၇
ပရာယဏံ	၃၆	ပုရိမာနိ	၁၁၃
ပရိစ္ဆိန္နရူပံ	၆၃	ပူတိလတာယ	၇၅
ပရိနိဗ္ဗာယတိ	၇၃	ပူတိနိ	၁၀၆
ပရိပုဏ္ဏတာယ	၁၀၂	ပေသိတက္ကော	၄၇
ပရိပုဏ္ဏာ	၆၃	ပေဿာ	၄
ပရိဗ္ဗဇော	၁၀၈	ပေါရိသေယျံ	၂၄
ပရိဘာသံ	၆၂	ပေါသေတုံ	၁၄၀
ပရိဘောဂံ	၂၅		
ပရိဋ္ဌာဟော	၂၂	[၁]	
ပလိကုဏ္ဍိတွာ	၄၃	ဖလဂန္ဓော	၂၀
ပလ္လင်္ဂပိဋ္ဌံ	၁၀	ဖလသီသာ	၁၇၆
ပဝတ္ထယိတဗ္ဗော	၁၅၅	ဖုလိင်္ဂါနိ	၃၂
ပသန္တမိတ္တံ	၃၉	ဖေဂ္ဂဂန္ဓော	၂၀
ပသန္ဓော	၁၀၈		
ပဿံ	၁၇၁	[၁]	
ပဟူတဘာဝံ	၁၇၁	ဗန္ဓနာဂါရိကော	၆
ပဟောဿတိ	၁၄၀	ဗဟလလေပနေန	၆၆
ပါဂ္ဂိဟာရိကော	၁၄၇	ဗဟုတာယ	၂၂
ပါရိဇုညာနိ	၁၄၃	ဗေလုဝမတ္တဘတ္တာဟာရာ	၁၁၃
ပါရိမင်္ဂ	၁၇၈	ဗောဓိ	၁၅၃
ပါသာဒိကာနိ	၁၆၂	ဗျာကရဏံ	၁၆၇
ပါသာဒိကော	၁၉၀	ဗျာဘင်္ဂီ	၁၉၆
ပိဋ္ဌိပါဒေ	၁၇၃	ဗြဟ္မဇော	၁၅၁
ပိတာမဟယုဂါ	၁၉၀	ဗြဟ္မနိမ္မိတာ	၁၅၁
ပိယဇောတိကာ	၁၆၀	ဗြဟ္မဘူတော	၁၈၄
ပိယော	၁၄၀	ဗြဟ္မဝိသိ	၁၉၁
ပိဋေယျ	၁၁၃	ဗြာဟ္မဏာ	၁၉၈
ပုဂ္ဂကေ	၁၃၈	ဗြူဟေတဗ္ဗံ	၁၀၃
ပုပ္ဖဂန္ဓော	၂၀		

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဘ]		[မ]	
ဘတ္တကောသကေန	၁၁၃	မဟာမတ္တော	၁၈၉
ဘဝံ	၁၂၄	မဟာယာဂံ	၅၃
ဘူတကမ္မတော	၄၅	မုခဒ္ဒါရေ	၁၁
ဘူတဝိဂတံ	၁၁၇	မုခပရိယန္တေ	၁၇၁
ဘူတိကာမော	၅၇	မုဏ္ဍပိဋံ	၁၀
ဘူနဟုနော	၁၀၃	မုဒုစိတ္တံ	၃၉
ဘောဂါနံ	၃၆	မူလဂန္ဓော	၂၀
		မေဃဥတုံ	၁၅၃
[ဗ]		မောရဟတ္ထကော	၁၇၂
မဂ္ဂါနုဗောဓော	၁၉၅	[ဃ]	
မင်္ဂလိကာ	၁၅၂	ယက္ခဿ	၄၂
မဇ္ဈိသောသော	၁၇၅	ယဝလက္ခဏံ	၁၇၃
မဏ္ဍပေ	၃၃	ယသံ	၃၃
မဏ္ဍလေ	၇၃	ယာပေတိ	၇၂
မတကဘတ္တေ	၁၈၇	ယုဂဿ	၇၃
မထိတာ	၉၃	ယောဇနာဝဇ္ဇေ	၁၀
မဓုဘဏ္ဍံ	၁၂	ယောဇနိကံ	၁၂
မဓုရော	၁၇၉	[ခ]	
မနာပေါ	၃၈	ရင်္ဂက္ခမော	၄၀
မနုဇဿ	၄၁	ရဇနံ	၃၉
မနေန	၁၂၆	ရဇော	၁၇၄
မန္တိတံ	၁၅၉	ရဓမ္မ	၁၃
မန္တပညော	၁၁၁	ရသဂန္ဓော	၂၀
မန္တသဿာနိ	၁၉၇	ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ	၁၇၄
မန္တဟသိတံ	၁၃၅	ရဟာယတိ	၁၆၂
မဟာစွာ	၁၆၂	ရာဇကရဏီယံ	၁၉၇
မဟဒ္ဒနော	၁၉၀	ရာဇဘောဂံ	၁၈၉
မဟန္တတုဋ္ဌိနော	၈၂	ရာဇဘိနိတာ	၈၁
မဟာဒါဋ္ဌိကော	၈၁	ရာသိကတံ	၁၉၃
မဟာပညံ	၃၄		

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[၇]		[၈]	
ရိဇ္ဇတိ	၅၂	ဝဿိကော	၁၀၄
ရုစိရော	၄၁	ဝါက္ကရဏံ	၁၉၁
ရူပံ	၁၄၃	ဝါစာဝိက္ခေပံ	၁၁၁
ရူပသမ္ပုဒိတံ	၁၀၄	ဝါစုဂ္ဂတာ	၃၃
ရူပါရာမံ	၁၀၄	ဝါဒေန္တော	၃၃
ရောဟနိယံ	၉၀	ဝါပိတသိရော	၁၈၅
[၈]		ဝါယမတိ	၁၉၄
လက္ခဏံ	၁၇၆	ဝါလဗီဇနီ	၁၇၂
လက္ခဏာနိသံသံ	၁၇၆	ဝါဠမိဂါနိ	၁၃
လဂ္ဂါပေယျု	၁၉၅	ဝိက္ခုဇိတမတ္တာ	၁၂၈
လဟုဠာနံ	၈၃	ဝိဂစ္ဆိဿတိ	၇၉
လာမကဘာဝေါ	၃၈	ဝိဃာတံ	၁၀၁
လိင်္ဂံ	၂၁	ဝိဃာတော	၂၂
လုဒ္ဒေါ	၆	ဝိစရိတာ	၈၉
လေဏံ	၃၆	ဝိဇိတဝိဇယံ	၂၀၂
လေဏတ္ထံ	၁၃	ဝိဇိတာဝိ	၁၆၈
လေသကပ္ပံ	၇၉	ဝိညေယျော	၁၇၉
လေသဝါဒိနော	၄၈	ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ	၁၉
လောကာယတံ	၁၆၇	ဝိနိဝရဏစိတ္တံ	၃၉
လောကော	၆၅	ဝိပဿိတုံ	၁၃
လောဘနိယာ	၁၉၄	ဝိဘတ္တာနိ	၂၁
လောဟကုဋ္ဌဝဿံ	၃၅	ဝိရဇံ	၃၉
[၉]		ဝိရဝမာနေ	၁၄၃
ဝစနံ	၂၁	ဝိလိဝမဉ္ဇကော	၇၆
ဝစီဘေဒေနော	၂၀၀	ဝိဝဇ္ဇေတွာ	၁၆၉
ဝမုမာနကံ	၁၇၂	ဝိဝိစ္စ	၈၁
ဝမ္ဘိတပ္ပမာဏာနိ	၁၂၂	ဝိသံဝါဒိတာ	၆၇
ဝဏကာယံ	၁၄၃	ဝိသမဂတဿ	၃၆
ဝတသမာဒါနေန	၄၄	ဝိသိခါ	၁၀၈
ဝသနဋ္ဌာနံ	၂၁	ဝိဿဋ္ဌော	၁၇၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၅၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဝ]		[ဆ]	
ဝိဟာရေ	၁၃	သဒုက္ခံ	၄၅
ဝိဟေသံ	၁၀၁	သဒ္ဓဟတော	၃၃
ဝိတမလံ	၃၉	သဒ္ဓါဇာတော	၈၉
ဝိမံသံ	၄၀	သဒ္ဓေါ	၁၅၃၊ ၁၈၈
ဝိမံသန္တိ	၅၅	သန္တဋ္ဌေန	၅၁
ဝိမံသီ	၂၀၉	သန္တာ	၅
ဝုဋ္ဌိယော	၁၃	သန္တတဝုတ္တိနော	၃
ဝုပကဋ္ဌော	၄၇	သန္တမ္ပန္တိ	၉
ဝေဏုပဒရေန	၃၄	သန္တရန္တိ	၁၀
ဝေယျာကရဏော	၄၂	သန္တာဂါရံ	၉
ဝေရဋ္ဌကာ	၁၈၅	သန္တဿေသိ	၁၄
ဝေသာရဋ္ဌံ	၄၀	သန္တိဋ္ဌိကော	၁၈၄
ဝေဟာယသံ	၃၄	သပါကော	၃၃
ဝေါဟာရော	၂၁	သပ္ပတိဿေန	၈၂
[ဆ]		သပ္ပါဒိဟာရိယံ	၁၁၄
သံကိလိဿနံ	၃၈	သပ္ပိတေလေန	၆
သံဃာ	၃၂	သဗ္ဗပါလိဖုလ္လော	၁၁
သံယောဇနာနိ	၆၆	သဗ္ဗဝါရိရတော	၃၁
သံဝိဓာယ	၁၀	သဗ္ဗဝါရိဖုလ္လော	၃၁
သံဝုတံ	၁၀၄	သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော	၃၁
သံဟတာ	၁၈၉	သဘာဝဝါဒီ	၁၈၆
သံဟရိတွာ	၁၅၅	သမဏော	၁၄
သင်္ခလိခိတံ	၁၄၀	သမဓိဂယျ	၁၂၉
သင်္ခာတံ	၃၁	သမယော	၁၂၇
သဇ္ဈာယန္တိ	၅၅	သမဝါပကံ	၇၆
သဏ္ဌန္တိ	၁၇၄	သမဝေပါကိနီ	၁၄၄
သဏှော	၆၆	သမာဒပေသိ	၁၄
သတတသီလာ	၃	သမာနယိ	၁၇၀
သတ္တုဿဒေါ	၁၇၄	သမိဇ္ဈေယျ	၁၅၁
သတ္တဓမ္မံ	၁၉၅	သမုတ္တေဇေသိ	၁၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သမ္ပရာယဂုဏံ	၁၆၃	သုကာရဏံ	၁၃၅
သမ္ပိဏ္ဍိတာ	၄၃	သုက္ကံ	၄၅
သမ္ပိဏ္ဍိတော	၁၇၉	သုက္ခာပေတွာ	၉၁
သမ္ပဟံသေသိ	၁၄	သုခဋ္ဌေန	၅၁
သယံဝသိ	၁၀၆	သုခတ္ထံ	၁၃
သရာဇိကံ	၁၄၀	သုခပရိဘတော	၁၄၀
သရီသပေ	၁၃	သုဒ္ဓိ	၁၀၅
သဝနီယော	၁၇၉	သုခေမိတော	၁၄၀
သဿတော	၆၅	သုဂ္ဂဟိတော	၅၂
သဟကထိ	၉၄	သုဒဿနကူဠံ	၂၀
သာကိယမဏ္ဍလေ	၁၄	သုနိက္ခန္တံ	၂၃
သာကုဏိကော	၅၄	သုန္ဒရဓမ္မေဟိ	၁၅
သာဂရန္တေန	၁၄၆	သုပရာမဋ္ဌော	၅၂
သာတ္ထကံ	၁၀၈	သုပ္ပဋိဝိဇ္ဇံ	၄၉
သာနုဂ္ဂဟာ	၁၈၈	သုဘာဝိတာ	၆၃
သာရဂန္ဓော	၂၀	သုဘော	၁၂၅
သာရတ္ထရတ္တာ	၁၈၈	သုရုစိ	၁၈၂
သာလောဟိတာ	၁၉၇	သုဝဋ္ဋိတာ	၂၀၆
သာဝဇ္ဇော	၁၆၁	သုသင်္ခတံ	၁၈၁
သာဟုဋ္ဌိ	၁၀၇	သုရကာကာ	၇၆
သိက္ခမာနော	၆၁	သုရာ	၁၆၉
သိက္ခိတာ	၁၉၈	သေဋ္ဌပ္ပတ္တဿ	၄၂
သိနာနံ	၁၃၆	သောတံ	၁၉၄
သိနေဟဝန္တံ	၉၀	သောတ္ထိ	၁၃၆
သိရိဝဇ္ဇော	၁၇၂		
သိသိရေ	၁၃		
သီတံ	၁၃		
သီလသံယမေန	၅၃		
သီဟဟနု	၁၇၅		
		[ဗ]	
		ဟတ္ထတ္ထရဏာ	၁၀
		ဟတ္တာစရိယဿ	၁
		ဟိရိယတိ	၁၅

ဥပရိပက္ခာသဒ္ဓိကဿ

သံဝဠာတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော
[အ]		[အ]	
အဂါရဝေါ	၂၄၃	အနုဓာရိယမာနေ	၃၃၉
အဃာ	၃၃၆	အနုနယော	၂၇၇
အင်္ဂသုဘတဿ	၃၇၁	အနုပဒံ	၂၇၄
အဇ္ဈတ္တိကာနိ	၂၉၂	အနုပယော	၂၇၈
အညာဏုပေက္ခာ	၃၈၄	အနုပဝဇ္ဇံ	၄၂၀
အဋ္ဌာနံ	၂၉၂	အနုပသမသံဝတ္တနိကံ	၂၄၁
အတာဏံ	၄၀၀	အနုပဟနိတွာ	၄၂၆
အတိတံ	၃၆၆	အနုမဇ္ဇနံ	၂၇၇
အတ္တင်္ဂတံ	၃၆၆	အနုယန္တာ	၃၅၇
အဒုက္ခလာဘီ	၃၂၅	အနုဝိဇ္ဇိတွာ	၃၆၃
အဓိကရဏာနိ	၂၄၃	အနုသယာ	၂၈၂
အဓိစိတ္တံ	၂၄၁	အန္တရဘောဂိကာနံ	၃၉၄
အဓိဋ္ဌာနံ	၃၉၇	အန္တရဟိတာ	၃၆၃
အဓိပတိတ္တာ	၃၇၁	အန္ဓကာရာ	၃၃၆
အဓိမုစ္စတိ	၃၂၂	အပနီတကသာဝံ	၃၉၉
အဓိမုစ္စနဿ	၂၅၄	အပရန္တကပ္ပိကာ	၂၁၈
အဓိမောက္ခော	၂၇၇	အပရာမသန္တော	၃၉၂
အဓိဝစနံ	၂၁၉	အပရိတဿနတ္ထံ	၄၁၈
အနုဇ္ဈောသိတာ	၄၀၁	အပလိဗုဒ္ဓံ	၃၁၁၊ ၃၉၁
အနုပါယော	၂၇၈	အပ္ပတ္တံ	၃၆၆
အနုလံ	၂၄၉	အပ္ပမာဒေါ	၃၇၉
အနိစ္စာ	၂၅၁	အပ္ပေသက္ခော	၃၇၆
အနုအာဝတ္တန္တိ	၃၂၉	အပ္ပေါဋ္ဌနံ	၃၄၁
အနုဂတာ	၂၁၈	အဘိဇ္ဈေ	၃၅၁
အနုညာတာ	၃၇၉	အဘိနိဝိသန္တိ	၃၄၈
အနုဒ္ဓိသေယျ	၂၄၉		

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[ဣ]	
အဘိဝါဒနံ	၄၀၈	ဣဋ္ဌာနံ	၃၈၂
အဘိဟတော	၃၆၃	ဣတ္ထိရူပံ	၄၃၆
အမတဒ္ဓါရံ	၃၀၆	ဣန္ဒြိယသံဝရော	၄၂၃
အရိယံ	၃၀၅	ဣသိသံဃနိသေဝိတံ	၄၁၈
အရောဂေါ	၂၁၉	ဣဿာမနကော	၃၇၆
အဝါပုရဏံ	၃၄၅		
အဝေါက်ဏ္ဍံ	၃၄၈	[ဥ]	
အသပ္ပုရိသော	၂၆၇	ဥက္ကလံ	၃၂၃
အသမာဟိတေ	၄၂၈	ဥဋ္ဌာဟကံ	၃၆၇
အသရဏီဘူတံ	၄၀၀	ဥတ္တရိတရာ	၄၀၂
အဿဒ္ဓိယံ	၄၂၇	ဥတ္တာသဗဟုလော	၂၇၄
အဟတံ	၄၀၆	ဥဒကဝဋ္ဋိယော	၃၃၉
		ဥဋ္ဌေသော	၃၆၆
[အာ]		ဥပက္ခောသန္တော	၃၇၆
အာကာရာ	၄၃၅	ဥပစူရံ	၄၀၄
အာကာသစေတိယံ	၃၆၄	ဥပစ္ဆေဒကကမ္မေန	၃၇၅
အာဂတနန္တနော	၃၅၆	ဥပဋ္ဌာနံ	၂၇၇
အာစိက္ခနာ	၄၀၅	ဥပဒ္ဓဝေါ	၂၈၈
အာတာပနံ	၃၆၇	ဥပဓိ	၄၀၃
အာဒိကလျာဏံ	၄၃၀	ဥပဓိသင်္ခယော	၂၅၀
အာဒိဗြဟ္မစရိယကော	၃၆၉	ဥပနယုန္တိ	၃၄၉
အာဒိယနတော	၂၈၁	ဥပနိသံ	၃၀၅
အာနေဇူပဂံ	၂၅၄	ဥပပရိက္ခိတွာ	၃၅၇
အာပါဒေတာ	၄၀၆	ဥပယာ	၂၈၂
အာဗန္ဓနံ	၂၈၂	ဥပဝိဇညာ	၃၃၉
အာဘာ	၃၄၈	ဥပသဂ္ဂေါ	၂၈၈
အာယူဟိတံ	၄၀၀	ဥပသမသုခံ	၃၂၅
အာလယော	၃၇၈	ဥပါဒါနံ	၂၅၈
အာသန္ဓေ	၃၈၀	ဥပါဒါနာ	၂၈၂
		ဥပေါသထိကော	၃၅၅

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၅၇

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကော်

[ဥ-ဦ]

ဥပေါသထော

၂၆၂

ဥဗ္ဗေဂဗဟုလော

၂၇၄

ဥဗ္ဗင်္ဂ

၃၇၇

ဥရုဗ္ဗိ

၃၉၅

ဥရုဗလံ

၃၆၃

[ခ]

ကေစိတ္တက္ခဏိကာ

၃၁၄

ကေတ္တာ

၃၈၆

ကေဗုဒ္ဓဓာရဏီ

၂၉၉

[ဩ]

ဩဂစ္ဆမာနံ

၃၅၇

ဩတရတိ

၃၂၂

ဩတာရံ

၃၁၆

ဩတ္တရန္တိ

၄၁၇

ဩနမေယျ

၂၉၉

ဩဘာသညဏံ

၂၄၂

ဩရသော

၂၈၁

ဩသက္ကန္တိ

၄၁၇

ဩသာရိတံ

၃၀၀

[က]

ကတပရိဘဏ္ဍံ

၃၂၅

ကတ္တုကမျတာ

၂၇၇

ကထနံ

၂၄၁

ကမနိယော

၃၅၆

ကဗ္ဗေယျ

၂၉၉

ကမ္မကာရဏာ

၃၆၃

ကမ္မဒါယာဒါ

၃၇၂

ပဒါနုက္ကမော

[က]

ကမ္မဝိညာဏံ

၃၈၉

ကလိသာသနံ

၂၁၁

ကသဉ္စ

၃၇၃

ကာမပဋိသန္ဓိ

၃၉၁

ကာရညံ

၂၉၉

ကိကာရပဋိဿာဝိနိ

၃၅၈

ကိဗ္ဗိသာ

၄၂၃

ကိလမထော

၃၃၇

ကိသထူလေန

၃၀၀

ကုဏီ

၃၅၄

ကုမ္ဘဒေါဟနာ

၃၇၃

ကုသတိဏာနိ

၃၆၅

ကုသလာယတိကာ

၃၂၈

ကုသိတေ

၄၂၈

ကောမုဒိ

၃၁၁

[ခ]

ခတ္တိယဇစ္စာ

၃၃၀

ခရဝါလိကာ

၃၆၅

[ဂ]

ဂဏာပေမ

၂၅၉

ဂဒ္ဒဟနမတ္တံ

၃၄၄

ဂန္ဓကဋ္ဌေဟိ

၄၀၄

ဂဟ္တာဝက္ကန္တိယော

၃၃၆

ဂမ္ဘီရဉ္ဇာဏစရိယံ

၄၂၈

ဂုဏသင်္ခါယ

၄၁၁

ဂေဟဿိတာ

၃၁၅

ဂေါစရဇ္ဈတ္တေ

၃၈၈

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဂ]		[တ-ထ]	
ဂေါတြဘုနော	၄၁၁	တံညဏတာ	၂၇၈
ဂေါမဏ္ဍလေ	၃၇၃	တပေါဒါ	၃၆၉
[ဝ]		တမ္ဗယတာ	၃၈၆
စဏ္ဍာ	၄၂၃	တာဠာဝစရာ	၃၉၄
စတုဇ္ဇာတိ	၃၅၈	တိက္ခေ	၃၈၃
စတုပရိဝဇ္ဇော	၃၀၂	တိဋ္ဌမာနံ	၃၈၈
စတုရာမိဋ္ဌာနော	၃၉၇	တိရေယျ	၃၈၈
စလေယျ	၂၉၉	တုလေယျ	၃၈၈
စိဏ္ဍဝသိတံ	၂၈၁	ထူပေါ	၂၄၁
စိတ္တရုစိတံ	၃၉၈	[ခ]	
စိတ္တိကရဏံ	၂၆၈	ဒမိတော	၃၈၈
စိတ္တိကာရံ	၄၁၁	ဒမူပသမော	၄၂၃
စုတိဝသေန	၄၂၁	ဒမော	၄၂၃
စေတယိတံ	၂၇၇	ဒဿနီယံ	၃၉၃
စေတိယဂဗ္ဘေ	၃၀၃	ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ	၂၅၂
စေတောသမာဓိ°	၃၇၉	ဒိဋ္ဌိတာမေန	၃၇၉
[ဆ]		ဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပေါ	၄၁၈
ဆာဒေန္တံ	၃၀၀	ဒုက္ကဋကမ္မကာရိ	၃၅၃
ဆိဇ္ဇိတွာ	၃၃၇	ဒုစိန္တိတမိန္တိ	၃၅၃
[ဇ]		ဒုဒ္ဓသော	၃၅၄
ဇေတိ	၂၇၃	ဒုပ္ပညေ	၄၂၈
ဇေနဒူတေ	၃၉၄	ဒုပ္ပာသိတဘာသိ	၃၅၃
ဇာတိဓမ္မော	၃၆၂	ဒုရူပေါ	၃၅၄
ဇောတကံ	၄၃၃	ဒေဝတ္တဿ	၃၇၀
[ဈ-ဠ -ဒ]		ဒေသော	၂၆၂
ဈာနဝိမောက္ခေ	၄၂၈	ဒွေဇ္ဈဝစနံ	၃၉၅
ညဏဗဟုတာ	၂၇၈	[ဓ]	
ဋ္ဌာနသမ္ပာဒနံ	၂၅၉	ဓမ္မပဋိသရဏာ	၂၆၁
		ဓမ္မာဒါသော	၃၀၂

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၄၅၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[န]		[ဝ]	
နာဠပုတ္တိယာ	၂၄၁	ပရိက္ခာရာ	၃၀၅
နာနတ္တာ	၃၈၆	ပရိစာရကာ	၄၂၄
နိကန္တဝသေန	၃၈၈	ပရိတာပနံ	၃၆၇
နိကာမလာဘိ	၃၂၅	ပရိပါစနံ	၂၈၂
နိက္ခမော	၃၂၅	ပရိယာယော	၄၂၅
နိစ္စံ	၃၂၂	ပရိဿယံ	၃၇၃
နိဇ္ဇိက္ကာ	၃၀၉	ပရိဋ္ဌာဟာ	၄၃၃
နိတ္တဏှာ	၃၀၅	ပဝေဒနံ	၂၄၁
နိဒ္ဒါက္ခာ	၃၀၅	ပဟာနံ	၃၁၃
နိပ္ပေသော	၃၀၈	ပါဠိပုဂ္ဂလိကံ	၄၀၈
နိဗ္ဗေဓိကာ	၂၇၄	ပိတာမဟော	၃၈၀
နိယူသံ	၃၇၃	ပိဋေတွာ	၃၇၃
နိရယပါလာ	၃၆၀	ပုရေစာရိကာ	၃၀၅
နိရုဒ္ဓံ	၃၆၆	ပေတလောကော	၃၆၉
နိရောဇံ	၃၇၃		
နိဝါပဗီဇံ	၂၅၂	[ဝ]	
နိဟဠဒေါသံ	၃၉၉	ဖရဏံ	၂၇၇
နာရ	၄၂၆	ဖရဿာ	၄၂၃
		ဖုသနံ	၂၇၇
[ဝ]		[ဝ]	
ပဂ္ဂါဟော	၂၇၇	ဗန္ဓနံ	၄၂၆
ပဋိက္ခန္ဓမဂ္ဂေါ	၄၃၇	ဗလဝကမ္ပံ	၃၈၀
ပဋိပဒါ	၃၁၇	ဗဟိမုခေါ	၂၇၄
ပဋိဝါနရူပါ	၂၄၁	ဗာလနိမိတ္တာနိ	၃၅၂
ပဋိဝေဓိ	၂၇၈	ဗျာဓိနာ	၃၆၃
ပဏ္ဍိတော	၂၇၀		
ပဏ္ဍိတ္တကံ	၃၉၅	[ဘ]	
ပတိဿယမာနရူပါ	၂၄၂	ဘဏ္ဍကံ	၃၇၂
ပတ္တရတိ	၃၁၉	ဘဒ္ဒေကရတ္တိယာ	၃၇၀
ပနာဠိ	၃၅၅	ဘူတတာ	၂၄၄

ပဒါနုက္ကမော

[ဗ]

ပိဋကော်

မဂ္ဂေါ

၃၁၇

မဇ္ဈတ္တတာ

၂၇၇

မညိတံ

၄၀၃

မဏ္ဍလမာဠိ

၄၂၄

မနောပဝိစာရာ

၃၈၁

မနောရမာနံ

၃၈၂

မရူ

၃၃၉

မဟန္တတရံ

၂၉၅

မဟာဇဉ်

၂၇၆

မဟာပဇာပတိ

၄၀၆

မဟာပညော

၂၇၀

မဟာမဏ္ဍပေ

၄၃၂

မဟာယသော

၃၃၉

မဟာသဠာယတနိကံ

၄၃၃

မာနုစ္ဆိဒေါ

၃၀၅

[ဃ-ရ]

ယသသီ

၂၈၆

ယေဘုယျသိကာ

၂၄၄

ယောဂ္ဂါစရိယာ

၃၈၂

ရဇနိယော

၃၅၆

ရသာဒေါ

၃၅၄

ရာဂါနုသယော

၄၀၁

ရာဇာနော

၂၁၁

ရိတ္တာ

၂၅၁

ရူပံ

၃၅၈

ရူပနိမိတ္တာနုသာရီ

၃၈၉

ရူပိ

၂၂၁

ပဒါနုက္ကမော

[လ]

ပိဋကော်

လိခါပေတွာ

၃၉၃

လောကာမိသံ

၃၈၂

လောမသကကိယော

၃၇၀

[ဝ]

ဝဏ္ဏေန

၂၉၉

ဝါယနဋ္ဌာနံ

၄၀၆

ဝါဝဋ္ဌာ

၃၃၇

ဝိကိရေယျ

၂၉၉

ဝိက္ကုလံ

၃၂၃

ဝိဂစ္ဆနသဘာဝံ

၂၈၂

ဝိစိနေယျ

၄၁၉

ဝိဇာနနံ

၂၇၇

ဝိတ္ထန္တနံ

၂၈၂

ဝိဒ္ဓိသေယျ

၂၉၉

ဝိဓမေယျ

၂၉၉

ဝိနမေယျ

၂၉၉

ဝိနာသော

၂၁၉

ဝိပရာဝတ္တံ

၂၄၁

ဝိပရိဏတံ

၃၈၉

ဝိပ္ပန္နာ

၄၀၄

ဝိဘင်္ဂါ

၃၆၆

ဝိဘာဝိနော

၃၅၇

ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ

၄၂၇

ဝိရာဂုတံ

၂၈၂

ဝိလဃ်ကံ

၃၄၅

ဝိလိမံသံ

၄၂၆

ဝိသဋ္ဌော

၃၈၀

ဝိသယော

၃၂၆

ဝိသဇ္ဇာပေသိ

၄၂၅

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၄၆၁

ပဒါနုတ္တမော	ဝိဇ္ဇင်္ကော	ပဒါနုတ္တမော	ဝိဇ္ဇင်္ကော
[ဝ]		[သ]	
ဝေဒယိတံ	၂၇၇	သမ္ဘဝေါ	၃၆၅
ဝေမာနိကပေတာ	၃၆၂	သမ္ပပ္ပဓာနေ	၄၂၈
ဝေရမဏီ	၃၀၈	သမ္ပသနစာရံ	၂၇၄
		သမ္ဘာဒိဋ္ဌိ	၃၀၉
[သ]		သမ္ပုဇေ	၄၂၄
သင်္ခတံ	၄၀၀	သရောရဟံ	၃၀၄
သဉ္ဇေတနိကံ	၃၇၇	သာဓုကာရံ	၃၆၉
သတသဟဿော	၃၁၈	သာရကရဏ္ဍကေ	၃၉၃
သတော	၃၀၆၊ ၄၄၁	သာရဗီဇာနိ	၄၁၄
သတ္တပဒါ	၃၈၂	သာရဘူတာ	၃၀၅
သတ္တံ	၄၂၀	သီဝေါ	၃၈၀
သန္တာပါ	၄၃၃	သီလံ	၄၁၈
သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယော	၄၀၂	သုခဝေဒနီယံ	၂၁၃
သမင်္ဂီ	၃၀၂	သုနခဇီဝိကော	၃၀၂
သမာဟာရံ	၃၇၁	သုပက္ကုယိတာယ	၃၅၃
သမာဟိတေ	၄၂၈	သုတိဝေသံ	၃၃၉
သမိဋ္ဌေါ	၃၆၉	သုရေ	၃၈၃
သမ္ပဇာနော	၄၄၁	သေဋ္ဌနံ	၃၄၁
သမ္ပရာယိကာ	၂၅၂		
သမ္ဘောဓိသုခံ	၃၂၅	[ဟ]	
		ဟိနကာယံ	၃၆၅

ပဏ္ဍိတပဏ္ဍာသင်္ခါကောသလ
သောဓနပတ္တိ

ဝိဇ္ဇာ	ပဏ္ဍိတ	အသုပ္ပပါဌော	သုပ္ပပါဌော
၇	၃၀	၂-အ-၆ ၁-၄၂၇-ဝိဇ္ဇာ။	၂-အ ၁-၄၂၇-ဝိဇ္ဇာ။

န-ဗ-သ-ဝ-၂၃၂-မ-ဇီ-၃-၃၁-၁၂-၆၁-၃၀၀၀

အိန္ဒိယ

